New Testament

Triqui Chicahuaxtla Language

Triqui Chicahuaxtla - Bible - New Testament

San Mateo	3
San Marcos	82
San Lucas	132
San Juan	217
Hechos	279
Romanos	360
1 Corintios	394
2 Corintios	429
Gálatas	451
Efesios	463
Filipenses	475
Colosenses	483
1 Tesalonicenses	492
2 Tesalonicenses	500
1 Timoteo	504
2 Timoteo	514
Tito	521
Filemón	525
Hebreos	527
Santiago	553
1 Pedro	563
2 Pedro	573
1 Juan	579
2 Juan	588
3 Juan	590
Judas	592
Apocalipsis	595

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Triqui Chicahuaxtla - Bible - New Testament

San Mateo

San Mateo 1

1Librû nânj 'na' nej yì'nǐn' nej dùguì' yi Ma̱'an Jesucristo huin da'nin sì'nǐn David, huin da'nin sì'nǐn Abraham.

2Da'ní Abraham huin Isaac, ni̱ da'ní Isaac huin Jacob, ni̱ da'ní Jacob huin Judá ngà nej dinḿn sô'.

3Da'ní Judá ngà nika sô' Tamar huin Fares ngà Zara, ni̱ da'ní Fares huin Esrom, ni̱ da'ní Esrom huin Aram.

4Da'ní Aram huin Aminadad, ni̱ da'ní Aminadad huin Naasón, ni̱ da'ní Naasón huin Salmón.

5Da'ní Salmón ngà Rahab huin Booz, ni̱ da'ní Booz ngà Rut huin Obed, ni̱ da'ní Obed huin Isaí.

6Da'ní Isaí huin rey David, ni̱ rey David ganakaj nika Urias ni̱ da'ní nguèj nika sô' huin Salomón.

7Ni̱ Da'ní Salomón huin Roboam, ni̱ da'ní Roboam huin Abías, ni̱ da'ní Abías huin Asa.

8Da'ní Asa huin Josafat, ni̱ da'ní Josafat huin Joram, ni̱ da'ní Joram huin Uzias.

9Da'ní Uzias huin Jotam, ni̱ da'ní Jotam huin Acaz, ni̱ da'ní Acaz huin Ezequías.

10Da'ní Ezequías huin Manasés, ni̱ da'ní Manasés huin Amón, ni̱ da'ní Amón huin Josías.

11Da'ní Josías huin Jeconias ngà nej dinḿn sô', ni̱ diû nânj ga'na' ga̱ya̱ka̱j nej stâdu ni̱ ga'anj daran' nej sij Babilonia.

12Ne' rùkù nga ga'anj nej sij Babilonia, ni̱ da'ní Jeconias huin Salatiel, ni̱ da'ní Salatiel huin Zorobabel.

13Da'ní Zorobabel huin Abiud, ni̱ da'ní Abiud huin Eleaquim, ni̱ da'ní Eleaquim huin Azor.

14Da'ní Azor huin Sadoc, ni̱ da'ní Sadoc huin Aquim, ni̱ da'ní Aquim huin Eliud.

15Da'ní Eliud huin Eleazar, ni̱ da'ní Eleazar huin Matán, ni̱ da'ní Matán huin Jacob.

16Da'ní Jacob huin José, ni̱ nika José huin María, ni̱ da'ní María, huin Ma̱'an Señor Jesús gù'nàj Cristo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Nị daran' nej yi'nïn' nânj àsìj nga gayi'ij ngà Abraham nị nda guchij ngà David gachîn yìgàn'ânj yi'nïn'ïn; àsìj David nị nda ga'na' gạyạkạj nej stâdu ga'anj daran' nej sij Babilonia, gachîn a'ngô yìgàn'ânj yi'nïn'ïn; nị àsìj nga ga'anj daran' nej sij Babilonia, ngà nda Mạ'an Cristo gachîn a'ngô yìgàn'ânj yi'nïn'ïn.

18Nga ga'nga Mạ'an Jesucristo nị huê dànanj gahuin: Nị gà' huạ yụgui María nni Mạ'an Jesús guendâ gạrạn rà'a ngà José, nị nga nỉn' gàchin gạyạkạj dugui' nguèj sij, nị gà' nụn rị̱ki María gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo.

19Nị José huin nika María, nị huin sô' 'ngọ sí gi'hiaj sa nị̱kạa, nị nun gạran' ruhuâ sô' nga gini'in sô' nun rị̱ki María, nị ganî̂n ruhuâ sô' gụdụnâj huì sô' María.

20Nị nga ganî̂n ruhuâ sô' dànanj, nị nngaj sô' atoj sô' nị ganikïn' 'ngọ si-ángel Mạ'an Señor riñan sô' nị gata gụnïn sô': —José, huin da'ní David, sị gahuin ñạ'anj ruhuâ sò' gạnạhuin rạ'â' nikat María, dadin' ne'ej nụn rị̱ki dânj, nị Mạ'an Espíritu Santo huin sa ga'nḩn ruhuâ riki nạnj ánj.

21Nị gạ'ngạ 'ngọ da'nin ne'ej na'uu, nị dụgu'nàj' siyụgui JESÚS dadin' huê Mạ'an huin sa gị̱'hiaj gạnạnị̱n yiñan riñan nej gakïn'ïn.

22Daran' nej nânj gahuin da'nga'a nị gisîj nuguan' ga'min Mạ'an Señor, nga gata, gụnïn si-profetaj:

23Hiạj rû'huaj, nị gị̱nun rị̱ki 'ngọ siyànà ñạan sanị nun gị̱nị̱'in síi sanị gạ'ngạ da'nin ne'ej na'uu, nị dugû'nàj' siyụgui ne'ej dânj Emanuel, nị Emanuel ruhuaj gạta: Mạ'an Ña'anj an huin ngà nê'.

24Nị gana'nî̂nj ñan José nga gisîj gatoj sô', nị gi'hiaj sô' dàj rûn' ga'nïn' ángel suun riñan sô', nị ganahuin rạ'a sô' María.

25Sanị nun gị̱ngaj sô' ngà María nda gisîj ga'nga da'nin ne'ej na'u yàhuà'a; nị dugû'nàj sô' siyụgui ne'ej dânj JESÚS.

San Mateo 2

1Nej gui nga ginikaj sụn rey Herodes, ga'nga Mạ'an Jesús yuman' Belén huin do'ó Estado Judea, nị ne' gisîj gui ga'na' nej sí digi'ñûn nej atï'ï nị guyumân nej sô' yuman' snà'ànj Jerusalén.

2Nị gataj nej sô': —Dànè' nne Mạ'an Rey gị̱nikaj sụn riñan nej judío, dadin' gà' ga'nga sô' rà'aj. Dadin' gini'in nej ñûnj si-atï' sij nda ne' gisîj gui, nị ga'na' ginùn ñạ'ạnj nej ñûnj sij.

3Nị nga gunïn rey Herodes nuguan' nânj, nị nun gạ dïn'ïnj ruhuâ sô', nị huê danj nạnj nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâ daran' nej guì màn yuman' snà'ànj Jerusalén.

4Nị nagi'hiaj chrẹ' sô' daran' nej rej a'nïn' doj màn ruhuâ yuman'an, ngà nej maestrû chrụn ley, nị ganachin' na'anj sô' dànè' gạ'ngạ Mạ'an Cristo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ gataj nej sô': —Huê Belén huin hio'ó Judea ga̱'nga̱ sij, dadin' huê dânj nnunj riñan ñanj gachrûn sô' gataj dàj ga̱huin:

6Ni̱ sò' huin yuman' Belén, do'ó Judá, ni̱ sê si̱ huîn' yuman' lij siganînj nej sí ni̱ka̱j su̱n riñan hio'ó Judá; dadin' riñan' ga̱hui̱ 'ngo̱ sí gi̱nikaj su̱un, ni̱ du̱gumîn sô' yiñân Israel.

7Hiô' ni̱ gakḯn huì Herodes, nej síchìj digi'ñun nej atï'ï, ni̱ ûta gu̱dadû ga̱na̱chi̱n' na'anj sô' nej síchìj dânj àmàn àsìj gini'in nej sô' atï' yigïïn.

8Ni̱ ga'nḯn sô' ga'anj nej síchìj dânj yuman' Belén, ni̱ gataj sô': —Ga̱'a̱nj nej suj hiuj dânj ni̱ ûta hue'ê gànàchìn' na'anj nej suj rayi'î ne'ej dânj; ni̱ nga ganari' nej suj sô' ni̱ gànàtà' na'anj nej suj riñânj, da'nga ni̱ ga̱'a̱n ni̱ ginùn ña̱'a̱n sij.

9Ni̱ nga gunïn nej síchìj dânj, sa gataj rey, ni̱ ga'anj nej sô', hiô' ni̱ atï' gini'in nej sô' ne' gisîj gui ni̱ hua ne' ña̱an riñan nej sô', nda guchij ñan nngaj ne'ej dânj, ni̱ ganikïnj.

10Ni̱ nga gini'in nej sô' atï' dânj, ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô'.

11Ni̱ nga gatûj nej sô' ruhuâ hue'e, ni̱ gini'in nej sô' ne'ej dânj ngà nni María, ni̱ ganikïn' rúdàkòj nej sô', ni̱ ginûn ña̱'a̱nj nej sô' ne'ej dânj; ni̱ gana'nînj nej sô' chrún ni̱ka̱j nej sô' huaj nej sô', ni̱ ga'hui' nej sô' aga' oro, ngà sikíi ni̱ ngà gono'ô gù'nàj mirra.

12Sani̱ ga'nïn' nej sô' ñan' dânj, ni̱ gataj Ma̱'an Ña'anj an gu̱nïn nej sô' sisi̱ si̱ gananikàj nej sô' na̱n' nej sô' riñan Herodes, ni̱ gida'a nej sô' a'ngô chrej e ni̱ nan' nej sô' yiñán nej sô'.

13Ne' rùkù nga ga'anj nej síchìj nânj, ni̱ nngaj José atoj sô' hiô' ni̱ ganikïn' 'ngo̱ ángel ga'nḯn Ma̱'an Señor riñan sô' ni̱ gata gu̱nïn sô': —Ga̱na̱chi sò' ni̱ ga̱na̱ka̱j ne'ej dan ngà nni, ni̱ gu̱na̱nj ga̱'a̱nj' nda ne' Egipto, ni̱ ga̱ne' hiuj dan nda ga̱ta̱j na'ân gu̱nïn'; dadin' gàyì'ì Herodes ni̱ nànà'huì' sij ne'ej dan guendâ da̱gahui' sij sô'.

14Ni̱ nga gana'nînj ñan José ñan' dânj, ni̱ ganakaj sô' ne'ej dânj ngà María, ni̱ ga'anj nej sij nda Egipto.

15Ni̱ gane nej sij hiuj dânj nda gahui' Herodes; ni̱ gisîj nuguan' gataj Ma̱'an Señor nga garânj sunj ga'min nej sô' gataj dàj ga̱huin, dadin' gataj sô': "Ne' Egipto gàkïn ga'na' da'nî."

16Hiô' ni̱ nga gini'in Herodes si gidigañu'unj un nej sí digi'ñûn nej atï'ï sô', ni̱ ûta gina'an ruhuâ sô', ni̱ ga'nïn' sô' suun si da̱gahui' nej stâdu daran' nej silíj hua̱j gìsìj hio' huìj i ruhuâ yuman' Belén ni̱ nda ganikàj nïn' gàchrà' rukû yuman' dânj, dàj rûn' hua nuguan' ganari sô' du'hua nej síchìj digi'ñûn nej atï'ï.

17Hiô' ni̱ gisîj nuguan' gataj Jeremías sô' gataj dàj ga̱huin, nga ga'min sô':

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Dugue'e nej guiì gunḟn nda Ramá, nḭ ûta gaguâj hia ninj, nḭ ganarânj guchej ninj; nḭ dugue'e Raquel rayi'î guendâ gahui' nej da'nin, nḭ nun gạ'hue gạnạhuin nìhià' ruhuaj, dadin' ganahuij nej da'nin gahui'.

19Sanḭ ne' rùkù nga gahui' Herodes, nḭ ganikïn' si-ángel Señor riñan José nga nngaj sô' atoj sô' nda Egipto, Nḭ gata gụnïn sô':

20—Gạnạchî sò', nḭ gạnạkạj silíj dan ngà nni sij, nḭ nànìkàj' nạn' riñan hio'ó Israel, dadin' gà' gahui' nej sí gahuin ruhuâ dạgahui' silíj dan.

21Hiô' nḭ ganachi sô', nḭ ganakaj sô' silíj dânj ngà María, nḭ gana'na' sô' riñan hio'ó Israel.

22Sanḭ gunïn sô' si Arquelao nikaj sụn riñan Estado Judea dadin' ganakaj sô' si-sụn rej sô' Herodes, nḭ yu'hui' José nạn' sô' yuman' dânj; sanḭ gataj na'anj Mạ'an Ña'anj an gụnïn sô' nga nngaj sô' atoj sô', si dànanj gạ'ạnj sô' riñan hio'ó Galilea.

23Nḭ ga'na' sô' nḭ gane sô' yuman' nà'ànj gù'nàj Nazaret, da'nga nḭ gisîj nuguan' gataj nej sí gataj dàj gạhuin, si da'hui Mạ'an Jesús gù'na Nazareno.

San Mateo 3

1Nej gui dânj ga'na' Juan Bautista nḭ ganata' sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn riñan hio'ó nàkò huin Estado Judea.

2Nḭ gataj sô': —Nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj, dadin' gà' gahuin nìchrùn' Mạ'an sa nḭkạj sụn yàtà'a.

3Huê rayi'î sí nânj huin sa ga'min Isaias sô' gataj dàj gạhuin, nga gataj sô': Gụnïn nej suj ga'min nùkuaj 'ngọ sí dânj riñan hio'ó huạ nàkòo: "Nạgḭ'hiaj nḭkạ nej suj mạ'an nej suj; dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Señor."

4Nḭ nụn Juan 'ngọ atsîj huin duhuê yuku kameyu, nḭ 'nḭnj nnïnj gatḩn sô'; nḭ yâ sô' yirikí sta'nạj a ngà gatsi' màn riki kïj ï.

5Nḭ 'nạ' nej guiì màn Jerusalén, nḭ 'nạ' daran' nej guiì màn Estado Judea, nḭ 'nạ' daran' nej yuman' màn ganikàj rukû kïn Jordán riñan sô',

6Nḭ ganata' nej guiì dânj si-gạkïn' ninj, nḭ duguata' nne sô' ninj ruhuâ kïn Jordán.

7Nḭ nga gini'in Juan si ûta gà'ì nej sí fariseo ngà nej sí saduseo ga'na' gàtà' nne riñan sô, nḭ gataj sô': —Dàj rûn' gi'hiaj nej yì'nḩn' yukuáa nga gunânj nej xuj riñan sañuun huê danj gi'hiaj nej suj nḭ ahuin si gataj si gụnạnj nej suj riñan sañun 'nạ'a rà'aj.

8Gḭdḭgân nej suj, si hia gùrùguì' hue'ê sa sà' gi'hiaj nej suj, si yàngà' hia gà' gananikàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj,

9nḭ sḭ ganḩn ruhuâ nej suj ngà ruhuâ nimân nej suj: "Si Abraham huin rej nej suj"; dadin' ñùnj taj si Mạ'an Ña'anj an nḭ gạ'hue gạnạchi nika da'ní Abraham siganḩnj nej hiëj nânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ gà' hua̱ yu̱gui aga' a'ne' chrun nga guendâ ga̱'nej hia'a nej chrun; hia̱j rû'huaj ni̱ daran' nej chrun nitaj si gahiu chruj sà'a raa̱ ni̱ gìyì'nej ni̱ ga̱'an riñan ña'aan.

11Ñùnj ni̱ yàngà' hia duguata' nnêj ruhuâ nnee nej suj guendâ gà' nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î nej si-ga̱kïn' nej suj; sani̱ Ma̱'an sa 'na̱' ne' rùkùj, ni̱ nà'àj ñânj gìrìj kanj 'nïnj dako, dadin' ûta nikaj sunj gà' da' ñùnj; ni̱ Ma̱'an du̱guata' nne ngà Ma̱'an Espíritu Santo ni̱ ngà ña'aan nej suj.

12Ni̱ 'nïnj 'ngo̱ hué ña̱'a̱an ra'a, guendâ na̱gi̱'hiaj sà'aj si-trigûj siganînj nej akòo; ni̱ nej trigû gà' ganahuin sà' ni̱ ga̱na̱'chra sà'aj ruhuâ 'ngo̱ guchrùu, ni̱ ga̱chri̱ ña'an nej akòo riñan ña'an nitaj àmàn gìnà'àj.

13Hiô' ni̱ ne' Galilea ga'na' Ma̱'an Jesús ni̱ guyumanj ñan 'na̱' kïn Jordán, dadin' hiuj dânj nun Juan duguata' nne sô' nej guiì, ni̱ ruhuaj si du̱guata' nne sô' Ma̱'an.

14Sani̱ na'huej ruhuâ Juan du̱guata' nne sô' Ma̱'an, ni̱ gataj sô': —Ñùnj da'hui gàtà' nne gi̱'hiaj Ma'ân rè', ni̱ ruhuâ rè' si du̱guata' nnêj Ma'ân rè' na̱nj nî'.

15Sani̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Du̱guata' nne sò' ñùnj hia̱j, dadin' huê dànanj da'hui' ga̱da̱gahuin' daran' sa ni̱ka̱a. Hiô' ni̱ garânj yina Juan ni̱ du̱guata' nne sô' Ma̱'an Jesús.

16Ni̱ ne' rùkù, nga gisîj gata' nne Ma̱'an Jesús, ni̱ gahui ruhuâ nnee; ni̱ ganayi'nìnj nej yàtà'a, ni̱ gini'in gininj si-Espíritu Ma̱'an Ña'anj an ga'naj ni̱ huaj dàj rûn' hua ya'àan, ni̱ ga'naj ni̱ gataj ahui Ma̱'an Jesús.

17Ni̱ ga'min Ma̱'an Ña'anj an nda ne' yàtà'a, ni̱ gata: —Huê nânj huin da'nî ni̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an, ni̱ ûta garan' ruhuâj ni'ín Ma̱'an.

San Mateo 4

1Hiô' ni̱ ginikaj Ma̱'an Espíritu Santo ga'an Ma̱'an Jesús riñan hio'ó hua̱ nàkòo, guendâ ga̱ya̱ka̱j sa nàsà'a da'nga'a ngà Ma̱'an.

2Ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j Ma̱'an Jesús huìj xia gui ni̱ huìj xia ña'an, ni̱ ne' rùkù ni̱ ganachinj yi'naa riki Ma̱'an.

3Ni̱ ga'na' sichre duguane' gakï̱n'ïn riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Si huîn' Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga̱ta̱j sò' gu̱nïn nej hiëj nânj si ga̱na̱huin ninj rachrúun.

4Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Huê danj nnunj riñan ñanj: "Ni̱ sê man 'ngo̱ rïn rachrúun ga̱'hue gi̱'hiaj ga̱ nì'nà' síi, dadin' ga̱'hue ga̱ nì'nà' sij ngà daran' nej nuguan' ga̱hui̱ ruhuâ du'hua Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj."

5Hiô' ni̱ ginikaj sa nàsà'a ga'an Ma̱'an Jesús ñan nngaj yuman' snà'ànj gèe, ni̱ ganïnj nda raa̱ sìhià hue' huin nûhui Ma̱'an Jesús,

6Ni̱ gata: —Si huîn' Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, hiô' ni̱ gue̱j sò' nìkà' man; dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: Ni̱ gà'nìnj Ma̱'an Ña'anj an nej ángel ga̱'na̱' ninj riñan', ni̱ ngà ra'a ninj gàrà'huè' ninj sò', da'nga ni̱ si̱ ge'ê̱j dakót ngà nej hiëj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Ni gataj Ma'an Jesús: —Huê danj nnunj riñan ñanj: “Ni si ga'hue gayakaj da'nga'a ngà Ma'an Señor huin Da'anjt mánj.”

8Ginikaj sa nàsà'a ga'an a'ngô ñûn Ma'an Jesús raa 'ngo kïj ûta yàkàan, ni gidiganj daran' nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi ni dàj nìko hua nej yuman' dânj.

9Ni gata: —Daran' nej nânj rìkìj ra'â', si ganikïn' rúdàkòj' ni ginùn ña'anj' ñùnj.

10Hiô' ni gataj Ma'an Jesús: —Guij, sichre sò', dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Ni riñan Ma'an Señor huin Da'anjt ginùn ña'anj', ni 'ngo rïn riñan Ma'an gunanj gitsî'.”

11Hiô' ni guxun sa nàsà'a ma'an riñan Ma'an Jesús, ni ga'na' nej ángel ni gunânj gitsi ninj riñan Ma'an Jesús.

12Ni nga gunïn Ma'an Jesús gatûj Juan dukuâ ga'a, ni nanikàj Ma'an ga'naj riñan hio'ó Galilea;

13Ni guduna yuman' Nazaret, ni ga'naj ni gane Kapernaúm, yuman' snà'ànj nngaj du'hua nne ña'anj, huin do'ó Zabulón ngà Neftalí,

14ni gisîj nuguan' gataj Isaias sô' gataj dàj gahuin nga ga'min sô':

15Do'ó Zabulón ngà do'ó Neftalí, chrej huaj du'hua nne ña'anj, ne' ané kïn Jordán, Galilea ñan màn nej sí nàsìnùnj un;

16Yuman' gi'hiaj gakïn'ïn ni ginï'in sa ûta nìko gi'hiaj yigïn; ni nej guiì nne riñan gakïn'ïn ni gà' gahui' ninj rayi'î si-gakïn' ninj, sani gìyìgïn riñan ninj gi'hiaj sa yigïïn.

17Hiô' ni àsìj nej gui dânj ni gayi'ì Ma'an Jesús ni ganataj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni gata: —Gànànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gakïn' nej suj, dadin' gà' gahuin nichrun' Ma'an sa nikaj sun ne' yàtà'a.

18Gaché nun Ma'an Jesús nìchrùn' du'hua nne ña'anj gù'nàj Galilea, ni gini'in nguèj dìnïnj sí dânj, 'ngo sô' huin Simón, ni huê sô' huin sí gù'nàj Pedro, ni a'ngô sô' huin Andrés, ni nun nguèj dìnïnj sô' ga'nḩn nguèj sô' nnanj giri yukuaj a ruhuâ nne ña'anj; dadin' sun giri yukuaj a gi'nïnj nguèj dìnïnj sô'.

19Ni gataj Ma'an Jesús gunïn nguèj sô': —Ga'na' nguèj suj ni ginikò' nguèj suj rukû Ma'án, ni gi'hia si gahuin nguèj suj sí gìrì' nej síi ginikò' rukû Ma'án.

20Hiô' ni nda nanè chre ni gudunâj nguèj sô' nnanj giri yukuaj a, ni ginikò' nguèj sô' ga'anj nguèj sô' rukû Ma'an Jesús.

21Ni gachinj hiuj dânj, ni gini'in ahuîj dìnïnj sí dânj, ni 'ngo sô' huin Jacobo, ni a'ngô sô' huin Juan, ni nne nguèj sô' ngà Zebedeo rej nguèj sô' ruhuâ barku, dadin' si ganachrâj nej sô' nnanj mân nej sô', ni gakḩn Ma'an Jesús ga'na' nguèj sô'.

22Ni nda nanè chre gudunâj nguèj sô', barku ngà rej nguèj sô', ni ginikò' nguèj sô' ga'anj nguèj sô' rukû Ma'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Nḭ gaché Mạ'an Jesús ga'an nḹn' gàchrà' riñan hio'ó Galilea, nḭ gidiganj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ hue' si-nùhuì nej sij, nḭ ga'min nuguan' gḭ'hiaj gạnạnḭn nej sij riñan gakḭn'ïn, nḭ gi'hia si gạnạhuin daran' nej guiì a'ngaj ngà nneè kú ruhuâ yuman' dânj.

24Nḭ gaya'nḹn sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús nḹn' gàchrà' riñan hio'ó Siria, nḭ ginikaj nej sij daran' nej guiì a'ngaj nneè kú, ngà nej guiì giran' sạñụn gi'hiaj gà'ì nej yi'ìi nḭ nej guiì giran' sạñụn gi'hiaj nanè kḭj hua, nḭ nej guiì nne nanè kḭj huaa ruhuâ nimân, nḭ nej guiì dagahui' 'huij nḭ nej guiì na'hue gìsìkì' nneè kú; nḭ gi'hia si gạnạhuin daran' nej guiì dânj.

25Nḭ ginikò' ûta gà'ì nej guiì màn Galilea ga'na' ninj rukû Mạ'an Jesús, nḭ huê danj nạnj ga'na nej guiì màn Decápolis, nej guiì màn Jerusalén nḭ nej guiì màn Judea nḭ nej guiì màn ané du'hua kïn Jordán.

San Mateo 5

1Gini'hiaj Mạ'an Jesús si màn ûta gà'ì nej guiì, nḭ gahui ga'an raạ 'ngọ kïj ï, nḭ ga'anj gạne, nḭ ga'na' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj.

2Nḭ gayi'ij gidiganj riñan nej guiì nḭ gata:

3—Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì gi'hiaj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì giran' àko guendâ ûta ni'ñanj nanè nimân ninj Mạ'an Ña'anj an, dadin' gạ'hue gùchì' ninj gạne ninj ñan nne Mạ'an sa nḭkạj sụn ne' yàtà'a.

4'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì dugue'e, dadin' nàgà'huì' Mạ'an Ña'anj an chrej nùkuaj rûhua riñan ninj.

5'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì nìn 'hiaj, dadin' gạnạhuin rạ'a ninj hio'ó ñan gạne ninj gḭ'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

6'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì ûta huin ruhuâ gḭ'hiaj sa nḭkạa, dadin' dàj rûn' 'hiô' nga ganachinj yi'naa rikî' nḭ ganakô' nnee huê danj gi'hiaj ninj, nḭ gạchra nḹn' ruhuâ nimân ninj ngà nuguan' sà'aj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

7'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì guruguñu'unj a'ngô nej guiì, dadin' guruguñu'unj Mạ'an Ña'anj an ninj.

8'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì gà' ganaruhui ruhuâ nimân, dadin' gḭnḭ'in ninj Mạ'an Ña'anj an.

9'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì, gi'hiaj si gạnạ'mḭn nej guiì unïn' ngà Mạ'an Ña'anj an, dadin' huê ninj gù'nàj da'ní Mạ'an Ña'anj an.

10'Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì gata rạ'a nej síi rayi'î guendâ duna'huej ninj rayi'î nuguan' nḭkạa dadin' gạ'hue gùchì' ninj gạne ninj ñan nḭkạj sun Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11’Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj si rayi'í nị ganari ninj nej síi nị ûta gata rùhuà nej sô' nej suj, nị ûta ga'min a'nan' nej sô' rayi'î nej suj, ngà nej nuguan' gidigañu'unj un.

12Gạhuin nne nej suj nị gahuin nìhià' ruhuâ nej suj nị dụgu'nïn' nej suj gạ'ạnj nej suj ne' ñạan dadin' sa gạnạhuin rạ'a nej suj nị ûta nìko huaj gạnạhuin rạ'a nej suj ne' yàtà'a; dadin' huê dànanj gata rùhuà nej sij nej sô' gataj dàj gạhuin nej sô' gane diû rị̄ki nej sí ga'na' sị̄nị̄n gà' da' nej suj.

13’Dàj rûn' huin ñaan huin nej suj riñan nej guìì màn ruhuâ yumiguìi; Sanị̄ si gànàrẽ' ñan dânj, nị ahuin si ngà gạ'hue nạgị̄'hiaj nnì' rà'aj. Nitaj nùnj guẹndạ ni'ñan gà' mánj, man guendâ gị̄rẹ̄'ẹ̄' ne' yẹ'e nị gùrrùn nej guìì riñanj ni'ñanj nạnj ánj.

14’Dàj rûn' huin ña'an giyigỉn ruhuâ yumiguìi huin nej suj, nị 'ngọ yuman' snà'ànj tàj raạ 'ngọ kïj ï nị sị ga'hue gạchrị huì' mánj.

15Nị nga gutô' ña'aan raạ kantil nị nitaj si gachrî' gi'nïn riki chrúun mánj, gutô' gitá kantil dan ñan yàkàan, da'nga nị gụdụgunj nỉn' gàchrà' ruhuâ hue'e.

16Nị dàj rûn' ûta hue'ê gudugùn ña'aan nị huê danj gị̄'hiaj nej suj sa huạ hue'ê riñan nej guìì, da'nga nị gini'in ninj sa sà' gi'hiaj nej suj, nị gạ'mị̄n hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Rê Ña'anj nne yàtà'a.

17’Sị ganỉn ruhuâ nej suj si ga'ná guendâ gụdụrë'ẽ si-ley Mạ'an Ña'anj an ngà si-nùguàn' nej sô' gataj dàj gạhuin, dadin' ga'ná guendâ dạgahuín daran'anj.

18Dadin' yàngà' hia nỉn' tâ nị si huạ nạnj gạ yàtà'a ngà hio'óo, nị sị giyi'nêj gà' si 'ngọ tsin lij nej letra huạ lij doj nị sị giyi'nêj gà' si 'ngọ si-ley Mạ'an Ña'anj an, dadin' daran'anj da'hui gìsìj dàj rûn' gataj Mạ'an Ña'anj an.

19Nị ahuin nạnj sí nitaj si dagahuin 'ngọ rïn nej nuguan' huạ lij doj giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj gidigân sij riñan a'ngô nej guìì, nị sí nânj gùnàj ne' rùkù nga gùchì' sô' ñan gị̄nikaj sụn Mạ'an sa nne yàtà'a; sanị̄ daran' nej sí dagahuin nị huê danj gidigân sô' riñan a'ngô nej guìì nị sí nânj gạhuin sí achij i nga gạne sô' ñan nne Mạ'an sa nị̄kạj sun ne' yàtà'a nạnj ánj.

20Dadin' ñùnj taj nị si sa nị̄kạ gi'hiaj nej suj nị nitaj si gachinj doj riñan sa nị̄kạ gi'hiaj nej maestrû chrụn ley ngà nej sí fariseo, nị sị ga'hue gạtụ nej suj ñan nne Mạ'an sa nị̄kạj sụn yàtà'a mánj.

21’Gà' gunïn nej suj dàj gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn nej guìì gimân diû rị̄ki: “Sị dagahuî' mánj, nị ahuin nạnj guìì dagahui' nị nạnikïn' ninj riñan guesì guendâ gạnạhuin rạ'a ninj kastîgu.”

22Sanị̄ ñùnj taj nị ahuin nạnj sí gina'an ruhuâ ni'in dinḩn nga nitaj nùnj huaj, nị da'hui sô' nị gụnïn gà'ì sô' gị̄'hiaj sí achij nị̄kị̄n' riñan si-nùhuì Mạ'an Jesús; sanị̄ ahuin nạnj sí gataj gụnïn dinḩn: Nitaj rakïnj sò' nun gà' mánj, nị da'hui gìyì'nỉn' si-gạkïn' sô' riñan nej yì'nỉn' nej sí nị̄kạj sụn riñan si-nùhuì Mạ'an Jesús, nị ahuin

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nạnj sí gataj gụnïn dinḗn: Ayạ' sò' sinún hia, nị da'hui sô' nị gạ'ạnj sô' ruhuâ rúnâko gịnun nìgànj sô'.

23’Huê danj, nị si huạj gà'huì' 'ngọ rasụun riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gananun ruhuâ' si huạ 'ngọ nuguan' gachîn' riñan dinḗnt,

24nị sị ga'hui' akuan' rasụn dan riñan Mạ'an Ña'anj an mánj, nànìkàj gạ'ạnj' nị gạnạ'mịn' ngà dinḗnt, hiô' nị nga gisîj gana'min' nga dinḗnt nị gạ'hue gà'huì' rasụn ruhuâ' gà'huì' riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

25’Nị si ni'în' si gạ'ạnj gạrạn ruhuâ sí rịñạn gi'hiâ' gakïn'ïn, nị râ'ñanj gạnạ'mịn' ngà sij rayi'î si-gạkînt nga nìn' huaj gạ'hue, dadin' sisị sị gana'min' ngà sij nị gạ'ạnj gạrạn ruhuâ sij rayi'î' riñan guesì, nị guesì dânj nàgà'huì' sò' ra'a nej sí policia nị gạchrị nej sô' dukuâ ga'a sò'.

26Yàngà' hia gàtà nị sị ga'hue gạhuị' ruhuâ dukuâ ga'a, nda gạnạ'mịn' ngà sij nùnj huin sij dọj hua gakïn' gi'hiâ' riñan sij nạnj ánj.

27’Gà' gunïn nej suj dàj gataj Mạ'an Ña'anj an: “Sị ga'hue gịnikaj' nika duguît mánj.”

28Sanị ñùnj taj nị ahuin nạnj sí gini'hiaj riñan 'ngọ siyànàa guendâ ruhuâ sô' gịnịnj sô' gakïn'ïn ngà siyànà dânj, nị gà' gi'hiaj sô' gakïn'ïn ngà ruhuâ nimân sô' nạnj ánj.

29’Huê danj nị, si rune ñant ne' huà' gi'hiaj guendâ gịnịnj' riñan gakïn'ïn, gịrị nị girë'ëj'; dadin' dànanj dùgùnàj huaj si gạ'ạnj nị'hia dọj nneè kú', gà' da' si gạ'ạnj nị'hia da' huạ gè mạ'ân' nị gịnun' riñan ña'aan nìgànj nạnj ánj.

30Nị si ra'ât ne' huà' gi'hiaj gịnịnj' riñan gakïn'ïn, gà'nè' nị gịrë'ëj'; dadin' dànanj dùgùnàj huaj si gạ'ạnj nị'hia dọj nneè kú'; gà' da' si gạ'ạnj nị'hia da' huạ gè mạ'ân' nị gạ'ạnj' gịnun' riñan ña'aan nìgànj nạnj ánj.

31’Nị huê dânj gataj Mạ'an Ña'anj an: “Nị ahuin nạnj sí ganachi nikaj ñanj acta guendâ gudunâj sô' nika, nị gạ'hue gà'huì' ñanj acta guendâ gụdụnâj dugui' nguèj nịkạ sô'.”

32Sanị ñùnj taj nị sí ganachinikaj ñanj acta guendâ gudunâj sô' nika sô', sanị si sê rayi'î guendâ gininj siyànà dânj riñan gakïn'ïn ngà a'ngô síi huin rû'huaj, nị gi'hiaj sô' si gịnịnj siyànà dânj riñan gakïn' nịkạj nika dugui'; nị sí gạrạn rạ'a ngà siyànà gà' gunâj dânj, nị gininj sô' riñan gakïn' nịkạj nika dugui' nạnj ánj.

33’Nị gà' gunïn nej suj dàj gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn nej guiì gimân diû rịki: “Sị ga'hue gạtạj si yàngà' gà'huì' 'ngọ rasụun nga sê yàngà' gà'huì' mánj, dadin' ña'an huaj si dạgahuîn' nej nuguan' gataj' gụnïn Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.”

34Sanị ñùnj taj: Nị sị ga'hue gạtạj nej suj si yàngà' hia; gini'in yàtà'a sa gi'hiaj nej suj, dadin' hiuj dânj nikïn' chrun yîla nne Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Ni̱ gà' si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej suj si yàngà' gini'in hio'óo sa gi'hiaj nej suj, dadin' hiuj dânj nikïn' dakó Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gà' si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej suj si yuman' snà'ànj Jerusalén huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj nej suj, dadin' hiuj dânj huin yuman' snà'ànj huin yiñán Ma̱'an Rey.

36Ni̱ gà' si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej suj si ahui nej suj huin sa gini'in yàngà', dadin' si̱ ga'hue gi̱'hiaj nej suj ga̱na̱huin gàtsì huê ahui nej suj ni̱ si̱ ga'hue gi̱'hiaj nej suj ga̱na̱huin maru̱ 'ngo̱ rïn huê lij màn ahui nej suj.

37Sani̱ sa ga̱'mi̱n nej suj ga̱huin: Si gataj nej suj "ga̱'hue" ni̱ da̱gahuin nej suj nuguan' garânj yina nej suj. Ni̱ si gataj nej suj, "si̱ ga'hue" ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj; dadin' ga̱'hue gataj nej suj sani̱ nitaj si dagahuin nej suj ni̱ gakï̱n'ïn huin nga nitaj si dagahuin nej suj na̱nj ánj.

38'Gà' gunïn nej suj dàj gataj Ma̱'an Ña'anj an: "Si gi̱ri̱ 'ngo̱ sí dânj rune ñan nej suj ni̱ gi̱ri̱ nej suj rune ñan sô', ni̱ si gi̱ri̱ 'ngo̱ sí dânj ñan' nej suj ni̱ gi̱ri̱ nej suj ñan' sô'."

39Sani̱ ñùnj taj: Ni̱ si̱ gunïn' nej suj ngà nej guiì kï̱j huaa mánj; sa si̱nï̱n gi̱'hiaj nej suj huin, si hua̱ 'ngo̱ guiì ruhuâ gà'huì' yi'nḯn riñan nej suj ne' huà' nej suj, ni̱ du̱nikàj nej suj yi'nḯn riñan nej suj ne' chrïn nej suj gà'huì' ninj.

40Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí ruhuâ gu̱nï̱n' ngà', ni̱ ruhuâ sij ga̱'ne̱ sij si-gatôt, ni̱ gu̱du̱nâj' si ga̱'ne̱ sij si-chamarât nej na̱nj ánj.

41Ni̱ ahuin na̱nj sí gi'hiaj guesâ ga̱tâ' rasu̱un 'ngo̱ kilometru ni̱ gi̱'hiaj guesâ ma̱'an' ni̱ ga̱tâ' huìj kilometru ga̱'a̱nj' ngà sij na̱nj ánj.

42Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gàchìnj 'ngo̱ rasu̱un riñan', ni̱ gà'huì' rasu̱n gachín sij riñan'; ni̱ si ruhuâ sij gà'huì' yikḯn' 'ngo̱ rasu̱un riñan sij, ni̱ gà'huì' yikḯn' rasu̱n gachín sij riñan' na̱nj ánj.

43'Gà' gunïn nej suj dàj gataj Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì gimân diû ri̱ki: "Ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj ni̱ gi̱ni̱nj 'ì nej guiì gunïn' ngà nej suj riñan nej suj."

44Sani̱ ñùnj taj: Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì gunïn' ngà nej suj, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej suj riñan nej guiì ga'min kï̱j riñan nej suj, gi̱'hiaj nej suj sa sà'a riñan nej guiì nun huin yi̱ña̱n' ruhuâ ni'in nej suj, ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej guiì ran' nej suj, ngà nej guiì gata ra̱'a nej suj.

45Da'nga ni̱ ga'hue ga̱huin nej suj da'ní Ma̱'an Rê Ña'anj nne yàtà'a, dadin' huej huin sa gi'hiaj gisîj gui riñan nej guiì kï̱j huaa ngà riñan nej guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a, dadin' huej huin sa gi'hiaj gaman' riñan do'ó nej guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ huê danj na̱nj gi'hia ngà nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn.

46Dadin' si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì 'ì ruhuâ ni'in nej suj, hiô' ni̱ ahuin 'ngo̱ sunuj ga̱na̱huin ra̱'a nej suj rà'aj. Sê huê dànanj gi'hiaj nej sí ga'nêj san'anj an guendâ nej sí ni̱ka̱j suun rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

47Ni̱ si man ra'a dinḟn nej suj gida'a nej suj, ni̱ nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej suj dànanj rà'aj. Sê dànanj gi'hiaj nej sí nàsìnùnj un rà' saj ûn'.

48Gi̱'hiaj nej suj sa ni̱ka̱a, dàj rûn' gi'hiaj Rej nej suj nne yàtà'a dadin' gi'hia sa ni̱ka̱a.

San Mateo 6

1’Ga̱ gu̱dadû nej suj ni̱ si̱ gananĵn nej suj sa sà' gi'hiaj nej suj gunïn nej guiì; ni̱ si̱ gu̱nïn ninj nej sa sà' gi'hiaj nej suj, dadin' si gananĵn nej suj sa sà' gi'hiaj nej suj ni̱ si̱ ganahuin ra̱'a nej suj nanì'hiaj nej suj gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj nne yàtà'a mánj.

2Nga gà'huì' nej suj rasu̱un riñan nej guiì ran' àko, ni̱ si̱ duyinga' nej suj si ga'hui' nej suj rasu̱un riñan nej guiì, dàj rûn' gi'hiaj nej sí gidigañu'unj nga nikïn' nej sô' ruhuâ hue' huin nûhui nej si nga huaj nej sô' ñan ganachran' chrej gàchrà'a, guendâ ruhuâ nej sô' si ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì rayi'î nej sô'; dadin' yàngà' ni̱ gà' ga'min hue'ê nej guiì rayi'î nej sa gi'hiaj sô'.

3Sani̱ nga gurugûñu'unj' riñan nej guiì ran' àko, ni̱ si̱ gananĵn' rayi'î nej sa gi'hiâ' dan riñan nej guiì ni̱ka̱j dugui' ngà' mánj.

4Da'nga ni̱ ga̱ huì sa ga'huî' riñan nej guiì ran' àko; sani̱ Ma̱'an Rêt Ña'anj an ni̱ gà' ni'in si ga'hui' huì' rasu̱un ni̱ na̱ri̱kij nani̱'hiá' ni̱ gi̱ni̱'in nej guiì yùmàn'an na̱nj ánj.

5’Ni̱ nga ga'min' ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si̱ gi'hiâ' dàj rûn' gi'hiaj nej sí gidigañu'unj un; dadin' gi'hiaj nej sô' si ûta ga'min nej sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ni̱kï̱n' ga̱hia nej sô' ruhuâ hue' huin nûhui ni̱ huê danj na̱nj ni̱kï̱n' nej sô' ñan ganachran' sikûj chrej gàchrà' hua̱j riki yuman'an, guendâ ruhuâ nej sô' gi̱ni̱'in nej guiì sa gi'hiaj nej sô'; yàngà' tâ ni̱ gà' ga'min hue'ê nej guiì rayi'î nej sô' guendâ gi'hiaj nej sô' dànanj.

6Sani̱ sò' ni̱ nga a'min' ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱tu̱' ruhuâ dukuât, ni̱ ga̱na̱rán' riñan rahue'e ni̱ ga̱'mi̱n' ngà Ma̱'an Rét Ña'anj an ñan hua̱ huìi ni̱ nàrìkìj nìko doj ra'â' ni̱ gi̱ni̱'in nej guiì yùmàn'an na̱nj ánj.

7’Ni̱ nga gachín nì'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej sí nàsìnùnj un; dadin' ganĵn ruhuâ nej sô' si guendâ ganakaj gunuchruj nej sô' huê gè nej nuguan' a'min nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ûta hio gu̱nïn nej nuguan' ga'min nej sô ganĵn ruhuâ nej sô'.

8Ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej sô'; dadin' gà' ni'in Rej nej suj Ma̱'an Ña'anj an, ahuin sa gàchin riñan nej suj, nga nì̃n' gàchin gàchìnj nej suj riñanj.

9Huê dànanj ga̱ta̱j nej suj, nga gàchìnj nì'hiaj nej suj: Rej nej ñûnj huin Ma̱'ân rè' ni̱ nne Ma'ân rè' yàtà'a, ni̱ sa gè nì̃n'ïn huin siyu̱gui Ma'ân rè'.

10Ni̱ ga̱'na̱' gi̱nikaj su̱n Ma̱'ân rè' riñan nej ñûnj. Ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' dàj garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' riñan hio'ó nânj, dàj rûn' nikaj su̱n Ma̱'ân rè' yàtà'a.

11Ni̱ rachrún ya nej ñûnj daran' nej guiì, ni̱ ri̱ki̱ Ma̱'ân rè' ya̱ nej ñûnj hia̱j.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Ni̱ gi̱nikaj Ma̱'ân rè' nimân nìko rayi'î nej gakï̱n' gi'hiaj nej ñûnj riñan Ma̱'ân rè', dàj rûn' ginikaj nej ñûnj nimân nìko rayi'î nej sí gi'hiaj gakï̱n'ïn riñan nej ñûnj.

13Ni̱ si̱ ga'nḿn ra'a Ma̱'ân rè' si gi̱ni̱nj nej ñûnj riñan gakï̱n'ïn nga duguane' sichre riñan nej ñûnj, ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' si ga̱na̱ni̱n nej ñûnj riñan nej sa a'nan'an. Dadin' huê Ma̱'ân rè' huin sa ni̱ka̱j su̱n ni̱ Ma̱'ân rè' huin sa nùkuaj, ni̱ sa nìko ni̱ huê Ma̱'an rè' huin daran' diû. Ni̱ huê dan huin rû'huaj.

14'Dadin' si gi̱nikaj nej suj nimân nìko ngà nej guiì gachîn nuguan'an riñan nej suj, ni̱ gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kïn' nej suj;

15sani̱ sisi̱ si̱ gi̱nikaj nej suj nimân nìko rayi'î nej guiì gachîn nuguan'an riñan nej suj, ni̱ si̱ ginikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kïn' nej suj mánj.

16'Nga ga gi̱ni̱ne̱j nej suj ni̱ si̱ nagi'hiaj àko chre nej suj riñan nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej sí gidigañu'unj un; dadin' nda rùguì'i chre gi'hiaj nej sô' riñan nej sô' guendâ gidigân nej sô' riñan nej guiì si hua̱ gi̱ni̱ne̱j nùgui nej sô', yàngà' tâ ni̱ gà' ga'min hue'ê nej guiì rayi'î sa gi'hiaj nej sô'.

17Sani̱ sò' ni̱ nga hua gi̱ni̱ne̱j', ni̱ gu̱ta̱ nnee ahuît ni̱ gànàn' raj.

18Da'nga ni̱ si̱ gini'in nej guiì si hua̱ gi̱ni̱ne̱j, dadin' gà' ni'in Ma̱'an Rêt nne ñan hua̱ huìi si hua̱ gi̱ni̱ne̱j; ni̱ Ma̱'an ni'in sa hua̱ huì gi'hiâ' ni̱ gi̱ri̱kij sa gachín' gi̱ni̱'in nej guiì rìgì na̱nj ánj.

19'Ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ga̱ gà'ì nej rasu̱n du̱'hue̱e riñan nej suj riñan hio'ó nânj, dadin' màn nej yahuì lij ni̱ ya̱ nej xuj ni̱ gànùn dakïn hio nej aga' dânj ni̱ gi̱rë̱'ëj, dadin' màn nej sí tu̱u ni̱ ga̱na̱hui gi̱'hiaj tu̱ nej sô';

20ni̱ gi̱'hiaj nej suj si ne' yàtà'a ni̱ ga̱huin nìko nej rasu̱un, ñan nitaj si màn nej yahuì lij ni̱ nitaj si huaj ya̱ dakïn hio ni̱ gu̱du̱rë'ëj nej rasu̱n dânj, ni̱ nitaj si huaj ga̱na̱hui gi̱'hiaj tu̱ nej sí tu̱u.

21Dadin' ñan gimàn nej rasu̱n huin si'hiaj nej suj, ni̱ ûta nìhià' ga̱ ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej rasu̱n dânj.

22'Sa gudugùn riñan nneè ku' huin rune ñun'; huê danj ni̱ si rune ñun' huin sa sà'a, hiô' ni̱ nḩn' gàchrà' nneè kú' hua giyigḩn;

23sani̱ si rune ñan' huin sa kï̱j huaa, hiô' ni̱ nḩn' gà'chrà' nneè kút hua gakï̱n'ïn. Huê danj ni̱, si rune ñan' huin sa ru̱mi̱n'in huê danj ni̱ hua̱ ru̱mi̱n' nneè kút, ni̱ yàngà' ni̱ ûta hua gakï̱n'ïn ruhuâ nimânt.

24'Gà' si 'ngo̱ síi si̱ ga'hue gu̱na̱nj gi̱tsi riñan huìj yiru'huee; dadin' gi̱ni̱nj 'ì 'ngo̱ sô' riñan sij ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ sij ni'in sij a'ngô sô', ni̱ gi̱ni̱nj hue'ê 'ngo̱ sô' riñan sij ni̱ a'ngô sô' gi̱ni̱nj a'nan' riñan sij. Huê danj ni̱ si̱ ga'hue gu̱na̱nj gitsî nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an si ûta ganahuij ruhuâ nej suj guendâ ga̱ yi̱ru'hue nej suj mánj.

25'Huê danj ni̱ gatâ gu̱nïn nej suj: Ni̱ si̱ ganahuij sta'u ruhuâ nej suj rayi'î sa ga̱ riñan nej suj, sa ya̱ nej suj ni̱ sa go̱'o̱ nej suj; ni̱ si̱ ganahuij ruhuâ nej suj rayi'î nej

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

atsîj garán nej suj nneè kú nej suj, ni sê dànanj du'hue doj sa ga nì'nà' nej suj gà' da' sa ya nej suj ni sê dànanj du'hue doj nneè kú nej suj gà' da' sigan' nej suj rà' saj ûn'.

26Gini'hiaj nej suj dàj gi'hiaj nej yataj aché yàtà'a, dadin' nitaj si gunun nej xuj, ni nitaj si ganaran' nej xuj, ni nitaj si ganachra sà' nej xuj ruhuâ guchrùu sa ya nej xuj; sani Ma'an Rej nej suj Ma'an Ña'anj nne yàtà'a ga'hui' yâ nej xuj. Ni sê dànanj du'hue nej suj doj gà' da' nej xuj rà' saj ûn'.

27Ni ahuin go'ngo nej suj ga'hue gi'hiaj, ni nùnj huin si ûta gahuin ruhuâ nej suj, ni ga'hue gùnùtà' nej suj ni gachij nej suj a'ngô dane nanj nî'.

28’Ni nùnj huin saj ni ûta huin ruhuâ nej suj rayi'î sigan' nej suj rà'aj. Nadigi'ñun nej suj dàj gi'hiaj hiaj lirio màn riñan hio'óo, nga gachi: Ni nitaj si gi'hiaj sunj ni nitaj si ganan atsìj i mánj;

29Sani ñùnj taj, ni gà' Salomón ngà daran' nej sa du'hue xi ga riñan sô' ni nun gànàsìj sô' ginun sô' 'ngo atsîj sà' doj gà' da' nej hiaj nânj mánj.

30Ni si dànanj nìhià' hua nej hiaj màn raa nej koj màn riñan hio'ó ni si hiaj hua nì'naj ni a'hioj gà'nĩnj nej sô' ruhuâ guchrúun, ni Ma'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ni gìrì' nej suj atsîj i ginun nej suj, sani nùnj huin saj ni doj nĩn' guyumân ruhuâ nej suj rà'aj.

31Ni si gahuin sta'u ruhuâ nej suj, ni gataj nej suj: “Nùnj huin sa yo' ni nùnj huin sa go'o', ni dànè' gìrì' atsîj i ginun' rà'aj.”

32Dadin' nej sí nàsìnùnj un ni ûta ganahuij ruhuâ nej sô' si ga daran' nej rasun riñan nej sô'; sani nej suj ni hua Rej nej suj Ma'an Ña'anj an nne yàtà'a ni gà' ni'in sa gachin riñan nej suj nanj ánj.

33Sani nànà'huì' sinïn nej suj Ma'an Ña'anj an ni gi'hiaj nej suj sa nikaa, ni riki Ma'an Ña'anj an daran' nej rasun gachin riñan nej suj.

34Huê danj ni si giriñun ruhuâ nej suj nùnj huin sa gachin riñan nej suj gui a'hioj, dadin' gui a'hioj ni ûta ga sa ganïn ruhuâ nej suj. Ni da' go'ngo gui ni ga'na' sa a'nan'an nej sij ga'na' sa sà'a riñan nej suj nanj ánj.

San Mateo 7

1’Si guta' nej suj gakïn'ïn nej dugui' nej suj, hiô' ni si ga'min gakïn' Ma'an Ña'anj an riñan nej suj mánj.

2Dadin' dàj rûn' guta' nej suj gakïn'ïn nej dugui' nej suj, ni huê danj ga'min gakïn' Ma'an Ña'anj an riñan nej suj, ni dàj rûn' giriñun nej suj nej dugui' nej suj, ni huê danj giriñun Ma'an Ña'anj an nej suj.

3Ni nùnj huin saj ni gini'hiaj' doj sa gachej gi'hiaj dinĩnt, ni nitaj si gini'hiaj' gakïn' gi'hiaj ma'ân' rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ ga̱'hue ga̱ta̱j gu̱nïn dinḿnt: Ga̱'nï̱n gìrìj akò nun ruhuâ rune ñant, si ruhuâ rune ñan ma̱'ân' nun 'ngo̱ kaj a na̱nj nî',

5Sí gidigañu'unj un sò' gà' man', gi̱ri̱ si̱nï̱n sò' kaj nu̱n ruhuâ rune ñan hiô' ni̱ ga̱'hue gi̱ni̱'in hue'ê' ni̱ gi̱ri̱' akò nu̱n ruhuâ rune ñan dinḿnt raj.

6'Si̱ ga'hui' nej suj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì gà' gananikàj rùkù dadin' huin ninj dàj rûn' huin yuhue, ni̱ si̱ ga'hui' nej suj si-nùguàn Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì gà' gini'in dadin' nikò' huaj gi'hiaj ninj gaki̱n'ïn ni̱ huin ninj dàj rûn' huin yakáa, dadin' gùrùn ninj riñanj, ni̱ ga̱'mi̱n a'nan' ninj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

7'Gàchìnj nej suj ni̱ ri̱ki̱ Ma̱'an Ña'anj an; nànà'huì' nej suj, ni̱ gànàrì' nej suj; gi̱ta ra'a nej suj riñan rahue'e, ni̱ ga̱na̱'nï̱n nej sij riñan rahue'e.

8Dadin' daran' sí gachín ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a sô', ni̱ sí nana'hui' ni̱ gànàrì' sô'; ni̱ sí gita ra'a riñan rahue'e ni̱ ga̱na̱'nï̱n nej sij ga̱tu̱ sô' ruhuâ hue'e.

9'Ni̱ si gachín 'ngo̱ da'ní nej suj, rachrúun ya̱ sô' ni̱ gìsìj ruhuâ nej suj gà'huì' nej suj 'ngo̱ hiëj ya̱ sô' na̱nj nî'.

10Ni̱ si gàchìnj sô' 'ngo̱ yukuaj a ya̱ sô', ni̱ gìsìj ruhuâ nej suj gà'huì' nej suj 'ngo̱ yukuáa ya̱ sô' na̱nj nî'.

11Sani̱ si nej suj ni̱ huin nej suj sí a'nan'an, ni̱ chru̱n nej suj gà'huì' nej suj sa sà'a ra'a da'ní nej suj, dàj gà' Ma̱'an Rej nej suj nne yàtà'a ni̱ chrunj ga̱'huij sa sà'a riñan nej guiì gàchìnj riñanj na̱nj ánj.

12'Huê danj ni̱ daran' sa garan' ruhuâ nej suj gi̱'hiaj nej síi ngà nej suj, ni̱ gà' si̱'nï̱n gi̱'hiaj nej suj sa sà'a ngà nej sô'; dadin' huê dànanj giyi'nïn' suun riñan si-ley Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê dànanj gidigân nej sô' gataj dàj ga̱huin.

13'Ga̱tu̱ nej suj riñan rahue' hua̱ chruj riñan; dadin' hua̱ gà'chrà' riñan rahue' hua̱ nìko riñan, ni̱ hua̱ gàchrà' chrej e sani̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia nej suj gi̱'hia, ni̱ ûta gà'ì nej guiì aché ruhuâ chrej gàchrà'a.

14Dadin' hua̱ chruj riñan rahue'e, ni̱ hua̱ gàtïn chrej gi̱nikaj gùchì' ninj ñan ga̱ne nìgànj ninj, sani̱ do̱j ninj huin sa ganari' chrej gàtïïn na̱nj ánj.

15'Ga̱ gu̱dadû nej suj ngà nej profeta gidigañu'unj un, dadin' dàj rûn' nìn gi'hiaj matsïj ï huê danj nìn gi'hiaj nej sij, sani̱ ruhuâ nimân nej sij ni̱ huin dàj rûn' hua 'ngo̱ yuku stuj hu̱e.

16Ngà nej sa gi'hiaj nej sij ni̱ ga̱'hue gi̱ni̱'in nej suj ahuin guiì huin nej sij. Ga̱'hue ga̱hiu chruj uba raa̱ chrun tanj an na̱nj nî', ni̱ ga̱'hue ga̱hiu chruj îgu raa̱ tanj hia̱'a na̱nj nî'.

17Huê danj ni̱, daran' nej chrun sà'a ni̱ ga̱hiu chruj sà'a raj, sani̱ chrun a'nan'an ni̱ ga̱hiu chruj a'nan'an raj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Ni̱ si̱ ga'hue ga̱hiu chruj a'nan'an raa̱ chrun sà'a mánj, huê danj na̱nj ni̱ si̱ ga'hue ga̱hiu chruj sà'aj raa̱ chrun a'nan'an mánj.

19Daran' nej chrun nitaj si gahiu chruj sà'a raa̱ ni̱ gìyì'nej ni̱ gà'nǐnj nej sij riñan ña'aan gi̱nunj.

20Huê danj ni̱, ngà nej sa gi'hiaj nej sij ni̱ gi̱ni̱'in nej suj ahuin guiì huin nej sij na̱nj ánj.

21'Sê daran' nej guiì gataj: Señor, Señor, ga̱tu̱ ga̱ne ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj nne yàtà'a mánj, man nej guiì gi'hiaj sa garan' ruhuâ Ma̱'an Rê Ña'anj nne yàtà'a huin sa ga̱tu̱ ga̱ne ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an na̱nj ánj.

22Ûta gà'ì nej guiì ga̱ta̱j gu̱nḯn nga gùyùmàn gui dânj: "Señor, Señor, sê ngà siyu̱gui Ma̱'ân rè' gataj nej ñûnj dàj ga̱huin ni̱ ngà siyu̱gui Ma̱'ân rè' giri nej ñûnj nej sa kïj ï ruhuâ nimân nej guiì, ni̱ garânj sun nej ñûnj siyu̱gui Ma̱'ân rè' ni̱ ûta ganahuin nej guiì gi'hiaj nej ñûnj rà' saj ûn'."

23Hiô' ni̱ gàtà gu̱nïn nej suj: "Nitaj àmàn gini'ín nej suj mánj; gu̱xu̱n nej suj ma̱'an nej suj riñânj, dadin' huin nej suj sí gi'hiaj sa kïj huaa."

24'Ahuin na̱nj guiì, gunïn nej nuguan' nânj ni̱ dagahuin ninj, ni̱ gi'hiâ si ga̱huin ninj dàj rûn' huin 'ngo̱ guiì ûta sà' gayakaj guendâ, dadin' gi'hiaj ninj dukuâ ninj riñan huej e.

25Ni̱ gaman' gumàan ni̱ gaché kïn, ni̱ ga'huij nanèe ni̱ gagan'anj ngà hue' dânj; sani̱ nun ga̱na̱tu dadin' nne ran yi'ij riñan huej e.

26Sani̱ ahuin na̱nj guiì gunïn nej nuguan' nânj ni̱ nitaj si dagahuin ninj, ni̱ gi̱'hiâ si ga̱huin ninj dàj rûn' huin nej guiì na'hue ga̱na̱ka̱j guendâ, dadin' gi'hiaj ninj dukuâ ninj riñan hio'ó chru̱u.

27Ni̱ gaman' gumàan ni̱ ga'na' kïn, ni̱ ga'huij nanèe ni̱ ûta nùkuaj gagan'anj ngà hue' dânj, ni̱ ganatu ni̱ ûta nìko rasu̱un girë' gi'hia dadin' gà' 'ngo̱ gane daran'anj.

28Ni̱ nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ nej guiì ni'in ninj rayi'î nej yì'nǐn' nej nuguan' ga'min.

29Dadin' gidiganj dàj rûn' gidigân 'ngo̱ sí ni̱ka̱j suun, ni̱ nitaj si gidiganj dàj rûn' gidigân nej maestrû chru̱n sà' ley mánj.

San Mateo 8

1Nga gananinj Ma̱'an Jesús raa̱ kïj dânj, ni̱ ûta gà'ì nej guiì ginikò' ga'na' rukû Ma̱'an.

2Ni̱ ga'na' 'ngo̱ sí nnùn yi'ì lepra ni̱ ganikïn' rúdàkòj sô' riñan Ma̱'an, ni̱ gataj sô': —Señor, si ruhuâ rè' ni̱ ga̱'hue gi̱'hiâ rè' si ga̱na̱huin sà' nneè ku riñan yi'ì nnùn ñùnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Ni̱ dunukuâ Ma̱'an Jesús ra'a ni̱ gagan' ra'a nneè kú sí dânj, ni̱ gata: —Ruhuâj si ga̱na̱huin sà' nneè kú raj. Huê danj ni̱ orâ chre ni̱ giyi'nêj yi'ì lepra ni̱ ganahuin sà' nneè kú sí dan.

4Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí dânj: —Ni'hiaj sò' ni̱ si̱ ganatâ' gu̱nïn gà' si 'ngo̱ guiì mánj; sani̱ ga̱'a̱nj' ni̱ gi̱digân' ma̱'ân' riñan nej síchìj rej, ni̱ gà'huì' 'ngo̱ ofrenda riñan Ma̱'an Ña'anj an dàj rûn' ga'nïn' su̱n Moisés, da'nga ni̱ gini'in nej sij sa sà' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngà' na̱nj ánj.

5Nga gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ yuman' Kapernaúm ni̱ ga'na' 'ngo̱ sí stadû huin kapitán riñanj, ni̱ ûta àko gachín nì'hiaj sô',

6ni̱ gataj sô': —Señor, sí huin si musûj nngaj a'nan' ñan nne dukuá, ni̱ na'hue gìsìkì' nneè kú sij ni̱ ûta ran' sa̱ñu̱n sij.

7Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gà'àn ni̱ gi̱'hiâ ga̱na̱huin sij na̱nj ánj.

8Nanikàj síchìj kapitán dânj ni̱ gataj sô': —Señor, nitaj guèndàj si ga̱tu̱ Ma̱'ân rè' ruhuâ dukuá, man si gà'nǐn' Ma̱'ân rè' suun ni̱ ga̱na̱huin si-musû na̱nj ánj.

9Dadin' ñùnj ni̱ ni̱ka̱j ñu'ûn riñan 'ngo̱ yi'nïn' nej síi, ni̱ ni̱ka̱j ñu'ûn riñan nej stâdu; ni̱ gatâ gu̱nïn 'ngo̱ sí dânj: Ga̱'a̱nj sò' 'ngo̱ sun gàtà gu̱nïn' ni̱ ga'anj sô'; ni̱ gatâ gu̱nïn a'ngô sô': Gu̱hua̱' sò' ni̱ ga'na' sô'; ni̱ gatâ gu̱nïn sí huin si-musûj: Gi̱'hiá sò' su̱n nânj gatâ gu̱nïn sô', ni̱ gi'hiaj sô' sun gatâ gu̱nïn sô'.

10Ni̱ nga gunïn Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuaj ni̱ gata gu̱nïn nej sí ginikò' rukuj: —Yàngà' hia nǐn' tâ ni̱ gà' yuman' Israel nun gànàrì'ìj 'ngo̱ sí guyumân ruhuâ nìko doj gà' da' sí nânj mánj.

11Ni̱ gatâ gu̱nïn nej suj si ga̱'na̱' ûta gà'ì nej sí 'na̱' ne' gisîj gui ngà nej sí 'na̱' ne' gatûj gui, ni̱ ga̱'a̱nj ga̱ne nej sij ngà Abraham, ngà Isaac ni̱ ngà Jacob ñan gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj nne yàtà'a;

12sani̱ nej sí nun gùyùmàn ruhuâ ni̱ gà'nǐnj Ma̱'an Ña'anj an ga̱'a̱nj nej sô' ñan hua̱ ru̱mi̱n' ne' ye̱'e; ni̱ hiuj dânj ga̱ne nej sij ni̱ gu̱du̱gue̱'e nej sij ni̱ nda ya̱ rùj ñan' nej sij.

13Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús riñan sí huin stadû Senturión: —Gui̱j na̱n' dukuât, ni̱ dàj rûn' guyumân ruhuâ', ni̱ huê danj gi̱'hia. Ni̱ ganahuin sí huin si-musû sí dânj huê gè orâ nga ga'min Ma̱'an Jesús dànanj.

14Ga'anj Ma̱'an Jesús dukuâ Pedro, ni̱ gini'in si nngaj nni yìchèj sô' riñan na, ni̱ nu̱n gachi'i sachij dânj.

15Ni̱ gagan' ra'a Ma̱'an Jesús sachij dânj, ni̱ giyî'nej gachi'i; ni̱ ganachi sachij dânj, ni̱ gunânj gi̱tsi ñûn' riñan nej sij.

16Ni̱ nga 'na' ga̱huin ru̱mi̱n' ni̱ ni̱ka̱j nej sij ûta gà'ì nej sí nu̱n nanè ki̱j ï huaa ruhuâ nimân ga'na' nej sij riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ ngà nuguan'an ni̱ girij daran' nej nanè ki̱j huaa, ni̱ gi'hia si ga̱na̱huin daran' nej guiì a'nan'an;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17da'nga nị gisîj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' gataj Isaias, sô' gataj dàj gạhuin nga ga'min sô': “Nị huê Mạ'an gida'a gara'huẹ' ñùn' nga gininaj ruhuô', nị ginika ga'an si-yì'ìt.”

18Nị gini'in Mạ'an Jesús si nda ganikàj chre mân ûta gà'ì nej guiì rukuj, nị ga'nïnj suun nị gata si gịnikaj nej sij nị gạchinj ané du'hua dahuẹ dânj ga'an.

19Nị ga'na' 'ngọ sí Maestrû ni'in hue'ê si-ley Mạ'an Ña'anj an nị gataj sô': —Maestrûj ruhuâj gịnikòj rukû Ma'ân rè' nị gà'àn dànè' gahuin gạ'ạnj Mạ'ân rè' nị gà'àn ngà Mạ'ân rè'.

20Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí dânj: —Nej yune nị huạ ñan ganarânj ruhuâ nej yô', nej yataj aché yàtà'a nị huạ sigîtïnj ïn ginun nej yô'; sanị ñùnj nị nitaj dànè' hua gùtàj ahuí mánj.

21Nị gataj a'ngô sí 'nạ' gạhuin chrụun: —Señor, rịkị rè' permisu gạ'ạn nị nga gahui' rê nị gàchìnj sij nị ne' rùkù nị gà'nàj nị gịnikó rukû Mạ'ân rè'.

22Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí dânj: —Gịnikò' sò' rukú; nị gụdụnâj sò' si nej sí gà' gahui'i nị gàchìn' nej sô' sí gà' gahui'i nạnj ánj.

23Nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ barku, nị ginikò' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj ga'anj nej sô' rukuj.

24Nị ûta nùkuaj ga'huij nanèe ruhuâ nne ñạ'ạnj nị ûta nayumàn nne ñạ'ạnj gi'hiaj nanèe nị nda gachîn nnee yichrá barkû nụn nej sij huaj nej sij, sanị dọ' si atoj Mạ'an Jesús nga ruhuâ barkû.

25Nị ga'na' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nị ganari nej sô' nnej e riñanj nị gataj nej sô': —Señor, gị'hiaj Mạ'ân rè' si gạnạnịn nê' dadin' gạnạhuij ne' gàhuì'.

26Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nùnj huin saj nị ûta yu'hui' nej suj rà'aj, ayạ' nej suj dadin' dọj nïn' guyumân ruhuâ nej suj gà' mánj. Hiô' nị ganayumanj nị dugunïn gà'ìj nanèe ngà nne ñạ'ạnj, nị dín chre gahuin nïn' gàchrà'.

27Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sí huaj ruhuâ barkû dânj nị gataj nej sô': —Ahuin sí huin sí nânj dadin' nej nanèe ngà nne ñạ'ạnj nị gadagahuin ninj sa ga'min sô' rà'aj.

28Nga gachinj ané du'hua nne ñạ'ạnj riñan do'ó nej sí gù'nàj gadarenos, nị ga'na' huìj sí dânj nị nụn nanè kïj huaa ruhuâ nimân nguèj sô' nị nne nguèj sô' ñan gachin' nej sij nej nîman, nị ûta hụe nguèj sô' nị gà' si 'ngọ guiì nitaj si gachîn chrej huạj hiuj dânj.

29Nị gaguâj nùkuaj nguèj sô' nị gataj nguèj sô': —Nùnj huin si gaj ruhuâ rè' ni'în rè' nguèj ñûnj, rà'aj Jesús, huê rè' huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an. Ga'nâ' rè' ne' dànanj guendâ gị'hiâ rè' si gịran' sạñụn nguèj ñûnj sanị hua nïn' gạchin gạnạhuij diû nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Nị nda anêj doj ñan nne nguèj sí dânj mân ûta gà'ì yakáa ya nej yô'.

31Nị gachín nì'hiaj nej sa kïj ï riñan Mạ'an Jesús nị gataj ninj: —Si gịrị rè' gạ'ạnj nej ñûnj ruhuâ nimân nguèj sí nânj, nị rịkị rè' permisu gạtụ nej ñûnj ruhuâ nimân nej yaká màn hiuj mánj.

32Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'hue gạtụ nej suj. Nị gahui nej nanè kïj hua dânj ruhuâ nimân nguèj sí dânj; hiô' nị ga'anj ninj nị gatûj daran' ninj ruhuâ nimân nej yaká rìgì màn hiuj dânj nị gunânj nej yô' nị ga'anj nej yô' ñan nịkïn' 'ngọ huej yàkàan nị guduninj nej yô' mạ'an nej yô' riñan ganee nị gininj nej yô' ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị nga gininj nej yô' ruhuâ nnee nị gahui' nej yô'.

33Nị gunânj nej sí màn guduyâ nej yakáa nị ga'anj nej sô' ñan nngaj yuman' snà'ànj huin yiñán nej sô', nị ganata' nej sô' daran' nej sa gini'in nej sô' gahuin hiuj dânj, nị dàj giran' nguèj sí ginun nanè kïj huaa ruhuâ nimân.

34Nị gahui daran' nej guiì màn yuman' snà'ànj dânj nị ganari' dugui' ninj ngà Mạ'an Jesús; nị nga gini'in ninj Mạ'an Jesús, nị gachín nì'hiaj ninj riñanj si gụxunj Mạ'an nị gạ'ạnj ane riñan do'ó ninj.

San Mateo 9

1Hiô' nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ barku, nị gachinj ané du'hua nne ñạ'ạnj ga'an nị gunukuij yuman' snà'ànj huin yiñan.

2Hiô' nị nịkạj nej sí dânj 'ngọ sí na'hue gìsìkì' nneè kú, ga'na' nej sô' riñanj nị nngaj sí na'hue gìsìkì' nneè kú dânj riñan 'ngọ na; nị nga gini'in Mạ'an Jesús si guyumân yìtĩnj ruhuâ nej sí nịkạj ga'na' sí dânj, nị gata gụnïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú dânj: —Gạnạhuin nìhià' ruhuâ sò', nạnj da'ninj; dadin' gà' ginikâ nimân nìko rayi'î nej si-gạkî̂nt.

3Hiô' nị ga'min dạ'ạj nej sí maestrû chrụn ley yi'î Mạ'an Jesús siganî̂nj nej mạ'an nej sô' nị taj nej sô': "Ga'min kïj sí nan riñan Mạ'an Ña'anj an."

4Nị ni'in Mạ'an Jesús dàj ganî̂n ruhuâ nej sij nị gata gụnïn nej sij: —Nùnj huin saj nị ganî̂n a'nan' ruhuâ nej suj ngà ruhuâ nimân nej suj rà'aj.

5Dadin' ahuin go'ngọ nguèj nuguan' nânj huin sa huạ chì', gạ'hue gàtà rà'aj: "Gạ'hue gịnika nimân nìko rayi'î nej si-gạkî̂nt", nej si gàtà: "Gạnạchî sò' nị gạchẹ' nạnj ánj."

6Sanị guendâ gịnị'in nej suj si ñùnj nị nịkạj sùnj riñan hio'óo nị gạ'hue gịnika nimân nìko rayi'î nej gakïn'ïn. Hiô' nị gata gụnïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú dânj: —Gạnạchî sò', nị gạnạkạj' si-nât, nị nạn' dukuât.

7Hiô' nị ganayumàn sí na'hue gìsìkì' nneè kú nị nan' sô' dukuâ sô'.

8Nị nga gini'in nej guiì sa gahuin, nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an nị ga'min hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Ña'anj an, guendâ ga'huij sun nùkuaj ginikaj nej síi.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Nị ga'anj Mạ'an Jesús hiuj dânj nị gini'in 'ngọ sí dânj nị gù'nàj sô' Mateo, nị nne sô yi'nḩn mesa guendâ ga'nêj sô' san'anj gạhuin sí nịkạj sụun nị gata gụnïn sô': —Gụhuạ' sò' nị gịnikô' rukú. Hiô' nị ganayumàn Mateo nị ginikò' sô' rukû Mạ'an Jesús.

10Nị gahuin nga nne Mạ'an Jesús yi'nḩn mesa ruhuâ dukuâ Mateo, hiô' nị ga'na' ûta gà'ì nej sí ga'nêj san'anj an ngà nej sí gakïn'ïn, nị ga'anj gạne nej sô' yi'nḩn mesa ngà Mạ'an Jesús nị huê danj nạnj nne nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nngaj.

11Nị nga gini'in nej sí fariseo nej nânj, nị gataj nej sô' gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Nùnj huin saj nị yâ si-Maestrû nej suj ngà nej sí gi'hiaj gakïn'ïn rà'aj.

12Nị nga gunïn Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị gata: —Nej sí huạ sà'a nị nitaj si nana'hui' nej sô' sí gònò'òo mánj, sanị nej sí a'nan'an nị nana'hui' nej sô' sí gònò'òo.

13Gạ'ạnj nej suj nị gạhuin chrụn nej suj nùnj huin si gạtạj: "Sa garan' ruhuâj huin si gụrụgûñu'unj nej suj nej guiì, nị nun gạran' ruhuâj si dạgahui' nej suj yuku ganaminj in riñânj mánj." Dadin' nun gà'nàj guendâ gàkỉn nej sí gi'hiaj sa nịkạa mánj, ga'ná guendâ nej sí gi'hiaj gakïn'ïn guendâ nànìkàj ruhuâ nej sô' rayi'î si-gạkïn' nej sô'.

14Hiô' nị ga'na' nej sí gahuin chrụn riñan Juan nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị nej ñûnj nị nej sí chrụn ley nị ûta gà'ì nị ga gịnịnẹj nùgui nej ñûnj, sanị nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'ân rè' nị nitaj àmàn ga gịnịnẹj nùgui nej sô' rà'aj.

15Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'hue gạnạnïn ruhuâ nej guiì màn gi'ñanj ñan gạran rà'a nga nỉn' nne sí gạyạkạj nika siganĩnj ninj nạnj nî'. Sanị gùyùmàn gui nga gạ'nẹ nej sij sí dânj, hiô' nị gạnạnïn ruhuâ ninj nị gàyì'ì ninj nị gạ gịnịnẹj nùgui ninj nạnj ánj.

16'Gà' si 'ngọ nej guiì nitaj si gana'nḩn atsîj nàkàa riñan 'ngọ atsîj re'è gà' guyutù mánj; dadin' atsîj nàkà gana'nḩn ninj ñan guyutù dânj nagi'hiaj nìko ñan gà' giyi'ne' atsîj re'è dânj, hiô' nị dànanj gạnạhuin nìko doj ñan gà' guyutù dânj gị'hia.

17Gà' si 'ngọ nej guiì nitaj si gachra nne bino nàkàa ruhuâ nnïnj re'èe; dadin' gùyùtù nnïnj re'è dânj gị'hiaj nne bino nàkàa, nị gạñạnj nỉn' nne bino dânj nị girë' nnïnj re'è dânj gị'hia; sanị gạchra nej sij nne bino nàkàa ruhuâ nnïnj nàkàa, da'nga nị gụñạn chre gùnùkuaj ngue.

18Nga nỉn' a'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj; nị ga'na' 'ngọ sí a'nïn'ïn nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñanj, nị gataj sô': —Hiạj gisîj gahui' da'nin yànàj nạnj ánj; gạ'nạ' Mạ'ân rè' nị gùtà' rè' ra'â rè' ahui nị gạnạhuin nì'nàj nị gạne nạnj ánj.

19Nị ganayumàn Mạ'an Jesús nị ga'an, nị huê danj nạnj ga'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nngaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Ga'na' 'ngo̱ siyànà dânj ni̱ gà' gisîj yùhuìj hio'o gañanj tun, ni̱ gahuin nìchrunj rukû Ma̱'an Jesús ni̱ gagan' ra'a atsîj ni̱ke̱ Ma̱'an Jesús.

21“Dadin' gataj siyànà dânj gu̱nïn ma̱'an: Hiô' si man si gàgàn' ra'á atsîj ni̱kej hiô' ni̱ ga̱na̱huín na̱nj ánj.”

22Sani̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gini'hia riñan siyànà dânj ni̱ gata: —Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ' na̱nj da'nin', dadin' guendâ guyumân ruhuâ' ni̱ ganahuîn'. Ni̱ àsìj orâ dan ni̱ ganahuin siyànà dânj.

23Nga gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ dukuâ síchìj a'nïn' dânj, ni̱ gini'in si màn nej sí achrá chra'a ngà rihiaa ni̱ màn nej guiì dugue'e ni̱ màn nej guiì aguâj hia.

24Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ga̱hui̱ nej suj ni̱ ga̱'a̱nj nej suj ne' ye̱'e, dadin' sê si̱ gahui' sin' dan mánj, man si ato nga na̱nj ánj. Hiô' ni̱ ga'min duku nej guiì màn hiuj dânj yi'î Ma̱'an Jesús.

25Sani̱ nga gahui nej guiì màn hiuj dânj ga'anj ninj ne' ye̱'e, ni̱ gatûj Ma̱'an Jesús nne rùhuà hue' dânj, ni̱ gida'a ra'a sin' yànà dânj hiô' ni̱ ganayumàn sin' yànà dânj gi'hia.

26Ni̱ gaya'nïn sa sà' gi'hiaj Ma̱'an Jesús nïn' gàchrà' riñan hio'ó dânj.

27Ni̱ gachîn Ma̱'an Jesús hua hiuj dânj, ni̱ ginikò' huìj sí du̱chri rukuj, ni̱ gaguâj nùkuaj nguèj sô' ni̱ gataj nguèj sô' gu̱nïn: —Da'ní David ga̱na̱ni̱n àko ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în Ma̱'ân rè' nguèj ñûnj na̱nj ánj.

28Ni̱ nga gunukuij hue'e, ni̱ ga'na' nguèj sí du̱chri dânj riñanj; ni̱ gata gu̱nïn nguèj sô': —Yumân ruhuâ nguèj suj si ga̱'hue gi̱'hiâ ga̱na̱huin nguèj suj nî'. Ni̱ gataj nguèj sí dânj: —Guyumân ruhuâ nguèj ñûnj Señor.

29Hiô' ni̱ gagan' ra'a Ma̱'an Jesús rune ñan nguèj sô', ni̱ gata: —Guendâ guyumân ruhuâ nguèj suj hiô' ni̱ ga̱na̱huin nguèj suj na̱nj ánj.

30Ni̱ ganayigïn rune ñan nguèj sí dânj, ni̱ ûta ga'nïn' su̱n Ma̱'an Jesús riñan nguèj sô, ni̱ gata: —Si̱ gananîn nguèj suj riñan gà' si 'ngo̱ nej guiì si ganahuin nguèj suj gi'hiâ mánj.

31Sani̱ nga gahui nguèj sô' hiuj dânj, ni̱ gayi'ì nguèj sô' ni̱ guduyi'nanj nguèj sô' sa sà' gi'hiaj Ma̱'an Jesús ngà nguèj sô' nïn' gàchrà' riñan hio'ó dânj.

32Nga nïn' gahui nej sij huaj nej sij hiuj dânj, hiô' ni̱ ginikaj nej sô' 'ngo̱ sí 'mìnj in ga'na' nej sô', ni̱ nu̱n nanè ki̱j huaa ruhuâ nimân sí dânj.

33Ni̱ giri Ma̱'an Jesús sa ki̱j ï nu̱n ruhuâ nimân sí dânj, hiô' ni̱ ga'min sí 'mìnj in gi'hiaj Ma̱'an Jesús: Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ nej guiì ni̱ gataj ninj: —Nitaj àmàn gini'în' si dànanj gahuin Israel.

34Sani̱ gataj nej sí chru̱n ley: —Sichre a'nïn' riñan nej sa ki̱j ï ga'hui' suun ra'a sí dânj rayi'î dan ni̱ ga'hue giri sô' ne' ye̱'e a'ngô nej sa ki̱j ï na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Aché nun Mạ'an Jesús daran' nej yuman' snà'ànj an ngà daran' nej yuman'an nị gidiganj ruhuâ hue' nuhuî nne ñan guchij, nị ganataj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì nị gi'hia si ganahuin daran' nej guiì a'nan'an ngà nej yi'ìi nị ganahuin nej guiì a'ngaj ngà nneè kú gi'hia.

36Nị nga gini'in ûta gà'ì nej guiì, nị gananĩn àko ruhuaj ni'in ninj; dadin' gininaj ruhuâ ninj nị gaya'nĩn ninj dàj rûn' giran' nej matsïj ï nga nitaj sí nịkị̈n' dugumîn nej yô'.

37Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Yàngà' hia nĩn' nị ûta gà'ì nej yuman'an gàchin gịnị'in si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị dọj nĩn' nej síi hua yụgui gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

38Gạ'mịn àko nej suj, ngà Mạ'an Señor, huin si'hiaj nej sa gunun nej sij nị gạ'nïn gạ'nạ' nej sí huạ yụgui gạnạran' nej sa gunun Mạ'an.

San Mateo 10

1Hiô' nị gakḩn Mạ'an Jesús nej yùhuìj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị ga'huij si gịnikaj sụn nej sô' riñan nej nanè kị̈j huaa, nị gịrị nej sô' nej nanè kị̈j huaa ruhuâ nimân nej guiì, nị gị'hiaj nej sô' si gạnạhuin nej guiì a'nan' ngà daran nej yi'ìi nị huê danj gi'hiaj nej sô' si gạnạhuin daran' nej guiì a'ngaj nneè kú.

2Nânj huin nej siyụgui nej yùhuìj nej apóstol: Gà' sịnị̈n 'na' siyụgui Simón, nị huê sô' huin sí gù'nàj Pedro, nị Andrés huin dinḩn sô'; nị Jacobo ngà Juan huin da'ní Zebedeo;

3Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo, sí ga'nêj san'anj an, Jacobo huin da'ní Alfeo, Lebeo, nị huê sô' gù'nàj Tadeo,

4Simón sí 'nạ' riñan hio'ó Kanán ngà Judas Iscariote, nị sí nânj huin sí gudu'huêj Mạ'an Señor.

5Nej yùhuìj sí nânj ga'nḩn Mạ'an Jesús ga'anj, nị ga'nïnj suun riñan nej sô', nị gata gụnïn nej sô': —Sị ga'anj nej suj ñan màn nej sí nàsìnùnj un, nị sị gatûj nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj huin yiñán nej sí màn Samaria mánj.

6Gạ'ạnj gànàtà' sịnị̈n nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej matsïj ga'anj nị'hiạ huin dukuâ Israel.

7Gạ'ạnj nej suj, nị gạtạj nej suj: Gà' gahuin nìchrùn' Mạ'an sa nịkạj sụn ne' yàtà'a.

8Gị'hiaj nej suj gạnạhuin nej guiì a'nan'an nị gị'hiaj nej suj si gạnạhuin nej guiì nnùn yi'ì lepra, gị'hiaj nej suj si gạnạhuin nì'nà' nej guiì gà' gahui'i nị gịrị nej suj sa kị̈j ï ruhuâ nimân nej guiì; nị ganahuin rạ'a chre nej suj sunuj u, nị gà'huì' chre nej suj sunuj dânj riñan a'ngô nej guiì.

9'Nị nga gạ'ạnj nej suj nị sị ga'hue gịnun san'anj oro, ngà san'anj plata, nị san'anj kobre ruhuâ si-gosâ nej suj mánj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ si̱ ga'hue ga̱ta nej suj nnanj yati gi̱nun sa ya̱ nej suj nga huaj nej suj chrej e, ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikaj nej suj huìj atsìj i gi̱nun nej suj ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikaj nej suj a'ngô ganïnj gi'nïnj dakó nej suj, ni̱ gà' si̱ ga'hue gi̱nikaj nej suj 'ngo̱ chrun guendâ du̱gu'nïn' nej suj riñan hio'óo; dadin' sí gi'hiaj suun ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si ga̱ du'hue sô'.

11'Sani̱ nga gùchì' nej suj ñan hua̱ 'ngo̱ yuman' snà'anj an nej si ñan hua̱ 'ngo̱ yuman'an hua lij ni̱ ga̱tu̱ nej suj, ni̱ nà'huì' guentû nej suj ahuin 'ngo̱ nej guiì màn hiuj dânj huin 'ngo̱ guiì sà'a, ni̱ ga̱ne nej suj ruhuâ dukuâ guiì dânj nda gui ga̱hui̱ nej suj ruhuâ yuman' dânj.

12Ni̱ nga ga̱tu̱ nej suj ruhuâ 'ngo̱ hue'e, ni̱ gi̱da'a nej suj ra'a guiì dùkuà huin hue' dânj.

13Ni̱ si guiì sà'a huin guiì dùkuà hue' dânj, ni̱ sa dïn'ïnj hua̱ riñan nej suj dânj ga̱'a̱nj riñan guiì dânj; ni̱ si sê guiì sà'a huin guiì nne ruhuâ hue' dânj, ni̱ nànìkàj sa dïn'ïnj dânj gà'nàj riñan nej suj.

14Ni̱ si nun ga̱'hue̱j nej guiì màn ruhuâ hue' dânj ga̱na̱huin ra̱'a ninj nuguan' ga'min nej suj riñan ninj, ni̱ nun ga̱'hue̱j ninj gu̱nïn ninj nej nuguan' ga'min nej suj ni̱ ga̱hui̱ nej suj ruhuâ hue' dânj ngà ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, ni̱ na̱gunan' nej suj hio'ó hiaj màn riki dakó nej suj.

15Yàngà' hia' nĩn' gàtà ni̱ gui nga nagi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an guenda riñan nej guiì, ni̱ dànanj ûta nìko gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì màn yuman' nânj gà' da' nej guiì gimân yuman' snà'ànj Sodoma ngà yuman' snà'ànj Gomorra.

16'Ni̱'hia̱j nej suj, dadin' gà'nĩn ga̱'a̱nj nej suj ni̱ ga̱huin nej suj dàj rûn' huin nej matsïj ï siganĩnj nej yuku stuj u; ni̱ gi̱ni̱'hiaj nej suj; ni̱ dàj rûn' hio yukuáa huê danj ga̱ hio nej suj, ni̱ ga̱huin nej suj guiì nìin dàj rûn' gi'hiaj ya'àan.

17Ni̱ ga̱ gudadû nej suj ma̱'an nej suj riñan nej guiì, dadin' ga̱ra̱n ruhuâ ninj rayi'î nej suj riñan nej yi'nïn' nej sí ni̱ka̱j su̱n riñan yuman'an, ni̱ gà'huì' nej sô' ni'hiaj nej suj ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sô'.

18Ni̱ gi̱nikaj nej sô' ga̱'a̱nj nej sô' nej suj riñan nej sí huin rej rayi'î Ma'án, guendâ ga̱huin nej suj sí ga̱nikïn' ga̱na̱ni̱n rayi'í da'nga ni̱ gi̱ni̱'in nej sô' ñùnj, ni̱ huê danj na̱nj ga̱na̱ni̱n nej suj rayi'í riñan nej guiì nàsìnùnj un.

19Sani̱ nga gi̱nikaj nej sô' ga̱'a̱nj nej sô' nej suj riñan nej sí ni̱ka̱j suun, ni̱ si̱ giriñun ruhuâ nej suj dàj ga̱ta̱j nej suj ni̱ dàj ga̱'mi̱n nej suj riñan nej sí dânj; dadin' orâ nga ga̱nikïn' nej suj riñan nej sô' ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa ri̱ki̱ nuguan'an dàj ga̱'mi̱n nej suj.

20Dadin' sê nej suj huin sa ga̱'mi̱n orâ dânj mánj, Ma̱'an Espíritu Santo huin sa ga̱ra̱n sun ga̱'mi̱n nej suj.

21'Ni̱ ga̱ra̱n ruhuâ 'ngo̱ sí dânj rayi'î dinĩn sô' riñan nej sí ni̱ka̱j suun guendâ da̱gahui' nej sô' sí dânj, ni̱ ga̱ra̱n ruhuâ a'ngô sí dânj rayi'î da'ní sô' guendâ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dạgahui' nej sij; nị gạrạn ruhuâ a'ngô sí dânj rayi'î rej sô', nị dạgahui' nej sí dânj rej sô'.

22Nị gịnịnj 'ì nej suj riñan daran' nej guiì rayi'î siyụguí; sanị nej guiì gunùkuaj gạnikïn' ran nda gui gàhuì' ninj, nị nej guiì nânj huin sa gạnạnịn.

23Nị nga gata rạ'a nej síi nej suj 'ngọ yuman' snà'ànj nị gạ'ạnj nej suj a'ngô yuman' snà'ànj; dadin' yàngà' hia nǐn' gàtà, nị sị ganahuij nej suj gạchẹ nej suj da' huạ nǐn' gàchrà' riñan hio'ó Israel nga gạ'nạ' ñún mánj.

24'Gà' si 'ngọ sí 'nạ' gahuin chrụun nị nitaj si huin sô' doj gà' da' si-maestrû sô' mánj, nị sí gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan si-yịru'hue nị nitaj sị huin sô' doj gà' da' yiru'hue dânj mánj.

25Sí 'nạ' gạhuin chrụun nị gạ'hue gạhuin sô' dàj rûn' huin si-maestrû sô', nị sí gi'nïnj gi'hiaj sun chre nị gạ'hue gạhuin sô' dàj rûn' huin si-yịru'hue sô'. Nị si dugû'nàj nej sij Beelzebú ñùnj dadin' huín dàj rûn' huin si nịkạj ñu'unj riñan nej dugui', nị ga'hue dànanj kïj doj gạ'mịn nej sij riñan nej suj guendâ nìkò' nej suj rukú nạnj ánj.

26'Huê dânj nị sị guyu'hui' nej suj ni'in nej suj nej guiì, dadin' gà' si 'ngọ nej rasụun nitaj si huaj gìyì'ìj huì, nị nùnj huin si 'nïnj huij sanị dàñùn gùrùguì'ij gịnị'in nej guiì.

27Sa ganatá ñan huạ rụmịn'in riñan nej suj, nị gànàtà' nej suj ne' gụni'ñanj an riñan nej guiì; nuguan' ganatá nìchrùn' yi'nǐn rakïj nej suj, nị gànàtà' nùkuaj nej suj nda yichrá hue'e riñan nej guiì.

28Sị guyu'hui' nej suj ni'in nej suj nej guiì dạgahui nneè kú nej suj, dadin' sị ga'hue dạgahui' ninj mạ'an nimân nej suj mánj; gịnun yu'hui' ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an dadin' gạ'hue gị'hia gạ'ạnj nị'hiạ mạ'an nimân nej suj ngà nneè kú nej suj nị gạ'nïn gạ'ạnj nej suj ruhuâ rúnâko gịnun nej suj.

29'Sê 'ngọ san'anj an dụ'huẹ huìj yilio rà' saj ûn'. Sanị nitaj si gininj gà' si 'ngọ nej xuj riñan hio'ó, si nitaj permisu riki Mạ'an rê Ña'anj an mánj.

30Sanị nịkạj Mạ'an Ña'anj an guenda andaj nìko huê mân ahui nej suj.

31Huê danj, nị sị guyu'hui' nej suj, dadin' dànanj dụ'huẹ nej suj gà' da' ûta gà'ì nej yilio nạnj ánj.

32'Ahuin nạnj nej guiì ganata', si ni'in ninj ñùnj riñan nej guiì, nị huê danj nạnj gànàtàj si ni'ín ninj riñan Mạ'an Rê nne yàtà'a.

33Sanị ahuin nạnj nej guiì nitaj si ganadigân mạ'an si ni'in ninj ñùnj riñan nej guiì, huê danj nạnj ñùnj nị gàtà si nun ni'ín ninj riñan Mạ'an Rê Ña'anj nne yàtà'a nạnj ánj.

34'Sị ganî̂n ruhuâ nej suj si ga'ná guendâ gạ dïn'ïnj ruhuâ yumiguìi mánj, sê sị ga'ná guendâ gạ dïn'ïnj mánj, ga'ná guendâ gùnǐn' nej guiì ngà nej dugui' ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Dadin' ga'ná guendâ gi̱'hiâ si gu̱ni̱n' 'ngo̱ síi ngà rej sô', ni̱ gu̱ni̱n' 'ngo̱ siyànàa ngà nni, ni̱ gu̱ni̱n' 'ngo̱ siyànà yàkò'o ngà nni yìche.

36Huê danj ni̱ nej guiì ga̱ta̱ rùhuà 'ngo̱ síi ga̱huin nej ma̱'an nej guiì màn ruhuâ dukuâ sô'.

37'Guiì 'ì ruhuâ ni'in doj rej ngà nni gà' da' ñùnj, ni̱ si̱ ga'hue ga̱huin ninj guiì gi̱nikô' rukú; ni̱ guiì 'ì doj ruhuâ ni'in da'nin na'u ngà da'nin yànà gà' da' ñùnj, ni̱ si̱ ga'hue gahuin ninj guiì gi̱nikò' rukú;

38Ni̱ guiì nitaj si hua̱ ruhuâ gi̱ran' sa̱ñu̱n ni̱ nitaj si nìkò' ninj rukú, hiô' ni̱ si̱ ga'hue ga̱huin ninj guiì gi̱nikò' rukú mánj.

39Ni̱ guiì gunùkuaj giri' daran' nej sa màn ruhuâ yumiguìi nânj ga̱ riñan ninj, ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia ninj; ni̱ guiì ga'nïn' ruhuâ gàhuì' rayi'í, ni̱ gùchì' ninj ga̱ne ninj ngàj.

40'Sí ganahuin ra̱'a nej suj ni̱ ñùnj ganahuin ra̱'a nej sô'; ni̱ sí ganahuin ra̱'a ñùnj, ni̱ ganahuin ra̱'a nej sô' Ma̱'an sa ga'nḩn ga'ná.

41Sí ganahuin ra̱'a 'ngo̱ sí ganata' dàj ga̱huin ni̱ guendâ huin sí dânj sí ganata' dàj ga̱huin, ni̱ gu̱ña̱n ga̱ nanì'hiaj nguèj sô' ga̱na̱huin ra̱'a nguèj sô'; ni̱ sí ganahuin ra̱'a 'ngo̱ sí gi'hiaj sa nìkàa ni̱ guendâ huin sí dânj sí gi'hiaj sa nìkàa, ni̱ gu̱ña̱n ga̱ nanì'hiaj nguèj sô' ga̱na̱huin ra̱'a nguèj sô'.

42Ni̱ ahuin na̱nj guiì ga'hui' 'ngo̱ basû nne nu̱huij go'o nej guiì nitaj si ni̱ka̱j sun nìko, ni̱ guendâ huin ninj guiì nìkò' rukú, yàngà' hia nḩn' tâ ni̱ si̱ gahuin chre 'ngo̱ sun gi'hiaj ninj dadin' dàñùn ga̱na̱huin ra̱'a ninj nanì'hiaj ninj na̱nj ánj.

San Mateo 11

1Nga gisîj ga'nïn' Ma̱'an Jesús suun riñan nej yùhuìj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, gahui ni̱ ga'anj gi̱di̱ganj ni̱ ganataj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn yuman' snà'ànj huin yiñán nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj.

2Ni̱ dukuâ ga'a nne Juan nga gunïn sô' nej sa gi'hiaj Ma̱'an Cristo, ni̱ ga'nḩn sô' ga'anj huìj nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan sô',

3guendâ gàchìnj na'anj nej sô' riñan Ma̱'an Jesús: —Ni̱ gataj nej sô' nga guchi' nej sô', huê Ma̱'ân rè' huin sa ga̱'na̱' nî', si gànà'huìj nej ñûnj ga̱'na̱' a'ngô sij sà'.

4Nanikàj Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Ga̱'a̱nj nguèj suj ni̱ gànàtà' nguèj suj riñan Juan sa gunïn nguèj suj ni̱ sa gini'in nguèj suj gi'hiâ.

5Ga̱ta̱j nguèj suj gu̱nïn Juan, gini'in nguèj ganayigḩn rune ñan nej guiì du̱chri ni̱ gaché nej guiì go̱chro̱j o, ganahuin sà' nneè kú nej guiì nnùn yi'ì lepra ni̱ ganayi'nḩnj hiu'uj tàj rakïj nej guiì sò'o, ganahuin nì'nà' nej guiì gà' gahui'i ni̱ gunïn nej guiì ran' àko nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj.

6Ni̱ ûta ga̱ nìhià' ruhuâ nej guiì nun ga̱che̱j ruhuâ ni̱ nun ga̱na̱tu̱ ninj rayi'í.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Nga ga'anj nej sí dânj, nị gayi'ì Mạ'an Jesús ganataj rayi'î Juan riñan nej guiì màn hiuj dânj nị gata: —Nga ga'anj nej suj riñan hio'ó huạ nàkòo nị ahuin sa gini'in nej suj rà'aj. Gini'in nej suj 'ngọ hio nagunan' nanèe nî'.

8Nga ga'anj nej suj nị ahuin sa gini'in nej suj rà'aj. Gini'in nej suj 'ngọ sí nụn atsîj sà' xi nî'. Nị gà' ni'in nej suj si nej sí nụn atsîj sà' xi, nị nne nej sô' dukuâ nej sí huin rey.

9Sanị nga ga'anj nej suj. Nị ahuin sa gini'in nej suj rà'aj. Gini'in nej suj 'ngọ sí gataj dàj gạhuin nî'. Yàngà' hia, nị gàtà, si gini'in nej suj 'ngọ sí dànanj huin doj gà' da' sí gataj dàj gạhuin.

10Dadin' huê rayi'î Juan huin ga'min riñan ñanj: Hiạj nị gà'nỉn gạ'ạnj sịnịn 'ngọ sí dânj ne' ñạan riñan', nị sô' gị'hiaj yụgui si-chrejt.

11Yàngà' hia nị gàtà: Si siganĩnj nej sí ga'nga riki siyànàa nị Juan huin sí ginikaj sun nìko doj gà' da' a'ngô nej síi; sanị Mạ'an sa huạ lij doj ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an, nị dànanj huin sa nìko doj gà' da' Juan.

12'Àsìj nej gui gane Juan Bautista nị nda gui hiạj, nị giran' sạñụn nej guiì nìkò' rukû Mạ'an sa nịkạj sun yàtà'a, nị nej guiì gunùkuaj ganikïn' ran ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị nej guiì dânj huin sa gùnùkuaj gạtụ ñan nne Mạ'an sa nịkạj sụn ne' Yàtà'a.

13Dadin' daran' sa ga'min nej sô' gataj dàj gạhuin ngà si-ley Mạ'an Ña'anj an, nị ga'min nej sô' dàj gạhuin nda gui gane Juan.

14Nị si gạrạn' ruhuâ nej suj gạnạhuin rạ'a nej suj, nị huê sô' huin Elias sí gạ'nạ'.

15Guiì tàj hiu'uj rakïj guendâ gụnïn, nị gụnïn ninj.

16'Sanị ngà ahuin si nạgị'hiaj gùñànj yi'nïn' màn diû nânj rà'aj. Nị huin ninj dàj rûn' huin nej silíj nne ñan huạ ra'huee, nị ga'min nùkuaj nej sô' riñan a'ngô nej guiì nịkạj dugui' ngà nej sô'.

17"Nị gataj nej sô': Gachrá nej ñûnj chra'a ngà rihiaa, sanị nun gịrạn'ạnj nej suj; nị gachrá nej ñûnj chra' rùguì'i, sanị nun gụdụguẹ'e nị nun gạguạj hia nej suj."

18Dadin' ga'na' Juan, nị nitaj si yâ sô' nị nitaj si go'o sô', nị gataj nej suj: Sa kïj ï nun ruhuâ nimân sí dânj.

19Ga'ná, nị yâj nị go'ôj, nị gataj nej suj: Sí nânj ûta gachîn gà' yâ nị gachîn gà' go'o sô' nne bino nị gida'a dugui' sô' ngà nej sí ga'nej san'anj an nị gida'a dugui' sô' ngà nej sí gi'hiaj gakịn'ïn. Sanị ganadigân sô' sa chrụn nỉn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ngà nej sa hue'ê gi'hiaj sô'.

20Hiô' nị gayi'ì Mạ'an Jesús nị ran'anj nej yuman' ñan gi'hia ûta ganahuin nej guiì, dadin' nun gànànìkàj ruhuâ ninj rayi'î si-gạkïn' ninj nị gata:

21—Ûta gịran' sạñụn nej suj guiì màn ruhuâ yuman' Corazín. Ûta gịran' sạñụn nej suj guiì màn ruhuâ yuman' Betsaida. Dadin' si nụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạnạhuin nej guiì gimân ruhuâ yuman' Tiro ngà ruhuâ yuman' Sidón, dàj rûn' gi'hia ganahuin nej guiì màn siganĩnj nej suj nị gà' nâ gananikàj ruhuâ ninj nị gà' gananun ninj atsîj riñan nịñanj xi nị ga'anj gạne ninj riñan hiaj.

22Rayi'î dan nị gatâ gụnïn nej suj nị nga gùyùmàn gui gạnạnikïn' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị dànanj ûta gịran' sạñụn nej suj gà' da' nej guiì gimân yuman' Tiro ngà yuman' Sidón.

23Nị nej suj màn ruhuâ yuman' Kapernaúm, nị ganayumàn nej suj nda yàtà'a, sanị gụdụnin gạ'ạnj gịnun nej suj nda nìkà' ñan rụmịn' xi; dadin si nụn gi'hiâ gạnạhuin nej guiì gimân yuman' Sodoma dàj rûn' gi'hiâ ganahuin nej guiì gimân siganĩnj nej suj nị huạ nạnj màn nej guiì yuman' dânj nda gui hiạj.

24Sanị gàtà gụnïn nej suj nị nga gùyùmàn gui gạnạnikïn' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị dànanj dọj gịran' sạñụn nej guiì gimân yuman' Sodoma, gà' da' nej suj.

25Diû dânj nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Ga'min hue'ê rayi'î Mạ'ân rè' nạnj Tâ' dadin' huê Mạ'ân rè' nikaj sụn yàtà'a ngà riñan hio'óo, dadin' gachrîj huì Mạ'ân rè' nej nuguan nânj riñan nej sí chrụun ngà riñan nej sí garânj da'nga' ruhuâ, nị ganadigân Mạ'ân rè' nej nuguan' nânj riñan nej sí nìn 'hiaj.

26Huê danj huin yàngà', rû'huaj nạnj Tâ', dadin' huê dànanj garan' ruhuâ Mạ'ân rè'.

27'Daran' nej rasụun ganarikî Mạ'an Rê riñânj; sanị gà' si 'ngọ nej guiì nun ni'in ñùnj mánj, man 'ngọ rïn Mạ'an Rê huin sa ni'in ñùnj nị gà' si 'ngọ nej guiì nun ni'in Mạ'an Rê, man 'ngọ rĩn huin sa ni'in Mạ'an Rê nị man ñùnj huin sa gạ'hue gạnạdịgân rayi'î Mạ'an Rê riñan a'ngô nej guiì gạrạn' ruhuâj.

28Gạ'nạ' daran' nej suj gininaj ruhuâ rayi'î guendâ gị'hiaj sun nej suj nị rayi'î guendâ à'ì ata nej suj, nị ñùnj gị'hiaj nị gạnạrạn ruhuâ nej suj.

29Gạta nej suj si-igûj nị gạhuin chrụn nej suj sa 'hiâ, dadin' huín 'ngọ sí nìn hua mạ'an nimân nị gànàrì' nej suj ñan gạnạrạn ruhuâ mạ'an nimân nej suj.

30Dadin' nitaj si chì' hua si-igûj, nị nitaj si chì' hua sa ruhuâj gạdạgahuin nej suj mánj.

San Mateo 12

1'Ngọ gui ganarânj rûhua huin nga aché Mạ'an Jesús hua ñan gunun nej sij trigu, nị ganachinj yi'naa riki nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gayi'ì nej sô' nị girihiâj nej sô' kaa yâ nej sô'.

2Nị gini'in nej sí chrụn ley, nị gataj nej sô': —Gịnị'hiaj sò' dadin' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan' nị gi'hiaj nej sij sa nun da'hui nej sij gị'hiaj nej sij, dadin' gui ganarânj ruhuâ huin gui nânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Sanı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Nun gạhiạ nej suj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dàj gi'hiaj David, nga ganachinj yi'naa riki sij nı̱ huê danj nạnj ganachinj yi'naa riki nej sí huạj ngà sij rà' saj ûn';

4dàj gi'hiaj sij nga gatûj sij ruhuâ hue' huin dukuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' gida'a sij rachrún gè huin si-ràchrùnj Mạ'an Ña'anj an nı̱ yâ sij ngà nej sí huaj ngà sij, nı̱ nitaj si giyi'nïn' suun si yạ nej sij nej rachrún dânj dadin' man 'ngọ rïn nej rej huin sa gạ'hue yạ nej rachrún dânj.

5Nun gạhiạ nej suj dàj taj ley gachrûn Moisés, si gui ganarânj ruhuâ nı̱ nej rej 'nı̱̈nj hue' huin nûhui nı̱ nitaj si ganarânj ruhuâ nej sij gui ganarânj rûhua, sanı̱ nitaj si gi'hiaj nej sij gạkı̱̈n'ïn mínj.

6Sanı̱ ñùnj gataj si hiuj nânj nikïn' Mạ'an sa nı̱kạj sun nìko doj gạ da' hue' huin nûhui.

7Nı̱ si gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj nùnj huin si gạtạj nuguan' nnùn riñan nânj: “Dadin' sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an huin si gạnạnı̱̈n àko ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì nı̱ nun gạrạn' ruhuaj si dạgahui' nej suj yuku ganaminj in riñanj mánj.” Hiô' nı̱ sı̱ guta' chre nej suj gakı̱̈n'ïn yichrá nej guiì nitaj si ạta gakı̱̈n'ïn sa mánj.

8Dadin' ñùnj nı̱ nı̱kạj sùnj riñan gui ganarânj rûhua.

9Huê danj nı̱ gachîn Mạ'an Jesús ga'anj hiuj dânj, nı̱ ga'naj ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sij.

10Nı̱ nı̱kı̱̈n' 'ngọ sí ganakò ra'a hiuj dânj; nı̱ gachín na'anj nej sí fariseo Mạ'an Jesús, guendâ ruhuâ nej sô' gìrì' nej sô' sa gụrụ'man yi'î nej sô' Mạ'an nı̱ gachín na'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Dùgùnàj huaj si gı̱'hiô' gạnạhuin nej guiì a'nan'an gui ganarânj nî'.

11Nı̱ nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Ahuin go'ngọ nej suj nı̱ si huạ 'ngọ dân nej suj matsïj ï, nı̱ si gui ganarânj ruhuâ nı̱ gininj yô' ruhuâ 'ngọ hiu'uj u, nı̱ sı̱ ganari nej suj yô' ruhuâ hiu'uj u dan rà' saj ûn'.

12Sê dànanj dụ'huẹ 'ngọ síi doj gà' da' 'ngọ matsïj ï rà' saj ûn'. Huê danj nı̱ dùgùnàj huaj, si gı̱'hiô' sa sà'a gui ganarânj rûhua nạnj ánj.

13Hiô' nı̱ gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí ganakò ra'a dânj: —Dụnukuâ sò' ra'ât râj. Nı̱ dunukuâ sí dânj ra'a sô', nı̱ orâ chre nı̱ ganahuin nì'nà' ra'a sô' nı̱ huaj dàj rûn' hua a'ngô ra'a sô' sa huạ sà'aj.

14Nı̱ nga gahui nej sí chrụn ley ne' yẹ' hue' huin nûhui, nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ nadigi'ñûn nej sô' dàj gı̱'hiaj nej sô' guendâ dạgahui' nej sô' Mạ'an Jesús.

15Nı̱ ni'in Mạ'an Jesús si dànanj ganĩn ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an, nı̱ guxunj Mạ'an hiuj dânj; nı̱ ginikò' ûta gà'ì nej guiì rukuj, nı̱ gi'hia si gạnạhuin daran' nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Ni̱ ûta ga'nïn' su̱n Ma̱'an Jesús riñan nej sí ni̱ka̱j dugui' nngaj sisi̱ si̱ gananîn nej sô' riñan a'ngô nej guiì ahuin sa huin Ma̱'an.

17Huê dànanj ga̱huin da'nga ni̱ gisîj nuguan' ga'min Isaias sô' gataj dàj ga̱huin, nga gataj sô':

18Huê Ma̱'an sí nânj huin sa gu̱nânj gi̱tsi riñânj, ni̱ Ma̱'an sô' huin sa ganaguîj; ni̱ 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an sô', ni̱ ûta garan' ruhuâ ma̱'an nimânj sa gi'hiaj sô'. Ni̱ gà'huìj si-Espíritu riñan sô', ni̱ ga̱ta̱j sô' riñan nej guiì nàsìnùnj un si gi̱'hiaj ninj sa ni̱ka̱ garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an.

19Ni̱ si̱ gunïn' Ma̱'an sô' ngà nej guiì, ni̱ si̱ gaguâj nùkuaj sô', ni̱ gà' si gunïn nej guiì nga ga̱'mi̱n sô' nga huaj sô' ruhuâ chrej gàchrà' huaj riki yuman'an.

20Hio gà' gata' gaché ni̱ si̱ duguachran' sô', ni̱ nùnj huin si man gatse̱'e ahui raa̱ 'huej tàj raa̱ kantil sani̱ si̱ dunâ'aj sô' ña'an aka raa̱ 'huej dânj mánj, nda gùnùkuaj sô' na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱ sô' daran'anj.

21Ni̱ gi̱nun ña̱n nej sí nàsìnùnj un ni̱ gànà'huìj nej sô' Ma̱'an sij.

22Hiô' ni̱ ginikaj nej sij ga'na' nej sij riñan Ma̱'an Jesús 'ngo̱ sí nu̱n sa ki̱j ï ruhuâ nimân, ni̱ huin sô' 'ngo̱ sí du̱chri ni̱ sí 'mìnj in; ni̱ ganahuin sô' gi'hiaj Ma̱'an Jesús, ni̱ ganayigìn rune ñan sô' ni̱ ga'min sô'.

23Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ daran' nej guiì, ni̱ gataj ninj: —Da'ní David huin sí nan na̱nj nî'.

24Sani̱ nga gunïn nej sí fariseo, ni̱ gataj nej sô': —Beelzebú sichre a'nïn' riñan nej sa ki̱j ï, guruguñu'unj rukû sí nânj ni̱ rayi'î dan ni̱ ga'hue giri sij nej sa ki̱j ï ruhuâ nimân nej guiì na̱nj ánj.

25Ni̱ gini'in Ma̱'an Jesús dàj ganîn ruhuâ nej sí dânj, ni̱ gata gu̱nïn nej sij: —Daran' nej rey ni̱ka̱j su̱n ni̱ si gu̱ni̱n' nej ma̱'an nej guiì dugumîn sô' ni̱ gìyìchrà' da̱'a̱j nej guiì ri̱ña̱n ni̱ka̱j ñu'unj sô' ni̱ ga̱na̱huij daran' nej yuman' snà'ànj an ngà daran' nej hue' ñan gunïn' nej ma̱'an nej guiì màn ruhuaj, ni̱ si̱ ga'hue ga̱ne naj doj gà' mánj.

26Ni̱ si sichre ni̱ girij ma̱'an ne' ye̱'e, ni̱ gunïnj ngà ma̱'an ni̱ giyichra' da̱'a; ni̱ dàj gi̱'hia, ga̱'hue gi̱nikaj sunj rà'aj.

27Ni̱ si ñùnj ni̱ girîj ne' ye̱'e nej sa ki̱j ngà siyu̱gui Beelzebú, ni̱ ahuin si ngà siyu̱gui gi̱ri̱ nej guiì nìkò' rukû nej suj rà'aj. Hia̱j rû'huaj, ni̱ nej sô' ga̱huin nej guiì ga̱ya̱ka̱j guendâ dàj gi̱'hiaj nej suj.

28Ni̱ si girîj ne' ye̱'e nej sa ki̱j ï ngà si-Espíritu Ma̱'an Ña'anj an, hiô' ni̱ ruhuaj gàtà si yàngà' ni̱ gà' guyumân diû gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

29'Dàj gi̱'hiaj 'ngo̱ síi ga̱'hue ga̱tu̱ sô' ruhuâ dukuâ 'ngo̱ sí nùkuaj, ni̱ ga̱'hue gi̱'hia̱j tu̱ sô' si'hiaj sí dânj, ni̱ sê gà' si̱ni̱n da'hui sij gu̱mi̱n sij sí dânj. Da'nga ni̱ ga'hue gi̱ri̱ sij nej sa màn ruhuâ dukuâ sô' rà' saj ûn'. Ñùnj huin sa gumînj sí nùkuaj dânj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30’Sí nitaj si huin ngàj, nị huin sô' sí gunïn' ngàj; nị sí nitaj si nagi'hiaj chrẹ' ngàj, nị dànanj duya'nỉn sô'.

31’Huê danj nị gatâ: Gạ'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î daran' nej gakịn'ïn ngà rayi'î nej nuguan' ga'min kịj nej guiì riñanj, sanị nej guiì ga'min kịj rayi'î Mạ'an Espíritu Santo nị sị ga'hue gịnika nimân nìko rayi'î ninj mánj.

32Gạ'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej guiì ga'min kịj riñan Mạ'an Jesús; sanị nej guiì ga'min kịj rayi'î Mạ'an Espíritu Santo, nị sị ga'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn' ninj, nị gà' diû hiạj nị gà' diû gạ'nạ'a mánj.

33’Dàj rûn' huin 'ngọ chrun sà'a huin nej guiì sà'aj, nị huê danj gurugui' sa sà'a gi'hiaj ninj; nị dàj rûn' huin 'ngọ chrun a'nan'an huin nej guiì gi'hiaj sa a'nan'an nị huê danj nạnj gurugui' sa a'nan'an gi'hiaj ninj; dadin' nda gạhiu chruj raạ 'ngọ chrun nị gịnị'în' si huin 'ngọ chrun sà'aj nej si huin 'ngọ chrun a'nan' nạnj ánj.

34Dàj rûn' huin nej yì'nỉn' yukuáa huin nej suj. Nị gạ'hue gạ'mịn nej suj nuguan' sà'a, nga huin nej suj guiì kịj huaa nạnj nî'. Dadin' nej nuguan' màn nìko doj ruhuâ nimân nej suj nị huê nej nuguan' dânj huin sa ga'min nej suj.

35Sí sà'a, nị nej nuguan' sà' màn ruhuâ nimân sô' huê nej nuguan' dânj huin sa giri sô' nga ga'min sô'; nị sí kịj huaa, nị nej nuguan' kịj hua màn ruhuâ nimân sô' huê nej nuguan' dânj huin sa giri sô' nga ga'min sô'.

36Sanị ñùnj taj si nàgà'huì' nej síi guenda rayi'î daran' nej nuguan' dụguna hua ga'min nej sô', nga gùyùmàn gui gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan nej sô'.

37Dadin' ngà rayi'î nuguan' ga'min' nị gạnạkạj guendâ Mạ'an Ña'anj an si nitaj gakịn'ïn hua riñan', nej si huạ gakịn'ïn riñan' nị gạnạhuin rạ'â' kastîgu nạnj ánj.

38Hiô' nị nanikàj dạ'ạj nej sí chrụn ley ngà nej sí fariseo, nị gataj nej sô': —Maestrûj, ruhuâ nej ñûnj gịnị'in nej ñûnj si gị'hiá rè' 'ngọ da'nga'a.

39Nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Yi'nïn' a'nan'an nị yi'nïn' gi'hiaj gakịn'ïn gachín 'ngọ da'nga'a; sanị sị ga'hue gịdigán da'nga'a riñan ninj mánj, sanị sa giran' Jonás sô' ganata' dàj gạhuin dânj huin 'ngọ da'nga'a riñan ninj nạnj ánj.

40Dàj rûn' ginun nùgui nịgạn' Jonás huà'nỉnj gui nị huà'nỉnj ñan'an ruhuâ riki yukuaj yàchìj xi, nị huê danj ginûnj ruhuâ nimân hio'óo huà'nỉnj gui nị huà'nỉnj ñan'an nạnj ánj.

41Nga gùyùmàn gui gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan nej guiì nị gànàyùmàn nej guiì gimân yuman' Ninive, nị gạrạn ruhuâ ninj rayi'î nej guiì nânj guendâ gạhuin kastîgu ninj, dadin' nun gananikàj ruhuâ ninj nga gunïn ninj nej nuguan' ga'min Jonás sô' gataj dàj gahuin, sanị dànanj nìko huin sa nịkịn' hiuj nânj gà' da' Jonás.

42Nga gùyùmàn gui gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan nej guiì nị gànàyùmàn reina 'nạ' ne' rịki nị gạrạn ruhuâ ñûn' rayi'î nej guiì nânj, guendâ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạhuin kastîgu ninj dadin' nun gànànìkàj ruhuâ ninj; dadin' ûta gàn' ga'na' ñûn' guendâ gunïn ñûn' dàj nìko ni'in Salomón, sanị dànanj nìko huin sa nịkịn' hiuj nânj gà' da' Salomón.

43'Nga gahui nanè kịj huaa ruhuâ nimân 'ngọ guiì, nị aché nunj riñan hio'ó nàkòo, nị na'huij ñan gạnạrạn ruhuaj, sanị na'hue gìrì'ij ñan gạnạrạn ruhuaj.

44Nị gata: "Nànìkà nị nạ'ạnj dukuá ñan gahui ga'ná." Nị nga gunukuij, nị huạ nî'nịnj ruhuâ hue' dânj gànàrì'ij, nị gà' ganaka' nej sô' nị nda nìhià' chre hua ruhuâ hue' dânj.

45Hiô' nị ga'anj nanè kịj hua dânj, nị nagi'hiaj chrej a'ngô chịj nej nanè kịj hua doj gà' da'aj, nị gatûj daran' ninj gane ninj ruhuâ nimân sí dânj; nị dànanj kịj doj gạnạhuin sô' gà' da' sa ga sịnịn sô'. Nị huê dànanj gịran' yi'nïn' kịj hua nânj.

46Nga nỉn' a'min Mạ'an Jesús ngà nej guiì màn hiuj dânj, nị guchi' nni ngà nej dinïn nị nịkịn' nej sô' ne' yẹ'e, nị ruhuâ nej sô' gạ'mịn nej sô' ngà Mạ'an.

47Nị gataj 'ngọ sí dânj gụnïn Mạ'an: —Nni Mạ'ân rè' ngà nej dinḩn Mạ'ân rè' nikïn' ne' yẹ'e, nị ruhuâ nej sij gạ'mịn nej sij ngà Mạ'ân rè'.

48Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn sí gataj dànanj, nị gata: —Ahuin si huin nni nị ahuin si huin nej dịnỉn rà'aj.

49Nị gidigân ra'a riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô': —Nej suj màn hiuj nânj huin nni ngà nej dinỉn.

50Dadin' daran' nej guiì gi'hiaj sa garan' ruhuâ Mạ'an Rê nne yàtà'a, nị huê ninj huin nej dinỉn, nị nej yugue, nị huin ninj nni nạnj ánj.

San Mateo 13

1Gui dânj nị gahui Mạ'an Jesús ruhuâ hue'e nị ga'anj gạne nìchrùn' du'hua nne ñạ'ạnj.

2Nị ûta ganara'hui' nej guiì riñanj; nị gatu ruhuâ barku, nị ga'anj gạne ruhuâ barkû dânj, nị màn daran' nej guiì nìchrùn' du'hua nne ñạ'ạnj.

3Hiô' nị gayi'ij nị ga'min rayi'î ûta gà'ì nej rasụun nị garânj sunj nuguan' ráan nị gata: —Gahui 'ngọ sí dânj nị ga'anj gạdạgaman' sô' kạan.

4Nị nga nỉn' gadagaman' sô' kạan huaj sô', nị dạ'ạj kạn dânj gininj du'hua chrej e; nị ga'na' nej yataj a nị yâ nej yô' nej kạn dânj.

5Nị a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gininj riñan hio'ó hiëj, nị ñan nitaj si huạ nìko hio'óo; nị ûta hio giyichra' nej kạn dânj, dadin' nitaj si huạ gùnùn gạ'ạnj hia'aj riki hio'óo;

6Sanị nga gisîj gui nị gochroj chrin' trigu nị ginitïnj; dadin' nun gạ'ạnj gùnùn hia'aj riki hio'óo, huê danj nị ganakoj.

7Nị a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gininj siganỉnj nej koj tanj an; nị gachij nej koj tanj dânj nị gahuij gi'hiaj nej koj tanj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Sanı̱ a'ngô dạ'ạj nej kạn trigu gininj riñan hio'ó sà'a nı̱ gahiu kạn trigu raj, nı̱ dạ'ạj nej kạn trigu dânj gahiu 'ngọ sientu kạn trigu raạ, nı̱ a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gahiu huà'nïnj xia chı̱' kạn trigu raạ nı̱ a'ngô dạ'ạj kạan gahiu kọ chı̱' trigu raạ.

9Sí tàj hiu'uj u rakïj guendâ gụnïn, nı̱ gụnïn sô'.

10Hiô' nı̱ gahuin nichrun' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nı̱ gataj nej sô': —Nùnj huin saj nı̱ ga'min Mạ'ân rè' nuguan' ráan riñan nej guiì rà'aj maestrûj.

11Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Dadin' nej suj nı̱ rikî Mạ'an Ña'anj an si gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj nej nuguan' huạ huì rayi'î Mạ'an sa nı̱kạj sụn yàtà'a, sanı̱ nun gìrì' nì'hiaj nej guiì nânj guendâ gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj mánj.

12Dadin' ahuin nạnj nej guiì garânj da'nga' ruhuâ ni'in si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ gà'huij doj si-nùguàn'ànj riñan ninj, nı̱ gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj doj; sanı̱ nej guiì dọj garânj da'nga' ruhuâ, nı̱ dọj nuguan' garânj da'nga ruhuâ ninj nı̱ gạ'nẹ Mạ'an Ña'anj an riñan ninj.

13Rayi'î dan nı̱ ga'mînj nuguan' ráan riñan ninj: Dadin' gı̱nı̱'hiaj ninj sanı̱ sı̱ gı̱ni'in ninj ngà rune ñan ninj, nı̱ gạnạnı̱n rakî̱j ninj sanı̱ sı̱ ga'hue gụnïn ninj, nı̱ gà' nitaj si garânj da'nga' ruhuâ ninj.

14Hiô' nı̱ gisîj nuguan' ga'min Isaias sô' gataj dàj gạhuin rayi'î ninj, nga ga'min sô': Nùnj huin si ûta gụnïn ninj, nı̱ gà' danj nı̱ sı̱ ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj; nı̱ gı̱nı̱'hiaj ninj sanı̱ si ga'hue gı̱nı̱'in ninj mánj.

15Dadin' ganaminj nimân nej guiì màn ruhuâ yuman' nânj ngà nej gakı̱n'ïn, nı̱ ganarán hiu'uj tàj ruhuâ rakïj ninj, nı̱ gadı̱n ninj; guendâ na'huej ruhuâ ninj gı̱nı̱'in ninj, nı̱ na'huej ruhuâ ninj gụnïn ninj, nı̱ na'huej ruhuâ ninj gạrạn da'nga' ruhuâ ninj nı̱ gạ'nạ' ninj riñânj, dadin' na'huej ruhuâ ninj gạnạhuin ninj gı̱'hiâ.

16'Sanı̱ gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj, dadin' gini'in nej suj, nı̱ gạnạhuin nìhià' ruhuâ 'nín rakïj nej suj dadin' gụnïn nej suj.

17Dadin' yàngà' hia nïn' gàtà nı̱ ûta gà'ì nej sí gataj dàj gạhuin ngà nej sí gi'hiaj sa nı̱kạa gahuin ruhuâ gı̱nı̱'in sa ni'in nej suj, sanı̱ nun gı̱nı̱'in nej sô'; nı̱ gahuin ruhuâ nej sô' gụnïn nej sô' sa gunïn nej suj sanı̱ nun gụnïn nej sô'.

18'Gụnïn nej suj, nùnj huin si gạtạj, nuguan' rán ga'min rayi'î sí gunuun.

19Nga gunïn dạ'ạj nej guiì nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n ninj nı̱ na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj, nı̱ ga'na' sichre nı̱ ga'ne si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nimân ninj, nı̱ huin ninj dàj rûn' huin nej kạn gininj du'hua chrej e.

20Nı̱ kạn gadagaman' sô' siganî̱nj nej hiëj, huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nı̱ ûta nìhià' hua ruhuâ ninj ngà gunïn ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Sanı̱ ñan nitaj si guyumân nìko ruhuâ ninj, hiô' nı̱ dọj nı̀n' diû gunùkuaj ninj dadin' nga ga'na' sañuun nı̱ gata rùhuà nej guiì ninj rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ ganatûj ninj.

22Nı̱ kạn gadagaman' sô' siganı̂nj nej koj tanj an, huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanı̱ ñan ûta huin ruhuâ ninj gạ nej rasụn màn ruhuâ yumiguìi nânj riñan ninj nı̱ gidigañu'unj nej rasụn dânj ninj nı̱ ûta huin ruhuâ ninj gạhuin yı̱ru'hue ninj huê danj nı̱ gi'hia si gini'ñûn ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ rayi'î dan nitaj si gurugui' si huin ninj da'ní Mạ'an Ña'anj an mánj.

23Sanı̱ kạn gadagaman' sô' riñan hio'ó sà'a huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ garânj da'nga' ruhuâ ninj, nı̱ gùrùguì' sa hue'ê gi'hiaj ninj; nı̱ dạ'ạj ninj gi'hiaj guyumân ruhuâ 'ngọ sientu guiì, a'ngô dạ'ạj ninj gi'hiaj guyumân ruhuâ huà'nı̀nj xia guiì, nı̱ a'ngô dạ'ạj ninj gi'hiaj guyumân ruhuâ kọ chı̱' guiì ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an.

24Nı̱ ga'min Mạ'an Jesús a'ngô nuguan' ráan, nı̱ gata: —Mạ'an sa nı̱kạj sụn yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngọ sí gunun trigû sà'a riñan do'ó;

25Sanı̱ nga nı̀n' nngaj daran' nej sô' atoj nej sô', nı̱ ga'na' 'ngọ sí gunïn' ngà nej sô' nı̱ gunun sí dânj trigû kı̱j ï siganı̂nj nej trigû sà'a, nı̱ ga'anj sí dânj.

26Nı̱ nga gachij trigû sà'a nı̱ gachra trigu raj, huê danj nạnj gachij trigû kı̱j ï nı̱ gachra trigû kı̱j ï raj.

27Hiô' nı̱ ga'anj gataj nej sí huin musu riñan sí huin si-yı̱ru'hue nej sô' nı̱ gataj nej sô': "Señor, sê trigû sà'a huin sa gunun rè' riñan do'ó rè' ûn'. Nùnj huin saj, nı̱ giyichra' trigû kı̱j ï riñan do'ó rè' rà'aj."

28Nı̱ gataj sí yı̱ru'hue dânj: "'Ngọ sí gunïn' ngàj gi'hiaj." Nı̱ gataj nej sí huin musu: "Ruhuâ rè'; si gạ'ạnj gı̱rı̱hiạ nej ñûnj nej trigû kı̱j dan nî'."

29Sı̱ ga'hue mánj gataj sô': "Dadin' gạ'hue si nga huaj nej suj gı̱rı̱hiạ nej suj trigû kı̱j ï, nı̱ gạ'hue nı̱ gı̱rı̱hiạ nej suj nej trigû sà'aj

30Gụdụnâj nej suj si gạchı̱j gụñạn ngue nda gùyùmàn gui gà'nèj; nı̱ gà'nı̀n gạnạran' sı̱nı̱n nej sí 'hiaj suun trigû kı̱j ï, nı̱ gụmı̱n nej sô' da' yihiâ guendâ gạkạ man; nı̱ ne' rùkù nı̱ gạnạran' nej sô' si-trigûj nı̱ gạnạchra sà' nej sô' ruhuâ si-gùchrùj."

31Ganata' Mạ'an Jesús a'ngô nuguan' ráan, nı̱ gata: —Mạ'an sa nı̱kạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin kạn kuej staj, dadin' gida'a 'ngọ sí dânj kạn nânj nı̱ gunun sô' riñan do'ó sô';

32Yàngà' hia nı̀n' nı̱ kạn nânj huin sa huạ lij doj gà' da' daran' nej kạan sanı̱ nga gachi nı̱ huej huin sa yàkàn doj, nı̱ huej huin sa nìko doj riñan a'ngô nej kuej e nı̱ gahuin 'ngọ chrun, hiô' nı̱ ga'na' nej yataj aché yàtà'a nı̱ gi'hiaj nej xuj sigàkà' nej xuj ra'a chrun dânj.

33Nı̱ gataj Mạ'an Jesús a'ngô nuguan' ráan: —Mạ'an sa nı̱kạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin chru dunu'man' gida'a 'ngọ siyànàa, nı̱ gachri siganı̂nj kïnj huạ sà'aj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

huìj nı̱ huà'nı̃̀nj da'nga' giriñun' chru arina, hiô' nı̱ ganahuij daran' kïnj arina huạ sà'a gunu'man' gi'hiaj chru dunu'man'anj.

34Nı̱ nı̱nạnj nuguan' ráan garânj sun Mạ'an Jesús nga ga'min riñan nej guiì, nı̱ si nitaj nuguan' ráan nika nga gạ'mı̱n nı̱ nitaj si ga'min mánj;

35Huê dànanj ga'min da'nga gisîj nej nuguan' ga'min sô' gataj dàj gahuin àsìj rı̱ki, nga gataj sô': Gà'mìn nuguan' ráan ngà du'huá; gànàtàj nej nuguan' 'nı̱̈nj huì àsìj nga gayi'ij ga'anj gı̱ngaj yumiguìi.

36Hiô' nı̱ gana'nı̃́n Mạ'an Jesús nan' nej guiì, nı̱ gatu ruhuâ hue'e; nı̱ ga'na' nichì nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nı̱ gataj nej sô' gụnïn: —Ruhuâ nej ñûnj si gànàtà' Mạ'ân rè' gụnïn nej ñûnj nùnj huin si gạtạj nuguan' rán ga'min rayi'î nej trigû kı̱̈j ï màn siganı̃̂nj nej trigu sà'aj.

37Nanikàj Mạ'an Jesús, nı̱ gata: —Ñùnj huin sa gunun trigû sà'a.

38Hio'ó ñan gunûnj huin ruhuâ nimân nej guiì màn ruhuâ yumiguìi; nej trigû sà'a huin nej guiì huin da'ní Mạ'an sa nı̱kạj sụn yàtà'a, nej trigû kı̱̈j ï huin nej guiì huin da'ní sichre.

39Nı̱ sa gunun trigû kı̱̈j dânj huin sa nàsà'a. Nı̱ nga nạgı̱'hiaj chrej nej trigu huin nga gạnạhuij yumiguìi; nı̱ nej sa nạgı̱'hiaj chrẹ' nej trigu huin nej ángel.

40Dàj rûn' gi'hiaj nej síi nga girihiâj nej sô' nej trigû kı̱̈j ï, nı̱ ga'nı̃́n nej sô' riñan ña'aan, nı̱ huê danj gạhuin nga gạnạhuij yumiguìi.

41Nı̱ gà'nı̃̀n nej ángel gunânj gı̱tsi riñânj nı̱ gạnạran' ninj ñan nı̱kạj sùnj daran' nej guiì gidigân gı̱'hiaj a'ngô nej guiì gakı̱̈n'ïn, ngà nej guiì gi'hiaj gakı̱̈n'ïn,

42nı̱ gà'nı̃̀nj nej ángel nej guiì ruhuâ guchrún ñan aka ña'aan; nı̱ hiuj dânj gı̱nun ninj nı̱ dụgue'e ninj nı̱ ûta gı̱ran' sạñụn ninj nı̱ nda yạ rùj ñan' ninj.

43Hiô' nı̱ nej sí gi'hiaj sa nı̱kạa nı̱ nda giràn chre gạnạhuin nej sô' nı̱ gạ nej sô' dàj rûn' giràn riñan gui nga gạne nej sô' ñan gı̱nikaj sụn Mạ'an Ña'anj huin Rej nej sô'. Guiì tàj hiu'uj ruhuâ rakı̱̈j nı̱ gụnïn ninj.

44'Huê danj nı̱ Mạ'an sa nı̱kạj sụn ne' yàtà'a nı̱ huin dàj rûn' huin 'ngọ̱ san'anj 'nı̱̈nj huì riki hio'óo, nı̱ ganari' 'ngọ̱ síi nı̱ gachrîj huì ñûn sô' riki hio'óo; nı̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ sô' huê danj nı̱ ga'anj sô' nı̱ nadu'huêj sô' daran' nej rasụn huin si'hiaj sô', nı̱ ganarânj sô' hio'ó ñan 'nı̱̈nj huì san'anj dânj.

45'Huê danj nı̱, Mạ'an sa nı̱kạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngọ̱ sí ganarânj nı̱ nadu'huej nej rasụun nı̱ nana'hui' sô' nej hiëj sà' gù'nàj perla.

46Nı̱ nga ganari' sô' 'ngọ̱ hiëj perla ûta nìhià' hua, huê danj nı̱ ga'anj sô' nı̱ gudu'huêj sô' daran' nej rasụn huạ riñan sô', nı̱ girânj sô' hiëj sà' dânj.

47'Huê danj nạnj Mạ'an sa nı̱kạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngọ̱ nnanj màn yukuaj a, dadin' nga ga'nı̃́n nej síi ruhuâ nne ñạ'ạnj, nı̱ ganara'anj daran' yì'nı̃̀n' nej yukuaj a;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

48ni̱ nga gachra ruhuâ nnanj màn yukuaj a ni̱ giri nej sij nnanj dânj du'hua nne ña̱'a̱nj; ni̱ ga'anj ga̱ne nej sij ni̱ ganagui nej sij yukuaj hua̱ sà'aj ni̱ ganachra nej sij ruhuâ 'ngo̱ yugûti, sani̱ nej yukuaj nitaj si hua̱ sà' ni̱ gi̱rë̱'ëj nej sij.

49Huê danj ga̱huin nga ga̱na̱huij yumiguìi: Ni̱ ga̱hui̱ nej ángel, ni̱ gi'hiaj anêj ninj nej sí kïj huaa siganî̱nj nej sí sà'a,

50ni̱ gà'nì̱nj nej ángel nej guiì kïj huaa ni̱ gi̱nun ninj ruhuâ rúnâko; ni̱ gu̱du̱gue̱'e ninj ni̱ ûta ga̱huin ruhuâ ninj ni̱ nda ya̱ rùj ñan' ninj.

51Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús nej sij ni̱ gata: —Garânj da'nga' ruhuâ nej suj daran' nej nuguan' nânj nî'. Ni̱ gataj nej sij: —Garânj da'nga' ruhuâ nej ñûnj Señor.

52Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Huê danj ni̱ daran' nej maestrû chru̱n ley, ni̱ huin nej sô' dàj rûn' huin 'ngo̱ sí dugumîn nej da'ní, dadin' ni'in sô' àmàn ga̱ra̱n su̱n sô' rasu̱n nàkàa ni̱ ni'in sô' àmàn ga̱ra̱n su̱n sô' rasu̱n hua̱ re'èe.

53Gahuin nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' rán nânj, ni̱ ga'an a'ngô hiuj u.

54Huê danj ni̱ gunukui' Ma̱'an Jesús yiñan, ni̱ gidiganj ruhuâ hue' huin nûhui nne hiuj dânj, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ nej guiì màn yiñan, ni̱ gataj ninj: —Dànè' gahuin chru̱n sí nânj nej nuguan' nânj ni̱ dànè' gahuin chru̱n sô' guendâ gi̱'hiaj sô' ga̱na̱huin nej guiì orâ chre rà'aj.

55Sê da'ní sí akôj chrun huin sí nânj rà' saj ûn'. Ni̱ sê nni sij gù'nàj María ni̱ nej dinḩ̃n sij huin Jacobo, José, Simón, ni̱ Judas rà' saj ûn'.

56Ni̱ sê nne daran' nej yuguej sij siganî̱nj nê' nânj rà' saj ûn'. Dànè' gahuin chru̱n sij, daran' nej nuguan' nânj rà'aj.

57Ni̱ gina'an ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj Ma̱'an gu̱nïn nej sij: —A'ngô hiuj u ni̱ ni̱ka̱j chre̱j nej síi riñan 'ngo̱ sí gataj dàj gahuin, sani̱ nitaj si ni̱ka̱j chrej nej guiì màn yiñán sô' ngà nej dugui' ma̱'an sô' riñan sô' mánj.

58Ni̱ ñan nitaj si guyumân ruhuâ nej guiì màn yiñan ni'in ninj Ma̱'an, huê danj ni̱ do̱j nej guiì a'nan'an ganahuin gi'hia hiuj dânj.

San Mateo 14

1Nga diû dânj ni̱ gunïn Herodes tetrarca, si ûta nìko hua nej sa gi'hiaj Ma̱'an Jesús,

2Ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sí gi'hiaj sun riñan sô': —Sí nânj huin Juan Bautista; ni̱ gana'nî̱nj sô' siganî̱nj nej nîman, rayi'î dan ga'hue ûta nìko nej sa gi'hiaj sô'.

3Dadin' Herodes huin sí gida'a ni̱ gumînj sô' ngà aga' kadena ni̱ gachrîj sô' dukuâ ga'a Juan, rayi'î yugûn' Herodías huin nika dinḩ̃n sô' síchìj Felipe;

4dadin' gataj Juan gu̱nïn sô': —Nitaj si dùgùnàj huaj si ga̱na̱ka̱j' nika dinḩ̃nt mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ ruhuâ Herodes da̱gahui' sô' Juan, sani̱ yu'hui' sô' ni'in sô' nej guiì yùmàn'an; dadin' Juan huin 'ngo̱ sí ganata' dàj ga̱huin riñan nej guiì màn yuman' dânj.

6Sani̱ nga ganasîj Herodes a'ngô hio'o ni̱ gahuin gi'ñanj an gi'hiaj sô', ni̱ giran'ânj da'nin yànà yugûn Herodías da̱ni̱n ñan nne nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ gahuin nìhià' ruhuâ Herodes.

7Rayi'î dan ni̱ gataj sô' si yàngà' hia gà'huì' sô', ahuin na̱nj rasu̱n gàchìnj siyànà nânj riñan sô'.

8Sani̱ gà' gachrîj si̱ni̱n yugûn' Herodías chrej e riki siyànà nânj dàj ga̱'mi̱n, ni̱ rayi'î dan ni̱ gata: —Gà'nǐnj rè' ahui Juan Bautista ni̱ gi̱nunj ruhuâ 'ngo̱ go'o ni̱ ri̱ki̱ rè' riñânj.

9Ni̱ nga gunïn Herodes nuguan' nânj ni̱ gananî̱n ruhuâ sô'; sani̱ ñan gà' gataj sô' si yàngà' gà'huì' sô' 'ngo̱ rasu̱un ra'a siyànà dânj, ni̱ ñan gà' gunïn nej sí nne ngà sô yi'nǐn mesa, ni̱ garânj yina sô' ga'hui' sô' ahui Juan,

10Ni̱ ga'nïn' sô' suun riñan nej sí gi'hiaj sun riñan sô' si ga̱'a̱nj gà'nè' nej sô' ahui Juan nda ruhuâ dukuâ ga'a.

11Ni̱ ni̱ka̱j nej sô' ahui Juan ni̱ nunj ruhuâ 'ngo̱ go'o ni̱ ga'hui' nej sô' ra'a siyànà dânj; ni̱ naga'huij ahui Juan riñan yugûn' nni.

12Hiô' ni̱ ga'na' nej sí gahuin chru̱n riñan Juan ni̱ ganakaj nej sô' nneè kú Juan ni̱ ga'anj gàchìn' nej sô'; ni̱ ne' rùkù ni̱ ga'anj gànàtà' nej sô' dàj giran' Juan riñan Ma̱'an Jesús.

13Ni̱ nga gunïn Ma̱'an Jesús, ni̱ gatu ruhuâ barku ni̱ guxunj Ma̱'an ni̱ ga'an nda ñan ga̱n' doj, riñan hio'ó hua̱ nàkòo ni̱ ñan hua̱ ni'nǐnj ïn; sani̱ nga gunïn nej guiì si hiuj dânj hua̱j Ma̱'an Jesús, ni̱ nda yuman' snà'ànj ñan màn ninj gaché dàkòj ninj ni̱ ga'anj ninj ñan hua̱j Ma̱'an Jesús.

14Ni̱ nga gananinj Ma̱'an Jesús, ni̱ gini'in si gà' màn ûta gà'ì nej guiì hiuj dânj, ni̱ gananî̱n àko ruhuaj ni'in ninj ni̱ gi'hia si ga̱na̱huin nej guiì a'nan'an.

15Nga ginìn gui dânj ni̱ ga'na' nichì nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn: —Nitaj nùnj mân hiuj nânj yo̱' dadin' gà' ginìn ni̱ gà'nǐnj Ma̱'ân rè' ga̱'a̱nj nej guiì ñan nngaj nej yuman' lij nan ni̱ gi̱ra̱n ninj sa ya̱ ninj na̱nj ánj.

16Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nitaj si ûta ña̱'a̱n huaj si na̱n' ninj mánj; gà'huì' nej suj ya̱ ninj na̱nj ánj.

17Ni̱ gataj nej sí ga'na' gahuin chru̱un gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Nitaj sa yo̱' nikaj nej ñûnj 'na̱' nej ñûnj mánj, man ùn'ùn' rachrúun ngà huìj yukuaj a nikaj nej ñûnj 'na̱' nej ñûnj na̱nj ánj.

18Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gi̱nikaj nej suj nej rasu̱n dânj ga̱'na̱' nej suj riñânj.

19Hiô' ni̱ ga'nïn' su̱n Ma̱'an Jesús riñan nej sí ga'na' gahuin chru̱n riñanj si ga̱ta̱j nej sô' si ga̱'a̱nj ga̱ne nej guiì riñan koj o; ni̱ gida'a nej ùn'ùn' rachrúun ngà huìj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej yukuaj a, nị ganachi nikaj ñanj ne' yàtà'a nị ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị guchra' dạ'a nị ga'huij rachrúun ra'a nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị gada'nga' nej sô' yâ daran' nej guiì màn hiuj dânj.

20Nị yâ daran' nej guiì, nị gachra riki ninj; nị ganaran' nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nej dasû lij gunâj dânj, nị ganachra a'ngô yùhuìj yugûti ganaran' nej sô'.

21Nị da'nga' 'ngọ si ùn'ùn' mîn nej síi huin sa yâ, sanị nun gị'hiaj nej sij guendâ nej siyànàa ngà nej sílìj i mánj.

22Nị nga gisîj yâ nej guiì nị gataj Mạ'an Jesús si gạtụ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj ruhuâ barku, nị gata' ñạn nej sô' nị gachin nej sô' gạ'ạnj nej sô' ané du'hua nne ñạ'ạnj nị gunâj Mạ'an Jesús a'min ngà nej guiì màn hiuj dânj.

23Nga gisîj gana'nḩn Mạ'an Jesús nan' nej guiì rigìi yiñán ninj huê danj nị gahui raạ kïj nịkịn' hiuj dânj nị ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an; nị gà' gahuin rụmịn', nị a'ngọ rïn gunâj hiuj dânj.

24Nị gà' huaj barku nda dạ'ạj nne ñạ'ạnj sanị ûta nùkuaj gagan' nne ñạ'ạnj riñan barkû dânj, dadin' dànanj ga'hui' nanèe nẹ' rịñạn nej sij.

25Sanị gà' gisîj 'ngọ si aga' gà'ânj ruhuâ giyigḩn man, nị aché Mạ'an Jesús riñan nne ñạ'ạnj guyumanj riñan nej sij.

26Nị nga gini'in nej sí 'nạ' gạhuin chrụun sí aché Mạ'an Jesús hua riñan nnee, nị ûta guyu'hui' nej sô' nị gaguâj nùkuaj nej sô', nị nda ga'min yu'hui' chre nej sô' nị gataj nej sô': —'Ngọ sta'naj a 'nạ' nạnj ánj.

27Sanị orâ chre nị ga'min Mạ'an Jesús, nị gata: —Sị guyu'hui' nej suj mánj, ñùnj huin nạnj ánj.

28Hiô' nị nanikàj Pedro nị gataj sô': —Señor, si huê Mạ'ân rè' huin, nị gị'hia rè' si gạ'hue gàchè riñan nnee nị gùchìj ñan 'nạ' Mạ'ân rè'.

29Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gụhuạ' sò' aj nḩnj. Nị gananinj Pedro ruhuâ barku, nị gaché sô' riñan nnee nị ga'anj sô' ñan 'nạ' Mạ'an Jesús.

30Sanị nga gini'in Pedro si ûta nùkuaj ga'huij nanèe, nị guyu'hui' sô'; nị gayi'ij nị ganaga' sô' riki nnee, nị gayi'ì sô' nị gaguâj sô', nị gataj sô': —Señor gị'hiá rè' si gànànìnj nạnj ánj.

31Orâ chre nị gida'a Mạ'an Jesús ra'a Pedro nị gata gụnïn sô': —Dọj sînj guyumân ruhuâ sí sò' nạnj ánj. Nùnj huin saj nị ganîn chì' ruhuâ' rà'aj.

32Nị nga gatûj nguèj sij ruhuâ barku nị ganikïn' si ga'huij nanèe.

33Hiô' nị ganikïn' rúdàkòj nej sô' màn ruhuâ barku riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': —Yàngà' hia nḩn' nị huê Mạ'ân rè' huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

34Nị gachîn nej sij ané nne ñạ'ạnj, nị guyumân nej sij riñan hio'ó Genesaret.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Nị ganani'in nej guiì màn riñan hio'ó dânj Mạ'an Jesús, nị duya'nỉn ninj nuguan'an ga'anj nỉn' gàchrà' riñan nej guiì màn ganikàj riñan hio'ó dânj, nị nịkạj ninj daran' nej guiì a'nan'an ga'na' ninj riñan Mạ'an Jesús.

36Nị gachín nì'hiaj ninj si gạ'huẹj Mạ'an Jesús nị gàgàn' ra'a ninj man du'hua atsîj nịkej; nị daran' nej guiì gagan' ra'a atsîj nịkẹ Mạ'an Jesús nị ganahuin ninj gi'hia.

San Mateo 15

1Hiô' nị ga'na' nichì dạ'ạj nej sí maestrû chrụn ley ngà nej sí fariseo 'nạ' Jerusalén riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô':

2—Nùnj huin saj nị nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'ân rè' nị nitaj si nịkạj chrẹj nej sô' nej nuguan' gidigân nej síchìj achij i rà'aj. Dadin' nitaj si nani'hia' nej sô' ra'a nej sô' nga yâ nej sô' rà'aj.

3Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nùnj huin saj nị nitaj si nịkạj chrẹj nej suj daran' nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an ngà chrej yìñànj nikaj nej suj rà'aj.

4Dadin' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an nị gata: "Gịnikaj chrẹj riñan rét nị huê danj nạnj gịnikaj chrej riñan nnît", nị "ahuin nạnj sí ga'min kïj riñan rej ngà riñan nni nị huạ nịñạn si dụgua'ì nej sij nị da'hui sij gàhuì' sij nạnj ánj."

5Sanị gataj nej suj: Si gạ'hue gạtạj 'ngọ síi gụnïn rej sô' ngà gụnïn nni sô': "Sị ga'hue gụrụgûñu'un sò', dadin' daran' nej sa huạ riñânj nị huin ofrenda gà' ga'huí riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj";

6nị gataj nej suj si ahuin nạnj sí gataj dànanj, nị nitaj si da'hui sô' gụrụgûñu'unj sô' rej sô' ngà nni sô'. Huê danj nị gudurë' nej suj nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj dadin' dànanj nikaj chrẹj nej suj chrej yìñànj giri rà nej síchìj achij i.

7Sí gidigañu'unj un nej suj gà' man', nị dùgùnàj hua nuguan' ga'min Isaias sô' gataj dàj gạhuin rayi'î nej suj nga gataj sô':

8Yuman' nânj nị man ngà nnïnj du'hua nikaj chre riñânj; sanị ûta gạn' nne nimanj riñânj.

9Nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj si nịkạj chrẹj ninj riñânj mánj, dadin' nej yì'nỉn' sa gidigân ninj nị huin nej nuguan' giri rạ nej síi.

10Nị gakḭ́n Mạ'an Jesús nej guiì rigìi nị gata gụnïn ninj: —Gụnïn nej suj nị gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj:

11Sê nej sa gatûj ruhuâ du'hua síi huin sa gà'huì' yì'ì sô' mánj; nej nuguan' kïj gahui ruhuâ du'hua sô', huê nej nuguan' dânj huin sa gà'huì' yì'ì sô'.

12Hiô' nị ga'na' nichì nej sí 'nạ' gạhuin chrụun riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': —Gini'in Mạ'ân rè' si gina'an ruhuâ nej sí chrụn ley nga gunïn nej sô' nej nuguan' nânj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Sanı̱ nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Daran' nej koj nun gụnụn Mạ'an Rê nne yàtà'a nı̱ gı̱rı̱hia nạnj ánj.

14Gụdụnaj nej suj nej sij; dadin' duchri huin nej sij nı̱ huê danj nạnj hua dụchri nej guiì riñan gidigân nej sij; nı̱ si gidigân 'ngọ sí dụchri a'ngô sí dụchri, nı̱ gụñạn chre nı̱ gı̱nı̱nj nguèj sij ruhuâ 'ngọ hiu'uj u.

15Nanikàj Pedro, nı̱ gataj sô': —Gànàtà' rè' riñan nej ñûnj, nùnj huin si gạtạj nuguan' rán ga'min rè'.

16Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Huạ nạnj na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj mínj.

17Nun garânj da'nga' ruhuâ nej suj si daran' nej sa gatûj ruhuâ du'hua nej guiì nı̱ hua'an ruhuâ riki ninj, nı̱ ne' rùkù nı̱ hua'an ruhuâ bâñun mínj.

18Sanı̱ nej nuguan' kı̱j gahui ruhuâ du'hua nej guiì; nı̱ ruhuâ nimân ninj gahui; nı̱ nej nuguan' kı̱j hua nânj huin sa ga'hui' yì'ì a'ngô nej guiì.

19Dadin' ruhuâ nimân nej guiì gahui nej nuguan' kı̱j huaa, ruhuâ ninj dạgahui' ninj, ruhuâ ninj gı̱nikaj ninj nika dugui' ninj, ruhuâ ninj gạne sìgìchrà' ninj, nı̱ ganı̂n ruhuâ ninj gi'hiaj tụ ninj, nı̱ ganı̂n ruhuâ ninj gànàtà' ninj nuguan' gidigañu'unj, ganı̂n ruhuâ ninj gạ'mı̱n kı̱j ninj yi'î Mạ'an Ña'anj an.

20Nej gakı̱n' nânj huin sa ga'hui' yì'ì nej guiì; sanı̱ guendâ yâ ninj nga nun nànì'hià' ninj ra'a ninj nı̱ sê gakı̱n'ïn huin ô' mánj.

21Gahui Mạ'an Jesús hiuj dânj, nı̱ ga'an riñan hio'ó Tiro ngà riñan Sidón.

22Nı̱ ga'na' nichì 'ngọ siyànà 'nạ' riñan hio'ó Kanaán nı̱ ga'min nùkua nı̱ gata: —Señor, Da'ní David, nı̱ gạnạnı̱n àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' ñùnj dadin' ûta giran' sạñụn da'nin yànàj gi'hiaj 'ngọ sa kı̱j ï.

23Sanı̱ nun dụnanikàj Mạ'an Jesús gà' si 'ngọ nuguan'an riñan siyànà nânj. Hiô' nı̱ ga'na' nichì nej sí 'nạ' gạhuin chrụun, nı̱ gachín nì'hiaj nej sô' riñan Mạ'an Jesús nı̱ gataj nej sô': —Gànà'nı̀nj Mạ'ân rè' nạn' siyànà nan, dadin' nitaj si yichin' si gạ'mı̱n riñan nê' mánj.

24Nanikàj Mạ'an Jesús, nı̱ gata: —Ga'nı̂n Mạ'an Ña'anj an ga'ná man riñan nej matsïj ga'anj nı̱'hiạ huin yuman' Israel nạnj ánj.

25Hiô' nı̱ ga'na' siyànà nânj nı̱ ganikïn' rúdàko riñan Mạ'an Jesús, nı̱ gata: —Señor, gụrụgûñu'unj Ma'ân rè' ñùnj nạnj ánj.

26Nanikàj Mạ'an Jesús, nı̱ gata: —Nitaj si dùgùnàj huaj si gạ'nẹ' rachrún yạ nej da'nîn, nı̱ gà'huì' yạ nej yuhue mánj.

27Nı̱ gataj siyànà dânj: —Yàngà', Señor; sanı̱ nej yuhue nı̱ ganaran' nej xuj yâ nej xuj nej dasû rachrún gininj riki si-mesa riki' nej xuj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Ayạ' siyànà sò' gà' mánj, ûta nìko guyumân ruhuâ'; nị gạ'hue rìkìj sa gachín'. Nị àsìj orâ nga ga'min Mạ'an Jesús dànanj nị ganahuin da'ní siyànà dânj.

29Gachîn Mạ'an Jesús hiuj dânj ga'an nị guchij nìchrùn' du'hua nne ñạ'ạnj gù'nàj Galilea; nị gahui ga'an raạ kïj nịkịn' hiuj dânj, nị ga'anj gạne.

30Nị nara'hui' ûta gà'ì nej guiì ñan nne Mạ'an Jesús. Nị nịkạj ninj ga'na' ninj nej guiì na'hue gạchẹ, nej guiì gọ'oj, nej guiì na'hue gạ'mịn, nej guiì huạ rụ'u nneè kú, nị huê danj nạnj gi'hia si gạnạhuin ûta gà'ì nej guiì a'nan'an; nị ga'anj rẹ'ẹj ninj nej guiì a'nan' dânj yi'î Mạ'an Jesús, nị gi'hia gạnạhuin nej guiì dânj;

31Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej guiì màn hiuj dânj, nga gini'in ninj ga'hue ga'min nej guiì 'mìnj in, nị ganahuin nneè kú nej guiì huạ ru'u nneè kú, nị ga'hue gaché nej guiì gọchrọj o, nị ga'hue giyigỉn gịnị'hiaj nej guiì gọ'oj nị ga'min hue'ê nej guiì ni'in ninj Da'anj yuman' Israel.

32Nị ganakín Mạ'an Jesús, nej guiì 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata: —Gananîn àko ruhuâj ni'ín nej guiì dadin' gà' gisîj huà'nìnj gui nne ninj ngàj; nị nitaj nùnj nikaj ninj yạ ninj mánj; nị sị gana'nîn nạn' ninj dukuâ dadin' nìn' hua gịnịnẹj ninj rû'huaj, dadin' gạ'hue si gịnịnj rụmịn' ninj nga aché ninj huaj ninj.

33Hiô' nị gataj nej sí ga'na' gahuin chrụun riñan Mạ'an Jesús: —Dàj gị'hio' gạ'hue gìrì' gà'huì' sa yạ nej guiì rìgì màn hiuj nânj, dadin' nitaj nùnj mân riñan hio'ó huạ ni'nịnj nânj rà'aj.

34Nị gataj Mạ'an Jesús: —Andaj rachrúun nikaj nej suj rà'aj. Nị gataj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun: Chịj rachrúun nikaj nej ñûnj, nị dọj nìn' yukuaj a nikaj nej ñûnj nạnj ánj.

35Nị ga'nïn' sunj riñan nej guiì si gạ'ạnj gạne ninj riñan hio'óo.

36Nị gida'a nej chịj rachrúun ngà nej yukuaj a, nị ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị ga'ne' dạ'a nej rachrúun nị ga'huij ra'a nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị gada'nga' nej sô' ra'a daran' nej guiì.

37Nị yâ daran' nej guiì nị gunumân riki ninj; nị huạ nạnj ganachra nda chịj yugûti rachrún dasû lij gunâj ganaran' nej sij.

38Yâ ga'ânj mîn nej síi, sanị nun gạhiạ nej sij nej siyànàa ngà nej sílìj i mánj.

39Ne' rùkù nânj, nị gana'nín Mạ'an Jesús nạn' nej guiì dukuâ ninj, nị gatu ruhuâ barku, nị ga'naj riñan hio'ó Magdala.

San Mateo 16

1Ga'na' nej sí chrụn ley ngà nej sí saduseo guendâ gạrạn huẹ nej sô' Mạ'an Jesús, nị gachín nej sô' 'ngọ da'nga'a guendâ ruhuâ nej sô' gịnị'in nej sô' si Mạ'an Ña'anj an ga'nín ga'na' Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nga ginìn nị gataj nej suj: “Ûta hue'ê hua diû dadin' ganahuin mạre nnga màn yàtà'a”;

3Nga giyigỉn ne' nịgan'an nị gataj nej suj: Hiạj nị gàmàn' gumàn nanèe dadin' ganahuin mạre nga màn yàtà'a. Sí gidigañu'unj un huin nej suj. Dadin' chrụn nej suj gạnạnị'in da'nga' nej suj dàj hua yàtà'a, sanị nej sa huạ diû nânj nị nitaj si chrụn nej suj gạnạkạj guendâ nej suj mánj.

4Nej guiì kïj huaa nị nej guiì gudunâj Mạ'an Ña'anj an gachín da'nga'a gịnị'in ninj; sanị sị ga'hue gịnị'in ninj a'ngô da'nga'a mánj, gạnạnun ruhuâ ninj dàj giran' Jonás sô' gataj dàj gạhuin. Huê danj nị guduna nej sij, nị ga'an a'ngô yuman'an.

5Nị gachîn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús ne' ané du'hua nne ñạ'ạnj, nị gini'ñûn nej sô' gịnikaj nej sô' rachrúun gạ'ạnj nej sô'.

6Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sô': —Gịnị'hiaj nej suj nị gạ gụdadû nej suj ngà chru dunu'man' huin nej sa gidigân nej sí chrụn ley ngà nej sí saduseo.

7Nị ganarïsna'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun siganĩnj nej sô' nị gataj nej sô': —Gataj Mạ'an Jesús dànanj dadin' nun gịnikaj ne' rachrúun gạ'nạ' ne' mánj.

8Nị garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús dàj ga'min nej sij, nị gata gụnïn nej sij: —Nùnj huin saj nị ganĩn ruhuâ nej suj si rayi'î guendâ nitaj si nịkạj nej suj rachrúun ga'mînj rà'aj, dọj sînj guyumân ruhuâ nej suj nạnj ánj.

9Huạ nạnj na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj, nị nun gạnạnun ruhuâ nej suj dàj gi'hiâ ngà nej ùn'ùn' rachrúun nị gisi yâ nda ùn'ùn' mîn nej síi, nị andaj yugûti nej dasû ganachra ganaran' nej suj rà'aj.

10Nị nun gạnạnun ruhuâ nej suj rayi'î nej chịj rachrúun nga gisi yâ gạ'ânj mîn nej guiì gi'hiâ, nị andaj yugûti ganachra ganaran' nej suj rà'aj.

11Nùnj huin saj nị na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si sê rayi'î rachrúun huin sa ga'mînj si gạ gụdadû nej suj rà'aj, gạ gudadû nej suj ngà chru dunu'man' huin sa gidigân nej sí chrụn ley ngà nej sí saduseo.

12Hiô' nị garânj da'nga' ruhuâ nej sij si sê rayi'î chru dunu'man'an huin ga'min Mạ'an Jesús, dadin' ga'min si gạ gụdadû nej sij ngà nej yì'nĩn' nej nuguan' gidigân nej sí chrụn ley ngà nej sí saduseos.

13Nga guchi' Mạ'an Jesús riñan hio'ó Sesarea huin do'ó Filipo, nị gachín na'an riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô': —Ahuin si huín gataj nej guiì rà'aj.

14Nị gataj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: —Dạ'ạj nej guiì gataj si huê Mạ'ân rè' huin Juan Bautista; nị a'ngô dạ'ạj ninj gataj si huê Mạ'ân rè' huin Elías; nị a'ngô dạ'ạj ninj gataj si huê Mạ'ân rè' huin Jeremías, nị a'ngô dạ'ạj ninj gataj si huê Mạ'ân rè' huin go'ngọ nej sô' gataj dàj gạhuin.

15Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sij: —Ahuin si huín taj nej suj rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Nanikàj Simón Pedro ni̱ gataj sô': —Huê Ma̱'ân rè' huin Cristo, Da'ní Ma̱'an Ña'anj hua̱ nì'nà'a.

17Hiô' ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ sò' na̱nj Simón', dadin' huê' huin da'ní Jonás ni̱ sê nej guiì huin sa gidigân riñan' mánj, dadin' Ma̱'an Rê nne yàtà'a huin sa gidigân riñan'.

18Ni̱ ñùnj ga̱ta̱j si hue' huin Pedro, ni̱ riñan huej nânj ga̱na̱chi nikâ nej sô' huin si-nùhuìj; ni̱ si̱ gi'hiaj ga̱nân sichre ni̱ si̱ gi'hiaj ga̱nân nej guiì ni̱ka̱j dugui' ngà sichre nej guiì ga̱huin si-nùhuìj mánj.

19Ni̱ rìkìj ra'â' nej aga' ra̱'a guendâ gi̱nikaj su̱n' riñan nej guiì gi̱nikò' rukú; ni̱ daran' nej nuguan' ga̱'hue gi̱'hiaj hiâ' riñan hio'óo ni̱ ga̱huin hia riñan Ma̱'an Ña'anj an ne̱' yàtà'a; ni̱ daran' nej nuguan' nun ga̱'hue gi̱'hiaj hiâ' riñan hio'ó ni̱ hua̱ nî'nïnj man riñan Ma̱'an Ña'anj an ne' yàtà'a.

20Hiô' ni̱ ga'nïn' sunj riñan daran' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj sisi̱ si̱ ganata' nej sô' riñan gà' si 'ngo̱ nej guiì si huê Ma̱'an huin Cristo.

21Àsìj orâ dânj ni̱ gayi'ì Ma̱'an Jesús ni̱ ganata' nî'nïn riñan nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, si hua̱ ni̱ña̱n si ga̱'a̱n Jerusalén ni̱ ûta gi̱ran' sàñùnj gi̱'hiaj nej síchìj achij i, ngà nej rej huin ña̱an ni̱ nej sí maestrû chru̱n ley; ni̱ da̱gahui' nej sô' Ma̱'an sani̱ ga̱chi̱n huà'nïnj gui ni̱ ga̱na̱huin nì'nà' Ma̱'an siganînj nej nîman.

22Hiô' ni̱ ginikaj anêj Pedro ga'anj sô' Ma̱'an, ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ran' sô' Ma̱'an ni̱ gataj sô': —Señor, si̱ ga'nînj Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ si̱ giran' sa̱ñu̱n Ma̱'ân rè' gà' si 'ngo̱ nej sañun nânj mánj.

23Sani̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata gu̱nïn Pedro: —Gu̱xu̱n sichre sò' ma'ân' riñânj. Dadin' huîn' 'ngo̱ sa garan' ñu'unj, dadin' nitaj si gini'hiaj' riñan nej rasu̱un dàj rûn' gini'hiaj Ma̱'an Ña'anj an mánj, dadin' dànanj ga'nîn ñan' riñan nej rasu̱n garan' ruhuâ nej síi.

24Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj: —Si hua̱ 'ngo̱ nej suj huin ruhuâ gi̱nikò' rukú ni̱ gu̱du̱nâj nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, ni̱ gi̱da'a nej suj rugutsìi ni̱ ga̱ ruhuâ nej suj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj ni̱ gi̱nikò' nej suj ga̱'na̱' nej suj rukú.

25Dadin' daran' nej guiì yu'hui' gàhuì' rayi'í ni̱ gi̱ran' sa̱ñu̱n ninj, ni̱ daran' nej guiì nitaj si yu'hui' gàhuì' rayi'í, ni̱ gànàrì' ninj yiñán Ma̱'an Ña'anj an ga̱ne nìgànj ninj.

26Dadin' ahuin gue̱nda̱ ni'ñanj si gi̱'hiaj ganân síi daran' nej rasu̱n màn ruhuâ yumiguìi ga̱ riñan sô', si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ma̱'an nimân sô' rà'aj. Ga̱'hue na̱ru'hue sij rayi'î ma̱'an nimân sij na̱nj nî'.

27Dadin' gà'nàj ne' yàtà'a ngà sun ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Re, ni̱ huê danj na̱nj ga̱'na̱' nej ángel ngà Ma̱'án, hiô' ni̱ na̱ru̱'huej riñan da' go'ngo̱ nej guiì dàj na̱nj hua Ma̱'an sa gi'hiaj ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Yàngà' hia nǐn' tâ si huạ dạ'ạj nej guiì màn hiuj nânj, nị sị gahui' ninj dadin' dàñùn gịnị'in ninj nga gạ'nạ' gịnikaj sùnj riñan ninj nạnj ánj.

San Mateo 17

1Gachîn huàtàn' gui, nị nịkạj Mạ'an Jesús Pedro, Jacobo nị Juan huin dinḩn Jacobo, nị ga'anj anêj nej sij ñan nịkïn' 'ngọ kïj yàkàan;

2nị màn nej sij hiuj dânj nị ganadunâ Jesús Mạ'an riñan nej sij, nị nda ran chre ganahuin riñanj nị huaj dàj rûn' hua riñan gui, nị ganahuin gàtsì riñan sigan'anj nị nda giyigǐn chre nǐn' gàchrà' gi'hia.

3Nị gini'in nej sij nikïn' Moisés ngà Elías nị ganarïsna'anj nguèj sô' ngà Mạ'an.

4Hiô' nị gataj Pedro gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, dùgùnàj huaj si gạne ne' hiuj nânj; nị si ruhuâ Mạ'ân rè', nị gị'hiaj nej ñûnj huà'nǐnj hue' rekoj o hiuj nânj: 'Ngọj gạne Ma'ân rè', nị a'ngoj gạne Moisés nị a'ngoj gạne Elías.

5Nga nǐn' a'min Pedro nikïn' sô', nị guyumân 'ngọ nnga yigǐïn nị garan riñan nej sij; nị riñan nga dânj ga'min Mạ'an Ña'anj an, nị gata: —Huê nan huin Da'nîn nị ûta garan' ruhuâj ni'ín Mạ'an; nị gụnïn nej suj sa gạ'mịn Mạ'an.

6Nị nga gunïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị ganikïn' rúdàkòj nej sô' nị gudugua' nej sô' ahui nej sô' riñan hio'óo, nị ûta guyu'hui' nej sô'.

7Hiô' nị ga'na' nichì Mạ'an Jesús riñan nej sij nị dusikij nej sij, nị gata: —Gànàyùmàn nej suj nị sị guyu'hui' nej suj mánj.

8Nị ganachi nikaj ñan nej sij nị gini'hiaj nej sij sanị nitaj gà' si 'ngọ nguèj sô' nikïn' ngà Mạ'an Jesús gà' mánj.

9Nị nga gananinj nej sij raạ kïj dânj, nị ga'nïn' Mạ'an Jesús suun riñan nej sij nị gata: —Sị ganata' nej suj sa gini'in nej suj riñan gà' si 'ngọ nej guiì mánj, nda gạnạhuin nì'nàj siganĩnj nej nîman hiô' nị gạ'hue gạnạnịn nej suj.

10Hiô' nị gachín na'anj nej sí 'nạ' gahuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị gataj nej maestrû chrụn ley si ñạ'ạn huaj si gạ'nạ' sịnịn Elias rà'aj.

11Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Yàngà' nị gà' sịnịn gạ'nạ' Elías nị nạgị'hiaj nịkạ sô' daran' nej chrej a'nan' gi'hiaj nej guiì.

12Sanị ñùnj taj si gà' ga'na' Elias sanị nun gạnạnị'in nej sij sô', nị gi'hiaj nej sij dàj garan' ruhuâ nej sij ngà sô'. Nị huê danj nạnj giran' sàñùnj gị'hiaj nej sij.

13Hiô' nị garânj da'nga' ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụun si ga'min Mạ'an Jesús rayi'î Juan Bautista.

14Nga guchi' nej sij ñan màn nej guiì rìgìi, nị ga'na' nichì 'ngọ sí dânj riñan Mạ'an Jesús nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñan Mạ'an nị gataj sô':

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15—Señor, gạnạnḭn àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' da'nî dadin' ûta dagahui' 'huij sij, nḭ ûta giran' sạñụn sij gi'hia; nḭ ûta gà'ì nḭ ganatûj sij riñan ña'aan gi'hia, nḭ ûta gà'ì ganatûj sij ruhuâ nnee gi'hia.

16Nḭ nìkà sij ga'ná riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'ân rè', sanḭ nun gạ'hue gạnạhuin sij gi'hiaj nej sô' mánj.

17Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Ayạ' nej suj nḭ nitaj si guyumân ruhuâ nej suj nḭ huin nej suj guiì gạkḭn' sta'uu. Nda andaj diû da'huí gạné ngà nej suj rà'aj. Nḭ nda andaj da'huí gạ nùkuaj ruhuâj ni'ín nej suj gà' únj. Gḭnikaj nej suj gạ'nạ' nej suj ne' dànanj.

18Nḭ dugunïn gà'ì Mạ'an Jesús sa kḭj dânj, nḭ girij ruhuâ nimân silíj dânj nḭ ganahuin sô' orâ chre.

19Hiô' nḭ ne' rùkù doj nḭ ga'na' nej sí 'nạ' gạhuin chrụun riñan Mạ'an Jesús nḭ gataj nej sô': —Nùnj huin saj nḭ nun gạ'hue gḭrḭ nej ñûnj ne' yẹ'e nanè kḭj hua dânj rà'aj.

20Nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Guendâ dọj nḩn' guyumân ruhuâ nej suj nḭ rayi'î dan nḭ nun gạ'hue gḭrḭ nej suj mánj; dadin' yàngà' hia nḩn' tâ nḭ si gùyùmàn yìtḩnj ruhuâ nej suj nḭ o' si man dàj rûn' hua kạn kuej staj huê dânj gùyùmàn ruhuâ nej suj, nḭ gạtạj nej suj gụnïn kḭj nânj: "Gụxụn Mạ'ân' nḭ gạ'ạnj' ne' dànanj"; nḭ gụxụn kḭj dânj mạ'an; nḭ nitaj gà' si 'ngọ sa chì'i hua mánj.

21Sanḭ nej yi'nïn' nej nanè kḭj hua nânj nḭ sḭ gahui ninj si nitaj si ga'min nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an nḭ si nitaj si ga gḭnḭnẹj nej suj mánj.

22Nga nḩn' nne nej sij nda Galilea nḭ gataj Mạ'an Jesús: Nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej síi,

23nḭ dạgahui' nej sij ñùnj; sanḭ gạchin huà'nḩnj gui nḭ gạnạhuin nì'nàj siganḩnj nej nîman. Nḭ nga gunïn nej sí nạ' gạhuin chrụun nuguan' nânj nḭ ûta gananḩn ruhuâ nej sô'.

24Nga guchi' nej sij yuman' Kapernaúm, nḭ ga'na' nej sí ga'nêj huìj san'anj gù'nàj dracma guendâ kuestu riñan Pedro nḭ gataj nej sô': —Sê gụru'hue sí gidigân riñan nej suj huìj san'anj kuestu guendâ hue' huin nûhui rà' saj ûn'.

25Nḭ gataj Pedro: —Gạ'hue gụru'huẹ sij nạnj ánj. Nḭ nga gunukui' sô' ruhuâ hue' ñan nne Mạ'an Jesús, nḭ gà' sḭnḭn Mạ'an Jesús ga'min nḭ gata: —Dàj anḩn ruhuâ sò' rà'aj Simónj. Ahuin si rḭñạn ga'nêj nej sí nḭkạj suun kuestu ngà sa'anj gaché riñan nej guiì rà'aj. Ga'nêj nej sij riñan nej guiì màn yiñán nej sij nî' si ga'nêj sij riñan nej guiì 'nạ' a'ngô yuman'an sà'.

26Nanikàj Pedro nḭ gataj sô': —Ga'nêj nej sij kuestu riñan nej guiì 'nạ' a'ngô yuman'an nạnj ánj. Nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Huê danj nḭ nitaj si ga'nêj nej sij riñan nej guiì yiñán nej sij mánj.

27Sanḭ guendâ sḭ gi'hiô' si gḭnạ'an ruhuâ nej sij, nḭ gạ'ạnj sô' ruhuâ nne ñạ'ạnj nḭ gụdụguêj' ganchû giri yukuaj a nḭ yukuaj giri' sḭnḭn', nḭ gida'a' xuj nḭ nạguchra'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

du'hua xuj ni̱ gànàrì' ngo̱ san'anj gù'nàj estatero, ni̱ ga̱na̱ka̱j san'anj dânj ni̱ gu̱ru'hue' riñânj ngà riñan' na̱nj ánj.

San Mateo 18

1Ni̱ diû dânj ni̱ ga'na' nichì nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gachín na'anj nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Ahuin go'ngo̱ nej ñûnj gi̱nikaj sun yàkàn doj nga ga̱ne nej ñûnj ñan gi̱nikaj su̱n Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n yàtà'a rà'aj.

2Hiô' ni̱ gakḯn Ma̱'an Jesús ga'na' 'ngo̱ sílìj i riñanj; ni̱ ganïnj ganikïn' silíj dânj da̱ni̱n ñan màn nej sij.

3Ni̱ gata: —Yàngà' hia nḯn' gàtà, ni̱ sisi̱ si̱ ganadunâ nej suj ma̱'an nej suj ni̱ sisi̱ si̱ gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sílìj i, ni̱ si̱ ga'hue ga̱tu̱ nej suj ni̱ ga̱ne nej suj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n yàtà'a mánj.

4Sí gi̱nikaj sun yàkàn doj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n yàtà'a, huin sí ganakaj guendâ si huin sô' sí gaki̱n'ïn ni̱ nagi'hiaj lij sô' ma̱'an sô'.

5Ni̱ sí ganahuin ra̱'a 'ngo̱ sílìj i ngà siyu̱guí dàj rûn' hua silíj nânj, ni̱ ñùnj ga̱na̱huin ra̱'a sô'.

6'Ni̱ ahuin na̱nj sí gidigân gi̱'hiaj nej silíj gà' guyumân ruhuâ ni'in ñùnj gaki̱n'ïn, ni̱ dùgùnàj huaj si du̱nikò' nej sô' 'ngo̱ hiëj to molino guchra' nihiaj guduguâj urruj u yihiâ sí dânj, ni̱ gu̱du̱guêj nej sô' ga̱'a̱nj sij nda gùnùn daki nne ña̱'a̱nj.

7Ni̱ ûta a'nan' hua nej gaki̱n' màn ruhuâ yumiguìi. Ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si gùyùmàn gaki̱n'ïn riñan nej guiì, sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n sí gi̱digân gi̱'hiaj a'ngô nej guiì gaki̱n'ïn.

8'Rayi'î dan ni̱ si ra'ât ngà dakót gi'hiaj gi̱ni̱nj' riñan gaki̱n'ïn, ni̱ gà'nè' ni̱ gu̱xu̱n riñan nneè kút; dadin' dànanj dùgùnàj huaj si ga̱tu̱' ñan ni̱ka̱j sun Cristo, nùnj huin si gàchin 'ngo̱ ra'ât ngà 'ngo̱ dakót, dadin' nùnj huin si hua̱ nguèj ra'ât ni̱ hua̱ nguèj dakót sani̱ ga̱'a̱nj' ruhuâ rúnâko gi̱nun nìgànj chre'.

9Ni̱ si rune ñant gi'hiaj gi̱ni̱nj' riñan gaki̱n'ïn gi̱ri̱ ni̱ gu̱xu̱n riñan nneè kút; dadin' dànanj dùgùnàj huaj si ga̱tu̱' ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an sa ni̱ka̱j sun yàtà'a ngà 'ngo̱ rïn rune ñant, dadin' nùnj huin si hua̱ nguèj rune ñant sani̱ ga̱'a̱nj' ruhuâ rúnâko gi̱nun nìgànj.

10'Ni̱'hiaj nej suj ni̱ si̱ gininj 'ì gà' si 'ngo̱ nej silíj nânj riñan nej suj; dadin' gatâ gu̱nïn nej suj si ni̱ki̱n' si-ángel nej sij ne' yàtà'a ni̱ daran' diû ganataj gu̱nïn Ma̱'an Rê nne yàtà'a sa gi'hiaj nej suj ngà nej sij.

11Dadin' ga'ná guendâ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nej guiì gà' ga'anj ni̱'hia.

12'Ni̱ dàj huin ruhuâ nej suj rà'aj. 'Ngo̱ sí dânj ni̱ ni̱ka̱j sô' 'ngo̱ sientu matsïj ï, ni̱ si ga'anj ni̱'hia̱ 'ngo̱ yuku dânj, ni̱ gu̱dunâj sô' ga'ânj xia yi̱nu̱n' ga'ânj nej matsïj ï riki kïj ï ni̱ ga'anj nànà'huì' sô' a'ngô matsïj ga'anj ni̱'hia̱ dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Ni̱ nga ganari' sô' matsïj ga'anj ni̱'hia̱a, yàngà' hia nǹn' gàtà ni̱ dànanj ûta ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ sô' ni̱'in sô' matsïj ga'anj ni̱'hia̱ dânj, gà' da' a'ngô ga'ânj xia yi̱nu̱n' ga'ânj nej matsïj nun ga̱'a̱nj ni̱'hia̱.

14Huê danj ni̱ nun ga̱ra̱n' ruhuâ Ma̱'an Rêj nej suj nne yàtà'a, si ga̱'a̱nj ni̱'hia gà' si 'ngo̱ nej silíj hua̱ lij mánj.

15'Ni̱ si gi'hiaj dinḗnt gakï̱n'ïn riñan', ni̱ ga̱'a̱nj' ni̱ du̱gunïn gà'ì sij nga nne 'ngo̱ rî̱n' ngà sij ni̱ si ganakaj guendâ sij ni̱ gunïn sij nuguan' ga'min', ni̱ gi'hiaj ga̱nân' dinḗnt.

16Sani̱ si nun gu̱nïn sij nuguan' gataj' gu̱nïn sij, hiô' ni̱ gi̱nikaj' sò' 'ngo̱ síi, huìj síi ga̱'a̱nj', da'nga ni̱ nuguan' ga̱'mi̱n huìj huà'nǹnj ran' nej suj ni̱ huê nuguan' dânj gahuin 'ngo̱ sa yìtǹnj huaa.

17Ni̱ si nun ga̱na̱ka̱j guendâ sij sa gataj nej suj gu̱nïn sij, ni̱ gànàtà' nej suj riñan nej dinî̱nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús rayi'î si-ga̱kïn' sij, ni̱ si nun ga̱na̱ka̱j guendâ sij nuguan' gataj nej sô' huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús, hiô' ni̱ gi̱'hia̱j nej suj si ga̱huin sij sí gakï̱n'ïn ni̱ sí nàsìnùnj un na̱nj ánj.

18'Yàngà' hia nǹn' tâ ni̱ daran' nej nuguan' nun ga̱'hue gi̱'hiaj hia nej suj riñan hio'óo ni̱ hua̱ nî'nïnj man riñan Ma̱'an Ña'anj an ne' yàtà'a, ni̱ daran' nej nuguan' ga'hue gi'hiaj hia nej suj riñan hio'óo ni̱ gahuin hia man riñan Ma̱'an Ña'anj an nne yàtà'a.

19'A'ngô ñûn gatâ gu̱nïn nej suj, ni̱ si riñan hio'ó nânj nne huìj ran' nej suj hua̱ ni̱ka̱ ruhuâ ni̱ gu̱ña̱n gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î 'ngo̱ rasu̱un. Ni̱ ga̱'hue ri̱ki̱ Ma̱'an Rê nne yàtà'a riñan nej suj.

20Dadin' ñan nara'hui' huìj nej guiì nej si huà'nǹnj nej guiì ngà siyu̱guí, ni̱ nné siganî̱nj ninj.

21Hiô' ni̱ ga'anj nichì Pedro ni̱ gataj sô': —Señor, nda andaj da'huí gi̱nikâ nimân nìko ngà dinî̱n nga gi'hiaj sô' gakï̱n'ïn riñânj rà'aj. Nda chi̱j nî'.

22Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús. —Sê man nda chi̱j gi̱nikaj' nimân nìko gatâ mánj, da'huí' gi̱nikaj' nimân nìko nda huà'nǹnj xia chi̱' sa chi̱j i gatâ.

23'Huê danj ni̱ Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngo̱ sí rey nagi'hiaj guenda ngà nej sí gi'hiaj sun riñan sô'.

24Ni̱ gayi'ì sô' ni̱ nagi'hiaj sô' guenda ngà nej sí gi'hiaj sun riñan sô', huê danj ni̱ ni̱ka̱j nej sô' ga'na' nej sô' 'ngo̱ sí da'hui ûta nìko xi san'anj an riñan rey nânj.

25Sani̱ ñan nitaj san'anj an hua riñan sí nânj ga̱na̱ru'hue sô' yikḗn da'hui' sô' riñan rey, ni̱ ga'nïn' rey suun sí gu̱du̱'hue̱ nej sij sí nânj ga̱huin sô' sí gi̱'hiaj sun chre, huê danj na̱nj gu̱du̱'hue̱ nej sij nika sô' ni̱ nej da'ní sô', ni̱ daran' nej rasu̱n hua̱ riñan sô', da'nga ni̱ naru'hue nej sij san'anj da'hui sí danj riñan rey.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Sanı̱ ganikïn' rúdàkòj sí dânj riñan rey; nı̱ ga'min àko sô' nı̱ gataj sô': “Gạ̱ nùkuaj ruhuâ rè' ni'în rè' ñùnj, nı̱ ne' rùkù nı̱ nạ̱rụ̱'huej daran' sa da'huí riñan rè'.”

27Huê danj nı̱ gananĩn àko ruhuâ sí yiru'hue dânj ni'în sô' sí dânj; nı̱ giri sô' sí dânj ruhuâ dukuâ ga'a, nı̱ ginikaj sô' nimân nìko rayi'î nej si-yìkĩnj sí nânj.

28Sanı̱ nga gahui sí dânj ruhuâ dukuâ ga'a, nı̱ ganari' sô' a'ngô sí gi'hiaj sun ngà sô' nı̱ da'hui sí nânj 'ngọ̱ sientu san'anj plata riñan sô', nı̱ gida'a sô' sí nânj nı̱ ganĩn sô' yihiâ sí nânj nı̱ gataj sô' gụ̱nïn sí nânj: “Nạ̱rụ̱'hue sò' sa'anj da'huî' riñânj àj nĩn.”

29Huê danj nı̱ ganikïn' rúdàkòj sí nânj riñan sô', nı̱ ûta àko gachín nì'hiaj sí dânj nı̱ gataj sô': “Gạ̱ nùkuaj ruhuâ sò' ni'în' ñùnj nı̱ nạ̱rụ̱'huêj daran' sa'anj da'huí riñan' nạ̱nj ánj.”

30Sanı̱ nun gạ̱'huẹ̱j sô' gạ̱rạ̱n yina sô' nuguan' gachín nì'hiaj sí nânj riñan sô', nı̱ ga'anj gạ̱rạ̱n ruhuâ sô' yi'î sí nânj nı̱ gachrîj sô' dukuâ ga'a sí dânj, nı̱ dàñùn gi'hiaj sô' si gạ̱nạ̱ru'hue sí nânj daran' san'anj da'hui sô' riñan sij.

31Nı̱ gini'in a'ngô dạ̱'ạ̱j nej sí gi'hiaj sun ngà sij dàj gi'hiaj sij, nı̱ ûta gananĩn ruhuâ nej sô' rayi'î sa gi'hiaj sij, Huê danj nı̱ ga'anj gànàtà' nej sô' riñan rey daran' sa gini'in nej sô' gi'hiaj sij.

32Hiô' nı̱ ga'nḩ̃n rey ga'anj gànàkĩnj nej sij sí dânj nı̱ gataj sô' gụ̱nïn sí dânj: “Musû ûta kïj huaa huîn' dadin' daran' nej sa da'huî' riñânj nı̱ ginikâ nimân nìko rayi'î', dadin' ûta àko gachín nì'hiâ' riñânj.

33Sê da'huî' nı̱ gạ̱nạ̱nïn àko ruhuâ' ni'în' sí da'hui riñan', dàj rûn' gananĩn àko ruhuâj ni'ín sò' rà' saj ûn'.”

34Hiô' nı̱ ûta gina'an ruhuâ rey ni'in sô' sí danj, nı̱ ganachrîj sô' ra'a nej sí nı̱kạ̱j ñu'unj dukuâ ga'a nı̱ gachrîj nej sô' dukuâ ga'a sí dânj, nda naru'hue sô' daran' sa'anj da'hui sô' riñan sí yı̱ru'hue dânj.

35Nı̱ gataj Mạ̱'an Jesús: —Huê danj nạ̱nj gı̱'hiaj Mạ̱'an Rê Ña'anj nne yàtà'a ngà da' go'ngọ̱ nej suj sisı̱ sı̱ ginikaj nej suj nimân nìko rayi'î nej gakı̱̈n' gi'hiaj da' go'ngọ̱ nej dinḩ̃n nej suj ngà nej suj mánj.

San Mateo 19

1Nı̱ ne' rùkù nga gisîj ga'min Mạ̱'an Jesús nej nuguan' nânj, nı̱ gahuin ane riñan hio'ó Galilea nı̱ ga'an riñan hio'ó Judea nı̱ gachinj ga'an ne' ané du'hua kïn Jordán.

2Nı̱ ginikò' nej guiì rigìi nı̱ ga'anj ninj nngaj, nı̱ gi'hia si gạ̱nạ̱huin nej guiì a'na'an hiuj dânj.

3Hiô' nı̱ ga'na' nej sí chrụ̱n ley riñan Mạ̱'an Jesús guendâ gạ̱rạ̱n huè nej sô' Mạ̱'an nı̱ gachín na'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Dùgùnàj huaj si gudunâj síi nika sij ngà ahuin nạ̱nj rayi'î nuguan' gunïn' nguèj nika sij nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nun gạhiạ nej suj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dadin' àsìj sinïïn nị Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj, “síi ngà siyànàa rà' saj ûn'”.

5Nị gata: “Rayi'î dânj nị gụdụnâj síi rej sô' ngà nni sô', nị gạnạhuin dùguì' sô' ngà nika sô', nị gạnạhuin nguèj nika sô' 'ngọ rïn nneè.”

6Huê danj nị sê huìj guiì huin gà' mánj, gạnạhuin nguèj sij 'ngọ rïn guiì; huê danj nị sị ga'hue gị'hiaj anêj síi sa nagi'hiaj dùguì' Mạ'an Ña'anj an mánj.

7Nị gataj nej sí dânj: —Nùnj huin saj nị ga'nïn' Moisés suun si gạ'hue gạnạchị nikaj ñanj ata guendâ gạ'hue gụdụnâj síi nika sô' rà'aj.

8Nị gataj Mạ'an Jesús: —Guendâ gahuin rùmìn sij sa gahuin du'hua nej suj huê dânj nị garânj yina sij si gạ'hue gụdụnâj nej suj nika nej suj; sanị àsìj sịnïïn nị sê danj gaj mánj.

9Sanị ñùnj taj nị ahuin nạnj sí dunachinikaj ñanj acta guendâ gụdụnâj sô' nika sô', nị si sê rayi'î guendâ gininj siyànà dânj riñan gakïn'ïn ngà a'ngô síi huin rû'huaj, nị ganakaj sô' a'ngô siyànàa, nị gininj sô' gakïn' nịkạj nika dugui' nị sí ganakaj siyànà gunâj dânj nị gininj sô' riñan gakïn' nịkạj nika dugui'.

10Nị gataj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús: —Nị si dànanj da'hui gaj siganîinj síi ngà nika sô', nị dùgùnàj huaj sisị sị gayakaj sô' nika sô' mánj.

11Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Sê daran' nej síi gạ'hue gạne 'ngọ rïn mánj, man nej sí giri' nị'hiạj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an huê nej sô' huin nej sí gùnùkuaj gạne 'ngọ rïn nạnj ánj.

12Huạ nej sí nị gà' giri' nì'hiaj nej sô' àsìj ginun nej sô' ruhuâ riki nni nej sô' huê danj nị nitaj si gana'hui' nej sô' siyànàa gạyạkạj nej sô', huạ nej sí na'huej ruhuâ gạyạkạj nika dadin' nitaj si huạ sà' nneè kú nej sô' gi'hiaj a'ngô nej síi, nị huạ nej sí na'huej ruhuâ gạyạkạj nika guendâ ruhuâ nej sô' gị'hiaj sụn nej sô' si-sụn Mạ'an sa nịkạj sụn yàtà'a nị sí gụnụkuaj gạdạgahuin nej nânj, nị huê danj gị'hiaj nej sij.

13Hiô' nị nịkạj nej guiì nej silíj huạ lij ga'na' ninj riñan Mạ'an Jesús, guendâ gụtaj ra'a ahui nej sô'; nị gàchìnj nì'hia rayi'î nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị dugunïn gà'ì nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nej guiì nịkạj ga'na' nej silíj huạ lij.

14Sanị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'nïn nej suj gạ'nạ' nej silíj dânj riñânj nị sị garan' ñu'unj nej suj mánj; dadin' huê nej sij huin gùchì' gạne ñan nịkạj sun Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

15Nị nga gisîj guta' Mạ'an Jesús ra'a ahui nej silíj dânj, nị ga'an a'ngô hiuj u.

16Hiô' nị ga'anj 'ngọ sí dânj nị gataj sô': —Maestrû sà'a huin Mạ'ân rè'. Ahuin sa sà' gị'hia nị gạ'hue gạne nìgàn ñan nne Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

17Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nùnj huin saj nị gataj' si huín sí sà'aj rà'aj. Gà' si 'ngọ nej sa màn nânj nitaj si huin sa sà' nìn'ïn mánj, man 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

huin sa sà' nǹn'ïn nạnj ánj. Sanị si ruhuâ' gạtụ' yiñân Mạ'an Ña'anj an nị dạgahuîn' nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

18Nị gataj sí dânj: —Ahuin nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an si dạgahuín rà'aj. Nị gataj Mạ'an Jesús: —Sị dagahuî'. Sị ginikaj' nika dugui'. Sị gi'hiaj tu'. Sị ga'min' nuguan' gidigañu'unj un rayi'î nej dugui'.

19Gịnịkaj chrej riñan rét ngà riñan nnît; nị gạ 'ì ruhuâ' ni'în' nej dugui' dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' mạ'ân'.

20Gataj sí ñạn dânj: —Daran' nej nuguan' gataj rè' nị gà' dagahuín àsìj ga li doj. Nị ahuin sa gàchin dạgahuín rà'aj.

21Nị gataj Mạ'an Jesús: —Si ruhuâ' gạhuin' 'ngọ sí gị'hiaj sa nịkạ nǹn'ïn, nị gạ'ạnj' nị gụdụ'huẹ' daran' nej rasụn huin si'hiâ', nị gà'huì' ra'a nej guiì gạnịki, nị gạnạhuin rạ'â' sa sà' doj nga gùchì' yàtà'a; nị gạ'nạ' nị gịnikô' rukú.

22Nga gunïn sí yịru'hue huạ lij nânj nej nuguan' nânj, nị nda gananǐn chre ruhuâ sô' nị ga'anj sô' dadin' huạ yịru'hue nǹn' ruhuâ sô'.

23Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Yàngà' hia nǹn' tâ nị ûta chì' huaj gạtụ 'ngọ sí yịru'hue gạne sô' ñan nịkạj sùnj.

24A'ngô ñûn tâ, si dànanj nitaj si chì' huaj si gạchịn 'ngọ yuku kameyu hiu'uj tàj dakǐn 'ngọ ganuhuâ gà' da' si gạtụ 'ngọ sí yịru'hue gạne sô' ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

25Nị nga gunïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nej nuguan' nânj, nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sô' nị gataj nej sô': —Hiô' nị ahuin nej guiì gạnạnịn gà' ûnj.

26Nị gini'hiaj Mạ'an Jesús riñan nej sij nị gata gụnïn nej sij: —Nej síi nị nitaj àmàn huaj gạnạnịn nej sô' guendâ Mạ'an nej sô' mánj, sanị guendâ Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si chì' huaj dadin' gạ'hue gạnạnịn nej sij nạnj ánj.

27Hiô' nị nanikàj Pedro nị gataj sô': —Gudunâj nej ñûnj daran' sa huạ riñan nej ñûnj, nị ginikò' nej ñûnj rukû Mạ'ân rè'; hiô' nị nùnj huin si gạnạhuin rạ'a nej ñûnj rà'aj.

28Nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' hia nǹn' tâ nị nga gạnạhuin nàkà daran'anj, nị gạ'ạnj gạné riñan 'ngọ chrun yîla guendâ gịnika sun yàkàan, nị nej suj ginikò' rukú nị gìrì' nì'hiaj nej suj gạ'ạnj gạne nej suj riñan yùhuìj chrun yîla; guendâ gạnạkạj guendâ nej suj si-gạkïn' nej yùhuìj yi'nïn' huin da'ní Israel.

29Nị daran' nej sí gudunâj dukuâ, nị gudunâj nej sij dinǐn nej sij yuguej nej sij, rej nej sij ngà nni nej sij, nika nej sij da'ní nej sij, nị gudunâj nej sij do'ó nej sij rayi'í, nị gạnạhuin rạ'a nej sij 'ngọ sientu nej sa gudunâj nej sij, nị gùchì' nej sij ñan nne Mạ'an Ña'anj an gạne nìgànj nej sij.

30Nị ûta gà'ì nej sí huin ñạn doj ruhuâ yumiguìi nị gạnạhuin nej sô' sí gịnikò' ne' rùkùu, nị nej sí nitaj nùnj huin ruhuâ yumiguìi nị gạnạhuin nej sô' sí sịnịïn.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Mateo 20

1’Dadin' Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n ne' yàtà'a, huin dàj rûn huin 'ngo̱ sí huin si-yi̱ru'hue nej guiì ni̱ gahui sô' ni̱ ga'anj sô' ne' ni̱ga̱n'an guendâ nànà'huì' sô' nej sí gi̱'hiaj sun riki nej chrun uba.

2Ni̱ gi'hiaj hia sô' ngà nej sí ga'na' gi̱'hiaj su̱n riñan sô' ni̱ gataj sô' si gu̱ru'hue sô' dàj hua du'hue nej síi da' gui riñan nej sí dânj, huê danj ni̱ ga'nḟn sô' ga'anj gi̱'hiaj su̱n nej sí dânj riki chrun uba.

3Ni̱ gahui sô' ga'anj sô' da'nga 'ngo̱ si aga' 'ïïn ne' ni̱gan'an guendâ nànà'huì' sô' nej sí gi̱'hiaj sun, ni̱ gini'in sô' si màn nej sí hua̱ ni'ni̱nj riñan ñan hua̱ ra'huee.

4Ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sí dânj: “Ga̱'a̱nj gi̱'hiaj su̱n nej suj riki nej yichrûn chrun uba, ni̱ gu̱ru'hue hue'é du'hue nej suj.” Huê danj ni̱ ga'anj gi̱'hiaj su̱n nej sí dânj.

5Ni̱ gahui ñûn sô' ga'anj sô' da'nga' 'ngo̱ si aga' yùhuìj i guendâ nànà'huì' sô' nej sí gi̱'hiaj suun, ni̱ gahui ñûn sô' ga'anj sô' da'nga 'ngo̱ si aga' huà'nḩnj ïn guendâ nànà'huì' sô' nej sí gi̱'hiaj suun.

6Ni̱ gahui ñûn sô' ga'anj sô' da'nga 'ngo̱ si aga' ùn'ùn'un ñan hua̱ ra'huee, ni̱ ganari' sô' a'ngô nej sí hua̱ ni'ni̱nj riñan; ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sí dânj: “Nùnj huin saj ni̱ nikïn' nùgui nej suj hiuj nânj ni̱ nitaj si gi'hiaj sun nej suj rà'aj.”

7Ni̱ gataj nej sí dânj: “Ni̱ki̱n' nùgui nej ñûnj dadin' nitaj nej sí girï'ïnj si gi̱'hiaj sun nej ñûnj.” Ni̱ gataj sí dânj: “Ga̱'a̱nj gi̱'hiaj su̱n nej suj riki yichrûn chrun uba ni̱ gu̱ru'hue hue'é du'hue nej suj.”

8Ni̱ nga gahuin ru̱mi̱n' ni̱ gataj sí yi̱ru'hue dânj gu̱nïn sí ni̱ka̱j ñu'unj nej sí gi'hiaj suun: “Ga̱'a̱nj gànàkḩnj sò' nej sí gi'hiaj suun ga̱'na̱' nej sô' ni̱ na̱ru̱'hue̱' du'hue nej sô', ni̱ gàyì'ì' ni̱ na̱ru'hue' du'hue nej sí ga'na' nda ne' rùkùu ni̱ huê danj na̱nj na̱ru̱'hue̱' du'hue nej sí ga'na' ga̱'hiaj sun si̱ni̱n.”

9Ni̱ ga'na' nej sí gayi'ì gi'hiaj sun aga' ùn'ùn'un, ni̱ ganahuin rà'a nej sô' da' hua̱ du'hue nej síi 'ngo̱ gui gahuin du'hue nej sô'.

10Ni̱ huê danj na̱nj ga'na' nej sí gayi'ì gi'hiaj sun si̱ni̱n, ni̱ ganḩn ruhuâ nej sô' si ga̱na̱huin ra̱'a nìko nej sô' doj du'hue nej sô', sani̱ ganahuin ra̱'a nej sô' dàj rûn hua du'hue nej sô' 'ngo̱ gui.

11Ni̱ nga gisîj ganakaj nej sô' du'hue nej sô', ni̱ gayi'ì nej sô' ni̱ ga'min nej sô' yi'î yiru'hue dânj.

12Ni̱ gataj nej sô': “Nej sí ga'na' ne' rùkùu ni̱ 'ngo̱ rïn orâ gi'hiaj sun nej sô', ni̱ gu̱ña̱n chre guru'hue rè' du'hue nej sô' ngà nej ñûnj, sani̱ gi'hiaj sun nùgui nej ñûnj, ni̱ huê danj na̱nj gunùkuaj nej ñûnj ginun nej ñûnj riñan nân.”

13Ni̱ nanikàj sí yi̱ru'hue dânj ni̱ gataj sô', gu̱nïn 'ngo̱ nej sí ga'na' ga̱'mi̱n gaki̱n': “Tugûnj si̱ ganḩn ruhuâ nej suj si gininj 'ì nej suj riñanj mánj; sê gà' guchi' ne' 'ngo̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

du'hua dàj hua du'hue nej síi 'ngo̱ guiì ni̱ huê danj gu̱ru'huej du'hue nej suj rà' saj ûn'.

14Ga̱na̱ka̱j sò' san'anj huin du'hue' ni̱ ga̱'a̱nj râj; dadin' huê dànanj garan' ruhuâj gu̱ru'huej du'hue nej sí ga'na' ne' rùkù nǐn', dàj rûn' guru'huej du'hue nej suj.

15Ni̱ si̱ ga'hue gi̱'hiâ dàj garan' ruhuâj ngà si-sàn'àn rà' saj ûn'. Huin yìkòj ruhuâ nej suj guendâ huín ngo̱ sí sà'a na̱nj nî'."16Huê danj ni̱ nej sí huin ña̱n ruhuâ yumiguìi nânj, ni̱ ga̱na̱huin nej sô sí gi̱nikò' ne' rùkùu, ni̱ nej sí nitaj nùnj huin ruhuâ yumiguìi nânj ni̱ ga̱na̱huin nej sô' sí si̱ni̱ïn; dadin' ûta gà'ì nej guiì gakḿn Ma̱'an Ña'anj an ga'na' riñanj, sani̱ do̱j nǐn' ninj huin sa ganaguij.

17Ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ gakḿn ane nej yùhuìj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nej sô':

18—Gà' ni'in nej suj si hua̱ ne' nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ nàgà'huì' nej síi ñùnj ra'a nej rej huin ña̱an ngà ra'a nej maestrû chru̱n ley, ni̱ da̱gahui' nej sij ñùnj.

19Ni̱ nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej sí nàsìnùnj un guendâ ga̱'mi̱n duku nej sô' riñânj, ni̱ gà'huì' nej sô' ñùnj ni̱ du̱nikò' nej sô' ñùnj riñan rugutsìi; sani̱ ga̱chi̱n huà'nǐnj gui ni̱ ganahuin nì'nàj siganî̂nj nej nîman.

20Hiô' ni̱ ga'na' nichì nni nej da'ní Zebedeo ngà nej da'ní ñûn', ni̱ ganikïn' rúdàkòj ñûn' riñan Ma̱'an Jesús guendâ gàchìnj ñûn' 'ngo̱ sunuj u riñanj.

21Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nùnj huin si gaj ruhuâ' rè' rà'aj. Ni̱ gataj ñûn': —Nga ga̱na̱ka̱j su̱n Ma'ân rè' ni̱ gi̱'hia Ma̱'ân rè', si ga̱ne 'ngo̱ da'nin ne' huà' Ma̱'ân rè' ni̱ a'ngoj ga̱ne ne' chrïn Ma̱'ân rè'.

22Hiô' ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nun ni'in nguèj suj sa gachín nguèj suj mánj. Ga̱'hue go̱'o̱ nguèj suj sa nu̱n ruhuâ basû gà' hua̱ yu̱gui gò'òj nî'. Ni̱ gataj nguèj sô': —Ga̱'hue.

23Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Yàngà' hia nǐn' ni̱ sa nu̱n ruhuâ basû gò'òj ni̱ ga̱'hue go̱'o̱ nguèj suj, sani̱ guendâ ruhuâ nguèj suj ga̱ne nguèj suj ra'á ne' huà'àj ngà ra'á ne' chrḿn. Ni̱ sê si'hiâ huin si gìrìkìj riñan nguèj suj mánj, dadin' gà' hua̱ yu̱gui guendâ ga̱na̱huin ra̱'a nej sí ri̱ña̱n nàgà'huì' Ma̱'an Rê.

24Nga gunïn a'ngô nej chi̱' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ gina'an ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nguèj dìnǐnj sí nânj.

25Hiô' ni̱ gakḿn Ma̱'an Jesús nej sij, ni̱ gata: —Ni'in nej suj si nej sí a'nïn' riñan nej yuman'an ni̱ ganahuin achij nej sij riñan nej guiì màn ruhuâ yuman' dânj nî', ni̱ nej sí ni̱ka̱j sun yàkàan ni̱ ga'nïn' nej sij suun riñan nej guiì.

26Sani̱ siganî̂nj nej suj ni̱ si̱ gaj danj mánj, sí ruhuâ ga̱huin achij siganî̂nj nej suj ni̱ ga̱huin sô' sí gi̱'hiaj sun riñan nej suj.

27Ni̱ sí ruhuâ ga̱huin sí si̱ni̱ïn siganî̂nj nej suj ni̱ ga̱huin sô' sí gi̱'hiaj sun chre riñan nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Dàj rûn' ñùnj nị nun gà'nàj guendâ gụnạnj gị'tsi nej guiì riñânj mánj. Ga'ná guendâ gị'hiaj sun chrê riñan nej guiì nị ga'ná guendâ gàhuìj nị gị'hia si gạnạnịn ûta gà'ì nej guiì.

29Nị nga gahui nej sij ruhuâ yuman' Jerikó ga'anj nej sij, nị ginikò' ûta gà'ì nej guiì ga'anj ninj rukû Mạ'an Jesús.

30Nị nne huìj sí dụchri nìchrùn' du'hua chrej e, nị nga gunïn nguèj sô' gachîn Mạ'an Jesús hua hiuj dânj, nị gayi'ì nguèj sô' nị gaguâj nùkuaj nguèj sô', nị gataj nguèj sô': —Señor Da'ní David, gạnạnịn àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nguèj ñûnj.

31Nị dugunïn gà'ì nej guiì màn hiuj dânj si dḩn gạne du'hua nguèj sij; sanị dànanj ûta dugu'nïn' nguèj sij gaguâj nùkuaj nguèj sij nị gataj nguèj sij: —Señor Da'ní David, gạnạnịn àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nguèj ñûnj.

32Huê danj nị ganikïn' Mạ'an Jesús hiuj dânj, nị gakïn ga'na' nguèj sí dânj nị gata gụnïn nguèj sô': —Nùnj huin si gị'hiâ ruhuâ nguèj suj rà'aj.

33Nanikàj nguèj sij nị gataj nguèj sij gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, ruhuâ nguèj ñûnj si gị'hiaj Mạ'ân rè' si gànàyìgỉn rune ñan nguèj ñûnj.

34Huê danj nị gananĩn àko ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in nguèj sij, nị gagan' ra'a rune ñan nguèj sij nị orâ chre nị nayigỉn rune ñan nguèj sij, nị ginikò' nguèj sij rukû Mạ'an ga'anj nguèj sij.

San Mateo 21

1Nga huaj gạhuin nìchrùn' nej sij ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, nị guyumân nej sij yuman' Betfagé yi'nḩn kïj ñan màn chrun olibo, nị ga'nḩn Mạ'an Jesús ga'anj huìj sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj,

2Nị gata gụnïn nguèj sô': —Gạ'ạnj nguèj suj ranchu nngaj ne' rịñạn ne' mánj, nị gànàrì' nguèj suj 'ngọ urrûj yànàa nị nịkịn' xuj ạnụmin xuj, nị nịkịn' 'ngọ da'ní xuj 'ngọ urrûj na'u lij ngà xuj: Nị gạnạchi nguèj suj urrûj dânj nị gịnikaj nguèj suj gạ'nạ' nguèj suj riñânj.

3Nị si huạ 'ngọ sí sị ga'huej gạnạchi nguèj suj urrûj dânj, nị gạtạj nguèj suj gụnïn sô': Mạ'an Señor huin sa gạrạn sun xuj; nị ne' rùkù nị gạnạ'nïn gạ'nạ' xuj riñan nej suj nạnj ánj.

4Daran' nej nânj gahuin da'nga'a, nị gisîj nuguan' ga'min sô' gataj dàj gạhuin àsìj diû rịki nga gataj sô'.

5Gạtạj nej suj gụnïn da'nin yànà Sión: “Gịnị'hiaj dadin' 'nạ' si-Rey riñan', nị huin 'ngọ sa nìin, nị ta yichrá 'ngọ urrûj na'u, da'ní yuku ata rasụun.”

6Huê danj nị ga'anj nguèj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị gi'hiaj nguèj sô' dàj rûn' gataj Mạ'an Jesús gụnïn nguèj sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Nị nịkạj nguèj sô' ga'na' nguèj sô' urrûj yànà dânj ngà da'nin na'u yô', nị guta' nej sij yichrá nguèj yuku dânj atsîj nịkẹ nej sij; nị ga'anj gạne Mạ'an Jesús yichrá urruj dânj.

8Nị màn ûta gà'ì guiì rigìi hiuj dânj, nị dạ'ạj ninj guchruj atsîj nịkẹ ninj nị a'ngô dạ'ạj ninj ga'ne' rekoj ra'a nej chrun; nị guchruj ninj ruhuâ chrej ñan gachîn Mạ'an Jesús hua.

9Nị gaguâj nùkuaj nej guiì huạj ne' ñạan nị huê danj nạnj gaguâj nùkuaj nej guiì 'nạ' ne' rùkùu, nị ga'min hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Jesús nị gataj ninj: —Da'ní David huin sa gị'hiaj gạnạnịn nej guiì hiạj. Nị gạ'mịn hue'ê ne' rayi'î Mạ'an sa 'nạ' ngà siyụgui Mạ'an Señor. Nị huej gị'hiaj gạnạnịn nej guiì màn nda gạn xi.

10Nị nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén. Nị ûta huin du'hua nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj nị gataj ninj: —Ahuin sí huin nânj rà'aj.

11Nị gataj nej guiì: —Nânj huin Mạ'an Jesús sô' gataj dàj gạhuin, sô' 'nạ' yuman' Nazaret huin hio'ó Galilea.

12Nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui nìko, nị girij ne' yẹ'e nej guiì gudu'huêj nej rasụun ngà nej guiì girânj nej rasụun ruhuâ nuhuî nìko, nị dunatu si-mesa nej sí nadunâ san'anj an, nị huê danj nạnj dunatu chrun nne nej sí gudu'huêj ya'àan;

13Nị gata: —Huê danj taj riñan ñanj: “Hue' huin dukuá nị gạhuin hue' ñan gạ'mịn nej guiì ngà Mạ'an Ña'anj an”; sanị gi'hiaj nej suj si gạhuin 'ngọ huej huẹ' ñan màn nej sí tụu.

14Nị nga nikïn' Mạ'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui nìko, nị ga'na' nej sí dụchri ngà nej sí gọchrọj o nị gi'hia ganahuin nej sô'.

15Sanị nga gini'in nej rej huin ñạan ngà nej maestrû chrụn ley daran' nej sa nìko gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị gunïn nej sij si ga'min hue'ê nej silíj màn ruhuâ hue' huin nûhui nìko rayi'î Mạ'an Jesús dadin' gataj nej silíj dânj: “Nne nì'nà' Da'ní David”, nị nga gunïn nej sij nej nuguan' nânj nị gina'an ruhuâ nej sij.

16Nị gataj nej sij gụnïn Mạ'an Jesús: —Gunî̂n rè' dàj ga'min nej silíj nan nî'. Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sij: —Gunḟn ru'mínj; nitaj àmàn gahia nej suj dàj taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej nânj rà' saj ûn': Du'hua nej sílìj i ngà du'hua nej ne'ej nỳn' gutsi nagi'hiaj hue'ê Mạ'an Ña'anj an chra'a guendâ gạchrạ nej sij.

17Nị guduna nej sij nị gahui ne' yẹ' yuman' snà'ànj Jerusalén, nị ga'an ñan nngaj yuman' Betania nị guna hiuj dânj.

18Ne' nìgan' a'ngô gui dânj, nga nanikàj Mạ'an Jesús ga'naj yuman' snà'ànj Jerusalén nị ganachinj yi'naa riki.

19Nị gini'in nikïn' 'ngọ chrun îgu nìchrùn' du'hua chrej e, nị ga'an ñan nịkịn' chrun dânj sanị nitaj chruj îgu mân raạ chrun dânj, man koj o mân ra'a chrun dânj, nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gata gu̱nïn chrun dânj: —Nitaj àmàn ga̱hiu chruj râ' gà' mánj. —Ni̱ orâ chre ni̱ ganakò chrun îgu dânj gi'hia.

20Ni̱ nga gini'in nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj sa gahuin, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Nùnj huin saj ni̱ ganakò chrun igû nânj rà'aj.

21Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Yàngà' hia nïn' tâ ni̱ si gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej suj, ni̱ si̱ ganîn huà' ruhuâ nej suj, ni̱ sê man ngà 'ngo̱ rïn chrun igû nânj huin sa ga̱'hue gi̱'hiaj nej suj dànanj mánj, ni̱ si ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn kïj nânj: "Gu̱xu̱n ma̱'ân' ni̱ ga̱'a̱nj' gi̱nun' ruhuâ nne ña̱'a̱nj", ni̱ huê dàj rûn' gataj nej suj ni̱ huê danj ga̱huin.

22Ni̱ daran' sa gàchìnj nej suj nga ga̱'mi̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si guyumân yìtïnj ruhuâ nej suj, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej suj sa gàchìnj nej suj.

23Nga ga'na' Ma̱'an Jesús ni̱ gatu ruhuâ hue' huin nuhuî nìko, ni̱ ni̱kïnj gidiganj riñan nej guiì ni̱ ga'na' nichì nej síchìj a'nïn' riñan nej rej huin ña̱an ngà nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn: Ahuin sun nikaj' ni̱ gi'hiâ' dànanj rà'aj. —Ni̱ ahuin sa rikî sun nânj ra'â' rà'aj.

24Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata gu̱nïn nej sij: —Huê danj na̱nj gàchìnj na'ân 'ngo̱ nuguan'an nej suj, ni̱ asà' ganari' nej suj gànàtà' nej suj nuguan' gàchìnj na'ân, ni̱ ga̱'hue gàtà ahuin yi'nïn' sun nikâ ni̱ gi'hia dànanj na̱nj ánj.

25Nga duguata' nne Juan nej guiì, ni̱ ahuin sa ga'hui' sun dânj ra'a sô' rà'aj. Ma̱'an Ña'anj an ga'hui' sun dan ra'a sij nî', si nej síi ga'hui' sun dan ra'a sij sà'. Hiô' ni̱ nadigi'ñûn nej sij siganînj nej ma̱'an nej sij ni̱ gataj nej sij: —Si ga̱ta̱j nê' si Ma̱'an Ña'anj an ga'hui' sun dânj ra'a sô', ni̱ ga̱ta̱j sij gu̱nîn': "Nùnj huin saj ni̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sô' rà'aj."

26Ni̱ si ga̱ta̱j nê' si nej síi ga'hui' sun dânj ra'a sô', sani̱ yu'hui' ni'în' nej sí yùmàn'an; dadin' daran' nej sô' guyumân ruhuâ si Juan huin 'ngo̱ sô' gataj dàj ga̱huin.

27Nanikàj nej sij ni̱ gataj nej sij gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Nun ni'in nej ñûnj mánj. Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sij: Huê danj na̱nj ñùnj ni̱ si̱ ga'hue gàtà gu̱nïn nej suj ahuin sa rikî suun ra'á ni̱ gi'hia dànanj mánj.

28Gataj Ma̱'an Jesús: —Sani̱ dàj huin ruhuâ nej suj rà'aj. 'Ngo̱ sí dânj ni̱ hua̱ huìj da'ní sô', ni̱ ga'anj nichì sô' riñan da'ní sô' sí yàhuà'a ni̱ gataj sô' gu̱nïn sí dânj: "Da̱'ninj, ga̱'a̱nj gi̱'hiaj sun sò' riki yichrûn chrun uba ni̱ ga̱'na̱' raj."

29Nanikàj sí dânj ni̱ gataj sô' gu̱nïn rej sô': "Si̱ ga'ân mánj." Sani̱ ne' rùkù ni̱ gananikàj ruhuâ sô' sa gataj sô', ni̱ ga'anj gi̱'hiaj sun sô'.

30Ni̱ ga'anj nichì sí dânj riñan a'ngô da'ní sô' ni̱ huê gè dànanj gataj sô' gu̱nïn sí dânj; ni̱ nanikàj sí dânj ni̱ gataj sô': "Ga̱'hue ga̱'a̱n ánj" gataj sô'. Sani̱ nun ga̱'a̱nj gi̱'hiaj sun sô' si-su̱n rej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

31Ahuin go'ngo̱ nguèj sí nânj gadagahuin sa gataj rej nguèj sô' rà'aj. Ni̱ gataj nej sij: —Sí yàhuà'a huin sí dagahuin. Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Yàngà' hia nǐn' gàtà si dànanj ra'ña̱nj nànìkàj ruhuâ nej sí ga'nêj san'anj ga̱huin nej sí ni̱ka̱j suun, ngà nej siyànà gudu'huêj ma̱'an rayi'î si-ga̱kïn' ni̱ ga̱tu̱ ninj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an.

32Dadin' ga'na' Juan riñan nej suj guendâ gi̱digân sô' sa ni̱ka̱ da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj, sani̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sô'; sani̱ dànanj guyumân ruhuâ nej sí ga'nêj san'anj an guendâ nej sí ni̱ka̱j suun ngà nej siyànà gudu'huêj ma̱'an, sani̱ nej suj ni̱ gini'hiaj nej suj nej da'nga' nânj, sani̱ nun gànànìkàj ruhuâ nej suj ni̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej suj rayi'î si-ga̱kïn' nej suj mánj.

33'Gu̱nïn nej suj a'ngô nuguan' ráan: Ga 'ngo̱ sí yi̱ru'hue dânj ni̱ ganachrîj sô' gà'ì chrun uba, ni̱ gi'hiaj sô' yingâ ganikàj sô' rukû nej chrun uba, ni̱ gi'hiaj yu̱gui sô' 'ngo̱ hue' yàkàan, ni̱ gi'hiaj yu̱gui sô' ñan ga̱nïn sô' uba, 'Ni̱ girï'ïnj sô' gi'hiaj sun nej sí gi'hiaj suun ni̱ ga'anj sô' nda ga̱n' xi.

34Ni̱ nga guyumân diû ganê chruj uba, ni̱ ga'nḯn sí yi̱ru'hue dânj ga'anj nej sí gi'hiaj sun riñan sô' riñan nej sí ri̱ña̱n girï'ïnj sô' nej chrun uba, guendâ ga̱'a̱nj ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' nej chruj uba ga̱nunj riñan sí yi̱ru'hue dânj.

35Sani̱ do̱' si gida'a nej sí ri̱ña̱n giri'ïnj sô' nej chrun uba nej sí huin si-musû sô', ni̱ ga'hui' nej sô' ni'hiaj nej sí dânj ni̱ a'ngô nej musû dânj dagahui' nej sô', ni̱ a'ngô nej musû dânj garrûn nej sô' hiëj.

36Ni̱ ga'nḯn ñûn sí yi̱ru'hue dânj ga'anj a'ngô da̱'a̱j nej sí huin si-musû sô', ni̱ ga'anj gà'ì nej sô' doj gà' da' nej sí ga'anj si̱ni̱n dânj; ni̱ huê gè dàj rûn' giran' nej sí ga'anj si̱ni̱ïn huê danj giran' nej sí ga'anj ne' rùkùu.

37'Ni̱ nda ne' rùkù nǐn' ni̱ ga'nḯn sí yi̱ru'hue dânj ga'anj da'ní sô' ni̱ gataj sô': "Gi̱nikaj chre̱j nej sij riñan da'nî."

38Sani̱ nga gini'in nej sí ri̱ña̱n girï'ïnj sij nej chrun uba da'ní sij, ni̱ ga'min nej sô' siganî̂nj nej ma̱'an nej sô' ni̱ gataj nej sô': "Sí nânj huin sí ga̱na̱huin ra̱'a nej chrun uba; ga̱'na̱' nej suj ni̱ da̱gahui' ne' sí dânj, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ne' nej chrun uba ga̱na̱huin ra̱'a sij ni̱ ga̱na̱huin si̱'hiaj ne' na̱nj ánj."

39Ni̱ gida'a nej sô' ni̱ giri nej sô' ne' ye̱' ñan màn chrun uba, ni̱ dagahui' nej sô' da'ní sí yi̱ru'hue dânj.

40Hiô' ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús: —Nga ga̱'na̱' Ma̱'an sí yi̱ru'hue huin si'hiaj nej chrun uba dânj, ni̱ nùnj huin si gi̱'hiaj sô' ngà nej sí ri̱ña̱n ga'hui' yikḯn sô' nej chrun uba ruhuâ nej suj rà'aj.

41Ni̱ gataj nej sí dânj: —Da̱gahui' sô' ni̱ si̱ gananïn àko ruhuâ sô' ni'in sô' nej sí kïj hua dânj, ni̱ girï'ïnj sô' nej yichrûn sô' nej chrun uba riñan a'ngô nej sí gi̱'hiaj sun hue'ê, dadin' nga gùyùmàn diû ga̱ne̱ chruj uba ni̱ nàgà'huì' nej sij nej uba ga̱nunj riñan sí yi̱ru'hue giri'ïnj nej chruj uba.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

42Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nitaj àmàn gahia nej suj dàj nnunj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an mínj: Hiëj gudunâj nej sí gi'hiaj hue'e, nị huej huin hiëj a'nïn' nne sikûj hue'e. Mạ'an Señor huin sa gi'hiaj daran' nej nânj. Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj nạnj nînj.

43Rayi'î dan nị gatâ gụnïn nej suj nị sị gịnikaj sùnj riñan nej suj gà' mánj, nị gịnikaj sùnj riñan a'ngô nej guìì huạ ruhuâ dạgahuin riñânj nị huạ ruhuâ ninj gị'hiaj ninj sa sà'aj.

44Nị nej guìì gạnạtụ riñan hiëj nânj nị nda chru chre gạchrạn' ninj gị'hia; nị guìì yìchràj gịnịnj hiëj nânj nị nda hiaj chre gìyìtỉn' ninj gị'hia.

45Nị gunïn nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley nej nuguan' rán ga'min Mạ'an Jesús, nị garânj da'nga' ruhuâ nej sò' si rayi'î nej sô' huin sa ga'min Mạ'an.

46Nị nana'hui' nej sij dàj gị'hiaj nej sij gạ'hue gịda'a nej sij Mạ'an Jesús, sanị yu'hui' nej sij ni'in nej sij nej guìì yùmàn'an, dadin' yumân ruhuâ ninj si Mạ'an Jesús huin sa ganata' dàj gạhuin.

San Mateo 22

1Nị gayi'ì ñûn Mạ'an Jesús nị ga'min nuguan' ráan nị gata:

2—Mạ'an sa nịkạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngọ rey gi'hiaj 'ngọ gi'ñanj an ñan gạrạn rà'a 'ngọ da'ní.

3Nị ga'nḭ́n sô' ga'anj gàkỉ̀nj nej sí huin si-musû sô' nej sí gạ'nạ' gi'ñanj ñan gạrạn ra'a da'ní sô'; sanị nun gạ'huẹj nej sí dânj gạ'nạ' nej sô'.

4Nị ga'nḭ́n ñûn sô' ga'anj a'ngô dạ'ạj nej sí huin si-musû sô' nị gataj sô' gụnïn nej sí dânj: "Gạtạj nej suj si gạ'nạ' nej sij dadin' gà' huạ yụgui nihiaa dadin' gà' dagahuí nej dán rô ganaminj in, nị gà' huạ yụgui daran'anj; nị gạ'nạ' yạ nej sij gi'ñanj ñan gạrạn rạ'a da'nî."

5Sanị nun gạ'huẹj nej sí gakḭ́n nej sij gạ'nạ' nej sô' si-gị'ñạnj sí rey dânj, nị 'ngọ sô' ga'anj gạnạchẹj do'ó, nị a'ngô sô' ga'anj gịnị'hiaj dàj hua riki si-sụn.

6Nị a'ngô nej sô' gida'a nej sí huin si-musû rey, nị ga'hui' nej sô' ni'hiaj nej sí dânj, nị dagahui' nej sô' nej sí dânj.

7Nị nga gunïn rey dânj sa gi'hiaj nej sij nị gina'an ruhuâ sô' ni'in sô' nej sij; nị ga'nḭ́n sô' nej si-stadû sô' ga'anj, nị dunahuij nej sô' daran' nej sí dagahui' nej si-musû sô', nị gachrîj ña'an nej sô' yuman' snà'ànj huin yiñán nej sí kịj hua dânj.

8Hiô' nị gataj rey dânj gụnïn nej sí huin si-musû sô': "Yàngà' hia nỉn' nị gà' huạ yụgui gi'ñanj gạrạn rà'a nej sij; sanị nej guìì gạ'nạ' gi'ñanj dânj nị sê guìì sà'aj huin ninj mánj.

9Gạ'ạnj nej suj ñan gahui nej chrej e, nị gàkỉ̀nj nej suj gạ'nạ' ahuin nạnj guìì ganari' nej suj gi'ñanj ñan gạran rà'a da'nî."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ ga'anj nej musû ñan huạj nej chrej e, ni̱ nagi'hiaj chrẹ' nej sô' daran' nej guiì ganari' nej sô' ni̱ ga'na' nej guiì a'nan'an ni̱ nej guiì sà'aj; ni̱ nda gachra chre mân nej guiì gi'ñanj ñan gạrạn rà'a da'ní rey dânj.

11'Ni̱ gatûj rey dânj ni̱ gini'hiaj sô' nej sí guyumân gi'ñanj dânj, ni̱ gini'in sô' nne 'ngọ sí dânj ni̱ nitaj si nụn sô' atsîj nụn nej sí nne gi'ñanj ñan gạrạn rà'a nej guiì.

12Ni̱ gataj rey dânj: "Tugûnj, dàj gi'hiâ' gatûj hiuj nânj dadin' nitaj si nụn' atsîj nụn nej sí nne gi'ñanj ñan garan rạ'a rà'aj." Sani̱ dḩn gane du'hua sí dânj.

13Hiô' ni̱ gataj rey dânj gụnïn nej sí 'hiaj sun riñan sô': "Gụmi̱n nej suj dakó sij ngà ra'a sij ni̱ gi̱ri̱ nej suj gạ'ạnj sij ne' yẹ'e ñan huạ rụmi̱n'; ni̱ hiuj dânj gạne sij ni̱ dụgue'e sij ni̱ nda yạ rùj ñan' sij."

14Dadin' ûta gà'ì nej guiì gakḩn Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ', sani̱ dọj nḩn' ninj huin sa gạnạgui̱ Mạ'an.

15Hiô' ni̱ ga'anj nej sí chrụn ley ni̱ nadigi'ñûn nej sô' dàj gi̱'hiaj nej sô' gạ'hue gànàrì' nej sô' 'ngọ nuguan' gạchẹj gạ'mi̱n Mạ'an Jesús.

16Ni̱ ga'nḩn nej sô' ga'anj nej sí huin ngà nej sô' ni̱ huê danj nạnj ga'anj nej sí huin yi'nïn' ni̱kạj dugui' ngà Herodes ni̱ gataj nej sô': —Maestrûj, ni'in nej ñûnj si a'min rè' daran' sa yàngà'a, ni̱ gidigân yàngà' Mạ'ân rè' si-chrej Mạ'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si giriñun ruhuâ rè' dàj ga'min nej guiì rayi'î Mạ'ân rè', ni̱ nitaj si gini'hiaj rè' sa gurugui' ne' yẹ' nej síi dadin' ni'in rè' dàj hua ruhuâ nimân nej sij.

17Gạtạj rè' dàj huin ruhuâ rè': Dùgùnàj huaj gà'huì' nej ñûnj san'anj an riñan César nî', si nitaj si dùgùnàj huaj sà'.

18Sani̱ ni'in Mạ'an Jesús sa a'nan' ganî̂n ruhuâ nej sij ni̱ gata gụnïn nej sij: Nùnj huin saj ni̱ gayakaj nej suj da'nga'a ngàj rà'aj. —Sí diga'ñu'unj nej suj gà' mánj.

19Gi̱di̱gân nej suj 'ngọ san'anj ga'hui' nej suj kuestu staj. Ni̱ ga'hui' nej sij 'ngọ san'anj gù'nàj denario riñan Mạ'an Jesús.

20Hiô' ni̱ gataj Mạ'an Jesús: —Ahuin sí ñan du'hua ni̱ ahuin sí siyụgui nnûn riñan san'anj nânj rà'aj.

21Ni̱ gataj nej sij: —Ñan du'hua César ngà siyụgui sô' nnûn riñanj nạnj ánj. Ni̱ gataj Mạ'an Jesús: —Nàgà'huì' nej suj riñan César san'anj huin si'hiaj César ni̱ nàgà'huì' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an san'anj huin si'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

22Nga gunïn nej sij nej nuguan' nânj ni̱ gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sij, ni̱ gudunâj nej sij Mạ'an Jesús ni̱ ga'anj nej sij.

23Gui dânj ni̱ ga'na' yi'nïn' nej dùguì' sí saduseo riñan Mạ'an Jesús. Ni̱ gachín na'anj nej sô' dadin' gataj nej sô'si nitaj si gana'nî̂nj nej nîman:

24—Maestrûj, Moisés gataj: Si huạ 'ngọ sí dânj gayakaj nika ni̱ gahui' sô' sani̱ nitaj da'ní sô' ga ngà siyànà dânj, hiô' ni̱ gạnạkạj dinḩn sô' siyànà dânj, da'nga ni̱ gạ'ngạ da'ní sí dânj ngà siyànà dânj ni̱ nạgạne silíj dânj riñan sí gà' gahui'i.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Nị ga siganĩnj nej ñûnj chịj dìnĩnj sí dânj; nị gayakaj si yàhuà'a nika sô sanị gahui' sô'. Nị ñan nun gạ da'ní sô' ngà nika sô', huê danj nị ganakaj dinḩn sô' sí huìj i siyànà minj dânj.

26Nị gahui' gè sí huìj i sanị nun gạ da'ní sô' ngà siyànà dânj, hiô' nị ganakaj dinḩn sô' sí huà'nĩnj ïn siyànà dânj sanị nun ga da'ní sô' nị gahui' sô', nị huê danj nạnj ganakaj a'ngô nej dinḩn sô' sí 'nạ' ne' rùkùu nị gane nej chịj dìnĩnj sô' ngà siyànà dânj.

27Nị ne' rùkù nga gahui' daran' nej dìnĩnj sô' nị gahui' siyànà dânj.

28Nga gànà'nĩnj nej sô' siganĩnj nej nîman, nị ahuin go'ngọ nej chịj dìnĩnj sô' gạhuin hia nika siyànà nânj, dadin' daran' nej sô' gane ngà siyànà nânj rà'aj.

29Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sij: —Gachej ruhuâ nej suj ngà sa ga'min nej suj nị nun ni'in nej suj dàj taj riñan si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị dàj nùkuaj hua Mạ'an Ña'anj an mánj.

30Dadin' nga gànà'nĩnj nej nîman nị sị gayakaj ninj nika ninj, dadin' gạhuin ninj dàj rûn' huin nej ángel màn ne' yàtà'a.

31Sanị rayi'î guendâ gànà'nĩnj nej nîman, nị nun gạhiạ nej suj dàj gataj Mạ'an Ña'anj an rà' sa ûn'.

32"Ñùnj huin Da'anj Abraham, nị huê huin Da'anj Isaac, nị huê huin Da'anj Jacob." Mạ'an Ña'anj an nị sê Da'anj nej nîman huin mánj, huej huin Da'anj nej guiì huạ nì'nà'a nạnj ánj.

33Nga gunïn nej guiì nej nuguan' nânj, nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ ninj nga gunïn ninj dàj hua nej yì'nĩn' nej sa gidigân Mạ'an Jesús.

34Nga gunïn nej sí fariseo si dḩn gahuin du'hua nej sí saduseo gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị ganahuin chrẹ' nej sô' dàj rûn huin 'ngọ rïn síi.

35Sí gidigân si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huin 'ngọ sí dânj, nị gachín na'anj sô' Mạ'an Jesús guendâ ruhuâ sô' gạrạn huè sô' Mạ'an nị gataj sô':

36—Maestrûj. Ahuin nuguan' huin sa sịnịn giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

37Gataj Mạ'an Jesús: —"Gạ 'ì ruhuâ sò' ni'în' Mạ'an Señor huin Da'anj' ngà daran' mạ'an nimânt, ngà daran' mạ'an nimânt, ngà daran' da'nga'."

38Huê nânj huin nuguan' sịnịn giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị huej huin sa nìko doj gà' da' daran' nej nuguan' giyi'nïn' sụn gi'hia.

39Dukuán huìj giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an hua dàj rûn' hua nuguan' sịnịn giyi'nïn' sụn nị ta: "Gạ 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' Mạ'an'."

40Nị si dagahuîn' nguèj dukuán nuguan' giyi'nïn' sụn nânj ngà nej nuguan' ga'min nej sô' gataj dàj gạhuin nị gà' dagahuîn' daran'anj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

41Nga nǐn' màn chrẹ' nej sí fariseo, nị gachín na'anj Mạ'an Jesús nej sij,

42nị gata: —Dàj anî̀n ruhuâ nej suj ni'in nej suj Cristo rà'aj. Ahuin si dạ'nịnj huin ruhuâ nej suj rà'aj. Nị gataj nej sí dânj: —Siganî̀nj nej dùguì' David 'na' sij nạnj ánj.

43Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nùnj huin saj nị ga'min David gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo nị gataj sô': Señor, gụnïn sô' rà'aj:

44Gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn Mạ'an si-Señoj: "Gạne sô' ra'á ne' huà'àj, nda gụnụkua gùchrù nej sí unïn' ngà' riki dakót."

45Si gataj David Señor gụnïn sij, nị gạ'hue gạhuin da'ní sô' sij nạnj nîn'.

46Nị gà' si 'ngọ nej sí dânj nun gạ'hue gìrì' nuguan'an dàj dunanikàj nej sô' riñan Mạ'an Jesús, nị àsìj gui dânj nị nitaj gạ si 'ngọ nej síi giriñun ruhuâ gàchìnj na'anj Mạ'an Jesús gà' mánj.

San Mateo 23

1Hiô' nị ga'min Mạ'an Jesús riñan nej guiì ngà riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata:

2—Gidigân nej maestrû chrụn sà' ley ngà nej fariseo si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' ganakaj nej sô' sun ginikaj Moisés.

3Huê danj nị daran' sa gataj nej sij gadạgahuin nej suj nị dạgahuin nej suj, nị gànà'nǐnj sà' nej suj nị dạgahuin nej suj; sanị sị gịda'a nej suj chrej gi'hiaj nej sij, dadin' ûta giri rạ nej sij sanị nitaj si gadagahuin nej sij mánj.

4Dadin' dàj rûn' à'ì hua nej rasụun huê danj ûta chì' hua nej chrej ga'nïn' sụn nej sij, nị ga'nî̀n' sụn nej sij si dạgahuin nej guiì, sanị nej mạ'an nej sij nị gà' si dọj nitaj si dagahuin nej sij nej chrej chì' ga'nïn' sụn nej sij mánj.

5Sa sịnịn gi'hiaj nej sij huin si ûta garan' ruhuâ nej sij, si gịnị'in daran' nej guiì sa gi'hiaj nej sij. Nị nagi'hiaj gàchrà' nej sij nnïnj màn ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị nagi'hiaj yè'è nej sij nej 'huej nìkò' du'hua atsîj nịkẹ nej sij;

6Nị ûta huin ruhuâ nej sij gạne nej sij riñan chrun yilâ huạ yụgui gạne nej sí huin ñạn doj ñan huin gi'ñanj an, nị nìhià' ruhuâ nej sij gạne nej sij riñan chrun yilâ huạ yụgui gạne nej sí huin ñạn doj.

7Nị ûta garan' ruhuâ nej sij si gạ'mịn hue'ê nej guiì nị nda gịda'a ninj ra'a nej sij ñan huạ ra'huee, nị nìhià' ruhuâ nej sij si gạtạj nej guiì: Maestrû gụnïn nej sij.

8'Sanị sị gahuin sta'u ruhuâ nej suj si gạtạj nej guiì maestrû gụnïn nej suj; dadin' 'ngọ rïn si-maestrû nej suj hua, nị huej huin Mạ'an Cristo, nị dinî́n nej suj nị yuguej nej suj huin da' go'ngọ nej dugui' nej suj.

9Nị sị ga'hue gạtạj nej suj si rej nej suj huin nej sí màn riñan hio'ó nânj; dadin' 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin Rej nej suj nị huê Mạ'an nne yàtà'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej suj si maestrû huin nej suj, dadin' 'ngo̱ rïn si-Maestrû nej suj hua ni̱ huej huin Ma̱'an Cristo.

11Ni̱ sí huin ña̱n doj siganĩnj nej suj ni̱ ga̱huin sô' sí gu̱na̱nj gi̱tsi riñan nej suj.

12Dadin' sí ganĩn ruhuâ ga̱huin ña̱n doj siganĩnj nej suj ni̱ ga̱na̱huin sô' sí gi̱nikò' ne' rùkùu, ni̱ sí ginikò' ne' rùkùu ni̱ ga̱na̱huin ña̱n sô'.

13'Sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, maestrû chru̱n sà' ley ngà nej fariseo, dadin' huin nej suj sí gidigañu'unj un. Dadin' ganarán nej suj rahue'e ga̱tu̱ nej guiì ñan nne Ma̱'an sa ni̱ka̱j su̱n yàtà'a; sani̱ gà' nitaj si gatûj nej ma̱'an nej suj, ni̱ gà' nitaj si ga'nĩnj nej suj ga̱tu̱ a'ngô nej guiì nga ruhuâ ninj ga̱tu̱ ninj ñan nne Ma̱'an Ña'anj an mánj.

14'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej maestrû chru̱n sà' ley ngà nej fariseo, dadin' huin nej suj sí gidigañu'unj un. Dadin' ganahuij nïn' nej rasu̱n màn ruhuâ dukuâ nej siyànà minj in gi'hiaj nej suj, ni̱ gi'hiaj nej suj si ûta huin nej suj sí sà'a; ni̱ rayi'î guendâ gi'hiaj nej suj dànanj ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej suj ûta nìko kastîgu.

15'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj maestrû, chru̱n sà' ley ngà nej fariseo dadin' huin nej suj sí diga'ñu'unj un. Dadin' ganahuij nej suj gaché nej suj ñan nu̱n nne ña̱'a̱nj ngà riñan hio'óo guendâ gi̱di̱gân nej suj si-chrej nej ma̱'an nej suj, ni̱ nga gisîj gidigân nej suj nej nuguan' dânj, ni̱ nga giri' nej suj sí gi̱nikò' rukû nej suj ni̱ nda huìj ganahuin nej sô' sí ga̱'a̱nj ruhuâ rúnâko gà' da' nej suj.

16'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj gidigân a'ngô nej guiì dadin' hua̱ du̱chri nej suj. "Ni̱ gataj nej suj: Si hua̱ nej guiì gataj si hue' huin nûhui huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hiô' ni̱ sê yàngà' huin sa gataj ninj gataj nej suj; ni̱ si hua̱ 'ngo̱ guiì gataj si oro gurunûn nej sô' ruhuâ hue' huin nûhui huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hio' ni̱ yàngà' huin sa gataj ninj gataj nej suj."

17Sí nitaj si ni̱ka̱j raa̱ huin nej suj ni̱ duchri huin nej suj. Dadin' ahuin sa huin doj ruhuâ nej suj rà'aj; oro huin nî', si hue' nûhui sa nagi'hiaj gè oro huin doj sà'.

18Huê danj na̱nj gataj nej suj: "Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej guiì gataj si si-na ña'anj an huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hiô' ni̱ sê yàngà' huin sa gataj ninj gataj nej suj; sani̱ si hua̱ da̱'a̱j nej guiì gataj si ofrenda tàj riñan si-na ña'anj an huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hiô' ni̱ yàngà' huin sa gataj ninj gataj nej suj."

19Huin nej suj sí nitaj si guyumân ruhuâ ni̱ duchri huin nej suj. Dadin' ahuin sa huin sa ña̱'a̱n doj ruhuâ nej suj rà'aj; ofrenda tàj riñan si-na ña'anj an huin nî', si si-na ña'anj an sa nagi'hiaj gè ofrenda dan huin sà'.

20Dadin' nej guiì gataj si si-na ña'anj an huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hiô' ni̱ gini'in yàngàj sa gi'hiaj ninj, ni̱ huê danj na̱nj gini'in yàngà' nej rasu̱n màn riñan si-na ña'anj an na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Nḭ nej guiì gataj si hue' huin nûhui huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, nḭ yàngà' gini'in sa gi'hiaj ninj, nḭ gini'in yàngà' Mạ'an Ña'anj an dadin' nne ruhuâ hue' huin nûhui dânj.

22Nḭ nej guiì gataj si yàtà'a huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, hiô' nḭ chrun yilâ nne Mạ'an Ña'anj an huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj ninj, dadin' nne Mạ'an riñan chrun yilâ dânj.

23'Ûta gḭran' sạñụn nej suj maestrû chrụn hue'ê ley ngà nej fariseo, dadin' sí gidigañu'unj un huin nej suj. Dadin' ga'hui' nej suj diezmo koj menta, nḭ ga'hui' nej suj diezmo koj eneldo, nḭ ga'hui' nej suj diezmo koj komino, sanḭ gudunâj nej suj nuguan' ñạ'ạn sta'u ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an: Nḭ nitaj si gi'hiaj nej suj sa nḭkạa, nḭ nitaj si gạnạnḭn àko ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì nḭ nitaj si guyumân yìtĩnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, nḭ nej nânj huin sa ñạ'ạn da'hui nej suj gạdạgahuin nej suj, sanḭ huê danj nạnj nun da'hui nej suj gụdụnâj nej suj nej nânj mánj.

24Gidigân nej suj sanḭ huin nej suj sí dụchri, nḭ aka nej suj yuku si'nïn nne go'o nej suj, nânj huin nga nagi'hiaj hạḭ nej suj rayi'î nej sa nitaj si huin gakḭn'ïn, sanḭ gayamânj nej suj yuku kameyu, nânj huin nga ga'nĩnj nej suj si gi'hiaj nej guiì gakḭn' huạ nìko nḭ nitaj si nagi'hiaj hạḭ nej suj mánj.

25'Ûta gḭran' sạñụn nej suj, maestrû chrụn ley ngà nej fariseo, dadin' sí gidigañu'unj un huin nej suj. Dadin' dàj rûn' gi'hiaj nej guiì nga gana'nïn' ninj yichrá basu ngà yichrá go'o huê danj hue'ê nagi'hiaj nej suj mạ'an nej suj, sanḭ ruhuâ nimân nej suj nḭ ûta mân gakḭn' tụu ngà nej gakḭn' ganahuin ngà nej guiì gi'hiaj gakḭn'ïn.

26Fariseo duchri suj gà' man'. Gànà'nĩn' sḭnḭn nej suj ruhuâ basu ngà ruhuâ go'o, nḭ ne' rùkù nḭ gạnạhuin sà' ne' yẹ' go'o, nḭ nânj huin si gà' sḭnḭn da'hui gạnạhuin sà' ruhuâ nimân nej suj, da'nga nḭ ganahuin sà' ne' yẹ' nej suj.

27'Ûta gḭran' sạñụn nej suj maestrû chrụn hue'ê ley ngà nej fariseo, dadin' sí gidigañu'unj un huin nej suj. Nḭ huin nej suj dàj rûn' huin chran gàtsì ñan gachin' nej sij nej nîman dadin' yàngà' hia nĩn', nḭ nda hue'ê chre hua ne' yẹ' chran dânj, sanḭ ne' rùhuà chran danj nḭ nda nìchra chre mân kú nej nîman nḭ ûta mân sa kḭj huaa.

28Huê danj hua nej suj; nḭ ûta hue'ê nagi'hiaj nej suj mạ'an nej suj guendâ ruhuâ nej suj si gạtạj nej guiì si huin nej suj guiì gi'hiaj sa nḭkạa, sanḭ ruhuâ nimân nej suj nḭ ûta mân nuguan' gidigañu'unj un ngà nej gakḭn'ïn.

29'Ûta gḭran' sạñụn nej suj maestrû, chrụn sà' ley ngà nej sí fariseo, dadin' sí gidigañu'unj un huin nej suj. Nḭ nagi'hiaj nej suj chran ñan gachin' nej sij nej sô' gataj dàj gạhuin, nḭ nagi'hiaj hue'ê nej suj nej chran ñan gachin' nej sij nej sí gi'hiaj sa nḭkạa.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Nḭ gataj nej suj: “Si nu̱n gane nej ñûnj diû nga gane rej nej ñûnj, nḭ sḭ gahuin nej ñûnj ngà nej sô' guendâ da̱gahui' nej ñûnj, nḭ sḭ gañanj nej ñûnj tun nej sí gataj dàj ga̱huin sa mánj.”

31Huê danj nḭ ganakaj guendâ nej suj, si huin nej suj da'ní nej sô' dagahui' nej sí gataj dàj ga̱huin.

32Du̱gu'nïn' nej suj nḭ gḭ'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj rej nej suj.

33’Dàj rûn' gi'hiaj yukuáa huê danj gi'hiaj nej suj, yi'nïn' nej yukuá suj gà' man'. Dàj gḭ'hiaj nej suj ga̱'hue ga̱na̱nḭn nej suj dadin' gà' giri' nì'hiaj nej suj gḭnun nej suj ruhuâ rúnâko rà'aj.

34Huê danj nḭ, ga'nĩn nej sí ga̱ta̱j dàj ga̱huin ngà nej sí ni'in sà' nga nej sí chru̱n sà' ley guchi' nej sô' riñan nej suj; sanḭ da̱'a̱j nej sô' dagahui' nej suj, nḭ a'ngô da̱'a̱j nej sô' dunikò' nej suj riñan rugutsìi, nḭ gà'huì' nej suj ni'hiaj a'ngô da̱'a̱j nej sô' ruhuâ hue' huin nûhui, nḭ ginikò' nej suj ga̱ta̱ rùhuà nej suj nej sô' 'ngo̱ yuman' snà'ànj nḭ a'ngô yuman' snà'anj an.

35Huê danj nḭ gḭran' sa̱ñu̱n nej suj nḭ gànàtà' tun daran' nej sí gi'hiaj sa nḭka̱a yichrá nej suj, àsìj tun Abel dadin' gahuin sô' sí gi'hiaj sa nḭka̱a ngà tun Zacarías da'ní Berequias, sí dagahui' nej suj da̱nḭ̈n hue' huin nûhui, ñan nḭkḭ̈n' si-na ña'anj an.

36Yàngà' hia nĩn' nḭ gatâ si daran' nej nânj nḭ ga̱'naj riñan nej guiì màn diû hia̱j.

37’Jerusalén, Jerusalén, huê' huin sa dagahui' nej sô' gataj dàj ga̱huin, nḭ garrûn' hiëj nej sí ga'nĩn guchi' riñan'. Nḭ ûta gà'ì gi'hiâ si ga̱na̱huin chre̱' nej da'nít, dàj rûn' gi'hiaj yuchee nga nagi'hiaj chre̱' xuj nej da'ní xuj nḭ ganachrîj xuj riki siga̱chi xuj, sanḭ nun ga̱ra̱n yina' nej sa gi'hiâ ngà' mánj.

38Hia̱j nḭ gùnàj dukuâ nej suj nḭ gahuin dïn'ïnj ruhuaj nḭ nitaj guiì ga̱ne ruhuaj mánj.

39Dadin' gàtà nḭ àsìj gui hia̱j nḭ sḭ gini'in nej suj ñùnj, nda gui ga̱ta̱j nej suj: “Si ûta hue'ê gi'hiaj Ma̱'an sa ga'na' riñan siyu̱gui Ma̱'an Señor.”

San Mateo 24

1Nga gahui Ma̱'an Jesús ruhuâ nuhuî nìko nḭ hua ga̱'an, nḭ ga'na' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj nḭ gayi'ì nej sô' nḭ gidigân nej sô' nej hue' sà' xi màn ñan nne nuhuî nìko.

2Nḭ nanikàj Ma̱'an Jesús nḭ gata: —Ni'in nej suj si ûta sà' hua nej hue' xi nânj nî'. Yàngà' hia nĩn' gàtà, nḭ gùyùmàn diû nḭ sḭ gitá nej hiëj yichrá nej dugui'ij, dadin' du̱guane nej síi daran' nej hiëj dan na̱nj ánj.

3Nḭ nne Ma̱'an Jesús raa̱ kïj ñan màn chrun olibo, nḭ ga'na' anêj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj nḭ gataj nej sô' gu̱nïn: —Ga̱ta̱j Ma̱'ân rè' àmàn ga̱huin nej nânj, nḭ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ahuin da'nga' huin sa gi̱ni̱'in nej ñûnj nga ga̱'na̱' ñûn Ma̱'ân rè', ni̱ nga ga̱na̱huij yumiguìi.

4Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ga̱ gu̱dadû nej suj ni̱ si̱ gidigañu'unj gà' si 'ngo̱ nej síi nej suj mánj.

5Dadin' ga̱'na̱' ûta gà'ì nej síi ni̱ ga̱ra̱n sun nej sô' siyu̱guí ni̱ ga̱ta̱j nej sô': "Ñùnj huin Ma̱'an Cristo"; ni̱ gi̱di̱gañu'unj nej sô' ûta gà'ì nej guiì.

6Ni̱ gunïn nej suj si ga̱huin sañuun ni̱ gùtà' nej stâdu ne' dànanj ni̱ gùtà' nej sô' ne' dàmanj; sani̱ si̱ guyu'hui' nej suj, dadin' hua̱ ni̱ña̱n si huê danj ga̱huin; sani̱ hua̱ nïn' ga̱chin ga̱na̱huij yumiguìi.

7Dadin' gu̱ni̱n' 'ngo̱ país ngà a'ngô país, ni̱ gu̱ni̱n' 'ngo̱ rey ngà a'ngô rey; ni̱ ga̱huin yi'naa, ni̱ ga̱'huij ñûn nùkuaj xi ûta gà'ì nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi.

8Sani̱ daran' nej sa ga̱huin ni̱ hia̱j gayi'ì si̱ni̱n sañuun riñan nej guiì na̱nj ánj.

9'Hiô' ni̱ nàgà'huì' nej síi nej suj ni̱ gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, ni̱ da̱gahui' nej sô' nej suj, ni̱ ga̱ta̱ rùhuà daran' nej guiì nej suj rayi'î siyu̱guí.

10Hiô' ni̱ ûta gà'ì nej guiì gà' gini'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nanikàj gi̱'hiaj gakï̱n'ïn, ni̱ ûta gininj 'ì nej dugui' ninj riñanj ninj ni̱ nàgà'huì' ninj nej dugui' ninj riñan nej sí ni̱ka̱j suun.

11Ni̱ ga̱'na̱' ûta gà'ì nej sí profeta gidigañu'unj un, ni̱ gi̱di̱gañu'unj nej sô' ûta gà'ì nej guiì.

12Ni̱ guendâ ûta giyi'nanj nej gakï̱n'ïn, ni̱ si̱ ga 'ì ruhuâ nej guiì ni'in ninj nej dugui' ninj mánj.

13Sani̱ nej guiì gunùkuaj ganikïn' ran ngà Ma̱'an Ña'anj an nda gui gàhuì' ninj, ni̱ guiì dânj huin sa ga̱na̱ni̱n.

14Ni̱ gànàtà' nej sij nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi; ni̱ ña̱'a̱n huaj si gu̱nïn daran' nej guiì màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi; hiô' ni̱ gùyùmàn diû ni̱ ga̱na̱huij yumiguìi.

15'Hia̱j rû'huaj, ni̱ nga gini'in nej suj ga'anj ga̱ne sí kï̱j huaa ruhuâ nuhuî nìko nne Jerusalén ni̱ nagi'hiaj kï̱j sô' ni̱ gudurë' sô' ley ni̱ka̱j nej guiì màn hiuj dânj —sí gahia ni̱ ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ sô'—,

16Hiô' ni̱ nej guiì nne riñan hio'ó Judea, ni̱ gu̱na̱nj ninj ni̱ ga̱'a̱nj ninj riki kï̱j ï.

17Guiì tàj yichrá dukuâ, ni̱ si̱ gananinj ninj guendâ ga̱na̱ka̱j ninj nej rasu̱n màn ruhuâ dukuâ ninj mánj.

18Ni̱ sí ga'anj gi̱'hiaj sun kï̱j ï, ni̱ si̱ gananikàj sô' na̱'na̱' sô' dukuâ sô' guendâ ga̱na̱ka̱j sô' si-chamarâ sô' mánj.

19Sani̱ ûta ni̱ki nej siyànà nu̱n ri̱ki, ngà nej siyànà dugutsi ne'ej si gi̱ran' ninj nga gùyùmàn gui dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, sisị sị ga'na' sañun nânj riñan nej suj nga gạhuin diû gahiu 'hue'e nej si nga gạhuin gui ganarânj rûhua mánj.

21Dadin' ga'na' 'ngọ sañun nìko xi riñan nej guiì nị ûta giran' sạñụn ninj, nị àsìj nga gahuin yumiguìi nị nitaj àmàn ga sañun xi dânj, nị gà' si gaj ne' rùkù nga gisîj gahuin sañun xi nânj mánj.

22Nị si nuhui' si ganadugua' Mạ'an Ña'anj an nej gui gạhuin sañun dânj, hiô' nị gà' si 'ngọ nej guiì si gananin; sanị rayi'î nej guiì gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an. Hiô' nị gànàgà' nej gui gạhuin sañuun.

23'Hiô' nị si huạ 'ngọ guiì gạtạj gụnïn nej suj: "Gịnị'hiaj nej suj, dadin' hiuj nânj nikïn' Mạ'an Cristo", nej si gạtạj ninj "gịnị'hiaj nej suj dadin' ne' dàmanj nikïn' Mạ'an Cristo", nị sị guyumân ruhuâ nej suj mánj.

24Dadin' gạ'nạ' nej sí gidigañu'unj un nị gạtạj nej sô' si huê nej sô' huin Mạ'an Cristo, nị huê danj nạnj gạ'nạ' nej sí profeta gidigañu'unj un, nị ûta nìko gạ nej da'nga' gị'hiaj nej sô' nị orâ chre nị gạnạhuin nej guiì a'nan'an gị'hiaj nej sô', nị gạhuin nị gịdịgañu'unj nej sô' nej guiì gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an.

25Nị huê danj gà' gatâ gụnïn nej suj àsìj sịnịïn.

26Huê danj nị si gạtạj nej sô' gụnïn nej suj: "Gịnị'hiaj nej suj dadin' huê Mạ'an Cristo nne riñan hio'ó huạ nàkòo", nị sị gahui nej suj gạ'ạnj nej suj; nị si gạtạj nej sô' gịnị'hiaj nej suj dadin'", huê Mạ'an Cristo nne huì ruhuâ hue' huin nûhui tàj yàkàan, nị sị guyumân ruhuâ nej suj mánj.

27Dadin' dàj rûn' giràn gi'hiaj du'hui ne' gisîj gui nị gachinj nda ne' gatûj gui, nị huê danj gạhuin nga gạ'nạ' ñun Ma'án.

28Dadin' dànè' gahuin gịngaj nneè kú nej nîman, nị hiuj dânj nàrà'huì' nej yachrúu guendâ yạ nej yô' nneè nej nîman.

29'Nị orâ chre nga ganahuij nej gui gạhuin sañuun, nị gạhuin rụmịn' riñan gui, nị sị giyigỉn riñan ahuii, nị gịnịnj nej atï' màn ne' yàtà'a, nị gìsìkì' nej sa nùkuaj màn yàtà'a.

30Hiô' nị nga gà'nàj nị gùrùguì' da'nga'a ne' yàtà'a; hiô' nị ûta gụyu'hui' daran' nej guiì màn riñan hio'óo nị ûta gụdụguẹ'e ninj nị gaguâj hia ninj, nị gịnị'in ninj gà'nàj riñan nej nnga màn ne' yàtà'a, nị ûta nìko hua suun gịnika nga gà'nàj nị nda giràn chre nỉn' gàchrà' gị'hiâ.

31Nị gà'nỉn nej ángel nị gạguạj nùkuaj sta'u ninj dàj rûn' aguâj chrun â'ñànj an, nị nạgị'hiaj chrẹ' ninj nej guiì gà' ganaguîj, nej guiì màn ne' yìchràj a, ne' rịki, ne' gisîj gui, ne' gatûj gui nị nda ñan ganahuij riki yàtà'a.

32'Nị gạhuin chrụn nej suj dàj taj nuguan' ráan rayi'î chrun îgu: Nga 'nạ' gạnạhuin 'nìnj ra'a chrun igû, nị ganasîj koj o ra'a, nị gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si gà' doj huaj gùyùmàn diû ña'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Huê danj nị nga gini'in nej suj daran' nej nânj, hiô' nị gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si gà' gahuin nìchrùnj nị gà' nìkỉnj riñan rahue'e.

34Yàngà' hia nỉn' gàtà, si nga nỉn' gàchin gạnạhuij nej guiì riñan hio'ó nị huạ nịñạn si gạhuin daran' nej nânj.

35Yàtà'a ngà hio'ó nị gạnạhuij ngue sanị sị gahuin chre gà' si 'ngọ si-nùguàn'ànj mánj.

36'Sanị gui gạhuin daran' nej nânj nị dàj orâ gạhuin nị gà' si 'ngọ síi nun ni'in, nị gà' nun ni'in nej ángel màn ne' yàtà'a, màn 'ngọ rïn Mạ'an Rê Ña'anj an huin sa ni'in.

37'Sanị dàj rûn' gahuin nej gui nga gane Noé, huê danj gạhuin nga gạ'nạ' ñûn Ma'án.

38Dadin' nej gui nga nỉn' gàchin gạ'nạ' gumàn nùgui nị nej guiì gimân diû dânj nị yâ nị go'o ninj, nị gayakaj ninj nika ninj nị gạrạn rà'a ninj.

39Nị nụn gạrạn da'nga' ruhuâ ninj nda gui ga'na' gumàan nị gata daran' ninj ga'an, nị huê dànanj gạhuin nga gạ'nạ' ñûn Ma'án.

40Hiô' nị nụn huìj síi gi'hiaj sun nguèj sô' do'ó nguèj sô', nị 'ngọ sí dânj gạnạkạj Mạ'an Ña'anj an, nị a'ngô sí dânj gùnàj gị'hia.

41Nụn huìj siyànàa guchra' nguèj ninj nihiaj a riñan molino: Nị 'ngọ siyànà dânj gạnạkạj Mạ'an Ña'anj an nị a'ngô siyànà dânj gùnàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

42'Hue'ê dụgumîn nej suj mạ'an nej suj riñan gakïn'ïn nị dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj sa sà'aj ngà nej guiì, dadin' nun ni'in nej suj dàj orâ gạ'nạ' Mạ'an si-Seño nej suj mánj.

43Sanị gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj nej nânj, nị si 'ngọ sí a'nïn' riñan nej dugui' gà' ni'in dàj orâ gạ'nạ' gị'hiaj tụ sí tụu dukuâ sô', nị gà' gạne chrụn sô' guendâ dụgumîn sô' dukuâ sô' nị sị ga'nĩnj sô', gị'hiaj tụ sí dânj sa màn ruhuâ dukuâ sô'.

44Huê danj nị gạ yụgui nej suj; dadin' gà'nàj 'ngọ gui nga nitaj si ànà'huìj nej suj ñùnj.

45'Ahuin sí huin musû hue'ê dagahuin, nị hue'ê garânj da'nga' ruhuâ sô' sun giyi'nïn' sụn gi'hiaj si-yịru'hue sô', nị ginikaj sụn sô' dukuâ si-yịru'hue sô' nị ûta ganahuij ruhuâ sô' nị gi'hiaj yụgui sô' sa yâ nej guiì dugûta sụn si-yịru'hue sô'.

46Gạ nìhià' ruhuâ sí musû dânj, si dànanj gi'hiaj sô' nga gạ'nạ' si-yịru'hue sô'.

47Yàngà' hia nỉn' gàtà nị gạnạhuin rà'a sô' sụn yàkàan nị gịnikaj ñu'unj sô' riñan daran' nej rasụn huin si'hiaj si-yịru'hue sô'.

48Sanị si huin sô' musu kïj hua nị ga'min sô' ngà nimân sô' nị gataj sô': Gahuin rạn si-yịru'hue gạ'nạ' sô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

49Nị gayi'ì sô' nị gà'huì' sô' ni'hiaj a'ngô nej sí musû gi'hiaj sụn ngà sô', nị man sun yaa ngà sun go'oo gi'hiaj sô' ngà nej sí àyìnïïn.

50Sanị gạ'nạ' si-yịru'hue sô' gui nga nitaj si ànà'huìj sô', orâ ngà nitaj si ni'in sô',

51nị ûta gạnạhuin rạ'a sô' kastîgu gị'hiaj si-yịru'hue sô', nị gụnẹ' sô' gạne sí dânj ngà nej sí gidigañu'unj un; nị hiuj dânj gạne sô' nị ûta gụdụguẹ'e sô' nị nda yạ rùj ñan' sô'.

San Mateo 25

1'Hiô' nị nej guiì nìkò' rukû Mạ'an Jesús, huin dàj rûn' huin chị' nej siyànà ñạn gida'a ña'an gudugùun, nị gahui ninj ga'anj ninj guendâ ruhuâ ninj gạtụ ninj gi'ñanj ñan gạrạn rà'a 'ngọ síi.

2Nị ùn'ùn' nej siyànà ñạn dânj ûta hue'ê garânj da'nga' ruhuâ, sanị a'ngô un'un' nej siyànà ñạn dânj nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ.

3Nị nej siyànà ñạn nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nị gida'a ninj ña'an gudugùun, sanị nun gịda'a ninj gasîti gịnikaj ninj gạ'ạnj ninj;

4sanị nej siyànà ñạn hue'ê garânj da'nga' ruhuâ nị gachra ninj gasîti ruhuâ sigùu, nị ganakaj ninj ña'an gudugùun nị ganikïn' chrụn ninj.

5Sanị gahuin ràn gạ'nạ' sí gạyạkạj nej siyànà dânj, huê danj nị gayi'ij nị ga'na' nnej e riñan ninj huê danj nị gatoj ninj.

6Nị nga gahuin dạ'ạj ne' ruhuâ ñàn'an nị gunïn ninj si ûta nùkuaj ga'min 'ngọ sa ga'min nị gata: "Gà' 'nạ' sô' gạhuin nika nej suj; nị gạhuị nej suj nị gạnạhuin rạ'a nej suj sô' nạnj ánj."

7Hiô' nị ganachi daran' nej siyànà ñạn dânj, nị gayi'ì ninj nị gi'hiaj yùgui ninj ña'an gudugùun.

8Nị gataj nej siyànà ñạn nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ dânj, gụnïn nej siyànà ñạn sà' garânj da'nga' ruhuâ: "Rịkị nej suj dọj si-gasîti nej suj gìrì' nej ñûnj dadin' gìnà'àj ña'an gudugùn nịkạj nej ñûnj nạnj ánj."

9Sanị nanikàj nej siyànà hue'ê garânj da'nga' ruhuâ dânj nị gataj ninj: "Guendâ sị gachin gìrì' nej suj nị sị gachin gìrì' nej ñûnj, nị dànanj dùgùnàj huaj si gạ'ạnj gịrạn nej suj ñan manj anej, nị gìrì' nej suj gạrạn sun nej suj nạnj ánj."

10Sanị nga nïn' ga'anj gịrạn nej siyànà ñạn dânj, nị ga'na' sí gạyạkạj ninj; nị nej siyànà ñạn gà' huạ yụgui nị gatûj ninj ñan garan rà'a ninj ngà sí gạyạkạj ninj, huê danj nị ganarán riñan rahue'e.

11Huê danj nị nda ne' rùkù doj ga'na' a'ngô dạ'ạj nej siyànà ñạn dânj, nị gataj ninj: "Señor, Señor, gạnạ'nïn Mạ'ân rè' riñan rahue'e gạtụ nej ñûnj."

12Sanị nanikàj sí dânj, nị gataj sô': "Yàngà' hia nïn' gàtà, nị nun ni'ín nej suj mánj."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Dụgumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj, rû'huaj, dadin' nun ni'in nej suj dàj orâ gà'nàj mánj.

14’Dadin' Mạ'an sa nịkạj sụn ne' yàtà'a huin dàj rûn' huin 'ngọ sí ga'anj nda gạn' xi, nị ganakḩn sô' nej sí gi'hiaj sun riñan sô' guendâ nàgà'huì' sô' nej rasụn huin si'hiaj sô' dụgumîn nej si-musû sô'.

15’Nị ga'hui' sô' ùn'ùn' talento ra'a 'ngọ si-musû sô', nị ga'hui' sô' huìj talento ra'a a'ngô si-musû sô', nị ga'hui' sô' 'ngọ talento ra'a a'ngô si-musû sô', nị ganahuin rà'a da' go'ngọ nej sô' dàj hua yụgui mạ'an nej sô' gị'hiaj sun nej sô'; huê danj nị nga gisîj ganachrîj sô' talento ra'a nej si-musû sô' nị ga'anj sô' nda gạn' xi.

16Nị sí ganahuin rạ'a ùn'ùn' talento nị ga'anj sô' nị gi'hiaj sun sô' ngà nej talento dânj, nị gi'hiaj gạnan sô' a'ngô un'un' talento ganata' yichrá sa ganahuin rà'a sô'.

17Huê danj nạnj gi'hiaj sun musû ganahuin rà'a huìj talento, nị gi'hiaj ganân sô' ganata' ahuîj talento yichrá sa ganahuin rà'a sô'.

18Sanị sí musû ganahuin rà'a 'ngọ talento nị dò' sị ga'anj gànj sô' 'ngọ hiu'uj u riki hio'óo, nị gachrîj huì sô' sa'anj ganahuin rà'a sô'.

19’Ne' rùkù nga gachîn ûta nìko diû nị ga'na' sí yịru'hue dânj; nị nagi'hiaj sô' guenda ngà da' go'ngọ nej sí dânj.

20Nị guyumân sí ganahuin rà'a ùn'ùn' talento, nị nịkạj sô' a'ngô un'un' talento ga'na' sô' nị gataj sô': “Señor, ùn'ùn' talento riki rè' ra'á nị huej 'nạ' nan nị gạnạkạj rè', nị gi'hiaj ganânj a'ngô un'unj ganata' yichra.”

21Nị gataj síchìj huin yịru'hue dânj: “Dùgùnàj gi'hiâ' dadin' hue'ê gadagahuîn'; dọj nìn' huin sa rikîj ra'a sanị ûta hue'ê gadagahuîn' riñânj, sanị gịnikaj sun' riñan ûta gà'ì nej suun; gạtụ nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ' ngàj nạnj ánj.”

22Nị guyumân sí ganahuin rà'a huìj talento nị gataj sô': “Señor, huìj talento huin rikî rè' ra'á; huej 'na' nan gạnạkạj rè', nị gi'hiaj ganânj ahui ganata' yichra.”

23Nị gataj sí yịru'hue dânj: “Dùgùnàj gi'hiâ' dadin' ûta hue'ê dagahuîn' riñânj; nị dọj nìn' huin sa girikîj riñan' sanị ûta hue'ê gadagahuîn' riñânj, hiô' nị gịnikaj sụn' riñan ûta gà'ì nej suun; gạtụ nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ' ngàj nạnj ánj.”

24Huê danj nị guyumân sí ganahuin rà'a 'ngọ talento nị gataj sô' gụnïn si-yịru'hue sô': “Señor ni'ín si ûta huê rè'; dadin' ganakaj rè' ñan nun gụnụn rè' nị ganarân' rè' ñan nun dagamân' rè';

25rayi'î dânj nị guyu'huí, nị ga'anj gạchrị huìj riki hio'óo si-talentô rè' nị huej 'na' nan gạnạkạj rè'.”

26Nanikàj sí yiru'hue dânj nị gataj sô' gụnïn sí dânj: “Musû a'nan'an nị sí rùmìin huîn', ni'în' si ganakâ ñan nun gùnùnj nị ganara'án ñan nun dạgamán.

27Huạ nịñạn nị asà' nị ga'hui' si-sàn'àn riñan nej sí gi'hiaj sụn ngà san'anj an, nị nga gạ'nạ' ñún, hiô' nị gạnạhuin rạ'á si-sàn'àn ngà sa ganata' raj saj áj.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28“Gạ'nẹ nej suj 'ngọ rïn talento ra'a sij; nị nàgà'huì' nej suj ra'a sí nịkạj chị' talento.

29Dadin' sí huaj riñan nị gạnạhuin rạ'a sô' doj, nị sí nitaj si huaj riñan nị giyẹ'nẹ dọj sa huạ riñan sô'.

30Nị sí musû nitaj si ni'ñanj dânj nị gịrẹ̈'ẹ̈j nej suj gạ'ạnj sô' ne' yẹ'e ñan huạ rụmịn'; nị hiuj dânj gạne sô' nị ûta gụdụguẹ'e sô' nị nda yạ rụj ñan' sô'.”

31’Nga gạ'nạ' Mạ'an Cristo gịnikaj sunj ruhuâ yumiguìi nị gạ'nạ' daran' nej ángel huin sa gèe ngà Mạ'an, hiô' nị gạ'nạ' gạne riñan chrun yilâ raạn chre guendâ gịnikaj sunj.

32Nị gạnạhuin chrẹ' daran' nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi; nị gi'hiaj ane da' go'ngọ nej guiì siganĩnj nej dugui' ninj, dàj rûn' gi'hiaj anêj sí nịkḭn' dugumîn nej matsïj ï ngà nej stanee.

33Nị gạnïnj nej matsïj ï ra'a ne' huà'aj, nị gạnïnj nej stanee ra'a ne' chrïn.

34Hiô' nị gataj Mạ'an Rey gụnïn nej guiì nịkḭn' ra'a ne' huà'aj: “Gụhuạ' nej suj nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj, dadin' da'ní Mạ'an Rê Ña'anj an huin nej suj, nị gạnạhuin rạ'a nej suj ñan gạne nej suj dadin' gà' huạ yụgui lugâ guendâ gạne nej suj àsìj nga gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an yumiguìi.

35Dadin' ganachinj yi'naa rikí, nị girikî nej suj yâj; ganakó nnee nị girikî nej suj nnee go'ôj; gahuin sí ga'na' a'ngô yuman'an nị ganahuin rạ'a nej suj ñùnj.

36Ga nnèj nị girikî nej suj atsìj i ginûnj; ga'nán nị ga'na' gịnị'hiaj nej suj ñùnj; gané dukuâ ga'a nị ga'na' gịnị'hiaj nej suj ñùnj.”

37Hiô' nị nanikàj nej sí gi'hiaj sa nịkạa nị gạtạj nej sô': “Señor àmàn gini'in nej ñûnj si ganachinj yi'naa riki Mạ'ân rè', nị girikî nej ñûnj yâ Mạ'ân rè', nị ganakô Mạ'ân rè' nnee nị rikî nej ñûnj nnee go'o Mạ'ân rè' rà'aj.

38Nị àmàn gini'in nej ñûnj si gahuin Mạ'ân rè' sí ga'na' a'ngô yuman'an nị ganahuin rạ'a nej ñûnj Mạ'ân rè', nị ga nnè Mạ'ân rè' nị girikî nej ñûnj atsìj i ginun Mạ'ân rè' rà'aj.

39Àmàn gini'in nej ñûnj ga'nan' Mạ'ân rè', nị àmàn gini'in nej ñûnj gane Mạ'ân rè' dukuâ ga'a, nị ga'na' gịnị'hiaj nej ñûnj Mạ'ân rè' rà'aj.”

40Nanikàj Mạ'an Rey nị gata: “Yàngà' hia nĩn' gàtà nị si dànanj gị'hiaj nej suj ngà go'ngọ nej dinĩn huạ lij doj, nị huê ngà Mạ'án huin sa gi'hiaj nej suj dànanj.”

41’Hiô' nị huê dànanj gataj Mạ'an Rey gụnïn nej guiì nịkḭn' ra'a ne' chrïn: “Gụxụn nej suj Mạ'an nej suj riñânj, dadin' sí kḭj huaa huin nej suj, gạ'ạnj gịnun nìgànj nej suj ruhuâ rúnâko dadin' gà' huạ yụgui gịnun sa nàsà'a ngà daran' nej ángel gịnikò' rukuj nạnj ánj.

42Dadin' ganachinj yi'naa rikí, sanị nun gịrịkị nej suj yàj, nị ganakó nnee, nị nun gịrịkị nej suj nnee gò'òj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

43Gahuín 'ngo̱ sí 'na̱' a'ngô yuman'an ni̱ nun ga̱na̱huin ra̱'a nej suj ñùnj; ga nnèj ni̱ nun gi̱ri̱ki̱ nej suj atsìj i gi̱nûnj; ga'nán ni̱ gané dukuâ ga'a, ni̱ nun ga̱'na̱' gi̱ni̱'hiaj nej suj ñùnj."

44Hiô' ni̱ nanikàj nej sí dânj ni̱ ga̱ta̱j nej sô': "Señor, àmàn gini'in nej ñûnj si ganachinj yi'naa riki Ma̱'ân rè', ni̱ ganakô Ma̱'ân rè' nnee, ni̱ gahuin Ma̱'ân rè' sí 'na̱' a'ngô yuman'an, ni̱ ga nnè Ma̱'ân rè', ni̱ ga'nan' Ma̱'ân rè', ni̱ gane Ma̱'ân rè' dukuâ ga'a, ni̱ nun gu̱na̱nj gi̱tsi nej ñûnj ni̱ nun gi̱ri̱ki̱ nej ñûnj sa gachín Ma̱'ân rè' rà'aj."

45Hiô' ni̱ nanikàj Ma̱'an Rey dânj ni̱ gataj sô': "Yàngà' hia nǐn' gàtà ni̱ nga nun gà'huì' nej suj sa ga̱chin riñan nej sí hua̱ lij doj gà' da' ñùnj, ni̱ dàj rûn' huin si nun gi̱ri̱ki̱ nej suj riñânj huin."

46Hiô' ni̱ ga̱'a̱nj nej guiì nânj ruhuâ rúnâko guendâ ga̱huin kastîgu ninj nìgànj chre, ni̱ nej guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ ga̱ne nìgànj ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

San Mateo 26

1Nga gisîj ganahuij Ma̱'an Jesús gidiganj daran' nej nuguan' nânj, ni̱ gata gu̱nïn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj:

2—Gà' ni'in nej suj si yichrá huìj gui ni̱ gùyùmàn gi'ñanj pascua, ni̱ nàgà'huì' nej síi Ma̱'an Cristo guendâ du̱nikò' rùgùtsì nej sij riñan rugutsìi Ma̱'an.

3Ni̱ huê gè gui dânj ni̱ ganahuin chre̱' nej rej huin ña̱an, nga nej maestrû chru̱n ley ni̱ nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an riñan hue' huin dukuâ rej huin ña̱n nǐn' gù'nàj Kaifás.

4Ni̱ ganarïsna'anj nej sij dàj ga̱'hue gi̱di̱gañu'unj nej sij ni̱ gida'a nej sij Ma̱'an Jesús, guendâ da̱gahui' nej sij Ma̱'an.

5Sani̱ gataj nej sí dânj: —Si̱ gida'a nê' sij gui nga ga̱huin gi'ñanj an, dadin' ûta ga̱gua̱j nej guiì yùmàn'an gi̱ni̱'in ninj nê'.

6Ni̱ nne Ma̱'an Jesús yuman' Betania; dukuâ Simón sí ginûn yi'ì lepra,

7Ni̱ ga'na' 'ngo̱ siyànàa riñan Ma̱'an, ni̱ ni̱ka̱j siyànà dânj 'ngo̱ basû nu̱n nne gïn' dàj a ni̱ ûta nìko san'anj an du̱'hue̱, ni̱ gutâj siyànà dânj ahui Ma̱'an Jesús, nga nǐn' nne yi'nǐn mesa.

8Ni̱ nga gini'in, nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un dàj gi'hiaj siyànà nânj ngà Ma̱'an Jesús ni̱ gina'an ruhuâ nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Nùnj huin saj ni̱ girë' chre nne gïn' dàj nânj rà'aj.

9Dadin' ga̱'hue gànè' nne gïn' dàj nânj ni̱ ûta nìko san'anj an gìrì' du'hue ni̱ san'anj nânj, gà'huì' ra'a nej guiì gànìki.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nị garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús dàj ganîn ruhuâ nej sij nị gata gụnïn nej sij: —Nùnj huin saj nị garan' ñu'unj nej suj siyànà nânj rà'aj. Dadin' dùgùnàj hua sa sà' gi'hia ngàj.

11Dadin' daran' diû gimàn nej guiì gànìki ngà nej suj, sanị ñùnj nị sê daran' diû gạné ngà nej suj mánj.

12Dadin' guendâ gutâj siyànà nânj nne gïn' dàj a nneè kû, nị gà' gi'hiaj yụgui nneè kû guendâ gàchìn' nej sij ñùnj.

13Yàngà' hia nǐn' gàtà nị dànè' gahuin gạ'mịn nej sij nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị nǐn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nị gụnụnạ nej sij sa gi'hiaj siyànà nânj ngàj, guendâ gạnạnun ruhuâ nej guiì sa gi'hiaj siyànà nânj ngàj.

14Hiô' nị ga'anj 'ngọ sí gù'nàj Judas, riñan nej rej huin ñạan, nị huin sô' 'ngọ nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús.

15Nị gataj sô': —Andaj gụru'hue nej suj du'huêj, nị gạ'hue nàrìkìj Mạ'an Jesús riñan nej suj rà'aj. Hiô' nị ga'hui' nej sí dânj kọ chị' san'anj huin plata gahuin du'hue sij.

16Nị àsìj gui dânj nị nana'hui' Judas dàj gị'hiaj sô' gạ'hue nàgà'huì' sô' Mạ'an Cristo riñan nej rej huin ñạan.

17Gui sịnịn nga guyumân gi'ñanj yạ nej sij rachrún nitaj si 'nịnj chru dunu'man'an, nị ga'na' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Dànè' garan' ruhuâ Mạ'ân rè' si gị'hiaj yụgui nej ñûnj ñan yạ Mạ'ân rè' pascua rà'aj.

18Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'ạnj nej suj yuman' snà'ànj ñan nne 'ngọ sí dânj, nị gạtạj nej suj gụnïn sô': "Mạ'an Maestrû gataj: Nị gà' gahuin nìchrùn' diû gàhuìj; nị ruhuâj gùchìj dukuât gị'hiâ gi'ñanj pascua ngà nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñânj."

19Nị gi'hiaj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun dàj rûn' ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús riñan nej sô' nị gi'hiaj yụgui nej sô' sa yạ nej sij pascua.

20Nga ginìn nị ga'anj gạne Mạ'an Jesús yi'nǐn mesa, ngà nej yùhuìj sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj.

21Nị nga nǐn' yâ nej sij mân nej sij nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' hia nǐn' gàtà nị huạ 'ngọ nej suj nàgà'huì' ñùnj riñan nej rej huin ñạan.

22Nị nga gunïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụun dànanj nị ûta gananîn ruhuâ nej sô, nị gayi'ì da' go'ngọ nej sô' nị gataj nej sô': —Ñùnj huin nî' Señor.

23Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sí gidigîj ra'a ngàj ruhuâ go'o, nị sí dânj huin sa nàgà'huì' ñùnj nạnj ánj.

24Yàngà' nị gà' huà gà'àn, dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an rayi'í, sanị ûta gịran' sạñụn sí nàgà'huì' ñùnj ra'a nej sí kịj huaa. Nị dùgùnàj huaj si nun gạ'ngạ sô' saj áj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Hiô' nị gaʼmin Judas, sí nàgàʼhuìʼ Mạʼan Jesús nị gataj sôʼ: —Ñùnj huin nîʼ, Maestrûj. Nị gataj Mạʼan Jesús: —Hueʼ huin nạnj ánj.

26Nị nga nỉnʼ yâ nej sij mân nej sij nị gidaʼa Mạʼan Jesús rachrúun, nị gaʼhuij si guruhuâ Mạʼan Ñaʼanj an nị gaʼneʼ dạʼa, nị gata: —Gịdạʼa nej suj nị yạ nej suj; dadinʼ nânj huin nneè ku.

27Nị gidaʼa basû nụn nne uba nị nga gisîj gaʼhuij si guruhuâ Mạʼan Ñaʼanj an, nị gaʼhuij raʼa nej sí ʼnạʼ gạhuin chrụun nị gata gụnïn nej sôʼ: —Gọʼọ daranʼ nej suj nne chruj uba.

28Dadinʼ huê nânj huin tún guendâ gạnạhuin nàkà si-nùguànʼànj ngà nej suj, dadinʼ gañan rayiʼî ûta gàʼì nej guiì guendâ gànàrẽʼ si-gạkïnʼ ninj.

29Nị gàʼ gatâ gụnïn nej suj si àsìj gui hiạj nị sị goʼój nne chruj uba nda gui gọʼọ nàkà ñún ngà nej suj ñan nne Mạʼan Rê Ñaʼanj ginikaj sùnj.

30Nị nga gisîj gachrá nej sij chraʼ huin salmos, nị gaʼanj nej sij kïj ñan màn chrun olibo.

31Hiôʼ nị gataj Mạʼan Jesús: —Daranʼ nej suj gùrùguìʼ chìʼ ruhuâ niʼin ñùnj ñanʼ hiạj; dadinʼ huê danj taj riñan ñanj: “Nị gụdụranʼ yiʼìj Mạʼan sôʼ nịkịnʼ dugumîn nej matsïj ï, nị gàyàʼnỉn nej matsïj màn ruhuâ yingâ.”

32Sanị neʼ rùkù nga gạnạhuin nìʼnàj siganĩnj nej nîman, nị gạʼạn neʼ ñạan riñan nej suj nda Galilea.

33Nanikàj Pedro nị gataj sôʼ: —Nùnj huin si gùrùguìʼ chìʼ ruhuâ daranʼ nej sij niʼin nej sij Mạʼân rèʼ, sanị ñùnj nị nitaj àmàn gùrùguìʼ chìʼ ruhuâj niʼín Mạʼân rèʼ mánj.

34Nị gataj Mạʼan Jesús: —Yàngàʼ hia nỉnʼ gàtà si ñanʼ hiạj nị nga nỉnʼ gàchin gạguạj dêʼlọj o, nị gàʼ gisîj huàʼnỉnj gạtạjʼ si nun niʼînʼ ñùnj nạnj ánj.

35Nị gataj Pedro: —Si huaj gàhuìj ngà Maʼân rèʼ, nị gạʼhue gàhuìj. Nị huê dànanj gataj daranʼ nej sí ʼnạʼ gạhuin chrụn riñan Mạʼan Jesús.

36Hiôʼ nị guchiʼ Mạʼan Jesús ngà nej sí ʼnạʼ gạhuin chrụn riñanj ñan gùʼnàj Getsemaní, nị gata gụnïn nej sôʼ: —Gạne nej suj hiuj nânj nị gạʼạnj gàʼmìn ngà Mạʼan Ñaʼanj an dangaʼ mánj nị gàʼnàj.

37Nị ginika Pedro ngà nguèj daʼní Zebedeo gaʼan, nị gayị'ij nị ûta gananĩn ruhuaj nị gurugui' si ûta gahuin ruhuaj.

38Hiôʼ nị gata: —Ûta gananĩn ruhuâ mạʼan nimânj, nị nda akuanʼ nịn gàhuìj rûnʼ ʼhia; gùnàj nej suj hiuj nânj nị gạne nìʼnàʼ nej suj ngàj.

39Nị gaʼan neʼ ñạn doj nị ganikïnʼ rúdako nị gaganʼ hio riñan hioʼóo, nị gaʼmin ngà Mạʼan Ñaʼanj an nị gata: —Tâj huê Maʼân rèʼ huin Rê, si gạʼhue nị gị'hiaj Mạʼân rèʼ si gạhuin anêj kopa nânj riñânj; sanị sê sa garanʼ ruhuâj huin sa gị'hiaj Mạʼân rèʼ mánj, gị'hiaj Mạʼân rèʼ sa garanʼ ruhuâ Mạʼân rèʼ.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

40Ni̱ nani̱ka ga'naj ñan nne nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ ganari'ij si gà' atoj nej sô' mân nej sô' hiuj dânj ni̱ gata gu̱nïn Pedro: —Hiô' ni̱ nun gùnùkuaj nej suj ga̱ne nì'nà' nej suj 'ngo̱ orâ ngàj nga ûn'.

41Dugumîn hue'ê nej suj ma̱'an nej suj ni̱ ga̱'mi̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an; da'nga ni̱ si̱ gininj nej suj riñan gakï̱n'ïn nga duguane' sichre riñan nej suj, dadin' hua ruhuâ nanè nimân nej suj, sani̱ nneè kú nej suj huin sa nitaj si hua̱ ruhuâ mánj.

42Ni̱ ga'anj ñûn Ma̱'an Jesús, ni̱ nânj huin gisîj huà' ga'min ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata: —Huê Ma̱'ân rè' huin Rê, ni̱ si ga̱'hue ni̱ gi̱'hiaj anêj Ma̱'ân rè' sañun nan riñânj, sani̱ gi'hiaj Ma̱'ân rè' sa garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' na̱nj ánj.

43Ni̱ nga gunumân Ma̱'an Jesús a'ngô ñûn ni̱ ganari'ij si gà' atoj ñûn nej sij mân nej sij, dadin' ûta 'na̱' nnej e riñan nej sij.

44Ni̱ guduna nej sij ni̱ ga'an a'ngô ñûn, ni̱ nânj huin gisîj huà'nïnj ga'min ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê gè nej nuguan' ga'min si̱nïnj huê danj ga'min ñunj.

45Hiô' ni̱ ga'naj ñan màn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Ga̱to̱j nej suj ni̱ ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej suj hia̱j, dadin' gà' gisîj orâ, nàgà'huì' nej sij ñùnj riñan nej sí gakï̱n'ïn.

46Ga̱na̱chi nej suj ni̱ ga̱'a̱nj nê'; ni̱ gi̱ni̱'hiaj nej suj, dadin' gà' gahuin nìchrùn' sí nàgà'huì' ñùnj.

47Nga nïn' a'min Ma̱'an Jesús nikïnj hiuj dânj, ni̱ guyumân Judas Iscariote, ni̱ sô' huin 'ngo̱ nej yùhuìj sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an, ni̱ 'na̱' ûta gà'ì nej guiì ngà sô' ni̱ ni̱ka̱j nej guiì dânj yîti ngà chrun gurûtin 'na̱' ninj, dadin' ga'nḩ́n nej rej huin ña̱an nga nej síchìj achij i ga'na' ninj.

48Ni̱ ga'hui' Judas, 'ngo̱ da'nga'a ni̱ gataj sô': —Sí ga̱chru̱n du'huá, ni̱ sí dan huin; ni̱ gi̱da'a nej suj sô' na̱nj ánj.

49Ni̱ aché sô' 'na̱' sô' ni̱ gataj sô': —Hua̱ nìn nne Ma̱'ân rè' gà' Maestru'. Ni̱ gachrûn du̱'hua sô' yi'nḩ́n riñan Ma̱'an Jesús.

50Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sô': —Sò' huin sí ni̱ka̱j dugui' ngàj ni̱ ahuin sun 'na' rà'aj. Hiô' ni̱ ga'na' nichì nej sí dânj ni̱ gida'a nej sô' Ma̱'an Jesús, ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj nej sô'.

51Sani̱ giri 'ngo̱ sí ni̱kï̱n' ngà Ma̱'an Jesús si-yitî sô', ni̱ ga'ne' sô' rakïj si-musû rej huin ña̱n nïn'ïnj.

52Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí dânj: —Gànà'nïnj sà' si-yitî' ñan nunj; dadin' daran' nej sí dagahui' ngà yîti ni̱ ngà yîti gàhuì' nej sij na̱nj ánj.

53Ganïn ruhuâ' sisi̱ si̱ ga'hue gà'mìn ngà Ma̱'an Rê akuan' nï̱n, ni̱ si̱ rikij yùhuìj batayón nej ángel ga̱'na̱' du̱nanin ninj ñùnj rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

54Sanı̱ dàj gạ'hue gìsìj nuguan' nnùn riñan si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' huạ niñạn si dànanj gạhuin hiạj dọj.

55Nı̱ orâ dânj nı̱ gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej guiì rìgì màn hiuj dânj: —Dàj rûn' gi'hiaj nej suj nga 'nạ' gı̱da'a nej suj sí tụu nı̱ nı̱kạj nej suj yîti ngà chrun gurûtin, huê danj gi'hiaj nej suj ngàj. Daran' nej gui gané ngà nej suj guendâ gidigán ruhuâ nuhuî nìko, sanı̱ nun gı̱da'a nej suj ñùnj.

56Sanı̱ huê dànanj gạhuin da'nga, nı̱ gisîj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' ga'min nej sô' gataj dàj gạhuin àsìj diû rı̱ki. Hiô' nı̱ gudunâj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun Mạ'an Jesús, nı̱ gunânj nej sô' nı̱ ga'anj nej sô'.

57Nı̱ gida'a nej sô' Mạ'an Jesús nı̱ nı̱kạj nej sô' ga'anj nej sô' riñan rej huin ñạn nǐn' gù'nàj Kaifás, nı̱ màn chre' nej maestrû chrụn ley ngà nej síchìj achij i.

58Nı̱ ginikò' Pedro nda gàn' huaj sô' rukû nej sí gida'a Mạ'an Jesús nı̱ guchi' sô' riñan dukuâ rej huin ñạn nǐn'ïn; nı̱ gatûj sô', nı̱ ga'anj gạne sô' ngà nej sí dugumîn hue' huin nûhui, dadin' ruhuâ sô' gı̱nı̱'in sô' dàj gı̱ran' Mạ'an Jesús nı̱ dàj gạnạhuij daran'anj.

59Huê danj nı̱ ganahuin chrẹ' nej rej huin ñạan ngà nej síchìj achij i nı̱ daran' nej sí huin yi'nïn' nej sí nı̱kạj sụn riñan yuman'an, guendâ nànà'huì' nej sô' sí gạrạn ruhuâ nuguan' gidigañu'unj un rayi'î Mạ'an Jesús, da'nga nı̱ ga'hue dạgahui' nej sô' Mạ'an.

60Sanı̱ nun gìrì' nej sô' sí gạrạn ruhuâ rayi'ij, nùnj huin si ga'na' gà'ì nej sí ga'min nuguan' gidigañu'unj un, nı̱ nda ne' rùkù nǐn' ga'na' huìj sí ganata' nuguan' gidigañu'unj un,

61nı̱ gataj nguèj sí dânj: —Sí nânj gataj: "Gạ'hue dụguanêj hue' huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gạchı̱n huà'nǐnj gui nı̱ nạgı̱'hiaj ñún a'ngoj."

62Nı̱ ganayumàn rej huin ñạn nǐn'ïn nı̱ gataj sô': —Nitaj gà' si 'ngọ nuguan'an nikaj rè' gạtạj rè' ûn'. Dadin' garânj ruhuâ nguèj sí nânj rayi'î rè' ûn'.

63Sanı̱ dǐn ga du'hua Mạ'an Jesús. Hiô' nı̱ gataj rej huin ñạn' nǐn'ïn: —Ni'in Mạ'an Ña'anj huạ nì'nà'a si gachín nì'hia riñan', nı̱ gànàtà' gụnïn nej ñûnj si huê Mạ'ân' huin Cristo, Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

64Nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Nı̱ huê dàj rûn' gataj' nı̱ huê danj huín; nı̱ huạ sa gàtà gụnïn' nı̱ si àsìj gui hiạj nı̱ gı̱nı̱'in nej suj gané rà'a ne' huà' Mạ'an Ña'anj nùkuaj, nı̱ gà'nàj riñan nnga màn ne' yàtà'a.

65Nga gunïn rej huin ñạn nǐn'ïn nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús hiô' nı̱ gutù sô' sigan' sô' nı̱ gataj sô': —Ga'min kı̱j sí nan riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj. Nùnj huin si gı̱'hiô' nànà'huì' a'ngô nej sí gạrạn ruhuâ rayi'î sij gà' ûnj. Gà' gunïn nej suj, si akuan' nı̱n nı̱ ga'min kı̱j sij riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

66Dàj huin ruhuâ nej suj rà'aj. Nı̱ nanikàj nej sí dânj nı̱ gataj nej sô': —Huạ niñạn si da'hui sij gàhuì' sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

67Hiô' nị gachra stanûj nej sí dânj riñan Mạ'an Jesús, nị ga'hui' nej sô' guchru'u nị gara'hui nej sij riñan Mạ'an.

68Nị gataj nej sô' gụnïn Mạ'an: —Cristo, gạtạj sò' ahuin go'ngọ nej ñûnj ga'hui' ni'hiâ' staj.

69Nị nne Pedro nẹ' yẹ' riñan dukuâ rej huin ñạn nǐn'ïn; nị ga'na' nichì 'ngọ siyànà gi'hiaj sun riñan rej huin ñạn nǐn'ïn, nị gataj siyànà dânj gụnïn sô': —Huê sò' huin sa nịkạj dugui' ngà Jesús sa 'nạ' riñan hio'ó Galilea huaj.

70Sanị nun gạ'huẹj sô' si huê sô' huin sí nịkạj dugui' ngà Mạ'an Jesús riñan daran' nej guiì màn hiuj dânj, nị gataj sô': —Nun ni'ín sô' ràyì'ì ga'min' dan mánj.

71Nị gahui sô' nị ga'anj sô' ne' rịñạn rahue' dânj, nị gini'in a'ngô siyànàa sô', nị gataj siyànà dânj gụnïn nej guiì màn hiuj dânj: —Huê si sina'u nịkïn' hiuj nânj huin sa nịkạj dugui' ngà Mạ'an Jesús sa 'nạ' riñan hio'ó Nazaret.

72Sanị nun gạ'huẹj ñûn Pedro si nịkạj dugui' sô' ngà Mạ'an Jesús nị gataj sô': —Ni'in yàngà' Mạ'an Ña'anj an, si nun ni'ín sí ràyì'ì gataj nej suj dânj mánj.

73Ne' rùkù doj nị ga'na' nichì nej sí màn hiuj dânj nị gataj nej sô' gụnïn Pedro: —Yàngà' hia nǐn' nị huê' huin sí nịkạj dugui' ngà nej sô' nìkò' rukû sí nan, dadin' dàj rûn' a'min nej sij huê danj ga'min' nạnj ánj.

74Hiô' nị gayi'ì Pedro nị ga'min kïj sô' nị gataj sô': —Ni'in yàngà' Mạ'an Ña'anj an si nun ni'ín sí ràyì'ì a'min' dânj mánj: Nị ne' rùkù nị gaguâj dê'lọj o.

75Hiô' nị gananun ruhuâ Pedro nej nuguan' gataj Mạ'an Jesús: "Dadin' nga nǐn' gàchin gạguạj dê'lọj o, nị gà' gisîj huà'nǐnj gataj' si nun ni'în' ñùnj." Nị gahui Pedro ne' yẹ' hue' dânj nị gayi'ì sô' nị ûta dugue'e sô'.

San Mateo 27

1Nị ne' nìgàn' a'ngô gui dânj, nị daga'min dugui' daran' nej rej huin ñạan ngà nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an, dàj gị'hiaj nej sô' gạ'hue gạrạn ruhuâ nej sô' nị gàhuì' Mạ'an Jesús.

2Nị gumînj nej sô' Mạ'an Jesús, nị nịkạj nej sô' ga'anj nej sô' riñan Poncio Pilato, dadin' sí nânj huin gobernador.

3Nga gini'in Judas, sô' naga'hui' Mạ'an Jesús si giri' nì'hia gàhuij, nị nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâ sô' rayi'î sa gi'hiaj sô', huê danj nị naga'hui' sô' kọ chị' san'anj plata ganahuin rạ'a sô', riñan nej rej ngà riñan nej síchìj achij i.

4Nị gataj sô': —Gi'hiâ gakïn'ïn dadin' naga'huí 'ngọ sí nitaj gakïn' ata. Sanị nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Nùnj huin si gị'hiaj nej ñûnj ganahuij nej ñûnj ruhuâ nej ñûnj rà'aj. Ni'hiaj sò' dàj ran' nạnj ánj.

5Nị guduguêj sô' nej san'anj plata ganahuin rạ'a sô' ruhuâ nuhuî nìko, nị gahui sô' nị ga'anj gọdoko' sô' mạ'an sô' yàtà' huê danj nị gahui' sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Ni̱ ganakaj nej rej huin ña̱an, nej san'anj dânj, ni̱ nadigi'ñûn nej sô' nùnj huin si gi̱'hiaj nej sô' ngà san'anj dânj ni̱ gataj nej sô': —Nitaj si dùgùnàj huaj si gà'nĩ̀n' gi̱nun san'anj nânj siganĩ̂nj nej san'anj ofrenda, dadin' san'anj gahuin du'hue tun huin na̱nj ánj.

7Ni̱ ne' rùkù nga gisîj naduyâ nej sij nuguan'an nùnj huin si gi̱'hiaj nej sij ngà san'anj nânj, ni̱ girânj nej sij do'ó sí gi'hiaj ruj, ni̱ ga̱huin hio'ó ñan gàchìn' nej sij nej sí 'na̱' a'ngô yuman'an.

8Rayi'î dânj ni̱ gù'nàj hio'ó dânj nda gui hia̱j: Hio'ó gahuin du'hue tun.

9Ni̱ huê danj ni̱ gisîj nuguan' ga'min Jeremías sô' gataj dàj ga̱huin nga gataj sô': "Ni̱ gida'a nej sij ko̱ chi̱' san'anj plata, san'anj gahuin du'hue Ma̱'an sa gudu'huêj nej da'ní Israel dadin' huê danj ga du'hue gi'hiaj nej sij,

10ni̱ ngà san'anj dânj girânj nej sij do'ó sí gi'hiaj ruj, dàj rûn' ga'nïn' Ma̱'an Señor suun riñânj."11Hiô' ni̱ ni̱ki̱n' Ma̱'an Jesús riñan síchìj gobernador; ni̱ gachîn na'anj sô' Ma̱'an ni̱ gataj sô': —Huê rè' huin Rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej judío nî'. Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: Huê dàj rûn' taj' ni̱ huê danj huín.

12Nga garânj ruhuâ nej rej huin ña̱an ngà nej síchìj achij i rayi'ij ni̱ gà' si 'ngo̱ nuguan'an nun du̱nani̱ka riñan nej sô'.

13Hiô' ni̱ gataj Pilato gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Nunĩ̂n' dadin' ûta garânj ruhuâ nej sij rayi'î' mínj.

14Sani̱ nun dunanikàj Ma̱'an Jesús gà' si 'ngo̱ nuguan'an riñan gobernador; hiô' ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ sô' sa gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

15Gui nga gùyùmàn gi'ñanj pascua ni̱ gà' gu'ñûn síchìj gobernador guendâ gi̱ri̱ sô' ga̱hui̱ 'ngo̱ sí 'ni̱nj dukuâ ga'a sí garan' ruhuâ nej sí yùmàn'an.

16Ni̱ 'ni̱nj 'ngo̱ sí gù'nàj Barrabás dukuâ ga'a, ni̱ daran' nej guiì yùmàn'an ni'in si ûta ga̱ninĩ̀n' hua sô'.

17Ni̱ màn chre̱' nej sij ni̱ gataj Pilato gu̱nïn nej sij: —Ahuin go'ngo̱ nguèj sí nânj garan' ruhuâ nej suj si gìrìj ruhuâ dukuâ ga'a rà'aj: Ruhuâ nej suj si gìrìj Ma̱'an Jesús, sô' gù'nàj Cristo nî'.

18Dadin' gà' ni'in Pilato sisi̱ si̱ huin yìkòj ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma̱'an Jesús rayi'î dan ni̱ naga'hui' nej sij Ma̱'an riñan sô'.

19Nga nĩ̀n' nne Pilato ñan gi'hiaj hia sô' gaki̱n'ïn, ni̱ ga'nĩ́n nika sô' 'ngo̱ nuguan'an guchi' riñan sô' ni̱ gataj yugûn' dânj: "Si̱ gata rùhuà' sina'u dan dadin' nitaj gaki̱n'ïn ata mánj; dadin' ñan' hia̱j ni̱ ûta ga'nĩ́n rayi'ij na̱nj ánj."

20Sani̱ ûta daga'min nej rej huin ña̱an ngà nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an si gàchìnj nì'hiaj nej guiì riñan gobernador si gi̱'hiaj sô' sunuj u ni̱ gi̱ri̱ sô' dukuâ ga'a síchìj gù'nàj Barrabás, ni̱ gachín nì'hiaj ninj si gàhuì' Ma̱'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Nanikàj gobernador nị gataj ñûn sô': —Ahuin go'ngọ nguèj sí nânj garan' ruhuâ nej suj si gìrìj dukuâ ga'a rà'aj. Nị gataj nej sij: —Ruhuâ nej ñûnj si gịrị rè' dukuâ ga'a sí gù'nàj Barrabás.

22Nị gachín na'anj Pilato nị gataj sô': —Nùnj huin si gị'hia ngà Mạ'an Jesús sô' gù'nàj Cristo rà'aj. Nị gataj daran' nej guiì: —Ruhuâ nej ñûnj si dụnikò' rùgùtsì rè' sí dan riñan rugutsìi nạnj ánj.

23Nị gataj gobernador: —Nị ahuin sa a'nan' gi'hiaj sô' rà'aj. Sanị dànanj dugu'nïn' nej sij gaguâj nùkuaj nej sij doj nị gataj nej sij: —Ruhuâ nej ñûnj si gọdoko' rùgùtsì rè' sí dan.

24Nị gayakaj guendâ Pilato si na'huej ruhuâ nej sij gịda'a nej sij si-nùguàn' sô', dadin' dànanj nùkuaj doj gaguâj nej guiì naru'hui' hiuj dânj, huê danj nị gida'a sô' nne huìj i nị nani'hia' sô' ra'a sô' riñan daran' nej guiì yùmàn'an nị gataj sô': —Sê ñùnj gị'hiaj gàhuì' sí nânj mánj, yichrá nej suj tá gakïn' dan nạnj ánj.

25Nị nanikàj da' huạ gè nej guiì yùmàn'an nị gataj ninj: —Gạ'hue gitàj gakïn' dânj yichrá nej ñûnj, nị gita yichrá nej da'ní nej ñûnj nạnj ánj.

26Hiô' nị giri Pilato ruhuâ dukuâ ga'a sí gù'nàj Barrabás; nị nga gisîj guta' nej sij nne' tàj aga'a raạ yichrá Mạ'an Jesús, nị naga'hui' Pilato Mạ'an Jesús guendâ dụnikò' rùgùtsì nej sij.

27Hiô' nị nịkạj nej si-stadû síchìj gobernador ga'anj nej sô' Mạ'an Jesús ñan nne dukuâ suun, nị nagi'hiaj chrẹ' sô' daran' nej stadû màn hiuj dânj nị nda ganikàj chre mân daran' nej sij ne' rùkù Mạ'an Jesús.

28Nị giri nej sí dânj sigan' Mạ'an Jesús, nị guta' nej sij 'ngọ atsîj mạre yichrá Mạ'an guendâ gịnikej.

29Nị ga'nḗn nej sij 'ngọ korona tanj ganachrâj nej mạ'an nej sij ahui Mạ'an Jesús, nị gachrîj nej sij 'ngọ chrun gi'nïnj ra'a ne' huà'aj; nị ganikïn' rúdàkòj nej sij riñanj, nị ga'min duku nej sij riñanj nị gataj nej sij: —Nne nì'nà' Mạ'an Rey nịkạj sụn riñan nej judío.

30Nị gachra stanûj nej sij riñan Mạ'an Jesús, nị gida'a nej sij chrun 'nịnj ra'a nị garrûn nej sij ahui Mạ'an.

31Ne' rùkù nga gisîj ga'min duku nej sij riñanj, nị ga'nêj nej sij atsîj guta' nej sij yichra, nị gana'nḗn nej sij sigan'anj, nị ginikaj nej sij ga'anj dụnikò' rùgùtsì nej sij Mạ'an.

32Nga gahui nej sij huaj nej sij ngà Mạ'an Jesús, nị ganari' nej sij 'ngọ sí 'nạ' yuman' Sirene nị Simón gù'nàj sô'; nị gi'hiaj guesâ nej sij si gạta sô' rugutsìi gạ'ạnj sô'.

33Nị nga guchi' nej sij ñan gù'nàj Gólgota, nị nânj ruhuaj gạta dakan ñan màn kúu.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

34Ni̱ dunachej nej sij nne chruj uba ngà si-gài' yuku ni̱ ga'hui' nej sij go'o Ma̱'an Jesús; sani̱ ne' rùkù nga gayakaj Ma̱'an Jesús da'nga'a, ni̱ nun go̱'oj nne dânj.

35Nga gisîj dunikò' rùgùtsì nej sij Ma̱'an, ni̱ gunuchra' da̱'a̱j nej sij sigan'anj, ni̱ guduguêj nej sij número riñan sigan'anj, ni̱ huê dànanj gahuin da'nga gisîj nuguan' gataj sô' ga'min dàj ga̱huin nga gataj sô': "Gunuchra' da̱'a̱j nej sij si-ga'án ni̱ riñan si-ga'án guduguêj nej sij número."

36Ni̱ ga'anj ga̱ne nej sij dugumîn nej sij ni̱ ûta sà' gini'hiaj nej sij.

37Ni̱ gachrûn nej sij 'ngo̱ ruguechrà'a ne' a̱hui Ma̱'an Jesús ni̱ nuguan' gachrûn nej sij huin: "NÂNJ HUIN JESÚS, MA̱'AN REY NI̱KA̱J SU̱N RIÑAN NEJ JUDÍO."

38Huê danj na̱nj godoko' nej sij riñan rugutsìi huìj sí tu̱u ngà Ma̱'an ni̱ 'ngo̱ sô' ginikò' ra'a ne' huà'aj, ni̱ a'ngô sô' ginikò' ra'a ne' chrïn.

39Nej sí gachîn huaj hiuj dânj ni̱ gachîn nej sô' nuguan'an riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ nda dugunûn ahui nej sô'.

40Ni̱ gataj nej sô': —Sò' gataj si du̱guane' nûhui, ni̱ ga̱chi̱n huà'nïnj gui ni̱ gànàsìj ñûn a'ngoj gi̱'hiá' gataj, hia̱j ni̱ gi'hiâ sò' si ga̱na̱ni̱n Ma̱'ân'; si yàngà' huîn' Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga̱na̱ni̱nj riñan rugutsìi àj nîn.

41Ni̱ huê danj na̱nj ga'min duku nej rej huin ña̱an, ni̱ huê danj na̱nj ga'min duku nej maestrû chru̱n ley, ngà nej sí chru̱n ley ni̱ nej síchìj achij i riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô':

42—Gananin a'ngô nej guiì gi'hiaj sí dan, sani̱ na'hue ga̱na̱ni̱n Ma̱'an si gi̱'hiaj sij; ni̱ si huin sij Rey riñan yuman' Israel, ni̱ ga̱na̱ni̱nj sij riñan rugutsìi, ni̱ gùyùmàn ruhuô' ni'in sij àj nîn.

43Nu̱n ñan sij Ma̱'an Ña'anj an: Hia̱j ni̱ ga̱na̱ni̱n sij gi̱'hia si 'ì ruhuaj ni'in sij, dadin' gataj sij: Hué huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

44Ni̱ huê danj na̱nj gachîn nej sí tu̱ nìkò' riñan rugutsìi nuguan' riñan Ma̱'an Jesús.

45Ni̱ àsìj aga' yùhuìj i gahuin ru̱mi̱n' nïn' gàchrà' riñan hio'óo nda gisîj aga' huà'nïnj ïn.

46Nga huaj gìsìj aga' huà'nïnj ïn ni̱ ûta nùkuaj ga'min Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Elí, Elí, lama sabactani. Ni̱ nânj ruhuaj gata: Huê Ma̱'ân rè' huin Da'ân, huê Ma̱'ân rè' huin Da'ân, nùnj huin saj ni̱ gudunâj 'ngo̱ rïn' Ma̱'ân rè' ñùnj rà'aj.

47Ni̱ gunïn da̱'a̱j nej guiì màn hiuj dânj nuguan' gataj Ma̱'an Jesús: Ni̱ gataj ninj: —Gakín sij ga̱'na̱' Elías.

48Ni̱ orâ chre ni̱ gunânj 'ngo̱ nej sí màn hiuj dânj ga'na' sô' ni̱ gida'a sô' 'ngo̱ rumin gachïj ï, ni̱ gutâj sô' nne ganachej chruj uba ngà nne na'hui hiùu, ni̱ guta' sô' ra̱ 'ngo̱ chrun ni̱ ga'hui' sô' go̱'o̱ Ma̱'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

49Sanı̱ gataj a'ngô dạ'ạj nej sí dânj: —Gànà'huìj akuan' sò' nı̱ gı̱nı̱'în' gạ'nạ' dụnaninj Elías sij nạnj ánj.

50Sanı̱ ûta nùkuaj ga'min ñûn Mạ'an Jesús, nı̱ naga'huij nanè nimanj riñan Mạ'an Ña'anj an.

51Hiô' nı̱ giyi'ne' dạ'ạj atsîj mmanj nìkò' ruhuâ hue' huin nûhui nı̱ gahuin huìj dasû, àsìj gayakaj ne' yàtà'a nda guchij ne' rı̱ki, nı̱ ga'huij ñûn riñan hio'óo, nı̱ giyichra' dạ'ạj nej huej e;

52nı̱ ganayi'nĩnj du'hua nej hiu'uj ñan gachin' nej sij nej nîman, nı̱ ûta gà'ì nneè kú nej sí gèe nej sô' gà' gahui' àsìj rı̱ki, nı̱ gana'nĩnj nej nîman;

53nı̱ gà' sı̱nı̱̈n gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nîman, nı̱ ne' rùkù nı̱ gahui a'ngô nej sí gèe ñan gingaj nej sô', nı̱ ga'na' nej sô' ñan nngaj yuman snà'ànj gèe, nı̱ gini'in ûta gà'ì nej guiì nej sô'.

54Ga'huij ñûn gini'in stadû kapitán ngà nej stadû màn dugumîn ñan gachin' nej sij nneè kú Mạ'an Jesús, nı̱ huê danj nạnj gini'in nej sij a'ngô nej sa gahuin hiuj dânj, nı̱ ûta guyu'hui' nej sij nı̱ gataj nej sij: —Yàngà' hia nı̃n' nı̱ sí nânj huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

55Nı̱ nda gàn' nikïn' ûta gà'ì nej siyànàa gini'hiaj ninj, nı̱ nej siyànà nânj huin sa ginikò' ga'na' rukû Mạ'an Jesús àsìj nda Galilea, nı̱ gunânj gı̱tsi ninj riñan Mạ'an.

56Nı̱ siganĩnj nej siyànà nânj nikïn' María Magdalena, María nni Jacobo ngà nni José, ngà nni nej da'ní Zebedeo.

57Nı̱ nga ginìn gui dânj, nı̱ ga'na' 'ngọ sí yı̱ru'hue nne yuman' Arimetea, nı̱ gù'nàj sô' José; nı̱ sô' huin sí ga'na' gahuin chrụn riñan Mạ'an Jesús.

58Sí nânj ga'anj gànàchìn' nneè kú Mạ'an Jesús riñan Pilato. Hiô' nı̱ ga'nïn' Pilato suun si gạ'hue nàgà'huì' nej sí màn dugumîn hiuj dânj nneè kú Mạ'an Jesús riñan sô'.

59Nı̱ gida'a José nneè kú Mạ'an Jesús, nı̱ duri'ñânj sô' atsîj gàtsìi nneè kú Mạ'an Jesús.

60Nı̱ guchruj sô' nneè kú Mạ'an Jesús ñan gà' hua yụgui gi'hiaj sô', nı̱ ne' rùkù nı̱ durumin sô' hiëj yàchìj hua garán du'hua hiu'uj ñan gachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús; huê danj nı̱ ga'anj sô'.

61Sanı̱ gunâj María Magdalena ngà a'ngô María hiuj dânj, nı̱ nne nguèj ninj ne' ñạn ñan gachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús.

62A'ngô gui dânj nı̱ ne' rùkù nga gà' gisîj gi'hiaj yụgui nej sij sa yạ nej sij, nı̱ ganahuin chrẹ' nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley riñan Pilato,

63nı̱ gataj nej sô': —Señor, gananun ruhuâ nej ñûnj si gataj sí gidigañu'unj nânj, nga nı̃n' gane nì'nà' sô': Si gạchı̱n huà'nı̃nj gui nı̱ gànà'nı̃nj sô' siganĩnj nej nîman.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

64Gà'nǐn' rè' suun riñan nej si-stadû rè', nị gị'hiaj yìtǐnj nej sô' ñan nngaj nneè kú sí dânj nda gìsìj huà'nǐnj gui, dadin' gạ'hue gạ'nạ' nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan sij ne' ñàn'an, nị gị'hiaj tụ nej sô' nneè kú sij, nị gạtạj nej sô' gụnïn nej sí yùmàn'an: "Si gana'nî̂nj sij siganî̂nj nej nîman." Nị dànanj ûta a'nan' doj gaj gà' da' sa sịnïïn nạnj ánj.

65Nị gataj Pilato gụnïn nej sij: —Hiuj dânj mân 'ngọ yi'nïn' nej stâdu, nị gạ'hue gịnikaj nej suj gạ'ạnj nej suj nị gị'hiaj yìtǐnj nej suj du'hua hiu'uj dânj dàj rûn' huaj gini'in nej suj.

66Hiô' nị ga'anj gị'hiaj yìtǐnj nej sij ñan nngaj nneè kú Mạ'an Jesús, nị gachrîj nej sij da'nga'a riñan hiëj garán du'hua hiu'uj dânj nị ganî̂n nej sij stâdu ganikïn' dugumîn hiuj dânj.

San Mateo 28

1Nga gachîn gui ganarânj rûhua, nị nga nǐn' ruhuâ gìyìgǐn gui gụdûngu, nị ga'na' gịnị'hiaj María Magdalena ngà a'ngô María, ñan gachin' nej sij nneè kú Mạ'an Jesús.

2Nị ûta nùkuaj ga'huij 'ngọ ñûn dadin' ga'na' 'ngọ si-ángel Mạ'an Señor, ne' yàtà'a nị nga guyumanj hiuj dânj, nị guxunj hiëj garán ñan gachin' nej sij Mạ'an Jesús, nị ga'anj gạne riñan hiëj dânj.

3Nị huaj dàj rûn' hua 'ngọ sa giràn gi'hiaj du'hui, nị dàj rûn' gàtsì hua 'hue'e huê danj hua gàtsì sigan'anj.

4Nị nga gini'in nej stâdu dàj gahuin nị ûta guyu'hui' nej sô' dadin' ga'na' 'ngọ ángel nị nda nagunanj nneè kú nej sô' nị nda gininj rumin' nej sô' gi'hia;

5Sanị nanikàj ángel nị gata, gụnïn nej siyànà nịkịn' hiuj dânj: —Sị guyu'hui' nej suj mánj; dadin' ni'ín si nana'hui' nej suj Mạ'an Jesús, sô' dunikò' rùgùtsì nej síi riñan rugutsìi.

6Nitaj nngaj hiuj nânj gà' mánj, dadin' gà' gana'nïn siganî̂nj nej nîman dàj rûn' gata, nị gạ'nạ' gịnị'hiaj nej suj ñan ginga.

7Hiô' nị gạ'ạnj nej suj, nị gànàtà' nej suj gụnïn nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: "Si gà' gana'nî̂n siganî̂nj nej nîman, nị gà' hua ne' ñạan riñan nej suj nda yuman' Galilea; nị hiuj dânj gịnị'in nej suj Mạ'an." Nị huê dànanj gatâ riñan nej suj nạnj ánj.

8Hiô' nị gahui nej siyànà dânj, ñan gachin' nej sij Mạ'an Jesús nị nụn yu'hui' ruhuâ ninj nị huê danj nạnj ûta ganahuin nìhià' ruhuâ ninj, nị gunânj ninj ga'anj gànàtà' ninj sa gụnïn ninj dânj riñan nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús,

9Hiô' nị ganikïn' Mạ'an Jesús riñan ninj nị gata: Man yụgue'. Nị ga'na' nichì ninj, nị gananạn ninj dakó Mạ'an, nị ginûn ñạ'ạnj ninj Mạ'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Hiô' nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Sı̱ gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj mánj; gạ'ạnj nej suj nı̱ gànàtà' nej suj sa gini'in nej suj riñan nej dinĩn, da'nga nı̱ gạ'ạnj nej sij yuman' Galilea, nı̱ hiuj dânj gı̱nı̱'in nej sij ñùnj.

11Nga nĩn' aché nej siyànà nânj huaj ninj, nı̱ ga'anj dạ'ạj nej sí stâdu nı̱kı̱n' dugumîn hiuj dânj yuman' snà'ànj Jerusalén, nı̱ ganata' nej sô' riñan nej rej huin ñạan daran' nej sa gini'in nej sô' gahuin.

12Nı̱ ga'anj gạnạrı̱sna'anj nej rej huin ñạan ngà nej síchìj achij i, nı̱ daga'min dugui' nej sij nı̱ ûta nìko san'anj an ga'hui' nej sij riñan nej sí stadû.

13Nı̱ gataj nej sij: —Gạtạj nej suj nı̱ nga nĩn' gatoj nej ñûnj ne' ñàn'an nı̱ ga'na' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan sí dânj nı̱ gi'hiaj tụ nej sô' nneè kú sij.

14Nı̱ asà' gunïn gobernador nej nuguan' nânj, nı̱ sı̱ giriñun ruhuâ nej suj dadin' dụna'huej nej ñûnj rayi'î nej suj, nı̱ gı̱'hiaj nej ñûnj si gạnạnı̱n nej suj.

15Nı̱ gida'a nej sí stadû san'anj an, nı̱ duya'nĩn nej sô' nej nuguan'an dàj rûn' gataj nej rej huin ñạan, nı̱ nuguan' nânj huin sa gaya'nĩn siganĩnj daran nej judío nda gui hiạj.

16Nı̱ ga'anj nej yàn nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nda Galilea, raạ kïj ñan gataj Mạ'an Jesús si gànà'huìj nej sij.

17Nı̱ nga gini'in nej sij Mạ'an Jesús nı̱ ganikïn' rúdàkòj nej sij riñanj; sanı̱ huạ dạ'ạj nej sij gurugui' chì' ruhuâ ni'in Mạ'an.

18Nı̱ ga'anj nichì Mạ'an Jesús riñan nej sij nı̱ gata: —Daran' nej suun gạnạhuin ra'á nı̱ gı̱nikaj sùnj yàtà'a ngà riñan hio'óo.

19Huê danj nı̱ gạ'ạnj nej suj, nı̱ gı̱digân nej suj si gahuin chrụn nej guiì si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nĩn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nı̱ dụguata' nne nej suj nej guiì ngà siyụgui Mạ'an Rê Ña'anj an, ngà siyụgui Mạ'an Da'nin, nı̱ ngà siyụgui Mạ'an Espíritu Santo;

20Nı̱ gı̱dı̱gân nej suj si dạgahuin nej guiì daran' nej nuguan' ga'nïn' sùnj; hiô' nı̱ nné ngà nej suj daran' nej gui nda gạnạhuij yumiguìi. Nı̱ huê danj huin rû'huaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Marcos

San Marcos 1

1Gayi'ì sinïn nuguan' gi'hiaj ganani nej guiì ni ga'min rayi'î Ma'an Jesucristo huin Da'ní Ma'an Ña'anj an.

2Dàj rûn' nnunj riñan danj Isaias sô' huin 'ngo sí gataj dàj gahuin: Hiaj rû'huaj ni gà'nïn 'ngo sí dânj ni ga'anj sinïn sô' ne' ñaan riñan', ni sí nânj gi'hiaj yugui nej guiì nga gùchì'.

3Ni ga'min nùkuaj sô' nga gane sô' riñan hio'ó hua nàkòo ni gataj sô': "Gi'hiaj yugui nej suj si-chrej Ma'an Señor; ni nagi'hiaj nika nej suj ma'an nej suj riñanj."

4Ni nga nne Juan riñan hio'ó nàkòo, ni duguata' nne sô' nej guiì ni gataj sô' si gànànìkàj ruhuâ nej guiì rayi'î si-gakïn' ninj, da'nga ni ga'hue ginikaj Ma'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î ninj.

5Ni ga'na' daran' nej guiì màn nej yuman' nìkò' Judea riñan Juan, ni huê danj nanj ga'na' daran' nej guiì màn Jerusalén; ni duguata' nne sô' ninj ruhuâ kïn Jordán, ni ganata' ninj si-gakïn' ninj riñan sô'.

6Ni nun Juan 'ngo atsîj huin duhuê yuku kameyu, ni 'nïnj nnïnj ganikàj gatïn sô' ni yâ sô' yirikí sta'naj a ngà gatsi' màn riki kïj ï.

7Ganata' sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan nej guiì ni gataj sô': —'Na' 'ngo sí dânj ne' rùkùj ni nika sô' sun yàkàan gà' da' ñùnj, ni giri'í sinà'àj a dunachí nnïnj anumin kanj 'nïnj dakó sô'.

8Ñùnj ni yàngà' ni duguata' nnêj ngà nnee nej suj; sani Ma'an ni duguata' nnej ngà Espíritu Santo nej suj.

9Ni gahuin nej gui dânj, ni ga'na' Ma'an Jesús ne' yuman' Nazaret huin do'ó Galilea, ni ga'anj gàtà' nnej riñan Juan ruhuâ kïn Jordán.

10Ni orâ chre nga gahui Ma'an riki nnee, ni ganayî'nïnj ne' yàtà'a, ni gini'in gininj Ma'an Espíritu Santo ga'naj ni huaj dàj rûn' hua 'ngo ya'àan ni gataj ahui Ma'an Jesús.

11Ni gunïn Ma'an Jesús ga'min Ma'an Ña'anj an nda ne' yàtà'a ni gata: —Sò' huin Da'nî ni ûta 'ì ruhuâj ni'ín sò'; ni ûta huin nìhià' ruhuâj ni'ín sò'.

12Ni ne' rùkù ni ginikaj Ma'an Espíritu Santo ga'an Ma'an Jesús riñan hio'ó hua nàkòo.

13Ni gane riñan hio'ó nàkòo huìj xia gui, ni duguane' Sichre gakïn'ïn riñanj, ni nne ngà nej yuku màn riki kïj ï; ni gunânj gitsi nej ángel riñan Ma'an.

14Ne' rùkù nga gatûj Juan dukuâ ga'a, ni ga'na' Ma'an Jesús ne' Galilea ni gidiganj nuguan' gi'hiaj ganani nej guiì ni dàj ginikaj sun Ma'an Ña'anj an riñan ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ni̱ gata: —Gà' gisîj diû ni̱ gà' gahuin nichrun' Ma̱'an Ña̱'a̱nj ne yàtà'a guendâ gi̱nikaj sunj; ni̱ nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-ga̱kïn' nej suj, ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej suj.

16Ni̱ gachîn Ma̱'an Jesús nìchrùn' du'hua nne ña̱'a̱nj gù'nàj Galilea, ni̱ gini'in Simón ngà dinḩn sô' Andrés, ni̱ nu̱n nguèj dìnḩnj sô' ga'nḩn nguèj sô' nnanj giri yukuaj a ruhuâ nne ña̱'a̱nj; dadin' huin nguèj sô' sí giri yukuaj aj.

17Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nguèj sô': —Ga̱'na̱' nguèj suj ni̱ gi̱nikò' nguèj suj rukû Ma'án, ni̱ gi̱'hiâ si ga̱huin nguèj suj sí gìrì' nej guiì gi̱nikò' rukû Ma'án.

18Ni̱ orâ chre ni̱ gudunâj nguèj sô' nnanj giri yukuaj a, ni̱ gi̱nikò' nguèj sô' rukû Ma̱'an Jesús ga'anj nguèj sô'.

19Gachîn Ma̱'an Jesús ga'an ne' ña̱n doj; ni̱ gini'in Jacobo da'ní Zebedeo ngà dinḩn sô' Juan, ni̱ nu̱n nguèj sô' ganachrâj nguèj sô' nnanj giri yukuaj a ruhuâ barku.

20Ni̱ gakḩn Ma̱'an Jesús nguèj sô'; ni̱ orâ chre ni̱ gudunâj nguèj sô' rej nguèj sô' Zebedeo ruhuâ barku ngà nej sí huin musu, ni̱ gi̱nikò' nguèj sô' rukû Ma̱'an Jesús ga'anj nguèj sô'.

21Ni̱ gatûj nej sij ruhuâ yuman' Kapernaúm; ni̱ gui ganarânj rûhua huin nga gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ hue' nûhui, ni̱ gidiganj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì.

22Ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ nej guiì ni'in ninj nej yì'nḩn' nuguan' gidiganj: Dadin' gidiganj dàj rûn' gidigân 'ngo̱ sí ni̱ka̱j suun, ni̱ nitaj si gidiganj dàj rûn' gidigân nej maestrû ni'in ley.

23Sani̱ ruhuâ hue' si-nùhuì nej sij nne 'ngo̱ sí dânj ni̱ ruhuâ nimân sô' nun nanè kïj huaa, ni̱ ga'min nùkuaj nanè kïj hua dânj.

24—Nùnj huin si huin ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' nej ñûnj rà'aj Jesús Nazareno. Ga'na' Ma̱'ân rè' guendâ du̱nahuí rè' nej ñûnj nî'. Ni'ín ahuin Ma̱'ân rè', huê Ma'ân rè' huin sa gèe riñan Ma̱'an Ña'anj an.

25Sani̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ dugunïn gà'ij nanè kïj hua dânj ni̱ gata: —Dḩn ga̱ne du'huâ' ráj ni̱ ga̱hui̱ ruhuâ nimân sí dan ni̱ ga̱'a̱nj ráj.

26Ni̱ gayi'ì nanè kïj hua dan ni̱ dugua'ì sta'uj sí dânj, ni̱ gaguâj nùkuaj sta'uj ni̱ gahui ruhuâ nimân sí dânj ni̱ ga'an.

27Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ daran' nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ ganarïsna'anj nej ma̱'an ninj siganḩnj ninj ni̱ gataj ninj: —Ahuin sí huin sí nânj rà'aj. Ahuin a'ngô yi'nïn' nuguan' nàkà huin sa ga'min sô', dadin' ga'nïn' su̱n sô' riñan nej nanè kïj huaa ni̱ dagahuin ninj riñanj sô' rà'aj.

28Ni̱ do̱j nḩn' diû ni̱ gaya'nḩn nuguan'an rayi'î sa sà' gi'hiaj Ma̱'an Jesús nḩn' gàchrà' riñan hio'ó ginikaj ñu'unj Estado Galilea.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Nga gahui nej sij ruhuâ hue' nûhui, nị ga'na' nej sij dukuâ Simón ngà Andrés, nị huê danj nạnj ga'na' Jacobo ngà Juan ngà nej sij.

30Nị nngaj nni yìchèj Simón a'nan' sachij i nị nụn gachi'i ñûn'; nị orâ dânj nị ganata' nej sij gụnïn Mạ'an Jesús si a'nan' sachij dânj.

31Hiô' nị ga'anj nichì Mạ'an Jesús ñan nngaj sachij dânj, nị gida'a ra'a ñûn' nị ganachi nika, nị orâ chre nị giyî'nej gachi'i ñûn', nị gayi'ì ñûn' nị gunânj gịtsi ñûn' riñan nej sij.

32Nga ginìn nị nga gà' gata' gui raạ kïj ï, nị ginikaj nej sij ga'na' nej sij riñan Mạ'an Jesús, daran' nej guiì a'nan'an, nị nej guiì nun ruhuâ nimân sa kïj ï.

33Nị ganara'hui' daran' nej guiì màn yuman' snà'ànj dânj, riñan rahue'e.

34Nị ganahuin daran' nej guiì a'nan'an ngà ahuin nạnj yi'ì gara'huẹ' ninj gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị girij ruhuâ nimân nej guiì ûta gà'ì nej sa kïj ï, nị nun gạ'nïn gạ'mịn nej sa kïj dânj dadin' ni'in ninj ahuin sa huin Mạ'an.

35Nị ganachi Mạ'an Jesús nga nỉn' hua nịgan' sta'u nị nga nỉn' hua rụmịn', nị gahui ga'an riñan hio'óo nàkòo nị ñan huạ nî'nïnj ïn, nị hiuj dânj ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an.

36Nị ûta nana'hui' Simón Mạ'an Jesús, nị huê danj nạnj nana'hui' nej guiì màn ngà Simón Mạ'an Jesús.

37Ganari' nej sij Mạ'an Jesús nị gataj nej sij gụnïn: —Nana'hui' daran' nej guiì Mạ'ân rè'.

38Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'ạnj nê' nej yuman' màn nìchrùn' nânj, da'nga nị ganatá si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj; dadin' huê rayi'î sun nânj huin ga'ná.

39Nị gidigân Mạ'an Jesús si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nej hue' nuhuî nne nỉn' gàchrà' riñan hio'ó Galilea, nị girij ruhuâ nimân nej guiì nej sa kïj ï.

40Nị ga'na' 'ngọ sí nnùn yi'ì lepra riñan Mạ'an Jesús, nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñanj nị ûta àko gachín nì'hiaj sô' riñanj; nị gataj sô': —Si ruhuâ Mạ'ân rè', nị gạ'hue gị'hiaj Mạ'an rè' si gạnạhuín.

41Nị gananîn àko ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in sí dânj, nị dunukuaj ra'a nị gagan' ra'a nneè kú sô' nị gata: —Garan' ruhuâj si gạnạhuin sà' nneè kú' nạnj ánj.

42Nị nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nị orâ chre nị giyî'nej yi'ì lepra riñan nneè kú sí dânj, nị ganahuin sà' nneè kú sô'.

43Hiô' nị ûta ga'nïn' sunj riñan sô', nị gata sisị sị gananîn sô' riñan nej guiì sa gi'hia ngà sô', huê danj nị gana'nïn nan sô' dukuâ sô'.

44—Nị gata: Nị'hiaj nị sị gataj' gụnïn gà' si 'ngọ nej guiì sa gi'hiâ ngà' mánj, sanị gạ'ạnj' nị gịdịgân' ma'ân' riñan rej, nị gà'huì' 'ngọ yuku guendâ ganahuin sà' riñan

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' ga'nïn' sụn Moisés guendâ gịnị'in nej sij sa sà' gi'hiâ ngà râj.

45Sanị nga ga'anj sí dânj nị gayi'ì sô' nị ûta duyi'nanj sô', nị duya'nïn sô' sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús ngà sô', nị rayi'î dânj nị na'hue gạtụ ràngà' Mạ'an Jesús yuman' snà'ànj dânj, hiô' nị gunâj Mạ'an Jesús ne' yẹ' yuman' snà'ànj dânj riñan hio'ó nàkòo nị ga'na' daran' nej yuman'an riñan Mạ'an.

San Marcos 2

1Nị gachîn dọj nej gui nị gatûj ñûn Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' Kapernaúm; nị gunïn nej guiì si nne ruhuâ 'ngọ hue'e.

2Nị ganara'hui' ûta gà'ì nej guiì, nị nda gachra chre ruhuâ rahue'e mân ninj nị huê danj nạnj na'hue gùchì' riñan rahue'e gimàn ninj; nị gidigân Mạ'an Jesús si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan ninj.

3Nị ata ga'ânj ran' nej síi 'ngọ sí na'hue gìsìkì' nneè kú, nị ga'na' nej sô' riñan Mạ'an Jesús.

4Sanị ñan nitaj dàj huaj gùchì' nej sô' ñan nne Mạ'an Jesús, dadin' màn ûta gà'ì nej guiì hiuj dânj, huê danj nị ga'nêj nej sô' sa tàj yichrá hue' ñan nne Mạ'an Jesús, nị gutâ' nej sô' 'ngọ hiu'uj u yichrá hue' dânj, nị hiuj dânj guduninj nej sô' nna tàj sí a'nan' dânj.

5Nị nga gini'in Mạ'an Jesús si guyumân yìtïnj ruhuâ nej sô', nị gata gụnïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú: —Dạ'ninj gà' ginikâ nimân nìko rayi'î nej si-gạkînt nạnj ánj.

6Nị nne dạ'ạj nej sí chrụn ley hiuj dânj, nị nadigi'ñûn nej sô' ngà ruhuâ nimân nej sô'.

7"Nùnj huin saj nị gataj sí nânj dànanj rà'aj. Ga'min kịj sô' riñan Mạ'an Ña'anj an. Nị ahuin sí gạ'hue gịnikaj nimân nìko rayi'î nej gakịn'ïn rà'aj, man 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa gạ'hue gịnikaj nimân nìko rayi'î nej gakịn'ïn nạnj ánj."

8Orâ nị garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús ngà nanè nimanj, dàj nadigi'ñûn nej sí nânj ngà nda ruhuâ nimân nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an nị gata: —Nùnj huin saj nị ganîn ruhuâ nej suj dànanj ngà ruhuâ nimân nej suj rà'aj.

9Ahuin go'ngọ nguèj sun nânj hua chì' doj gị'hiâ rà'aj, guendâ gàtà gụnïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú: "Gà' ginika nimân nìko rayi'î nej si-gạkînt" nej si gàtà: "Gạnạchi sò', nị gạnạkạj na tàj dan nị gạchẹ râj."

10Dùgùnàj huaj gịnị'in nej suj si nìkà suun riñan hio'óo guendâ gạ'hue gịnika nimân nìko rayi'î nej gakịn'ïn. Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú dânj:

11—Riñan sò' gàtà: Gạnạchi sò', nị gạnạkạj' na tàj dânj, nị nạn' dukuât ráj.

12Hiô' nị ganachi sí dânj orâ chre, nị ganakaj sô' na tàj sô', nị gahui sô' nị ga'anj sô' nị gini'in daran' nej guiì màn hiuj dânj, hiô' nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ ninj nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ga'min hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Ña'anj an, nị gataj ninj: —Nitaj gà' si 'ngọ ñùn gini'in nê' sí gị'hiaj dànanj gà' mánj.

13Ne' rùkù nị gahui ñûn Mạ'an Jesús ga'an ñan nụn nne ñạ'ạnj; nị ga'na' daran' nej guiì riñan Mạ'an nị gidiganj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj.

14Nị gachîn Mạ'an Jesús hua hiuj dânj, nị gini'in Leví huin da'ní Alfeo, nị nne sô' riñan 'ngọ chrun yîla guendâ ga'nêj sô' san'anj an riñan nej guiì yùmàn'an, nị gata gụnïn sô': —Gịnikò' sò' rukú. Nị ganayumàn sô' nị ga'anj sô' ngà Mạ'an Jesús.

15Nị nga nne Mạ'an Jesús rukû Mesa ruhuâ dukuâ Leví, nị nne ûta gà'ì nej sí ga'nẹj san'anj an guendâ sí nịkạj sụn riñan Roma ngà nej sí gi'hiaj gakïn'ïn nị huê danj nạnj nne nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj; nị màn ûta gà'ì nej guiì ginikò' Mạ'an Jesús ga'na' ninj.

16Nị gini'in nej maestrû chrụn ley ngà nej sí fariseo, si nne Mạ'an Jesús yaj ngà nej sí ga'nêj san'anj an nị ngà nej sí gakïn'ïn, nị gataj nej sô' gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụun: —Nùnj huin saj nị gi'hiaj Mạ'an si-Maestrû nej suj dànanj, nị nne sô' yâ sô' nị go'o sô' ngà nej sí ga'nêj san'anj an nị ngà nej sí gakïn'ïn rà'aj.

17Nị nga gunïn Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj nị gata: —Nej sí huạ sà'a nị nitaj si nana'hui' nej sô' sí gònò'òo mánj, sanị nej sí a'nan'an nị nana'hui' nej sô' sí gònò'òo. Ñùnj nị nun gà'nàj guendâ gàkỉn nej sí ganỉn ruhuâ si huin nej sô' sí nịkạa mánj ga'ná guendâ nej sí gi'hiaj gakïn'ïn nạnj ánj.

18Nị ga gịnịnẹj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Juan ngà nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan nej sí fariseo; nị ga'na' nej sô' nị gataj nej sô' gụnïn Mạ'an Jesús: —Nùnj huin saj nị nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Juan ngà nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan nej sí fariseo nị ga gịnịnẹj nej sô' rà'aj; nùnj huin saj nị nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'ân rè' nị nitaj si ga gịnịnẹj nej sô' rà'aj.

19Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'hue gạ gịnịnẹj nej sí huaj guruguñu'unj ñan huạ gi'ñanj ñan garan rạ'a 'ngọ síi, nga nỉn' nne sí gạrạn rạ'a dânj nạnj nî'. Sị ga'hue gạ gịnịnẹj nej sô' mánj.

20Sanị gùyùmàn gui nga gạ'nạ' gạ'nẹ nej sij, sí huin nika siyànà nânj hiô' nị huạ dạ'ạj nej gui nị gạ gịnịnẹj nej sij nạnj ánj.

21'Nitaj gà' si 'ngọ síi gana'nín 'ngọ dasû atsîj nàkàa riñan atsìj i re'è gà' giyi'ne' mánj, dadin' huê gè atsìj i nàkà dânj gị'hiaj gìyì'nè' atsìj i re'è dânj, hiô' nị dànanj gạhuin nìko ñan guyutù dânj gà' nạnj ánj.

22Gà' si 'ngọ síi nitaj si gachra nne bino nàkàa ruhuâ nnïnj re'èe; dadin' nne bino nàkà dânj gị'hiaj gùyùtù nnïnj re'è dânj; nị gạñạnj nỉn' nne bino nị gịrẹ̈' nnïnj dânj; Sanị nne bino nàkàa nị ruhuâ nnïnj nàkàa da'huî' gạchrô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Gahuin 'ngo̱ gui dânj nga gachîn Ma̱'an Jesús ñan gunun nej sij ni̱ gahuin gui ganarânj ruhuâ, hiô' ni̱ nga aché nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un riñan Ma̱'an huaj nej sô'; ni̱ gayi'ì nej sô' ni̱ girihiâj nej sô' kaa.

24Hiô' ni̱ gataj nej sí fariseo: —Gi̱ni̱'hiaj sò' dadin' nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej sô' dànanj ni̱ gui ganarânj ruhuâ huin gui nânj ni̱ nun gìyì'nǐn' suun si gi̱'hiaj nej sô' dànanj rà'aj.

25Sani̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Nun ga̱hia̱ nej suj dàj gi'hiaj David nga hua sa gàchin riñan sij, ni̱ nga ganachinj yi'naa riki sij ni̱ huê danj na̱nj ganachinj yi'naa riki nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sij mínj.

26Dàj gi'hiaj sij nga gatûj sij ruhuâ dukuâ Ma̱'an Ña'anj an, nga gahuin Abiatar rej huin ña̱n nǐn'ïn, ni̱ yâ sij rachrún gè tàj riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nun gìyì'nǐn' suun si ya̱ nej sí nàsìnùnj un rachrún dânj, dadin' man 'ngo̱ rïn nej rej huin sa ga̱'hue ya̱ nej rachrún dânj, sani̱ ga'hui' David yâ nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô' rachrún dânj.

27Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gui ganarânj rûhua gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an guendâ ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej síi, sani̱ sê si̱ gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an nej síi guendâ gui ganarânj ruhuâ mánj.

28Huê danj ni̱ ñùnj ni̱ huín Señor ni̱ka̱j su̱n riñan gui ganarânj ruhuâ.

San Marcos 3

1Ni̱ gatûj ñûn Ma̱'an Jesús ruhuâ hue' nûhui; ni̱ nne 'ngo̱ sí ganakò 'ngo̱ ra'a ruhuâ hue' dânj.

2Ni̱ ûta hue'ê gayakaj guendâ nej sij dadin' ruhuâ nej sij gi̱ni̱'in nej sij, si gui ganarânj ruhuâ ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Jesús ga̱na̱huin sí ganakò ra'a nânj, da'nga ni̱ ga'hue ga̱ra̱n ruhuâ nej sij rayi'î Ma̱'an Jersús.

3Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí ganakò ra'a dânj: —Gànàyùmàn sò' ni̱ ga̱nikïn' da̱nï̱n hiuj nânj.

4Ni̱ gata: —Dùgùnàj huaj si gui ganarânj rûhua ni̱ gi̱'hio' sa sà'a nî', si dùgùnàj huaj si gi̱'hio' sa a'nan'an sà', dùgùnàj huaj si gi̱'hio' si ga̱na̱ni̱n 'ngo̱ guiì nî', si dùgùnàj huaj si da̱gahui' 'ngo̱ guiì sà'. Sani̱ dǐn gane du'hua nej sij.

5Hiô' ni̱ gini'hiaj Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'man ruhuâj ni̱ gananî̱n ruhuaj ni̱ gini'hia nǐn' gàchrà' ne' rùkuj, dadin' ûta 'tsì hua ruhuâ nimân nej sij, ni̱ gata gu̱nïn sí ganakò ra'a dânj: —Du̱nukuâ sò' ra'ât. Ni̱ dunukuâ sí dânj ra'a sô', ni̱ ganahuin nì'nà' ra'a sô'.

6Ni̱ nga gahui nej sí fariseo ga'anj nej sô', ni̱ daga'min dugui' nej sô' ngà nej yi'nïn' nej sí herodianos rayi'î Ma̱'an Jesús, dadin' huin ruhuâ nej sô' da̱gahui' nej sô' Ma̱'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Sanı̱ gahuin anêj Mạ'an Jesús ngà nej sí ga'na' gahuin chrụn riñanj nı̱ ga'an ñan nụn nne ñạ'ạnj, nı̱ huê danj nạnj ginikò' ûta gà'ì nej guiì màn Galilea. Nı̱ huê danj nạnj ga'na' nej guiì màn Judea.

8Nı̱ huê danj nạnj ga'na' nej guiì màn Jerusalén, nı̱ nej guiì màn Idumea, nı̱ nej guiì màn ané du'hua kïn Jordán, nı̱ nej guiì màn ganikàj rukû Tiro nı̱ nej guiì màn Sidón, nı̱ gunïn ninj sa nìko sta'u gi'hiaj Mạ'an Jesús; nı̱ ûta gà'ì nej guiì ga'na' riñan Mạ'an.

9Nı̱ gata gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj si gà' gạ yụgui 'ngọ barku, rayi'î guendâ ûta man nej guiì, da'nga nı̱ si ganĩn dugui' ninj ngà Mạ'an.

10Dadin' ûta gà'ì nej guiì a'nan'an ganahuin gi'hiaj Mạ'an Jesús; nı̱ man si gagan' ra'a ninj nı̱ ganatûj dạ'ạj ninj ñan nikïnj.

11Nı̱ nga gini'in nej nanè kı̱j huaa Mạ'an Jesús nı̱ ganikïn' rúdàkòj ninj riñanj, nı̱ gaguâj nùkuaj ninj nı̱ gataj ninj: —Sò' huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

12Sanı̱ ûta dugunïn gà'ì Mạ'an Jesús nej nanè kı̱j hua si dĩn gạne du'hua ninj, nı̱ sı̱ gananĩn ninj ahuin sa huin Mạ'an.

13Ne' rùkù nı̱ gahui Mạ'an Jesús ga'an raạ 'ngọ kı̱j ï nı̱ gakı̱n nej sí garan' ruhuaj; nı̱ ga'na' nej sô' riñanj.

14Nı̱ ganaguij yùhuìj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj, guendâ gı̱nikaj dugui' nej sô' gạchẹ nej sô' ngà Mạ'an, nı̱ huê nej sô' huin sa gạ'nïn gạ'ạnj gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan a'ngô nej guiì.

15Nı̱ ga'huij si gı̱nikaj sụn nej sô' nı̱ gı̱rı̱ nej sô' sa kı̱j ï ruhuâ nimân nej guiì.

16Nı̱ ganaguij Simón, nı̱ dugû'na Pedro gahuin siyụgui sô'.

17Nı̱ Jacobo huin da'ní Zebedeo, nı̱ Juan huin dinĩn Jacobo, nı̱ nguèj sí nânj gutaj Boanerges raạ siyụgui nguèj sô', nı̱ nânj ruhuaj gạta sí huin da'ní du'hui;

18nı̱ ganaguij Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo huin da'ní Alfeo, Tadeo, Simón sí 'nạ' riñan hio'ó Kanaán.

19Nı̱ Judas Iscariote, sí nânj huin sí naga'hui' Mạ'an Jesús. Ne' rùkù nı̱ gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ hue'e ngà nej sí nìkò' rukuj

20Nı̱ nda nanè chre ganara'hui' ûta gà'ì nej guiì, nı̱ gà' nitaj si giyi'nĩnj riñan nej sij yạ nej sij.

21Nı̱ nga gunïn nej dugui' Mạ'an Jesús, nı̱ ga'na' nej sô' guendâ gạnạkạj nej sô' Mạ'an; dadin' gataj nej sô': Si sinún Mạ'an.

22Sanı̱ guyumân nej maestrû chrụn ley màn Jerusalén nı̱ gataj nej sô': —Si nụn Beelzebú ruhuâ nimân Mạ'an Jesús, nı̱ ô' huin sa ga'nïn' riñan nej sa kı̱j ï nı̱ rayi'î dan nı̱ ga'hue girij nej sa kı̱j ï ruhuâ nimân nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Ni̱ gakḟn Ma̱'an Jesús ga'na' nej sij, ni̱ ga'min 'ngo̱ nuguan' ráan riñan nej sij ni̱ gata: —Dàj ga̱'hue gi̱'hiaj sichre ni̱ gi̱rij ne' ye̱'e ma̱'an ruhuâ nimân 'ngo̱ guiì rà'aj.

24Ni̱ si gìyìchrà' da̱'a̱j nej guiì ni̱ka̱j ñu'unj 'ngo̱ rey, ni̱ si̱ ga'hue gi̱ngaj nâ doj yuman' ni̱ka̱j ñu'unj sô' ga̱' mánj.

25Ni̱ si gìyìchrà' da̱'a̱j nej guiì màn ruhuâ 'ngo̱ hue'e, ni̱ si̱ ga'hue ga̱ nùguàn'an ruhuâ ninj gà' mánj.

26Ni̱ si gu̱ni̱n' sichre ngà ma̱'an, ni̱ gìyìchrà' da̱'a, ni̱ si̱ ga'hue ga̱ne naj doj gà' mánj. Dadin' gà' ganahuij diû ga̱ne na̱nj ánj.

27'Gà' si 'ngo̱ síi si̱ ga'hue ga̱tu̱ ruhuâ dukuâ 'ngo̱ sí hua̱ yiru'huee guendâ gi̱'hiaj tu̱ sô' nej rasu̱n huin si'hiaj sí dânj, dadin' gà' si̱ni̱n da'hui sô' gu̱mi̱n sô' sí yi̱ru'hue dânj, da'nga ni̱ ga'hue ga̱tu̱ sô' ni̱ gi̱'hiaj tu̱ sô' sa màn ruhuâ dukuâ sí dânj.

28'Yàngà' hia nǐn' gàtà: Ni̱ daran' nej gakï̱n' gi'hiaj nej síi ngà daran' nej nuguan' kï̱j ga'min nej sij dàj na̱nj hua ma̱'an, ni̱ ga̱'hue gi̱ni̱kaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î daran'anj.

29Sani̱ ahuin na̱nj sí ga'min nuguan' kï̱j huaa riñan Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ nitaj àmàn huaj gi̱nika nimân nìko rayi'î sí dânj, dadin' gi̱ran' sañun sô' ni̱ gi̱nun nìgànj sô' ruhuâ rúnâko.

30Dadin' gataj nej sí dânj: Si̱ nu̱n nanè kï̱j huaa ruhuâ nimanj na̱nj ánj.

31Ni̱ nda ne' rùkù doj 'na̱' nej dinḟn Ma̱'an Jesús ngà nni, ni̱ gunâj nej sô' ne' ye̱' hue' dânj, ni̱ ga'nḟn nej sô' 'ngo̱ síi ga'anj gàkǐnj Ma̱'an.

32Ni̱ gataj nej guiì màn ganikàj ne' rùkù Ma̱'an Jesús: —Nni Ma'ân rè' ngà nej dinḟn rè' ni̱ nej yuguej rè' nikïn' ne' ye̱'e, ni̱ nana'hui' nej sij Ma'ân rè' na̱nj ánj.

33Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ahuin si huin nnî ngà nej dinî̂n rà'aj.

34Ni̱ ni'hiaj Ma̱'an riñan nej guiì màn ganikàj ne' rùkùj ni̱ gata: —Nej suj huin nnî ngà nej dinî̂n.

35Dadin' daran' nej guiì gi'hiaj sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê ninj huin nej dinî̂n ngà nej yugue ni̱ huin ninj nnî.

San Marcos 4

1Huê danj ni̱ nne Ma̱'an Jesús nìchrùn' du'hua nne ña̱'a̱nj ni̱ gayi̱'ij gidiganj riñan nej guiì; ni̱ ganara'hui' ûta gà'ì nej guiì riñan Ma̱'an Jesús, hiô' ni̱ gatu ruhuâ barku, ni̱ ga'anj ga̱ne ruhuâ barkû; ni̱ màn nej guiì nìchrùn' du'hua nne ña̱'a̱nj.

2Huê danj ni̱ gayi̱'ij gidiganj nuguan' ráan rayi'î gà'ì nej rasu̱un, ni̱ gata nga gidiganj nej yì'nǐn' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an:

3—Gu̱nïn nej suj: 'Ngo̱ sí dânj ni̱ sí unuun huin sô' ni̱ gahui sô' ga'anj gùnùn sô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Nḭ nga unun sô' huaj sô', nḭ dạ'ạj nej kạn dânj gininj du'hua chrej e nḭ ga'na' nej yataj aché yàtà'a nḭ yâ nej yô' nej kạn dânj.

5Nḭ a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gininj riñan hio'ó hiëj, ñan nitaj si huạ nìko hio'óo; nḭ ra'ñanj giyi'chraj, dadin' nitaj si huạ hio'óo gạ'ạnj gụnụn hia'aj.

6Sanḭ nga gisîj gui, nḭ gochroj man gi'hiaj nân; dadin' nun gạ'ạnj gụnụn hia'aj riki hio'óo huê danj nḭ ganakoj.

7Nḭ a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gininj siganĩnj nej tanj an; nḭ gachij nej tanj dânj nḭ nun gà'nĩn ninj gạchḭj nej koj sà' dânj, huê danj nḭ nun gạhiu chruj raạ nej koj sà' dânj mánj.

8Nḭ a'ngô dạ'ạj nej kạn dânj gininj riñan hio'ó sà'aj, nḭ gahiu chruj raạ nej koj dânj, dadin' giyichra' hue'ej nḭ gachi, nḭ gahiu kọ chḭ' chruj raj, huà'nĩnj xia chruj raj, 'ngọ sientu chruj raạ da' go'ngọ nej kạn dânj.

9Hiô' nḭ gata: —Guiì tàj hiu'uj rakïj guendâ gụnïn, nḭ gụnïn ninj.

10Nga ganahuin 'ngọ rïn Mạ'an Jesús, ngà nej sí gaché ngà Mạ'an nḭ nej yùhuìj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nḭ gachín na'anj nej sô' rayi'î nuguan' rán nânj.

11Nḭ gata gụnïn nej sô': —Huạ nḭñạn si gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj nej nuguan' huạ huì gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an; sanḭ nej sí màn ne' yẹ'e, nḭ huạ nḭñạn si gụnïn nej sô' nuguan' ráan.

12Nḭ gḭnḭ'hiaj nej sô'; sanḭ si ga'hue gḭnḭ'in nej sô', gụnïn nej sô' sanḭ sḭ ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sô'; huê danj nḭ na'huej nej sô' gạnạdụnạ nej sô' mạ'an nej sô' nḭ nitaj si gananikàj ruhuâ nej sô' rayi'î si-gạkïn' nej sô', hiô' nḭ sḭ ginikâ nimân nìko rayi'î si-gạkïn' nej sô' mánj.

13Nḭ gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sij: —Nun ni'in nej suj nùnj huin si gạtạj daran' nej nuguan' rán nânj ruhuaj ûn'. Dàj gḭ'hiaj nej suj, gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj a'ngô dạ'ạj nej nuguan' rán dânj rà'aj.

14Sí unuun huin sí ga'min si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

15Nej kạn gunun nej sô' du'hua chrej e: Huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanḭ ne' rùkù nga gisîj gunïn ninj, nḭ orâ chre nḭ ga'na' sichre, nḭ ga'ne nuguan' gunun nej sô' ruhuâ nimân ninj.

16Nej kạn gunun nej sô' siganĩnj nej hiëj: Huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nḭ nda nìhià' chre hua ruhuâ ninj nga ganahuin ra'a ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

17Sanḭ ñan nun gùyùmàn nìko ruhuâ ninj ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nḭ nun gạnikïn' ran ninj, dadin' nga ga'na' sañuun nḭ gata rùhuà nej síi ni'in nej sô' ninj rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nḭ gininaj ruhuâ ninj nḭ ganatûj ninj.

18Nej kạn gunun nej sô' siganĩnj nej koj tanj an: Huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19sanı̱ gidigañu'unj nej sun màn ruhuâ yumiguìi nânj, ngà nej sa gi'hiaj gạhuin yı̱ru'hue ninj, nı̱ ûta huin ruhuâ ninj gạ a'ngô nej rasụun riñan ninj, nı̱ nej rasụn nânj huin sa gi'hiaj nı̱ gininaj ruhuâ ninj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, huê danj nı̱ nitaj si gini'ñanj ninj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gà' mánj.

20Nej kạn gunun nej sô' riñan hio'ó sà'a: Huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ ganahuin rạ'a ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gi'hiaj ninj dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ kạn ga'hui' kọ chı̱' chruj tsì'i, huà'nïnj xia chruj tsì'i, 'ngọ sientu chruj tsì'i, huê danj guyumân ruhuâ a'ngô nej guiì si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj ninj.

21Nı̱ huê danj gataj Mạ'an Jesús: —Nìko' sa yigïïn ga'nô' guendâ gi'nïnj hụij riki chrún riñun' nạnj nî', nej si gi'nïnj hụij riki nna sà'. Sê ñạ'ạn huaj si gùtò' gitạa ñan yàkàan guendâ gùdùgunj rà' saj ûn'.

22Nitaj gà' si 'ngoj hua huì sisı̱ sı̱ ga'hue gı̱nı̱'in nej guiì mánj, nùnj huin si gi'nïnj huij sanı̱ dàñùn gı̱nı̱'in nej guiì nạnj ánj.

23Si huạ 'ngọ nej suj tá hiu'uj u rakïj guendâ gụnïn, nı̱ gụnïn nej suj.

24Nı̱ huê danj nạnj gataj Mạ'an Jesús: —Hue'ê gạnạnı̱n rakïj nej suj nı̱ hue'ê gụnïn nej suj, dadin' ngà da'nga giriñun nej suj, nı̱ huê ngà da'nga dânj gı̱rı̱ñụn Mạ'an Ña'anj an nej suj; nı̱ si gadagahuin nej suj sa gunïn nej suj hiô' nı̱ gı̱rı̱kı̱ Mạ'an Ña'anj an doj nuguan' sà'a gụnïn nej suj.

25Dadin' sí gadagahuin sa gunïn, nı̱ gı̱rı̱kı̱ Mạ'an Ña'anj an doj sa gạrạn da'nga' ruhuâ sô'; nı̱ sí gunïn sanı̱ nun gạdạgahuin sô' sa gunïn sô', nı̱ gạ'nẹ Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñan sô'.

26Nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Nı̱ huê dànanj gi'hiaj sun Mạ'an Ña'anj an, dadin' dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ sí dagaman' kạan riki hio'óo huê danj gi'hiaj Mạ'an.

27Nı̱ gatoj sô' ne' ñàn'an nı̱ nga giyigïn ne' nı̱gan' a'ngô gui nı̱ ganachi sô', nı̱ gà' giyichra' kạn dagaman' sô' nı̱ gachi sanı̱ nun gı̱nı̱'in sô' dàj gi'hia gachi mánj.

28Huê gè hio'óo gi'hiaj gachra kạan raạ ka dânj, gà' sı̱nı̱n nı̱ gisîj chrin' trigu nı̱ gachi, nı̱ ne' rùkù nı̱ gachra kaa raj huê danj nı̱ gachra kạan raj;

29Nı̱ nga gà' gahuin sìkà' kạn dânj nı̱ ne' rùkù nı̱ ga'ne' nej sij, dadin' gà' guyumân diû si gạnạran' nej sij nı̱ gạnạhuin chrẹ' nej kạn dânj.

30Nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Ahuin si ngà gạ'hue gạyạkọ' da'nga'a ngà yiñán Mạ'an Ñạ'ạnj nne yàtà'a rà'aj, nı̱ ngà ahuin nuguan' rán gạ'hue gı̱'hiaj gụñụn' nngaj rà'aj.

31Huin dàj rûn' huin kạn kuej staj, dadin' nga dagamûn' riñan hio'óo, nı̱ huej huin kạn huạ lij doj gà' da' daran' nej kạn màn riñan hio'óo;

32sanı̱ nga gisîj dagamûn', nı̱ giyichraj nı̱ gachi, nı̱ gahuin sa nìko doj gà' da' daran' nej kuej gunun' riñan hio'óo; nı̱ gạ'hue gı̱'hiaj nej yataj aché ne' yàtà'a sigitı̱nj nej yô' riki koj ra'a ñan huạ gayụn'un.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Nị huê dànanj gidigân Mạ'an Jesús si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị garânj sunj ûta gà'ì nej nuguan' rán hua, dàj gạ'hue gunïn hue'ê nej guiì.

34Nị nga nitaj nuguan' ráan nikaj Mạ'an Jesús nga gạ'mịn hiô' nị nitaj si ga'min mánj; sanị nga nne 'ngọ rïn Mạ'an Jesús ngà nej sí 'na' gạhuin chrụn riñanj nị ganataj gụnïn nej sô' nùnj huin si gạtạj nej nuguan' rán nânj.

35Nị nga ginìn gui dânj nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạchịn nê' gạ'ạnj ne' ané du'hua nne ñạ'ạnj.

36Nị gana'nĩn nej sij nan' nej guiì rigìi dukuâ ninj, nị ginikaj nej sij Mạ'an Jesús ga'anj nej sij ruhuâ barkû gà' huạ yụgui; nị huê danj nạnj huạj a'ngô nej barku ngà nej sij.

37Sanị ûta ganachi nikaj nne ñạ'ạnj mạ'an nị dagaman' nnee ruhuâ barkû huạj Mạ'an Jesús, hiô' nị gachra nnee ruhuâ barkû dânj.

38Sanị nngaj Mạ'an Jesús gato ñan nịkïn' chrun timón, nị 'nïnj sa guchunj lij dan ahui Mạ'an; nị duna'nĩnj ñan nej sij Mạ'an nị gataj nej sij: —Maestrûj. Nitaj si ganahuij ruhuâ Mạ'ân rè' dadin' dọj nĩn' hua nị gạnạhuij nê' gàhuì' mínj.

39Nị ganachi Mạ'an nị dugunïn gà'ij nanèe nị gata gụnïn nne ñạ'ạnj: —Dĩn gạne du'huâ' nị dĩn gịnun' raj. Huê danj nị ga' nanèe, nị dĩn chre gahuin nĩn' gàchrà'.

40Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sô' huaj nngaj: —Nùnj huin saj nị ûta guyu'hui' nej suj rà'aj. Nị nitaj si guyumân nìko ruhuâ nej suj rà'aj.

41Hiô' nị ûta guyu'hui' nej sij ni'in nej sij Mạ'an Jesús, nị ga'min huì nej sij ngà nej dugui' nej sij nị gataj nej sij: —Ahuin sí huin sí nânj dadin' nanèe ngà nne ñạ'ạnj nị garânj yina ngue sa ga'min sô' rà'aj.

San Marcos 5

1Nị ga'na' nej sij ané du'hua nne ñạ'ạnj, riñan do'ó nej sí gù'nàj Gadarenos.

2Nị nga gahui Mạ'an Jesús ruhuâ barku, nị ñan gachin' nej sij nîman gahui 'ngọ sí dânj nị nda nanè chre ga'na' sô' nị ganari' dugui' sô' ngà Mạ'an, nị ruhuâ nimân sô' nne nanè kïj huaa.

3Nị nne sô' ruhuâ hue' lij ñan gachin' nej sij nej nîman, nị gà' si 'ngọ nej síi na'hue gùnùkuaj gụmịn sí dânj, nị gà' na'hue gùnùkuaj aga' kadena gạnụmin sô'.

4Dadin' ûta gà'ì gà' gumînj nej sij sí dânj nị nụn aga' se'ej e yihiâ dakó sô' nị ạnụmin sô' ngà aga' kadena, sanị giyi'ne' gè aga' kadena dânj gi'hiaj sô', nị giyitïn' nej aga' se'ej nụn yihiâ dakó sô'; nị gà' si 'ngọ síi na'hue gùnùkuaj gịda'a sô'.

5Nikò' huaj nị ne' gui ngà ne' ñạ'ạn gaguâj hia sí dânj, nị aché nun sô' riki kïj ï ngà ñan gachin' nej sij nîman, nị guduran' yi'ì sô' mạ'an sô' ngà hiëj.

6Nị nda gạn' gini'in sí dânj Mạ'an Jesús, nị gunânj sô' ga'na' sô' riñan Mạ'an, nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Nị ûta nùkuaj gaguâj sô' nị gataj sô': —Nùnj huin saj nị garan' ñu'unj Mạ'ân rè' ñùnj rà'aj Jesús, dadin' huê Mạ'ân rè' huin Da'ní Mạ'an Ñạ'ạnj nne yàtà'a. Achín nị'hia riñan Mạ'ân rè' nị ngà riñan Mạ'an Ña'anj an nị sị gi'hiaj Mạ'ân rè' si gịran' sàñùnj mánj.

8Dadin' gà' sịnịn gataj Mạ'an Jesús: —Gạhuị nanè kịj hua sò', ruhuâ nimân sí dânj nị gạ'ạnj ráj.

9Nị gachín na'anj Mạ'an Jesús nị gata: —Nùnj huin si gù'nàj' rà'aj. Nanikàj nanè kịj hua dânj nị gata: —Legión gù'nà; dadin' ûta gà'ì ran' nej ñûnj huin nạnj ánj.

10Nị ûta gachín nì'hiaj nanè kịj hua dânj nị gata sisị sị giri Mạ'an Jesús gạ'an riñan hio'ó dânj.

11Nị nìchrùn' yi'î kịj dânj mân 'ngọ yi'nïn' nìko xi nej yakáa nị màn nej yô' yâ nej yô'.

12Nị ûta gachín nì'hiaj daran' nej sa kịj dânj riñan Mạ'an Jesús nị gataj ninj: —Gà'nĩnj Mạ'ân rè' gạ'ạnj nej ñûnj ñan màn nej yaká màn danga' mánj, nị gạtụ nej ñûnj ruhuâ nimân nej xuj gạne nej ñûnj.

13Nị garânj yina Mạ'an Jesús. Nị gahui nej nanè kịj hua dânj ruhuâ nimân sí dânj, nị ga'anj ninj ruhuâ nimân nej yakáa nị nda huìj mîn nej yô' huin nị ganahuin ñạ'anj nej yô' nị guduninj nej yô' mạ'an nej yô' riñan ganee, nị gininj nej yô' ruhuâ nne ñạ'ạnj nị ganûn yichrá nej yô' huê danj nị gahui' nej yô'.

14Nị gunânj nej sí màn dugumîn nej yakáa. Nị ga'anj gànàtà' nej sô' gụnïn nej sí màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj nị huê danj nạnj ganata' nej sô' gụnïn nej sí màn gi'hiaj sun riñan hio'ó dânj, nị gahui nej guiì màn hiuj dânj nị ga'anj nị'hiaj ninj nùnj huin si gahuin hiuj dânj.

15Nị ga'na' nej guiì dânj riñan Mạ'an Jesús nị gini'hiaj ninj rịñạn sí giran' sạñụn gi'hiaj nej nanè kịj hua, dadin' ginun nda 'ngọ legión nej nanè kịj huaa ruhuâ nimân sí dânj nị dĩn nne sô', nị gà' nụn sô' atsìj i nị gà' ganahuin sìkà' sô'; nị guyu'hui' nej guiì màn hiuj dânj gini'in ninj sí dânj.

16Nị ganata' nej sí gini'in daran' nej sa gahuin hiuj dânj, nị dàj giran' sí ginun nanè kịj huaa ruhuâ nimân, nị dàj giran' nej yakáa.

17Nị gayi'ì nej sí guchi' hiuj dânj nị gachín nì'hiaj nej sô' riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sô' si gạhuị nị ga'an ne' yẹ' du'hua do'ó nej sô'.

18Nị nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ barkû, nị gachín nì'hiaj sí rùhuà nimân ginun nej nanè kịj huaa nị gataj sô', si gạrạn yina Mạ'an Jesús nị gạ'ạnj sô' ngà Mạ'an.

19Sanị nun gạrạn yina Mạ'an Jesús si gạ'ạnj sí dânj nngaj, nị gata gụnïn sí dânj: —Guịj nạn' dukuât ñan nne nej dugui', nị gạnạnịn' dàj nìko hua sa gi'hiaj Mạ'an Señor ngà', nị dàj gananĩn àko ruhuaj ni'in sò'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Nị ga'anj sí dânj nị gayi'ì sô' nị ganata' sô' riñan nej guiì màn Decápolis sa nìko sta'u gi'hiaj Mạ'an Jesús ngà sô'; nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej guiì nga gunïn ninj sa gahuin.

21Nị gatûj ñûn Mạ'an Jesús ruhuâ barku nị gachinj ga'an ané du'hua nne ñạ'ạnj, nị ganara'hui' ûta gà'ì nej guiì riñanj; nị nne nìchrùnj du'hua nne ñạ'ạnj.

22Nị ga'na' 'ngọ sí huin ñạn riñan hue' nûhui nne hiuj dânj, nị gù'nàj sô' Jairo, nị orâ chre nga gini'in sô' Mạ'an Jesús; nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñanj,

23nị ûta àko gachín nì'hiaj sô' riñanj nị gataj sô': —Gàhuì' da'nin yànàj ruhuaj nạnj ánj; gạ'nạ' Mạ'ân rè' nị gùtà' Mạ'ân rè' ra'â rè' riñânj hiô' nị gạnạhuin.

24Hiô' nị ga'anj Mạ'an Jesús ngà sí dânj; nị ga'anj ûta gà'ì nej guiì nngaj nị ganîn nìn' nej guiì Mạ'an.

25Nị 'ngọ siyànà dânj nị gà' gisîj yùhuìj hio'o nị daran' nej gui gañanj tun.

26Nị ûta giran' sạñunj gi'hiaj gà'ì nej sí gònò'òo nị ganahuij nìn' si-sạn'an, giyitïn' rayi'î yi'ì dânj sanị nun gạ'hue gạnạhuin, dadin' dànanj gahuin nùkuaj doj yi'ì dânj giran'anj.

27Nị nga gunïn siyànà dânj ga'min nej guiì rayi'î Mạ'an Jesús, nị ginikọj ga'naj ne' rùkù yi'nïn' dânj, nị gagan' ra'a atsîj nịkẹ Mạ'an Jesús.

28Dadin' gata: "Hiô' si man si gàgàn' ra'á atsîj nịkẹ Mạ'an, hiô' nị gạnạhuín."

29Nị orâ dânj nị giyichin' si gañanj tu; nị gini'in si gà' ganahuin nneè kú riñan yi'ì gara'huẹ' man.

30Nị orâ chre nị gini'in Mạ'an Jesús, dadin' gini'in si gahui sa nùkuaj dânj ruhuâ nneè ku, nị gananịka nị gini'hia riñan nej yi'nïn' nej guiì huạj hiuj dânj, nị gata: —Ahuin si gagan' ra'a atsîj tàj yichrâ rà'aj.

31Nị gataj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Gà' nị'ịn Mạ'ân rè' si ûta gà'ì nej guiì 'na' nị ûta chruj 'nạ' nê' nị gataj Mạ'ân rè': "Ahuin si gagan' ra'a ñùnj rà'aj."

32Sanị gini'hiaj Mạ'an Jesús nìn' gàchrà' ne' rùkuj dadin' ruhuaj gịnị'in ahuin guiì gagan' ra'a Mạ'an.

33Hiô' nị ûta guyu'hui' siyànà dânj, nị nda nagunanj nneè ku, dadin' gà' ni'in si ganahuin nneè kú gi'hiaj Mạ'an Jesús, ga'an nị ganikïn' rúdako riñan Mạ'an Jesús, nị ganataj gụnïn Mạ'an Jesús si yàngà' huej huin sa gagan' ra'a atsîj nịkẹ Mạ'an Jesús.

34Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn: —Dạ'ninj, guendâ guyumân ruhuâ' nị ô' huin sa gi'hiaj nị ganahuîn' nạnj ánj; nạn' dukuât nị gạ dïn'ïnj ruhuâ', dadin' gà' gananin' riñan sañuun nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Nga nǐn' ga'min Mạ'an Jesús nikïnj, nị ga'na' nej sí 'nạ' ñan nne dukuâ sí huin ñạn riñan hue' nûhui nị gataj nej sô': —Nùnj huin si gi'hiâ' gakḗn chre' Mạ'an Maestrû gà'naj nị gà' gahui' da'nin yànà' gà' únj.

36Sanị nga gunïn Mạ'an Jesús dàj gataj nej sí dânj, nị gata gụnïn sí huin ñạn riñan hue' nûhui: —Sị guyu'huî' mánj, man si gùyùmàn yìtǐnj ruhuâ' nạnj ánj.

37Nị nun gạ'hue si gịnikò' nej guiì gạ'ạnj ninj rukuj man 'ngọ rïn Pedro, ngà Jacobo nị Juan sô' huin dinḗn Jacobo ga'anj ngà Mạ'an.

38Nị ga'an ñan nne dukuâ sí huin ñạn riñan hue' nûhui, nị gini'in si màn nej guiì nị dugue'e ninj nị gaguâj hia ninj mân ninj, nị ûta huin du'hua ninj mân ninj.

39Nị nga gatu ruhuâ hue' dânj nị gata: —Nùnj huin saj nị ûta aguâj hia nej suj nị dugue'e nej suj rà'aj. Sê sị gahui' sin' yànà dan mánj, man si ato nga nạnj ánj.

40Nị gayi'ì nej guiì màn hiuj dânj nị ga'min duku ninj riñan Mạ'an Jesús. Sanị girij ne' yẹ'e daran' ninj, nị nịka rej sin' yànà dânj ngà nni sin' yànà dânj ngà nej sô' huạj nngaj, nị gatu ñan nngaj sin' yànà dânj.

41Nị gida'a ra'a sin' yànà dânj nị gata: —Talita kumi, —nị nânj ruhuaj gạta sin'ịnj gụnïn sò' sa gàtà nị gạnạchị sò' ánj.

42Nị orâ chre nị ganachi sin' yànà dânj nị gaché sin' dânj, dadin' gà' hua hio' yùhuìj i. Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej guiì màn hiuj dânj.

43Sanị ûta ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús riñan nej guiì màn hiuj dânj sisị sị gananî̂n ninj riñan a'ngô nej guiì sa gahuin hiuj dânj, nị gata si gà'huì' ninj sa yạ sin' yànà dânj.

San Marcos 6

1Nị gahui Mạ'an Jesús hiuj dânj nị ga'an yiñan, nị nìkò' nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị ga'anj nej sô' nngaj.

2Nị nga guyumân gui ganarânj rûhua, nị gayi'ì Mạ'an Jesús nị gidiganj ruhuâ hue' huin nûhui; nị gunïn ûta gà'ì nej guiì nej nuguan' gidigân Mạ'an, nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ ninj nị gataj ninj: —Dànè' gahuin chrụn sí nânj nej nuguan' nânj rà'aj. Nị ahuin si gidigân riñan sô' nị gahuin chrụn sô' nị ûta hue'ê ni'in sô' nị nda nanè chre ganahuin nej guiì gi'hiaj sô' rà'aj.

3Sê sí nânj huin sí akôj chrun nị huin si da'ní María, nị dinḗn sij huin Jacobo nị dinḗn sij huin José, nị dinḗn sij huin Judas, nị sê dinḗn sij huin Simón nej rà' saj ûn'. Sê nne nej yuguej sij ngà nê' nan rà' saj ûn'. Nị nitaj si guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an Jesús.

4Sanị gataj Mạ'an Jesús: —Nǐn' gà'chrà' ginikaj chrẹj nej guiì riñan nej sí ganata' dàj gahuin, sanị nitaj si ginikaj chrẹj nej guiì màn yiñán nej sô' riñan nej sô' mánj, nị huê danj nạnj nitaj si ginikaj chrẹj dugui' anêj nej sô' ngà nej dugui' mạ'an nej sô' riñan nej sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ nun ga̱'hue gi̱'hiaj Ma̱'an Jesús si ga̱na̱huin nej guiì nda nanè chre hiuj dânj mánj, man do̱j nej guiì a'nan'an ganahuin nga guta' Ma̱'an Jersús ra'a yichrá ninj.

6Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuaj dadin' nitaj si guyumân ruhuâ nej guiì màn yiñan ni'in ninj Ma̱'an. Ni̱ ga'anj gi̱di̱ganj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej yuman' lij màn ganikàj rukû Nazaret.

7Ne' rùkù ni̱ gakïn ga'na' nej yùhuìj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ ga'nïn ga'anj da' huìj da' huìj ran' nej sô'; ni̱ ga'huij si gi̱nikaj su̱n nej sô' riñan nej nanè kïj huaa.

8Ni̱ ga'nïn' sunj riñan nej sij ni̱ gata si si̱ gi̱nikaj nej sij sa ya̱ nej sij nga ga̱'a̱nj nej sij, man 'ngo̱ rïn sa ga̱'hue gi̱nikaj nej sij ga̱'a̱nj nej sij huin chrun du̱gu'nïn' nej sij riñan hio'óo; ni̱ gà' si̱ ga'hue gi̱nikaj nej sij nnanj, ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikaj nej sij rachrúun, ni̱ gà' si̱ ga'hue gà'nn̄j nej sij san'anj an ruhuâ si-gosâ nej sij gi̱nikaj nej sij ga̱'a̱nj nej sij.

9Ni̱ man sa gi'nïnj dakó nej sij huin kanj, ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikaj nej sij huìj muda atsìj i guendâ na̱du̱na̱ nej sij ma̱'an nej sij.

10Ni̱ gata: —Dànè' gahuin nga ga̱tu̱ nej suj ruhuâ 'ngo̱ hue'e, ni̱ ga̱ne nej suj hiuj dânj nda ga̱hui̱ nej suj ga̱'a̱nj nej suj a'ngô yuman'an.

11Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ hue' nun ga̱'hue̱j nej guiì ga̱na̱huin ra̱'a ninj nej suj ni̱ nun ga̱'hue̱j ninj gu̱nïn ninj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'a̱nj an, ni̱ ga̱hui̱ nej suj hiuj dânj, ni̱ na̱gunan' nej suj hio'ó hiaj màn riki dakó nej suj, da'nga ni̱ ga̱na̱taj dàj gi'hiaj nej guiì dânj ngà nej suj.

12Ni̱ nga gahui nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un ga'anj nej sô', ni̱ gataj nej sô', si gànànìkàj ruhuâ nej guiì rayi'î si-ga̱kïn' ninj.

13Ni̱ giri nej sô' ruhuâ nimân nej guiì ûta gà'ì nej sa kïj ï, ni̱ gachrîj nej sô' ga̱sîti nej guiì a'nan'an.

14Ni̱ gunïn rey Herodes si ûta hue'ê ga'min nej guiì rayi'î Ma̱'an Jesús, dadin' gà' giyi'nanj siyu̱gui Ma̱'an Jesús nn̄' gàchrà'; ni̱ gataj sô': —Gana'nn̂j Juan Bautista sigann̂j nej nîman rayi'î dan ni̱ ganahuin ra̱'a sij nìko suun.

15Ni̱ gataj a'ngô nej sô': —Elias huin sij. Ni̱ a'ngô nej sô' gataj: —Sí gataj dàj ga̱huin huin sij, nej si huin sij go'ngo̱ nej sí gataj dàj ga̱huin.

16Nga gunïn Herodes nej nuguan' nânj ni̱ gataj sô': —Sí nânj huin Juan: Sí a̱hui ga'né ni̱ gana'nn̂j sij sigann̂j nej nîman.

17Dadin' huê Herodes huin sí ga'nïn' su̱n si ga̱'a̱nj gi̱da'a nej sij Juan, ni̱ gumînj nej sij ngà aga' kadena ni̱ gachrîj nej sij dukuâ ga'a sô' rayi'î Herodías, yugûn' yànà huin nika Felipe huin dinn̂ sô'; dadin' ganakaj Herodes yugûn' dânj.

18Dadin' gataj Juan gu̱nïn Herodes: —Nitaj si dùgùnàj huaj ga̱na̱ka̱j' nika dinn̂nt mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Sanı̱ gata rùhuà yugûn' Herodías nı̱ ganĩ̂n ruhuâ ñûn' dạgahui' ñûn' Juan, sanı̱ nun ni'in ñûn' dàj gı̱'hiaj ñûn' gạ'hue gàhuì' Juan.

20Dadin' yu'hui' Herodes ni'in sô' Juan, dadin' ni'in sô' si Juan nı̱ huin sô' sí gi'hiaj sa nı̱kạa nı̱ huin sô' sí gèe, nı̱ duna'huej sô' rayi'î Juan; nı̱ nga gunïn sô' nej nuguan' gataj Juan nı̱ ûta gurugui' chì' ruhuâ sô', sanı̱ huê danj nạnj ûta garan' ruhuâ sô' gụnïn sô' nej nuguan' ga'min Juan.

21Sanı̱ guyumân 'ngọ gui nga huaj gạ'hue gàhuì' Juan, gui nga ganasîj Herodes hio'o, nı̱ gi'hiaj Herodes 'ngọ nihia sti'nïïn, nı̱ ga'hui' sô' ya nej sí nı̱kạj sun huin ñạan ngà nej kapitán, nı̱ huê danj nạnj gakı̃n sô' nej sí huin ñạn riñan yuman' Galilea.

22Nı̱ gatûj da'nin yànà yugûn' Herodías, nı̱ giran'ânj siyànà dânj riñan daran' nej guiì màn hiuj dânj, nı̱ gahuin nìhià' ruhuâ Herodes nı̱ huê danj nạnj gahuin nìhià' ruhuâ nej guiì nne ngà sô' yi'nı̃n mesa; nı̱ gataj rey gụnïn siyànà dânj: —Gạ'hue gàchìnj' riñânj sa garan' ruhuâ' nı̱ gìrìkìj nạnj ánj.

23Nı̱ gataj Herodes si yàngà' hia nı̃n' gà'huì' sô': Ahuin nạnj rasụn gàchìnj siyànà dânj, nı̱ gạ'hue si nda dạ'ạj nej yuman' rı̱ñạn nı̱kạj ñu'unj sô' gạ'hue nàgà'huì' sô' ra'a siyànà dânj.

24Nı̱ gahui siyànà dânj ga'an nı̱ gata gụnïn nni: —Nùnj huin si gạchin rà'aj. Nı̱ gataj yugûn' dânj: —Gàchìnj sò' ahui Juan bautista nạnj ánj.

25Hiô' nı̱ nda nanè chre ga'anj siyànà dânj ñan nne rey Herodes, nı̱ gata gụnïn sô': —Garan' ruhuâj si akuan' nı̃n nı̱ rı̱kı̱ rè' ruhuâ 'ngọ ragọ'o gı̱nun ahui Juan bautista riñânj.

26Nı̱ nga gunïn rey Herodes nuguan' nânj nı̱ ûta gananĩ̂n ruhuâ sô'; sanı̱ ñan gà' gataj sô' si yàngà' hia nı̃n' gà'huì' sô' 'ngọ rasụun riñan siyànà dânj, nı̱ ñan gà' gunïn nej guiì nne ngà sô' yi'nı̃n mesa huê dânj nı̱ dusîj sô' si-nùguàn' sô'.

27Nı̱ orâ chre nı̱ ga'nı̃n rey dânj, ga'anj 'ngọ si-stadû sô' guendâ gà'nè' sô' ahui Juan.

28Nı̱ ga'anj sí stadû dânj nı̱ ga'ne' sô' ahui Juan nda ruhuâ dukuâ ga'a, nı̱ nı̱kạj sô' ahui Juan nı̱ nunj ruhuâ 'ngọ go'o nikaj sô' ga'na' sô' nı̱ naga'hui' sô' ra'a siyànà dânj nı̱ siyànà dânj naga'hui' ahui Juan ra'a nni.

29Nı̱ nga gunïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Juan dàj gahuin, nı̱ ga'na' nej sô' nı̱ ganakaj nej sô' nneè kú Juan Bautista, nı̱ ga'anj gàchìn' nej sô' nneè kú sô' ñan gachin' nej sij nej nîman.

30Huê danj nı̱ ganahuin chrẹ' nej apóstol ngà Mạ'an Jesús, nı̱ ganata' nej sô' gụnïn Mạ'an Jesús, rayi'î daran' nej sa gi'hiaj nej sô', nı̱ dàj gidigân nej sô'.

31Nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'nạ' nı̱nı̱n nej suj riñan hio'ó huạ ni'nı̱nj ïn, nı̱ gạnạrạn ruhuâ nej suj dọj hiuj nânj. Dadin' ûta gà'ì nej guiì huaj nan' nı̱ gà'ì ninj 'na', nı̱ nitaj si giyî'nı̱nj riñan nej sij nı̱ gà' guendâ yạ nej sij mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Huê danj nị ga'anj 'ngọ rïn nej sí ga'na gạhuin chrụun ngà Mạ'an Jesús ruhuâ barku nda riñan hio'ó huạ nàkòo.

33Sanị gini'in ûta gà'ì nej guiì nga ga'anj nej sij, nị ganĩn ruhuâ ninj dànè' gạ'ạnj nej sij; huê danj nị gaché dàkòj ninj nị gunânj ninj ga'anj ninj nị gà' sịnịn ninj guchi' ñan huạj nej sij.

34Nị nga gananinj Mạ'an Jesús ruhuâ barkû nị gini'in si gà' màn ûta gà'ì nej guiì, nị gananĩn àko ruhuaj ni'in ninj, dadin' dàj rûn' huin nej matsïj nitaj sí dugumîn huê danj huin ninj; Nị gayi'ì Mạ'an Jesús nị gidiganj ûta gà'ì nej nuguan'an riñan ninj.

35Nị nga ûta huạj ginìn, nị ga'na' nichì nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': —Riñan hio'ó huạ ni'nịnj ïn huin hiuj nânj, nị gà' huạj gìnìn.

36Nị gataj nej sô' gụnïn Mạ'an Jesús, gànà'nĩnj Mạ'ân rè' nạn' nej guiì nị gạ'ạnj ninj ñan màn nej hue'e nị ñan nngaj nej ranchu, nị hiuj dânj gịrạn ninj rachrúun yạ ninj, dadin' nitaj sa yạ ninj hua hiuj nânj mánj.

37Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gà'huì' nej suj yạ ninj nạnj ánj. Nị gataj nej sij: —Ruhuâ Mạ'ân rè' si gạ'ạnj gịrạn nej ñûnj rachrúun nîn', sanị gịni'ñanj nej ñûnj san'anj gạhuin du'hue nej guiì huìj sientu gui, da'nga nị gisi gịrạn nej ñûnj rachrúun nị gà'huì' nej ñûnj yạ nej guiì.

38Nị gataj Mạ'an Jesús: —Andaj rachrúun nikaj nej suj rà'aj. Gạ'ạnj gịnị'hiaj nej suj nị gịnị'in nej suj anda hua. Huê danj nị nga gini'in nej sij andaj rachrúun hua, nị ganata' nej sij gụnïn Mạ'an Jesús: —Man ùn'ùn' gè rachrúun nị huìj gè yukuaj a hua nạnj ánj.

39Nị ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús si gạtạj nej sij gụnïn daran' nej guiì màn hiuj dânj, si gị'hiaj ninj da' yi'nïn' nìko xi mạ'an ninj nị gạ'ạnj gạne ninj riñan nej koj marẹe.

40Nị da' yi'nïn'ïn ga'anj gạne nej guiì hiuj dânj, da' 'ngọ sientu, da' huìj xia chị'.

41Hiô' nị gida'a Mạ'a Jesús nej ùn'ùn' rachrúun ngà huìj nej yukuaj a, nị ganachi nikaj ñanj nẹ' yàtà'a nị ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị ga'ne' dạ'a nej rachrúun, nị ga'huij ra'a nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị gune' nej sô' ne' ñạan; nị guchra' dạ'a nguèj yukuaj dânj nị ga'huij ra'a daran' nej guiì.

42Nị ya daran' nej guiì nị gachra riki ninj.

43Nị ganaran' nej sij nej dasû lij gunâj dânj nị ganasîj nda yùhuìj yugûti, nị huê danj nạnj ganaran' nej sij nej yukuaj gunâj.

44Nị gisi yâ nda ùn'ùn' mîn nej síi.

45Nị ne' rùkù nị gi'hiaj guesâ Mạ'an Jesús riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj si gạtụ nej sô' ruhuâ barku nị gạ'ạnj nej sô' ne' ñạn ñan nngaj yuman' Betsaida, ne' ané du'hua nne ñạ'ạnj, nga nị gunâj Mạ'an Jesús nị gana'nïn nan' nej guiì dukuâ ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

46Nḭ ne' rùkù nga gana'nïn nan' nej guiì dukuâ ninj, nḭ ga'an rạ 'ngọ kïj ï nḭ ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an.

47Nḭ nga ginìn gui dânj, nḭ gà' huạj barku nda dạ'ạj nne ñạ'ạnj, nḭ 'ngọ rïn Mạ'an Jesús gunâj nikïn' riñan hio'ó huạ ni'nḭnj ïn.

48Nḭ nga gini'in si ûta gi'hiaj guesâ nej sij guendâ gụxụn nej sij nnee ngà chrun ruguechrà'a, dadin' nanèe nḭ dànanj ga'huij ne' rḭñạn nej sij, nḭ gà' ruhuâ gahuin sḭ'nḭn' ne' ruhuâ giyigḩn mánj nḭ ga'na' Mạ'an nḭ ache riñan nne ñạ'ạnj nḭ guyumanj riñan nej sij, nḭ ruhuaj gàchìnj ga'an ne' ñạn doj.

49Nḭ nga gini'in nej sij ache hua riñan nne ñạ'ạnj nḭ gaguâj nej sij dadin' guyu'hui' nej sij, dadin' ganĥn ruhuâ nej sij si huin 'ngọ sta'naj a;

50Dadin' gini'in daran' nej sij, nḭ ga'anj da'nga' nej sij sanḭ orâ chre nḭ ga'min ngà nej sij, nḭ gata gụnïn nej sij: —Gạ nùkuaj ruhuâ nej suj; dadin' ñùnj huin nḭ sḭ guyu'hui' nej suj mánj.

51Nḭ gatu ngà nej sij ruhuâ barku huê danj nḭ ganikïn' si ga'huij nanèe; nḭ ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sij sanḭ huê danj nạnj gahuin nìhià' ruhuâ nej sij.

52Dadin' huạ nạnj nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sij dàj gi'hia nga ganahuin gà'ì nej rachrúun, dadin' ne' hua tsì ruhuâ nimân nej sij.

53Nḭ nga gachîn nej sij riñan nne ñạ'ạnj, nḭ ga'na' nej sij riñan hio'ó gù'nàj Genesaret, nḭ gahuin nìchrùn' nej sij du'hua hio'ó dânj nḭ gumînj nej sij barku nụn nej sij huaj nej sij.

54Nḭ gananinj nej sij ruhuâ barku, nḭ orâ chre nḭ ganani'in nej guiì màn hiuj dânj nej sij.

55Nḭ ga'anj gànàtà' nej guiì dânj riñan nej guiì màn ganikàj rukû yuman' dânj, nḭ gayi'ì nej sô' nḭ ginikaj nej sô' nej sí a'nan'an ga'na' nej sô' nḭ tàj nej sí dânj riñan chrun ata nej sô' ga'na' nej sô', ñan gunïn nej sô' nne Mạ'an Jesús.

56Nḭ dànè' gahuin gatûj Mạ'an Jesús ñan huạ 'ngọ yuman' lij, nḭ ñan nngaj 'ngọ yuman' snà'ànj an nḭ riñan hio'ó gi'hiaj sun nej sij, nḭ guchruj nej sij gingaj nej sí a'nan'an du'hua chrej e, nḭ gachín nì'hiaj nej guiì dânj si gạ'huẹj Mạ'an Jesús nḭ gàgàn' ra'a ninj man 'huej nìkò' du'hua atsîj nḭkẹ Mạ'an, nḭ nej guiì gagan' ra'a 'huej nìkò' du'hua atsîj tàj yichrá Mạ'an nḭ ganahuin daran' ninj gi'hia.

San Marcos 7

1Nḭ ga'anj nichì nej sí fariseo riñan Mạ'an Jesús, nḭ huê danj nạnj nara'hui' dạ'ạj nej sí chrụn ley, nej sô' 'nạ' yuman' snà'ànj Jerusalén.

2Nḭ gini'in nej sí nânj, si huạ dạ'ạj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nḭ huạ kḭj ra'a nej sô' nḭ nun nànì'hià' nej sô' nga yâ nej sô rachrúun, nḭ rayi'î dânj nḭ gataj nej sij si gininj nej sô' riñan gakḭn'ïn.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3(Dadin' nej fariseo nga daran' nej judío, nḭ ûta nikaj chrẹj nej sij si-chrej nej síchìj achij i, nḭ nga nitaj si nani'hia' nej sij ra'a nej sij, hiô' nḭ nitaj si yâ nej sij mánj.

4Nḭ nga gunumân nej sij ga'anj nej sij ra'huee, nḭ nga nun nànì'hià' nej sij ra'a nej sij hiô' nḭ nitaj si yâ nej sij. Nḭ nḭkạj chrẹj nej sij chrej giri raạ nej mạ'an nej sij, huê danj nạnj gana'nïn' nej sij nej basû garânj sun nej sij nga go'o nej sij nnee, nḭ huê danj nạnj gana'nïn' nej sij nej gukuaj a, huê danj nạnj gana'nïn' nej sij nej ruj aga' garânj sun nej sij, nḭ huê danj nạnj gana'nïn' nej sij na tàj nej sij.)

5Nḭ gachín na'anj nej sí fariseo ngà nej sí chrụn ley Mạ'an Jesús nḭ gataj nej sô': —Nùnj huin saj nḭ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'ân rè' nḭ nitaj si dagahuin nej sô' nej chrej gidigân nej síchìj achij i, dadin' yâ nej sô' nga hua kïj ra'a nej sô' rà'aj.

6Nḭ nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Sí gidigañu'unj un huin nej suj nḭ dùgùnàj hua sa ga'min Isaias rayi'î nej suj, nḭ huê danj gachrûn sô' riñan ñanj: Yuman' nânj nḭ man ngà nnïnj du'hua nej guiì ginikaj chrẹj ninj riñânj, sanḭ gahuin anêj nimanj ninj riñânj.

7Nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj ginûn ñạ'ạnj nej sij riñânj, dadin' sa gidigân nej sij gahuin nej yì'nḩn' nuguan' giri raạ nej síi.

8Dadin' gudunâj nej suj nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an, nḭ ûta nìchràj ruhuâ nej suj guendâ gḭdigân nej suj nej chrej giri raạ nej síi.

9Nḭ huê danj nạnj gataj Mạ'an Jesús: —Hiô' nḭ gudurë' nej suj nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an, dadin' dànanj dagahuin nej suj nej nuguan' gidigân nej síchìj achij i.

10Dadin' gataj Moisés: "Gḭnikaj chrẹj nej suj riñan rej nej suj ngà riñan nni nej suj", "Nḭ sí ga'min si gạ'nạ' sa yì'ìi riñan rej ngà riñan nni, nḭ yìtḩnj chre da'hui sô' gàhuì' sô'."

11Sanḭ gataj nej suj: Si gạ'hue gạtạj 'ngọ síi gụnïn rej sô' ngà gụnïn nni sô': "Sḭ giri'í san'anj an rìkìj riñan nguèj suj, dadin' daran' san'anj nìkà nḭ san'anj corbán huin rû'huaj" (nḭ Corbán ruhuaj gạta san'anj gà'huìj riñan Mạ'an Ña'anj an huin nạnj ánj).

12Nḭ huê danj nḭ nitaj si ga'nĩnj nej suj, si gụrụgûñu'unj nej síi rej nej sô' ngà nni nej sô'.

13Nḭ huê dànanj gi'hiaj nej suj nḭ gudurë' nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dadin' gidigân nej suj nej chrej giri rạ nej mạ'an nej suj nḭ duguachîn nej suj nej nuguan' nânj riñan 'ngọ nḭ a'ngô nej guiì. Nḭ huê dàj rûn' ginikaj chrẹj nej suj ngà chrej nânj huê danj gḭnikaj chrẹj nej suj ngà a'ngô nej chrej giri rạ nej síi.

14Nḭ gakḩn ñûn Mạ'an Jesús ga'na' daran' nej guiì riñanj nḭ gata gụnïn ninj: —Gụnïn daran' nej suj sa gạ'mḭn, nḭ gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj.

15Gà' si 'ngọ nej sa yâ nej guiì nḭ nga gatu ruhuâ riki ninj nḭ sḭ nagi'hiaj kïj ninj mánj; dadin' daran' nej nuguan' kïj gahui ruhuâ du'hua nej guiì nḭ nda ruhuâ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nîman ninj gahui nej nuguan' dânj, nı̱ huê nej nuguan' dânj huin sa nagi'hiaj kı̱j ninj.

16Si huạ 'ngọ nej suj tá hiu'uj rakïj guendâ gụnïn, nı̱ gụnïn nej suj.

17Nı̱ gahuin anêj Mạ'an Jesús ñan màn nej guiì rigì dânj nı̱ gatu ruhuâ hue'e, nı̱ gachín na'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nùnj huin si gạtạj nuguan' rán dânj ruhuâ'.

18Nı̱ gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sij: —Huạ nạnj na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj mínj. Nun garânj da'nga' ruhuâ nej suj si daran' nej sa gatûj ruhuâ riki nej guiì, nı̱ si gi'hia si gạnạhuin ninj guiì gakı̱n'ïn mínj,

19dadin' nitaj si gatu ruhuâ nîman ninj mánj, dadin' man ruhuâ riki ninj gatu, nı̱ ne' rùkù nı̱ ri'î ninj. Dànanj gatâ dadin' daran' nej nihia yâ nej guiì nı̱ huạ sà' man nạnj ánj.

20Nı̱ huê danj gata: —Daran' nej nuguan' gahui ruhuâ du'hua nej guiì, ô' huin sa gi'hiaj si gạnạhuin ninj sa kı̱j huaa.

21Dadin' nda ne' rùhuà nimân nej guiì gahui, nej nuguan' kı̱j ganĩn ruhuâ ninj gı̱'hiaj ninj, nı̱ ganĩn ruhuâ ninj gı̱nikaj ninj nika dugui' ninj, nı̱ ganĩn ruhuâ ninj gạchẹ sìgìchrà' ninj, ganĩn ruhuâ ninj dạgahui' ninj.

22Ganĩn ruhuâ ninj gı̱'hiaj tụ ninj, ruhuâ ninj gaj doj riñan ninj, ganĩn ruhuâ ninj gı̱'hiaj yi'ì ninj nej dugui' ninj, ganĩn ruhuâ ninj gı̱dı̱gañu'unj ninj, ûta huin ruhuâ ninj gı̱nı̱nj ninj gakı̱n'ïn ngà nej siyànàa, huin yìkòj ruhuâ ninj, ga'min yì'ì ninj riñan nej dugui' ninj, ûta huin ninj ruhuâ ninj nı̱ nitaj si chrụn ninj gạnạkạj guendâ ninj.

23Daran' nej sa a'nan' nânj nı̱ ruhuâ nimân ninj gahui, nı̱ nagi'hiaj kı̱j ninj.

24Huê danj nı̱ gahui Mạ'an Jesús hiuj dânj, nı̱ ga'an riñan hio'ó Tiro ngà riñan Sidón; nı̱ gatu ruhuâ 'ngọ hue'e, nı̱ nun gạ'huẹj ruhuaj si gı̱nı̱'in nej guiì si nne hiuj dânj; sanı̱ nun gạ'hue gìyì'ìj huij riñan ninj.

25Dadin' gunïn 'ngọ yugûn' yànà dânj si hiuj dânj nne Mạ'an, nı̱ huạ 'ngọ da'nin yànà ñûn' nụn 'ngọ nanè kı̱j huaa ruhuâ nimân; nı̱ ga'na' ñûn' nı̱ ganikïn' rúdàkòj ñûn' yi'î Mạ'an.

26Nı̱ yiñán yugûn' yànà nânj huin riñan hio'ó Sirofenicia nı̱ nìkò' hio'ó dânj yuman' griega, nı̱ gachín nì'hiaj ñûn' riñan Mạ'an Jesús si gı̱'hia sunuj u nı̱ gı̱rij nanè kı̱j hua nụn ruhuâ nimân da'nin yànà ñûn'.

27Sanı̱ gataj Mạ'an Jesús gụnïn ñûn': —Gụdụnâj sô' si yạ sı̱nı̱n nej da'ní nda gùnùmàn riki ninj, dadin' nitaj si dùgùnàj huaj si gı̱do'o' rachrún yạ nej da'nî' nı̱ gụdụgue' yạ nej yuhue lij mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Nanikàj yugûn' dânj ni̱ gataj ñûn': —Huê danj yàngà' Señor; sani̱ nej yuhue lij ni̱ ganaran' nej xuj, nej dasû lij nej rachrún gahiu riki mesa gi'hiaj nej sín'in ni̱ ganakaj nej xuj yâ nej xuj.

29Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Rayi'î guendâ gataj' dànanj ni̱ ga̱'a̱nj'; dadin' nanè kïj hua ginun ruhuâ nimân da'nin yànà' ni̱ gà' gahui ga'an na̱nj ánj.

30Ni̱ nga gunukui' yugûn' dânj dukuâ ñûn' ni̱ nngaj da'nin yànà ñûn' riñan na, ni̱ gini'in ñûn' si gà' gahui nanè kïj hua ginun ruhuâ nimân da'nin siyànà ñûn'.

31Gahui Ma̱'an Jesús ga'an riñan hio'ó Tiro, ni̱ gachinj riñan hio'ó Sidón ni̱ guyumanj ñan nu̱n nne ña̱'a̱nj gù'nàj Galilea, ni̱ guchij riñan hio'ó Decápolis.

32Ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'na' nej sij 'ngo̱ sí sò'o ni̱ huê danj na̱nj na'hue ga̱'mi̱n hue'ê sô', ni̱ gachín nì'hiaj nej sij riñan Ma̱'an Jesús si gu̱taj ra'a ahui sí dânj dadin' ruhuâ nej sij si ga̱na̱huin sô'.

33Ni̱ nika sí nânj ga'anj ane riñan nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ gidigï dêj ra'a ruhuâ rakïj sí nânj, ni̱ gachra stanu ni̱ gagan' ra'a hia sí nânj.

34Ni̱ ganachi nikaj ñanj yàtà'a, ni̱ ganarânj guche ni̱ gata: —Efata —ni̱ nuguan' nânj ruhuaj ga̱ta: Ga̱na̱yi̱'nïn sò' ánj.

35Ni̱ orâ chre ni̱ ganayi'nînj nguèj hiu'uj tàj rakïj sí nânj, ni̱ ganachi sa a̱nu̱min hia sô', ni̱ ga'hue ga'min hue'ê sô'.

36Ni̱ ga'nïn' su̱n Ma̱'an Jesús riñan nej guiì màn hiuj dânj sisi̱ si̱ ganata' ninj riñan gà' si 'ngo̱ nej guiì; sani̱ nga ûta ga'nïn' sunj sisi̱ si̱ gananîn ninj rayi'î sa gi'hia, ni̱ dànanj ni̱ña̱n ninj ganata' ninj doj riñan a'ngô nej guiì.

37Ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej guiì ni̱ gataj ninj: —Ûta hue'ê gi'hia daran'anj; dadin' gi'hia si gunïn guiì sò'o, ni̱ gi'hia si ga̱'mi̱n guiì 'mìnj in na̱nj ánj.

San Marcos 8

1Nej gui dânj ni̱ màn ûta gà'ì nej guiì, ni̱ nitaj si ni̱ka̱j ninj sa ya̱ ninj, ni̱ gakín Ma̱'an Jesús nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nej sô':

2—Gananîn àko ruhuâj ni'ín nej guiì, dadin' gà' gisîj huà'nìnj gui mân ninj ngàj, ni̱ nitaj si ni̱ka̱j ninj sa ya̱ ninj mánj;

3Ni̱ si̱ gana'nîn na̱n' ninj dukuâ ninj dadin' hua̱ gi̱ni̱ne̱j ninj, ni̱ huaj ninj ni̱ gi̱ni̱chre ninj ruhuâ chrej e, dadin' hua̱ da̱'a̱j ninj 'na' ûta gàn'.

4Ni̱ nanikàj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un ni̱ gataj nej sô': —Dànè' ga̱'hue gìrì' 'ngo̱ síi rachrúun ya̱ nej guiì riñan hio'ó nàkò nânj rà'aj.

5Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Andaj rachrúun nikaj nej suj rà'aj. Ni̱ gataj nej sij: —Chi̱j nikaj nej ñûnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Hiô' nı̱ ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús riñan daran' nej guiì màn hiuj dânj si gạ'ạnj gạne ninj riñan hio'óo; nı̱ gida'a nej chı̱j rachrúun, nı̱ nga gisîj ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nı̱ guchra' dạ'a, nı̱ ga'huij ra'a nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj guendâ gạda'nga' nej sô' riñan nej guiì; huê danj nı̱ ga'hui' nej sô' ya daran' nej guiì màn hiuj dânj.

7Nı̱ nı̱kạj nej sij dọj nej yukuaj a ga'na' nej sij; nı̱ ga'hui' nej sij ra'a Mạ'an Jesús nı̱ ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nı̱ ga'nïn' sunj riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụun si gà'huì' nej sô' ra'a nej guiì màn hiuj dânj.

8Nı̱ ya daran' nej guiì màn hiuj dânj nda gunumân riki ninj; nı̱ ganaran' nej sij nej dasû lij gunâj dânj, nı̱ ganachra chı̱j yugûti ganaran' nej sij.

9Nı̱ nej guiì ya gahuin da'nga' 'ngọ si ga'ânj mîn; nı̱ gana'nïn nan' nej guiì dukuâ ninj.

10Nı̱ nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ barku ngà nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nı̱ ga'naj riñan hio'ó gù'nàj Dalmanuta.

11Nı̱ ga'na' nej sí fariseo nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ ganarïsna'anj nej sô' ngà Mạ'an Jesús, nı̱ gachín nej sô' 'ngọ da'nga' 'nạ' ne' yàtà'a, guendâ ruhuâ nej sô' gạrạn huẹ nej sô' Mạ'an.

12Nı̱ ganarânj guchej Mạ'an Jesús ngà nanè nimanj nı̱ gata: —Nùnj huin saj nı̱ gachín nej guiì màn diû nânj 'ngọ da'nga'a rà'aj. Yàngà' hia nǐn' tâ nı̱ sı̱ ga'hue gı̱nı̱'in nej guiì nânj da'nga'a mánj.

13Nı̱ guduna nej sí dânj nı̱ gatu ruhuâ barku ngà nej sí 'na' gahuin chrụn riñanj, nı̱ ga'an ané du'hua nne ñạ'ạnj.

14Nı̱ gini'ñûn nej sij gı̱nikaj nej sij rachrúun gạ'nạ' nej sij, nı̱ man 'ngọ rïn rachrúun nikaj nej sij 'na' nej sij ruhuâ barku.

15Nı̱ ga'nïn' sunj riñan nej sij nı̱ gata: —Nı̱'hiaj nej suj; nı̱ gạ gudadû nej suj ngà chru dunu'man' garânj sun nej sí fariseo ngà Herodes, nânj huin sa gidigân nej sô'.

16Nı̱ ganarïsna'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj siganînj nej mạ'an nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Ga'min Mạ'an Jesús dànanj dadin' nun gı̱nikaj nê' rachrúun gạ'nạ' nê'.

17Nı̱ garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús sa taj nej sij nı̱ gata gụnïn nej sij: —Ahuin si ràyì'ì ganarïsna'anj nej suj rà'aj, ganarïsna'anj nej suj rayi'î guendâ nitaj rachrúun nikaj nej suj 'na' nej suj nî'. Huạ nǐn' hua tsì ruhuâ nimân nej suj nạnj nî'.

18Huạ rune ñan nej suj nı̱ na'hue gı̱nı̱'in nej suj, nı̱ tàj hiu'uj u rakïj nej suj nı̱ na'hue gụnïn nej suj. Nı̱ na'hue gạnạnun ruhuâ nej suj ûn'.

19Nga guchra' dạ'a nej ùn'ùn' rachrúun siganînj nej ùn'ùn' mîn nej guiì, nı̱ andaj yugûti gachra nga ganaran' nej suj rà'aj. Nı̱ gataj nej sij: —Yùhuìj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20—Nị nga guchra' dạ'a nej chịj rachrúun nị gisi yâ ga'ânj mîn nej guiì. Andaj yugûti ganachra nej dasû lij nej rachrún dânj ganaran' nej suj rà'aj. Nị gataj nej sij: —Chịj.

21Nị gata: —Nùnj huin saj nị hua nạnj na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj rà'aj.

22Nị ga'na' Mạ'an Jesús ñan nngaj yuman' Betsaida; nị nịkạj nej sí màn hiuj dânj ga'na' nej sô' 'ngọ sí huạ dụchri, nị gachín nì'hiaj nej sô' si gàgàn' ra'a Mạ'an Jesús sí dânj.

23Hiô' nị gida'a Mạ'an Jesús ra'a sí dụchri dânj, nị girij nika ga'an du'hua yuman'an sô'; nị gachra stanu nguèj rune ñan sô', nị gutaj ra'a ahui sô' nị gachín na'an si gurugui' gini'hiaj sô' dọj.

24Nị ganachi nikaj ñan sí dânj nị gini'hiaj sô' nị gataj sô': —Gurugui' gini'hiâ nej síi nị dàj rûn' hua nej chrun hua nej sij nạnj ánj.

25Nị guta' ñûn Mạ'an Jesús ra'a nguèj rune ñan sí dânj nị gata si gịnị'hiaj sô; huê danj nị ganahuin nguèj rune ñan sô', nị giyigỉn gini'hiaj sô' nda gạn' nị nda hue'ê chre gurugui' gini'hiaj sô' daran' nej guiì.

26Nị gana'nḩ́n Mạ'an Jesús nan' sí dânj dukuâ sô' nị gata gụnïn sô': —Si gatûj' ruhuâ yuman' nânj mánj, nị gà' si ganatâ' gụnïn nej guiì màn yuman' nânj mánj.

27Gahui Mạ'an Jesús nị ga'an yuman' Sesarea huin do'ó Filipo ngà nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj. Nị nga aché nej sij huaj nej sij nị gachín na'an nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô'. —Dàj taj nej síi nị ahuin sa huín taj nej sô' rà'aj.

28Nị nanikàj nej sô' nị gataj nej sô': —'Ngọ nej sij taj si huê Mạ'ân rè' huin Juan Bautista; nị a'ngô nej sij taj si huê Mạ'ân rè' huin Elias; nị a'ngô nej sij taj si huê Mạ'ân rè' huin go'ngọ nej sô' gataj dàj gạhuin.

29Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nị ahuin sa huín taj nej suj rà'aj. Hiô' nị gataj Pedro: —Huê Ma'ân rè' huin Cristo.

30Sanị ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj sisị sị ganata' nej sô' riñan gà' si 'ngọ nej guiì ahuin sa huin Mạ'an.

31Dadin' gidiganj riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô': Huạ nịñạn si ûta giran' sàñùnj, nị sị gininj hue'ê riñan nej síchìj achij i, riñan nej rej nị riñan nej sí chrụn ley nị dạgahui' nej sô' ñùnj. Sanị nga gahuí nị gạchin huà'nỉ̀nj gui nị gànà'nỉ̀n siganỉ̂nj nej nîman.

32Nị nda nî'nỉ̀nj chre ga'min Mạ'an. Hiô' nị gakḩ́n anêj Pedro Mạ'an nị ran' sô' Mạ'an.

33Sanị nanikàj Mạ'an nị gini'hia riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị dugunïn gà'ij Pedro nị gata gụnïn sô': —Gụxụn mạ'ân' riñânj sichrej. Dadin' nitaj si nụn

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ruhuâ ahuî' nej rasu̱n garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an mánj, dadin' ga'nḯn ñan' riñan nej rasu̱n garan' ruhuâ nej síi.

34Ni̱ gakï̱n nej guiì ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Si hua̱ 'ngo̱ nej suj ruhuâ gi̱nikò' rukú Ma̱'án, ni̱ gu̱du̱nâj nej suj nej sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, ni̱ ga̱ ruhuâ nej suj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, ni̱ gi̱nikò' nej suj rukû Ma'án.

35Dadin' daran' nej guiì ruhuâ ga̱na̱ni̱n riñan sañun hua̱ ruhuâ yumiguìi nânj ni̱ na'huej ruhuâ ninj gàhuì' ninj rayi'í, ni̱ si ganari' ninj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an ga̱ne ninj mánj, sani̱ daran' nej guiì hua̱ ruhuâ gàhuì' rayi'í ni̱ ngà rayi'î nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj, ni̱ ga̱na̱ni̱n ninj na̱nj ánj.

36Dadin' ahuin gue̱nda̱ ni'ñanj si ûta gìrì' nej guiì nej rasu̱n màn ruhuâ yumiguìi nânj ga̱ riñan ninj, si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ma̱'an nimân ninj rà'aj.

37Ni̱ ahuin si gìrì' nej guiì na̱ru'hue ninj rayi'î ma̱'an nimân ninj rà'aj.

38Dadin' ahuin na̱nj guiì giri' sinà'àj a rayi'í ngà rayi'î si-nùguàn'ànj diû màn nej sí gi'hiaj gakï̱n' nânj, ni̱ gìrì'ìj sinà'àj a rayi'î ninj nga gà'nàj ni̱ ga'na' nej ángel gèe ni̱ gi̱nikaj sùnj si-su̱n Ma̱'an Re Ña'anj an na̱nj ánj.

San Marcos 9

1Ni̱ huê danj gata: —Yàngà' hia nḯn' tâ si hua̱ da̱'a̱j nej suj màn hiuj nânj, ni̱ si̱ gahui' nej suj dadin' gi̱ni̱'in nej suj ga̱'na̱' gi̱nikaj su̱n nùkuaj sta'u Ma̱'an Ña̱'a̱nj nne yàtà'a riñan hio'ó nânj na̱nj ánj.

2Ne' rùkù nga gachîn huàtàn' gui ni̱ ginikaj Ma̱'an Jesús Pedro, ngà Jacobo ni̱ Juan, ni̱ ga'anj ni̱ni̱n nej sij raa̱ 'ngo̱ kïj hua̱ yàkàan; ni̱ nadunâ Jesús Ma̱'an riñan nej sij.

3Ni̱ nda ran chre ganahuin sigan'anj ni̱ nda gàtsì chre ganahuin sigan'anj, ni̱ hua̱ gàtsì atsìj i dàj rûn' hua 'hue'e, ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sí nán atsìj i ni̱ si̱ ga'hue ga̱na̱huin gàtsij gi̱'hiaj nej sô' dàj rûn' ganahuin gàtsì atsîj nânj.

4Ni̱ orâ chre ni̱ guyumân Elias ngà Moisés, ni̱ ga'min nguèj sô' ngà Ma̱'an Jesús.

5Hiô' ni̱ gataj Pedro gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Maestrûj, dùgùnàj huaj si ga̱ne nê' hiuj nânj; ni̱ gi'hiaj nê' huà'nḯnj hue' rekoj o, 'ngoj ga̱ne Ma̱'ân rè', ni̱ a'ngoj ga̱ne Moisés ni̱ a'ngoj ga̱ne Elías na̱nj ánj.

6Sani̱ nun ni'in Pedro sa ga'min sô', dadin' do̱' si̱ ûta guyu'hui' sô'.

7Hiô' ni̱ ga'na' 'ngo̱ nnga ni̱ garan gayu̱n'un riñan nej sij, ni̱ nda riñan nnga dânj ga'min Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata: —Huê Ma̱'an nan huin Da'nî ni̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an; ni̱ gu̱nïn nej suj sa ga̱'mi̱n.

8Ni̱ orâ chre ni̱ nga gini'hiaj nej sij, ni̱ nitaj gà' si go'ngo̱ nguèj sô' nikïn' ngà Ma̱'an Jesús, dadin' man 'ngo̱ rïn nikïn' hiuj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ gananinj nej sij raa̱ kïj dânj, ni̱ ga'nïn' sunj riñan nej sij sisi̱ si̱ gananî̱n nej sij riñan gà' si 'ngo̱ nej guiì sa gini'in nej sij hiuj dânj, ni̱ nda gànà'nïnj Ma̱'an siganî̱nj nej nîman hiô' ni̱ ga'hue ga̱na̱ni̱n nej sij rayi'ij.

10Ni̱ gana'nı́n sà' nej sij nej nuguan' nânj ni̱ nadigi'ñûn nej sij siganî̱nj nej ma̱'an nej sij, ni̱ ganarïsna'anj nej sij ni̱ taj nej sij dàj ga̱huin nga gànà'nïnj nej nîman.

11Ni̱ gachín na'anj nej sij ni̱ gataj nej sij: —Nùnj huin saj ni̱ gataj nej sí chru̱n ley si ña̱'a̱n huaj si ga̱'na̱' si̱ni̱n Elías rà'aj.

12Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Yàngà' ni̱ ga̱'na̱' si̱ni̱n Elías, ni̱ na̱gi̱'hiaj nàkà sô' daran' nej rasu̱un; ni̱ dàj rûn' taj riñan ñanj rayi'í, ni̱ ûta gi̱ran' sàñùnj, ni̱ nitaj nùnj ga̱huín riñan nej guiì.

13Sani̱ ñùnj taj si gà' ga'na' Elías, ni̱ gi'hiaj nej sij dàj garan' ruhuâ nej sij ngà sô', dàj rûn' taj riñan ñanj rayi'î sô'.

14Ni̱ nga guchi' Ma̱'an Jesús ñan ni̱ki̱n' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ gini'in si ûta gà'ì nej guiì mân ganikàj ne' rùkù nej sô', ni̱ unïn' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj ngà nej sí chru̱n ley.

15Ni̱ orâ chre ni̱ gini'in daran' nej guiì Ma̱'an Jesús, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ ninj, ni̱ gunânj ninj ga'na' ninj riñan Ma̱'an ni̱ gida'a ninj ra'a.

16Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ahuin si ràyì'ì gunïn' nej suj ngà nej sí dânj rà'aj.

17Ni̱ ga'min 'ngo̱ sí ni̱ki̱n' siganî̱nj nej guiì rigìi ni̱ gataj sô': —Maestrûj, nika da'nî ga'ná riñan Ma̱'ân rè' dadin' ruhuâ nimân sij nne 'ngo̱ nanè 'mìnj in ni̱ na'hue ga̱'mi̱n sij gi'hia mánj,

18ni̱ dànè' gahuin nga gida'a nanè ki̱j hua dân sij ni̱ dunatu sij; ni̱ gahui ata̱n'an du'hua sij gi'hia ni̱ yâ ru̱j ñan' sij gi'hia, ni̱ 'na̱' gànàkò nî̱n' sij gi'hia ni̱ gatâ gu̱nïn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'ân rè' si gi̱ri̱ nej sô' ruhuâ nimân sij nanè ki̱j hua nânj sani̱ nun ga̱'hue gi̱ri̱ nej sô'.

19Ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Aya̱' nej yi'nïn' na'hue gùyùmàn ruhuâ suj gà' man'. Nda àmàn da'huí ga̱né ngà nej suj gà' únj. Nda andaj da'huí ga̱ nùkuaj ruhuâj ni'ín nej suj gà' únj. Gi̱nikaj nej suj silíj dânj ga̱'na̱' nej suj ne' dànanj.

20Ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'na' nej sij silíj nânj riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ nga gini'in nanè ki̱j hua dânj Ma̱'an Jesús, ni̱ ûta nùkuaj nagunanj silíj dânj, ni̱ ganatûj sô' riñan hio'óo gi'hia ni̱ ûta gahuin nìta sô', ni̱ ûta nikò' ata̱n'an du'hua sô'.

21Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús rej silíj dânj ni̱ gata: —Andaj diû gà' gisîj gi'hia dànanj giran' sô' rà'aj. Ni̱ gataj rej silíj dânj: —Àsìj hua lij sij ni̱ huê dànanj gi'hia ran' sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Nị ûta gà'ì nị ga'nïn sij riñan ña'aan nga ruhuâ nnee, guendâ ruhuaj dạgahuij sij; nị si gạ'hue gị'hiaj Mạ'ân rè' gạnạhuin sij, nị gạnạnị̈n àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nej ñûnj nị gụrụgûñu'unj Mạ'ân rè' nej ñûnj.

23Nị gataj Mạ'an Jesús: —Si gạ'hue gùyùmàn ruhuâ', dadin' sí guyumân ruhuâ nị daran'anj huin sa gạ'hue gị'hiaj sô'.

24Nị orâ chre nị ga'min nùkuaj rej silíj dânj nị gataj sô': —Guyumân ruhuâj; nị gụrụgûñu'unj Ma'ân rè' si gùyùmàn yìtĩnj doj ruhuâj.

25Nị nga gini'in Mạ'an Jesús si ûta gunânj nej guiì 'na' ninj riñanj, nị dugunïn gà'ìj nanè kïj hua nânj nị gata: —Nanè la'ñan' sò' nị sô'o sò', ga'nĩn' sụnj riñan' nị gạhuị' ruhuâ nimân silíj dan gạ'ạnj, nị sị nanikàj gạtụ ñûn' ruhuâ nimân sij gà' mánj.

26Hiô' nị gaguâj nùkuaj ñûn nanè kïj hua dânj, nị gayi'ij nị ûta nùkuaj nagunanj silíj dânj, nị gahui ruhuâ nimân sô'; nị dàj rûn' hua sí gà' gahui'i hua sílìj dânj gi'hia, nị gataj ûta gà'ì nej guiì: Gà' gahui' silíj dan nạnj ánj.

27Sanị gida'a Mạ'an Jesús ra'a silíj dânj, nị gunune' nịkaj sô'; nị ganayumàn sô' gi'hia.

28Nga gunukui' Mạ'an Jesús ruhuâ hue' ñan nne, nị gachín na'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị nun gạ'hue gịrị nej ñûnj ne' yẹ'e nanè kïj hua dânj rà'aj.

29Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nej yì'nĩn' nanè kïj hua nânj nị ûta 'ì gạhuị ninj, nị da'hui' gạ'mịn' ngà Mạ'an Ña'anj an nị gạ gịnịnẹ' da'nga nị ga'hue gạhuị ninj nạnj ánj.

30Nị nga gahui nej sij hiuj dânj nị ga'anj nej sij ne' Galilea; sanị nun gạran' ruhuâ Mạ'an Jesús si gịnị'in nej guiì dànè' gà'àn.

31Dadin' gidiganj riñan nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata: Nị nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej síi nị dạgahui' nej sô' ñùnj, sanị ne' rùkù nga gahuí, nị gachin huà'nĩnj gui nị gànà'nĩnj siganĩnj nej nîman.

32Sanị nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nej nuguan' nânj, nị yu'hui' nej sô' gàchìnj na'anj nej sô' Mạ'an.

33Nị guyumân nej sij Kapernaúm; nị nga nne Mạ'an Jesús ruhuâ hue'e, nị gachín na'an nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata: —Ahuin ràyì'ì ganarïsna'anj nej suj nga 'na' nê' ruhuâ chrej e rà'aj.

34Sanị dĩn gạ du'hua nej sij; dadin' nga 'na' nej sij ruhuâ chrej e nị ganarïsna'anj nej sij, nị gataj nej sij ahuin go'ngọ nê' gạhuin sí achij doj rà'aj.

35Hiô' nị ga'anj gạne Mạ'an Jesús nị gakïn ga'na' nej yùhuìj sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị gata gụnïn nej sô': —Si huạ 'ngọ nej suj ruhuâ gạhuin sí sịnị̈ïn, nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạnạhuin nej suj sí gạ'nạ' ne' rùkùu nị gạhuin nej suj sí gụnạnj gịtsi riñan daran' nej guiì nạnj ánj.

36Nị gida'a 'ngọ sílìj i, nị ganïnj dạnịn nej sij, nị gida'a nị ganị'ñanj silíj dânj nị gata:

37—Nị sí ganahuin rạ'a ngà siyụguí 'ngọ sílìj i dàj rûn' hua silíj nânj, nị Ma'án ganahuin rạ'a sô'; nị sí ganahuin rạ'a Ma'án, nị sê ñùnj ganahuin rạ'a sô', dadin' ganahuin rạ'a sô' Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná.

38Nanikàj Juan nị gataj sô': —Maestrûj, gini'in nej ñûnj si 'ngọ sí dânj nị ngà siyụgui Mạ'ân rè' giri sô' ne' yẹ'e nej nanè kịj huaa, nị nagi'hiaj hạị nej ñûnj dadin' nitaj si nịkạj dugui' sij ngà nê' mánj.

39Sanị gataj Mạ'an Jesús: —Sị nagi'hiaj hạị nej suj mánj; dadin' gà' si 'ngọ síi nị nga garânj sun sij siyụguí nị ganahuin nej guiì gi'hiaj sij nị ne' rùkù nị si ga'min yì'ì sij rayi'í mánj.

40Dadin' sí nitaj si gata rùhuà ni'in nê', nị huin si ngà nê'.

41Nị ahuin nạnj sí riki 'ngọ basû nnee go'o nej suj ngà siyụguí, guendâ nìkò' nej suj rukú, yàngà' hia nḩn' tâ nị sị gahuin chre sun gi'hiaj sí dânj, dadin' nàgà'huì' Mạ'an Ña'anj an nanị'hiaj sô'.

42'Ahuin nạnj sí gà' ni'in si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gà' nâ doj, nị gi'hiaj sô' gininj 'ngọ nej sí hiạj nàkà guyumân ruhuâ ni'in ñùnj riñan gakịn'ïn, nị dùgùnàj huaj si dụnikô' 'ngọ hiëj to guduguâj urruj u yihiâ sô', nị gụdụgue' gạ'ạnj sô' ruhuâ nne ñạ'ạnj nạnj ánj.

43Si ra'ât gi'hiaj si gị'hiá' gakịn'ïn nị gà'nè'; nị dùgùnàj huaj si gạtụ' ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an nùnj huin si huạ ru'u ra'ât, dadin' nùnj huin si huạ sà' nguèj ra'ât sanị gạ'ạnj nị gịnun nìgànj ruhuâ rúnâko nị nitaj àmàn gìnà'àj ña'an nụn hiuj dânj,

44nị nej yilú màn hiuj dânj nị nitaj àmàn gàhuì' nej yô', nị ña'an nụn hiuj dânj nị nitaj àmàn gìnà'a mánj.

45Nị si dakót gi'hiaj gị'hiá' gakịn'ïn, nị gà'nè' nạnj ánj; dùgùnàj huaj si gạtụ' ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an nùnj huin si huạ ru'u dakót, dadin' nùnj huin si huạ sà' nguèj dakót sanị gạ'ạnj' nị gịnun nìgànj chre' riñan ña'an nitaj àmàn gìnà'àj nạnj ánj,

46ñan màn nej yilú huin dân nej sij nị nitaj àmàn gàhuì' nej yô', nị ña'an nụn hiuj dânj nị nitaj àmàn huaj gìnà'a mánj.

47Nị si rune ñant huin sa gi'hiaj gị'hia' gakịn'ïn, hiô' nị gịrị' nạnj ánj; dùgùnàj huaj si gạtụ' ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an ngà 'ngọ rïn rune ñant, dadin' nùnj huin si huạ nguèj rune ñant sanị gạ'ạnj' riñan ña'aan gịnun nìgànj nạnj ánj,

48ñan màn nej yilú huin dân nej sij nị nitaj àmàn gàhuì' nej yô'; nị ña'an nun hiuj dânj nị nitaj àmàn gìnà'a mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

49’Dadin' dàj rûn' 'nïnj ñaan nneè nakòo nị gunukuaj nâ man huê danj gạnạhuin sà' nimân nej da'ní Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj Mạ'an Espíritu Santo nga gạchịn ninj riñan nej sañuun.

50Sa sà'a huin ñaan; sanị si gànàrề' ñaan, nị ahuin si ngà nạgi'hiaj nì' nihiaa rà'aj. Nị dàj rûn' 'nïnj ñaan nihiaa nị ya dạj man nị huê danj dụgumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj riñan gakịn'ïn; nị gạ dïn'ïnj gimàn nej suj ngà 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj.

San Marcos 10

1Gahui Mạ'an Jesús hiuj dânj, nị ga'an riñan hio'ó Judea ne' ané du'hua kïn Jordán, nị nara'hui' ñûn nej guì yuman'an riñan Mạ'an, nị gayi'ij gidiganj dàj rûn' gi'hiaj sịnïnj.

2Nị ga'na' nichì nej sí fariseo nị gachín na'anj nej sô' Mạ'an Jesús, guendâ ruhuâ nej sô' gạrạn huẹ nej sô' Mạ'an nị gataj nej sô', dùgùnàj huaj si 'ngọ sí nne nika nị gụdụnâj sij nika sij nî'.

3Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Dàj ga'nïn' Moisés suun riñan nej suj rà'aj.

4Nị gataj nej sij: —Garânj yina Moisés si gạ'hue gạnạchi nikaj ñanj ata, guendâ gụdụnâj síi nika sô'.

5Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Guendâ ûta ganahuin tsì nimân nej suj nị rayi'î dânj nị garânj yina sô' nị giyi'nïn' suun si gạ'hue gạnạchi nikaj nạnj ata nạnj ánj;

6sanị àsìj sịnịïn nga gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an yumiguìi, “nị gi'hia síi ngà siyànàa nạnj ánj”.

7“Rayi'î dânj nị gạhuin anêj síi riñan rej sô' ngà riñan nni sô', nị gạnạhuin nùguàn'àn sô' ngà nika sô'.

8Nị gạnạhuin nguèj nika sô' 'ngọ rïn nneè.” Huê danj nị sê huìj ran' nej sô' huin gà' mánj, dadin' ganahuin nguèj nika sô' 'ngọ rïn guì.

9Hiạj rû'huaj nị sa gà' nagi'hiaj dùguì' Mạ'an Ña'anj an nị si ga'hue gị'hiaj anêj síi gà' mánj.

10Nị nga gunukui' nej sij hue'e, nị gachín na'anj ñûn nej sí 'nạ' gạhuin chrụun riñan Mạ'an Jesús rayi'î nuguan' nânj.

11Nị gataj Mạ'an Jesús: —Ahuin nạnj sí dunachinikaj ñanj acta guendâ gụdụnâj sô' nika sô' nị ganakaj sô' a'ngô siyànàa, nị gininj sô' riñan gakịn' nịkạj nika dugui'.

12Nị siyànà dunachinikaj ñanj acta guendâ gụdụnâ nikaj nị ganaka a'ngô síi, nị ginin riñan gakịn' nịkạj nika dugui'.

13Nị nịkạj nej sij nej sílìj i ga'na' nej sij riñan Mạ'an Jesús guendâ gàgàn' ra'a nej sô', sanị dugunïn gà'ì nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj sisị sị gạ'ạnj nej sílìj i riñanj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Nị gini'in Mạ'an Jesús si dànanj gi'hiaj nej sij, nị gahuin ñạ'anj ruhuaj nị gata: —Gạ'nïn nej suj si gạ'nạ' nichì nej silíj dânj riñânj, nị si garan' ñu'unj nej suj mánj; dadin' huê nej silíj nânj huin da'ní Mạ'an Ña'anj an.

15Yàngà' hia nǐn' tâ, nị sí na'huej gạnạhuin rạ'a Mạ'an Rey nịkạj sun ne' yàtà'a, dàj rûn' 'hio' ngà ganahuin ro'ô' 'ngọ sílìj i, nị si ga'hue gạtụ sí dânj ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an mánj.

16Nị nanị'ñạn Mạ'an Jesús nej sílìj i, nị gutaj ra'a hio nej sô' nị gata, si gạ'nạ' sa huạ hue'ê riñan nej sô'.

17Nị nga gà' aché Mạ'an Jesús hua ruhuâ chrej e, nị nda gunânj chre 'ngọ sí dânj ga'na' sô' riñanj, nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñanj, nị gachín na'anj sô' nị gataj sô': —Maestrûj huê rè' huin 'ngọ sí sà'a. Nùnj huin si gị'hia nị gạ'hue gùnùkuìj nị gané nìgànj chré ñan nne Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

18Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nùnj huin saj nị taj' si huín 'ngọ sí sà'a rà'aj. Dadin' gà' si 'ngọ nej síi nitaj si huin nej sô' sí sà'aj mánj, dadin' man 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an, huin sa sà'aj nạnj ánj.

19Nị gà' ni'în' nej nuguan' ga'nïn sụn Mạ'an Ña'anj an: "Nị sị ginikaj nika dugui', nị sị dagahui' guiì, nị sị gi'hiaj tụ', nị sị guta' chrê' gakïn'ïn nej dugui', nị sị gidigañu'unj', nị gịnikaj chrẹj' riñan ré' nị huê danj nạnj gịnikaj chrẹj' riñan nnî'."

20Hiô' nị nanikàj sí dânj nị gataj sô': —Maestrûj, daran' nej nuguan' nânj dagahuín àsìj hua li.

21Hiô' nị gini'hiaj Mạ'an Jesús riñan sí dânj, nị ganahuin 'ì ruhuaj ni'in sô' nị gata gụnïn sô': —Huạ 'ngọ rïn sa gàchin gạdạgahuîn' nạnj ánj: Gạ'ạnj' nị gụdụ'hue' daran' nej rasụn huin si'hiát, nị gạda'nga' riñan nej guiì gạnịki, nị gạnạhuin ra'â' nìko doj ne' yàtà'a; hiô' nị gạ'hue gạ'nạ' nị gịnikô' rukú.

22Sanị ûta gananǐn ruhuâ sí nânj, nga gunïn sô' nuguan' nânj, huê danj nị ga'anj sô' dadin' huin sô' 'ngọ sí yịru'huee.

23Hiô' nị gini'hiaj Mạ'an Jesús nǐn' gàchrà' ne' rùkuj, nị gata gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Ûta chì' huaj gạtụ sí yịru'huee gạne sô' ngà Mạ'an Ña'anj an.

24Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nga gunïn nej sô' nej nuguan' nânj; sanị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata gụnïn nej sô': —Dạ'ninj, ûta chì' huaj gạtụ nej sí a'nǐn ñan riñan nej rasụn dụ'huẹe gạne sô' yàtà'a nạnj ánj.

25Dànanj nitaj si chì' huaj gạchịn 'ngọ yuku kameyu hiu'uj tàj dakǐn ganuhuâ, gà' da' si gạtụ 'ngọ sí yịru'huee yiñán Mạ'an Ñạ'ạnj nne yàtà'a.

26Hiô' nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nga gunïn nej sô' nej nuguan' nânj, nị ga'min nej mạ'an nej sô' nị gataj nej sô': —Ahuin sí gùnùkuaj gạnạnịn gà' ûnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Hiô' nị gini'hiaj Ma'an Jesús riñan nej sij nị gata gụnïn nej sij: —Guendâ nej síi nị ûta chì' huaj gạ'hue gạdạgahuin nej sij, sanị guendâ Mạ'an Ña'anj an nị sê sa chì' huin mánj; dadin' daran'anj huin sa gạ'huẹj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

28Hiô' nị gayi'ì Pedro nị gataj sô': —Señor, gudunâj nej ñûnj daran' sa huạ riñan nej ñûnj nị ginikò' nej ñûnj rukû Mạ'ân rè'.

29Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Yàngà' hia nỳn' gàtà gụnïn nej suj nị ahuin nạnj sí gudunâj dukuâ, gudunâj dinḿn, gudunâj yuguej, gudunâj rej, gudunâj nni, gudunâj nika, gudunâj da'ní, gudunâj do'ó, rayi'î Ma'án ngà rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

30Nị gànàrì' nej sij 'ngọ sientu nej rasụn gudunâj nej sij; nị gànàrì' nej sij dukuâ nej sij, dinḿn nej sij, yuguej nej sij, nni nej sij, da'ní nej sij, do'ó nej sij ruhuâ yumiguìi nânj, nị huạ nịñạn si gịran' sạñụn nej sij; nị nga gàhuì' nej sij nị gànàrì' nej sij ñan gạne nìgànj nej sij.

31Sanị ûta gà'ì nej sí sịnịïn nị gạnạhuin nej sô' sí nạnikò' ne' rùkùu, nị nej sí 'nạ' ne' rùkùu nị gạnạhuin nej sô' sí sịnịïn.

32Nị huạj nej sij chrej ahui hua'anj ne' Jerusalén; nị huạj Mạ'an Jesús ne' ñạan, nị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sí nìkò' rukû Mạ'an huaj nej sô' nị guyu'hui' nej sô'. Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gakḿn ane nej yùhuìj sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj.

33Nị gayi'ij nị gata: —Hiạj nị gùchì' nê' Jerusalén, nị nàgà'huì' nej síi ñùnj riñan nej rej huin ñạan ngà riñan nej sí chrụn ley; nị gạrạn ruhuâ nej sô' rayi'í guendâ gàhuìj nị nàgà'huì' nej sô' ñùnj riñan nej sí nàsìnùnj un.

34Nị gạ'mịn duku nej sij riñânj nị gạchrị nej sij nne'e yichrâ, nị gachra stanûj nej sij riñânj, nị dạgahui' nej sij ñùnj; sanị gạchịn huà'nỳnj gui nị gànà'nỳnj siganînj nej nîman nạnj ánj.

35Hiô' nị ga'na' nichì Jacobo ngà Juan nị nguèj sô' huin da'ní Zebedeo, riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nguèj sô': —Maestrûj, ruhuâ nguèj ñûnj si gạdạgahuin Mạ'ân rè' sa gàchìnj nguèj ñûnj riñan Mạ'ân rè'.

36Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nùnj huin si gị'hia ruhuâ nguèj suj rà'aj.

37Nị gataj nguèj sí dânj: —Nga gịnikaj sụn Mạ'ân rè' nị gạrạn yina Mạ'ân rè' si ngọ nguèj ñûnj gạne ne' huà' Mạ'ân rè' nị a'ngô nguèj ñûnj gạne ne' chrïn Mạ'ân rè'.

38Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nun ni'in nguèj suj sa gachín nguèj suj mánj. Gạ'hue gọ'ọ nguèj suj basû go'ôj nî', nị gạ'hue gàtà' nne nguèj suj dàj rûn' gàtà' nnêj nî'.

39Nị gataj nguèj sij: —Gạ'hue huê danj gị'hiaj nguèj ñûnj. Nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' hia nỳn' nị sa nụn ruhuâ si-basû, nị gạ'hue gọ'ọ nguèj suj, nị dàj rûn' gàtà' nnêj nị huê danj gạ'hue gàtà' nne nguèj suj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

40sanı̱ guendâ ruhuâ nguèj suj si 'ngo̱ nguèj suj ga̱ne ra'á ne' huà'àj nı̱ a'ngô nguèj suj ga̱ne ra'á ne' chrḿn, nı̱ sê si-sùnj huin sun dânj si rìkìj riñan nguèj suj mánj, dadin' gà' hua̱ yu̱gui nej sí ga̱na̱huin ra̱'a ga̱ne hiuj dânj.

41Nga gunïn a'ngô nej chı̱' ran' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un, nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ gina'an ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Jacobo ngà Juan.

42Sanı̱ gakḿn Ma̱'an Jesús nej sij nı̱ gata gu̱nïn nej sij: —Ni'in nej suj si nej sí nı̱ka̱j su̱n riñan nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi nı̱ nagi'hiaj sı̱'hiaj nej sô' nej sun nı̱ka̱j nej sô', nı̱ nej sí nı̱ka̱j sun nìko doj nı̱ ga'nïn' nej sô' riñan nej sí nı̱ka̱j sun ninaj doj nî'.

43Sanı̱ sı̱ ga'hue danj gaj siganî̂nj nej suj mánj, dadin' sí ruhuâ ga̱huin ña̱n siganî̂nj nej suj nı̱ ga̱huin nej sô' sí gu̱na̱nj gı̱'tsi riñan nej suj,

44nı̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj ruhuâ ga̱huin ña̱n siganî̂nj nej suj, nı̱ ga̱huin nej suj sí gi'hiaj sun chre riñan a'ngô nej dugui' nej suj.

45Dadin' ñùnj nı̱ nun gà'nàj guendâ gu̱na̱nj gı̱'tsi nej síi riñânj mánj, ga'ná guendâ na̱ru'huej Ma̱'án nı̱ ga̱na̱nı̱n ûta gà'ì nej guiì gı̱'hia na̱nj ánj.

46Hiô' nı̱ ga'na' nej sij yuman' Jerikó; nı̱ nga gahui Ma̱'an Jesús ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ne' ye̱' Jerikó, nı̱ hua̱j ûta gà'ì nej guiì ngà nej sij nı̱ nne Bartimeo nìchrùn' yi'nḿn chrej e nı̱ rej sô' huin Timeo, nı̱ huin sô' 'ngo̱ sí hua̱ du̱chri, nı̱ gachín sô' karida riñan nej guiì gachîn huaj hiuj dânj.

47Nı̱ gunïn sô' si gachîn Ma̱'an Jesús Nazareno hua hiuj dânj, nı̱ gayi'ì sô' nı̱ gaguâj nùkuaj sta'u sô' nı̱ gataj sô': —Jesús, Da'ní David, ga̱na̱nı̱̈n àko ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' ñùnj na̱nj ánj.

48Nı̱ ran' gà'ì nej guiì sô' nı̱ gataj ninj si dḿn ga̱ne du'hua sô', sanı̱ dànanj dugu'nïn' sô' gaguâj nùkuaj sô' doj: Nı̱ gataj sô': —Da'ní David, gu̱ru̱gûñu'unj Ma̱'ân rè' ñùnj na̱nj ánj.

49Hiô' nı̱ nga gunïn Ma̱'an Jesús ga'min sô', nı̱ ganikïnj nı̱ gata: —Gàkı̱̀nj nej suj ga̱'na̱' sí dânj; nı̱ gakḿn nej sij ga̱'na̱' sí hua̱ du̱chri dânj nı̱ gataj a'ngô nej sij gu̱nïn sô': —Gùyùmàn ruhuâ sò' nı̱ gı̱'hiaj guesâ ma̱'ân'; nı̱ ga̱na̱chi, dadin' gakḿn Ma̱'an Jesús ga̱'a̱nj râj.

50Hiô' nı̱ guduguêj sí dânj atsìj i tàj yichrá sô', nı̱ ganachi sô' nı̱ nda guêj, guêj sô' nı̱ ga'anj sô' riñan Ma̱'an Jesús.

51Nanikàj Ma̱'an Jesús nı̱ gachín na'an sí dânj: —Nùnj sı̱ gı̱'hia ngà' ruhuâ' rà'aj. Nı̱ gataj sí du̱chri dânj: —Maestrûj, ruhuâj si gı̱'hiaj Ma̱'ân rè' si gànàyìgı̱̀n rune ñânj.

52Nı̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Guı̱j nan' dukuât dadin' guendâ guyumân ruhuâ' nı̱ rayi'î dan nı̱ ganahuîn'. Nı̱ orâ chre nı̱ ganayigı̱̀n rune ñan sí dânj nı̱ nìkò' sô' ga'anj sô' rukû Ma̱'an Jesús.

San Marcos 11

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Nga huaj gạhuin nìchrùn' nej sij Jerusalén, nị huạj nej sij ñan nngaj yuman' Betania, ne' rịñạn kïj ñan màn chrun olibo, nị ga'nḟn Mạ'an Jesús ga'anj huìj sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj.

2Nị gata gụnïn nguèj sí dânj: —Gạ'ạnj nguèj suj yuman' nngaj ne' ñạn mánj nị nga gatûj nguèj suj ruhuâ yuman' dânj, nị gànàrì' nguèj suj 'ngọ urruj u nị ạnụmin xuj nị gà' si 'ngọ síi nun gitàj yichrá xuj; nị gạnạchi nguèj suj nị gịnikaj nguèj suj gạ'nạ' nguèj suj.

3Nị si huạ 'ngọ sí gàchìnj na'anj nị gạtạj sô': Nùnj huin saj nị ganachi nguèj suj yuku dânj rà'aj. Nị gạtạj nguèj suj gụnïn sô', Mạ'an Señor gạrạn sunj xuj, nị ne' rùkù nị gạ'nạ' nạrë'ë̱j nguèj ñûnj xuj.

4Nị ga'anj nguèj sí dânj, nị ganari' nguèj sô' urruj u nị ạnụmin yô' ne' yẹ' riñan hue' dânj, ñan ganachran' chrej gàchrà'a nị ganachi nguèj sô' urrûj dânj.

5Nị nịkịn' gà'ì nej síi hiuj dânj nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị ganachi nguèj suj urrûj dânj rà'aj.

6Hiô' nị gataj nguèj sij dàj rûn' ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús riñan nguèj sij; nị garânj yina nej sí dânj, huê danj nị ginikaj nguèj sij urrûj nị ga'anj nguèj sij.

7Nị nịkạj nguèj sij ga'na' nguèj sij urrûj dânj riñan Mạ'an Jesús, nị guta' nej sij atsîj nịkẹ nej sij yichrá yô'.

8Nị guchruj gàchrà' nej sí màn hiuj dânj atsîj nịkẹ nej sô' ruhuâ chrej ñan gachîn Mạ'an Jesús hua, nị a'ngô dạ'ạj nej sô' ga'ne' rekoj ra'a nej chrun, nị guchruj nej sô' ruhuâ chrej e.

9Nị ga'min nùkuaj nej sí huaj ne' ñạan ngà nej sí 'nạ' ne' rùkùu nị gataj nej sô': —Hosanna. Ûta hue'ê gi'hiaj Mạ'an sa 'nạ' ngà siyụgui Mạ'an Señor.

10Ûta hue'ê gi'hiaj Mạ'an sa ga'na' gịnikaj sụn riñan rej nê' David. Nị gạ'min hue'ê nê' yi'î Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a.

11Nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, nị gatu ruhuâ nûhui nìko; nị gini'hia riñan daran' nej rasụn màn nḩn' gàchrà' hiuj dânj, sanị gà' 'nạ' gạhuin rụmịn' nị ga'an yuman' Betania ngà nej yùhuìj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj.

12Nị nga giyigḩn a'ngô gui dânj nị gahui ne' yẹ' yuman' Betania, nị ganachinj yi'naa riki Mạ'an.

13Nị nda gạn' hua nị gini'in nikïn' 'ngọ chrun îgu nị màn koj o ra'a chrun dânj, nị ga'anj gịni'hiâ ñan nịkịn' chrun dânj dadin' ruhuaj gìrì'ij chruj îgu yaj raạ chrun dânj, sanị nitaj gà' si 'ngọ chruj îgu nnûn ra'a chrun dânj gini'in dadin' man koj o mân ra'a chrun dânj, dadin' sê diû gimàn chruj îgu huin nga huaj nej sij hiuj dânj.

14Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn chrun dânj: —Nitaj àmàn gìrì' nej guiì yạ ninj chruj îgu gạhiu râ' gà' mánj. Nị gunïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụun dàj gataj Mạ'an Jesús gụnïn chrun dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ga'na' nej sij ñan nngaj, yuman' snà'ànj Jerusalén; nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui nìko, nị gayi'ij nị girij daran' nej sí gudu'huêj nej rasụun ngà nej sí girânj nej rasụun ruhuâ nûhui nìko; nị dunatu si-mesa nej sí nadunâ san'anj an, nị dunatu nej chrun yilâ huin si'hiaj nej sí gudu'huêj nej ya'àan;

16Nị nun gạ'nịn Mạ'an Jesús gạchịn gà' si 'ngọ nej sí ata nej rasụun nga huaj nej sô' gạchịn nej sô' ruhuâ nûhui dânj.

17Nị gidiganj nị gata: —Sê gà' danj taj riñan ñanj rạ' saj ûn': “Hue' huin dukuá nị gù'na' hue' ñan gạ'mịn nej guiì màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi ngà Mạ'an Ña'anj an”; Sanị gi'hiaj nej suj si gạhuin 'ngọ huej ñan màn nej sí tụu.

18Nị gunïn nej sí chrụn ley ngà nej rej huin ñạan sa gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị nadigi'ñûn nej sô' dàj gi'hiaj nej sô' gạ'hue gàhuì' Mạ'an Jesús; sanị yu'hui' nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, dadin' nỉn' gàchrà' yuman'an garan' ruhuâ ni'in nej yì'nỉn' nuguan' gidigân Mạ'an Jesús.

19Sanị nga ginìn nị gahui Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, nị ga'an a'ngô hiuj u.

20Nị ne' nịgan' a'ngô gui gachin nej sij huaj nej sij hiuj dânj, nị gini'in nej sij si ganakò chrun îgu nị ganakò nda hia'a chrun dânj.

21Hiô' nị gananun ruhuâ Pedro nị gataj sô': —Maestrûj, gịnị'hiaj sò', hua chrun igû rịñạn ga'min yì'ì Mạ'ân rè' nị ganakò man ndaj.

22Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gùyùmàn yìtỉnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an.

23Dadin' yàngà' hia nỉn' gàtà nị ahuin nạnj sí gạtạj gụnïn kïj nânj: “Gụxụn mạ'ân' nị gạ'ạnj' gịnun' ruhuâ nne ñạ'ạnj”, nị sisị sị ganîn huà' ruhuâ sô' ngà ruhuâ nimân sô', nị si gùyùmàn yìtỉnj ruhuâ sô' si gạhuin dàj rûn' gataj sô', nị gạhuin yàngà' sa gataj sô'.

24Hiạj nị gàtà, si nị daran' sa gàchìnj nej suj nga gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an, nị si gùyùmàn ruhuâ nej suj si gạnạhuin rạ'a nej suj sa gachín nej suj nị gùyùmanj gạnạhuin rạ'a nej suj.

25Nị nga a'min nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an, nị gịnikaj nej suj nimân nìko, rayi'î sí ruhuâ gạrạn' ñu'unj nej suj, da'nga nị gịnikaj Mạ'an Rê Ña'anj nne yàtà'a nimân nìko rayi'î si-gạkïn' nej suj.

26Dadin' si nitaj si nịkạj nej suj nimân nìko rayi'î nej dugui' nej suj, huê danj nạnj sị ginikaj Mạ'an Rê Ñạ'ạnj nne yàtà'a nimân nìko rayi'î si-gạkïn' nej suj mánj.

27Nanikàj ñûn nej sij ga'na' nej sij Jerusalén; nị gaché nun Mạ'an Jesús ruhuâ hue' nûhui nìko, nị ga'na' nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley, nị ngà nej síchìj achij i.

28Nị gachín na'anj nej sô': —Ahuin sun nikaj' nị gi'hiâ' dànanj, nị ahuin sa girikî suun riñan' nị gi'hiâ' dànanj rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sij: —Ruhuâj gàchìnj na'ân 'ngọ nuguan'an riñan nej suj; nị dụnanikàj nej suj nuguan' dânj riñânj, hiô' nị gạ'hue gàtà gụnïn nej suj ahuin sun nikâ nị gi'hiâ dànanj.

30Nga duguata' nne Juan nej guiì, nị Ña'anj an ga'nïn' sụn riñan sij guendâ dụguata' nne sij nî', si nej síi ga'hui' sun dânj ra'a sij sà'. Gạtạj nej suj nuguan' gachín na'ân riñan nej suj àj nîn.

31Hiô' nị naduyâ nej sij nuguan'an siganînj nej mạ'an nej sij, dàj gataj nej sij riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sij: —Si gạtạj nê' si Ñạ'ạnj nne yàtà'a ga'hui' sun dânj riñan sô', hiô' nị nànìkàj sij nị gạtạj sij gùnìn': "Nùnj huin saj nị nun gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sô' rà'aj gạtạj sij gụnïn'."

32Nị si gạtạj nê' si nej síi ga'hui' sun dânj ra'a sí dânj. Sanị yu'hui' nej sij ni'in nej sij nej sí yùmàn'an, dadin' daran' nej sô' ni'in si Juan nị yàngà' huin sô' sí gataj dàj gạhuin.

33Huê danj nị nanikàj nej sij nị gataj nej sij gụnïn Mạ'an Jesús: —Nun ni'in nej ñûnj mánj. Nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sij: —Huê danj nạnj ñùnj nị sị ga'hue gàtà gụnïn nej suj ahuin sa rikî sun nânj riñânj nị gi'hia dànanj mánj.

San Marcos 12

1Hiô' nị gayi'ì Mạ'an Jesús ga'min nuguan' ráan nị gata: —'Ngọ sí dânj nị ganachrîj sô' gà'ì chrun uba, nị gi'hiaj sô' yingâ ganikàj sô' rukû nej chrun uba, nị gi'hiaj yụgui sô' 'ngọ hiu'uj u ñan gạnïn sô' chruj uba, nị gi'hiaj sô' 'ngọ hue' yàkàan. 'Nị girï'ïnj sô' riñan 'ngọ nej sí gi'hiaj sun, nị gahui sô' nị ga'anj gàn' sô'.

2Nị nga guyumân diû gạne chruj uba nị ga'nḯn sí yịru'hue dânj 'ngọ sí huin si-musû sô' ga'na' riñan nej sí gi'hiaj suun, nị 'nạ' sô' guendâ gạnạhuin rạ'a sô' nej chruj uba riñan sí rịñạn girï'ïnj sô'.

3Sanị gida'a nej sí màn gi'hiaj sun hiuj dânj sí huin si-musû sí yịru'hue dânj, nị ga'hui' nej sô' ni'hiaj sí dânj, nị gana'nḯn nej sô' nan' sí dânj nị nitaj nùnj ginikaj sô' huaj nan' sô' riñan si-yịru'hue sô'.

4Nị ga'nḯn ñûn sí yiru'hue dânj ga'anj a'ngô sí huin si-musû sô'; sanị garrûn nej sij hiëj sí dânj nị giran' yi'ì ahui sô', nị gana'nîn nej sij nan' sô' nị nun gạ'mịn hue'ê nej sij riñan sô'.

5Nị ga'nḯn ñûn sí yịru'hue dânj ga'anj a'ngô mûsu sanị dạgahui' nej sij sô'; nị huê danj nạnj gi'hiaj nej sij ngà a'ngô nej sô', nị ga'hui' nej sij ni'hiaj a'ngô dạ'ạj nej sô' nị a'ngô dạ'ạj nej sô' dagahui' nej sij.

6'Nị huạ 'ngọ rïn da'ní sí yịru'hue dânj, nị ûta 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' da'ní sô', nị nda ne' rùkù nìn' nị ga'nḯn sô' ga'anj da'ní sô' riñan nej sí dânj nị gataj sô': "Gịnikaj chrẹj nej sij ngà dạ'nin nạnj ánj."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Sanı̱ gataj nej sí gi'hiaj sun si-sụn sí yı̱ru'hue nânj: “Sí nânj huin sí gạnạhuin rạ'a daran' nej rasụn huin si'hiaj Rej sô' nga nne síchìj dânj gàhuì' sô'. Nı̱ gạ'nạ' nej suj nı̱ dạgahui' nê' sij, nı̱ nej rasụn gạnạhuin rạ'a sij nı̱ gạnạhuin si'hiaj nê' nej rasụn dânj.”

8Nı̱ gida'a nej sij da'ní sí yı̱ru'hue dânj nı̱ dagahui' nej sij sô', nı̱ gı̱rë'ë̱j nej sij ne' yẹ' ñan màn nej chrun uba sô'.

9Hiô' nı̱ gachín na'anj Mạ'an Jesús: —Nı̱ nùnj huin si gı̱'hiaj sí huin si'hiaj nej chrun uba dânj rà'aj. Gạ'nạ' sô' nı̱ dụnahuij sô' nej sí gi'hiaj sun riki nej chrun uba, nı̱ nàgà'huì' sô' nej chrun uba dânj ra'a a'ngô nej síi.

10’Nı̱ nun gạhiạ nej suj dàj taj riñan ñanj rayi'î nuguan' nânj rà' saj ûn': Hiëj gudunâj nej sí gi'hiaj sun hue'e, ga'naj nı̱ huej huin hiëj sı̱nı̱̈n nne sikûj hue'e.

11Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj nej nânj, nı̱ ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj nga gini'in nej suj nạnj nî.

12Nı̱ ûta huin ruhuâ nej sij gı̱da'a nej sij Mạ'an Jesús, dadin' garânj da'nga' ruhuâ nej sij si rayi'î nej sij ga'min Mạ'an nuguan' rán nânj; sanı̱ yu'hui' nej sij ni'in nej sij nej guiì rigìi nı̱ gudunâj nej sij Mạ'an nı̱ ga'anj nej sij.

13Nı̱ ga'nḯn nej sij ga'anj dạ'ạj nej sí fariseo ngà dạ'ạj nej sí herodianos, guendâ ruhuâ nej sij gànàrì' nej sij 'ngọ nuguan' gạchẹj gạ'mı̱n Mạ'an Jesús.

14Nı̱ ga'na' nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Maestrûj, ni'in nej ñûnj si daran' diû nı̱ ga'min Mạ'ân rè' nuguan' yàngà'a, nı̱ nitaj si guyu'hui' Mạ'ân rè' riñan gà' si 'ngọ nej síi, dadin' nitaj si ni'hiaj Mạ'ân rè' dàj hua ne' yẹ' nej síi, dadin' gini'hiaj Mạ'ân rè' dàj hua ruhuâ nimân nej sij, nı̱ gidigân Mạ'ân rè' si-chrej yàngà' Mạ'an Ña'anj an. Nı̱ dùgùnàj huaj nạru'hue' san'anj an riñan César nî' si nitaj si dùgùnàj huaj sà'. Gạ'hue gụru'hue nej ñûnj nî' sisı̱ sı̱ ga'hue gụru'hue nej ñûnj sà'.

15Sanı̱ garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in sisı̱ sı̱ gidigañu'unj un nej sí dânj ni'in nej sô' Mạ'an nı̱ gata gụnïn nej sô': —Nùnj huin saj nı̱ gayakaj nej suj da'nga'a ngàj rà'aj. Gı̱nikaj nej suj 'ngọ denario gạ'nạ' nej suj nı̱ gı̱ni'hiâ dàj huaj.

16Nı̱ ga'hui' nej sí dânj 'ngọ san'anj denario ra'a Mạ'an Jesús; nı̱ gata gụnïn nej sô': —Ahuin sí ñan dụ'hua nı̱ ahuin sí siyụgui nnûn riñan san'anj nânj rà'aj. Nı̱ gataj nej sij: —Ñan du'hua César nnûn riñanj nạnj ánj.

17Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata gụnïn nej sí dânj: —Nàgà'huì' nej suj ra'a César san'anj huin si'hiaj César, nı̱ nàgà'huì' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an san'anj huin si'hiaj Mạ'an Ña'anj an. Nı̱ gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sij nga gunïn nej sij nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús.

18Hiô' nı̱ ga'na' nej sí saduseo riñan Mạ'an Jesús, dadin' gataj nej sô' si nitaj si gana'nĩnj nej nîman nı̱ gachín na'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô':

19—Maestrûj, gachrûn Moisés riñan nej ñûnj nı̱ gataj sô' si huạ 'ngọ nej sí gahui' dinḯn nı̱ gunâj nika sí dânj, sanı̱ nitaj da'ní sô' ga ngà siyànà gahuin nika sô' nı̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạ'hue gạnạkạj dinḟn sô' siyànà minj dânj, da'nga nị gạ'ngạ da'ní sí dânj nị gạnạhuin ñạn silíj dânj riñan sí gà' gahui'i.

20Ga chịj dìnḿnj sí dânj; nị gayakaj sí yàhuà'a nika sô'; sanị gahui' sô': Nị nun gạ da'ní sô' ngà nika sô'.

21Nị ganakaj dinḟn sô' sí huìj i siyànà gunâj dânj, nị huê danj nạnj gahui' sí dânj nị nun gạ da'ní sô' ngà siyànà dânj; nị ganakaj dinḟn sô' sí huà'nḿnj ïn siyànà dânj, nị gahui' sí dânj nị nun gạ da'ní sô' ngà siyànà dânj.

22Nị gane nej chịj dìnḿnj sô' ngà siyànà dânj huê danj nị gahui' nej sô', nị nun gạ da'ní nej sô' ngà siyànà minj dânj; nị ne' rùkù nga gisîj gahui' daran' nej sô' nị gahui' siyànà dânj.

23Nga gànà'nḿnj nej nîman nị nga gànà'nḿnj nej sij, ahuin go'ngọ nej dìnḿnj sí nânj gạhuin hia nika siyànà nânj rà'aj.

24Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sij: —Nun ni'in nej suj sa a'min nej suj rayi'î nej nânj, nị nun ni'in nej suj dàj taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị dàj nùkuaj hua Mạ'an Ña'anj an rà' saj ûn'.

25Dadin' nga gànà'nḿnj nej sij siganînj nej nîman, nị sị gayakaj nej sij nika nej sij nị gà' sị garan rạ'a nej sij mánj, dadin' gạ nej sij dàj rûn' hua nej ángel màn ne' yàtà'a.

26Sanị rayi'î guendâ gànà'nḿnj nej nîman. Nị nun gạhiạ nej suj riñan librû gachrûn Moisés nị gụnïn nej suj dàj gataj Mạ'an Ña'anj an nga ga'min riñan koj tanj an mínj: "Ñùnj huin Da'anj Abraham, nị huê huin Da'anj Isaac nị huê huin Da'anj Jacob."

27Mạ'an Ña'anj an nị sê Da'anj nej nîman huin mánj, dadin' huej huin Da'anj nej guiì huạ nì'nà'a; sanị nun ni'in nej suj dàj taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an mánj.

28Nị gunïn 'ngọ sí chrụn ley, si ga'min chì' nej sij rayi'î nej nuguan' nânj, nị gini'in sô' si ûta hue'ê dunanikàj Mạ'an Jesús nuguan'an riñan nej sí nânj, nị gachín na'anj sô' nị gataj sô': —Ahuin nuguan' huin sa sịnịn giyi'nïn' sụn riñan si-ley Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

29Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —'Ngọ nuguan' sịnịn huin ñạn riñan daran'anj huin nânj: "Gụnïn sò' Israel; dadin' Mạ'an Señor huin Du'un', Mạ'an Señor nị 'ngọ rïn huin.

30Nị gạ 'ì ruhuâ' ni'în' Mạ'an Señor huin Da'anjt ngà daran' nimânt nị ngà daran' mạ'an nimant nị ngà daran' da'nga' nị ngà daran' sa huạ nùkuaj nneè kút." Huê nânj huin nuguan' sịnịn giyi'nïn' sụn.

31Nị nuguan' 'nạ' ne' rùkùu hua dàj rûn' hua nuguan' sịnịn nânj: "Gạ 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' mạ'ân'." Nị nitaj a'ngô nuguan' giyi'nïn' sụn hua nìko doj gà' dạ' nguèj nuguan' nânj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Hiô' nị gataj sí chrụn ley: —Dùgùnàj hua sa gataj rè' nạnj Maestrûj, sa yàngà'a huin sa gataj rè', dadin' 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin nị nitaj a'ngô Ña'anj an hua gà' mánj;

33nị gạ 'ì ruhuô' ngà daran' nimûnt, nị ngà daran' sa garânj da'nga' ruhuô', nị ngà daran' mạ'an nimûnt, nị nga daran' sa nùkuaj hua riñan nneè ku', nị gạ 'ì ruhuô' ni'în' nej duguî' dàj rûn' 'ì ruhuô' ni'în' mụ'ûn' nị dànanj nìko doj huin gà' da' si dạgahui' ûta gà'ì nej yuku gà'huì' riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

34Hiô' nị gini'in Mạ'an Jesús si ûta sà' ganata' sí nânj nuguan'an riñanj nị gata gụnïn sô': —Nitaj si huạj gàn' nìko' guendâ gạtụ' ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an mánj. Huê danj nị nitaj gà' si 'ngọ síi huin ruhuâ gàchìnj na'anj Mạ'an Jesús gà' mánj.

35Nị gidigân Mạ'an Jesús riñan nej guiì ruhuâ hue' huin nûhui nìko nị gata: —Nùnj huin saj nị gataj nej sí chrụn ley si Mạ'an Cristo huin da'ní David rà'aj.

36Dadin' ga'min David gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo: Gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn Mạ'an si-Señoj: "Gạne Mạ'ân rè' ra'á ne' huà'àj, nda gụnụkua gùchrù gạ'ạnj gịngaj nej sí unïn' ngà Mạ'ân rè' riki dakó Mạ'ân rè'."

37Nị si dụgû'nàj David Señor; hiô' nị gạ'hue, gạhuin da'ní sij nạnj nî'. Nị ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej guiì rigì màn hiuj dânj nga gunïn ninj nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús.

38Nị gataj Mạ'an Jesús nga gidiganj nej yì'nïn' nuguan' gidiganj: —Gạ gụdadû nej suj ngà nej sí chrụn ley, dadin' ûta garan' ruhuâ nej sô' gịnun nej sô' atsîj yẹ'e gininj nda yihiâ yi'î nej sô', nị garan' ruhuâ nej sô' si gạchrụn du'hua nej guiì ra'a nej sô' nga huaj nej sô' ñan huạ rahue'ee,

39nị garan' ruhuâ nej sô' gạne nej sô' riñan chrun yilâ nịkịn' dukuán ne' ñạan ruhuâ hue' huin nûhui, nị garan' ruhuâ nej sô' gạne nej sô' riñan chrun yilâ nịkịn' ne' ñạn ñan huin nihia sti'nïïn;

40Nị ganahuij nïn' nej rasụn huin si'hiaj nej siyànà minj in ga'nêj nej sô', nị mân si gi'hiaj nej sô' si ûta yẹ'e ga'min nej sô' ngà Mạ'an Ña'anj an. Nej sí gi'hiaj dànanj nị ûta nìko kastîgu gạnạhuin rạ'a nej sô'.

41Nị nne Mạ'an Jesús nda ne' ñạn ñan tàj chrún ga'nḯn nej guiì san'anj an riñan Mạ'an Ña'anj an, nị nne ni'hia dàj gi'hiaj nej guiì yuman'an nga ga'nḯn ninj san'anj an ruhuâ chrún dânj; nị ûta nìko san'anj an ga'nḯn ûta gà'ì nej sí yịru'huee.

42Nị ga'na' 'ngọ yugûn' yànà minj in nị ûta àko ran' ñûn' sanị ga'nḯn ñûn' huìj pesu, ruhuâ chrún tàj hiuj dânj nị nguèj pesu nânj huin san'anj gù'nàj cuadrante.

43Hiô' nị gakḯn Mạ'an Jesús nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô': —Yàngà' hia nïn' gàtà, nị siyànà minj nânj huin 'ngọ sa ran' àko sanị dànanj nìko doj san'anj an ga'nïn ruhuâ chrún nânj gà' da' daran' nej guiì ga'nḯn san'anj an ruhuâ chrún nânj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44dadin' daran' nej guiì ga'nḗn san'anj an ruhuâ chrún nânj, nḭ man san'anj gunâj riñan ninj huin; sanḭ siyànà nânj huin 'ngọ sa ran' àko sanḭ ga'nïn daran' san'anj nḭka, nḭ san'anj nânj gạhuin san'anj gḭranj sa yaj.

San Marcos 13

1Nḭ gahui Mạ'an Jesús ruhuâ nûhui nìko nne Jerusalén, nḭ gataj 'ngọ nej sô' 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Maestrûj, gḭnḭ'hiaj sò' nḭ ûta hue'ê hua nej hiëj ganachrâj nej sij hue' nûhui nìko nânj, nḭ ûta sà' hua nej hue' yàkàn xi nânj.

2Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata gụnïn sí dânj: —Gini'în' dàj hua hue' yàkàn xi nânj nî'. Nḭ gàtà gụnïn' si gùyùmàn diû nḭ gà' si 'ngọ nej hiëj nânj nḭ sḭ gitâ yichrá nej dugui'ij, dadin' gạnẹ daran'anj nạnj ánj.

3Nḭ ga'anj Mạ'an Jesús raạ kïj màn chrun olibo, nḭ ga'anj gạne nḭ gini'hia ñan nne hue' huin nuhuî nìko. Nḭ ga'anj anêj Pedro, Jacobo, Juan ngà Andrés riñanj nḭ gachín na'anj nej sô' nḭ gataj nej sô'.

4—Àmàn gạhuin nej sa gataj Mạ'ân rè' rà'aj. Nḭ ahuin sa gạhuin da'nga'a nga gìsìj nej nuguan' gataj Ma'ân rè' rà'aj.

5Nḭ nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gayi'ij gata gụnïn nej sô': —Gạ gụdadû nej suj nḭ gḭnḭ'hiaj nej suj nḭ sḭ gidigañu'unj gà' si 'ngọ nej síi nej suj mánj.

6Dadin' gạ'nạ' ûta gà'ì nej síi nḭ gạrạn sun nej sô' siyụguí nḭ gạtạj nej sô': "Ñùnj huin Mạ'an Cristo"; nḭ gḭdḭga'ñu'unj nej sô' ûta gà'ì nej guiì.

7'Nḭ nga gunïn nej suj si 'nạ' sañuun nḭ gùtà' nej síi nḭ ga'min nej guiì rayi'î sañun dânj, sanḭ sḭ guyu'hui' nej suj mánj, dadin' huạ nḭñạn si huê dànanj gạhuin; sanḭ huạ nḹn' gạchin gạnạhuij yumiguìi.

8Dadin' gạyḭ'ij nḭ gùtà' 'ngọ país ngà a'ngô país, nḭ gùtà' 'ngọ rey ngà a'ngô rey; nḭ gạ'huij ñûn nùkuaj xi ûta gà'ì nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi nḭ gahuin yi'naa, nḭ ûta gùnḹn' nej guiì, sanḭ hiạj gàyì'ì sḭnḭn nej sañuun huin nej nânj.

9'Sanḭ gḭnḭ'hiaj nej suj nḭ gạ gudadû nej suj ngà nej mạ'an nej suj; dadin' nàgà'huì' nej síi nej suj riñan yi'nïn' nej sí nḭkạj sụn riñan yuman'an, nḭ gà'huì' nej sí dânj nej suj ruhuâ hue' huin nûhui; nḭ gḭnikaj nej sij gạ'ạnj nej sij nej suj riñan nej sí nḭkạj suun nḭ huê danj nạnj gḭnikaj nej sij gạ'ạnj nej sij nej suj riñan sí huin rey, guendâ gànàtà' nej suj rayi'í riñan nej sô'.

10Nga nḹn' gạchin gạnạhuij yumiguìi nḭ ñạ'ạn huaj si gànàtà' nej sij nuguan' gḭ'hiaj gạnạnḭn nej guiì nḹn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

11Sanḭ nga gḭnikaj nej sij gạ'ạnj nej sij nej suj guendâ nàgà'huì' nej sij riñan nej sí nḭkạj suun, nḭ sḭ giriñun ruhuâ nej suj dàj gạtạj nej suj; nḭ si giriñun ruhuâ nej suj dàj gạ'mḭn nej suj, dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa rḭkḭ nuguan' gạ'mḭn nej suj; nḭ sê nej suj huin sa gạ'mḭn orâ dânj mánj, dadin' Mạ'an Espíritu Santo huin sa gạ'mḭn.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Ni̱ nàgà'huì' 'ngo̱ sí dânj dinḟn sô' guendâ da̱gahui' nej síi, ni̱ huê danj na̱nj nàgà'huì' 'ngo̱ sí dânj da'ní sô' guendâ da̱gahui' nej síi, ni̱ ga̱ta̱ rùhuà a'ngô nej sí dânj ni'in nej sô' rej nej sô', ni̱ da̱gahui' nej sô' rej nej sô' rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

13Ni̱ si̱ gahuin yìñàn' ruhuâ nej síi ni'in nej sô' nej suj rayi'î siyu̱guí; sani̱ sí gunùkuaj ganikïn' ran nda gui gàhuì' sô' ni̱ ga̱na̱ni̱n sô'.

14'Sani̱ nga gini'in nej suj ga'anj ga̱ne 'ngo̱ sí dânj ruhuâ nuhuî nìko ni̱ nagi'hiaj kïj sô' ni̱ gu̱du̱rë' sô' daran' nej chrej ni̱ka̱j yuman' Israel —si ahia, ni̱ ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ sô'—, hiô' ni̱ nej sí nne yuman' Judea, ni̱ gu̱na̱nj nej sô' ga̱'a̱nj nej sô' riki kïj ï,

15Ni̱ sí tàj yichrá hue'e ni̱ si̱ gananinj sô' guendâ ga̱tu̱ sô' ruhuâ dukuâ sô', ni̱ gà' si ganîn ruhuâ sô' ga̱na̱ka̱j sô' go'ngo̱ nej rasu̱n màn ruhuâ dukuâ sô' mánj.

16Sí ga'anj kïj ï, ni̱ si̱ nanikàj sô' ga̱'na̱' ga̱na̱ka̱j sô' atsîj ni̱ke̱ sô' mánj.

17Nej gui dânj ni̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej siyànà nu̱n ri̱ki̱, ngà nej siyànà nïn' hua lij da'ní.

18Sani̱ Gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an, sisi̱ si̱ guyumân sañun dânj riñan nej suj nga gahuin diû nu̱huij.

19Dadin' nej gui dânj ni̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì ni̱ nitaj àmàn ga̱ sañun dânj àsìj si̱ni̱ïn nga gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an yumiguìi, nda diû nânj ga̱huin sañuun dânj, ni̱ gà' si gaj nej gui 'na̱' ne' ña̱an mánj.

20Ni̱ si nuhui' si gudugua' Ma̱'an Ña'anj an nej gui ga̱huin sañun nânj, hiô' ni̱ gà' si 'ngo̱ rïn nej guiì si̱ gananin; sani̱ rayi'î nej guiì ganagui Ma̱'an Señor, hiô' ni̱ ganaga' nej gui ga̱huin sañun dânj na̱nj ánj.

21'Hiô' ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí ga̱ta̱j gu̱nïn nej suj: "Gi̱ni̱'hiaj nej suj dadin' hiuj nânj nikïn' Ma̱'an Cristo", nej si ga̱ta̱j 'ngo̱ sí dânj gi̱ni̱'hiaj nej suj dadin' hiuj mánj nikïnj, ni̱ si̱ guyumân ruhuâ nej suj mánj.

22Dadin' ga̱'na̱' nej sí ga̱ta̱j si huê nej sij huin Ma̱'an Cristo sani̱ huin nej sij sí gidigañu'unj un, ni̱ ga̱'na̱' nej sí ga̱ta̱j si huê nej sij huin sí ga̱ta̱j dàj gahuin sani̱ huin nej sij sí gidigañu'unj un, ni̱ gi̱'hiaj nej sij gà'ì da'nga'a, ni̱ ga̱na̱huin nej guiì a'nan'an gi̱'hiaj nej sij, ni̱ gi̱'hiaj nej sij dànanj guendâ gi̱di̱gañu'unj nej sij nej guiì ni̱ ga̱huin ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej guiì gà' ganagui Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hiaj nej sij na̱nj ánj.

23Sani̱ hue'ê gi̱ni̱'hiaj nej suj; dadin' gà' gataj sìnïnj dàj gahuin.

24'Sani̱ nej gui dânj ni̱ ne' rùkù nga gisîj gahuin sañun dânj, ni̱ ga̱huin ru̱mi̱n' riñan gui, ni̱ si̱ giyigïn riñan ahuii,

25ni̱ gi̱ni̱nj nej atï' màn ne' yàtà'a, ni̱ gìyìnàn' nej sa nùkuaj màn ne' yàtà'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Hiô' nị gịnị'in nej guiì ñùnj, dadin' gà'nàj riñan nnga nị ûta nìko gịnikaj sùnj nị nda gìyìgǐn nǐn' gàchrà' gị'hiâ.

27Hiô' nị gà'nǐn gạ'ạnj nej ángel nị nạgi'hiaj chrẹ' ninj nej guiì gà' ganaguîj, nej guiì màn ne' yìchràj a, ne' rị̱ki, ne' gisîj gui, ne' gatûj gui, nda nǐn' gàchrà' ñan ganûn riñan hio'óo, nda nǐn' gàchrà' ñan ganahuij riki yàtà'a.

28'Nị gạhuin chrụn nej suj dàj rûn' gidigân nuguan' rán ga'min rayi'î chrun îgu: Nga gạnạhuin 'ninj nej chrun ra'a, nị ganasîj koj o ra'a chrun dânj, nị gịnị'in nej suj si gà' gahuin nichrun' diû.

29Huê danj nạnj nej suj; nị nga gini'in nej suj gahuin nej nânj, nị gịnun ruhuâ nej suj si gà' nị̱kïn' nìchrùnj riñan rahue'e.

30Yàngà' hia nǐn' gàtà nị nga nǐn' gàchin gạnạhuij daran' nej guiì màn diû nânj gàhuì' nị da'hui gạhuin daran' nej sa gatâ.

31Yàtà'a nị hio'óo nị gạnạhui; sanị si-nùguàn'ànj nị sị ganahui mánj.

32'Sanị gui dânj nị dàj orâ gạhuin nị gà' si 'ngọ nej guiì nun ni'in, nị gà' nej ángel màn ne' yàtà'a nun ni'in nị gà' nun ni'ín mánj, man 'ngọ rïn Mạ'an Rê Ñạ'ạnj nne yàtà'a huin sa ni'in nạnj ánj.

33'Hue'ê dụgumîn nej suj mạ'an nej suj nị gạ gụdadû nej suj, dadin' nun ni'in nej suj ahuin diû gạhuin daran' nej nânj mánj.

34Huin dàj rûn' huin 'ngọ sí ga'anj nda gàn' nị gudunâj sô' dukuâ sô', nị ga'hui' sô' suun ra'a nej sí huin si-musû sô', nị huạ da' si-sụn da' go'ngọ nej sí musûj dânj, nị giyi'nïn' suun riñan sí nị̱kïn' gana'nĩnj riñan rahue'e, si ûta hue'ê gịnị'hiaj sô' nị hue'ê dụgumîn sô'.

35Hue'ê dụgumîn nej suj mạ'an nej suj nị gạ gudadû nej suj; dadin' nun ni'in nej suj dàj orâ gạ'nạ' sí huin si-yịru'hue nej suj; gạ'hue gạ'nạ' sô' nga gà' ginìn, nej si gạ'nạ' sô' nga gahuin dạ'ạj ne' ñàn'an, nej si nga gaguâj dê'lọj o, nej si nga ruhuâ giyigǐn ne' nịgạn'an;

36Dadin' dàj nạnj orâ mạ'an gạ'nạ' sô', ga'hue si gùyùmàn sô' nga gatoj nej suj nngaj nej suj.

37Nej sa gatâ riñan nej suj, nị riñan daran' nej suj gatâ: Hue'ê dụgumîn nej suj mạ'an nej suj nị gạ gudadû nej suj mạ'an nej suj.

San Marcos 14

1Nị gàchin ahuîj gui nga gùyùmàn gi'ñanj pascua, gi'ñanj yâ nej judío rachrún nitaj si 'nïnj chru dunu'man'an; nị nana'hui' nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley dàj gi'hiaj nej sô' gạ'hue gịdịgañu'unj nej sô' Mạ'an Jesús nị gạ'hue gìrì' nej sô' dạgahui' nej sô' Mạ'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Ni̱ gataj nej sô': —Si̱ gida'a nê' sí dânj gui nga ga̱huin gi'ñanj an, dadin' ûta ga̱gua̱j nej guiì yuman'an gi̱ni̱'in ninj nê' na̱nj ánj.

3Ni̱ nga nne Ma̱'an Jesús yuman' Betania, dukuâ Simón sí gù'nàj leproso, ni̱ nne yi'nḩn mesa ni̱ ga'na' 'ngo̱ siyànà ni̱ka̱j 'ngo̱ basû nu̱n nne gïn' dàj gù'nàj nardo sa hua̱ hue'ê nḩn' ni̱ ûta du̱'hue̱; ni̱ guchra' siyànà dânj basû nu̱n nne gïn' dàj a ni̱ guta ahui Ma̱'an Jesús.

4Ni̱ gina'an ruhuâ da̱'a̱j nej sí dânj, ngà nda ruhuâ nimân nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Nùnj huin saj ni̱ gi̱rë̱' chre nne gïn' dàj nânj rà'aj.

5Dadin' ga̱'hue ga̱nej ni̱ gìrì' du'hue huà'nḩnj sientu denario, ni̱ ga̱'hue gà'huì' riñan nej guiì ga̱ni̱ki. Ni̱ ga'min nej sô' yi'î siyànà nânj.

6Sani̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gu̱du̱nâj nej suj si gi̱'hiaj siyànà nânj dànanj; ni̱ nùnj huin saj ni̱ garan' ñu'unj nej suj siyànà nânj rà'aj. Ûta dùgùnàj hua sa gi'hia ngàj na̱nj ánj.

7Daran' nej diû gimàn nej guiì ga̱ni̱ki ngà nej suj, ni̱ si ruhuâ nej suj ni̱ ga̱'hue gu̱ru̱gûñu'unj nej suj ninj; sani̱ ñùnj ni̱ sê daran' diû ga̱né ngà nej suj mánj.

8Gi'hiaj siyànà nânj nda anda' gunukua; dadin' gi'hiaj yu̱gui ni̱ guta nne gïn' dàj a nneè kû guendâ gàchìn' nej sij ñùnj.

9Yàngà' hia nḩn' ni̱ dànè' gahuin nga ga̱'mi̱n nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nḩn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, ni̱ huê dànanj gu̱nu̱na̱ nej sij sa gi'hiaj siyànà nânj ngàj.

10Hiô' ni̱ Judas Iscariote, huin 'ngo̱ nej yùhuìj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ ga'anj sô' riñan nej rej huin ña̱an guendâ nàgà'huì' sô' Ma̱'an.

11Ni̱ nga gunïn nej rej huin ña̱an, nej nuguan' nânj ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ni̱ gataj nej sô' si ga̱'hue gà'huì' nej sô' san'anj an. Ni̱ ûta sà' nadigi'ñun Judas dàj gi̱'hiaj sô' ga̱'hue nàgà'huì' sô' Ma̱'an Jesús.

12Gui si̱ni̱n nga gayi'ì gi'ñanj yâ nej sij rachrún nitaj si 'ni̱nj chru dunu'man'an, nga da̱gahui' nej sij matsïj 'nìnj in ya̱ nej sij pascua ni̱ gataj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Dànè' ruhuâ Ma̱'an rè' si ga̱'a̱nj gi̱'hiaj yu̱gui nej ñûnj ñan ya̱ Ma̱'an rè' pascua rà'aj.

13Ni̱ ga'nïn ga'anj huìj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nguèj sô': —Ga̱'a̱nj nguèj suj yuman' snà'ànj nânj, ni̱ ga̱hui̱ 'ngo̱ sí dânj gànàrì' nguèj suj ni̱ ata sô' 'ngo̱ sigù nnee huaj sô'; ni̱ ginikò' nguèj suj sí dânj ga̱'a̱nj nguèj suj,

14ni̱ hue' ñan ga̱tu̱ sí dânj, ni̱ ga̱ta̱j nguèj suj gu̱nïn sí dùkuà hue' dânj: "Taj Ma̱'an Maestrû: Ni̱ dànè' tá hue' hua̱ ni'ni̱nj gi'hiâ' ñan ga̱'hue yàj matsïj ï guendâ pascua ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñânj rà'aj."

15Ni̱ gidigân sí dânj 'ngo̱ hue' hua̱ ni'nḩnj tàj yichrá a'ngô hue'e ni̱ gà' hua̱ yu̱gui; ni̱ hiuj dânj gi̱'hiaj yu̱gui nej suj ya̱ nê'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Ni̱ ga'anj nguèj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ni̱ gatûj nguèj sô' ruhuâ yuman' snà'ànj dânj; ni̱ ganari' nguèj sô' dàj rûn' gataj Ma̱'an Jesús; ni̱ gi'hiaj yu̱gui nguèj sô' sa ya̱ nej sij guendâ gi'ñanj pascua.

17Ni̱ nga ginìn ni̱ ga'na' Ma̱'an Jesús ngà nej yùhuìj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj.

18Ni̱ ga'anj ga̱ne nej sij yi'nḿn mesa ni̱ nga gayi'ì nej sij yâ nej sij, ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Yàngà' hia nm̀n' tâ ni̱ hua̱ 'ngo̱ nej suj nne ya ngàj, ni̱ nej suj huin sí nàgà'huì' ñùnj.

19Hiô' ni̱ gayi'ì nej sí nne hiuj dânj ni̱ gananm̂n ruhuâ nej sô', ni̱ gataj nej sô' riñan da' go'ngo̱ nej sô': —Ñùnj huin nî'. Ni̱ gataj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej sô': —Ñùnj huin nî'.

20Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —'Ngo̱ nej yùhuìj ran' nej suj huin, ni̱ sí gidigm̂j ra'a ruhuâ go'o ngàj huin.

21Yàngà' hia nm̀n' ni̱ hua̱ gà'àn dàj rûn' taj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an rayi'í, sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n sí nàgà'huì' ñùnj riñan nej rej huin ña̱an. Dànanj dùgùnàj huaj si nun ga̱'nga̱ sí dânj.

22Ni̱ nga nm̀n' yâ nej sij mân nej sij, ni̱ gida'a Ma̱'an Jesús rachrúun ni̱ ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guchra' da̱'a ni̱ ga'huij ra'a nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ gata: —Gi̱da'a nej suj ni̱ ya̱ nej suj dadin' huê nânj huin nneè ku.

23Ni̱ gida'a basû nun nne chruj uba, ni̱ nga gisîj ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga'huij ra'a nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj; ni̱ go'o daran' nej sô' nne chruj uba.

24Ni̱ gata: —Huê nânj huin tun Ma'án sa na̱gi̱'hiaj nàkàj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ngà nej guiì, ni̱ gañan rayi'î ûta gà'ì nej guiì.

25Yàngà' hia nm̀n' gàtà gu̱nïn nej suj si si̱ go'ôj nne chruj uba, nda gui go̱'o̱ nàkà ñún ñan gi̱nikaj sun Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

26Nga gisîj gachrá nej sij chra'a riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gahui nej sij ga'anj nej sij raa̱ kïj ñan màn chrun olibo.

27Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Daran' nej suj ga̱na̱nï̱n ruhuâ ni̱ du̱gue'e nej suj ni'in nej suj ñùnj ñan' hia̱j; dadin' huê danj taj riñan ñanj: “Dagahuí Ma̱'an sí ni̱kï̱n' dugumîn nej matsïj ï ni̱ gàyà'nm̀n nej matsïj ï.”

28Sani̱ ne' rùkù nga gànà'nm̀nj siganm̂nj nej nîman, ni̱ gà'àn ne' ña̱an riñan nej suj nda Galilea.

29Hiô' ni̱ gataj Pedro: —Nùnj huin si ga̱na̱nï̱n ruhuâ a'ngô nej sij ni̱ du̱gue'e nej sij ni'in sij Ma̱'án rè', sani̱ ñùnj ni̱ si̱ gudugue'é mánj.

30Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Yàngà' hia nm̀n' gàtà riñan' si ñan' hia̱j, ni̱ nga nm̀n' gàchin gìsìj huà' ga̱gua̱j dê'lo̱j o ni̱ gà' gisîj huà'nm̀nj ga̱ta̱j' si nun ni'în' ñùnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

31Hiô' ni̱ nun gìyìchìn' si ga̱'mi̱n Pedro ni̱ gataj sô': —Asà' dàj huaj ni̱ ga̱'hue gàhuìj ngà Ma'ân rè', ni̱ si̱ gudunâ Ma'ân rè' mánj. Ni̱ huê dànanj gataj daran' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús.

32Huê danj ni̱ ga'na' nej sij ñan gù'nàj Getsamaní, ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj. —Ga̱ne nej suj hiuj nânj, dadin' ga̱'a̱nj gà'mìn ngà Ma̱'an Ña'anj an.

33Ni̱ ga'anj ane doj ngà Pedro, ngà Jacobo ni̱ ngà Juan, ni̱ gayi̱'ij ni̱ ûta gananîn ruhuaj ni̱ ûta gahuin rùguì'i ruhuaj.

34Ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Ûta gananîn ruhuâ ma̱'an nimânj ni̱ nda gàhuìj rûn' hia; gùnàj nej suj hiuj nânj ni̱ hue'ê du̱gumîn nej suj ma̱'an nej suj ni̱ si̱ gatoj nej suj mánj.

35Ni̱ ga'an ne' ña̱n doj ni̱ ganikïn' rúdàko riñan hio'óo, ni̱ gachín ni̱'hia riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata si ga̱'hue, ni̱ ga̱chi̱n orâ chì' nânj riñânj.

36Nga ga'min ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata: —Ta̱ lij Ma̱'ân rè' huin Rê ni̱ daran' nej rasu̱un huin sa ga̱'hue gi̱'hiaj Ma̱'ân rè'; gi̱'hiaj anêj Ma̱'ân rè' basû nânj riñânj; sani̱ sê sa garan' ruhuâj huin sa gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' mánj, gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' dàj garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' na̱nj ánj.

37Ni̱ orâ nga nanikàj Ma̱'an Jesús ga'naj ñan màn nej sij ni̱ ganari'ij si gà' gatoj nej sij mân nej sij, ni̱ gata gu̱nïn Pedro: —Simón. Gà' gatoj' na̱nj nî'. Nun gu̱nu̱kuá' ga̱ne nì'nà' 'ngo̱ rïn orâ ngàj mínj.

38Ga̱ne nì'nà' nej suj ni̱ ga̱'mi̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an, da'nga ni̱ si gininj nej suj riñan gakï̱n'ïn nga duguane' sichre riñan nej suj; dadin' nanè nimân nej suj ni̱ hua̱ ruhuaj si nànà'huì' nej suj Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ nneè kú nej suj ni̱ gininaj ruhuaj.

39Hiô' ni̱ ga'anj ga̱'mi̱n ñûn Ma̱'an Jesús ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê dàj rûn' gataj sìnïnj ni̱ huê danj gataj ñunj.

40Ni̱ nga nanika ga'na' ñunj ni̱ gà' gatoj ñûn nej sij mân nej sij ganari'ij, dadin' ûta 'na̱' nnej e riñan nej sij; ni̱ na'hue gìrì' nej sij sa ga̱ta̱j nej sij gu̱nïn.

41Ni̱ gà' gisîj huà'nïnj nanika ga'naj ni̱ gata gu̱nïn nej sij: —Ga̱to̱j nej suj ni̱ ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej suj. Dadin' gà' gisîj ora, ni̱ gini̱'hiaj nej suj dadin' nàgà'huì' 'ngo̱ sí dânj ñùnj riñan nej sí gakï̱n'ïn.

42Ga̱na̱chi nej suj ni̱ ga̱'a̱nj nê'; dadin' gà' gahuin nìchrùn' sí nàgà'huì' ñùnj.

43Orâ chre ni̱ nga nïn' a'min Ma̱'an Jesús nikïnj hiuj dânj, ni̱ ga'na' Judas, ni̱ sô' huin 'ngo̱ sí ni̱ka̱j dugui' ngà nej yùhuìj, ni̱ ûta gà'ì nej síi 'na̱' ngà sô' ni̱ ni̱ka̱j nej sí dânj yîti ngà chrun gurûtin 'na̱' nej sô', dadin' ga'nín nej rej huin ña̱an ngà nej sí chru̱n ley ni̱ nej síchìj achij i ga'na' nej sô.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44Nị gataj sí naga'hui' dânj ahuin da'nga' gịdigân sô' nga nàgà'huì' sô' Mạ'an Jesús nị gataj sô': —Sí rịñạn gạchrụn du'huá nị huê sí dânj huin; nị gịda'a nej suj nị gịnikaj nej suj gạ'ạnj nej suj sô' nị sị giriñun ruhuâ nej suj dadin' yìtĩnj nị huê sô' huin.

45Nị nga guyumân Judas Iscariote, nị ga'anj nichì sô' riñan Mạ'an Jesús nị gataj sô': —Maestrûj, Maestrûj gataj sô'. Nị gachrûn dụ'hua sô' yi'nḩn riñan Mạ'an Jesús.

46Hiô' nị gida'a nej sí 'nạ' ngà Judas Iscariote Mạ'an Jesús.

47Sanị 'ngọ sí nịkïn' hiuj dânj nị giri sô' si-yitî sô', nị guduran' yi'ì sô' si-musû rej huin ñạn nĩn'ïn nị ga'ne' sô' rakïj sí dânj.

48Nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ nej sí nìkò' sí tụu nga nikaj nej sô' yiti nị gụrûtin 'na' nej sô' huê danj gi'hiaj nej suj nga ga'na' gịda'a nej suj ñùnj.

49Daran' nej gui gané ngà nej suj nị gidigán ruhuâ hue' huin nûhui, nị nun gịda'a nej suj ñùnj; sanị huê dànanj gạhuin da'nga nị gisîj nuguan'an dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

50Hiô' nị gudunâj daran' nej sí 'nạ' gạhuin chrụun Mạ'an Jesús, nị gunânj nej sô' nị ga'anj nej sô'.

51Sanị nìkò' 'ngọ sí ñạan huaj sô' rukû Mạ'an Jesús, nị garán sô' 'ngọ atsîj gàtsìi nneè kú sô' sanị gida'a nej sí huạj ngà Judas Iscariote sí nânj;

52sanị gudunâj sô', atsîj gàtsì garán sô' nneè kú sô', nị huạ nneè sô' nị gunânj sô' nị ga'anj sô'.

53Nị nịkạj nej sí dânj ga'anj nej sô' Mạ'an Jesús riñan rej huin ñạn nĩn'ïn, nị ganara'hui' daran' nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley nị ngà nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an.

54Nị nda gàn' nikò' Pedro huaj sô' nị guchi' sô' nda ne' rùhuà riñan hue' huin dukuâ rej huin ñạn nĩn'ïn, nị nne sô' ganahuin gĩn sô' ña'aan, ngà nej policia.

55Sanị nana'hui' nej rej huin ñạan ngà daran' nej sí huin yi'nïn' nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an 'ngọ sí gànàtà' 'ngọ sa a'nan' gi'hiaj Mạ'an Jesús, da'nga nị ga'hue nàgà'huì' nej sô' guendâ dạgahui' nej síi Mạ'an Jesús; sanị na'hue gànàrì' nej sô' sí gànàtà'.

56Dadin' ûta gà'ì nej síi ga'min nuguan' gidigañu'unj un rayi'î Mạ'an Jesús, sanị ûta gachej ga'min nej sô'.

57Hiô' nị ganayumàn 'ngọ sí dânj, nị ga'min sô' nuguan' gidigañu'unj un rayi'î Mạ'an Jesús nị gataj sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

58—Gunïn nej ñûnj sa gataj sí dânj: “Ga'hue duguanêj hue' nûhui nìko sa gi'hiaj ra̱'a nej síi, ni̱ yichrá huà'nïnj gui ni̱ gànàsìj ñûn a'ngoj gi̱'hia sani̱ sê ngà ra'a síi ga̱na̱huin mánj.”

59Sani̱ gà' danj ni̱ na'hue gànàtà' gu̱ña̱n nej sí dânj.

60Hiô' ni̱ ganayumàn rej huin ña̱n nïn'ïn siganînj nej guiì ni̱ ga'anj sô' nda da̱ni̱n dânj, ni̱ gachín na'anj sô' Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Nitaj gà' si 'ngo̱ nuguan'an du̱nanikàj rè', yi'î sa garânj ruhuâ nej sij rayi'î rè ûn'.

61Sani̱ dín huin du'hua Ma̱'an Jesús, ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ nuguan'an dunani̱ka riñan rej dânj. Ni̱ gachín na'anj ñûn rej huin ña̱n nïn'ïn Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj sô': —Huê Ma̱'ân rè' huin Cristo, Da'ní Ma̱'an Ña'anj an nî'.

62Ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Huê ñùnj huin ru'mínj; ni̱ gini̱'in nej suj si ga̱né ne' ra̱'a huà' Ma̱'an Ña'anj an ñan ni̱ka̱j sunj ni̱ gà'nàj riñan nnga màn ne' yàtà'a.

63Hiô' ni̱ nga gunïn rej huin ña̱an nïn'ïn nej nuguan' nânj, ni̱ gutù sô' sigan' sô' ni̱ gataj sô': —Nùnj huin si gi̱'hiaj nê' nànà'huì' nê' a'ngô sí gànàtà' gà' ûnj.

64Gunïn nej suj si ga'min kïj sij riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ dàj huin ruhuâ nej suj rà'aj. Ni̱ daran' nej sí màn hiuj dânj gataj si hua̱ ni̱ña̱n si gahuin kastîgu Ma̱'an Jesús, ni̱ da'hui ga̱huij.

65Ni̱ gayi'ì nej sí dânj ni̱ gachra stanûj nej sô' riñan Ma̱'an, ni̱ garán nej sô' riñanj ni̱ ga'hui' nej sô' guchru'u Ma̱'an, ni̱ gataj nej sô': —Ga̱ta̱j sò' ahuin sí ga'hui' ni̱'hiâ' staj. Ni̱ gara'hui nej sí policia riñan Ma̱'an Jesús.

66Ni̱ ni̱kïn' Pedro ne' nìkà' riñan hue' huin dukuâ rej huin ña̱n nïn'ïn, ni̱ ga'na' 'ngo̱ siyànà gi'hiaj sun riñan rej huin ña̱n nïn'ïn.

67Ni̱ gini'in siyànà dânj ni̱kïn' Pedro ganahuin gïn sô' ña'aan, ni̱ gini'hiaj siyànà dânj riñan sô' ni̱ gata: —Huê' huin sa ni̱ka̱j dugui' ngà Ma̱'an Jesús 'na̱' riñan hio'ó Nazaret huaj.

68Sani̱ nun ga̱'hue̱j sô' si ni̱ka̱j dugui' sô' ngà Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj sô': —Nun ni'ín sí gataj' dânj, ni̱ gà' nun garânj da'nga' ruhuâj sa gataj' dan mánj. Ni̱ gahui sô' ni̱ ga'anj ga̱nikïn' sô' ña̱n gatûj nej guiì riñan rahue'e.

69Ni̱ gini'in ñûn siyànà huin musû dânj, ni̱ gayi'ij ni̱ gata gunïn a'ngô nej sí ni̱kïn' hiuj dânj: —Sina'u nânj huin sa ni̱ka̱j dugui' ngà Jesús.

70Sani̱ nun ga̱'hue̱j ñûn Pedro si ni̱ka̱j dugui' sô' ngà Ma̱'an Jesús. Ni̱ ne' rùkù doj ni̱ gayi'ì nej sí màn hiuj dânj ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn Pedro: —Yàngà' hia nïn' ni̱ huê' huin sí ni̱ka̱j dugui' ngà Ma̱'an Jesús; dadin' sí màn yuman' Galilea huîn'.

71Hiô' ni̱ gayi'ì Pedro ni̱ ga'min yi'ì sô' rayi'î Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Ni'in yàngà' Ma̱'an Ña'anj an si nun ni'ín sí ràyì'ì ga'min nej suj dânj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

72Ni̱ gisîj huà' gaguâj dê'lo̱j o, hiô' ni̱ gananun ruhuâ Pedro nej nuguan' gataj Ma̱'an Jesús: “Nga nǐn' ga̱chin gìsìj huà' gaguâj dê'lo̱j o ni̱ gà' gisîj huà'nǐnj ga̱ta̱j' si nun ni'în' ñùnj.” Ni̱ gananun ruhuâ Pedro nej nuguan' nânj ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ûta gudugue'e sô'.

San Marcos 15

1Ni̱ nga nǐn' ûta hua ni̱gan', ni̱ gà' gisîj daga'min dugui' nej rej huin ña̱an ngà nej síchìj achij i, ni̱ ngà nej sí chru̱n ley ni̱ ngà daran' nej sí ni̱ka̱j sun riñan yuman'an, hiô' ni̱ gumînj nej sij Ma̱'an Jesús ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'anj nej sij, ni̱ naga'hui' nej sij ra'a Pilato.

2Ni̱ gachín na'anj Pilato Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Huê Ma̱'an rè' huin Rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej sí judío nî'. —Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: Dàj rûn' taj' ni̱ huê danj huín.

3Ni̱ ûta gà'ì gakï̱n'ïn guta' nej rej huin ña̱an, rayi'î Ma̱'an Jesús.

4Ni̱ gachín na'anj ñûn Pilato Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Nitaj gà' si 'ngo̱ nuguan'an nikaj' ga̱ta̱j' ûn'. Gi̱ni̱'hiaj sò' dadin' ûta gà'ì nuguan'an garânj ruhuâ nej sij rayi'î râj.

5Sani̱ gà' si 'ngo̱ nuguan'an nun du̱nanikàj Ma'an Jesús riñan nej sij; ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ Pilato ni'in sô' sa gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

6Hia̱j ni̱ dùgùnàj huaj dadin' gui huin gi'ñanj an ni̱ gana'nî̱n ra'a Pilato 'ngo̱ sí nne dukuâ ga'a, ahuin na̱nj sí gàchìnj nej sí yuman'an.

7Ni̱ hua̱ 'ngo̱ sí dânj ni̱ gù'nàj sô' Barrabás, ni̱ 'nïnj sô' dukuâ ga'a ngà a'ngô nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô' dadin' gunïn' nej sô' ngà nej sí ni̱ka̱j suun ni̱ dagahui' nej sô' nîman nga guta' nej sô'.

8Ni̱ ga'na' ûta gà'ì nej guiì ni̱ gayi'ì ninj ni̱ gataj ninj gu̱nïn Pilato si gànà'nǐnj ra'a sô' 'ngo̱ síi dàj rûn' gi'hiaj sô' daran' nej hio'o.

9Nanikàj Pilato ni̱ gataj sô': —Ruhuâ nej suj si gìrìj ruhuâ dukuâ ga'a Rey ni̱ka̱j sun riñan nej judío nî'.

10Dadin' ni'in Pilato sisi̱ si̱ huin yìkòj ruhuâ nej rej huin ña̱n nǐn'in ni'in nej sô' Jesús rayi'î dânj ni̱ garânj ruhuâ nej sô' rayi'ij.

11Sani̱ daga'min nej rej huin ña̱an ngà nej sí yuman'an si gàchìnj nì'hiaj nej guiì riñan Pilato si gi̱ri̱ sô' dukuâ ga'a sí gù'nàj Barrabás.

12Nanikàj ñûn Pilato ni̱ gataj sô': —Nùnj si gi̱'hia ngà sí dugûnàj nej suj Rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej judío rà'aj.

13Ni̱ gayi'ì ñûn nej sí dânj ni̱ gaguâj nùkuaj nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Ruhuâ nej ñûnj si du̱nikò' rùgùtsì rè' sí dânj riñan rugutsìi.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Ni̱ gataj Pilato gu̱nïn nej sij: —Ahuin gakï̱n' gi'hiaj sí nânj rà'aj. Sani̱ dànanj dugu'nïn' nej sij gaguâj nùkuaj nej sij doj ni̱ gataj nej sij: —Ruhuâ nej ñûnj si du̱nikò' rùgùtsì rè' riñan rugutsìi sí dânj.

15Ni̱ guendâ garan' ruhuâ Pilato, si ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej guiì yuman'an, ni̱ giri sô' ruhuâ dukuâ ga'a sí gù'nàj Barrabás, ni̱ naga'hui' sô' Ma̱'an Jesús guendâ du̱guañun nej stâdu Ma̱'an, ni̱ ne' rùkù nga gisîj duguañun nej stâdu Ma̱'an Jesús ni̱ ga'anj du̱nikò' rùgùtsì nej sô' riñan rugutsìi Ma̱'an.

16Hiô' ni̱ ginikaj nej stâdu ga'anj nej sô' Ma̱'an Jesús riñan dukuâ suun, ñan nne nej sô', ni̱ ganakḯn nej sô' ni̱ ganahuin chre̱' daran' nej stâdu hiuj dânj.

17Ni̱ gana'nḯn nej sô' 'ngo̱ atsîj ma̱re ginun Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'nḯn nej sô' 'ngo̱ korona tanj ganachrâj nej ma̱'an nej sô' ahui Ma̱'an.

18Ni̱ gayi'ì nej sô' ni̱ ga'min nej sô' ngà Ma̱'an Jesús ni̱ gataj nej sô': —Huê Ma̱'an rè' huin rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej sí judío. Ni̱ nne nì'nà' Ma̱'an Rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej sí judío.

19Ni̱ guta' nej sô' chrun ahui, ni̱ gachra stanûj nej sô' riñanj, ni̱ ganikïn' rúdàkòj nej sô' riñanj ni̱ man si gi'hiaj nej sô' si ginikaj chre̱j nej sô' riñanj.

20Ne' rùkù nga gisîj ga'min duku nej sô' riñanj, ni̱ giri nej sô' atsîj ma̱re ga'nḯn nej sô' Ma̱'an, ni̱ gana'nḯn nej sô' sigan'anj, ni̱ giri nej sô' ne' ye̱'e guendâ ga̱'a̱nj du̱nikò' rùgùtsì nej sô' riñan rugutsìi Ma̱'an.

21Ni̱ gi'hiaj guesâ nej sij riñan 'ngo̱ sí gachîn huaj hiuj dânj, ni̱ huê sô' huin Simón sí 'na̱' riñan hio'ó Sirene ni̱ huin sô' rej Alejandro ngà Rufo, dadin' hia̱j 'na' niki sô' ga'anj sô' kïj ï, ni̱ gi'hiaj guesâ nej sij si ga̱ta sô' rugutsìi ga̱'a̱nj sô'.

22Ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'anj nej sij Ma̱'an Jesús ñan gù'nàj Golgota, ni̱ nuguan' nânj ruhuaj ga̱ta: Ñan màn kúu.

23Ni̱ ga'hui' nej sij nne bino ganachej dugui' ngà gono'ô gù'nàj mirra go̱'o̱ Ma̱'an Jesús; sani̱ nun go̱'oj.

24Nga gisîj dunikò' rùgùtsì nej sij Ma̱'an, ni̱ gunuchra' da̱'a̱j nej sij atsîj yè'è nunj, ni̱ guduku nej sij número dadin' ruhuâ nej sij gini̱'in nej sij ahuin sa ga̱nunj riñan da' go'ngo̱ nej sij.

25Ni̱ gà' gisîj aga' 'ïïn nga dunikò' rùgùtsì nej sij Ma̱'an.

26Ni̱ nuguan' ràyì'ì gahui' Ma̱'an Jesús huin: “REY NI̱KA̱J SU̱N RIÑAN NEJ JUDÍO.”

27Ni̱ huê danj na̱nj dunikò' nej sij ngà Ma̱'an Jesús huìj sí gi'nïnj sun tu̱u riñan rugutsìi, 'ngo̱ sí dânj ginikò' ra'a ne' huà'aj, ni̱ a'ngô sí dânj ginikò' ra'a ne' chrïn.

28Ni̱ gahuin yàngà' dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: “Dadin' dàj rûn' gi'hiaj nej sij ngà nej sí gakï̱n'ïn huê danj gi'hiaj nej sij ngà Ma̱'an Jesús.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Ni̱ nej sí gachîn huaj ñan nìkò' Ma̱'an Jesús ni̱ ga'min kïj nej sô' riñan Ma̱'an, ni̱ nda dugunûn ahui nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Sò' taj si ga̱'hue du̱guane' hue' huin si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ yichrá huà'nïnj gui ni̱ ga̱'hue na̱gi̱'hiaj ñûn' a'ngôj gataj'.

30Gi̱'hia sò' si ga̱na̱ni̱n Ma̱'ân', ni̱ ga̱na̱ni̱nj' riñan rugutsìi dan àj nîn.

31Ni̱ huê danj na̱nj ga'min duku nej rej, ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj nej sí chru̱n ley ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn nej dugui' nej sô: —Gananin a'ngô nej guiì gi'hiaj sij, ni̱ na'hue du̱nanin sij Ma̱'an sij ûn'.

32Hia̱j ni̱ ga̱na̱ni̱nj Ma̱'an Cristo huin Rey riñan yuman' Israel riñan rugutsìi, ni̱ gùyùmàn ruhuô' ni'în' sij. Ni̱ huê danj na̱nj gachîn nguèj sí nìkò' riñan rugutsìi nuguan'an riñan Ma̱'an Jesús.

33Nga gisîj aga' yùhuìj i, ni̱ gahuin ru̱mi̱n' nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nda gisîj aga' huà'nïnj ïn

34Ni̱ nga gisîj aga' huà'nïnj ïn ni̱ ga'min nùkuaj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Eloi, Eloi, lama sabactani —nuguan' nânj ruhuaj ga̱ta: Sò' huin Da'ân, ni̱ sò' huin Da'an, nùnj saj ni̱ gudunâj 'ngo̱ rïn Ma̱'ân rè' ñùnj rà'aj.

35Ni̱ nga gunïn da̱'a̱j nej sí màn hiuj dânj ni̱ gataj nej sô': —Gi̱ni̱'hiaj nej suj dadin' gakḯn sij ga̱'na̱' Elias.

36Ni̱ gunânj 'ngo̱ sí dânj ga'anj sô' nga gunïn sô' ga'min Ma̱'an Jesús, ni̱ gida'a sô' 'ngo̱ rumin lij gachïj ï ni̱ guta' sô' raa̱ 'ngo̱ chrun ni̱ gutâj sô' nne ganachej ngà na'hui hiùu ni̱ ga'hui' sô' go'o Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Gu̱dunâj nej suj, ni̱ gi̱ni'hiaj nê' si ga̱'na̱' du̱naninj Elias sij na̱nj ánj.

37Sani̱ ûta nùkuaj ga'min Ma̱'an Jesús, huê danj ni̱ gahuij.

38Hiô' ni̱ giyi'ne' da̱'a̱j atsîj mmanj nìkò' ruhuâ hue' huin nûhui dânj ni̱ ganahuin huìj dasû, àsìj gayakaj ne' yìchràj a nda gininj ne' ri̱ki.

39Ni̱ nga gini'in stadû Kapitán ni̱ki̱n' dugumîn hiuj dânj ga'min Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —Yàngà' hia nïn' ni̱ Da'ní Ma̱'an Ña'anj an huin sí nânj.

40Ni̱ nda gàn' nikïn' da̱'a̱j nej siyànàa gini'hiaj ninj, ni̱ siganînj nej siyànà dânj nikïn' María Magdalena, nni Jacobo sô' hua̱ lij doj ni̱ huê siyànà nânj huin nni José ngà Salomé.

41Ni̱ nej siyànà nânj huin sa nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, nga nne yuman' Galilea ni̱ gunânj gi̱tsi ninj riñanj; ni̱ ûta gà'ì nej siyànàa ga'na' ngà Jesús nda yuman' snà'ànj Jerusalén.

42Gui nânj huin gui gi̱'hiaj yu̱gui nej sij, dadin' gahuin niìn sti'nïïn gui ganarânj rûhua ni̱ gà' 'na̱' gahuin ru̱mi̱n' gui dânj.

43Ni̱ yiñán José huin Yuman' Arimetea, ni̱ huin sô' 'ngo̱ sí ni̱ka̱j su̱n riñan yuman'an, ni̱ nne sô' ana'huìj sô' nga gùyùmàn diû gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

riñan nej guiì, dadin' nitaj si yu'hui' sô' nị ga'na' sô' nị ganachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús riñan Pilato.

44Nị gahuin ñạ'anj ruhuâ Pilato nga gunïn sô' si gà' gahui' Mạ'an Jesús; nị gakḩn sô' ga'na' sí huin kapitán, nị gachín na'anj sô' sí dânj si yàngà' gà' gahui' Mạ'an Jesús.

45Nị nga gunïn sô' gataj stadû kapitán si yàngà' hia gahui' Mạ'an Jesús, huê danj nị naga'hui' sô' nneè kú Mạ'an Jesús ra'a José,

46Nị ga'anj gịrạn José 'ngọ atsîj gàtsìi, nị naduninj sô' nneè kú Mạ'an Jesús riñan rugutsìi, nị duri'ñânj sô' atsîj gàtsìi nneè kú Mạ'an Jesús, nị ga'anj gàchìn' sô' ruhuâ hiu'uj gà' huạ yụgui riñan 'ngọ huej e, nị garán sô' hiëj ne' rịñạn huej ñan gachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús.

47Nị gini'in María Magdalena ngà María nni José ñan gachin' nej sij nneè kú Mạ'an Jesús.

San Marcos 16

1Nga gachîn gui ganarânj ruhuâ, nị ga'anj gịrạn María Magdalena, María huin nni Jacobo, nga Salomé sa gïn' dàj a guendâ gụtạ ninj nneè kú Mạ'an Jesús.

2Nị huạ nịgan' sta'u ga'na' ninj ñan gachin' nej sô' nneè kú Mạ'an Jesús, nị gui gudûngu huin, sanị gà' gisîj gui nga guyumân ninj ñan gachin' nej sô' nneè kú Mạ'an Jesús.

3Nị a'min nej Mạ'an ninj nị gataj ninj: —Ahuin sa guruguñu'unj gụxụn hiëj garán ñan gachin' ninj nneè kú Mạ'an Jesús rà'aj.

4Sanị nga gini'hiaj ninj hiuj dânj, nị gini'in ninj si gà' giyi'nînj hiëj garán riñan hiu'uj dânj, nị ûta nìko hua hiëj dânj.

5Nị nga gatûj ninj ñan gachin' nej sô' nneè kú Mạ'an Jesús, nị gini'in ninj nne 'ngọ sí ñạan ne' huà' ninj, nị nụn sô' 'ngọ atsîj ye'èe nị huạ gàtsì nìn' atsîj dânj; nị nga gini'in ninj sí dânj nị ûta guyu'hui' ninj.

6Sanị gataj sô' gụnïn ninj: —Sị guyu'hui' nej suj mánj, nana'hui' nej suj Mạ'an Jesús Nazareno Mạ'an sa dunikò' rùgùtsì nej sij riñan rugutsìi nî'. Gà' gana'nïn siganînj nej nîman nị nitaj nngaj hiuj nânj gà' mánj; gịnị'hiaj nej suj ñan guchruj nej sij ginga.

7Gạ'ạnj nej suj, nị gànàtà' nej suj gunïn nej sô' ga'na' gạhuin chrụn riñanj nị huê danj nạnj gạtạj nej suj gụnïn Pedro. “Dadin' gà' hua ne' ñạn doj riñan nej suj nda Galilea; nị hiuj dânj gịnị'in nej suj Mạ'an dàj rûn' gatâ gụnïn nej suj.”

8Nị gunânj nej siyànà dânj nị guxun ninj Mạ'an ninj ñan gachin' nej sô' nneè kû Mạ'an Jesús, dadin' ûta guyu'hui' ninj nị nda nagunanj nneè kú ninj; nị gà' si 'ngọ nuguan'an nun gạ'mịn ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ nga gana'nĩnj Ma̱'an Jesús ne' nigan' gui si̱nï̱n gayi'ì semana, ni̱ gà' si̱nï̱n ganikïnj riñan María Magdalena, siyànà rùhuà nimân girij nda chij nej nanè kïj huaa.

10Ni̱ ga'anj gànàtà' siyànà nânj, gu̱nïn a'ngô nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà Ma̱'an Jesús, sani̱ do̱' si dugue'e nej sô' mân nej sô' ni̱ ûta gananĩn ruhuâ nej sô'.

11Ni̱ nga gunïn nej sô' si hua̱ nì'nà' Ma̱'an Jesús, dadin' gataj nej siyànà nânj si gini'in ninj Ma̱'an Jesús, sani̱ gà' danj ni̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' sa gataj ninj.

12Sani̱ ne' rùkù ni̱ ganikïn' Ma̱'an Jesús riñan huìj sô' gaché huaj, dadin' hua̱j nguèj sô' kïj ï.

13Ni̱ ga'anj nguèj sí nânj ni̱ ganata' nguèj sô' gu̱nïn a'ngô nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, sani̱ gà' dânj ni̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' sa gataj nguèj sí dânj.

14Ni̱ nda ne' rùkù nĩ̀n' ni̱ ganikïn' Ma̱'an Jesús riñan nej yùhuìj sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj, nga nne nej sô' rukû mesa ni̱ gahuin hu̱e riñan nej sô' guendâ nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' sa ganata' a'ngô nej sí gà' gini'in si gà' gana'nĩnj Ma̱'an siganĩnj nej nîman.

15Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sij: —Ga̱'a̱nj nej suj nĩ̀n' gàchrà' ruhuâ yumiguìi ni̱ gànàtà' nej suj nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì.

16Ni̱ guiì guyumân ruhuâ ni̱ gata' nne ninj, ni̱ ga̱na̱ni̱n ninj; sani̱ guiì nun gùyùmàn ruhuâ ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ninj.

17Ni̱ nej da'nga' nânj huin sa gi̱'hiaj nej sí guyumân ruhuâ ni'in ñùnj: Ni̱ ngà siyu̱guí ni̱ gi̱ri̱ nej sô' nej nanè kïj huaa ruhuâ nimân nej guiì, ni̱ ga̱'mi̱n nej sô' a'ngô nuguan' nàkàa.

18Ni̱ gi̱da'a nej sij yukuáa ngà ra'a nej sij, ni̱ si̱ go̱'o̱ nej sij nne da̱gahui' guiì, ni̱ si̱ gahui' nej sij gi̱'hiaj nne dânj; gùtà' nej sij ra'a nej sij yichrá nej guiì a'nan'an, ni̱ ga̱na̱huin ninj gi̱'hiaj nej sij.

19Ni̱ ne' rùkù nga ga'min Ma̱'an Señor ngà nej sij, ni̱ gahui ni̱ ga'an ne' yàtà'a, ni̱ ga'anj ga̱ne ra'a ne' huà' Ma̱'an Ña'anj an.

20Ni̱ nga gahui nej sij ga'anj nej sij, ni̱ ganata' nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nĩ̀n' gàchrà', ni̱ gurugûñu'unj Ma̱'an Señor rukû nej sij ni̱ nagi'hiaj yi̱tïn si-nùguàn'anj riñan nej sí ga'na' ga̱huin chru̱un, dadin' ganahuin nej guiì a'nan'an gi'hiaj nej sô'. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Lucas

San Lucas 1

1Ûta gà'ì ran' nej sij gachrûn riñan ñanj rayi'î daran' nej sa gahuin yàngà' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an siganînj nê',

2dàj rûn' ganata' nej sí gini'in sịnịn gà' da' nê' dadin' gini'in nej sô' ngà rune ñan nej sô', nị gahuin nej sô' sí ganata' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

3Dadin' ne' rùkù nga gisîj ûta gùdadu nadigi'ñûnj daran' nej sa gahuin nga gayị'ij àsìj sịnịïn, nị dùgùnàj huaj rû'huaj nị gachrûnj da' nìkò' dugui'ij, riñan' huîn' 'ngọ sí ûta sà' ni'in nạnj Teófilo.

4Da'nga nị gini'in hue'ê' rayi'î nej sa yàngà' gà' gịdigân nej sij riñan'.

5Gane 'ngọ sí dânj nej gui nga ginikaj sụn rey Herodes riñan hio'ó Judea, nị gahuin sô' rej riñan nej yi'nïn' nej dùguì' sachij Abías nị gù'nàj sô' Zacarías; nị nika sô' huin 'ngọ nej da'nin sì'nỉn Aarón, nị gù'nàj siyànà dânj Elisabet.

6Nị gahuin nguèj nịkạ sô' sa nịkạa riñan Mạ'an Ña'anj an, nị ûta hue'ê dagahuin nguèj nịkạ sô' daran' nej sụn giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Señor.

7Sanị nitaj da'ní nguèj nịkạ sô' huạ dadin' siyànà ạtïn gahuin Elisabet, nị gụñạn chre nị gà' ûta gachij nguèj nịkạ sô'.

8Nị Zacarías huin rej nị diû dânj ganunj gụnạnj gịtsi yi'nïn' nịkạj dugui' ngà sô' riñan Mạ'an Ña'anj an.

9Dàj rûn' huạ chrẹj ginikaj nej dùguì' sachij rej, nị gininj número riñan sô' guendâ dụguaka sô' sikíi riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gatûj sô' ruhuâ si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an.

10Nị màn daran' nej guìì rigìi ne' yè'e nị a'min ninj ngà Mạ'an Ña'anj an mân ninj orâ nga gaka sikíi.

11Nị guyumân 'ngọ si-ángel Mạ'an Señor nị ganikïnj ne' huà' ñạn nịkịn' si-na ña'anj rịñạn duguaka nej sij sikíi.

12Nị ga'anj da'nga' Zacarías, nga gini'in sô' ángel nịkịn' riñan sô' nị gida'a sa yu'hui'i dânj sô'.

13Sanị gataj ángel dânj gụnïn sô': —Zacarías, sị guyu'huî' mánj; dadin' gà' gụnïn Mạ'an Ña'anj an sa gachín' riñanj, nị gạ 'ngọ da'ní' ne'ej na'uu ngà nika' Elisabet, nị dụgu'nàj' Juan gahuin siyụgui ne'ej dânj.

14Nị ûta gạnạhuin nìhià' ruhuâ', nị huê danj nạnj ûta gạnạhuin nìhià' ruhuâ gà'ì nej guìì nga gạ'ngạ ne'ej dânj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Dadin' gahuin 'ngo̱ sí gi̱nikaj sun nìko riñan Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ si̱ go'oj nne chruj uba ngà a'ngô nej nne yi̱na̱j a, ni̱ nga nĩn' nunj ruhuâ riki nni ni̱ gà' gane Ma̱'an Espíritu Santo ruhuâ nimanj.

16Ni̱ gi̱'hia si̱ ûta gà'ì nej sí huin da'ní Israel na̱du̱na̱ nej sô' ma'an nej sô' ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Da'anj nej sô'.

17Ni̱ ga̱'na̱' Juan ne' ña̱an riñan Ma̱'an Señor ngà nanè nimân ni̱ ngà nuguan' nùkuaj ga'min Elías, guendâ gi̱'hiaj sô' si ga̱na̱huin 'ì ruhuâ nej síchìj achij i ni'in nej sô' da'ní nej sô', ni̱ nej sí na'huej gùyùmàn ruhuâ ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej sô' ni̱ gi̱'hiaj nej sô' dàj rûn' gi'hiaj nej sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a, guendâ gi̱'hiaj yu̱gui nej sô' ma̱'an nej sô' ni̱ gahuin nej sô' 'ngo̱ yuman' ga̱ ruhuâ da̱gahuin riñan Ma̱'an Señor.

18Ni̱ gataj Zacarías gu̱nïn ángel dânj: —Dáj gi̱'hia gini̱'ín nânj rà'aj. Dadin' ñùnj ni̱ gà' achî, ni̱ huê danj na̱nj gà' achij nikâj.

19Nanikàj ángel dânj ni̱ gata: —Ñùnj huin Gabriel, ni̱ nìkĩnj riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê Ma̱'an huin sa ga'nḩ́n ga'ná, guendâ gàtà nuguan' hue'ê ga̱ riñan'.

20Hia̱j ni̱ gahuin 'mìnj ni̱ si̱ ga'hue ga̱'mi̱n' nda gui ga̱'nga̱ da'nít, guendâ nun gùyùmàn ruhuâ' ni'în si-nùguàn'ànj, ni̱ huê danj ga̱huin nda gìsìj diû.

21Ni̱ ànà'huìj nej guiì yùmàn'an mân ninj síchìj Zacarías, ni̱ ûta huin ruhuâ ninj guendâ ûta gahuin ràn sô' ruhuâ hue' huin nûhui.

22Sani̱ nga gahui sô' ruhuâ hue' nûhui nìko ni̱ na'hue ga̱'mi̱n sô'; ni̱ ganĩn ruhuâ nej sí màn ne' ye̱' dânj si hua̱ 'ngo̱ sa gini'in sô' ruhuâ huê' nûhui nìko. Ni̱ man si gidigân sô' ngà dẽj ra'a sô' nga ruhuâ sô' ga̱'mi̱n sò', ni̱ gà' 'ngo̱ na'hue ga̱'mi̱n sô' gà' mánj.

23Ni̱ nga ganahuij nej gui gunânj gi̱tsi sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nan' sô' dukuâ sô'.

24Ne' rùkù nga gachîn nej gui dânj ni̱ ginun ri̱ki Elizabet, ni̱ gane ni̱nïnj dukuaj nda gisîj ùn'ùn' ahuii, ni̱ gata:

25“Ma̱'an Señor huin sa gi'hiaj dànanj ngàj nej gui nânj, ni̱ gananĩn àko ruhuaj ni'in ñùnj ni̱ ga'ne sinà'àj a riñânj siganĩnj nej guiì.”

26Ahui huàtàn'an ni̱ ga'nḩ́n Ma̱'an Ña'anj an ga'na' ángel Gabriel riñan yuman' snà'ànj Nazaret huin hio'ó ni̱ka̱j ñu'unj Galilea.

27Ni̱ María huin siyu̱gui 'ngo̱ siyànà ña̱an ni̱ ga̱' hua̱ yu̱gui ga̱huin nika sô' gù'nàj José, huin 'ngo̱ si'nĩn huin da'ní nej da'ní David.

28Ni̱ gatûj ángel ñan nne siyànà dânj ni̱ gata: —Man yu̱gue' ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ rè' dadin' huin rè' 'ngo̱ siyànà gi'hiaj sa hua̱ hue'ê siganĩnj a'ngô nej siyànàa, ni̱ Ma̱'an Señor huin ngà rè'.

29Nga gini'in siyànà nânj ni̱ nga gu̱nïn nej nuguan' gataj ángel ni̱ ga'anj da'ngaj, ni̱ ganĩn ruhuaj ni̱ gata gu̱nïn ma̱'an, nùnj huin saj ni̱ ga'min ángel dànanj gà' ûnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Hiô' nị gataj ángel gụnïn: —María, sị guyu'hui' mánj, dadin' gi'hiaj sà' Mạ'an Ña'anj an ngà'.

31Hiạj nị gịnun rikî' ne'ej, nị gạ'ngạ 'ngọ da'ní' ne'ej na'uu, nị dụgû'nàj' siyụgui JESÚS.

32Nị gahuin ne'ej dânj sa gịnikaj sun nìko, nị huin Da'ní Mạ'an Ñạ'ạnj nịkạj sun yàkàan; nị naga'hui' Mạ'an Señor huin Ña'anj an gịnika si-sụn David.

33Nị gịnikaj sunj riñan nej da'ní Jacob daran' diû, nị nitaj àmàn gạnạhuij suun gịnika mánj.

34Hiô' nị gataj María gụnïn ángel: —Dàj gahuin nga gìsìj nej nuguan' gataj' dânj rà'aj. Dadin' huạ nun gàyàkà nikâj rà'aj.

35Nanikàj ángel nị gata: —Mạ'an Espíritu Santo gạ'nạ' riñan', nị Mạ'an Ñạ'ạnj nne yàtà'a gị'hiaj gịnun rịkî'; nị ne'ej gạ'ngạ gị'hiá' gahuin 'ngọ sà' gè nỉn'ïn, nị gù'na Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

36Nị duguît Elisabet, nị gà' achi sanị ganari'ij ne'ej ginun rịki, nị gà' gisîj huàtàn' ahuii nun rịki, nị 'ngọ siyànà ạtïn gahuin gataj nej guiì;

37Dadin' guendâ Mạ'an Ña'anj an nị nitaj gà' 'ngọ sa chì'i huạ mánj.

38Nị gataj María: —Ñùnj huin 'ngọ si-musû Mạ'an Señor; nị gạ'hue gị'hiá' ngàj dàj rûn' gataj riñânj. Huê danj nị ga'anj ángel dânj.

39Hiô nị ganayumàn María nga gụnïn nej nuguan' nânj nị nda nanè chre ga'an kïj ñan màn nej chrun ñan nngaj 'ngọ yuman' snà'ànj huin do'ó Judá.

40Nị ga'an ñan nne dukuâ Zacarías, nị nga guchij nị gata, man le' gụnïn Elisabet.

41Nị nga gunïn Elisabet ga'min María, nị nda guêj ne'ej nụn ruhuâ riki, nị gachra ruhuâ nimanj gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo.

42Nị gayi'ì Elisabet nị ûta nùkuaj ga'min nị gata: —Huîn' 'ngọ siyànà gi'hiaj sa huạ hue'ê siganĩnj nej siyànàa, nị sa gèe huin ne'ej nụn riki' dânj.

43Nùnj huin saj nị giri' nị'hia, si gạ'nạ' gịnị'hiaj nni Mạ'an si-Señoj ñùnj gà' ûnj.

44Dadin' nga gunḩn ga'min' nị nda guêj ne'ej nụn ruhuâ rikí, guendâ gahuin nìhià' ruhuaj.

45Nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ siyànà guyumân ruhuâ, dadin' gisîj nuguan'an dàj rûn' gataj Mạ'an Señor.

46Hiô' nị gataj María: Ûta ga'min hue'ê mạ'an nimânj rayi'î Mạ'an Señor dadin' ûta nìko huaj,

47Nị ganahuin nìhià' ruhuâ nanè nimânj ni'in Mạ'an Ña'anj gị'hiaj gạnạnịnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

48Dadin' gini'hia ñùnj sanı huín 'ngọ musû ninaj chre, sanı àsìj gui hiạj nı gayakaj ga'anj ne' ñạan nı gạtạj nej guiì si huín 'ngọ siyànà nitaj si gananĩn ruhuâ nı gụnụnạ ninj rayi'í daran' diû.

49Dadin' ûta nìko hua sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngàj nı ûta nùkua; nı sa gèe huin siyụgui Mạ'an.

50Nı gananĩn àko ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in da' hio'o nı da' hio'o nej guiì nitaj sı gi'hiaj gakïn'ïn riñanj.

51Nı gi'hiaj gạnan Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì gunïn' ngà Mạ'an; nı duyạ'nïnj nej guiì hụe ngà daran' nej sa a'nan' ganĩn ruhuâ nimân ninj.

52Nı guxun Mạ'an Ña'anj an nej guiì nıkạj sun yàkàan ñan nne ninj nikaj sụn ninj nı gi'hia si gạnạhuin ñạn nej guiì ninaj chre.

53Nı ga'huij sa ya nej guiì gànìki nı ga'huij a'ngô rasụn gạchin riñan ninj, nı ga'nej Mạ'an Ña'anj an nej rasụun riñan nej guiì huạ yırु'huee nı ganahuin gànìki ninj gi'hia.

54Nı gurugu'ñun rukû yuman' Israel huin si-musuj, nı gananun ruhuaj nı ginika sun gạ rûhua ngà nej guiì màn yuman' dânj.

55Dàj rûn' ga'min ngà rej nê', sachij Abraham nı ngà nej da'ní ñûn' daran' diû gạ'nạ' ne' ñạan.

56Nı gane María dukuâ Elisabet huà'nĩnj ahuii; nı ne' rùkù nı gana'naj dukuaj.

57Nı gisîj diû gạ'ngạ da'ní Elisabet, huê danj nı ga'nga 'ngọ ne'ej na'uu.

58Nı gunïn nej guiì màn ñan nne Elisabet nı gunïn nej dugui'ij si ûta nìko hua sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nngaj nı dàj nìko gananĩn àko ruhuaj, nı ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì nngaj.

59Nı nga gisîj tïnj gui nı nıkạj nej sij ne'ej ga'na' nej sij guendâ gà'nè' nej sô' nnïnj arán raạ nneè nà'àj ne'ej, nı dụgû'nàj nej sij Zacarías gahuin siyụgui ne'ej dânj dadin' huê danj gù'nàj rej ne'ej dânj;

60sanı nanikàj nni ne'ej dânj nı gata: —Sê danj gạhuin siyụgui mánj, Juan gù'na nạnj ánj.

61Nı gataj nej sô': —Nùnj huin saj nı dụgû'nò' dànanj sij únj. Dadin' nitaj gà' si 'ngọ nej duguît gù'nàj dànanj únj.

62Nı gachín na'anj nej sij ngà ra'a nej sij rej ne'ej dânj, dàj garan' ruhuâ sô' dụgû'nàj sô' ne'ej dânj.

63Nı gachín sô' 'ngọ ruguechrà' lij nı gachrûn sô', nı taj riñan ruguechrà' dânj: “Juan gahuin siyụgui sij nạnj ánj.” Nı gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej sij nga gunïn nej sij nuguan' nânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

64Ni orâ dânj ni gayi'ij ni gisiki' hia sachij Zacarías, ni ga'min hue'ê sô' riñan Ma'an Ña'anj an.

65Ni ûta guyu'hui' nej guiì màn ñan nne sô'; ni gaya'nǐn sa gahuin nânj da' hua nǐn' gàchrà' nej yuman' màn kij Judea.

66Ni daran' nej guiì gini'in dàj gahuin ni ga'nîn ninj nej nuguan' nânj ruhuâ nimân ninj ni gataj ninj: —Ahuin sun ginikaj silíj nânj gà' ûnj. Dadin' guruguñu'unj Ma'an Ña'anj an sij únj.

67Ni ûta ganahuin nùkuaj sachij Zacarías gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo, ni ga'min sô' nej sa gahuin ni gataj sô':

68Ûta hue'ê gi'hiaj Ma'an Señor nikaj ñu'unj riñan yuman' Israel, dadin' ga'na' gini'hiâ riñan yiñan ni gi'hia si ganani yiñan.

69Ni ganachi nika 'ngo sí ûta nìko nikaj sun ni huê sô' gi'hiaj ganani nê'. Ni huin sô' 'ngo nej dugui' David huin 'ngo musu riñan Ma'an Ña'anj an.

70Dàj rûn' ga'min nga garânj sunj du'hua nej si-profetaj nej sí gè gimân àsìj nâ.

71Gi'hia si ganani' riñan nej sí gunïn' ngò', ni ganani' riñan nej sí nitaj si 'ì ruhuâ ni'in ñùn'.

72Ni gananîn àko ruhuaj ngà rej nê', ni gananun ruhuaj ni'in nej nuguan' gè guchij 'ngo du'hua ngà nej sô'.

73Ni gata gunïn rej nê' Abraham, si hua niñan si rikij nani'hiaj nê'.

74Ni nga gi'hia gananin' riñan nej sí gunïn' ngò', ni si guyu'hui' guendâ gunanj gitsi' riñan Ma'an Ña'anj an mánj.

75Ni nagi'hiaj hue'ê nê' nimân nê' ni gi'hiaj nê' sa nikaa, daran' nej gui ga nì'nà' nê'.

76Ni sò' huîn' 'ngo sílìj i, ni gahuîn' si-profeta Ma'an Ña'anj nne yàtà'a, dadin' ga'anj' ne' ñaan riñan Ma'an Señor, da'nga ni gi'hiaj yuguî' nej guiì riñan ga'min Ma'an.

77Guendâ gidigân' si huej huin sa gi'hiaj ganani yiñan, ni huej huin sa ga'hue ginikaj nimân nìko rayi'î si-gakïn' nej guiì.

78Ni ûta huin ruhuâ Ma'an Du'un' ngà nimanj guendâ gurugûñu'un ñùn', ni ga'naj nda ne' yàtà'a ni dàj rûn' gisîj gui ne' nigan' da' gui ni giyigǐn gi'hia ni huê danj ga'hue garan da'nga' ruhuâ nê' gi'hia.

79Ni ga'hue gi'hia garan da'nga ruhuâ nej guiì nne riñan gakïn'ïn, dadin' gà' huin ninj guiì gahui'i rayi'î nej si-gakïn' ninj; ni ga'hue gidiganj gache ninj chrej hua dïn'ïnj.

80Ni gachij silíj dânj ni gahuin ran nanè nimân sô', ni gane sô' riñan hio'ó hua nî'nǐnj ïn nda gui gidigân sô' Ma'an sô' riñan nej guiì màn Israel.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Lucas 2

1Gahuin nej gui dânj nı̱ ga'nïn' sụn Augusto César, nı̃n' gàchrà' riñan hio'ó nı̱kạj ñu'unj sô', sı̱ gạ'ạnj gùnùtà' daran' nej guiì siyụgui ninj riñan 'ngọ librû tàj yiñán ninj.

2Librû nânj huin sa ganachra sı̱nı̱n nej sij nga ginikaj sụn Sirenio nı̱ gahuin sô' gobernador riñan hio'ó Siria.

3Nı̱ ga'anj gùnùtà' daran' nej guiì siyụgui ninj, riñan librû tàj da' go'ngọ nej yuman' snà'ànj nı̱kạj ñu'unj riñan ninj.

4Nı̱ gahui José ruhuâ yuman' snà'ànj Nazaret huin do'ó Galilea, nı̱ ga'anj sô' yuman' snà'ànj gù'nàj Belén huin yiñán David nı̱ Judea huin sa nı̱kạj ñu'unj riñan hio'ó nânj, dadin' dugui' sô' gahuin David;

5guendâ gànàtà' siyụgui nguèj nı̱kạ sô' María, siyànà gà' huạ yụgui guendâ gạhuin nika sô', nı̱ gà' nụn rı̱kı̱ siyànà dânj.

6Nı̱ nga nı̃n' nne nguèj nı̱kạ sô' hiuj dânj, nı̱ guyumân diû gạ'ngạ da'ní María.

7Nı̱ ga'nga da'ní María ne'ej yàhuà'aj, nı̱ duri'ñan atsîj i yichrá ne'ej dânj, nı̱ guchru gingaj ne'ej dânj ñạn gachra nej sij sa yâ nej yuku, dadin' nitaj hue'e hua gı̱rï'ïnj nej guiì màn hiuj dânj gùnàj nguèj nı̱kạ sij.

8Nı̱ màn nej sí màn dugumîn matsïj ï riñan hio'ó dânj, dadin' gà' 'ngọ gunâj nej sô' ne' ñàn'an riñan hio'ó dânj guendâ dụgumîn nej sô' dân nej sô' matsïj ï.

9Nı̱ orâ dânj nı̱ ga'na' 'ngọ si-ángel Mạ'an Señor nı̱ ganikïnj riñan nej sô', nı̱ nda raạn chre ganikàj ne' rùkù nej sô' ngà sinàn Mạ'an Señor; nı̱ ûta guyu'hui' nej sô' gi'hia.

10Nı̱ gataj ángel dânj gụnïn nej sô': —Sı̱ guyu'hui' nej suj mánj; dadin' 'nạ' gànànı̃nj 'ngọ nuguan' huạ hue'ê riñan nej suj nı̱ ûta gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj, nı̱ huê danj nạnj gạnạhuin nìhià' ruhuâ daran' nej guiì yùmàn'an nga gụnïn ninj nuguan' nânj:

11Dadin' hiạj ga'nga 'ngọ ne'ej gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej guiì ruhuâ yuman' snà'ànj huin yiñán David, nı̱ huej huin Mạ'an Cristo.

12Nı̱ nânj gạhuin 'ngọ da'nga'a gı̱nı̱'in nej suj: Nı̱ gànàrì' nej suj 'ngọ ne'ej nı̱ gani'ñạnj âtsij i yichra, nı̱ nga ñan gachra nej sij sa yâ nej yuku.

13Nı̱ orâ chre nı̱ guyumân ûta gà'ì nej ángel màn ne' yàtà'a ngà ángel dânj nı̱ ganikïn' ninj ñạn nı̱kı̱n' ángel dânj, nı̱ ûta ga'min hue'ê ninj riñan Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gataj ninj:

14Ûta nìko hua sụn nı̱kạj Mạ'an Ña'anj ne' yàtà'a, nı̱ huạ dïn'ïnj siganı̂nj nej síi riñan hio'óo, nı̱ ûta hue'ê hua ruhuâ Mạ'an guendâ gı̱'hia gạnạnı̱n nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ni̱ gahuin nga gahui nej ángel ga'anj ninj ne' yàtà'a ni̱ gataj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej sí ni̱ki̱n' dugumîn nej matsïj ï gu̱nïn nej dugui' nej sô': —Ga̱'a̱nj nê', nda yuman' Belén, ni̱ gini̱'în' nùnj huin si gahuin hiuj dânj, dadin' gà' gataj na'anj Ma̱'an Señor gu̱nïn'.

16Ni̱ nda nanè chre ni̱ ga'anj nej sij yuman' Belén, ni̱ ganari' nej sij María ngà José, ni̱ nngaj ne'ej lij dânj ñan gachra nej sô' sa yâ nej yuku.

17Ni̱ nga gini'in nej sij ne'ej dânj, ni̱ ganata' nej sij dàj gu̱nïn nej sij gataj nej ángel rayi'î ne'ej dânj.

18Ni̱ nga gu̱nïn daran' nej guiì màn hiuj dânj nej nuguan' nânj, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ ninj nga gu̱nïn ninj sa ganata' nej sí dugumîn nej matsïj ï.

19Sani̱ gana'nîn sà' María nej nuguan' nânj, ni̱ nadigi'ñunj ngà ruhuâ nimanj rayi'î nej nuguan' nânj.

20Ni̱ gananikàj nej sí ni̱ki̱n' dugumîn nej matsïj ï ga'anj nej sô', ni̱ gahuin nìhià' ruhuâ nej sô ni̱ ga'min hue'ê nej sô' yi'î Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej nuguan' gunïn nej sô' ni̱ sa gini'in nej sô', dadin' gahuin yàngà' dàj rûn' gataj nej ángel gu̱nïn nej sô'.

21Ni̱ gisîj ti̱nj gui guendâ ga̱'na̱' gà'nè' nej sij nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj ne'ej, ni̱ dugû'nàj nej sij siyu̱gui JESÚS, dadin' huê danj dugû'nàj ángel ga̱huin siyu̱gui ne'ej dânj nga nîn' ga̱chin gi̱nun ri̱ki nni.

22Nga ganahuin gui nagi'hiaj sà' nguèj ni̱ka̱ sij ma̱'an sij, dàj rûn' giyi'nïn' suun gi'hiaj Moisés, ni̱ ni̱ka̱j nguèj ni̱ka̱ sij ne'ej ga'na' nguèj ni̱ka̱ sij, yuman' snà'ànj Jerusalén guendâ digan nej sij ne'ej riñan Ma̱'an Ña'anj an.

23Dàj rûn' nnunj riñan si-ley Ma̱'an Señor: “Daran' ne'ej na'u ga'nga si̱ni̱n ruhuâ dukuâ ni̱ gù'na sa gèe riñan Ma̱'an Señor,

24Ni̱ ga'anj da̱gahui' nguèj ni̱ka̱ sij huìj gunïïn nej sij huìj ya'àan riñan Ma̱'an Ña'anj an: Dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.”

25Ni̱ nne 'ngo̱ síchìj gù'nàj Simeón ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ sí ni̱ka̱j chre̱j riñan Ma̱'an Ña'anj an huin sô', ni̱ nne sô' gana'huìj sô' si gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱na̱ni̱n Israel; ni̱ nne Ma̱'an Espíritu Santo ngà sô'.

26Ni̱ gà' gataj Ma̱'an Espíritu Santo gu̱nïn sô', si hua̱ ni̱ña̱n si gi̱ni̱'in sô' Ma̱'an si-Cristo Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱'hue gàhuì' sô'.

27Ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo si ga̱'a̱nj sô' ruhuâ nuhuî nìko nne Jerusalén. Ni̱ ni̱ka̱j José ngà María ne'ej Jesús ga'na' nguèj ni̱ka̱ sij, guendâ gàhuì' yuku rayi'ij dàj rûn' giyi'nïn' suun riñan ley.

28Ni̱ gida'a sachij Simeón gana̱n sô' ne'ej Jesús, ni̱ ga'min hue'ê sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Ni̱ gataj sô': Señor, hia̱j ni̱ ga̱'hue gàhuìj ni̱ nda dïn'ïnj chre hua ruhuâj, dadin' dàj rûn' gataj Ma̱'ân rè' gu̱nḯn ni̱ huê danj gahuin;

30Dadin' gà' gini'ín ngà rune ñânj Ma̱'an sa ga'nḯn Ma̱'ân rè' ga'na' ni̱ Ma̱'an gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì,

31Ni̱ gà' gi'hiaj yu̱gui Ma̱'ân rè' si gi̱ni̱'in daran' nej yùmàn'an Ma̱'an;

32Ni̱ huê Ma̱'an gi̱'hiaj gìyìgḯn riñan nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ gahuin 'ngo̱ sa nìko riñan yiñán Ma̱'ân rè' yuman' Israel.

33Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ José ngà María ni'in sô' sa gataj nej guiì ni'in ninj rayi'î Ma̱'an Jesús.

34Ni̱ ga'min hue'ê Simeón yi'î ne'ej ni̱ gataj sô' gu̱nïn nni María: —Silíj nânj ni̱ hua̱ yu̱gui sij guendâ gi̱'hiaj sij ga̱na̱tu̱ ûta gà'ì nej guiì ni̱ hua̱ yu̱gui sij guendâ ga̱na̱chi nikaj sij ûta gà'ì nej guiì màn yuman' Israel, ni̱ ga̱huin nânj 'ngo̱ da'nga'a ni̱ gi̱ni̱'în' sisi̱ si̱ garânj yina nej guiì sa ga̱'mi̱n sij mánj.

35Ni̱ huê dànanj gahuin da'nga ni̱ ga̱'hue gi̱ni̱'in Ma̱'an Ña'anj an dàj ganḯn ruhuâ ma̱'an nimân ûta gà'ì nej guiì, ni̱ ga̱chi̱n 'ngo̱ yîti da̱'a̱j sa nu̱n ruhuâ nimânt.

36Ni̱ ni̱kï̱n' 'ngo̱ sachij gù'nàj Ana hiuj dânj, ni̱ huin sachij dânj siyànà ganata' dàj ga̱huin, ni̱ huin sachij dânj nika sô' gù'nàj Fanuel, huin yi'nïn' Aser, ni̱ gà' ûta ata sachij dânj hio'o, ni̱ hua̱ li nga gayaka Fanuel ni̱ gane chi̱j hio'o ngà sô',

37Ni̱ gà' gisîj ga̱'ânj xia hio'o huin sachij dânj siyànà minj in; ni̱ nitaj si gudunâj sachij dânj guendâ ga̱'an ñan nne hue' huin nûhui, ni̱ gunânj gi̱tsi sachij dânj riñan Ma̱'an Ña'anj an ne' ñàn'an ngà ne' gu̱ni'ñanj an, ni̱ hua̱ da̱'a̱j nej gui ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j sachij dânj, guendâ ga'min ngà Ma̱'an Ña'anj an.

38Ni̱ huê gè orâ nânj, ga'na' sachij dânj, ni̱ ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ganataj rayi'î ne'ej dânj riñan daran' nej guiì gana'huìj si ga̱'na̱' 'ngo̱ sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì màn Jerusalén.

39Ne' rùkù nga gisîj dagahuin nguèj sij daran' nej su̱n taj riñan si-ley Ma̱'an Señor, ni̱ nanikàj nguèj ni̱ka̱ sij ni̱ nan' nguèj sij Galilea, ni̱ ga'anj nguèj sij yuman' snà'ànj Nazaret.

40Ni̱ gachij Ma̱'an Jesús ni̱ gahuin nùkuaj nanè nimanj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ûta gahuin chrunj; ni̱ ûta gurugu'ñunj Ma̱'an Ña'anj an rukuj.

41Ni̱ da' hio'o hua'anj rej Ma̱'an Jesús ngà nni yuman' snà'ànj Jerusalén nga guyumân gi'ñanj pascua;

42Ni̱ hio' yùhuìj i huaj Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'anj nej sij yuman' snà'ànj Jerusalén dàj rûn' ginikaj chre̱j nej sij nga ginun nej gi'ñanj an.

43Nga ganahuij gi'ñanj an ni̱ gana'na' nej sij dukuâ nej sij ni̱ gunâj Ma̱'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ nun gi̱ni̱'in José ngà María si gunâj Ma̱'an Jesús hiuj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44Nị ganîn ruhuâ nguèj nịkạ sij si huạj Mạ'an Jesús siganînj a'ngô dạ'ạj nej silíj huạj nan' hiuj dânj; nị gà' gisîj 'ngọ gui gaché nej sij huaj nan' nej sij; nị gayi'ì nguèj nịkạ sij nị nana'hui' nguèj sij siganînj nej dugui' nguèj sij nga siganînj nej guiì ni'in nguèj sij.

45Sanị ñạn nun gànàrì' nguèj sij, nị nanikàj ñûn nguèj sij ga'anj nànà'huì' nguèj sij Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

46Nị nda gachîn huà'nìnj gui da'nga ganari' nguèj nika sij Mạ'an Jesús, nị nne dạnịn ñạn nne nej sí gidigân si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gunïn nej sô' sa ga'min nị gachín na'an nej sô' riñanj sa chì' huaa.

47Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej sí dânj nga gunïn nej sô' nuguan' ga'min Mạ'an, dadin' ûta sà' ni'in nị ûta sà' dunanịka nuguan'an riñan nej sô'.

48Nị nga gini'in nguèj nịkạ sô' si hiuj dânj nne nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nguèj nịkạ sô', nị gataj nni Mạ'an Jesús gụnïn: —Tu', nùnj huin saj nị gi'hiâ' dànanj ngà nguèj ñûnj rét rà'aj. Dadin' ûta gahuin ruhuâ nguèj ñûnj nị ûta nana'hui' nguèj ñûnj sò' rà'aj.

49Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nùnj huin saj nị nana'hui' nguèj suj ñùnj rà'aj. Nun ni'in nguèj et si huạ nịñạn si da'huí gạné nị gị'hiaj sûnj si-sụn Mạ'an Rê rà' saj ûn'.

50Sanị nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nguèj nịkạ sij nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús.

51Huê danj nị nanika na'anj ngà nguèj sij nị gane Nazaret, nị dagahuin daran' sa gataj nguèj nịkạ sij gụnïn. Nị ganachra sà' nni ruhuâ nimân' daran' nej nuguan' nânj.

52Nị gahuin yàkàn kú Mạ'an Jesús, nị huê danj nạnj ûta hue'ê gahuin chrunj doj, nị ûta garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in sa gi'hiaj Mạ'an, nị huê danj nạnj garan' ruhuâ nej síi ni'in nej sô' sa gi'hiaj Mạ'an.

San Lucas 3

1Gisîj hio' yịnụn'un nikaj sụn Tiberio César, nga gahuin Poncio Pilato gobernador riñan hio'ó Judea, nị Herodes gahuin gobernador riñan hio'ó Galilea, nị dinín sô' Felipe gahuin gobernador riñan hio'ó Iturea nị huê sô' nikaj sụn riñan hio'ó gù'nàj Traconites, nị Lisanias gahuin gobernador riñan hio'ó Abilinia.

2Nị Anás ngà Kaifás gahuin rej huin ñạn nìn'ïn, nị ga'na' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan Juan Bautista, gahuin da'ní sachij Zacarías, nga nne sô' riñan hio'ó nàkòo.

3Nị ga'anj Juan Bautista riñan a'ngô nej hio'ó màn ganikàj rukû kïn Jordán, nị ganata' sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gataj sô' si da'hui nej guiì nị nànìkàj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ruhuâ ninj rayi'î si-gạkïn' ninj nị gàtà' nne ninj, da'nga nị ga'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn' ninj.

4Dàj rûn' nnunj riñan ñanj librû 'nạ' nuguan' ga'min Isaias, sô' gataj dàj gạhuin nga gataj sô': Ga'min 'ngọ sí dânj riñan hio'ó nàkòo nị gataj sô': "Gị'hiaj yụgui nej suj nimân nej suj gạtụ Mạ'an Señor; Nạgị'hiaj nịkạ nej suj mạ'an nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an.

5Dàj rûn' nagi'hiaj gụñạn nej sij ñạn huạ yinée, nị dàj rûn' ganaga' daran' nej kïj yàkàan nị ganaga' daran' nej dakan nị ganahuin nịkạ riñan hio'óo; nị dàj rûn' ganahuin nịkạ daran' nej chrẹj huạ guhiùu, nị gạnạhuin nịkạ ruhuâ nej chrẹj kïj huạa nị huê danj nạgị'hiaj nịkạ nej suj nimân nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an;

6Nị gịnị'in daran' nej guiì si gạ'hue gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an gạnạnịn ninj."

7Nị gataj Juan gụnïn nej guiì 'nạ' gàtà' nne riñan sô': —Dàj rûn' gi'hiaj nej yì'nỉn' nej yukuáa nga gunânj nej yô' riñan sañuun huê danj gi'hiaj nej suj nị ahuin si gataj si gụnạnj nej suj riñan sạñụn 'nạ'a rà'aj.

8Gị'hiaj nej suj si hia nỉn' gùrùguì' sa sà'a riñan nej suj, si yàngà' gà' gananikàj ruhuâ nej suj ngà nej si-gạkïn' nej suj nị gạnạhuin rạ'a Mạ'an Ña'anj an nej suj: "Nị sị gayi'ì nej suj gạtạj nej suj siganỉnj nej mạ'an nej suj, rej nej ñûnj huin Abraham"; dadin' Mạ'an Ña'anj an nị gạ'hue gị'hia si gạ'ngạ da'ní Abraham siganỉnj nej hiëj nânj.

9Nị gà' huạ yụgui aga' a'ne' chrun nga guendâ gạ'nej hia'a nej chrun; nị daran' nej chrun nitaj sị gahiu chruj sà'a raạ nị gìyì'nej nị gà'nỉnj nej sij riñan ña'aan gịnunj.

10Nị gachín na'anj nej guiì rìgìi nị gataj ninj: —Hiô' nị nùnj huin si gị'hiaj nej ñûnj rà'aj.

11Nị nanikàj Juan nị gataj sô': —Sí nịkạj huìj atsìj i nị gà'huì' sô' 'ngọj ra'a sí nitaj sigan'; nị sí huạ sa yâ nị gà'huì' sô' yạ guiì nitaj sa yạ.

12Nị huê danj nạnj ga'na' gàtà' nne nej sí ga'nêj san'anj an, nị gataj nej sô': —Maestrûj. Nùnj huin si gị'hiaj nej ñûnj nị gạ'hue gạnạnịn nej ñûnj rà'aj.

13Nị gataj Juan: —Sị gunuta' nej suj doj yichrá san'anj gạ'nẹ nej suj riñan nej guiì mánj.

14Nị huê danj gachín na'anj dạ'ạj nej sí stâdu nị gataj nej sô': —Nùnj huin si gị'hiaj nej ñûnj nị gạ'hue gạnạnịn nej ñûnj rà'aj. Nanikàj Juan nị gataj sô': —Sị ga'nêj nej suj doj san'anj an riñan nej guiì mánj, nị sị guta' chre nej suj gakïn'ïn yichrá nej guiì mánj; ga nìhià' ruhuâ nej suj ngà sa'anj gahuin du'hue nej suj.

15Nị ûta hue'ê gayakaj guendâ nej guiì mân ninj sanị nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâ ninj, nị ganarïj na'anj ninj ngà nimân ninj nị gataj ninj si Juan huin Mạ'an Cristo.

16Nanikàj Juan nị gataj sô' gụnïn daran' nej guiì: —Ñùnj nị yàngà' duguata' nnêj ngà nnee nej suj; sanị ne' rùkùj 'nạ' 'ngọ sí dânj nị ûta nikaj sụn sô' gà' da' ñùnj, nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nitaj guèndàj gạnạchí nnïnj 'nïnj kanj 'nïnj dakó sô' mánj; nị Mạ'an sô' huin sa dụguata' nne ngà Mạ'an Espíritu Santo nị ngà ña'aan nej suj.

17Nị 'nïnj 'ngọ hué ñạ'ạan ra'a Mạ'an, guendâ nạgị'hiaj sà'aj si-trigûj nị guxunj nej chrin'in siganÎnj nej trigu nị ganaran'anj nej trigû huạ sà'aj nị gạnạchra sà'aj ruhuâ si-gùchrùj nej trigû dânj, sanị gạchrị ña'an nej chrin' trigu riñan ña'an nitaj àmàn gìnà'àj.

18Huê dànanj ga'min Juan, nị dugunïn gà'ì sô' nej guiì si da'hui ninj gị'hiaj ninj sa sà'a nị ganata' sô' nej nuguan' nàkàa riñan nej guiì yùmàn'an.

19Hiô' nị dugunïn gà'ì Juan síchìj Herodes, guendâ ganakaj sô' nika dinḟn sô' Felipe, nị huê danj nạnj dugunïn gà'ì sô' rayi'î daran' nej gakïn' gi'hiaj síchìj dânj.

20Sanị nụn gạ'huẹj sô' gạnạkạj guendâ sô' nej nuguan' gataj Juan, nị dànanj gi'hiaj sô' a'ngô gakïn'ïn: Dadin' gachrîj sô' Juan dukuâ ga'a.

21Nị gahuin nga ga'na' gàtà' nne daran' nej guiì yùmàn'an, huê danj nị ga'anj gàtà' nne Mạ'an Jesús; nị a'min ngà Mạ'an Ña'anj an, nị ganayî'nÌnj ne' yàtà'a,

22Nị gininj Mạ'an Espíritu Santo ga'naj ahui Mạ'an Jesús nị huaj, dàj rûn' hua ya'àan, nị ga'min Mạ'an Ña'anj an nda ne' yàtà'a nị gata: —Sò' huin da'nî nị ûta 'ì ruhuâj ni'ín sò'; nị ûta gahuin nìhià' ruhuâj ni'ín sò'.

23Nị da'nga' 'ngọ si hio' kọ chị'i huaj Mạ'an Jesús nga gayi'ij ganataj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gataj nej sij nị si gụruhuaj nị gahuin da'ní José, nị José huin da'ní sachij Elí,

24nị Elí huin da'ní Matat, nị Matat huin da'ní Leví, nị Leví huin da'ní Melqui, nị Melqui huin da'ní Jana, nị Jana huin da'ní José,

25nị José huin da'ní Matatías, nị Matatías huin da'ní Amós, nị Amós huin da'ní Nahum, nị Nahum huin da'ní Esli, nị Esli huin da'ní Nagai,

26nị Nagai huin da'ní Maat, nị Maat huin da'ní Matatías, nị Matatías huin da'ní Semei, nị Semei huin da'ní José, nị José huin da'ní Judá,

27nị Judá huin da'ní Joana, nị Joana huin da'ní Resa, nị Resa huin da'ní Zorobabel, nị Zorobabel huin da'ní Salatiel, nị Salatiel huin da'ní Neri,

28nị Neri huin da'ní Melqui, nị Melqui huin da'ní Adi, nị Adi huin da'ní Cosam, nị Cosam huin da'ní Elmodan, nị Elmodan huin da'ní Er,

29nị Er huin da'ní Josué, nị Josué huin da'ní Eliezer, nị Eliezer huin da'ní Jorim, nị Jorim huin da'ní Matat,

30nị Matat huin da'ní Leví, nị Leví huin da'ní Simeón, nị Simeón huin da'ní Judá, nị Judá huin da'ní José, nị José huin da'ní Jonán, nị Jonán huin da'ní Eliaquim,

31nị Eliaquim huin da'ní Melea, nị Melea huin da'ní Mainán, nị Mainán huin da'ní Matata, nị Matata huin da'ní Natán,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32ni̱ Natán huin da'ní David, ni̱ David huin da'ní Isaí, ni̱ Isaí huin da'ní Obed, ni̱ Obed huin da'ní Booz, ni̱ Booz huin da'ní Salmón, ni̱ Salmón huin da'ní Naasón,

33ni̱ Naasón huin da'ní Aminadad, ni̱ aminadad huin da'ní Aram, ni̱ Aram huin da'ní Esrom, ni̱ Esrom huin da'ní Fares, ni̱ Fares huin da'ní Judá,

34ni̱ Judá huin da'ní Jacob, ni̱ Jacob huin da'ní Isaac, ni̱ Isaac huin da'ní Abraham, ni̱ Abraham huin da'ní Taré, ni̱ Taré huin da'ní Nacor,

35ni̱ Nacor huin da'ní Serug, ni̱ Serug huin da'ní Ragau, ni̱ Ragau huin da'ní Peleg, ni̱ Peleg huin da'ní Heber, ni̱ Heber huin da'ní Sala,

36ni̱ Sala huin da'ní Kainán, ni̱ Kainán huin da'ní Arfaxad, ni̱ Arfaxad huin da'ní Sem, ni̱ Sem huin da'ní Noé, ni̱ Noé huin da'ní Lamec,

37ni̱ Lamec huin da'ní Matusalén, ni̱ Matusalén huin da'ní Enoc, ni̱ Enoc huin da'ní Jared, ni̱ Jared huin da'ní Mahalaleel, ni̱ Mahalaleel huin da'ní Kainán,

38ni̱ Kainán huin da'ní Enos, ni̱ Enos huin da'ní Set, ni̱ Set huin da'ní Adán, ni̱ Adán huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

San Lucas 4

1Ni̱ nda nìchra chre ruhuâ nimân Ma̱'an Jesús, nne Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ gahuin anêj Ma̱'an Jesús du'hua kïn Jordán, huê danj ni̱ ginikaj Ma̱'an Espíritu Santo ga'an Ma̱'an Jesús riñan hio'ó nàkòo.

2Ni̱ gane Ma̱'an Jesús huìj xia gui riñan hio'ó nàkòo, ni̱ gayakaj sa nàsà'a da'nga'a ngà Ma̱'an, ni̱ nga gisîj huìj xia gui gane hiuj dânj, ni̱ gayi̱'ij ni̱ ganachinj yi'naa riki.

3Hiô' ni̱ gataj sa nàsà'a gu̱nïn Ma̱'an: —Si yàngà' huîn' da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga̱ta̱j sò' gu̱nïn hiëj nânj ni̱ ga̱na̱huin rachrúun ni̱ ya̱'.

4Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Huê gà' danj nnunj riñan ñanj: "Sê man ngà rachrúun ga̱'hue ga̱ nì'nà' síi mánj, dadin' ga̱'hue ga̱ nì'nà' sij ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an."

5Ni̱ ni̱ka̱j sa nàsà'a ga'an raa̱ 'ngo̱ ki̱j yàkàan Ma̱'an Jesús, ni̱ orâ chre gidiganj riñan Ma̱'an Jesús daran' nej yuman' màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

6Ni̱ gataj sa nàsà'a gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Riñan' nàrìkìj daran' nej país màn nânj, ngà daran' nej sa nìko hua̱ riñan ninj; dadin' gà' ganahuin ra'á daran'anj ni̱ ga̱'hue gà'huìj riñan nej guìì garan' ruhuâj.

7Si ga̱nikïn' rúdàkòj' ni̱ ginùn ña̱'a̱nj riñânj, ni̱ nàrìkìj daran' nej nânj ga̱na̱huin si'hiát.

8Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Gu̱xu̱n sichre sò' ma̱'ân' riñânj, dadin' gà' danj nnunj riñan ñanj: "Ni̱ riñan Ma̱'an Señor huin Da'ânj' ginùn ña̱'a̱nj, ni̱ riñan 'ngo̱ rïn Ma̱'an gu̱na̱nj gi̱tsî'."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ ni̱ka̱j sichre ga'an Ma̱'an Jesús ña̱n nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ ganïnj ganikïn' Ma̱'an Jesús raa̱ sìhià hue' huin nûhui nìko ni̱ gata: —Si huîn' Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gue̱j hiuj nânj ni̱ gi̱ni̱nj ga̱'a̱nj nda nìkà' mánj.

10Dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: Ni̱ gà'nïnj Ma̱'an Ña'anj an nej si-ángel ga̱'na̱' du̱gumîn ninj sò'.

11Ni̱ gàrà'huè' ninj sò', huê dânj ni̱ si̱ ge'ê̱j dakót ngà nej hiëj mánj.

12Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ni̱ huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: "Ni̱ si̱ ga̱'hue ga̱ya̱ka̱j' da'nga'a ngà Ma̱'an Señor huin Dan'anj' mánj."13Ni̱ nga gisîj gayakaj da'nga' sa nàsà'a ngà Ma̱'an Jesús, ni̱ gahuin ane riñan Ma̱'an Jesús 'ngo̱ diû.

14Huê danj ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús nda Galilea ngà sun ga'hui' Ma̱'an Espíritu Santo riñanj, ni̱ ûta ga'min hue'ê nej guiì ni'in ninj Ma̱'an da' hua̱ nïn' gàchrà' riñan hio'ó màn ganikàj rukû yuman' dânj.

15Ni̱ gidigân Ma̱'an Jesús ruhuâ huê' huin si-nùhuì nej sij, ni̱ ûta ga'min hue'ê nej sij rayi'î Ma̱'an.

16Ni̱ ga'na' Ma'an Jesús yuman' Nazaret, yuman' ñan gane nga gachi; ni̱ gui ganarânj rûhua huin gui dânj ni̱ gatu ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sij, dàj rûn' hua chrej ni̱ka, ni̱ ganayumanj ni̱ gahia riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

17Ni̱ ga'hui' nej sij ra'a librû gachrûn Isaias sô' gataj dàj ga̱huin, ni̱ nga naguchraj riñan ñanj dânj, ni̱ ganari'ij ñan gachrûn' sô' dànanj:

18Nne Si-Espíritu Ma̱'an Señor ngàj, dadin' ganaguij ñùnj guendâ gànàtàj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì hua̱ ninaj ngà nanè nimân; ni̱ ga'nïn gà'àn guendâ gi̱'hia ga̱na̱huin nimân nej guiì giran' sa̱ñu̱n ngà nimân, ni̱ gi'hia si ga̱hui̱ nej guiì nne ni̱ni̱n' dukuâ ga'a ni̱ gi'hia si ga̱na̱huin rune ñan nej guiì du̱chri; ni̱ ga̱huin dïn'ïnj ruhuâ nej guiì giran' sañuun.

19Ni̱ gànàtàj si hio' nânj huin hio' ûta ganahuin 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì.

20Ni̱ durumin ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ naga'huij ra'a sí ni̱ki̱n' gidigân hiuj dânj, ni̱ ga'anj ga̱ne ni̱ ûta hue'ê ga'nín ña̱n nej guiì màn ruhuâ hue' dânj riñanj.

21Ni̱ gayi'ij ni̱ gata gu̱nïn nej guiì màn hiuj dânj: —Gu̱nïn daran' nej suj si gui hia̱j ni̱ gisîj nuguan' nânj.

22Ni̱ ûta hue'ê gi'hiaj Ma̱'an Jesús gataj daran' nej guiì, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ ninj nga gu̱nïn ninj nej nuguan' hua̱ hue'ê ga'min Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj ninj: —Sê da'ní José huin sí nânj rà' sa ûn'.

23Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn ninj: —Yìtïnj chre ni̱ ga̱ta̱j nej suj 'ngo̱ guentû nânj riñânj: "Ma̱'ân rè' huin sí gònò'òo, ni̱ gi̱'hiaj gònò'ò rè' Ma̱'ân rè'"; ni̱ ga̱'hue gataj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej suj: “Nej sa gunïn nej ñûnj gi'hiaj Mạ'ân rè' ruhuâ yuman' Kapernaúm, nị huê danj gị'hiaj Mạ'ân rè' si gạnạhuin nej guiì yiñán Mạ'ân rè'.”

24Nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' hia nǐn' gàtà, nị gà' sị 'ngọ nej sí gataj dàj gahuin nun gịnịnj hue'ê riñan nej guiì màn ruhuâ yiñán nej sô'.

25Nị yàngà' hia nǐn' gàtà nị nga diû gane Elías nị ûta gimân nej siyànà minj in ruhuâ yuman' Israel, sanị nga ganarán yàtà'a nị nun gàmàn' huà'nǐnj hio'ó tá huàtàn' ahuii, nị ûta gahuin yi'naa nǐn' gàchrà' riñan hio'óo;

26sanị nun gà'nǐnj Mạ'an Ña'anj an gạ'ạnj sô' riñan gà' sị 'ngọ nej siyànà dânj, dadin' dànanj ga'nǐn Mạ'an Ña'anj an ga'anj sô' riñan 'ngọ siyànà minj nne yuman' Sarepta riñan hio'ó Sidón.

27Nị ûta gimân gà'ì nej sí nnùn yi'ì lepra ruhuâ yuman' Israel diû nga gane Eliseo sô' gataj dàj gahuin; sanị gà' si 'ngọ nej sô' nun gạnạhuin sà' nneè kú, màn 'ngọ rïn Namán sí nne yuman' Siria ganahuin gi'hiaj Eliseo.

28Nga gunïn daran' nej sí màn ruhuâ hue' huin nûhui, nị ûta gina'an ruhuâ nej sô' nga gunïn nej sô' nej nuguan' gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sô';

29Huê danj nị ganayumàn nej sí màn hiuj dânj, nị giri nej sô' ne' yẹ' yuman' snà'ànj dânj ga'anj Mạ'an Jesús, nị nịkạj nej sô' ga'anj nej sô' raạ kïj ñạn tàj yuman' snà'ànj huin yiñán nej sô', dadin' ruhuâ nej sô' gụdụguêj nej sô' Mạ'an Jesús riñan ganee.

30Sanị gachîn Mạ'an Jesús siganînj nej sô' nị ga'an a'ngô hiuj u.

31Nị ga'anj Mạ'an Jesús yuman' Kapernaúm huin do'ó yuman' Galilea, nị gidiganj riñan nej guiì màn hiuj dânj nej gui ganarânj rûhua.

32Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej guiì rayi'î nej yì'nǐn' nej nuguan' ga'min Mạ'an, dadin' ga'min dàj rûn' ga'min nej sí nịkạj suun.

33Nị ruhuâ hue' huin nuhuî dânj nne 'ngọ sí dânj nị ruhuâ nimân sô' nun 'ngọ nanè kïj huạa, nị ûta nùkuaj gaguâj nanè kïj hua dânj:

34—Nị gataj nanè kïj huạ dânj: Nùnj huin si huin ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nej ñûnj rà'aj, Jesús Nazareno. Ga'na' Mạ'ân rè' guendâ dụnahuij Mạ'ân rè' nej ñûnj nî'. Nị ni'ín si huin Mạ'ân rè' 'ngọ sa gè huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

35Nị dugunïn gà'ì Mạ'an Jesús sa kïj dânj nị gata: —Dǐn gạne du'huá' ráj, nị gạhuị ruhuâ nimân sí dânj nị gạ'ạnj ráj. Hiô' nị dunatûj sa kïj dânj sí nânj siganînj nej guiì màn hiuj dânj; nị gahui ruhuâ nimân sô' nị ga'an, nị nun gịran' sạñụn sô' gị'hia gà' mánj.

36Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej guiì, nị ganarïsna'anj ninj siganînj nej mạ'an ninj nị gataj ninj: —Ahuin nuguan' huin nạnj rà'aj, dadin' a'min dàj rûn' ga'min 'ngọ sí nịkạj suun nị ga'nïn' sunj riñan nej nanè kïj huạa, nị gahui ninj ruhuâ nimân nej guiì nị ga'anj ninj rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

37Ni̱ gaya'nǐn nuguan' sà' gi'hiaj Ma̱'an Jesús nǐn' gàchrà' riñan daran' nej yuman' màn ganikàj hiuj dânj.

38Hiô' ni̱ ganayumàn Ma̱'an Jesús ni̱ gahui ruhuâ si-nùhuì nej sij, ni̱ ga'an ña̱n nne dukuâ nni yìchèj Simón. Ni̱ gini'in si̱ ûta nun gachi'i nni yìchèj sô'; ni̱ gachín nì'hiaj nej sô' riñan Ma̱'an si gi̱'hia ga̱na̱huin sachij dânj.

39Ni̱ gudugua' Jesús Ma̱'an riñan sachij dânj, ni̱ dugunïn gà'ij yi'ì gàchì'i; huê danj ni̱ giyichin' si̱ ginun gachi'i sachij dânj, ni̱ orâ chre ni̱ ganayumàn sachij dânj, ni̱ gunânj gi̱tsi sachij dânj riñan nej sij.

40Ni̱ nga gata' gui raa̱ kïj ï, ni̱ ni̱ka̱j daran' nej guiì màn hiuj dânj nej guiì a'nan'an ngà ahuin na̱nj yi'ì gara'hue̱' ninj ga'na' ninj riñan Ma̱'an Jesús; ni̱ guta' Ma̱'an ra'a ahui da' go'ngo̱ nej guiì dânj, ni̱ ganahuin ninj gi'hiaj Ma̱'an.

41Ni̱ gahui nej sa nàsà'a ruhuâ nimân ûta gà'ì nej guiì, ni̱ ga'min nùkuaj nej sa nàsà' dânj ni̱ gataj ninj: —Sò' huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an. Sani̱ dugunïn gà'ì Ma̱'an Jesús ni̱ nu̱n ga̱'nïn ga̱'mi̱n ninj, dadin' ni'in ninj si huê Ma̱'an Jesús huin Cristo.

42Ni̱ nga gà' giyigǐn a'ngô gui dânj, ni̱ gahui Ma̱'an Jesús ni̱ ga'an riñan hio'ó nàkòo; ni̱ nana'hui' nej guiì rigìi Ma̱'an, ni̱ guchi' ninj ña̱n nne Ma̱'an, ni̱ gida'a ninj gara'hue̱' ninj Ma̱'an dadin' na'huêj ruhuâ ninj si ga̱huin ane riñan ninj.

43Sani̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Hua̱ ni̱ña̱n nǐn' si gà'àn a'ngô nej yuman' snà'ànj màn a'ngô hiuj u, dadin' da'huí ga̱'a̱nj gànàtàj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì; dadin' huê rayi'î sun dânj ga'nǐn Ma̱'an Ña'anj an ga'ná.

44Ni̱ ganata' Ma̱'an Jesús si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì ruhuâ nej huê' huin nuhuî màn riñan hio'ó Galilea.

San Lucas 5

1Gahuin 'ngo̱ gui dânj nga ni̱kï̱n' Ma̱'an Jesús nìchrùn' du'hua nne ña̱'a̱nj nu̱n Genesaret, ni̱ ûta ganara'hui' nej guiì riñan Ma̱'an dadin' ruhuâ ninj gu̱nïn ninj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

2Ni̱ gini'in Ma̱'an Jesús nikïn' huìj barku nìchrùn' du'hua dahue̱ nu̱n hiuj dânj; ni̱ gananinj nej sí giri yukuaj a ruhuâ barkû dânj, ni̱ gana'nïn' nej sô' nnanj giri yukuaj a mân nej sô'.

3Ni̱ gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ 'ngo̱ barku, huin si'hiaj Simón, ni̱ gachín nì'hiaj Ma̱'an Jesús riñan Simón si gi̱'hiaj sô' sunuj u ni̱ gi̱'hiaj anêj sô' doj si-barkû sô' du'hua hio'ó nàkòo; ni̱ ga'anj ga̱ne Ma̱'an Jesús ruhuâ barkû dânj, ni̱ gayi'ì Ma̱'an Jesús ni̱ gidiganj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj.

4Ni̱ nga gisîj ga'min ni̱ gata gu̱nïn Simón: —Gi̱nikaj sò' barkû dan ni̱ ga̱'a̱nj nda ña̱n hua̱ gùnùn ruhuâ nne ña̱'a̱nj, ni̱ gà'nǐnj nnanj giri yukuaj a ni̱ gìrì' yukuaj a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Nanikàj Simón, nị gataj sô': —Maestrûj, da' huạ gè ñạn' nânj gi'hiaj sun nej ñûnj, sanị nitaj yukuaj a giri' nej ñûnj; sanị ngà si-nùguàn' Mạ'an rè' nị gà'nĩn nnanj giri yukuaj a ruhuâ nne ñạ'ạnj.

6Nị nga gisîj ga'nĩn nej sij nnanj ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị nda gachra chre nnanj giri' nej sij yukuaj a, nị nda guyutù nnanj dânj gi'hiaj nej yukuaj a.

7Hiô' nị gi'hiaj ra'a nej sij riñan a'ngô dạ'ạj nej sí nịkạj dugui' ngà nej sij nị ga'na' nej sô' ngà a'ngô barku, guendâ gụrụgûñu'unj nej sô' nej sij; nị ga'na' nej sô' nị gachra nda gụñạn nguèj barkû dânj giri' nej sij yukuaj a, nị nda ganaga' nguèj barkû dânj ruhuâ nnee.

8Nị nga gini'in Pedro nej nânj, nị ganikïn' rúdàkòj sô' riñan Mạ'an Jesús nị gataj sô': —Gụxụn rè' Mạ'ân rè riñânj, nạnj Señor, dadin' huín sí gakị̈n'ïn.

9Dadin' rayi'î guendâ ûta giri' nej sij nej yukuaj a, nị ûta guyu'hui' Pedro, nị huê danj nạnj ûta guyu'hui' nej sí nịkạj dugui' ngà sô'.

10Nị huê dânj nạnj guyu'hui' Jacobo ngà Juan, huin da'ní síchìj Zebedeo, dadin' nej sô' gi'hiaj sun nùguàn'àn ngà Simón. Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn Simón: —Sị guyu'huî' mánj; dadin' àsìj gui hiạj nị gahuîn' sí gìrì' nej síi gịnikò' rukú.

11Nị ne' rùkù nga guru'man ra'a nej sij si-barkû nej sij ga'an riñan hio'ó huạ nàkòo, nị gudunâj nej sij daran' nej sa huạ riñan nej sij, nị ginikò' nej sij rukû Mạ'an Jesús nị ga'anj nej sij nngaj.

12Nị gahuin nga nne Mạ'an Jesús ruhuâ 'ngọ nej yuman' snà'ànj dânj, nị nne 'ngọ sí nnùn yi'ì lepra hiuj dânj, nị nga gini'in sô' Mạ'an Jesús, nị ganikïn' rúdàkòj sô' nị gudugua' sô' nda riñan hio'óo hio sô' nị gachín nì'hiaj sô' nị gataj sô': —Señor, si ruhuâ Mạ'ân rè' nị gạ'hue gị'hiá rè' gạnạhuín nạnj ánj.

13Hiô' nị dunukuâ Mạ'an Jesús ra'a, nị gagan' ra'a sí dânj nị gata: —Ruhuâj si gạnạhuin sà' nneè kút. Nị orâ chre nị giyi'nèj yi'ì lepra riñan nneè kú sô'.

14Nị ga'nïn' Mạ'an Jesús suun riñan sí dânj sisị sị ganata' sô' gụnïn gà' sị 'ngọ nej guiì; sanị gataj Mạ'an Jesús: —Gà'ànj' nị gịdigân' mạ'ân' riñan rej nị gà'huì' 'ngọ yuku guendâ ganahuin sà' nneè kút, dàj rûn' giyi'nïn' suun gi'hiaj Moisés. Guendâ gịnị'in nej sij sa sà' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà' ráj.

15Sanị ûta ga'min hue'ê nej guiì rayi'î Mạ'an Jesús nị da' gui nị dànanj ûta gà'ì nej guiì huin sa gunïn rayi'î sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús; nị ûta nara'hui' nej guiì dadin' ruhuâ ninj gụnïn ninj sa ga'min Mạ'an Jesús, nị ruhuâ ninj si gị'hiaj Mạ'an Jesús si gạnạhuin ninj riñan nej yi'ì gara'huẹ' ninj.

16Sanị gahuin anêj Mạ'an Jesús riñan nej guiì dânj nị ga'an riñan hio'ó huạ ni'nĩnj ïn, nị ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an.

17Gahuin 'ngọ gui dânj nga nikïn' Mạ'an Jesús gidiganj, nị nne nej sí fariseo ngà nej sí maestrû chrụn ley, nị nej sí nânj ga'na' nej yuman' màn Galilea, ngà Judea nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Jerusalén; ni̱ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà Jesús rayi'î dânj ga'hue ganahuin nej guiì gi'hia.

18Hiô' ni̱ guyumân gà'ì ran' nej sí dânj ni̱ ata nej sô' 'ngo̱ sí na'hue gìsìkì' nneè kú ni̱ tàj sí dânj riñan nna nikaj nej sô' 'na̱' nej sô', ni̱ ruhuâ nej sô' ga̱tu̱ nej sô' nda ruhuâ hue' ña̱n nne Ma̱'an Jesús dadin' ruhuâ nej sô' si gùchì' sí a'nan' nânj nda ne' ri̱ña̱n Ma̱'an Jesús.

19Sani̱ nitaj dàj huaj ga̱'huê gùchì' nej sô' nda ña̱n ni̱kï̱n' Ma̱'an Jesús dadin' ûta nìchra mân guiì ruhuâ hue' dânj, huê danj ni̱ gahui nej sô' yichrá hue'e, ni̱ guta' nej sô' 'ngo̱ hiu'uj u, ni̱ tàj sí na'hue gìsìkì' nânj riñan nna ni̱ guduninj nej sij sô' ñan ni̱kï̱n' Ma̱'an Jesús.

20Ni̱ nga gini'in Ma̱'an Jesús si ûta nìko guyumân ruhuâ nej sij, ni̱ gata gu̱nïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú: —Gà' ginikâ nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kî̱nt.

21Hiô' ni̱ gayi'ì nej sí chru̱n ley ngà nej sí fariseo ni̱ ganî̱n a'nan' ruhuâ nej sô' ngà nda ruhuâ nimân nej sô' ni̱ gataj nej sô': "Ahuin sí nânj ni̱ ga'min kï̱j sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an rà'aj. Ahuin sí ga̱'hue gi̱'hiaj gànàrè' si-ga̱kïn' 'ngo̱ guiì ni̱ si̱ 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj an huin sa ga̱'hue gi̱'hiaj gànàrè' si-ga̱kïn' ninj rà'aj."

22Hiô' ni̱ ni'in Ma̱'an Jesús, dàj ganî̱n ruhuâ nej sij ni̱ nanika ni̱ gata gu̱nïn nej sij: —Nùnj huin si a'min nej suj ngà nda ruhuâ nimân nej suj rà'aj.

23Ahuin sa nitaj si hua̱ chì' ga̱'hue gàtà ruhuâ nej suj rà'aj: "Gà' ginikâ nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kî̱nt", nej si gàtà: "Ga̱na̱chi sò' ni̱ ga̱che̱ ráj."

24Sani̱ guendâ gi̱ni̱'i̱n nej suj si ñùnj ni̱ ni̱ka̱j sùnj riñan hio'óo guendâ ga̱'hue na̱du̱rë'ḗ si-ga̱kïn' nej guiì. Ni̱ gata gu̱nïn sí na'hue gìsìkì' nneè kú dânj: —Riñan sò' tâ: Ni̱ ga̱na̱chî sò' ni̱ ga̱na̱ka̱j nna tàj', ni̱ na̱n' dukuâ' ráj.

25Ni̱ orâ chre ni̱ ganachi sí dânj ni̱ gini'in daran' nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ ganakaj sô' nna tàj sô' ni̱ nan' sô' dukuâ sô', ni̱ ga'min hue'ê sô' yi'î Ma̱'an Ña'anj an.

26Ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ daran' nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ ûta ga'min hue'ê ninj yi'î Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ ûta guyu'hui' ninj, ni̱ gataj ninj: —Hia̱j ni̱ gini'in nê' sa sà' nìko xi gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

27Ne' rùkù nga gisîj gahuin nej nânj ni̱ gahui Ma̱'an Jesús ni̱ ga'an, ni̱ gini'in nne Leví hue' ñan naru'hue nej guiì san'anj huin kuestu dadin' huin sô' sí ga'nêj san'anj an guendâ gobierno ni̱ gata gu̱nïn sô': —Gi̱nikô' sò' rukú.

28Ni̱ gudunâj sí nânj daran' sa màn riñan sô', ni̱ ganayumàn sô' ni̱ ga'anj sô' ngà Jesús.

29Ni̱ gi'hiaj Leví 'ngo̱ nihia nìko dukuâ sô'; ni̱ nne ûta gà'ì nej sí ga'nêj san'anj guendâ gobierno ngà a'ngô nej guiì yi'nḗn mesa ngà sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Ni̱ ga'min nej sí chru̱n ley ngà nej sí fariseo yi'î nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ni̱ gataj nej sô': —Nùnj huin saj ni̱ ya nej suj ni̱ go'o nej suj ngà nej sí ga'nêj san'anj an guendâ sí gobierno ni̱ ngà nej sí gakï̱n'ïn rà'aj.

31Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nej sí sà'a ni̱ nitaj si̱ nana'hui' nej sô' sí gònò'òo mánj, nej sí a'nan' ngà nneè kú huin sí nana'hui' sí gònò'òo na̱nj ánj.

32Nu̱n gà'nàj guendâ gàkĩn nej sí ganĩn ruhuâ si huin nej sô' sí ni̱ka̱a mánj, ga'ná guendâ gi̱'hia si nànìkàj ruhuâ nej sí gi'hiaj gakï̱n'ïn, rayi'î si-ga̱kïn' nej sô'.

33Hiô' ni̱ gataj nej sí dânj: —Nùnj huin saj ni̱ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Juan ni̱ ûta gà'ì gui ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j nej sô' nga ga'min nej sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê dânj na̱nj gi'hiaj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan nej sí fariseo, sani̱ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'ân rè' ni̱ yâ nej sô' ni̱ go'o nej sô' rà'aj.

34Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ga̱'hue ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn nej sí nne gi'ñanj ñan ga̱ra̱n ra̱'a 'ngo̱ sí dânj, si ga̱ gi̱ni̱ne̱j nej sô' ngà nĩn' nne sí ga̱huin nika siyànà dânj na̱nj nî'.

35Sani̱ gùyùmàn gui ni̱ gàhuì' sí huin nika siyànà dânj, hiô' ni̱ hua̱ da̱'a̱j nej gui ni̱ ga̱ gi̱ni̱ne̱j nej sô'.

36Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús 'ngo̱ nuguan' ráan: —Gà' si̱ 'ngo̱ síi si̱ ga'ne' 'ngo̱ dasû atsîj nàkàa ni̱ gànà'nĩnj sô' atsîj dânj riñan 'ngo̱ atsîj re'èe; dadin' si dànanj gi̱'hiaj sô' ni̱ sê màn 'ngo̱ rïn atsîj nàkà dânj gùyùtù gi'hiaj sô', ni̱ gà' danj ni̱ si̱ ganari'ij gi̱nun riñan atsîj nàkà dânj ngà atsîj re'è dânj mánj.

37Ni̱ nitaj gà' si̱ 'ngo̱ síi ga'nḩ́n nne bino nàkàa ruhuâ nnïnj re'èe, dadin' gùyùtù nnïnj re'è dânj gi̱'hiaj nne bino nàkàa ni̱ gañanj nĩn' nne bino, ni̱ gìrẽ' nnïnj re'è dânj gi̱'hia.

38Sani̱ nne bino nàkàa ni̱ ruhuâ nnïnj nàkàa da'huî' ga̱chro'; ni̱ gu̱ña̱n chre gùnùkuaj ngue.

39Ni̱ sí gà' gu'ñun go'o nne bino nun gà' nâ ni̱ si̱ ga'huej ruhuâ sô' go̱'o̱ sô' nne bino nàkàa; dadin' gataj sô': “Si nne bino nu̱n gà' nâ dânj huin nne bino sà' hua̱ doj gà' da' nne bino nàkà dânj.”

San Lucas 6

1Gahuin 'ngo̱ gui ganarânj ruhuâ ni̱ gachin Ma̱'an Jesús hua ñan gunun nej sij trigu, ni̱ girihiâj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ka trigu, ni̱ gôj nej sô' ngà ra'a nej sô' ni̱ yâ nej sô'.

2Ni̱ gataj da̱'a̱j nej sí fariseo: —Nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej suj dànanj ni̱ nitaj si dùgùnàj huaj dadin' hia̱j huin gui ganarânj rûhua rà'aj.

3Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nun ga̱hia̱ nej suj, ni̱ gi̱ni̱'in nej suj dàj gi'hiaj David nga ganachinj yi'na'a riki sij ni̱ ganachinj yi'naa riki nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sij mínj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Dàj gi'hiaj sij nga gatûj sij ruhuâ dukuâ Mạ'an Ña'anj an, nị gida'a sij nej rachrún ga'hui' nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an, nị nitaj guẹndạ sij yạ sij nej rachrún dânj, dadin' man nej rej huin nej sí huạj gạ'hue yạ nej rachrún dânj, nị huê danj nạnj ga'hui' sij yâ nej sí nịkạj dugui' ngà sij mínj.

5Nị gataj Mạ'an Jesús a'ngô nuguan'an: —Ñùnj huin Mạ'an Señor nị ga'nḩn riñan gui ganarânj ruhuâ.

6Gahuin nga guyumân a'ngô gui ganarânj rûhua, nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ huê' huin nûhui nị gidiganj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj; nị nịkịn' 'ngọ sí dânj nị ganakò ra'a sô' ne' huà' sô'.

7Nị màn nej sí chrụn ley ngà nej sí fariseo naga'naj nej sô', dadin' ruhuâ nej sô' gịnị'in nej sô' si gui ganarânj ruhuâ nị gị'hiaj Mạ'an Jesús si gạnạhuin sí dânj, da'nga nị ga'hue gạrạn ruhuâ nej sô' rayi'î Mạ'an.

8Sanị gà' ni'in Mạ'an Jesús dàj ganḩn ruhuâ nej sij; nị gata gụnïn sí ganakò ra'a dânj: —Gànàyùmàn sô' nị ganikḩn' dạnịn hiuj nânj. Nị ganayumàn sí dânj nị ganikïn' sô' dạnịn ñạn màn nej sij.

9Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Gàchìnj na'ân 'ngọ nuguan'an nej suj: Dùgùnàj huaj si gị'hio' sa sà'a gui ganarânj ruhuâ nî', si dùgùnàj huạj si gị'hio' sa a'nan'an sà'. Dùgùnàj huaj si gị'hio si gạnạnịn 'ngọ guiì nî' si dùgùnàj huaj si gị'hio' si gàhuì' 'ngọ guiì sà'.

10Nị gini'hiaj Ma'an Jesús riñan daran' nej guiì màn ganikàj ne' rùkuj, nị gata gụnïn sí dânj: —Dụnukuâ sò' ra'ât ánj. Nị dunukuâ sí dânj ra'a sô', nị ganahuin ra'a sô'.

11Nị ûta gina'an ruhuâ nej sí dânj, nị nadigi'ñun nej sô' dàj gị'hiaj nej sô' ngà Mạ'an Jesús.

12Nej gui dânj nị ga'anj Mạ'an Jesús raạ 'ngọ kịj ï guendâ gạ'mịn ngà Mạ'an Ña'anj an, nị da' huạ gè 'ngọ ñan'an gane ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an.

13Nị nga giyigḩn ne' nịgan' a'ngô gui, nị gakḩn Mạ'an Jesús nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj, nị ganaguij yùhuìj nej sô', nị dugû'na si gạhuin nej sô' apóstol:

14Nị gakïn Simón, nị huê sô' dugû'na Pedro, nị gakïn Andrés huin dinḩn Pedro, nị gakïn Jacobo ngà Juan, Felipe ngà Bartolomé,

15nị gakïn Mateo, Tomás, Jacobo huin da'ní síchìj Alfeo, nị gakïn Simón sô' gù'nàj Zelote,

16gakïn Judas sô' huin da'ní Jacobo, nị gakïn Judas Iscariote, sí nânj huin sí gudu'huêj Mạ'an riñan nej rej.

17Nị gananinj Mạ'an Jesús raạ kịj dânj, nị gahuin ranj doj ñạn huạ ta riñan hio'óo ngà nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị ngà nej guiì rigì 'nạ' riñan hio'ó Judea, nej guiì 'nạ' Jerusalén nị nej guiì màn du'hua nne ñạ'ạnj nụn yuman' Tiro, nej guiì

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

màn Sidón, ni̱ ga'na' nej guiì nânj dadin' ruhuâ ninj gu̱nïn ninj ni̱ ruhuâ ninj ga̱na̱huin ninj gi̱'hiaj Ma̱'an.

18Ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Jesús si ga̱na̱huin nej guiì giran sa̱ñu̱n gi'hiaj nej nanè kïj hua̱a.

19Ni̱ ûta huin ruhuâ nej guiì gàgàn' ra'a ninj Ma̱'an Jesús dadin' gahui 'ngo̱ sa nùkuaj dânj ruhuâ nimân Ma̱'an ni̱ ganahuin daran' nej guiì gi'hiaj Ma̱'an.

20Ni̱ ganachi nikaj ñan Ma̱'an Jesús riñan nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj huin ganìki, dadin' ga̱ne nej suj ñan gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an.

21'Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj ganachinj yina'a riki, dadin' gìrì' nej suj ya̱ nej suj. 'Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj dugue'e hia̱j dadin' ga̱'nga̱' nej suj.

22'Ga̱ nìhià' ruhuâ nej suj si nun gi̱ni̱nj hue'ê nej suj riñan nej guiì, ni̱ gi'hiaj anêj nej sô' riñan nej sô' nej suj, ni̱ ran' nej sô nej suj, ni̱ gataj nej sô' si huin nej suj sí a'nan'an, rayi'î guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj.

23Gui dânj ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj, ni̱ ga̱huin nne̱ nej suj, dadin' ûta nìko hua̱ sa ga̱na̱huin ra̱'a nej suj yàtà'a; dadin' huê dànanj gi'hiaj rej nej sí dânj ngà nej sô' gataj dàj ga̱huin.

24'Sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej sí yiru'huê dânj. Dadin' gà' ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nej sa màn ruhuâ yumiguìi.

25'Sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej guiì nitaj àmàn giran' yi'naa. Dadin' ûta ga̱na̱chinj yi'naa riki nej suj. 'Ni̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj a'nga' gui hia̱j. Dadin' ûta ga̱na̱nïn ruhuâ nej suj ni̱ gu̱du̱gue̱'e nej suj ni̱ ga̱gua̱j hia nej suj.

26'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nga ga̱'mi̱n hue'ê daran' nej guiì rayi'î nej suj. Dadin' huê dànanj ga'min hue'ê rej nej suj rayi'î nej profeta gidigañu'unj un.

27'Ni̱ a'mînj riñan nej suj unïn dânj: Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj guiì gunïn' ngà nej suj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj sa sà'a riñan nej guiì ri̱ña̱n gininj 'ì nej suj;

28ga̱'mi̱n hue'ê nej suj riñan nej sí ga'min kïj riñan nej suj, ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej sí ganachi nikaj nuguan' gidigañu'unj un rayi'î nej suj.

29Si gà'huì' 'ngo̱ sí dânj ànèj yi'nḿn riñan nej suj ni̱ gà'huì' nej suj ané yi'nḿn riñan nej suj gà'huì' sô'; ni̱ si̱ hua̱ 'ngo̱ sí ruhuâ ga̱'ne̱ reto nej suj, ni̱ si gàchìnj sô' sigan' nej suj ni̱ gà'huì' nej suj sigan' nej suj ra'a sô'.

30Ahuin na̱nj sí gàchìnj 'ngo̱ rasu̱un riñan nej suj, ni̱ gà'huì' nej suj sa gachín sô' riñan nej suj, ni̱ si gida'a sô' 'ngo̱ nej rasu̱n huin si'hiaj nej suj, ni̱ si̱ ganachin' nej suj rasu̱n danj riñan sô' mánj.

31Si ruhuâ nej suj ga̱'mi̱n hue'ê nej síi ngà nej suj, ni̱ huê danj ga̱'mi̱n hue'ê nej suj ngà nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32’Dadin' si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj man nej guiì 'ì ruhuâ ni'in nej suj. Nị ahuin sa sà' gạnạhuin rạ'a nej suj hiô' rà'aj, dadin' huê danj gi'hiaj nej sí gakïn'ïn nị man ngà nej sí nịkạj dugui' ngà nej sô' 'ì ruhuâ nej sô'.

33Nị sị man ngà nej guiì gi'hiaj sa sà'a ngà nej suj gi'hiaj nej suj sa sà'a. Nị ahuin 'ngọ sa sà' gạnạhuin rạ'a nej suj rà'aj. Dadin' huê dànanj gi'hiaj nej guiì gạkïn'ïn ngà nej dugui' ninj.

34Si ga'hui' yikḭ́n nej suj riñan nej guiì huaj gạ'hue nạrụ'hue. Nị ahuin 'ngọ sa sà' gạnạhuin rạ'a nej suj rà'aj. Dadin' nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn nị ga'hui' yikḭ́n ninj riñan nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn, dadin' huin ruhuâ ninj gànàtà' doj yichrá si-sạn'ạnj ninj.

35Gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì gunïn' ngà nej suj, nị gị'hiaj nej suj sa sà'a ngà ninj nị gà'huì' yikḭ́n nej suj sanị sị gana'huìj nej suj gànàtà' yichrá si-sạn'ạnj nej suj mánj, hiô' nị nìko huạ sa gạnạhuin rạ'a nej suj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị gạ'hue gạhuin nej suj da'ní Mạ'an Ñạ'ạnj nne yàtà'a; dadin' Mạ'an Ña'anj an nị gananîn àko ruhuaj ni'in nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn ngà nej guiì kïj huạa.

36Gạhuin nej suj guiì gạnạnïn àko ruhuâ ni'in a'ngô nej dugui', dàj rûn' gananîn àko ruhuâ Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a ni'in nej guiì.

37’Nị sị guta' chre' nej suj gakïn'ïn nej dugui' nej suj hiô' nị sị ga'min gakïn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj mánj; nị sị gataj nej suj si gà' 'ngọ girë' 'ngọ guiì, hiô' nị sị gụdurë' Mạ'an Ña'anj an nej suj mánj; gịnịkaj nej suj nimân nìko ngà nej dugui' nej suj, nị huê danj nạnj gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej suj.

38Gà'huì' nej suj nị gạnạhuin rạ'a nej suj; hue'ê gạ 'ngọ da'nga' gịrịñụn nej suj nị gạchịn doj riñan sa gà'huì' nej suj, nị nagunan' nej suj si nạgimàn ran nej rasụn gà'huì' nej suj, nị nda nìhià' chre gạ ruhuâ nej suj nga gà'huì' nej suj; dadin' dàj rûn' hua da'nga' giriñun nej suj nị huê danj gạ da'nga' gạnạhuin rạ'a nej suj.

39Nị ga'min Mạ'an Jesús 'ngọ nuguan' ráan nị gata: —Nị gạ'hue gịdigân 'ngọ sí gọ'oj chrej e gạchẹ a'ngô sí gọ'oj nạnj nî'. Nị sê gụñạn chre gịnịnj nguèj sij ruhuâ 'ngọ hiu'uj u rà' saj ûn'.

40Sí 'nạ' gạhuin chrụn nị sị ga'hue gà'nỉn' sô' doj riñan si-maestrû sô' mánj; sanị nga gạhuin chrụn hue'ê sô'; nị gạ'hue gạhuin sô' dàj rûn' huin si-maestrû sô'.

41’Nùnj huin saj nị gini'hiaj' reke' nụn ruhuâ rune ñạn dinḭ́nt, nị nitaj sị gini'hiaj' kaj nụn ruhuâ rune ñạn' mạ'ân' rà'aj.

42Dàj gi'hiâ' gạ'hue gạtạj' gụnïn dinḭ́nt: “Dịnînj, gạrạn yina sò' sị gìrìj reke' nụn ruhuâ rune ñan'.” Si ruhuâ rune ñan' nun 'ngọ kaj a nị nitaj si gurugui' hue'ê gịnị'hiaj rà'aj. Sí gidigañu'unj un huîn' nạnj ánj, gịrị sịnïn sò' kaj nụn ruhuâ rune ñant, hiô' nị gạ'hue gìyìgỉn hue'ê rune ñant nị gạ'hue gịrị' reke' nụn ruhuâ rune ñạn dinḭ́nt.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

43’Sê chrun sà'a huin chrun ga'hui' chruj a'nan'an mánj, nị sê chrun a'nan'an huin chrun ga'hui' chruj sà'a mánj.

44Dadin' da' go'ngọ chrun nị gạ'hue gịnị'în' ahuin chrun huin nga gahiu chruj tsì'i raj; dadin' sị ga'hue gạhiu chruj îgu raạ chrun tanj an, nị sị ga'hue gạhiu chruj uba gà'nè' raạ koj ataan mánj.

45Sí sà'a, nị nej sa sà' màn ruhuâ nimân sij gịrị sij nga ga'min sij, nị sí kïj huạa, nị nej sa kïj màn ruhuâ nimân sij gịrị sij nga gạ'mịn sij; dadin' nej sa màn nìko doj ruhuâ nimân 'ngọ síi huin sa giri sij nga gạ'mịn' sij.

46’Nùnj huin saj nị gataj nej suj, “Señor, Señor gụnḿn”, nị nitaj si dagahuin nej suj sa gatâ gụnïn nej suj rà'aj.

47Daran' nej guiì 'nạ' riñânj nị gunïn ninj si-nùguàn'anj nị dagahuin ninj, nị gàtà si huin ninj dàj rûn' huin.

48'Ngọ sí gi'hiaj dukuâ dadin' gán sô' nị gi'hiaj gùnùn sô' yinée, nị gune' sô' yi'î dukuâ sô' riñan huej e; nị nga gaman' nị gachra nnee, nị ûta nùkuaj gagan' kïn riñan hue' dânj, sanị nun gìsìkì' hue' dânj gi'hiaj kïn, dadin' nne ran yi'ij riñan huej e.

49Sanị guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị nitaj si dạgahuin ninj, nị huin ninj dàj rûn' huin 'ngọ sí gune' dukuâ riñan hio'óo, dadin' nitaj si nne ran yi'ij riñan huej e; nị nga gagan' nùkuaj kïn ngà hue' dânj, nị orâ chre nị ganatu nị gà' 'ngọ gane daran'anj.

San Lucas 7

1Ne' rùkù nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì yuman'an, nị gatu ruhuâ yuman' Kapernaúm.

2Nị a'nan' 'ngọ si-musû sí stadû kapitán, nị ûta 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' sí dânj, sanị dọj gàchin nị gàhuì' sí dânj.

3Nị nga gunïn sí stadû kapitán si gununâ nej guiì rayi'î Mạ'an Jesús, nị ga'nḿn sô' ga'anj dạ'ạj nej síchìj achij i huin judío, guendâ gạ'ạnj gạ'mịn àko nej sô' riñan Mạ'an Jesús si gị'hia sunuj u nị gà'naj nị gị'hia sị gạnạhuin si-musû sí nânj.

4Nị ga'na' nej síchìj nânj riñan Mạ'an Jesús nị ûta àko gachín nì'hiaj nej sô' nị gataj nej sô': —Gị'hiá rè' sunuj u nị gạnạhuin si-musû sí nânj;

5dadin' 'ì ruhuâ sij ni'in sij nej guiì màn yiñûn', dadin' huê sij gi'hiaj 'ngọ hue' nûhui hiuj nânj.

6Nị ga'anj Mạ'an Jesús ngà nej síchìj nânj, sanị nga nm̀n' gàchin gùchì' nej sij ñan nne dukuâ stadû kapitán, nị ga'nḿn sô' ga'anj nej sí nịkạj dugui' ngà sô' riñan Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': —Señor, sị giriñun ruhuâ Mạ'ân rè', dadin' hia nị nitaj guèndàj si gạtụ Mạ'ân rè' ruhuâ dukuá;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7dadin' gà' ni'ín si sê sí sà'a huín rayi'î dânj nị nun gùchìj riñan Mạ'ân rè'; sanị gạ'nịn' Mạ'ân rè' suun nị gạ'hue gạnạhuin sí huin si-musûj.

8Dadin' ñùnj nị huín 'ngọ sí nịkạj suun, nị nịkạj sùnj riñan nej stâdu; nị gata gụnïn 'ngọ sí dânj: Guịj sò' si-sùnj nị hua'anj sô'; nị gatâ gụnïn a'ngô sí dânj: Gụhuạ' sò' nị ga'na' sô'; nị gatâ gụnïn sí huin si-musûj: Gị'hiâ sò' sun nan nị dagahuin sô' sa gatâ gụnïn sô'.

9Nị nga gunïn Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuaj ni'in sí nânj, nị nanịka nị gata gụnïn nej guiì nìkò' rukuj: —Yàngà' hia nỉn' tâ nị gà' ruhuâ yuman' Israel nun gànàrì'ìj gà' sị 'ngọ nej guiì guyumân ruhuâ nìko doj dàj rûn' guyumân ruhuâ sí nânj gà' mánj.

10Nị nga nanikàj nej sí ga'anj riñan Mạ'an Jesús nan' nej sô' dukuâ stadû kapitán, nị gà' ganahuin sí a'nan' dânj nga gunukui' nej sô'.

11Gahuin nga gachin gui dânj, nị huạj Mạ'an Jesús yuman' snà'ànj gù'nàj Naín, nị ûta huaj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun ngà Mạ'an, nị ûta gà'ì nej guiì huaj nngaj.

12Nị nga guchi' Mạ'an Jesús nìchrùn' riñan rahue' nụn riñan yuman' snà'ànj dânj, nị gà' ata nej sô' 'ngọ nîman huạj nej sô' guendâ gạ'ạnj gàchìn' nej sô' nị 'ngọ rïn sí gà' gahui' dânj huin riñan nni sô', dadin' siyànà minj in huin siyànà dânj; nị ûta gà'ì nej guiì màn yuman' snà'ànj nânj 'nạ' ngà siyànà dânj.

13Nị nga gini'in Mạ'an Señor Jesús siyànà nânj, nị gananỉn àko ruhuaj ni'in siyànà dânj, nị gata gụnïn siyànà dânj: —Sị gudugue'ê' mánj.

14Nị ga'anj nichì Mạ'an Jesús, nị gagan' ra'a chrún nụn nîman dânj; nị ganikïn' nej sí ata chrún nụn nîman hiuj dânj. Nị gataj Mạ'an: —Lâ'uj gụnïn sò' sa tâ nị gạnạchi' râj.

15Hiô' nị gana'nỉnj nimân dânj, nị gayi'ij nị ga'min. Huê danj nị naga'hui' Mạ'an Jesús sí nânj ra'a nni sô'.

16Nị ûta guyu'hui' daran' nej guiì màn hiuj dânj, nị ga'min hue'ê ninj yi'î Mạ'an Ña'anj an nị gataj ninj: —Ûta nìko hua 'ngọ sô' gataj dàj gạhuin, ganachinikaj Mạ'an Ña'anj an siganỉnj nê': Nị ga'na' gịnị'hiaj Mạ'an Ña'anj an yiñan.

17Nị gaya'nỉn sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús da' huạ nỉn' gàchrà' riñan hio'ó Judea, nị da' huạ nỉn' gàchrà' riñan nej hio'ó màn ganikàj rukû Judea.

18Nị ganata' nej sô' ga'na' gahuin chrụn riñan Juan daran' nej sa gini'in nej sô'. Nị gakỉn sô' huìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan sô'.

19Nị ga'nỉn sô' ga'anj gàchìnj na'anj nguèj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan sô' Mạ'an Jesús nị gataj nguèj sí dânj gụnïn Mạ'an Jesús: Huê Mạ'ân rè' huin sí ga'nỉn Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ' riñan nej ñûnj nî', si gànà'huìj nej ñûnj gạ'nạ' a'ngô síi sà'.

20Nga guyumân nguèj sí nânj riñan Mạ'an Jesús nị gataj nguèj sô': —Juan Bautista ga'nỉn ga'na' nguèj ñûnj riñan Ma'ân rè', guendâ gàchìnj na'anj nguèj ñûnj Mạ'ân

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

rè': Sò' huin sa gạ'na' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nî', si gànà'huìj nej ñûnj gạ'nạ' a'ngô síi sà'.

21Nị orâ dânj nị gi'hiaj Mạ'an Jesús ganahuin ûta gà'ì nej guiì a'nan'an nị nej guiì àrà'huè' sa yì'ìi, nị huê danj nạnj ganahuin gà'ì nej guiì àrà'huè' nej nanè kïj huạa, nị ga'hue gịni'hiaj ûta gà'ì nej sí dụchri gi'hiaj Mạ'an Jesús.

22Nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gạ'ạnj nej suj, nị gànàtà' nej suj gụnïn Juan sa gini'in nej suj ngà nej sa gunïn nej suj: Nị ganayigìn rune ñan nej sí dụchri, nị gaché nej sí gọchrọj o, nị ganahuin sà' nneè nej sí nnùn yi'ì lepra, nị ganayi'nînj ruhuâ rakïj nej sí sò'o, nị gana'nînj nej nîman, nị ganata' nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì gànìki.

23Nị ganahuin nìhià' ruhuâ sí nun nànìkàj rùkù nga gunïn sô' sa ga'mînj.

24Nị nga ga'anj nguèj sí ga'nín Juan ga'na', nị gayi'ì Mạ'an Jesús gununaj rayi'î Juan riñan nej guiì màn hiuj dânj nị gata: —Ahuin sa gini'in nej suj nga gahui nej suj ga'anj nej suj riñan hio'ó nàkòo rà'aj. Gini'in nej suj 'ngọ hio nagunan' nanèe nî'.

25Sanị. Dàj hua sô' gini'in nej suj rà'aj. Ûta sà' hua atsîj nụn sij nî'. Gịnị'hiaj nej suj dadin' nej sí nụn atsîj sà' xi nị nne nej sij ruhuâ hue' ñan nịkạj sụn 'ngọ rey.

26Sanị. Nga gahui nej suj ga'anj nej suj nị ahuin sa gini'in nej suj rà'aj. Gini'in nej suj 'ngọ sô' gataj dàj gahuin nî'. Yàngà', hia nìn' tâ, si Juan nị nịkạj sô' sun yàkàn doj gà' da' a'ngô nej sô' gataj dàj gahuin.

27Nị huê rayi'î sí nânj huin sa taj riñan ñanj: Hiạj rû'huaj, nị gà'nìn gạ'ạnj sịnïn 'ngọ sí gụnạnj gịtsi riñan' nị gạ'ạnj sịnïn sô' ne' ñạan riñan', nị sí nânj gị'hiaj yụgui si-chrej Mạ'ân'.

28Nị gàtà, si nej sí ga'nga riki nej siyànàa nị nitaj a'ngô sí gataj dàj gahuin huin ñạn doj gà' da' Juan Bautista; sanị Mạ'an sa huạ lij doj nị dànanj ginika sụn yàkàn doj riñan Juan gui nga gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

29Nị nga gunïn da' huạ gè yuman'an, ngà daran' nej sí ga'nêj san'anj an, nị ganakaj guendâ nej sô' si Ña'anj an huin 'ngọ sa nịkạa huê danj nị gata' nne nej sô' dàj rûn' gidigân Juan.

30Sanị nej sí fariseo ngà nej sí gananîn rayi'î ley nị nun gạnạda'a nej sô' nej chrej garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an gạdạgahuin nej sô' nị huê danj nạnj nun gạ'huẹj nej sô' gàtà' nne nej sô' mánj.

31Nị gataj Mạ'an Señor: —Ahuin si ngà, gạ'hue gạyạkạj da'ngá ngà nej guiì màn diû nânj, nị ahuin si ngà nạgị'hiaj gùñànj ninj rà'aj.

32Nị huin ninj dàj rûn' gi'hiaj nej silíj nne riñan ra'huee, dadin' a'min nej sô' riñan a'ngô nej dugui' nej sô' nị gataj nej sô': "Gachrá nej ñûnj chra'a ngà rihiaa, sanị nun gịrạn'ạnj nej suj; nị gachrá nej ñûnj chra' huạ rùguì'i sanị nun gụdụguẹ'e nej suj."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Dadin' ga'na' Juan Bautista, nị nun yạ sô' rachrúun nị nun gọ'ọ sô' nne bino nị gataj nej suj: Sí nụn sa kïj ï ruhuâ nimân huin sô'.

34Nị ga'ná nị yaj nị go'oj, nị gataj nej suj: Sí nânj nị ûta gachîn gà' yâ sô' nị gachîn gà' go'o sô'. Nị nịkạj dugui' sô' ngà nej sí ga'nêj san'anj an nị nịkạj dugui' sô' ngà nej sí gi'hiaj gakïn'ïn.

35Sanị nej sa sà' ni'in sô', huê nej sa sà' dânj huin sa gurugui' gi'hiaj daran' nej da'ní sô'.

36Nị gakḯn 'ngọ sí fariseo si gạ'ạnj Mạ'an Jesús nị yaj ngà sô'. Nị nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ dukuâ sí fariseo, nị ga'anj gạne rukû Mesa.

37Hiô' nị ga'na' 'ngọ siyànà nne ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, nị gahuin siyànà dânj 'ngọ siyànà gakïn'ïn, nị nga gunïn si nne Mạ'an Jesús yi'nḯn mesa ruhuâ dukuâ sí fariseo, nị ginika 'ngọ aga' nụn nne gỉn' dàj a ga'naj ñạn nne Mạ'an Jesús.

38Nị nne siyànà dânj ne' rùkù Mạ'an Jesús nìchrùn' yi'ij, nị dugue'e nị gayi'ij nị guta nne riñanj dakó Mạ'an Jesús, nị dunạkoj ngà duhuê ahui; nị gachrûn dụ'hua, nị guta nne gỉn' dạ'ạj dakó Mạ'an Jesús.

39Nga gini'in sí fariseo gakḯn hue' ñan guchi' Mạ'an Jesús, dàj gi'hiaj siyànà nânj ngà Mạ'an Jesús, nị gataj sô' gụnïn mạ'an sô': "Si huin sí nânj, 'ngọ sí gataj dàj gạhuin, nị gạ'hue gịnị'in sô' dàj hua si-gạkïn' siyànà nânj nị gịni'in sô' sun 'nïnj siyànà nânj, dadin' huin 'ngọ siyànà gakïn'ïn."

40Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Simón, huạ 'ngọ nuguan'an nika gàtà gụnïn' râj. Nị gataj sí dânj: —Gạ'hue gạtạj Mạ'ân rè' gụnḯn nạnj Maestrûj.

41Nị gataj Mạ'an Jesús: —'Ngọ sí dânj nị sí guruguñu'unj san'anj an huin sô' nị huạ huìj sí da'hui riñan sô', 'ngọ sí dânj da'hui ùn'ùn' sientu denario, nị a'ngô sí dânj da'hui huìj xia chi' denario riñan sô'.

42Sanị nitaj san'anj an riñan nguèj sô' guendâ nạrụ'hue nguèj sô' riñan sí guruguñu'unj san'anj an riñan nguèj sô', nị ginikaj sí yiru'hue dânj nimân nìko ngà nguèj sí dânj. Nị gataj Mạ'an Jesús riñan Simón. Gạtạj sò' ahuin go'ngọ nguèj sí nânj ga 'ì doj ruhuâ ni'in sí yiru'huê dânj staj.

43Nanikàj Simón, nị gataj sô': —Anḯn ruhuâj si ga 'ì doj ruhuâ sí gada'hui nìko riñan sí yiru'hue dânj. Huê danj nị gataj Mạ'an Jesús: —Ûta hue'ê ganakaj guendâ' nạnj ánj.

44Huê danj nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gini'hia riñan siyànà nânj, hiô' nị gata gụnïn Simón sí fariseo: —Ni'în' dàj gi'hiaj siyànà nânj ngàj nî'. Dadin' gatû ruhuâ dukuât, sanị nun rịkị' nnee gụtạ dakô; sanị siyànà nânj nị gana'nïnj nne rune ñanj dakô, nị dunạkoj ngà duhuê ahui dakô.

45Nị nun gạchrụn du'huâ' yi'nḯn riñânj; sanị siyànà nânj, nị àsìj nga gatû ruhuâ dukuât nị nitaj àmàn giyichin' ruhuaj si gạchrụn dụ'hua dakô mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

46Ni̱ nun gu̱ta̱' nne gasîti ahuí; sani̱ siyànà nânj ni̱ guta nne gǐn' da̱'a̱j nguèj dakô.

47Rayi'î dan ni̱ gatâ gu̱nïn' si gà' na̱du̱rë'ḗ daran' nej si-ga̱kïnj, dadin' ûta ganahuin 'ì ruhuaj ni'in ñùnj; sani̱ sí riñan do̱j gi̱nika nimân nìko, ni̱ do̱j ga̱na̱huin 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' ñùnj.

48Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn siyànà dânj: —Ni̱ gà' ginika nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kî̂nt na̱nj ánj.

49Ni̱ gayi'ì nej sí nne rukû mesa ngà Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'min nej sô' ngà ma̱'an nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Ahuin sí huin nânj, ni̱ ga̱'hue gi̱ni̱kaj sô' nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' nej guiì rà'aj.

50Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn siyànà nânj: —Guendâ guyumân ruhuâ' ni̱ rayi'î dan ni̱ gananin', ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ' ni̱ na̱n' dukuât na̱nj ánj.

San Lucas 8

1Gahuin ne' rùkù dânj, ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús daran' nej yuman' snà'ànj màn hiuj dânj ni̱ a'ngô nej yuman'an, ni̱ ganataj ni̱ ga'min nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì, ni̱ huê danj huaj nej yùhuìj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un ngà Ma̱'an,

2Ni̱ hua̱j da̱'a̱j nej siyànà ganahuin riñan yi'ìi ni̱ nej siyànà gara'hue̱' nej nanè kï̱j huaa: Ni̱ hua̱j María ni̱ huej huin sa gù'nàj Magdalena, ni̱ ruhuâ nimanj gahui chi̱j nanè kï̱j huaa,

3ni̱ hua̱j Juana siyànà huin nika sô' gù'nàj Chuza, sí nânj huin sí dugumîn nej rasu̱n huin si'hiaj síchìj Herodes, ni̱ hua̱j siyànà gù'nàj Susana, ni̱ hua̱j ûta gà'ì nej siyànà hua̱ si'hiaj ni̱ ga'hui' ninj riñan Ma̱'an Jesús.

4Ganahuin chre̱' ûta gà'ì nej guiì, 'na̱' da' go'ngo̱ nej yuman' snà'ànj an riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'min nuguan' ráan riñan ninj ni̱ gata.

5—Ni̱ gahui sí gunuun ga'anj gùnùn sô' nej kaan; ni̱ nga dagaman' sô' nej kaan huaj sô', ni̱ da̱'a̱j nej ka̱n dânj gininj ruhuâ chrej e ni̱ gurûn nej guiì nej ka̱n dânj, ni̱ ga'na' nej yataj aché ne' yàtà'a ni̱ yâ nej xuj nej ka̱n dânj.

6A'ngô da̱'a̱j nej ka̱n dânj gininj riñan hio'ó hua̱ hiëj; ni̱ nga gisîj koj o nej ka̱n dânj, ni̱ ganakò nej koj dânj dadin' nitaj si hua̱ nìko hio'óo riñan nej hiëj ga̱'a̱nj gùnùn hia'a nej koj dânj.

7A'ngô da̱'a̱j nej ka̱n dânj gininj siganî̂nj nej koj tanj an, ni̱ gu̱ña̱n chre giyichra' nej ka̱n dânj ngà nej koj tanj an, sani̱ gahuin yi̱'ij ni̱ gahuij gi'hiaj nej koj tanj an.

8Ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej ka̱n dânj gininj riñan hio'ó hua̱ sà'a, ni̱ giyichraj ni̱ gachi ni̱ gahiu 'ngo̱ siêntu chruj raa̱ 'ngo̱ rïn ka̱an. Ni̱ ga'min nùkuaj Ma̱'an ni̱ gata: —Guiì tàj hiu'uj u rakïj guendâ gu̱nïn ni̱ gu̱nïn ninj.

9Ni̱ gachín na'an nej sí 'na̱' gahuin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ni̱ gataj nej sô': Nùnj huin si ga̱ta̱j nuguan' rán nânj ruhuâ' rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nej suj nị gạ'hue gạrạn da'nga ruhuâ nej suj nej nuguan' huạ huìi ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an; sanị gạ'mịn nuguan' ráan riñan a'ngô nej guiì, da'nga nị gịnị'hiaj ninj sanị sị ga'hue gịnị'in ninj, nị gụnïn ninj sanị sị ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj.

11'Nânj huin sa gạtạj nuguan' ráan ruhuaj: Kaan huin si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

12Nị kạn gininj ruhuâ chrej e huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị orâ chre nị ga'na' sa nàsà'a nị ga'ne si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nimân nej guiì dânj, guendâ sị guyumân yìtĩnj ruhuâ ninj nị sị gananin ninj mánj.

13Nej kạn gininj riñan hio'ó hiëj huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ûta nìhià' hua ruhuâ ninj nga ganahuin rạ'a ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; sanị ñan nụn gịnịnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nda gùnùn ruhuâ nimân ninj; man dọj nĩn' diû guyumân ruhuâ ninj, nị nga guyumân sañuun riñan ninj nị nụn gạ'hue gùnùkuaj ninj nị huê danj nị gudunâj ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

14Nej kạn gininj siganĩnj tanj an, huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị ñan ûta huin ruhuâ ninj gạhuin yịru'hue ninj nị ûta huin ruhuâ ninj gạnạhuin nìhià' ruhuâ ninj ngà nnè kú ninj, huê dan nị gininaj ruhuâ ninj nị nitaj si gurugui' gà' si 'ngọ nej sa sà'a gị'hiaj ninj mánj.

15Sanị nej kạn gininj riñan hio'ó sà'a, huin nej guiì huạ sà' ruhuâ nimân nị huin ninj nej guiì gi'hiaj sa nịkạa dadin' dugumîn ninj nej nuguan' gunïn ninj, nị dagahuin ninj nej nuguan' gunïn ninj nị ûta guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj ninj, nị ganikïn' ran ninj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

16'Gà' si 'ngọ nej guiì nị nga gachrûn ninj ña'aan nị nitaj si ga'nĩn huì ninj ginunj ruhuâ 'ngọ sigùu mánj, nị gà' nitaj si gachrîj ninj gi'nïn riki nna tàj ninj mánj, dadin' guta' ninj gita ñan yàkàan da'nga nị ga'hue gùdùgunj gạchẹ nej guiì huạj ruhuâ rahue'e.

17Dadin' gà' sị 'ngọ nej sa gi'hiaj nej guiì nị sị ga'hue gìyì'ìj huì man mánj, dadin' dàñùn gùrùguì'ij gịnị'in nej guiì; nị nùnj huin si huạ huì man sanị dàñùn da'hui gùrùguì'ij nị gịnị'in nej guiì.

18'Gịnị'hiaj nej suj dàj hua sa gunïn nej suj; dadin' nej guiì garânj da'nga' ruhuâ si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gạ'huij doj gạrạn da'nga' ruhuâ ninj; nị daran' nej guiì garânj da'nga' ruhuâ dọj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị si nitaj si dagahuin ninj sa ni'in ninj nị gạ'nẹ Mạ'an Ña'anj an dọj sa ni'in ninj dânj nạnj ánj.

19Hiô' nị ga'na' nni Mạ'an Jesús ngà nej dinïn; sanị nitaj si huạ ni'nịnj gùchì' nej sij nda ñan nịkịn' Mạ'an Jesús dadin' ûta nìchra man nej guiì hiuj dânj.

20Nị gataj na'anj a'ngô nej sô' riñan Mạ'an Jesús. Nị gataj nej sô': —Nni Mạ'ân rè' ngà nej dinĩn Mạ'ân rè' nikïn' ne' yẹ'e nị ruhuâ nej sij gạ'mịn nej sij ngà Mạ'ân rè'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Hiô' ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nnî ni̱ nej dinĩn huin nej guiì gunïn si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dagahuin ninj.

22Gahuin nej gui dânj ni̱ gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ barku ngà nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gata: —Ga̱chi̱n nê' nda ané du'hua dahue̱ man ga̱'a̱nj nê'. Huê danj ni̱ gachîn nej sij ga'anj nej sij riñan nnee.

23Sani̱ nga nĩn' huaj nej sij ga̱chi̱n nej sij riñan dahue̱ dânj, ni̱ atoj Ma̱'an Jesús nga. Ni̱ gayi̱'ij ni̱ ûta nùkuaj ga̱'huij nanèe riñan dahue̱ dânj; ni̱ dagaman' nnee ni̱ gachra nĩn' nnee ruhuâ barku ni̱ gi'hia si̱ ganaga' barku dânj ruhuâ nnee.

24Ni̱ ga'na' nichì nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô': —Maestrûj, Maestrûj gi'hiá rè' si̱ ga̱na̱ni̱n nê' dadin' ga̱na̱huij nê' gàhuì' na̱nj ánj. Ni̱ gana'nĩnj ña̱n Ma̱'an Jesús, ni̱ dugunïn gà'ij nanèe ngà nne ña̱'a̱nj; ni̱ gà' nanèe ngà nne ña̱'a̱nj ganayumàn dânj ni̱ nda dïn'ïnj chre gahuin.

25Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Dànè' ga'anj sa guyumân ruhuâ nej suj rà'aj. Ni̱ guyu'hui' nej sij ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ nej sij, ni̱ gataj nej sij riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej sij: —Ahuin sí huin sô', dadin' ga'nïn' su̱n sô' riñan nej nanèe ngà nne ña̱'a̱nj, ni̱ gadagahuin nguèj e' sa ga'min sô' rà'aj.

26Ni̱ guchi' nej sij riñan hio'ó Geraseno, dadin' hio'ó nânj nngaj ané nne ña̱'a̱nj Galilea.

27Ni̱ nga guchi' nej sij riñan hio'ó dânj, ni̱ ga'na' 'ngo̱ sí màn yuman' snà'ànj dânj riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gà' ûta nâ nne nanè kïj hua̱a ruhuâ nimân sô'; ni̱ nitaj sigan' sô' nun sô', ni̱ gà' nitaj si nne sô' dukuâ sô', dadin' ñan gachin' nej sij nîman nne sí dânj.

28Ni̱ nga gini'in sí dânj Ma̱'an Jesús, ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ûta nùkuaj gaguâj sô', ni̱ ganikïn' rúdàkòj sô' yi'î Ma̱'an Jesús ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ûta nùkuaj ga'min sô' ni̱ gataj sô': —Nùnj huin si huin ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' ñùnj, rà'aj Jesús dadin' huê Ma̱'ân rè' huin Da'ní Ma̱'an Ña̱'a̱nj ni̱ka̱j su̱n nĩn' gàchrà' rûhua yumiguìi. Ni̱ gachín ni̱'hiâ riñan Ma̱'ân rè' ni̱ si̱ gi'hiaj Ma̱'ân rè' si gi̱ran' sàñùnj mánj.

29Dadin' ga'nïn' su̱n Ma̱'an Jesús si ga̱hui̱ nanè kïj huaa ruhuâ nimân sí dânj, dadin' ûta gà'ì ni̱ giran' sa̱ñu̱n sí dânj gi'hiaj nanè kïj huaa; ni̱ ànùmin sô' ngà aga' kadena ni̱ nun aga' se'ej e yihiâ dakó sô', huê danj na̱nj dugumîn nej policia sô' sani̱ ga'ne' gè sô' aga' kadena, ni̱ gi'hiaj nanè kïj huaa si ga̱'a̱nj sô' riñan hio'ó nàkòo.

30Ni̱ gachín na'anj Ma̱'an Jesús sí dânj, ni̱ gata: —Dàj gù'nàj' rà'aj. Ni̱ gataj sí dânj: —Legión gù'nà. —Dadin' ûta gà'ì ran' nej nanè kïj huaa nne ruhuâ nimân sí dânj.

31Ni̱ gachín nì'hiaj nej nanè kïj hua dânj riñan Ma̱'an Jesús sisi̱ si̱ ga'nïn ga̱'a̱nj ninj ruhuâ hiu'uj hua̱ ru̱mi̱n' xi nu̱n riki hio'óo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Ni̱ màn ûta gà'ì nej yakáa ya nej yô' ña̱n ni̱kï̱n' kï̱j dânj, ni̱ gachín nì'hiaj nej nanè kï̱j hua̱ dânj si̱ ga̱'nï̱n Ma̱'an Jesús ni̱ ga̱tu̱ ninj ruhuâ nimân nej yakáa ga̱ne ninj; ni̱ ga'nĩ̂nj Ma̱'an Jesús gatûj ninj ruhuâ nimân nej yakáa.

33Huê danj ni̱ gahui nej nanè kï̱j hua dânj ruhuâ nimân sí dânj, ni̱ gatûj ninj ruhuâ nimân nej yakáa; ni̱ ganahuin ña̱'anj nej yô' ni̱ gunânj nej yô' ga'anj nej yô' ña̱n ni̱kï̱n' 'ngo̱ huej yàkàn xi ni̱ guduninj nej yô' ma̱'an nej yô' ruhuâ dahue̱e, ni̱ ganûn yichrá nej yô' ni̱ gahui' nej yô'.

34Ni̱ nga gini'in nej sí dugumîn nej yakáa dàj gahuin, ni̱ gunânj nej sô' ni̱ ga'anj gànàtà' nej sô' gu̱nïn nej sí màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj ngà riñan nej guiì màn da' hua̱ nĩ̀n' gàchrà' riñan hio'ó dânj.

35Ni̱ gahui nej guiì màn yuman' dânj dadin' ruhuâ ninj gi̱ni̱'in ninj sa gahuin hiuj dânj; ni̱ ga'na' ninj riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ ganari' ninj sí giran' sa̱ñu̱n gi'hiaj nanè kï̱j huaa ni̱ nne sô' yi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ gà' gananun sô' atsìj i ni̱ gà' ganakaj sô' a'ngô raa̱ sô'; ni̱ guyu'hui' nej guiì dânj nga gini'in ninj Ma̱'an Jesús.

36Ni̱ gananĩ̂n nej sí gini'in dàj gahuin, ni̱ ganata' nej sô' dàj gi'hiaj Ma̱'an Jesús ga'hue ganahuin ni̱ gananin sí giran' sa̱ñu̱n gi'hiaj nej nanè kï̱j hua dânj.

37Hiô' ni̱ gachín nì'hiaj daran' nej guiì rìgì màn ganikàj nĩ̀n' gàchrà' rukû do'ó nej sí geraseno, si gi̱'hiaj Ma̱'an Jesús sunuj u ni̱ ga̱hui ga̱'an riñan do'ó nej sô', dadin' ûta guyu'hui' nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an. Ni̱ gatûj Ma̱'an ruhuâ barku gaché riñan nnee, huê danj ni̱ nani̱ka ni̱ ga'an ñan ga'naj.

38Ni̱ gachín nì'hiaj sí rùhuà nimân giri Ma̱'an Jesús nej nanè kï̱j huaa, si ga̱ra̱n yina Ma̱'an Jesús si ga̱'a̱nj sô' ngà Ma̱'an; sani̱ gana'nĩ́n Ma̱'an Jesús na̱n' sô' dukuâ sô' ni̱ gata gu̱nïn sô':

39—Nanikàj na̱n' dukuât, ni̱ gànàtà' gu̱nïn nej duguît si ûta nìko hua sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngà raj. Huê dânj ni̱ nan' sí dânj dukuâ sô' ni̱ duya'nĩ̀n sô' da' hua̱ nĩ̀n' gàchrà' ruhuâ yuman' snà'ànj dânj dàj hua̱ sa gi'hiaj Ma̱'an Jesús ngà sô'.

40Nga nanikàj Ma̱'an Jesús ne' ané du'hua dahue̱ dânj, ni̱ ganahuin ra̱'a nej guiì rigìi Ma̱'an ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ ninj; dadin' màn daran' ninj ana'huìj ninj Ma̱'an.

41Hiô' ni̱ ga'na' síchìj gù'nàj Jairo, dadin' huin sô' 'ngo̱ sí huin ña̱n riñan hue' nuhuî nne hiuj dânj, ni̱ ganikïn' rúdàkòj sô' yi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ gachín nì'hiaj sô' si ga̱ra̱n yina Ma̱'an Jesús ga̱tu ruhuâ dukuâ sô'.

42dadin' hua̱ 'ngo̱ rïn da'nin yànà sô' ni̱ hua̱j sin' yànà dânj 'ngo̱ si hiô' yùhuìj i, ni̱ gà' ruhuâ gàhuì' sin' yànà dânj. Ni̱ nga nĩ̀n' aché Ma̱'an Jesús hua, ni̱ ganĩ̂n nĩ̀n' nej guiì rigìi Ma̱'an.

43Sani̱ 'ngo̱ siyànà dânj ni̱ gà' gisîj hio' yùhuìj i gañanj tun man, ni̱ ganahuij nĩ̀n' si-sa̱n'an ganaru'hue riñan nej sí gònò'òo, sani̱ nun ga̱na̱huin gi̱'hiaj gà' si̱ 'ngo̱ nej sí dânj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44Nḭ ga'na' nichì siyànà dânj rukû Mạ'an Jesús nḭ gagan' ra'a 'huej nìkò' du'hua atsîj nḭkẹ Mạ'an Jesús; nḭ orâ chre nḭ giyichin' si gañanj tun siyànà dânj.

45Hiô' nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Ahuin si gagan' ra'a ñùnj rà'aj. Nḭ nun gạ'huẹj nej sí huạj ngà Mạ'an Jesús si gagan' ra'a nej sô' Mạ'an Jesús, hiô' nḭ gataj Pedro nḭ huê danj nạnj gataj a'ngô nej sô' huạj ngà sô': —Maestrûj, ganĩn nĩn' nej guiì rigìi sò' nḭ rânj ra'a ninj sò' nḭ gataj Mạ'ân rè': "Ahuin si gagan' ra'a ñùnj ûnj."

46Sanḭ gataj Mạ'an Jesús: —Huạ 'ngọ sa gagan' ra'a ñùnj; dadin' gini'ín si gahui sa nùkuaj dânj ruhuâ nimânj.

47Hiô' nḭ nga gini'in siyànà dânj si nun gạhuin huì sa gi'hia, nḭ ga'naj nḭ nda nagunan' chre nneè ku, nḭ ganikïn' rúdàko yi'î Mạ'an Jesús, nḭ ganataj riñan daran' nej guiì yùmàn'an nùnj huin saj nḭ gagan' ra'a Mạ'an Jesús, nḭ nda nanè chre ganahuin.

48Nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Dạ'ninj, guendâ guyumân ruhuâ' nḭ ganahuîn', gạ dïn'ïnj ruhuâ nḭ gạ'ạnj' nạnj ánj.

49Nẹ' nikïn' Mạ'an Jesús ga'min hiuj dânj, nḭ ga'na' 'ngọ sí nne dukuâ síchìj huin ñạn riñan hue' nûhui nne hiuj dânj nḭ gataj sô': —Gà' gahui' da'nin yànàt; nḭ sḭ gakḩn chrê' gạ'nạ' Mạ'an Maestrû gà' mánj.

50Nga gunïn Mạ'an Jesús sa gataj sí nânj nḭ gata: —Sḭ guyu'huî' mánj; man si gùyùmàn ruhuâ' nḭ gạnạhuin da'nít nạnj ánj.

51Nḭ nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ hue' dânj, nḭ nun gạ'hue sḭ gạ'ạnj gà' sḭ 'ngọ nej guiì nngaj, man Pedro, ngà Jacobo, ngà Juan, ngà rej sin' yànà dânj nḭ ngà nni sin' dânj gatûj ruhuâ hue'e nngaj.

52Nḭ ûta gudugue'e nej guiì nḭ gaguâj hia ninj yi'î sin' yànà dânj. Sanḭ gataj Mạ'an Jesús: —Sḭ gudugue'e nej suj; dadin' sê sḭ gahui' sin' yànà dan mánj, man si ato nga nạnj ánj.

53Nḭ ga'min duku nej guiì màn hiuj dânj riñan Mạ'an Jesús, dadin' gà' ni'in ninj si gà' gahui' sin' yànà dânj.

54Sanḭ gida'a Mạ'an Jesús ra'a sin' yànà dânj, nḭ ga'min nùkua nḭ gata: —Gạnạchi áj.

55Hiô' nḭ nanikàj ñûn nanè nimân sin' yànà dânj; nḭ orâ chre nḭ ganachi sin' yànà dânj; nḭ ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús si gà'huì' nej sij sa yạ sin' yànà dânj.

56Nḭ gahuin ñạ'anj ruhuâ nguèj nḭkạ rej sin' yànà dânj; sanḭ ga'nïn' sụn Mạ'an Jesús sisḭ sḭ gananĩn nguèj nḭkạ sij sa gahuin hiuj dânj.

San Lucas 9

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Nga gisîj nagi'hiaj chrẹ' Mạ'an Jesús nej yùhuìj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj, nị gi'hia si gạnạhuin nùkuaj nej sij, nị gi'hia si gịnikaj sụn nej sij riñan daran' nej sa kïj ï nị gạ'hue gạnạhuin daran' nej guiì a'nan'an gị'hiaj nej sij.

2Nị ga'nḩn Mạ'an Jesús ga'anj nej sij guendâ gànàtà' nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ga'nïn' sunj si gị'hiaj nej sij gạnạhuin nej guiì a'nan'an.

3Nị gata gụnïn nej sij: —Sị ginikaj nej suj sa yạ nej suj nga huaj nej suj ruhuâ chrej e, nị sị ginikaj nej suj chrun dụgu'nïn' nej suj riñan hio'óo, nị sị ga'hue gịnikaj nej suj nnanj, nị rachrúun, nị san'anj an, nị sị gạ'hue gịnikaj nej suj huìj atsìj i guendâ gịnun nej suj.

4Nị ahuin nạnj hue' ñạn gạtụ nej suj, nị gùnàj nej suj hiuj dânj, nda gui gạhuị nej suj gạ'ạnj nej suj.

5Nị si nun gạ'huẹj nej sij gạnạhuin ra'a nej sij nej suj, nị gạhuị nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, nị nạgunan' nej suj hio'ó hiạj màn riki siganĩnj nej suj nị o' huin sa gànàtà' dàj gi'hiaj nej sij ngà nej suj.

6Nị nga gahui nej sij ga'anj nej sij nị gachîn nej sij ñan màn nej ranchu, nị ganata' nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj nị gi'hiaj nej sij si gạnạhuin nej guiì a'nan'an dànè' gahuin ñan guchi' nej sij.

7Nị gunïn síchìj Herodes tetrarca daran' nej sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús; nị gurugui' chì' ruhuâ sô' dadin' gataj daran' nej guiì, si gana'nĩnj Juan siganĩnj nej nîman;

8Nị a'ngô dạ'ạj nej guiì gataj: Si Elías huin sa ga'na' ñûn; nị a'ngô dạ'ạj ninj gataj: Si 'ngọ nej profeta gane diû rịki gana'nĩnj siganĩnj nej nîman.

9Nị gataj Herodes: —Ñùnj ga'nïn' sụn nị ga'ne' nej sij ahui Juan; hiô' nị ahuin sí huin sí nânj dadin' ûta gunḩn sa gi'hiaj sô' rà'aj. Nị ûta huin ruhuâ sô' gịni'in sô' Mạ'an Jesús.

10Nga nanikàj nej sí ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ganata' nej sô' daran' nej sa gi'hiaj nej sô'. Nị nịkạj Mạ'an Jesús ga'an nej sij nị gahuin ane ngà nej sij riñan hio'ó huạ nàkòo huin do'ó yuman' snà'ànj gù'nàj Betsaida.

11Nị nga gunïn nej guiì si ga'anj Mạ'an Jesús yuman' snà'ànj dânj, nị nìkò' ninj ga'anj ninj Mạ'an; nị ganahuin ra'a Mạ'an ninj nị ganataj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan ninj, nị gi'hia si gạnạhuin nej guiì a'nan'an.

12Sanị gà' 'nạ' gìnìn; nị ga'na' nichì nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Gànà'nĩnj rè' nạn' nej guiì, da'nga nị ga'anj ninj nej ranchu nị riñan hio'ó màn ganikàj rukû ñạn màn nê' nânj, da'nga nị gìrì' ninj ñan gùnàj ninj nị gìrì' ninj sa yạ ninj; dadin' ñạn màn nê' nânj nị hio'ó nàkòo huin.

13Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gà'huì' nej suj sa yạ nej guiì nânj. Nị gataj nej sí 'nạ' gạhuin chrụun gụnïn Mạ'an Jesús: —Man ùn'ùn' gè rachrúun nị huìj gè yukuaj a nikaj nej ñûnj, si gạ'ạnj gịrạn nej ñûnj nihia yâ daran' nej guiì rigì nânj sà'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Ni̱ màn da'nga' 'ngo̱ si̱ ùn'ùn' mîn nej síi. Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj: —Ga̱ta̱j nej suj si ga̱'a̱nj ga̱ne nej guiì da' yi'nïn'ïn, da' huìj xia chi̱' da' huìj xia chi̱'.

15Ni̱ huê danj gi'hiaj nej sô', ni̱ gataj nej sô' si ga̱'a̱nj ga̱ne daran' nej guiì riñan hio'óo.

16Ni̱ gida'a Ma̱'an Jesús nej ùn'ùn' rachrúun ngà huìj yukuaj a, ni̱ ganachi ni̱ka̱j ñanj ne' yàtà'a ni̱ ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga'nej nej rachrúun ni̱ ga'huij ra'a nej sí ga'na' gahuin chru̱n riñanj ni̱ gune' nej sô' riñan nej guiì.

17Ni̱ ya daran' nej guiì ni̱ gunumân riki ninj; ni̱ ganaran' nej sij nej rachrún gunâj dânj, ni̱ ganasîj nda yùhuìj yugûti nej rachrún dasû lij dânj ganachra ganaran' nej sij.

18Gahuin 'ngo̱ gui dânj nga nne anêj Ma̱'an Jesús a'min ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nne nej sí ga'na' ga̱huin chru̱un ngà Ma̱'an; ni̱ gachín na'an nej sô' ni̱ gata: —Ahuin sa huín gataj nej guiì rà'aj.

19Ni̱ nanikàj nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Da̱'a̱j nej sij gataj si huê Ma̱'ân rè' huin Juan Bautista; ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sij gataj si huê Ma̱'ân rè' huin Elías; ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sij gataj si huê Ma̱'ân rè' huin 'ngo̱ nej sô' gataj dàj ga̱huin nej sô' gane diû nâ ni̱ gana'nînj sô' siganînj nej nîman.

20Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Dàj anîn ruhuâ nej suj, ni̱ ahuin sa huín taj nej suj rà'aj. Hiô' ni̱ nanikàj Pedro ni̱ gataj sô': —Huê Ma̱'ân rè' huin Cristo Da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

21Sani̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí ga̱'na' ga̱huin chru̱n riñanj, si̱ gananîn nej sô' nej nuguan' nânj riñan gà' si 'ngo̱ rïn nej guiì, ni̱ ûta duguta sunj riñan nej sô' sisi̱ si̱ gananîn nej sô' rayi'î nuguan' nânj

22ni̱ gata: —Hua̱ ni̱ña̱n si̱ ûta gi̱ran' sàñùnj, ni̱ si̱ gininj hue'é riñan nej síchìj achij i, ngà nej rej huin ña̱an ni̱ ngà nej sí chru̱n ley ni̱ gàhuìj, sani̱ ga̱chin huà'nìnj gui ni̱ gànà'nìn siganînj nej nîman.

23Ni̱ gata riñan daran' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj: —Si hua̱ 'ngo̱ nej suj ruhuâ gìnikò' rukú, ni̱ gu̱dunâj nej suj daran' nej sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, ni̱ ga̱ ruhuâ nej suj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj da' gui ni̱ gìnikò' nej suj ñùnj.

24Dadin' daran' nej guiì na'huej ruhuâ gi̱ran' sa̱ñu̱n, ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia ninj; ni̱ daran' nej guiì hua̱ ruhuâ gi̱ran' sa̱ñu̱n rayi'í, ni̱ ga̱na̱ni̱n ninj.

25Dadin' nùnj guèndà ni'ñanj si gìrì' nej guiì daran' nej sa màn ruhuâ yumiguìi ga̱ riñan ninj, si gu̱durë' ninj ma̱'an ninj nej si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ninj rà'aj.

26Dadin' nej guiì giri' sinà'àj a rayi'í ngà rayi'î si-nùguàn'ànj, ni̱ gìrì' nà'à ni'ín guiì dânj nga ga̱'na̱' gi̱nikaj sùnj, ni̱ huê danj na̱nj gìrì' Ma̱'an Rê Ña'anj an sinà'àj a rayi'î nej guiì dânj, nga ga̱'na̱' gi̱nikaj su̱n Ma̱'an ngà nej ángel huin sa gèe.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Sanı̱ yàngà' hia nı̃n' gàtà nı̱ hua̱ da̱'a̱j nej guiì màn hiuj nânj, nı̱ sı̱ gahui' ninj dadin' gı̱nı̱'in ninj ga̱'na̱' gı̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an riñan ninj.

28Ne' rùkù nga gachîn 'ngo̱ si tı̱̈nj gui nga ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, nı̱ nı̱ka̱j Ma̱'an ga'an Pedro, Juan nı̱ Jacobo, raa̱ 'ngo̱ kı̱̈j ï guendâ ga̱'mı̱n ngà Ma̱'an Ña'anj an.

29Nı̱ nga nı̃n' a'min ngà Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ nadunâ riñan Ma̱'an, nı̱ ganahuin gàtsì nı̃n' si-ga'anj nı̱ nda ran chre ganahuin atsîj dânj.

30Nı̱ nı̱kı̱̈n' huìj síi ga'min nguèj sô' ngà Ma̱'an Jesús, nı̱ 'ngo̱ sô' huin Moisés nı̱ a'ngô sô' huin Elías,

31nı̱ nda raa̱n chre ganahuin rukû nej sij, nı̱ narïsna'anj nguèj sij ngà Ma̱'an Jesús si hua̱ nı̱ña̱n si ga̱huij ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

32Nı̱ ûta ga'na' nnej e riñan Pedro nı̱ huê danj na̱nj ga'na' nnej e riñan nej sô' nne ngà Pedro; sanı̱ gunùkuaj nej sij gane nì'nà' nej sij, nı̱ gini'in nej sij si nda raa̱n chre ganahuin Ma̱'an Jesús, nı̱ huê danj na̱nj nda raa̱n chre ganahuin nguèj sô' nı̱kı̱̈n' ngà Ma̱'an Jesús.

33Nı̱ nga guxun nej sô' ma̱'an nej sô' riñan Ma̱'an Jesús, nı̱ gataj Pedro gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Maestrûj, dùgùnàj hua̱j rû'huaj si ga̱ne nê' hiuj nânj; nı̱ gı̱'hio' huà'nı̃nj hue' rekoj o, 'ngo̱j gane Ma̱'ân rè', nı̱ a'ngoj gane Moisés, nı̱ a'ngoj gane Elías; sanı̱ nun ni'in da'nga' Pedro sa ga̱'mı̱n sô' mánj.

34Nga nı̃n' ga̱'mı̱n Pedro nej nuguan' nânj nı̱ ga'na' 'ngo̱ nnga nı̱ garan; nı̱ guyu'hui' nej sij nga gini'in nej sij gatûj nej sô' siganı̃nj nga dânj.

35Nı̱ gunïn nej sij ga'min 'ngo̱ sa ga'min siganı̃nj nnga dânj, nı̱ gata: —Nânj huin Da'nî nı̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an; nı̱ gu̱nïn nej suj nej nuguan' ga̱ta gu̱nïn nej suj.

36Nı̱ nga gisîj ga'min sa ga'min dânj, nı̱ gini'in nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un si 'ngo̱ rïn Ma̱'an Jesús nikïn' hiuj dânj; sanı̱ dı̃n gahuin du'hua nej sô', nı̱ nej gui dânj nı̱ nun ga̱na̱nı̱̈n nej sô' sa gini'in nej sô' riñan gà' sı̱ 'ngo̱ nej guiì.

37Nı̱ a'ngô gui dânj nga gananinj nej sij yi'î kı̱̈j dânj, nı̱ ûta gà'ì nej guiì gahui ga'anj ganahuin ra̱'a nej sij.

38Nı̱ siganı̃nj nej guiì rìgì dânj nikïn' 'ngo̱ sí dânj nı̱ ûta nùkuaj ga'min sô' nı̱ gataj sô': —Maestrûj, gachín nì'hia riñan Ma̱'ân rè' nı̱ ruhuâj si gı̱nı̱'hiaj Ma̱'ân rè' da'nin dadin' a'nan' sij, nı̱ 'ngo̱ rïn sij huin riñânj;

39Nı̱ dàj na̱nj orâ nı̱ gida'a 'ngo̱ nanè kı̱̈j hua̱a sij, nı̱ dàj na̱nj orâ nı̱ gayi'ì sij nı̱ gaguâj hia sij gi'hia, nı̱ ûta nagunanj sij, nı̱ nìkò' ata̱n'an du'hua sij gi'hiaj, nı̱ ûta dugua'ij sij, nı̱ nda nuhui' si sà' dan gana'nı̃n ra'a sij.

40Nı̱ gachín nı̱'hia riñan nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'ân rè' sı̱ gı̱rı̱ nej sô' ruhuâ nimân da'nî nanè kı̱̈j hua̱ nânj, sanı̱ nun ga̱'hue gı̱rı̱ nej sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

41Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata gụnïn nej sí dânj: —Ayạ' nej yi'nïn' suj dadin' nitaj si guyumân nìko ruhuâ nej suj, yi'nïn' gi'hiaj gakïn' suj gà' man'. Nda andaj diû da'huí gané ngà nej suj nị gạ nùkuaj ruhuâj ngà nej suj gà' únj. Gịnikaj da'nî' gạ'nạ' ne' dànanj nạnj ánj.

42Nị nga gahuin nìchrùn' silíj dânj riñan Mạ'an Jesús nị dunatûj nanè kïj huạ dânj sô' nị ûta nùkuaj nagunanj silíj dânj; sanị dugunïn gà'ì Mạ'an nanè kïj hua dânj, nị gi'hia si ganahuin silíj nânj, nị naga'huij silíj dânj ra'a rej sô'.

43Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej guiì rayi'î sa nìko sta'u gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an. Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej guiì rayi'î nej sa gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị gata gụnïn nej sí ga'na' gahuin chrụn riñanj:

44—Hue'ê gụnïn nej suj nuguan' gàtà; dadin' nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej síi.

45Sanị nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sí ga'na' gạhuin chrụun nej nuguan' nânj, dadin' huạ nǹn' hua huì man riñan nej sô' nị nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sô'; sanị yu'hui' nej sô' gàchìnj na'anj nej sô' nej nuguan' nânj riñan Mạ'an Jesús.

46Hiô' nị gayi'ì nej sí ga'na' gạhuin chrụun nị ganarïsna'anj na'anj nej sô' nị gataj nej sô', ahuin go'ngọ nê' gahuin sí gà'nǹn' doj gà' únj.

47Nị gini'in Mạ'an Jesús, si dànanj ganî̂n ruhuâ nimân nej sij, nị gida'a 'ngọ sílìj i, nị ganïnj yi'nïn.

48Nị gata: —Ahuin nạnj sí ganahuin rạ'a 'ngọ sílìj i ngà siyụguí, nị ñùnj ganahuin rạ'a nej sô'; nị ahuin nạnj sí ganahuin rạ'a ñùnj, nị ganahuin rạ'a nej sô' Mạ'an sa ga'nḟn ga'ná; dadin' sí nagi'hiaj lij doj mạ'an siganî̂nj nej suj; nị sí dânj gạhuin sí achij doj siganî̂nj nej suj.

49Hiô' nị nanikàj Juan nị gataj sô': —Maestrûj, gini'in nej ñûnj si giri 'ngọ sí dânj nanè kïj huạa ruhuâ nimân nej guiì ngà siyụgui Mạ'ân rè'; nị nagi'hiaj hạị nej ñûnj dadin' nitaj si gaché sij ngà nê'.

50Nị gataj Mạ'an Jesús: —Sị nagi'hiaj hạị nej suj mánj; dadin' sí nitaj si gata rùhuà nê' nị huin sij ngà nê'.

51Nga gisîj diû nạn' ñûn Mạ'an Jesús yàtà'a, nị ga'an Jerusalén, nị nun gạnïn yu'hui' ruhuâj.

52Nị ga'nḟn Mạ'an Jesús ga'anj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj, nị gatûj nej sô' ruhuâ yuman' huin yiñán nej sí màn yuman' Samaria guendâ gị'hiaj yụgui nej sô' ñạn gùnàj nej sij.

53Sanị nụn gạ'huẹj nej sí màn yuman' Samaria gạnạhuin rạ'a nej sô' Mạ'an, dadin' dàj rûn' huaj si ne' Jerusalén gà'àn huaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

54Ni̱ gini'in Jacobo ngà Juan sa gi'hiaj nej sí nânj ngà nej sij ni̱ gataj nguèj sô': —Señor ruhuâ Ma̱'ân rè' si gi̱'hiaj nguèj ñûnj si gi̱ni̱nj ña'aan yàtà'a, dàj rûn' gi'hiaj Elías, ni̱ ga̱na̱huij nej sij ga̱ka̱ nî'.

55Hiô' ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ dugunïn gà'ij nguèj sij ni̱ gata gunïn nguèj sij: —Nun ni'in nguèj suj dàj hua nanè nimân nguèj suj mánj;

56dadin' nun gà'nàj guendâ gi̱'hia si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ma̱'an nimân nej guiì mánj, ga'ná guendâ ga̱na̱ni̱n ninj na̱nj ánj. Huê dânj ni̱ ga'anj nej sij a'ngô ranchu gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

57Nga nïn' gaché nej sij hua̱j nej sij ruhuâ chrej e, ni̱ gataj 'ngo̱ sí dânj gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Señor, dànè' gahuin ga̱'a̱nj Ma̱'ân rè' ni̱ gi̱nikó rukû Ma̱'ân rè'.

58Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí dânj: —Nej yune ni̱ hua̱ ruhuâ huej e ganarânj ruhuâ nej yô', ni̱ nej yataj aché yàtà'a ni̱ hua̱ sigîtïnj in ñan ganarânj ruhuâ nej yô'; sani̱ ñùnj ni̱ nitaj si̱ hua̱ ña̱n ga̱na̱ra̱n ruhuâj mánj.

59Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn a'ngô sí dânj: —Ga̱'na̱' sò' ni̱ gi̱nikô' rukú. Ni̱ gataj sí dânj: —Señor, ga̱ra̱n yina Ma̱'ân rè' si gà'àn ni̱ nga gahui' rê ni̱ nga gisîj gachín sij ni̱ gà'nàj ni̱ gi̱nikó rukû Ma̱'ân rè'.

60Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gu̱du̱nâj sò' si nej sí gà' gahui'i ni̱ gàchìn' nej sô' sí gà' gahui' ngà nej sô', sani̱ sò' ni̱ ga̱'na̱' ni̱ ga̱'a̱nj gànàtà' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì.

61Hiô' ni̱ gataj a'ngô sí dânj gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Señor; gi̱nikó rukû Ma̱'ân rè', sani̱ ga̱ra̱n yina Ma̱'ân rè' si gà' si̱ni̱n ga̱'a̱nj gi̱da̱'aj ra'a nej dugui'í màn dukuá ni̱ gà'nàj.

62Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gà' si̱ 'ngo̱ sí gida'a ne nga ganachej sô' hio'óo, ni̱ si̱ ga'hue nànìkàj sô' gi̱ni̱'hiaj sô' ne' rùkù sô' mánj, ni̱ huê dànanj si ga'hue nànìkàj rùkù sí ruhuâ gi̱nikò' rukú, dadin' si huê dànanj gi̱'hiaj sô' hiô' ni̱ nitaj si hua̱ yu̱gui sô' guendâ gi̱'hiaj su̱n sô' si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an mánj.

San Lucas 10

1Ne' rùkù nga gahuin nej nânj, ni̱ ganagui Ma̱'an Señor a'ngô hua'nînj xia chi̱' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ ga'nïn ga'anj da' huìj da' huìj ran' nej sij ne' ña̱n ñan nngaj nej yuman' snà'ànj ñan ga̱'a̱nj Ma̱'an.

2Ni̱ gata gu̱nïn nej sij: —Yàngà' ni̱ ûta nìko suun hua, sani̱ do̱j nïn' nej sí gi̱'hiaj sun hua; rayi'î dan ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an si ga̱'nïn ga̱'na̱' nej sí gi̱'hiaj sun riki si-sùnj.

3Ni̱ gà'nïn ga̱'a̱nj nej suj; ni̱ dàj rûn' huin matsïj ï huin nej suj siganînj nej yuku stuj u.

4Ni̱ si̱ ginikaj nej suj nnanj, ni̱ sichràn'an, ni̱ si̱ ginikaj nej suj kanj ga̱'a̱nj nej suj; ni̱ si̱ ga'min nej suj ngà si 'ngo̱ nej guiì nga gànàrì' nej suj ruhuâ chrej e mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ahuin nanj hue' ñan gatu nej suj ni nga gùchì' nej suj ni gataj nej suj: “Ga dïn'ïnj ruhuâ nej suj màn ruhuâ hue' nânj.”

6Ni si nej guiì hua dïn'ïnj ruhuâ huin nej guiì màn ruhuâ hue' ñan gùchì' nej suj, ni sa dïn'ïnj ga'min nej suj dânj gi'hiaj ganahuin dïn'ïnj ruhuâ ninj; ni si nej guiì hue huin nej guiì dânj, ni nànìkàj sa dïn'ïnj ga'min nej suj riñan nej suj.

7Ni si ganahuin ra'a nej guiì dânj nej suj ni gùnàj nej suj ruhuâ hue' ñan guchi' nej suj, ni ya nej suj ni go'o nej suj sa riki nej guiì dùkuà hue' ñan guchi' nej suj; dadin' sí gi'hiaj suun ni hua niñan si ga du'hue sô'. Ni si gaché nej suj da' hue'e da' hue'e mánj.

8Ahuin nanj yuman' snà'ànj ñan gùchì' nej suj, ni si ganahuin ra'a nej guiì màn hiuj dânj nej suj; ni ya nej suj sa riki ninj;

9Ni si màn guiì a'nan'an hiuj dânj, ni gataj nej suj gunïn nej guiì dânj: “Ni gà' gahuin nìchrùn' Ma'an Ña'anj an guendâ ginikaj sunj riñan nej suj.”

10Sani ahuin nanj yuman' snà'ànj gatûj nej suj, ni na'huej nej guiì ganahuin ra'a ninj nej suj, ni gahui nej suj ruhuâ yuman' dânj ni nga gaché nej suj huaj nej suj, ni gataj nej suj:

11“Nda hio'ó hiaj màn ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, sa guta riki dakó nej ñûnj nagunan' nej ñûnj, guendâ nun gùyùmàn ruhuâ nej suj sa gataj nej ñûnj, ni ruhuâ nej ñûnj si gini'in nej suj, si gà' gahuin nìchrùn' Ma'an Ña'anj an guendâ ginikaj sunj riñan nej suj.”

12Ni gàtà gunïn nej suj si nga gùyùmàn gui nagi'hiaj Ma'an Ña'anj an guenda riñan nej suj ni dànanj doj giran' sañun nej guiì gimân yuman' Sodoma gà' da' nej guiì gimân yuman' snà'ànj nânj.

13’Ûta giran' sañun nej suj guiì màn ruhuâ yuman' Corazín. Ni ûta giran' sañun nej suj guiì màn ruhuâ yuman' Betsaida. Ni si riñan nej guiì gimân ruhuâ yuman' Tiro ngà nej guiì gimân ruhuâ yuman' Sidón ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si ganahuin nej guiì a'nan'an dàj rûn' gi'hia ngà nej suj, ni àsìj gui dânj ni gananun ninj atsîj hua niñanj xi ni dagaman' ninj hiaj yichrá ninj, ni gà' gananikàj ruhuâ ninj ngà rayi'î nej si-gakïn' ninj.

14Sani nga gùyùmàn diû nagi'hiaj Ma'an Ña'anj an guenda ngà nej suj ni dànanj ûta giran' sañun nej suj, gà' da' nej guiì gimân yuman' Tiro ngà nej guiì gimân yuman' Sidón.

15Ni sò' huîn' yuman' Kapernaúm, ni ganachi nikaj' ma'ân' nda yàtà'a, sani naduninj Ma'an Ña'anj an sò' ni giran' sañun' riñan rúnâko.

16’Nej guiì gunïn sa ga'min nej suj ga'na' gahuin chrun riñânj, ni gunïn ninj sa ga'mînj; ni nej guiì na'huej ganahuin ra'a nej nuguan' ga'min nej suj, ni na'huej ninj ganahuin ra'a ninj si-nùguàn'ànj, ni nej guiì na'huej ganahuin ra'a ñùnj, ni na'huej ninj ganahuin ra'a ninj Ma'an sa ga'nín ga'ná.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Ni̱ nga gunumân nej huà'nïnj xia yùhuìj nej sí ga'nḿn Ma̱'an Jesús ga'anj gànàtà' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Señor, nda nej nanè kïj huaa dagahuin riñan nej ñûnj ngà siyu̱gui Ma̱'ân rè'.

18Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ni̱ gini'in yàngàj si gininj sichre ne' yàtà'a ni̱ huaj dàj rûn' hua sinàn du'hui.

19Gini̱'hiaj nej suj dadin' gà' rikîj sun nùkuaj riñan nej suj ni̱ dàj rûn' gi'hiô' nga guduyâ yi'î' nej yukuáa ni̱ guduyâ yi'î' nej yikïïn, ni̱ huê danj gi̱'hiaj ga̱nan nej suj riñan daran' nej sa yì'ì ganîn ruhuâ sa gunïn' ngà nej suj, ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ sa yì'ìi gi̱'hiaj ga̱nan riñan nej suj mánj.

20Sani̱ si̱ gahuin nìhià' sta'u ruhuâ nej suj si dagahuin nej nanè kïj hua̱a sa ga'min nej suj mánj, ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj si gà' ganata' siyu̱gui nej suj riñan ñanj librû tàj ne' yàtà'a.

21Ni̱ huê orâ dânj ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo si ûta ganahuin nìhià' ruhuâ Ma̱'an Jesús ni̱ gayi'ij ni̱ gata: —Ga'min hue'é riñan Ma̱'ân rè' na̱nj Tâ', dadin' huê Ma̱'ân rè' huin Rê, Ma̱'an Señor ni̱ka̱j su̱n ne' yàtà'a ngà riñan hio'óo, dadin' gachrîj huì Ma̱'ân rè' nej nuguan' nânj riñan nej sí chru̱n nïn' ruhuâ ngà riñan nej sí sà' garânj da'nga' ruhuâ, ni̱ ganadigân Ma̱'ân rè' riñan nej sílìj i. Ni̱ huê danj gi'hiá rè', na̱nj Tâ', dadin' huê dànanj garan' ruhuâ Ma̱'ân rè'.

22'Daran' nej suun ganahuin ra'á gi'hiaj Ma̱'an Rê; ni̱ gà' si 'ngo̱ nej guiì nun ni'in si huín Da'ní Ma̱'ân rè', ni̱ man 'ngo̱ rïn Ma̱'an huin sa ni'in ñùnj; ni̱ gà' si̱ 'ngo̱ nej guiì nitaj si ni'in ahuin sa huin Ma̱'an mánj, man 'ngo̱ rḿn huin sa ni'in Ma̱'an, ni̱ ñùnj gi̱'hiaj ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej guiì ri̱ña̱n garan' ruhuaj ga̱na̱di̱gán.

23Ni̱ nga nikïn' ngo̱ rïn Ma̱'an Jesús ngà nej sô' 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ gini'hia riñan nej sô', ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej guiì gini'in ngà rune ñan ninj ni̱ dàj rûn' hua sa gini'in nej suj.

24Dadin' ñùnj taj si ûta gà'ì nej sô' gataj dàj ga̱huin ngà nej rey gane diû ri̱ki ni̱ ûta gahuin ruhuâ nej sô' gini̱'in nej sô' sa gini'in nej suj, sani̱ nun gini̱'in nej sô'; ni̱ ûta gahuin ruhuâ nej sô' gu̱nïn nej sô' sa gu̱nïn nej suj, sani̱ nun gu̱nïn nej sô' mánj.

25Ni̱ nne 'ngo̱ sí ûta sà' chru̱n si-ley Ma̱'an Ña'anj an hiuj dânj ni̱ ganayumàn sô', guendâ ruhuâ sô' ga̱ya̱ka̱j sô' da'nga'a ngà Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj sô': —Maestrûj, nùnj huin si gi̱'hia ni̱ ga̱'hue ga̱ne nìgàn yàtà'a rà'aj.

26Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí dânj: —Nga gahia' riñan si-ley Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ dàj taj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an rà'aj.

27Nanikàj sí dânj ni̱ gataj sô': —"Ga̱ 'ì ruhuâ' ni'în' Ma̱'an Señor huin Da'anjt ngà daran' nimânt, ni̱ ngà daran' ma̱'an nimânt, ni̱ ngà daran' sa hua̱ nùkuaj hua̱ nneè kút, ni̱ ngà daran' da'ngât; ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' ma̱'ân'."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí dânj: —Ûta dùgùnàj hua sa dunanikàj' riñânj; nị dạgahuîn' nej nuguan' nânj, nị gạne nìgànj' nạnj ánj.

29Sanị guendâ ruhuâ sí nânj, dụna'huej sô' rayi'î nuguan' gachín na'anj sô, nị gataj sô' gụnïn Mạ'an Jesús: —Ahuin nej sí huin nej dugui'í rà'aj.

30Rayi'î nuguan' nânj nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —'Ngọ sí dânj nị gahui sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nị ga'anj sô' chrej huạj yuman' Jerikó, nị gida'a gè nej sí tụu, nị gi'hiaj tụ nej sô' daran' si'hiaj sí dânj; nị guduran' yi'ì nej sô' sí dânj, nị gudunâj nej sô' nngaj sí nânj nị ga'anj nej sô' nị dọj huạj nị gàhuì' sí dânj.

31Nị nàsìnùnj chre nị gachîn 'ngọ rej huaj sô' chrej ñan nngaj sí dânj, nị gini'in sô' si giran' yi'ì sí dânj sanị gachîn anêj sô' nị ga'anj sô'.

32Nị ne' rùkù nị gachîn 'ngọ levita, huaj sô' chrej ñạn nngaj sí dânj, nị nga gini'in sô' sị giran' yi'ì sí dânj, nị gachîn anêj sô' nị ga'anj sô'.

33Sanị gachîn 'ngọ sí 'nạ' yuman' Samaria chrej ñan nngaj sí nânj huaj sô' nị gini'in sô' si giran' yi'ì nǐn' ruhuâ sí dânj, nị guruguñu'unj sô' sí dânj;

34Nị ga'anj nichì sô' ñan nngaj sí dânj, nị gana'nïn' sô' gasîti ngà nne alkol ñan giran' yi'ì dânj nị gudutâj sô' atsìj i nneè kú sí dânj; nị ganachi nikaj sô' nị guta' sô' yichrá dân sô' urruj u, nị ginikaj sô' ga'anj sô' ñan huạ hue' mesû, nị dugumîn sô' sí giran' yi'ì dânj.

35Nị a'ngô gui dânj nga huaj sô' gạ'ạnj sô', nị giri sô' huìj san'anj denario, nị ga'hui' sô' ra'a sí girï'ïnj hue' mesû, nị gataj sô' gụnïn sí dânj: "Dụgumîn sò' sí nânj; nị daran' nej sa gùtǐn' ngà sij, nị nạru'huej riñan' nga nànìkàj ñún gà'nàj."

36Ahuin go'ngọ nej huà'nǐnj sí nânj ga 'ì ruhuâ ni'in sí giran' yi'ì gi'hiaj nej sí tụu rà'aj.

37Nị gataj sí nânj: —Sí gananǐn àko ruhuâ ni'in sí giran' yi'ì dânj huin sí 'ì ruhuâ. Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'ạnj' nị huê dànanj gị'hiá' ngà nej duguît nạnj ánj.

38Gahuin 'ngọ gui dânj nị nga gaché Mạ'an Jesús hua, nị gatu ruhuâ 'ngọ yuman'an; nị ga'an dukuâ 'ngọ siyànà gù'nàj Marta nị ganahuin rạ'a siyànà dânj Mạ'an.

39Nị huạ 'ngọ yuguij siyànà dânj nị gù'na María, nị ga'na' María nị ga'anj gạne yi'î Mạ'an Jesús, nị gunïn nej nuguan' ganata' Mạ'an Jesús riñanj.

40Sanị Marta nị do' si ûta ganahuij ruhuaj gi'hiaj sunj, nị ga'an nị gata gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor. Nùnj huin saj nị nitaj sị giriñun ruhuâ Mạ'ân rè' nị gạtạj rè' gụnïn yuguî si gụrụgûñu'un ñùnj dadin' gi'hiaj sụn 'ngọ rǐn rà'aj. Gạtạj Mạ'ân rè' gụnïn nị gụrụgûñu'un ñùnj.

41Nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Marta, Marta, ûta ganahuij ruhuâ' gi'hiaj sun' nị nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâ' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

42Sanı̱ man 'ngo̱ rïn suun huin sa ña̱'a̱n doj; nı̱ María huin sa ganagui sun ña̱'a̱n huaa, nı̱ nitaj si huaj gı̱yı̱'ne̱ sa ganahuin ra̱'a mánj.

San Lucas 11

1Gahuin 'ngo̱ gui dânj nga nne Ma̱'an Jesús a'min ngà Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ hiuj dânj, nı̱ nga gisîj ga'min Ma̱'an ngà Ma̱'an Ña'anj an nı̱ gataj 'ngo̱ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj: —Señor, gı̱digân Ma̱'ân rè' dàj ga̱'mı̱n nej ñûnj ngà Ma̱'an Ña'anj an, dadin' Juan Bautista nı̱ gidigân sô' dàj ga'min nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

2Nı̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Nga ruhuâ nej suj ga̱'mı̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ dànanj gataj nej suj: Taj Ma̱'ân rè' huin Rej nej ñûnj nne yàtà'a, sa gèe huin siyu̱gui Ma̱'ân rè'. Ga̱'na̱' gı̱nikaj su̱n Ma̱'ân rè' riñan nej ñûnj. Dàj rûn' ginikaj su̱n Ma̱'ân rè' yàtà'à, huê danj gı̱nikaj su̱n Ma̱'ân rè' riñan hio'ó nânj.

3Nı̱ rachrún rikî Ma̱'ân rè' ya nej ñûnj hia̱j a'hioj, nı̱ rı̱kı̱ Ma̱'ân rè' daran' nej gui ya̱ nej ñûnj.

4Nı̱ ginikaj Ma̱'ân rè' nimân nìko rayi'î nej gakı̱n' gi'hiaj nej ñûnj riñan Ma̱'an Ma̱'ân rè', dadin' huê danj ginikaj nej ñûnj nimân nìko rayi'î daran' nej sí gi'hiaj gakı̱n'ïn riñan nej ñûnj. Nı̱ sı̱ ga'nḿn ra'a Ma̱'ân rè' si gı̱nı̱nj nej ñûnj riñan gakı̱n'ïn nga duguane' sichre riñan nej ñûnj, nı̱ gı̱'hiaj Ma̱'ân rè' si ga̱na̱nı̱n nej ñûnj riñan daran' nej sa a'nan'an.

5Nı̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ahuin go'ngo̱ nej suj nı̱ sı̱ hua̱ 'ngo̱ sí nı̱ka̱j dugui' ngà nej suj, nı̱ ga'anj nej suj dukuâ sí dânj da̱'a̱j ne' nà'an nı̱ ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn sô': "Dı̱nı̂̀nj, rı̱kı̱ yikḿn rè' huà'nı̂̀nj rachrún gìrì'ìj,

6Dadin' ñan nné guyumân 'ngo̱ sí nı̱ka̱j dugui' ngàj nı̱ nda gàn' ga'na' sô', nı̱ nitaj nùnj hua gà'huìj yâ sô' mánj."

7Nı̱ gı̱'hiaj nê' guenda si sí nı̱ka̱j dugui' ngà nej suj nı̱ ga̱'mı̱n sô' nda ruhuâ dukuâ sô' nı̱ ga̱ta̱j sô': "Sı̱ ganari' nnej e riñânj mánj; dadin' gà' ganaran riñan rahue'e, nı̱ gà' nngaj nej da'nin riñan na ngàj; nı̱ sı̱ ga'hue ga̱na̱chí nı̱ rìkìj sa gachîn' mánj."

8Ñùnj taj nı̱ nùnj huin sı̱ na'huej ruhuâ sí dânj ga̱hui̱ sô' ruhuâ dukuâ sô', sanı̱ guendâ nun ga̱ra̱n' ruhuâ sô' si gı̱'hiaj sí dânj si gı̱rı̱ ruhuâ sô' huê danj, nı̱ ga̱hui̱ sí dânj ruhuâ dukuâ sô' nı̱ gà'huì' sô' sa gachín sí nı̱ka̱j dugui' ngà sô'.

9Ñùnj taj: Nı̱ gàchìnj nej suj nı̱ rı̱kı̱ Ma̱'an Ña'anj an; nànà'huì' nej suj nı̱ gànàrì' nej suj; gı̱ta ra'a nej suj riñan rahue'e, nı̱ ga̱na̱'nı̱n nej sij ga̱tu̱ nej suj.

10Dadin' daran' sí gachín nı̱ ga̱na̱huin ra̱'a sô'; nı̱ sí nana'hui' nı̱ gànàrì' sô'; nı̱ sí gita ra'a riñan rahue'e, nı̱ ga̱na̱'nı̱n nej sô' riñan rahue'e ga̱tu̱ sí dânj.

11'Nı̱ sı̱ hua̱ da'ní nej suj, nı̱ si gàchìnj sô' rachrúun ya̱ sô' nı̱ gìsìj ruhuâ nej suj gà'huì' nej suj hiëj ya̱ sô' na̱nj nî'. Nı̱ si gàchìnj sô' yukuaj a ya̱ sô' nı̱ gìsìj ruhuâ nej suj gà'huì' nej suj yukuáa ya̱ sô' na̱nj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Nḭ si gàchìnj sô' chruj yâ sô', nḭ gìsìj ruhuâ nej suj gà'huì' nej suj yikïïn yạ sô' nạnj nî'.

13Nḭ si nej suj nḭ huin nej suj sí a'nan'an, nḭ ni'in sà' nej suj dàj hua sa gà'huì' nej suj ra'a da'ní nej suj. Dàj gà' Mạ'an Rê nne yàtà'a nḭ gạ'hue gạ'huij Espíritu Santo ra'a nej guiì gàchìnj riñanj.

14Nḭ giri Mạ'an Jesús 'ngọ sa kïj ï ruhuâ nimân 'ngọ sí 'mìnj in; nḭ nga gahui nanè kïj huạ dânj, nḭ ga'hue ga'min sí 'mìnj dânj; nḭ ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej guiì rayi'î sa gạhuin.

15Sanḭ gataj dạ'ạj nej sí màn hiuj dânj: —Giri sí nânj sa kïj ï, ruhuâ nimân nej guiì dadin' Beelzebú sa a'nïn' riñan nej sa kïj ï ga'hui' sụn dânj ra'a sô' rayi'î dan ga'hue giri sô' nej sa kïj ï ruhuâ nimân nej guiì.

16Nḭ a'ngô dạ'ạj nej sí dan gachín 'ngọ da'nga' ga'na' ne' yàtà'a riñan Mạ'an Jesús, guendâ ruhuâ nej sô' gạyạkạj nej sô' da'nga'a ngà Mạ'an.

17Sanḭ ni'in Mạ'an Jesús, dàj ganĩn ruhuâ nej sij nḭ gata gụnïn nej sij: —Daran' yuman'an nga giyi'chra' dạ'a nḭ gạnạhui; nḭ 'ngọ hue' gà' giyichra' dạ'ạj nḭ man sḭ nne guendâ gạnạtu.

18Nḭ sḭ sichre nḭ guchra dạ'a nej dugui'ij, nḭ dàj gḭ'hia gạ'hue gùnùkua gạne naj doj rà'aj. Dadin' gataj nej suj si Beelzebú huin sa gi'hiaj rayi'î dânj ga'hue girîj ne' yẹ'e nej sa kïj ï hiạj dọj.

19Nḭ si Beelzebú huin sa gi'hiaj nḭ rayi'î dânj nḭ ga'hue girîj ne' yẹ'e nej sa kïj ï. Nḭ ahuin sa ga'hui' suun riñan da'ní nej suj nḭ ga'hue giri nej sô' nej sa kïj ï ne' yẹ'e rà'aj. Hiạj nḭ nej sô' huin sa gạnạkạj guendâ nej nuguan' ga'min nej suj.

20Nḭ si ngà dẽj ra'a Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj nḭ ga'hue girîj ne' yè'e nej sa kïj ï hiô' nḭ ruhuaj gạta si yàngà' hia nĩn' nḭ gà' gahuin nichrun' Mạ'an Ña'anj an guendâ gḭnḭkaj sunj riñan nej suj.

21'Nḭ si 'ngọ síi nḭ huạ ran nne sô' nḭ huạ chrun rihia'a gi'hiaj sô' guendâ dụgumîn sô' nej sa màn ruhuâ dukuâ sô', hiô' nḭ huạ dïn'ïnj mân daran' nej rasụn huạ riñan sô'.

22Sanḭ ñùnj huin sí nùkuaj dânj nḭ ga'nê daran' nej sa garânj sun sichre riñanj, nḭ gi'hiaj gạnânj sichre, dadin' nej sa garânj sun dânj huin sa gi'hiaj nḭ ûta giri' nukua, huê danj nḭ ganakâ daran' nej sa gahuin si'hiaj sichre.

23'Sí nitaj si huin ngàj nḭ gunïn' sô' ngàj; nḭ sí nitaj si ganaran' ngàj nḭ dànanj duya'nĩn nĩn' sô'.

24'Nga gahui 'ngọ nanè kïj huạa ruhuâ nimân nej guiì, nḭ gaché nunj riñan hio'ó nakòo, nḭ nana'huij ñan gạnạrạn ruhuaj; nḭ na'hue gànàrì'ij ñan gạnạrạn ruhuaj, nḭ gata: "Nànìkàj ñún nạ'ạnj ñan gahui ga'ná."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Ni nga gunukuij ñan gane sinïnj, ni ganari'ij si gà' ganaka' nej sô' ni gà' nagi'hiaj nìhià' nej sô' ruhuâ hue' ñan gane.

26Hiô' ni ga'anj gakïn, a'ngô chij nej nanè kij hua doj gà' da'aj: Ni gatûj ninj ni ga'anj gane ninj ruhuâ nimân sí dânj; ni dànanj ûta kij ganahuin sí nânj gà' da' sa gi'hiaj sinïn sô'.

27Nga nǐn' ga'min Ma'an Jesús nej nuguan' nânj, ni gayi'ì 'ngo siyànà 'na' siganînj nej guiì rigìi ni ga'min ni gata: —Ûta ganahuin nìhià' ruhuâ siyànà ginun riki sò', ni sa yi'ñanj gutsî'.

28Sani dànanj gataj Ma'an Jesús: —Dànanj ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì gunïn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, si gana'nǐn sà' ninj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni dagahuin ninj nanj ánj.

29Ni ganahuin mintû nǐn' nej guiì rigìi, ni gayi'ì Ma'an Jesús ni gata gunïn ninj: —Nej yì'nǐn' nej guiì màn nânj ni guiì kij huaa huin ninj; ni gachín ninj da'nga'a gini'in ninj, sani si ga'hue gini'in ninj da'nga'a mánj, dadin' sa giran' Jonás huin sa ganakaj guendâ ninj.

30Dadin' sa giran' Jonás gahuin 'ngo da'nga'a riñan nej guiì gimân yuman' Ninive, ni huê danj nanj ñùnj ni huín 'ngo da'nga'a riñan nej yi'nïn' nej guiì màn diû nânj.

31Reyna ga'na' ne' riki ni gànàyùmàn ñûn' gui nga nagi'hiaj Ma'an Ña'anj an guenda ngà yi'nïn' nej guiì nânj ni garan ruhuâ ñûn' rayi'î ninj, ni gi'hiaj ñûn' si gahuin kastîgu ninj; dadin' ga'na' ñûn' nda gan' xi guendâ ruhuâ ñûn' gini'in ñûn' dàj nìko ni'in Salomón, sani dànanj huaj huin sa nikïn' hiuj nânj gà' da' Salomón.

32Nej guiì gimân yuman' Ninive ni gànàyùmàn ninj gui nga nagi'hiaj Ma'an Ña'anj an guenda riñan nej yi'nïn' nânj, ni garan ruhuâ ninj rayi'î nej guiì nânj, ni gi'hiaj ninj si ga'anj ni'hia nej guiì nânj; dadin' nga ga'min Jonás si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan ninj ni gananikàj ruhuâ ninj ngà rayi'î si-gakïn' ninj, ni dànanj nìko hua sa nikïn' hiuj nânj gà' da' Jonás.

33'Gà' si 'ngo guiì si ga'hue gachri huì lampara gi'nïnj huìj riki 'ngo chrún giriñun ninj mánj, dadin' guta' ninj lampara dânj ñan hua yàkàan, da'nga ni gudugunj riñan nej guiì nga gatu ninj ruhuâ hue'e.

34Ña'an gudugùn nneè kút huin rune ñant, ni si rune ñant huin sa sà'a; ni nǐn' gàchrà' nneè kút giyigǐn, ni si rune ñant huin sa yi'ìi ni hua rumin' nǐn' gàchrà' nneè kút.

35Gini'hiaj sò' dadin' si nuhuij ni sa giyigǐn hua nneè kút, ni huin sa rumin'in.

36Ni huê danj ni si nǐn' gàchrà' nneè kút giyigǐn, hiô' ni nitaj si hua doj sa rumin'in nneè kút mánj, ni huaj dàj rûn' hua nga gudugùn ña'aan hiô' ni nda hue'ê chre giyigǐn nǐn' gàchrà' nneè kút.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

37Ni̱ nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús, ni̱ ûta àko gachín nì'hiaj 'ngo̱ sí fariseo si gà'an dukuâ sô' ni̱ yaj ngà sô', ni̱ nga gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ hue'e, ni̱ ga'anj ga̱ne yi'nḩn mesa.

38Ni̱ gini'in sí fariseo si nun nànì'hià' Ma̱'an Jesús ra'a nga yaj, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ sô'.

39Sani̱ gataj Ma̱'an Señor: —Hia̱j ni̱ nitaj si dùgùnàj hua sa gi'hiaj nej suj nej sí fariseo, dadin' gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì gana'nïn' ne' ye̱' basu ni̱ ne̱' ye̱' go'o, ni̱ huê danj gi'hiaj nej suj ni̱ ûta hue'ê nagi'hiaj nej suj ne' ye̱' nej suj sani̱ ruhuâ nimân nej suj ni̱ nda nìchra chre mân gakï̱n' tu̱u ngà a'ngô nej gakï̱n'ïn.

40Sí na'huej ga̱ya̱ka̱j guendâ huin nej suj. Ni̱ Ma̱'an sa gi'hiaj nneè kú nej suj, ni̱ sê Ma̱'an gi'hiaj nimân nej suj rà' saj ûn.

41Gà'huì' nej suj sa hua̱ riñan nej suj riñan nej guiì gànìki ni̱ ga̱na̱huin sà' nḩn' gàchrà' nej suj.

42'Sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej sí fariseo. Dadin' ga'hui' nej suj diezmo koj menta, ni̱ ga'hui' nej suj diezmo koj ruda ni̱ ga'hui' nej suj diezmo daran' nej kuej gunun nej suj, sani̱ gudunâj nej suj guendâ gi̱'hiaj nej suj sa ni̱ka̱a ni̱ gudunâj nej suj guendâ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an. Nej nânj huin sa ña̱'a̱n da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj, ni̱ nun da'hui nej suj gu̱du̱nâj nej suj guendâ gà'huì' nej suj diezmo nej mánj.

43'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej sí fariseo dânj. Dadin' ûta huin ruhuâ nej suj ga̱ne nej suj riñan nej chrun yilâ. ni̱kï̱n' si̱nï̱n dukuán ne' ña̱an, ni̱ ûta huin ruhuâ nej suj si gi̱da'a nej guiì ra̱'a nej suj nga nikïn' nej suj riñan ra'huee,

44'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, nej sí chru̱n ley ni̱ nej suj sí fariseo, dadin' huin nej suj sí gidigañu'unj un. Ni̱ huin nej suj dàj rûn' huin ñan gachin' nej sô nej nîman dadin' nitaj si rugui' si nngaj nîman hiuj dânj, ni̱ nej sí aché ne' ña̱n ñan gachin' nej sô' nej nîman ni̱ nun ni'in nej sô' si nngaj nîman riki hio'ó ña̱n aché nej sô' hua̱j nej sô'.

45Nanikàj 'ngo̱ sí ganata' si-ley Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gataj sô': —Maestrûj, nga ga'min Ma̱'ân rè' nej nuguan' nânj, ni̱ riñan nej ñûnj ga'min Ma̱'ân rè' ni̱ gi'hiá rè' si gìrì' nej ñûnj sinà'àj a.

46Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nej sí ganata' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an. Dadin' guta' nej suj rasu̱n a'ìi dakan yikó nej síi guendâ ga̱ta nej sô' sani̱ na'hue gùnùkuaj nej sô' ga̱ta nej sô' dadin' ûta à'ij, sani̱ nej ma̱'an nej suj ni̱ gà' si 'ngo̱ dḩj ra'a nej suj nitaj si gata nej suj nej rasu̱n dânj mánj.

47'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, nej sí na̱gi'hiaj ñan gachin' nej sij nej sô' gataj dàj gahuin dadin' nej sô' dânj dagahui' rej nej suj.

48Huê danj ni̱ gini'in nej suj dàj giran' nej sô' ni̱ ga gu̱ña̱n ruhuâ nej suj ngà nej sa gi'hiaj rej nej suj; dadin' yàngà' hia nḩn' ni̱ huê nej sô' dagahui' nej si-profeta

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ hua̱ ruhuâ nej suj ngà sa gi'hiaj nej sô' dadin' nagi'hiaj nej suj ñan nngaj nneè kú nej sô'.

49'Huê danj ni̱ gà' ûta sà' ni'in Ma̱'an Ña'anj an nej nânj rayi'î dan ni̱ gata: "Gà'nǐn nej sô' ga̱ta̱j dàj gahuin ni̱ gà'nǐn nej sô' gi̱di̱gân si̱nïn si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ da̱gahui' nej suj nej sô' ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' gata rùhuà nej suj."

50Da'nga ni̱ gànàchìn' Ma̱'an Ña'anj an guenda riñan nej yi'nïn' nej guiì nânj rayi'î tun nej sô' gataj dàj gahuin àsìj nga gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an yumiguìi,

51àsìj tun Abel ni̱ nda tun Zacarías, sô' gahui' da̱ni̱n ñan ni̱ki̱n' si-na ña'anj an ruhuâ hue' nûhui; ni̱ huê danj gatâ ni̱ ga̱na̱chi̱n' Ma̱'an Ña'anj an guenda riñan nej guiì nânj.

52'Ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj, nej sí ganata' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an. Dadin' ga'nêj nej suj aga' ra̱'a guendâ ga̱'hue gi̱ni̱'in nej guiì Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ nitaj si gatûj nej suj yiñán Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj nitaj si ga'nînj nej suj ga̱tu̱ a'ngô nej guiì ruhuâ ga̱tu̱ yiñán Ma̱'an Ña'anj an mánj.

53Ni̱ nga a'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ gayi'ì nej sí chru̱n ley nga nej sí Fariseo ni̱ ûta nagi'hiaj chì' nej sô' ngà Ma̱'an, ni̱ ûta gi'hiaj nej sô' si ga̱'mi̱n Ma̱'an rayi'î ûta gà'ì nej nuguan'an;

54Ni̱ ûta gayakaj nej sô' da'nga'a, ni̱ ûta gahuin ruhuâ nej sô' gu̱nïn nej sô' si ga̱che̱j 'ngo̱ nuguan'an ga̱'mi̱n Ma̱'an Jesús da'nga ni̱ ga'hue ga̱ra̱n ruhuâ nej sô' rayi'î Ma̱'an.

San Lucas 12

1Huê danj ni̱ ganara'hui' ûta gà'ì mîn nej guiì rigìi, ni̱ nda ganatûj nej dugui' ninj gi'hiaj ninj, ni̱ gayi'ì Ma̱'an Jesús ni̱ gata gu̱nïn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj: — Sa gi̱'hiaj nej suj huin si ga̱ gu̱dadû nej suj ngà chru dunu'man rachrúun, nânj huin nej sa gi'hiaj nej sí fariseo, dadin' huin nej sô' sí gidigañu'unj un.

2Dadin' gà' si 'ngo̱ nuguan'an nitaj si huaj ga̱huin huì, sisi̱ si̱ ga'hue gi̱ni̱'in nej guiì mánj; ni̱ nùnj huin si gi'nïnj huìj, sani̱ dàñùn da'hui gini'in nej guiì na̱nj ánj.

3Hiô' ni̱ daran' sa ga'min nej suj ñan hua̱ ru̱mi̱n'in, ni̱ dàñùn gu̱nïn nej guiì; ni̱ sa ga'min nej suj nga hua rán riñan 'ngo̱ rahue'e, ni̱ nda yichrá hue'e ga̱'mi̱n nùkuaj nej sô' guendâ gu̱nïn a'ngô nej guiì.

4'Sani̱ ñùnj taj, gu̱nïn nej suj: Ni̱ si̱ guyu'hui' nej suj ni'in nej suj sí dagahui' nneè kú nej suj mánj, dadin' ne' rùkù ni̱ nitaj a'ngô sa ga̱'hue gi̱'hiaj nej sô' gà' mánj.

5Sani̱ gi̱digán ahuin sa ngà gi̱nun yu'hui' ruhuâ nej suj: Gu̱yu'hui' nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an dadin' nùnj huin si gà' gahui' nej suj, ni̱ ni̱ka̱j sunj ni̱ ga̱'hue ga̱'nïn ga̱'a̱nj nej suj ruhuâ rúnâko: Yàngà' huin sa gatâ, ni̱ gu̱yu'hui' nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6’Sê huìj san'anj an dụ'huẹ ùn'ùn' yilio rà' saj ûn'. Ngà daran' nej nânj, nị nun gịnị'ñụn Ma'an Ña'anj an ni'in gà' si 'ngọ nej xuj mánj.

7Nị nịkạj Mạ'an Ña'anj an guenda andaj huê mân ahui nej suj, dadin' dànanj ûta dụ'huẹ nej suj gà' da' ûta gà'ì nej yilio nạnj ánj.

8’Ñùnj taj nị daran' nej sí ganata' riñan a'ngô nej guiì si ni'in nej sij ñùnj, nị huê danj nạnj gànàtàj riñan nej ángel si ni'ín nej sij nạnj ánj.

9Sanị nej sí gataj si nun ni'in nej sô' ñùnj riñan a'ngô nej guiì, nị gàtà si nun ni'ín nej sô' riñan nej si-ángel Mạ'an Ña'anj an.

10’Daran' nej guiì ga'min kïj riñânj, nị gạ'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î ninj; sanị guiì ga'min kïj rayi'î Mạ'an Espíritu Santo, nị nitaj àmàn huaj gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nîman nìko rayi'î nuguan' kïj ga'min ninj mánj.

11’Nga ginikaj nej síi ga'anj nej sô' nej suj ruhuâ hue' huin nûhui, nị nga ginikaj nej sô' gạ'ạnj nej sô' nej suj riñan guesì, nị nga ginikaj nej sô' gạ'ạnj nej sô' nej suj riñan nej sí nịkạj suun, nị sị giriñun ruhuâ nej suj dàj dụnanikàj nej suj nuguan'an riñan nej sô', nị sị giriñun ruhuâ nej suj dàj gạtạj nej suj gụnïn nej sô' mánj,

12nga ga'min nej suj, nị Mạ'an Espíritu Santo huin sa gịdịgân dàj gạ'mịn nej suj orâ dânj.

13Nị gataj 'ngọ nej sí rìgì màn hiuj dânj: —Maestrûj, gạtạj rè' gụnïn dinî̂n nị gạrạn yina sij nị gùnùchrà' dạ'ạj nguèj ñûnj nej rasụun gạnạhuin rạ'a nguèj ñûnj.

14Nị gataj Mạ'an Jesús: —Ahuin sí rikî suun ra'á nị gạhuín guesì nị gùnùchrà' dà'à rasụun nị nàrìkìj ra'a nguèj suj rà'aj.

15Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gịnị'hiaj nej suj, nị gạ gụdadû nej suj nị si gà' huaj dọj riñan nej suj nị sị ganî̂n ruhuâ nej suj gaj doj riñan nej suj mánj: Dadin' sê nej rasụn huạ riñan nej síi huin sa gạ'hue gị'hiaj gạ nì'nà' nìgànj nej sô' mánj.

16Nị huê danj nạnj ga'min Mạ'an Jesús 'ngọ nuguan' ráan nị gata: —Nị gunun 'ngọ sí dânj riñan do'ó sô' nị gahui ûta nìko sa ya riñan hio'ó dânj ganaran' sô'.

17Nị ga'min sô' ngà mạ'an sô' nị gataj sô: “Nùnj huin si gị'hia, dadin' nitaj dànè' hua gạnạchra sà'àj nej si'hia rà'aj.”

18Nị gataj sô' gụnïn mạ'an sô': “Dànanj gị'hia: Nị dụguanêj hue' ñạn ganachra sà'àj nej si'hia, nị gị'hia a'ngô hue' nìko doj, nị hiuj dânj gạnạchra sà'àj daran' nej si-tán ngà daran' nej sa huạ riñânj;

19Nị gàtà gụnïn mạ'an nimânj; ûta gà'ì nej rasụun mân sà' gi'hiô' nị gùnùkua gà'ì hio'o gạrạn sun'; gạnạrạn ruhuô', nị yô', nị gọ'ọ', nị gạnạhuin nìhià' ruhuô'.”

20Sanị gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn sí nânj: 'Ngọ sí na'hue gạyạkạj guendâ huîn', dadin' si ñan' hiạj nị gạ'nạ' gạnạkạj nej sij mạ'an nimânt; nị ahuin sa gạnạhuin rạ'a nej sa ganachra sà' dânj rà'aj.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Huê dànanj gi̱ran' sí gahuin yi̱ru'hue, dadin' sê sí yi̱ru'huee huin sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

22Ne' rùkù ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj: Huê danj gatâ gu̱nïn nej suj: —Ni̱ si̱ giriñun ruhuâ nej suj dàj gi̱'hiaj nej suj ga̱'hue ga̱ nì'nà' nej suj, ni̱ dàj gi̱'hiaj nej suj ga̱'hue gìrì' nej suj sa yâ nej suj; ni̱ dàj gi̱'hiaj nej suj gìrì' nej suj âtsij i gi̱nun nej suj.

23Dadin' sê man rayi'î sa yo̱' ngà sa ga̱ nì'nò' huin sa ña̱'a̱n doj, ni̱ sê man rayi'î atsîj ga̱rrûn' nneè kû' huin sa ña̱'an doj mánj.

24Gi̱ni̱'hiaj nej suj dàj gi'hiaj nej yakaa dadin' nitaj si gunun nej xuj 'nḩïn, ni̱ nitaj si giri nej xuj nnaà; ni̱ nitaj si ganahuin ra̱'a nej xuj sa yâ nej xuj gi'hiaj nej guiì, ni̱ nitaj guchrùu hua̱ gi'hiaj nej xuj, sani̱ Ma'an Ña'anj an huin sa ga'hui' ya nej xuj. Ni̱ nitaj si du̱'hue̱ nej suj doj gà' da' nej yataj a rà' saj ûn'.

25Ahuin go'ngo̱ nej suj ni̱ nùnj huin si ûta ga̱huin ruhuâ nej suj ni̱ ga̱'hue gùnùkuaj nej suj ga̱na̱huin yàkàn nej suj a'ngô dane na̱nj nînj.

26Sani̱ si na'hue gùnùkuaj nej suj ga̱chi̱j nej suj doj. Ni̱ nùnj huin saj ni̱ ûta huin ruhuâ nej suj ga̱ doj sa ya̱ nej suj ni̱ ga̱ gà'ì atsìj i garán nej suj nneè kú nej suj rà'aj.

27’Gi̱ni̱'hiaj nej suj dàj gi'hiaj hia̱j lirio, ni̱ dàj gi'hia nga gahuin yàkanj; ni̱ nitaj si gi'hiaj sunj, ni̱ nitaj si ganan sigan'anj; sani̱ ñùnj taj, ni̱ gà' Salomón ni̱ ngà daran' nej sa ga riñan sô' ni̱ nun ga̱ sà' doj sigan' sô' dàj rûn' nìhià' hua̱ nej hia̱j nânj mánj.

28Ni̱ si dànanj nìhià' hua̱ nej koj màn riñan hio'óo gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an hia̱j, ni̱ a'hioj ni̱ ga̱chri̱ ña'an nej sô' ruhuâ guchrúun. Ni̱ si̱ ga̱'hue rìkìj sigan' nej suj ûn', do̱j nïn' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

29Ni̱ si̱ giriñun ruhuâ nej suj dànè' gìrì' nej suj sa ya̱ nej suj, ni̱ dànè' gìrì' nej suj sa go̱'o̱ nej suj, ni̱ si̱ ûta ga̱huin ruhuâ nej suj rayi'î nej nânj.

30Dadin' nej guiì nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ûta huin ruhuâ ninj rayi'î nej rasu̱n ga̱chin riñan ninj; sani̱ Ma̱'an Rê nne yàtà'a ni̱ gà' ni'in si ga̱chin nej rasu̱n nânj riñan ninj.

31Sani̱ gà' si̱ni̱n nànà'huì' nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an da̱gahuin nej suj, ni̱ daran' nej rasu̱n ga̱chin riñan nej suj ni̱ ri̱ki̱ Ma̱'an na̱nj ánj.

32’Si̱ guyu'hui' nej suj dadin' nùnj huin si huin nej suj 'ngo̱ yi'nïn' lij nej guiì nìkò' rukú, ni̱ ganîn hue'ê ruhuâ Ma̱'an Rej nej suj Ña'anj an ni̱ gi'hia si gi̱nikaj su̱n nej suj riñan nej guiì.

33Gu̱du̱'hue̱ nej suj sa hua̱ riñan nej suj, ni̱ gà'huì' nej suj san'anj dânj riñan nej guiì gànìki; gi̱'hiaj yu̱gui nej suj nnanj si̱ ga'hue ga̱na̱huij, ni̱ ga̱na̱chra sà' nej suj si'hiaj nej suj yàtà'a ñan nitaj si huaj ga̱na̱hui, ña̱n nitaj si huaj gùchì' sí tu̱u, ni̱ ña̱n nitaj si màn yahuì lij guendâ gu̱du̱rë' nej xuj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

34Dadin ña̱n gimàn nej rasu̱n huin si'hiaj nej suj, ni̱ hiuj dânj ga̱ne nej suj ni̱ ûta ga̱na̱huij ruhuâ nej suj gu̱na̱nj gi̱tsi nej suj riñan Ma̱'an.

35’Ni̱ dàj rûn' anu̱min ran riki 'ngo̱ síi, huê danj ga̱nikïn' ran nej suj ngà si-nùguàn Ma̱'an Ña'anj an ni̱ dàj rûn' gudugùn hue'ê ña'aan huê danj gùrùguì' hue'ê sa sà' gi̱'hiaj nej suj.

36Ni̱ gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej musû ni̱kï̱n' dugumîn ni̱ ànà'huìj nej sô' nga gùnùmàn si-yi̱ru'hue nej sô', dadin' ga'anj si-yi̱ru'hue nej sô' ñan garan ra̱'a 'ngo̱ síi, ni̱ nga gunumân sí dânj ni̱ nga ga̱'mi̱n sô', ni̱ orâ chre ni̱ ga̱na̱'nï̱n nej sô' riñan rahue'e ga̱tu̱ sí dânj dadin' gà' ni̱kï̱n' chru̱n nej sô' guendâ ga̱na̱'nï̱n nej sô' riñan rahue'e.

37Ga̱ nìhià' ruhuâ nej sí musû nne nì'nà', dadin' nga gùnùmàn si-yi̱ru'hue nej sô'; ni̱ yàngà' hia nỳn' gàtà ni̱ gi̱'hiaj yu̱gui síchìj dânj ma̱'an sô', ni̱ ga̱ta̱j sô' si ga̱'a̱nj ga̱ne nej sij yi'nḩn mesa ni̱ ga̱'na̱' sô' ni̱ gà'huì' sô' sa ya̱ nej sij.

38Ni̱ nùnj si ga̱'na̱' sí yi̱ru'hue dânj ruhuâ 'ngo̱ si aga' yùhuìj i ne' ñàn' mánj, nej si ga̱'na̱' sô' ruhuâ 'ngo̱ aga' huà'nỳnj ïn ne' ruhuâ si̱'nï̱n' mánj, ni̱ si hua̱ nì'nà' sí dânj nne sô' gànàrì' sí yi̱ru'hue dânj, ni̱ ûta ga̱huin nìhià' ruhuâ sô' ni'in sô' nej si-musû sô'.

39Ni̱ gu̱nïn nej suj nuguan' nânj, ni̱ si gà' ni'in 'ngo̱ sí huin rej nej sílìj i dàj orâ ga̱'na̱' sí tu̱u, ni̱ ga̱ne nì'nà' sô' ni̱ du̱gumîn sô' dukuâ sô', ni̱ si̱ ga'nỹnj sô' gi̱'hiaj tu̱ sí tu̱u sa màn ruhuâ dukuâ sô'.

40Ni̱ huê danj na̱nj ga̱ne nì'nà' nej suj, ni̱ ga̱ yu̱gui nej suj dadin' ga̱'naj 'ngo̱ orâ nga nitaj si̱ ànà'huìj nej suj na̱nj ánj.

41Hiô' ni̱ gataj Pedro: Señor. Ga'min Ma̱'ân rè' nuguan' rán nânj riñan nej ñûnj nî', si ga'min Ma̱'ân rè' riñan daran' nej guiì sà'.

42Ni̱ gataj Ma̱'an Señor: —Ahuin sí musû huin sí ûta hue'ê dagahuin ni̱ ûta hue'ê garânj da'nga' ruhuâ, dadin' huê sí musû gi'hiaj dànanj ga̱na̱huin ra̱'a suun gi̱'hiaj si-yiru'hue sô', dadin' àsìj nngaj gui gi'hiaj yu̱gui sô' ni̱ ga'hui' sô' sa ya̱ nej guiì màn dukuâ si-yi̱ru'hue sô'.

43Ga̱ nìhià' ruhuâ sí musû dânj, si huê dànanj gi'hiaj sô' nne sô', nga ga̱'na̱' si-yi̱ru'hue sô'.

44Yàngà' hia nỳn' gàtà si ga̱chru̱n su̱n yi̱ru'hue dânj guendâ gi̱nikaj ñu'unj sô' riñan daran' nej rasu̱n màn ruhuâ dukuâ yi̱ru'hue dânj.

45Sani̱ si ga̱ta̱j sí musû dânj gu̱nïn nimân sô': Gahuin ràn si-yi̱ru'huej ga̱'na̱' sô'; huê danj ni̱ gàyì'ì sô' ni̱ gà'huì' sô' ni'hiaj nej musû na'uu ngà nej musû yànà ri̱ña̱n ni̱ka̱j ñu'unj sô', ni̱ sê man si yâ sô' ni̱ go'o sô' dadin' nagunỹn sô',

46Huê dânj ni̱ ga̱'na̱' si-yi̱ru'hue sô' 'ngo̱ gui nga nitaj si̱ ànà'huìj sô', ni̱ 'ngo̱ orâ nga nitaj si ni'in sô', ni̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n sô' gi̱'hiaj si-yi̱ru'hue sô', ni̱ ga̱'ne̱ si-

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

yiru'hue sô' sun ganahuin ra'a sô' ni gune' sô' gane sí dânj ñan nne nej sí nitaj si dagahuin.

47’Ni sí musû ni'in sà' ahuin sa garan' ruhuâ si-yiru'hue sô' dagahuin sô', ni nun gi'hiaj yugui sô' ma'an sô', ni nun dagahuin sô' sa garan' ruhuâ si-yiru'hue sô, ni ûta nìko kastîgu ganahuin ra'a sô'.

48Sani guiì nun ni'in si gakïn'ïn huin sa gi'hiaj ninj, ni ninaj doj giran' sañun ninj; dadin' daran' nej guiì ganahuin ra'a nìko si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni ûta nìko gànàchìn' Ma'an Ña'anj an guenda riñan ninj.

49’Ga'ná ni gachrûnj ña'aan riñan hio'óo, ni ûta huin ruhuâj si ûta hio ganun man ga'an nïn' gàchrà'.

50Ni da'huí gàtà' nnej ni hua niñan si gàchìnj riñan 'ngo sañuun ûta chì' hua ni hua niñan si giran' sàñùnj; ni ûta gananîn ruhuâj nda gui gùyùmàn sañun dânj.

51Ganîn ruhuâ nej suj si ga'ná guendâ gi'hia ga dïn'ïnj riñan hio'ó nî'. Sê danj huin mánj: Sa tâ huin si ga'ná guendâ gìyìchrà' da'aj nej dùguì' nej guiì.

52Ni àsìj hiaj ni gayakaj ga'anj ne' ñaan, ni si màn ùn'ùn' nej dùguì' nej guiì ruhuâ 'ngo hue'e ni gìyìchrà' da'aj ninj dadin' hua da'aj ninj gùyùmàn ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni a'ngô da'aj ninj si guyumân ruhuâ, huà'nïnj ran' ninj ganakaj dugui' ni gùnïn' ninj ngà huìj ran ninj, ni gùnïn' huìj ran' ninj ngà huà'nïnj ran' ninj.

53Ni gìyìchrà' da'aj ninj ni gùnïn' síchìj achij dânj ngà da'nin na'u sô', ni gùnïn' sí hua lij dânj ngà rej sô'; ni gùnïn' yugûn' achij dânj ngà da'nin yànà ñûn', ni gunïn' siyànà dânj ngà nni, ni gùnïn' yugûn achij dânj ngà da'nin yàkò' ñûn', ni gùnïn' siyànà yàkò' dânj ngà nni yiche.

54Ni huê danj nanj gataj Ma'an Jesús gunïn nej guiì rìgì màn hiuj dânj: —Ni nga gini'in nej suj mân nnga ne' gatûj gui ni gataj nej suj: Ûta gàmàn' rû'huaj nanj ánj; ni huê danj gahuin yàngà'.

55Ni nga gahui nanèe ne' riki ni gataj nej suj: Gahuin ña'an rû'huaj; ni huê danj gahuin yàngà'.

56Sí gidigañu'unj suj gà' man'. Chrun nej suj gayakaj guendâ nej suj dàj hua yàtà'a ni dàj hua riñan hio'ó. Sani nùnj huin saj ni nitaj si gayakaj guendâ nej suj dàj hua diû nânj rà'aj.

57’Nùnj huin saj ni nitaj si dugu'nïn' nej suj, gi'hiaj nej suj sa nikaa siganînj nej ma'an nej suj rà'aj.

58Nga nïn' hua nì'nà' nej suj ruhuâ yumiguìi nânj, ni dugu'nïn' nej suj ni gàchìnj nej suj nimân nìko riñan sí riñan gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, dadin' sisi si ganachin' nej suj nimân nìko rayi'î si-gakïn' nej suj, ni hua nanj tàj gè gakïn' dânj riñan guesì, ni rayi'î gakïn' dânj ni gahuin kastîgu nej suj gi'hiaj guesì, ni gune' ninïn' sô' nej suj ni ga'anj nej suj dukuâ ga'a nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

59Gàtà sisi̱ si̱ ga'hue ga̱tu̱ nej suj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an, sisi̱ si̱ gananikàj ruhuâ nej suj rayi'î si-ga̱kïn' nej suj mánj.

San Lucas 13

1Ni̱ huê gè diû nânj nikïn' da̱'a̱j nej sí dânj ni̱ ganata' nej sô' riñan Ma̱'an Jesús, dàj giran' nej sí màn yuman' Galilea nga dagahui' Pilato ni̱ dunachej sô' tun nej sí dânj, ngà tun nej yuku ga'hui' nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

2Nanikàj Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Ganĩn ruhuâ nej suj si nej sí galileo giran' dànanj, ni̱ gahuin nej sô' sí ga̱ki̱n' doj gà' da' a'ngô da̱'a̱j nej sí galileo ruhuâ nej suj nî'.

3Ñùnj taj: Ni̱ sê danj huin mánj; ni̱ sisi̱ si̱ nanikàj ruhuâ nej suj rayi'î si-ga̱kïn' nej suj, ni̱ gu̱ña̱n chre ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ daran' nej suj.

4Ganĩn ruhuâ nej suj si nej sí ga̱ki̱n' doj gahuin nej yi̱nu̱n' huà'nĩnj nej sí yìchràj gata' hue' yàkàn gane Siloé gà' da' nej sí màn yuman' Jerusalén nî'.

5Ñùnj taj: Ni̱ sê danj huin mánj; ni̱ sisi̱ si̱ gananikàj ruhuâ nej suj rayi'î nej gaki̱n' gi'hiaj nej suj, ni̱ gu̱ña̱n chre ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ daran' nej suj.

6Ni̱ ga'min Ma̱'an Jesús nuguan' ráan ni̱ gata: —Gana'chrîj 'ngo̱ sí dânj 'ngo̱ chrun îgu ñan màn nej chrun uba, ni̱ ga'na' nànà'huì' sô' chruj îgu raa̱ chrun dânj, sani̱ nu̱n gìrì' sô' gà' si̱ 'ngo̱ chruj îgu ya̱ sô' raa̱ chrun dânj.

7Ni̱ gataj sô' gu̱nïn sí dugumîn nej chrun uba: "Gà' gisîj hio' huà'nĩnj ïn 'na' nànà'huìj chruj îgu raa̱ chrun nânj, sani̱ nitaj chruj îgu mân raj mánj; ga̱'ne̱' chrun dan na̱nj ánj. Nùnj huin saj ni̱ gudurë' chre hio'óo rà'aj."

8Hiô' ni̱ nanikàj sí dugumîn chrun îgu ni̱ gataj sô': "Señor gu̱du̱nâj sò' ga̱ne chrun îgu dan da' hua̱ gè hio' nan, ni̱ gàn gànìkà yi'ij, ni̱ ga̱chrá a'nuj yi'ij.

9Ni̱ si ne' ña̱n doj ni̱ nitaj chruj îgu ga̱hiu raj, ni̱ dùgùnàj huaj; ni̱ gìyì'nej na̱nj ánj."

10Ni̱ huin gui ganarânj ruhuâ nga gidigân Ma̱'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui.

11Ni̱ hiuj dânj nne 'ngo̱ siyànàa ni̱ gà' gisîj yi̱nu̱n' huà'nĩnj hio'o gara'hue̱' yi'ìi siyànà dânj, ni̱ hua̱ ni̱tu̱ yichrá siyànà dânj, ni̱ gà' si doj sînj na'hue ga̱na̱huin ni̱ka̱ yichrá siyànà dânj.

12Ni̱ nga gini'in Ma̱'an Jesús siyànà nânj, ni̱ gakïn ni̱ gata: Hia̱j ni̱ gà' giyî'nej si-yì'ìt.

13Ni̱ guta' Ma̱'an Jesús ra'a yichrá siyànà dânj; ni̱ ganahuin ni̱ka̱ yichra ni̱ ga'min hue'ej yi'î Ma̱'an Ña'anj an.

14Sani̱ gina'an ruhuâ sí a'nïn' riñan hue' huin nuhuî nne hiuj dânj, guendâ gi'hiaj Ma̱'an Jesús si̱ ganahuin siyànà dânj 'ngo̱ gui ganarânj rûhua, ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej guiì màn hiuj dânj: —Huàtàn' gui ga̱'hue gi'hiaj sun'; ni̱ nej gui dânj ga̱'na̱' nej suj, ni̱ ga̱'hue ga̱na̱huin nej suj, sani̱ gui ganarânj ruhuâ ni̱ si̱ ga'hue mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Sí digañu'unj un huin nej suj nạnj ánj. Nitaj si ganachi da' go'ngọ nej suj dân nej suj rô ngà dân nej suj urruj u gui ganarânj rûhua guendâ dụgo'o nej suj nnee nej yô' rà' saj ûn'.

16Dadin' siyànà nânj nị dànanj huin doj gà' da' dân nej suj rô ngà dân nej suj urruj u dadin' huin da'ní sachij Abraham, nị gà' gisîj yịnụn' huà'nỉnj hio'o gumînj sichre siyànà dan. Nị sị ga'hue gạnạchí nị gịyị'nẹ yi'ì àrà'huè' man gui ganarânj ruhuâ rà' saj ûn'.

17Nga gisîj gataj Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị giri' daran' nej sí gunïn' nngaj sinà'àj a; sanị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej gui yùmàn'an rayi'î nej sa sà' gi'hiaj Mạ'an.

18Nị gataj Mạ'anj Jesús: —Ahuin si ngà gạ'hue gạyạkọ' da'nga'a ngà Mạ'an Ña'anj nịkạj sụn riñun', nị ahuin si ngà gạ'hue gị'hiaj gụñụn' ngà Mạ'an rà'aj.

19Huaj dàj rûn' hua kạn kuej staj, nị gida'a 'ngọ sí dânj kạn nânj nị ga'anj gùnùn sô' ñạn màn a'ngô dạ'ạj nej kuej huin si'hiaj sô'; nị gachi nị gahuin 'ngọ chrun nìko nị gi'hiaj nej yataj aché yàtà'a sigîtỉnj ra'a chrun dânj.

20Nanikàj ñûn Mạ'an Jesús nị gata: —Ahuin sị ngà gị'hiaj gùñànj dàj nikaj sụn Mạ'an Ñạ'ạnj an rà'aj.

21Huin dàj rûn huin chru dunu'man'an, nị gida'a 'ngọ siyànàa chru dunu'man dânj nị gachri huìj huà'nỉnj da'nga' giriñun' chru arina ngà a'ngô nej kïnj sà'a, huê danj nị gunu'man' daran' kïnj dânj gi'hia.

22Nị gachîn Mạ'an Jesús ñan nngaj nej yuman' snà'ànj an, nị ñan nngaj nej yuman'an, nị gidiganj riñan nej guiì, nị gachinj ga'an Jerusalén.

23Nị gataj 'ngọ nej sí màn hiuj dânj gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, dọj nỉn' nej guiì huin sa gạnạnịn nạnj nî'. Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata:

24—Gị'hiaj guesâ nej suj gạtụ nej suj riñan rahue' huạ chruj riñan; dadin' ñùnj taj si ûta gà'ì nej guiì gạnịn ruhuâ gạtụ, sanị sị gạ'hue gạtụ ninj mánj.

25Ne' rùkù nga gà' ganachi sí nịkạj ñu'unj hue' dânj nị ganarán sô' riñan rahue'e, nị nga nikïn' nej suj ne' yẹ'e nị gàyì'ì nej suj nị gịta ra'a nej suj riñan rahue' dânj, nị gạtạj nej suj: “Señor, Señor, gạnạ'nịn Mạ'ân rè' riñan rahue'e gạtụ nej ñûnj.” Nị nànìkàj sô' nị gạtạj sô' gụnïn nej suj: “Nun ni'ín dànè' 'nạ' nej suj mánj.”

26Hiô' nị gàyì'ì nej suj nị gạtạj nej suj: “Yâ nej ñûnj nị go'o nej ñûnj ngà Mạ'ân rè', nị gidigân Mạ'ân rè' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ ra'hue huin yiñán nej ñûnj.”

27Sanị gạtạj Mạ'an Señor gụnïn nej suj: “Gà' gatâ si nun ni'ín ahuin yuman' huin nej suj; nị gụxụn daran' nej suj mạ'an nej suj riñânj, dadin' huin nej suj guiì gạninỉn' huaa.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Ni̱ nga gini'in nej suj sisi̱ si̱ ga̱'hue ga̱tu̱ nej suj ña̱n ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an ga̱ne nej suj, hiô' ni̱ gayi'ì nej suj ni̱ gu̱du̱gue̱'e nej suj ni̱ nda ya̱ ru̱j ña̱n' nej suj, dadin' gi̱ni̱'i̱n nej suj si ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an nne Abraham, Isaac, Jacob, ni̱ daran' nej sô' gataj dàj ga̱huin.

29Dadin' ga̱'na̱' nej guiì màn ne' gisîj gui ni̱ ne' gatûj gui, ni̱ ga̱'na̱' nej guiì màn ne' yìchràj a ni̱ ne' ri̱ki ni̱ ga̱'na̱' ga̱ne ninj yi'nḿn mesa ña̱n nne Ma̱'an Ña'anj an gi̱nikaj sunj.

30Hiô' ni̱ nej guiì nitaj nùnj huin riñan yumiguìi nânj ni̱ ga̱na̱huin ninj guiì si̱ni̱ïn riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nej guiì ni̱ka̱j sun yàkàan ruhuâ yumiguìi nânj ni̱ nitaj nùnj ga̱huin ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

31Ni̱ huê gè gui dânj guyumân da̱'a̱j nej sí fariseo, ni̱ gataj nej sô': —Gu̱xu̱n ma̱'ân' ni̱ ga̱'a̱nj', dadin' da̱gahui' Herodes sò' ruhuâ sij na̱nj ánj.

32Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí dânj: —Ga̱'a̱nj nej suj, ni̱ ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn yune dânj: “Gi̱ni̱'hiaj' dadin' hia̱j ngà a'hioj gìrìj nej nanè kïj hua̱a ruhuâ nimân nej guiì ni̱ gi̱'hia si̱ ga̱na̱huin nej guiì a'nan'an, ni̱ ga̱chi̱n huà'nìnj gui ni̱ ga̱na̱hui si-sùnj.”

33Sani̱ ña̱'a̱n huaj, si gàchè si-chrê hia̱j ngà a'hioj ni̱ ga̱chi̱n a'hioj, dadin' nitaj si dùgùnàj huaj si gàhuì' 'ngo̱ sí yàngà' gataj dàj ga̱huin nda ga̱n' xi riñan yuman' snà'ànj Jerusalén mánj.

34’Jerusalén, Jerusalén, ûta gi̱ran' sàñùn' dadin' dagahui' nej sô' gataj dàj ga̱huin, ni̱ garrûn' hiëj nej sí ga̱'nḿn Ma̱'an Ña'anj an guchi' riñan'. Ûta gà'ì ganîn ruhuâj na̱gi̱'hiaj chre̱j nej da'nít, dàj rûn' gi'hiaj nej yuchee nga ganachrîj nej xuj nej da'ní nej xuj riki si-ga̱chi nej xuj sani̱ nun ga̱'hue̱j ga̱ra̱n yina' mánj.

35Huê danj ni̱ gùnàj dukuâ nej suj ni̱ nda dïn'ïnj chre ga̱huin ruhuaj; huê danj gatâ ni̱ si̱ gini'în' ñùnj gà' mánj, nda gùyùmàn diû nga ga̱ta̱j nej suj: “Ûta hue'ê hua sa gi̱'hiaj sa ga̱'na̱' ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor.”

San Lucas 14

1Gahuin 'ngo̱ gui ganarânj rûhua, ni̱ gatûj Ma̱'an Jesús guendâ yaj dukuâ 'ngo̱ sí ni̱ka̱j suun, ni̱ huin sô' yi'nïn' nej sí fariseo, ni̱ nne a'ngô da̱'a̱j nej sí fariseo guendâ ga̱ya̱ka̱j guendâ nej sô' sa gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

2Ni̱ ni̱kïn' 'ngo̱ sí 'nìnj yi'ì gu'maan riñan Ma̱'an Jesús.

3Hiô' ni̱ ga'min Ma̱'an Jesús riñan nej sí gidigân si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ngà riñan nej sí fariseo, ni̱ gata: —Dùgùnàj hua̱j gi̱'hio' ga̱na̱huin nej guiì a'nan'an gui ganarânj rûhua ruhuâ nej suj nî'.

4Sani̱ dḿn ga du'hua nej sô'. Ni̱ gida'a Ma̱'an Jesús sí a'nan' dânj, ni̱ gi'hia ganahuin sô' ni̱ gana'nïn nan' sô' dukuâ sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ ga̱'mi̱n Ma̱'an Jesús riñan nej sí dânj, ni̱ gata: —Ahuin go'ngo̱ nej suj ni̱ si dân nej suj urruj u nej si dân nej suj rô gininj ruhuâ 'ngo̱ hiu'uj u, ni̱ si̱ ganari nej suj nda nanè chre yuku dânj, nùnj huin si̱ gui guetàn'an huin rà' saj ûn'.

6Ni̱ nun gìrì' nej sij gà' si̱ 'ngo̱ nuguan'an du̱nanikàj nej sij riñan Ma̱'an Jesús mánj.

7Ni̱ gini'hiaj Ma̱'an Jesús si ganagui nej sí dânj mesa ni̱kï̱n' dukuán ne' ña̱an guendâ ga̱ne nej sô' ni̱ ga'min nuguan' ráan ni̱ gata:

8—Nga gakḯn 'ngo̱ guiì ga̱'a̱nj' 'ngo̱ gi'ñanj ña̱n ga̱ra̱n ra̱'a ngo̱ síi nga gayakaj sô' nika sô', ni̱ si̱ ga'anj ga̱ne' yi'nḯn mesa ni̱kï̱n' ne' ña̱an mánj, dadin' si nuhuij ni̱ hua̱ a'ngô sí huin ña̱n doj gà' da' da'hui ga̱ne yi'nḯn mesa dânj.

9Ni̱ ga̱'na̱' sí gakḯn sò' gi'ñanj dânj ni̱ ga̱ta̱j sô' gu̱nïn': "Gà'huì' sò' yi'nḯn mesa dânj ga̱ne sí nânj." Hiô' ni̱ gìrì' sinà'àj a dadin' ga̱na̱chi̱n' nda ne' rùkùu ga̱'a̱nj ga̱ne'.

10Sani̱ nga gàkï̱nj 'ngo̱ guiì ga̱'a̱nj' 'ngo̱ gi'ñanj an, ni̱ ga̱'a̱nj ga̱ne' rukû mesa ni̱kï̱n' nda dukuán ne' rùkùu, hiô' ni̱ nga gùyùmàn sí gakḯn ga'na' gi'ñanj dânj, ni̱ gataj sô' gu̱nïn': "Di̱nî̱nj, gu̱hua̱' ga̱ne' ne' ña̱an na̱nj ánj." Hiô' ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì nne rukû mesa yi'î'.

11Dadin' ahuin na̱nj sí ganî̱n ruhuâ si ûta huin sô' sí sîj doj gà' da' a'ngô nej dugui' sô', ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱huin sô' 'ngo̱ sí nitaj nùnj ga̱huin riñanj; ni̱ sí gahuin sí ninj chre ni̱ ga̱na̱huin sô' 'ngo̱ sí gi̱nikaj sun nìko riñan Ma̱'an Ña'anj an.

12Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí gi'hiaj gi'ñanj dânj: —Nga ganî̱n ruhuâ' gi̱'hiá' ngo̱ nihia nìko nej si 'ngo̱ nihia ga̱huin sti'nï̱ïn, ni̱ si̱ gakḯn' nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà' ga̱'na̱' nej sij, ni̱ si̱ gakḯn' nej dinḯnt, ni̱ si̱ gakḯn' nej duguît, ni̱ si̱ gakḯn' nej sí yi̱ru'hue nne nìchrùn' ña̱n ne', dadin' ga̱'hue gi̱'hiaj nej sij nihiaa ni̱ gàkï̱nj nej sij ga̱'a̱nj yâ' si-ni̱hia̱ nej sij, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ñûn' nihia ga̱'hui' yâ nej sij.

13Sani̱ nga ruhuâ' gi̱'hia' nihia nìko, ni̱ dùgùnàj hua̱j si̱ gàkï̱nj nej guiì gànìki, nej guiì hua̱ ru'u nneè kú, nej guiì aché gòchròj, nej guiì hua̱ go̱'oj rune ña̱n;

14hiô' ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ'; dadin' si̱ ga̱'hue gìrì' ninj na̱ri̱ki̱ ninj ra'â', sani̱ ga̱na̱huin ra'â' sa ga'hui' dânj gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an nga gànà'nï̱nj nej nîman.

15Ni̱ gunïn 'ngo̱ sí nne rukû mesa ngà ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ gataj sô' gu̱nïn Ma̱'an: —Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej sí ya̱ rachrúun ña̱n gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an.

16Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sí nânj: —Ni̱ 'ngo̱ sí dânj gi'hiaj yu̱gui 'ngo̱ nihia nìko, ni̱ gakḯn sô' ga'na' ûta gà'ì nej guiì.

17Ni̱ nga gisîj orâ gahuin sti'nï̱ïn ni̱ ga'nḯn sí dânj nej si-musû sô' ga̱'anj gàkï̱nj nej sí da'hui ga̱'na̱' ya̱ nihia sti'nï̱ïn ni̱ gataj nej sô': "Ga̱'na̱' ya̱ nej suj nihiaa dadin' gà' hua̱ yu̱gui daran'anj."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Ni̱ gayi'ì daran' nej sí dânj ni̱ gataj nej sô' si nitaj diû hua̱ riñan nej sô'. Ni̱ gataj sí si̱ni̱ïn gu̱nïn sí dânj: “Hia̱j girân 'ngo̱ hio'óo ni̱ da'huí ga̱'a̱nj ni'hia dàj hua̱ hio'ó dânj; ni̱ gachín ni̱'hia si gi̱nikaj sò' nimân nìko rayi'í.”

19Ni̱ gataj a'ngô sí dânj: “Hia̱j girân ùn'ùn' inda rô ni̱ ga̱'a̱nj gàyàkà da'nga'a dàj gi'hiaj sun nej xuj; ni̱ gachín nì'hia si gi̱nikaj' sò' nimân nìko rayi'í.”

20Ni̱ gataj a'ngô sí dânj: “Hia̱j garan ra̱'á ngà ni̱ka̱j, ni̱ rayi'î dan ni̱ si̱ ga̱'hue gà'àn mánj.”

21Huê danj ni̱ nanikàj sí musû dânj, ni̱ ga'na' gànàtà' sô' daran' sa gunïn sô' riñan si-yi̱ru'hue sô', huê danj ni̱ nga gu̱nïn si-yi̱ru'hue sô' nej nuguan' nânj ni̱ gina'an ruhuâ sô', ni̱ gataj sô' gu̱nïn sí huin si-musû sô': “Ga̱'a̱nj râ'ñanj sò' ña̱n hua̱ ra'huee ni̱ ña̱n hua̱j nej chrej gàchrà' hua̱j riki yuman'an, ni̱ gàkïnj nej gànìki, nej guiì hua̱ ru'u nneè kú ni̱ nej guiì hua̱ go̱'oj rune ña̱n ni̱ ga̱'na̱' ninj si-gi̱'ña̱n.”

22Ni̱ gataj sí musû dânj: “Dàj rûn' ga'nïn' su̱n Ma̱'ân rè' ni̱ huê danj gi'hia, sani̱ hua̱ na̱nj hua̱ nî'nïnj ña̱n ga̱ne nej guiì.”

23Ni̱ gataj sí yiru'hue dânj gu̱nïn si-musû sô': “Ga̱'a̱nj' ña̱n hua̱j nej chrej ga'àan ngà ña̱n hua̱j nej chrej gàtïïn, ni̱ gi'hiaj guesâ' ga̱tu̱ nej sij, da'nga ni̱ ga̱chra ruhuâ dukuá.

24Dadin' ñùnj taj ni̱ gà' si̱ 'ngo̱ nej sí ri̱ña̱n ga'nîn ga'anj gàkïnj nej sij ni̱ si̱ ga'na' ya̱ nej sô' si-nìhiàj mánj.”

25Ni̱ hua̱j ûta gà'ì nej guiì ngà Ma̱'an Jesús; ni̱ nanika ni̱ gata gu̱nïn ninj:

26—Si̱ hua̱ 'ngo̱ nej suj 'na̱' riñânj, ni̱ nitaj si̱ hua̱ ruhuâ nej suj gu̱dunâj nej suj rej nej suj, nni nej suj, ni̱ka̱ nej suj, ni̱ da'ní nej suj, ni̱ dinín nej suj, ni̱ yuguej nej suj, ni̱ nitaj si hua̱ ruhuâ nej suj gàhuì' nej suj rayi'í, ni̱ si̱ ga̱'hue gi̱nikò' nej suj rukû mánj.

27Ni̱ guiì na'huej ruhuâ ga̱ta si-rùgùtsì ni̱ na'huej ruhuâ ninj gi̱nikò' ninj rukú, ni̱ si̱ ga̱'hue ga̱huin ninj guiì ga̱'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj mánj.

28Ahuin go'ngo̱ nej suj, ganîn ruhuâ gi̱'hiaj 'ngo̱ hue' yàkàan, ni̱ sê gà' si̱ni̱n naga̱ne nej suj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj guenda dàj nìko san'anj an gìyìtïn' yi'î hue' dânj, hiô' ni̱ si garânj da'nga' ruhuâ nej suj si ni̱ka̱j nej suj san'anj an gìsìj hue' dânj hiô' ni̱ gàyì'ì nej suj ni̱ gi'hiaj sun nej suj rà' saj ûn'.

29Dadin' si gune' 'ngo̱ sí dânj yi'î 'ngo̱ hue'e, ni̱ na'hue gùnùkuaj sô' gìsìj hue' dânj gi̱'hiaj sô', ni̱ nga gini'in daran' nej guiì si na'hue gùnùkuaj sô' gìsìj hue' dânj ni̱ gàyì'ì ninj ni̱ ga̱'mi̱n duku ninj riñan sô'.

30Ni̱ ga̱ta̱j ninj: “Sí nânj gayi'ì gi'hiaj 'ngo̱ hue'e, sani̱ nu̱n gùnùkuaj sô' gìsìj hue' dânj gi'hiaj sô'.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

31Ahuin 'ngo̱ rey, nga ruhuâ sô' ga̱'a̱nj gùtà' sô' ngà a'ngô rey, ni̱ sê gà' si̱ni̱n nagane sô' ni̱ nadigi'ñun sô' si gùnùkuaj chi̱' mîn nej stadû hua̱ riñan sô' gùtà' nej sô' ngà ko̱ mîn nej stadû unïn' ngà sô' rà' saj ûn'.

32Ni̱ si garânj da'nga' ruhuâ sô' sisi̱ si̱ ga'hue gùnùkuaj sô' gùtà' sô' ngà sí unïn' ngà sô', ni̱ gà'nǹnj sô' ga̱'a̱nj 'ngo̱ yi'nïn' nej sí ginikaj si-nùguàn' sô', nga nǹn' 'na̱' ga̱n' nej sí gunïn' ngà sô' guendâ gàchìnj nì'hiaj sô' si ga̱'hue ni̱ ga̱na̱'mi̱n nguèj sô' da'nga ni̱ ganahuin nìn gimàn nej sô'.

33Huê danj, ni̱ ahuin na̱nj go'ngo̱ nej suj na'huej ruhuâ gu̱du̱nâj daran' nej rasu̱n hua̱ riñan nej suj, ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikò' nej suj rukú mánj.

34'Sa sà'a huin ñaan; sani̱ si gànàrè' man, ni̱ ahuin si ngà na̱gi̱'hiaj nì' rà'aj.

35Ni̱ gà' si̱ ga'hue ga̱huin a̱'nuj hio'óo gi̱'hia ni̱ gà' si̱ ga'hue dùnachej nej sij ngà mintû si-a̱'nuj nej yuku mánj; man guendâ gi̱rë'ë̱j nej sij ne' ye̱'e. Ni̱ ahuin na̱nj guiì tàj hiu'uj rakïj ni̱ gu̱nïn ninj.

San Lucas 15

1Ni̱ ga'na' nichì daran' nej sí ga'nêj san'anj an ngà nej sí gakï̱n'ïn riñan Ma̱'an Jesús guendâ ruhuâ nej sô' gu̱nïn nej sô' nuguan' ga̱'mi̱n.

2Ni̱ ga'min nej sí fariseo ngà nej sí chru̱n ley rayi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô': —Ganahuin ra̱'a sí nânj nej sí gakï̱n'ïn, ni̱ yâ sô' ngà nej sí dânj.

3Hiô' ni̱ ga'min Ma̱'an Jesús 'ngo̱ nuguan' ráan, ni̱ gata:

4—Ahuin go'ngo̱ nej suj, ni̱ si ni̱ka̱j nej suj 'ngo̱ sientu matsïj ï, ni̱ si ga'anj ni̱'hia 'ngo̱ yô', ni̱ si̱ gudunâj nej suj ga̱'ânj xia yi̱nu̱n' ga̱'ânj nej matsïj dânj riñan hio'ó hua̱ ni'nǹnj ïn, ni̱ ga̱'anj nana'hui' nej suj yuku ga'anj ni̱'hia dânj, ni̱ sê nda gànàrì' nej suj yuku dânj ni̱ gahuin hia ruhuâ nej suj rà' saj ûn'.

5Ni̱ nga ganari' sô' matsïj ga'anj ni̱'hia dânj, ni̱ guta' sô' dakan yikó sô' ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô'.

6Ni̱ nga gunukui' sô' dukuâ sô', ni̱ nagi'hiaj chre̱' sô' nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô' ni̱ nej sí nne nìchrùn' ña̱n nne sô', ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sí dânj: "Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj ngàj, dadin' ganari'í dán matsïj ga'anj ni̱'hia."

7Huê danj tâ ni̱ dànanj ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' màn yàtà'a nga nanikàj ruhuâ 'ngo̱ síi rayi'î si-ga̱kïn' sô', gà' da' ga̱'ânj xia yi̱nu̱n' ga̱'ânj nej sí gi'hiaj sa sà'aj dadin' nitaj si 'hiaj nej sô' nànìkàj ruhuâ nej sô' dadin' nitaj gakï̱n'ïn ata nej sô'.

8'Gi̱'hio' guenda si 'ngo̱ siyànà dânj nikaj chi̱' san'anj huin plata, ni̱ ga'anj ni̱'hia 'ngo̱ rïn sa'anj dânj, ni̱ sê ga̱na̱chru̱nj ña'an gudugùun, ni̱ gànàkaj ruhuâ hue'e, ni̱ nànà'huìj nda gu̱dadû chre nda gànàrì'ìj sa'anj dânj rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ nga ganari'ij sa'anj dânj, ni̱ na̱gi̱'hia̱j chrej nej siyànà ni̱ka̱j dugui' nngaj ni̱ nej siyànà nne nìchrùn' ña̱n nne, ni̱ gata gu̱nïn nej siyànà dânj: “Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj ngàj, dadin' ganari'í sa'anj ga'anj ni̱'hia̱a.”

10Huê danj tâ ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej ángel màn ña̱n nne Ma̱'an Ña'anj an nga gananikàj ruhuâ 'ngo̱ síi rayi'î si-ga̱kïn' sô'.

11Huê danj na̱nj gataj Ma̱'an Jesús: —'Ngo̱ sí dânj ni̱ hua̱ huìj da'nin na'u sô';

12Ni̱ gataj sí hua̱ lij doj dânj gu̱nïn rej sô': “Tâj, na̱ri̱ki̱ sò' nej rasu̱n da'huí ga̱na̱huin ra'á.” Huê danj ni̱ gunuchra' da̱'a̱j síchìj dânj nej rasu̱un ni̱ ga'hui' sô' ra'a da'ní sô'.

13Ni̱ nun ga̱chi̱n gà'ì gui, ni̱ ganaran' sí hua̱ lij dânj daran' nej rasu̱n huin si'hiaj sô'; huê danj ni̱ ga'anj ga̱n' sô' a'ngô yuman'an; ni̱ hiuj dânj dunahuij nïn' sô' daran' nej sa ganahuin ra̱'a sô', ni̱ gi'hiaj sô' dàj garan' ruhuâ sô' ni̱ gudurë' nïn' sô' ma̱'an sô' riñan nej gakï̱n'ïn.

14Ni̱ nga ganahuij nïn' daran' si-sa̱n'a̱nj sô' gi'hiaj sô', hiô' ni̱ guyumân 'ngo̱ diû yi̱'na̱a riñan yuman' ñan ga̱'anj sô', huê danj ni̱ gayi̱'ij ni̱ gachin sa ya̱ sô'.

15Ni̱ ga'anj nànà'huì' sô suun riñan 'ngo̱ sí nne ruhuâ yuman' dânj, ni̱ ga'nḯn sí dânj ga'anj sô' si-ranchû sí dânj, guendâ du̱gumîn sô' nej yaká huin dân sí yi̱ru'hue dânj.

16Ni̱ ûta huin ruhuâ sô' ya̱ sô' sa yâ nej yakáa guendâ ruhuâ sô' ga̱huin ran riki sô', sani̱ nitaj gà' si̱ 'ngo̱ sí gà'huì' sa ya̱ sô'.

17Huê danj ni̱ gananun ruhuâ sô' ni'in sô' rej sô' ni̱ gataj sô' gu̱nïn ma̱'an sô': “Ûta gà'ì nej sí gi'hiaj suun mân dukuâ rê ni̱ nitaj sa gàchin ya̱ nej sô', ni̱ ñùnj nne hiuj nânj ni̱ ûta ganachinj yi'naa rikí rû'huaj na̱nj ánj.

18Gànàyùmànj ni̱ nà'ànj ña̱n nne rê ni̱ gàtà gu̱nïn sô': Tâj, gi'hia gakï̱n'ïn riñan Ma̱'an Ña̱'a̱nj nne yàtà'a, ni̱ huê danj na̱nj gi'hia gakï̱n'ïn riñan ma̱'ân rè'.

19Nitaj guèndàj si ga̱ta̱j rè' si huín da'ní rè' gà' mánj; gi̱'hia rè' si ga̱huin dàj rûn huin go'ngo̱ nej musû 'nïnj gi'hiaj sun riñan rè'.”

20Ni̱ ganayumàn sí dânj, ni̱ nan' sô' ña̱n nne rej sô'. ’Ni̱ nga nïn' nikïn' sô' nda ga̱n', ni̱ gini'in rej sô' si ni̱kï̱n' sô' hiuj dânj, ni̱ gananîn àko ruhuâ sô' ni'in sô' sí dânj, ni̱ gunânj sô' ga'anj sô' ñan ni̱kï̱n' sí dânj, ni̱ gananan sô' yihiâ sí dânj, ni̱ ga'hui' sô' ru'u yi'nḯn riñan sí nânj.

21Ni̱ gataj sí dânj gu̱nïn rej sô': “Taj, gi'hia gakï̱n'ïn riñan Ma̱'an Ña̱'a̱nj nne yàtà'a ni̱ huê danj na̱nj gi'hia gakï̱n'ïn riñan rè', ni̱ nitaj guèndàj si̱ ga̱ta̱j rè' si huín da'ní rè' gà' mánj.”

22Sani̱ gataj rej sí dânj gu̱nïn nej si-musû sô': “Gi̱ri̱ nej suj atsîj hua̱ sà' doj, ni̱ gà'huì' nej suj gi̱nun sij; ni̱ gà'nïnj nej suj 'ngo̱ se'ej e dêj ra'a sij, ni̱ gà'huì' nej suj ganïnj ga̱na̱chri̱ sij dakó sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Nị gịnikaj nej suj rô ganaminj in gạ'nạ' nej suj nị dạgahui' nej suj rô dânj, nị yâ nê' nị gahuin gi'ñanj an gimàn nê';

24Dadin' da'nin na'ûj nị gahuin sô' dàj rûn' gahuin 'ngọ sí gà' gahui'i, sanị ganahuin nì'nà' sô' nị ga'anj nị'hia sô', sanị ganari'í sô'." Huê danj nị gayi'ì nej sij nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij.

25'Nị kïj ï gạ'anj da'ní síchìj nânj sí achij i; nị nga gunumân sô', nị 'nạ' nìchrùn' sô' ñạn nne hue'e, nị gunïn sô' si ûta huin chra'a nị ûta giran'ânj nej guiì mân ninj;

26nị gakḯn sô' 'ngọ nej si-musû sô' nị gachín na'anj sô' nị gataj sô' nùnj huin saj nị huin dànanj rà'aj.

27Nị gataj si-musû sô' gụnïn sô': "Dinî̂nt gunumân; nị ga'nïn' rét suun si dạgahui' nej ñûnj rô ganaminj in, dadin' huạ sà' sij nị huạ ran sij gunumân sij ganahuin ra'a rê'."

28Hiô' nị gina'an ruhuâ sí dânj, nị nun gạ'huẹj sô' gạtụ sô' ruhuâ hue'e. Huê danj nị gahui rej sô' ne' yẹ' hue'e, nị gachín nì'hiaj síchìj dânj sị gạtụ sô' ruhuâ hue'e.

29Sanị nanikàj sí dânj nị gataj sô' gụnïn rej sô': "Ni'hiaj sò' dadin' gà' sîj ûta gà'ì hio'o gi'hiaj sûnj riñan', nị nitaj àmàn guduna si gạdạgahuín riñan', sanị nitaj àmàn girikî' 'ngọ stane lij nị dạgahuí guendâ gị'hia gi'ñanj an nị gạnạhuin nìhià' ruhuâj ngà nej sí nịkạj dugui' ngàj huạj nî̂nj.

30Sanị gunumân da'nít, nị ganahuij nì̀n' si-sạn'ạnjt gutïn' sij ngà nej siyànà gudu'huêj mạ'an, nị ga'nî̂n' suun sị dạgahui' nej musu rô ganaminj in yạ sij huaj nî̂nj."

31Hiô' nị gataj síchìj dânj: "Dạ'ninj, daran' diû nne' ngàj, nị daran' nej rasụn huạ riñânj huin si'hiât.

32Dadin' ñạ'ạn huaj si gi'hia 'ngọ gi'ñanj an nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nê', dadin' gahuin dinḯnt 'ngọ sí gà' gahui'i, sanị gana'nî̂nj sij; ga'ânj nị'hiạ sij, sanị ganari' sij."

San Lucas 16

1Nị huê danj nạnj gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: — 'Ngọ sí dânj nị sí yịru'hue huin sô' nị huạ 'ngọ sí nịkạj ñu'unj dukuâ sô', nị garânj ruhuâ nej guiì rayi'î sí dugumîn dukuâ sí yịru'hue dânj guendâ garânj sun yìkòj ruhuâ nì̀n' sô' si'hiaj yiru'hue dânj.

2Hiô' nị gakḯn sí yịru'hue dânj sí ginikaj sụn riñan si'hiaj sô', nị gataj sô' gụnïn sí nânj: "Nùnj huin saj nị gunḯn dànanj rayi'î' rà'aj. Nạrịkị sò' guenda dàj dugumîn' nej si'hiâ aj nḯnj, dadin' sị gạ'hue gịnikaj sụn' riñânj nej si'hiâ gà' mánj."

3Hiô' nị gataj sí dânj gụnïn mạ'an sô': "Nùnj huin si gị'hia hiạj rà'aj. Dadin' gạ'nẹ si-yịru'huej suun ra'á, nị sị ga'hue gạn hiu'uj u, dadin' nitaj guesâj, nị si gachîn karida, dadin' ûta sinà'àj huin riñanj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Gà' ni'ín nùnj huin si gi̱'hia nga gi̱yi̱'ne̱ suun ra'á, ô' ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej guiì ñùnj ni̱ gané dukuâ ninj.”

5Ni̱ ganakḯn sí dânj da' go'ngo̱ nej sí da'hui riñan si-yi̱ru'hue sô', ni̱ gataj sô' gu̱nïn sí si̱ni̱n dânj: “Andaj da'huî' riñan si-yi̱ru'huej rà'aj.”

6Ni̱ gataj sí dânj: “'Ngo̱ sientu barril gasîti da'huí.” Ni̱ gataj sí ni̱ka̱j ñu'unj dânj: “Hio ga̱'a̱nj ga̱ne sò' ni̱ ga̱chru̱n' riñan ñanj gi'hiaj yìtḭ̀nj dadin' na̱ru'hue' man huìj xia chi̱' barril.”

7Ne' rùkù ni̱ gataj sí ni̱ka̱j ñu'unj dânj gu̱nïn a'ngô musu: “Andaj da'huî' riñan si-yi̱ru'huej rà'aj.” Ni̱ gataj sí dânj: 'Ngo̱ siêntu nnanj hia' trigu da'huí. Ni̱ gataj sí ni̱ka̱j ñu'unj dânj: “Hio ga̱'a̱nj ga̱ne sò' ni̱ ga̱chru̱n' riñan ñanj gi'hiaj yìtḭ̀nj dadin' ga̱na̱ru'hue' man ga̱'a̱nj xia nnanj hia'a na̱nj ánj.”

8Ni̱ ga'min hue'ê si-yi̱ru'hue sí musu a'nan' nânj rayi'î sô' guendâ ûta hue'ê nadigi'ñûn sô' sa gi'hiaj sô'. Dadin' nej sí nun ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dànanj ûta sà' nadigi'ñûn nej sô' dàj gi̱'hiaj sun nej sô' ni̱ dàj guruguñu'unj nej sô' a'ngô nej guiì, gà' da' nej sí ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

9’Ñùnj taj: Ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj sa ga̱chin riñan nej guiì ni̱ ginikaj dugui' ninj ngà nej suj, ni̱ gi̱nikaj dugui' nìgànj ninj ngà nej suj ñan gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

10’Ni̱ guiì ganahuin ra̱'a do̱j ni̱ ûta hue'ê dugumîn ninj sa ga̱na̱huin ra̱'a ninj, ni̱ si ga̱na̱huin ra̱'a ninj nìko doj ni̱ huê danj na̱nj ûta hue'ê gu̱du̱gumîn ninj sa ga̱na̱huin ra̱'a ninj; ni̱ guiì ganahuin ra̱'a do̱j sani̱ nun ga̱'hue gu̱du̱gumîn ninj, ni̱ si̱ ganahuin ra̱'a ninj nìko doj ni̱ gà' danj ni̱ si̱ ga̱'hue gu̱du̱gumîn ninj mánj.

11Hiô' ni̱ si ganahuin ra̱'a nej suj ûta gà'ì nej rasu̱un ni̱ hua̱ yi̱ru'hue nej suj sani̱ nun ga̱'hue ga̱huin chru̱n nej suj dàj gudugumîn hue'ê nej suj nej rasu̱n dânj. Ni̱ ahuin sí gùyùmàn ruhuâ ni'in nej suj ni̱ du̱guta su̱n sô' rasu̱n yàngà'a riñan nej suj rà'aj.

12Ni̱ si nun ga̱'hue du̱gumîn hue'ê nej suj nej rasu̱n ânèj e, ni̱ ga̱'hue ri̱ki̱ Ma̱'an Ña'anj an nej rasu̱n ga̱huin si̱'hiaj nej suj na̱nj nî'.

13’Gà' si 'ngo̱ mûsu si̱ ga̱'hue gi̱'hiaj su̱n riñan huìj yiru'huee mánj: Dadin' gi̱ni̱nj 'ì 'ngo̱ yiru'hue riñan sô' ni̱ ga̱ 'ì doj ruhuâ sô' ni'in sô' a'ngô yiru'huee, nej si ûta gi̱ni̱nj hue'ê 'ngo̱ yiru'hue riñan sô', nej sij ûta a'nan' gi̱ni̱nj a'ngô yiru'hue dânj riñan sô'. Huê danj ni̱ ga̱na̱gui̱ nej suj ahuin go'ngo̱ sa ri̱ña̱n da̱gahuin nej suj, si riñan Ma̱'an Ña'anj an nî', si riñan nej rasu̱n gi̱'hiaj ga̱huin yi̱ru'hue nej suj na̱nj ánj.

14Ni̱ gunïn nej sí fariseo, gà' ûta huaj riñan, ni̱ ûta ga̱'mi̱n duku nej sô' riñan Ma̱'an Jesús.

15Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ûta gi'hiaj nej suj si huin nej suj sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a riñan nej guiì; sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa ni'in sà' dàj hua ruhuâ nimân nej suj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dadin' nej sa ganîn ruhuâ nej guiì si huin sa ña'an doj riñan ninj, ni riñan Ma'an Ña'anj an ni huin sa kij huaa.

16'Ley ganahuin ra'a Moisés rayi'î nej sa ga'hui' nej guiì riñan Ma'an Ña'anj an ngà nej nuguan' ga'min nej sô' gataj dàj gahuin guyumân nda diû gane Juan Bautista; àsìj diû dânj gayi'ì nej sij ga'min nej sij nuguan' gi'hiaj gananiin nej guiì ni duyinga' nej sij nîn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni daran' nej guiì gi'hiaj guesâ gatu ninj ñan ginikaj sun Ma'an Ña'anj an.

17'Sani dànanj nitaj si chì' huaj si ganahuij yàtà'a ngà hio'óo, gà' da' si gachin 'ngo letra hua lij 'na' riñan si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

18'Daran' sí gudunâj nika, ni ganachi nikaj ñanj acta guendâ gudunâj dugui' nguèj nika sô' ni garan ra'a ñûn sô' ngà a'ngô siyànàa, ni gininj sô' riñan gakin' nikaj nika dugui'; ni sí ganakaj siyànà gunâj dânj ni gininj sô' riñan gakin' nikaj nika dugui' guendâ garan ra'a sô' ngà siyànà gà' garan ra'a.

19'Ga 'ngo sí yiru'huee, ni ginun sô' 'ngo a'tsîj sà' xi ni ûta nìhià' hua a'tsîj dânj, ni da' go'ngo gui ni gi'hiaj sô' 'ngo nihia sà' xi yâ sô'.

20Huê danj nanj ga 'ngo síchìj gù'nàj Lázaro ni sí ran àko huin sô', ni nngaj sô' riñan dukuâ sí yiru'hue dânj, ni ûta mân siki nîn' gàchrà' nnïnj sô'.

21Ni ûta huin ruhuâ sô' ya sô' ni gùnùmàn riki sô' gi'hiaj nej dasû lij nej rachrún gininj riki si-mesa sí yiru'hue dânj; sani ga'na' nej yuhue ni ganahuî hia nej yô' riñan siki màn nnïnj síchìj dânj.

22'Ngo gui dânj ni gahui' sí gànìki nânj, ni ga'na' ganakaj nej ángel ni ginikaj ninj ga'anj ninj ñan nne sachij Abraham síchìj nânj; ni huê danj nanj gahui' síchìj yiru'hue nânj, ni ga'anj gàchìn' nej sij sô'.

23Ni ruhuâ rúnâko nne sô' ni ûta giran' sañun sô' huê danj ni ganachinikaj ñan sô', ni gini'in sô' si nda gan' nne sachij Abraham, ni hiuj danj nne Lázaro.

24Hiô' ni ga'min síchìj yiru'hue dânj, ni gaguâj nùkuaj sô' ni gataj sô': "Tâj Abraham, gananiin àko ruhuâ rè' rayi'î, ni gi'hiá rè' si dunuchre Lázaro ra dêj ra'a sij ruhuâ nnee ni ga'na' dunuchre sij hiâj; dadin' ûta akâj nné riñan ña'aan nânj."

25Sani gataj sachij Abraham: "Da'ninj, gananun ruhuâ sò' dadin' nga ganê' riñan hio'óo ni ûta ga nej rasuun riñan' ni ûta hue'ê ga ganê', sani Lázaro ni ûta giran' sañun sô' nga gane sô' riñan hio'óo; sani hiaj ni ûta hua nìhià' ruhuâ sô' nne sô' hiuj nânj, sani sò' ni ûta aka' nnê' hiuj dânj.

26Sani a'ngô sa huaj huin si nun 'ngo yiné gùnùn xi siganînj nê', ni si hua 'ngo sí màn ne' dànanj ganïn ruhuâ gùchì' ne' danj ni nitaj dàj gaj ga'hue gùchì' sô' mánj, ni huê danj nanj si hua 'ngo nej sí màn ne' danj ganïn ruhuâ ga'na' ne' dànanj ni si ga'hue gachin sô' ga'na' sô' mánj."

27Hiô' ni gataj sí yiru'hue dânj: "Gachín ni'hia riñan' nanj tâ', ni gà'nînj rè' ga'anj Lázaro dukuâ rê,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28dadin' huạ ùn'ùn dinĩn nị ruhuâj si gànàtà' sô' riñan nej sij, da'nga nị sị ga'na' nej sij hiuj nânj dadin' ûta sạñụn hua hiuj nânj."

29Nị gataj sachij Abraham: "Gà' nịkạj nej sij si-nùguàn' Moisés ngà si-nùguàn' nej sô' gataj dàj gạhuin, nị gụnïn nej sij si-nùguàn' nej sô'."

30Hiô' nị gataj sí yịru'hue dânj: "Sê danj huin man tâ' Abraham'; dadin' si gànà'nĩnj go'ngọ nej sí gà' gahui'i nị gạ'ạnj nej sô' ñạn màn nej sij, nị gànànìkàj ruhuâ nej sij rayi'î si-gạkïn' nej sij nạnj ánj."

31Sanị gataj sachij Abraham: "Sanị si nun gụnïn nej sij nej nuguan' ga'min Moisés ngà nej sô' gataj dàj gạhuin, nị gà' dânj nị sị guyumân ruhuâ nej sij nùnj huin si gạ'ạnj 'ngọ sí gana'nĩnj siganĩnj nej nîman ñan màn nej sij mánj."

San Lucas 17

1Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: —Nitaj àmàn huaj gìyìchìn' si guyumân gakịn'ïn riñan 'ngọ guiì, sanị ûta gịran' sạñụn nej guiì gi'hiaj si gịnịnj a'ngô nej guiì gakịn'ïn nạnj ánj.

2Dànanj dùgùnàj huaj si gọdokô' hiëj to guduguâj molino yihiâ ninj, nị gụdụguê' gạ'ạnj ninj ruhuâ nne ñạ'ạnj, da'nga nị sị gidigân ninj gị'hiaj a'ngô nej guiì hiạj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an gakịn'ïn mánj.

3Gạyạkạj guendâ sò' dàj gi'hiaj mạ'ân'. 'Nị si gi'hiaj dinĩnt gakịn'ïn riñan', nị gạ'mịn' ngà sô' rayi'î gakịn' gi'hiaj sô' riñan'; nị si ganakaj guendâ sô' sa gi'hiaj sô' nị gananikàj ruhuâ sô', nị gịnikaj' nimân nìko rayi'î sô'.

4Nị si 'ngọ gui nị nda chịj gi'hiaj sô' gakịn'ïn riñan', nị nda chịj ga'na' sô' gui dânj riñan', nị gataj sô' gụnïn': "Gananikàj ruhuâj rayi'î nej gakịn' gi'hiâ riñan'", huê danj nị gịnikaj' nimân nìko rayi'î sij nạnj ánj.

5Nị gataj nej sí ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn Mạ'an Ña'anj an: —Gị'hiaj Mạ'ân rè' si gạhuin nìko doj sa gùyùmàn ruhuâ nej ñûnj.

6Hiô' nị gataj Mạ'an Señor: —Nị si gùyùmàn ruhuâ nej suj dàj rûn' hua kạn kuej staj, nị gạ'hue gạtạj nej suj gụnïn 'ngọ chrun nânj: "Gạhuị hia'a' riñan hio'óo, nị gạ'ạnj' gạnê' ruhuâ nne ñạ'ạnj", nị gụnïn sa gạ'mịn' nej suj nạnj ánj.

7'Ahuin go'ngọ nej suj, nị si huạ 'ngọ musû ga'anj gạnạchẹj do'ó nej suj nị si ga'anj gụdụgumîn sô' dân nej suj yuku, nị nga gunumân sô' ga'anj sô' kïj ï nị gạtạj nej suj gụnïn sô': "Gạchịn gạ'nạ' nị gạne' nị yạ ráj."

8Sê dànanj gataj nej suj rà' saj ûn': "Gụnụmịn ran sò' rikĩ' nị gị'hiaj yụgui' nihia sti'nĩïn, nị gà'nĩnj yàj nị gò'òj nị ne' rùkù nga gisîj yâj nị gisîj go'ôj, nị nạgạne' nị yâ' nị gọ'ọ' râj."

9Nị ga'hui' nej suj si guruhuâ sí musû dânj guendâ dagahuin sô', sun ga'nïn' nej suj riñan sô' nî'. Ganĩn ruhuâj si nitaj si ga'hui' nej suj si guruhuâ sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nị huê danj nạnj nej suj, nị nga gisîj dagahuin nej suj daran' nej sun giyi'nïn' sụn riñan nej suj, nị sị gana'huìj nej suj si rịkị Mạ'an Ña'anj an si guruhuâ nej suj nị gạtạj nej suj: “Musû nitaj si ni'ñanj an huin nej ñûnj, dadin' nej sun da'hui nej ñûnj gị'hiaj nej ñûnj, nị sun dânj dagahuin nej ñûnj nạnj ánj.”

11Nị gaché Mạ'an Jesús hua ne' Jerusalén, nị gachinj dạnịn hio'ó Samaria ngà Galilea.

12Nị nga gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ 'ngọ rânchu, nị ganari' dugui'ij ngà chị' sí nnùn yi'ì lepra nị nda gàn' ganikïn' nej sô' riñanj,

13nị ga'min nùkuaj nej sô', nị gataj nej sô': —Maestrûj, gạnạnịn àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nej ñûnj.

14Nị nga gini'in Mạ'an Jesús nej sí dânj, nị gata gụnïn nej sô': —Gạ'ạnj gịdịgân nej suj mạ'an nej suj riñan nej síchìj rej. Nị gahuin nga nìn' gaché nej sô' huaj nej sô' nị giyi'nèj yi'ì lepra nnùn nneè nej sô'.

15Hiô' nị gini'in 'ngọ sí dânj, si gà' ganahuin hue'ê' nneè kú sô', nị nanikàj sô' ga'na' sô' riñan Mạ'an Jesús nị ûta nùkuaj ga'min sô', nị ûta ga'min hue'ê sô' riñan Mạ'an Ña'anj an guendâ ganahuin hue'ê nneè kú sô'.

16Nị ganikïn' rúdàkòj sô' yi'î Mạ'an Jesús, nị ga'hui' sô' si guruhuaj; sanị sí 'nạ' yuman' Samaria huin sí dânj.

17Nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata gụnïn nej sí ga'na' gạhuin riñanj: —Sê chị' ran' nej sij ganahuin nneè kú rà' saj ûn'. Nị dànè' ga'anj a'ngô 'ìn ran' nej sô' rà'aj.

18Dadin' nun gànànìkàj nej sô' guendâ nàgà'huì' nej sô' sị guruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị sí judío huin nej sô', sanị sí nânj nị sí màn yuman' Samaria huîn sô' rà'aj.

19Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí nânj: —Gànàyùmàn sò' nị nạn' dukuât; dadin' guendâ guyumân ruhuâ' nị rayi'î dan nị ganahuîn' nạnj ánj.

20Gachín na'anj nej sí fariseo Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': Àmàn gạ'nạ' ginikaj sụn Mạ'an Ña'anj an rà'aj, nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sê sị gạtạj sna'an àmàn gạ'nạ' gịnịkaj sunj mánj,

21nị gà' si gataj nej guiì: “Huej nikïn' hiuj nan”, “nej si huej nikïn' dàmanj”; dadin' gà' nne Mạ'an Ña'anj an ginikaj sunj siganînj nej guiì nạnj ánj.

22Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: —Gạ diû nị gạnịn ruhuâ nej suj gịnị'in nej suj ñùnj, sanị sị gini'in nej suj ñùnj mánj.

23Nị gataj nej guiì: “Huej nikïn' hiuj nan”, “huej nikïn' dàmanj.” Sanị sị ga'anj nej suj, nị sị ginikò' nej suj gạ'ạnj nej suj mánj.

24Dadin' dàj rûn' gi'hia nga giràn gi'hiaj sinàn du'hui nị giyigìn nìn' gàchrà' ne' yàtà'a ngà riñan hio'óo, nị huê danj gạhuin gui nga gà'nàj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Sanı̱ gà' sı̱nı̱n gı̱ran' sa̱ñu̱n sta'ûj, nı̱ sı̱ ganahuin ra̱'a nej guiì màn diû nânj ñùnj mánj.

26Nı̱ dàj rûn' gahuin nej gui nga gane sachij Noé, nı̱ huê danj ga̱huin nga gà'nàj.

27Dadin' do̱' si yâ nej guiì, nı̱ go'o nej guiì, nı̱ garan ra̱'a ninj, nı̱ huê dànanj gi'hiaj ninj nda gui gatûj Noé ruhuâ barku nìko xi, nı̱ ûta gaman' nı̱ ganahuij daran' nej guiì gimân nga diû dânj gahui'.

28Nı̱ huê danj gi'hiaj nej guiì gimân diû nga gane sachij Lot; nı̱ do̱' si yâ ninj, nı̱ go'o ninj, nı̱ girânj ninj nej rasu̱un, nı̱ gudu'huêj ninj rasu̱un, nı̱ ganachrîj ninj nej chrun, nı̱ gi'hiaj ninj hue'e.

29Sanı̱ gui nga gahui sachij Lot ruhuâ yuman' Sodoma, nı̱ gaman' gumàn hio'ó asufri nı̱ ganahuij daran' nej guiì gahui'.

30Nı̱ huê dànanj ga̱huin gui nga ga̱'na̱' gı̱digân ñún Ma̱'án riñan nej guiì.

31’Nı̱ gui dânj nı̱ guiì tàj yichrá hue'e nı̱ si màn si'hiaj ninj ruhuâ dukuâ ninj, nı̱ sı̱ gananinj ninj guendâ ga̱na̱ka̱j ninj si'hiaj ninj ruhuâ dukuâ ninj mánj; huê danj na̱nj nej guiì nu̱n gı̱'hiaj su̱n riñan do'ó, nı̱ sı̱ ga'na' ga̱na̱ka̱j ninj sa màn ruhuâ dukuâ ninj mánj.

32Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj dàj giran' siyànà gahuin nika Lot.

33Daran' nej guiì na'huej ruhuâ gàhuì' rayi'î Ma'án, nı̱ ga̱'a̱nj nı̱'hia̱ ninj, sanı̱ daran' nej guiì hua̱ ruhuâ gà'huì' rayi'î Ma'án nı̱ ga̱na̱nı̱n ninj.

34’Nı̱ gàtà gu̱nïn nej suj si ñan' dânj nı̱ nngaj huìj ran' guiì riñan 'ngo̱ na; nı̱ ngo̱ ninj ga̱na̱ka̱j Ma̱'an Ña'anj an nı̱ a'ngô ninj gu̱du̱nâj Ma̱'an Ña'anj an.

35Nı̱ si nu̱n huìj siyànà huâj nguèj ninj: Nı̱ 'ngo̱ ninj ga̱na̱ka̱j Ma̱'an Ña'anj an nı̱ a'ngô ninj gu̱du̱nâj Ma'an Ña'anj an.

36Nı̱ si nu̱n huìj síi gi'hiaj sun nguèj sô' riñan do'ó nguèj sô', nı̱ ga̱na̱ka̱j Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ sô' nı̱ a'ngô sô' gu̱du̱nâj Ma̱'an.

37Nanikàj nej sí dânj nı̱ gachîn na'anj nej sô': —Dànè' ga̱huin sa gataj Ma'ân rè' rà'aj Señor. Nı̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ñan gı̱ngaj nneè kú nej nîman nı̱ hiuj dânj, ga̱na̱huin chre' nej yachrúu nı̱ ya̱ nej yô' nneè nej nîman.

San Lucas 18

1Nı̱ huê danj na̱nj gataj Ma̱'an Jesús 'ngo̱ nuguan' ráan guenda gı̱dı̱ganj si hua̱ nı̱ña̱n sı̱ da'hui daran' nej guiì nı̱ ga̱'mı̱n ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an da'nga nı̱ sı̱ gininaj ruhuâ ninj.

2Nı̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Nne 'ngo̱ sí guesì ruhuâ 'ngo̱ yuman' snà'ànj dânj, nı̱ nitaj si yu'hui' sô' ni'in sô' Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ huê danj na̱nj nitaj si nı̱ka̱j chre̱j sô' ngà nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Ni̱ ruhuâ yuman' snà'ànj dânj nne 'ngo̱ siyànà minj in, ni̱ ga'na' siyànà dânj riñan guesì nne ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, ni̱ gataj siyànà dânj gu̱nïn guesì: 'Na̱' ga̱ra̱n ruhuâj rayi'î 'ngo̱ guiì gunïn' ngàj ni̱ ruhuâj si du̱na'huej rè' rayi'í.

4Ni̱ ûta gà'ì ga'na' gùtà' siyànà nânj gakï̱n'ïn riñan sô' sani̱ nu̱n ga̱'hue̱j sô' gi̱da̱'a̱ sô' gakï̱n' ga'na' gu̱ta̱' siyànà nânj riñan sô'; sani̱ ne' rùkù ni̱ gananîn ruhuâ sô' ni̱ gataj sô' gu̱nïn ma̱'an sô': "Nùnj huin si nitaj si guyu'huí ni'ín Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si ni̱ka̱j chre̱ riñan nej guiì,

5Sani̱ guendâ si̱ ga'na' ga̱'mi̱n gi̱tsi siyànà nânj nikò' huaj riñânj, hiô' ni̱ gi̱'hia̱j hiá gakï̱n' ga'na' gu̱taj riñânj, dadin' si nuhuij ni̱ nikò' hua̱j ga̱'na̱j riñânj, ni̱ ûta gi̱ri̱ ruhuâj gi̱'hia na̱nj ánj."

6Ni̱ gataj Ma̱'an Señor: —Gu̱nïn nej suj sa ga̱ta̱j síchìj guesì nitaj si gi'hiaj sa ni̱ka̱ nânj.

7Ni̱ si̱ duna'huej Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si̱ gi'hia sa ni̱ka̱a ngà nej guiì gà' ganaguij, nga gachín nì'hiaj ninj ne' gu̱ni'ñanj an, ngà ne' ñàn'an riñanj rà' saj ûn'. Ni̱ si̱ ga nùkuaj ruhuaj ngà ninj rà' saj ûn'.

8Ñùnj taj ni̱ nda râ'ñanj chre gu̱ru̱gûñu'un ni̱ gi̱'hia sa ni̱ka̱a ngà nej guiì gachín nì'hiaj riñânj ni̱ si̱ gahuin ra̱nj mánj. Sani̱ nga gà'nàj riñan hio'óo ni̱ gànàrì'ij nej guiì guyumân yìtìnj ruhuâ ni'in ñùnj gà' nîn' si gà' gananikàj ñûn ninj riñan gakï̱n'ïn sà'.

9Hua̱ da̱'a̱j nej guiì ni̱ ganîn ruhuâ ninj si̱ ûta hue'ê dagahuin ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gininj 'ì a'ngô nej dugui' ninj riñan ninj, ni̱ ga'min Ma̱'an Jesús 'ngo̱ nuguan' ráan riñan ninj ni̱ gata:

10—Huìj ran' sí dânj ga'anj ga̱'mi̱n ngà Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ hue' nûhui: Ni̱ 'ngo̱ sí dânj huin sí fariseo, ni̱ a'ngô sí dânj huin sí ga'nêj san'anj an guendâ nej sí ni̱ka̱j su̱un.

11Ni̱ ni̱kï̱n' ga̱hia sí fariseo, ni̱ dànanj a'min sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an: "Huê Ma'ân rè' huin Da'ân, ni̱ narikîj si guruhuâ Ma̱'ân rè' dadin' nitaj si̱ gi'hia dàj rûn' gi'hiaj a'ngô nej síi, dadin' huin nej sô' sí 'nï̱nj su̱n tu̱u, huin nej sô' sí kï̱j hua̱a, ni̱ ni̱ka̱j nej sô' nika dugui' nej sô'. Sani̱ ñùnj ni̱ nitaj si̱ gi'hiâ dàj rûn' gi'hiaj nej sí ga'nêj san'anj an mánj.

12Ni̱ huìj gui ga gìnìnè siganînj 'ngo̱ semana, ni̱ ga'huí sà'anj huin diezmo riñan Ma̱'an Ña'anj an."13Sani̱ nda ga̱n' nikïn' sí ga'nêj san'anj an guendâ sí ni̱ka̱j suun, ni̱ nà'àj ñan sô' ni̱ na'huej ruhuâ sô' ga̱na̱chi nikaj ña̱n sô' yàtà'a, ni̱ ita ra'a sô' yi'ñanj sô' nikïn' sô', ni̱ gataj sô' gu̱nïn Ma̱'an Ña'anj an: "Huê Ma'ân rè' huin Ña'anj an, ni̱ ga̱na̱nï̱n àko ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' ñùnj, dadin' huín 'ngo̱ sí gakï̱n'ïn riñan Ma̱'ân rè'."

14Ñùnj taj ni̱ nga nan' sí nânj dukuâ sô' ni̱ nda dïn'ïnj chre ganahuin ruhuâ sô' dadin' gunïn Ma̱'an Ña'anj an si-nùguàn sô', sani̱ a'ngô sí nânj ni̱ nun gu̱nïn Ma̱'an Ña'anj an sa ga'min sô'; dadin' daran' nej sí ganîn ruhuâ si ûta huin nej sô' ni̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gananikò' nej sô' ne' rùkùu gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị nej sí nagi'hiaj lij mạ'an nị gạnạhuin nej sô' sí achij i gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

15Nị nịkạj nej guiì nej sílìj i ga'na' ninj guendâ gàgàn' ra'a Mạ'an Jesús nị gàchìnj nì'hia rayi'î nej silíj dânj riñan Mạ'an Ña'anj an; nị nga gini'in nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nị dugunïn gà'ì nej sô' nej guiì nânj.

16Sanị gakḩn Mạ'an Jesús nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj nị gata gụnïn nej sô': —Gạ'nịn nej suj gạ'nạ' nej sílìj i riñânj nị sị garan' ñu'unj nej suj mánj; dadin' nej sí nagi'hiaj lij mạ'an dàj rûn' 'hiaj nej silíj nânj nị ga'hue gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan nej sô'.

17Yàngà' hia nḩn' tâ, nị sí na'huej gạnạhuin rạ'a si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị si nitaj si gi'hiaj sô' dàj rûn' 'hiaj 'ngọ sílìj i, nị sị ga'hue gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan sô' mánj.

18Gachín na'anj 'ngọ sí nịkạj sụn huin ñạan Mạ'an Jesús, nị gataj sô': —Maestrûj sí sà'a huin Mạ'ân rè', nị nùnj huin si gị'hia nị gạ'hue gạnạhuin ra'á ñạn gane nìgànj chre rà'aj.

19Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí dânj: —Nùnj huin saj nị gataj' si huín sí sà'aj rà'aj. Dadin' nitaj gà' si 'ngọ guiì huin sa sà'aj mánj, man 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa sà'aj.

20Gà' ni'în' nej yì'nḩn' nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an nî': "Sị ginikaj nika dugui', nị sị dạgahui', nị sị gi'hiaj tụ', nị si nun gịnị'în' nị sị gạ'hue gạtạj' si gini'în', ginikaj chrẹj ngà rêt nị huê danj nạnj gịnikaj' chrẹj ngà nnît."

21Nị gataj sí dânj: —Daran' nej nânj dagahuin àsìj huạ li.

22Nga gunïn Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị gata gụnïn sí dânj: —Huạ a'ngô rïn sa gạchin dạgahuîn' râj: Gụdụ'huẹ daran' nej rasụn huin si-hiât, nị gada'nga' riñan nej guiì gànìki, nị ûta gạ nej rasụun riñan' nga gùnùkuì' yàtà'a; nị gạ'nạ' nị gịnikò' rukú.

23Nị nga gunïn sí dânj nej nuguan' nânj, nị ûta gananḩn ruhuâ sô' dadin' ûta huạ yịru'hue sô'.

24Nị nga gini'in Mạ'an Jesús si ûta gananḩn ruhuâ sí dânj, nị gata: —Ûta chì' huaj gạtụ nej sí yịru'huee ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

25Yàngà' nị dànanj nitaj si chì' huaj gạchịn 'ngọ yuku kameyu hiu'uj tàj dakḩn ganuhuâ, dadin' 'ngọ sí yịru'hue nị ûta chì' huaj gạtụ sô' yiñán Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

26Hiô' nị gataj nej sí gunïn nej nuguan' nânj: —Nị ahuin nej guiì gùnùkuaj gạnạnịn gà' únj.

27Nị gataj Mạ'an Jesús: —Guendâ nej síi nị ûta chì' huạj, sanị guendâ Mạ'an Ña'anj an nị sê sa chì'i huin mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Hiô' nị gataj Pedro: —Ni'hiaj sò' nị nej ñûnj nị gudunâj nej ñûnj daran' nej sa huạ riñan nej ñûnj nị ginikò' nej ñûnj rukû Mạ'ân rè'.

29Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Yàngà' hia nǐn' tâ, nị ahuin nạnj sí gudunâj dukuâ, nị gudunâj sij rej sij, nị gudunâj sij nej dinḿn sij, nị gudunâj sij nika sij, nị gudunâj sij nej da'ní sij, rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

30Nị dànanj nìko gạnạhuin rạ'a sij diû hiạj nị gìrì' nì'hiaj sij gạne sij nìgànj chre yàtà'a.

31Nị gakḿn Mạ'an Jesús nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj, nị gata gụnïn nej sô': —Hiạj nị gahui nê' nị gạ'ạnj nê' Jerusalén, dadin' hiuj dânj gìsìj daran' nej nuguan' gachrûn nej sô' gataj dàj gạhuin rayi'í.

32Nị nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej sí nàsìnùnj un, nị gạ'mịn duku nej sô' riñânj, nị ran' nej sô' ñùnj, nị gạchra stanûj nej sô' ñùnj.

33Nị ne' rùkù nga gisîj ga'hui' nej sij ni'hiâ, nị dạgahui' nej sij ñùnj; sanị gạchịn huà'nǐnj gui nị gànà'nǐn siganînj nej nîman.

34Sanị gà' sị dọj nun gạ'hue gạrạn da'nga ruhuâ nej sij nej nuguan' nânj, nị huạ huì nej nuguan' nânj riñan nej sij, nị na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sij.

35Nị gahuin 'ngọ gui dânj nga 'nạ' gùyùmàn Mạ'an Jesús ñạn nngaj yuman' snà'ànj Jerikó, nị nne 'ngọ sí dụchri du'hua chrej e nị gachín sô' san'anj an riñan nej guiì gachîn huaj chrej dânj;

36nị nga gunïn sô' gachîn nej guiì rigìi huaj ninj chrej dânj, nị gachín na'anj sô' nùnj huin saj nị gachin nej guiì huaj ninj chrej dânj.

37Nị gataj nej guiì, si Mạ'an Jesús Nazareno huin sa gachîn huaj hiuj dânj.

38Hiô' nị gayi'ì sô' nị gaguâj nùkuaj sô' nị gataj sô': —Jesús, Da'ní David, gạnạnịn àko ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' ñùnj nạnj ánj.

39Nị dugunïn gà'ì nej sí huaj ne' ñạan si dḿn gạne du'hua síchìj nânj; sanị dànanj dugu'nïn' sô' gaguâj nùkuaj sô' nị gataj sô: —Da'ní David, gạnạnịn ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' ñùnj nạnj ánj.

40Hiô' nị ganikïn' Mạ'ân Jesús hiuj dânj, nị gata si ginikaj nej sij gạ'nạ' nej sij síchìj a'nan' dânj riñanj; nị nga guchi' síchìj dânj, nị gachîn na'anj Mạ'ân Jesús sô'.

41—Nị gata gụnïn sô': Nùnj huin si gị'hia ruhuâ' rà'aj. Nị gataj síchìj dânj: —Señor, ruhuâj gạnạhuin sà' rune ñânj gị'hiaj Mạ'ân rè'.

42Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gànàyìgǐn rune ñant, dadin' rayi'î guendâ guyumân ruhuâ' nị ganahuîn' nạnj ánj.

43Nị orâ chre nị ganayigǐn rune ñạn sí dânj nị ginikò' sô' rukû Mạ'an Jesús, nị nitaj àmàn giyichin' ruhuâ sô' si gạ'mịn hue'ê sô' yi'î Mạ'an Ña'anj an; nị nga gini'in,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

daran' nej guiì yùmàn'an nej sa gahuin, nị ûta ga'min hue'ê ninj yi'î Mạ'an Ña'anj an.

San Lucas 19

1Nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerikó, nị gachinj hua ruhuâ yuman' snà'ànj dânj.

2Nị gini'in 'ngọ síchìj gù'nàj Saqueo, nị huin sô' sí a'nïn' riñan nej sí ga'nẹj san'anj an nị huin sô' 'ngọ sí yịru'huee,

3nị ûta huin ruhuâ sô' gịnị'ịn sô' Mạ'an Jesús; sanị na'hue gịnị'ịn sô' dadin' ûta mân nej guiì rigìi, dadin' huạ nìkà' sô'.

4Nị gunânj sô' ga'anj sô' ne' ñạan, nị gahui sô' raạ 'ngọ chrun gù'nàj sicómoro dadin' ruhuâ sô' gịnị'in sô' Mạ'an Jesús; dadin' hiuj dânj gạchinj gạ'an.

5Nị nga guchi' Mạ'an Jesús hiuj dânj, nị ganahui ñanj nị gini'hia raạ chrun dânj, nị gini'in si hiuj dânj tá síchìj Saqueo, nị gata gụnïn sô': —Saqueo, ûta hio gạnạnịnj', dadin' ñan' hiạj nị dukuât gụnạ nạnj ánj.

6Hiô' nị nda nanè chre gananinj sô', nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô' nị ganahuin rạ'a sô' Mạ'an Jesús.

7Nị nga gini'in a'ngô nej sí dânj nej nânj, nị gayi'ì nej sô' nị ga'min nej sô' yi'î Mạ'an Jesús nị gataj nej sô' ganakaj dugui' sij nị gatûj sij dukuâ 'ngọ sí gi'hiaj gakïn'ïn.

8Hiô' nị ganayumàn Saqueo, nị gananikïn' gahia sô' nị gataj sô' gụnïn Mạ'an Jesús: —Hiạj rû'huaj Señor, nị nàgà'huìj dạ'ạj nej si'hia ra'a nej guiì gànìki; nị si huạ 'ngọ riñan nej guiì gi'hiaj tụj, nị nda gạ'ânj nạru'huej sa gi'hiaj tụj dânj riñan ninj nạnj ánj.

9Gataj Mạ'an Jesús: —Hiạj guyumân sa gi'hiaj gạnạnịn sô' nne ruhuâ hue' nânj; dadin' da'ní sachij Abraham huin sô'.

10Dadin' ga'na' nànà'huìj nị ga'na' gị'hia si gạnạnịn nej guiì ga'anj nị'hiạ.

11Nị nga nỉn' gunïn nej guiì nej nuguan' nânj, nị ga'min Mạ'an Jesús 'ngọ nuguan' ráan, dadin' gà' nịkïn' nìchrunj ñạn nngaj yuman' Jerusalén, nị ganîn ruhuâ nej guiì si ûta ra'ñanj gạ'nạ' ginikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan ninj.

12Hiô' nị gata: —'Ngọ sí dânj nị huin sô' sí ga'nïn' doj riñan nej dugui', nị ga'anj sô' 'ngọ yuman' nngaj nda gạn', guendâ gạnạhuin rạ'a sô' 'ngọ sụn yàkàan gịnikaj sụn sô'.

13Nị ganakín sô' nej chị' nej si-musû sô', nị ga'hui' sô' sa'anj ûta du'huee riñan nej sí dânj nị gataj sô' gụnïn nej sí dânj: "Gị'hiaj nej suj lesia ngà si-sàn'àn dadin' gà'àn nda gàn' xi sanị gùnùmàn ñún."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Sanı̱ gininj 'ì sí nânj riñan nej sí huin si-musû sô', nı̱ nga rukû sô' ga'anj sô' nı̱ ga'nḩn nej sí musû dânj ga'anj 'ngọ sí gı̱nikaj si-nùguàn' nej sô' riñan sí nı̱kạj sun nìko doj nı̱ gataj sí dânj: “Nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj si gı̱nikaj sụn sí nânj riñan nej ñûnj.”

15Ngọ gui dânj nı̱ nanikàj sí nânj gunumân sô', nı̱ ne' rùkù nga gisîj ganahuin rạ'a sô' suun, nı̱ ganakḩn sô' gạ'nạ' nej sí musû rı̱ñạn ga'hui' sô' san'anj an, dadin' ruhuâ sô' gı̱nı̱'in sô' dàj nìko gi'hiaj gạnan da' go'ngọ nej sí dânj lesia ngà si-sạn'ạnj sô'.

16Nı̱ ga'na' sí sı̱nı̱ïn nı̱ gataj sô': “Señor, ganata' a'ngô chı̱' sa'anj yichrá si-sạn'ạnj rè' gi'hia.”

17Nı̱ gataj síchìj a'nïn' dânj: “Dùgùnàj gi'hiâ' nı̱ huîn' 'ngọ musû sà'a; dadin' doj girikîj ra'â' sanı̱ ûta hue'ê dugumîn' sa girikîj, hiạj nı̱ gı̱nikaj sụn' riñan chı̱' yuman' snà'ànj an nạnj ánj.”

18Ga'na' sí huìj i nı̱ gataj sô': “Señor, ganata' a'ngô un'un' san'anj an yichrá si-sạn'ạnj rè' gi'hia.”

19Nı̱ gataj síchìj a'nïn' dânj: “Hiạj nı̱ ginikaj sun' riñan ùn'ùn' yuman' snà'ànj an.”

20Nı̱ ga'na' sí huà'nḩnj ïn nı̱ gataj sô': “Señor, huê si-sạn'ạnj rè' 'nạ' nânj, dadin' ga'nḩn ginun sà' si-sạn'ạnj rè' ruhuâ 'ngọ mâñun;

21dadin' yu'huí ni'ín Ma'ân rè', dadin' ûta huê Mạ'ân rè' nı̱ ganakaj rè' sa'anj nun gà'nḩnj sà' rè', nı̱ gunutâ rè' ñạn nun gụnụn rè'.”

22Hiô' nı̱ gataj Mạ'an síchìj a'nïn' dânj: Musû a'nan'an huîn', dadin' ngà si-nùguàn' nı̱ ganakaj guendâj nı̱ gini'ín sı̱ huîn' sí gakı̱n'ïn. Nı̱ gà' ni'în' si huín 'ngọ sí hue, dadin' ganakâ sa'anj nun gà'nḩnj sà'àj, nı̱ gunutá tan'an ñan nun gùnùnj;

23Nùnj huin saj nı̱ nun gạ'ạnj gà'nḩnj' si-sàn'àn ruhuâ 'ngọ banko, nı̱ nga gùnùmànj nı̱ gạnạhuin ra'â si-sàn'àn ngà sa'anj ganata' raj gà' ûnj.

24Nı̱ gataj síchìj a'nïn' dânj gụnïn nej sí màn riñan sô': “Gạ'nẹ nej suj san'anj an riñan sí dânj, nı̱ nàgà'huì' nej suj riñan sí nı̱kạj chı̱' san'anj an nạnj ánj.”

25Nı̱ gataj nej sí dânj: “Señor, sanı̱ gà' nı̱kạj sí nânj chı̱' san'anj an nạnj ánj.”

26Sanı̱ nanikàj rey dânj nı̱ gataj sô': “Ñùnj taj si daran' sí nı̱kạj, nı̱ gạnạhuin rạ'a sô' doj; sanı̱ sí nitaj si nı̱kạj nı̱ doj sa huạ riñan sô' dânj nı̱ gı̱yı̱'ne riñan sô'.

27Nı̱ huê danj nạnj ginikaj nej suj nej sí unïn' ngàj, nej sí nun gạ'huẹj si ginikaj sùnj riñan nej sô', nı̱ gà'nè' nej suj yihiâ nej sí dânj riñânj.”

28Nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nı̱ ga'an ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén.

29Nı̱ nga huaj gạhuin nı̱chrunj ñan nngaj yuman' Betfagé, ngà yuman' Betania, ñan nı̱kı̱n' kïj màn nej chrun Olibo, nı̱ ga'nïn ga'anj huìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Ni̱ gata gu̱nïn nguèj sí dânj: —Ga̱'a̱nj nguèj suj yuman' nngaj ne' ña̱n ñan ni̱kï̱n' nê' nânj, ni̱ nga ga̱tu̱ nguèj suj ruhuâ yuman' dânj, ni̱ gànàrì' nguèj suj 'ngo̱ urruj u ni̱ a̱nu̱min xuj nikïn' xuj hiuj dânj, ni̱ gà' si 'ngo̱ síi nun gitàj yichrá xuj; ni̱ ga̱na̱chi nguèj suj ni̱ gi̱nikaj nguèj suj ga̱'na̱' nguèj suj xuj riñânj.

31Ni̱ si̱ hua̱ 'ngo̱ sí gàchìnj na'anj ni̱ gataj sô', nùnj huin saj ni̱ ganachi nguèj suj urrûj dânj rà'aj. Ni̱ huê dànanj ga̱ta̱j nguèj suj, Ma̱'an Señor gi̱ni̱'ñanj xuj na̱nj ánj.

32Huê danj ni̱ ga'anj nguèj sí gunïn su̱n gi'hiaj Ma̱'an Jesús, ni̱ ni̱kï̱n' yàngà' urruj u hiuj dânj ganari' nguèj sô' dàj rûn' gataj Ma̱'an Jesús.

33Ni̱ nga ganachi nguèj sô' urrûj dânj nun nguèj sô', ni̱ gataj nej sí dàn urruj dânj: —Nùnj huin saj ni̱ ganachi nguèj suj urruj dânj rà'aj.

34Ni̱ gataj nguèj sô' gu̱nïn nej sí dânj: —Ganachi nguèj ñûnj dadin' Ma̱'an Señor gi̱ni̱'ñanj xuj.

35Ni̱ ni̱ka̱j nguèj sij urrûj dânj ga'na' nguèj sij riñan Ma̱'an Jesús; ni̱ nga gisîj guta' nej sij atsîj ni̱ke̱ nej sij yichrá xuj, ni̱ guta' nej sij Ma̱'an Jesús yichrá yô'.

36Ni̱ nga nïn' aché Ma̱'an Jesús hua ni̱ guchruj nej sij ruhuâ chrej ñan gachinj hua atsîj ni̱ke̱ nej sij.

37Ni̱ nga huaj gùchì' nej sij ña̱n nanikò' nìnj yi'î kïj ña̱n màn chrun Olibo, ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ daran' nej sí rìgì ga'na' gahuin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ gayi'ì nej sô' ni̱ ga'min nùkuaj nej sô' ni̱ ga'min hue'ê nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î daran' nej sa sà' gini'in nej sô' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.

38Gataj nej sô': —Ûta hue'ê hua̱ sa gi'hiaj Ma̱'an Rey ga'nḯn Ma̱'an Ña'anj an ga'na' riñan nê'; ni̱ ga̱ dïn'ïnj yàtà'a, ni̱ ga̱na̱ka̱j guendâ nej guiì si Ma̱'an Ña'anj an huin sa ni̱ka̱j su̱n.

39Hiô' ni̱ gataj da̱'a̱j nej sí fariseo 'na̱' siganî̃nj nej sí rigìi: —Maestrûj, du̱gunïn gà'ì rè' si dḯn ga̱ne du'hua nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'ân rè' na̱nj ánj.

40Nanikàj, Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Ñùnj taj ni̱ nùnj huin si dḯn ga̱ne du'hua nej sij, sani̱ gàyì'ì nej hiëj ni̱ ga̱gua̱j ninj na̱nj ánj.

41Ni̱ nga guchi' Ma̱'an Jesús nìchrùn' ña̱n nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ nga gini'in yuman' snà'ànj dânj, ni̱ gayi̱'ij ni̱ dugue'e rayi'î yuman' snà'ànj dânj.

42Ni̱ gata: —Si ga̱'hue ni̱ ga̱ya̱ka̱j guendâ', o' si man gui hia̱j, ahuin sa gi̱'hiaj ga̱'hue ga̱na̱huin dïn'ïnj ruhuâ'. Sani̱ hua̱ hu̱ij ni̱ na'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ' mánj.

43Dadin' gùyùmàn gui, ni̱ nda ga̱ni̱ka̱j ne' rùkù' gimàn nej sí gùnï̃n' ngà', ni̱ gi'hiaj nej sij yingâ hiëj ga̱ni̱ka̱j ne' rùkù', ni̱ daran' ñan hua̱j nej chre̱j e garán nej sij,

44Ni̱ gi̱'hiaj nej sij si ga̱na̱tu̱' riñan hio'óo, ni̱ huê danj na̱nj da̱gahui' nej sij nej da'nít màn ruhuâ dukuât, ni̱ si̱ gudunâj nej sij si gitàj dugui' nej hiëj yichrá nej dugui'ij gà' mánj, guendâ nun ga̱'hue ga̱na̱ni̱'in' diû ga'na' Ma̱'an Ña'anj an riñan'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

45Nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ hue' huin nuhuî nìko, nị gayi'ij nị girij ne' yẹ'e daran' nej guiì gudu'huêj nej rasụun nị nej guiì girânj nej rasụun.

46Nị gata gụnïn nej guiì: —Huê danj taj riñan ñanj: “Dukuá nị huin hue' ñạn gạ'mịn nej guiì ngà Mạ'an Ña'anj an huin”; sanị nej suj nị nagi'hiaj nej suj si gạnạhuin huej hue' ñan màn nej sí tụu.

47Nị daran' nej gui gidigân Mạ'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui nne yuman' snà'ànj Jerusalén; sanị ûta huin ruhuâ nej rej huin ñạan ngà nej sí chrụn ley nị nej síchìj huin ñạn riñan yuman'an guendâ dạgahui' nej sô' Mạ'an Jesús.

48Sanị na'hue gànàrì' nej sô' dàj gị'hiaj nej sô', dadin' da' huạ gè yuman'an ûta garan' ruhuâ gụnïn nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús.

San Lucas 20

1Gahuin 'ngọ gui dânj, nga nne Mạ'an Jesús gidiganj riñan nej guiì yùmàn'an ruhuâ hue' huin nûhui, nị ganataj si-nùguàn Mạ'an Ña'anj an riñan ninj, nị guchi' nej rej huin ñạan nị nej sí chrụn ley ngà nej síchìj achij i.

2Nị ga'min nej sô' nị gataj nej sô': Gạtạj sò': —Ahuin sụn nikaj' nị gi'hiâ' dànanj. Nị ahuin si girikî sun nânj riñan' nị gi'hiâ' dànanj áj nĩnj.

3Nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Huê danj nạnj gàchìnj na'an 'ngọ nuguan'an nej suj nej; nị dụnanikàj nej suj nuguan' gàchìnj na'an riñan nej suj staj nĩnj:

4Nga duguata' nne Juan nej guiì, nị Mạ'an Ña'anj an gataj dụguata' nne sij nej guiì nî', si nej síi gataj dụguata' nne sij sà'.

5Hiô' nị ganarïsna'anj nej sij rayi'î nuguan' nânj, nị gataj nej sij: —Si gạtạj nê', si Mạ'an Ña'anj an ga'nïn' sụn riñan sô', hiô' nị gataj sij gụnïn nê': “Nùnj huin saj nị nun gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sô' rà'aj.”

6Nị si gạtạj nê', sị nej síi gataj gụnïn sô', nị gạrrụn daran' nej guiì yùmàn'an hiëj nê'; dadin' yìtĩnj guyumân ruhuâ ninj si Juan huin 'ngọ si-profeta Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

7Nị dunanikàj nej sij nuguan'an nị gataj nej sij, si nun ni'in nej sij ahuin sa ga'hui' sun dânj ra'a Juan.

8Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Huê danj nạnj ñùnj nị sị gạ'hue gàtà gụnïn nej suj ahuin sa rikî sun nânj ra'á nị gi'hia dànanj mánj.

9Orâ dânj nị gayi'ì Mạ'an Jesús ga'min 'ngọ nuguan' ráan riñan nej guiì yùmàn'an nị gata: —Sí yịru'hue huin 'ngọ sí dânj nị gunun sô' chrun uba, sanị girï'ïnj sô' riñan nej sí gi'hiaj sun ngà nej chrun uba, ne' rùkù nị gahui sô' nị ga'anj gạn' sô' nị gahuin rạn sô' ûta nìko diû.

10Nị nga guyumân diû gạnẹ nej chruj uba nị ga'nĩn sô' 'ngọ sí huin si-musû sô' ga'anj riñan nej sí gi'hiaj sun ngà nej chrun uba; guendâ gạnạhuin rạ'a sô' nej

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

chruj uba gànunj riñan sô'; sanı̱ do' si ga'hui' nej sij ni'hiaj sí musû nânj, nı̱ gana'nı̨̃n nej sij nan' sô' nı̱ hua̱ chre sô' hua̱j nan' sô' ñan nne si-yı̱ru'hue sô'.

11Nı̱ ga'nı̨́n ñûn sí yiru'hue dânj ga'anj a'ngô sí huin si-musû sô'; sanı̱ huê dàj rûn' ga'hui' nej sij ni'hiaj sí musû ga'anj sı̱nı̱ïn huê danj ga'hui' nej sij ni'hiaj sí nânj, nı̱ gana'nı̨́n nej sij nan' sô' nı̱ hua̱ chre sô' hua̱j nan' sô' ñan nne si-yı̱ru'hue sô'.

12Nı̱ ga'nı̨̃n ñûn sí yı̱ru'hue nânj ga'anj a'ngô si-musû sô' sí huà'nı̨̃nj ïn; sanı̱ huê dàj rûn' gi'hiaj nej sij ngà nguèj sí ga̱'anj sı̱nı̱n dânj, huê danj giri nej sij ne' yè'e sí nânj, nı̱ guduran' yi'ì nej sij sô'.

13'Hiô' nı̱ gataj sí yiru'hue huin si'hiaj nej chrun uba: "Nùnj huin si gı̱'hia hia̱j rà'aj. Gà'nı̨̃n Ma̱'an da'nî sô' ûta 'ì ruhuâj ga̱'a̱nj; nı̱ nga gini'in nej sij Ma̱'an sô', nı̱ gı̱nikaj chre̱j nej sij ngà sô' si ruhuaj na̱nj ánj."

14Sanı̱ nga gini'in nej sí gi'hiaj su̱n riki nej chrun uba da'ní sí yı̱ru'hue nânj, nı̱ ganarïsna'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô': "Sí nânj huin sí ga̱na̱huin ra̱'a nej chrun uba; nı̱ ga̱'na̱' nej suj nı̱ da̱gahui' nê' sij, nı̱ ga̱na̱huin si'hiô' nej chrun uba na̱nj ánj."

15Huê danj nı̱ giri nej sij ga'anj da'ní yı̱ru'hue dânj ne' ye̱' ña̱n màn nej chrun uba, nı̱ dagahui' nej sij sô'. Hiô' nı̱ gachín na'anj ma̱'an Jesús. —Nı̱ nùnj huin sı̱ gı̱'hiaj, yı̱ru'hue huin si'hiaj nej chrun uba nânj ngà nej sí nânj rà'aj.

16Ga̱'na̱' sí yı̱ru'hue nânj nı̱ da̱gahui' sô' nej sí gi'hiaj sun riki nej chrun uba, nı̱ nàgà'huì' sô' nej chrun uba nânj ra'a a'ngô nej sí gi'hiaj suun. Nga gunïn nej sí màn hiuj nânj nej nuguan' nânj, nı̱ gataj nej sô': —Ña'anj an gu̱ru̱gûñu'unj nı̱ sı̱ girûn' dànanj mánj.

17Sanı̱ ûta sà' gini'hiaj Ma̱'an Jesús riñan nej sij, nı̱ gata: —Dàj nnunj riñan ñanj rà'aj. Hiëj gudunâj nej sí gi'hiaj sun hue'e, nı̱ huej huin hiëj sı̱nı̱n tàj sikûj hue'e.

18Daran' nej guiì gininj riñan hiëj nânj, nı̱ gìyìtı̨̃n' nı̨̃n' ninj gı̱'hia; sanı̱ nej guiì yìchràj gàtà' hiëj nânj nı̱ ga̱na̱huin ninj hio'ó hiaj gı̱'hia na̱nj ánj.

19Orâ dânj, nı̱ ûta huin ruhuâ nej rej huin ña̱an ngà nej sí chru̱n ley gı̱da'a nej sô' Ma̱'an Jesús, dadin' garânj da'nga' ruhuâ nej sô' si riñan nej sô' ga'min Ma̱'an Jesús nuguan' rán nânj; sanı̱ guyu'hui' nej sô' ni'in nej sô' nej guiì yùmàn'an.

20Hiô' nı̱ guendâ ruhuâ nej sô' gànàrì' nej sô' 'ngo̱ nuguan' ga̱che̱j, ga̱'mı̱n Ma̱'an Jesús nı̱ ga'nı̨́n nej sô' ga'anj nej dugui' nej sô' nı̱ man si gi'hiaj nej sô' si sí nı̱ka̱a huin nej sô', da'nga nı̱ ga̱'hue ga̱ra̱n ruhuâ nej sô' yi'î Ma̱'an Jesús riñan nej sí nı̱ka̱j suun ngà riñan nej síchìj achij i.

21Nı̱ gachín na'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Maestrû, ni'in nej ñûnj si daran' diû ga'min Ma̱'ân rè' nı̱ gidigân Ma̱'ân rè' nuguan' yàngà'a, nı̱ nitaj si gi'hiaj ninı̱n Ma̱'ân rè' nej guiì riñan nej dugui' ninj.

22Dùgùnàj huaj si gà'huì' nej ñûnj san'anj huin kuestu ra'a César nî', si nitaj si dùgùnàj huaj sà'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Sanı̱ garânj da'nga ruhuâ Mạ̱'an Jesús, si dọ̱' si ganî̱n a'nan' ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ̱'an, nı̱ gata gụ̱nïn nej sij: —Nùnj huin saj nı̱ gayakaj nej suj da'nga'a ngàj rà'aj.

24Riki nej suj 'ngọ̱ san'anj an gı̱ni'hiâ staj. Nı̱ ahuin si ñan dụ̱'hua nı̱ ahuin siyụ̱gui nnûn riñan sa'anj nânj rà'aj. Nanikàj nej sí dânj nı̱ gataj nej sô': —Ñạ̱n du'hua César nı̱ siyụ̱gui sô' nnûn riñanj.

25Hiô' nı̱ gataj Mạ̱'an Jesús: —Gà'huì' nej suj riñan César sa'anj huin si'hiaj César, nı̱ gà'huì' nej suj riñan Mạ̱'an Ña'anj an sa'anj huin si-sạ̱n'ạ̱nj Mạ̱'an Ña'anj an.

26Gà' sı̱ 'ngọ̱ nuguan'an nun gạ̱chẹ̱j gạ̱'mı̱n Mạ̱'an Jesús gụ̱nïn nej guiì yùmàn'an, huê danj nı̱ ûta gahuin ñạ̱'anj ruhuâ nej sij nga gunïn nej sij nej nuguan' dunanikàj Mạ̱'an Jesús riñan nej sij, nı̱ dḩn gane du'hua nej sij.

27Huê danj nı̱ guyumân dạ̱'ạ̱j nej sí huin yi'nïn' gù'nàj saduseo, nı̱ nej sí nânj nitaj si guyumân ruhuâ si gana'nî̱nj nej nîman, nı̱ gachín na'anj nej sô' Mạ̱'an Jesús,

28—Maestrûj, gachrûn Moisés riñan nej ñûnj, nı̱ si gàhuì' 'ngọ̱ sí dânj nı̱ gunâj nika sô' sanı̱ nitaj da'ní sô' ga ngà siyànà dânj, nı̱ da'hui dinḩn sô' gạ̱nạ̱kạ̱j sô' siyànà minj dânj, da'nga nı̱ gạ̱ da'ní sí dânj ngà siyànà nânj nı̱ silíj ga'nga dânj nạ̱gạ̱ne riñan sí yàhuà' gà' gahui' dânj.

29Ga chı̱j dìnı̱̀nj nej sí dânj; nı̱ gayakaj sí yàhuà'a nika sô', sanı̱ nụ̱n gạ̱ da'ní sô' ngà nika sô'.

30Nı̱ ganakaj dinḩn sô' sí huìj i siyànà gahuin nika sô' dânj, nı̱ huê danj nạ̱nj gahui' gè sí nânj sanı̱ nun gạ̱ da'ní sô' ngà siyànà nânj.

31Nı̱ ganakaj sí huà'nı̱̀nj ïn siyànà minj nânj, sanı̱ huê danj nạ̱nj gahui' nej chı̱j dìnı̱̀nj sô' sanı̱ nun gạ̱ da'ní nej sô' ngà siyànà nânj.

32Nı̱ nda ne' rùkù nı̱̀n' nı̱ gahui' siyànà nânj.

33Nga gànà'nı̱̀nj nej nîman, nı̱ ahuin go'ngọ̱ nej sí nânj gạ̱huin nika siyànà nânj, dadin' nej chı̱j dìnı̱̀nj sô' gane nı̱kạ̱ ngà siyànà nânj rà'aj.

34Hiô' nı̱ nanikàj Mạ̱'an Jesús, nı̱ gata: —Nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nânj nı̱ gayakaj ninj nika ninj, nı̱ garan rạ̱'a ninj;

35Sanı̱ nej guiì giri' nì'hiaj gùchì' a'ngô yumiguìi nı̱ nej guiì gana'nïnj siganî̱nj nej nîman, nı̱ sı̱ gayakaj ninj nika ninj, nı̱ sı̱ garan rạ̱'a ninj mánj.

36Nı̱ nitaj àmàn huaj gàhuì' ninj gà' mánj, dadin' dàj rûn' huin nej ángel huê danj gạ̱huin ninj, nı̱ gạ̱huin ninj da'ní Mạ̱'an Ña'anj an, dadin' gana'nî̱nj ninj siganî̱nj nej nîman gı̱'hiaj Mạ̱'an Ña'anj an nạ̱nj ánj.

37Sanı̱ rayi'î guendâ gànà'nı̱̀nj nej nimân, nı̱ gà' gataj Moisés dàj gạ̱'hue gạ̱rạ̱n da'nga' ruhuâ nê' rayi'î chrun zarza, nga gataj sô' gụ̱nïn Mạ̱'an Señor, sò' huin Da'anj Abraham, nı̱ huê' huin Da'anj Isaac, nı̱ huê' huin Da'anj Jacob.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Dadin' Mạ'an Ña'anj an nị sê Da'anj nej nîman huin mánj, huej huin Da'anj nej guiì huạ nì'nà'a, dadin' guendâ Mạ'an Ña'anj an nị nùnj huin si gà' gahui' ninj sanị huạ nì'nà' daran' ninj nạnj ánj.

39Nị nanikàj dạ'ạj nej sí chrụn ley nị gataj nej sô': —Ûta dùgùnàj hua sa gataj Mạ'ân rè' nạnj Maestrû.

40Huê danj nị nun gạ'huẹj ruhuâ nej sij gàchìnj na'an nej sij gà' mánj.

41Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nùnj huin saj nị gataj nej guiì si da'ní David huin Mạ'an Cristo rà'aj.

42Dadin' huê Mạ'an David gataj nga gachrûn sô' riñan ñanj librû gù'nàj Salmos: Gataj Mạ'an Señor gụnïn si-Seño ma'án: "Gạne sò' ra'á ne' huà'àj.

43Nda gùnùkua gùchrù gạ'ạnj gịngaj nej sí gunïn' ngà' riki dakót."

44Nị si David, gataj si huin si-Seño sô'; hiô' nị nùnj huin saj nị gahuin da'ní sô' rà'aj.

45Nị gunïn daran' nej guiì yùmàn'an, nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj:

46—Gạ gụdadû nej suj ngà nej sí chrụn ley, dadin' ûta garan' ruhuâ nej sij gịnun nej sij atsîj yè'è xi gininj nda yihiâ yi'î nej sij, nị garan' ruhuâ nej sij si gạchrụn du'hua nej guiì ra'a nej sij, nga nikïn' nej sij riñan ra'huee, nị nìhià' ruhuâ nej sij gạ'ạnj gạne nej sij, riñan chrun yilâ nịkịn' dukuán ne' ñạn ñan huin nihia sti'nïïn.

47Ga'nêj nỉn' nej sij nej rasụn huin si'hiaj nej siyànà minj in, nị gi'hiaj nej sij si ûta nìko ga'min nej sij ngà Mạ'an Ña'anj an; nị ûta nìko kastîgu gạnạhuin rạ'a nej sij guendâ gi'hiaj nej sij dànanj nạnj ánj.

San Lucas 21

1Nị ganachi nikaj ñạn Mạ'an Jesús, nị gini'in si ga'nḭ́n nej sí yịru'huee sa'anj ofrenda ruhuâ chrún nụn ofrenda.

2Nị huê danj nạnj gini'in Mạ'an Jesús ga'nḭ́n 'ngọ siyànà minj ganìki chre huìj pesu.

3Nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' hia nỉn' tâ, nị siyànà nânj huin ganìki sanị dànanj nìko san'anj an ga'huij riñan Mạ'an Ña'anj an dadin' ga'huij ngà daran' nimanj gà' da' nej guiì yịru'huee nạnj ánj.

4Dadin' daran' nej guiì nânj ga'hui' ofrenda riñan Mạ'an Ña'anj an sanị ga'hui' ninj sa'anj gunâj riñan ninj, sanị siyànà nânj, nị ganìki huin sanị ga'huij daran' sa'anj nịka nị san'anj nânj huin san'anj gịranj sa yaj.

5Dạ'ạj nej guiì ga'min rayi'î hue' nûhui, nị gataj ninj si ûta nìhià' hua hue' dânj ngà nej hiëj nì'hià'a, nị nagi'hiaj nìhià' ninj hue' dânj ngà nej ofrenda ga'hui' nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gataj Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6—Rayi'î nej hiëj ganachrâj nej sij nuhuî huạ sà' nânj, nị gùyùmàn gui nị sị gitá yichrá dugui'ij, dadin' gạnẹ daran'anj nạnj ánj.

7Nị gachín na'anj nej sij, nị gataj nej sij: —Maestrûj. Àmàn gạhuin nej sa gataj Mạ'ân rè' dânj rà'aj. Nị ahuin da'nga' gịnị'in nej ñûnj nga gạhuin dàj rûn' gataj Mạ'ân rè' rà'aj.

8Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Ni'hiaj nej suj nị sị gidigañu'unj nej síi nej suj; dadin' gạ'nạ' ûta gà'ì nej síi nị gạrạn sun nej sô' siyụguí nị gạtạj nej sô': "Ñùnj huin Mạ'an Cristo"; nị "Gà' gahuin nichrun' diû." Sanị sị ga'anj nej suj ngà nej sô' mánj.

9Nị nga gunïn nej suj si gùtà' nej síi nị gạhuin sañuun, nị sị guyu'hui' nej suj; dadin' huạ nịñạn si gà' sịnịn gạhuin nej nânj.

10Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nị gụnịn' 'ngọ país ngà a'ngô país nị gụnịn' ngọ rey ngà a'ngô rey.

11Nị ûta nùkuaj gạ'huij ñûn, nị gạ yi'naa, nị gạ yi'ìi; nị ûta yu'huî' gạhuin nỉn' gàchrà' nị ga gà'ì nej da'nga'a ne' yàtà'a.

12'Sanị nga nỉn' gạchin gìsìj nej nuguan' nânj nị gịda'a nej sij nej suj, nị gạtạ rạ'a nej sij nej suj, nị nàgà'huì' nej sij nej suj ra'a nej rej nịkịn' riñan nûhui, nị gạchrị nej sô' dukuâ gạ'a nej suj, nị ginikaj nej sô' gạ'ạnj nej sô' nej suj riñan nej rey nị riñan nej sí nịkạj suun rayi'î siyụgui Ma'án.

13Hiô' nị nga giran' nej suj dànanj nị gạnạnịn nej suj rayi'í riñan nej sí nịkạj suun.

14Sanị sị nadigi'ñûn sịnịn nej suj ngà ruhuâ nimân nej suj dàj dụna'huej nej suj rayi'î nej suj mánj;

15dadin' rìkìj nuguan'an gạ'mịn nej suj nị dàj rûn' ga'min nej sí chrụn nỉn' rûhua, huê danj gạ'mịn nej suj nị sị giri' nej sí dânj nuguan'an dụnanikàj nej sô' riñan nej suj.

16Nị rej nej mạ'an nej suj gạrạn ruhuâ rayi'î nej suj, nị gạrạn ruhuâ dinḩn nej suj rayi'î nej suj, gạrạn ruhuâ nej dugui' nej suj rayi'î nej suj, nị gạrạn ruhuâ nej sí nịkạj dugui' ngà nej suj rayi'î nej suj; nị dạgahui nej sô' dạ'ạj nej suj;

17gịnịnj 'ì daran' nej suj riñan nej sij rayi'î siyụguí.

18Sanị sị ga'anj nị'hia gà' sị 'ngọ rïn huê ahui nej suj mánj.

19Gạ nùkuaj ruhuâ nej suj da'nga nị gị'hiaj nej suj si gạnạnịn mạ'an nimân nej suj.

20'Sanị nga gịnị'in nej suj si nda ganikàj chre gimàn stâdu rukû yuman' snà'ànj Jerusalén, hiô' nị gịnị'in nej suj si gà' guyumân diû gạnạhuij yuman' snà'ànj dânj.

21Hiô' nị nej suj nne Judea, nị gụnạnj nej suj gạ'ạnj nej suj riki kïj ï; nị nej suj nne ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nị gạhuị nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj dânj gạ'ạnj nej suj a'ngô yuman'an; nị nej suj nụn gi'hiaj sun kïj ï, nị sị na'na' nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj nânj gà' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Dadin' nej gui nânj gạhuin nej gui sạñụun, da'nga nị gìsìj daran' nuguan' nnùn riñanj ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

23Sanị ûta giran' sạñụn nej siyànà nụn rịki, nị nej siyànà nịkạj ne'ej nỉn' gutsi nga gùyùmàn gui dânj, dadin' ûta gịran' sañun nej guiì màn riñan hio'ó nânj, dadin' gạ'nạ' 'ngọ sạñụn nìko xi riñan ninj.

24Nị gàhuì' dạ'ạj nej guiì, nị a'ngô dạ'ạj ninj ginikaj nej sí dânj gạ'ạnj nej sô' a'ngô nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi; nị gùrùn nej sí nàsìnùnj un ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, nda gạnạhuij diû gịnikaj sụn nej sô'.

25'Hiô' nị gùrùguì' da'nga'a riñan gui, nị gùrùguì' da'nga'a riñan ahuii nị gùrùguì' da'nga'a riñan nej atï'ï, nị ûta gụyu'hui' nej guiì, nị ûta gùrùguì' chì' ruhuâ ninj dadin' ûta garïn gạhuin du'hua nne ñạ'ạnj nị ûta nàyùmàn nne ñạ'ạnj;

26nị nda gịnịnj rumin' nej guiì guendâ gụyu'hui' ninj rayi'î nej sa gạhuin nị ûta gạhuin ruhuâ ninj rayi'î a'ngô nej sa gahuin riñan nej sa màn riñan hio'óo; dadin' gìsìkì' nej sa nùkuaj màn ne' yàtà'a.

27Hiô' nị gịnị'in ninj Da'ní Mạ'an síi, dadin' gùyùmanj riñan nnga nị ûta nìko hua sun gịnika nị nda raạn chre huaj nga gạ'naj.

28Nga gayị'ij gạhuin nej nânj, nị gạnạnikïn' ran nej suj nị gạnạchi nikaj ñan nej suj, dadin' gà' 'nạ' gạhuin nìchrùn' sa gị'hiaj gạnạnịn nej suj.

29Nị ganata' Mạ'an Jesús a'ngọ nuguan' ráan nị gata: —Gịnị'hiaj nej suj dàj huạ chrun îgu ngà daran' nej chrun.

30Nga 'nạ' gìsìj koj ra'a nej chrun dânj, nị gịnị'in nej suj, si gà' 'nạ' gạhuin nìchrùn' diû ñạ'an.

31Huê danj nạnj nej suj, nị nga gịnị'in nej suj gạhuin nej nânj, nị gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si gà' 'nạ' gạhuin nìchrùn' Mạ'an Ña'anj an guendâ gịnịkaj sunj riñan nej suj.

32'Yàngà' hia nỉn' gàtà, nị dàñùn gạhuin nej nânj nga nỉn' gạchin gạnạhuij nej guiì màn riñan hio'óo.

33Gạnạhuij yàtà'a ngà hio'óo, sanị dàñùn gahuin daran' sa taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

34'Gạ gụdadû nej suj ngà mạ'an nej suj, nị gịnị'hiaj nej suj nị sị ganahuin tsì nimân nej suj gị'hiaj gakïn'ïn, nị sị go'o nej suj nne berente nị sị gahuin ta'u ruhuâ nej suj guendâ gạ gà'ì nej rasụn màn ruhuâ yumiguìi nânj riñan nej suj, dadin' sị gini'in da'nga' nej suj gùyùmàn gui dânj riñan nej suj mánj.

35Dadin' dàj rûn' gana'mân yinùu huê danj gùyùmàn diû dânj riñan nej guiì màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

36Dugumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj riñan gakïn'ïn, nị gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an daran' diû nị gụrụgûñu'un nị gạnạnịn nej suj riñan nej sañun gạnạ'a,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

huê danj gi̱'hiaj nej suj da'nga ni̱ ga̱'hue ga̱ni̱kïn' ran nej suj riñânj nga gùyùmàn gui dânj na̱nj ánj.

37Ni̱ ne' gu̱ni'ñanj an gidigân Ma̱'an Jesús ruhuâ hue' huin nûhui; ni̱ ne' ña̱n'an ga̱'anj Ma̱'an, riki kïj gù'nàj olibo.

38Ni̱ ne' nìgan' daran' nej gui ga'na' da' hua̱ gè yuman'an ruhuâ nûhui guendâ ruhuâ ninj gu̱nïn ninj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

San Lucas 22

1'Na̱' ga̱huin nichrun' gi'ñanj pascua, nga yâ nej sij rachrún nitaj si 'nï̱nj chru dunu'man'an.

2Ni̱ nana'hui' nej rej huin ña̱an ngà nej sí chru̱n ley dàj gi'hiaj nej sô' ga̱'hue da̱gahui' nej sô' Ma̱'an Jesús; sani̱ guyu'hui' nej sô' ni'in nej sô' nej guiì yùmàn'an.

3Ni̱ gatûj sichre ruhuâ nimân Judas, ni̱ huê sô' gù'nàj Judas Iscariote, ni̱ sí nânj huin 'ngo̱ nej yùhuìj sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús.

4Sí nânj ga'anj ga̱'mi̱n ngà nej rej huin ña̱an, ni̱ ngà nej sí a'nïn' riñan nej sí dugumîn riñan hue' huin nûhui, dàj gi̱'hiaj sô' ga̱'hue nàgà'huì' sô' Ma̱'an Jesús.

5Ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej sí dânj, ni̱ guchi' nej sô' 'ngo̱ du'hua si ga̱'hue gà'huì' nej sô' san'anj an riñan Judas.

6Ni̱ garânj yina sô' ni̱ nana'hui' sô' dàj gi'hiaj sô' ni̱ si̱ gini'in nej guiì yùmàn'an nga nàgà'huì' sô' Ma̱'an Jesús.

7Ni̱ guyumân gui nga ya̱ nej sij rachrún nitaj si 'nï̱nj chru dunu'man'an, ni̱ gi'ñanj nânj ña̱'a̱n huaj si gàhuì' 'ngo̱ matsïj 'nìnj in ya̱ nej sij pascua.

8Ni̱ ga'nḯn Ma̱'an Jesús ga'anj Pedro ngà Juan, ni̱ gata gu̱nïn nguèj sô': —Ga̱'a̱nj nguèj suj ni̱ gi̱'hiaj yu̱gui nguèj suj sa ya̱ nê' gi'ñanj pascua.

9Ni̱ gataj nguèj sô': —Dànè' garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' si gi̱'hiaj yu̱gui nguèj ñûnj rà'aj.

10Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nguèj sij: —Gi̱ni̱'hiaj nguèj suj ni̱ nga ga̱tu̱ nguèj suj ruhuâ yuman' snà'ànj an ni̱ gànàrì' nguèj suj 'ngo̱ sí dânj ni̱ ata sô' 'ngo̱ sigù nu̱n nnee hua̱j sô'; ni̱ gi̱nikò' nguèj suj ga̱'a̱nj nguèj suj nda ña̱n nne hue' ga̱tu̱ sô',

11ni̱ ga̱ta̱j nguèj suj gu̱nïn sí dùkuà hue' dânj: “Ma̱'an Maestrû ga'nḯn 'na' nguèj ñûnj ni̱ gataj sô': Dànè' nne hue' ñan yàj ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñânj rà'aj.”

12Hiô' ni̱ gi̱di̱gân sí dânj 'ngo̱ hue' ganata' hua̱ nìko ni̱ gà' hua̱ yu̱gui'; ni̱ hiuj dânj gi'hiaj yu̱gui nguèj suj ya̱ nê'.

13Huê danj, ni̱ ga'anj nguèj sí dânj, ni̱ ganari' nguèj sô' dàj rûn' gataj Ma̱'an Jesús; ni̱ hiuj dânj gi'hiaj yu̱gui nguèj sô' gi'ñanj pascua ya̱ nej sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Nị nga gisîj orâ yạ nej sij, nị ga'anj gạne Mạ'an Jesús yi'nḿn mesa, ngà nej sí ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

15Nị gata: —Ûta huin ruhuâj yàj ngà nej suj gi'ñanj pascua nga nǹn' gạchin gàhuìj.

16Dadin' sị yâj ngà nej suj gà' mánj, nda gùyùmàn diû ga'na' gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a.

17Nị nga gisîj gida'a Mạ'an Jesús basu nụn nne bino, nị ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị gata: —Gịdạ'ạ nej suj basû nânj nị gùnùchrà' dạ'ạj nej suj riñan da' go'ngọ nej suj;

18dadin' ñùnj taj gụnïn nej suj nị nitaj àmàn gò'òj nne chruj uba, nda gạ'nạ' gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan daran' nej guìì màn ruhuâ yumiguìi.

19Nị gida'a rachrúun nị ga'huij si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị guchra' dạ'a nị ga'huij ra'a nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj nị gata: —Nânj huin nneè kû nị riñan nej suj gạnạru'huej, nị yạ nej suj rachrún nânj nị gạnạnun ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj.

20Nị nga gisîj yâ sti'nǹn nej sij nị huê danj nạnj gida'a basu nụn nne bino nị gata: —Sa nụn ruhuâ basu nânj huin tún nị nânj huin nuguan' nạgị'hiaj nàkàj ngà nej suj, dadin' huê rayi'î nej suj huin gañan nạnj ánj.

21’Sanị ñan tàj ra'á, nị huê hiuj dan tá ra'a sí nàgà'huì' ñùnj.

22Yàngà' hia nǹn' nị huạ gà'àn, dàj rûn' giyi'nïn' suun rayi'í; sanị ûta gịran' sạñụn sí nàgà'huì' ñùnj.

23Hiô' nị gayi'ì nej sí 'nạ' gạhuin chrụun nị ganarïsna'anj nej sô' siganî̂nj nej mạ'an nej sô' nị gataj nej sô', ahuin go'ngọ nej sô' huin sí nàgà'huì' Mạ'an Jesús.

24Nị huê danj nạnj gunïn' nej sí 'nạ' gạhuin chrụun rayi'î guendâ ahuin go'ngọ nej sô' gạhuin sí huin ñạn doj siganî̂nj nej sô'.

25Sanị gataj Mạ'an Jesús: —Nej rey nịkạj sụn riñan nej país nị gahuin achij nej sô' riñan si'hiaj nej guìì màn ruhuâ país dânj, nị sí nịkạj sụn riñan nej guìì màn ruhuâ país dânj gataj si huin nej sô' sí sà'aj;

26sanị sị gạ'hue danj gaj siganî̂nj nej suj mánj, nị sí gahuin achij riñan nej suj nị gạhuin sô' sí huạ lij doj siganî̂nj nej suj, nị sí ginikaj sụn riñan nej suj, nị gạhuin sô' 'ngọ sí gụnạnj gịtsi riñan nej suj.

27Dadin'. Ahuin sí huin sí a'nïn' doj gataj nej guìì rà'aj. Sí gunânj gị'tsi huin nî' si sí nne yi'nḿn mesa huin sà'. Sê sí a'nïn' doj huin sí nne yi'nḿn mesa gataj nej guìì rà' saj ûn'. Sanị ñùnj nị nné siganî̂nj nej suj sanị huín 'ngọ sí gunânj gịtsi riñan nej suj.

28’Sanị nej suj nị gunukuaj nej suj gane nej suj nị nun gụdụnâj nej suj ñùnj nga giran' sàñùnj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Ni̱ rikîj suun ni̱ gi̱nikaj su̱n nej suj riñan yumiguìi, dàj rûn' girikî Ma̱'an Rê suun ginikaj sùnj riñan yumiguìi.

30Da'nga ni̱ ya̱ nej suj ni̱ go̱'o̱ nej suj ña̱n ga̱né ginikaj sùnj, ni̱ ga̱ne nej suj riñan chru̱n yîla ni̱ ginikaj su̱n nej suj riñan nej yùhuìj nej yi'nïn' huin da'ní Israel.

31Gataj Ma̱'an Señor: —Simón, Simón, ni'hiaj sò' dadin' gachín sichre nej suj guendâ ga̱ya̱ka da'nga'a ngà nej suj ni̱ na̱gu̱nanj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej síi nga nagunan' nej sij trigu.

32Sani̱ gà' gachín ni̱'hia riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î', sisi̱ si̱ gininaj ruhuâ'; ni̱ nga nanikàj ruhuâ' ni̱ ga̱na̱'mi̱n' ngàj, ni̱ gi'hiâ' si ga̱na̱huin nùkuaj nej dinḩnt.

33Ni̱ gataj pedro gu̱nïn Ma̱'an Jesús: Señor, hua̱ ruhuâj ga̱'a̱n ngà Ma̱'ân rè' sani̱ sê man dukuâ ga̱'a mánj, dadin' hua̱ ruhuâj gàhuìj ngà Ma̱'ân rè'.

34Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Pedro, tâ si̱ huê gè gui hia̱j, nga nỉn' gachin ga̱gua̱j dê'lo̱j o, ni̱ gà' gisîj huà'nỉnj ga̱ta̱j' si nun ni'în' ñùnj.

35Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj: —Nga ga'nîn ga'anj nej suj ni̱ nun ga̱'hue̱ si gi̱nikaj nej suj nnanj, ni̱ sichra̱n'an, kanj, ni̱ hua̱ 'ngo̱ sa gachin riñan nej suj na̱nj nî': Gataj nej sij: —Nitaj nùnj gachin riñan nej ñûnj man Señor.

36Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Sani̱ hia̱j ni̱ si̱ hua̱ 'ngo̱ nej suj hua̱ nnanj gi'hiaj, ni̱ ga̱'hue gi̱nikaj nej suj ga̱'a̱nj nej suj, ni̱ ga̱'hue gi̱nikaj nej suj sichra̱n'an ga̱'a̱nj nej suj, ni̱ si nitaj yîti nikaj nej suj ni̱ ga̱'hue gudu'hue nej suj atsîj ni̱ke̱ nej suj ni̱ gi̱ra̱n nej suj 'ngo̱ yîti ginikaj nej suj.

37Dadin' ña̱'a̱n huaj si gìsìj daran' nej nuguan' gachrûn nej sô' rayi'í dadin' huê danj taj riñan ñanj: "Gi̱'hiaj nej sij ngà sô' dàj rûn' gi'hiaj nej sij ngà nej sí gakï̱n'ïn." Dadin' dàj rûn taj riñan ñanj rayi'í ni̱ huê danj ga̱huin ni̱ña̱n na̱nj ánj.

38Hiô' ni̱ gataj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un: —Señor, hiuj nan nngaj huìj yîti. Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Huê dânj gaj ni̱ si̱ ga'min' doj gà' mánj.

39Gahui ni̱ ga'an kï̱j ña̱n màn nej chrun olibo, dàj rûn' hua chrej ni̱ka, ni̱ huê danj na̱nj ga'anj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un nngaj.

40Ni̱ nga guchi' Ma̱'an Jesús hiuj dânj, ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Gàchìnj nì'hiaj nej suj da'nga ni̱ si̱ gininj nej suj riñan gakï̱n'ïn nga du̱guane sichre riñan nej suj.

41Ni̱ gahuin anêj Ma̱'an Jesús riñan nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj dàj rûn' ga̱n' gininj 'ngo̱ hiëj garrûn 'ngo̱ síi; ni̱ ganikïn' rúdàko ni̱ gayi'ij ni̱ ga'min ngà Ma̱'an Ña'anj an,

42Ni̱ gata: —Taj, si ruhuâ Ma̱'ân rè', ni̱ si̱ gi'hiaj Ma̱'ân rè' si gi̱ran' sàñùnj mánj; sani̱ si̱ gi'hiaj Ma̱'ân rè' sa garan' ruhuâj mánj, gi'hiaj Ma̱'ân rè' ngàj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'an rè'.

43Huê danj ni̱ ga'na' 'ngo̱ ángel 'na̱' ne' yàtà'a guendâ na̱gi̱'hiaj nu̱kua Ma̱'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44Nị ûta giran' sạñụn Mạ'an Jesús, hiô' nị dànanj ûta nùkuaj gayi'ij ga'min ngà Mạ'an Ña'anj an; nị dàj rûn' nìko hua tsin tun nga gañan ñan giran' yi'ìi huê danj nìko hua tsin nihiạa nìkò' riñan Mạ'an Jesús.

45Nị nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús ngà Mạ'an Ña'anj an, nị ganayumanj nị ga'naj ñạn màn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị do' si atoj nej sô' nngaj nej sô' ganari'ij dadin' si ûta gananîn ruhuâ nej sô';

46nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sô': —Nùnj huin saj nị atoj nej suj rà'aj. Gạnạchi nej suj, nị gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an da'nga nị sị gininj nej suj riñan gakïn'ïn nga duguane' sichre riñan nej suj mánj.

47Nga nìn' a'min Mạ'an Jesús nikïnj hiuj dânj, nị guyumân 'ngọ yi'nïn' nej síi riñanj; nị sí gù'nàj Judas 'na' ne' ñạan riñan nej sí dânj, nị huin sô' 'ngọ nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj; nị ga'na' sô' nda ñan nìkìnj guendâ gạchrụn dụ'hua sô' yi'nín riñanj.

48Nị gata gụnïn sô': —Judas. Gachrûn dụ'huâ' ñùnj guendâ nàgà'huì' ñùnj nạnj nîn'.

49Nị gini'in nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nej sa gahuin, nị gataj nej sô': —Señor, gụdụran' yi'ì nej ñûnj nej sí nânj ngà yîti nî'.

50Nị guduran' yi'ì 'ngọ nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús 'ngọ si-musû rej huin ñạan, nị ga'ne' sô' rakïj sí dânj ne' huà' sô'.

51Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Sị gi'hiaj nej suj dànanj mánj. Nị gagan' ra'a Mạ'an Jesús rakïj sí dânj, nị gananûn rakïj sô' gi'hia.

52Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej rej huin ñạan, ngà riñan nej sí a'nïn' riñan nej sí nịkịn' dugumîn hue' huin nûhui ngà nej síchìj achij i, dadin' nej sí nânj ga'na' gịdạ'ạ Mạ'an nị gata gụnïn nej sô': —Dàj rûn' gi'hiaj nej suj nga huaj gịdạ'ạ nej suj 'ngọ sí tụu, huê danj gi'hiaj nej suj ngàj dadin' nịkạj nej suj yîti ngà chrun gurûtin ga'na' gịdạ'ạ nej suj ñùnj nạnj nî'.

53Nị gané daran' nej gui ngà nej suj ruhuâ hue' huin nûhui, nị nun gịdạ'a nej suj ñùnj; sanị gà' guyumân ora si huạ nịñạn si dànanj gị'hiaj nej suj ngàj, dadin' sichre huin si nịkạj sụn riñan nej suj nị guyumân si orâj nạnj ánj.

54Nị gida'a nej sij Mạ'an Jesús, nị nịkạj nej sij ga'anj nej sij, ñan nne dukuâ si-sụn rej huin ñạan. Nị nìkò' Pedro huaj sô' nda gàn'.

55Nị dạnịn hue' dukuâ si-sụn rej dânj ganaran' nej sí dânj ña'aan, nị nda ganikàj mân nej sô' ganahuin gìn nej sô' ña'aan; nị ga'anj gạne Pedro siganînj nej sô'.

56Sanị gini'in 'ngọ siyànàa, nne Pedro ganahuin gìn sô' ña'aan, nị ûta sà' ga'nîn ñan siyànà danj riñan sô', nị gata gụnïn sô': —Sina'u nne hiuj dânj nikaj dugui' ngà Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

57Sanı̱ nun gạ'huẹj Pedro si nı̱kạj dugui' sô' ngà Mạ'an Jesús nı̱ gataj sô: —Nun ni'ín sí gataj dânj mánj.

58Ne' rùkù doj nı̱ gini'in a'ngô sí dânj, Pedro nı̱ gataj sô': —Huê sò' huin sí nı̱kạj dugui' ngà Jesús, nı̱ gataj Pedro: Nitaj si nı̱kạj dugui'í ngà sí gataj dânj mánj.

59Ne' rùkù nga gachîn da'nga si 'ngọ ora, nı̱ huê gè danj gataj a'ngô sí dânj gụnïn Pedro: —Yàngà' hia nïn' nı̱ gaché sí nânj ngà Mạ'an Jesús, dadin' sí 'nạ' hio'ó Galilea huin sô'.

60Nı̱ gataj Pedro: —Nun ni'ín ahuin ràyì'ì ga'min' mánj. Nı̱ nga nïn' a'min Pedro dànanj, nı̱ orâ chre, nı̱ gaguâj dê'lọj o.

61Hiô' nı̱ nanikàj Mạ'an Jesús, nı̱ gini'hia riñan Pedro; hiô' nı̱ gananun ruhuâ sô' nej nuguan' gataj Mạ'an Jesús gụnïn sô', dadin' gà' gata: “Nga nïn' gạchin gạguạj dê'lọj o, nı̱ gà' gisîj huà'nïnj gạtạj' si nun ni'în' ñùnj.”

62Nı̱ gananun ruhuâ Pedro rayi'î nuguan' nânj nı̱ gahui sô' ne' yẹ' hue' dânj nı̱ nanikàj ruhuâ sô' sa gi'hiaj sô' ngà Mạ'an Jesús nı̱ gayi'ì sô' nı̱ ûta gudugue'e sô'.

63Nı̱ ga'min duku nej sí màn dugumîn Mạ'an Jesús, nı̱ ga'hui' nej sô' ni'hia;

64Nı̱ garán nej sô' atsìj i rune ñanj, nı̱ ga'hui' nej sô' guchru'u riñanj, nı̱ gachín na'anj nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Gạtạj sò' ahuin sí ga'hui' ni'hiâ' staj.

65Nı̱ ûta gà'ì a'ngô nej nuguan' kïj huạa ga'min nej sij riñan Mạ'an Jesús.

66Nga giyigïn a'ngô gui dânj, nı̱ ganaru'hui' nej síchìj achij màn ruhuâ yuman'an, ngà nej rej huin ñạan nı̱ nej sí chrụn ley, nı̱ nı̱kạj nej sij Mạ'an Jesús ga'na' nej sij riñan nej síchìj nı̱kạj sụn riñan yuman'an nı̱ gataj nej sij:

67—Gạtạj sò' gụnïn nej ñûnj si huê' huin Mạ'an Cristo staj nînj. Nı̱ gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sij: —Si gàtà si hué huin, nı̱ sı̱ guyumân ruhuâ nej suj;

68nı̱ si gàchìnj na'ân nej suj, nı̱ sı̱ ganari' nej suj gànàtà' nej suj sa gàchìnj na'ân mánj.

69Sanı̱ àsìj hiạj nı̱ nạgạné ne' ra'a ne' huà' Mạ'an Ña'anj ûta nùkuaj.

70Gataj daran' nej sí dânj: —Nı̱ huê' huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an nî'. Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: Nej suj gataj si huê danj huín.

71Hiô' nı̱ gataj nej sí dânj: —Nùnj huin si gı̱'hio' gụnïn' si-nùguàn' a'ngô síi gà' ûnj. Dadin' gà' gunïn' rakî' dàj gataj sij nạnj ánj.

San Lucas 23

1Hiô' nı̱ ganayumàn daran' nej sí rigì màn hiuj dânj, nı̱ nı̱kạj nej sô' ga'anj nej sô' Mạ'an Jesús riñan Pilato.

2Nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ garânj ruhuâ nej sô' rayi'î Mạ'an. Nı̱ gataj nej sô': —Nı̱ gini'in nej ñûnj si sí nânj nı̱ gidigân sô' a'ngô chrej e riñan nej guiì màn yiñán nej ñûnj, nı̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nagi'hiaj hạị sô' si gà'huì' nej ñûnj sa'anj huin kuestu riñan César, nị gataj sô' si huê sô' huin Mạ'an Cristo, nị huê sô' huin rey.

3Hiô' nị gachín na'anj Pilato, nị gataj sô': —Huê rè' huin rey nịkạj sụn riñan nej sí judío nî'. Nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Huê dàj rûn' taj' nị huê danj huín.

4Nị gataj Pilato gụnïn nej rej huin ñạan ngà riñan nej guiì: —Nitaj gà' si 'ngọ gakïn'ïn ganari'í gi'hiaj sí nan mánj.

5Sanị ûta ginûn huin nej sí dânj garânj ruhuâ nej sô' rayi'î Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Ûta dugunïn' sí nânj nị gi'hiaj sô' si ûta gaguâj nej guiì nej dugui' ninj ngà nej sa gidigân sô', nị gayi'ì sij gidigân sij àsìj nda riñan hio'ó Galilea nị nda ganûn sij gidigân sij riñan hio'ó Judea, nị gà' guyumân sij danga' nan nạnj ánj.

6Hiô' nị nga gunïn Pilato sa gataj nej sí nânj, nị gachín na'anj sô' si riñan hio'ó Galilea huin yiñán Mạ'an Jesús.

7Nị nga gunïn Pilato si Herodes ginikaj sụn riñan hio'ó Galilea, nị ga'nḩn sô' ga'anj Mạ'an Jesús riñan Herodes, dadin' nej gui dânj nị nne Herodes ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

8Nị nga gini'in Herodes Mạ'an Jesús, nị ûta gahuin nìhià' ruhuâ sô', dadin' àsìj nngaj gui nị ûta gahuin ruhuâ sô' gịnị'in sô' Mạ'an Jesús; dadin' gunïn sô' si ûta gà'ì hua nej sa gi'hiaj Mạ'an Jesús, nị ruhuâ sô' gịnị'in sô' si gị'hiaj Mạ'an Jesús 'ngọ da'nga'a riñan sô'.

9Nị ûta gachín na'anj sô' Mạ'an Jesús, sanị gà' sị 'ngọ nuguan'an nun dụnanikàj Mạ'an Jesús riñan sô'.

10Nị màn nej rej huin ñạan nị màn nej sí chrụn ley nị ûta garânj ruhuâ nej sô' rayi'î Mạ'an Jesús.

11Hiô' nị ganari ninj Herodes ngà nej si-stadû sô' Mạ'an Jesús nị ûta ga'min duku nej sô' riñan Mạ'an, nị ga'nḩn nej sô' 'ngọ atsîj nụn rey Mạ'an Jesús; nị gana'nḩn ñûn sô' ga'anj Mạ'an Jesús riñan Pilato.

12Nị nej gui gâchin nị nitaj si nịkạj dugui' hue'ê Pilato ngà Herodes dadin' si nụn na'an ruhuâ nguèj sô' ni'in nguèj sô' dugui' nguèj sô' sanị àsìj gui dânj nị gana'min nguèj sô' nị ginikaj dugui' hue'ê nguèj sô'.

13Hiô' nị ganakḩn Pilato, daran' nej rej huin ñạan, nị nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an, nị huê danj nạnj ganakḩn sô' da' huạ nḩn' gàchrà' yuman'an,

14Nị gataj sô': —Gịnikaj nej suj gạ'nạ' nej suj sí dânj riñânj dadin' gataj nej suj si dugunïn' sij nej guiì yùmàn'an; sanị gà' gini'in nej suj si gachín na'an sij, sanị nun gànàrì'ìj gà' si 'ngọ nej gakïn' garânj ruhuâ nej suj rayi'î sij mánj.

15Nị gà' si 'ngọ gakïn'ïn nun gànàrì' Herodes rayi'î sij, nga ga'nḩn nej suj ga'anj sij riñan sô'; rayi'î dan nị gana'nḩn ñûn sô' gunumân sij riñan nê', huê dan nị nitaj gakïn' gi'hiaj sij si gàhuì' sij mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Gùdùguañûnj sij ni̱ ne' rùkù ni̱ gànà'nǐnj ra'á sij na̱nj ánj.

17Ni̱ daran' hio'o ni̱ gana'nḟn ra'a Pilato 'ngo̱ sí gi'hiaj gakïn'ïn nga guyumân gi'ñanj pascua.

18Sani̱ gaguâj daran' nej guiì ni̱ gataj ninj: —Da̱gahui' sò' sij ni̱ gànà'nǐnj ra'â' sí gù'nàj Barrabás na̱nj ánj.

19Dadin' gatûj Barrabás dukuâ ga̱'a guendâ ganachi nikaj nej dùguì' sô' ni̱ gunïn' sô' nga nej sí ni̱ka̱j su̱n nne yuman' snà'ànj dânj, ni̱ dagahui' sô' 'ngo̱ guiì.

20Ni̱ ga'min ñûn Pilato dadin' ruhuâ sô', gànà'nǐnj ra'a sô' Ma̱'an Jesús;

21sani̱ gayi'ì nej sí nânj ni̱ gaguâj ñûn nej sô', ni̱ gataj nej sô': —Du̱nikò' rùgùtsì rè' sí dan riñan rugutsìi, dunikò' rùgùtsì rè' sí dan riñan rugutsìi.

22Ni̱ gisîj huà'nǐnj gachín na'anj Pilato ni̱ gataj sô': —Ahuin sa a'nan' gi'hiaj sí nânj rà'aj. Dadin' gà' si̱ 'ngo̱ gakïn'ïn nun gànàrì'ìj gi'hiaj sij si gàhuì' sij mánj, sani̱ du̱guañun ñûn sij ni̱ ne' rùkù ni̱ gànà'nǐnj ra'á sij na̱nj ánj.

23Sani̱ gayi'ì ñûn nej sí nânj ni̱ ûta nùkuaj gaguâj nej sô' ni̱ gachín nej sô' si̱ du̱nikò' rùgùtsì nej sij Ma̱'an Jesús. Ni̱ ûta nâ gaguâj nej sô' ni̱ gataj nej sô' dànanj.

24Huê danj ni̱ garânj yina Pilato ni̱ gi'hiaj sô' dàj rûn' gachín nì'hiaj nej sí dânj;

25Huê danj ni̱ gana'nḟn ra'a sô' Barrabás sí gunïn' ngà nej sí ni̱ka̱j suun sí dagahui' nîman, dadin' rayi'î sô' gachín nì'hiaj nej sij si ga̱hui̱ sô' ruhuâ dukuâ ga̱'a; ni̱ nàgà'huì' Pilato Ma̱'an Jesús ra'a nej sij ni̱ gi'hiaj nej sij dàj garan' ruhuâ nej sij ngà Ma̱'an Jesús.

26Ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'anj nej sij Ma̱'an Jesús, ni̱ gida'a nej sij sí gù'nàj Simón sí 'na̱' riñan hio'ó Sirene, dadin' hia̱j 'na̱' niki sô' ga'anj sô' kïj ï, ni̱ gi'hiaj guesâ nej sij si ga̱ta sô' rugutsìi ni̱ ginikò' sô' ne' rukû Ma̱'an Jesús ga̱'anj sô'.

27Ni̱ ûta gà'ì nej guiì rigì màn yuman' dânj nìkò' huaj rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ huê danj na̱nj huaj ûta gà'ì nej siyànàa ni̱ gudugue'e ninj ni̱ aguâj hia ninj huaj ninj rayi'î Ma̱'an Jesús.

28Sani̱ nanikàj Ma̱'an Jesús, ni̱ gini'hia riñan ninj, ni̱ gata gu̱nïn ninj: —Da'nin yànà yuman' snà'ànj Jerusalén, si̱ gudugue'e nej suj rayi'í mánj, gu̱du̱gue̱'e nej suj rayi'î ma̱'an nej suj ni̱ rayi'î nej da'ní nej suj na̱nj ánj.

29Dadin' gùyùmàn gui ni̱ gataj nej guiì: “Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej siyànà nun ga̱ da'ní ni̱ nej siyànà nun gi̱nun ri̱ki ne'ej, ni̱ nej siyànà nun du̱gutsi ne'ej.”

30Hiô' ni̱ gàyì'ì ninj ni̱ gataj ninj gu̱nïn nej kïj ï: “Gi̱ni̱nj nej suj yichrá nej ñûnj”; ni̱ ga̱ta̱j ninj gu̱nïn nej dakan: “Ganarán nej suj yichrá nej ñûnj.”

31Dadin' si dànanj gi'hiaj nej sij ngà chrun 'huìi. Ni̱ hua̱j doj gi̱'hiaj nej sij ngà chrun nakòo na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Nị nịkạj nej sij huìj sí dânj huạj nej sij ngà Mạ'an Jesús, nị sí tụu ngà sí dagahui' guiì huin nguèj sô' nị huạj nguèj sô' guendâ gàhuì' nguèj sô'.

33Nị nga guchi' nej sij dakan gù'nàj ñan màn kúu, nị hiuj dânj dunikò' rùgùtsì nej sij Mạ'an Jesús riñan rugutsìi ngà huìj sí gi'hiaj gakïn'ïn, 'ngọ sí dânj dunikò' nej sij ra'a ne' huà'aj nị a'ngô sí dânj dunikò' nej sij ra'a ne' chrïn.

34Nị gataj Mạ'an Jesús: —Taj ginikaj Mạ'ân rè' nimân nìko rayi'î nej guiì nânj, dadin' nun ni'in da'nga' ninj sa gi'hiaj ninj mánj. Nị gunuchra' dạ'ạj nej sij atsîj yè'è nụn Mạ'an Jesús, nị guduku nej sij número da'nga nị gini'in nej sij ahuin go'ngọ riñan nej sij gùnàj si-ga'anj.

35Nị màn nej guiì gini'hiaj ninj; nị huê danj nạnj ga'min duku nej sí nịkạj suun riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Gi'hiaj sij gananin a'ngô nej guiì; hiạj nị gị'hiaj sij gạnạnịn Mạ'an sij, si yàngà' huê si huin Mạ'an Cristo, Mạ'an sa ganagui Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

36Nị huê danj nạnj ga'min duku nej sí huin stâdu riñan Mạ'an Jesús, nị ga'na' nichì nej sô' nị duguane' nej sô' nne binagre gọ'ọ Mạ'an Jesús.

37Nị gataj nej sô' gụnïn Mạ'an Jesús: —Si yàngà' huê' huin Mạ'an rey nịkạj sụn riñan nej sí judío, nị gi'hia sò' si gạnạnịn Mạ'an àj nĩn.

38Nị gachrûn nej sij 'ngọ nuguan'an ne' ạhui Mạ'an Jesús, nị huin letra griega, letra latín, letra hebrea nị ta: "SÍ NÂNJ HUIN REY NỊKẠJ SỤN RIÑAN NEJ JUDÍO."

39Nị ga'min kïj 'ngọ sí nìkò' riñan rugutsìi riñan Mạ'an Jesús, nị gataj sô': —Si huîn' Mạ'an Cristo, nị gi'hiâ' si gạnạnịn Mạ'ân', nị gi'hiâ' sị gạnạnịn nê' aj nĩnj.

40Nanikàj a'ngô sí dânj nị dugunïn gà'ì sô' sí ga'min kïj riñan Ma'an Jesús nị gataj sô': —Nitaj si guyu'hui' ni'în' Mạ'an Ña'anj an ûn'; dadin' dàj rûn' giran' Mạ'an Jesús huê danj run' mínj.

41Nguè' nị yàngà' hia, nị huạ nịñạn si gịran' sạñụn', nị gạnạhuin rọ'o' kastîgu rayi'î nej gakïn' gi'hiô'; sanị sí nânj nị nitaj gà' si 'ngọ sa a'nan'an gi'hiaj sô' mánj.

42Nị gataj sí nânj gụnïn Mạ'an Jesús: —Gạnạnun ruhuâ Mạ'ân rè' ni'in Mạ'ân rè' ñùnj nga gạ'nạ' gịnịkaj sụn Mạ'ân rè'.

43Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí nânj: —Yàngà' hia nĩn' gàtà gụnïn', nị àsìj gui hiạj nị gạne' ngàj ñan nngaj yuman' ñạ'ạnj nạnj ánj.

44Nị nga gìsìj aga' yùhuìj i, nị gahuin rụmịn nĩn' gàchrà' riñan hio'óo nda gisîj aga' huạ'nĩnj ïn.

45Gahuin rụmịn riñan gui, nị giyi'ne' dạ'ạj atsîj manj xi nìkò' ruhuâ nuhuî nìko nne Jerusalén.

46Hiô' nị ûta nùkuaj ga'min Mạ'an Jesús, nị gata: —Taj, nàrìkìj nanè nimânj ra'a Mạ'ân rè'. Nị nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nuguan' nânj, nị gahuij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

47Nị nga gini'in stadû kapitán dàj gahuin, nị ûta ga'min hue'ê sô' riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gataj sô': —Yàngà' hia nỉn' nị sí nânj nị 'ngọ sí gi'hiaj sa nịkạa huin sô'.

48Nị nga gini'in daran' nej guiì rìgì màn hiuj nânj, dàj gahuin nị nan' ninj dukuâ ninj nị gayi'ì ninj nị ga'hui' ninj yi'ñanj ninj guendâ gananỉn ruhuâ ninj rayi'î sa a'nan' gi'hiaj ninj.

49Sanị nda gạn' nikïn' daran' nej guiì nìkò' rukû Mạ'an Jesús, nị nej siyànà ginikò' ga'na' rukuj nda riñan hio'ó Galilea, nị nịkịn' ninj gini'hiaj ninj dàj gahuin.

50Nị nne 'ngọ sí gù'nàj José, nị yiñán sô' huin yuman' snà'ànj gù'nàj Arimetea, huin hio'ó Judea, nị sí nânj huin 'ngọ sí 'nịnj riki yi'nïn' nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an, nị huin sô' 'ngọ sí sà'a nị 'ngọ sí gi'hiaj sa nịkạa.

51Nị huê danj nạnj nne sí nânj gana'huìj sô' àmàn gạ'nạ' gịnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an, nị nun gạ gụñạn ruhuâ sô' nị nun gạrạn' ruhuâ sô' sa gi'hiaj nej sí nânj ngà Mạ'an Jesús.

52Nị ga'anj sô' riñan Pilato, nị ganachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús.

53Nị ga'nêj sô' nneè kú Mạ'an Jesús riñan rugutsìi, nị duri'ñânj sô' atsîj gàtsìi nneè kú Mạ'an Jesús, nị ga'anj gàchìn' sô' nneè kú Mạ'an ñan gà' huạ yụgui 'ngọ hiu'uj u riñan huej e gi'hiaj sô', nị gà' sị 'ngọ nîman nun gàchìn' nej sô' ruhuâ hiu'uj dânj.

54Gahuin 'ngọ gui nga gi'hiaj yụgui nej sij sa yạ nej sij, nị huin niìn sti'nïn gui hiạj gayi'ì gui ganarânj rûhua.

55Nị ginikò' nej siyànà 'nạ' nda riñan hio'ó Galilea rukû José, nị ga'anj ninj ngà sô', nị gini'in ninj dàj hua ñạn gạchịn' sô' nneè kú Mạ'an Jesús dadin' gà' huạ yụgui ñan gạchịn' sô' Mạ'an.

56Nị nga nanikàj nej siyànà dânj nị nan' ninj dukuâ ninj, nị gi'hiaj yụgui ninj nej sa gïn' dàj a ngà nne gïn' dàj a; nị ganarânj ruhuâ ninj gui ganarânj rûhua dàj rûn' giyi'nïn' suun riñan si-ley Mạ'an Ña'anj an.

San Lucas 24

1Nị gui gụdûngu nga gayi'ì semana, nga nỉn' hua nịgan' sta'u, nị ga'na' nej siyànà dânj ñạn gachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús, nị nịkạj ninj sa gïn' dàj a ngà nne gïn' dàj gi'hiaj yụgui ninj ga'na' ninj, nị huê danj nạnj ga'na' a'ngô nej siyànàa ngà ninj.

2Nị ganari' ninj si gà' gahuin anêj hiëj garân riñan hiu'uj ñan gachin' sô' nneè kú Mạ'an Jesús;

3Nị nga gatûj ninj ruhuâ hiu'uj dânj nị nun gànàrì' ninj nneè kú Mạ'an Jesús.

4Nga nỉn' ûta ganỉn gịtsi ruhuâ ninj nùnj huin si gahuin hiuj dânj, huê danj nị guyumân huìj sí nun atsîj raạn chre ñạn nịkịn' ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ nga gini'in ninj nguèj sô' ni̱ guyu'hui' ninj, ni̱ gudugua' ninj riñan ninj riñan hio'óo, ni̱ gataj nguèj sí dânj gu̱nïn ninj: —Nùnj huin saj ni̱ nana'hui' nej suj siganĩnj nej nîman Ma̱'an sa nne nì'nà' rà'aj.

6Nitaj nngaj hiuj nan gà' mánj, gà' ganahuin nì'nàj siganĩnj nej nîman. Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj dàj gatâ gu̱nïn nej suj, nga gané riñan hio'ó Galilea,

7dadin' ga̱' gatâ: Si hua̱ ni̱ña̱n si nàgà'huì' nej sij ñùnj ra'a nej sí gakï̱n'ïn, ni̱ du̱nikò' rùgùtsì nej sô' ñùnj riñan rugutsìi, sani̱ gànà'nĩ̀n gachin huà'nĩ̀nj gui siganĩnj nej nîman.

8Hiô' ni̱ gananun ruhuâ nej siyànà nânj nej nuguan' gataj Ma̱'an Jesús.

9Ni̱ gudunâj ninj ña̱n gachin' nej sô' nneè kú Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'anj gànàtà' ninj nej nuguan' gu̱nïn ninj ni̱ nej sa gini'in ninj riñan nej yàn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ngà a'ngô nej sô' màn hiuj dânj.

10Nej siyànà dânj huin María Magdalena, Juana ngà María huin nni sô' gù'nàj Jacobo, ni̱ hua̱j a'ngô nej siyànàa ngà nej siyànà nânj, ni̱ ganata' ninj nej sa gini'in ninj riñan nej sí ga'anj gi̱di̱gân si̱nï̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

11Sani̱ ganĩn ruhuâ nej sô' si sinún nej siyànà nânj, ni̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' sa gataj ninj.

12Sani̱ ganayumàn Pedro, ni̱ gunânj sô' ga'anj gi̱ni̱'hiaj sô' ña̱n gachin' nej sij nneè kú Ma̱'an Jesús; ni̱ nga guchi' sô' ni̱ gini'hiaj sô' ruhuâ hiu'uj dânj, ni̱ gini'in sô' si nngaj man atsîj garán nej sij nneè kú Ma̱'an Jesús ruhuâ hiu'uj dânj, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ sô' rayi'î sa gahuin ni̱ nan' sô' hue' ñan màn a'ngô nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô'.

13Hiô' ni̱ huê gè gui dânj, huaj huìj sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ña̱n nngaj 'ngo̱ ranchu gù'nàj Emaús, ni̱ yàn kilometru gàn' nnga ngà yuman' snà'ànj Jerusalén.

14Ni̱ ganarïsna'anj nguèj sô' hua̱j nguèj sô' rayi'î daran' nej sa gahuin.

15Ni̱ nga nĩ̀n' hua̱j nguèj sô' ganarïsna'anj nguèj sô', ni̱ ga'anj nichì Ma̱'an Jesús ñan hua̱j nguèj sô', ni̱ ache hua ngà nguèj sô'.

16Sani̱ nun ga̱'hue ga̱na̱ni̱'in nguèj sô' Ma̱'an Jesús, dadin' hua̱ nĩ̀n' hua̱ huì Ma̱'an riñan nguèj sô'.

17Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nguèj sô': —Ahuin nuguan' huin nej sa ganarïsna'anj nguèj suj nga aché nguèj suj 'na̱' nguèj suj rà'aj, ni̱ nùnj huin saj ni̱ gananĩn ruhuâ nguèj suj rà'aj.

18Nanikàj Cleofas, 'ngo̱ sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús ni̱ gataj sô': —'Ngo̱ rĩn rè' huin sí 'na̱' a'ngô yuman'an ni̱ nun gi̱ni̱'in' nùnj huin si gahuin ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nej gui nânj na̱nj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nùnj huin sị gahuin nạnj únj. Nị gataj nguèj sí dânj: —Huê rayi'î Mạ'an Jesús sô' 'nạ' yuman' gù'nàj Nazaret ganarïsna'anj nguèj nûnj, dadin' gahuin sô' 'ngọ sí ganata' dàj gahuin, nị ûta nìko hua nej sa gi'hiaj sô' nị ûta nùkuaj hua nuguan' gạ'mịn sô' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gahuin sô' 'ngọ sí nịkạj sun nìko riñan nej guiì yùmàn'an.

20Dadin' naga'hui' nej rej huin ñạan ngà nej sí nịkạj sụn riñan nej ñûnj guendâ dạgahui' nej sô' Mạ'an Jesús nị gudunikò' rùgùtsì nej sô' riñan rugutsìi Mạ'an.

21Dadin' gana'huìj nej ñûnj si sô' huin sí gị'hiaj gạnạnịn Israel; sanị huê danj nạnj, gà' gisîj huà'nỉ̀nj gui gahuin daran' nej nânj.

22Huê danj nạnj gà' duyu'hui' dạ'ạj nej siyànà nịkạj dugui' ngà nej ñûnj, nị àsìj hua nịgan' gui hiạj ga'anj gịnị'hiaj ninj ñạn gachin' nej sô' nneè Mạ'an Jesús;

23sanị nun gịnị'in ninj nneè kú sô' hiuj dânj, nị ga'na' gànàtà' ninj gụnïn nej ñûnj si gini'in ninj nej ángel, nị gataj nej ángel dânj gụnïn ninj si huạ nì'nà' Mạ'an Jesús.

24Nị ga'anj dạ'ạj nej sí nịkạj dugui' ngà nej ñûnj ñạn gachin' nej sí nneè kú Mạ'an Jesús, nị huê dàj rûn' gataj nej siyànà nânj huê danj hua yạngaj gini'in nej sô' taj nej sô, sanị nun gịnị'in nej sô' nneè kú Mạ'an Jesús taj nej sô' mánj.

25Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Ayạ' nej sí suj nị na'hue gạyạkạj guendâ nej suj gà' mánj, nị ûta ràn gùyùmàn ruhuâ nimân nej suj daran' nej nuguan' gataj nej sí gataj dàj gạhuin.

26Sê huạ nịñạn sị huê dànanj gịran' Mạ'an Cristo, nị ne' rùkù nạ'anj yàtà'a ñan gane ginikaj sunj rà' saj ûn'.

27Nị gayi'ij nị ganataj nuguan' nnùn riñan librû àsìj nga gachrûn sachij Moisés, nị ganataj dàj gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin, nị nadiganj daran' nej nuguan' ga'min rayi'ij riñan nej sô'.

28Huê danj nị guchi' nej sij ñạn nngaj ranchu ñạn huạj nej sij dânj, nị man sị gi'hiaj Mạ'an Jesús sị nda gạn' doj hua gà'an.

29Sanị gi'hiaj guesâ nguèj sij si gùnàj Mạ'an Jesús ñan gùnàj nguèj sij nị gataj nguèj sij: —Gùnàj sô' hiuj nan, dadin' gà' 'nạ' gìnìn nị gà' 'nạ' gạtụ gui. Huê danj nị gatûj Mạ'an Jesús guendâ gụna hue' ñan gùnàj nguèj sij.

30Nị nga nne Mạ'an Jesús yi'nḟn Mesa ngà nej sij, nị gida'a rachrúun nị ga'huij sị guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị guchra' dạ'a rachrúun, nị ga'huij yâ nej sij.

31Hiô' nị ganayigỉ̀n rune ñan nguèj sij, nị ganani'in nguèj sij Mạ'an; sanị nun gịnị'in da'nga' nguèj sij nị nitaj nne ngà nguèj sij gà' mánj.

32Nị gataj da' go'ngọ nguèj sij: —Sê nda ña'an chre gi'hia ruhuâ nimûn', nga nỉ̀n' ga'min ngò' nga 'no' ruhuâ chrẹj e nị ganataj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñun' rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Ni huê gè orâ dânj ganayumàn nguèj sij, ni gana'na' nguèj sij yuman' snà'ànj Jerusalén, ni ganari' nguèj sij nej yàn nej sô' ga'na' gahuin chrun riñan Ma'an Jesús, ni nne a'ngô da'aj nej sí guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Jesús hiuj dânj,

34A'min nej sô' mân nej sô' ni gataj nej sô': —Yàngà' hia nǐn' ni gana'nĩnj Ma'an Jesús siganĩnj nej nîman, dadin' gidiganj Ma'an riñan Simón nanj ánj.

35Hiô' ni gayi'ì nguèj sij ni ganata' nguèj sij dàj giran' nguèj sij nga huaj nguèj sij ruhuâ chrej e, dadin' ganani'in nguèj sij Ma'an Jesús nga ga'ne' da'a rachrúun ni dàj ga'min nga ga'huij si guruhuâ Ma'an Ña'anj an.

36Nga nǐn' a'min nej sij nej nuguan' nânj mân nej sij, ni ganikïn' Ma'an Jesús danïn ñan màn nej sij, ni gata: —Ga dïn'ïnj ruhuâ nej suj.

37Hiô' ni ûta guyu'hui' nej sij ni ûta gahuin ña'anj ruhuâ nej sij, ni ganĩn ruhuâ nej sij si 'ngo sta'naj a huin sa nikïn' gini'hiaj nej sij ruhuâ nej sij.

38Sani gataj Ma'an Jesús gunïn nej sij: —Nùnj huin saj ni ûta yu'hui' nej suj, ni ganĩn ruhuâ nej suj dànanj rà'aj.

39Gini'hiaj nej suj dàj hua ra'á ni dàj hua dakô, dadin' huê ñùnj huin sa nikïn' gini'hiaj nej suj; ni gàgàn' ra'a nej suj ñùnj, ni gini'hiaj nej suj ñùnj; dadin' 'ngo sta'naj a ni sê nneè ngà kúu huin, dadin' ñùnj ni nneè ni kúu huin nikĩn riñan nej suj nanj ánj.

40Ni nga gata nej nuguan' nânj, ni gidiganj dàj hua ra'a ngà dako ñan gi'nïnj gakĩï.

41Ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej sij, sani huê danj nanj hua nanj na'hue gùyùmàn sà' ruhuâ nej sij, ni ûta gahuin ña'anj ruhuâ nej sij, ni gata gunïn nej sij: —Nikaj nej suj doj sa yo' nî'.

42Hiô' ni ga'hui' nej sij 'ngo dasû yukuaj ginitĩn, ni 'ngo sikôj màn gatsi yutan ra'a Ma'an Jesús.

43Ni gida'a Ma'an Jesús, ni yaj gini'in daran' nej sij.

44Ni gataj Ma'an Jesús: —Huê nej nuguan' nânj huin sa ga'mînj, nga nǐn gané ngà nej suj: Si ña'an huaj si gìsìj daran' nej nuguan' nnùn riñan ñanj gachrûn Moisés rayi'í, ngà nej nuguan' gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin, ni nej nuguan' nnùn riñan ñanj librû salmos.

45Hiô' ni gi'hia si ganayi'nïn da'nga nej sij, ni ga'hue garânj da'nga' ruhuâ nej sij dàj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an.

46Ni gata gunïn nej sij: —Huê danj nnunj riñan ñanj, ni hua niñan si gàhuì' Ma'an Cristo, ni gachin huà'nǐnj gui ni gana'nïn siganĩnj nej nîman;

47ni garan sun nej suj siyugui Ma'án nga ga'min nej suj ni gànàtà' na'anj nej suj si ña'an huaj si nànìkàj ruhuâ nej guiì rayi'î si-gakïn' ninj, ni gini'in ninj si ga'hue ginikâ nimân nìko rayi'î si-gakïn' daran' ninj màn nǐn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, ni gàyì'ì nej suj ga'min nej suj àsìj Jerusalén.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

48Nej suj huin sa gini'in dàj gahuin nej nânj.

49Hiạj nị, gà'nǹn ga'na' Mạ'an Espíritu Santo riñan nej suj dàj rûn' rikî Mạ'an Rê si-nùguàn'anj, sanị gànà'huìj nej suj gimàn nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, nda gạnạhuin nùkuaj nej suj gị'hiạj Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a.

50Ne' rùkù nị ginikaj Mạ'an Jesús ga'an nej sij nda Betania, nị ganachi nikaj ra'a yàtà'a, nị gata si gạ'nạ' sa huạ hue'ê riñan nej sij.

51Nị nga nǹn' nikïnj naga'huij nuguan' huạ hue'ê riñan nej sij, nị gahui nị ga'an yàtà'a.

52Nị nga gisîj ginûn ñạ'ạnj nej sij Mạ'an, nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij nị nanikàj nej sij nan' nej sij yuman' snà'ànj Jerusalén;

53nị daran' nej gui nne nej sij ruhuâ hue' nûhui, nị gachrá nej sij chra'a nị a'min hue'ê nej sij yi'î Mạ'an Ña'anj an. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Juan

San Juan 1

1Àsìj sinïïn ni̱ Nuguan'an gahuin, ni̱ gane nìchrùn' Nuguan' dânj ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ Nuguan' dânj huin Ma̱'an Ña'anj an.

2Ni̱ nuguan' nânj gane àsìj sinïïn ngà Ma̱'an Ña'anj an.

3Ni̱ Nuguan' nânj huin sa gi'hiaj daran' nej sa màn gurugui' gini'hio'; ni̱ si nuhui' Nuguan'an gi'hiaj, ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sa màn gini'hio' nitaj mân mánj.

4Ni̱ ngà Nuguan' nânj gane sa nì'nà'a, ni̱ sa nì'nà' dânj gi'hiaj garânj da'nga' ruhuâ nej guiì.

5Ni̱ sa yigïn dânj gi'hiaj giyigïn ñan hua̱ ru̱mi̱n'in, sani̱ nun gùnùkuaj sa ru̱mi̱n' dânj gi̱'hia ga̱huin ru̱mi̱n' riñan sa yigïïn mánj.

6Ga 'ngo̱ sí dânj ni̱ Juan gù'nàj sô', dadin' Ma̱'an Ña'anj an ga'nḩn ga'na' sô'.

7Ga'na' sô' dadin' gahuin sô' 'ngo̱ sí gini'in, ni̱ ganata' sô' rayi'î sa yigïn dânj da'nga ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni'in ninj rayi'î sa yigïïn ngà si-nùguàn' sô'.

8Sê sa yigïn huin sô' mánj, ga'na' gànàtà' sô' rayi'î sa yigïïn.

9Ni̱ sa yigïn yàngà' dânj, huin sa gudugùn riñan daran' nej guiì ni̱ ga'naj ruhuâ yumiguìi nânj.

10Ni̱ nne sa yigïn dânj ruhuâ yumiguìi, ni̱ Ma̱'an sa yigïn dânj gi'hiaj yumiguìi; sani̱ nun gi̱ni̱'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nânj sa yigïïn mánj.

11Ga'na' Ma̱'an sa yigïn dânj riñan nej guiì huin yiñan, sani̱ nun ga̱na̱huin rà'a ninj Ma̱'an mánj.

12Sani̱ daran' nej guiì ganahuin ra̱'a Ma̱'an Jesús, ni̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj siyu̱gui Ma̱'an, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ninj nanì'hiaj ninj ni̱ ga̱huin ninj da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

13Ni̱ ga̱'nga̱ nàkà nej guiì nânj sani̱ sê sa garan' ruhuâ nej guiì gahuin mánj Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj na̱nj ánj.

14Ni̱ Nuguan' dânj gahuin síi, ni̱ gane siganḩnj nê' ni̱ gini'în' si ûta nu̱kua, ni̱ nu̱kua dadin' huin 'ngo̱ rïn Da'ní Ma̱'an Rê, ûta sunuj hua ruhuaj ni̱ huin 'ngo̱ sa yàngà'a.

15Ni̱ gananḩn Juan rayi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ ûta nùkuaj ga'min sô' ni̱ gataj sô': —Huê rayi'î sô' nânj huin sa gatâ: Ga̱'na̱' 'ngo̱ sí dânj ne' rùkùj, ni̱ ga̱na̱huin ña̱n sô' riñânj; dadin' gà' si̱ni̱n sô' huin gà' da' ñùnj.

16Dadin' sa ni̱ka̱ hua riñan Ma̱'an sô' huin sa ganahuin ra̱'a darûn', ni̱ ganahuin ro'ô' sunuj u ni̱ gànàtà' doj sunuj u yichrá nej sa ganahuin ro'ô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Dadin' riñan sachij Moisés guyumân si-ley Mạ'an Ña'anj an, sanị sunuj u ngà sa yàngà'a gidigân Mạ'an Jesucristo.

18Gà' si 'ngọ nej guiì nun gịnị'in dàj hua Mạ'an Ña'anj an mánj; man 'ngọ rïn Da'nin, sa gane ngà Mạ'an huin sa ni'in dàj hua Mạ'an nị ô' huin sa gidigân dàj hua Mạ'an.

19Nị huê dànanj gataj Juan duguata' nnee, riñan nej rej ngà riñan nej levita nga ga'nḩn nej judío nne ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nga ga'anj gàchìnj na'anj nej sô' nị gataj nej sô': Ahuin sí huîn' rà'aj.

20Nị ganata' sô' nị nun gạchrị huì sô' nị gataj sô': —Sê huin Cristo mánj.

21Nị gachín na'anj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Nị ahuin si huîn' rà'aj. Si huê' huin Elías sà'. Nị gataj Juan: —Sê huin Elías mánj. Nị gachín na'anj nej sí dânj: —Si huê' huin profeta gạ'nạ' sà': Nanikàj Juan nị gataj sô': —Sê danj huín mánj.

22Nị gataj nej sí dânj: —Hiô' nị ahuin sí huîn' rà'aj. Da'nga nị gịnikaj nej ñûnj nuguan'an gạ'ạnj nej ñûnj riñan nej sí ga'nḩn ga'na nej ñûnj. Nị dàj taj' rayi'î Mạ'ân' rà'aj.

23Nị gataj sô': —Ñùnj huin 'ngọ sí nịkạj si-nùguàn' 'ngọ sí gạ'mịn nùkuaj riñan hio'ó nàkòo: "Nạgị'hiaj nịkạ nej suj mạ'an nej suj riñan Mạ'an Señor" —dàj rûn' gataj Isaias sô' gataj dàj gạhuin.

24Nị nej sí ga'anj gàchìnj na'anj dânj huin yi'nïn' nej dùguì' nej sí fariseo.

25Nị gachín na'anj nej sô', nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị duguata' nne', si sê Cristo, nị si sê Elías, nị si sê sô' gataj dàj gạhuin huîn' rà'aj.

26Nanikàj Juan nị gataj sô': —Ñùnj nị man ruhuâ nnee duguata' nnej nej guiì; sanị siganînj nej suj nne 'ngọ sí danj sanị nun ni'in nej suj sô' mánj.

27Sí nânj 'na' ne' rùkùj, sanị gà' sịnïn sô' huin gà' da' ñùnj, sanị nà'àj ñânj gạnạchí nnïnj 'nïnj kanj 'nïnj dakó sô'.

28Huê dànanj gahuin riñan hio'ó Betania, ne' ané du'hua kïn Jordán, ñan nụn Juan duguata' nne sô' nej guiì.

29A'ngô gui dânj nị gini'in Juan duguata' nnee si 'nạ' nichì Mạ'an Jesús ñan nịkïn' sô' nị gataj sô': —Gịnị'hiaj nej suj dadin' hiuj nânj 'na' si-Mạtsïj Mạ'an Ña'anj an nị huej huin sa gị'hiaj gànàrè' si-gạkïn' nej guiì.

30Huê rayi'î Mạ'an nânj huin sa gatâ gụnïn nej suj: "Ne' rùkùj 'na' 'ngọ sí dânj, nị huin ñạn sô' riñânj; dadin' gà' sịnïn sô' huin gà' da' ñùnj."

31Sanị nun ni'ín dàj hua Mạ'an sô' mánj; sanị ga'na' Mạ'an sô' guendâ gịnị'in nej guiì màn yuman' Israel Mạ'an sô', rayi'î dan duguata' nnêj nej guiì da'nga nị gini'in ninj Mạ'an sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Ni̱ ganata' Juan sa gini'in sô' ni̱ gataj sô': —Gini'ín gininj Ma̱'an Espíritu Santo ga'naj ne' yàtà'a ni̱ huaj dàj rûn' hua ya'àan ni̱ ga̱ta̱j ahui sô' na̱nj ánj.

33Ni̱ gà' nun ni'ín sij mánj; sani̱ Ma̱'an sa ga'nḩn ga'na' du̱guata' nnêj gataj: "Ni̱ sa a̱hui gi̱ni̱'în' gàtà' Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ga'anj ga̱ne ahui sô', ni̱ huê Ma̱'an sô' huin sa du̱guata' nne ngà Ma̱'an Espíritu Santo nej guiì na̱nj ánj."

34Ni̱ gini'ín, ni̱ rayi'î dan ganatá si huê sij huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

35A'ngô gui dânj ni̱ ni̱kï̱n' ñûn Juan, ngà huìj nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan sô'.

36Ni̱ nga gini'in sô' aché nun Ma̱'an Jesús hiuj dânj, ni̱ gataj sô': —Si-Ma̱tsï̱j Ma̱'an Ña'anj an aché nun hiuj nânj na̱nj ánj.

37Ni̱ nga gunïn nguèj sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Juan nej nuguan' nânj, ni̱ ginikò' nguèj sô' ga'anj nguèj sô' rukû Ma̱'an Jesús.

38Ni̱ nanikàj Ma̱'an Jesús gini'hia riñan nguèj sô' ni̱ gata: —Ahuin si nana'hui' nguèj suj rà'aj. Ni̱ gataj nguèj sô': —Rabí (nuguan' nânj ruhuaj ga̱ta Maestrûj), dànè' nne Ma̱'ân rè' rà'aj.

39Ni̱ gata gu̱nïn nguèj sô': —Ga̱'na̱' nguèj suj ni̱ gi̱ni̱'in nguèj suj ñan nné. Ni̱ ga'anj nguèj sij nngaj ni̱ gini'in nguèj sij ñan nne, ni̱ gane nguèj sij gui dânj ñan nne Ma̱'an; dadin' gà' gisî̱j aga' ga'ânj ne' niìn.

40Andrés huin dinḩn Simón Pedro, huin 'ngo̱ nguèj sí gunïn ga'min Juan, ni̱ ginikò' nguèj sô' rukú Ma̱'an Jesús ga'anj nguèj sô'.

41Ni̱ ganari' si̱nï̱n sô' dinḩn sô' Simón, ni̱ gataj sô': —Ganari' nej ñûnj Ma̱'an Mesías —ni̱ nuguan' nânj ruhuaj ga̱ta, Ma̱'an Cristo.

42Ni̱ ni̱ka̱j sô' dinḩn sô' Simón ga'na' sô' riñan Ma̱'an Jesús. Ni̱ gini'hiaj Ma̱'an Jesús riñan Simón ni̱ gata gu̱nïn sô': —Sò' huin Simón, ni̱ huîn' da'ní Jonás; ni̱ si-yu̱guît ga̱huin Cefas —ni̱ Cefas ruhuaj ga̱ta, Pedro.

43A'ngô gui dânj ni̱ ganî̱n ruhuâ Ma̱'an Jesús gà'an riñan hio'ó Galilea, ni̱ ganari'ij Felipe, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Gi̱nikô' sò' rukú.

44Ni̱ yiñán Felipe huin yuman' snà'ànj gù'nàj Betsaida, yuman' snà'ànj huin yiñán Andrés ngà Pedro.

45Ni̱ ganari' Felipe Natanael ni̱ gataj sô': —Ganari' nej ñûnj Ma̱'an Jesús nne ruhuâ yuman' Nazaret, sô' huin da'ní José, sô' ràyì'ì gachrûn sachij Moisés riñan si-ley Ma̱'an Ña'anj an, dadin' huê dànanj gachrûn nej sô' gataj dàj ga̱huin.

46Ni̱ gataj Natanael: —Ga̱'hue ga̱hui̱ 'ngo̱ sa hua̱ hue'ê ruhuâ yuman' Nazaret na̱nj nî'. Ni̱ gataj Felipe: —Ga̱'na̱' sò' ni̱ gi̱ni'în' àj nî̱n.

47Ni̱ nga gini'in Ma̱'an Jesús si 'na̱' nichì Natanael riñanj, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Hiuj nânj 'na' 'ngo̱ sí Israelita dagahuin yàngà', ni̱ nitaj sa digañu'unj un nun ruhuâ nimân sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

48Ni̱ gataj Natanael gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Dànè' gini'în rè' ñùnj rà'aj. Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata gu̱nïn sô': —Nga nǐn' ga̱chin gàkǐnj Felipe ga̱'na̱' riñânj, ni̱ gà' gini'ín sò' nga nikïn' riki chrun îgu.

49Nanikàj Natanael ni̱ gataj sô': —Rabí, sò' huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ Ma̱'an rè' huin Rey ni̱ka̱j su̱n riñan hio'ó Israel.

50Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Guendâ gatâ: Si gini'ín si ni̱ki̱n' riki chrun îgu, ni̱ rayi'î dan ni̱ guyumân ruhuâ' ni'în' ñùnj. Sani̱ dànanj nìko doj ga̱ sa gini̱'în' na̱nj ánj.

51Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Yàngà', ni̱ yàngà' hia nǐn' gàtà gu̱nïn nej suj: Ni̱ gini̱'in nej suj si ga̱na̱'yi̱'ni̱n yàtà'a ni̱ gini̱'in nej suj si ga̱hui̱ nej ángel gunânj gi̱'tsi riñan Ma̱'an Ña'anj an ga'anj ninj yàtà'a ni̱ ga̱na̱ni̱nj ninj ga̱'na̱' ninj ñan nne Ma̱'án.

San Juan 2

1Ni̱ yichrá huà'nǐnj gui ni̱ ga̱ra̱n ra̱'a 'ngo̱ sí dânj ruhuâ yuman' gù'nàj Kaná huin do'ó Galilea; ni̱ nne nni Ma̱'an Jesús hiuj dânj.

2Ni̱ gakḯn nej sij ga'anj Ma̱'an Jesús ni̱ huê danj na̱nj ga'anj nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an gi'ñanj hua̱ hiuj dânj.

3Ni̱ ganahuij nne bino, ni̱ gataj nni Ma̱'an Jesús gu̱nïn: —Nitaj nne bino nun gà' mánj.

4Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Nùnj huin saj ni̱ gataj' dànanj gu̱nḯn. Ni̱ hua̱ na̱nj ga̱chin gàyì'ìj si-sùnj rà'aj.

5Ni̱ gataj nni Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí màn gi'hiaj sun hiuj dânj: —Daran' sa ga̱ta̱j Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej suj ni̱ da̱gahuin nej suj na̱nj ánj.

6Ni̱ nne huàtàn' hiëj ruhuâ ku̱sala xi hiuj dânj, ni̱ ruhuâ nej hiëj dânj gachra nej judío nne garânj sun nej sô' nga nagi'hiaj sà' nej sô' ma̱'an nej sô', ni̱ gatûj huìj xia chì' litrûj nnee ruhuâ da̱'a̱j nej hiëj dânj ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej hiëj dânj gatûj huà'nǐnj xia chì' litrûj nnee.

7Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ga̱chra nej suj nnee ruhuâ nej hiëj ku̱sala dânj. Ni̱ nda ganahuin gu̱ña̱n riñanj nej hiëj ku̱sala dânj gachra nnee gi'hiaj nej sij.

8Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gi̱ri̱ nej suj do̱j nne nnùn ruhuâ hiëj ku̱sala dan, ni̱ gi̱nikaj nej suj ga̱'a̱nj nej suj riñan sí gayakaj guendâ dàj go'oj ánj. Ni̱ ginikaj nej sij ga'anj nej sij riñan sí gayakaj guendâ dàj go'o nne dânj.

9Ni̱ nga gisîj gayakaj guendâ sí nânj dàj go'o nne ganahuin nne bino, sani̱ nun ni'in sô' dànè' ga'na' nne bino dânj, sani̱ ni'in sà' nej sí màn gi'hiaj suun si nne huìj i ginun ruhuâ nej hiëj ku̱sala ni̱ ganahuin nne bino, huê danj ni̱ gakḯn sô' ga'na' sí garan rà'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ gataj sô': —Daran' nej síi go'o si̱ni̱n nne bino sà'a, ni̱ nga gà' ûta go'o sta'u nej sí guyumân gi'ñanj dânj, ni̱ ne' rùkù ni̱ ga'hui' sij nne bino ninaj doj huaa go'o nej sí dânj; sani̱ sò' ni̱ hua̱ na̱nj nu̱n nne bino sà'a gi'hiâ' nda orâ nânj.

11Huê nânj huin 'ngo̱ da'nga si̱ni̱n gi'hiaj Ma̱'an Jesús yuman' Kaná huin do'ó Galilea, ni̱ gidiganj si huin 'ngo̱ sí ni̱ka̱j suun; ni̱ guyumân ruhuâ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj ni'in nej sô' Ma̱'an.

12Ne' rùkù nga gisîj gahuin nej nânj ni̱ ga'anj nej sij Kapernaúm, ni̱ hua̱j nni, ni̱ huaj nej dinïn ni̱ huê danj na̱nj hua̱j nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj nngaj, sani̱ do̱j gui gane nej sij ruhuâ yuman' dânj.

13Ni̱ gà' gahuin nichrun' gùyùmàn gi'ñanj pascua huin si-gi̱'ña̱nj nej sí judío; ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús yuman' snà'ànj Jerusalén,

14ni̱ ganari'ij si màn nej sí gudu'huêj rô, ni̱ màn nej sí gudu'huêj matsïj ï ni̱ màn nej sí gudu'huêj ya'àan, ni̱ nne nej sí nadunâ san'anj an ruhuâ hue' huin nuhuî nìko.

15Ni̱ nga gini'in si dànanj hua ruhuâ nûhui, ni̱ gi'hia 'ngo̱ yu̱guati ni̱ duguañunj, ni̱ girij daran' nej guiì màn ruhuâ hue' dânj, ni̱ huê danj na̱nj girij nej matsïj ï, nej rô, ni̱ guduya'ni̱nj si-san'anj nej sí nadunâ san'anj an, ni̱ dunatu si-mesa nej sô';

16ni̱ gataj Ma̱'an gu̱nïn nej sí gudu'huêj ya'àan: —Gu̱xu̱n nej suj si-'hiaj nej suj hiuj nânj, ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si dukuâ Ma̱'an Rê ni̱ ga̱huin ñan gànè' rasu̱un mánj.

17Hiô' ni̱ gananun ruhuâ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús si huê dànanj taj riñan ñanj: "Ni̱ ûta ga'man ruhuâj dadin' gi'hiaj ki̱j nej suj ruhuâ dukuâ Ma̱'ân rè'."

18Hiô' ni̱ nanikàj nej sí judío ni̱ gataj nej sô'. —Ahuin 'ngo̱ da'nga' gidigân' riñan nej ñûnj ni̱ gi'hiâ' daran' nej nânj rà'aj.

19Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Du̱guane nej suj hue' nuhuî nânj, ni̱ yichrá huà'nĩnj gui ni̱ gànàsìj ñûn a'ngoj gi̱'hia.

20Hiô' ni̱ gataj nej sí judío: —Huìj xia huàtàn' hio'o ginûn huin nej sij da'nga gisîj hue' nuhuî nânj. Ni̱ sò' taj si huà'nĩnj gui ni̱ gànàsìj ñunj gi̱'hiá' na̱nj nî'.

21Sani̱ ga'min Ma̱'an Jesús dànanj rayi'î nuhuî huin nneè kú Ma̱'an.

22Ni̱ nga gana'nĩnj Ma̱'an Jesús siganĩnj nej nîman, ni̱ gananun ruhuâ nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj rayi'î nej nuguan' ga'min; ni̱ guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' sa taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ngà nej nuguan' ga'min Ma̱'an Jesús.

23Ni̱ nne Ma̱'an Jesús yuman' snà'ànj Jerusalén nej gui nga ginun gi'ñanj pascua, ni̱ ûta gà'ì nej guiì guyumân ruhuâ ni'in siyu̱gui Ma̱'an, dadin' gini'in ninj ganahuin nej guiì gi'hiaj Ma̱'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24Sanı̱ nitaj si guyumân nìko ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in si-nùguàn' nej guiì dânj, dadin' ni'in dàj ganĩn ruhuâ daran' ninj,

25nı̱ nitaj si gana'huìj Mạ'an Jesús si gànàtà' a'ngô nej guiì dàj hua sa gi'hiaj nej guiì, dadin' ûta hue'ê ni'in Mạ'an dàj hua ruhuâ nimân ninj.

San Juan 3

1Huạ 'ngọ sí dânj nı̱ huin sô' yi'nïn' nej fariseo, nı̱ gù'nàj sô' Nicodemo, nı̱ huin ñạn sô' riñan nej judío.

2Nı̱ ga'na' sí nânj ne' ñàn'an ñan nne Mạ'an Jesús, nı̱ gataj sô': —Maestrûj, ni'in nej ñûnj si Maestrû huin Mạ'ân rè' dadin' Mạ'an Ña'anj an ga'nĩn ga'na' Mạ'ân rè'; dadin' gà' si 'ngọ síi sı̱ ga'hue gı̱'hiaj nej da'nga'a dàj rûn' gi'hiaj Mạ'ân rè', si nitaj Mạ'an Ña'anj an nne ngà sij mánj.

3Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Yàngà', nı̱ yàngà' hia nĩn' gàtà gụnĩn', nı̱ guiì sı̱ ga'nga nàkà ñûn nı̱ sı̱ ga'hue gạhuin ninj da'ní Mạ'an Ña'anj an mánj.

4Nı̱ gataj Nicodemo gụnïn Mạ'an Jesús: —Dàj gı̱'hiaj 'ngọ guiì gạ'hue gạ'ngạ nàkà ñûn ninj nga gà' achij ninj rà'aj. Gạ'hue gạtụ ñûn ninj ruhuâ riki nni ninj, nı̱ gạ'ngạ ñûn ninj nạnj nî'.

5Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Yàngà', nı̱ yàngà' hia nĩn' gàtà gụnïn', nı̱ guiì sı̱ ga'nga nàkà ngà nnee nı̱ sisı̱ sı̱ gạ'ngạ nàkà ninj gı̱'hiaj Mạ'an Espíritu Santo, nı̱ sı̱ ga'hue gạhuin ninj Da'ní Mạ'an Ña'anj an mánj.

6Guiì ga'nga riki nni, nı̱ nneè huin ninj; nı̱ guiì ga'nga nàkà gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo, nı̱ ganahuin nì'nà' nimân ninj.

7Sı̱ gahuin ñạ'anj ruhuâ' guendâ gatâ gụnı̱n': “Si ñạ'ạn huaj si gạ'ngạ nàkà daran' nej guiì mánj.”

8Dadin' nanèe nı̱ ga'huij dànè' garan' ruhuaj, nı̱ gunïn' si gayïj gachinj hua; sanı̱ nun ni'în' dànè' 'naj, nı̱ nun ni'în' dànè' hua mánj; nı̱ huê danj huin guiì ga'nga nàkà ñûn gi'hiaj Mạ'an Espíritu.

9Nanikàj Nicodemo nı̱ gataj sô': —Dàj gạ'hue gạhuin sa gataj Mạ'an rè' rà'aj.

10Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata gụnïn sô': —Maestrû huîn' riñan yuman' Israel, nı̱ nun garânj da'nga' ruhuâ rayi'î nuguan' nânj rà' sa ûn'.

11Yàngà', nı̱ yàngà' hia nĩn' gàtà gunĩn', nı̱ man sa ni'in nej ñûnj ga'min nej nûnj, nı̱ man sa gini'in nej ñûnj huê dan huin sa ganata' nej ñûnj; sanı̱ na'huej nej suj gạnạhuin rạ'a nej suj sa ganata' nej ñûnj mánj.

12Nı̱ si ga'mînj rayi'î nej sa màn riñan hio'óo riñan nej suj, nı̱ na'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj, nı̱ dàj gı̱'hiaj nej suj gạ'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj si gànàtàj rayi'î nej sa màn yàtà'a rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13’Gà' si 'ngo̱ guiì nun ga̱'a̱nj yàtà'a mánj, man 'ngo̱ rïn sa gininj ga'na' ne' yàtà'a, ni̱ huê dânj huin Ma'án.

14Ni̱ dàj rûn' gi'hiaj Moisés nga godoko' sô' 'ngo̱ yukuáa riñan 'ngo̱ chrun riñan hio'ó nàkòo, ni̱ huê danj na̱nj ña̱'a̱n huaj si go̱doko' nej sij ñùnj riñan rugutsìi.

15Da'nga ni̱ daran' nej guiì gùyùmàn ruhuâ ni'in ñùnj, ni̱ si̱ ga'anj ni̱'hia̱ ninj, dadin' gànà'nïnj ninj ni̱ ga̱ne nìgànj ninj yiñán Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

16’Dadin' huê danj ni̱ ga 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, rayi'î dânj ni̱ ga'nïn ga'na' 'ngo̱ rïn Da'nin riñan ninj, ni̱ daran' nej guiì gùyùmàn ruhuâ ni'in Da'ní Ma̱'an, ni̱ si̱ ga'anj ni̱'hia̱ ninj, ni̱ ga̱ne nìgànj ninj ngà Ma̱'an.

17Dadin' nun gà'nïnj Ma̱'an Ña'anj an ga̱'na̱' Da'nin ruhuâ yumiguìi nânj guendâ gi̱'hia si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ nej guiì mánj, ga'na' Ma̱'an Da'nin guendâ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nej guiì.

18’Guiì guyumân ruhuâ ni'in Da'ní Ma̱'an, ni̱ si̱ ga'anj ni̱'hia̱ ninj; sani̱ guiì nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Da'ní Ma̱'an, ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ ninj, dadin' nun gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj siyu̱guí Da'ní Ma̱'an mánj.

19Ni̱ nej guiì nun gùyùmàn ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga'anj ni̱'hia̱ ninj: Dadin' ga'na' sa yigïïn dânj ruhuâ yumiguìi, sani̱ dànanj ga 'ì doj ruhuâ ninj ni'in ninj gakï̱n'ïn gà' da' sa yigïn dânj, dadin' ûta nìhià' ruhuâ ninj gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn.

20Dadin' daran nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn, ni̱ nitaj si gininj hue'é sa yigïn dânj riñan ninj, huê danj ni̱ nitaj si ga'na' nichì ninj riñan sa yigïn dânj, dadin' na'huej ruhuâ ninj gu̱nïn gà'ì ninj rayi'î si-ga̱kïn' ninj.

21Sani̱ nej guiì ga'min nuguan' yàngà'a ni̱ 'na̱' ninj riñan Ma̱'an Jesús, dadin' nitaj sinà'aj a hua riñan ninj dadin' gà' nagi'hiaj nàkà Ma̱'an Ña'anj an ninj na̱nj ánj.

22Ne' rùkù nej nânj, ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj riñan hio'ó Judea, ni̱ gane ruhuâ yuman' dânj ngà nej sij, ni̱ duguata' nnej nej guiì.

23Ni̱ nu̱n Juan duguata' nne sô' nej guiì riñan hio'ó Enón, nìchrùn' hiuj dânj nngaj yuman' Salín, dadin' ûta hua nnee hiuj dânj; ni̱ 'na̱' nej guiì riñan sô', ni̱ duguata' nne sô' ninj hiuj dânj.

24Dadin' hua̱ nun ga̱tu̱ Juan dukuá ga'a.

25Hiô' ni̱ gunïn' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Juan ngà 'ngo̱ nej síchìj judío rayi'î guendâ dàj nagi'hiaj sà' nej sô' ma̱'an nej sô'.

26Ni̱ ga'anj ni'hiaj nej sô' ñan nne Juan ni̱ gataj nej sô': —Maestrûj, sí ni̱kï̱n' ga'min ngà rè' ne' ané du'hua kïn Jordán, sí ràyì'ì ganatâ' rè' riñan nej ñûnj, ni̱ nu̱n sij duguata' nne sij nej guiì, ni̱ hua'anj daran' nej guiì riñan sij na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Nanikàj Juan nị gataj sô': —Nitaj nùnj gạ'hue gị'hiaj 'ngọ síi, si sê Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a ga'hui' sun dânj ra'a sô' mánj.

28Nị gà' ni'in nej suj si gatâ: Si sé huin Mạ'an Cristo, dadin' ga'nḿn Mạ'an Ña'anj an ga'ná ne' ñạan riñan Mạ'an Cristo.

29Gi'ñanj ñan garan rạ'a 'ngọ síi, nị sí garan rạ'a ngà siyànà dânj, huê sí nânj gạhuin nìkà siyànà dânj, sanị sí nịkạj dugui' ngà sí gạyạkạj nika, nị nne sô' nìchrùn' yi'nḿn sí gạyạkạj nika nị gunïn sô' dàj a'min sí dânj, huê danj nị nga gunïn sô' sa ga'min sí dânj nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô'.

30Ña'ạn huaj si gạchịj sô', nị ñùnj da'hui gànàgà' nạnj ánj.

31'Mạ'an Jesús Mạ'an sa ga'nạ' ne' yàtà'a, nị nịkạj sunj riñan daran'anj; sanị guiì ga'nga riñan hio'óo, nị sa màn riñan hio'ó huin ninj, nị a'min ninj rayi'î nej rasụn màn riñan hio'óo, sanị Mạ'an Jesús sa ga'na' ne' yàtà'a, nị nịkạj sunj riñan daran'anj.

32Nị sa gini'in Mạ'an Jesús ngà sa gunïn Mạ'an Jesús nị huê rayi'î dânj huin sa ganataj; sanị gà' si 'ngọ nej guiì na'huej gụnïn sa ganataj mánj.

33Guiì guyumân ruhuâ ni'in sa ganataj, nị nata' ninj si Mạ'an Ña'anj an huin sa yàngà'a.

34Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa ga'nḿn gạ'nạ' Mạ'an Jesús, nị ganataj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; dadin' Mạ'an Espíritu Santo huin sa ga'hui' nuguan'an nị nitaj si giriñunj dàj nìko nuguan'an gạ'min mánj.

35Nị 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in Da'nin Jesús, nị daran' nej rasụun ganachri ra'á Jesús huin Da'ní Mạ'an.

36Guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús huin Da'nin Mạ'ân Ña'anj an nị gạne nìgànj ninj ngà Mạ'an; sanị guiì na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an nị sị guchi' ninj gạne ninj ñan nne Mạ'an Ña'anj an mánj, dadin' gạnạhuin rạ'a ninj kastîgu gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

San Juan 4

1Nị nga garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús, si gataj nej sí fariseo: Si dànanj gà'ì nej guiì ga'na' gạhuin chrụn riñanj, nị dànanj ûta duguata' nne Mạ'an gà' da' Juan.

2Sanị sê Mạ'an Jesús huin sa duguata' nne nej guiì, dadin' nej sí duguata' nne nej guiì huin nej sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús,

3Gahui Mạ'an Jesús riñan hio'ó Judea nị ga'anj ñunj riñan hio'ó Galilea.

4Nị da'hui nịñạn Mạ'an Jesús gạchinj gạ'an riñan hio'ó Samaria.

5Nị ga'naj, ñan nngaj 'ngọ yuman' snà'ànj gù'nàj Sicar huin do'ó Samaria, nìchrùn' hiuj nânj nngaj hio'ó naga'hui' Jacob riñan da'ní sô' José.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Nị hiuj dânj nun hiu'uj dane sachij Jacob, hiô' nị ga'anj gạne Mạ'an Jesús nìchrùn' yi'nĩn hiu'uj nne dânj, dadin' gininaj Mạ'an guendâ gache. Nị gà' gisîj 'ngọ si aga' yùhuìj i ne' gui.

7Nị ga'na' gịdigĩj 'ngọ siyànàa nne riñan hio'ó Samaria nnee; nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn siyànà dânj: —Rịkị sò' nnee gò'òj.

8Dadin' ga'anj gịrạn nej sí ga'na' gạhuin chrụun sa yạ nej sij ruhuâ yuman' snà'ànj nânj.

9Nị gataj siyànà 'nạ' Samaria gụnïn Mạ'an Jesús: —Nùnj huin saj nị gachín rè' nnee riñânj gọ'o rè' nị ñunj judío huîn rè' rà'aj, nị ñùnj huin siyànà 'nạ' Samaria. (Dadin' nitaj si nịkạj dugui' nej guiì 'nạ' riñan hio'ó Judea ngà nej guiì 'nạ' riñan hio'ó Samaria rà'aj.)

10Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Si gịnị'în' ahuin sa sà' gạ'hue rịkị Mạ'an Ña'anj an riñan', nị si gạ'hue gịnị'în' ahuin sa gataj gụnĩn': Rịkị nnee gò'òj; nị gạ'hue gàchìnj' nnee riñânj gọ'ọ', nị gạ'hue rìkìj nne nì'nà'a gọ'ọ' saj áj.

11Nị gataj siyànà dânj gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, sanị nitaj nùnj nikaj rè' gịrị rè' nnee mánj, dadin' ûta gùnùn hua ruhuâ hiu'uj nânj. Nị dànè' gìrì' rè', nne nì'nà'a rịkị rè' rà'aj.

12Nị dànanj a'nĩn' rè' doj gà' da' rej nej ñûnj Jacob nga nạnj nî', dadin' huej girikî hiu'uj nne nânj, nị nne nnùn ruhuâ hiu'uj nânj go'oj ngà nej da'nin, nị huê nne nânj go'o nej danj yuku nạnj ánj.

13Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Daran' nej guiì gọ'ọ nne nụn ruhuâ hiu'uj nânj, nị gànàkò ñûn ninj nnee;

14sanị nej guiì gọ'ọ nne rìkìj, nị nitaj àmàn huaj gànàkò ninj nnee mánj; dadin' nne gà'huìj gọ'ọ ninj nị gạhui ruhuâ nimân ninj nị nạgị'hiaj nì'nàj ninj nìgànj chre nị gạne ninj ngà Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

15Nị gataj siyànà dânj gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, rịkị rè' nne dânj gò'òj, nị sị ganakó nnee gà' mánj, hiô' nị sị ga'na' gìrìj nnee ruhuâ hiu'uj nânj gà' mánj.

16Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn siyànà dânj: —Guịj gàkĩnj sò' nikat, nị nànìkàj ñûn' gạ'nạ' râj.

17Nanikàj siyànà dânj nị gata: —Nitaj nikâj hua mánj. Nị gataj Mạ'an Jesús: —Dùgùnàj gataj': Si nitaj nikât hua;

18dadin' gà' gisîj ùn'ùn' nikat ga, nị sí nne ngà' hiạj; nị sê nikât huin sô' mánj; nị yàngà' huin sa gataj' nạnj ánj.

19Nị gataj siyànà dânj: —Señor, garânj da'nga' ruhuâj si 'ngọ sina'u gataj dàj gạhuin huin Mạ'ân rè'.

20Rej nej ñûnj ginûn ñạ'ạnj rạ kïj nânj riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị nej suj huin judío gataj si yuman' snà'ànj Jerusalén huin ñan ginùn ñạ'ạnj nê' Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gatâ riñan', si gùyùmàn ruhuâ', dadin' gùyùmàn gui ni̱ sê man kïj nânj ni̱ sê man yuman' snà'ànj Jerusalén huin ñan ga̱'hue ginùn ña̱'a̱nj nej suj riñan Ma̱'an Re' Ña'anj an mánj.

22Ni̱ nnùn ña̱'a̱nj nej suj riñan sa nun ni'in nej suj; ni̱ nnùn ña̱'a̱nj nej ñûnj riñan sa ni'in nej ñûnj; dadin' sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì gahui siganî̱nj nej judío.

23Sani̱ gùyùmàn gui, ni̱ hia̱j huin, si ga̱ nej guiì ginùn ña̱'a̱nj yàngà' Ma̱'an Rê Ña'anj an ngà ruhuâ nimân ninj; ni̱ huê nej guiì dânj huin sa nana'hui' Ma̱'an Rê guendâ ginùn ña̱'a̱nj ninj Ma̱'an na̱nj ánj.

24Ma̱'an Ña'anj an huin Espíritu; ni̱ nej guiì nnùn ña̱'a̱nj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si yàngà' nnûn ña̱'a̱nj ninj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ña̱'a̱n huaj si huê dànanj ginùn ña̱'a̱nj ninj Ma̱'an.

25Ni̱ gataj siyànà nânj: —Ni'ín si ga̱'na̱' Mesías —ni̱ huej huin sa gù'nàj Cristo —; ni̱ nga ga̱'naj ni̱ nda ni'nïnj chre ga̱na̱taj ni̱ ga̱na̱di̱ganj nej nuguan' hua̱ huìi.

26Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ñùnj huin Mesías, ni̱ hué huin sa ga'min ngà' na̱nj ánj.

27Huê nej nuguan' nânj ga'min Ma̱'an Jesús nikïnj nga gunumân nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ nej sô' guendâ gini'in nej sô' nikïnj ganarïsna'an ngà 'ngo̱ siyànàa; sani̱ gà' si 'ngo̱ nej sô' nun gi̱ri̱ñu̱n ruhuâ gataj: Nùnj huin si gachín na'anj' rà'aj. Ni̱ nùnj huin si ga'min' ngà siyànà dânj rà'aj.

28Hiô' ni̱ gudunâj siyànà nânj hia'a̱j nu̱n nnee, ni̱ ga'anj yuman' huin yiñan, ni̱ gata gu̱nïn nej sí màn ruhuâ yuman' dânj:

29—Ga̱'na̱' nej suj ni̱ gi̱ni̱'in nej suj 'ngo̱ sina'u dan dadin' gata daran' nej sa gi'hiâ. Ni̱ sê sina'u nan huin Cristo ruhuâ nej suj mínj.

30Ni̱ gahui nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, ni̱ ga'na' ninj ñan ni̱kï̱n' Ma̱'an Jesús.

31Nga nî̱n' huin ràn doj gùyùmàn nej guiì, ni̱ duguane' nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un ya̱ Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô': —Maestrûj, ya̱ rè' na̱nj ánj.

32Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gà' yâj 'ngo̱ nihia, sani̱ nun ni'in nej suj ahuin nihia huin mánj.

33Hiô' ni̱ gataj nej sí ga'na' ga̱huin chru̱un riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej sô': —Hua̱ 'ngo̱ guiì ga'na' rë̱'ë̱j yâ Ma̱'an Señor na̱nj nî'.

34Gataj Ma̱'an Jesús: —Si-nìhiàj huin guendâ gi̱'hia sa garan' ruhuâ Ma̱'an sa ga'nî́n ga'ná, nda ga̱na̱hui si-sùnj.

35Sê gataj nej suj: “Si hua̱ na̱nj ga̱chin ngua'anj ahuii gùyùmàn diû gi̱yi̱'ne̱' chrin' trigu.” Sani̱ ñùnj taj: Ni̱ ga̱na̱chi̱ nikaj ñan nej suj ni̱ gi̱ni̱'hiaj nej suj riñan hio'ó ñan gunun nej sij, dadin' gà' gaminj trigu ni̱ gà' huaj ga̱'ne̱'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

36Nị sí gi'hiaj suun nị huạ du'hue sô', nej guiì nạgị'hiaj chrẹ' sô' gạne nìgànj nỉn' yiñán Mạ'an Ña'anj an, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ sí ga'min si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gạnạhuin nìhià' ruhuâ sí nagi'hiaj chrẹ' nej sí gịnikò' rukû Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

37Dadin' huê danj taj yàngà' 'ngọ nuguan'an: "'Ngọ sij huin sí gunun nị a'ngô sij huin sí ganaran'."

38Ñùnj nị ga'nỉn ga'anj gạnạran' nej suj ñan nun gùnùn nej suj; a'ngô nej sô' gunun nị nej suj ganaran' sa gunun nej sô'.

39Nị ûta gà'ì nej guiì màn yuman' snà'ànj riñan nịkạj ñu'unj Samaria guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, rayi'î nuguan' ganata' siyànà dânj: "Gata daran' nej sa gi'hiâ nạnj ánj."

40Hiô' nị ga'na' nej guiì màn yuman' nìkò' hio'ó Samaria ñan nịkịn' Mạ'an Jesús nị gachín nì'hiaj ninj si gùnàj Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' dânj: Nị gunâj Mạ'an Jesús huìj gui ruhuâ yuman' dânj.

41Nị dànanj ûta gà'ì nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús ngà rayi'î nej nuguan' ga'min,

42nị gataj nej guiì dânj gụnïn siyànà nânj: —Hiạj nị sê man rayi'î si-nùguàn' guyumân ruhuâ nej ñûnj mánj, dadin' gunïn nej ñûnj ngà rakî̂j nej ñûnj sa ga'min, nị ni'in nej ñûnj si yàngà' hia nỉn' si huê Mạ'an huin sa gị'hiaj gạnạnịn nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nạnj ánj.

43Gachîn huìj gui, nị gahui Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' dânj nị ga'an riñan hio'ó Galilea.

44Nị gataj Mạ'an si nitaj àmàn huaj gịnịnj hue'ê 'ngọ sí gataj dàj gạhuin riñan nej guiì màn ruhuâ yiñán sô'.

45Nị nga ga'na' Mạ'an Jesús riñan hio'ó Galilea, nị ganahuin rạ'a nej guiì màn riñan hio'ó dânj Mạ'an, dadin' gà' gini'in ninj daran' nej da'nga gi'hia ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, gui nga ginun gi'ñanj an; dadin' ga'anj ninj gui nga ginun gi'ñanj yuman' snà'ànj dânj.

46Nị ga'na' ñûn Mạ'an Jesús, yuman' Kaná huin do'ó Galilea, ñan gi'hia si ganahuin nnee nne bino. Nị ruhuâ yuman' dânj nne 'ngọ sí 'hiaj sun riñan 'ngọ rey nị nịkạj sô' sun yàkàan, nị nda ruhuâ yuman' Kapernaúm nne da'ní sô' sanị si a'nan' sô'.

47Nị nga gunïn sí nânj si ga'na Mạ'an Jesús ne' Judea nị guyumanj riñan hio'ó Galilea, nị ga'na' sô' riñan Mạ'an nị gachín nì'hiaj sô' nị gataj sô' gụnïn, gị'hiá rè' sunuj u nị gạ'ạnj rè' nị gị'hiá rè' si gạnạhuin da'nî, dadin' dọj sînj huaj nị gàhuì' sij nạnj ánj.

48Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nị nùnj huin si gịnị'in nej suj nej da'nga'a gi'hiâ nị nùnj huin si gịnị'in nej suj gị'hiâ gạnạhuin nej guiì nị gà' dânj nị sị guyumân ruhuâ nej suj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

49Nị gataj sí nịkạj sun yàkàn dânj: —Señor, gạ'ạnj rè' hiạj nỉn' gạchin gàhuì' da'nî nị gị'hiâ rè' sunuj u nị gạnạhuin sij.

50Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gạ'ạnj', dadin' huạ nì'nà' da'nít. Nị guyumân ruhuâ sí nânj ni'in sô' nej nuguan' gataj Mạ'an Jesús, huê danj nị ga'anj sô'.

51Nị nga huaj gùnùkuì' sí dânj yuman' huin yiñán sô', nị ga'na' gạnạhuin rạ'a nej si-musû sô', nị ganata' nej musu nị gataj nej sô': —Huạ nì'nà' da'nít nạnj ánj.

52Hiô' nị gachín na'anj sí dânj nị gataj sô', dàj orâ ganahuin sij nạnj únj. Nị gataj nej sí dânj: —Gukï 'ngọ si aga' chịj i giyichin' si nụn gachi'i sij nạnj ánj.

53Nị garânj da'nga ruhuâ rej silíj nânj si huê orâ nânj huin nga gataj Mạ'an Jesús: "Huạ nì'nà' da'nít"; nị guyumân ruhuâ sí nânj nị huê danj nạnj guyumân ruhuâ da' huạ gè dukuâ sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús.

54Nị huê nânj huin gisîj huìj da'nga'a gi'hiaj Mạ'an Jesús nga ga'an riñan hio'ó Galilea.

San Juan 5

1Ne' rùkù nga gahuin nej nânj nị huạ 'ngọ si-gị'ñạnj nej judío, nị gahui Mạ'an Jesús ga'an Jerusalén.

2Nị ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nun 'ngọ tankî nnee nị gù'nàj tankî dânj nânj hebreo betesda, rahue' gù'nàj ñan gatûj nej matsïj ï, nị hiuj dânj nikïn' ùn'ùn' chran arku.

3Nị riki nej chran arku nânj màn ûta gà'ì nej guiì a'nan'an, nị màn nej guiì gọ'oj, nej guiì gọchrọj o, nej guiì na'hue gìsìkì' nneè kú.

4Dadin' da' gachin 'ngọ diû lij nị gininj 'ngọ ángel ga'naj ñan nụn nne dânj, nị gisiki' nne dânj gi'hia; nị sí gahuin hio sịnịn gatûj ruhuâ nne dânj nga gisikij, nị giyî'nej ahuin nạnj yi'ì ara'huẹ' sô'.

5Nị hiuj dânj nngaj 'ngọ sí dânj nị gà' gisîj hio' kọ yịnụn' huà'nỉnj ïn a'nan' sô'.

6Nị gini'in Mạ'an Jesús nngaj sí nânj, nị gayakaj guendaj si gà' gisîj ûta gà'ì hio'o a'nan' sô', nị gachín na'an Mạ'an sí dânj nị gata gụnïn sô': —Huạ ruhuâ' gạnạhuîn' nî'.

7Gataj sí a'nan' dânj, —Señor, huạ ruhuâj sanị nitaj gà' 'ngọ sí dụguatûj ñùnj ruhuâ tankî man nga gisiki' nnee; nị nga nỉn' gahuin ràn huâ nị gà' gatûj sịnịn a'ngô síi nạnj ánj.

8Nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn sí dânj: —Gạnạchi sò' nị gạtâ' dụhuêt nị nạn' dukuâ nạnj ánj.

9Nị orâ chre nị ganahuin sí nânj, nị ganakaj sô' duhuê sô' nị gayi'ì sô' nị gaché sô'. Nị gui dânj huin gui ganarânj rûhua.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Hiô' nị gayi'ì nej sí judío nị gataj nej sô' gụnïn si ganahuin sà' nneè kú dânj: —Gui nan huin gui ganarânj ruhuâ; nị sị ga'hue gạtâ' duhuêt gạ'ạnj mánj.

11Nị gataj sí dânj: —Mạ'an sí gi'hiaj gạnạhuín, nị huê sô' huin sí gataj: "Gạta duhuêt nị gạ'ạnj nạnj ánj."

12Hiô' nị gachín na'anj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Ahuin sí gataj: "Gạtâ duhuêt nị gạchẹ' nị gạ'ạnj rà'aj."

13Sanị nun ni'in sí dânj ahuin sí gi'hiaj ganahuin sà' nneè kú sô', dadin' guxun Jesús Mạ'an hiuj dânj.

14Ne' rùkù nị ganari' Mạ'an Jesús sí nânj nga nikïn' sô' ruhuâ hue' nûhui nị gata gụnïn sô': —Nị'hiaj' dadin' gà' ganahuin sà' nneè kú'; nị sị gị'hiá' gakïn'ïn gà' mánj, dadin' gạ'hue nị gùyùmàn a'ngô sañun nìko riñan' nạnj ánj.

15Huê danj nị ga'anj sí nânj, nị ganata sô' gụnïn nej sí judío si Jesús huin sa gi'hiaj ganahuin sô'.

16Nị rayi'î nânj nị gata rùhuà nej sí judío Mạ'an Jesús, guendâ gi'hia ganahuin nej guiì nej gui ganarânj rûhua.

17Nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nda gui hiạj nị gi'hiaj sun Mạ'an Rê, nị huê danj nạnj ñùnj nị gi'hiaj sûnj nej nạnj ánj.

18Rayi'î nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús nị ûta gahuin ruhuâ nej sí judío dạgahui' nej sô' Mạ'an, dadin' sê man 'ngọ rïn guendâ nun gịnikaj chre gui ganarânj ruhuâ huin, dadin' rayi'î guendâ gata si Rê huin Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị gi'hia si gụñạn chre huin ngà Mạ'an Ña'anj an.

19Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús, nị gata: —Yàngà' nị yàngà' hia' nỉn' gàtà: Nị nitaj nùnj chrùnj gị'hia, man nej sa gini'ín gi'hiaj Mạ'an rê huê nej danj huin sa chrùnj gị'hia, dadin' daran' nej sa chrụn Mạ'an rê gị'hia nị huê nej danj huin sa chrùnj gị'hia nạnj ánj.

20Dadin' 'ì ruhuâ Mạ'an Rê ni'in ñùnj, nị daran' nej sa gi'hia nị huê nej dânj huin sa gidiganj ñùnj, nị dànanj nìko doj hua nej sa gịdịganj riñânj, nị ûta gạhuin ñạ'anj ruhuâ nej suj nga gịnị'in nej suj sa gi'hia nạnj ánj.

21Dadin' dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Rê nga gana'nĩnj nej nîman, nị huê danj nạnj rikij suun riñânj nị gạ'hue gị'hia si gạnạhuin nì'nà' nimân nej guiì garan' ruhuaj.

22Huê danj nạnj nitaj si ga'min gakïn' Rê sa gi'hiaj nej guiì mánj. Daran' nej sun dânj duguachinj riñânj nị ñùnj huin sa ganakaj guendâ dàj gi'hiaj da' go'ngọ nej guiì.

23Da'nga nị gịnikaj chrẹj daran' nej guiì riñânj dàj rûn ginikaj chrẹj ninj riñan Mạ'an Rê. Nị guiì nitaj si nịkạj chrẹj riñânj, nị nitaj si nịkạj chrẹj ninj riñan Mạ'an Rê Ña'anj ga'nĩn ga'ná mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24’Yàngà', nị yàngà' hia nǐn' gatâ: Nị guiì gunïn si-nùguàn'ànj, nị guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná, nị gạne nìgànj ninj ngà Mạ'an Ña'anj an; nị sị giran' sạñụn ninj gà' mánj, dadin' gahuin ninj guiì gahui'i sanị ganahuin nì'nà' ninj.

25Yàngà' nị yàngà' hia nǐn' gàtà: Gùyùmàn gui nị hiạj huin, nga gụnïn nej nîman gà'mìn; nị nej nimân gunïn nuguan' ga'mînj nị gạne nìgànj ninj.

26Dadin' dàj rûn' hua nì'nà' Mạ'an Rê gi'hiaj Mạ'an, nị huê danj giri' nị'hiâ si gạ'hue gị'hia gạ nì'nà' Mạ'án;

27Nị huê danj rikî Mạ'an Rê suun ra'á guendâ gạ'hue gạyạkạj guendâj dàj gi'hiaj nej guiì, dadin' huê Mạ'án huin sa nịkạj sụn riñan yumiguìi nânj.

28Sị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj rayi'î nej nuguan' gạta mánj: Dadin' gùyùmàn gui nị daran' nej nimân nngaj riki hio'óo nị gụnïn ninj gà'mìn nạnj ánj;

29Nị gànà'nǐnj nej nimân gi'hiaj sa sà'a nị gạhuị ninj ñan nngaj ninj dânj guendâ gạne nìgànj ninj; sanị nej nimân gi'hiaj gakïn'ïn nị gạhuị ninj ñan nngaj ninj dânj guendâ gịran' sạñụn nìgànj ninj nạnj ánj.

30’Nitaj nùnj gạ'hue gị'hia ngà Mạ'án mánj; sa gunḿn nị huê dânj huin sa gayakaj guendâj; nị dàj gayakaj guendâj nị huê dânj huin sa nịkạ gi'hia, dadin' sê sị gi'hia sa garan' ruhuâj mánj, gi'hia dàj garan' ruhuâ Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná.

31Si gànàtàj rayi'î Ma'án, nị nuguan' gànàtàj nị sê nuguan' yàngà'a huin mánj.

32A'ngô sô' huin sa gànàtà' rayi'î, nị ni'ín si nuguan' gànàtà' sô' rayi'í nị huin nuguan' yàngà'a.

33Nị nga ga'nḿn nej suj nej sí ga'anj gàchìnj na'anj riñan Juan, nị nuguan' ganata' sô' huin sa yàngà'a rayi'í.

34Sanị ñùnj nị nitaj si ànà'huì si gànàtà' 'ngọ síi dàj huaj mánj; sanị gatâ dànanj, da'nga nị ga'hue gạnạnịn nej suj.

35Dàj rûn' huin chrun tàj ña'an gudugùun huê danj huin Juan dadin' ganata' sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj nị garânj da'nga' ruhuâ nej suj gi'hiaj sô'; nị ga 'ngọ diû nị gahuin nìhià' ruhuâ nej suj nị gaché nej suj chrej gidigân sô'.

36Sanị nej nuguan' ganatá nị dànanj dụ'huẹ man doj gà' da' nej nuguan' ganata' Juan; dadin' sun rikî Mạ'an Rê guendâ dạgahuín, nị huê nej sun dânj huin sa ganata' rayi'í, nị huê nej sun dânj huin sa ganata' si Mạ'an Rê ga'nḿn ga'ná.

37Nị huê Mạ'an Rê huin sa ga'nḿn ga'ná, nị Mạ'an huin sa ganata' rayi'í. Sanị nitaj àmàn gunïn nej suj nej nuguan' ga'min nị nun gịnị'in nej suj dàj hua Mạ'an mánj,

38nị huê danj nạnj nitaj si nụn si-nùguàn' Mạ'an ruhuâ nimân nej suj; dadin' nun gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj, Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná riñan nej suj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

39Nạdịgi'ñun nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; dadin' rû'huaj si huej huin sa gịdịgân nị gạ'hue gànàrì' nej suj nị gạnạhuin nì'nà' nej suj nị gạne nìgànj nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an;

40sanị na'huej nej suj gạ'nạ' nej suj riñânj huê danj nị sị ganahuin nì'nà' nej suj mánj.

41'Nun na'huí si gịta ra'a nej síi rayi'î nej sa gi'hia mánj.

42Sanị ni'ín, si nitaj sa 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nun ruhuâ nimân nej suj.

43Ñùnj nị ga'ná ngà siyụgui Mạ'an Rê, nị nun gạnạhuin rạ'a nej suj ñùnj; nị si huạ a'ngô sí gạ'nạ' ngà siyụgui mạ'an sô', nị gạnạhuin rạ'a nej suj sô'.

44Dàj gị'hiaj nej suj gạ'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj, dadin' ûta garan' ruhuâ nej suj si gạ'mịn hue'ê 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj rayi'î nej suj, nị nitaj si nana'hui' nej suj si gạ'mịn hue'ê Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej suj rà'aj.

45Nị sị ganĩn ruhuâ nej suj si gạrạn ruhuâj rayi'î nej suj riñan Mạ'an Rê mánj; huạ niñạn sô' gạrạn ruhuâ rayi'î nej suj, nị sô' dânj huin Moisés, dadin' ganĩn ruhuâ nej suj si sa gidigân sô' gị'hiaj gạnạnịn nej suj.

46Dadin' si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Moisés, hiô' nị gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, dadin' huê rayi'í huin sa gachrûn Moisés.

47Sanị si nitaj si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñanj gachrûn Moisés, nị dàj gi'hiaj nej suj gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj si-nùguàn'anj rà'aj.

San Juan 6

1Ne' rùkù nej nânj, nị ga'anj Mạ'an Jesús ne' ané du'hua nne ñạ'ạnj gù'nàj Tiberia huin do'ó Galilea.

2Nị nìkò' ûta gà'ì nej guiì rìgìi ga'na' ninj rukû Mạ'an, dadin' gini'in ninj si ûta ganahuin nej guiì a'nan'an gi'hiaj Mạ'an.

3Nị gahui Mạ'an ga'an raạ 'ngọ kïj ï, nị ga'anj gạne ngà nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan hiuj dânj.

4Nị gà' doj huaj gùyùmàn gi'ñanj pascua, si-gị'ñạnj nej sí judío.

5Nị ganachi nikaj ñan Mạ'an Jesús, nị gini'in si 'nạ' ûta gà'ì nej guiì riñanj, nị gata gụnïn Felipe: —Dànè' gạ'ạnj gịrụn' rachrúun yạ daran' nej guiì nânj rà'aj.

6Sanị man si gata dànanj gụnïn sô' guendâ ruhuaj gạyạka da'nga'a ngà sô'; dadin' gà' ni'in sà'aj dàj gị'hia gìrì' nej guiì yạ ninj.

7Nanikàj Felipe nị gataj sô': —Si gịrụn' huìj sientu denario rachrúun nị dàdò' sînj gịsi yạ nej guiì nạnj ánj.

8Nị gataj: Andrés sô' huin dinĩn Pedro sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9—Hiuj nânj nikïn' 'ngo̱ sí hua̱ lij, ni̱ ni̱ka̱j sô' ùn'ùn' rachrún sebada ni̱ ni̱ka̱j sô' huìj yukuaj a; sani̱ àmàn gìsìj nânj ya̱ nej guiì rigìi rà'aj.

10Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn nej guiì si ga̱'a̱nj ga̱ne ninj. Ni̱ ûta mân koj o riñan hio'ó dânj, ni̱ ga'anj ga̱ne daran nej guiì ni̱ gisîj 'ngo̱ si ùn'ùn' mîn nej síi mân hiu dânj.

11Ni̱ gida'a Ma̱'an Jesús nej rachrúun, ni̱ nga gisîj ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guchra' da̱'a ni̱ ga'huij ra'a nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ huê danj gi'hia ngà nej yukuaj a, ni̱ si hua̱ sí ruhuâ ya̱ doj ni̱ hua̱ doj ya̱ nej sô'.

12Ni̱ nga gisîj ya daran' nej guiì ni̱ gunumân riki ninj, ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj: —Ga̱na̱ran' nej suj nej dasû gunâj dânj, ni̱ si̱ girë' gà' si 'ngo̱ dasû lij mánj.

13Ni̱ ganaran' nej sô' nej dasû lij gunâj dânj, ni̱ mân ùn'ùn' gè rachrúun huin sani̱ gisi yâ daran' nej guiì ni̱ dànanj gunâj yùhuìj yugûti nej dasû lij nej rachrún dânj ganaran' nej sij.

14Hiô' ni̱ nga gini'in nej sí nânj nej da'nga gi'hiaj Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô': —Yàngà' hia nǐn' ni̱ sí nânj huin sô' gataj dàj ga̱huin ni̱ ga'na' sô' ruhuâ yumiguìi.

15Sani̱ garânj da'nga' ruhuâ Ma̱'an Jesús si ruhuâ nej sij ga̱'na̱' gi̱da'a nej sij Ma̱'an ni̱ ga̱na̱chru̱n su̱n nej sij ga̱huin Rey ni̱ gi̱nikaj sunj riñan nej sij, huê danj ni̱ guxunj Ma̱'an ni̱ ga'anj 'ngo̱ rïn riki kïj ï.

16Ni̱ nga ginìn gui dânj, ni̱ gananinj nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj ni̱ ga'anj nej sô' du'hua nne ña̱'a̱nj,

17ni̱ nga gatûj nej sô' ruhuâ barku ni̱ gachîn nej sô' ga'anj nej sô' yuman' Kapernaúm. Sani̱ gà' 'na̱' ga̱huin ru̱mi̱n', ni̱ hua̱ na̱nj nun ga̱'na̱' Ma̱'an Jesús riñan nej sô'.

18Ni̱ ûta ganayumàn nne ña̱'a̱nj dadin' ûta nùkuaj ga'huij nanèe.

19Ni̱ gà' gisîj gaché barkû da'nga' 'ngo̱ si ùn'ùn' nej si huàtàn' mîn metru riñan nne ña̱'a̱nj, ni̱ gini'in nej sij gaché Ma̱'an Jesús 'naj riñan nne ña̱'a̱nj, ni̱ 'na̱' nichij riñan barkû nu̱n nej sij; ni̱ ûta guyu'hui' nej sij gi'hia.

20Sani̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn nej sij: —Ñùnj huin; ni̱ si̱ guyu'hui nej suj mánj.

21Hiô' ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij ni̱ ganahuin ra̱'a nej sij Ma̱'an Jesús ni̱ gatu ruhuâ barkû nu̱n nej sij huaj nej sij, ni̱ nda nanè chre guchi' barkû dânj riñan hio'ó hua̱j nej sij.

22Gui dânj ni̱ gini'in nej guiì gimân du'hua nne ña̱'a̱nj ngà Ma̱'an Jesús si 'ngo̱ rïn barku nikïn', ni̱ man 'ngo̱ rïn nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an gatûj ruhuâ barku ni̱ ga'anj nej sô' ni̱ nun gi̱ni̱'in nej guiì ga̱tu̱ Ma̱'an Jesús ga'an ruhuâ barku dânj ga'an ngà nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Huê danj nḭ guyumân a'ngô nej barku 'nạ' riñan hio'ó Tiberia du'hua nne ñạ'ạnj ñan yâ nej sij rachrúun nga ga'hui' Mạ'an Jesús si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

24Nḭ nga gini'in nej guiì, si nitaj Mạ'an Jesús nikïn' hiuj dânj, nḭ nitaj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an nikïn' hiuj dânj, nḭ gatûj ninj ruhuâ nej barkû màn hiuj dânj nḭ ga'anj ninj Kapernaúm, dadin' nana'hui' ninj Mạ'an Jesús.

25Nḭ nga ganari' ninj Mạ'an Jesús ané du'hua nne ñạ'ạnj, nḭ gataj ninj gụnïn: —Maestrûj àmàn àsìj guyumân Mạ'ân rè' hiuj nânj rà'aj.

26Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Yàngà' nḭ yàngà' hia nỉn' gạtạ gunïn nej suj nḭ nana'hui' nej suj ñùnj dadin' ruhuâ nej suj giri' nej suj rachrúun yâ nej suj nḭ gunumân riki nej suj, sanḭ sê sḭ nana'hui' nej suj ñùnj guendâ gini'in nej suj da'nga' gi'hiâ mánj.

27Gḭ'hiaj sun nej suj, sanḭ sê rayi'î nihia gạ'hue gḭrḕ' mánj, gḭ'hiaj sun nej suj rayi'î nihia gạ nìgànj sa sḭ girë', nḭ huê nihia dânj huin sa rìkìj; dadin' huê rayi'î nihia dânj huin sa ga'min Mạ'an Rê.

28Hiô' nḭ gataj nej sí dânj: —Nùnj huin si gḭ'hiaj nej ñûnj nḭ gạ'hue dạgahuin hue'ê nej ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

29Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Huê nej nânj huin sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an gḭ'hiaj nej suj, gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an sa ga'nḭ́n ga'ná riñan nej suj.

30Hiô' nḭ gataj nej sij: —Ahuin da'nga' gạ'hue gḭ'hiâ', nḭ gḭnḭ'in nej ñûn nḭ gùyùmàn ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj sò' rà'aj.

31Dadin' rej nej ñûnj nḭ yâ nej sô' rachrún maná riñan hio'ó nàkòo, dàj rûn' taj riñan si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: "Rachrún ga'na' yàtà'a ga'hui' Mạ'an Ña'anj an yâ nej sij."

32Nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà', nḭ yàngà' hia nỉn' tâ: Si sê rachrún ga'na' yàtà'a huin sa rikî Moisés yâ nej suj mánj. Sanḭ Mạ'an Rê huin sa rḭkḭ rachrún yà'ngà' hia nḭ rachrún dânj huin sa ga'na' yàtà'a.

33Dadin' si-ràchrùnj Mạ'an Ña'anj an huín dadin' ginîn ga'ná ne' yàtà'a nḭ gḭ'hia si gạnạhuin nì'nà' Mạ'an nimân nej guiì màn ruhuâ yumiguìi.

34Nḭ gataj nej sí dânj: —Señor, rḭkḭ sò' daran' nej gui rachrún dânj yạ nej ñûnj.

35Nḭ gataj Mạ'an Jesús: —Ñùnj huin rachrún gḭ'hiaj gạ nì'nà' Mạ'an nimân nej suj; nej guiì 'nạ' riñânj, nḭ nitaj àmàn gànàchinj yi'naa riki ninj mánj; nḭ nej guiì gùyùmàn ruhuâ ni'in ñùnj, nḭ nitaj àmàn gànàkò ninj nnee mánj.

36Sanḭ ñùnj taj gụnïn nej suj, nḭ nùnj huin si gḭnḭ'in nej suj ñùnj, sanḭ gà' danj nḭ sḭ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj mánj.

37Daran' nej guiì rikî Mạ'an Rê ra'á, nḭ gạ'nạ' ninj riñânj; nḭ nej guiì gạ'nạ' riñânj, nḭ sḭ girîj gạ'ạnj ninj ne' yẹ'e mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Dadin' ginîn ga'ná yàtà'a, sanı̱ sı̱ ga'hue gı̱'hia sa garan' ruhuâj mánj, ga'ná guendâ gı̱'hia sa garan' ruhuâ Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná.

39Nı̱ huê nânj huin sa garan' ruhuâ Mạ'an Rê, Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná: Daran' nej guiì rikij riñânj, nı̱ gà' si 'ngọ ninj sı̱ ga'anj nı̱'hia gı̱'hia, dadin' gı̱'hia si gànà'nm̀̀nj ninj gui gạ'nạ' ne' ñạan.

40Nı̱ gi'hiâ dànanj dadin' garan' ruhuâ Mạ'an Rê Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná: Dadin' daran' nej guiì ginûn ñan ñùnj, nı̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj ñùnj, nı̱ gạne nìgànj ninj; nı̱ ñùnj gı̱'hiaj nı̱ gànà'nm̀̀nj ninj diû gạ'nạ' ne' ñạan.

41Huê danj nı̱ gayi'ì nej sí judío, nı̱ ga'min nej sô' rayi'î Mạ'an Jesús, rayi'î guendâ gata: “Ñùnj huin rachrún gininj ga'na' yàtà'a.”

42Nı̱ gataj nej sô': —Sê sí nânj huin Jesús, da'ní José, dadin' ni'in nê' rej sij ngà nni sij rà' saj ûn'. Nùnj huin saj nı̱ gataj sij: Yàtà'a ginîn ga'ná.

43Nanikàj Mạ'an Jesús nı̱ gata: —Sı̱ ga'min nej suj rayi'î nej dugui' nej suj mánj.

44Gà' si ngọ nej guiì sı̱ gạ'hue gạ'nạ' riñânj, si nitaj si nı̱kạj Mạ'an Rê ga'na' ninj riñânj mánj; nı̱ ñùnj huin sa gı̱'hiaj gànà'nm̀̀nj ninj nej gui gạ'nạ' ne' ñạan.

45Nı̱ huê danj taj riñan ñanj librû gachrûn nej sô' gataj dàj gạhuin: “Huê danj nı̱, Mạ'an Rê gı̱dı̱gân riñan daran' nej guiì.” Nı̱ guiì gụnïn nı̱ gạhuin chrụn ninj gi'hia, nej guiì dânj huin sa gạ'nạ' riñânj.

46’Nı̱ sê sı̱ gını̱'in nej guiì dàj hua Mạ'an Rê mánj, man ñùnj huin sa ni'in dàj huaj, dadin' huê Mạ'an huin sa ga'nḿn ga'ná.

47Yàngà' nı̱ yàngà' hia nm̀̀n' tâ: Guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj nı̱ gạne nìgànj ninj.

48Ñùnj huin rachrún gı̱'hiaj gạ nì'nà' ninj.

49Yâ rej nej suj rachrún maná nga gane nej sô' riñan hio'ó nàkòo, sanı̱ gahui' nej sô'.

50Sanı̱ ñùnj ga'min rayi'î rachrún gininj ga'na' yàtà'a, nı̱ nej guiì yạ rachrún nânj, nı̱ sı̱ gahui' ninj mánj.

51Ñùnj huin rachrún nì'nà' gininj ga'na' yàtà'a; nı̱ si huạ 'ngọ guiì yạ rachrún nânj, nı̱ gạne nìgànj ninj; nı̱ rachrún rìkìj yạ ninj huin nneè kû, nı̱ gạ'hue gạnạhuin nì'nà' ninj gı̱'hia.

52Hiô' nı̱ gayi'ì nej judío nı̱ ûta gunïn' nej sô' nı̱ gataj nej sô': —Dàj gi'hiaj sí nânj gạ'hue rı̱kı̱ sô' nneè kú sô' yọ' rà'aj.

53Nı̱ gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' nı̱ yàngà' hia nm̀̀n' gàtà: Nı̱ si sı̱ yâ nej suj nnêj, nı̱ sı̱ go'o nej suj tún, nı̱ sı̱ ga'hue gạ nì'nà' nej suj mánj.

54Guiì yâ nnêj nı̱ go'o ninj tún, nı̱ gạne nìgànj ninj; nı̱ ñùnj gı̱'hiaj gànà'nm̀̀nj ninj nej guiì gạ'nạ' ne' ñạan.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

55Dadin' nneè kû huin nihia yàngà'a, nị tún huin nne yà'ngà' gọ'ọ nej suj.

56Guiì yâ nneè kû nị go'o ninj tún, nị nne ninj ngàj nị nné ngà ninj.

57Dàj rûn' ga'nḿn Mạ'an Rê huạ nì'nà'a ga'ná, nị huạ nì'nàj gi'hiaj Mạ'an, huê danj nị guiì ya nnêj, nị gạ nì'nà' ninj.

58Nânj huin rachrún gininj ga'na' yàtà'a; nị nitaj si huaj dàj rûn' hua rachrún maná yâ rej nej suj, dadin' yâ nej sô' sanị gahui' nej sô'; guiì yạ rachrún nânj, nị gạne nìgànj ninj.

59Huê nej nuguan' nânj ga'min Mạ'an Jesús nga nikïnj ruhuâ hue' si-nùhuì nej judío, nị huê dànanj gidiganj ruhuâ yuman' Kapernaúm.

60Nị nga gunïn, gà'ì nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj nị gataj nej sô': —Ûta chì' hua nuguan' nânj; nị ahuin guiì gùnùkuaj gụnïn gà' ûnj.

61Nị garânj da'nga' ruhuâ Mạ'an Jesús si dànanj a'min nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj rayi'î si-nùguàn'anj, nị gata gụnïn nej sô': —Gina'an ruhuâ nej suj rayi'î nuguan' nan nạnj nî'.

62Dàj gị'hiaj nej suj, si gịnị'in nej suj gàhuì gà'àn yàtà'a ñan gane sìnĩnj rà'aj.

63Mạ'an Espíritu Santo huin sa gị'hiaj ganahuin nì'nà' nej guiì; sanị 'ngọ síi nị nitaj nùnj gạ'hue gị'hia sô' mánj; nej nuguan' ga'mînj nị huej huin sa gị'hiaj gạ'hue gạnạhuin nì'nà' nej guiì.

64Sanị huạ dạ'ạj nej suj nitaj si guyumân ruhuâ ni'in si-nùguàn'ànj sanị ûta gịran' sạñụn nej suj. Dadin' àsìj sịnḭ̈n nị gà' ni'in Mạ'an Jesús ahuin nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an, nị gà' ni'in ahuin sí nàgà'huì' Mạ'an riñan nej judío.

65Nị gata: —Rayi'î dan gatâ nị gà' si 'ngọ guiì sị ga'hue gạ'nạ' riñânj, si nuhui' Mạ'an Rê ga'nḿn ga'na' ninj mánj.

66Àsìj gui dânj nị nanikàj rùkù ûta gà'ì nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, huê danj nị nitaj si gaché nej sô' ngà Mạ'an gà' mánj.

67Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej yùhuìj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: —Ruhuâ nej suj nànìkàj nej suj nị gạ'ạnj nej suj nej nạnj nîn'.

68Nanikàj Simón nị gataj sô': —Señor, ahuin a'ngô sô' rịñạn gạ'ạnj nej ñûnj rà'aj. Nị si sò' huin sa nịkạj nuguan' nạgị'hiạj nì'nà' nej ñûnj nị gạne nìgànj nej ñûnj rà'aj.

69Nị guyumân ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj Mạ'ân rè' nị ni'in nej ñûnj si huê Mạ'ân rè' huin Mạ'an Cristo, Da'ní Mạ'an Ña'anj huạ nì'nà'a.

70Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sê yùhuìj ran' nej suj huin ganaguîj, nị 'ngọ nej suj huin sa nàsà'a rà' saj ûn'.

71Nị ga'min rayi'î Judas Iscariote, da'ní Simón Iscariote; dadin' sí nânj huin sí nàgà'huì' Mạ'an, nị sô' huin 'ngọ nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

San Juan 7

1Ne' rùkù nga gisîj gahuin nej nânj, nị gaché Mạ'an Jesús riñan hio'ó Galilea; dadin' na'huej ruhuaj gạche riñan hio'ó Judea, dadin' ûta huin ruhuâ nej sí judío dạgahui' nej sô' Mạ'an.

2Nị gà' gahuin nichrun' si-gị'ñạnj nej sí judío, nị gi'ñanj dânj huin sa gù'nàj tabernákulo;

3nị gataj nej dinḿn Mạ'an Jesús gụnïn: —Gạhuị sò' nị gạ'ạnj' riñan hio'ó Judea, da'nga nị gini'in nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan' nej sa sà' gi'hiâ' râj.

4Dadin' daran' nej sí ruhuâ si gịnị'in nej guiì sa gi'hiaj nej sô', nị nitaj si gi'hiaj huì nej sô' riñan nej guiì mánj, dadin' duyinga' nej sô' sa gi'hiaj nej sô'. Si gi'hiâ' nej nânj nị gịdịgân sò' nej sa gi'hiâ' dan gịnị'in a'ngô nej guiì nạnj ánj.

5Dadin' gà' nitaj si yumân ruhuâ nej dinḿn Mạ'an Jesús ni'in nej sô' Mạ'an.

6Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Huạ nun gùyùmàn si-guí, sanị guendâ nej suj nị ahuin nạnj gui huin gui sà'a riñan nej suj.

7Sị ga'hue gạtạ rùhuà nej guiì màn ruhuâ yumiguìi ni'in ninj nej suj; sanị ñùnj nị gata rùhuà nịnj, guendâ gununâj rayi'î nej si-gạkïn' ninj.

8Gạ'ạnj nej suj gi'ñanj dânj; dadin' sị ga'an gi'ñanj danj mánj, dadin' huạ nǐn' gàchin gùyùmàn si-guí.

9Huê dànanj ga'min Mạ'an Jesús, nị guna Galilea.

10Sanị nga ga'anj nej dinḿn Mạ'an Jesús gi'ñanj dânj, nị ne' rùkù nị ga'anj Mạ'an gi'ñanj dânj, sanị nun gạ'ạnj rạ'ngaj, dadin' si nịkịn' hụij.

11Huê danj nị nana'hui' nej sí judío Mạ'an Jesús siganî̂nj nej guiì màn gi'ñanj dânj, nị gataj nej sô': —Dànè' nikïn' sí dânj rà'aj.

12Nị ûta a'min nej guiì rìgì màn hiuj dânj rayi'î Mạ'an Jesús, nị dạ'ạj ninj gataj: "'Ngọ sí sà'a huin sij"; sanị a'ngô dạ'ạj gataj: "Sê sí sà'a huin sí dan mánj, sí gidigañu'unj nej guiì yùmàn'an huin sij nạnj ánj."

13Sanị nitaj si ga'min rà'ngà' nej sô', rayi'î Mạ'an Jesús, dadin' yu'hui' nej sô' ni'in nej sô' nej sí judío.

14Sanị gà' 'nạ' gahuin dạ'ạj gi'ñanj dânj nị gatûj Mạ'an Jesús ruhuâ nûhui nị gayị'ij nị gidiganj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì.

15Nị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej judío, nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị chrụn sí nânj gạhiạ sô', nị nitaj skuela ga'anj sô' rà'aj.

16Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nej yì'nǐn' nej nuguan' gidigán nị sê nej sa giri ràj huin mánj, si-nùguàn' Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná huin sa ga'mînj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Si huạ 'ngọ guiì garan' ruhuâ dạgahuin riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gạ'hue gịnị'in ninj dadin' nej yì'nìn' nej nuguan' ga'mînj nị si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huin, dadin' sê sị ga'mînj guendâ Ma'án mánj.

18Sí gananîn rayi'î mạ'an nị gananîn sô' rayi'î sô' dadin' ruhuâ sô' si gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î sô'; sanị sí garan' ruhuâ si gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î Mạ'an Ña'anj an, sí nânj huin sí yàngà'a, nị nitaj gakïn'ïn hua ruhuâ nimân sô'.

19'Sê Moisés rikî si-ley Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj, nị gà' si 'ngọ nej suj nitaj si dagahuin ley dan rà' saj ûn'. Nùnj huin saj nị ûta ganahuij ruhuâ nej suj dạgahui' nej suj ñùnj rà'aj.

20Nanikàj nej sí rìgì dânj nị gataj nej sô': —Ayạ' sò' sanị sa kïj ï nun ruhuâ nimân', dadin' ahuin nej sí huin ruhuâ dạgahui' sò' rà'aj.

21Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gi'hia 'ngọ da'nga'a gui ganarânj ruhuâ nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj nạnj nî'.

22Rayi'î dan nị gataj Moisés si gạ'nẹ' gạchrin nej suj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej síi, sanị sê Moisés huin sa giri rạ si danj gaj mánj, dadin' gà' danj gi'hiaj nej sachij gimân diû rịki; sanị nej suj nị gui ganarânj ruhuâ nị ga'ne' gạchrịn nej suj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej síi.

23Nị si gui ganarânj ruhuâ ga'ne' gạchrin nej suj raạ nneè nà'àj nej síi, nị gataj nej suj si dagahuin nej suj si-ley Moisés. Nị nùnj huin saj nị gina'an ruhuâ nej suj guendâ gi'hiâ si ganahuin da' huạ gè nneè kú 'ngọ sí a'nan'an gui ganarânj ruhuâ rà'aj.

24Sị guta' chre nej suj gakïn'ïn nej guiì mánj, nị si yàngà' hia gini'in nej suj gi'hiaj ninj gakïn'ïn hiô' nị gạ'hue gàtà' gakïn' dan yichrá ninj gị'hiaj nej suj.

25Nị gataj dạ'ạj nej guiì 'nạ' yuman' snà'ànj Jerusalén: —Sê sí nânj huin nana'hui' nej sij dạgahui' nej sij rà' saj ûn'.

26Gịnị'hiaj nej suj, dadin' nịñạn sij ga'min sij ñan màn nìchra nej guiì, nị nitaj nùnj gataj nej rej nịkạj sụun riñan sij mánj. Ganani'in yàngà' nej sô' si huin sij Mạ'an Cristo nạnj nî'.

27Sanị ni'în' dànè' huin yiñán sí nânj; sanị nga gạ'nạ' Mạ'an Cristo, nị gà' si 'ngọ nej guiì sị gini'in dànè' gạ'nạ' sô' mánj.

28Nga gidigân Mạ'an Jesús riñan nej guiì ruhuâ nûhui, ni ga'min nùkuaj sta'u Mạ'an, nị gata: —Ni'in nej suj ñùnj, nị ni'in nej suj dànè' ga'ná; sanị sê sị ga'ná guendâ Mạ'an mánj, sanị Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná huin 'ngọ sa yàngà'a, sanị nun ni'in nej suj Mạ'an mánj.

29Sanị ñùnj nị ni'ín Mạ'an, dadin' huê riñan Mạ'an gahui ga'ná, nị huej huin sa ga'nḩn ga'ná.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Hiô' nị ûta huin ruhuâ nej sij gịda'a nej sij Mạ'an; sanị gà' si 'ngọ nej sij nun gìsìj ruhuâ gịdạ'a Mạ'an, dadin' huạ nỉn' gạchin gùyùmàn gui gịda'a nej sij Mạ'an.

31Nị ûta gà'ì nej guiì rìgì màn hiuj dânj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nị gataj ninj: —Nga gạ'nạ' Mạ'an Cristo, nị dànanj nìko doj gạ nej da'nga gị'hia gà' da' nej sa gi'hiaj sí nânj nạnj nî'.

32Nị gunïn nej sí fariseo ngà nej rej huin ñạan, si dànanj ga'min nej guiì rayi'î Mạ'an Jesús; nị ga'nḟn nej sô' ga'anj gịda'a nej sí nịkịn' dugumîn riñan nûhui nìko Mạ'an Jesús.

33Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Huạ nạnj gạné a'ngô diû lij ngà nej suj, nị ne' rùkù nị nạ'ạnj ñan nne Mạ'an sa ga'nḟn ga'ná.

34Nànà'huì' nej suj ñùnj, sanị sị ganari' nej suj ñùnj; nị ñan gạné nị sị ga'hue gạ'nạ' nej suj mánj.

35Hiô' nị ga'min nej mạ'an nej síchìj judío siganînj nej mạ'an nej sô' nị gataj nej sô': —Dànè' gạ'ạnj dïn'ïnj sí nânj, nị sị ga'hue gànàrì' nê' sô' rà'aj. Gạ'ạnj sij riñan a'ngô nej judío nne riñan hio'ó Grecia, nị gịdigân sij riñan nej sô' nị huê danj nạnj gịdigân sij riñan nej griego nej nạnj nî'.

36Nùnj huin si gạtạj sij ruhuâ sij nga ga'min sij: "Nànà'huì' nej suj ñùnj, sanị sị ganari' nej suj ñùnj mánj, nị ñan gạné nị sị ga'hue gạ'nạ' nej suj mánj."

37A'ngô rïn gui gạnạhuij gi'ñanj tabernákulo gui ñạ'ạn doj, nị ganayumàn Mạ'an Jesús nị nanikïn' gạhia nị ga'min nùkua nị gata: —Si huạ 'ngọ nej suj ganakô nnee, nị gạ'nạ' nej suj riñânj, nị gọ'ọ nej suj nne gìrìkìj nạnj ánj.

38Nị nej guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj, nị dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ruhuâ nimân ninj gụnạnj kïn huạj nne nì'nà'a.

39Nị ga'min Mạ'an Jesús dànanj, si gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni'in ninj Mạ'an hiô' nị gạ'hue gạnạhuin rạ'a ninj Mạ'an Espíritu Santo, dadin' huạ nỉn' gàchin gùyùmàn Mạ'an Espíritu Santo, dadin' huạ nỉn' gàchin gạnạhui Mạ'an gạ'an yàtà'a.

40Hiô' nị nga gunïn, dạ'ạj nej sí nịkịn' siganînj nej guiì rigì màn hiuj dânj nị gataj nej sô': —Yàngà' hia nỉn' nị 'ngọ sí gataj dàj gạhuin huin sí nânj.

41Nị gataj a'ngô dạ'ạj nej sí dânj: —Sí nânj huin Mạ'an Cristo. Sanị gataj a'ngô dạ'ạj nej sô': —Gạ'hue gạhuị 'ngọ sí gạtạj dàj gạhuin ne' Galilea nạnj nînj.

42Sê sa taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huin si Cristo nị gạ'nạ' sô' riñan nej dạ'nịn sì'nỉn rey David nị gạhuị sô' ruhuâ yuman' Belén ñan gane David rà' saj ûn'.

43Huê danj nị giyichra' dạ'ạj nej sij da' yi'nïn'ïn nị gunïn' nej sij rayi'î Mạ'an Jesús.

44Nị dạ'ạj nej sij ganîn ruhuâ gịda'a Mạ'an Jesús guendâ gạchrị nej sij dukuâ ga'a; sanị nun gìsìj ruhuâ gà' si 'ngọ nej sij gịda'a nej sij Mạ'an mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

45Huê danj nị nanikàj nej sí nịkïn' dugumîn nûhui nìko ga'anj nej sô' riñan nej síchìj rej a'nïn'ïn ngà riñan nej sí fariseo; nị gataj nej síchìj dânj riñan nej sí nịkïn' riñan nûhui nìko: —Nùnj huin saj nị nun gịnikaj nej suj gạ'nạ' nej suj sí dânj rà'aj.

46Nanikàj nej sí dugumîn nûhui nìko nị gataj nej sô': —Nitaj gà' si 'ngọ sí ga'min si ga'min sí dan mánj.

47Hiô' nị nanikàj nej sí fariseo nị gataj nej sô': —Gidigañu'unj un sí dan nej suj nej nạnj nî'.

48Guyumân ruhuâ go'ngọ nej sí nịkạj sụun ni'in sô' sí dan nî', nị guyumân ruhuâ nej sí fariseo ni'in nej sô' sí dan nạnj nî'.

49Sanị nej guiì nun ni'in si-ley Mạ'an Ña'anj an, nị huin ninj guiì gạninỉn' huaa nạnj ánj.

50Nicodemo huin go'ngọ nej sí fariseo, sí ga'anj gạ'mịn ne' ñàn'an ngà Mạ'an Jesús nị gataj sô' gụnïn nej sí dânj.

51—Hiô' nị man si guta' chre si-ley ne' gakïn'ïn yichrá 'ngọ síi nga nạnj nî', sê gà' sịnịn gunïn nej sí nịkïn' ne' ñạan dàj hua nuguan'an rayi'î sí dânj, nị dàj hua sa gi'hiaj sô' nị nda hiuj dânj nị gini'in nej sij dàj hua sa gi'hiaj sô' rà' saj ûn.

52Nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Sí 'nạ' Galilea huîn' nạnj nî'. Nạdịgi'ñûn sò' riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gịnị'în' si nitaj àmàn ganachi nikaj Mạ'an Ña'anj an 'ngọ sí gataj dàj gạhuin riñan hio'ó Galilea mánj.

53Huê danj nị nan' da' go'ngọ nej sí dânj dukuâ nej sô'.

San Juan 8

1Huê danj nị ga'anj Mạ'an Jesús kïj ñan màn chrun olibo.

2Nị ne' nìgan' a'ngô gui dânj nanikàj Mạ'an Jesús ga'naj ñan nne nûhui nìko, nị da' huạ gè yuman'an gahui ga'na' riñanj; nị nne gidiganj.

3Hiô' nị nịkạj nej sí fariseo ngà nej sí chrụn ley ngọ siyànà gininj riñan gakïn' nịkạj nika dugui' ga'na' nej sô' riñanj; nị ganîn nej sô' dạnịn nuhuî nìko,

4nị gataj nej sô': —Maestrûj, giri' nej ñûnj ra'a nej ñûnj si gininj siyànà nânj riñan gakïn' nịkạj nika dugui'.

5Nị giyi'nïn' suun riñan si-ley Moisés si gạrrụn' hiëj nej guiì gi'hiaj dànanj. Nị dàj taj sò' rà'aj.

6Sanị man si gataj nej sô' dànanj guendâ gạyạkạj nej sô' da'nga'a ngà Mạ'an Jesús, da'nga nị ga'hue gạrạn ruhuâ nej sô' rayi'î Mạ'an. Sanị gudugua' Jesús Mạ'an riñan hio'ó, nị gachrunj riñan hio'óo ngà dêj ra'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Sani̱ ñan ûta nìchràj ruhuâ nej sij gachín na'anj nej sij, ni̱ nanikïn' ga̱hia Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ahuin na̱nj go'ngo̱ nej suj nitaj gakï̱n'ïn ata ni̱ huê nej suj huin sí ga̱'hue ga̱rru̱n si̱nï̱n hiëj siyànà nânj.

8Huê danj ni̱ gudugua' ñûn Jesús Ma̱'an riñan hio'óo, ni̱ gachrunj do̱j riñan hio'óo.

9Sani̱ nga gunïn nej sô', nej nuguan' nânj ni̱ huê danj na̱nj ga'min gakï̱n' da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej sô' riñan nej sô', ni̱ gahui da' go'ngo̱ nej sô' ni̱ ga'anj nej sô', huê danj ni̱ ga'anj gà' si̱nï̱n nej sí achij doj dadin' hio garânj da'nga' ruhuâ nej sô' ni̱ ne' rùkù doj ni̱ ga'anj nej sí hua̱ lij doj; ni̱ gunâj siyànà dânj nikïn' 'ngo̱ rïn da̱nï̱n hiuj dânj ni̱ huê danj na̱nj ni̱kï̱n' Ma̱'an Jesús hiuj dânj.

10Nanikïn' ga̱hia Ma̱'an Jesús, ni̱ gata gu̱nïn siyànà dânj: —Dànè' ga'anj nej sí garânj ruhuâ rayi'î' rà'aj. Gà' si 'ngo̱ nej sij nun ri̱ki̱ kastîgu riñan' gà' ûn'.

11Ni̱ gataj siyànà dânj: —Gà' si 'ngo̱ ninj, nun ri̱ki̱ kastîgu riñânj man Señor. Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Huê danj na̱nj ñùnj ni̱ si̱ rikîj kastîgu riñan' mánj; ga̱'a̱nj' sani̱, si̱ gi'hiâ' gakï̱n'ïn gà' mánj.

12Ga'min ñûn Ma̱'an Jesús, ni̱ gata: —Ñùnj huin sa gi'hiaj giyigïn riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi ni̱ guiì ginikò' rukú, ni̱ si̱ gaché ninj ñan ru̱mi̱n'in mánj, dadin' hua̱ sa giyigïn dânj ruhuâ nimân ninj ni̱ huej gi̱'hiaj ga̱ nì'nà' ninj.

13Hiô' ni̱ gataj nej sí fariseo gu̱nïn Ma̱'an Jesús: —Ga'min' rayi'î Ma̱'ân'; ni̱ sê sa yàngà'a huin nuguan' ga'min' dânj mánj.

14Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Nùnj huin si ñùnj ga'min rayi'î Ma̱'án, sani̱ sa yàngà'a huin sa ga'mînj, dadin' ni'in sà'àj dànè' ga'ná, ni̱ ni'in sà'àj dànè' gà'àn; sani̱ nun ni'in nej suj dànè' ga'ná ni̱ dànè' gà'àn mánj.

15Ni̱ dàj rûn' guta' chre nej guiì gakï̱n'ïn yichrá dugui' ninj huê danj gi̱'hiaj nej suj, sani̱ ñùnj ni̱ nitaj si guta' chré gakï̱n'ïn yichrá nej guiì mánj.

16Ni̱ si gayakaj guendâj ni̱ sa gayakaj guendâj dânj huin sa yàngà'a; dadin' sê 'ngo̱ rı̃n huin sa gayakaj guendâ mánj, dadin' huê danj na̱nj gayakaj guendâ Ma̱'an sa ga'nı̃n ga'ná.

17Sa taj riñan ley ni̱ka̱j nej suj huin, ni̱ si huìj síi gu̱ña̱n ganata' ni̱ sa yàngà'a huin nuguan' gataj nguèj sô'.

18Ñùnj huin sa ganata' rayi'î Ma'án, ni̱ huê danj na̱nj ganata' Ma̱'an Rê rayi'í dadin' Ma̱'an huin sa ga'nı̃n ga'ná.

19Ni̱ gataj nej sí dânj: —Dànè' nne re' rà'aj. Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ni̱ si nun ni'in nej suj ñùnj, ni̱ huê danj na̱nj nun ni'in nej suj Ma̱'an Rê mánj; ni̱ si gi̱ni̱'in nej suj ñùnj, hiô' ni̱ gi̱ni̱'in nej suj Ma̱'an Rê.

20Nej nuguan' nânj ga'min Ma̱'an Jesús nga nikïnj ñan tàj chrún nu̱n sa'anj ofrenda, ni̱ gidiganj ruhuâ nuhuî nìko; sani̱ nun gi̱da'a gà' si 'ngo̱ nej sí dânj Ma̱'an, dadin' hua̱ nïn' gàchin gùyùmàn si-gui na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Ga'min ñûn Mạ'an Jesús: —Gà'àn, nị nànà'huì' nej suj ñùnj, sanị gàhuì' nej suj ngà si-gạkïn' nej suj; dadin' ñan gà'àn, nị sị ga'hue gạ'nạ' nej suj mánj.

22Hiô' nị gataj nej sí judío: —Dạgahui' sí dan mạ'an sij nạnj nî', dadin' gataj sij: Ñan gà'àn, nị sị ga'hue gạ'nạ' nej suj.

23Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nej guìì màn riñan hio'óo huin nej suj, sanị ñùnj nị huín Mạ'an sa ga'na' ne' yàtà'a; nej suj huin nej guìì màn ruhuâ yumiguìi nânj, sanị sê nej guìì màn ruhuâ yumiguìi nânj huín mánj.

24Rayi'î dan nị gatâ si gàhuì' nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj; dadin' sisị sị guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj si ñùnj huin Mạ'an Cristo, nị gàhuì' nej suj ngà si-gạkïn' nej suj nạnj ánj.

25Hiô' nị gachín na'anj nej sí dânj Mạ'an Jesús nị gataj nej sô': —Ahuin sí huîn sò' rà'aj. Hiô' nị nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gà' gatâ àsìj sinïïn ahuin sa huín.

26Ûta hua sa gàtà nị huạ sa gạyạkạj guendâj rayi'î nej suj; sanị Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná ga'min nuguan' yàngà'a; nị nej nuguan' gunḩn ga'minj, huê nej nuguan' dânj ga'mînj riñan nej guìì màn ruhuâ yumiguìi.

27Sanị nun gạrạn da'nga' ruhuâ nej sij si rayi'î Rej Mạ'an Jesús Ña'anj an ga'minj mánj.

28Nị gataj Mạ'an Jesús: —Nda gọdoko' nej suj ñùnj riñan rugutsìi, nị nda hiuj dânj nị gạnạnị'in nej suj si ñùnj huin Mạ'an Cristo, dadin' nitaj nùnj gạ'hue gị'hia guendâ Ma'án, dadin' dàj rûn' gidigân Mạ'an Rê nị huê danj ga'mînj.

29Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná, nị nne ngàj; nị nun gụdụna ñùnj, dadin' dagahuín daran' nej sa garan' ruhuaj nạnj ánj.

30Ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị ûta gà'ì nej guìì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an.

31Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí judío guyumân ruhuâ ni'in si-nùguàn'anj: —Si gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj si-nùguàn'ànj, hiô' nị yàngà' nị gạhuin nej suj sí gịnikò' rukú;

32nị gịnị'in nej suj sa yàngà'a, nị sa yàngà' dânj gị'hiaj gịyị'nïn riñan nej suj.

33Nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô' gụnïn Ma'an Jesús: —Da'ní sachij Abraham huin nej ñûnj, nị nitaj àmàn gi'nïnj nej ñûnj gi'hiaj sun chre nej ñûnj mánj. Nị nùnj huin saj nị gataj': Si gịyị'nïn riñan nej ñûnj rà'aj.

34Gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà', nị yàngà' hia nïn' gàtà: Nị daran' nej guìì gi'hiaj gakïn'ïn nị 'nïnj ninj dagahuin ninj riñan gakïn'ïn nạnj ánj.

35Guìì 'nïnj gi'hiaj sun chre riñan 'ngọ yiru'huee nị sê daran' diû gạne ninj dukuâ yiru'hue dânj mánj; sanị da'ní sí yịru'hue dânj nị daran' diû gạne sô' dukuâ rej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

36Huê danj nị si gạnạnịn nej suj gị'hiaj Da'ní Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị gạnạhuin nej suj da'ní Mạ'an nạnj ánj.

37Nị ni'ín si huin nej suj da'ní sachij Abraham; sanị ûta huin ruhuâ nej suj dạgahui' nej suj ñùnj, dadin' na'huej ruhuâ nej suj gịda'a nej suj si-nùguàn'anj mánj.

38Ñùnj nị ga'mînj rayi'î nej nuguan' gunḩn ga'min Mạ'an Rê Ña'anj an; sanị nej suj nị ga'min nej suj rayi'î nej nuguan' gunïn nej suj ga'min rej nej suj.

39Nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Rej nej ñûnj huin sachij Abraham. Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Nị si huin nej suj da'ní sachij Abraham, nị dàj rûn' hue'ê dagahuin sachij Abraham nị huê danj hue'ê dạgahuin suj saj áj.

40Sanị ûta huin ruhuâ nej suj dạgahui' nej suj ñùnj, sanị nuguan' yàngà'a huin sa ga'mînj riñan nej suj, dadin' nej nuguan' gunḩn ga'min Mạ'an Ña'anj an nị nej nuguan' dânj huin sa ga'mînj riñan nej suj; sanị Abraham nị nitaj àmàn gi'hiaj sô' dàj rûn' gi'hiaj nej suj mánj.

41Nị dàj rûn' gi'hiaj rej nej suj nị huê danj gi'hiaj nej suj. Nị gataj nej sí dânj: —Sê sikù'u huin nej ñûnj mánj; huạ 'ngọ rej nej ñûnj, nị huej huin Mạ'an Ña'anj an.

42Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Si rej nej suj, huin Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị yàngà' nị gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj; dadin' ñan nne Mạ'an Ña'anj an gahuî ga'ná; dadin' sê sị ganḩn Mạ'an ruhuâj ga'ná, dadin' Mạ'an Ña'anj an ga'nḩn ga'ná.

43Nùnj huin saj nị na'hue gạrạn da'nga ruhuâ nej suj nej nuguan' ga'mînj rà'aj. Nùnj huin saj nị na'hue gụnïn nej suj si-nùguàn'ànj rà'aj.

44Rej nej suj huin sa nàsà'a, nị nej sa garan' ruhuâ rej nej suj sa nàsà'a huê nej dânj huin sa ruhuâ nej suj dạgahuin nej suj. Dadin' àsìj sịnḩïn nị dagahui' sa nàsà'a nej guiì, nị nitaj àmàn dagahuin sa yàngà'a, dadin' nitaj sa yàngà'a hua ruhuâ nimanj mánj, nị nga diga'ñu'un, nị nej nuguan' giri rà mạ'an huin nej nuguan' ga'min; dadin' huin 'ngọ sa gidigañu'unj un.

45Nị ñùnj nị ga'mînj nuguan' yàngà'a, sanị nitaj si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj mánj.

46Ahuin go'ngọ nej suj gạ'hue gịdigân si yàngà' hia hua gakḩn'ïn riñânj rà'aj, nị si ga'mînj nuguan' yàngà'a nị nùnj huin saj nị na'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj sa ga'mînj rà'aj.

47Nej guiì huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị gunïn ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; sanị nej suj nị na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj, dadin' sê da'ní Mạ'an Ña'anj an huin nej suj mánj.

48Nanikàj nej sí judío, nị gataj nej sô': —Sê dùgùnàj hua sa ga'min nej ñûnj, dadin' gataj nej ñûnj si sí 'nạ' yuman' Samaria huin rè' ûn'. Nị nụn sa kḩj ï ruhuâ nimân rè' ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

49Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nitaj sa kïj ï nun ruhuâ nimânj mánj, sa sịnïn gi'hia huin si nịkạj chrẹ riñan Mạ'an Rê Ña'anj an; sanị nej suj nị nitaj si nịkạj chrej nej suj riñanj mánj.

50Sanị ñùnj nị nitaj si ûta huin ruhuâj si gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'í mánj, sanị huạ sí ruhuâ si gạ'min hue'ê nej guiì rayi'î nej sô' nị huin sô' guesì.

51Yàngà' nị yàngà' hia nǐn' tâ, nị nej guiì dagahuin si-nùguàn'ànj, nị sị gahui' ninj dadin' gạne nìgànj ninj ngà Mạ'an Ña'anj an.

52Hiô' nị gataj nej síchìj judío: —Hiạj nị gini'in nej ñûnj si nụn sa kïj ï ruhuâ nimânt râj. Dadin' gahui' sachij Abraham, nị huê danj nạnj gahui' nej sô' gataj dàj gạhuin; nị sò' taj: "Nej guiì dagahuin si-nùguàn'ànj nị nitaj àmàn huaj gàhuì' ninj mánj."

53Dànanj achij' doj gà' da' rej nej ñûnj sachij Abraham nạnj nî', dadin' gà' gahui' sô'. Nị huê danj gà' gahui' nej sô' gataj dàj gạhuin. Ayạ' sò' sanị huin mạ'an nǐn' du'hua sò' nạnj ánj.

54Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Si gàtà gụnïn nej suj si ûta huín, nị nitaj si ni'ñanj nuguan' gàtà; Mạ'an Rê huin sa ga'min hue'ê rayi'í, nị gataj nej suj si huej huin Rej nej suj nej nạnj ánj.

55Sanị nun ni'in nej suj Mạ'an mánj; sanị ñùnj nị ni'ín Mạ'an, nị si gàtà si nun ni'ín Mạ'an, nị gahuín 'ngọ sí digañu'unj un dàj rûn' huin nej suj; sanị ni'ín Mạ'an, nị dugumîn hue'é si-nùguàn'ànj.

56Nị ganahuin nìhià' ruhuâ sachij Abraham rej nej suj nga gunïn sô' si gùyùmàn gui gà'nàj; nị gini'in sô', nị ganahuin nìhià' ruhuâ sô'.

57Hiô' nị gataj nej síchìj judío: —Huạ nun gìsìj' hio' huìj xia chị', nị taj' si gà' gini'in sachij Abraham nạnj nî'.

58Nị gataj Mạ'an Jesús: —Yàngà' nị yàngà' hia nǐn' gàtà: Nị nga nǐn' gàchin gạ'ngạ sachij Abraham, nị gà' nné àsìj nga dânj nạnj ánj.

59Nị gida'a nej sij hiëj guendâ gạrrụn nej sij Mạ'an Jesús; sanị giyi'ij huì Mạ'an riñan nej sij, nị gahui ruhuâ nuhuî dânj nị gachinj dạnïn ñan màn nej sij, nị ga'an.

San Juan 9

1Nị nga gachîn Mạ'an Jesús hua hiuj dânj, nị gini'in 'ngọ sí dânj nị àsìj nga ga'nga sô' nị gà' huạ dụchri sô'.

2Nị gachín na'anj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Maestrûj. Ahuin go'ngọ nguèj sí nânj nikaj gakïn'ïn nị hua sô' dànanj rà'aj, sí dụchri nan nikaj gakïn'ïn nî' sij rej sij nikaj gakïn'ïn sà'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sê sí nan nikaj gakïn'ïn mánj, nị sê rej sij nikaj gakïn'ïn mánj, huạ sij dànanj guendâ gạ'hue gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạnạhuin sij nạnj ánj.

4Ñạ'ạn huaj si gị'hia si-sụn Mạ'an sa ga'nḿn ga'ná, nga nǹn' huin ne' gui; dadin' gạhuin rụmịn', hiô' nị gà' si ngọ nej guiì sị gạ'hue gị'hiaj sun mánj.

5Nga nǹn' nné ruhuâ yumiguìi, nị huín sa yigïïn ruhuâ yumiguìi.

6Nga gisîj gataj Mạ'an Jesús dànanj, nị gachra stanu riñan hio'óo, nị gi'hia sigë'ë ngà nne stanu, nị gachri sigë' dânj nguèj rune ñan sí dụchri dânj,

7Nị gata: —Gạ'ạnj gànà'nǹn' riñan' ruhuâ tankî nụn Siloé. (Nị ruhuaj gạta, ga'nḿn gạ'an.) Hiô' nị ga'anj sí nânj nị gana'nïn' sô' rune ñan sô', nị nga nanikàj sô' gunumân sô' nị gà' ganayigǹn gini'hiaj sô'.

8Hiô' nị gataj nej sí nne nìchrùn' ñan nne sô', dadin' ni'in nej sô' si àsìj gà' nâ nị huê danj gà' hua dụchri sô', nị gataj nej sí dânj: —Sê sí nan huin sí nne gachín karida rà' saj ûn'.

9Nị gataj dạ'ạj nej sí dânj: —Huê sij huin ru'mín. Nị a'ngô dạ'ạj nej sô' gataj: —Sê sij huin mánj, da'nga' dan hua sij. Sanị gataj mạ'an sí dânj: —Ñùnj huin ru'mín.

10Nị gataj nej sí dânj: —Dàj gi'hiaj' nị ganayigǹn' rune ñan' rà'aj.

11Nanikàj sí dânj nị gataj sô': —Sí gù'nàj Jesús naduhui' sigë'ë, nị gachrîj sij rune ñânj nị gataj si gụnḿn: "Gạ'ạnj nànì'hià', nne nụn ruhuâ tankî Siloé." Huê danj nị ga'an, nị gi'hiâ dàj rûn' gataj sij hiô' nị ganayigǹn rune ñanj nị gurugui' gini'hia.

12Hiô' nị gataj nej sí dânj: —Dànè' nikïn' sô' rà'aj. Nị gataj sí dânj: —Nun ni'ín dànè' nikïn' sij mánj.

13Nị nịkạj nej sí dânj ga'anj nej sô' sí ganahuin rune ñan dânj riñan nej sí fariseo.

14Nị gui ganarânj rûhua huin nga ganaduhui' Mạ'an Jesús sigë'ë, nị gi'hia si ganayigǹn rune ñan sí nânj.

15Nị gachín na'anj ñûn nej sí fariseo, nùnj huin si gi'hiaj sij nị ganayigǹn rune ñan' rà'aj. Nị gataj sô': —Gachrîj sij sigë'ë rune ñânj nị ga'nḿn sij ga'anj gànà'nǹnj rune ñânj, huê danj nị ganayigǹn rune ñânj nạnj ánj.

16Huê danj nị gataj dạ'ạj nej sí fariseo: —Sê Ña'anj an ga'nḿn ga'na' sí dan dadin' nitaj si dagahuin sij gui ganarânj ruhuâ mánj. Sanị a'ngô dạ'ạj nej sí dânj gataj: —Gạ'hue gị'hiaj 'ngọ sí gạkïn'ïn gạnạhuin 'ngọ guiì nạnj nî'. Huê danj nị giyichra' dạ'ạj nej guiì.

17Hiô' nị nanikàj ñûn nej sij nị gataj nej sij gụnïn sí ga dụchri dânj: —Dàj gataj' rayi'î sí gi'hiaj ganayigǹn rune ñan' rà'aj. Nị gataj sí dânj: —'Ngọ sí gataj dàj gạhuin huin sij nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Nḭ nga ganayigḭ̀n gini'hiaj sí nânj nḭ na'hue gùyùmàn ruhuâ nej sí judío si gahuin sô' sí dṵchri, huê danj nḭ gakḭ́n nej sij ga'na' gànàtà' rej sô', si yàngà' ga dṵchri sô'.

19Nḭ gachín na'anj nej sij nḭ gataj nej sij gṵnïn rej sô': —Da'ní nguèj nḭkạ suj huin sí nan nî', nḭ huạ dṵchri si nga ga'nga sij nî'. Nùnj huin saj nḭ ganayigḭ̀n rune ñan sij rà'aj.

20Nḭ nanikàj rej sô' ngà nni sô' nḭ gataj nguèj nḭkạ sô': —Ni'in nguèj ñûnj si da'ní nguèj ñûnj huin sij, nḭ gà' huạ dṵchri sij àsìj nga ga'nga sij;

21Sanḭ nun ni'in nguèj ñûnj nùnj huin saj ganayigḭ̀n rune ñan sij, nḭ ahuin sí gi'hiaj ganayigḭ̀n rune ñan sij mánj; gàchìnj na'anj nej suj sij, dadin' gà' añûn ruhuâ sij; nḭ gànàtà' sij yi'î mạ'an sij riñan nej suj.

22Huê dànanj gataj nguèj nìkà rej sí nânj, dadin' yu'hui' nguèj sô' ni'in nguèj sô' nej sí judío, dadin' gà' guchi' nej sí dânj 'ngọ du'hua si huạ 'ngọ sí gạtạj si Jesús huin Mạ'an Mesías, nḭ gḭrḭ nej sij ruhuâ si-nùhuì nej sij sí gataj dànanj.

23Rayi'î dânj nḭ gataj nguèj nìkà sô' dànanj: “Gà' añûn ruhuâ sij, nḭ gàchìnj na'anj nej suj sij.”

24Hiô' nḭ ganakḭ́n ñûn nej sij sí ga dṵchri dânj, nḭ gataj nej sij gṵnïn sô': —Gạ'mḭn hue'ê sò' rayi'î Mạ'an Ña'anj an; dadin' ni'in nej ñûnj si sí gakḭ̈n'ïn huin sí gi'hiaj ganahuîn' nạnj ánj.

25Hiô' nḭ nanikàj sí dânj nḭ gataj sô': —Si huin sij sí gakḭ̈n'ïn, hiô' nḭ nun ni'ín mánj; sanḭ 'ngọ sa ni'ín huin, si gahuín 'ngọ sí dṵchri, hiạj nḭ ganayigḭ̀n rune ñanj gi'hiaj sij.

26Nanikàj nej sí dânj nḭ gataj nej sô': —Nùnj huin si gi'hiaj sí dânj sò', nḭ dàj gi'hiaj sô' nga ganayigḭ̀n rune ñan' rà'aj.

27Nanikàj sí dânj nḭ gataj sô': —Gà' gatâ dàj gi'hiaj sij, sanḭ na'huej nej suj gṵnïn nej suj mánj; nùnj huin saj nḭ ruhuâ nej suj gṵnïn nej suj a'ngô ñûn rà'aj. Ruhuâ nej suj gạhuin nej suj sí gạ'nạ' gạhuin chrṵn riñan sij nî'.

28Nḭ ga'min duku nej sij riñan sí dânj, nḭ gataj nej sij gṵnïn sô': —Sò' huin sí ga'na' gạhuin chrṵn riñan sij; sanḭ nej ñûnj nḭ nej sí ga'na' gạhuin chrṵn riñan Moisés huin nej ñûnj.

29Ni'in nej ñûnj si ga'min Mạ'an Ña'anj an riñan Moisés; sanḭ rayi'î sí nânj, nḭ nun ni'in nej ñûnj dànè' ga'na' sô' mánj.

30Nanikàj sí dânj nḭ gataj sô': —Sa gạnạhuin nìhià' ruhuô' huin nânj, dadin' nun ni'in' nej suj dànè' ga'na' sij, sanḭ gi'hiaj sij ganayigḭ̀n rune ñânj.

31Nḭ ni'in nê' si Ña'anj an nḭ nitaj si gunïn nej nuguan' ga'min nej sí gakḭ̈n'ïn; sanḭ si huạ 'ngọ sí nḭ ni'in Mạ'an Ña'anj an nḭ nitaj si gi'hiaj sô' gakḭ̈n'ïn, nḭ dagahuin sô' sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nḭ gṵnïn Mạ'an Ña'anj an nej nuguan' ga'min sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Àsìj nâ nị nitaj àmàn gunïn' si gi'hiaj 'ngọ síi ganayigỉn rune ñan 'ngọ sí huạ dụchri nga ga'nga sô' mánj.

33Nị si sê Mạ'an Ña'anj an ga'nḩn ga'na' sí nânj, nị nitaj nùnj huin si gạ'hue gị'hiaj sô' mánj.

34Nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Sò' nị ga'nga' riñan gakịn'ïn. Nị ruhuâ' gidigân' nej ñûnj nạnj nî'. Huê danj nị giri nej sij ruhuâ si-nùhuì nej sij sí dânj.

35Nị gunïn Mạ'an Jesús si giri nej sij ruhuâ si-nùhuì nej sij sí dânj nị ganari'ij sí dânj, nị gata gụnïn sô': —Guyumân ruhuâ' ni'în' Da'ní Mạ'an Ña'anj an nî'.

36Nanikàj sí dânj nị gataj sô': —Gạtạj rè' ahuin hiô' nị gùyùmàn ruhuâj ni'ín Mạ'an nạnj Señor.

37Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gà' gini'în' Mạ'an, nị sa ngà a'min', nị huê Mạ'an huin nạnj ánj.

38Hiô' nị ganikïn' rúdàkòj sí dânj nị ginûn nạ'ạnj sô' Mạ'an Jesús. Nị gataj sô': —Guyumân ruhuâj ni'ín Mạ'ân rè' Señor;

39Nị gataj Mạ'an Jesús: —Sị ga'na' gạyạkạj guendâj dàj gi'hiaj nej guiì màn ruhuâ yumiguì nânj; da'nga nị nej guiì dụchri, nị gạ'hue gịnị'hiaj ninj, nị nej sí gini'hiaj nị gạhuin nej sô' sí dụchri nạnj ánj.

40Hiô' nị nga gunïn dạ'ạj nej sí fariseo nịkịn' ngà Mạ'an Jesús, nị gataj nej sô': —Hiô' nị huạ dụchri nej ñûnj nga nạnj nî'.

41Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nị si huin nej suj sí dụchri, hiô' nị nitaj gakịn'ïn ata nej suj saj mánj, sanị ñan gataj nej suj: Nitaj si huạ dụchri nej ñûnj, hiô' nị huạ nạnj huạ si-gạkïn' nej suj nạnj ánj.

San Juan 10

1'Yàngà' nị yàngà' hia nỉn' tâ: Nị sí nitaj si gatûj riñan yingâ ñan màn nej matsïj ï, nị guêj sô' raạ yingâ nị gatûj sô' ruhuâ yingâ, sí dânj huin sí tụu, nị sí huej raạ yingâ.

2Sanị sí gatûj riñan yingâ, nị sô' huin sí nịkịn' dugumîn nej matsïj màn ruhuâ yingâ.

3Nị gana'nỉnj sí nịkịn' dugumîn riñan yingâ gạtụ sí dânj, nị gunïn nej matsïj ï si-nànè sô'; nị ga'min sô' siyụgui da' go'ngọ nej matsïj dânj, nị giri sô' ruhuâ yingâ nej matsïj dânj.

4Nị nga giri sô' ne' yẹ' yingâ daran' nej dân sô' matsïj ï, nị huạj sô' ne' ñạan riñan nej yô'; nị nìkò' nej yô' rukû sô' huaj nej yô', dadin' ni'in nej yô' si-nànè sô'.

5Sanị nga nun nạnị'in nej yô' si sê riki' nej yô' huin 'ngọ sí dânj huê danj nị nitaj si nìkò' nej yô', dànanj gunânj nej yô' riñan sí dânj, dadin' nun ni'in nej yô' si-nànè a'ngô síi mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Garânj sun Mạ'an Jesús nuguan' rán nânj; sanị nun gạrạn da'nga' ruhuâ nej sij nej nuguan' gataj Mạ'an mánj.

7Nanikàj ñûn Mạ'an Jesús nị gata: —Yàngà' nị yàngà' hia nỉn' gatâ: Ñùnj huin rahue' ñan gạtụ nej matsïj ï.

8Daran' nej sí ga'na' sịnịn gà' da' ñùnj, nị gahuin nej sô' sí tụu, nị gahuin nej sô' sí guêj raạ yingâ; sanị nun gụnïn nej matsïj ï si-nùguàn' nej sô'.

9Ñùnj huin riñan rahue'e; sí gạtụ riñan rahue' dânj nị gạnạnịn sô'; nị gạtụ sô', nị gạhuị sô', nị gìrì' sô' sa yạ sô'.

10'Sí tụu nị mân si ga'na' sô' guendâ gị'hiaj tụ sô', guendâ dạgahui' sô', guendâ gụdụrë' sô'; sanị ñùnj nị ga'ná guendâ gị'hia si gạnạhuin nì'nà' nej guiì, nị gạne nìgànj ninj.

11Ñùnj huin sí ûta dugumîn nej matsïj ï; nị sí dugumîn hue'ê nej matsïj ï nị ga'nïn' ruhuâ sô' gàhuì' sô' rayi'î dân sô' matsïj ï.

12Sanị sí huạ du'hue, nị sê sí nịkịn' dugumîn nej matsïj huin sô', nị sê dân sô' huin nej matsïj dânj, nị nga gini'in sô' 'na' yuku stuj uj, nị gudunâj sô' nej matsïj ï nị gunânj sô' nị ga'anj sô', huê danj nị gida'a yuku stuj uj nej matsïj ï nị duya'nỉn yô' nej matsïj ï.

13Dadin' huạ du'hue sô', sanị nitaj si ganahuij ruhuâ sô' ni'in sô' nej matsïj ïj.

14"Ñùnj huin sí ûta hue'ê dugumîn nej matsïj ï; nị ni'in hue'ê nej dán matsïj ïn ñùnj,

15'Dàj rûn' ni'in Mạ'an Rê ñùnj, nị huê danj ni'ín Mạ'an Rê; nị huạ ruhuâj gàhuìj rayi'î nej dán matsïj ï.

16Nị nìkà a'ngô nej matsïj ï sanị sê nej matsïj màn ruhuâ yingâ nânj huin nej yô' mánj; sanị da'huí gạ'ạnj gànàkà nej yô', nị gụnïn nej yô' si-nùguàn'ànj; nị gạ 'ngọ rïn yi'nïn'ïn nị gạ 'ngọ rïn sí gạnikïn' dụgumîn nej yô' nạnj ánj.

17'Rayi'î dan nị 'ì ruhuâ Mạ'an Rê ni'in ñùnj, dadin' huạ ruhuâj gàhuìj rayi'î nej dán matsïj ï, sanị gạ'hue gạnạhuin nì'nà' ñûn Mạ'án gị'hia nạnj ánj.

18Sê nej síi giri rạ si gàhuìj mánj, Mạ'án ganỉn ruhuâ gàhuì'. Gạ'hue gàhuìj sanị gạ'hue gànà'nỉnj ñún. Dadin' hue dànanj giyi'nïn' suun riñânj gi'hiaj Mạ'an Rê Ña'anj an.

19Nga gunïn nej sí judío nuguan' ga'min Mạ'an Jesús nị giyichra' dạ'ạj ñûn nej sô'.

20Ûta gà'ì ran' nej sô' gataj: —Sa nàsà'a nun ruhuâ nimân sí nânj, nị sinûn sô'; nùnj huin si 'hiaj nej suj gunïn nej suj sa ga'min sij gà' ûnj.

21Nị gataj a'ngô dạ'ạj nej sí dânj: —Nej nuguan' nan nị sê si-nùguàn' sí nụn sa nàsà'a ruhuâ nimân huin mánj. Gạ'hue gànàyìgỉn rune ñan 'ngọ sí dụchri gị'hiaj sa nàsà'a nạnj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Diû gahiu 'hue'e, gahuin nga gananun si-gi̱'ña̱nj nûhui nìko nne ruhuâ yuman' Jerusalén.

23Ni̱ aché nun Ma̱'an Jesús ñan nne nûhui nìko riñan rahue' ni̱ka̱j siyu̱gui Salomón.

24Ni̱ nda gachra chre ganikàj mân nej judío rùkù Ma̱'an Jesús ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn: —Nda àmàn gu̱du̱nâj' gi̱'hiâ' si gùrùguì' chì' ruhuâ ma̱'an nimân nej ñûnj ni'in nej ñûnj sò' rà'aj. Si huê' huin Ma'ân Cristo, ni̱ ri̱ña̱n ga̱ta̱j sò' gu̱nïn nej ñûnj na̱nj ánj.

25Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Huê gà' gatâ, sani̱ na'huej nej suj gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj mánj; nga gi'hia ganahuin nej guiì ni̱ garânj sunj siyu̱gui Ma̱'an Rê, ni̱ huê nej sa gi'hia dânj ganata' rayi'í;

26sani̱ na'huej nej suj gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, dadin' sê dán matsïj ï huin nej suj mánj.

27Nej dán matsïj ï ni̱ gunïn nej xuj si-nùguàn'ànj, ni̱ ni'ín nej xuj, ni̱ nìkò' nej xuj ñùnj.

28Ni̱ ñùnj gi̱'hiaj ga̱ne nìgànj nej guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj; ni̱ nitaj si huaj gàhuì' nìgànj ninj, ni̱ gà' si 'ngo̱ síi si̱ ga'nêj nej guiì dânj ra'á mánj.

29Ni̱ Ma̱'an Rê Ña'anj an rikî nej guiì nânj ra'á, ni̱ sa nìko sta'uu huin Ma̱'an riñan nej guiì nânj, ni̱ gà' si 'ngo̱ síi si̱ ga'hue ga̱'ne̱ nej guiì nânj ra'a Ma̱'an Rê mánj.

30Ñùnj ngà Ma̱'an Rê ni̱ 'ngo̱ rïn nguèj ñûnj huin.

31Hiô' ni̱ gida'a ñûn nej síchìj judío hiëj guendâ ga̱rru̱n nej sô' Ma̱'an Jesús.

32Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ûta gà'ì nej sa hua̱ hue'ê gidigân Ma̱'an re' gi'hia; ni̱ ahuin rayi'î go'ngo̱ nej sa hua̱ hue'ê dânj ga̱rru̱n nej suj hiëj ñùnj rà'aj.

33Nanikàj nej sí judío, ni̱ gataj nej sô': —Sê rayi'î nej sa hue'ê gi'hiâ' dan ga̱rru̱n nej ñûnj hiëj sò' mánj, rayi'î guendâ ga'min' kïj'; dadin' sò' ni̱ síi huîn' ni̱ gataj' si gu̱ña̱n chre huîn' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

34Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Sê huê danj gà' nnunj riñan si-ley nej suj: Ni̱ gataj Ma̱'an Ña'anj an. “Si ña'anj an huin nej suj rà' saj ûn'.”

35Ni̱ si Ma̱'an Ña'anj an gataj si ña'anj an huin nej sí ri̱ña̱n guyumân si-nùguàn'anj ni̱ si̱ ga'hue ga̱'ne̱' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an mánj,

36Ni̱ nagi'hiaj gè Ma̱'an Rê Ña'anj an ñùnj ni̱ ga'nïn ga'ná ruhuâ yumiguìi, ni̱ gataj nej suj gu̱nín: Ga'min kïj' riñan Ma̱'an Ña'anj an, rayi'î guendâ gatâ: Si huín Da'ní Ma̱'an Ña'anj an na̱nj nî'.

37Ni̱ si nitaj si gi'hiâ nej sa hue'ê gidigân Ma̱'an Rê Ña'anj an, ni̱ si̱ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Nḭ si gi'hiâ nej sa huạ hue'ê nḭ nùnj huin sisḭ sḭ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, nḭ gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sa hue'ê gi'hiâ, da'nga nḭ ga'hue gḭnḭ'in nej suj nḭ gùyùmàn ruhuâ nej suj si nne Mạ'an Rê ngàj, nḭ nné ngà Mạ'an Rê.

39Nḭ ûta huin ruhuâ nej sij gḭda'a nej sij Mạ'an Jesús guendâ gụnẹ' nej sij dukuâ ga'a, sanḭ guxunj Mạ'an riñan nej sij.

40Nḭ ga'anj ñûn Mạ'an Jesús ané du'hua kïn Jordán, ñan duguata' nne sḭnḭ̈n Juan nej guiì; nḭ guna hiuj dânj.

41Nḭ ga'na' gḭni'hiaj ûta gà'ì nej guiì Mạ'an Jesús, nḭ gataj ninj: —Yàngà' nḭ Juan, nḭ nitaj gà' si 'ngọ da'nga'a gi'hiaj sô' gḭni'in nej ñûnj; sanḭ daran' nej nuguan' gataj sô' rayi'î sí nânj, nḭ sa yàngà' huin sa gataj sô'.

42Nḭ ûta gà'ì nej guiì màn hiuj dânj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús.

San Juan 11

1Hiô' nḭ a'nan' 'ngọ sí gù'nàj Lázaro, nḭ yiñán sô' huin Betania, nḭ huê yuman' dânj huin yiñán nguèj yụguej sô' María ngà Marta.

2Nḭ yuguej María huin Lázaro nḭ a'nan' sô' nngaj sô', nḭ huê siyànà nânj huin sa gachrîj nne gḭ̃n' dàj a Mạ'an Jesús, nḭ guta nne riñanj dakó Mạ'an Jesús nḭ dunạkoj ngà duhuê ahui dakó Mạ'an Jesús.

3Nḭ ga'nḭ́n nguèj yụguij siyànà nânj, nuguan'an ga'anj riñan Mạ'an Jesús nḭ gataj nguèj ninj: —Señor, a'nan' Lázaro sa nḭkạj dugui' ngà Mạ'ân rè'.

4Nḭ nga gunïn Mạ'an Jesús nuguan' nânj nḭ gata: —Sê sḭ gàhuì' sij gḭ'hiaj yi'ì dânj mánj, giran' sij dànanj guendâ gạ'mḭn hue'ê nej guiì yi'î Mạ'an Ña'anj an, nḭ huê danj nạnj gạ'mḭn hue'ê ninj rayi'î nạnj ánj.

5Nḭ 'ì ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in Marta ngà yugui María nḭ huê danj nạnj 'ì ruhuaj ni'in Lázaro.

6Nḭ nga gunïn Mạ'an Jesús si a'nan' Lázaro, nḭ gahuin ranj ahuîj gui ñan nne.

7Nḭ ne' rùkù nej nânj nḭ gataj Mạ'an Jesús gụnïn nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj: —Gạ'ạnj ñûn nê' Judea.

8Nḭ gataj nej sí 'na' gạhuin riñanj: —Maestrûj, sê hiạj ûta ñạ'ạn huin ruhuâ nej judío gạrrụn nej sij hiëj sò', nḭ gạ'ạnj ñûn rè' hiuj dan nạnj nî'.

9Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Sê yùhuìj ora nikaj 'ngọ gui rà' saj ûn'. Sí aché ne' gụni'ñanj an, nḭ nitaj si ge'ëj dakó sô', dadin' giyigḭ̃n gini'hiaj sô' gi'hiaj gui nḭkḭ̈n' ruhuâ yumiguì nânj;

10Sanḭ guiì gaché ne' ñàn'an, nḭ ganatûj ninj dadin' nitaj si giyigḭ̃n gini'hiaj ninj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Ne' rùkù nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị gata: —Sị atoj Lázaro sí nịkạj dugui' ngà nê' nngaj sô'; sanị gạ'ạnj dụna'nĩnj ñânj sô'.

12Hiô' nị gataj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús: —Señor, sisị sị atoj sij nngaj sij nị gạnạhuin sij nạnj ánj.

13Sanị ga'min Mạ'an Jesús dànanj dadin' gà' gahui' Lázaro; sanị ganĩn ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụun si yàngà' atoj Lázaro.

14Hiô' nị gataj ni'nĩnj Mạ'an Jesús: —Gà' gahui' yàngà Lázaro nạnj ánj.

15Nị ganahuin nìhià' ruhuâj ni'ín nej suj, dadin' nun gạne nej suj ñan nngaj sô' gahui' sô', sanị gạ'ạnj nê' ñan nngaj sô'.

16Hiô' nị gataj Tomás sô' gù'nàj ña'àan, gụnïn a'ngô nej sí 'nạ' gạhuin chrụn ngà sô': —Gạ'ạnj nê' nị gàhuì' nê', ngà Mạ'an Maestrû nạnj ánj.

17Hiô' nị ga'na' Mạ'an Jesús, nị ganari'ij si gà' gisîj ga'ânj gui gachin' nej sô' Lázaro.

18Nị 'ngọ si huà'nĩnj kilometru gahuin nìchrùn' nngaj Betania, ngà yuman' snà'ànj Jerusalén;

19nị ga'na' ûta gà'ì nej judío ñan nne Marta ngà María, nị ga'na' gị'hiaj nej sô' si gạnạhuin nìhià' ruhuâ nguèj yụgui rayi'î guendâ gahui' yuguej ngue Lázaro.

20Hiô' nị nga gunïn Marta si 'nạ' Mạ'an Jesús, nị gahui Marta ga'anj gạnạhuin rạ'a Mạ'an Jesús; sanị gunâj María ñan nne hue'e.

21Nị gataj Marta gụnïn Mạ'an Jesús: —Señor, si nụn gane Mạ'ân rè' hiuj nânj, nị nun gàhuì' yugue saj mánj.

22Sanị ni'ín si daran' nej sa gàchìnj Mạ'ân rè' riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gạ'hue gịrịkij nạnj ánj.

23Gataj Mạ'an Jesús: —Gànà'nĩnj yuguejt siganĩnj nej nîman nạnj ánj.

24Gataj Marta: —Ni'ín si gànà'nĩnj yuguê, nej gui gạ'nạ' ne' ñạan.

25Gataj Mạ'an Jesús: —Ñùnj huin sa gị'hiaj gànà'nĩnj nej nîman; guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj, ni nùnj huin si gà' gahui' ninj sanị gànà'nĩnj ninj.

26Ni daran' nej guiì nne nì'nà' nị gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj ñùnj nị sị gahui' nìgànj nĩn' ninj mánj. Yumân ruhuâ' nej nuguan' nânj nî'.

27Nị gataj Marta: —Yumân ruhuâj Señor; yumân ruhuâj si Mạ'ân rè' huin Cristo, nị huê Mạ'ân rè' huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị ga'na' rè' ruhuâ yumiguì nânj.

28Nga gisîj gataj Marta dànanj, nị ga'anj gạkïn yugui María, nị ga'min huij yi'nĩn rakïj María nị gata: —Mạ'an Maestrû nikïn' hiuj nan nị gakïn gạ'ạnj râj.

29Nị nga gunïn María, nuguan' nânj, nị nda nanè chre ganayumanj nị ga'an ñan nịkịn' Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Ni huạ nun gạtụ Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' dânj, dadin' huạ nǹn' nikïnj ñan ganari' Marta.

31Ni gi'hiaj nej sí judío nne dukuâ María si gạnạhuin nìhià' ruhuaj, ni nga gini'in nej sô' si nda nanè chre ganayumàn María ni gahui ne' yẹ' hue' dânj ni ga'an, ni nìkò' nej sô' rukuj dadin' gataj nej sô': Huạj gạ'ạnj dụgue'e ñan gachin' nej sô' Lázaro.

32Ni nga guchi' María ñan nikïn' Mạ'an Jesús, gini'in ni ganikïn' rúdàko yi'î Mạ'an Jesús, ni gata: —Señor, si nụn gane Mạ'ân rè' hiuj nânj, hiô' ni si gahui' yuguê saj mánj.

33Hiô' ni nga gini'in Mạ'an Jesús dugue'e María, ni huê danj nạnj dugue'e nej síchìj judío, 'nạ' nngaj, ni ûta gahuin ruhuâ nimanj ni gananĩn sta'u ruhuaj,

34ni gataj Mạ'an Jesús: —Dànè' gachin' nej suj sô' rà'aj. Ni gataj nej sí dânj: Señor, gạ'nạ' Mạ'ân rè' ni gini'in Mạ'ân rè'.

35Ni dugue'e Mạ'an Jesús.

36Hiô' ni gataj nej sí judío: —Ni'hiaj nej suj dadin' ûta 'ì ruhuâ sij ni'in sij Lázaro àj nĩn.

37Hiô' ni gataj dạ'ạj nej sí dânj: —Si gi'hiaj Jesús si ganahuin rune ñan nej sí dụchri ni si ga'hue gi'hia sisi si gahui' Lázaro rà' saj ûn'.

38Ni ûta gananĩn àko ñûn ruhuâ Mạ'an Jesús, ngà nda ruhuâ nimanj, ni ga'na' gini'hia ñan gachin' nej sô' nneè kú Lázaro. Ni riñan huej e nun hiu'uj ñan gachin' nej sô', ni garán nej sô' 'ngọ hiëj xi riñan hiu'uj dânj.

39Ni gataj Mạ'an Jesús: —Gụxụn nej suj hiëj garán riñan hiu'uj dânj. Ni gataj Marta yuguej Lázaro sô' gà' gahui'i: —Señor gà' gïn' ri'hiuj man, dadin' gà' gisîj ga'ânj gui gahuij nạnj ánj.

40Gataj Mạ'an Jesús: —Sê gà' gatâ gunĩn' ni si gùyùmàn ruhuâ' ni gini'în' sa hue'ê sta'u gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an rà' saj ûn'.

41Hiô' ni guxunj nej sij hiëj garán riñan hiu'uj ñan gachin' nej sij Lázaro. Ni ganachi nikaj ñan Mạ'an Jesús, ni gini'hia yàtà'a, ni gata: —Taj, guruhuâ Mạ'ân rè' guendâ gunïn Mạ'ân rè' si-nùguàn'ànj.

42Gà' ni'ín si daran' diû ni gunïn Mạ'ân rè' si-nùguàn'ànj; sani gatâ dànanj rayi'î nej guiì màn hiuj nânj, da'nga ni gini'in ninj si sò' ga'nĩn ga'ná.

43Ni nga gisîj ga'min dànanj, ni ûta nùkuaj ga'min ni gata: —Lázaro, gạhui gạ'nạ' ne' yẹ'e nạnj ánj.

44Ni gahui sí gà' gahui' dânj ne' yẹ'e, ni ạnụmin atsîj gàtsìi ra'a sô' ngà dakó sô', ni garán 'ngọ atsîj gàtsìi riñan sô'. Ni gataj Mạ'an Jesús: —Gạnạchi nej suj atsîj ạnụmin ra'a sij, ngà dakó sij, ni gà'nǹnj nej suj gạchẹ sij nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

45Hiô' nị ûta gà'ì nej síchìj judío ga'na' nàgà'huì' chrej nùkuaj ruhuâ riñan María ngà Marta, nị nga gini'in nej sô' sa gi'hiaj Mạ'an Jesús nị guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an.

46Sanị ga'anj dạ'ạj nej síchìj judío dânj riñan nej fariseo, nị ganata' nej sô' sa hue'ê sta'u gi'hiaj Mạ'an Jesús.

47Hiô' nị nara'hui' nej rej huin ñạan ngà nej sí fariseo riñan junta, nị gataj nej sô': —Nùnj huin si gị'hiaj nê' rà'aj. Dadin' ûta nìko hua nej da'nga'a gi'hiaj sí nânj rà'aj.

48Nị si gạ'nïn nê' gị'hiaj sij dànanj, nị gùyùmàn ruhuâ daran' nej guiì ni'in ninj sij; nị ga'na' nej síchìj romano, nị gụdụrë' nej sô' ñan nne si-nùhuì nê', nị dunahuij nej sô' yiñán nê' nạnj ánj.

49Hio' dânj huin Kaifás, 'ngọ nej rej huin ñạan nị gataj sô': —Nitaj nùnj ni'in nej suj mánj.

50Nûn garânj da'nga ruhuâ nej suj si dànanj dùgùnàj huaj si gà'huì' 'ngọ síi riñan yuman'an gà' da' si gàhuì' daran' nej guiì màn ruhuâ yuman'an mínj.

51Sanị sê guendâ mạ'an sô' ga'min sô' nuguan' nânj mánj, ga'min sô' dànanj dadin' rej huin ñạn nǐn'ïn huin sô' hio' dânj, nị gataj sô' si huạ nị̃ạn si gàhuì' Mạ'an Jesús rayi'î nej israelita;

52sanị sê man rayi'î 'ngọ rïn nej israelita gàhuij, dadin' gàhuij rayi'î a'ngô nej da'ní Mạ'an Ña'anj an nej sô' màn nǐn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

53Huê danj nị àsìj gui dânj, nị guchi' nej sij 'ngọ du'hua si dạgahui' nej sij Mạ'an Jesús.

54Huê danj nị, nitaj si gaché ràngà' nìko Mạ'an Jesús siganî̂nj nej judío, ni guxunj Mạ'an hiuj dânj nị ga'an riñan hio'ó nngaj nìchrùn' yi'nî̂n hio'ó nàkò, huin 'ngọ yuman' snà'ànj gù'nàj Efraín; nị guna hiuj dânj ngà nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

55Nị gà' 'nạ' gạhuin nìchrùn' pascua huin si-gị'ñạnj nej sí judío; nị ga'anj ûta gà'ì nej gui man riñan hio'ó dânj ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén nga nǐn' gạchin gùyùmàn gi'ñanj pascua, guendâ nạgị'hiaj sà' nej sij mạ'an nej sij.

56Nị nana'hui' nej sij Mạ'an Jesús, nga mân nej sij ruhuâ nûhui, nị ganachin' na'anj nej sij da' go'ngọ nej dugui' nej sij nị gataj nej sij: —Dàj ganî̂n ruhuâ sò' nạnj únj. Gạ'nạ' sij gi'ñanj an ruhuâ sò' nínj.

57Nị ga'nïn' nej rej huin ñạan ngà nej sí fariseo suun riñan nej guiì si gạtạj snà'ànj ninj, asà' gini'in ninj ñan nịkị̈n' Mạ'an Jesús, nị gànàtà' ninj gunïn nej sô', da'nga nị gida'a nej sô' Mạ'an Jesús.

San Juan 12

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Nị nǐn' gàchin gìsìj huàtàn' gui gùyùmàn gi'ñanj pascua, nị ga'anj Mạ'an Jesús yuman' Betania, ñan nne Lázaro, sí gà' gahui'i, sanị gana'nĩnj sô' siganĩnj nej nîman gi'hiaj Mạ'an.

2Nị gi'hiaj nej sij 'ngọ nihia gahuin sti'nǐïn hiuj dânj; nị Marta nun gunânj gịtsi, nị Lázaro nne yi'nḭ́n mesa ngà Mạ'an Jesús.

3Nị gida'a María 'ngọ si dạ'ạj lîtruj nne gïn' dàj gù'nàj nardo sa sà' hia nǐn'ïn, nị ûta dụ'huẹ nne gïn' dàj dânj, nị guta dakó Mạ'an Jesús, nị ne' rùkù nị dunạkoj ngà duhuê ahui; nị nda gachra chre datò' gïn' dàj a ruhuâ hue' ñan màn nej sij.

4Nị gataj Judas Iscariote 'ngọ sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị huê sô' huin da'ní Simón, nị sí nânj huin sí nàgà'huì' Mạ'an Jesús ne' rùkù doj, nị gataj sô':

5— Nùnj huin saj nị nun gụdụ'huẹ nê' nne gïn' dàj nânj nị gìrì' nê' huà'nǐnj siêntu denario, nị san'anj nânj nada'ngô' riñan nej guiì gạnịki rà'aj.

6Sanị gataj sô' dànanj, sanị sê guendâ yàngà' gà'huì' sô' ra'a nej gạnịki gahuin san'anj dânj, dadin' huin sô' 'ngọ sí tụu, nị dugumîn sô' gosa nụn san'anj an, nị gida'a huì sô' san'anj nụn ruhuâ gosa gutïn' sô' guendâ mạ'an sô'.

7Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Gụdụnâj sò' si gị'hia dànanj ngàj; dadin' gi'hiaj yụgui ñùnj gui nga gàchìn' nej sij ñùnj nạnj ánj.

8Dadin' daran' diû gimàn nej guiì gạnịki ngà nej suj, sanị ñùnj nị sê daran' diû gané ngà nej suj mánj.

9Nị ûta gà'ì nej judío gini'in si nne Mạ'an Jesús hiuj dânj, nị ga'na' nej sô', sanị sê man 'ngọ rïn Mạ'an Jesús ga'na' gịni'hiaj nej sô', dadin' ga'na' gịni'hiaj nej sô' Lázaro, sí gana'nĩnj siganĩnj nej nîman.

10Sanị gà' guchi' nej rej 'ngọ du'hua si dạgahui' nej sô' Lázaro,

11dadin' rayi'î sô' nị ûta gà'ì nej sí judío gudunâj chrej yìñànj gidigân nej síchìj achij i nị guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús.

12A'ngô gui dânj, nị ûta gà'ì nej guiì rìgìi ga'na' gi'ñanj dânj, nị nga gunïn ninj si 'nạ' Mạ'an Jesús yuman' snà'ànj Jerusalén,

13Nị gida'a ninj ñun nị gahui ninj ga'anj gạnạhuin rạ'a ninj Mạ'an Jesús, nị gaguâj nùkuaj ninj nị gataj ninj: —Hosanna, ûta hue'ê hua sa gi'hiaj Mạ'an sa 'nạ' ngà siyụgui Mạ'an Señor, rey nịkạj sụn riñan hio'ó Israel.

14Nị giri' Mạ'an Jesús 'ngọ urruj u, nị ga'anj gitạa yichrá xuj, dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

15Sị gịrịñun ruhuâ sò', huîn' da'nin yànà Sión; dadin' hiuj nan 'na' Rey nịkạj sụn riñan', nị tạa yichrá 'ngọ urruj huin da'ní urrûj yànàa.

16Nị àsìj sinḭ̈ïn nị nun gạrạn da'nga ruhuâ nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj; sanị nga gahui' Mạ'an Jesús riñan rugutsìi nị gana'nïn

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

siganînj nîman nị gananun ruhuâ nej sô' 'nạ' gạhuin chrụn riñanj si huê danj a'min riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an rayi'ij, si huạ nịñạn si huê dànanj gi'hiaj nej guiì ngà Mạ'an.

17Nị ganata' nej guiì gini'in nga gi'hiaj Mạ'an Jesús gana'nînj Lázaro nị guduya'nïn ninj nuguan'an rayi'î sa gini'in ninj riñan a'ngô nej guiì.

18Rayi'î dânj nị ga'na' gạnạhuin rạ'a nej guiì Mạ'an Jesús, dadin' gunïn ninj si gi'hia gana'nînj Lázaro.

19Sanị ga'min nej mạ'an nej sí fariseo siganînj nej sô' nị gataj nej sô': —Ni'in nej suj si nitaj nùnj guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj nê' dadin' nitaj si gida'a ninj si-nùguàn' nê'. Nị gịnị'hiaj nej suj, dadin' ûta nanikò' daran nej guiì rukû sí dan àj nîn.

20Nị màn dạ'ạj nej sí 'na' riñan hio'ó Grecia siganînj nej sí ga'na' gi'ñanj dânj guendâ ginụn ñạ'ạnj nej sô'.

21Nị ga'na' nichì nej sô' ñan nịkïn' Felipe, sô' 'nạ' yuman' Betsaida huin do'ó Galilea, nị ûta àko gachín ni'hiaj nej sô' nị gataj nej sô': —Señor, ruhuâ nej ñûnj gịnị'in nej ñûnj Mạ'an Jesús.

22Nị ga'anj gạtạj Felipe gunïn Andrés, nị nịkạj dugui' nguèj sô' ga'anj gànàtà' nguèj sô' gụnïn Mạ'an Jesús.

23Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nị gà' guyumân diû si gạ'mịn hue'ê nej guiì nị gịnị'in ninj ahuin sa huin yàngà' Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

24Yàngà' nị yàngà' hia nỉn' tâ, nị si nun gịnịnj kạn trigu riñan hio'óo nị gahuij, nị gùnàj 'ngọ rïn; sanị si ginin riñan hio'óo nị gahuij, hiô' nị gìyìchraj nị ûta gạhiu kạn trigu raj.

25Sí na'huej ruhuâ gịran' sạñụn ngà nneè kú, nị gạ'ạnj nị'hiạ sô'; nị sí nitaj si yu'hui' guendâ gịran' sạñụn ruhuâ yumiguì nânj, nị gànàrì' sô' ñan gạne nìgànj sô'.

26Si huạ 'ngọ nej suj gunânj gị'tsi riñânj, nị gịnikò' nej suj ñùnj; nị ñan gané, nị hiuj dânj gạne sí gụnạnj gị'tsi riñânj. Si huạ 'ngọ sí gunânj gị'tsi riñânj, nị gịnikaj chrej Mạ'an Rê ngà sô'.

27'Hiạj nị ûta gananîn ruhuâ mạ'an nimânj; nị nùnj huin si gàtà hiạj rà'aj: "Taj, gị'hia sò' si gạnạnịnj riñan orâ chì' nânj." Sanị huạ nịñạn si gàhuìj dadin' huê rayi'î guendâ gàhuìj huin ga'ná nạnj ánj.

28Taj, nạgị'hiaj yàchìj Mạ'ân rè' siyụgui Mạ'ân rè'. Hiô' nị ga'min 'ngọ sa ga'min nda yàtà'a: —Gà' nagi'hiaj yàchì siyụgui, sanị nạgị'hiaj yàchìj ñûn siyụguí.

29Nị gunïn nej guiì rìgì màn hiuj dânj, nej nuguan' ga'min Mạ'an sa ga'min nda ne' yàtà'a nị gataj ninj, si du'hui gaguâj. Nị a'ngô ninj gataj: —'Ngọ ángel ga'min nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nuguan' nânj nị ga'naj sanị sê rayi'í huin ga'naj mánj, ga'naj rayi'î nej suj nạnj ánj.

31Nị gà' guyumân diû si gạnạkạj guendâ Mạ'an Ña'anj an dàj gi'hiaj nej guiì màn ruhuâ yumiguì nânj; hiạj nị giri Mạ'an Ña'anj an gạ'ạnj sí a'nïn' nịkạj sụn ruhuâ yumiguì nânj ne' yẹ'e.

32Sanị nga gọdoko' rùgùtsì nej sij ñùnj riñan rugutsìi, nị gạ'hue gị'hia gạnạnịn daran' nej guiì màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nị gạne ninj ñan gạné.

33Nị huê dànanj ga'min Mạ'an Jesús nị gi'hia si gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuô' dàj gị'hiaj nej sij nga dạgahui' nej sij Mạ'an.

34Nanikàj nej guiì nị gataj ninj: —Gunïn nej ñûnj dàj taj riñan si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, si Cristo nị gạne nìgànj nïn'ïnj. Nùnj huin saj nị gataj Mạ'ân rè'. Si ñạ'ạn huaj si gọdoko' nej sij riñan rugutsìi Da'ní síi rà'aj. Nị ahuin si huin da'ní síi rà'aj.

35Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús: —Dọj nïn' diû gạne sa yigïïn siganînj nej suj; nị gạchẹ nej suj nga nïn' nne sa yigïïn ngà nej suj, da'nga nị sị guyumân sa rụmịn' dânj riñan nej suj, sí gaché ñan rụmịn'in nị nun ni'in da'nga sô' dànè' huaj sô'.

36Nga nïn' nne sa yigïïn ngà nej suj, nị gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sa yigïn dânj, da'nga nị ga'hue gạhuin nej suj da'ní sa yigïïn. Huê nej nuguan' nânj ga'min Mạ'an Jesús, nị ga'an nị giyi'îj huij riñan nej sij.

37Nị ûta nìko hua nej da'nga' gi'hiaj Mạ'an Jesús riñan nej sij, sanị gà' danj nị nun gùyùmàn ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an mánj.

38Huê dànanj gahuin nej da'nga'a nị gisîj nuguan' gataj Isaias sô' gataj dàj gahuin, nga ga'min sô': Señor, ahuin nej guiì guyumân ruhuâ nej nuguan' duyinga' nej ñûnj rà'aj. Nị ahuin nej guiì gini'in dàj nùkuaj Mạ'an Señor rà'aj.

39Rayi'î guendâ na'huej nej guiì gùyùmàn ruhuâ ninj, nị gataj ñûn Isaias:

40Gi'hiaj dụchri rune ñan nej guiì, nị gi'hia si gạnạhuin tsì nimân ninj; nị sị giyigïn gịnị'hiaj ninj, nị sị ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ ninj ngà ruhuâ nimân ninj, nị sị ga'hue gạnạdụnạ ninj mạ'an ninj, hiô' nị sị ganahuin ninj gị'hiâ mánj.

41Dànanj gataj Isaías dadin' gà' gini'in sô' dàj nìko gịnikaj sụn Mạ'an Jesús rayi'î dan ga'min sô' dànanj.

42Huê danj, nị guyumân ruhuâ dạ'ạj nej sí nịkạj suun, ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, sanị ñan yu'hui' nej sô' si gịrị nej sí fariseo nej sô', ruhuâ si-nùhuì nej sô', huê danj nị na'huej ruhuâ nej sô' gànàtà' nej sô' si guyumân ruhuâ nej sô' ni'in sô' Mạ'an Jesús.

43Dadin' dànanj garan' ruhuâ nej sô' si gạ'mịn hue'ê nej síi rayi'î nej sô', gà' da' si gạ'mịn hue'ê Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

44Ga'min nùkuaj Mạ'an Jesús nị gata: —Guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj, nị sê ñùnj huin sa guyumân ruhuâ ninj mánj, guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná nạnj ánj;

45nị guiì gini'in ñùnj, nị gini'in ninj Mạ'an sa ga'nḩn ga'ná.

46Ñùnj, huin sa yigïïn, nị ga'ná ruhuâ yumiguì nânj, da'nga nị daran' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj nị sị gane ninj ñan rụmịn'in mánj.

47Nị guiì gunïn si-nùguàn'anj, sanị nitaj si dagahuin ninj, nị sê ñùnj huin sa gạ'mịn gakïn' riñan ninj mánj; dadin' sê si ga'ná guendâ gạ'mịn gakḩn riñan nej guiì mánj, dadin' ga'ná guendâ gị'hia gạnạnịn nej guiì.

48Guiì na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in ñùnj, nị na'huej ruhuâ ninj gạnạhuin rạ'a ninj si-nùguàn'ànj, nị hua sa gayakaj guendâ sa gi'hiaj ninj, nuguan' ga'mînj riñan ninj, nuguan' dânj huin sa gànàchìn' guendâ riñan ninj nej gui gạ'nạ' ne' ñạan.

49Dadin' sê sị ga'mînj guendâ Mạ'an mánj; Mạ'an Rê huin sa ga'nïn' suun riñânj, dàj gàtà nị dàj gà'mìn si-nùguàn'anj riñan nej suj nạnj ánj.

50Nị ni'ín si nej nuguan' giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Rê Ña'anj an huin sa gị'hiaj nị gạ'hue gạne nìgànj nej guiì ngà Mạ'an. Huê danj nị, nej nuguan' ga'mînj, nị dàj rûn' gataj Mạ'ân Rê Ña'anj an gunḩn nị huê danj ga'mînj nạnj ánj.

San Juan 13

1Nga nỉn' gàchin gùyùmàn gi'ñanj pascua, nị ni'in Mạ'an Jesús si gà' guyumân orâ gudunâj Mạ'an yumiguì nânj nị na'anj ñan nne Mạ'an Rê Ña'anj an, dàj rûn' 'ì ruhuâ Mạ'an ni'in nej sí ginikaj dugui' nngaj ruhuâ yumiguì nânj, nị huê danj ga 'ì ruhuâj ni'in nej sij nda a'ngô rïn gui gane riñan hio'óo nânj.

2Nị nga gahuin sti'nỉn nej sij, nị gà' gi'hiaj sa nàsà'a si ganîn ruhuâ nimân Judas Iscariote, sô' huin da'ní Simón, guendâ nàgà'huì' sô' Mạ'an riñan nej sí fariseo.

3Nị ni'in Mạ'an Jesús si gà' naga'hui' Mạ'an Re Ña'anj an daran' nej sa màn ruhuâ yumiguìi riñanj, nị gà' ni'in si gahui ga'naj ñan nne Mạ'an Ña'anj an, nị ni'in hue'ej si nạn' ñunj ñan nne Mạ'an Ña'anj an,

4nị nga mân nej sij gahuin sti'nỉn nej sij nị ganayumàn Mạ'an Jesús, nị guxunj atsîj nịkej, nị gida'a 'ngọ toaya, nị gumin gatïnj.

5Nị ga'nïn nnee ruhuâ 'ngọ ragọ'o, nị gayị'ij nị gana'nïnj dakó nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj, nị ne' rùkù nị gida'a toaya ànùmin gatïnj nị dunạkoj dakó nej sô'.

6Hiô' nị ga'naj riñan Simón Pedro; nị nga gini'in sô' ga'naj riñan sô' nị gataj sô' gụnïn: —Señor. Sò' gànà'nỉn' dakó nanj nî'.

7Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sa gi'hiâ nị sị ga'hue gạrạn da'nga ruhuâ' hiạj mánj; sanị ne' rùkù nị gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ' nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Ni̱ gataj Pedro: —Nitaj àmàn huaj gànà'nǐn' rè' dakô mánj. Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Sisi̱ si̱ ga'huej gànà'nǐnj dakót, ni̱ si̱ ga'hue gi̱nikaj dugui' ngàj mánj.

9Ni̱ gataj Simón Pedro: —Señor, sê man 'ngo̱ rïn dakó gànà'nǐn' Ma̱'ân rè' mánj, gànà'nǐn' Ma̱'ân rè' ra'á ngà ahuí nej nanj ánj.

10Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Sa gà' ganaruhui, ni̱ nitaj si huaj gànà'nǐn' mánj, dadin' sa hua̱ ga̱na̱ru̱hui̱ huin dakót, dadin' daran' nneè kút ni̱ hua̱ sà' man; ni̱ gà' hua̱ sà' nej suj, nùnj huin si sê daran' nej suj hua sà' mánj.

11Dadin' gà' ni'in Ma̱'an Jesús ahuin sô' nàgà'huì' Ma̱'an; rayi'î dânj gata: "Sê daran' nej suj hua sà' mánj."

12Huê danj ni̱, ne' rùkù nga gisîj gana'nïn' Ma̱'an Jesús dakó nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj, ni̱ gunutaj atsîj ni̱kej yichra, ni̱ ga'anj ga̱ne yi'nḯn mesa, ni̱ gata: —Garânj da'nga' ruhuâ nej suj sa gi'hiâ ngà nej suj nî'.

13Maestrû huín, ni̱ Señor huín taj nej suj; ni̱ dùgùnàj gataj nej suj, dadin' huê danj huin yàngà'.

14Dadin' si ñùnj, ni̱ huín Señor ni̱ huín Maestrû, ni̱ gana'nḯn dakó nej suj, ni̱ huê danj ni̱ gànà'nǐn' nej suj dakó da' go'ngo̱ nej suj.

15Dadin' huê danj gà' gidigán riñan nej suj, ni̱ huê dàj rûn' gi'hiâ, ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj.

16Yàngà' ni̱ yàngà' hia nǐn' tâ: Dadin' sí huin musu ni̱ sê si̱ huin sô' doj gà' da' si-yi̱ru'hue sô' mánj, ni̱ sí ga'anj 'ngo̱ suun ni̱ sê si huin sô' doj gà' da' sí ga'nḯn ga'anj sô sun dânj mánj.

17Ni̱ si ni'in nej suj si dànanj da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj, ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj si huê dànanj dagahuin nej suj.

18'Sê daran' nej suj huin sa ni'ín a'mînj mánj; gà' ni'ín ahuin nej suj ganaguîj; sani̱ guendâ gìsìj sa taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: "Ni̱ sí yâ rachrúun ngàj, ni̱ sô' huin sí nànìkàj gata rùhuà ñùnj."

19Ni̱ nga nǐn' gàchin gìsìj nej nuguan' nânj ni̱ ga̱' gata si huê dànanj ga̱huin, ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj si hué huin.

20Yàngà' ni̱ yàngà' hia nǐn' tâ: Ni̱ sí ganahuin ra̱'a sí ga'nḯn ga'anj, ni̱ ñùnj ganahuin ra̱'a sô'; ni̱ sí ganahuin ra̱'a ñùnj, ni̱ ganahuin ra̱'a sô' Ma̱'an sa ga'nḯn ga'ná.

21Ni̱ nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gananḯn ruhuâj ni̱ ûta gahuin rùguì'i ruhuâj ngà nda ruhuâ nimanj ni̱ ganataj ni̱ gata: —Yàngà' ni̱ yàngà' hia nǐn' tâ, ni̱ 'ngo̱ nej suj huin sí nàgà'huì' ñùnj.

22Hiô' ni̱ gini'hiaj da' go'ngo̱ nej sí 'na̱' gahuin chru̱un riñan da' go'ngo̱ nej dugui' nej sô', ni̱ gurugui' chì' ruhuâ nej sô' ahuin go'ngo̱ nej sô' huin ni'in Ma̱'an Jesús nga ga'min dànanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Ni̱ yi'ñanj Ma̱'an Jesús, nnûn ahui 'ngo̱ sí 'ì ruhuâ ni'in Ma̱'an.

24Ni̱ riñan sí nânj, gi'hiaj ra̱'a Pedro, si gàchìnj na'anj sô', ahuin sí ràyì'ì huin ga'min Ma̱'an Jesús.

25Hiô' ni̱ gachín na'anj sí nnùn ahui yi'ñanj Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj sô': —Señor, ahuin sô' huîn rà'aj.

26Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Sí ra̱'a gà'huìj rachrún duguchrêj sí dânj huin. Ni̱ duguchre Ma̱'an Jesús rachrúun, ni̱ ga'huij ra'a Judas Iscariote sí huin da'ní síchìj gù'nàj Simón Iscariote.

27Ni̱ ne' rùkù nga gisîj ya sô' rachrúun, ni̱ gatûj sichre ruhuâ nimân sô'. Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn sô': —Sa gi̱'hiá', ni̱ râ'ñanj gi̱'hiá' râj.

28Sani̱ gà' si 'ngo̱ nej sí nne yi'nḩn mesa ngà Ma̱'an Jesús nun ga̱'hue ga̱ra̱n' da'nga' ruhuâ nùnj huin saj ni̱ gataj Ma̱'an Jesús dànanj.

29Dadin' da̱'a̱j nej sô' ganÎn ruhuâ, si rayi'î guendâ ni̱ka̱j Judas san'anj an ni̱ ga̱'a̱nj gi̱ra̱n sô' sa gi̱ni̱'ña̱nj nej sij gi'ñanj an; nej si gà'huì' sô' do̱j san'anj an ra'a nej guiì ga̱ni̱ki.

30Ni̱ nga gisîj ya sô' rachrúun, ni̱ gahui sô' ni̱ ga'anj sô'; ni̱ gà' gahuin ru̱mi̱n'.

31Hiô' ni̱ nga gahui Judas ga'anj sô', ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Hia̱j ni̱ na̱gi̱'hiaj yàchìj Ma̱'an Ña'anj an ñùnj, ni̱ na̱gi̱'hiaj yàchì rayi'î Ma̱'an Ña'anj an.

32Ni̱ si ñùnj gi'hiaj ni̱ ga'min hue'ê nej guiì rayi'î Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj ga'min hue'ê Ma̱'an Ña'anj an rayi'í riñan nej guiì, ni̱ ûta râ'ñanj ni̱ ga̱'min hue'ê Ma̱'an Ña'anj an rayi'í.

33Nej suj da'ninj lij, hua̱ na̱nj gané doj sînj ngà nej suj. Ni̱ nànà'huì' nej suj ñùnj; sani̱ dàj rûn' gatâ gu̱nïn nej judío, ni̱ huê danj ga̱ta̱ gunïn nej suj hia̱j: Ñan gà'àn, ni̱ si̱ ga'hue ga̱'a̱nj nej suj mánj.

34Ni̱ gìyì'nÎn' 'ngo̱ sun nàkàa gi'hiâ riñan nej suj: Ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngo̱ nej dugui' nej suj; dàj rûn' ga 'ì ruhuâj ni'ín nej suj, ni̱ huê danj ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngo̱ nej dugui' nej suj.

35Ni̱ si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngo̱ nej dugui' nej suj hiô' ni̱ ga̱huin nej suj sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñânj.

36Ni̱ gataj Simón Pedro: —Señor, dànè' ga̱'a̱nj Ma̱'ân rè' rà'aj. Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Ñan gà'àn, ni̱ si̱ ga'hue ga̱'a̱nj' ngàj hia̱j mánj; sani̱ ne' rùkù ni̱ ga̱'hue gùchì' râj.

37Ni̱ gataj Pedro: —Señor. Nùnj huin saj ni̱ si̱ ga'hue gà'àn ngà Ma̱'ân rè' hia̱j rà'aj. Ga̱'hue gàhuìj rayi'î Ma̱'ân rè' na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Gạ'hue gàhuì' rayi'í nạnj nî'. Yàngà' nị yàngà' hia nǐn' tâ: Nị nga nǐn' gàchin gạguạj dê'lọj o, nị gà' gisîj huà'nǐnj gạtạj' si nun ni'în' ñùnj.

San Juan 14

1'Nị si gạhuin chì' ruhuâ nimân nej suj mánj; gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, nị gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj.

2Ñan nne dukuâ Mạ'an Rê Ña'anj an nị ûta gà'ì hue'e mân; nị sị sê danj huaj, nị gà' gatâ sa áj; gà'àn hiô' ni gị'hiaj yuguí ñan gạne nej suj.

3Nị asà' ga'an, nị gị'hiaj yụguí 'ngọ lugâ, nị gạ'nạ' ñún, nị gànàkà nej suj huin si-nùhuìj, nị ñan gané, nị hiuj dânj gạne nej suj.

4Nị gịnị'in nej suj ñan gà'àn, nị gịnị'in nej suj chrej e.

5Nị gataj Tomás: —Señor, nun ni'in nej ñûnj dànè' ga'anj Mạ'ân rè' mánj; dàj gị'hiaj nej ñûnj, gịnị'in nej ñûnj, chrej gạ'ạnj Mạ'ân rè' rà'aj.

6Gataj Mạ'an Jesús: —Ñùnj huin chrej e, nị hué huin sa yàngà'a, nị hué huin sa gị'hiaj gạnạhuin nì'nà' nej guiì; nị gà' si 'ngọ nej guiì sị ga'hue gùchì' ñan nne Mạ'an Rê, si nuhuí gị'hiaj mánj.

7Si gini'in nej suj ñùnj, nị gà' gini'in nej suj Mạ'an Rê Ña'anj an; nị àsìj gui hiạj nị gà' gini'in nej suj Mạ'an nạnj ánj.

8Nị gataj Felipe: —Señor, gịdịgân sò' dàj hua Mạ'an Re' Ña'anj an, nị nitaj si gị'hiaj nej ñûnj gàchìnj na'anj nej ñûnj sò' gà' mánj.

9Nanikàj Mạ'an Jesús ni gata: —Felipe ûta gà'ì gui gané ngà nej suj, nị huạ nạnj nun ni'in nej suj ñùnj ûn'. Nị guiì gini'in ñùnj, nị gà' gini'in ninj Mạ'an Rê Ña'anj an; nùnj huin saj nị gataj': Gịdịgân sò' Mạ'an Re' Ña'anj an riñan nej ñûnj.

10Nun ni'în' si huín ngà Mạ'an Re Ña'anj an, nị nne Mạ'an Re Ña'anj an ngàj rà' saj ûn', nej nuguan' ga'mînj, nị sê sị ga'mînj guendâ Ma'án mánj, dadin' Mạ'an Re Ña'anj an nne ngàj, huin sa gi'hiaj nej sa sà'aj nạnj ánj.

11Gùyùmàn ruhuâ nej suj si nne Mạ'an Re Ña'anj an ngàj nị nné ngà Mạ'an; nị si na'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj nị gùyùmàn ruhuâ nej suj rayi'î nej sa sà' gi'hiâ.

12Yàngà' nị yàngà' hia' nǐn' tâ: Guiì guyumân ruhuâ ni'in ñùnj: Nị dàj rûn' gi'hiâ nej sa sà'a, nị huê danj gị'hiaj ninj; nị dànanj huạj doj gạ nej sa sà' gị'hiaj ninj gà' da' ñùnj, dadin' gà'àn ñan nne Mạ'an Re Ña'anj an.

13Nị daran' nej sa gàchìnj nej suj riñan Mạ'an Re Ña'anj an ngà siyụguí, nị rìkìj nị gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'í nị huê danj nạnj gạ'mịn hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Re Ña'anj an.

14Nị si gàchìnj nej suj ngà siyụguí nị rìkìj sa gàchìnj nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15’Ni si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, ni dagahuin nej suj sun ga'nïn' sùnj riñan nej suj.

16Ni gàchìnj ni'hiâ riñan Ma'an Rê, ni riki Ma'an sa Nagi'hiaj nùkuaj ruhuâ nej suj, hiô' ni gane ngà nej suj nìgànj nǐn':

17Ma'an Espíritu yàngà'a, ni si ga'hue ganahuin ra'a nej guiì màn ruhuâ yumiguìi Ma'an mánj, dadin' nun ni'in ninj dàj huaj, sani nej suj ni ni'in nej suj Ma'an, dadin' nne ngà nej suj, ni nne ruhuâ nimân nej suj.

18Ni si gudunâj ganikí nej suj mánj; gà'nàj ñan nne nej suj.

19Doj nǐn' gui, ni si gini'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nânj ñùnj mánj; sani nej suj ni ginì'in nej suj ñùnj; dadin' hua nì'nàj, ni rayi'î dan ni hua nì'nà' nej suj.

20Gui dânj ni ginì'in nej suj si nné ngà Ma'an Rê, ni nne nej suj ngàj, ni nné ngà nej suj.

21Guiì nikaj si-nùguàn'ànj, ni dagahuin ninj, ni guiì dânj huin sa 'ì ruhuâ ni'in ñùnj; ni ga 'ì ruhuâ Ma'an Rê Ña'anj an ni'in ninj ni huê danj ga 'ì ruhuâj ni'ín ninj, ni gidigân Ma'án riñan ninj.

22Ni gataj Judas Tadeo: —Señor. Nùnj huin saj ni man riñan nej ñûnj gidigân rè' Ma'ân rè', ni si gidigân rè' Ma'an rè' riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi rà'aj.

23Nanikàj Ma'an Jesús ni gata: —Si hua 'ngo guiì 'ì ruhuâ ni'in ñùnj, ni dagahuin ninj si-nùguàn'ànj; ni ga 'ì ruhuâ Ma'an Rê ni'in ninj, ni ga'na' nej ñûnj, ni gane nej ñûnj ngà ninj.

24Nej guiì nitaj si 'ì ruhuâ ni'in ñùnj, ni nitaj si dagahuin ninj si-nùguàn'ànj; dadin' nej nuguan' gunïn ninj ga'mînj ni sê si-nùguàn'ànj huin mánj, si-nùguàn' Ma'an Rê Ña'anj an huin dadin' huej ga'nǐn ga'ná.

25’Huê nej nuguan' nânj ga'mînj ngà nǐn' nné ngà nej suj.

26Sani Ma'an sa Nagi'hiaj nùkuaj ruhuâ nej suj, huej huin Ma'an Espíritu Santo, ni ngà siyuguí ga'nǐn Ma'an Rê Ña'anj an ga'naj, ni huê Ma'an huin sa gidigân daran' nuguan' sà'aj riñan nej suj, ni dunanunj ruhuâ nej suj daran' nej nuguan' ga'mînj riñan nej suj.

27’Ni guduna sa dïn'ïnj dânj riñan nej suj, ni sa dïn'ïnj dânj huin si'hiâ ni rìkìj riñan nej suj; ni si rikîj dàj rûn' riki yumiguìi mánj. Ni si gurugui' chì' ruhuâ nimân nej suj, ni si guyu'hui' nej suj mánj.

28Ga' gunïn nej suj dàj gatâ: Gà'àn, sani ga'na' ñûn ni gané ngà nej suj. Ni si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, hiô' ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj.

29Sani nga nǐn' gachin gahuin ni gà' gatâ, hiô' ni nga gahuin dàj rûn' gatâ, hiô' ni gùyùmàn ruhuâ nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30’Si̱ ga'min ni̱kó ngà nej suj gà' mánj; dadin' 'na̱' sí a'nïn' ni̱ka̱j su̱n nne ruhuâ yumiguì nânj, sani̱ nitaj si ni̱ka̱j su̱n sô' riñânj.

31Sani̱ guendâ gi̱ni̱'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi si 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an Rê Ña'anj an, ni̱ dàj rûn' ga'nïnj suun riñânj nga ga'ná, ni̱ huê danj gi'hia. Gànàyùmàn nej suj, ni̱ ga̱'a̱nj nê'.

San Juan 15

1’Ñùnj huin chrun uba yàngà'a, ni̱ Ma̱'an Rê Ña'anj an huin sa gi'hiaj sun ngàj.

2Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ ra'a chrun nnùn riñânj nitaj si gahiu chruj uba, ni̱ ga̱'ne̱ Ma̱'an Re' Ña'anj an riñânj; sani̱ si ga̱hiu chruj uba ra'a chrun nnùn riñanj ni̱ na̱gi̱'hiaj sà'aj doj, da'nga ni̱ gahiu doj uba.

3Ni̱ gà' ganahuin hue'ê nej suj rayi'î nej nuguan' ga'mînj riñan nej suj.

4Daran' diû gi̱nikaj dugui' nej suj ngàj, hiô' ni̱ gi̱nikaj dugui'í ngà nej suj. Dàj rûn' ra'a 'ngo̱ chrun uba ni̱ si̱ ga'hue ga̱hiu chruj uba ra'a, si nitaj si nnunj riñan chrun uba mánj, ni̱ huê danj na̱nj nej suj ni̱ si̱ ga'hue gi'hiaj nej suj sa sà'a, si nitaj si ni̱ka̱j dugui' nej suj ngàj daran' diû mánj.

5’Ñùnj huin chrun uba, ni̱ nej suj huin chrun ra'á; ni̱ guiì ni̱ka̱j dugui' ngàj daran' diû ni̱ gi̱nikaj dugui'í ngà ninj, guiì nânj ga̱'hue gi̱'hiaj ûta nìko sa sà'aj; dadin' si nitaj si ni̱ka̱j dugui'í ngà nej suj ni̱ nitaj nùnj ga̱'hue gi̱'hiaj nej suj mánj.

6Guiì nitaj si ni̱ka̱j dugui' ngàj, ni̱ gi̱'hiaj anê ninj riñânj dàj rûn' ga'ne' nej sij chrun nitaj si gahiu chruj uba, ni̱ ganako̱ man; ni̱ ga̱na̱ran' nej guiì, ni̱ ga̱'ni̱nj ninj riñan ña'aan ni̱ ga̱ka̱ man.

7’Ni̱ si ni̱ka̱j dugui' nej suj ngàj, ni̱ ni̱ka̱j dugui' si-nùguàn'ànj ngà nej suj, ni̱ gàchìnj nej suj riñânj daran' sa garan' ruhuâ nej suj ni̱ rìkìj ga̱na̱huin ra̱'a nej suj.

8Ni̱ si ûta gi'hiaj nej suj sa sà'a ni̱ ûta ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì rayi'î Ma̱'an Rê Ña'anj an, ni̱ ga̱'hue ga̱huin nej suj guiì gi̱nikò' rukû Ma'án.

9Dàj rûn' ga 'ì ruhuâ Ma̱'an Rê Ña'anj an ni'in ñùnj, ni̱ huê danj ga 'ì ruhuâj ni'ín nej suj; ni̱ dàj rûn' ga 'ì ruhuâj ni'ín nej suj ni̱ huê danj ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj.

10Si da̱gahuin nej suj sun giyi'nïn' gi'hiâ riñan nej suj, ni̱ daran' diû ga̱ 'ì ruhuâj ni'ín nej suj; dàj rûn' 'ì ruhuâ Ma̱'an Rê Ña'anj an ni'in ñùnj, dadin' dagahuín daran' sun ga'nïn' su̱nj riñânj.

11’Huê nej nuguan' nan ga'mînj, da'nga ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj ngàj, ni̱ ûta ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj.

12Huê nan huin sun ga'nïn' su̱nj riñan nej suj: Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, dàj rûn' gi'hiâ ga̱ 'ì ruhuâj ni'ín nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Si 'ngo̱ síi ga ruhuâ gahui' rayi'î 'ngo̱ sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô', ni̱ si 'ì sta'u ruhuâ sô' ni'in sô' sí danj rayi'î dan gi'hiaj sô' dànanj.

14Ni̱ nej suj huin guiì ni̱ka̱j dugui' ngàj, si dagahuin nej suj sun ga'nïn' sùnj riñan nej suj.

15Ni̱ si̱ gatâ si huin nej suj musu gà' mánj, dadin' guiì huin musu ni̱ nun ni'in ninj sa gi'hiaj si-yi̱ru'hue ninj mánj; ni̱ gàtà si huin nej suj guiì ni̱ka̱j dugui' ngàj, dadin' daran' nej nuguan' gunḿn gataj Ma̱'an Rê, ni̱ nadigán riñan nej suj.

16Sê nej suj huin sa ganagui ñùnj mánj, ñùnj huin sa ganagui nej suj, ni̱ duguta sùnj si ga̱'a̱nj nej suj ni̱ ûta gi̱'hiaj nej suj sa sà'aj, ni̱ nìgànj nm̄n' ga̱ sa sà' dânj gi̱'hiaj nej suj; hiô' ni̱ daran' sa gàchìnj nej suj riñan Ma̱'an Rê Ña'anj an ngà siyu̱guí, ni̱ rìkìj sa gàchìnj nej suj na̱nj ánj.

17Huê dànanj, ga'nïn' sùnj riñan nej suj: Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj.

18'Ni̱ si gininj 'ì nej suj riñan nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ ga̱ya̱ka̱j guendâ nej suj si gà' si̱ni̱n ñùnj gininj 'ì riñan ninj gà' da̱' nej suj na̱nj ánj.

19Ni̱ si huin nej suj dàj rûn' huin nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, hiô' ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej suj dàj rûn' 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj; sani̱ ñan nitaj si huin nej suj dàj rûn' huin nej guiì nânj, dadin' gà' ganaguîj nej suj siganînj nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ rayi'î dan ni̱ gininj 'ì nej suj riñan ninj.

20Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej nuguan' ga'mînj riñan nej suj: "Gà' si 'ngo̱ musu ni̱ sê si̱ huin sô' doj gà' da' si-yi̱ru'hue sô' mánj." Ni̱ si gata rùhuà nej sij ñùnj, ni̱ huê danj ga̱ta̱ rùhuà nej sij nej suj; si dagahuin nej suj si-nùguàn'ànj, ni̱ nga ga'min nej suj riñan nej sij ni̱ da̱gahuin nej sij si-nùguàn' nej suj.

21Sani̱ huê dànanj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj rayi'í gi̱'hiaj nej sij, dadin' nun ni'in nej sij Ma̱'an sa ga'nḿn ga'ná mánj.

22'Si nuhui' si ga'ná, ni̱ nuhui' si ga'mînj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sij, hiô' ni̱ nitaj gakï̱n'ïn hua̱ riñan nej sij saj mánj, sani̱ hia̱j ni̱ nitaj sa gìrì' nej sij ga̱chru̱n nej sij rayi'î si-ga̱kïn' nej sij gà' mánj.

23Si gininj 'ìj riñan nej guiì, ni̱ huê danj na̱nj gi̱ni̱nj 'ì Ma̱'an Rê riñan ninj.

24Ga̱' si 'ngo̱ gakï̱n'ïn nitaj si hua̱ riñan nej sij, si nuhui' si gini'in nej sij gi'hiâ ganahuin nej guiì siganînj nej sij saj mánj, dadin' gà' si 'ngo̱ síi nun gi̱'hia̱j nej sa gi'hia mánj, sani̱ ga̱' gini'in nej sij si ganahuin nej guiì gi'hiâ, sani̱ gà' danj, ni̱ hua̱ na̱nj gininj 'ìj riñan nej sij ni̱ huê danj na̱nj gininj 'ì Ma̱'an Rê riñan nej sij.

25Sani̱ huê dànanj ga̱huin da'nga ni̱ gisij nuguan' nnùn riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: "Nitaj gà' si 'ngo̱ sa yi'ìi gi'hiâ riñan nej sij sani̱ gininj 'ìj riñan nej sij."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26’Sanı̱ nga gạ'nạ' Mạ'an sa Nạgı̱'hiaj nùkuaj ruhuâ nej suj, nı̱ nne ngà Mạ'an Rê Ña'anj an nı̱ gà'nı̃n gạ'nạ' Mạ'an riñan nej suj, nı̱ huej huin Mạ'an Espíritu yàngà'a, nı̱ huej huin sa gạnạnı̱n riñan nej guiì rayi'í.

27Nı̱ huê danj nạnj gạnạnı̱n nej suj rayi'í riñan a'ngô nej guiì, dadin' àsìj nga gàyì'ì sìnı̃nj gidigán si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nı̱ gà' gane nej suj ngàj nạnj ánj.

San Juan 16

1’Huê rayi'î nej nuguan' nânj ga'mînj riñan nej suj, da'nga nı̱ sı̱ gụdunâj nej suj si gı̱nun ñan nej suj ñùnj.

2Nı̱ gı̱rı̱ nej sij ruhuâ si-nùhuì nej sij nej suj; nı̱ gùyùmàn 'ngọ gui nı̱ si huạ 'ngọ sí dạgahui' 'ngọ nej suj nìkò' rukú, nı̱ gạnı̱n ruhuâ sô' si dagahuin nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an.

3Nı̱ dànanj gi'hiaj nej sô' dadin' nun ni'in nej sô' Mạ'an Rê nı̱ nun ni'in nej sô' ñùnj mánj.

4Sanı̱ huê dànanj gatâ, hiô' nı̱ nga gùyùmàn gui dânj riñan nej suj, hiô' nı̱ gạnạnun ruhuâ nej suj si huê dànanj gạhuin dadin' gà' danj gatâ riñan nej suj. ’Àsìj sı̱nı̱ïn nı̱ nun gàtà nej nuguan' nânj riñan nej suj, dadin' nı̃n' nné ngà nej suj.

5Sanı̱ hiạj nı̱ nạ'ạnj ñan nne Mạ'an sa ga'nı́n ga'ná; nı̱ gà' si 'ngọ nej suj nitaj si gachín na'anj: Dànè' gạ'ạnj Mạ'ân rè' rà'aj.

6Sanı̱ dọ', si gananı̃n ruhuâ nej suj, rayi'î guendâ gatâ nej nuguan' nânj riñan nej suj.

7Sanı̱ yàngà' hia huin sa gatâ: Sanı̱ dùgùnàj huaj si gà'àn: Dadin' sisı̱ sı̱ ga'ân, nı̱ sı̱ ga'na' Mạ'an sa Nạgı̱'hiaj nùkuaj ruhuâ nej suj mánj; sanı̱ si gà'àn, hiô' nı̱ gà'nı̃n gà'naj riñan nej suj.

8Nı̱ nga gạ'nạ' Mạ'an sa Nạgi'hiaj nùkuaj ruhuâ nej guiì, nı̱ gı̱'hia si gạnạkạj guendâ nej guiì rayi'î si-gạkïn' ninj, nı̱ gi'hia si gạ dïn'ïnj ruhuâ nej guiì gi'hiaj sa nı̱kạa, nı̱ huạ nı̱ñạn si gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan da' go'ngọ nej guiì.

9Rayi'î gakı̱n'ïn, guendâ nun gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj ñùnj;

10rayi'î guiì gi'hiaj sa nı̱kạa, dadin' gà'àn ñan nne Mạ'an Rê Ña'anj an huê danj nı̱ sı̱ gini'in nej suj ñùnj gà' mánj.

11Nı̱ gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan sí huin ñạn nı̱kạj sụn ruhuâ yumiguì nânj dadin' gà' ganakaj guendâ Mạ'an rayi'î nej gakı̱n' gi'hiaj sô'.

12’Huạ ûta gà'ì nuguan' gàtà gụnïn nej suj, sanı̱ sı̱ ga'hue gạnạchra sà' nej suj daran'anj mánj.

13Sanı̱ nga gạ'nạ' Mạ'an Espíritu yàngà'a, nı̱ Mạ'an huin sa gı̱dı̱gân daran' sa yàngà'a; sanı̱ sê guendâ Mạ'an huin sa gạ'min mánj, daran' nej nuguan' gunïn nı̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

huê nej nuguan' dânj huin sa ga̱'min, ni̱ ga̱na̱taj dàj ga̱huin nej gui ga̱'na̱' ne' ña̱an na̱nj ánj.

14Ni̱ Ma̱'an huin sa ga̱'mi̱n hue'ê rayi'í; dadin' gi̱da'a nej nuguan' ni'ín ni̱ gi̱di̱ganj riñan nej suj.

15Daran' nej sa hua̱ riñan Ma̱'an Rê Ña'anj an ni̱ si'hiâ huin nej sa hua̱ riñan Ma̱'an; rayi'î dan gatâ si gi̱da'a nej sa huin si'hiâ, ni̱ nej sa huin si'hiâ ga̱na̱di̱ganj riñan nej suj.

16'Ga̱chi̱n do̱j gui, ni̱ si̱ gini'in nej suj ñùnj mánj; sani̱ ne' rùkù doj, ni̱ gini̱'in ñûn nej suj ñùnj; dadin' gà'àn ñan nne Ma̱'an Rê Ña'anj an.

17Hiô' ni̱ gataj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un gunïn 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej sô': —Nùnj huin si ga̱ta̱j Ma̱'an Jesús ruhuaj nga gata dànanj: Do̱j nïn' gui ni̱ si̱ gini'in nej suj ñùnj; sani̱ ne' rùkù doj, ni̱ gini̱'in ñûn nej suj ñùnj; dadin' gà'àn ñan nne Ma̱'an Rê.

18Ni̱ gataj nej sô': Nùnj huin si ga̱ta̱j Ma'an ruhuaj nga gata: "Do̱j gui." Ni̱ na'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' sa ga'min gà' ûnj.

19Ni̱ ni'in Ma̱'an Jesús si gàchìnj na'anj nej sij ruhuâ nej sij, ni̱ gata: —Gachín na'anj nej suj siganînj nej ma̱'an nej suj rayi'î guendâ gatâ: Do̱j gui ni̱ si̱ gini'in nej suj ñùnj, ni̱ ne' rùkù doj, ni̱ gini̱'in nej suj ñùnj.

20Yàngà' ni̱ yàngà hia nïn' gàtà, ni̱ gu̱du̱gue̱'e nej suj ni̱ ga̱gua̱j hia nej suj, sani̱ nej guiì màn ruhuâ yumiguìi ni̱ dànanj ûta ganahuin nìhià' ruhuâ ninj; sani̱ nùnj huin si ûta ga̱na̱ni̱n ruhuâ nej suj, sani̱ sa gananîn ruhuâ nej suj dânj, ni̱ nda nanè chre gi̱yi̱'ne, ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj.

21Nga ga̱'nga̱ da'ní 'ngo̱ siyànà dânj, ni̱ ûta a'ì nneè ku, dadin' gà' gisîj orâ ga̱'nga̱ da'nin ne'ej; sani̱ ne' rùkù nga gisîj ga'nga da'ní siyànà dânj ni̱ 'ngo̱ ne'ej na'u huin ne'ej dânj, ni̱ si̱ gananun ruhuaj si ûta sà' gà'ì nneè ku gà' mánj, dadin' ga'nga 'ngo̱ síi ruhuâ yumiguìi.

22Huê danj na̱nj nej suj ni̱ ga̱na̱ni̱n ruhuâ nej suj hia̱j; sani̱ ne' rùkù ni̱ gini̱'in ñûn nej suj ñùnj, ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nimân nej suj, ni̱ gà' si 'ngo̱ síi si ga'nêj sa ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj mánj.

23'Gui dânj ni̱ nitaj nùnj sa gàchìnj nej suj riñânj gà' mánj. Yàngà' ni̱ yàngà' hia nïn' gàtà, si daran' sa gàchìnj nej suj riñan Ma̱'an Rê ngà siyu̱guí, ni̱ ri̱kij sa gàchìnj nej suj.

24Nda akuan' nïn ni̱ nitaj nùnj gachín nej suj ngà siyu̱guí; sani̱ gàchìnj nej suj ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej suj, hiô' ni̱ ga̱na̱huin nìhià' sta'u ruhuâ nej suj.

25'Nej nuguan' nânj ga'mîn ni̱ garânj sûnj nej rasu̱un nga ga'mînj nuguan' ráan riñan nej suj; sani̱ gùyùmàn gui ni̱ gà'mìn sani̱ si garânj sûnj nej rasu̱un ngà nuguan' ráan nga gà'mìn riñan nej suj gà' mánj, ni̱ nda ni'nïnj chre gà'mìn rayi'î Ma̱'an Rê.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Gui dânj ni̱ gàchìnj nej suj ngà siyu̱guí, ni̱ sê gà' gatâ si ga'min àkó rayi'î nej suj riñan Ma̱'an Rê rà' saj ûn'.

27Dadin' 'ì ruhuâ Ma̱'an rê Ña'anj an ni'in nej suj, dadin' 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, dadin' guyumân ruhuâ nej suj si gahuî ga'ná ñan nne Ma̱'an Rê Ña'anj an.

28Gahuî ga'ná ñan nne Ma̱'an Rê Ña'anj an, ni̱ guyumanj ruhuâ yumiguì nânj; sani̱ gu̱du̱naj ñún yumiguì nânj, ni̱ nà'ànj ñan nne Ma̱'an Rê Ña'anj an.

29Ni̱ gataj nej sí 'na̱' gahuin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús: —Hia̱j ni̱ nda ni'nn̄j chre ga'min Ma̱'ân rè', ni̱ nitaj si ga'min rán Ma̱'ân rè' riñan nej ñûnj mánj.

30Hia̱j ni̱ ni'in nej ñûnj si yàngà' hia nn̄' ni̱ ni'in Ma̱'ân rè' daran'anj, ni̱ nitaj si ànà'huìj Ma̱'ân rè' si gàchìnj na'anj nej síi Ma̱'ân rè' dadin' gà' ni'in Ma̱'ân rè' daran' sa ann̄ ruhuâ nej sij: Rayi'î dan ni̱ guyumân ruhuâ nej ñûnj si gahui Ma̱'ân rè' ga'na' Ma̱'ân rè' ñan nne Ma̱'an Ña'anj an.

31Nanikàj Ma̱'an Jesús ni̱ gata: —Guyumân ruhuâ nej suj hia̱j nî'.

32Hia̱j ni̱ 'na̱' gùyùmàn ora, ni̱ gà' guyumanj, ni̱ gàyà'nn̄ nej suj ni̱ ga̱'a̱nj da' go'ngo̱ nej suj si-chrej nej suj, ni̱ gu̱du̱nâj nej suj 'ngo̱ rn̄; sani̱ sê si̱ ga̱ne 'ngo̱ rn̄ mánj, dadin' nne Ma̱'an Rê Ña'anj an ngàj na̱nj ánj.

33Gatâ nej nuguan' nânj gu̱nïn nej suj hiô' ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj. Ni̱ gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj ruhuâ yumiguì nânj; sani̱ gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, dadin' gà' gunukuâ gi'hiaj ga̱nânj yumiguìi na̱nj ánj.

San Juan 17

1Nej nuguan' nânj ga'min Ma̱'an Jesús: Ni̱ ganachi nikaj ñanj yàtà'a, ni̱ gata: —Taj: Gà' guyumân orâ gi̱ran' sàñùnj; ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì rayi'í, ni̱ huê danj na̱nj ga̱'mi̱n hue'ê ninj rayi'î Ma̱'ân rè' gi̱'hia;

2dadin' Ma̱'ân rè' riki si gi̱nikaj sùnj riñan daran' nej guiì, ga'nn̄ Ma̱'ân rè' ga'na' riñânj, ni̱ ga̱'hue na̱gi̱'hiaj nì'nàj ni̱ gane nìgànj ninj gi̱'hia.

3Ni̱ gi̱ni̱'in ninj sò', ni̱ ga̱na̱huin nì'nà' ninj ni̱ ga̱ne nìgànj ninj. Dadin' 'ngo̱ rïn' Ma̱'ân rè' huin Ma̱'an Ña'anj yàngà'a, ni̱ gi̱ni̱'in ninj si hué huin Ma̱'an Jesucristo, Ma̱'an sa ga'nn̄ Ma̱'ân rè' ga'na' ruhuâ yumiguìi.

4'Gà' ga'min hue'é rayi'î Ma̱'ân rè' riñan hio'óo; ni̱ gà' ganahui gi'hiaj sûnj sun gataj Ma̱'ân rè' gi̱'hia.

5Hia̱j ni̱ na̱ri̱ki̱ ñûn Ma̱'ân rè' sun ginikâ, nga gané ngà Ma̱'ân rè' nga nn̄' gàchin ga̱huin yumiguìi.

6'Nej guiì ganagui Ma̱'ân rè' ruhuâ yumiguìi ni̱ narikî Ma̱'ân rè' riñânj; ni̱ gidigán riñan ninj ahuin sa huin Ma̱'ân rè', ni̱ gi̱'hia si ga̱huin ninj da'ní Ma̱'an rè', ni̱ narikî Ma̱'an rè' ninj riñânj, ni̱ dagahuin ninj si-nùguàn' Ma̱'ân rè' gi'hiâ.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Hiạj nị gini'in ninj si daran' nej rasụun rikî Mạ'ân rè' ra'á, nị riñan Mạ'ân rè' gahui nej rasụn dânj ga'naj;

8dadin' nej nuguan' rikî Mạ'ân rè' riñânj, nị nej nuguan' dânj naga'huí ra'a nej sij; nị ganahuin rạ'a nej sij nej nuguan' dânj, nị gini'in yàngà' nej sij si gahuî ga'ná ñan nnê Mạ'ân rè', nị guyumân ruhuâ nej sij si Mạ'ân rè' ga'nḩn ga'ná.

9'Nị gachín nị'hia rayi'î nej sij; sanị sê sị gachín nì'hia rayi'î nej guiì màn ruhuâ yumiguìi mánj, gachín nị'hia rayi'î nej guiì rikî Mạ'an rè' ra'á; dadin' da'ní Mạ'ân rè' huin ninj.

10Daran' nej sa huin si'hiâ huin si'hiaj Mạ'ân rè', nị nej sa huin si'hiaj Mạ'ân rè' huin si'hiâ; nị ga'min hue'ê nej guiì rayi'í ngà nej dânj.

11'Sị gané ruhuâ yumiguì nânj gà' mánj; sanị nej guiì huin da'ní Ma'ân rè' nị gạne ninj ruhuâ yumiguì nânj, nị ñùnj nị gùnùkuìj ñan nne Mạ'ân rè' nạnj Tâ', nị sa gè nỉn'ïn huin Mạ'ân rè', nej guiì girikî Mạ'ân rè' riñânj, nị dụgumîn hue'e Mạ'ân rè' nej guiì dânj ngà siyụgui Mạ'ân rè', da'nga nị gahuin ninj 'ngọ rïn guiì, dàj rûn huin nê'.

12Nga gané ngà ninj ruhuâ yumiguìi, nị dugumînj ninj ngà siyụgui Mạ'ân rè'; nej guiì rikî Mạ'ân rè' riñânj, nị gà' si 'ngọ ninj nun gạ'ạnj nị'hiạ gị'hia mánj, man sí ga'anj nị'hiạ huin sí huin da'ní sa ga'anj nị'hiạa, nị huê dànanj gạhuin da'nga nị gisîj sa taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

13'Hiạj gùnùkuìj ñan nne Mạ'an rè'; nị dànanj ga'mînj nga nỉn' nné ruhuâ yumiguìi, da'nga nị ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij dàj rûn' hua nìhià' ruhuâj.

14Ga'huí si-nùguàn' Mạ'ân rè' riñan nej sij; sanị gininj 'ì nej sij riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, dadin' sê nej guiì màn ruhuâ yumiguì nânj huin nej sij, nị huê danj nạnj ñùnj nị sê sí màn ruhuâ yumiguì nânj huín.

15Sê sị gachín nị'hia si gạ'nẹ Mạ'ân rè' nej sij ruhuâ yumiguì nânj mánj, gachín nị'hia si dụgumîn Mạ'ân rè' nej sij riñan sa yì'ìi.

16Sê guiì màn ruhuâ yumiguìi huin nej sij mánj, huê danj ñùnj nị sê guiì màn ruhuâ yumiguìi huin mánj.

17Nạgị'hiaj gè Mạ'ân rè' nej sij ngà nuguan' yàngà'a; nị nuguan' yàngà'a huin si-nùguàn' Mạ'ân rè'.

18Dàj rûn' ga'nḩn Mạ'ân rè' ga'ân ruhuâ yumiguìi, nị huê danj nạnj ga'nỉn ga'anj nej sij ruhuâ yumiguìi.

19Nị rayi'î nej sij nagi'hiaj gèj Ma'án, da'nga nị ganahuin gè nej sij ngà nuguan' yàngà'a.

20'Sanị sê man rayi'î nej sô' màn nânj gachín nị'hia riñan Mạ'an rè' mánj, gachín nị'hia riñan Mạ'an rè' rayi'î nej sô' gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'ân rè' ngà nej nuguan' gạ'mịn nej da'ní Mạ'ân rè'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Gachín ni̱'hia si gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' si ga̱ nùguàn'àn ruhuâ nej sij; dàj rûn' hua nùguàn'àn ruhuâ nguèj nê', ni̱ ga̱ nùguàn'àn ruhuâ nej sij ngò', da'nga ni̱ guyumân ruhuâ nej guiì màn ruhuâ yumiguìi si ga'nḿn Ma̱'ân rè' ga'ná.

22Sun rikî Ma̱'an rè' ra'á, ni̱ huê sun dânj ga'huí ra'a nej sij, da'nga ni̱ ga̱huin nej sij 'ngo̱ rïn guiì, dàj rûn' huin nguèj nê'.

23Ñùnj nikaj dugui' ngà nej sij, ni̱ sò' nikaj dugui' ngàj, ni̱ gahuin yàngà' nej sij 'ngo̱ rïn guiì, da'nga ni̱ gini'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi si sò' ga'nḿn ga'ná, ni̱ gini'in ninj si 'ì ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'in rè' ñùnj, ni̱ 'ì ruhuâ' Ma̱'ân rè' ni'în rè' nej sij dàj rûn' 'ì ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' ñùnj.

24'Tâj, nej guiì rikî Ma̱'ân rè' riñânj, ni̱ garan' ruhuâj si ñan gané, ni̱ hiuj dânj ga̱ne ninj ngàj, da'nga ni̱ gini'in ninj dàj hua sun nìkà gi'hiaj Ma̱'ân rè'; dadin' ga 'ì ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' ñùnj àsìj nga nǐn' ga̱chin gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' yumiguìi.

25Tâj Ma̱'ân rè' huin sa gi'hiaj sa nìkàa, sani̱ nun gi̱ni̱'in nej guiì nàsìnùnj un sò' mánj, sani̱ nej sô' man nânj ni̱ gini'in nej sô' si ga'nḿn Ma̱'án rè' ga'ná.

26Ni̱ gidigán siyu̱gui Ma̱'ân rè' riñan nej sij, ni̱ hua̱ na̱nj gi̱di̱gán doj rayi'î Ma'ân rè' riñan nej sij, hiô' ni̱ sa 'ì ruhuâ Ma̱'ân rè' ngàj, ni̱ sa 'ì dânj ga̱ne ngà nej sij.

San Juan 18

1Nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ gahui ga'an ni̱ gachinj ané yiné nne 'na̱' riñan hio'ó Sedrón, ni̱ hiuj dânj mân chrun gahiu chruj tsì'i, ni̱ siganî̂nj nej chrun nânj gatûj Ma̱'an Jesús ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñanj.

2Ni̱ gà' ni'in Judas, sô' naga'hui' Ma̱'an Jesús, ñan màn nej chrun nânj, dadin' gà' ûta gà'ì ga'anj Ma̱'an Jesús ngà nej sí 'na̱' ga̱huin chrun riñan hiuj nânj.

3Ni̱ ga'anj 'ngo̱ yi'nïn' nìko nej stâdu, ni̱ huê danj na̱nj ga'anj 'ngo̱ yi'nïn' nej sí ni̱ki̱n' dugumîn gi'hiaj nej rej huin ña̱an ni̱ nej sí fariseo ngà Judas ni̱ ni̱ka̱j nej sô' chrun tàj ña'an dugùun huaj nej sô', ni̱ ni̱ka̱j nej sô' yîti huaj nej sô'.

4Sani̱ gà' ni'in Ma̱'an Jesús, dàj gi̱ran'anj rayi'î dan ni̱ ga'min si̱nïnj ni̱ gata gu̱nïn nej sô': —Ahuin si na̱na̱'hui̱' nej suj rà'aj.

5Nanikàj nej sí dânj ni̱ gataj nej sô': —Nana'hui' nej ñûnj Ma̱'an Jesús Nazareno. Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ñùnj huin na̱nj ánj. Ni̱ ni̱ki̱n' Judas ngà nej sí dânj, sí nânj huin sí naga'hui' Ma̱'an Jesús.

6Ni̱ nga gataj Ma̱'an Jesús: "Ñùnj huin", ni̱ nga gunïn nej sô' nuguan' nânj ni̱ gananikàj rùkù nej sô', ni̱ ganatûj nej sô' riñan hio'óo.

7Nanikàj ñûn Ma̱'an Jesús, gachín na'an ni̱ gata: —Ahuin sí nana'hui' nej suj ûnj. Ni̱ gataj nej sí dânj: —Ma̱'an Jesús 'na̱' riñan hio'ó Nazaret nana'hui' nej ñûnj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Nanikàj ñûn Mạ'an Jesús nị gata: —Gà' gatâ si hué huin; nị si nana'hui' nej suj ñùnj, nị gà'nǐnj ra'a nej suj gạ'ạnj nej sí màn ngàj.

9Huê dànanj gataj Mạ'an Jesús da'nga nị gisîj nej nuguan' ga'min Mạ'an nga gata: “Nej sí girikî Mạ'ân rè' ra'á, nị nun gạ'ạnj nị'hia gà' si 'ngọ nej sij gị'hia mánj.”

10Hiô' nị nịkạj Simón Pedro, ngọ yîti, nị giri sô' yiti dânj ruhuâ nnïnj nìkò' yi'nǐn sô', nị guduran' yi'ì sô' Malco, sí huin si-musû rej huin ñạn nǐn'ïn, nị ga'ne' sô' rakïj ne' huạ' sí dânj.

11Hiô' nị gataj Mạ'an Jesús gunïn Pedro: —Gànà'nǐnj sà' sò' si-yitît ruhuâ nnïnj nùnj ánj; sê huạ nịñạn si gò'òj sa nụn ruhuâ basu riki Mạ'an Rê nị huạ nịñạn si gịran' sàñùnj rà' saj ûn'.

12Hiô' nị gida'a, yi'nïn' nej stadû ngà sí a'nïn' riñan nej sô' nị nej sí dugumîn riñan nuhuî nìko huin si-nùhuì nej judío, Mạ'an Jesús nị gumînj nej sô',

13nị gà' sịnịn ginikaj nej sô' Mạ'an Jesús ga'anj nej sô' riñan síchìj Anás, dadin' sí nânj huin rej yìchèj Kaifás, nị huin sô' rej huin ñạn nǐn'ïn hio' dânj.

14Nị Kaifás huin sí naga'hui' chrej e riñan nej judío, nị gataj sô' si dùgùnàj huaj si gàhuì' ngọ rïn síi riñan yuman'an.

15Nị nìkò' Simón Pedro ngà a'ngô sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús ga'anj nguèj sô' rukû Mạ'an Jesús. Nị ni'in hue'ê rej huin ñạn nǐn'ïn sí nânj, nị gatûj sô' ngà Mạ'an Jesús nda riñan rahue' huin dukuâ rej huin ñạn nǐn'ïn;

16sanị gunâj Pedro ne' yẹ' hue' dânj, nị nịkịn' nìchrùn' sô' riñan rahue'e. Nị ga'anj sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, riñan siyànà nịkịn' gana'nǐnj riñan rahue'e nị gachín nì'hiaj sô' si gạnạ'nịn siyànà dânj riñan rahue'e gạtụ Pedro, huê danj nị gana'nǐnj siyànà dânj gatûj Pedro.

17Hiô' nị gataj siyànà 'nịnj sun gana'nǐnj riñan rahue'e gunïn Pedro: —Sê huê' huin sa ga'na' gạhuin chrụn riñan re' nan rà' saj ûn'. Nị gataj Pedro: —Sê huín mánj.

18Nị nịkịn' gạhia nej sí huin si-musû rej huin ñạn nǐn'ïn, dadin' sị màn nej sô' ganahuin gǐn nej sô' ña'aan hiuj dânj; nị huê danj nạnj nịkịn' Pedro ganahuin gǐn sô' ña'aan ngà nej sí dânj.

19Nị gachín na'anj rej huin ñạan Mạ'an Jesús rayi'î nej sí nìkò' rukuj nị rayi'î nej yì'nǐn' nej nuguan' gidiganj.

20Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Ñùnj nị ga'min rà'ngàj nị rịñạn ga'mînj riñan daran' nej guiì, nị daran' diû gidigán ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej suj nị huê danj nạnj gidigán ruhuâ nuhuî nìko, ñan nara'hui' daran' nej judío, nị nitaj àmàn ga'min huìj mánj.

21Nùnj huin saj nị gachín na'anj' ñùnj rà'aj. Gàchìnj na'anj sò' nej sí gunïn, ahuin rayi'î nej nuguan' ga'mînj; dadin' nej sô', huin nej sí ni'in ahuin rayì'ì ga'mînj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị gara'hui ngọ sí nịkḭn' dugumîn riñan nûhui nìko yi'nḿn riñan Mạ'an Jesús nị gataj sô': —Dànanj ga'min' riñan rej huin ñạn nỉ̀n'ïn nạnj nî'.

23Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Si ga'mînj 'ngọ nuguan' a'nan'an, nị gataj sò' ahuin rayì'ì nuguan' a'nan' ga'mînj àj nỉ̂n; nị si ga'mînj 'ngọ nuguan' huạ hue'ê, nị nùnj huin saj nị ga'hui' ni'hiâ nga nỉ̂n'.

24Hiô' nị gumînj Anás Mạ'an Jesús nị ga'nḿn sô' ga'an riñan Kaifás, rej huin ñạn nỉ̀n'ïn.

25Hiô' nị nḭkḭn' Pedro, ganahuin gỉ̀n sô' ña'aan. Nị gataj nej sí màn hiuj dânj gụnïn sô': —Sê sò' huin sí nìkò' rukû sí nạn nej rà' saj ûn'. Nun gạ'huẹj Pedro si huê sô' huin nị gataj sô': —Sê huin mánj.

26'Ngọ si-musû rej huin ñạn nỉ̀n'ïn, sí dùguì' ga'ne' Pedro rakïj, gataj: —Sê gini'ín nikỉ̂n' ngà sij ñan màn chrun gahiu chruj tsì'i rà' saj ûn'.

27Nị gataj ñûn Pedro si nun ni'in sô' Mạ'an Jesús; ne' rùkù nga gisîj ga'min sô' dànanj nị gaguâj dê'lọj o.

28Ñan nne dukuâ Kaifás mân nej sij huê danj nị ginikaj nej sij ga'anj nej sij Mạ'an Jesús, ñan nne dukuâ si-sụn Pilato. Nị ne' nịga'an huin nga ginikaj nej sij ga'anj nej sij Mạ'an Jesús, nị nun gạtụ nej sij ruhuâ dukuâ sun dânj, dadin' na'huej ruhuâ nej sij gạnạhuin nej sij sí gakḭn'ïn, da'nga nị ga'hue gạtụ nej sij yạ nej sij pascua.

29Hiô' nị gahui Pilato ruhuâ dukuâ si-sụn sô' nị gataj sô' gụnïn nej sij: —Ahuin ràyì'ì garânj ruhuâ nej suj rayi'î sí nânj rà'aj.

30Nanikàj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Si sê sí a'nan'an huin sí nânj, nị nitaj si gị'hiaj nej ñûnj gịnikaj nej ñûnj gạ'nạ' nej ñûnj riñan' saj mánj.

31Hiô' nị gataj Pilato: —Gịda'a nej suj sí dânj, nị gi'hiaj hia nej suj rayi'î sij dàj rûn' giri da'ngaj riñan si-ley nej suj. Nị gataj nej judío: —Nitaj si a'nỉ̂nj si-ley nej ñûnj si dạgahui' nej ñûnj gà' si 'ngọ guiì mánj;

32Huê dànanj gahuin da'nga nị gisîj nuguan' gataj Mạ'an Jesús, nị rikij gạrạn da'nga' ruhuô' si gạhuij riñan rugutsìi.

33Hiô' nị gatûj ñûn Pilato ruhuâ dukuâ si-sụn sô', nị gakḭ́n sô' ga'na' Mạ'an Jesús nị gataj sô' gunïn: —Huê rè' huin Rey nịkạj sụn riñan nej judío nî'.

34Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Raạ Mạ'ân' giri' nej nuguan' dânj nî', si a'ngô nej síi gataj nej nuguan' dânj gụnïn' sà'.

35Nanikàj Pilato nị gataj sô': —Sí judío huín nej nanj nî'. Nị ga'nḿn riñan yuman' yiñân' nạnj nî', sê nej rej huin ñạan, narikî sò' riñânj rà' saj ûn'. Nùnj huin si gị'hia' nạnj ûnj.

36Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Sê ruhuâ yumiguì nan huin ñan gịnikaj sùnj mánj; nị si ñan gịnikaj sùnj huin ruhuâ yumiguì nânj, nị huạ nej guiì gụnạnj gịtsi

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

riñânj nḭ gùtà' ninj nḭ dṵna'huej ninj rayi'í huê danj nḭ sḭ gida'a nej sí judío ñùnj sa mánj; sanḭ sê hiuj nânj huin ñan gḭnikaj sùnj mánj.

37Hiô' nḭ gataj Pilato: —Rey huîn' nî'. Nanikàj Mạ'an Jesús nḭ gata: —Sò' taj si rey huín. Nḭ nga ga'ngâj ruhuâ yumiguì nânj nḭ huạ nḭñạn si rey gahuín, nḭ huê rayi'î sun dânj ga'ná ruhuâ yumiguì nânj, guendâ gànàtàj rayi'î nuguan' yàngà'a, nḭ daran' nej sí huin da'ní Mạ'an Ña'anj yàngà'a, nḭ gunïn nej sô' si-nùguàn'ànj.

38Nḭ gataj Pilato: —Ahuin sa huin sa yàngà'a rà'aj. Nḭ nga gisîj ga'min sô' nuguan' nânj, nḭ gahui sô' nḭ ga'anj ñûn sô' ñan màn nej judío, nḭ gataj sô': —Gà' si 'ngọ̱ gakḭ̈n'ïn nun gànàrì'ìj gi'hiaj sí nânj mánj.

39Sanḭ nḭkạj nej suj chrej yìñànj an, nḭ da' guyumân gi'ñanj pascua, nḭ gana'nḭ́n ra'a nej suj 'ngọ̱ sí gi'hiaj gakḭ̈n'ïn. Nḭ ruhuâ nej suj, si gànà'nḭ̀nj ra'á gạ'ạnj rey nḭkạj sṵn riñan nej judío nî'.

40Hiô' nḭ ga'min gṵñạn nej sí dânj a'ngô ñûn, nḭ gataj nej sô': —Nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj si gànà'nḭ̀nj ra'â' sí dan mánj, ruhuâ nej ñûnj si gànà'nḭ̀nj ra'â' sí gù'nàj Barrabás. Nḭ Barrabás huin 'ngọ̱ sí tṵu.

San Juan 19

1Hiô' nga nḭ, ga'nïn' Pilato suun si gạchrḭ nej si-stadû sô' nne'e yichrá Mạ'an Jesús.

2Nḭ ganachrâj nej stâdu 'ngọ̱ korona tanj an, nḭ ga'nḭ́n nej sô' ahui Mạ'an Jesús, nḭ guta' nej sô' 'ngọ̱ atsîj mạre yichrá Mạ'an Jesús;

3Nḭ gataj nej sô': —Nne nì'nà', Mạ'an Rey nḭkạj sun riñan nej judío, nḭ gara'hui nej sô' yi'nḭ́n riñan Mạ'an Jesús.

4Hiô' nḭ gahui ñûn Pilato, nḭ gataj sô': —Gḭni'hiaj nej suj, dadin' girîj sij nḭ nìkà ga'ná ne' yẹ'e, da'nga nḭ gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si nitaj gakḭ̈n'ïn ata sij mánj.

5Nḭ gahui Mạ'an Jesús, nḭ nṵn korona tanj an ahui nḭ nunj 'ngọ̱ atsîj mạre. Nḭ gataj Pilato: —Huê sí dan nikïn' riñan nej suj nạnj ánj.

6Nḭ nga gini'in nej rej huin ñạan nḭ nej sí policia nḭ gaguâj nùkuaj nej sô' nḭ gataj nej sô': —Dṵnikò' rùgùtsì rè' sí dânj, dṵnikò' rùgùtsì rè' sí dânj. Nḭ gataj Pilato: —Gḭnikaj nej suj gạ'ạnj nej suj sij, nḭ dṵnikò' rùgùtsì nej mạ'an nej suj sij nạnj ánj; dadin' nun gànàrì'ìj gà' si 'ngọ̱ gakḭ̈n'ïn gḭ'hiaj sij mánj.

7Nanikàj nej sí judío nḭ gataj nej sô': —Nḭkạj nej ñûnj 'ngọ̱ chrej yìñànj an, nḭ chrej yìñànj dânj taj si da'hui sij gàhuì' sij, dadin' gataj sij si huin sij Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

8Nga gunïn Pilato gataj nej sij nej nuguan' nânj, nḭ ûta guyu'hui' sô'.

9Nḭ gatûj ñûn Pilato ruhuâ dukuâ si-sṵn sô' nḭ gataj sô' gṵnïn Mạ'an Jesús: —Dànè' huin yiñánt rà'aj. Sanḭ gà' si 'ngọ̱ nuguan'an nun dṵnanikàj Mạ'an Jesús riñan sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Hiô' nị gataj Pilato: —Nùnj huin saj nị na'huej dụnanikàj nuguan'an riñânj rà'aj. Nun ni'în' si nịkạj sùnj nị si garan' ruhuâj nị gạ'hue dụnikó riñan rugutsìi sò' nị si garan' ruhuâj nị gạ'hue gànà'nỉnj ra'â sô' mínj.

11Nanikàj Mạ'an Jesús nị gata: —Nitaj gà' si 'ngọ suun nikaj' riñânj, si nuhui' Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a rikî sun dânj riñan' mánj; hiạj nị sí ganarikî ñùnj riñan' nị dànanj nìko gakïn'ïn ata sô' gà' da' nạnj ánj.

12Àsìj gui dânj nị ûta huin ruhuâ Pilato gànà'nỉnj ra'a sô' Mạ'an Jesús; sanị ûta gaguâj nej judío nị gataj nej sô': —Si gànà'nỉnj ra'â' sí nânj, nị nitaj sị nịkạj dugui' ngà César mánj; dadin' daran' sí gataj si huin sô' 'ngọ rey, nị unïn' sô' ngà César.

13Nga gunïn Pilato, nej nuguan' nânj nị giri sô' ne' yẹ'e Mạ'an Jesús, nị nịkạj sô' ga'anj sô' ñan ganachrâj nej sij hiëj gàchrà'a, nị hiuj danj nịkïn' 'ngọ chrun yîla ñan hua'anj gạne sij nga gi'hiaj hia sij gakïn'ïn.

14Gui nânj gi'hiaj yụgui nej sij guendâ yạ nej sij gi'ñanj pascua. Nị nga gisîj aga' yùhuìj i, hiô' nị gataj Pilato gunïn nej sí judío: —Si-Rey nej suj nikïn' hiuj nânj nạnj ánj.

15Sanị gaguâj nùkuaj nej sí dânj nị gataj nej sô': —Gạhuị' sí dan, nị gạhuị' sí dan, nị dunikô' rè' riñan rùgùtsì' sij. Nị gataj Pilato: —Nị dunikò' rùgùtsìj si-Rey nej suj nạnj nî'. Nanikàj nej rej huin ñạan nị gataj nej sô': —Nitaj a'ngô rey hua riñan nej ñûnj dadin' 'ngọ rïn César huin rey riñan nej ñûnj nạnj ánj.

16Huê danj nị naga'hui' Pilato Mạ'an Jesús ra'a nej sij nị ga'anj dunikò' nej sij riñan rugutsìi. Nị gida'a nej sij Mạ'an Jesús, nị ginikaj nej sij ga'anj nej sij.

17Nị gahui Mạ'an Jesús, ga'an ñan gù'nàj dakan ñan màn kúu, nị gata rugutsìi hua, nị Golgota gù'nàj dakan dânj sanị huin nânj hebreo.

18Nị hiuj dânj dunikò' rùgùtsì nej sij Mạ'an Jesús riñan rugutsìi, nị huê danj nạnj dunikò' rùgùtsì nej sij huìj ran' sí dânj ànèj ané ra'a Mạ'an, nị dạnïn nguèj sí dânj nikò' Mạ'an Jesús.

19Nị gachrûn Pilato letra, ne' rà rugutsì nìkò' Mạ'an Jesús, nị taj letra dânj: "JESÚS NAZARENO, REY NỊKẠJ SUN RIÑAN NEJ JUDÍO."

20Nị ûta gà'ì nej judío gahia nuguan' nnùn raạ Mạ'an Jesús; dadin' nìchrùn' du'hua yuman' snà'ànj Jerusalén nngaj ñan dunikò' rùgùtsì nej sij Mạ'an, nị nej nânj gachrûn nej sij huin nânj hebreo, nânj griego, nânj latín.

21Nị gataj nej rej huin ñạn riñan nej judío gunïn Pilato: —Sị gachrûn sò': "Rey nịkạj sụn riñan nej judío mánj"; sa gạchrụn sò' gạhuin, sí nânj gataj si huin sô': "Ñùnj huin rey nịkạj sụn riñan nej judío."

22Nanikàj Pilato nị gataj sô': —Sa gachrúnj nị huê danj gà' gachrúnj.

23Nga gisîj dunikò' rùgùtsì nej stâdu Mạ'an Jesús, nị ganakaj nej sô' atsîj yẹ'ẹ nụn Mạ'an, nị ga'ne' nej sô' ga'ânj dasû atsîj dânj, nị ganakaj dạ' go'ngọ nej sô' 'ngọ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dasû, nị ganakaj nej sô' si-gatô Mạ'an Jesús, sanị sê atsîj ganachrâj nej sô' huin atsîj dânj, nị man 'ngọ rïn man ye'èe huin atsîj dânj.

24Hiô' nị gataj nej sí dânj gụnïn da' go'ngọ nej dùguì' nej sô': —Sị gu'chra dạ'ạj nê' gatô dan mánj, gụduku nê' número ngà gatô dan, nị gịnị'in' ahuin riñan go'ngọ nê' gụna. Huê dànanj gahuin da'nga nị gisîj sa taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' ta: "Gùchrà' dạ'ạj nej sij atsîj yẹ'ẹ nùnj, nị gụdụguêj nej sij número rayi'î si-gató." Nị huê danj gi'hiaj nej stâdu.

25Nị nìchrùn' yi'î rugutsì nìkò' Mạ'an Jesús nikïn' nni, nị hiuj dânj nikïn' yuguij nni, nị hiuj dânj nikïn' María nika sô' gù'nàj Cleofas, nị huê danj nạnj nịkịn' María Magdalena.

26Nị nga gini'in Mạ'an Jesús nikïn' nni hiuj dânj, nị gini'in nikïn' sô' ga'na' gahuin chrụn riñanj nị sí nânj huin sí ûta 'ì ruhuâj ni'in, —nị gata gụnïn nni, hiuj dan nikïn' da'ní rè' nạnj ánj.

27Ne' rùkù nị gata gunïn sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj: —Siyànà nịkịn' hiuj dânj gạnạhuin nnî râj. Nị àsìj orâ dânj nị ganahuin rạ'a sí dânj María nị gane María dukuâ sô'.

28Ne' rùkù nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị ni'in si gà' gisîj daran' nej nuguan' nnùn riñan ñanj rayi'ij, nị gata, guendâ gìsìj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: —Ganakó nnee.

29Nị nne 'ngọ sigù nụn nne ganachej uba ngà nne na'hui hiụu hiuj dânj; nị guta' nej sij 'ngọ rumin lij gachïj ï raạ 'ngọ chrun nị duguchre nej sij gachïj dânj ngà nne ganachej dânj, nị gachrûn nej sij du'hua Mạ'an Jesús.

30Nị nga gisîj go'o Mạ'an Jesús nne ganachej uba ngà na'hui hiụu, nị gata: —Gà' ganahuij daran'anj dagahuín nạnj ánj. Nị gudugua'aj ahui nị naga'huij nanè nimanj huê danj nị gahuij.

31Nị ñan huin gui gi'hiaj yụgui nej sí judío, guendâ yạ nej sij gi'ñanj pascua, nị nun da'hui gùnàj nneè kú nej nîman gịnikoj riñan rugutsìi nga gùyùmàn gui ganarânj ruhuâ (dadin' ûta nìko hua gi'ñanj dânj gui ganarânj rûhua gi'hiaj nej sij), nị gachín nì'hiaj nej sij riñan Pilato si dụguachran' sô' da'man nej sí nìkò' riñan rugutsì dânj, da'nga nị ga'hue gụxụn nej sij nneè kú nej sô' riñan rugutsìi.

32Hiô' nị ga'na' nej stâdu, nị duguachran' nej sô' nguèj da'man nguèj sí dunikò' rùgùtsì nej sij ngà Mạ'an Jesús.

33Sanị nga guchi' nej sô' riñan Mạ'an Jesús, nị gini'in nej sô' si gà' gahui' Mạ'an Jesús, huê danj nị nun dụguachran' nej sô' nguèj da'manj gà' mánj.

34Nị gidigîj 'ngọ nej sí stadû dânj si-lansa sô' yirụkuạ Mạ'an Jesús, nị orâ chre nị gahui tun ngà nnee ñan gatûj raạ lansa.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35Ni sí gini'in dàj gahuin ni huê sô' ganata', ni sa yàngà'a huin nuguan' ganata' sô'; ni ni'in sô' si yàngà' huin sa gataj sô', da'nga ni ga'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj sa ganata' sô'.

36Ni hua niñan si huê dànanj gahuin da'nga ni gisîj nej nuguan' nnùn riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an: “Ni si gachran' gà' si 'ngo kú sij mánj.”

37Ni huê danj taj a'ngô hiuj u riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an: “Ni gini'hiaj nej sij dàj huaj nga gisîj gachrîj nej sij lansa.”

38Ne' rùkù nga gisîj gahuin daran' nej nânj, ni José 'na' yuman' Arimetea, huin 'ngo nej sí ga'na' gahuin chrun riñan Ma'an Jesús, ni ga'anj huì sô' riñan Pilato dadin' yu'hui' sô' ni'in sô' nej judío, ni ga'min àko sô' riñan Pilato si garan yina Pilato ni ginikaj sô' nneè kú Ma'an Jesús ga'anj sô'; huê danj ni garânj yina Pilato ni naga'hui' sô' nneè kú Ma'an Jesús. Hiô' ni ga'na' sô', ni ganakaj sô' nneè kú Ma'an Jesús ni ga'anj sô'.

39Ni huê danj nanj ga'na' Nicodemo, sí ga'anj gini'hiaj ne' niìn ñan gane Ma'an Jesús, ni ga'na' sô' ni nikaj sô' da'nga 'ngo si ko chi' kilu sikí gù'nàj mirra ni ganachej dugui'ij nga sa gù'nàj áloes.

40Ganakaj nej sô', nneè kú Ma'an Jesús ni duri'ñânj nej sô' atsìj i ni gachrîj nej sô' sa gìn' dàj a nneè kú Ma'an Jesús, dadin' huê danj hua chrej nikaj nej judío nga gachin' nej sô' nîman.

41Ni ñan dunikò' rùgùtsì nej sij Ma'an Jesús, nngaj nìchrùn' ñan màn chrun gahiu chruj tsì'i, ni hiuj dânj nun 'ngo hiu'uj nàkà gà' hua yugui ni gà' si 'ngo nîman nun gachin' nej sij ruhuâ hiu'uj dânj.

42Ni hiuj dânj gachin' nej sij nneè kú Ma'an Jesús, dadin' nun nìchrùn' hiu'uj u hiuj dânj ni gà' doj gàyì'ì gui ganarânj ruhuâ nej sí judío.

San Juan 20

1Ni nga nìn' hua rumin' nga gàràngà' gui gudûngu, ni ga'anj María Magdalena ñan gachin' nej sij nneè kú Ma'an Jesús; ni gini'in si gà' giyî'nej hiëj garán du'hua hiu'uj dânj.

2Hiô' ni gunan ga'an ñan nne Simón ngà a'ngô sô' ga'na' gahuin chrun riñan Ma'an Jesús, sí 'ì ruhuâ Jesús ni'in, ni gata gunïn nguèj sô': —Giri nej guiì ruhuâ hiu'uj ñan gachin' ninj Ma'an Jesús ni nikaj ninj ga'anj ninj, ni nun ni'în' dànè' nikaj ninj ga'anj ninj gà' mánj.

3Huê danj ni ga'anj Pedro ngà a'ngô sí ga'na' gahuin chruun ñan gachin' nej sij Ma'an Jesús.

4Ni guñan chre gunânj nguèj sij ga'anj nguèj sij; sani gunânj hio a'ngô sí ga'na' gahuin chrun riñan Ma'an Jesús ga'anj sô' ne' ñan doj riñan Pedro, ni gà' sinïn sô' guchi' ñan gachin' nej sij Ma'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ gudugua' sô' ma̱'an sô' ni̱ gini'hiaj sô' ruhuâ hiu'uj dânj, sani̱ man atsîj garán nej sij nneè kú Ma̱'an Jesús tá gini'in sô', sani̱ nun ga̱tu̱ sô' ruhuâ hiu'uj dânj.

6Ni̱ ne' rùkù doj ni̱ guchi' Pedro rukû sí nânj, ni̱ gatûj sô' ruhuâ hiu'uj ñan gachin' nej sij Ma̱'an Jesús, ni̱ gini'in sô' si man atsîj nadutâj ñan giran' yi'ìi ngaj hiuj dânj,

7huê danj na̱nj gini'in sô' atsîj, gudutâj nej sij ahui Ma̱'an Jesús, sani̱ nitaj si nngaj nùguàn'àn nguèj atsîj dânj, sani̱ hua̱ narumin ngue nngaj anêj ngue.

8Hiô' ni̱ gatûj a'ngô sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, sí guyumân si̱ni̱n hiuj dânj ruhuâ hiu'uj ñan gachin' nej sij Ma̱'an Jesús; ni̱ gini'in sô' ni̱ guyumân ruhuâ sô'.

9Dadin' hua̱ nun ga̱ra̱n danga' ruhuâ nej sij dàj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, si ña̱'a̱n ni̱ña̱n huaj si gànà'nìnj Ma̱'an Jesús siganînj nej nîman.

10Ni̱ nan' nguèj sí ga'na' ga̱huin chru̱un ñan màn nej sô' ni̱ka̱j dugui' ngà nguèj sô'.

11Ni̱ dugue'e María nikïnj nìchrùn' ne' ye̱' ñan gachin' nej sij Ma̱'an Jesús; ni̱ nga nìn' dugue'e nikïnj, ni̱ gudugua'aj ma̱'an ni̱ gini'hia ruhuâ hiu'uj ñan gachin' nej sij Ma̱'an Jesús;

12ni̱ gini'in nne huìj ángel ñan gingaj nneè kú Ma̱'an Jesús ni̱ nu̱n nguèj ángel dânj atsîj gàtsìi, ni̱ 'ngo̱ ángel dânj nne ne' gingaj ahui Ma̱'an Jesús ni̱ a'ngô ángel dânj nne ñan gingaj dakó Ma̱'an Jesús.

13Ni̱ gataj nguèj ángel dânj: —Nùnj huin saj ni̱ dugue'ê rè' rà'aj yu̱guej. Ni̱ gata gu̱nïn nguèj ángel dânj: —Dugue'é dadin' ni̱ka̱j ninj ga'anj ninj si-Señoj, ni̱ nun ni'ín dànè' ni̱ka̱j ninj ga'anj ninj mánj.

14Nga gisîj gata nej nuguan' nânj, ni̱ nanikàj rùkuj ni̱ gini'hiaj ñunj, ni̱ gini'in nikïn' Ma̱'an Jesús hiuj nânj; sani̱ nun ga̱na̱ni̱'in si Ma̱'an Jesús huin sa ni̱ki̱n' hiuj dânj.

15Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gu̱nïn siyànà dânj: —Nùnj huin saj ni̱ dugue'ê' rà'aj, ahuin si nana'huî' rà'aj. Sani̱ ganîn ruhuâ siyànà dânj, si do̱' sí dugumîn nej chrun ahiu chruj tsì'i huin sí ni̱ki̱n' ga'min nngaj, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Yu̱guej, si sò' ni̱ka̱j ga'anj si-Señoj, ni̱ gataj sò' dànè' ga'anj gùtà', ni̱ ginikâ gà'àn nneè kú Ma̱'an na̱nj ánj.

16Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —María. Ni̱ nanikàj María ni̱ gata: —Raboni. —Nuguan' nan ruhuaj ga̱ta, maestrûj.

17Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Si gagan' ra'â' ñùnj, dadin' hua̱ nun gànàhuì gà'àn ñan nne Ma̱'an Rê gà' mánj; sani̱ ga̱'a̱nj' ñan nne nej dinîn, ni̱ gànàtà' gu̱nïn nej sij: Si gà'àn ñan nne Ma̱'an Rê ni̱ ñan nne Ma̱'an Rêj nej suj, Ma̱'an sa huin Da'ân ni̱ Ma̱'an sa huin Da'anj nej suj.

18Huê danj ni̱ ga'anj gànàtà' María Magdalena riñan a'ngô nej sô' ga'na' ga̱huin chru̱un si gini'in Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ ganataj si huê Ma̱'an Jesús huin sa gataj nej nuguan' nânj gunïn.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Nga gahuin dàchrèj nin gui dânj, nị gui gudûngu gahuin gui dânj, nị huạ garán riñan rahue' mân nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús dadin' yu'hui' nej sô' ni'in nej sô' nej sí judío, nị ganikïn' Mạ'an Jesús dạnịn ñan màn nej sô', nị gata gụnïn nej sô': —Gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj nạnj ánj.

20Nị nga gata nej nuguan' nânj, nị gidiganj ra'a ñan gatûj gakḯï nị gidiganj yirùkuàj ñan gatûj lansa. Nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj ni'in nej sô' Mạ'an.

21Hiô' nị gataj ñûn Mạ'an Jesús: —Gạhuin dïn'ïnj ruhuâ nej suj nạnj ánj. Dàj rûn' ga'nḯn Mạ'an Rê ga'ná, nị huê danj gà'nḯn gạ'ạnj nej suj.

22Nị nga gisîj ga'min Mạ'an Jesús nej nuguan' nânj, nị ga'ñan riñan nej sij nị gata: —Gạnạhuin rạ'a nej suj Mạ'an Espíritu Santo.

23Nị si gachín nì'hiaj 'ngọ síi riñan nej suj rayi'î si-gạkïn' sô' nị ginikaj nej suj nimân nìko rayi'î si-gạkïn' sô' huê danj nị gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn' sô', sanị si nun gànàchìn' sô' nimân nìko riñan nej suj rayi'î si-gạkïn' sô' huê danj nị huạ nạnj nun gịnikaj Ma'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn' sô' mánj.

24Sanị nitaj Tomás nne nga guyumân Mạ'an Jesús, nị huê sô' huin 'ngọ nej yùhuìj sí nịkạj dugui' ngà Mạ'an Jesús, nị huê sô' gù'nàj ña'àan.

25Nị gataj a'ngô dạ'ạj nej sí ga'na' gạhuin chrụun gunïn Tomás: —Gini'in nej ñûnj Mạ'an Señor nạnj ánj. Sanị gataj Tomás nga gunïn sô' nuguan' nânj: —Sisị sị gini'ín dàj hua ñan gatûj gakḯï ra'a Mạ'an Señor nị sisị sị gidigḯ dḗj ra'á ñan gatûj gakḯï, nị sisị sị gidigḯ dḗj ra'á ñan gatûj lansa yirụkuạ Mạ'an, nị sị guyumân ruhuâj mánj gataj sô'.

26Nị gachin tïnj gui, nị màn ñûn nej sí ga'na' gahuin chrụun ruhuâ hue'e, nị nne Tomás ngà nej sij, nị huạ rán riñan rahue'e mân nej sij, nị ganikïn' ñûn Mạ'an Jesús dạnịn ñan màn nej sij nị gata: —Gạhuin dïn'ïnj ruhuâ nej suj.

27Nị gataj Mạ'an Jesús gunïn Tomás: —Dịgïj sò' dḗj ra'ât hiuj nạn nị gị'ni'hiaj dàj hua nguèj ra'á; nị dụguatûj dḗj ra'ât yirùkuàj; nị si gurugui' chì' ruhuâ' mánj, gahuin sò' 'ngọ sí gùyùmàn ruhuâ.

28Hiô' nị nanikàj Tomás nị gataj sô': —Huê rè' huin Mạ'an Señor nìkòj, nị huê rè' huin Mạ'an Da'ân.

29Nị gataj Mạ'an Jesús gunïn Tomás: —Dadin' guendâ gini'în' ñùnj, nị guyumân ruhuâ'; gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì nun gịnị'in ñùnj, dadin' guyumân ruhuâ ninj.

30Nị ûta gà'ì hua a'ngô nej sa hue'ê gi'hiaj Mạ'an Jesús gini'in nej sí ga'na' gahuin chrụn riñanj, sanị nun gàtà' nej sa hue'ê gi'hia riñan ñanj librû nânj mánj.

31Sanị gachrûn nej ñûnj rayi'î nej sa sà' gi'hiaj Mạ'an Jesús riñan ñanj librû nânj da'nga nị gùyùmàn ruhuâ nej suj si Mạ'an Jesús huin Cristo, nị huej huin Da'ní

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Mạ'an Ña'anj an, nị si gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an, nị gạnạhuin nì'nà' nej suj ngà siyụgui Mạ'an nạnj ánj.

San Juan 21

1Ne' rùkù nga gahuin nej nânj, nị ganikïn' ñûn Mạ'an Jesús riñan nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj nga mân nej sô' nìchrùn' du'hua nne ñạ'ạnj gù'nàj Tiberia; nị dànanj gidigán Mạ'an riñan nej sô':

2Nụn nùguàn'àn Simón Pedro ngà Tomás sô' gù'nàj ña'àan, nị nụn Natanael sí 'nạ' Kaná huin do'ó Galilea, nej da'ní Zebedeo, nị nụn ahuîj ran' sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

3Nị gataj Simón Pedro gunïn a'ngô nej sô' màn hiuj dânj: —Gạ'ạnj gìrìj yukuaj a ruhuâ nne ñạ'ạnj nị gà'nàj. Nị gataj nej sí màn hiuj dânj gunïn sô': —Gạ'ạnj gịrị nej ñûnj yukuaj a ngà' nej nạnj ánj. Huê danj nị gatûj nej sij, ruhuâ barku nị ga'anj nej sij; sanị gà' si 'ngọ yukuaj a nun gịrị nej sij ñan' dânj.

4Sanị nga ruhuâ giyigïn mánj, nị guchi' Mạ'an Jesús du'hua nne ñạ'ạnj; sanị nun gạnạ'in nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñanj si huej huin sa nịkịn' hiuj dânj.

5Nị gataj Mạ'an gunïn nej sij: —Nej da'ninj lij, nịkạj nej suj dọj sa yọ' nî'. Nanikàj nej sij, nị gataj nej sij. —Nitaj si nịkạj nej ñûnj mánj.

6Nị gataj Mạ'an Jesús gunïn nej sij: —Gà'nïnj nej suj nnanj giri yukuaj a ne' huà' barku aché riñan nne ñạ'ạnj, nị gìrì' nej suj yukuaj a nạnj ánj. Hiô' nị ga'nín nej sij nnanj giri yukuaj a dàj rûn' gataj Mạ'an Jesús, nị na'hue gùnùkuaj nej sij giri nej sij nnanj, dadin' nda nìchra chre mân yukuaj a ruhuâj.

7Hiô' nị gataj sí 'ì ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús gunïn Pedro: —Simón Pedro, Mạ'an Señor huin nạnj ánj. Nị nga gunïn sô' si Mạ'an Jesús huin, nị nda nanè chre nị gananun sô' sigan' sô', dadin' huạ daj nneè kú sô', nị guduguêj sô' Mạ'an sô ruhuâ nne ñạ'ạnj.

8Nị nịkạj a'ngô dạ'ạj nej sí ga'na' gạhuin chrụun barku 'nạ' nej sô' nị gunùkuaj nej sô' nnanj màn yukuaj a 'nạ' nej sô', dadin' nitaj si nda ûta gạn' mân nej sô' du'hua nne ñạ'ạnj dadin' da'nga 'ngọ si 'ngọ siêntu metru gạn' mân nej sô'.

9Nị nga guyumân nej sij riñan hio'óo, nị gini'in nej sij si nda ane chre hua ña'aan nùnj hiuj dânj, nị tàj 'ngọ yukuaj ginitîn yô' riñan ña'an dânj, nị màn rachrúun nej.

10Nị gataj Mạ'an Jesús: —Gịnikaj nej suj gạ'nạ' nej suj yukuaj hiạj giri' nej suj ruhuâ nne ñạ'ạnj.

11Gahui Simón Pedro, nị giri sô' nnanj màn yukuaj a nị nịkạj sô' ga'na' sô' du'hua hio'ó nàkòo, nị nda nìchra chre ruhuâ nnanj dânj mân nej yukuaj yàchìj xi, nị 'ngọ siêntu tá huìj xia yà'nïnj nej yukuaj a huin; nị ûta gà'ì nej yô' huin sanị gà' dânj nị nun gùyùtù nnanj giri yukuaj a mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gunïn nej sij: —Ga̱'na̱' nej suj, ni̱ ya̱ nej suj. Ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sí ga'na' ga̱huin chru̱un nun gìsìj ruhuâ gàchìnj na'anj: Ni̱ gataj nej sô', ahuin sí huin sò' rà'aj. Dadin' gà' ni'in nej sô' si Ma̱'an Señor huin sa nne ngà nej sô'.

13Ga'na' Ma̱'an Jesús, ni̱ gida'a rachrúun, ni̱ ga'huij yâ nej sô', ni̱ huê danj na̱nj ga'huij yukuaj a yâ nej sô'.

14Ni̱ nânj huin gisîj huà'nïnj gidigân Jesús Ma̱'an riñan nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñanj, ne' rùkù nga gisîj ganahuin nì'nàj siganînj nej nîman.

15Nga gisîj gahuin rá ruhuâ nej sij, ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gunïn Simón Pedro: —Simônj, da'ní Jonás, 'ì doj ruhuâ' ni'în' ñùnj gà' da' nej sô' màn hiuj nânj nî'. Nanikàj Pedro ni̱ gataj sô': —'Ì doj ruhuâj ni'ín sò' na̱nj Señor; ni̱ gà' ni'in Ma̱'ân rè' si 'ì doj ruhuâj ni'ín Ma̱'ân rè' na̱nj ánj. Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gà'huì' sò' ya̱ nej dán matsïj 'nìnj lij na̱nj ánj.

16Ni̱ nânj huin gisîj huà' gataj Ma̱'an Jesús gunïn Pedro: —Simón, huin da'ní Jonás, 'ì ruhuâ' ni'în' ñùnj nî'. Nanikàj Pedro ni̱ gataj sô': —'Ì ruhuâj ni'ín sò' na̱nj Señor; huê gà' ni'in Ma̱'ân rè' si 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'ân rè' na̱nj ánj. Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Dugumîn sò' nej dán matsïj ï na̱nj ánj.

17Ni̱ nânj huin gisîj huà'nïnj gataj Ma̱'an Jesús: —Simón, huin da'ní Jonás, 'ì ruhuâ' ni'în' ñùnj nî'. Ni̱ gananîn ruhuâ Pedro dadin' nânj huin gà' gisîj huà'nïnj gachín na'an si 'ì ruhuâ sô' ni'in sò' Ma̱'an. Ni̱ gataj sô': —Señor, gà' ni'în Ma̱'ân rè' daran'anj ni̱ gà' ni'în Ma̱'ân rè' si 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'ân rè' na̱nj ánj. Hiô' ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Gà'huì' ya̱ nej dán matsïj na̱nj ánj.

18Yàngà' ni̱ yàngà' hia nïn' gàtà gunîn': Ni̱ nga gahuîn' sí hua lij, ni̱ gananun ma̱'ân' sigânt, ni̱ hua'anj dànè' garan' ruhuâ', sani̱ nga ga̱huîn' 'ngo̱ belu, ni̱ du̱nukuâ' ra'ât ni̱ gànà'nïnj a'ngô nej sij sigânt, ni̱ gi̱ni̱kaj nej sij ga̱'a̱nj nej sij sò' ñan nun ga̱ra̱n' ruhuâ' ga̱'a̱nj' na̱nj ánj.

19Dànanj gataj Ma̱'an Jesús, ni̱ gidiganj dàj gi̱ran' sa̱ñu̱n Pedro nga gàhuì' sô' ni̱ dàj na̱gi̱'hiaj yàchìj sô' siyu̱gui Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ nga gisîj ga'min nej nuguan' nânj, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Gi̱nikò' sò' rukú.

20Ni̱ nga nanikàj Pedro gini'hiaj sô', ni̱ gini'in sô' si̱ nìkò' sí 'ì ruhuâ Ma̱'an Jesús ni'in, huê gè sí nânj gachrûn ahui yi'ñanj Ma̱'an nga mân nej sij gahuin sti'nïn nej sij nga gachín na'anj sô' ni̱ gataj sô': "Señor, ahuin sí nàgà'huì' sò' rà'aj."

21Ni̱ nga gini'in Pedro sí nânj, ni̱ gataj sô' gunïn Ma̱'an Jesús: —Señor, ni̱ dàj gi̱ran' sí nânj rà'aj.

22Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Ni̱ si garan' ruhuâj si gùnàj sij nda gui nànìkàj ñûn gà'nàj, ni̱ nùnj huin si gi̱'hiâ' ganahuî' ruhuâ' rà'aj. Gi̱nikò' sò' ñùnj na̱nj ánj.

23Ni̱ gaya'nïn nuguan' gataj Ma̱'an Jesús siganînj nej sí ga'na' gahuin chru̱n riñanj, ni̱ ganîn ruhuâ nej sô' sisi̱ si̱ gahui' sí nânj. Sani̱ sê si̱ gataj Ma̱'an Jesús si guendâ gahui' sô' huin mánj, ni̱ gataj Ma̱'an Jesús gunïn Pedro: "Si ñùnj garan' ruhuâ. Si

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gùnàj sô' gạne sô' nda gui nànìkàj ñûn gà'nàj. Nị nùnj huin si gị'hiâ' ganahuî' ruhuâ' ûnj.”

24Huê sí ga'na' gahuin chrụn riñan Mạ'an Jesús huê sô' huin sí ganata' dàj gahuin, nị gachrûn sô' nej sa gahuin; nị ni'in hue'ê nê' si yàngà' hia nỉ̀n' gahuin nej nuguan' ganata' sô'.

25Nị huạ a'ngô nej da'nga' gi'hiaj Mạ'an Señor, nị si gàchrùnj da' go'ngọ nej da'nga gi'hiaj Mạ'an riñan ñanj, nị ganîn ruhuâj sisị sị guchi' ruhuâ yumiguì nânj gimàn nej librû dânj mánj. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Hechos

Hechos 1

1Di̱nî̱nj Teófilo, riñan ñanj gachrûn sìnì̱nj guchi' riñan', ni̱ ga'mînj rayi'î nej nuguan' gayi'ì Ma̱'an Jesús gi'hia ni̱ gidigân sìnì̱nj.

2Nda gui gahui ga'an yàtà'a, ne' rùkù nga gisîj ga'nïnj suun riñan nej sí gidigân si̱nïnj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an dàj rûn' gataj Ma̱'an Espíritu Santo gu̱nïn.

3Ne' rùkù nga gisîj giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an ni̱ gahuij riñan rugutsìi, sani̱ gana'nïn ni̱ ganikïnj riñan nej sij, ni̱ hua̱ nì'nà' gej ni̱ nitaj si huaj gùrùguì' chì' ruhuô' ni'în' Ma̱'an, ni̱ gà'ì ganikïnj riñan nej sij riki huìj xia gui ni̱ ganataj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sij.

4Ni̱ nga mân nùguàn'àn nej sij, ni̱ ga'nïn' Ma̱'an Jesús suun riñan nej sij ni̱ gata: —Sisi̱ si̱ gahui nej sij ga̱'a̱nj nej sij ne' ye̱' yuman' snà'ànj Jerusalén, dadin' da'hui nej sij gànà'huìj nej sij nda ga̱na̱huin ra̱'a nej sij Ma̱'an Espíritu Santo dàj rûn' gataj Ma̱'an Re, ni̱ huê danj ga'min, ni̱ gà' gunïn nej suj dàj gata.

5Ni̱ gataj Ma̱'an gu̱nïn nej guiì, Juan ni̱ duguata' nne sô' nej guiì ruhuâ nnee, sani̱ nej suj ni̱ si̱ gachîn gà'ì gui ni̱ gàtà' nne nej suj ngà Ma̱'an Espíritu Santo.

6Ni̱ gachín na'anj nej guiì ganara'hui' hiuj dânj Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj ninj: —Gi'hiaj Ma̱'ân rè' si ga̱na̱huin Israel 'ngo̱ país diû nan nîn'.

7Ni̱ gataj Ma̱'an Jesús: —Sê nej suj huin sa da'hui gi̱ni̱'in àmàn ga̱huin ni̱ dàj gi̱'hiaj Ma̱'an Rê, dadin' 'ngo̱ rïn huin sa ni'in dàj gi'hia ni̱ àmàn na̱gi̱'hia ga̱na̱huin yuman' Israel 'ngo̱ país na̱nj ánj.

8Sani̱ nga ga'na' Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej suj, ni̱ ga̱na̱huin nùkuaj nej suj gi̱'hia, ni̱ gàyì'ì nej suj ni̱ gànàtà' si̱nï̱n nej suj rayi'í àsìj Jerusalén, ni̱ ga̱'a̱nj nej suj da' hua̱ nì̱n' gàchrà' riñan hio'ó Judea, ni̱ nì̱n' gàchrà' riñan hio'ó Samaria, ni̱ ga̱'a̱nj ga̱'mi̱n nej suj nì̱n' gàchrà' riñan nej hio'ó màn ruhuâ yumiguìi.

9Ni̱ nga gisîj ga'min Ma̱'an Jesús nej nuguan' nânj, ni̱ ni'hiaj riñan nej sij mân nej sij ni̱ gahui ga'an yàtà'a, ni̱ ga'na' 'ngo̱ nnga ni̱ gahuin huij riki nga dânj, huê danj ni̱ nun gi̱ni̱'in nej sij dànè' ga'an gà' mánj.

10Ni̱ màn nej sij ni'hiaj nej sij ne' yàtà'a, nga nì̱n' gahui Ma̱'an Jesús hua ne' yàtà'a, ni̱ ñan màn nej sij dânj ganikïn' huìj sí dânj ni̱ nda gàtsì chre hua atsîj nun nguèj sô'.

11Ni̱ gataj nguèj sô' gunïn nej sij: —Nej suj sí 'na' yuman' Galilea, nùnj huin saj ni̱ gini'hiaj nej suj yàtà'a rà'aj. Dàj rûn' gini'in nej suj, gahui Ma̱'an Jesús ga'an yàtà'a, ni̱ huê dànanj gi̱ni̱'in nej suj nànìkàj ñunj ga̱'naj na̱nj ánj.

12Raa̱ kïj gù'nàj Olibo mân nej sij ni̱ nanikàj nej sij nan' nej sij yuman' snà'ànj Jerusalén, dadin' ni̱kï̱n' nìchrùn' kïj dânj ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén ni̱ 'ngo̱ gui ganarânj rûhua nika gaché nej sij guchi' nej sij ñan ni̱kï̱n' kïj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Nị nga gunumân nej sij ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, nị ga'anj nej sij ñan nne 'ngọ hue' ganata' yàtà'a, ñan nne Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo sô' huin da'ní Alfeo, Simón sô' gù'nàj Zelote nị Judas sô' huin dinḩn Jacobo.

14Nị huạ yìtïnj ruhuâ daran' nej sij nị huạ gụñạn ruhuâ nej sij mân nej sij nị gachín nì'hiaj nej sij nị ûta àko ga'min nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an, nị màn nej siyànàa ngà nej sij, nị nne nni Mạ'an Jesús ngà nej sij nị nne nej dinïn ngà nej sij.

15Nị nej gui dânj nị ganahuin ñạn Pedro riñan nej dinînt (nị nej guiì nara'hui' hiuj dânj huin da'nga 'ngọ siêntu tá kọ), nị gataj sô':

16—Ginun ruhuâ nej suj dịnînj, si ñạ'ạn nịñạn huaj si gìsìj nej nuguan' ga'min Mạ'an Espíritu Santo nga garânj sunj du'hua David rayi'î Judas, dadin' sô' gahuin sí gidigân nga gạ'nạ' gịda'a nej sí dânj Mạ'an Jesús.

17Dadin' huê sô' huin 'ngọ nej yùhuìj sí ga'na' gạhuin chrụn ngà nê', nị gi'hiaj sun nùguàn'àn sô' ngà nê'.

18Nị san'anj gahuin du'hue sô' nga gudu'huêj sô' Mạ'an Jesús, girânj sô' 'ngọ hio'óo, nị gininj sô' nị ga'hui' sô' ahui sô' riñan hio'ó, nị gisitsi' riki sô' nị gahui daran' nej yichri' sô'.

19Nị gini'in daran' nej guiì màn yuman' snà'ànj Jerusalén dàj giran' sô', nị dugû'nàj nej sô' nânj a'min nej sô' hio'ó dânj, hio'ó gahuin du'hue tun.

20Dadin' huê danj nnunj riñan librû gù'nàj Salmos: Nị gùnàj 'ngọ rïn dukuâ sij, nị sị gane nej guiì ruhuaj. Huê danj nnunj riñanj nị: Gạnạkạj a'ngô síi si-sụn sij.

21'Huê danj nị ñạ'ạn huaj si gạnạchrụn sụn nê' 'ngọ sí gạnạkạj si-sụn Judas, nị da'hui sô' gạhuin sô' go'ngọ sí gaché nùguàn'àn ngà nê' daran' diû nga gahui Mạ'an Jesús hua'an nị nanikàj ñunj gunumanj siganînj nê',

22sí gini'in nga gata' nne Mạ'an Jesús gi'hiaj Juan nị sí gini'in nga gana'nînj Mạ'an Jesús siganînj nej nîman nị gini'in sô' nga gahui Mạ'an Jesús ga'an yàtà'a, huê sí danj huin si gànànùn sun nị gạnạkạj dugui' sô' nga nê'.

23Nị ganagui nej sij huìj ran' nej sô' nne ngà nej sij hiuj dânj: Nị 'ngọ sô' huin José nị huê sô' gù'nàj Barsabás, nị huê sô' gù'nàj sí gi'hiaj sa nịkạa, nị a'ngô sô' gù'nàj Matías.

24Nị ga'min nej sij ngà Mạ'an Ña'anj an nị gataj nej sij: —Señor, Mạ'ân rè' huin sa ni'in dàj hua ruhuâ nimân nej guiì, nị gịdịgân Mạ'ân rè' ahuin 'ngọ nguèj sí nânj ganagui Mạ'ân rè',

25nị sô' gạnạhuin rạ'a sun ginikaj Judas, dadin ga'anj nị'hiạ nìgànj sô' rayi'î gakïn' gi'hiaj sô' nị ga'anj sô' ñan da'hui sô' gạ'ạnj sô'.

26Nị gachrûn nej sij siyụgui nguèj sô' nị guduku nguèj sô' número nị gininj número riñan siyụgui sô' gù'nàj Matías; nị àsìj orâ dânj nị ganakaj sụn sô' nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ganakaj dugui' sô' ngà a'ngô nej yàn nej sô' ga'na' gahuin chrun riñan Ma'an Jesús.

Hechos 2

1Nga guyumân gui ginun gi'ñanj Pentecostés, ni hua guñan ruhuâ daran' nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús ni màn nùguàn'àn nej sô' ruhuâ hue'e.

2Ni nàsìnùnj chre ga'na' 'ngo sa garin xi dânj ne' yàtà'a ni gahuin dàj rûn' nùkuaj ga'hui' nanèe, ni gachra nǐn' sa garin dânj ruhuâ hue' ñan màn nej sij.

3Ni gurugui' gà'ì nej nânj a'min nej guiì ni dàj rûn' hua ña'aan huaj, ni gaya'nïnj ñan màn nej sij, ni gataj ahui nej sij.

4Ni nda nìchra chre gachra Ma'an Espíritu Santo ruhuâ nimân nej sij, ni gayi'ì nej sij ga'min nej sij a'ngô nej nânj a'min nej guiì, dàj ga'hui' Ma'an Espíritu Santo ga'min nej sij.

5Hiô' ni diû nânj ni màn ûta gà'ì nej judío gaya'nǐn ga'anj a'ngô nej yuman' riñan ginikaj ñu'unj Roma, ni 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma'an Ña'anj an, ni nej gui dânj ni nne nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

6Ni nga gunïn nej guiì sa garin xi dânj; ni nara'hui' ûta gà'ì ninj hiuj dânj; ni gurugui' chì' ruhuâ ninj sa gahuin hiuj dânj, dadin' gunïn ninj si da' go'ngo nej guiì màn ruhuâ hue' dânj a'min nej nânj ga'minj ninj.

7Ni nda ga'anj ñùn ruhuâ ninj ni gahuin ña'anj ruhuâ ninj, ni taj ninj: —Ni'hiaj nej suj, ni sê nej guiì màn yuman' Galilea huin nej guiì nânj rà' saj ûn'. Ni nùnj huin saj ni a'min ninj dànanj rà'aj.

8Nùnj huin saj ni gunǐn' ga'min da' go'ngo ninj nej nânj a'min' da' go'ngo nê' nuguan' gahuin chrun' ga'min àsìj ga li' rà'aj.

9Dadin' màn nej dugui' 'na' yuman' Partia, nej sô' 'na' riñan hio'ó Media, riñan hio'ó Elam, riñan hio'ó Mesopotamia, riñan hio'ó Judea, riñan hio'ó Kapodacia, riñan hio'ó Ponto, riñan hio'ó Asia,

10riñan hio'ó Frigia riñan hio'ó Panfilia, riñan hio'ó Egipto riñan hio'ó Africa, riñan hio'ó Sirene, ni nej sô' màn yuman' snà'ànj Roma, ni huê danj nanj màn nej judío ni màn nej sí guyumân ruhuâ ni'in nej nuguan' gidigân nej judío.

11Nej sô' 'na' riñan hio'ó Creta, riñan hio'ó Arabia, ni gunïn' ga'min ninj nej nânj ga'min nê' ni gataj ninj si sa sà' nǐn'ïn huin Ma'an Ña'anj an.

12Ni ûta gahuin ña'anj ruhuâ nej sij, ni ûta gurugui' chì' ruhuâ nej sij, ni gataj nej sij gunïn da' go'ngo nej dugui' nej sij: —Nùnj huin si gataj nânj ruhuâ' rà'aj.

13Sani da'aj nej sí màn dânj ga'min duku, ni a'ngô da'aj nej sô' gataj: —Si àyìnǐn nej sô' mân nej sô' hiuj nânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Hiô' nị ganayumàn Pedro, nị huê danj nạnj ganayumàn a'ngô nej yàn nej sô' ga'na' gahuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, nị ûta nùkuaj ga'min Pedro nị gataj sô': — Nej suj màn yuman' Judea, nị daran' nej suj nne ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, nị daran' nej suj gini'in dàj gahuin nị gụnïn nej suj sa gà'mìn.

15Nị gachej ruhuâ nej suj dadin' ganĩn ruhuâ nej suj si àyìnĩn nej ñûnj, sanị hiạj gisîj ga' 'ĩn ne' nịgan'an.

16Dadin' huê dànanj gạhuin gataj Joel sô' gataj dàj gạhuin:

17Nị gataj Mạ'an Ña'anj an, si nej gui gạ'nạ' ne' ñạan, nị gà'nĩn gạ'nạ' Mạ'an Espíritu Santo riñan daran' nej suj, nị gạtạj da'nin na'u nej suj nị da'nin yànà nej suj dàj gạhuin diû gạ'nạ' ne' ñạan; nị nej sí ñạan ngà nej siyànà ñạan, nị gạnịn Mạ'an Ña'anj an sa gịnị'in nej sô', nị nga atoj nej síchìj achij i nị gà'nĩn' nej sô' gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

18Nej gui dânj nị gà'nĩn gạ'nạ' Mạ'an Espíritu Santo, riñan nej guiì ganahuij ruhuâ gị'hiaj sun si-sùnj, nị gạ'naj riñan nej síi ngà riñan nej siyànàa, nị gànàtà' nej sô' nị gạtạj nej sô' dàj gạhuin nej gui gạ'nạ' ne' ñạan.

19Nị gị'hiâ si gịnị'in nej guiì da'nga'a ne' yàtà'a, nị gịnị'in ninj da'nga'a riñan hio'óo, nị gịnị'in ninj tun, nị ña'aan, nị dàj rûn' gimân nga huê danj gimàn gatsẹ'e riñan hio'óo.

20Nị gạhuin rụmịn' riñan gui, nị dàj rûn' mạre hua tun huê danj gạ mạre riñan ahuii. Nị gà' sịnịn gạhuin dànanj da'nga nị guyumân gui nga gạ'nạ' Mạ'an Señor, nị nạgị'hia guendâ ngà nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, ûta nìko gạ sa gạhuin gui dânj nị gịnị'in daran' nej guiì sa gạhuin.

21Nị daran' nej guiì gànàtà' du'hua siyụgui Mạ'an nị gạnạnịn ninj gị'hiaj Mạ'an.

22'Gụnïn daran' nej suj màn yuman' Israel nuguan' gà'mìn: Dadin' gànànĩnj rayi'î Mạ'an Jesús 'nạ' yuman' Nazaret, daran' nê' ni'in si Mạ'an Ña'anj an ga'nĩn Mạ'an Jesús ga'naj siganĩnj nê' nị gi'hia ûta gà'ì nej sa sà'a, nị gi'hia da'nga'a gini'in nê', dàj rûn' gà' ni'in nej suj;

23huê sí nânj, huin sí naga'hui' nej yì'nĩn' nej rej, dadin' huê dànanj gịran' nịñạn sô' gataj Mạ'an Ña'anj an, gịdạ'a nej suj sij, nị nàgà'huì' nej suj sij ra'a nej sí romano, nị godoko' nej sô' sij riñan rugutsìi nị gàhuì' sij.

24Sanị gana'nĩnj sij gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, dadin' sị ga'hue gà' 'ngọ gàhuì' sij nị sị ga'hue gùnàj sij daran' diû siganĩnj nej nîman mánj.

25Dadin' àsìj nâ gà' ga'min David rayi'î sij nị gataj sô': Daran' diû gini'ín Mạ'an si-Señoj nị hua ne' ñạan riñânj; dadin' nịkïnj ra'á ne' huà'àj, nị sị guyu'huí mánj.

26Rayi'î dan nị huạ dïn'ïnj ruhuâ nimânj, nị ganahuin nìhià' ruhuâj nị gachrâ chra'a, nị daran' diû gànà'huì si gụrụgûñu'unj Mạ'an si-Señoj ñùnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Dadin' si̱ gudunâj Ma̱'ân rè' ma̱'an nimânj ñan màn nej nîman, ni̱ si̱ ga'nĩ̂nj Ma̱'ân rè' si gi̱ri̱'hiuj nneè kú.

28Ni̱ gidigân Ma̱'ân rè' chrej gàchè nga gané riñan hio'óo; ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâj gi'hiaj Ma̱'ân rè' dadin' nne Ma̱'ân rè' ngàj na̱nj ánj.

29'Gu̱nïn nej suj di̱nĩ̂nj, dadin' ga'min nî'nĩ̀n rayi'î sachij David riñan nej suj, dadin' gahui' sô' ni̱ gachin' nej sij nneè kú sô', ni̱ ni'in' nê' ñan nngaj nneè kú sô' nda gui hia̱j.

30Sani̱ David huin sí gataj dàj ga̱huin, ni̱ ga' ni'in sô' si Ma̱'an Ña'anj an gataj si yàngà' hia nĩ̀n' ga̱na̱chinika, siganĩ̂nj nej da'ní sô' Ma̱'an Cristo guendâ ga̱ne gi̱nikaj sunj ñan gane sô' gi̱nikaj su̱n sô'.

31Ni̱ àsìj diû dânj ni̱ gà' ni'in David si gànà'nĩ̀nj Ma̱'an Cristo, ni̱ ga'min sô' si hua̱ ni̱ña̱n si gàhuì' Ma̱'an Cristo sani̱ ga̱na̱'nïn siganĩ̂nj nej nîman, ni̱ si̱ giri'hiuj nneè ku mánj.

32Ni̱ daran' nê' gini'in si gana'nĩ̂nj Ma̱'an Jesús gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.

33Huê danj, ni̱ ginika Ma̱'an Jesús ga'an ni̱ gunej ra'a ne' huà'aj, ni̱ huê Ma̱'an ga'hui' Espíritu Santo ra̱'a Ma̱'an Jesús, hia̱j ni̱ Ma̱'an Jesús ga'nĩ́n ga'na' Ma̱'an Espíritu Santo riñan nê'.

34Dadin' gà' ni'în' si sê David gahui ga'anj yàtà'a mánj; dadin' gataj sij: Gataj Ma̱'an Ña'anj an gu̱nïn si-Seño ma'án: "Ganê sò' ra'á ne' huà'àj,

35nda gùchrù gi̱ngaj nej sí gunïn' ngà' riki dakót."

36'Ni̱ gini'in daran' nej suj nne, ruhuâ yuman' Israel, si Ma̱'an Jesús dunikò' nej suj riñan rugutsìi, ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱huin Señor ni̱ ga̱huin Ma̱'an Cristo riñan daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguìi.

37Ni̱ nga gunïn daran' nej guiì nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gahuin ruhuâ ninj ngà nda ruhuâ nimân ninj, ni̱ gataj ninj riñan Pedro ngà riñan a'ngô nej sí gidigân si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: —Nùnj huin si gi̱'hiaj nej ñûnj ni̱ ga̱'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' nej ñûnj rà'aj di̱nĩ̂nj.

38Ni̱ gataj Pedro: —Nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-ga̱kïn' nej suj, ni̱ gàtà' nne da' go'ngo̱ nej suj ngà siyu̱gui Ma̱'an Jesucristo da'nga ni̱ ga'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' nej suj; ni̱ ga̱'hue ga̱na̱huin ra̱'a nej suj Ma̱'an Espíritu Santo.

39Dadin' gà' gataj Ma̱'an Ña'anj an si ri̱kij Ma̱'an Espíritu Santo ga̱ne ngà nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ga̱ne ngà nej da'ní nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ga̱ne ni̱ gi̱'hia ga̱na̱ni̱n daran' nej guiì màn nĩ̀n' gàchrà' ruhuâ yimiguìi.

40Ni̱ duna'nga Pedro ni̱ ga'min sô' riñan nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ gataj sô': —Akĩ̂n si ga̱'na̱' nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nej suj riñan sañun gà' hua̱ yu̱gui ga̱na̱huin ra̱'a nej guiì ki̱j huaa.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

41Huê danj nị guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gata' nne ninj, nị huà'nỉnj mîn ninj huin; nị ganakaj dugui' ninj ngà nej dinỉnt.

42Nị guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj nej nuguan' gidigân nej sô' ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị huạ nùguàn'àn ruhuâ daran' ninj, nị yâ nùguàn'àn daran' ninj, nị màn nùguàn'àn ninj a'min ninj ngà Mạ'an Ña'anj an.

43Nị ga'na' sa yu'hui'i riñan daran' nej guiì; nị ûta nìko hua sa gi'hiaj nej sí gidigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị ûta hua nej da'nga'a gi'hiaj nej sô'.

44Nị huạ nùguàn'àn ruhuâ daran' nej sô' guyumân ruhuâ ni'in si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị guruguñu'unj nej sô' sa gàchin riñan 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej sô';

45nị gudu'huêj nej sô' do'ó nej sô' ngà nej sa huạ riñan nej sô', nị gunuchra' dạ'ạj nej sô' nej rasụn dânj, dàj gachîn mạ'an riñan da' go'ngọ nej sô'.

46Nị huạ gụñạn ruhuâ nej sô' nị nitaj si giyichin' ruhuâ nej sô' guendâ gạ'ạnj nej sô' nûhui, nị huê danj nạnj gida'a nej sô' si-sena Mạ'an Señor, nị nda nìhià' chre hua ruhuâ nej sô' nị ya nùguàn'àn nej sô' ngà nej dugui' nej sô'.

47Nị ga'min hue'ê nej sô' yi'î Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj nạnj ga'min hue'ê nej guiì yùmàn'an rayi'î nej sô'. Nị da' gui nị ga'nín Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej guiì gananikàj ruhuâ rayi'î si-gạkïn' ñan màn nej sij.

Hechos 3

1Nị 'ngọ aga' huà'nỉnj ïn huaj nùguàn'àn Pedro ngà Juan ñan nne nuhuî nìko guendâ gạ'mịn nguèj sô' ngà Mạ'an Ña'anj an, dadin' orâ dânj ganara'hui' nej judío guendâ gạ'mịn nej sô' ngà Mạ'an Ña'anj an.

2Nị nịkạj nej síi ga'na' nej sô' 'ngọ sí na'huej gạchẹ dadin' àsìj ga'nga sô' na'hue gạchẹ sô', nị daran nej gui guchruj nej sij nngaj sí dânj ñan nụn riñan rahue' gù'nàj sa nìhià'a, nị nngaj sô' hiuj nânj gachín sô' karida riñan nej guiì gatûj ruhuâ nuhuî nìko.

3Nị nga gini'in sí nânj, si huạj gạtụ Pedro ngà Juan ruhuâ nuhuî nìko, nị gachín nì'hiaj sô' si gà'huì' Pedro ngà Juan san'anj an riñan sô'.

4Nị ûta hue'ê ga'nín ñan, Juan ngà Pedro riñan sí nânj, nị gataj Pedro gụnïn sô': —Gịni'hiaj sò' riñan nguèj ñûnj àj nîn.

5Hiô' nị ûta hue'ê gini'hiaj sí dânj riñan nguèj sij, dadin' ànà'huìj sô' gạnạhuin rạ'a sô' 'ngọ rasụun gà'huì' Pedro ngà Juan.

6Sanị gataj Pedro gụnïn sô': —Nitaj si nịkạ san'anj plata ngà san'anj oro rìkìj ra'â', sanị rìkìj sa nịkạ riñan' râj; nị ngà siyụgui Mạ'an Jesús 'nạ' yuman' snà'ànj Nazaret, nị gạnạchî sò' nị gạchẹ râj.

7Nị gida'a Pedro ra'a ne' huà' sí dânj nị ganachi nịkạj sô' sí dânj; nị orâ danj nị ganahuin nùkuaj nguèj sirùhuìj sí dânj ngà nguèj dakó sô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8ni huêj sô', ni ganikïn' gahia sô' ni gaché sô'; ni gatûj sô' ruhuâ nuhuî nìko ngà Pedro ni ngà Juan, huêj sô' ni ga'min hue'ê sô' yi'î Ma'an Ña'anj an.

9Ni gini'in da' hua gè yuman'an aché sí dânj ni gini'in nej guiì si ga'min hue'ê sô' yi'î Ma'an Ña'anj an.

10Ni nani'in nej sô' si sí nânj huin sí nne gachín karida riñan nûhui nìko, ñan nun rahue' gù'nàj sa nìhià'a; ni ûta gahuin ña'anj ruhuâ nej guiì màn hiuj dânj ni guyu'hui' ninj nga gini'in ninj sa gahuin hiuj dânj.

11Ni àrà'huè' ran sí ganahuin dânj Pedro ngà Juan, ni ûta gahuin ña'anj, ruhuâ daran' nej guiì yùmàn'an, ni nara'hui ninj ñan nun rahue' gù'nàj Salomón dadin' hiuj dânj nikïn' Pedro ngà Juan.

12Ni gini'in Pedro si nara'hui' nej guiì rigìi hiuj dânj, ni gataj sô' gunïn nej guiì dânj: —Nej suj huin Israelita. Nùnj huin saj ni gahuin ña'anj ruhuâ nej suj rayi'î sa gahuin nânj rà'aj. Nùnj huin saj ni ga'nḩ́n ñan nej suj riñan nej ñûnj, ni ganḩ̂n ruhuâ nej suj si nej ñûnj gi'hiaj ga'hue gaché si nânj rà'aj.

13Ña'anj nìkò' sachij Abraham, ni sachij Isaac, ni sachij Jacob, ni huej huin Ña'anj nìkò' nê', ni huê Ma'an huin sa nagi'hiaj nìko Ma'an Jesús, ni nej suj naga'hui' Ma'an Jesús guendâ dagahui' nej sí romano ni nga gataj Pilato si gà'nḩ̀nj ra'a sô' Ma'an Jesús ni nun ga'huej nej suj mánj.

14Sani nun ga'huej nej suj ganahuin ra'a nej suj Ma'an sa gèe ni Ma'an sa gi'hiaj sa Nikaa, ni gachín nì'hiaj nej suj si gahui sí dagahui' guiì ruhuâ dukuâ ga'a.

15Ni dagahui' nej suj Ma'an sa gi'hiaj ganahuin nì'nà' nej guiì, ni huê Ma'an huin sa gana'nḩ̂nj siganḩ̂nj nej nîman gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, ni nej ñûnj huin nej sí gini'in dàj giran'anj.

16Ni guendâ guyumân ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj siyugui Ma'an Jesús, ni rayi'î dan ni ganahuin hue'ê nneè kú sí nikïn' gini'hiaj nej suj hiuj nânj.

17'Dinḩ̂nj sani ni'ín si nun garan da'nga' ruhuâ nej suj màn yuman' Israel sa gi'hiaj nej suj, ni huê danj nanj nun gini'in da'nga' nej sí nikaj sun riñan nej suj sa gi'hiaj nej sô'.

18Sani gà' gataj Ma'an Ña'anj an, nga garânj sunj ga'min nej sô' gataj dàj gahuin, si hua niñan si giran' sañun si-Cristo Ma'an.

19Huê danj ni nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gakïn' nej suj ni naduna nej suj ma'an nej suj, da'nga ni ga'hue gànàrè' si-gakïn' nej suj. Ni ga'hue ga'na' nej suj riñan Ma'an Señor ni ganaran ruhuâ nej suj.

20Dadin' àsìj sinïïn ni gà' gi'hiaj yugui ni gà'nïn ga'na' Ma'an Jesús, ni rayi'î dan guyumân Ma'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Nḭ huạ niñạn si gạne Mạ'an Jesucristo yàtà'a nda gui gạnạhuin nàkà daran' nej sa màn riñan hio'óo, dadin' huê danj gà' gataj Mạ'an Ña'anj an du'hua nej sô' gataj dàj gạhuin nej sô' gimân diû rḭki.

22Dadin' gataj Moisés gunïn nej sachij gimân diû rḭki: “Mạ'an Señor huin Da'anj nej suj gạnạchi nḭkạj 'ngọ sô' gànàtà' dàj gạhuin siganĩnj nej dinḩn nej suj, dàj rûn' gi'hia ngàj; nḭ gụnïn nej suj daran' nej nuguan' gạ'mḭn sô';

23nḭ daran' mạ'an nimân nej guì nun gụnïn sa ga'min sô' gataj dàj gahuin, nḭ sḭ ga'hue gạhuin yiñán ninj ñan nne Mạ'an Ña'anj an gà' mánj. Huê dànanj gataj Moisés.”

24’Daran' nej sô' gataj dàj gạhuin àsìj gayi'ij ngà Samuel ga'na' ne' ñạan, nḭ ga'min nej sô', nḭ gataj nej sô' dàj gạhuin rayi'î nej gui nânj.

25Nej suj huin da'ní nej sô' gataj dàj gahuin, dadin' huê danj gà' guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà rej nê', nḭ gata gụnïn sachij Abraham: “'Ngọ nej da'nít nḭ ûta hue'ê hua sa gḭ'hia ngà daran' nej guì màn ruhuâ yumiguìi.”

26Hiạj nḭ gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gànà'nĩnj Da'nin siganĩnj nej nîman, nḭ ga'nïn ga'na' Da'nin guendâ nạgḭ'hiaj hue'ej nej suj, si nạdụnạ nej suj mạ'an nej suj riñan nej sa kḭj gi'hiaj nej suj nạnj ánj.

Hechos 4

1Nḭ nga nĩn' a'min nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guì yùmàn'an, huê danj nḭ ga'na' nej rej huin ñạan ngà sí a'nïn' riñan nej sí nḭkḭn' dugumîn riñan nûhui nìko, huê danj nạnj ga'na' yi'nïn' nej sí saduseo ñan nḭkḭn' nej sij.

2Nḭ ûta gina'an ruhuâ nej sô' guendâ gidigân nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guì yùmàn'an, rayi'î guendâ gataj nej sij si gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nîman.

3Nḭ gida'a nej sij Pedro ngà Juan, nḭ gachrîj nej sij dukuâ ga'a nguèj sô' dadin' gà' ginìn gui dânj nḭ gane nguèj sô' dan huạ gè ñan' dânj dukuâ ga'a nḭ giri nej sij nguèj sô' dukuâ ga'a nda garanga' a'ngô gui.

4Sanḭ ûta gà'ì nej guì gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nḭ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an; nḭ da'nga 'ngọ si ùn'ùn' mîn huin nej guì guyumân ruhuâ ginikò' rukû Mạ'an Jesús.

5Nḭ a'ngô gui dânj, nḭ ganahuin chrẹ' nej sí nḭkạj suun, nḭ nej síchìj achij i nḭ ngà nej sí chrụn ley,

6nḭ ganahuin chrẹ' nej rej huin ñạn nĩn' gù'nàj, Anás, Kaifás, Juan nḭ Alejandro, nḭ daran' nej dùguì' nej rej.

7Nḭ ganĩn nej sô' danḭn nguèj sij, nḭ gachín na'anj nej sô' nguèj sij nḭ gataj nej sô': —Ahuin si riki sun nânj, nḭ ahuin ngà siyụgui, gi'hiaj nguèj suj dànanj rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Hiô' nı̱ nda nìchra chre, nun Mạ'an Espíritu Santo ruhuâ nimân Pedro, nı̱ gayi'ì sô' nı̱ gataj sô': —Nej suj nej sí nı̱kạj sụn riñan yuman'an, nı̱ nej suj nej síchìj achij màn ruhuâ yuman' Israel.

9Nı̱ gachín na'anj nej suj nguèj ñûnj rayi'î sí a'nan' ngà nneè kú, dadin' gà' ganahuin sà' nneè kú sô',

10nı̱ ga' gini'in daran' nej suj dàj gahuin, nı̱ gini'in daran' nej guiì màn yuman' Israel, si ngà siyụgui Mạ'an Jesús 'nạ' yuman' Nazaret, Mạ'an sa dunikò' nej suj riñan rugutsìi nı̱ Mạ'an sa gana'nĩnj siganĩnj nej nîman gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nı̱ huê Mạ'an gi'hiaj ganahuin sí nı̱kïn' gini'hiaj nej suj dânj.

11Nı̱ gi'hiaj nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej sí gi'hiaj hue'e, dadin' gudunâj nej sô' 'ngọ hiëj ganĩn ruhuâ nej sô' si nitaj si ni'ñan, sanı̱ hiëj gunâj dânj, huej huin hiëj nìko nne sikûj hue'e.

12Nı̱ nitaj si huạ a'ngô sa gı̱'hiaj gạnạnı̱n nê' gà' mánj; dadin' nitaj a'ngô siyụgui hua riki yàtà'a, rikî Mạ'an Ña'anj an, si gı̱'hia gạnạnı̱n' mánj.

13Nı̱ ni'hiaj nej sí dânj si nitaj si yu'hui' Pedro ngà Juan gạ'mı̱n nguèj sô', nı̱ ni'in sà' nej sij si nitaj si chrụn nguèj sô', nı̱ ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sij, sanı̱ ganani'in nej sij si gaché nguèj sô' ngà Mạ'an Jesús.

14Nı̱ gini'in nej sij si nı̱kïn' sí ganahuin sà' nneè kú dânj ngà Pedro nı̱ ngà Juan, nı̱ nitaj a'ngô nuguan' gạ'hue gìrì' nej sij gạ'mı̱n nej sij gà' mánj.

15Hiô' nı̱ ga'nïn' nej rej suun si gạhuı̱ nej sij gạ'ạnj nej sij ne' yẹ' ñan màn yi'nïn' nej sí nı̱kạj suun, nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ ganarïsna'anj nej sô' siganĩnj nej mạ'an nej sô',

16nı̱ gataj nej sô': —Nùnj huin si gı̱'hiaj nê' ngà nej sí nânj rà'aj. Dadin' yàngà' nı̱ ganahuin 'ngọ sí a'nan'an gi'hiaj nej sô', nı̱ gini'in daran' nej guiì màn yuman' snà'ànj Jerusalén sa gahuin, nı̱ sı̱ ga'hue gạtạj nê' si sê danj gahuin mánj.

17Sanı̱ guendâ, sı̱ gaya'nĩn doj nej nuguan' gidigân nej sij riñan nej guiì yùmàn'an, nı̱ nạgı̱'hiaj hạı̱ nê' sisı̱ sı̱ ga'min nej sij riñan nej guiì siyụgui Jesús gà' mánj.

18Nı̱ gakĩn nej sij nguèj sô', nı̱ duyu'hui' nej sij nı̱ nagi'hiaj hạı̱ nej sij si gà' 'ngọ sı̱ garânj sun nej sô' siyụgui Mạ'an Jesús nga gạ'mı̱n nej sô'.

19Sanı̱ nanikàj Pedro ngà Juan nı̱ gataj nguèj sô': —Ni'hiaj nej suj si dùgùnàj huaj riñan Mạ'an Ña'anj an si gà' sı̱nı̱n dạgahuin nej ñûnj riñan nej suj gà' da' riñan Mạ'an Ña'anj an;

20dadin' sı̱ ga'hue gụdụnaj nej ñûnj guendâ gạ'mı̱n nej ñûnj sa gini'in nej ñûnj ngà sa gunïn nej ñûnj mánj.

21Huê danj nı̱ nagi'hiaj hạı̱ sta'u nej sij riñan nej sô' nı̱ gana'nĩn ra'a nej sij nej sô', nı̱ nun gìrì' nej sij sa gạchrụn nej sij guendâ gà'huì' nej sij kastîgu nej sô', dadin' yu'hui' nej sij ni'in nej sij nej guiì yùmàn'an; dadin' daran' ninj ga'min hue'ê rayi'î Mạ'an Ña'anj an ngà rayi'î sa gahuin,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22dadin' gachîn riñan hio' huìj xia, huaj sí ganahuin hue'ê nneè kú dânj.

23Nị nga giri nej sí dânj nguèj sij dukuâ ga'a, nị ga'anj nguèj sij ñan nne nej sí nịkạj dugui' ngà nguèj sij nị ganata' nguèj sij dàj gataj nej rej huin ñạan nị dàj gataj nej síchìj achij i gunïn nguèj sij.

24Nị nga gunïn nej sô' nej nuguan' ganata' nguèj sij, nị gachín nì'hiaj nùguàn'àn nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gataj nej sij: —Huê Mạ'ân rè' huin Mạ'an Señor nịkạj sun nìko, nị huê Mạ'ân rè' huin Mạ'an Ña'anj gi'hiaj yàtà'a ngà hio'óo, nne ñạ'ạnj nị daran' nej sa màn ruhuâ nnee;

25nị garânj sun Mạ'ân Espíritu Santo nị ga'min David nị gataj sô': Nùnj huin saj nị ûta huin du'hua nej guiì, nị ganĩn ruhuâ ninj rayi'î nej sa nitaj si ni'ñanj an rà'aj.

26Nị ganahuin chrẹ' nej rey nịkạj sun riñan hio'óo, nị ganahuin chrẹ' nej sí a'nïn'ïn nị gụñạn guchi' nej sô' 'ngọ du'hua, guendâ sị ganahuin rạ'a nej sô' Mạ'an Ña'anj an, nị sị ganahuin rạ'a nej sô' si-Cristo Mạ'an Ña'anj an. Huê dànanj ga'min David.

27'Dadin' yàngà' hia nĩn' nị ganakaj dugui' Herodes ngà Poncio Pilato, nị nej sí màn yuman' Roma, nị nej sí Israelita màn ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, guendâ dagahui' nej sô' Mạ'an Cristo, Mạ'an sa ganagui Mạ'ân rè' gạhuin Rey riñan nej ñûnj.

28Nị huê dànanj gạhuin da'nga nị gisîj nuguan'an, dàj rûn' ganĩn ruhuâ Mạ'an Ña'anj an àsìj nâ.

29Señor, hiạj nị gịni'hiaj Mạ'ân rè' dadin' a'min hụe nej sij riñan nej ñûnj, nị gurugû'ñunj Mạ'ân rè' rukû nej ñûnj nị sị guyu'hui' nej ñûnj gạ'mịn nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'ân rè' riñan nej guiì mánj,

30gụrụgûñu'unj Mạ'ân rè' si gạnạhuin nej guiì gị'hiaj nej ñûnj, nị nda nanè chre gịyịnẹ si-yì'ì ninj nị huê danj gạ nej da'nga'a gị'hiaj nej ñûnj, hiô' nị gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î Mạ'ân Jesús, dadin' huej huin sa ga'na' gụnạnj gịtsî riñan Mạ'ân rè'.

31Nị nga gisîj ga'min nej sij ngà Mạ'an Ña'anj an, nị ga'huij ñûn ñan màn sij; nị nda gachra chre ruhuâ nimân nej sij ginun Mạ'an Espíritu Santo, hiô' nị nitaj si guyu'hui' nej sij gạ'mịn nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gà' mánj.

32Nị huạ gụñạn ruhuâ nej guiì rìgì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús nị huạ gụñạn ruhuâ mạ'an nimân ninj; nị gà' si 'ngọ nej guiì dânj nitaj si taj si si-'hiaj 'ngọ rïn ninj huin nej sa huạ riñan ninj, nị taj ninj si si-'hiaj daran' ninj huin nej rasụn huạ riñan da' go'ngọ ninj.

33Nị nitaj si yu'hui' nej sij gịdịgân nej sij nị gànàtà' nej sij si hia nĩn' gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nîman, nị ûta gi'hiaj sụnụj Mạ'an Ña'anj an ngà nej sij.

34Nị nitaj gà' si 'ngọ nej sí ran' àko hua siganĩnj nej sij; dadin' daran' nej sí huạ do'ó ngà dukuâ nị nadu'huej nej sô', nị nịkạj nej sô' san'anj gahuin du'hue nej rasụn dânj ga'na' nej sô',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

35ni̱ ga'hui' nej sô' san'anj dânj ra'a nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱nïn si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ gunuchra' da̱'a̱j nej sô' san'anj dânj ni̱ ga'hui' nej sô' dàj gachín ma̱'an riñan da' go'ngo̱ nej dugui' nej sô'.

36Ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj José sô' dugû'nàj nej sij Bernabé ni̱ gudu'huêj sô' si'hiaj sô', (ni̱ Bernabé ruhuaj ga̱ta, sí nagi'hiaj nùkuaj ruhuâ nê') ni̱ levita huin sô' ni̱ ga'nga sô' riñan hio'ó Chipre,

37ni̱ hua̱ 'ngo̱ do'ó sô', ni̱ gudu'huêj sô' hio'ó dânj, ni̱ ni̱ka̱j sô' ga'na' sô' san'anj gahuin du'hue do'ó sô' ni̱ naga'hui' sô' ra'a nej sí ga'anj gi̱di̱gân si̱nïn.

Hechos 5

1Sani̱ hua̱ 'ngo̱ sí dânj ni̱ gù'nàj sô' Ananías, ni̱ Safira huin nika sô', ni̱ gudu'huêj nguèj ni̱ka̱ sô' 'ngo̱ do'ó nguèj ni̱ka̱ sô'.

2Ni̱ ga'min gu̱ña̱n nguèj ni̱ka̱ sô', ni̱ gida'a nguèj sô' san'anj gahuin du'hue do'ó nguèj sô', ni̱ man do̱j san'anj an naga'hui' nguèj sô' ra'a nej sí ga'anj gi̱di̱gân si̱nïn si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

3Ni̱ gataj Pedro: —Ananías nùnj huin saj ni̱ guyumân ruhuâ' gi'hiaj sichre, ni̱ gachrîj huì' san'anj an gahuin du'hue do'ót, ni̱ ganîn ruhuâ' si ga̱'hue gi̱di̱gañu'unj Ma̱'an Espíritu Santo na̱nj nînj.

4Ni̱ sê do'ôt huin hio'ó dan ra̱' saj ûn', ni̱ si gudu'huêj' ni̱ sê si-sa̱n'a̱nj huin san'anj dan ra̱' saj ûn'. Nùnj huin saj ni̱ guyumân ruhuâ' ni̱ gi'hiâ' dànanj rà'aj. Sê riñan nej ñûnj gidigañu'unj mánj, riñan Ma̱'an Ma̱'an Ña'anj an gidigañu'unj na̱nj ánj.

5Ni̱ nga gunïn Ananías nej nuguan' nânj, ni̱ ganatûj sô' ga'anj sô' ni̱ orâ chre ni̱ gahui' sô'. Ni̱ ûta guyu'hui' nej guiì gunïn dàj gahuin.

6Huê danj ni̱ ga'na' nej sí ña̱n màn hiuj dânj, ni̱ duri'ñânj nej sô' atsîj i yichrá sí gahui' dânj, ni̱ giri nej sô' ne' ye̱' hue' dânj, ni̱ ga'anj ga̱chi̱n' nej sô'.

7Ni̱ gachîn da'nga 'ngo̱ si huà'nìnj ora, ni̱ guyumân Safira huin nika Ananías ruhuâ hue' dânj, sani̱ nun gi̱ni̱'in ñûn' nùnj huin si gahuin.

8Hiô' ni̱ gataj Pedro: —Ga̱ta̱j hia sò', si huê dànanj huin du'hue hio'ó gudu'huêj nguèj nikaa râj. Ni̱ gataj yugûn' dânj: —Huê dan huin du'huej na̱nj ánj.

9Ni̱ gataj Pedro gunïn ñûn': —Nùnj huin saj ni̱ ga'min gu̱ña̱n nguèj nikaa ni̱ ganîn ruhuâ nguèj e' gi̱di̱gañu'unj nguèj e' Ma̱'an Espíritu Santo rà'aj. Hia̱j gunumân nej sí ña̱n ga'anj gàchìn' nikat, ni̱ akuan' nïn ni̱ ga̱'a̱nj gàchìn' nej sij sò' na̱nj ánj.

10Ni̱ orâ chre ni̱ ganatûj yugûn' dânj ñan ni̱kïn' Pedro ni̱ gahui' ñûn'; ni̱ gatûj nej sí ña̱an ruhuâ hue' dânj; ni̱ ganachi nikaj nej sô', ni̱ ga'anj gàchìn' nej sô' yugûn' dânj ñan nngaj nika ñûn'.

11Ni̱ guyu'hui' daran' nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ huê danj na̱nj guyu'hui' daran' nej guiì gunïn dàj gahuin hiuj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Nḭ garânj sun Mạ'an Ña'anj an nej sô' ga'anj gànàtà' sḭnḭn si-nùguàn'anj nḭ nga guta' nej sô' ra'a nej sô' nḭ ganahuin ûta gà'ì nej guiì a'nan'an nḭ ûta nìko hua sa gi'hiaj nej sô' ruhuâ yuman'an; nḭ huạ nùguàn'àn ruhuâ daran' nej sij mân nej sij ñan nụn riñan rahue' gù'nàj Salomón.

13Nḭ na'huej ruhuâ a'ngô nej guiì gḭnikaj dugui' ninj ngà nej sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús; sanḭ ûta hue'ê ga'min nej guiì yùmàn'an rayi'î nej sij.

14Nḭ da' gui nḭ guyumân ruhuâ gà'ì nej síi nḭ gà'ì nej siyànà nḭ nanikò' nej sij rukû Mạ'an Jesús.

15Huê danj nḭ giri nej sij nej guiì a'nan'an nḭ guchruj nej sij ruhuâ chrej gàchrà' huaj riki yuman'an, nḭ tàj nej sô' riñan nna nngaj nej sô', nḭ nngaj nej sô' riñan huée, nḭ nga gachîn Pedro huaj sô', nḭ ganahuin nej guiì a'nan'an ñan gachîn si-gàxùn' sô'.

16Nḭ huê danj nạnj 'na' ûta gà'ì nej guiì màn nìchrùn' ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, nḭ nḭkạj ninj ga'na' ninj nej guiì a'nan'an, nḭ nej guiì giran' sạñụn gi'hiaj nej nanè kḭj huaa; nḭ ganahuin daran' ninj.

17Huê danj nḭ ûta gahuin yìkòj ruhuâ rej a'nïn' nḭ̃n'ïn, nḭ huê danj nạnj gahuin yìkòj ruhuâ daran' nej sí saduseo;

18Nḭ gida'a nej sij nguèj sí ga'anj gḭdḭgan sḭnḭn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nḭ gachrîj nej sij dukuâ ga'a nguèj sô';

19Sanḭ nga nne nguèj sij ruhuâ dukuâ ga'a, nḭ ruhuâ ñạn' mánj nḭ ga'anj gànà'nḭ̃nj ángel riñan nej rahue' nụn riñan dukuâ ga'a, nḭ girij ne' ye'e nguèj sij nḭ gata gụnïn nguèj sij:

20—Gạ'ạnj nguèj suj ruhuâ nuhuî nìko nḭ gạnikïn' nguèj suj hiuj dânj, nḭ gànàtà' nguèj suj nuguan' gạ'hue gi'hiaj gạnạhuin nì'nà' nej guiì.

21Nḭ nga gunïn nguèj sij nej nuguan' nânj, nḭ hua nḭgan' nḭ gatûj nguèj sij ruhuâ nûhui nìko nḭ gidigân nguèj sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì. Huê danj nḭ nagi'hiaj chre' rej a'nïn' nḭ̃n'ïn nej sí nḭkạj dugui' ngà sô', nḭ huê danj nạnj nagi'hiaj chrẹ' sô' yi'nïn' nej sí nḭkạj sun riñan yuman'an ngà daran' nej síchìj achij huin da'ní Israel, nḭ ga'nḭ́n nej sô' si gạ'ạnj gḭrḭ nej policia Pedro ngà Juan ruhuâ dukuâ ga'a.

22Sanḭ nga guchi' nej sí dugumîn nûhui ñan nne dukuâ ga'a, nḭ nitaj Pedro ngà Juan 'nïnj ruhuâ dukuâ ga'a ganari' nej sô'; huê danj nḭ nanikàj nej sô' nḭ ga'anj gànàtà' nej sô' riñan rej a'nïn'ïn,

23Nḭ gataj nej sô': —Yàngà', nḭ nda hue'ê chre hua rán riñan dukuâ ga'a ganari' nej ñûnj, nḭ huê danj nanj nḭkḭn' nej policia dugumîn nej sô' ne' yẹ' riñan dukuâ ga'a; sanḭ nga gana'nḭ̂nj nej ñûnj riñan dukuâ ga'a, nḭ nitaj gà' si 'ngọ nguèj sij 'nïnj ne' rùhuàa ganari' nej ñûnj gà' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24Ni̱ nga gunïn rej a'nïn' nïn'ïn ni̱ huê danj na̱nj gunïn sí a'nïn' riñan nej sí ni̱kï̱n' dugumîn riñan nuhuî nìko, ni̱ nej rej huin ña̱an, ni̱ gurugui' chì' ruhuâ nej sô' rayi'î nej sa gahuin.

25Sani̱ guyumân 'ngo̱ sí dânj, ni̱ gataj sô': —Nej sí gachrîj nej suj dukuâ ga'a nikïn' gidigân ruhuâ nûhui, riñan nej guiì yùmàn'an na̱nj ánj.

26Huê danj ni̱ ga'anj sí a'nïn' riñan nej sí dugumîn nûhui nìko ngà nej sí dugumîn nuhuî nìko, ni̱ ginikaj nej sô ga'na' nej sô' Pedro ngà Juan riñan junta sani̱ nun gi̱'hiaj hu̱e nej sô' ngà nguèj sij, dadin' yu'hui' nej sô' si ga̱rru̱n nej guiì yùmàn'an hiëj nej sô'.

27Ni̱ ginikaj nej sij ga'na' nej sij nguèj sô', ni̱ naga'hui' nej sij nguèj sô' ra'a yi'nïn' nej sí ni̱ka̱j su̱n riñan yuman'an, ni̱ gachín na'anj rej a'nïn' nïn'ïn nguèj sô' ni̱ gataj nej sí dânj:

28—Sê gà' ûta ga'nïn' su̱n nej ñûnj riñan nguèj suj si si̱ garânj sun nguèj suj siyu̱gui sí dan nga ga̱'mi̱n nguèj suj ûn'. Hia̱j ni̱ gà' 'ngo̱ gachra nïn' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén gidigân nej suj nej yì'nïn' nuguan' dânj, ni̱ ruhuâ nej suj si gànàtà' tun sí dan yichrá nej ñûnj na̱nj nî'.

29Nanikàj Pedro ngà a'ngô nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n si-nùguàn' Ña'anj an ni̱ gataj nej sô': —Ña̱'a̱n huaj si da̱gahuin si̱ni̱n nej ñûnj nuguan' gataj Ma̱'an Ña'anj an gà' da' si da̱gahuin nej ñûnj nuguan' ga̱ta̱j nej síi na̱nj ánj.

30Ma̱'an Ña'anj guyumân ruhuâ rej nej ñûnj gi'hiaj gana'nînj Ma̱'an Jesús siganînj nej nîman, ni̱ huê Ma̱'an huin sa dunikò' nej suj riñan rugutsìi.

31Ni̱ huê Ma̱'an Jesús, huin ganachinikaj Ma̱'an Na̱'anj an ni̱ gunej ra'a ne' huà'aj ni̱ gi'hia si gà'nïnj ni̱ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nej guiì, ni̱ gi̱'hia si gànànìkàj ruhuâ nej guiì màn Israel rayi'î si-ga̱kïn' ninj, ni̱ gi̱nika nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' ninj na̱nj ánj.

32Ni̱ nej ñûnj huin nej sí gini'in dàj gahuin, ni̱ huê danj na̱nj gini'in Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej sí dagahuin hue'ê riñanj.

33Ni̱ nga, gunïn nej sí nânj nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gina'an ruhuâ nej sô', ni̱ ruhuâ nej sô' da̱gahui' nej sô' nej sij.

34Hiô' ni̱ ganayumàn 'ngo̱ sí fariseo gù'nàj Gamaliel riñan junta dânj, ni̱ huin sô' 'ngo̱ maestrû chru̱n ley, ni̱ ûta nikaj chre̱j nej guiì yùmàn'an ngà sô', ni̱ ga'nïn' sô' suun si gi̱ri̱ nej sij ga̱'a̱nj nej sô' gidigân si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ne' ye̱'e,

35ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sij: —Nej suj ni̱ka̱j su̱n riñan yuman' Israel, hue'ê ga̱ni̱n ruhuâ nej suj dàj gi'hiaj nej suj ngà nej sí nânj.

36Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj dadin' gachín 'ngo̱ diû ni̱ gane 'ngo̱ sí gù'nàj Teudas siganînj nê', ni̱ gataj sô' si huin sô' sí ña̱'a̱n doj riñan nej guiì. Ni̱ ganakaj dugui' 'ngo̱ si ga'ânj sientu nej síi ngà sô', sani̱ nga gahui' sô', ni̱ gaya'nïn daran' nej sí dagahuin sa gataj sô', ni̱ nitaj sí dugunïn' rayi'î yi'nïn' dânj gà' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

37Ne' rùkù nga gahui' sí dânj nị ganachi nikaj a'ngô sí gù'nàj Judas sí 'nạ' riñan hio'ó Galilea mạ'an sô', nej gui nga nagi'hiaj nej sij guenda andaj guiì mân Israel, nị ûta gà'ì yuman'an ginikò' rukû sô'. Sanị nga gahui' sô', nị huê danj nạnj nitaj sí dụgunïn' rayi'î yi'nïn' dânj gà' mánj.

38Nàrìkìj chrej e riñan nej suj: Nị sị garan' ñu'unj nej suj nej sij mánj, nị gà'nỉ̈nj ra'a nej suj nej sij; dadin' si sa giri raạ nej mạ'an nej sij huin sa gi'hiaj nej sij nị gạnạhui;

39sanị si Ña'anj an huin sa gataj si huê danj gịdịgân nej sij, nị si ga'hue gụdụrë' nej suj nej nuguan' ga'min nej sij mánj; dadin' si nuhuij nị ngà Mạ'an Ña'anj an nun nej suj gunïn' nej suj, nị garânj yina nej sij nuguan' gataj síchìj nânj.

40Huê danj nị gakḯn nej sij ga'na' nej sí ga'anj gịdịgân sịnịn̈ si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ne' rùkù nga gisîj duguañun nej sij nej sô', nị nagi'hiaj hạị nej sij si sị gununâ nej sô' siyụgui Mạ'an Jesús, huê danj nị gana'nḯn ra'a nej sij nej sô'.

41Nị gahui nej sô' ga'anj nej sô' riñan junta huạ hiuj dânj, nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' rayi'î guendâ giran' sạñụn nej sô' rayi'î siyụgui Mạ'an Jesús.

42Nị daran' nej gui, hua'anj nej sij ruhuâ nûhui, nị ruhuâ nej hue'e, nị nitaj àmàn ga'nïn' ruhuâ nej sij guendâ gịdịgân nej sij si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo riñan nej guiì mánj.

Hechos 6

1Nej gui dânj, nị ñan ûta gahuin gà'ì nej sí ga'na' gahuin chrụun, nị ga'min nej sí judío a'min nânj griego rayi'î nej sí a'min nânj hebreo, nị gataj nej sô' si daran' nej gui nị nun gìrì' hue'ê nej siyànà minj judía a'min nânj griego yạ ninj.

2Hiô' nị nagi'hiaj chrẹ' nej yùhuìj nej sí ga'na' gahuin chrụn riñan Mạ'an Jesús daran' nej sí 'na' gạhuin chrụn riñan nej sô', nị gataj nej sô' gụnïn nej sí dânj: — Nitaj si dùgùnàj huaj si gụdụnâj nê' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gà'huì' sa yạ nej guiì mánj.

3Nànà'huì' nej suj chịj nej dinî̂nt siganî̂nj nej suj, nej sô' ràyì'ì ga'min hue'ê nej guiì, nej sô' huạ nìchra ruhuâ nimân ngà Mạ'an Espíritu Santo, nị nej sô' ûta hue'ê garânj da'nga' ruhuâ, nị ra'a nej sô' gà'huì' nej suj sun dânj.

4Nị nej ñûnj ginùn huin gạ'mịn ngà Mạ'an Ña'anj an, nị ginùn huin nej ñûnj gịdịgân nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

5Nị gahuin nìhià' ruhuâ nị ga gụñạn ruhuâ daran' nej sí ga'na' gahuin chrụun nga gunïn nej sô' nej nuguan' nânj; nị ganagui nej sô' Esteban, nị ûta nìko guyumân ruhuâ sô' ni'in sô' Mạ'an Ña'anj an, nị nda nìchra chre ruhuâ nimân sô' nun Mạ'an Espíritu Santo, nị ganagui nej sô' Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás sí guyumân ruhuâ nị huin sô' sí 'nạ' yuman' snà'ànj Antioquía.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Nikaj nej sij ga'anj nej sij nej sí nânj riñan nej sô' ga'anj gidigân sinïn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni gachín nì'hiaj nej sô' riñan Ma'an Ña'anj an, rayi'î nej sí nânj, ni guta' nej sô' ra'a nej sô' ahui nej sí nânj.

7Ni gaya'nïn si-nùguàn' Ma'an Señor, ni ûta giyi'nanj nej sí gahuin chrun si-nùguàn' Ma'an Señor ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén; ni ûta gà'ì nej rej guyumân ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma'an Señor.

8Ni ûta gininj hue'ê sa gi'hiaj Esteban riñan nej guiì ni ûta nùkuaj garânj sun Ma'an Ña'anj an sô', ni ûta ganahuin nej guiì gi'hiaj sô' ni ûta nìko hua sa gi'hiaj sô' ruhuâ yuman'an.

9Hiô' ni gayi'ì 'ngo yi'nïn' nej sí gù'nàj libertos, ni nej sí 'na' riñan hio'ó Sirene, nej sí 'na' riñan hio'ó Alejandría, nej sí 'na' riñan hio'ó Silisia ni nej sí 'na' riñan hio'ó Asia, ni ga'min 'ngo ni ga'min a'ngô nej sí dânj riñan Esteban ni gunïn' nej sí dânj ngà Esteban rayi'î si-nùguàn' Ma'an Señor.

10Sani na'hue gùnùkuaj nej sí dânj gi'hiaj ganan nej sô' Esteban dadin' ûta nìko ni'in sô' si-nùguàn' Ma'an Señor ni ûta ran hua nej nuguan' ga'min sô' gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo.

11Hiô' ni guru'hue huì nej sí dânj du'hue huìj, huà'nïnj ran' nej síi guendâ garan ruhuâ nej sô' nuguan' gidigañu'unj un ni gataj nej sô' si gunïn nej sô' ga'min kij Esteban yi'î sachij Moisés ngà yi'î Ma'an Ña'anj an.

12Ni gi'hiaj nej sij ganachej ruhuâ nej guiì yùmàn'an ni'in ninj Esteban, ni huê danj nanj ganachej ruhuâ nej síchìj achij i, ni ganachej ruhuâ nej sí chrun ley, ni gayi'ì nej sô' ni gida'a nej sô' ni gunùkuaj nej sô', ni nikaj nej sô' ga'na' nej sô' riñan yi'nïn' nej sí nikaj sun riñan yuman'an.

13Ni ganîn nej sij nej sí ganata' nuguan' gidigañu'unj un ni gataj nej sô': —Nitaj si giyichin' ga'min sí nânj nuguan' kij huaa rayi'î nûhui nìko ngà rayi'î si-ley Ma'an Ña'anj an mánj;

14Ni gunïn nej nûnj gataj sij si sí gù'nàj Jesús 'na' yuman' snà'ànj Nazaret guduë' nuhuî nânj, ni naduna sô' nej chrej gidigân sachij Moisés.

15Hiô' ni nga gini'hiaj daran' nej sí nikaj ñu'unj junta, riñan Esteban, ni gini'in nej sô' si dàj rûn' nun riñan 'ngo ángel nun riñan Esteban.

Hechos 7

1Hiô' ni gataj rej huin ñan nïn'ïn gunïn Esteban: —Yàngà' huin daran' nej nuguan' nânj nî'.

2Ni gataj Esteban: —Gunïn nej suj dinînj ni gunïn nej suj huin nej sachij i. Dadin' gà' gunïn nej suj si ganikïn' Ma'an Ña'anj an riñan rej nê' Abraham, nga gane sô' riñan hio'ó Mesopotamia, nga nïn' gachin ga'na' sô' gane sô' riñan hio'ó Harán.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Ni̱ gata gunïn sô': “Gạhui̱ sò' riñan do'ót ni̱ ñan màn nej dugui', ni̱ gạ'nạ' riñan hio'ó gi̱di̱gán sò'.”

4Hiô' ni̱ gahui sô' ruhuâ yiñán nej sí Kaldeos ni̱ ga'anj gạne sô' riñan hio'ó Harán; ne' rùkù ni̱ gahui' rej sô', huê danj ni̱ gakḩn Mạ'an Ña'anj an ni̱ ga'na' sô' riñan hio'ó ñan nne nê' nda gui hiạj.

5Ni̱ nùnj huin si gurûn sô' riñan hio'ó nânj sani̱ nun gìrì' nì'hiaj sô' gạne sô' riñan hio'ó nânj, sani̱ gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn sô' si yàngà' hia nỳn' ni̱ gạ'huij hio'ó nânj gạhuin do'ó nej da'ní sô', sani̱ nga gataj Mạ'an Ña'anj an dànanj gụnïn sô' ni̱ nitaj da'ní sô' hua mánj.

6Ni̱ gataj Mạ'an Ña'anj an gunïn sô': Si gạ'nïn gạ'ạnj nej da'ní sô' riñan a'ngô hio'ó ânèj e, ni̱ gi̱'hia si gạhuin nej da'ní sô' musu gi'nïnj gi̱'hiaj sun chre riñan nej sí màn yuman' ñan gùchì' nej sô' ni̱ ga'ânj siêntu hio'o gi̱ran' sạñụn nej sô' gi̱'hiaj nej sí màn ñan gùchì' nej sô'.

7Ni̱ gataj Mạ'an Ña'anj an: “Sani̱ gànàchìnj guenda, riñan país gi̱'hiaj gi̱ran' sạñụn nej sij; ni̱ ne' rùkù ni̱ gụdụnâj nej sij yiñán nej sí dânj ni̱ gạ'nạ' nej sij ni̱ gụnạnj gi̱'tsi nej sij riñânj riñan hio'ó nânj.”

8Ni̱ guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà sô' ni̱ gata si gạ'nẹ' sô' nnïnj arán gạni̱kạj raạ nneè nà'àj da'ní sô'; huê danj ni̱ ga'nga Isaac da'ní Abraham, ni̱ nga gisîj Isaac ti̱nj gui ni̱ ga'ne' sô' nnïnj arán raạ nneè nà'àj Isaac, ni̱ ga'nga da'ní Isaac huin Jacob ni̱ ga'ne' sô' nnïnj arán raạ nneè nà'àj Jacob, huê danj ni̱ ga'nga yùhuìj da'ní Jacob ni̱ ga'ne' sô' nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej yùhuìj da'ní sô'.

9’Sani̱ guendâ huin yìkòj ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' José ni̱ gudu'huêj nej sô' ga'anj José riñan hio'ó Egipto; sani̱ nne Mạ'an Ña'anj an ngà José.

10Ni̱ gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạnạni̱n sô' riñan daran' nej sañuun ga riñan sô', ni̱ ûta hue'ê garânj da'nga' ruhuâ sô' ni̱ gininj hue'ê sô' riñan Faraón rey ni̱kạj sụn riñan hio'ó Egipto, rayi'î dânj ni̱ gi'hiaj Faraón si gạhuin sô' gobernador riñan hio'ó Egipto ni̱ ginikaj sụn sô' riñan nej guiì màn dukuâ Faraón.

11’Hiô' ni̱ ga'na' yi'naa da' huạ nỳn' gàchrà' riñan hio'ó Egipto ni̱ nỳn' gàchrà' riñan hio'ó Kanaán, ni̱ ûta giran' sạñụn nej guiì; ni̱ nun gìrì' rej nê' sa yạ nej sô' rayi'î yi'na dânj.

12Ni̱ nga gunïn sachij Jacob si màn trigu riñan hio'ó Egipto, ni̱ ga'nḩn sô' ga'anj si̱ni̱n rej nê' riñan hio'ó dânj.

13Ni̱ nga gisîj huà' ga'anj rej nê' riñan hio'ó Egipto, ni̱ nadigân José mạ'an sô' riñan nej dinḩn sô', ni̱ ganata' sô' riñan Faraón si dinḩn sô' huin rej nê'.

14Ni̱ ga'nḩn José, ga'anj gạnạkạj nej dinḩn sô' rej sô' sachij Jacob, ni̱ ga'na' daran' nej dùguì' sô', ni̱ ga'na' da'nga' 'ngọ si huà'nỳnj xia yi̱nụn' nej guiì.

15Huê danj ni̱ ga'na' sachij Jacob riñan hio'ó Egipto, ni̱ hiuj dânj nne sô' nga gahui' sô', ni̱ huê hiuj dânj nne nej rej nê' ni̱ gahui' nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Sanı̱ nan' nneè kú nej sô' riñan hio'ó Siquem, hio'ó ganarânj sachij Abraham riñan nej da'ní Hamor, nı̱ ruhuâ huej nânj gachin' nej sij nej nimân.

17’Sanı̱ nga ruhuâ gạnạhuij diû gạne nej sij riñan hio'ó Egipto, nı̱ dàj rûn' yàngà' hia gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn sachij Abraham, nı̱ gachij yuman'an nı̱ giyi'nanj nej dùguì' nej sij ruhuâ yuman' Egipto.

18Nı̱ ganakaj sụn a'ngô rey riñan yuman' Egipto sanı̱ nun ni'in sô' José.

19Nı̱ ûta kïj ga rey nânj ngà nej Israelita nı̱ gidigañu'unj un sô' nej Israelita, nı̱ gi'hiaj sô' si ûta giran' sạñụn nej yi nê', nı̱ gataj rey dânj si dạgahui' nej sô' nej ne'ej na'uu, da'nga nı̱ sı̱ giyi'nanj nej dùguì' nê'.

20Nı̱ huê gè diû dânj ga'nga sachij Moisés, nı̱ gininj hue'ê sô' riñan Mạ'an Ña'anj an; nı̱ gane sô' huà'nìnj ahuii dukuâ rej sô'.

21Sanı̱ nga doj huaj gàhuì' sô', nı̱ ganakaj da'nin yànà Faraón sô', nı̱ dugumîn siyànà dânj nı̱ gachij sô' gi'hia.

22Nı̱ gahuin chrụn Moisés daran' nej sa ni'in nej sí chrụn màn yuman' Egipto; nı̱ ûta ran ga'min sô' nı̱ ûta hue'ê hua nej sa gi'hiaj sô'.

23’Nı̱ nga gisîj sô' huìj xia hio'o, nı̱ ganĩn ruhuâ sô' gạ'ạnj gı̱ni'hiaj sô' ñan màn nej dugui' sô', nej da'ní Israel.

24Nı̱ nga gini'in sô' ga'hui' 'ngọ sí màn yuman' Egipto 'ngọ sí Israelita, nı̱ duna'huej sô' rayi'î sí Israelita, nı̱ guduran' yi'ì sô' sí Egipto, guendâ gà'huì' sô' ni'hiaj nej sí Israelita.

25Nı̱ ganĩn ruhuâ sô' si gạrạn da'nga ruhuâ nej dinḩ́n sô' si Ña'anj an gụrụgûñu'unj rukû sô' nı̱ gı̱'hia si gạhuı̱ nej sô' ruhuâ yuman' Egipto; sanı̱ nun gạ'hue gạrạn' da'nga ruhuâ nej sí yiñán sô' sa gi'hiaj sô'.

26A'ngô gui dânj nı̱ ga'anj sô', nı̱ ganari' sô' si huìj ran' nej sí yiñán sô' nun ûta', nı̱ gunuchra' dạ'ạj sô' nguèj sí', nı̱ gataj sô' gunïn nguèj sí dânj: “Nùnj huin saj nı̱ gunïn' nguèj suj, nı̱ ga'hui' nguèj suj ni'hiaj 'ngọ nı̱ a'ngô dinḩ́n nguèj suj rà'aj.”

27Sanı̱ nun gạnạda'a sí ga'hui' ni'hiaj dinḩ́n dânj si-nùguàn' sô', nı̱ gataj sí dânj gunïn sô': “Ahuin si rikî si gı̱nikaj sụn', nı̱ gạhuîn' guesì riñan nej ñûnj rà'aj.

28Ruhuâ' dạgahuî' ñùnj, dàj rûn' dagahuî' gukï sí Egipto nạnj nî'.”

29Nı̱ nga gunïn Moisés nej nuguan' nânj, nı̱ gunânj sô' ga'anj sô', nı̱ ga'anj gạne nun akuan' sô' riñan hio'ó Madián, nı̱ hiuj dânj nne sô' nga gayakaj sô' nika sô' nı̱ ga'nga huìj da'nin na'u sô'.

30’Nı̱ gachin huìj xia hio'o, nı̱ ganikïn' 'ngọ si-ángel Mạ'an Ña'anj an riñan Moisés nga nikïn' sô' riñan hio'ó nàkò nngaj ñan nı̱kı̱n' kïj gù'nàj Sinaí, nı̱ nda nari'ñanj chre ganûn ña'aan chrun nìkà' lij zarza gini'in sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

31Hiô' nị, gini'hiaj Moisés, nị gahuin ñạ'anj ruhuâ sô' rayi'î sa gini'in sô'; nị ga'na' nichì sô' guendâ gịni'hiaj hue'ê sô' doj, huê danj nị gunïn sô' ga'min Mạ'an Señor nị gata gunïn sô':

32"Ñùnj huin Mạ'an Ña'anj nìkò' nej yît, nị huê huin Dan'anj Abraham, Dan'anj Isaac, nị Dan'anj Jacob." Nị nda nagunanj nneè kû Moisés nga gunïn sô', nị na'huej ruhuâ sô' gịni'hiaj sô' ñan ganûn ña'an dânj.

33Nị gataj Mạ'an Señor gụnïn sô': Gịrị sò' kanj 'nịnj dakôt dânj, dadin' hio'ó gèe huin ñan nịkịn' dânj nạnj ánj.

34Gini'ín si ûta giran' sạñụn nej da'nî nne riñan hio'ó Egipto, nị gunḩn si ûta àko huin du'hua nej sij, nị rayi'î dan ginîn ga'ná guendâ dụnaninj nej sij. Hiạj nị gạ'nạ' dadin' gà'nỉn gạ'ạnj' nda Egipto."

35'Moisés nânj, huin sô' nun gạ'huẹj nej sij, gạnạhuin rạ'a nej sij, nị gataj nej sij gunïn sô': "Ahuin si gataj si gịnikaj sun' riñan nej ñûnj, nị gạhuîn' guesì riñan nej ñûnj rà'aj", huê sô' ga'nḩn Mạ'an Ña'anj an ga'anj gịnikaj sụn nị gi'hiaj sô' si gạhuị nej sij ruhuâ yuman' Egipto dadin' huạj ángel ga'min riñan tanj zarza ngà sij.

36Nị ûta nìko hua nej da'nga' gi'hiaj sô' riñan hio'ó Egipto, huê danj nị giri sô' nej sij ne' yẹ' hio'ó dânj, nị duguachîn sô' nej sij ruhuâ nne ñạ'ạnj mạre, nị gane nej sij ngà sô' riñan hio'ó nàkòo huìj xia hio'o.

37Nị huê Moisés nânj huin sô' gataj gụnïn nej da'ní Israel: "Nị gạnạchi nikaj Mạ'an Ña'anj an 'ngọ sô' gạtạj dàj gạhuin siganĩnj nej suj, dàj rûn' gi'hia ngàj; nị gụnïn nej suj sa gạ'mịn sô'."

38Huê Moisés nânj huin si ginikaj sụn riñan yuman' Israel nga gimân nej sij riñan hio'ó nàkòo nị huê danj nạnj gane ángel ga'min ngà sij raạ kïj Sinaí ngà nej sij, nị gane ngà nej sachij yi nê', nị ganahuin rạ'a Moisés nuguan' gị'hiaj gạnạhuin nì'nà' nê' nị narikî sô' riñan nê'.

39'Sanị nun gạ'huẹj yi nê' dạgahuin nej sô' nej nuguan' gunïn nej sô', nị gudunâj nej sô' nej nuguan' dânj, nị ganĩn ruhuâ nimân nej sô' si gànànìkàj ñûn nej sô' nạn' nej sô' yuman' Egipto,

40nị gataj nej sô' gụnïn Aarón: "Gị'hiâ sò' ña'anj an nị gạ'an ne' ñạan riñan nê' dadin' Moisés sô' giri nê' riñan hio'ó Egipto, nị nun ni'în' nùnj huin si giran' sô' gà' mánj."

41Hiô' nị gi'hiaj rạ'a nej sij 'ngọ rô gahuin da'anj nej sij, nị dagahui' nej sij yuku riñan rô gahuin da'anj nej sij, nị gi'hiaj nej sij gi'ñanj an nị ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij ngà ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi.

42Nị guxun Ña'anj an Mạ'an riñan nej sij, nị guduna si ginùn ñạ'ạnj nej sij riñan nej atï' màn ne' yàtà'a; dàj rûn' taj riñan ñanj gachrûn nej sô' gataj dàj gạhuin àsìj diû rịki: Nej suj huin dukuâ Israel, riki nej suj nị dagahui' nej suj yuku riñânj, nga gane nej suj huìj xia hio'o riñan hio'ó nàkòo nạnj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

43Sê dànanj ginikaj nej suj da'anj nej suj gù'nàj Moloc, ni̱ gane ruhuâ nuhuî atsîj gi'hiaj nej suj, ni̱ huê ruhuâ nuhuî dânj gane atï' gù'nàj Renfán ni̱ gahuin ña'anj an riñan nej suj, nânj huin ña'anj gi'hiaj ra̱'a nej suj guendâ ginùn ña̱'a̱nj nej suj rà' saj ûn'. Rayi'î dan ni̱ gi̱nika ga̱'a̱n nej suj nda ne' ña̱n doj riñan hio'ó Babilonia na̱nj ánj.

44'Ni̱ ni̱ka̱j yi nê' nuhuî atsìj i huaj nej sij riñan hio'ó nàkòo dàj rûn' giyi'nïn' suun ni̱ dàj rûn' gidigân Ma̱'an Ña'anj an ni̱ dàj rûn' garan' ruhuaj ga̱ si-nùhuìj gi'hiaj Moisés.

45Ni̱ ganahuin ra̱'a yi nê' nuhuî atsîj dânj, ni̱ ni̱ka̱j nej sô' huaj nej sô' ngà Josué, nga ganakaj nej sô' hio'ó ga'nêj Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sí nàsìnùnj un, ni̱ dugumîn nej sô' nuhuî atsîj dânj nda gui gane sachij David.

46Ni̱ ñan ûta garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in David, ni̱ gachín nì'hiaj sô' si ga̱ra̱n yina Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi̱'hiaj sô' 'ngo̱ nuhuî yìtïnj ïn ga̱ne Da'anj sachij Jacob.

47Sani̱ garânj yina Ma̱'an Ña'anj an si da'ní sô' Salomón huin sí ga̱'hue gi̱'hiaj 'ngo̱ hue' yìtïnj ïn ñan gane Ma̱'an Ña'anj an;

48sani̱ gà' nitaj si nne Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nuhuî gi'hiaj ra̱'a nej síi, dàj rûn' ga'min nga garânj sunj du'hua sô' gataj dàj ga̱huin:

49Yàtà'a huin chrun yilâ nné, ni̱ riñan hio'óo huin ñan tàj dakô. Ni̱ gataj Ma̱'an Señor: Dàj ga̱ hue' gi̱'hiaj nej suj ga̱né rà'aj. ni̱ dànè' hua ga̱na̱ra̱n ruhuâj rà'aj.

50Sê ñùnj gi'hiaj gahuin daran' nej nânj rà' saj ûn'.

51'Ûta tsì hua ruhuâ nimân nej suj, —ni̱ ûta ki̱j hua nej suj dadin' na'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej suj —ni̱ daran' diû na'huej nej suj gùyùmàn ruhuâ nej suj sa taj Ma̱'an Espíritu Santo; ni̱ dàj rûn' gi'hiaj nej yi nej suj, ni̱ huê gè danj gi'hiaj nej suj na̱nj án.

52Ahuin go'ngo̱ nej sô' gataj dàj ga̱huin nun ga̱ta̱ rùhuà yi nej suj rà'aj. Ni̱ sê dagahui' nej sij nej sí ganata' si hua̱ ni̱ña̱n si ga̱'na̱' sô' gi̱'hiaj sa ni̱ka̱a, ni̱ huê sô' huin sí naga'hui' nej suj ni̱ dagahui' nej suj rà' saj ûn';

53ángel girikî si-ley Ma̱'an Ña'anj an ganahuin ra̱'a nej suj, sani̱ nun da̱gahuin nej suj mánj.

54Ni̱ nga gunïn nej sí nne riñan gunta nej nuguan' nânj, ni̱ ûta ga'man ruhuâ nej sô' ngà nda ruhuâ nimân nej sô', ni̱ nda yâ ru̱j ñan' nej sô' ni'in nej sô' Esteban.

55Sani̱ nda nìchra chre nun Ma̱'an Espíritu Santo ruhuâ nimân Esteban, ni̱ gini'hiaj sô' yàtà'a, ni̱ gini'in sô' si ûta nìko nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gini'in sô' si ni̱ki̱n' Ma̱'an Jesús ra'a ne' huà' Ma̱'an Ña'anj an,

56hiô' ni̱ gataj Esteban: —Gini'ín si hua̱ ni'nïnj yàtà'a, ni̱ gini'ín ni̱ki̱n' Ma̱'an Jesús ra'a ne' huà' Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

57Hiô' nị gayi'ì nej sij nị gaguâj nùkuaj sta'u nej sij, nị ganarán nej sij rakïj nej sij, huê danj nị gayi'ì daran' nej sij nị gụñạn chre ga'min nej sij nị ga'hui' nej sij nì'hiaj Esteban.

58Huê danj nị giri nej sij ne' yẹ' yuman' snà'ànj dânj Esteban, nị garrûn nej sij hiëj sô'; nị guchruj nej sí gini'in dàj giran' Esteban sigan' Esteban, yi'î 'ngọ sí hua lij gù'nàj Saulo.

59Nị garrûn nej sij hiëj Esteban, nị nịkïn' rúdàkòj sô' nị ga'min sô' ngà Mạ'an Ña'anj an nị gataj sô': —Señor Jesús, gạnạhuin rạ'a Mạ'an rè' nanè nimânj.

60Nị nịkïn' rúdàkòj sô', nị ûta nùkuaj ga'min sô' nị gataj sô': —Señor, sị gayakaj guendâ rè' gakïn' gi'hiaj nej sij mánj. Nị nga gisîj ga'min sô' nej nuguan' nânj nị gahui' sô'.

Hechos 8

1Nị garan' ruhuâ Saulo guendâ dagahui' nej sij Esteban. Nị àsìj gui dânj nị gayi'ì sô' nị gata rạ'a sô' nej sí huin si-nùhuì Mạ'an Jesús màn yuman' snà'ànj Jerusalén; nị gaya'nỉn' daran' nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Jesús nị gunânj nej sô' ga'anj nej sô' nỉn' gàchrà' riñan hio'ó Judea ngà riñan hio'ó Samaria, nị man nej sô' gidigân sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gunâj ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

2Nị ganakaj nej sí nịkạj chrej riñan Mạ'an Ña'anj an nneè kú Esteban nị nịkạj nej sô' ga'anj gàchìn' nej sô', nị ûta dugue'e nej sô'.

3Nị ûta ganahuij ruhuâ Saulo nị gatûj sô' da' hue'e, nị gida'a sô' nej siyànàa ngà nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús guendâ gạchrị sô' dukuâ ga'a nej sij.

4Sanị nej sí gaya'nỉn ga'anj nị dànè' gahuin ñan huạj nej sô' nị ganata' nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn ñan huạj nej sô'.

5Hiô' nị ga'anj Felipe ñan nngaj yuman' snà'ànj Samaria, nị ganata' sô' rayi'î Mạ'an Cristo riñan nej guiì màn yuman' snà'ànj dânj.

6Nị ganahuin chrẹ' daran' nej guiì, nị ûta hue'ê gunïn ninj nej nuguan' ganata' Felipe, nị gini'in ninj nej da'nga' gi'hiaj sô'.

7Ûta gà'ì nej guiì nun nanè kïj huaa ga'anj riñan Felipe, nị giri sô' nej nanè kïj hua dânj nị gaguâj nùkuaj nej nanè kïj hua dânj nga gahui ninj; nị ganahuin ûta gà'ì nej guiì na'hue gìsìkì' nneè kú, nị ganahuin gà'ì nej guiì na'hue gạchẹ.

8Nị ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj.

9Nị ruhuâ yuman' snà'ànj Samaria nne 'ngọ sí gù'nàj Simón, nị àsìj nâ doj nị sí ginikaj magia huin sô', nị ûta gidigañu'unj sô' nej guiì màn yuman' snà'ànj Samaria, nị gi'hiaj sô' si huin sô' 'ngọ sí nịkạj sun nìko xi riñan nej guiì màn yuman' snà'ànj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni̱ ûta hue'ê gananîn ra̱kïj nej guiì sa ga'min sô', àsìj nej silíj hua̱ lij ni̱ nda nej síchìj achij i, ni̱ gataj nej sô': —Ûta nùkuaj gi'hiaj sun Ma̱'an Ña'anj an ngà sij na̱nj ánj.

11Ni̱ ûta hue'ê gananîn ra̱kïj nej guiì sa gi'hiaj sô', dadin' ngà magia ni̱ka̱j sô' gidiga'ñunj sô' nej guiì.

12Sani̱ nga guchi' Felipe yuman' dânj ni̱ ganata' sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ gananîn sô' rayi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ gata' nne nej síi ngà nej siyànàa gi'hiaj sô'.

13Huê danj na̱nj guyumân ruhuâ Simón ni'in sô' Ma̱'an Jesucristo, ni̱ gata' nne sô'; ni̱ daran' diû gaché sô' ngà Felipe, ni̱ nga gini'in sô' dàj nìko hua nej da'nga' gi'hiaj Felipe, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ sô'.

14Ni̱ nga gunïn nej sô' ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, si ganahuin ra̱'a nej guiì màn yuman' Samaria si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga'nín nej sô' ga'anj gi̱ni'hiaj Pedro ngà Juan.

15Ni̱ nga guchi nguèj sô' ñan màn nej sij, ni̱ gachín nì'hiaj nguèj sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej sij, huê danj ni̱ ganahuin ra̱'a nej sij Ma̱'an Espíritu Santo;

16dadin' hua̱ nun gùyùmàn Ma̱'an Espíritu Santo riñan gà' si 'ngo̱ nej sij, dadin man ngà siyu̱gui Ma̱'an Jesús gata' nne sij.

17Hiô' ni̱ guta' Pedro ngà Juan ra'a nguèj sô' ahui nej guiì màn hiuj dânj, ni̱ gata' nne ninj ngà Ma̱'an Espíritu Santo.

18Ni̱ nga gini'in Simón si guta' nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ra'a nej sô' ahui nej guiì ni̱ ganahuin ra̱'a ninj Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ gataj sô' si gu̱ru'hue sô' san'anj an da'nga ni̱ ganahuin ra̱'a sô' Ma̱'an Espíritu Santo,

19ni̱ gataj sô': —Ri̱ki̱ sò' sun dânj gi̱nikaj su̱nj ni̱ ahuin na̱nj si ahui gùtàj ra'á ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ninj Ma̱'an Espíritu Santo gi'hiâ na̱nj ánj.

20Hiô' ni̱ gataj Pedro gunïn sô': —Ga̱na̱huí' ni̱ ga̱na̱huij si-sa̱n'a̱njt ngà' raj, dadin' ganîn ruhuâ' si ga̱'hue gi̱ran' ngà san'anj an si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an.

21Si̱ ga'hue gi̱'hiaj sun' si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an ngà nej ñûnj, dadin' nitaj si hua ni̱ka̱ nimânt ngà Ma̱'an Ña'anj an mánj.

22Gànànìkàj ruhuâ' ngà rayi'î si-ga̱kînt, dadin' ganîn a'nan' ruhuâ' ni̱ gàchìnj nì'hia' si ga̱'huej Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi̱nika nimân nìko rayi'î sa a'nan' ganîn ruhuâ nimânt na̱nj ánj;

23dadin' ganahuin hài' nìn' ruhuâ nimânt ni̱ nitaj si hua̱ nìhià' ruhuâ' ni̱ ni'hia ni̱ si̱ 'nïnj nìnìn' riñan sa ki̱j huaa na̱nj ánj.

24Hiô' ni̱ nanikàj Simón, ni̱ gataj sô': —Ga̱'mi̱n àko nej suj rayi'í riñan Ma̱'an Señor, da'nga ni̱ si̱ guyumân gà' si 'ngo̱ nej sa a'nan' gataj nej suj riñânj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Ni̱ nga gisîj ganata' nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nanikàj nej sij nan' nej sij yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ ganata' nej sij riñan gà'ì nej yuman' màn riñan hio'ó Samaria nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì.

26Ni̱ ga'min 'ngo̱ si-ángel Ma̱'an Señor riñan Felipe, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Gànàyùmàn sò' ni̱ ga'anj chrej ahui yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ ga'an ne' ri̱ki ni̱ gachinj riñan hio'ó nàkòo ni̱ guchij nda Gaza.

27Hiô' ni̱ ganayumàn sô' ni̱ ga'anj sô'. Ni̱ ganari' dugui' sô' ngà 'ngo̱ sí 'na' riñan hio'ó Etiopia, ni̱ huin sí dânj 'ngo̱ sí nitaj si huaj ga̱ da'ní, ni̱ ni̱ka̱j su̱n sô' riñan daran' nej sa huin si-'hiaj yugûn' reyna gù'nàj Kandace ni̱ yugûn' nânj nikaj su̱n riñan hio'ó Etiopia, ni̱ hua̱j nan' sô' dadin' ga'anj ginùn ña̱'a̱nj sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

28Ni̱ nanikàj sô' huaj nan' sô' ni̱ nne sô' ruhuâ karreta, ni̱ ahia sô' librû gachrûn Isaias sô' gataj dàj ga̱huin.

29Ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo gunïn Felipe: —Ga̱'a̱nj nichì sò' nìchrùn' yi'nḿn karru dan na̱nj ánj.

30Huê danj ni̱ gunânj Felipe ni̱ ga'anj nichì sô' nìchrùn' yi'nḿn karru dânj, ni̱ gunïn sô' si gahia sí nânj librû gachrûn Isaías sô' gataj dàj ga̱huin, ni̱ gataj Felipe gunïn sí dânj: —Garânj da'nga' ruhuâ' nuguan' ahia' dan nînj.

31Nanikàj sí dânj ni̱ gataj sô': —Dàj gi̱'hia ga̱'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâj, si nitaj gà' si 'ngo̱ sí gi̱di̱gân ñùnj rà'aj. Ni̱ gataj sô' si ga̱hui̱ Felipe ruhuâ si-karrû sô', huê danj ni̱ ga'anj ga̱ne Felipe yi'nḿn sô'.

32Ni̱ ahia sô' librû gachrûn Isaias huaj sô', ni̱ taj riñan librû gahia sô': Ni̱ka̱j nej sij ga'anj nej sij Ma̱'an, ni̱ dàj rûn' gi'hiaj matsïj hua̱j gàhuì'i huê danj gi'hia; ni̱ dàj rûn' gi'hiaj matsïj 'nij in nga gaka nej síi to yô' ni̱ nitaj si dugue'e yô', huê danj gi'hia ni̱ dḿn ga du'hua na̱nj ánj.

33Ni̱ nda ganari ninj chre a'ngô nej síi Ma̱'an sani̱ nitaj gà' si 'ngo̱ sí du̱na'huej rayi'ij; ni̱ ahuin sí gànàtà' dàj ga̱huin rà'aj. Dadin' dagahui' nej síi Ma̱'an.

34Nanikàj sí ni̱ka̱j su̱n riñan yugûn' reina, ni̱ gataj sô' gu̱nïn Felipe: —Gachín ni'hia si ga̱ta̱j sò': Ahuin si ràyì'ì ga'min sô' gataj dàj ga̱huin rà'aj; a'min sij rayi'î ma̱'an sij nî' si ga'min si rayi'î a'ngô síi sà'.

35Àsìj nuguan' nânj gayi'ì Felipe, ni̱ ga'min sô', ni̱ gidigân sô' nùnj huin si ga̱ta̱j nuguan' nânj ruhuaj, ni̱ gananîn sô' rayi'î Ma̱'an Jesucristo.

36Huê danj ni̱ hua̱j nej sij chrej dânj, ni̱ guchi' nej sij ñan nu̱n nnee, ni̱ gataj sí ni̱ka̱j su̱n riñan yugûn' reina dânj: —Hiuj nânj nun nnee ni̱ ahuin si garan' ñu'unj si gàtà' nnêj rà'aj.

37Ni̱ gataj Felipe: —Huê si guyumân yìtìnj ruhuâ' ngà daran' nimân', hiô' ni̱ ga̱'hue gàtà' nnê' na̱nj ánj. Nanikàj sí dânj ni̱ gataj sô': —Guyumân ruhuâj si Ma̱'an Jesucristo huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Ni̱ ga'nïn' sij suun si ga̱nikïn' karru nu̱n nguèj sij huaj nguèj sij; huê danj ni̱ gananinj nguèj sij ni̱ gatûj nguèj sij ruhuâ nnee, huê danj ni̱ duguata' nne Felipe sí dânj.

39Sani̱ nga gahui nguèj sij ruhuâ nnee, ni̱ ganachi nikaj Ma̱'an Espíritu Santo Felipe ni̱ ga'anj sô', a'ngô yuman'an huê danj ni̱ nun gi̱ni̱'in sí dânj dànè' ga'anj Felipe, sani̱ ûta nìhià' hua ruhuâ sô' huaj nan' sô' yiñán sô'.

40Sani̱ nga gini'in Felipe ni̱ nda yuman' Azoto nikïn' sô', ni̱ gachin sô' ga'anj sô' ni̱ ganata' sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan daran' nej yuman' snà'ànj ñan gachin sô' huaj sô', ni̱ huê danj na̱nj ga'min sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an nda guchi' sô' yuman' Sesarea.

Hechos 9

1Ni̱ ûta na'an ruhuâ Saulo ni̱ ûta huin ruhuâ sô' da̱gahui' sô' nej sí ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, ni̱ ga'na' sô' riñan rej a'nïn' nïn'ïn,

2ni̱ ga'anj gàchìnj sô' ñanj karta riñan rej a'nïn'ïn guendâ gìrì' sô' permisu ni̱ ga̱tu̱ sô' ruhuâ nej hue' nûhui màn ruhuâ yuman' sna'anj Damasco, dadin' ruhuâ sô' gi̱da'a sô' nej síi ni̱ nej siyànà hua̱j si-chrej Ma̱'an Señor, ni̱ ruhuâ sô' gi̱da̱'a sô' ni̱ gi̱nikaj sô' ga̱'na̱' sô' nej guiì dânj guendâ ga̱chri̱ sô' dukuâ ga' nne Jerusalén nej guiì dânj.

3Ni̱ aché sô' huaj sô' chrej hua̱j Damasco, ni̱ nga huaj ga̱huin nichrun' sô' ñan nngaj yuman' snà'ànj Damasco, ni̱ nda nanè chre ganikàj ne' rùkù sô' giyigïn ña'an ga'na' ne' yàtà'a;

4ni̱ ganatûj sô' riñan hio'óo, ni̱ gunïn sô' 'ngo̱ sa ga'min ni̱ gata gu̱nïn sô': —Saulo, Saulo, nùnj huin saj ni̱ gata rùhuà' ñùnj rà'aj.

5Ni̱ nanikàj sô' ni̱ gataj sô': —Ahuin rè' rà'aj Señor. Ni̱ gataj sa ga'min dan gu̱nïn sô': —Ñùnj huin Ma̱'an Jesús, sa gata rùhuà' na̱nj ánj.

6Ni̱ ûta nagunanj nneè kú sô' ni̱ huê danj na̱nj ûta guyu'hui' sô', ni̱ gataj sô': —Señor, nùnj si gi̱'hia ruhuâ rè' rà'aj. Ni̱ gataj Ma̱'an Señor gunïn sô': —Ga̱na̱chi sò' ni̱ ga̱tu̱' ruhuâ yuman' snà'ànj Damasco, ni̱ hiuj dan gà'nïn' nej sij suun nùnj huin si gi̱'hiá' na̱nj ánj.

7Ni̱ ganikïn' nej sí huaj ngà Saulo ni̱ ûta guyu'hui' nej sô', ni̱ yàngà' ni̱ gunïn nej sô' si-nànè sa ga'min dânj, sani̱ nitaj dànè' nikïnj gi̱ni̱'in nej sô'.

8Hiô' ni̱ ganayumàn Saulo nanikïn' ga̱hia sô', ni̱ ganaguchra' sô' rune ñan sô' sani̱ na'hue gùrùguì' gi̱ni'hiaj sô'; huê danj ni̱ gara'hue̱' a'ngô nej sí hua̱j ngà sô' ra'a sô', ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' sij ruhuâ yuman' snà'ànj Damasco.

9Ni̱ gane sô' huà'nïnj gui hiuj dânj sani̱ nun ga̱'hue gìyìgïn gi̱ni'hiaj sô', ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j sô' ni̱ nun ya̱ sô', ni̱ nun go̱'o̱ sô' nnee.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Hiô' nị ruhuâ yuman' snà'ànj Damasco nne 'ngọ sí gù'nàj Ananías nị sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús huin sô', nị ganikïn' Mạ'an Jesús riñan sô' nị gata gụnïn sô': —Ananías. Nanikàj sô' nị gataj sô': Nùnj huin si gaj rà'aj Señor.

11Nị gataj Mạ'an Señor gunïn sô': —Gànàyùmàn sô' nị gạ'ạnj chrej gàchrà' gù'nàj sa nịkạa, nị nànà'huì' dukuâ sí gù'nàj Judas dadin' hiuj dânj nne Saulo sí 'na' yuman' Tarso; dadin' nne sij a'min sij ngà Mạ'an Ña'anj an,

12nị gidigán riñan sij nị gini'in sij sô' gù'nàj Ananías, nị gatûj sô' huaj sô' ñan nne sij, nị guta' sô' ra'a sô' ahui sij nị gànàyìgỉn rune ñan sij.

13Hiô' nị gananikàj Ananías nị gataj sô': —Señor, gunḩn rayi'î sí nânj nị ûta nìko sa yi'ìi gi'hiaj sij ngà nej da'ní rè' màn ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

14Nị gà' ganahuin rạ'a sij suun gi'hiaj nej rej a'nïn' nne ruhuâ yuman' snà'ànj nânj guendâ gida'a sij daran' nej sí ganata' du'hua siyụgui Mạ'an rè'.

15Sanị gataj Mạ'an Señor gunïn sij: —Gạ'ạnj sò', dadin' 'ngọ sí gà' ganaguîj huin sí nânj, dadin' huê sij gà'nỉn ga'anj gànàtà' siyụguí riñan nej sí nàsìnùnj màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, nị huê danj nạnj gànàtà' sij siyụguí riñan nej rey, nị gànàtà' sij siyụguí riñan nej da'ní Israel;

16dadin' gidigân nda andaj nìko da'hui sij gịran' sạñụn sij rayi'î siyụguí.

17Huê danj nị ga'anj Ananías nị gatûj sô' ruhuâ hue' nne Saulo, nị guta' sô' ra'a sô' ahui Saulo nị gataj sô' gunïn Saulo: —Dịnỉnj Saulo, Mạ'an Señor Jesús, Mạ'an sa ganikïn' ruhuâ chrej ñan 'nạ', huê Mạ'an ga'nḩn ga'ná riñan' da'nga nị gànàyìgỉn rune ñan' gị'hia nị ganahuin rạ'a Mạ'an Espíritu Santo nị nda nịchra chre ruhuâ nimân' gịnunj.

18Nị orâ dânj nị gininj sa huạ si-dàtànj yukuaj a ruhuâ rune ñan sô', nị orâ chre nị ganayigỉn rune ñan sô'; nị ganayumàn sô' nị ga'anj gàtà' nne sô'.

19Nị nga gisîj ya Saulo, nị ganari' sô' guesâ. Nị gane sô' dọj nej gui ngà nej sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' Damasco.

20Huê danj nị ûta râ'ñanj gayi'ì Saulo nị ganata' sô' rayi'î Mạ'an Cristo ruhuâ hue' huin nûhui nne hiuj dânj, nị ganata' sô' si Mạ'an Jesús huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

21Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ daran' nej guiì gunïn daran' nej nuguan' ga'min sô', nị gataj nej guiì dânj: —Sê sí nânj huin sí dunahuij daran' nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Jesús ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, nị huê gụendạ dan ga'na' sij ne' dànanj, dadin' ga'na' sij guendâ gịda'a sij nej sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús guendâ gạchrị sij dukuâ ga'a nej sô' nị nàgàhuì' sij nej sô' ra'a nej rej huin ñạan rà' saj ûn'.

22Sanị dànanj ûta dugu'nïn' sô' nị ganata' sô' rayi'î Mạ'an Jesús, nị duguachej sô' ruhuâ nej judío nne ruhuâ yuman' Damasco, nị ganata' sô' si yàngà' hia nỉn' si Mạ'an Jesús huin Mạ'an Cristo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Huê danj nị gachîn gà'ì gui, nị guchi' nej judío 'ngọ du'hua si dạgahui' nej sô' Saulo;

24sanị gunïn Saulo si gataj nej sô' si dạgahui' nej sô' sij. Nị màn nej sô' dugumîn nej sô' ne' gụni'ñanj an ngà ne' ñàn'an riñan rahue' ñan gạhuị Saulo dadin' ganîn ruhuâ nej sô' dạgahui' nej sô' sij.

25Hiô' nị ne' ñàn'an nị ga'nḯn nej sí 'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús ruhuâ 'ngọ yugûti Saulo nị guduninj nej sô' raạ chran anikàj rukû yuman' Damasco huê danj nị gunânj sij ga'anj sij riñan nej sí dânj.

26Nị nga guchi' sij yuman' snà'ànj gù'nàj Jerusalén, nị huin ruhuâ sij gạnạkạj dugui' sij ngà nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñan Mạ'an Jesús, sanị yu'hui' nej sí dânj gạnạkạj dugui' nej sô' ngà sij, nị nitaj si guyumân ruhuâ nej sô' si huin sij sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús.

27Hiô' nị ginikaj Bernabé, ga'anj sô' Saulo, riñan nej sij, nị ganata' sô' dàj giran' Saulo nga huaj sô' ruhuâ chrej e nga gini'in sô' Mạ'an Señor, dadin' ga'min Mạ'an ngà sô', dadin' nga gane sô' ruhuâ yuman' Damasco nị nitaj si yu'hui' sô' gạnạnïn sô' siyụgui Mạ'an Jesús riñan nej guiì.

28Nị nne sij ngà nej sô' ganata' sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén nị nitaj sí gata rùhuà sij nị gahui ganatûj sij siganînj nej sô' ganata' sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

29Nị ganarïsna'anj sij nị gananîn sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej sí a'min nânj griego; sanị ñan na'hue gùnùkuaj nej sô' gị'hiaj gạnan nej sô' sij nị ûta huin ruhuâ nej sô' dạgahui' nej sô' sij.

30Nị nga gunïn nej dinînt si dànanj huaj rayi'î sij nị nịkạj nej sô' ga'anj nej sô' nda yuman' Sesarea sij, nị hiuj dânj nne sij nị ga'nḯn nej sô' ga'anj sij yuman' Tarso.

31Huê danj nị huạ dïn'ïnj riñan daran' nej dinînt màn Judea, nga Galilea, nị Samaria; nị gahuin nùkuaj nej dinînt ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị daran' nej gui hua gụdadû nej sô' mạ'an nej sô' guendâ sị gi'hiaj nej sô' gakịn'ïn, nị gahuin gà'ì ran' nej sô' nị gahuin nùkuaj nej sô' gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo.

32Huê danj nị gaché gịni'hiaj Pedro, ñan màn daran' nej dinînt, nị ga'na' gịni'hiaj sô' nej dinînt nne ruhuâ yuman' Lida.

33Nị nne 'ngọ sí gù'nàj Eneas ruhuâ yuman' dânj ganari' sô', nị gà' gisîj hio' tịnj ïn nngaj sí dânj riñan nna dadin' na'hue gìsìkì' nneè kú sô'.

34Nị gataj Pedro gunïn sí dânj: —Eneas, Jesucristo gị'hiaj gạnạhuîn' raj; gạnạchi sò', nị nạgị'hiaj hue'ê' riñan si-nât. Nị orâ chre nị ganachi sí dânj,

35nị gini'in daran' nej guiì nne ruhuâ yuman' Lida nị huê danj nạnj gini'in nej guiì nne yuman' Sarón, nị guyumân ruhuâ nej guiì dânj ni'in ninj Mạ'an Señor.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

36Ni̱ ruhuâ yuman' snà'ànj Jope nne 'ngo̱ siyànà nìkò' rukû Ma̱'an Jesucristo ni̱ gu̱'na Tabita, ni̱ nânj griego ruhuaj ga̱ta, Dorcas. Ni̱ ûta gi'hiaj siyànà nânj sa sà'a, ni̱ guruguñu'un nej guiì ran' àko.

37Ni̱ nej gui dânj ga'nan' siyànà nânj ni̱ gahuij. Ne' rùkù nga gisîj duguane nej guiì nneè kú siyànà dânj, ni̱ guchruj ninj nga ruhuâ 'ngo̱ hue' hua̱ ni'nïnj ïn.

38Dadin' nìchrùn' dânj nngaj yuman' Lida ngà yuman' snà'ànj Jope, ni̱ gunïn nej sô' ga'na' ga̱huin chru̱un si nne Pedro ruhuâ yuman' snà'ànj Jope, ni̱ ga'nḯn nej sô' ga'anj ga̱'mi̱n àko huìj síi riñan Pedro: —Ni̱ gataj nej sô' si̱ gahuin ràn' ga̱'na̱' ñan nne nej ñûnj mánj.

39Ganayumàn Pedro, ni̱ ga'anj sô' ngà nej sí ni̱ka̱j nuguan'an huaj; ni̱ nga guchi' sô' ñan nne hue' nngaj siyànà gà' gahui' dânj, ni̱ ga'anj gi̱digân nej sô' ruhuâ hue' ñan nngaj siyànà gà' gahui' dânj riñan Pedro, ni̱ nda ganikàj chre rukû sij mân nej siyànà minj in, ni̱ dugue'e ninj mân ninj, ni̱ gidigân ninj nej retoo ngà nej nekû ganânj Dorcas nga gane nì'naj ngà ni̱nj.

40Hiô' ni̱ giri Pedro, daran' nej guiì màn ruhuâ hue' dânj, ni̱ ga'anj ga̱nikïn' rúdàkòj sô' ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ga'min sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ gini'hiaj sô' ñan nngaj nneè kú siyànà dânj, ni̱ gataj sô': —Tabita, ga̱na̱chi sò' ánj. Ni̱ orâ chre ni̱ naguchra' siyànà dânj rune ñanj, ni̱ nga gini'in nikïn' Pedro hiuj dânj, ni̱ naga̱ne ga̱hia.

41Ni̱ gida'a sô' ra'a siyànà nânj, ni̱ ganachi nikaj sô'; hiô' ni̱ gakḯn sô' ga'na' nichì nej sí hue'ê dagahuin riñan Ma'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj ga'na' nej siyànà minj in, ni̱ gà' hua nì'nà' siyànà dânj nga ganadigân sô' riñan nej guiì màn hiuj dânj.

42Ni̱ gini'in daran' nej guiì màn yuman' snà'ànj Jope sa gahuin, ni̱ guyumân ruhuâ ûta gà'ì ninj ni'in ninj Ma̱'an Señor.

43Ni̱ gane Pedro ûta gà'ì gui ruhuâ yuman' snà'ànj Jope dukuâ sí gù'nàj Simón, sí nagi'hiaj ni̱na̱j nnïnj yuku.

Hechos 10

1Ni̱ ruhuâ yuman' Sesarea nne 'ngo̱ sí gù'nàj Cornelio, ni̱ huin sô' stadû kapitán ni̱ ni̱ka̱j ñu'unj sô' riñan nej stadû 'na̱' Italia,

2ni̱ 'ì ruhuâ sô' ni̱ dagahuin sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj daran' nej dugui' sô, ni̱ ûta guruguñu'unj sô' daran' nej guiì gànìki màn ruhuâ yuman' dânj, ni̱ daran' diû a'min sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

3Ni̱ nda hue'ê chre gini'in sô' ganikïn' ngo̱ si-ángel Ma̱'an Ña'anj an ñan nne sô', da'nga' 'ngo̱ aga' huà'nḯnj ne' nìin, ni̱ gata gu̱nïn sô': —Cornelio.

4Ni̱ ûta hue'ê gini'hiaj sô' ni̱ nu̱n yu'hui' ruhuâ sô', ni̱ gataj sô': —Ahuîn' rà'aj Señor. Ni̱ gataj ángel dânj gu̱nïn sô': —Nej nuguan' gachín' riñan Ma̱'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ni̱ daran' nej sa ga'hui' ra'a nej guiì ga̱ni̱ki ni̱ gu̱nu̱kuij nda ñan nne Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nej dânj gi'hiaj si ga̱na̱nun ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej sà' gi'hiâ'.

5Hia̱j ni̱ gà'nïnj sò' ga'anj nej sí màn riñan' dânj ruhuâ yuman' snà'anj Jope, dadin' hiuj dânj nne 'ngo̱ sí gù'nàj Simón ni̱ a'ngô siyu̱gui sij huin Pedro ni̱ gàkïnj ga'na' sij.

6Ni̱ nne sij dukuâ Simón sí nagi'hiaj ni̱na̱j nnïnj yuku, ni̱ dukuâ sí nânj nne nìchrùn' du'hua nne ña̱'a̱nj; ni̱ sí dânj ga̱ta̱j nùnj huin si gi̱'hiá'.

7Ni̱ nga ga'anj ángel ga'min ngà Cornelio, ni̱ gakḩn sô' ga'na' huìj si-musû sô' ni̱ 'ngo̱ stadû ûta hue'ê dagahuin riñan sô' ni̱ huê danj na̱nj ni̱ka̱j chre̱j sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an;

8ni̱ nda hue'ê chre gananîn sô' daran'anj riñan nej sí nânj ni̱ ne' rùkù ni̱ ga'nḩn sô' ga'anj nej sij yuman' snà'ànj Jope.

9A'ngô gui dânj, ni̱ nga nïn' aché nej sí nânj huaj gùchì' nej sô' ñan nngaj yuman' snà'ànj Jope, ni̱ da'nga 'ngo̱ aga' yùhuìj i gahui Pedro ga'anj sô' yichrá hue'e guendâ ga̱'mi̱n sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

10Gayi'ij ni̱ ganachinj yi'naa riki sô', ni̱ ganîn ruhuâ sô' ya̱ sô'; sani̱ hia̱j huin yu̱gui nihia ya̱ sô', ni̱ orâ chre ni̱ ganîn Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ rasu̱un riñan sô';

11ni̱ gini'in sô' si ganayî'nïnj yàtà'a, ni̱ dàj rûn' hua 'ngo̱ atsîj manta xi hua rasu̱n dânj ni̱ ginin ga'naj riñan sô'; ni̱ ànùmin nne'e nej ga̱'anj sikûj atsîj manta xi dânj ni̱ nìkoj yàtà'a;

12ni̱ ruhuâ atsîj manta xi dânj mân gà'ì yì'nïn' nej yuku ki̱j nnùn ga'ânj dakó màn riñan hio'ó ni̱ màn nej yì'nïn' nej yukuáa ni̱ màn nej yì'nïn' nej yataj aché yàtà'a.

13Ni̱ gunïn sô' ga'min 'ngo̱ sa ga'min nda ne' yàtà'a ni̱ gata gunïn sô': —Ga̱na̱chi sò' ni̱ dagahuî' nej yuku dan ni̱ ya̱ raj Pedro.

14Hiô' ni̱ gataj Pedro: —Si̱ ga'hue yàj nej sa dugu̱'na hua dan man Señor; dadin' nitaj àmàn yaj nneè nej yuku ki̱j hua dan man Señor.

15Ni̱ gunïn ñûn sô' ga'min sa ga'min nda ne' yàtà'a ni̱ gata: —Sa nagi'hiaj sà' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si̱ gataj' si sa du̱guna huaa ni̱ sa ki̱j huaa huin mánj.

16Ni̱ huê dànanj gahuin nda huà'nïnj; da' ñùn ni̱ da' ñùn ni̱ ganahui manta xi dânj ga'an ne' yàtà'a.

17Nga nïn' nadigi'ñûn Pedro nikïn' sô' nùnj huin si ga̱ta̱j sa ganîn Ma̱'an Ña'anj an riñan sô', huê danj ni̱ gà' guchi' nej sí ga'nḩn Cornelio huaj ñan nne sô', ni̱ gachín na'anj nej sí dânj nej guiì dànè' nne dukuâ Simón, ni̱ guchi' nej sô' riñan rahue' dânj.

18Ni̱ ga'min nej sô' ni̱ gachín na'anj nej sô' si hue' dânj nne sí gù'nàj Simón ni̱ huê sí dânj gù'nàj Pedro.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Ni̱ nga nikïn' Pedro nadigi'ñûn sô' nùnj huin si ga̱ta̱j sa ganî̱n Ma̱'an Ña'anj an riñan sô', huê dan ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo gu̱nïn sô': —Hiuj dan nikïn' huà'nì̱nj síi ni̱ nana'hui' nej sij sò' na̱nj ánj.

20Gànàyùmàn sò' ni̱ ga̱na̱ni̱nj ga̱'a̱nj', ni̱ si̱ gurugui' chì' ruhuâ' ga̱'a̱nj ngà nej sij mánj, dadin' ñùnj ga'nḯn huaj nej sij riñan' na̱nj ánj.

21Hiô' ni̱ gananinj Pedro, ni̱ ga'anj sô' ñan ni̱kï̱n' nej sí ga'nḯn Cornelio huaj nànà'huì' sô', ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej sí dânj: —Ñùnj huin sí nana'hui' nej suj. Nùnj huin saj ni̱ ga'na' nànà'huì' nej suj ñùnj rà'aj.

22Ni̱ gataj nej sí dânj: —Cornelio sí kapitán ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej stâdu, huin 'ngo̱ sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ dagahuin sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ daran' nej sí judío ga'min hue'ê rayi'î sô', ni̱ ganahuin ra̱'a sô' 'ngo̱ nuguan'an gi'hiaj 'ngo̱ ángel, ni̱ gataj ángel dânj si gàkì̱nj sô' ga̱'na̱' dukuâ sô' dadin' hua̱ nuguan' ga̱na̱ni̱n' riñan sô'.

23Hiô' ni̱ gakḯn sô' gatûj nej sí dânj ruhuâ dukuâ sô' ni̱ gunâj nej sí dânj ñan' dânj ñan nne sô', ni̱ a'ngô gui dânj, ni̱ ganachi nej sij, ni̱ ga'anj nej sij; ni̱ huê danj na̱nj ga'anj da̱'a̱j nej dinî̱nt màn yuman' snà'ànj Jope ngà sij.

24Ni̱ a'ngô gui dânj ni̱ guchi' nej sij ruhuâ yuman' Sesarea. Ni̱ nne Cornelio ana'huìj sô' Pedro, ni̱ gakḯn sô' ga'na' daran' nej dugui' sô', ni̱ a'ngô' nej sí ûta hue'ê nikaj dugui' ngà sô'.

25Ni̱ nga guchi' Pedro ñan nne dukuâ Cornelio, ni̱ gahui sô' guendâ ga̱na̱huin ra̱'a sô' Pedro, ni̱ ganikïn' rúdàkòj sô' riñan Pedro ni̱ ginûn ña̱'a̱nj sô' Pedro.

26Sani̱ ganachi nikaj Pedro Cornelio, ni̱ gataj sô': —Gànàyùmàn sò', dadin' guiì huín na̱nj ánj.

27Ni̱ ga'min sô' ngà Cornelio, ni̱ gakḯn Cornelio ni̱ gatûj sô' ruhuâ dukuâ Cornelio, ni̱ gini'in sô' si ûta gà'ì nej guiì nara'hui' hiuj dânj.

28Ni̱ gataj Pedro: —Gà' ni'in nej suj si ûta ha̱i̱ huaj si gi̱nikaj dugui' 'ngo̱ sí judío ni̱ ha̱i̱ huaj si ga̱'a̱nj sô' dukuâ 'ngo̱ sí nàsìnùnj un, sani̱ gidigân Ma̱'an Ña'anj an ñùnj si si̱ gi'hia dànanj ni̱ si̱ gatâ si sí kï̱j huaa huin nej sí nàsìnùnj un mánj;

29Sani̱ nga guchi' nuguan'an si gakḯn' gà'nàj ni̱ nun ga̱'mi̱n chì' nìkó mánj. Hiô' ni̱ achín sna'ân sò': Ni̱ ahuin ràyì'ì huin gakḯn' ga'ná rà'aj.

30Hiô' ni̱ gataj Cornelio: —Gà' gachîn ga'ânj gui nné hua gìnìnè ni̱ 'ngo̱ aga' huà'nì̱nj in nné ruhuâ dukuá, ni̱ nné ga'mînj ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gini'ín ganikïn' 'ngo̱ sí dânj riñânj ni̱ nda ran chre hua sigan' sô'.

31Ni̱ gataj sô': "Cornelio, gà' gunïn Ma̱'an Ña'anj an nej nuguan' gachín' riñanj, ni̱ gananun ruhuaj ni'in nej sa ga'hui' riñan nej guiì ran' àko.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Gà'nǐnj sò' ga'anj nej sí màn riñan', ruhuâ yuman' snà'ànj Jope, nị gàkǐnj nej sô' gạ'nạ' Simón sí gù'nàj Pedro, dadin' nne sô' dukuâ sí gù'nàj Simón, sí nagi'hiaj nịnạj nnïnj, nị nìchrùn' du'hua nne ñạ'ạnj nne dukuâ sô'."

33Huê danj nị nda nanè chre ga'nïn guchi' gàkǐnj nej sij gạ'nạ' dukuá; nị dùgùnàj gi'hiâ' ga'na'. Hiạj nị màn chrẹ' daran' nej ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an, guendâ gụnïn nej ñûnj daran' nej nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an gạ'mịn' riñan nej ñûnj.

34Hiô' nị gayi'ì Pedro, nị gataj sô': —Yàngà' nị garânj da'nga ruhuâj si Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si gi'hiaj nịnïnj nej guiì riñanj dadin' gụñạn huin daran' ninj riñanj nạnj ánj,

35dadin' huin nìhià' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in daran' nej guiì màn daran' nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi, nej guiì dagahuin riñanj nị nej guiì gi'hiaj sa nịkạa riñan Mạ'an.

36Ga'nḗn Mạ'an Ña'anj an ga'na' si-nùguàn'anj riñan nej da'ní Israel, nị ganataj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì nị gạhuin dïn'ïnj ruhuâ ninj rayi'î Mạ'an Jesucristo; nị huej huin Mạ'an Señor nịkạj sụn riñan daran' ninj.

37Nị gà' gunïn nej suj si gaya'nǐn nuguan' nânj da' huạ nǐn' gàchrà' riñan hio'ó Judea, nị gayị'ij àsìj Galilea, ne' rùkù nga gisîj ga'min Juan Bautista si huạ nịñạn si da'hui nej guiì gàtà' nne ninj:

38Gà' ni'in nej suj dàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà Mạ'an Jesús 'nạ' yuman' snà'ànj Nazaret, dadin' ga'huij Mạ'an Espíritu Santo riñan Mạ'an Jesús, nị nagi'hiaj nùkua Mạ'an Jesús 'nạ' yuman' snà'ànj Nazaret, nị gaché nun Mạ'an Jesús nị gi'hia sa sà'a nị gi'hia si gạnạhuin daran' nej guiì giran' sạñụn gi'hiaj sa nàsà'a, dadin' nne Mạ'an Ña'anj an ngà Mạ'an' Jesús.

39Nị gini'in nej ñûnj daran' sa gi'hiaj Mạ'an Jesús nǐn' gàchrà' riñan hio'ó Judea nị dàj gi'hia ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén; nị huê Mạ'an huin sa dagahui' nej sij nị godoko' nej sij riñan rugutsìi.

40Nị gachîn huà'nǐnj gui nị ganachi nikaj Mạ'an Ña'anj an Mạ'an Jesús siganî̂nj nej nîman, nị gini'in nej ñûnj Mạ'an Jesús;

41sanị nun gịnị'in daran' nej guiì yùmàn'an Mạ'an Jesús mánj, man nej ñûnj ya nị go'o nngaj huin sa ganagui Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia si gịnị'in nej ñûnj si gana'nî̂nj Mạ'an Jesús siganî̂nj nej nîman.

42Nị Mạ'an Jesús ga'nïn' suun si gànàtà' nej ñûnj rayi'ij riñan da' huạ nǐn' gàchrà' nej yuman'an, nị gànàtà' nej ñûnj si riñan Mạ'an huin sa ga'hui' Mạ'an Ña'anj an suun si gạhuin guesì riñan nej guiì huạ nì'nà'a nị gịnikaj sụn Mạ'an riñan nej nîman.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

43Nị huê rayi'î Mạ'an Jesús huin sa ga'min daran' nej sô' gataj dàj gạhuin, nị gataj nej sô' si daran' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nị gạ'hue gịnika nimân nìko rayi'î nej si-gạkïn' ninj.

44Nga nỉn' ga'min Pedro nej nuguan' nânj, nị gininj Mạ'an Espíritu Santo ga'naj riñan daran' nej guiì màn gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

45Nị ûta gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sí huạ yìtĩnj ruhuâ guendâ gạ'nẹ' nej sij nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej sij nga gini'in nej sô' si gininj Mạ'an Espíritu Santo riñan nej sí nàsìnùnj un.

46Dadin' gunïn nej sij si ga'min nej sô' a'ngô nuguan'an, nị ga'min hue'ê nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an.

47Hiô' nị nanikàj Pedro nị gataj sô': —Gạ'hue gạtạj 'ngọ síi sisị sị ga'hue gàtà' nne nej sí nânj ruhuâ nnee nga gà' ganahuin rạ'a nej sij Mạ'an Espíritu Santo dàj rûn' gata' nne nê' ngà Mạ'an Espíritu Santo nạnj nî'.

48Nị ga'nïn' sụn Pedro si gàtà' nne nej sij ngà siyụgui Mạ'an Jesús. Hiô' nị gachín ni'hiaj nej sij riñan Pedro si gạne sô' gà'ì doj nej gui ngà nej sij hiuj dânj.

Hechos 11

1Nị gunïn daran' nej dinî̂nt màn riñan hio'ó Judea ngà nej sô' ga'anj gịdigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, si ganahuin rạ'a nej sí nàsìnùnj un si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

2Nị nga ga'anj Pedro yuman' snà'ànj Jerusalén, nị gunïn' nej yì'nỉn' nej sí huạ yìtĩnj ruhuâ si gìyì'nè' dọj raạ nneè nà'àj ngà sô',

3nị gataj nej sô': —Nùnj huin saj nị gatûj' ruhuâ dukuâ nej sí nitaj si giyi'ne' dọj raạ nneè nà'àj, nị ya' ngà nej sô' rà'aj.

4Hiô nị gayi'ì Pedro nị ganata' sô' da' nìkò' dugui' nej sa gahuin hiuj dânj, nị gataj sô':

5—Si nné a'mînj ngà Mạ'an Ña'anj an ruhuâ yuman' snà'ànj Jope, nị gini'ín ganî̂n Mạ'an Ña'anj an 'ngọ rasụun riñânj; nị huaj dàj rûn' hua 'ngọ atsîj manta xi nị ginin ga'naj, nị ànumin nej gạ'anj sikûj atsîj manta dan nị ginin ga'naj yàtà'a nị guyumanj riñânj.

6Nị nga gini'hiâ dàj hua sa màn ruhuâ atsîj manta xi dânj, nị gini'ín si màn nej yuku nnùn gạ'ânj ra'a, nej yuku aché riñan hio'óo, nị màn nej yuku hụe, nị màn nej yuku aka riki riñan hio'óo, nị màn nej yataj aché yàtà'a ruhuâ manta xi dânj.

7Nị gunḯn ga'min 'ngọ sa ga'min nị gata gunḯn: “Nàyùmàn sò' nị dagahuî' nej yuku dan nị yạ' raj.”

8Nị gatâ gụnïn: “Sị ga'hue yàj man Señor; dadin' nitaj àmàn gatûj nneè nej yuku kịj hua dan ruhuâ du'huá mánj.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Huê danj nı̱ ga'min ñûn Mạ'an sa ga'min nda ne' yàtà'a nı̱ gata gunḗn: “Nej sa gà' ganahuin sà' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nı̱ sı̱ gataj' si huạ nạnj huạ kïj man mánj.”10Nı̱ nda huà'nḹnj ginin ga'naj riñânj, huê danj nı̱ nanikàj ñunj na'anj yàtà'a.

11Nı̱ ga'nḗn nej sij nda yuman' Sesarea ga'na' huà'nḹnj nej sí dânj nı̱ guyumân nej sô' ñan nné.

12Nı̱ gataj Mạ'an Espíritu Santo gunḗn sisı̱ sı̱ gurugui' chì' ruhuâj guendâ gà'àn nga nej sô'. Huê danj nạnj ga'anj nej gạ'ânj nej dinî̂nt nânj ngàj, nı̱ gatûj nej ñûnj dukuâ 'ngọ sí dânj,

13nı̱ ganata' sô' gunïn nej ñûnj si gini'in sô' guchi' 'ngọ ángel dukuâ sô', nı̱ gataj ángel dânj gụnïn sô': Gà'nḹnj gạ'ạnj nej sí màn riñan' ruhuâ yuman' snà'ànj Jope, nı̱ gàkḹnj' ga'na' Simón, sí gù'nàj Pedro;

14nı̱ sí dânj gànàtà' nej nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n', nı̱ huê danj nạnj gạnạnı̱n daran' nej guiì màn ruhuâ dukuâ'.

15Nı̱ nga gayi'ìj ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej sô', nı̱ gininj Mạ'an Espíritu Santo ga'naj riñan nej sô', dàj rûn' ginin ga'naj riñan nê' àsìj sinı̱ïn.

16Hiô' nı̱ gananun ruhuâj dàj gataj Mạ'an Señor, nga ga'min nı̱ gata: “Nı̱ duguata' nne Juan ruhuâ nnee nej suj, sanı̱ huê danj nạnj gàtà' nne nej suj gı̱'hiaj Mạ'an Espíritu Santo.”17Nı̱ huê danj nạnj ga'hui' Mạ'an Ña'anj an, Espíritu Santo riñan nej sij dàj rûn' girikij riñan nê' guendâ guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an Señor Jesús, hiô' nı̱ ahuin si huín si gạran' ñu'un si-sụn Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

18Hiô' nı̱ nga gunïn nej sij nej nuguan' nânj, nı̱ dḗn gane du'hua nej sij, nı̱ ga'min hue'ê nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gataj nej sij: —Hiô' nı̱ huê danj nạnj garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an si gànànìkàj ruhuâ nej sí nàsìnùnj un nı̱ ganahuin nì'nà' nej sô' nga nạnj huaj re'.

19Ne' rùkù nga gahui' Esteban, nı̱ gata rùhuà nej sí dânj daran' nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Jesús nı̱ gaya'nḹn nej sô' ga'anj nej sô', nı̱ gachîn nej sô' nda riñan hio'ó Fenicia, riñan hio'ó Chipre, nı̱ riñan hio'ó Antioquía, nı̱ nitaj riñan a'ngô nej guiì ga'min nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dadin' man riñan nej sí judío ga'min nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

20Sanı̱ màn dạ'ạj nej sí 'nạ' riñan hio'ó Chipre ngà riñan hio'ó Sirene siganî̂nj nej sij, nı̱ nej sí nânj nı̱ nga gatûj nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Antioquía, nı̱ ga'min nej sô' nı̱ gananî̂n nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Señor Jesús riñan nej sí a'min nânj griego.

21Nı̱ guruguñu'unj Mạ'an Señor nej sô', nı̱ guyumân ruhuâ ûta gà'ì nej guiì nı̱ ganadunâ ninj mạ'an ninj nı̱ ginikò' ninj rukû Mạ'an Señor.

22Nı̱ gunïn nej dinî̂nt nne ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén dàj gahuin yuman' snà'ànj Antioquía; nı̱ ga'nḗn nej sô' ga'anj gı̱ni'hiaj Bernabé guendâ gı̱nı̱'in sô' dàj gahuin hiuj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Nị nga guchi' sô', nị gini'in sô' dàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sunuj u ngà nej sí nânj, nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô' nị duna'nga sô' riñan nej sí nânj nị gataj sô' si hue'ê dạgahuin sí dânj riñan Mạ'an Señor.

24Dadin' Bernabé huin 'ngọ sí sà'aj, nị nda nìchra chre nun Mạ'an Espíritu Santo ruhuâ nimân sô' nị ûta nìko guyumân ruhuâ sô'. Nị ûta gà'ì nej guiì nanikò' rukû Mạ'an Señor nga ga'min sô'.

25Nị ne' rùkù nị ga'anj nànà'huì' Bernabé nda ruhuâ yuman' Tarso Saulo; nị ganari' sô' nị nịkạj sô' ga'na' sô' yuman' Antioquía.

26Nị 'ngọ gè hio'o gane nej sij ngà nej sô' nìkò' rukû Ma'an Cristo màn yuman' snà'ànj nânj guendâ gidigân nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan ûta gà'ì nej guiì; nị nej sí ga'na' gahuin chrụn riñan nej sij nị dugû'nàj nej guiì màn hiuj dânj cristiano nị yuman' snà'ànj nânj huin ñan ga'nga sịnịn nuguan' cristiano.

27Nej gui dânj nị ga'na' 'ngọ nej sô' gataj dàj gạhuin nị 'nạ' nej sô' yuman' snà'ànj Jerusalén nị guyumân nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Antioquía.

28Nị ganayumàn 'ngọ sô', gù'nàj Agabo, nị ga'min sô' gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo nị garânj da'nga' ruhuâ sô' si gùyùmàn 'ngọ yi'na xi da' huạ nỉn' gàchrà' riñan hio'ó dânj, nị guyumân yi'na dânj nga gane Claudio gahuin sô' rey.

29Hiô' nị guchi' nej sô' 'nạ' gạhuin chrụn màn Antioquía 'ngọ du'hua, si gụrụgûñu'unj nej sô' dàj nìko mạ'an huaj riñan nej sô' rukû nej dinî̂nt màn riñan hio'ó Judea;

30nị dàj rûn' guchi' nej sô' 'ngọ du'hua, nị huê danj ganachi nikaj nej sô' ofrenda nị ga'hui' nej sô' ginikaj Bernabé ngà Saulo nị ga'anj nàgà'huì' nguèj sô' ra'a nej dinî̂nt huin ñạn riñan nuhuî nne riñan hio'ó Judea.

Hechos 12

1Nị huê gè diû dânj gida'a rey Herodes dạ'ạj nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús guendâ dụgua'ì sô' nej sí dânj.

2Nị dagahui' rey Herodes Jacobo huin dinḩn Juan ngà yîti.

3Nị gini'in sô' si gahuin nìhià' ruhuâ nej judío guendâ dagahui' sô' Jacobo, huê danj nị gida'a sô' Pedro. Nị nej gui yâ nej sij rachrún nitaj si 'nịnj chru dunu'man'an huin nej gui dânj.

4Nị gida'a sô' Pedro, nị gachrîj sô' dukuâ ga'a, nị ganachrîj sô' Pedro ra'a gạ'ânj yi'nïn' nej stâdu guendâ dugumîn nej sô' Pedro, nị gạ'ânj síi huin da' yi'nïn' dânj; nị ganî̂n ruhuâ sô' gịrị sô' dukuâ ga'a Pedro nga gachîn gi'ñanj pascua.

5Nị màn nej stâdu dugumîn nej sô' Pedro nga nne sô' dukuâ ga'a; nị nitaj àmàn giyichin' ruhuâ nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús guendâ gàchìnj ni'hiaj nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î Pedro.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Ni̱ nga huaj gi̱ri̱ Herodes Pedro ruhuâ dukuâ ga'a, ni̱ si̱ atoj Pedro nngaj sô' ñan' dânj da̱ni̱n huìj stâdu, ni̱ ànumin huìj aga' kadena sô' nngaj sô', ni̱ màn nej stâdu ne' ye̱' dukuâ ga'a dugumîn nej sô'.

7Ni̱ ganikïn' 'ngo̱ si-ángel Ma̱'an Señor riñan sô', ni̱ nda giràn chre ruhuâ dukuâ ga' dânj gi'hiaj ángel; ni̱ dusiki' ángel dânj yiru̱kua̱ sô', ni̱ gana'nî̱nj ñanj sô' ni̱ gata gu̱nïn sô': —Ûta hio ga̱na̱chi sò' ánj. Ni̱ orâ chre ni̱ gininj nguèj kadena ànùmin ra'a sô'.

8Ni̱ gataj ángel dânj gu̱nïn sô': —Gu̱nu̱mi̱n ran' gatïn' ni̱ ga̱na̱chri̱' dakánt. Ni̱ huê danj gi'hiaj sô'. Ni̱ gataj ángel dânj gu̱nïn sô': —Du̱ri'ñanj' retoo yichrá' ni̱ gi̱nikô' rukú.

9Ni̱ gahui ángel dânj ne' ye̱'e, ni̱ nìkò' sij rukû ángel dânj huaj sij; sani̱ nun ga̱nï̱n ruhuâ sij si sa yàngà'a huin sa gi'hiaj ángel dânj ngà sij, dadin' ganî̱n ruhuâ sij si man si ganïnj riñan sij.

10Ni̱ gachîn nguèj sij ñan màn 'ngo̱ yi'nïn' nej stâdu ni̱ gachîn 'nguèj sij ñan màn huìj yi'nïn' nej stâdu, ni̱ guchi' nguèj sij ñan nu̱n rahue' a̱ga' ñan gatûj nej guiì ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, ni̱ ganayî'ni̱nj ma̱'an riñan rahue' dânj; ni̱ gahui nguèj sij ruhuâ yuman' snà'ànj dânj ni̱ gachîn nguèj sij ané chrej gàchrà'a, huê danj ni̱ guxunj ángel ma̱'an riñan sij.

11Huê danj ni̱, ganahuin sìkà' ruhuâ Pedro, ni̱ gataj sô' gu̱nïn ma̱'an sô': —Hia̱j ni̱ garânj da'nga' ruhuâj si yàngà' hia ni̱ Ma̱'an Señor ga'nî́n si-ángel ga'na' riñânj, ni̱ gi'hia si gananinj riñan Herodes, ni̱ huê danj na̱nj gananînj riñan daran' nej sí judío dadin' ànà'huìj nej sij gi̱da'a nej sij ñùnj.

12Ni̱ nga garânj da'nga ruhuâ sij dàj giran' sij, huê danj ni̱ ga'anj sij dukuâ María siyànà huin nni Juan, sí dugû'nàj nej sij Marcos, ni̱ ûta gà'ì nej dinî̱nt mân chre̱' hiuj dânj ni̱ màn nej sô' gachín nì'hiaj nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

13Ni̱ nga guchi' Pedro ñan nne dukuâ María ni̱ gita ra'a sij riñan rahue' nu̱n si̱ni̱n ne' ye̱'e, ni̱ gahui 'ngo̱ siyànà gù'nàj Rode dadin' nne ñan màn nej dinî̱nt gachín nì'hiaj nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga'anj gu̱nïn ahuin sí gita ra'a riñan hue'e.

14Ni̱ nga ganani'in, si Pedro huin sa ga'min, ni̱ guendâ ûta ganahuin nìhià' ruhuâj ni̱ nun ga̱na̱'nïn riñan rahue' dânj, ni̱ gunan ga'an ni̱ gatu ruhuâ hue' ñan màn nej dinî̱nt, ni̱ ganataj gu̱nïn nej sô' si ni̱ki̱n' Pedro ne' ye̱' hue' dânj.

15Sani̱ gataj daran' nej sô': —Si sinún' na̱nj ánj. Sani̱ gataj siyànà dânj si yàngà' hia huin sa gunïn. Hiô' ni̱ gataj nej sô': —Si-ángel sij huin.

16Sani̱ dànanj ûta dugu'nïn' Pedro gita ra'a sô' riñan rahue'e; ni̱ nga gana'nî̱nj nej sij riñan rahue' dânj ni̱ gana'in nej sij si yàngà' hia ni̱ huê Pedro huin, ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâ nej sij.

17Sani̱ gi'hiaj Pedro si dî́n ga̱ne du'hua nej sij, ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ganata' sô' dàj gi'hiaj Ma̱'an Señor nga girij ruhuâ dukuâ ga'a sô'. Ni̱ ga'nïn' su̱n sô': —Ga̱'a̱nj nej suj ni̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gànàtà' nej suj gunïn Jacobo dàj gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngàj ni̱ huê danj na̱nj gànàtà' nej suj gunïn a'ngô nej dinî̂nt. Ni̱ gahui sô' ni̱ ga'anj sô' a'ngô lugâ.

18Ni̱ nga gahuin ne' gu̱ni'ñanj an, ni̱ ûta gaguâj nej stâdu ni̱ ûta ga'min nej sô' dadin' nun gi̱ni̱'in nej sô' dànè' ga'anj Pedro ni̱ gataj nej sô': Nùnj huin si gahuin rayi'î Pedro gà' únj.

19Ni̱ ga'nïn' su̱n Herodes si ûta nànà'huì' nej stâdu Pedro, sani̱ nun gànàrì' nej sô'. Huê danj ni̱ guta' sô' gakï̱n'ïn yichrá nej stâdu. Ni̱ giyi'nïn' suun huê danj ni̱ dagahui' nej sij nej stadû ganikïn' dugumîn riñan dukuâ ga'a. Ne' rùkù ni̱ gahui Herodes riñan hio'ó judea ni̱ ga'anj ga̱ne sô' riñan hio'ó Sesarea.

20Ni̱ ûta na'an ruhuâ Herodes ni'in sô' nej guiì màn yuman' Tiro ngà yuman' Sidón; sani̱ ga'min gu̱ña̱n nej sí ni̱kï̱n' riñan nguèj yuman' dânj ni̱ ga'na nej sô' riñan Blasto sí ni̱kï̱n' riñan Herodes ni̱ gininj hue'ê si-nùguàn' nej sô' riñan sí nânj, ni̱ gachín nì'hiaj nej sij riñan sí nânj si ga̱'mi̱n sô' ngà rey dadin' hua̱ ruhuâ nej sij ga̱na̱'mi̱n nej sij ngà rey ni̱ si̱ gimân gu̱nï̱n' nej sij gà', dadin' riñan do'ó rey dânj gahui nej sa yâ nej guiì màn nguèj yuman' dânj.

21Ni̱ guyumân 'ngo̱ gui ganî̂n rey Herodes si gànàrì' dugui' nej sij, ni̱ gananun rey dânj 'ngo̱ atsîj nu̱n nej rey, ni̱ ga'anj ga̱ne sô' riñan chrun yilâ ni̱kï̱n' ñan gi'hiaj hia sô' nej nugua'an ni̱ gayi'ì sô' ni̱ ga'min sô' riñan nej guiì nara'hui' hiuj dânj.

22Ni̱ gayi'ì nej guiì màn hiuj dânj ni̱ ga'min nùkuaj ninj ni̱ gataj ninj: —Dàj rûn' hua̱ si-nànè ña'anj an hua nuguan' ga'min' ni̱ nitaj si ga'min' dàj rûn' ga'min nej síi mánj.

23Sani̱ garânj yina sij si ña'anj an huin sij huê danj ni̱ orâ chre ni̱ guduran' yi'ì 'ngo̱ si-ángel Ma̱'an Señor sij; ni̱ gayi̱'ij ni̱ ga'nan' sij ni̱ gachra yilúu sij huê danj ni̱ gahui' sij.

24Sani̱ dànanj dugu'nïn' nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús gananî̂n nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Señor ni̱ gahuin gà'ì nej guiì ginikò' rukû Ma̱'an Señor.

25Ni̱ nga gisîj gananî̂n Bernabé ngà Saulo si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gananikàj nguèj sô' ga'na' nguèj sô' Jerusalén, ni̱ 'na̱' Juan ngà nguèj sô', sí dugû'nàj nej sij Marcos.

Hechos 13

1Ni̱ nne Bernabé ruhuâ si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne yuman' snà'ànj Antioquía, ni̱ huê danj na̱nj nne Simón sí gù'nàj sí maru̱u, Lucio sí 'na̱' riñan hio'ó Sirene, Manaén sí gachij ngà Herodes, Saulo. Daran' nej sô' nânj huin sí gataj dàj ga̱huin ni̱ huê danj na̱nj gidigân nej sij siganî̂nj nej dinî̂nt màn Antioquía.

2Màn nej sij ni̱ nnùn ña̱'a̱nj nej sij riñan Ma'an Ña'anj an, ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j nùgui nej sij, ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo gunïn nej sij: —Gi̱'hiaj ni̱ni̱n nej suj Bernabé ngà Saulo guendâ gi'hiaj sun nguèj sô' sun gà' hua̱ yu̱gui gà'huìj ra'a nguèj sô' na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Hiô' ni̱ dugu'nïn' nej sij ga gi̱ni̱ne̱j nej sij ni̱ màn nej sij ga'min nej sij ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guta' nej sij ra'a nej sij ahui nguèj sô', ni̱ ga'nḿn nej sij ga'anj nguèj sô'.

4Hiô' ni̱ ga'nḿn Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ga'anj nguèj sij yuman' gù'nàj Seleucia, ni̱ hiuj dânj gida'a nguèj sij barku ni̱ guchi' nguèj sij yuman' gù'nàj Chipre.

5Ni̱ guchi' nguèj sij yuman' gù'nàj Salamina, ni̱ ganata' nguèj sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sí judío. Ni̱ nne Juan ngà nej sij ni̱ huin sô' 'ngo̱ sí guruguñu'unj nej sij.

6Ni̱ gachîn nej sij riñan hio'ó nu̱n ruhuâ nne ña̱'a̱nj ni̱ guchi' nej sij yuman' gù'nàj Pafos, ni̱ ganari' nej sij 'ngo̱ sí stu'huaj a ni̱ chru̱n sô' ganakaj sô' da'nga'a, ni̱ taj sô' si huin sô' 'ngo̱ sí ganata' dàj ga̱huin, ni̱ judío huin sô', ni̱ gù'nàj sô' Barjesús,

7ni̱ nne sí nânj ngà gobernador gù'nàj Sergio Paulo ni̱ ûta sà' garânj da'nga' ruhuâ sô'. Ni̱ gakḿn sí nânj, Bernabé ngà Saulo, ni̱ hua̱ ruhuâ sô' gu̱nïn sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

8Sani̱ na'huej ruhuâ Elimas si gùyùmàn ruhuâ sij ni'in sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an (dadin' Elimas ruhuaj ga̱ta sí stu'huaj a) ni̱ ûta daga'min sô' si gu̱dunâj gobernador si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

9Saulo, ni̱ huê sô' huin sí gù'nàj Pablo, ni̱ nda nìchra chre ruhuâ nimân sô' nun Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ûta sà' gini'hiaj sô' riñan sí nânj.

10Ni̱ gataj sô': —Nda nìchra chre mân nej sa digañu'unj un ruhuâ nimânt, ni̱ ûta mân sa a'nan'an ruhuâ nimânt, da'ní sa nàsà'a huîn', ni̱ unïn' ngà daran' sa ni̱ka̱a. Àmàn duyi'chin' si ga̱ran' ñu'unj chrej ni̱ka̱ huin si'hiaj Ma̱'an Ña'anj an rà'aj.

11Hia̱j ni̱ ri̱ki̱ Ma̱'an Ña'anj an kastîgu riñan', ni̱ ga̱huin du̱chrî', ni̱ si̱ gini'în' riñan gui ga̱chin 'ngo̱ diû mánj. Ni̱ orâ chre gahuin ru̱mi̱n' rune ñan sô'; ni̱ nda ru̱mi̱n' chre hua nga gini'hiaj sô'; ni̱ anikàj sô' rukû nej sij nun sô', ni̱ nana'hui' sô' sí gàrà'huè' ra'a sô' ni̱ sí gi̱di̱gân dànè' ga̱che̱ sô'.

12Hiô' ni̱ nga gini'in síchìj gobernador dàj gahuin, ni̱ guyumân ruhuâ sô' ni'in sô' nej yì'nḩn' nuguan' gidigân Ma̱'an Jesús.

13Ni̱ gahui nej dùguì' Pablo ruhuâ yuman' Pafos ni̱ ga'anj nej sij ni̱ guchi' nej sij ñan nngaj yuman' gù'nàj Panfilia; sani̱ guxun Juan ma̱'an sô' riñan nej sij ni̱ nanikàj sô' gana'na' sô' yuman' snà'ànj Jerusalén.

14Sani̱ gachin nej sij, ñan nngaj yuman' Perges, ni̱ guchi' nej sij yuman' Antioquía huin do'ó Pisidia; ni̱ 'ngo̱ gui ganarânj rûhua gatûj nej sij ruhuâ hue' nuhuî nne hiuj dânj ni̱ ga'anj gane nej sij.

15Ni̱ ne' rùkù nga gisîj gahia nej sí ni̱ki̱n' riñan nuhuî nne hiuj dânj si-ley Ma̱'an Ña'anj an ngà ñanj gachrûn nej sô' gataj dàj ga̱huin, ni̱ gataj nej sô': —Di̱nḩnj, si ni̱ka̱j nej suj 'ngo̱ nuguan'an gà'huì' nej suj riñan nej guiì yùmàn'an, ni̱ ga̱'mi̱n nej suj di̱nḩnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Hiô' nị ganayumàn Pablo, nị dugunûn ra'a sô' si dḭ́n gạne du'hua nej guiì, nị gataj sô': —Nej suj nej sí 'nạ' Israel, nị nej suj nnùn ñạ'ạnj riñan Mạ'an Ña'anj an nị nej suj dagahuin riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gụnïn nej suj.

17Ña'anj nịkạj sụn riñan yuman' Israel ganagui rej nê', nị gahuin nùkuaj yuman' dânj gi'hiaj Mạ'an, dadin' gahuin nej sô' sí 'na' a'ngô yuman'an nga gane nej sô' riñan hio'ó Egipto, nị ngà si-guesâ Mạ'an Ña'anj an girij nej sô' ruhuâ yuman' dânj.

18Nị huìj xia hio'o gunùkuaj Mạ'an Ña'anj an gane ngà nej sij riñan hio'ó nàkòo;

19Nị dunahuij Mạ'an Ña'anj an chịj país màn riñan hio'ó Kanaán, nị naga'huij do'ó nej sí dânj ra'a nej sij.

20Ne' rùkù, nị ginikaj sụn nej guesì da'nga 'ngọ si gạ'anj sientu tá huij xia chị' hio'o, nda diû gane sachij Samuel sô' ganata' dàj gahuin.

21Ne' rùkù nị gachín nej sij rey, nị ga'hui' Mạ'an Ña'anj an Saúl da'ní síchìj Cis gahuin rey riñan nej sij, sí nânj 'na' siganĩ̂nj yi'nïn' huin nej dùguì' Benjamín, nị ginikaj sụn sô' huìj xia hio'o riñan nej sij.

22Nị ga'nêj Mạ'an Ña'anj an suun riñan sô', nị naga'huij sun dânj ginikaj sụn David gahuin sô' rey, nị ga'min hue'ej rayi'î sô' nị gata: "Ganari'í David da'ní Isaí, nị gi'hiaj sô' dàj rûn' garan' ruhuâ nimânj, nị gi'hiaj sô' daran' sa garan' ruhuâj."

23Nị gataj Mạ'an Ña'anj an si gạnạchi nika 'ngọ nej da'nin sị'nịn David nị sí nânj gị'hiaj gạnạnịn yuman' Israel, nị dàj rûn' gataj Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj gi'hia dadin' 'ngọ nej da'nin sị'nịn David huin Mạ'an Señor Jesús.

24Nga nĩ̀n' gàchin gàyì'ì Mạ'an Jesús gạnạtaj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ga'na' sịnịn Juan Bautista nị gataj sô' si ñạ'ạn huaj si gànànìkàj ruhuâ nej guiì rayi'î si-gạkïn' ninj nị gàtà' nne ninj.

25Sanị nga huaj gạnạhuij Juan si-sụn sô' nị gataj sô': Ahuin sí huín ruhuâ nej suj rà'aj. "Sê mesías huín mánj; sanị ne' rùkùj 'na' 'ngọ sí dânj nị gà' nitaj guèndàj gìrìj kanj 'nịnj dakó sô'."

26'Nej suj huin da'ní sachij Abraham. Nị nej suj huin sí nàsìnùnj nụn yu'hui' ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an, riñan nej suj 'nạ' nuguan' nânj guendâ gạnạnịn nej suj.

27Dadin' daran' nej sí màn Jerusalén nị nej sí nịkạj sụn riñan si-país nê' nun gạnạnị'in ahuin si huin Mạ'an Jesús, nị daran' nej gui ganarânj rûhua gahia nej sô' ñanj gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin, sanị nun gạrạn da'nga' ruhuâ nej sô' si rayi'î Mạ'an Jesús ga'min nej ñanj dânj, nị rayi'î dan nị ga'nïn' nej sô' suun si dạgahui' nej sij Mạ'an Jesús, nị nun ni'in nej sô' si gà' danj nnunj riñan ñanj si huạ niñạn si gàhuì' Mạ'an Jesús.

28Sanị nun gànàrì' nej sij gà' si 'ngọ gakïn' gi'hiaj Mạ'an Jesús si da'hui gạhuij, sanị dàñùn gachín nì'hiaj nej sij riñan Pilato si dagahui' sô' Mạ'an nùnj si nitaj gakïn'ïn gi'hia.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Ni nga gisîj ganûn daran' nej nuguan'an dàj rûn' gataj nej sí gataj dàj gahuin rayi'î Ma'an Jesús, ni guxun nej sij nneè kú Ma'an riñan rugutsìi, ni ganaduninj nej sij ni ga'anj gàchìn' nej sij Ma'an ñan gachin' nej sij nîman.

30Sani Ma'an Ña'anj an gi'hiaj si gana'nîinj Ma'an Jesús siganîinj nej nîman.

31Ni ûta gà'ì ganikïn' Ma'an Jesús siganîinj nej sô' ga'na' ginikò' rukû Ma'an àsìj Galilea ni ga'anj nej sô' nngaj ñan nngaj yuman' snà'ànj Jerusalén, hiaj ni huê nej sô' huin nej sí gananîin rayi'ij riñan nej guiì yuman'an.

32'Ni huê danj nanj ganata' nej ñûnj nuguan' gi'hiaj ganaanin nej guiì, dàj rûn' hua nuguan' gà' gataj Ma'an Ña'anj an si gà'huij ra'a rej nê',

33gà' gudusîj Ma'an Ña'anj an nuguan' gata, dadin gà' gi'hia si gànà'nîinj Ma'an Jesús siganîinj nej nîman; dàj rûn' taj riñan salmo Kapitulo huìj i: "Sò' huin Da'ní, ni ñùnj gi'hiaj rayi'î dan hua nì'nà'."

34Gà' gataj Ma'an Ña'anj an riñan si-nùguàn'ànj si hua niñan si gànà'nîinj Ma'an Jesús siganîinj nej nîman, ni si gi'hia si giri'hiuj nneè kú Ma'an Jesús ruhuâ ñan gachin' nej sô', ni huê dànanj gata: "Gurugûñu'un ni dagahuín daran' nej nuguan' gatâ gunïn David."

35Ni huê danj taj riñan a'ngô salmo: "Si gudunâj Ma'ân rè' si giri'hiuj nneè kú Ma'an sa dagahuin hue'ê riñan Ma'ân rè' ñan gachin' nej sij nimân mánj."

36Dadin' yàngà' ni David, ni ûta hue'ê gunânj gitsi sô' riñan nej guiì yiñán sô' dàj rûn' ga'nïn' Ma'an Ña'anj an suun riñan sô', sani gahui' sô' ni ga'anj gàchìn' nej sij nneè kú sô' ñan nngaj nej dugui' sô', ni giri'hiuj nneè kú sô'.

37Sani Ma'an sa gana'nîinj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, ni nun giri'hiuj nneè ku mánj.

38Gunïn nej suj nej nuguan' nânj, dinîinj: Si Ma'an Jesús ràyì'ì ganata' nej ñûnj huin Ma'an sa ga'hue ginikaj nimân nìko rayi'î daran' nej si-gakïn' nej suj. Sani ley ganahuin ra'a Moisés ni si ga'hue gi'hia ganaanin nej suj riñan gakïn'ïn mánj.

39Sani nikaj Ma'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gakïn' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Jesús.

40Ga gudadû nej suj ni si ga'na' kastîgu riñan nej suj dàj rûn' gataj nej sô' gataj dàj gahuin àsìj diû riki:

41Ûta ga'min duku nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, sani hiaj ni gahuin ña'anj ruhuâ nej suj, ni gunanj nej suj; dadin' ûta giran' sañun nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni nej guiì nitaj si dagahuin, sani gà' dânj ni si guyumân ruhuâ nej suj, si hua 'ngo sí ganata' gunïn nej suj rayi'î sa gahuin mánj.

42Ni nga gahui Pablo ngà nej sí nikaj dugui' ngà sô' ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sí judío. Ni gachín nì'hiaj nej sí nàsìnùnj un màn hiuj dânj si gànànìkàj Pablo a'ngô tinj gui huin gui ganarânj rûhua ni ga'min ñûn sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan nej sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

43Ni̱ nga ganahuij kulto, ni̱ ginikò' ûta gà'ì nej sí judío ngà nej sí nàsìnùnj un rukû Pablo ngà Bernabé, ni̱ gataj nguèj sô' sisi̱ si̱ gudunâj nej sij guendâ ganikïn' ran nej sij ni̱ gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej sij ni̱ si̱ gini'ñûn nej sij sunuj gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sij.

44Ni̱ nga guyumân ñun a'ngô gui ganarânj rûhua ni̱ ganahuin chre̱' da' hua̱ gè yuman' snà'ànj dânj guendâ gu̱nïn nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

45Sani̱ nga gini'in nej sí judío si ûta gà'ì nej guiì rigìi nara'hui' hiuj, ni̱ ûta gahuin yìkòj ruhuâ nej sô', ni̱ gataj nej sô' si nitaj si hua̱ hue'ê nej nuguan' ga'min Pablo, ni̱ sê nuguan' sà'a huin gataj nej sô' ni̱ ga'min kïj nej sô'.

46Hiô' ni̱ nun ga̱'mi̱n yu'hui' Pablo ngà Bernabé ni̱ gataj nguèj sô': —Yàngà' ni̱ riñan nej suj huin judío huin sa ña̱'a̱n si̱nï̱n ga̱'mi̱n nej ñûnj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an; sani̱ guendâ nun ga̱'hue̱j nej suj ga̱na̱huin ra̱'a nej suj, ni̱ huê danj na̱nj nun ga̱na̱ka̱j guendâ nej suj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an si rayi'î nuguan' dânj ni̱ ga̱'hue ga̱ne nìgànj nej suj, hia̱j ni̱ nànìkàj nej ñûnj ni̱ gà'ànj nej ñûnj riñan nej sí nàsìnùnj un.

47Dadin' huê dànanj giyi'nïn' suun riñan nej ñûnj gi'hiaj Ma̱'an Señor, ni̱ gata: Gi̱'hiaj yu̱guí sò' ni̱ ga̱huîn' sí du̱yi'nga' nuguan' gi̱'hiaj ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej sí nàsìnùnj un, ni̱ sò' ga̱ra̱n sûnj ni̱ gi'hiâ' si gu̱nïn nej sij nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

48Ni̱ nga gunïn nej sí nàsìnùnj un nej nuguan' nânj, ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ni̱ ûta hue'ê ga'min nej sô' rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Señor, ni̱ guyumân ruhuâ daran' nej sí gà' hua̱ yu̱gui guendâ ga̱ne nìgànj nej sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

49Ni̱ duya'nïn nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Señor nïn' gàchrà' riñan hio'ó dânj.

50Sani̱ gachrîj nej sí judío nuguan' hia̱a riki nej siyànà ni̱ka̱j chrej riñan nej guiì ni̱ nej siyànà 'ni̱nj nikò' huaj nûhui, ni̱ gachrîj nej sô' chrej e riki nej sí a'nïn' riñan yuman' snà'ànj dânj, ni̱ gayi'ì nej sô' ni̱ gata rùhuà nej sô' Pablo ngà Bernabé, ni̱ giri nej sô' ne' ye̱' riñan hio'ó ni̱ka̱j su̱n nej sô' nguèj sij.

51Hiô' ni̱, nagunan' nguèj sij hio'ó hia̱j màn riki dakó nguèj sij riñan nej sí dânj, huê danj ni̱ ga'anj nguèj sij yuman' Iconio.

52Ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ga'na' ga̱huin chru̱n nne ruhuâ yuman' snà'ànj Antioquía ni̱ ûta ganahuin nùkuaj nej sô' gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo.

Hechos 14

1Ni̱ gahuin nga guchi' nguèj sij ruhuâ yuman' Iconio ni̱ ga'anj nguèj sij ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sí judío, ni̱ ga'min nguèj sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ûta hue'ê guruguñu'unj Ma̱'an Ña'anj an rukû nguèj sij ni̱ ûta gà'ì nej sí judío guyumân ruhuâ, ni̱ huê danj na̱nj guyumân ruhuâ nej sí a'min nânj griego si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Sanı̱ nej judío nun gùyùmàn ruhuâ ni'in nej nuguan' nânj nı̱ duguachej nej sô' ruhuâ nej sí nàsìnùnj un nı̱ rayi'î dânj nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ gata rùhuà nej sô' nej dinînt nìkò' rukû Mạ'an Jesús.

3Huê danj nı̱ gunâj Pablo ngà Bernabé nı̱ gane nguèj sij ûta gà'ì gui ruhuâ yuman' Iconio, nı̱ ûta nùkuaj ruhuâ nguèj sij ni'in nguèj sij Mạ'an Ña'anj an nı̱ ganata' nguèj sij nuguan' yàngà hia rayi'î Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì. Huê danj nı̱ gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạnạhuin gà'ì nej guiì gi'hiaj nguèj sij nı̱ ûta gà'ì nej sa hue'ê ga gi'hiaj nguèj sij.

4Nı̱ giyi'chra' dạ'ạj nej guiì màn ruhuâ yuman' dânj nı̱ dạ'ạj nı̱nj ganakaj dugui' ngà nej judío nı̱ a'ngô dạ'ạj nı̱nj ganakaj dugui' ngà nej sô' ga'anj gànàtà' sı̱nı̱n si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

5Hiô' nı̱ guchi' nej judío 'ngọ du'hua ngà dạ'ạj nej sí nàsìnùnj un nı̱ ngà nej sí nı̱kạj sụn riñan yuman' Iconio, si gạrrụn nej sô' hiëj nı̱ ganîn ruhuâ nej sô' dạgahui' nej sô' Pablo ngà Bernabé,

6sanı̱ nga gunïn nguèj sij dàj ganîn ruhuâ nej sô' gi'hiaj nej sô' ngà nguèj sij, huê danj nı̱ guxunj nguèj sij mạ'an nguèj sij nı̱ ga'anj nguèj sij yuman' snà'ànj Listra ngà yuman' snà'ànj Derbe, nı̱ ga'anj nguèj sij a'ngô nej yuman' snà'ànj nı̱kạj ñu'unj Licaónia, nı̱ ga'anj nej sij daran' nej yuman' màn ganikàj rukú hio'ó dânj,

7nı̱ hiuj dânj ga'anj gànàtà' nej sij nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej guiì.

8Nı̱ nne 'ngọ sí màn yuman' Listra, nı̱ nitaj si huạ hue'ê nguèj dakó sô' guendâ gạchẹ sô', nı̱ àsìj hua lij sô' nı̱ nitaj àmàn gaché sô'.

9Nı̱ gunïn sô' ga'min Pablo, nı̱ ûta sà' gini'hiaj Pablo riñan sô', nı̱ gini'in Pablo si guyumân ruhuâ sô' guendâ gạnạhuin sô',

10Ûta nùkuaj ga'min Pablo nı̱ gataj sô': —Gạnạchi sô' nı̱ nạnı̱kïn' nı̱kạ nguèj dakót râj. Nı̱ guej sí nânj, nı̱ gaché sô'.

11Nı̱ nga gini'in nej guiì sa gi'hiaj Pablo, nı̱ ûta nùkuaj gaguâj ninj, nı̱ ga'min ninj nânj Licaónia: —Gininj ña'anj an ga'naj yàtà'a nı̱ huaj dàj rûn' hua nej síi nı̱ ginin ga'naj siganînj nê'.

12Nı̱ Bernabé dugû'nàj nej sij ña'anj Zeus, nı̱ Pablo dugu'nàj nej sij ña'anj Hermes, dadin' Pablo huin sí nı̱kạj nuguan'an.

13Nı̱ nne si-nùhuì síchìj rej gunânj gı̱'tsi riñan ña'anj Zeus, ne' gạtụ' ne' rı̱ñạn yuman' snà'ànj Listra, nı̱ nı̱kạj sô' rô ga'na' sô' nı̱ ganachrâj sô' hiạj a nikaj sô' ga'na' sô' riñan rahue' nuhuî nânj, nı̱ ganîn ruhuâ nej sô' dagahui' nej sô' rô riñan Pablo ngà Bernabé dadin' ganîn ruhuâ nej sô' si ña'anj an huin nguèj sij.

14Nga gini'in Pablo ngà Bernabé si dànanj ganîn ruhuâ nej sij gı̱'hiaj nej sij ngà nguèj sô', nı̱ gutù nguèj sij sigan' nguèj sij riñan nej sí dânj, nı̱ gunânj nguèj sij ga'anj nguèj sij ñan màn nej guiì rigì dânj, nı̱ ga'min nùkuaj nguèj sij,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15—ni̱ gataj nguèj sij: Nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej suj dànanj rà'aj. Sê ña'anj an huin nguèj ñûnj mánj, síi huin nguèj ñûnj ni̱ huê dàj rûn' hua nej suj huê danj hua nguèj ñûnj, ni̱ ganata' nej ñûnj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj ni̱ ga̱na̱du̱na̱ nej suj ma̱'an nej suj ni̱ gi̱nikò' nej suj Ma̱'an Ña'anj hua̱ nì'nà'a, dadin' huej gi'hiaj yàtà'a ni̱ huej gi'hiaj hio'óo, ngà nne ña̱'a̱nj, ni̱ daran' nej sa màn gurugui' gini'hio'.

16Diû gâchin ni̱ gudunâj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱che̱ daran' nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi si-chrej ma̱'an ninj;

17ni̱ daran' diû gidigân Ma'an Ña'anj an dàj nìko hua Ma̱'an riñan nej guiì ni̱ gi'hia sa sà'a ngà ninj, ni̱ rikij gumàn 'na̱' yàtà'a riñan ninj, ni̱ rikij diû gimàn sa ya̱ ninj, ni̱ gi'hia si ga̱chra ruhuâ si-gùchrù ninj, ni̱ gi'hia si ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nimân ninj.

18Ni̱ nùnj huin si dànanj gataj Bernabé ngà Pablo gunïn nej sí dânj, sani̱ ûta 'ì garânj yina nej sô' guendâ si̱ dagahui' nej sô' rô riñan nguèj sij.

19Hiô' ni̱ guyumân nej sí judío 'na̱' yuman' Antioquía ngà yuman' Iconio, ni̱ gachrîj nej sô' chrej a'nan'an riki nej sí rìgì màn hiuj dânj, ni̱ gayi'ì nej sí dânj ni̱ garrûn nej sô' hiëj Pablo, ni̱ ganîn ruhuâ nej sô' si gà' 'ngo̱ gahui' Pablo ni̱ gunukuaj nej sô' ni̱ giri nej sô' nneè kú Pablo ne' ye̱' yuman' snà'ànj dânj.

20Sani̱ ganikàj ga̱chrin nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús rukû Pablo, huê danj ni̱ ganachi sij, ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj ñûn nej sô' sij ruhuâ yuman' snà'ànj nânj; ni̱ nga garanga' a'ngô gui ni̱ ga'anj Bernabé ngà Pablo yuman' gù'nàj Derbe.

21Ni̱ ne' rùkù nga gisîj ganata' nguèj sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj ni̱ gidigân nguèj sij ni̱ ûta gahuin chru̱n gà'ì nej sí gi̱nikò' rukû Ma̱'an Jesús, huê danj ni̱ nanikàj ñun nguèj sij ga'na' nguèj sij yuman' Listra, ngà yuman' Iconio, ngà yuman' Antioquía,

22ni̱ ga'hui' nej sij nuguan' na̱gi̱'hiaj nùkuaj ruhuâ nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un, ni̱ duna'nga nej sij riñan nej sô' ni̱ gataj nej sij si gùyùmàn yìtìnj ruhuâ nej sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gataj nej sij gunïn nej sô': Hua̱ ni̱ña̱n si ga̱chi̱n' riñan ûta gà'ì sañuun da'nga ni̱ ga̱tu̱' ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

23Ni̱ ga gi̱ni̱ne̱j nùgui nguèj sij huê danj ni̱ ganîn nguèj sij 'ngo̱ sí ganikïn' riñan da' go'ngo̱ nej si-nùhuì Ma̱'an Jesús, ni̱ gachín nì'hiaj nguèj sij riñan Ma̱'an Señor dadin' guyumân ruhuâ nguèj sij si gi̱'hia sunuj u ni̱ du̱guminj nej sô' màn da' go'ngo̱ nej si-nùhuì Ma̱'an Jesús.

24Ni̱ gachín nguèj sij ñan nngaj yuman' Pisidia ni̱ guyumân nguèj sij Panfilia.

25Ni̱ nga gisîj ganata' nguèj sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn yuman' Perge, ni̱ ga'anj nguèj sij yuman' Atalia.

26Ni̱ gatûj nguèj sij ruhuâ barku ni̱ nanikàj nguèj sij ga'na' nguèj sij ñan nngaj yuman' Antioquía, dadin' hiuj nânj giyi'nïn' suun riñan nguèj sij gi'hiaj Ma̱'an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Espíritu Santo, si gạ'ạnj gà'huì' nguèj sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan a'ngô nej yuman'an, nị dagahuin nguèj sij nuguan' giyi'nïn' sụn riñan nguèj sij.

27Nị nga guyumân nguèj sij hiuj dânj, nị nagi'hiaj chrẹ' nguèj sij nej dinî̂nt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús, nị ganata' nguèj sij si ûta nìko hua sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà nguèj sij, dadin' gana'nïn ruhuâ nimân ûta gà'ì nej sí nàsìnùnj un nị guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Ña'anj an.

28Nị gane Pablo ngà Bernabé ûta gà'ì gui ruhuâ yuman' dânj ngà a'ngô nej sô' 'nạ' gạhuin chrụun.

Hechos 15

1Nej gui dânj nị guyumân dạ'ạj nej sí màn riñan hio'ó Judea yuman' snà'ànj Antioquía nị gayi'ì nej sô' gidigân nej sô' nej dinî̂nt nị gataj nej sô': Si gạ'nẹ' nej dinî̂nt dọj raạ nneè nà'àj nej sô' dàj rûn' taj riñan si-ley Moisés, nị sisị sị ga'ne' nej sô' dọj raạ nneè nà'àj nej sô' nị sị gạnạnịn nej sô' gataj nej sì dânj.

2Nị ûta ganarïsna'anj Pablo ngà Bernabé ngà nej sí gidigân dànanj nị huê danj nạnj ûta nùkuaj gunïn' nej sij ngà nguèj sô', nị guchi' nej sij 'ngọ du'hua si gạ'ạnj Pablo nị Bernabé nị ga'anj a'ngô nej dinî̂nt nda Jerusalén huin yuman' snà'ànj an, da'nga nị gahuin hia nuguan' nânj gi'hiaj nej sô' ga'anj gidigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' nịkịn' riñan nûhui.

3Nị ga'nḩ́n si-nùhuì Mạ'an Jesús nne yuman' snà'ànj Antioquía ga'anj nej sij, nị gachîn nej sij Fenicia nị huê danj nạnj gachîn nej sij Samaria, nị gananî̂n nej sij riñan nej judío nìkò' rukû Mạ'an Jesús si guyumân ruhuâ nej sí nàsìnùnj un ni'in nej sô' Mạ'an Ña'anj an; nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej dinî̂nt judío gi'hiaj nej sij.

4Nị guchi' Pablo ngà Bernabé yuman' snà'ànj Jerusalén, nị ganahuin rạ'a nej sô' ga'anj gịdịgân sịnịn nị nej sô' nịkịn' riñan si-nùhuì Mạ'an Jesús nguèj sij, nị ganata' nguèj sij dàj nìko gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà nguèj sij.

5Nị màn nej sí guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús hiuj dânj nị yi'nïn' nej sí fariseo huin nej sô', nị gayi'ì nej sô' gataj nej sô': —Ñạ'ạn huaj si gìyì'nè' doj raạ nneè nà'àj nej sí nàsìnùnj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nị da'hui' nej sij dạgahuin nej sij riñan si-ley Moisés.

6Huê danj nị ganahuin chrẹ' nej sô' ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' nịkịn' riñan nûhui guendâ nạdịgi'ñûn nej sô' rayi'î nuguan' nânj.

7Nị ne' rùkù nga gisî̂j ûta gunïn' nej sij, nị ganayumàn Pedro nị gataj sô': —Gà' ni'in nej suj dịnî̂nj, si àsìj rịki doj nị gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an ñùnj si gạ'ạnj gànàtàj si-nùguàn'anj riñan nej sí nàsìnùnj un, da'nga nị guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Sanı̱ Mạ'an Ña'anj an ni'in dàj hua ruhuâ nimân nej guiì, nı̱ gidiganj si 'ì ruhuâj ni'in nej guiì nàsìnùnj un, rayi'î dan ga'huij Mạ'an Espíritu Santo riñan ninj, dàj rûn rikij Mạ'an Espíritu Santo riñan nê'.

9Nı̱ nun gı̱'hiaj nı̱nïnj nej sij riñanj dadin' dàj rûn' gi'hia ngà nê' nı̱ huê danj gi'hia ngà nej sij, guendâ guyumân ruhuâ nej sij nı̱ nagi'hiaj sà'aj ruhuâ nimân nej sij.

10Nùnj huin saj nı̱ ruhuâ nej suj gụnı̱n' nej suj ngà mạ'an Ña'anj an rayi'î sa gi'hia rà'aj. Nı̱ guta' nej suj igû à'ì dânj yichrá nej sô', nı̱ gà' rej nej suj nı̱ gà' nê' na'hue gùnùkuaj dagahuin sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an rà'aj.

11Sa sı̱nı̱n guyumân ruhuâ nê' huin si 'ngọ rïn Mạ'an Jesús huin sa gı̱'hiaj gạnạnı̱n nê', nı̱ huê danj nạnj guyumân ruhuâ nej sô' si Mạ'an Jesús huin sa gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej sô'.

12Huê danj nı̱ dḩn gahuin du'hua daran' nej guiì màn hiuj dânj, nı̱ gunïn ninj nej nuguan' ga'min Bernabé ngà Pablo, dadin' ganata' nguèj sô' dàj ûta nìko hua sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nı̱ dàj hue'ê guruguñu'unj Mạ'an Ña'anj an rukû nguèj sô' siganĩnj nej sí nàsìnùnj un.

13Nı̱ nga gisîj ga'min nguèj sô', nı̱ ga'min Jacobo nı̱ gataj sô': —Gụnïn nej suj nej nuguan' gạ'mı̱n dı̱nĩnj.

14Gà' gunïn nê' dàj ganata' Simón, si ga'nḩn sı̱nı̱n Mạ'an Ña'anj an ga'anj sô' riñan nej sí nàsìnùnj un, guendâ gạnạhuin rạ'a nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj nı̱ gahuin nej sô' yiñan nı̱ gạnạkạj nej sô' siyụgui Mạ'an.

15Nı̱ huê dànanj gạhuin dadin' gà' gataj Mạ'an Ña'anj an riñan si-nùguàn'anj nga garânj sunj ga'min nej sô' gataj dàj gahuin:

16Ne' rùkù nânj nı̱ gànànìkàj ñûn nı̱ nạgı̱'hiaj nàkàj ñan gane David nga ginikaj sụn sô', dadin' gà' ganatûj man; nı̱ gạnạchi nikâ 'ngọ nej da'nin sı̱'nı̱n David nı̱ sô' huin sí gı̱nikaj sụn riñânj.

17Da'nga nı̱ gạ'nạ' nànà'huì' a'ngô dạ'ạj nej sí nàsìnùnj màn a'ngô país ñùnj, nı̱ gı̱nı̱'in daran' nej país nı̱ gi'hia si gạhuin nej sô' sí gànàtà' dụ'hua siyụguí,

18Huê danj gataj Mạ'an Señor, dadin' àsìj diû rı̱ki gà' gidiganj dàj gạhuin.

19'Huê danj nı̱ ganakaj guendâj, si nitaj si huạ hue'ê man si gàchìn' a'ngô sa huạ chì'i dạgahuin nej sí nàsìnùnj un, dadin' gà' gudunâj nej sô' chrej yìñànj nâ guyumân ruhuâ nej sô' nı̱ ginikò' nej sô' rukû Mạ'an Ña'anj an,

20gạchrụn' ñanj karta riñan nej sij nı̱ gạtọ' si sı̱ ya nej sij nej sa guta' nej guiì riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi, nı̱ sı̱ ya nej sij nneè nej yuku ga'hiuj u, nı̱ sı̱ ya nej sij tun nej yuku nı̱ sı̱ ga'hue gạne sìgìchrà' nej sij mánj.

21Dadin' àsìj nâ nı̱ gà' ganĩn nej sô' chrụn ley nej sí ganikïn' riñan da' go'ngọ nej yuman' snà'ànj an, guendâ gànàtà' nej sô' si-ley Moisés riñan nej guiì, nej gui ganarânj rûhua nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Hiô' nị dùgùnàj hua nuguan' nânj gataj nej sô' ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gataj nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús, huê danj nị ganagui nej sô' siganînj nej sô' nej sí huạ yụgui nị ga'nín nej sô' ga'anj nej sij yuman' snà'ànj Antioquía ngà Pablo nị ngà Bernabé: Nị nej sô' nânj huin Judas sí dugû'nàj nej sij Barsabás, nị Silas. Nị huin nej sô' sí huin ñạn doj siganînj nej dinînt;

23ra'a nej sô' ga'hui' nej sij ñanj karta gachrûn nej sij nị ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' nị taj riñan ñanj karta dânj: "Nej ñûnj nej sí ga'anj gịdigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' nịkạj ñu'unj nûhui nne Jerusalén, ga'nín nej ñûnj 'ngọ nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj nej dinînt huin sí nàsìnùnj nìkò' rukû Mạ'an Jesús nị nne nej suj siganînj nej sí nàsìnùnj nne yuman' snà'ànj Antioquía, yuman' snà'ànj Siria, nị yuman' snà'ànj Silisia.

24Dadin' gunïn nej ñûnj si huạ dạ'ạj nej sí gahui siganînj nej ñûnj nị guchi' nej sô' ñan màn nej suj, sanị nun gà'nìn' nej ñûnj suun riñan nej sô' si gùchì' nej sô' ñan màn nej suj, nị garan' ñu'unj nej sô' nej suj nị gi'hiaj nej sô' si gùrùguì' chì' ruhuâ mạ'an nimân nej suj,

25nị nadigi'ñûn nej ñûnj nị guchi' nej ñûnj 'ngọ du'hua, si dùgùnàj huaj nị gachrûn sụn nej ñûnj nej dinînt màn nuhuî nânj nị ga'nín nej ñûnj huaj nej sô' ngà dinînt Bernabé nị ngà dinînt Pablo, nej sô' 'ì sta'u ruhuâ nê',

26nej sô' nânj nun gạ yu'hui' ruhuâ guendâ gàhuì' nej sô', dadin' ûta hue'ê dagahuin nej sô' riñan Mạ'an Señor Jesucristo.

27Nị ga'nín nej ñûnj huaj Judas ngà Silas riñan nej suj, nị huê gè dàj rûn' taj riñanj ñanj ñânj nị huê danj gànàtà' nej sô' gụnïn nej suj.

28Dadin' dùgùnàj huaj taj Mạ'an Espíritu Santo, nị huê danj nạnj dùgùnàj huaj ganîn ruhuâ nej ñûnj, sisị sị ga'hue gùtà' nej ñûnj a'ngô karga à'ì doj yichrá nej suj dadin' man nej sa ñạ'ạn doj dạgahuin nej suj huin nej nânj:

29Nị sị ya nej suj nihia guta' nej sô' riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, nị sị yâ nej suj tun nej yuku, nị sị yâ nej suj nneè nej yuku ga'hiuj u, nị sị gane sìgìchrà' nej suj; nị si huạ gụdadû nej suj mạ'an nej suj riñan nej nânj, nị dùgùnàj gi'hiaj nej suj. Gạnạhuin rạ'a nej suj nuguan' nị'ñanj an nạnj ánj."

30Huê danj nị ga'anj Bernabé, Pablo, Judas, Silas, yuman' snà'ànj Antioquía. Nị nga guchi' nej sij hiuj dânj, nị nagi'hiaj chrẹ' nej sij daran' nej dinînt huạj nûhui, nị naga'hui' nej sij ñanj karta nịkạj nej sij huaj nej sij ra'a nej sô';

31nị nga gisîj gahia nej sij ñanj karta nânj, nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' sa taj riñan ñanj dânj.

32Nị Judas ngà Silas huin nej sô' sí ganata' dàj gahuin, nị gi'hiaj nej sô' si gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej dinînt nara'hui' hiuj dânj nị nagi'hiaj yìtìnj nej sô' ruhuâ nej dinînt ngà ûta nìko si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Nị gahuin ràn nej sô' 'ngọ diû yuman' snà'ànj dânj, huê danj nị huạ dïn'ïnj ruhuâ nej sô' nị ga'min nej sô' ngà nej dinĩnt màn hiuj dânj, huê danj nị nanikàj nej sô' gana'na' nej sô' riñan nej dinĩnt ga'nḩn ga'anj nej sô' hiuj dânj.

34Sanị gunâj Silas yuman' snà'ànj dânj dadin' garan' ruhuâ sô' gạne sô' hiuj dânj.

35Huê danj nạnj gahuin ràn Pablo ngà Bernabé yuman' snà'ànj Antioquía, nị gidigân nguèj sô' nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

36Ne' rùkù nga gachín gà'ì gui nị gataj Pablo gunïn Bernabé: —Nànìkò' ga'anj gini'hio' daran' nej yuman' snà'ànj ñan màn nej dinĩnt rịñạn ga'min' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gini'în' si huạ yìtĩnj ruhuâ nej sij.

37Nị garan' ruhuâ Bernabé si gạ'ạnj Juan Marcos ngà nej sij;

38sanị ganĩn ruhuâ Pablo si nitaj si dùgùnàj huaj si gạ'ạnj Juan Marcos ngà nej sij dadin' guxun sô' mạ'an sô' riñan nej sij àsìj yuman' Panfilia, nị nun gạ'ạnj sô' riki si-sụn Mạ'an Ña'anj an ngà nej sij.

39Sanị nun gạ'hue gùchì' Pablo ngà Bernabé 'ngọ du'hua, huê danj nị gahuin anêj nej sij riñan da' go'ngọ nej dugui' nej sij, huê danj nị ganakaj dugui' Bernabé ngà Juan Marcos nị gatûj nguèj sô' ruhuâ barku nị ga'anj nguèj sô' ne' Chipre,

40nị ganagui Pablo, Silas, nị ga'anj nguèj sij, nị gachín ni'hiaj nej dinĩnt si gi'hiaj Mạ'an Señor sunuj u nị gụrụgûñu'un rukû nguèj sij,

41nị gachîn nguèj sij riñan hio'ó Siria nị gachîn nguèj sij riñan hio'ó Silisia, nị nagi'hiaj nùkuaj nguèj sij ruhuâ nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús ñan gachîn nguèj sij ga'anj nguèj sij.

Hechos 16

1Ne' rùkù nị guchi' nguèj sij ñan ngàj yuman' Derbe ngà yuman' Listra; nị hiuj dânj nne 'ngọ sí ga'na' gạhuin chrụun nị gù'nàj sô' Timoteo, nị huin sô' da'ní 'ngọ siyànà 'nạ' riñan hio'ó Judea nị guyumân ruhuâ siyànà dânj ni'in Mạ'an Jesús, sanị rej Timoteo huin 'ngọ sí griego;

2nị ga'min hue'ê nej dinĩnt màn yuman' Listra rayi'î sô' nị huê danj nạnj ga'min hue'ê nej sô' màn yuman' Iconio rayi'î sô'.

3Nị garan' ruhuâ Pablo si gạ'ạnj Timoteo ngà sô'; nị ga'nïn' sô' suun si gìyì'nè' raạ nneè nà'àj Timoteo rayi'î nej sí judío nne riñan nej hio'ó dânj; dadin' ni'in daran' nej sô' si rej Timoteo huin si ga'min nânj griego.

4Nị nga gachîn nej sij ñan nngaj nej yuman' snà'ànj dânj, nị naga'hui' nej sij ñanj ñan giyi'nïn' suun gi'hiaj nej sô' ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' nịkịn' riñan nuhuî nne Jerusalén, nị dugûta sụn nej sij si dạgahuin nej sô' sa taj riñan ñanj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Huê danj nḭ ganahuin yìtïnj ruhuâ nej dinînt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nḭ guyumân doj ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, nḭ da' gui nḭ gahuin gà'ì nej sô' doj ginikò' rukû Mạ'an Jesús.

6Nḭ gachîn nej sij riñan hio'ó Frigia ngà riñan hio'ó nḭkạj ñu'unj Galacia, nḭ nagi'hiaj hạḭ Mạ'an Espíritu Santo si gànàtà' nej sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì màn riñan hio'ó Asia;

7nḭ nga guchi' nej sij yuman' Misia, nḭ ganîn ruhuâ nej sij gạ'ạnj nej sij yuman' Betinia, sanḭ nun gạ'huej Mạ'an Espíritu Santo gạ'ạnj nej sij yuman' dânj.

8Nḭ gachîn nej sij nìchrùn' ñan nngaj yuman' Misia, nḭ ga'anj nej sij ñan nngaj yuman' gù'nàj Troas.

9Nḭ ne' ñàn'an ganîn Mạ'an Ña'anj an ganikïn' 'ngọ sí 'nạ' yuman' Macedonia riñan Pablo, nḭ ûta àko gachín ni'hiaj sí dânj nḭ gataj sô': "Gạchḭn sò' gạ'nạ' yuman' Macedonia nḭ gụrụgûñu'unj rukû nej ñûnj."

10Nḭ nga gini'in sij sí ganikïn' sí nânj riñan sij, nḭ nda nanè chre nḭ ga'anj nej ñûnj yuman' Macedonia, nḭ garânj da'nga' ruhuâ nej ñûnj si Mạ'an Ña'anj an gakḭ́n gạ'ạnj nej ñûnj guendâ gànàtà' nej ñûnj nuguan' gḭ'hiaj gạnạnḭn nej guiì.

11Nḭ yuman' Troas gida'a nej ñûnj, 'ngọ barkû huaj nḭkạ chre nda Samotracia, nḭ a'ngô gui dânj nḭ guchi' nej ñûnj Neápolis;

12nḭ hiuj dânj gahui nej ñûnj nḭ ga'anj nej ñûnj Filipos, nḭ nânj huin yuman' snà'ànj nngaj sḭnḭn ñan gayi'ì hio'ó Macedonia, nḭ huê danj nạnj huạ 'ngọ yuman' màn nej sí 'nạ' riñan hio'ó Roma; nḭ gane nej ñûnj dọj nïn' nej gui hiuj nânj.

13Nḭ 'ngọ gui ganarânj ruhuâ huin nga gahui nej ñûnj ne' yẹ' rḭñạn rahue' nụn riñan yuman' snà'ànj dânj, nìchrùn' du'hua 'ngọ kïn huaj hiuj dânj, nḭ ganîn ruhuâ nej ñûnj si huạ 'ngọ lugâ ñan hua'anj gạ'mḭn nej judío ngà Mạ'an Ña'anj an; nḭ ga'anj gạne nej nûnj, nḭ ganarïsna'anj nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej siyànà nara'hui' hiuj dânj.

14Hiô' nḭ 'ngọ siyànà gù'nàj Lidia, 'nïnj sun gudu'huêj atsîj mạre sà' xi, nḭ yiñán siyànà nânj huin yuman' snà'ànj Tiatira, nḭ nnùn ñạ'ạnj siyànà nânj riñan Mạ'an Ña'anj an, nḭ gunïn siyànà nânj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; nḭ gana'nînj Mạ'an Señor nimân siyànà nânj nḭ ûta hue'ê gananîn rakî' rayi'î nej nuguan' ganata' Pablo.

15Nḭ nga gata' nne siyànà nânj, nḭ gata' nne nej dugui'ij nḭ ûta àko gachín ni'hia riñan nej ñûnj nḭ gata gunïn nej ñûnj: —Si ni'in nej suj si hue'ê dagahuín riñan Mạ'an Señor, nḭ gạtụ nej suj ruhuâ dukuá, nḭ gùnàj nej suj. Nḭ ûta gi'hiaj guesaj si gùnàj nej ñûnj dukuaj.

16Gahuin nga nïn' huaj gạ'mḭn nej ñûnj ngà Mạ'an Ña'anj an, nḭ ganari' dugui' nej ñûnj ngà 'ngọ siyànà dânj nḭ nun nanè gana'in da'nga' ruhuâ nimanj, nḭ ûta gahuin yḭru'hue rikij gi'hia.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Ni̱ nìkò' siyànà nânj, rukû Pablo ngà rukû nej ñûnj, ni̱ ûta nùkuaj gagua, ni̱ gata: —Nej sina'u nânj huin si-musû Ma̱'an Ña'anj ni̱ka̱j sun yàkàan, ni̱ gidigân ninj chrej gi̱'hiaj ga̱'hue ga̱na̱ni̱n nej guiì.

18Ni̱ huê dànanj gataj siyànà nânj ûta gà'ì nej gui; sani̱ giri ruhuâ Pablo guendâ ga'min siyànà nânj dànanj, ni̱ nanikàj sô' ni̱ gataj sô' gu̱nïn nanè ganani'in da'nga nânj: —Nga siyu̱gui Ma̱'an Jesús a'nïn' sùnj riñan' ni̱ ga̱hui̱' ruhuâ nimân siyànà nan ni̱ ga̱'a̱nj raj. Ni̱ huê gè orâ dânj gahui nanè nânj ruhuâ nimân siyànà nânj ni̱ ga'an.

19Sani̱ gini'in si-yi̱ru'hue siyànà nânj si nitaj san'anj gi̱'hiaj ga̱nan sô', ni̱ gida'a nej sô' Pablo ngà Silas, ni̱ ni̱ka̱j nej sô' ga'anj nej sô' riñan ra'hue nìko, ñan nne nej síchìj ni̱ka̱j suun;

20ni̱ ni̱ka̱j nej sô' ga'anj nej sô' nguèj sij riñan nej guesì, ni̱ gataj nej sô': —Sí judío huin nguèj sí nânj, ni̱ ûta gi'hiaj nguèj sij gachej ruhuâ nej guiì ni̱ dugunïn' nguèj sij nej guiì màn yuman' snà'ànj huin yiñûn',

21ni̱ gidigân nguèj sij a'ngô chrej nitaj si dùgùnàj hua ga̱na̱huin ro̱'o' ni̱ gà' si̱ ga'hue da̱gahuîn', dadin' sí romano huin nê'.

22Huê danj ni̱ nara'hui' nej guiì yùmàn'an ni̱ gayi'ì ninj ni̱ ga'hui' ninj ni'hiaj nguèj sij, ni̱ gutù nej guesì sigan' nguèj sij ni̱ ga'nïn' nej sô' suun si gùtà' nej sí stâdu rutsìi yichrá nguèj sij.

23Ne' rùkù ngà gisîj duguañun sta'u nej sí dânj nguèj sij, ni̱ gachrîj nej sô' dukuâ ga'a nguèj sij, ni̱ ga'nïn' nej sô' suun riñan sí ni̱ka̱j ñu'unj dukuâ ga'a, ni̱ gataj nej sô' si ga̱nï̱n sí dânj nej sí du̱gumîn ñan nne dukuâ ga'a.

24Ni̱ nga ganahuin ra̱'a nej sí nânj, sun giyi'nïn' riñan nej sô', ni̱ gachrîj nej sô' nguèj sij ruhuâ dukuâ ga' nne nda ni̱ka̱' dânj, ni̱ gachrîj sô' dakó nguèj sij ruhuâ kaj tàj hiu'uj u.

25Sani̱ ruhuâ da̱'a̱j ne' ñàn' mánj, ni̱ achín ni'hiaj Pablo ngà Silas riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ achrá nguèj sô' chra'a riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gunïn a'ngô nej sí màn ruhuâ dukuâ ga'a sa gi'hiaj nguèj sij.

26Hiô' ni̱ nda nanè chre ni̱ gayi'ij ga'huij 'ngo̱ ñûn nùkuaj xi, huê danj ni̱ gisiki' nïn' nej hiëj nngaj yi'î hue' dukuâ ga' dânj; ni̱ nda nanè chre ganayî'nïnj riñan daran' nej rahue' dukuâ ga' dânj, ni̱ ganachi daran' nej aga' kadena ànùmin daran' nej sí màn ruhuâ dukuâ ga' dânj.

27Huê danj ni̱ gana'nïnj ñan sí ni̱ka̱j ñu'unj dukuâ ga' dânj, ni̱ gini'in sô' si hua̱ ni'nïnj riñan daran' nej rahue' nu̱n riñan dukuâ ga'a, ni̱ giri sô' si-yitî sô' ni̱ ruhuâ sô' da̱gahui' sô' ma̱'an sô', dadin' ganïn ruhuâ sô' si gunânj nej sij ruhuâ dukuâ ga'a.

28Sani̱ ûta nùkuaj aguâj Pablo, ni̱ gataj sô': —Si̱ dagahui' sò' ma̱'ân' mánj, dadin' màn daran' nej ñûnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Hiô' ni̱ gachín sí dânj ña'an tàj raa̱ kantil, ni̱ nda nanè chre gatûj sô' ga'anj sô' ne' rùhuà dukuâ ga'a, ni̱ nda nagunan' chre nneè kú sô, ni̱ ganikïn' rúdàkòj sô' yi'î Pablo ngà yi'î Silas;

30ni̱ giri sô' ruhuâ dukuâ ga'a nguèj sij, ni̱ gataj sô': —Nùnj huin si gi̱'hia ni̱ gànànìnj rà'aj.

31Ni̱ gataj nguèj sij: —Gùyùmàn ruhuâ sò' ni'în' Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ ga̱na̱ni̱n' raj, ni̱ huê danj na̱nj ga̱na̱ni̱n daran' nej guiì màn ruhuâ dukuât nej na̱nj ánj.

32Ni̱ ga'min nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Señor riñan sí nânj, ni̱ huê danj na̱nj ga'min nej sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan daran' nej guiì màn ruhuâ dukuâ sô'.

33Ni̱ huê gè orâ ne' ñàn' dânj, ni̱ gana'nïn' sô' ñan giran' yi'ì nneè kú ngue sij; ni̱ ne' rùkù ni̱ gata' nne sí nânj ni̱ huê danj na̱nj gata' nne daran' nej guiì huin dugui' sô'.

34Ni̱ ni̱ka̱j sô' ga'anj sô' dukuâ sô' nguèj sij, ni̱ ganîn sô' mesa; ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô' rayi'î guendâ guyumân ruhuâ sô' ni'in sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

35Ni̱ nga garanga' gui dânj, ni̱ ga'nḯn nej guesì nej policia ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn sí ni̱ka̱j ñu'unj dukuâ ga' dânj: Gataj nej guesì si gànà'nìnj ra'â'nguèj sí danj na̱nj ánj.

36Ni̱ gataj sí dugumîn dukuâ ga'a nej nuguan' nânj riñan Pablo: —Ga'nïn' nej guesì suun si gìrìj sò' ruhuâ dukuâ ga'a; huê danj ni̱ gahui nej suj hia̱j na̱nj ánj, ni̱ si̱ giriñun ruhuâ nej suj mánj.

37Sani̱ gataj Pablo gu̱nïn nej policia: —Duguañun nej sij nej ñûnj ni̱ gini'in yùmàn' daran' nej guiì sani̱ nun ga̱hui̱ ñanj ahuin ràyì'ì gakï̱n' gi'hiaj nej ñûnj, a'ngoj ni̱ nej sí màn yuman' Roma huin nej ñûnj, ni̱ gachrîj nej suj dukuâ ga'a nej nûnj, hia̱j ni̱ ganîn ruhuâ nej suj gi̱ri̱ huì nej suj nej ñûnj na̱nj nî'. Sani̱ si ga'hue danj gaj mánj, si ruhuâ nej sij ni̱ ga̱'na̱' gi̱ri̱ nej ma̱'an nej sij nej ñûnj.

38Ni̱ ganata' nej sí dugumîn riñan dukuâ ga'a nej nuguan' nânj riñan nej guesì, ni̱ ûta guyu'hui' nej sí nânj nga gunïn nej sô' si sí romano huin nguèj sij.

39Ni̱ ga'na' nej sí guesì nânj, ni̱ ûta àko gachín ni'hiaj nej sô'; ni̱ giri nej sô' ruhuâ dukuâ ga'a nguèj sij, ni̱ gachín ni'hiaj nej sô' si ga̱'a̱nj nej sij ne' ye̱' yuman' snà'ànj dânj.

40Hiô' ni̱, gahui nej sij ruhuâ dukuâ ga'a, ni̱ gatûj nej sij dukuâ Lidia, ni̱ gini'in nej sij nej dinînt, ni̱ gi'hiaj nej sij si ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej sô' huê danj ni̱ gahui nej sij ni̱ ga'anj nej sij.

Hechos 17

1Gachîn nej sij riñan hio'ó Anfípolis, ngà riñan hio'ó Apolonia, huê danj ni̱ guchi' nej sij yuman' Tesalónica, ñan hua̱ 'ngo̱ hue' huin si-nùhuì nej sí judío.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Sanı̱ gà' danj gu'ñûn Pablo gi'hiaj sô', nı̱ ga'anj sô' ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sí judío, nı̱ huà'nïnj gui ganarânj rûhua ganarïsna'anj sô' ngà nej sí ganara'hui' hiuj dânj,

3nı̱ ganata' sô', nı̱ gidigân sô' dàj taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, si huạ niñạn si huê dànanj gı̱ran' sạñụn Mạ'an Cristo, sanı̱ gạnạ'nïn siganînj nej nîman; nı̱ gataj sô': —Huê Cristo huin Mạ'an Jesús, ràyì'ì duyi'ngá riñan nej suj.

4Nı̱ guyumân ruhuâ dạ'ạj nej sí judío nı̱ ganakaj dugui' nej sô' ngà Pablo nı̱ ngà Silas, nı̱ ûta gà'ì nej sí griego nej sí dagahuin riñan Mạ'an Ña'anj an, nı̱ huê danj nạnj guyumân ruhuâ ûta gà'ì nej siyànà huin sa ñạ'ạn doj ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

5Hiô' nı̱ gahuin yìkòj ruhuâ a'ngô dạ'ạj nej sí judío, nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nı̱ gakı̋n nej sô' dạ'ạj nej sí aché sun rù'mìn chre, nı̱ sí yì'ì chre, nı̱ nagi'hiaj chrẹ' nej sô' nej guiì, nı̱ daga'min nej sô' nej guiì nara'hui' ñan huạ ra'huee ruhuâ yuman' snà'ànj dânj nı̱ ûta gaguâj nej guiì; nı̱ gatûj hụe nej sij ruhuâ dukuâ síchìj gù'nàj Jasón, nı̱ ûta huin ruhuâ nej sij gı̱dạ'a nej sij Pablo nı̱ nàgà'huì' nej sij sô' ra'a nej guiì yùmàn'an.

6Sanı̱ ñan nun gànàrì' nej sij Pablo, nı̱ nı̱kạj nej sij Jasón ngà a'ngô nej dinînt ga'anj nej sij riñan nej sí nı̱kạj sụn riñan yuman' snà'ànj dânj, nı̱ gaguâj nùkuaj nej sij nı̱ gataj nej sij: —Nı̱ nda ganûn sí gù'nàj Pablo ngà Silas gaché nguèj sij nîn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi dugunïn' nej sij nej guiì.

7Nı̱ ganahuin rạ'a Jasón nej sí nânj; sanı̱ nitaj si dagahuin daran' nej sô' si-ley César, dadin' gataj nej sô' si huạ a'ngô rey, nı̱ rey dânj huin Jesús gataj nej sô'.

8Nı̱ nga gunïn nej sí nı̱kạj suun ngà nej guiì yùmàn'an nı̱ ûta gaguâj nej sô' rayi'î nuguan' nânj nı̱ nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâ sô',

9Sanı̱ gachín ni'hiaj Jasón ngà a'ngô nej dinînt rayi'í nej sô' nı̱ guru'hue nej sô' san'anj an riñan nej sí nı̱kạj suun, huê danj nı̱ gana'nı̋n ra'a nej sí dânj nej sô'.

10Huê danj nı̱ nda nanè chre, nı̱ ga'nı̋n nej dinînt ga'anj Pablo ngà Silas ne' ñàn'an nda yuman' Berea. Huê danj nı̱ nga guchi' nej sij yuman' dânj, nı̱ gatûj nej sij ruhuâ hue' huin si-nùhuì nej sí judío.

11Nı̱ sà' nej sí judío màn hiuj nânj doj gà' da' nej sí màn Tesalónica, nı̱ ûta nìhià' hua ruhuâ nej sô' gạnạhuin rạ'a nej sô' nùguàn' gataj Pablo, nı̱ da' gui nı̱ nadigi'ñûn nej sô' nej nuguan' gataj Pablo guendâ ruhuâ nej sô' gı̱nı̱'in nej sô' si huê dàj rûn gunïn nej sô' huê danj taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

12Huê danj nı̱ guyumân ruhuâ ûta gà'ì nej judío ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, nı̱ huê danj nạnj guyumân ruhuâ ûta gà'ì nej siyànà màn grecia, nı̱ huê danj nạnj guyumân ruhuâ ûta gà'ì nej sí nı̱kạj sun huin ñạn doj riñan yuman' snà'ànj dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Ni̱ nga gunïn nej sí judío nne yuman' Tesalónica si ganata' Pablo si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn yuman' Berea, ni̱ ga'anj nej sô' nda yuman' dânj, ni̱ ûta daga'min nej sô' ni̱ ûta gahuin du'hua nej guiì rìgì màn hiuj dânj.

14Sani̱ nda nanè chre ni̱ ga'nḩn nej dinÎnt ga'anj Pablo du'hua nne ña̱'a̱nj guendâ ga̱'a̱nj sô' a'ngô lugâ; ni̱ gunâj Silas ngà Timoteo gane nguèj sô' yuman' Berea.

15Ni̱ nej sí gunïn su̱n gi̱nikaj ga̱'a̱nj Pablo ni̱ ga'anj nej sô' ngà Pablo nda yuman' Atenas; ni̱ nga gananikàj nej sô' ga'na' nej sô' yiñán nej sô' ni̱ huê gè riñan nej sô' ga'nḩn Pablo nugua'an ga'anj riñan Silas ngà Timoteo, ni̱ gataj sô' si ûta hio ga̱'na̱' nguèj sij yuman' Atenas, huê danj ni̱ gahui Silas ngà Timoteo ruhuâ yuman' Berea ni̱ ga'anj nguèj sij nda Atenas.

16Nne Pablo yuman' Atenas gana'huìj sô' si gùyùmàn Silas ngà Timoteo, ni̱ ûta gananÎn ruhuâ sô' dadin' gini'in sô' si ûta nnun ña̱'a̱nj nej sí màn yuman' Atenas riñan nej ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi.

17Huê danj ni̱ ganarïsna'anj Pablo ruhuâ hue' huin nûhui ngà nej sí judío ni̱ ngà nej sí dagahuin riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ da' gui ganarïsna'anj sô' ngà nej sí ganari' sô' riñan ra'huee.

18Ni̱ màn yi'nïn' nej sí huin Epicúreo, ni̱ màn yi'nïn' nej dùguì' nej sí huin Estoico ni̱ ganarïsna'anj nej sô' ngà Pablo; ni̱ da̱'a̱j nej sô' gataj: —Nùnj huin si gataj sí man ni̱ ûta huin du'hua sô' rà'aj. Ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' gataj: —Ngo̱ sí ganata' rayi'î a'ngô ña'anj an huin sij rûn' a'min sij na̱nj ánj; gataj nej sij dànanj. Dadin' ganata' Pablo rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Jesucristo, ni̱ gidigân sô' si gànà'nÏnj nej nîman.

19Ni̱ gida'a nej sô' Pablo, ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' ñan gù'nàj Areópago ñan nne dukuâ sun ginikaj ñu'unj riñan yuman' Atenas, ni̱ gataj nej sô': —Ga̱'hue gunïn nej ñûnj rayi'î nuguan' nàkà ga'min' nî'.

20Dadin' gunïn nej ñûnj ga'min' nuguan' nitaj si ni'in nej ñûnj. Ni̱ ruhuâ nej ñûnj gu̱nïn nej ñûnj, nùnj huin si ga̱ta̱j nej nuguan' danj ruhuaj.

21Dadin' daran' nej sí yìñànj màn Atenas, ngà nej sí aché nun riñan a'ngô hio'óo ni̱ nitaj a'ngô rayi'î nuguan' gahuin ruhuâ nej sô' ga̱huin chru̱n nej sô', dadin' man si garan' ruhuâ nej sô' ga̱'mi̱n nej sô' ni̱ garan' ruhuâ nej sô' gu̱nïn nej sô' rayi'î a'ngô nuguan' nàkàa.

22Hiô' ni̱ ganayumàn Pablo ni̱ ganikïn' ga̱hia sô', da̱ni̱n hue' dukuâ sun dânj, ni̱ gataj sô': —Nej suj guiì màn yuman' Atenas, ni̱ ûta sà' gini'hiâ daran' nej sa gi'hiaj nej suj ni̱ ûta nikaj chre̱j nej suj riñan nej ña'anj an;

23dadin' gachînj ni̱ gini'ín si ûta mân nej nûhui lij ni̱ nne nej ña'anj ri̱ña̱n ni̱ka̱j chrej nej suj nÏn' gàchrà' ruhuâ yiñán nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ganari'í 'ngo̱ si-na ña'anj an ni̱ nuguan' nânj nnûn riñanj: "ÑA'ANJ NUN NI'IN NÊ'". Ni̱ nun ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj dânj mánj, sani̱ gà' nnùn ña̱'a̱nj nej suj riñanj, ni̱ huê rayi'î Ma̱'an Ña'anj dânj huin sa ganatá.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24’Nị huê Mạ'an Ña'anj dânj huin sa gi'hiaj yumiguìi, nị huej huin sa gi'hiaj daran' nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj, nị huê Mạ'an huin Señor nịkạj sụn yàtà'a ngà riñan hio'óo, nị nitaj si nne ruhuâ nuhuî gi'hiaj ra'a nej síi mánj.

25Nị gà' nitaj si gachin si gàrà'huè' nej síi ra'a mánj, dàj rûn' gi'hiaj ngọ síi nga hua sa gàchin riñan sô'; dadin' huê Mạ'an gi'hiaj hua nì'nà' daran' nej guiì, nị ga'huij nanè ganarânj guchej daran' nịnj, nị huej huin si ga'hui' daran' nej rasụn gàchin riñan nịnj.

26’Nị 'ngọ rïn tun garânj sunj nga gi'hia daran' nej síi, guendâ gạne nej sô' nĩn' gàchrà' riñan nej hio'ó màn ruhuâ yumiguìi; nị gà' gi'hiaj yụgui dàj gạ nej diû, nị gi'hiaj yụgui nda anda' gạ'hue gùchì' nej sô' gạ'ạnj gạne nej sô';

27guendâ gạ'hue nànà'huì' nej sô' Mạ'an Ña'anj an, dadin' huaj gạ'hue gànàrì' nej sô', nị gạ'hue dụguaché ra'a nej sô', nị gànàrì' nej sô' Mạ'an, sanị yàngà' hia nị sê sị ûta gạn' nne riñan da' go'ngọ nê' mánj.

28Dadin' huê Mạ'an gi'hiaj rayi'î dan ga'hue hua nì'nò', nị ga'hue gìsìkì' nị gạchẹ'; dàj rûn' gataj dạ'ạj nej sí gununâ guentu siganĩnj nej suj: “Dadin' gataj nej sô', da'ní Mạ'an Ñạ'anj an huin nê'.”

29Huê danj nị si huîn', da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị sị ga'hue gạnïn ruhuô' si Mạ'an Ña'anj an nị huaj dàj rûn hua ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi nga gi'hiaj nej sij si huin aga' oro ngà plata, nej si huaj dàj rûn' hua hiëj, nej si huaj dàj rûn' hua nej da'nga' gi'hiaj rạ'a nej síi, nej sij huaj dàj rûn' hua nej da'nga giri rà nej síi nga ganari nej sô'.

30Sanị ga'nïn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, ni'in nej sa a'nan' gi'hiaj nej guiì gimân diû gâchin dadin' nun ni'in da'nga' ninj nej sa gi'hiaj ninj, sanị hiạj nị ga'nïnj suun riñan daran' nej guiì màn nĩn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, si ñạ'ạn huaj si nànìkàj ruhuâ ninj ngà rayi'î nej gakïn' gi'hiaj ninj;

31dadin' gà' huạ yụgui 'ngọ gui dânj guendâ gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an guenda ngà nej guiì màn ruhuâ yumiguìi dàj nạnj hua mạ'an nej sa gi'hiaj ninj, dadin' gà' gi'hiaj yụgui Mạ'an Ña'anj an Mạ'an Jesús nị huê Mạ'an huin sa nạgị'hiaj nịkạ daran' nej nânj, nị gị'hia si gùyùmàn ruhuâ daran' nej guiì guendâ gànà'nĩnj ninj siganĩnj nej nîman.

32Sanị nga gunïn nej sô' rayi'î guendâ si gànà'nĩnj nej nîman, nị ga'min duku dạ'ạj nej sô', nị a'ngô dạ'ạj nej sô' gataj: —A'ngô gui nị gụnïn nej ñûnj rayi'î nej nuguan' gataj'.

33Huê danj nị gahui Pablo siganĩnj ñan màn nej sij.

34Sanị guyumân ruhuâ dạ'ạj nej sí dânj; nị ganakaj dugui' nej sô' ngà Pablo; nị siganĩnj nej sí guyumân ruhuâ dânj 'nïnj Dionicio sí nịkạj dugui' ngà yi'nïn' nej sí aeropagita, nị 'ngọ siyànà gù'nàj Damaris, nị màn a'ngô dạ'ạj nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús ngà nej sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Hechos 18

1Ne' rùkù nga gahuin nej nânj, nị gahui Pablo ruhuâ yuman' snà'ànj Atenas nị ga'anj sô' yuman' snà'ànj Corinto.

2Nị ganari' sô' 'ngọ sí judío gù'nàj Aquila, nị yiñán sí nânj huin yuman' Ponto, nị hiạj nàkà guyumân sô' ne' Italia ngà nika sô' Priscila, dadin' ga'nïn' Claudio suun si gạhuị daran' nej judío ruhuâ yuman' Roma, nị ga'anj Pablo ñan nne nguèj nịkạ sô',

3nị ñan gụñạn hua sun gi'hiaj sun nej sij, nị gunâj Pablo gane sô' ngà nguèj nịkạ sí nânj, nị gi'hiaj sun nùguàn'an nej sij, dadin' sun giri nnïnj lona gạhuin hue'e gi'nïnj nej sij.

4Nị gui ganarânj ruhuâ nị ganarïsna'anj Pablo ngà nej judío ruhuâ hue' huin nûhui, nị ngà nej sí a'min nânj griego, nị gi'hiaj sij si guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús.

5Nị nga guyumân Silas ngà Timoteo ne' Macedonia, nị gà' 'ngọ 'nïnj yìtĩnj Pablo ganata' sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ganata' sô' si Mạ'an Jesús huin Mạ'an Cristo.

6Sanị na'huej ruhuâ nej sí nânj gùyùmàn ruhuâ nej sô', nị ûta kïj ga'min nej sô' riñan sij, huê danj nị nagunan' sij sigan' sij riñan nej sô', nị gataj sij gụnïn nej sô': —Hiạj nị gitàj si-gạkïn' nej suj yichrá nej mạ'an nej suj; dadin' ñùnj nị nitaj gakïn'ïn nikâ mánj; nị àsìj gui hiạj nị gạ'ạnj gànàtàj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej sí nàsìnùnj un.

7Nị gahui sij ruhuâ hue' nûhui nne hiuj dânj, nị ga'anj sij dukuâ 'ngọ sí gù'nàj sa nịkạa dadin' dànanj gù'nàj sô', nị huin sô' 'ngọ sí nnùn ñạ'anj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị nne nìchrùn' dukuâ sô' ngà hue' huin nûhui nne hiuj dânj.

8Nị guyumân ruhuâ Crispo, ngà daran' nej dugui' sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, nị huin sô' 'ngọ sí huin ñạn nịkïn' riñan hue' nûhui nne hiuj dânj; nị ûta gà'ì nej sí màn yuman' snà'ànj Corinto gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Jesús, nị gata' nne nej sô'.

9Nị ne' ñàn' dânj nị ganïkïn' Mạ'an Señor riñan Pablo nị gata gụnïn sô': —Sị guyu'huî' mánj, dụgu'nïn' gạ'mịn' riñan nej sij. Nị sị ga'nïn' ruhuâ si gạ'mịn' mánj;

10Dadin' nné ngà', nị si ganûn ra'a gà' si 'ngọ nej sij sò' nị si ga'hue gị'hiaj nej sij sa yi'ìi ngà', dadin' ûta gà'ì nej guiì nne ruhuâ yuman' snà'ànj nânj hua yụgui guendâ gạnạhuin rạ'a ninj si-nùguàn'ànj.

11Nị gahuin ràn sij 'ngọ hio'o tá ané ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, guendâ gidigân sij si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

12Ne' rùkù doj diû nga gahuin Galión gobernador riñan hio'ó Acaya, nị ga'min gụñạn nej sí judío nị garânj ruhuâ nej sô' yi'î Pablo riñan nej sí nânj, nị nịkạj nej sô' Pablo ga'anj nej sô' riñan guesì,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13ni̱ gataj nej sij gu̱nïn gobernador: —Gi'hiaj guesâ sí nânj si gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni̱ ginùn ña̱'a̱nj ninj riñan Ña'anj an, sani̱ nitaj si ga'nî̱nj si-ley nej ñûnj si gi̱'hiaj sij dànanj mánj.

14Sani̱ nga hia̱j gi'hiaj Pablo ga̱'mi̱n sô', ni̱ gataj Galión gunïn nej sí judío nara'hui' hiuj dânj: —Nitaj si gi̱'hia gànàrïsna'an rayi'î nuguan' nan ngà nej suj mánj, dadin' sê nîman dagahui' sí nânj mánj.

15Ni̱ si man rayi'î nugua'an, ngà rayi'î siyu̱gui Jesús, ni̱ rayi'î si-ley nej suj huin ru'huaj, ni̱ gi̱'hiaj hia nej ma̱'an nej suj; dadin' ñùnj ni̱ nun ga̱ran' ruhuâj ga̱huín guesì rayi'î nej nuguan' nânj mánj.

16Huê danj ni̱ giri Galión daran' nej sij ruhuâ dukuâ si-su̱n sô'.

17Huê danj ni̱ gida'a nej judío, sí gù'nàj Sóstenes, ni̱ huin sô' sí ni̱ka̱j su̱n riñan hue' huin nûhui nne hiuj dânj, ni̱ ga'hui' nej sô' ni'hiaj sí nânj riñan dukuâ si-su̱n guesì; sani̱ nun ga̱ya̱ka̱j guendâ Galión sa gahuin ne' ye̱' dukuâ si-su̱n sô'.

18Sani̱ gahuin ràn Pablo a'ngô diû ruhuâ yuman' snà'ànj Corinto, ne' rùkù ni̱ gi'hiaj yu̱gui sô' ga̱'a̱nj sô' ni̱ gida'a sô' ra'a nej dinî̱nt ni̱ gatûj sô' ruhuâ barku ni̱ ga'anj sô' riñan hio'ó Siria, ni̱ ga'anj Priscila ngà Aquila ngà sô', ni̱ nga gatûj nej sij ruhuâ yuman' Sencrea, ni̱ gaka sij huê màn ahui sij, dadin' gataj sij si hua̱ 'ngo̱ sa ga̱'hui̱ sij riñan Ma̱'an Ña'anj an.

19Huê danj ni̱ nga guchi' nej sij yuman' snà'ànj Efeso, ni̱ gudunâj sij ñan màn nej barku Priscila ngà Aquila; ni̱ gatûj sij ruhuâ hue' nuhuî nne hiuj dânj, ni̱ ganarïsna'anj sij ngà nej judío,

20ni̱ gachín ni'hiaj nej judío màn hiuj dânj riñan sij si gùnàj sij ga̱ne sij a'ngô diû ngà nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj nânj; sani̱ nun ga̱'hue̱j sij gùnàj sij mánj.

21Ni̱ gida'a sij ra'a nej sô', ni̱ gataj sij gu̱nïn nej sô: —Ña̱'a̱n huaj gà'àn yuman' snà'ànj Jerusalén nga gùyùmàn gi'ñanj gi̱nun hiuj dânj; Sani̱ si Ma̱'an Ña'anj an garan' ruhuâ ni̱ nànìkàj ñûn gà'nàj ñan màn nej suj. Huê danj ni̱ gatûj sij ruhuâ barku ni̱ gudunâj sij yuman' Efeso ni̱ ga'anj sij riñan hio'ó Siria.

22Ni̱ guchi' sij yuman' snà'ànj Sesarea, ni̱ ga'anj ga̱'mi̱n sij ngà nej dinî̱nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne hiuj dânj, ni̱ ne' rùkù ni̱ ga'anj sij yuman' snà'ànj Antioquía.

23Ni̱ gahuin ràn sij 'ngo̱ diû hiuj nânj, huê danj ni̱ gahui sij, ni̱ ga'anj gi̱ni'hiaj sij da' nìkò' dugui' nej yuman' ni̱ka̱j ñu'unj hio'ó Galacia ngà hio'ó Frigia, ni̱ nagi'hiaj nùkuaj sij ruhuâ nej dinî̱nt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús.

24Hiô' ni̱ guchi' 'ngo̱ sí judío gù'nàj Apolos ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso, ni̱ yiñán sô' huin yuman' Alejandría, ni̱ ûta hue'ê gananî̱n sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì ni̱ ûta chru̱n sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Nḭ ûta hue'ê gidigân sô' nej dinĩnt rayi'î Mạ'an Jesús; nḭ ûta nìhià' hua ruhuâ sô', nḭ ûta hue'ê ganata' sô' rayi'î Mạ'an Señor riñan nej guiì, sanḭ man 'ngọ rïn sa ni'in sô' huin rayi'î guendâ duguata' nne Juan nej guiì.

26Gayi'ì sô' nḭ ga'min sô' riñan nej guiì ruhuâ hue' nuhuî nne hiuj dânj nḭ nitaj si yu'hui' sô' gànàtà' sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì; sanḭ nga gunïn Priscila ngà Aquila sa ga'min sô', nḭ gakḩn anêj nguèj nḭkạ sô' sij nḭ gidigân hue'ê nguèj nḭkạ sô' si-chrej Mạ'an Ña'anj an riñan sij.

27Nḭ ganĩn ruhuâ sô' gạchḭn sô' gạ'ạnj sô' yuman' Acaya, nḭ dugu'nïn' nej dinĩnt rukû sô', nḭ gachrûn nej sô' 'ngọ ñanj karta nikaj sô' huaj sô' riñan nej dinĩnt màn yuman' dânj; nḭ nga guchi' sô' yuman' dânj, nḭ ûta naga'hui' sô' chrej nùkuaj ruhuâ riñan nej dinĩnt gà' guyumân ruhuâ;

28nḭ rḭñạn ga'min sô' ngà nej judío nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nḭ nadigân sô' riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an si Mạ'an Jesús huin Cristo.

Hechos 19

1Gahuin nga nĩn' nne Apolos yuman' snà'ànj Corinto, nḭ gahui Pablo nḭ ga'anj sô' chrej gachín riki kïj ï nḭ guchi sô' yuman' snà'ànj Efeso, nḭ ganari' sô' gà'ì nej sí ga'na' gahuin chṵun,

2nḭ gachín na'anj sô' nej sí dânj: —Nga guyumân ruhuâ nej suj nḭ ganahuin rạ'a nej suj Mạ'an Espíritu Santo nî'. Nanikàj nej sí dânj nḭ gataj nej sô': —Nitaj àmàn gunïn nej ñûnj si huạ Mạ'an Espíritu Santo mánj.

3Hiô' nḭ gataj sô': —Dàj gata' nne nej suj rà'aj. Nḭ gataj nej sí dânj: Gata' nne nej ñûnj dàj rûn' duguata' nne Juan nạnj ánj.

4Nḭ gataj Pablo: —Nḭ duguata' nne Juan nej guiì gà' gananikàj ruhuâ rayi'î si-gạkïn', nḭ gataj sô' gunïn nej guiì yùmàn'an si da'hui ninj nḭ gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an sa gạ'nạ' ne' rùkù sô', nḭ Mạ'an sa ga'na' ne' rùkù sô', huin Mạ'an Jesús nḭ huej huin Cristo.

5Nga gunïn nej sij nej nuguan' nânj, nḭ gata' nne nej sij ngà siyṵgui Mạ'an Jesús.

6Nḭ nga gisîj guta' Pablo ra'a sô' ahui nej sí nânj, nḭ ga'na' Mạ'an Espíritu Santo riñan nej sij, nḭ gayi'ì nej sij nḭ ga'min nej sij a'ngô nej nugua'an, nḭ gataj nej sij dàj gahuin nej diû gạ'nạ' ne' ñạan.

7Daran' nej sí gata' nne huin da'nga 'ngọ si yùhuìj ran' nej síi.

8Nḭ nga gatûj Pablo ruhuâ hue' nuhuî nne hiuj dânj, nḭ nitaj si a'min yu'hui' sô' riñan nej guiì nḭ gidigân sô' da'nga 'ngọ si huà'nĩnj ahuii riñan nej guiì màn hiuj dânj, nḭ ganarïsna'anj sô' ngà nej guiì dânj nḭ gi'hiaj sô' si guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

9Sanḭ ganahuin tsì nimân dạ'ạj nej guiì màn hiuj dânj nḭ na'huej ruhuâ ninj gùyùmàn ruhuâ ninj, nḭ gayi'ì ninj ga'min a'nan' ninj yi'î si-chrej Mạ'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ni̱ gunïn daran' nej guiì rìgì màn hiuj dânj, huê danj ni̱ guxun Pablo ma̱'an sô' riñan nej guiì dânj, ni̱ gi'hiaj ni̱ni̱n sô' nej sí ga'na' gahuin chru̱n riñan sô', ni̱ da' gui ganarïsna'anj sô' ngà nej sí dânj ruhuâ hue' gidigân sí gù'nàj Tirano.

10Ni̱ da'nga 'ngo̱ si huìj hio'o ginûn huin sô' gidigân sô' riñan nej judío ni̱ riñan nej sí ga'min nânj griego, hiô' ni̱ gunïn daran' nej guiì màn Asia si-nùguàn' Ma̱'an Jesús.

11Ni̱ garânj sun Ma̱'an Ña'anj an Pablo ni̱ nda nanè chre ganahuin nej guiì a'nan'an gi'hiaj sô',

12ni̱ ni̱ka̱j nej guiì màn hiuj dânj mañûn ni̱ sigan' nej sí a'nan'an ni̱ gagan' ra'a Pablo nej atsîj dânj, hue danj ni̱ ni̱ka̱j ninj nan' ninj nej atsîj dânj ñan nngaj nej guiì a'nan'an ni̱ ganahuin nej guiì a'nan', ni̱ huê danj na̱nj gahui nej nanè kïj nu̱n ruhuâ nimân nej guiì.

13Sani̱ da̱'a̱j nej sí judío, aché nun ma̱'an gachín nì'hiaj si ga̱hui̱ nej nanè kïj huaa ruhuâ nimân nej guiì, ni̱ garânj sun nej sô' siyu̱gui Ma̱'an Jesús, ni̱ gataj nej sô': —Gachín ni̱'hia ngà siyu̱gui Ma̱'an Jesús, sô' rayi'ì ganata' Pablo ni̱ ga̱hui̱ nej suj ni̱ ga̱'a̱nj nej suj raj.

14Ni̱ hua̱ chij da'ní 'ngo̱ sí gù'nàj Esceva, ni̱ judío huin sô', ni̱ huin sô' sí ga'nïn' riñan nej rej, ni̱ nej da'ní sô' huin nej sí gi'hiaj dànanj.

15Sani̱ nanikàj nanè kïj hua dânj ni̱ gata: —Ni'ín ahuin sa huin Ma̱'an Jesús, ni̱ ni'ín ahuin sô' huin Pablo; sani̱ nej suj, ni̱ ahuin sí huin nej suj rà'aj.

16Ni̱ guêj sí rùhuà nimân nu̱n nanè kïj hua dânj yichrá nej sij, ni̱ gunùkuaj sô' gi'hiaj ga̱nan sô' nej sij, ni̱ dànanj nùkuaj sô' doj gà' da' nej sij, huê danj ni̱ gunânj nej sij ñan nne dukuâ sí dânj ni̱ giran' yi'ì nej sij ni̱ nnïnj daj hua nej sij gi'hiaj sô'.

17Ni̱ gini'in daran' nej guiì màn yuman' Efeso dàj gahuin, ni̱ gini'in nej judío, ni̱ huê danj na̱nj gini'in nej sí a'min nânj griego; ni̱ guyu'hui daran' nej sô' ni̱ ga'min hue'ê nej sô' rayi'î Ma̱'an Señor Jesús.

18Ni̱ ga'na' daran' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ ganata' ninj nej sa gi'hiaj ninj, ni̱ ganadigân ninj nej si-ga̱kïn' ninj.

19Huê danj na̱nj ga'na' ûta gà'ì nej sí gi'hiaj sun ngà magia ni̱ ni̱ka̱j nej sô' si-librû nej sô' ga'na' nej sô', ni̱ gini'in ri̱ña̱n daran' nej guiì gachrîj ña'an nej sô' nej si-librû nej sô', ni̱ nga nagi'hiaj nej sij guenda dàj nìko san'anj an gahuin du'hue nej librû dânj, ni̱ ganasîj nda huìj xia chi̱' mîn san'anj plata gahuin du'hue nej ñanj dânj.

20Huê danj na̱nj ûta nùkuaj hua si-nùguàn' Ma̱'an Señor ni̱ ûta gahuin gà'ì nej guiì guyumân ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Señor.

21Ne' rùkù nga gahuin nej nânj, ni̱ ganîn ruhuâ nimân Pablo ga̱'a̱nj sô' yuman' snà'ànj Jerusalén, ne' rùkù nga gisîj ga'anj sô' yuman' snà'ànj Macedonia ngà

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

yuman' snà'ànj Acaya: Nị gataj sô' ne' rùkù nga gà' gané doj yuman' snà'ànj Jerusalén, nị ñạ'ạn huaj si gạ'ạnj gịni'hia yuman' snà'ànj Roma.

22Nị ga'nḩn Pablo ga'anj Timoteo ngà Erasto yuman' Macedonia dadin' nguèj sô' huin sí guruguñu'unj rukû sô', nị gahuin ràn sij a'ngô diû riñan hio'ó Asia.

23Nị diû dânj nị ûta gata rùhuà nej guiì ni'in ninj nej dinÎnt huạj si-chrej Mạ'an Ña'anj an.

24Dadin' 'ngọ sí gù'nàj Demetrio, nị chrụn sô' gị'hiaj sun sô' aga' plata nị chrụn sô' gi'hiaj sô' hue' nuhuî lij ñan nne ña'anj diga'ñu'unj gù'nàj Diana, nị ûta gi'hiaj gạnan nej sí gi'hiaj sun ngà aga' plata san'anj an ngà sun nânj;

25nị màn chre' nej sí gi'hiaj sun ngà aga' plata ngà sô', nị gataj sô' gunïn nej sí dânj: —Gà' ni'in nej suj dịnÎnj si sun nânj huin sa gi'hiaj nị ûta gahuin yịru'hue nê';

26sanị gà' ni'in nej suj nị gà' gunïn nej suj si sí gù'nàj Pablo, nị sê man ngà 'ngọ rïn yuman' Efeso nânj, gi'hiaj nịnịn sô' nị gi'hiaj sô' si guyumân ruhuâ nej guiì, dadin' da' huạ nÌn' gàchrà' riñan hio'ó Asia, gataj sô' si sê ña'anj an huin nej sa gi'hiaj rạ'a nê' mánj.

27Nị sê man 'ngọ rïn sun chrụn nê' gị'hiaj nê' huạj gịrẹ̈' nê' mánj, dadin' huaj gịrẹ̈' hue' nuhuî ñan nne da'anj nê' Diana nị nitaj nùnj gahuin, dadin' huê riñanj nikaj chrẹj nej guiì màn Asia, nị nịkạj chrẹj nej guiì màn nÌn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

28Nị nga gunïn nej guiì nej nuguan' nânj, nị ûta gina'an ruhuâ ninj, nị gaguâj nùkuaj ninj, nị gataj ninj: —Sa nìko huin Diana da'anj nej guiì màn yuman' snà'ànj Efeso.

29Nị ûta gachej ruhuâ nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso, nị ga'min gụñạn ninj nị ga'anj ninj ñan nne hue' nìko ñan ganahuin chrẹ' nej guiì, nị gida'a ninj nị gunukuaj ninj Gayo ngà Aristarco nị sí 'na' yuman' snà'ànj Macedonia huin nguèj sô', nị nguèj sô' huin sí nịkạj dugui' ngà Pablo.

30Nị ganÎn ruhuâ Pablo gạ'ạnj sô' gạ'mịn sô' riñan nej guiì yùmàn'an, sanị nun gạ'huẹj nej sí 'nạ' gạhuin chrụn riñan sô' si gịdịgân sô' mạ'an sô' riñan nej guiì yùmàn'an.

31Nị dạ'ạj nej sí nịkạj dugui' ngà Pablo, nịkạj sụn riñan hio'ó Asia, nị ga'nḩn nej sô' ñanj ga'anj riñan Pablo nị nun gạ'huẹj nej sô' si gạtụ Pablo ruhuâ hue' yáchìj ñan huin gi'ñanj an.

32Dạ'ạj nej guiì màn hiuj dânj, ga'min 'ngọ nuguan'an nị a'ngô dạ'ạj ninj ga'min a'ngô nuguan'an, dadin' gachej ruhuâ nej guiì nara'hui' hiuj dânj, nị gà' nun ni'in ninj nùnj huin saj nara'hui' ninj hiuj dânj.

33Nị giri nej sij siganÎnj nej guiì rìgì màn hiuj dânj sô' gù'nàj Alejandro, nị guru'man ra'a nej sí judío sô', nị gachín nì'hiaj sô' ngà ra'a sô' si dḩn gạne du'hua nej guiì, nị ruhuâ sô' dụna'huej sô' rayi'î sô' riñan nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

34Sanı̱ nga ganani'in nej sí dânj si sí judío huin sí nânj, nı̱ gayi'ì nej sô' gaguâj nej sô' da'nga 'ngo̱ si huìj ora nı̱ gataj nej sô': —Ûta nìko huin Diana da'anj nej sí màn yuman' snà'ànj Efeso.

35Hiô' nı̱ nga gunùkuaj siranûn dânj, gi'hiaj sô' gana'man ruhuâ nej guiì, nı̱ gataj sô': —Sê gà' ni'in daran' nej suj màn yuman' snà'ànj Efeso. Si daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguìi ni'in si yuman' snà'ànj huin yiñán nê' huin dugumîn si-nùhuì Diana ra̱' saj ûn', nı̱ sê huej huin ña'anj ga'nḿn Jupiter ga'na' yàtà'a rà' saj ûn'.

36Dadin' gà' si 'ngo̱ síi si ga'hue gataj si sê yàngà' huin o' mánj, huê danj nı̱ ña̱'a̱n huaj si dḿn ga̱ne du'hua nej suj, nı̱ si ûta hio gı̱na̱'an ruhuâ nej suj mánj.

37Nej sí nı̱ka̱j nej suj ga'na' nej suj nânj, nı̱ nun ga̱'mı̱n nej sô' yi'î da'anj nê' nı̱ nun ga̱ta̱ rùhuà nej sô' da'anj nê'.

38Nı̱ si Demetrio nı̱ ngà nej sí gi'hiaj ña'anj Diana mân unïn' ngà a'ngô nej síi, nı̱ ga̱'hue ga̱ra̱n ruhuâ nej sij rayi'î dugui' nej sij riñan guesì dadin' huê gue̱nda̱ dan nne sô' guendâ gı̱'hiaj hia sô' rayi'î si-nùguàn' nej sij.

39Nı̱ si hua̱ a'ngô sa ràyì'ì garan' ruhuâ nej suj, nı̱ nga ga̱na̱huin chre' a'ngô nej guesì nı̱ ga̱'hue ga̱chinj riñan nej sô'.

40Dadin' sa gahuin hia̱j nı̱ ha̱ı̱ huaj nı̱ ga'hue ga̱ta̱j nej sí nı̱ka̱j suun si màn nê' dugunïn' nej guiì, dadin' nitaj gakı̱n' ràyì'ì huaj gìrì' ga̱chru̱n' guendâ ûta gahuin du'hua nej suj ngà nej sô' mánj.

41Nı̱ nga gisîj gataj sô' nej nuguan' nânj, nı̱ gana'nḿn sô' nan' nej guiì ganara'hui' hiuj dânj dukuâ ninj.

Hechos 20

1Ne' rùkù nga gisîj gaguâj nej guiì, nı̱ gakḿn Pablo ga'na' nej sí 'na' gahuin chru̱un, nı̱ duna'nga sô' si ga̱ yìtïnj ruhuâ nej sij nı̱ ganani'ña̱n sô' nej sij, nı̱ gida'a sô' ra'a nej sij huê danj nı̱ gahui sô' nı̱ ga'anj sô' yuman' Macedonia.

2Nı̱ huê danj na̱nj ga'anj gı̱ni'hiaj sij ñan màn daran' nej dinînt màn ruhuâ nej yuman' màn riñan hio'ó ñan gachîn sij huaj sij, nı̱ ûta duna'nga sij riñan nej sô' si ga̱ yìtïnj ruhuâ nej sô' nı̱ ûta ga'min sij si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj riñan nej sô', huê danj nı̱ guchi' sij riñan hio'ó Grecia.

3Nı̱ gane Pablo huà'nïnj ahuii ruhuâ país nânj, nı̱ ganîn ruhuâ sij ga̱'a̱nj sij Siria nı̱ hia̱j gi'hiaj sij ga̱tu̱ sij ruhuâ barku hua̱j yuman' Siria, nı̱ gunïn sij si gataj nej sí judío si da̱gahui' nej sô' sij, huê danj nı̱ gananikàj ñûn sij nı̱ ga'na' sij yuman' Macedonia.

4Nı̱ ginikaj dugui' gà'ì nej dinînt ga'anj nej sô' ngà sij nı̱ huaj Sópater huin da'ní Pirro, sô' 'na̱' riñan hio'ó Berea, Aristarco, nı̱ hua̱j sí Huìj i nı̱ nguèj sô' 'na̱' riñan hio'ó Tesalónica, Gayo huin sí 'na̱' yuman' Derbe, nı̱ Timoteo ngà Tíkiko nı̱ Trófimo nej sô' nânj 'na̱' riñan hio'ó Asia.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ ga'anj si̱nï̱n nej sô' ne' ña̱an, ni̱ gana'huìj nej sô' nda yuman' snà'ànj Troas nej ñûnj.

6Nga ganahuij nej gui yâ nej sij rachrún nitaj si 'nï̱nj chru dunu'man'an ni̱ gahui nej ñûnj ruhuâ yuman' Filipos, ni̱ gatûj nej ñûnj ga'anj nej ñûnj ruhuâ barku, ni̱ gachin ùn'ùn' gui ni̱ ganahuin chre̱' nej ñûnj ngà nej sij nda yuman' Troas, ni̱ gahuin ràn nej ñûnj chi̱j gui yuman' dânj.

7Ni̱ gui si̱nï̱n nga gayi'ì semana, ni̱ màn nùguàn'an nej ñûnj ga'na' ga̱huin chru̱un guendâ gi̱da'a nej ñûnj sena, ni̱ ni̱kï̱n' Pablo gidigân sô' riñan nej guiì; dadin' a'ngô gui dânj ga̱hui̱ sô' ga̱'a̱nj sô'; ni̱ ûta yè'è ga'min sô' ni̱ gahuin ràn sô' nda da̱'a̱j ne' ña̱n'an ga'min sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

8Ni̱ nìkò' ûta gà'ì ña'an gudugùun ruhuâ hue' ganata' yàtà' ñan màn chre' nej sij;

9ni̱ nda huà'nïnj ganata' hue' ñan nne 'ngo̱ sí ña̱n gù'nàj Eutico, ni̱ ñan nu̱n Bentana nne sô', ni̱ ûta atoj sô' nne sô' hiuj dânj, dadin' ûta yè'è ga'min Pablo si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nda ginichre chre sô' gatoj sô' huê danj ni̱ gininj sô' nda riñan hio'óo, ni̱ gà' 'ngo̱ gahui' sô' nga ganachi nikaj nej sí màn hiuj dânj.

10Hiô' ni̱ gananinj Pablo ni̱ ga'anj sô' ñan nngaj nîman, ni̱ ga'anj gitàj sô' yi'ñanj nimân dânj, ni̱ gananan sô' nimân dânj: Ni̱ gataj sô' gu̱nïn nej guiì màn hiuj dânj. —Si̱ guyu'hui' nej suj mánj, dadin' nun gàhuì' sij mánj.

11Ne' rùkù nga gisîj sô' ga'anj sô' hue' tàj yàtà' dânj, ni̱ gida'a nej sij Sena, ni̱ gayi'ì ñûn sô' ni̱ ûta yè'è ga'min ñûn sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nda giyigïn mánj ganahuij sô' ga'min sô'; huê danj ni̱ gahui sô' ni̱ ga'anj sô'.

12Ni̱ ganakaj nej sij sí ña̱n gù'nàj Eutico ni̱ ni̱ka̱j nej sij ga'anj nej sij dukuâ sí nânj, ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej dinînt.

13Gatûj nej ñûnj ruhuâ barku, ni̱ ga'anj nej ñûnj ne' ña̱an, ni̱ guchi' nej ñûnj nda yuman' Asón guendâ ga̱'a̱nj ga̱na̱ka̱j nej ñûnj Pablo, dadin' huê danj gaj gataj sô', dadin' garan' ruhuâ sô' ga̱che̱ dàkòj sô'.

14Ni̱ nga ganari' dugui' nej ñûnj ngà Pablo ruhuâ yuman' Asón, huê danj ni̱ gatûj nej ñûnj ngà sô' ruhuâ barku, huê danj ni̱ ga'anj nej ñûnj yuman' Mitilene.

15Ni̱ gahui nej ñûnj yuman' Mitilene ni̱ ga'anj nej ñûnj, ni̱ a'ngô gui dan ni̱ guchi' nej ñûnj ne' ri̱ña̱n yuman' Quio, ni̱ a'ngô gui dânj gahui nej ñûnj ni̱ ga'anj nej ñûnj ni̱ guchi' nej ñûnj yuman' Samos; ni̱ a'ngô gui dânj ni̱ guchi' nej ñûnj yuman' gù'nàj Mileto.

16Dadin' ganîn ruhuâ Pablo ga̱chi̱n anêj sô' ñan nngaj yuman' snà'ànj Efeso, guendâ nun ga̱ran' ruhuâ sô' ga̱huin ràn sô' riñan hio'ó Asia, dadin' huin ruhuâ sô' gùchì' sô' gi'ñanj Pentecostés, asà' huaj gùnùkuaj sô' gùchì' sô' yuman' snà'ànj Jerusalén.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Ni̱ nga nne Pablo ruhuâ yuman' Mileto, ni̱ ga'nḯn sô' nuguan'an ga'anj riñan nej dinî̱nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne yuman' snà'ànj Efeso, si ga'na' nej sô' yuman' Mileto dadin' hua̱ nuguan' ña̱'a̱n ga̱na̱rï̱sna'anj nej sô'.

18Nga guyumân nej sô', ni̱ gataj Pablo gunïn nej sô': —Gà' ni'in nej suj dàj gi'hiâ nga gané daran' diû siganî̱nj nej suj, àsìj gui si̱ni̱n nga ganî̱nj dakô riñan hio'ó Asia,

19ni̱ daran' diû nga gunânj gi̱tsí riñan Ma̱'an Señor siganî̱nj nej suj ni̱ nun gi̱'hia si ga̱huin 'ngo̱ sí xi riñan nej suj mánj, ni̱ ûta dugue'é rayi'î nej sañun guyumân riñânj, gi'hiaj nej sí judío dadin' gayakaj nej sô' da'nga'a ngàj ni̱ ganî̱n ruhuâ nej sô' da̱gahui' nej sô' ñùnj;

20sani̱ gà' danj ni nitaj àmàn guduna si gànàtàj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj mánj, ni̱ gidigân ñan hua ràngà'a riñan nej guiì ni̱ gidigán ruhuâ nej hue'e,

21ganatá riñan nej judío ni̱ ganatá riñan nej sí nàsìnùnj un si da'hui nej sij ni̱ nànìkàj ruhuâ nej sij ngà rayi'î si-ga̱kïn' nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma̱'an Jesús.

22Hia̱j ni̱ ga̱'a̱n dadin' gi'hiaj guesâ Ma̱'an Espíritu Santo si ga̱'a̱n yuman' snà'ànj Jerusalén, sani̱ nun ni'ín dàj gi̱ran'án nga gùchìj hiuj dân mánj;

23'ngo̱ rïn sa ni'ín huin dadin' gà' gataj Ma̱'an Espíritu Santo gunḯn nga huâ daran' nej yuman' snà'ànj an, ni̱ gata si nga gùchìj hiuj dânj ni̱ gané dukuâ ga'a ni̱ ûta gi̱ran' sàñùnj.

24Sani̱ nitaj si giriñun ruhuâj rayi'î guendâ gàhuìj, hua̱ nìhià' ruhuâj guendâ gànàtàj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ hua̱ ruhuâj gi̱'hiaj sûnj si-su̱n Ma̱'an Ña'aj an nda gui gàhuìj, dadin' huê sun dânj riki Ma̱'an Jesús ra'á, si gànàtàj rayi'î nuguan' gi̱'hiaj su̱nu̱j ni̱ gi'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì.

25'Hia̱j ni̱, ni'ín si gà' si 'ngo̱ nej suj ri̱ña̱n ganatá si-nùguàn' Ma̱'an Ña̱'anj an ni̱ si̱ gini'in nej suj riñânj gà' mánj.

26Huê danj ni̱, ni'ni̱nj ga'mînj riñan nej suj gui hia̱j, ni̱ nitaj gakï̱n'ïn tá yichrâ rayi'î nej suj dadin' gà' ganatá si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan daran' nej suj;

27dadin' nitaj àmàn giyichin' ruhuâj si ga̱'mi̱n daran' nej nuguan' sà' garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an dagahuin nej suj mánj.

28Huê danj, ni̱ du̱gumîn nej suj ma̱'an nej suj, ni̱ dugumîn nej suj daran' nej sô' huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús, dadin' Ma̱'an Espíritu Santo ganî̱n si ga̱nikï̱n' nej suj du̱gumîn nej suj si-nùhuì Ma̱'an Señor, dadin' gà' gi'hiaj ga̱nanj nga tun daran' nej guiì nìkò' rukuj na̱nj ánj.

29Dadin' gà' ni'ín si nga ne' rùkù nga ga̱'a̱n ni̱ ga̱tu̱ nej sí gidigañu'unj siganî̱nj nej suj ni̱ gahuin nej sô' dàj rûn' huin nej yuku stuj u siganî̱nj nej suj, ni̱ si̱ ginikaj nej sô' nimân nìko rayi'î nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Señor mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Ni huê siganînj nej suj gahui nej sí ga'min nuguan' digañu'unj un guendâ gi'hiaj nej sô' si nanikò' nej sí gà' ga'na' gahuin chruun rukû nej sô'.

31Huê danj ni, hue'ê dugumîn nej suj ma'an nej suj, ni gananun ruhuâ nej suj dadin' huà'nǐnj hio'o, ne' ñàn'an ngà ne' gui, nitaj àmàn giyichin' ruhuâj ni duna'ngaj ni ûta gahiu nne riñanj ngà da' go'ngo nej suj.

32'Hiaj dinînj, ni gununâj rayi'î nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, ni duguta sùnj nuguan'an riñan Ma'an Ña'anj an si gi'hia sunuj u ngà nej suj, dadin' ûta nùkuaj Ma'an Ña'anj an ni ga'hue gi'hia si gachij nej suj doj ngà si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni ga'hue gi'hia si gùchì' nej suj gane nej suj ngà nej sô' gà' nagi'hiaj gè Ma'an Ña'anj an.

33Ni gà' nun gà'nǐnj ñânj si-san'anj nej suj, sa huin plata ngà oro, ni gà' nun gà'nǐnj ñânj sigan' nej suj mánj.

34Ni gà' ni'in sà' nej suj si daran' nej sa gachin riñânj ni nej sa gachin riñan nej sô' nikaj dugui' ngàj, ni ra'á nânj huin sa gi'hiaj sun ni giri'í daran' nej sa gachin riñan nej ñûnj nanj ánj.

35Ni gidigán si hua niñan si gi'hiaj sun', da'nga ni giri' gurugûñu'un' riñan nej guiì ran' àko, ni gananun ruhuâ nej suj nej nuguan' gidigân Ma'an Señor Jesús nga gata: "Dànanj ûta dùgùnàj huaj si gà'huì' si'hiô' ra'a a'ngô nej guiì gà' da' si ganahuin ro'o'."

36Ni nga gisîj ga'min Pablo nej nuguan' nânj, ni ganïkïn rúdàkòj sô', ni ga'min daran' nej sij ngà Ma'an Ña'anj an."

37Hiô' ni ûta dugue'e daran' nej sij; ni gananan nej sij Pablo ni ga'hui' nej sij ru'u yi'nǐn riñan sô',

38ni ûta gananîn ruhuâ nej sij rayi'î nej nuguan' gataj sô' gunïn nej sij, si nitaj àmàn huaj gini'in nej sij riñan sô' gà'. Ni ga'anj nej sij ngà Pablo nda ñan nikin' barku.

Hechos 21

1Ne' rùkù nga gahuin anêj nej ñûnj riñan nej sij, ni gatûj nej ñûnj ruhuâ barku ni ga'anj nej ñûnj nda nika chre ñan nngaj yuman' Cos, ni a'ngô gui dânj ni guchi' nej ñûnj yuman Roda, ni hiuj dânj ga'anj ñûnj ni guchi' nej ñûnj yuman' gù'nàj Pátara.

2Ni hiuj nânj giri' nej ñûnj 'ngo barkû gachin riñan yuman' Fenicia, ni gatûj nej ñûnj ruhuâ barkû dânj, ni ga'anj nej ñûnj.

3Ni nga gurugui' yuman' Chipre gini'hiaj nej ñûnj, ni guna ra'a ne' chrïn nej ñûnj, huê danj ni gachîn nej ñûnj riñan do'ó yuman' Siria, ni guchi' nej ñûnj yuman Tiro, ni gahuin ràn barku nun nej ñûnj huaj nej ñûnj hiuj nânj dadin' naduninj nej sij nej rasun màn ruhuâ barkû.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ ganari' nej ñûnj nej sí 'na̱' ga̱huin chru̱un, ni̱ gane nej ñûnj chi̱j gui ngà nej sô' hiuj dânj; ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej sô' dàj gi̱ran' Pablo, huê danj ni̱ na'huej nej sô' si ga̱'a̱nj Pablo yuman' snà'ànj Jerusalén.

5Nga gisîj chi̱j gui gane nej ñûnj yuman' dânj, ni̱ gahui nej ñûnj ga'anj nej nûnj, ni̱ huê danj na̱nj ga'anj gu̱du̱nâj daran' nej dinî̂nt nej ñûnj, ni̱ hua̱j nika nej sô' ni̱ hua̱j nej da'ní nej sô' ngà nej sô', ni̱ guchi' nej ñûnj nda du'hua nne ña̱'a̱nj, ni̱ ga'anj ga̱nikïn' rúdàkòj daran' nej ñûnj ni̱ ga'min nej ñûnj ngà Ma̱'an Ña'anj an.

6Ni̱ nga gisîj gananan da' go'ngo̱ nej ñûnj nej dugui' nej ñûnj, huê danj ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ barku, ni̱ gananikàj nej dinî̂nt nan' nej sô' dukuâ nej sô'.

7Huê danj ni̱ gahui nej ñûnj ruhuâ yuman' Tiro ni̱ guchi' nej ñûnj yuman' Tolemaida; ni̱ gahuin ràn nej ñûnj 'ngo̱ gui hiuj dânj ni̱ ga'min nej ñûnj ngà nej dinî̂nt.

8A'ngô gui dânj, ni̱ gahui nej ñûnj ruhuâ yuman' Tolemaida ni̱ gaché dàkòj nej ñûnj ni̱ ga'anj nej ñûnj ngà nej sô' nda yuman' Sesarea; ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ dukuâ Felipe sí a'hui' nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì, ni̱ sô' huin 'ngo̱ nej chi̱j nej diácono, ni̱ gunâj nej ñûnj dukuâ sô'.

9Ni̱ hua̱ ga̱'anj siyànà ña̱an huin da'nin yànà Felipe ni̱ huin nej siyànà dânj nej sa ganata' dàj gahuin.

10Ni̱ gahuin ràn nej ñûnj gà'ì gui hiuj dânj, ni̱ riñan hio'óo Judea ga'na' Agabo ni̱ huin sô' sí ganata' dàj gahuin,

11ni̱ ga'na' gi̱ni̱'hiaj sô' nej ñûnj, ni̱ gida'a sô' yiri̱ki 'nïnj gatïn Pablo, ni̱ gumînj sô' dakó Pablo ngà ra'a sô', ni̱ gataj sô': —Huê dànanj gataj Ma̱'an Espíritu Santo: Huê dànanj gu̱mi̱n nej sí judío màn yuman Jerusalén sí si-yiri̱ki huin nânj, ni̱ nàgà'huì' nej sô' sí nânj ra'a nej sí nàsìnùnj un.

12Nga gunïn nej ñûnj nej nuguan' nânj, ni̱ ga'min àko nej ñûnj ni̱ huê danj na̱nj ga'min àko nej sô' màn ruhuâ yuman' nânj ngà Pablo, ni̱ gataj nej ñûnj sisi̱ si̱ ga'anj sô' yuman' snà'ànj Jerusalén.

13Hiô' ni̱ nanikàj Pablo ni̱ gataj sô' gunïn nej ñûnj. —Nùnj huin saj ni̱ dugue'e nej suj, ni̱ gi'hiaj nej suj si gananî̂n ruhuâ nimânj ûnj. Dadin' hua̱ ruhuâj ni̱ sê man ngà guendâ gu̱mi̱n nej sij ñùnj, dadin' hua̱ ruhuâj gàhuìj gi̱'hiaj nej sij ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén rayi'î siyu̱gui Ma̱'an Señor Jesús.

14Sani̱ ñan nun ga̱'huej sij ga̱ra̱n yina sij si-nùguàn' nej ñûnj, huê danj ni̱ gataj nej ñûnj gu̱nïn sij: —Gi̱'hiaj dïn'ïnj sa ga̱ra̱n' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

15Ne' rùkù nga gachîn nej gui dânj, ni̱ nga gisîj hua yu̱gui daran'anj, huê danj ni̱ ga'anj nej ñûnj yuman' snà'ànj Jerusalén.

16Huê danj na̱nj ga'na' da̱'a̱j nej sô' 'na̱' ga̱huin chru̱n màn yuman' Sesarea, ni̱ ni̱ka̱j nej sô' ga'anj nej sô' nej ñûnj dukuâ 'ngo̱ sí gù'nàj Mnasón, ni̱ sí nânj 'na' yuman' Chipre, ni̱ gà' nâ nikò' sô' rukû Ma̱'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Ni̱ nga guchi' nej ñûnj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej dinînt ni̱ ganahuin ra̱'a nej sô' nej ñûnj.

18Ni̱ a'ngô gui dânj ni̱ ga'anj gi̱ni̱'hiaj Pablo ngà nej ñûnj ñan nne Jacobo, ni̱ màn chre' daran' nej sí ni̱ki̱n' ne' ña̱an;

19ni̱ ne' rùkù nga gisîj ga'min sij ngà nej sô', ni̱ ganata' sij riñan nej sô', da' nikò' dugui' nej sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngà sij siganînj nej sí nàsìnùnj ni̱ dàj guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Ña'anj an gi'hiaj sij.

20Ni̱ nga gunïn nej sô' sa ganata' sij, ni̱ ûta hue'ê ga'min nej sô' rayi'î Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gataj nej sô' gu̱nïn sij: —Ni̱ dàj rûn' gà' ni'în', ni̱ ûta gà'ì mîn nej judío guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús; sani̱ daran' nej sij ûta nikaj chre̱j ngà si-ley Moisés.

21Sani̱ ganata' nej sij gunïn nej ñûnj rayi'î', si gidigân' riñan nej judío nne siganînj nej sí nàsìnùnj un ni̱ gataj' si gu̱du̱nâj nej sô' nej nuguan' ga'nïn' su̱n si-ley Moisés, ni̱ gataj' sisi̱ si̱ ga'ne' nej sô' nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj nej da'ní nej sô', ni̱ gataj sisi̱ si̱ ginikaj chre̱j nej sij chrej yìñànj ni̱ka̱j nê'.

22Dàj hua hi̱a rayi'î nej nuguan' nânj rà'aj. Yàngà' hia ni̱ nàrà'huì' nej guiì rigìi, dadin' gu̱nïn ninj si gà' guyumân'.

23Gi'hiá sò' nej sa gataj nej ñûnj, gu̱nïn': Dadin' nne ga̱'ânj nej síi siganînj nej ñûnj ni̱ gà' gataj nej sij si hua̱ sa gà'huì' nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an.

24Ginikaj sò' ga̱'a̱nj' nej sij ngà' ruhuâ nûhui, ni̱ na̱gi̱'hiaj gè' ma̱'ân' ngà nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gu̱ru'hue' ga̱ka nej sij ahui nej sij; ni̱ ga̱ra̱n' da'nga' ruhuâ daran' nej sí judío si sê yàngà' huin nej nuguan' gunïn nej sô' rayi'î', ni̱ gini'in nej sij si aché ni̱ka̱', ni̱ da̱gahuîn' nej nuguan' giyi'nïn' su̱n gi'hiaj Moisés.

25Sani̱ rayi'î nej sí nàsìnùnj guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús ni̱ si nitaj si huin nej sô' judío, ni̱ gà' gachrûn nej ñûnj ñanj ni̱ ga'nïn' nej ñûnj suun riñan nej sô' sisi̱ si̱ dagahuin nej sô' nuguan' giyi'nïn' su̱n gi'hiaj Moisés; man sa da'hui nej sô' dagahuin nej sô' huin sisi̱ si̱ ya nej sô' nneè nej yuku dagahui' nej guiì riñan nej ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi, ni̱ si̱ ya nej sô' tun nej yuku, ni̱ si̱ ya nej sô' nneè nej yuku ga'hiuj u, ni̱ si̱ gane sìgìchrà' nej sô'.

26Hiô' ni̱ ginikaj Pablo ga'anj sô' nej ga̱'ânj nej sí nânj, ni̱ a'ngô gui dânj, ni̱ nga gisîj nagi'hiaj sà' nej sô' ma̱'an nej sô', ni̱ gatûj sô' ruhuâ nûhui nìko, guendâ gànàtà' na'anj nej sô' gu̱nïn nej sí màn hiuj dânj àmàn ga̱na̱huij nej gui na̱gi̱'hiaj sà' nej sô' ma̱'an sô', ni̱ gui dânj gi̱nikaj da' go'ngo̱ nej sô' yuku ga̱'a̱nj nej sô' guendâ gà'huì' nej sô' rayi'î da' go'ngo̱ nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

27Sani̱ nga nïn' hiaj huaj gìsìj nej chij gui nagi'hiaj sà' nej sij ma̱'an nej sij, ni̱ nga gini'in da̱'a̱j nej síchìj judío 'na̱' riñan hio'ó Asia, nikïn' Pablo ruhuâ nûhui nìko, ni̱ ûta gaguâj nej sô' ni̱ duguachej nej sô' ruhuâ nej guiì rigìi huê danj ni̱ gida'a nej sô' Pablo,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28ni̱ ga'min nùkuaj nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Daran' nej suj huin nej sí Israelita, ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj nej ñûnj. Dadin' sí nânj huin sí gidigân nda ganahuij nǐn' gàchrà' riñan nej guiì ni̱ gata rùhuà sô' ni'in sô' yuman' huin yiñán nê', ni̱ gata rùhuà sô' ni'in sô' si-ley Moisés, ni̱ gata rùhuà sô' ni'in sô' nuhuî nìko nne hiuj nânj; ni̱ hua a'ngô sa gi'hiaj sô' gà' da' nej nânj, ni̱ ni̱ka̱j sô' nej sí 'na̱' yuman' Grecia ni̱ duguatûj sô' nej sí dânj ruhuâ nuhuî nânj, ni̱ ganahuin ki̱j ruhuâ nuhuî gè nânj gi'hiaj sô'.

29Dadin' àsìj nâ doj ni̱ gini'in nej sij ginikaj dugui' Pablo ni̱ gaché nun sô' ruhuâ yuman' snà'ànj nânj ngà Trófimo, sí 'na̱' yuman' snà'ànj Efeso, dadin' ganǐn ruhuâ nej sij si duguatûj Pablo sí nânj ruhuâ nûhui nìko.

30Ni̱ nga gunïn daran' nej sí màn yuman' snà'ànj nânj nej nuguan' nânj ni̱ ganachej ruhuâ nej sô', huê danj ni̱ nda nanè chre ni̱ naru'hui' nej sô', ni̱ gida'a nej sô' Pablo, ni̱ gunùkuaj nej sô' ni̱ giri nej sô' ruhuâ nûhui dânj, ni̱ orâ ni̱ ganarán nej sô' riñan nûhui nìko.

31Do̱j sînj huaj ni̱ da̱gahui' nej sí dânj Pablo, ni̱ ga'anj nuguan'an riñan síchìj stadû kapitán ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej stâdu màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, si ûta gaguâj daran' nej guiì mân ninj ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

32Ni̱ orâ chre ni̱ ginikaj síchìj kapitán dânj stadû ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej stadû, ni̱ gunânj daran' nej sô' ni̱ ga'anj nej sô' ñan màn nej sí nânj. Ni̱ ngà gini'in nej sí nânj síchìj kapitán ngà nej stâdu, ni̱ ga'nïn' ruhuâ nej sô' ni̱ nun gà'huì' nej sô' ni'hiaj Pablo.

33Hiô' ni̱ nga guchi' síchìj kapitán, ni̱ gida'a sô' Pablo ni̱ ga'nïn' sô' suun riñan nej si-stadû sô' si gu̱mi̱n nej sô' huìj aga' kadena, ni̱ gachín na'anj sô' ahuin sí huin Pablo, ni̱ ahuin gaki̱n' gi'hiaj sô'.

34Sani̱ ûta gachej gaguâj nej sí màn siganǐnj nej guiì rigì dânj, ni̱ da̱'a̱j nej sô' taj 'ngo̱ nugua'an, ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' taj a'ngô nùguàn'an; sani̱ ñan na'hue ga̱ra̱n da'nga' hue'ê ruhuâ síchìj kapitán ahuin rayì'ì ûta gaguâj nej guiì, ni̱ ga'nïn' sô' suun si gi̱nikaj nej stâdu ga̱'a̱nj nej sô' ñan nne hue' hiëj yìngà xi ñan màn nej stâdu.

35Ni̱ nga guchi' nej sij ñan gayi'ì skalera, ni̱ gata yàtà' nej stâdu Pablo ni̱ gisîj nej sô' ga'anj nej sô' dadin' ûta gi'hiaj hu̱e nej sí rigìi huaj nej sô';

36dadin' 'na̱' nej guiì rigì màn yuman' snà'ànj dânj ne' rùkù nej sij, ni̱ aguâj nej sô' ni̱ gataj nej sô': —Ruhuâ nej ñûnj si gàhuì' sí dan.

37Ni̱ nga duguatûj nej sô' Pablo ruhuâ hue' hiëj yìngà xi dânj, ni̱ gataj Pablo gunïn síchìj Kapitán: —Ga̱'hue gàtà 'ngo̱ nuguan'an gu̱nïn rè' nî'. Ni̱ gataj síchìj stadû kapitán: —Nun ni'ín si chru̱n' ga̱'mi̱n' nânj griego mánj.

38Àsìj nâ doj, ni̱ ganachi nikaj ngo̱ sí 'na̱' yuman' Egipto 'ngo̱ yi'nïn' nìko xi nej síi ni̱ gunïn' sô' ngà síchìj ni̱ka̱j su̱n riñan yuman' snà'ànj Roma, ni̱ ganara'hui' ga'ânj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

mîn nej síi ginikò' rukû sô' ni̱ ga'anj sô' riñan hio'ó nàkòo, ni̱ ganîn ruhuâj si sí dan huîn' na̱nj ánj.

39Hiô' ni̱ gataj Pablo: —Yàngà' ni̱ sí Israelita 'na̱' yuman' snà'ànj Tarso huín, ni̱ yuman' snà'ànj nânj huin 'ngo̱ sa ña̱'a̱n doj nìkò' rukû yuman' snà'ànj Silisia; sani̱ gachín ni̱'hia si ri̱ki̱' permisu ga̱'mi̱n riñan nej sí yùmàn'an.

40Ni̱ ga'hui' síchìj kapitán permisu ga'min Pablo, ni̱ ni̱kï̱n' sô' riñan skalera, ni̱ dugunûn ra'a sô' riñan nej guiì yùmàn'an si dín ga̱ne du'hua ninj. Ni̱ dín chre gahuin du'hua daran' nej guiì yùmàn'an, ni̱ ga'min sô' nânj hebreo, ni̱ gataj sô':

Hechos 22

1—Gu̱nïn nej suj di̱nînj, gu̱nïn nej suj da̱'nïnj, gu̱nïn nej suj dadaj. Si du̱na'huê rayi'í riñan nej suj.

2Ni̱ nga gunïn nej sí dânj ga'min Pablo nânj hebreo, ni̱ ga' du'hua nej sô'. Huê danj ni̱ gataj Pablo:

3—Sí judío huín, ni̱ ga'ngaj yuman' Tarso sa ri̱ña̱n ni̱ka̱j ñu'unj hio'ó Silisia, sani̱ gachi ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, ni̱ gahuin chrùnj riñan Gamaliel, ni̱ ûta hue'ê gidigân sô' ñùnj si-ley rej nê', ni̱ ûta ga hàìj ngà si-ley Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê dàj rûn' 'hia̱j nej suj dânj huê danj gi'hia.

4Nej gui gâchin ni̱ gata rùhuàj nej guiì hua̱j a'ngô chrej e ni̱ ganîn ruhuâj da̱gahuí ninj, gida'aj nej síi ngà nej siyànàa ni̱ ganachri nej sô' ra'a nej sí ni̱ka̱j ñu'unj dukuâ ga'a guendâ gu̱ne̱' ni̱nï̱n' nej sô' nej sij dukuâ ga'a;

5ni̱ gà' ni'in sà' nej rej a'nïn'ïn, ni̱ gà' ni'in daran' nej síchìj achij i dàj gi'hia, dadin' huê nej sô' huin nej sí rikî ñanj karta guendâ ga̱'hue gi̱da̱'aj nej dinînt, ni̱ hua̱ yuman' Damasco guendâ gi̱da̱'aj nej sô' ginikò' rukû Ma̱'an Jesús ni̱ ga'na' nej sô' ni̱ gi'nïnj nej sô' dukuâ ga' nne Jerusalén, guendâ gahuin nej sô' kastîgu.

6'Sani̱ nga gahuî ga'ân, ni̱ nga huaj gahuin nìchrùnj ñan nngaj yuman' Damasco, ni̱ da'nga 'ngo̱ ruhuâ gà' yùhuìj ne' gu̱ni̱'ñanj mánj, ni̱ nàsìnùnj chre ni̱ nda ganikàj ne' rùkùj giyigïn gi'hiaj 'ngo̱ ña'an ga'na yàtà'a;

7ni̱ ganatu riñan hio'óo, ni̱ gunín ga'min' ngo̱ sa gataj gunín: "Saulo, Saulo. Nùnj huin saj ni̱ gata rùhuà' ñùnj rà'aj."

8Hiô' ni̱ ga'mîn ni̱ gata: "Ahuin rè' rà'aj Señor." Ni̱ gata gunín: "Ñùnj huin Ma̱'an Jesús 'na̱' yuman' snà'ànj Nazaret, ni̱ nùnj huin sa ni̱ gata rùhuà' ñùnj rà'aj."

9Ni̱ gini'in yàngà' nej sô' hua̱j ngàj ña'an giyigïn dânj, sani̱ nun ga̱ra̱n da'nga ruhuâ nej sô' nej nuguan' ga'min sa ga'min dânj mánj.

10Ni̱ gatâ: "Nùnj huin si gi̱'hia rà'aj Señor." Ni̱ gataj Ma̱'an Señor gunín: "Ga̱na̱chi sò', ni̱ ga̱'a̱nj Damasco, ni̱ hiuj dan ga̱ta̱j na̱'a̱nj nej sij daran' nej sa gi̱'hia râj."

11Sani̱ ñan nun ga̱'hue gi̱ni'hiâ rayi'î sa yigïn dânj, ni̱ gida'a nej sô' hua̱j ngàj ra'á ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' ñùnj, ni̱ guchi' nej ñûnj Damasco.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12’Hiô' nı̱ hiuj dânj nne 'ngǫ sí gù'nàj Ananías, nı̱ ûta sà' dagahuin sô' si-ley Moisés, nı̱ a'min hue'ê daran' nej sí judío màn yuman' dânj rayi'î sô',

13nı̱ ga'na' sô' ñan nné, nı̱ gahuin nìchrùn' sô' riñânj, nı̱ gataj sô' gunḿn: “Dı̱nı̨̂nj Saulo, ganayigı̨̀n rune ñan sò' nạnj ánj.” Nı̱ orâ chre nı̱ ganayigı̨̀n rune ñânj nı̱ gurugui' gini'hia riñan sô'.

14Nı̱ gataj sô' gunḿn: “Da'anj rej nê' ganagui sò' guendâ gı̱nı̱'în' ahuin sa garan' ruhuâj gı̱'hiât, nı̱ gı̱nı̱'în' Mạ'an sa gı̱'hiaj sa nı̱kạa, nı̱ gụnı̨̂n' dàj gạ'mı̱n.

15Dadin' gạhuîn' 'ngǫ sí gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an, riñan daran' nej guiì.

16Hiạj nı̱ nùnj huin saj nı̱ gahuin ràn' ûnj. Nàyùmàn sò' nı̱ gàtà' nne', nı̱ gạ'mı̱n àkô' riñan Mạ'an Ña'anj an si gı̱nika nimân nìko rayi'î nej si-gạkı̨̂nt nạnj ánj.”

17’Nı̱ gahuin nga nanikàj ñún ga'ná Jerusalén, nı̱ nné gachín nı̱'hia ruhuâ nûhui nìko nı̱ gini'ín ganikïn' Mạ'an Señor riñânj.

18Nı̱ gata gunḿn: “Ûta hio gạhuı̱' nı̱ gạ'ạnj' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén; dadin' sı̱ ganahuin rạ'a nej sij si-nùguàn' rayi'í mánj.”19Hiô' nı̱ gatâ: “Señor, nı̱ gà' ni'in nej sij si gatû ruhuâ hue' huin nûhui nı̱ gachrí dukuâ ga'a nı̱ duguañûnj nej sí guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an rè';

20nı̱ nga dagahui' nej sij Esteban sô' gananı̨̂n rayi'î Mạ'ân rè', nı̱ nìkı̨̀nj gini'ín nga gahuin dânj, nı̱ ga gụñạn ruhuâj si dạgahui' nej sij sô', nı̱ dugumînj atsîj nı̱kẹ nej sí dagahui' Esteban.

21Sanı̱ gataj Mạ'an Señor gunḿn: Râ'ñanj gạ'ạnj', dadin' gà'nı̨̀n gạ'ạnj' nda gàn' ñan màn nej sí nàsìnùnj un nạnj ánj.”

22Nı̱ nda nuguan' nânj gunïn nej sí dânj; hiô' nı̱ gayi'ì nej sô' nı̱ gaguâj nùkuaj nej sô', nı̱ gataj nej sô': —Dạgahui' rè' sí dânj, dadin' nitaj si dùgùnàj huaj si gạne nì'nà' sij riñan hio'óo mánj.

23Nı̱ ñan ûta gaguâj nej sí dânj, nı̱ nagunan' nej sô' atsîj nı̱kẹ nej sô' nı̱ dagaman' nej sô' hiạj riñan nanèe,

24Ga'nïn' sụn stadû general si gạnạchrı̱ nej sij ne' rùhuà hue' hiëj yìngà xi dânj Pablo, nı̱ ga'nïn' sô' suun si dụguañun nej sij Pablo, guendâ ruhuâ sô' nạdı̱gi'ñûn sô' ahuin rayi'ì garânj ruhuâ nej sí dânj rayi'î Pablo.

25Sanı̱ nga gumînj nej sij Pablo ngà nnïnj korea, nı̱ gataj Pablo gụnïn stadû kapitán nı̱kı̱̈n' hiuj dânj: —Dùgùnàj huaj gạñụn 'ngǫ sí romano nga nı̨̀n' gạchin ga'anj sij guendâ gìyì'nı̨̀n' si-gạkïn sij nạnj nî'.

26Nı̱ nga gunïn síchìj Kapitán gataj Pablo nej nuguan' nânj, nı̱ ga'anj gànàtà' sô' riñan stadû general nı̱ gataj sô': —Nùnj huin si gı̱'hiâ' rà'aj. Dadin' sí nan nı̱ sí romano huin sô' nạnj ánj.

27Nı̱ ga'na' síchìj stadû general nı̱ gataj sô': —Yàngà' huîn' sí romano nî'. Nı̱ gataj Pablo: —Huê danj huín ru'mínj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Nanikàj síchìj general nị gataj sô': —Ñùnj nị ûta nìko san'anj an gutḩn rayi'î dan ga'hue gahuín sí romano. Hiô nị gataj Pablo: Sanị ñùnj nị àsìj ga'ngaj nị gà' huín sí romano nạnj ánj.

29Huê danj nị, orâ chre nị guxun nej sí huạj dụguañun Pablo mạ'an nej sô' riñan Pablo; nị ngà gini'in síchìj general, si sí romano huin Pablo nị guyu'hui' sô'.

30A'ngô gui dânj, nị ruhuâ síchìj general gịnị'in yàngà' sô' ahuin ràyì'ì garânj ruhuâ nej sí judío yi'î Pablo, nị ganachi sô' aga' kadena ạnụmin Pablo, nị gakḩn sô' ga'na' nej rej huin ñạan ngà yi'nïn' nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an, nị giri sô' Pablo ne' yẹ' hue' hiëj yìngà xi dânj, nị ganĩn sô' ganikïn' Pablo riñan nej sí dânj.

Hechos 23

1Hiô' nị ûta hue'ê gini'hiaj Pablo, ñan màn yi'nïn' nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an nị gataj sô': —Ruhuâj si gini'in nej suj dịnĩnj, si nej gui gachin nị nda gui hiạj nị nda dïn'ïnj chre hua ruhuâ da'nga' nụn ruhuâ nimânj.

2Nị ga'nïn' sụn rej huin ñạn nĩn' gù'nàj Ananías si gà'huì' nej sí nịkịn' nìchrùn dânj, du'hua Pablo.

3Hiô' nị gataj Pablo: —Ña'anj an gà'huì' ni'hiâ', huîn' 'ngọ chran gàtsìi nạnj ánj. Sê si nne' guendâ gị'hiaj hiâ' si-nùguàn'ànj dàj rûn' giyi'nïn' suun riñan si-ley Mạ'an Ña'anj an rà' saj ûn, sanị nitaj si dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an dadin' ga'nĩn' suun si gà'huì' nej sij ni'hiâ nạnj ánj.

4Nị gataj nej sí màn hiuj dânj: —Nùnj huin saj nị gachin' nugua'an riñan rej a'nïn' nĩn'ïn nga nĩn'.

5Nị gataj Pablo: —Nun ni'ín si huin sij rej a'nïn'ïn man dinĩn; dadin' huê dànanj taj riñan ñanj: "Sị ga'hue gạ'mịn nuguan' a'nan'an riñan 'ngọ sí huin ñạn riñan yiñánt mánj."

6Hiô' nị gini'in Pablo, si dạ'ạj nej sí màn hiuj dânj huin yi'nïn' nej sí saduseo nị a'ngô dạ'ạj nej sô' huin yi'nïn' nej sí fariseo, nị ga'min nùkuaj sô' riñan yi'nïn' nej sí nịkạj sụn riñan yuman'an nị gataj sô': —Nej suj dịnĩnj, ñùnj huin yi'nïn' sí fariseo, nị huín da'ní sí fariseo; nị ga'min gakịn' nej suj riñânj guendâ guyumân ruhuâj si gana'nĩnj nej nîman nạnj nî'.

7Nị nga gataj sij nuguan' nânj, nị gunïn' nej sí fariseo ngà nej sí saduseo, huê danj nị giyichra' dạ'ạj nej sí màn riñan junta.

8Dadin' gataj nej sí saduseo si nitaj si huaj gànà'nĩnj nej nîman, nị nitaj si huạ nej ángel, nị nitaj si huạ nej espíritu; sanị nej sí fariseo nị guyumân ruhuâ nej sô' si huạ nej nânj.

9Nị ûta gahuin du'hua nej guiì, huê danj nị ganahuin nej sí chrụn ley ngà nej sí fariseo, nị gunïn' nej sô' ngà nej sí saduseo, nị gataj sô': —Nitaj gà' si 'ngọ sa

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

a'nan'an ganari' nej ñûnj gi'hiaj sí nânj mánj, si 'ngo espíritu huin sa ga'min nej si 'ngo ángel huin sa ga'min ni si ga'hue gunïn' ngà Ma'an Ña'anj an mánj.

10Ni gà' 'ngo nïn' ruhuâ giyichra' da'aj nguèj yi'nïn' dânj, ni nga gini'in síchìj general nej sa gahuin ni guyu'hui' sô' si gunùkuaj nej sij ni gìyì'nè' da'aj Pablo gi'hiaj nej sij, ni ga'nïn' sô' suun si ga'anj ganakaj nej stâdu ni guxun nej sô' Pablo siganînj nej sí dânj, ni ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' ruhuâ hue' hiëj yìngà xi dânj.

11Ni a'ngô ñan' dânj ni ganikïn' Ma'an Señor riñan Pablo ni gata gunïn sij: —Ga nùkuaj ruhuâ sò' nanj Pablo, dadin' dàj rûn' ganata' rayi'í ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, ni huê danj nanj ña'an huaj si gànàtà' rayi'í ruhuâ yuman' snà'ànj Roma nanj ánj.

12Nga giyigìn gui dânj, ni daga'min dugui' da'aj nej sí judío ni gataj nej sô' riñan Ma'an Ña'anj an si hia ni dagahui' nej sô' Pablo, ni guchi' nej sô' 'ngo du'hua si ga ginine nugui nej sô' ni si go'o nej sô' ni si ya nej sô' nda gìrì' nej sô' dagahui' nej sô' Pablo.

13Gachîn riñan 'ngo si huìj xia nej síi ga'nîn nimân ni gataj nej sô' riñan Ma'an Ña'anj an si hia ni dagahui' nej sô' Pablo,

14ni ga'anj nej sí nânj riñan nej rej a'nïn'ïn ngà riñan nej síchìj achij i ni gataj nej sô': —Ga'min guñan nej ñûnj si si ya nej ñûnj ni si go'o nej ñûnj nda gìrì' nej ñûnj dagahui' nej ñûnj Pablo.

15Hiaj ni ga'min guñan nej suj, ngà nej sí nikaj sun riñan yuman'an, ni gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan stadû general si ginikaj sô' Pablo ga'na' sô' nigan'an riñan nej suj, ni man si gi'hiaj nej suj si gàchìnj na'anj nej suj 'ngo nùguàn'an sô'; ni gà' ganikïn' chrun nej ñûnj guendâ dagahui' nej ñûnj sij nga nìn' gàchin gùyùmàn sij riñan nej suj.

16Sani gunïn da'ní yuguej Pablo, si ga'min nej sij ni ganîn ruhuâ nej sij guchruj nej sij re'nga'a, huê danj ni ga'anj sô' ni gatûj sô' ruhuâ hue' hiëj yìngà xi màn nej stâdu, ni ganata' na'anj sô' riñan Pablo dàj hua nuguan gunïn sô'.

17Ni gakín Pablo, síchìj Senturión ni gataj sô' gunïn síchìj dânj: —Ginikaj sò' silíj nan ga'anj' riñan stadû general, dadin' hua 'ngo nuguan' ña'an nikaj sij gànàtà' sij gunïn sô'.

18Ni ginikaj síchìj kapitán ga'anj sô', silíj nânj riñan stadû general ni gataj sô' gunïn síchìj dânj: —Pablo sô' nne dukuâ ga'a gakín ñùnj ni ûta àko gachín nì'hiaj sô' riñânj ni gataj sô' si ginika sílìj nânj gà'nàj riñan', dadin' hua 'ngo nuguan' ña'an gànàtà' sij riñan'.

19Ni gida'a síchìj general, ra'a silíj nânj ni ginikaj sô' ga'anj anêj sô', ni gachín na'anj sô': —Nùnj huin si gataj gunín ruhuâ' rà'aj.

20Ni gataj silíj dânj: Guchi' nej judío 'ngo du'hua si nigan'an ni ga'min àko nej sij riñan rè' ni ruhuâ nej sij si ginikaj rè' Pablo ga'anj rè' riñan nej sí nikaj sun riñan

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

yuman'an, ni̱ man si gi̱'hiaj nej sij si hua̱ 'ngo̱ nuguan' ûta chì' hua gàchìnj na'anj nej sij riñan sô'.

21Sani̱ si̱ guyumân ruhuâ rè' sa ga̱ta̱j nej sij: Dadin' gachín riñan 'ngo̱ si huìj xia nej síi hua ruhuâ dagahui' Pablo, ni̱ gataj nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an si hia da̱gahui' nej sij Pablo, ni̱ guchi' nej sij 'ngo̱ du'hua sisi̱ si̱ ya nej sij ni̱ si go'o nej sij nda gìrì' nej sij dagahui' nej sij Pablo; ni̱ gà' màn chru̱n nej sij ana'huìj nej sij si gà'huì' rè' si-nùguàn' rè' riñan nej sij na̱nj ánj.

22Huê danj ni̱ gida'a síchìj general ra'a silíj nânj ni̱ gana'nḿn sô' nan' silíj nânj ni̱ gataj sô' si̱ ganata' gà' si 'ngo̱ guiì, si ga'min' ngàj nuguan' nânj mánj.

23Ni̱ gakḿn síchìj general ga'na' huìj kapitán riñan sô', ni̱ ga'nïn' sô' suun riñan nguèj kapitán dânj si gi̱'hiaj yu̱gui nguèj sô' 'ngo̱ si aga' huà'nì̀nj ne' ñan' mánj huìj sientu stâdu, ni̱ huà'nì̀nj xia chi̱' sí tàj yichrá guâhiu ni̱ huìj sientu stâdu chru̱n ga̱ra̱n sun lansa, da'nga ni̱ ga'anj nej sij yuman' Sesarea;

24ni̱ huê danj na̱nj gi̱'hiaj yu̱gui nej sij 'ngo̱ guâhiu gitá Pablo, da'nga ni̱ ga nì'nà' sô' nga gùchì' sô' riñan síchìj Felix huin gobernador.

25Ni̱ ga'nḿn síchìj general dânj 'ngo̱ ñanj karta ga'anj riñan síchìj gobernador, ni̱ dànanj taj riñan ñanj karta dânj:

26“Ñùnj huin Claudio Lisia. Ni̱ ga'nî̀n 'ngo̱ ñanj karta huaj riñan' huîn' sachij gobernador Felix ni̱ ûta hue'ê ni̱ka̱j su̱n' riñan yuman'an: Ni̱ ga'nî̀n 'ngo̱ nuguan' ni'ñanj an huaj riñan'.

27Gumanj gida'a nej sí judío sí nânj, ni̱ ruhuâ nej sô' da̱gahui' nej sô' sí nânj, sani̱ gi'hia gananin sij dadin' ni̱ka̱ nej stâdu ga'an ni̱ ga'nê sij ra'a nej sí nânj, dadin' gini'ín si sí romano huin sij.

28Ni̱ ruhuâj gi̱ni̱'ín nùnj huin saj ni̱ garânj ruhuâ nej sij rayi'î sô', ni̱ ni̱ka̱ ga'an sô' riñan nej sí ni̱ka̱j su̱n riñan yuman'an;

29ni̱ gini'ín si garânj ruhuâ nej sij rayi'î sô' rayi'î si-ley nej sij, sani̱ gà' si 'ngo̱ gaki̱n'ïn nun gànàrì'ìj gi'hiaj sô' si ga̱'hue gàhuì' sô' nej si ga'hue ga̱ne ni̱ni̱n' sô' dukuâ ga'a mánj.

30Sani̱ nga ganata' nej sô' gunḿn si ganî̀n ruhuâ nej sij da̱gahui' nej sij sí nânj, ni̱ huê gè orâ nga gunḿn dàj gi̱'hiaj nej sij ni̱ gi'hiaj yu̱guí ni̱ ga'nî̀n guchi' sí nânj riñan', ni̱ gà' gataj na'ân gu̱nïn nej sij si garan ruhuâ nej sij rayi'î sí nânj riñan' ahuin ràyì'ì gaki̱n' gi'hiaj sô' riñan nej sij. Huê danj huin ru'huaj ni̱ ga̱ dïn'ïnj ga̱ne' nanj ánj.”

31Huê danj ni̱ gida'a nej stâdu Pablo, dàj rûn' giyi'nïn suun ni̱ ginikaj nej sô' ga'anj nej sô' ne' ñàn'an nda yuman' Antípatris.

32Ni̱ a'ngô gui dânj, ni̱ ga'nḿn nej sij ga'anj nej stadû tàj yichrá guâhiu ngà Pablo, ni̱ gananikàj a'ngô nej stâdu ni̱ gana'na' nej sô' ñan nne hue' hiëj yìngà xi dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33Ni̱ nga guchi' nej sí nânj yuman' Sesarea, ni̱ naga'hui' nej sô' ñanj karta ni̱ka̱j nej sô' huaj nej sô' ra'a sachij gobernador, ni̱ ganachrîj nej sô' Pablo ra'a sachij nânj.

34Ni̱ nga gisîj, gahia síchìj gobernador ñanj karta nânj, ni̱ gachín na'an sô' ahuin yuman huin yiñán Pablo; ni̱ nga garânj da'nga ruhuâ sô' si yuman Silisia huin yiñán Pablo,

35ni̱ gataj sô' gunïn Pablo: —Nga gùyùmàn nej sí garânj ruhuâ rayi'î' hiô' ni̱ gunḯn si-nùguàn' râj. Ni̱ ga'nïn' sô' suun si du̱gumîn nej sij ni̱ gi̱nikaj nej sij ga̱'a̱nj nej sij Pablo ruhuâ hue' huin dukuâ si-su̱n Herodes.

Hechos 24

1Ni̱ gachîn ùn'ùn' gui ni̱ guchi' rej huin ña̱n nïn' gù'nàj Ananías ngà da̱'a̱j nej síchìj achij i, ni̱ ga'anj 'ngo̱ sí duna'huej rayi'î nej sij ni̱ gù'nàj sô' Tértulo, ni̱ ga'anj gùtà' nej sij gakï̱n'ïn riñan síchìj gobernador rayi'î Pablo.

2Ni̱ nga gakḯn síchìj gobernador ga'na' Pablo, ni̱ gayi'ì Tértulo ni̱ garânj ruhuâ sô yi'î Pablo, ni̱ gataj sô' gu̱nïn síchìj gobernador: —Sò' gi'hiaj rayi'î dan ni̱ ûta hua dïn'ïnj mân nej ñûnj, ni̱ ûta gà'ì nej ley nagi'hiaj nàkà' guendâ ga̱ hue'ê gimàn nej gui màn si-país nej ñûnj ni̱ ûta hue'ê gi'hiâ';

3ni̱ narikî nej ñûnj si guruhuâ' rayi'î guendâ ûta hue'ê gi'hiâ' ngà nej ñûnj, huin sachij Felix.

4Sani̱ guendâ si ga'nêj nìko nej ñûnj si-diût, ni̱ gachín ni̱'hia si gu̱nïn' nuguan' gànàtàj ra'ñanj chre riñan' dàj rûn' chru̱n' gi̱'hiaj hia hue'ê'.

5Sí nânj huin 'ngo̱ sí yì'ì hia, dadin' gi'hia̱j sij si gunïn' nej judío màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi ngà 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej sô', ni̱ huê sij huin sí a'nïn' riñan yi'nïn' nej sí gù'nàj Nazareno.

6Ni̱ huê danj na̱nj ganî̂n ruhuâ sij na̱gi̱'hiaj kï̱j sij ruhuâ si-nùhuì nej ñûnj; rayi'î dan ni̱ gida'a nej ñûnj sij, ni̱ ruhuâ nej ñûnj ga̱chri̱ nej ñûnj sij ruhuâ dukuâ ga'a dàj rûn' hua chrej yìñànj ni̱ka̱j nej ñûnj.

7Sani̱ gatûj general Lisia siganî̂nj nej ñûnj, ni̱ ûta gi'hiaj hu̱e sô' ni̱ ga'nêj sô' sí nânj ra'a nej ñûnj;

8ni̱ si gàchìnj na'anj sij, ni̱ gu̱nïn' si nuguan' yàngà'a huin sa gataj nej ñûnj riñan'.

9Ni̱ hua̱ hia si huê dànanj gi'hiaj sij ga̱ta̱j a'ngô da̱'a̱j nej sí judío màn hiuj dânj.

10Huê danj ni̱ gidigân ra'a síchìj gobernador si ga̱'hue ga̱'mi̱n Pablo, ni̱ gataj sô': —Dadin' gà' ni'ín si ûta nâ huin rè' guesì riñan país nânj, ni̱ hua̱ nìhià' ruhuâj ni̱ ga̱'hue du̱na'huê rayi'î riñan rè'.

11Dàj rûn' huaj gàtà gu̱nïn rè', ni̱ gà' nun gachin riñan yùhuìj gui gahui ga'anj ginùn ña̱'a̱n riñan Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12sanı̱ nga ganari' nej sij ñùnj nı̱ nitaj si unḯn ngà si 'ngo̱ nej guiì nga nikḯn ruhuâ nuhuî dânj, nı̱ gà' nitaj si ganachi nikâ nı̱ gi'hiâ si gu̱nı̱n' nej guiì nga nej sí nı̱ka̱j suun, nı̱ gà' nitaj si ganarïsna'ân ngà nej síi ruhuâ nûhui nìko, nı̱ gà' ruhuâ hue' huin nûhui, nı̱ gà' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén gui dânj;

13nı̱ gà' si ga'hue gìrì' nej sij ga̱na̱dı̱gân nej sij nej gakı̱n' garânj ruhuâ nej sij rayi'í.

14Sanı̱ ganatá nej nuguan' nânj riñan rè', dadin' gataj nej sij si gidigán a'ngô chrej giri rà ma'án, sanı̱ gunânj gı̱tsí nı̱ dagahuín riñan Da'anj Ma̱'an rê, nı̱ yumân ruhuâj daran' nej nuguan' taj riñan si-ley Moisés, nı̱ yumân ruhuâj daran' nej nuguan' gachrûn nej sí gataj dàj gahuin.

15Nı̱ dàj rûn' guyumân ruhuâ nej sij, si gı̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, si gànà'nı̀nj nej nimân gi'hiaj sa sà'aj ngà nej nimân gi'hiaj sa a'nan'an, nı̱ huê danj na̱nj guyumân ruhuâj.

16Rayi'î dan nı̱ ûta ganahuij ruhuâj nı̱ hia̱j a'hioj hua gu̱dadûj si ga̱ hue'ê da'nga' nu̱n ruhuâ nimânj da'nga nı̱ sı̱ gininj 'ìj riñan Ma̱'an Ña'anj an nı̱ huê danj na̱nj hua gu̱dadûj nı̱ nitaj si unḯn ngà nej guiì.

17’Sanı̱ gachîn gà'ì hio'o, nı̱ ga'ná riñan país nìkòj guendâ gà'huìj do̱j san'anj an ra'a nej guiì ga̱nı̱ki nı̱ gà'huìj ofrenda riñan Ma̱'an Ña'anj an.

18Nı̱ sı̱ nagi'hiaj sà'aj doj ma̱'án nikḯn ruhuâ nuhuî nìko nga ganari' nej sí judío 'na̱' riñan hio'ó Asia ñùnj, nı̱ nitaj si màn gà'ì nej guiì ngàj nı̱ nitaj si ga'min nùkua si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nga nikḯn hiuj dânj.

19Nı̱ si gi'hia gakı̱n'ïn riñan nej sí màn hiuj dânj, nı̱ hua̱ nı̱ña̱n si nej sô' da'hui ga̱'na̱' ga̱ra̱n ruhuâ rayi'í riñan rè'.

20Nı̱ si nej sô' nı̱kı̱n' hiuj dânj gini'in si gi'hiâ gakı̱n'ïn riñan nej sô' nga ganakḯn nej sô' ga'an riñan junta ñan màn nej sí nı̱ka̱j su̱n riñan yuman'an,

21nej si rayi'î 'ngo̱ nuguan' ga'min nu̱kua nga nikḯn siganî̂nj nej sij: “Dadin' gatâ si hua̱ nı̱ña̱n si gànà'nı̀nj nej nîman, nı̱ si rayi'í nuguan' dânj huin garânj ruhuâ nej sij rayi'í dan nikḯn riñan nej suj orâ nânj.”

22Nı̱ nga gunïn Felix, nej nuguan' nânj, dadin' gà' ni'in sà' sô' rayi'î chrej nânj, nı̱ ganî̂n sô' gui nı̱ gataj sô': —Nga gùyùmàn general Lisia, nı̱ gu̱nïn hue'ê doj rayi'î si-nùguàn' nej suj na̱nj ánj.

23Nı̱ ga'nïn' sô' suun riñan stadû kapitán si gu̱ne̱' nìnı̀n' sô' Pablo, sanı̱ gataj sô' si ga̱'hue ga̱'nı̱n kapitán dânj ga̱'na̱' nej sí nı̱ka̱j dugui' ngà Pablo.

24Ne' rùkù nga gachin do̱j gui, nı̱ ga'na' Felix ngà nika sô' Drusila, nı̱ judía huin siyànà nânj, nı̱ gakḯn sô' ga'na' Pablo, dadin' ruhuâ sô' gu̱nïn sô' dàj ga̱'hue gùyùmàn ruhuâ sô' ni'in sô' Jesucristo.

25Sanı̱ nga gayi'ì Pablo ganata' sô' si ña̱'a̱n huaj si gı̱'hiaj nej guiì sa nı̱ka̱a, nı̱ ña̱'a̱n huaj si ga̱huin chru̱n ninj du̱gumîn ninj ma̱'an, nı̱ hua̱ nı̱ña̱n si na̱gı̱'hiaj Ma̱'an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Ña'anj an guenda ngà da' go'ngo nej guiì diû ga'na' ne' ñaan, huê danj ni guyu'hui' síchìj Felix, ni gataj sô': —Ga'anj sò' hiaj; ni nga giyi'nïnj riñânj ni gàkìn ga'na' nanj ánj.

26Sani gana'huìj sô' si gà'huì' Pablo san'anj an ra'a sô' da'nga ni ga'hue giri sô' dukuâ ga'a Pablo; rayi'î dânj ni ûta gà'ì gakín sô' ga'na' Pablo riñan sô' ni ga'min sô' ngà sij.

27Sani nga gachîn riñan huìj hio'o ni ganaduna si-sun síchìj Felix ni ganachinj riñan síchìj gù'nàj Porcio Festo; ni ganîn ruhuâ Felix gùnàj hue'ê sô' ngà nej sí judío, huê danj ni nun giri sô' Pablo ruhuâ dukuâ ga'a mánj.

Hechos 25

1Ni guyumân Festo, riñan hio'ó Sesarea, ni gane sô' huà'nìnj gui ni gachîn sô' ga'anj sô' Jerusalén.

2Ni nga guchi' síchìj Festo ni ga'anj nej rej huin ñaan ngà nej sí huin ña'an doj siganînj nej sí judío riñan sô' guendâ garan ruhuâ nej sô' rayi'î Pablo, ni ûta àko gachín nì'hiaj nej sô',

3riñan Festo, si gi'hiaj sô' sunuj u, ni gà'nìnj sô' ga'na' Pablo ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén; dadin' gà' ganîn ruhuâ nej sô' dagahui' huì nej sô' Pablo chrej e.

4Sani nanikàj síchìj Festo ni gataj sô' si hua nanj gane Pablo dukuâ ga' nne yuman' Sesarea, dadin' hiaj nanikàj Festo ga'anj sô' yuman' dânj.

5Ni gataj síchìj Festo gunïn nej sí dânj: —Si hua da'aj nej suj gìrì' ga'anj ngàj yuman Sesarea, ni si hua gakïn'ïn gi'hiaj sí dânj, ni garan ruhuâ nej suj rayi'î sô'.

6Ni nun gachin 'ngo si tïnj gui nej si 'ngo si chi' gui gahuin ràn síchìj Festo siganînj nej sij, ni ga'anj sô' ni guchi' sô' yuman' Sesarea, ni a'ngô gui dânj ni ga'anj gane sô' riñan chrun yîla ñan nikaj sun sô', ni ga'nín sô' ga'anj gayakaj nej sij ni ga'na' Pablo riñan sô'.

7Ni nga guchi' Pablo riñan sô', ni nda ganikàj chre nej sí judío 'na' yuman' snà'ànj Jerusalén rukû Pablo, ni ûta gà'ì gakïn'ïn ni ûta hài hua nej gakïn' garânj ruhuâ nej sô' rayi'î Pablo, sani nun ga'hue gìrì' nej sô' ganadigân nej sô' si yàngà' hia gi'hiaj Pablo nej gakïn' garânj ruhuâ nej sô'.

8Ni duna'huej Pablo rayi'î sô' ni gataj sô': —Hua hia ni nun gi'hia gakïn'ïn ngà si-ley nej sí judío, ni nun gi'hia gakïn'ïn ngà nûhui nìko nne Jerusalén, ni gà' nun gi'hia gakïn'ïn ngà César mánj.

9Sani ruhuâ Festo, gùnàj hue'ê sô' ngà nej sí judío, ni gataj sô' gunïn Pablo: —Ruhuâ' ga'anj yuman' snà'ànj Jerusalén, ni hiuj dânj gi'hiaj hiâ gakïn' garânj ruhuâ nej sij rayi'î' nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Hiô' nị gataj Pablo: —Ñan nịkạj sụn César nikḟn, nị hiuj dânj huin ñan da'hui gạhuin hia si-gạkḟn. Dadin' nitaj gà' si 'ngọ gakḭn'ïn gi'hia riñan nej sí judío mánj, nị gà' ni'in hue'ê' sa gi'hiâ.

11Dadin' si gi'hiâ 'ngọ gakḭn' nìko xi, ñan giri da'ngaj gàhuìj, hiô' nị sị gi'hiaj chìj guendâ gạhuij mánj; sanị si sê yàngà' huin nej gakḭn' garânj ruhuâ nej sij rayi'í, nị gà' si 'ngọ síi sị ga'hue gạnạchrị ñùnj ra'a nej sij mánj. Gạ'ạn riñan César nị hiuj dânj gạhuin hia si-gạkḟn nạnj ánj.

12Hiô' nị ganarïsna'anj síchìj Festo ngà nej sí nịkạj sụn ngà sô', nị ne' rùkù nị gataj sô' gụnïn Pablo: —Riñan César gạ'ạnj gataj'; hiô' nị gạ'ạnj' riñan César nạnj ánj.

13Gachîn dọj nej gui, nị guyumân rey Agripa ngà Berenice yuman' Sesarea guendâ gạ'mịn sô' ngà síchìj Festo.

14Sanị ñan gahuin ràn nej sô' gà'ì gui hiuj dânj, nị ganata' síchìj Festo rayi'î Pablo riñan rey Agripa, nị gataj sô': —'Nḭnj 'ngọ sí dânj dukuâ ga'a gudunâj Felix,

15nị rayi'î sô' huin sa gànàtàj riñan', dadin' nga ga'an Jerusalén, nị guchi' nej rej huin ñạan, nị nej síchìj achij màn siganî̂nj nej judío, nị gachín nì'hiaj nej sô' si dạgahui' nej stâdu sí nânj.

16Sanị gatâ gụnïn nej sij si nitaj chrej dan nikaj nej romano nị nitaj si dagahui' nej sô' 'ngọ guiì dadin' gà' sịnḭn da'hui sí ràyì'ì gata' gakḭn' dânj nạnikïn' sô' riñan nej sí garânj ruhuâ rayi'î sô', guendâ dụna'huej sô' rayi'î nej gakḭn' garânj ruhuâ nej sí gunïn' ngà sô'.

17Huê danj, nị nga ga'na' chrẹ' nej sô' ne' dànanj guendâ gạrạn ruhuâ nej sô rayi'î sí nânj, nị nun gạhuin ránj guendâ gàkḭ̀n sí nânj, dadin' a'ngô gui dânj nga ga'anj gạné riñan chrun yîla ñan gi'hiaj hiá gakḭn'ïn, nị gakî̂n ga'na' sô' riñânj.

18Huê danj nị nịkḭn' nej sí garânj ruhuâ rayi'î sô', sanị nitaj gà' si 'ngọ gakḭn'ïn huạ nìko ganî̂n ruhuâj hua garânj ruhuâ nej sij rayi'î sij mánj,

19man gakḭn' garânj ruhuâ nej sij rayi'î sij huin dàj guyumân ruhuâ nej sij rayi'î da'anj nej sij, dadin' Pablo gataj si huạ nạnj huạ nì'nà' sí gù'nàj Jesús, sanị gà' gahui' sô'.

20Sanị nun yụgui ruhuâj dàj gị'hia rayi'î nuguan' nânj, nị gachín na'an Pablo si huạ ruhuâ sij gạ'ạnj sij yuman snà'ànj Jerusalén nị hiuj dânj gạhuin hia nej nuguan' garânj ruhuâ nej sô' rayi'î sij.

21Sanị gataj Pablo si huạ ruhuâ sô' gạ'ạnj sô' riñan Augusto rayi'î nej nuguan' garânj ruhuâ nej sí nânj rayi'î sô', huê danj nị ga'nḟn suun si dụgumîn nej stâdu nda gà'nî̀n gạ'ạnj sô' riñan César.

22Hiô' nị gataj Agripa gunïn Festo: —Huạ ruhuâj gụnḟn si-nùguàn' sí nan nej nạnj ánj. Gataj Festo: —A'hioj nị gụnïn' si-nùguàn' sij nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23A'ngô gui dânj, ni̱ ga'na' rey Agripa ngà yuguej sô' Berenice ni̱ ûta gahuin gi'ñanj an nga guyumân nguèj yu̱guej sô', ni̱ gatûj nguèj yuguej sô' ruhuâ dukuâ suun ngà stâdu general ni̱ ngà nej sí huin ña̱n màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, huê danj ni̱ gakḯn síchìj Festo ga'na' Pablo.

24Hiô' ni̱ gataj Festo: —Rey Agripa, ni̱ daran' nej suj nej sí màn chre̱' hiuj nânj, ni̱ sí nânj nne dukuâ ga'a, ni̱ àsìj yuman' snà'ànj Jerusalén ni̱ nda hiuj nânj garânj ruhuâ ûta gà'ì nej sí judío rayi'î sô' riñânj, ni̱ ûta huin du'hua nej sí judío ni̱ gataj nej sô' si da'huí da̱gahuí sí nânj.

25Sani̱ nun gànàrì'ìj, si gi'hiaj sô' 'ngo̱ gakï̱n' ñan giri da'ngaj gàhuì' sô', sani̱ ñan gataj sô' si ga̱'a̱nj sô' riñan Augusto, huê danj ni̱ ganî̱n ruhuâj gà'nì̱n ga̱'a̱nj sô' na̱nj ánj.

26Sani̱ ñan nitaj gakï̱n' gi'hiaj sij ni̱ nitaj si gìrì'ìj gàchrùnj riñan ma̱'an señor rayi'î sij, ni̱ rayi'î dan nikâ ga'ná sij riñan nej suj, ni̱ ña̱'a̱n doj huaj si gu̱nî̱n' rayi'î sij na̱nj rey Agripa, ni̱ ne' rùkù nga gisîj nadigi'ñûn' dàj huaj rayi'î sij, ni̱ gìrì'ìj 'ngo̱ nuguan' yàngà'a gàchrùnj rayi'î sij.

27Dadin' ganî̱n ruhuâj si nitaj si dùgùnàj huaj si gà'nì̱n ga̱'a̱nj 'ngo̱ sí 'nï̱nj dukuâ ga'a riñan César, si gà' si̱nï̱n si nadigi'ñûnj ni̱ gini̱'ín ahuin gakï̱n' garânj ruhuâ nej sí dânj rayi'î sô' mánj.

Hechos 26

1Hiô' ni̱ gataj Agripa gunïn Pablo: —Ga̱'hue ga̱'mi̱n' rayi'î ma̱'ân' na̱nj ánj. Hiô' ni̱ ganachinikaj Pablo ra'a sô', ni̱ gayi'ì sô' ni̱ duna'huej sô' rayi'î sô':

2—Gahuin nìhià' ruhuâj, ni'ín sò' na̱nj rey Agripa, dadin' rikî' permisu si ga̱'hue du̱na'huê rayi'í riñan' gui hia̱j rayi'î daran' nej nuguan' garânj ruhuâ nej sí judío rayi'í.

3Dadin' sò' ni̱ ûta sà' ni'în' dàj hua nej chrej yìñànj ni̱ka̱j nej sí judío ni̱ dàj hua nej sa gi'hiaj nej sij; ni̱ rayi'î dânj ni̱ gachín nì'hia si ga̱ nùkuaj ruhuâ' ni̱ gu̱nî̱n dàj hua nej nuguan' gànàtàj riñan'.

4'Àsìj hua li gané siganî̱nj nej sí judío, ni̱ gini'in daran' nej sô' nga gachî ruhuâ país dânj ni̱ huê danj na̱nj gané ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

5Huê danj na̱nj gini'in daran' nej sí nânj si gi'hia dàj rûn' gi'hiaj yi'nïn' nej sí fariseo, ni̱ si ruhuâ nej sô' gànàtà' nej sô' dàj gi'hia ni̱ huê danj huaj ga̱ta̱j nej sô', dadin' ûta sà' dagahuín dàj rûn' gidigân si-ley Moisés ni̱ huê danj na̱nj dagahuín dàj rûn' hua chrej yìñànj an.

6Hia̱j ni̱ nanikḯn riñan nej suj ni̱ka̱j suun, guendâ guyumân ruhuâj nej nuguan' gataj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱'nïn ga̱'na̱' Cristo riñan nej ñûnj;

7ni̱ màn nej yùhuìj yi'nïn' dânj ana'huìj nej sij si gìsìj nuguan' gataj Ma̱'an Ña'anj an si hua̱ ni̱ña̱n si ga'na' Ma̱'an sa ga̱'na̱' riñan nej da'ní Israel, ni̱ gunânj gi̱tsi nej

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

sij riñan Mạ'an Ña'anj an ne' gui ngà ne' ñàn'an. Nị rayi'î Mạ'an sa gùyùmàn dânj, oh rey Agripa, huin sa garânj ruhuâ nej sí judío rayi'í.

8Ganĩn ruhuâ nej suj si ûta chì' huaj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gànà'nĩnj nej nîman nạnj nîn'.

9'Àsìj nâ nị yumân ruhuâj nị ganĩn ruhuâj si huạ nịñạn si da'huí nị ûta gạtạ rùhuàj nej sô' guyumân ruhuâ ni'in siyụgui Mạ'an Jesús 'na' yuman' snà'àn Nazaret;

10nị huê danj nạnj gata rùhuàj nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Jesús, nej sô' màn ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén. Nị gachrî dukuâ ga'a ûta gà'ì nej sí gèe, nị ganahuin ra'á suun gi'hiaj nej rej a'nïn'ïn; nị nga dagahui' nej sô' 'ngọ nej sí nìkò' rukû Mạ'an Jesús nị ga gụñạn ruhuâj ngà nej sô' dagahui' dânj.

11Nị ûta gà'ì, duguañûnj nej sô' ruhuâ daran' nej hue' huin nûhui, nị gi'hiaj guesâj si gạ'mịn kịj nej sô' yi'î Mạ'an Jesús; nị ûta gahuin hué ngà nej sô', nị gịnikó gạtạ rùhuàj nej sô' nda a'ngô nej yuman' snà'ànj huin yiñán nej sí nàsìnùnj un.

12'Huê nej sun nânj gi'hia, nị ganahuin ra'á suun gi'hiaj nej rej huin ñạan nị gayaka chrej hua'anj ne' yuman' Damasco,

13nị ruhuâ da'nga 'ngọ aga' yùhuìj i, hua ruhuâ chrej e, nị gini'ín ga'na' 'ngọ sa yigĩn dânj ne' yàtà'a sanị dànanj ûta nìko giràn man gà' da' du'huej gui, nị nda giràn chre nĩn' gàchrà' ne' rùkù daran' nej ñûnj gi'hia.

14Nị nga ganatûj daran' nej ñûnj riñan hio'óo, nị gunḩn ga'min 'ngọ sa ga'min riñânj, nị ga'min nânj hebreo nị gata: "Saulo, Saulo. Nùnj huin saj nị garan' ñu'unj ñùnj rà'aj. Ûta gi'hiaj yì'ì' mạ'ân', dadin gata rùhuà' ñùnj sanị nitaj si gini'in da'nga' ngà sa gi'hiâ' dadin' dàj rûn' huin 'ngọ aga' raạ sìhià chre huín nạnj ánj."

15Hiô' nị gatâ gụnïn Mạ'an sa ga'min dânj: "Ahuin Mạ'an rè' rà'aj. Señor." Nị gataj Mạ'an Señor gunḩn: "Ñùnj huin Mạ'an Jesús gata rùhuà' nạnj ánj.

16Sanị gạnạchi sò', nị nạnikïn' gạhia'; dadin' huê rayi'î dan gidigân Ma'án riñan', nị gị'hia si gạhuîn' 'ngọ sí gànàtà' si-nùguàn'ànj, nị gànàtà' riñan nej guiì nej sa gini'în', nị gànàtà' riñan nej guiì nga gịdịgân ñûn Ma'án riñan' nạnj ánj,

17nị gị'hia si gạnạnịn' riñan nej sí judío ngà riñan nej sí nàsìnùnj un, nị riñan nej sí ñan gà'nĩn gạ'ạnj',

18nị gà'nĩn ga'anj' riñan nej sij nị gị'hiá' si gànàyìgĩn rune ñan nej sij, nị gudunâj nej sij si gị'hiaj nej sij gakịn'ïn nị gạhuin nej sij sa yigĩïn, nị gụdụnâj nej sij guendâ dạgahuin nej sij riñan sichre nị nanikò' nej sij nị dagahuin nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gạnạhuin rạ'a nej sij, nị gùyùmàn ruhuâ nej sij ni'in nej sij ñùnj, nị gịnika nimân nìko rayi'î nej sij nị gạ'hue gùchì' nej sij gạne nej sij ñan gạne daran' nej sô' gèe nạnj ánj."

19'Nị nga gunḩn nuguan' nânj nị nun gị'hiaj uchi' ruhuâj nga nuguan' dânj nị garânj yinaj nị dagahuín dàj rûn' gataj Mạ'an sa ga'min nda ne' yàtà'a riñânj, nạnj rey Agripa,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20ni̱ gà' si̱ni̱n ganatá riñan nej guiì màn Damasco, ngà riñan nej guiì màn yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ da' hua̱ nì̃n' gàchrà' riñan hio'ó Judea, huê danj na̱nj ga'mînj riñan nej sí nàsìnùnj un, si nànìkàj ruhuâ nej sô' rayi'î nej si-ga̱kïn' nej sô', ni̱ na̱du̱na̱ nej sô' ma̱'an nej sô' ni̱ nanikò' nej sô' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gùrùguì' sa sà'a gi̱'hiaj nej sô' si yàngà' hia gà' gananikàj ruhuâ nej sô' rayi'î nej si-ga̱kïn' nej sô'.

21Rayi'î guendâ gi'hia dànanj ni̱ gata rùhuà nej sí judío ni'in nej sô' ñùnj, ni̱ gida'a nej sô' ñùnj ruhuâ nuhuî nìko, ni̱ ganî̃n ruhuâ nej sô' da̱gahui' nej sô' ñùnj.

22Sani̱ guruguñu'unj Ma̱'an Ña'anj an ñùnj, ni̱ hua̱ na̱nj ni̱kï̱n' rânj nda gui hia̱j, ni̱ ganatá si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sí ni̱ka̱j sun nìko ni̱ huê danj na̱nj ganatá riñan nej sí nitaj nùnj huin ruhuâ yumiguì nânj, ni̱ nitaj si gunutá doj ni̱ nitaj si ga'nê doj riñan nej nuguan' gachrûn nej sô' gataj dàj ga̱huin ngà nej nuguan' gachrûn sachij Moisés, dadin' hua̱ ni̱ña̱n si huê dànanj ga̱huin gataj nej sô':

23Ni̱ gataj nej sô' si hua̱ ni̱ña̱n si gàhuì' Ma̱'an Cristo, ni̱ gà' si̱nïnj huin si gànà'nì̃nj siganî̃nj nej nîman, ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si gànàtàj si huej huin sa gi̱'hiaj ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej guiì yùmàn'an ngà riñan nej guiì nàsìnùnj un.

24Ni̱ nga gisîj duna'huej Pablo rayi'î sô', ni̱ ga'min nùkuaj Festo ni̱ gataj sô': Pablo, sinún hia sò' na̱nj ánj; ñan ûta ganahuij ruhuâ' digi'ñûn' ni̱ gisinún' na̱nj ánj.

25Sani̱ gataj Pablo: —Nitaj si sinûn, man Festo, ga'mînj nuguan' yàngà'a, ni̱ nuguan' achij hia na̱nj ánj.

26Ni̱ gà' ni'in ma̱'an rey rayi'î nej nuguan' ga'mînj, rayi'î dan ni̱ nitaj si gu̱yu'huí gànàtàj nej nuguan' nânj riñan sô'. Dadin' ganî̃n ruhuâj si gà' ni'in sô' nej nuguan' nânj; dadin' sê nda 'ngo̱ yuman' gingaj nda ñan hua̱ huì sta'u gahuin nej nânj mánj.

27Guyumân ruhuâ', ni'în' nej profeta nî' rey Agripa. Ni̱ ni'ín si guyumân ruhuâ' na̱nj ánj.

28Hiô' ni̱ gataj rey Agripa gunïn Pablo: —Do̱j nì̃n' huaj ni̱ gi̱'hiá' si gahuín cristiano na̱nj ánj.

29Ni̱ gataj Pablo: —Ni̱ ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an si do̱j nej si nìko guyumân ruhuâ', sani̱ sê 'ngo̱ rî̃n' huin sa gùyùmàn ruhuâ, dadin' ga̱'hue gùyùmàn ruhuâ daran' nej sí gunïn ga'mînj gui hia̱j nej nuguan' nânj, ni̱ ga̱huin nej sô' dàj rûn' huín, sani̱ nun ga̱ra̱n' ruhuâj si ga̱nu̱min aga' kadena nej sô' mánj.

30Nga gisîj ga'min sô' nej nuguan' nânj, ni̱ ganayumàn síchìj rey Agripa, ni̱ huê danj na̱nj ganayumàn síchìj gobernador, ni̱ ganayumàn yuguej sô' siyànà Berenice, ni̱ ganayumàn a'ngô nej sí gane ngà nej sô' hiuj dânj;

31ni̱ nga gahuin anêj nej sô' riñan Pablo, ni̱ ga'min nej ma̱'an nej sô', ni̱ gataj nej sô': —Nitaj gà' si 'ngo̱ gakï̱n' nìko gi'hiaj sí nânj si da'hui sij gàhuì' sij, ni̱ nitaj gakï̱n' gi'hiaj sij si gi'nïnj si dukuâ ga'a mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Ni̱ gataj Agripa gunïn Festo: —Ga̱'hue gànà'nǐnj ro'ô' ga̱'a̱nj sij, si nuhui' si gataj sij si ga̱'a̱nj sij riñan César saj áj.

Hechos 27

1Nga gahuin hia si ga̱'a̱nj nej ñûnj riñan nne ña̱'a̱nj ni̱ guchi' nej ñûnj Italia, ni̱ ganachrîj nej sij Pablo ngà a'ngô nej sí 'nïnj dukuâ ga'a ra'a síchìj kapitán gù'nàj Julio, ni̱ a'nïn' sô' riñan batayón gù'nàj Augusta.

2Ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ 'ngo̱ barkû 'na̱' yuman' Adramitio ni̱ hua ga̱'an riñan hio'ó Asia, ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ barku dânj, ni̱ hua̱j Aristarco ngà nej ñûnj, ni̱ sô' 'na̱' yuman' Tesalónica huin do'ó Estado Macedonia.

3A'ngô gui dânj ni̱ guchi' nej ñûnj yuman' Sidón; ni̱ ûta hue'ê gataj ni'ñanj síchìj Julio Pablo, ni̱ ga'hui' sô' permisu si ga̱'a̱nj gi̱ni'hiaj Pablo nej sí ni̱ka̱j dugui' ngà sô', ni̱ huê danj na̱nj ga̱'hue ga̱ta̱j ni'ñanj nej sô' Pablo.

4Ni̱ gahui nej ñûnj yuman' Sidón ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ barkû aché riñan nne ña̱'a̱nj, ni̱ ga'anj nej ñûnj Chipre, dadin' dànanj ga'hui' nanèe ne' ri̱ña̱n nej ñûnj.

5Ni̱ ganikàj nej ñûnj ga'anj nej ñûnj du'hua nne ña̱'a̱nj ni̱ gachín nej ñûnj du'hua do'ó Silisia ngà Panfilia, huê danj ni̱ guchi' nej ñûnj ni̱ gananinj nej ñûnj ñan nngaj yuman' snà'ànj gù'nàj Mira huin do'ó Licia.

6Ni̱ hiuj dânj gida'a síchìj kapitán ngo̱ barkû huin si'hiaj yuman' Alejandría ni̱ hua ga̱'an Italia, ni̱ gatûj nej ñûnj ruhuâ barkû dânj ni̱ ga'anj nej ñûnj.

7Ni̱ ûta na̱j gaché barkû dânj ni̱ ûta gà'ì gui ga'an riñan nnee, ni̱ ûta 'ì danj ga'hue guchi' nej ñûnj ne' ri̱ña̱n yuman' Gnido, dadin' ûta garan' ñu'unj nanèe, huê danj ni̱ gachîn nej ñûnj ni̱ ga'anj nej ñûnj ne' ri̱ña̱n Salmón huín do'ó Creta.

8Ni̱ ganikàj nej ñûnj ni̱ ga'anj nej ñûnj du'hua hio'ó dânj sani̱ ûta 'ì gi'hia, huê danj ni̱ guchi' nej ñûnj ñan gù'nàj Puerto sà'aj, ni̱ nìchrùn' yi'nǐn yuman' dânj nngaj yuman' snà'ànj Lasea.

9Ni̱ ûta gà'ì gui gachîn ni̱ hua̱ na'hue gùnùkuaj nej ñûnj gùchì' nej ñûnj ñan hua̱j nej ñûnj, ni̱ ûta ha̱i̱ hua diû nga huaj nej ñûnj ruhuâ nne ña̱'a̱nj, dadin' ûta gà'ì gui ga gi̱ni̱ne̱j nùgui nej ñûnj, ni̱ duna'nga Pablo si ya̱ nej ñûnj,

10ni̱ gataj sô': —Di̱nǐnj, ganǐn ru'huâj si ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n barkû nu̱n nê' huaj nê' ru'huaj, ni̱ gi̱rë' ûta gà'ì nej rasu̱n màn ruhuâj, ni̱ sê man 'ngo̱ rïn sa màn ruhuaj gi̱rë' mánj, dadin' ga̱huin ni̱ gàhuì' nê'.

11Sani̱ dànanj guyumân doj ruhuâ síchìj kapitán nej nuguan' gataj síchìj duguâj barku ngà nuguan' gataj sí yi̱ru'hue huin si'hiaj barku dânj, gà' da' nej nuguan' gataj Pablo.

12Dadin' nitaj si dùgùnàj hua hiuj dânj ga̱huin ràn' nej sij nda ga̱chi̱n diû nu̱huij, ni̱ ga'min gu̱ña̱n daran' nej sij si ga̱'a̱nj nej sij, si nàsìnùnj gùnùkuaj nej sij gùchì' nej sij yuman' Fenice ni̱ hiuj dânj ga̱ne nej sij nda ga̱chin diû 'hue'e, Fenice nngaj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

riñan do'ó Creta, nị hiuj nânj gạ'hue gịda'a nej sij barkû hua'anj ne' yìchràj a ngà ne' rịki.

13Nị naj chre gayị'ij ga'huij nanè 'nạ' ne' rịki, nị ganîn ruhuâ nej sij si gùnùkuaj nej sij gùchì' nej sij yuman' Fenice, nị ganikàj barkû dânj du'hua nej dasû hio'ó nụn ruhuâ nne rịñạn nikaj ñu'unj Creta.

14Sanị ne' rùkù doj nị guyumân 'ngọ nanè huê xi nị ûta nùkuaj ga'huij ne' rịñạn barkû nụn nej ñûn huaj nej ñûnj nị gayi'ij nị ûta gaman' nị ga'huij gumàn nanè xi nị Euroclidón gù'nàj gumàn huê xi dânj.

15Sanị nun gạ'hue gùnùkuaj nej ñûnj gạ'ạnj nej ñùnj ñan ganîn ruhuâ nej ñûnj gùchì' nej ñûnj, huê danj nị ga'nïn' ruhuâ nej ñûnj nị gata nanèe barkû nụn nej ñûnj huaj nej ñûnj.

16Huê danj nị gachîn nej ñûnj rukû hio'ó gù'nàj Clauda, nị hio'ó nânj garán nanèe ñan huạj nej ñûnj, nị huê danj nị ûta 'ì ga'hue ganachinikaj nej ñûnj nej rio lij guduninj nej ñûnj riñan nne ñạ'ạnj.

17Nị nga gunukuaj nej sij gudusîj nej sij nej rio lij dânj ruhuâ barku nìko xi dânj, nị gumînj nej sij nej chrun àrà'huè' barkû nìko xi dânj guendâ gạnạhuin ranj; sanị guyu'hui' nej sij si gạgạn' barkû nìko xi dânj riñan hio'ó chru nngaj riki nne ñạ'ạnj, nị naduninj nej sij atsîj manta taj raạ barku xi dânj nị ga'nïn' ruhuâ nej sij si gạta nanèe dànè' garan' ruhuaj gạ'ạnj barkû nìko xi dânj.

18A'ngô gui dânj, nị dànanj ûta nùkuaj ga'hui' gumàn nanè hue xi ñan huạj nej ñûnj, huê danj nị gayi'ì daran' nej sij nị gahiu nej sij nej sa màn ruhuâ barku dânj ruhuâ nne ñạ'ạnj,

19nị gachîn huà'nĩnj gui nị gida'a nej sij nej nne' garânj sun nej sij ngà barkû nìko xi dânj nị garrûn nej sij ruhuâ nne ñạ'ạnj.

20Nị ûta gà'ì gui nun gịnị'in nej ñûnj riñan gui ngà riñan nej atï'ï, nị ûta nùkuaj gaman' gumàn hue xi dânj riñan nej ñûnj, nị nun gạnïn ruhuâ nej ñûnj si gạnạnịn nej ñûnj.

21Sanị ñan gà' gisîj ûta gà'ì gui nun yạ nej ñûnj, hiô' nị ganayumàn Pablo nị gataj sô': —Gà' gisîj gà'ì gui nitaj si ya nê' chra, nị dùgùnàj huaj nị asà' nej suj nị gunïn nej suj sa ga'mînj, dadin' gatâ si gạhuị nê' riñan hio'ó Creta nị sị giran' sạñụn nê' saj mánj.

22Sanị hiạj nị nàrìkìj chrej nùkuaj rûhua riñan nej suj nị sị guyu'hui' nej suj mánj, dadin' sị gahui' gà' si 'ngọ nê' mánj, man sa gìrè' huin barkû xi nânj.

23Dadin' ñan' hiạj nị ga'nĩn Mạ'an Ñạ'anj an si-ángel ga'na' riñânj, dadin' huê Mạ'an huin Ña'anj nìkòj nị huê riñan Mạ'an huin sa gunânj gịtsí,

24nị gata gunĩn: “Pablo, sị guyu'hui' mánj; dadin' ñạ'ạn huaj si gạnikĩn riñan César; nị huê danj nạnj rayi'î' nị gị'hiâ si gạnạnịn nej guiì huạj ngà' dânj.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Huê danj, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj nạnj dịnĩnj, dadin' yumân ruhuâj ni'ín Mạ'an Ña'anj an si huê dàj rûn' gatâ nị huê danj gạhuin.

26Nùnj huin si dànanj gịran' nê', sanị dàñùn gùchì' ñan huạ doj hio'ó ruhuâ nne ñạ'ạnj.

27Nị gachîn yìgàn'ânj ñan'an, nị ûta gaman' gumàn nànè huê xi dânj nị gata nej ñûnj ga'an dànè' garan' ruhuaj nị guchi' nej ñûnj ruhuâ nne ñạ'ạnj gù'nàj Adriático, nị ruhuâ dạ'ạj ne' ñàn'an nị garânj da'nga' ruhuâ nej sí chrụn guduguâj barku si huaj nìchrùn' nej ñûnj du'hua hio'óo;

28nị guduninj nej sij 'ngọ retâ tàj raạ aga' plomo, nị gini'in nej sij si kọ yinun' ñàn metru gùnùn ruhuâ nne ñạ'ạnj hiuj dânj; huê danj nị ga'anj nej sij ne' ñan doj, nị guduninj ñûn nej sij retâ tàj raạ aga' plomo ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị gini'in nej sij si kọ huàtàn' metru gùnùn ruhuâ nne ñạ'ạnj hiuj dânj.

29Nị ñan guyu'hui' nej sij si gạgạn' barku dânj ngà 'ngọ huej e, nị guduninj nej sij gạ'ânj retâ tàj aga' à'ì xi raạ nị nnùn huìj ra'a aga' dânj nị guduninj nej sij ne' rùkù barku xi dânj, nị ûta huin ruhuâ nej sij si gìyìgỉn râ'ñanj.

30Hiô' nị ûta huin ruhuâ nej sí chrụn guduguâj barkû dânj gụnạnj nej sô' nị gùnàj barkû dânj ruhuâ nej sô', nị guduninj nej sô' nej rio lij dânj ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị man si gi'hiaj nej sô' si ga'nḩn nej sô' nej retâ ạnụmin nej aga' à'ì xi dânj ne' riñan barkû xi dânj.

31Sanị gataj Pablo gụnïn síchìj kapitán ngà gunïn nej stâdu: —Sisị sị gimân dïn'ïnj nej sí nânj ruhuâ barkû xi nânj, nị sị gunùkuaj nej suj dụnanin nej suj nej sô' mánj.

32Hiô' nị ga'ne' nej stâdu nne' retâ ànumin nej rio lij dânj, nị ga'anj nej rio lij dânj ruhuâ nne ñạ'ạnj.

33Nị nga 'na' gìyìgỉn, nị duna'nga Pablo si yạ nej sij nị gataj sô': —Nị gà' gisîj yìgàn'anj gui hua gịnịnẹj nụgui nê', nị nitaj si ya nê' chra mánj.

34Rayi'î dan, nị gachîn nì'hia riñan nej suj nị yạ nej suj si ruhuâ nej suj gạne nej suj; dadin' gà' si 'ngọ huê ahui nej suj si ga'anj nị'hia mánj.

35Nị nga gisîj ga'min sô' nej nuguan' nânj, nị gida'a sô' rachrúun nị ga'hui' sô' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị gini'in daran' nej sí huạj ruhuâ barkû dânj, nị guchra' dạ'ạj sô' rachrúun nị gayi'ì sô' nị ya sô'.

36Hiô' nị ganahuin nìhià' ruhuâ daran' nej sô', huê danj nị gayi'ì daran' nej sô' nị yâ nej sô'.

37Nị daran' nej guiì màn ruhuâ barkû xi dânj huin huìj sientu tá huà'nĩnj xia yinun' ñàn.

38Nị nga gisîj gunumân riki nej sij, nị nagi'hiaj hio nej sij barkû nìko xi dânj, nị dagaman' nej sij nej nnanj hia' nụn trigu ruhuâ nne ñạ'ạnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

39Ni̱ nga giyigì̱n gui dânj, ni̱ na'hue ga̱na̱ni̱'in nej sij ahuin riñan hio'ó huaj nej ñûnj, sani̱ gini'in nej sij si gatûj nne ña̱'a̱nj ga'an da̱nï̱n hio'ó dânj ni̱ hua̱ nìko du'hua hio'ó dânj, ni̱ ga'min gu̱ña̱n nej sij si ga̱'hue gi̱nikaj nej sij barkû nìko dânj ga̱'a̱nj nej sij hiuj dânj.

40Huê danj ni̱ ga'ne' nej sij, nej retâ ànùmin aga' à'ì xi nnùn huìj ra'a dânj, ni̱ ginin ruhuâ nne ña̱'a̱nj, ni̱ nagi'hiaj yè'è nej sij nne' retâ ànumin chrun timón; ni̱ ganachi nikaj nej sij atsîj manta xi tàj raa̱ chrun ni̱kï̱n' ne' riñan barkû nìko dânj, huê danj ni̱ ga'anj barkû nìko dânj du'hua hio'ó hua̱ nî'nïnj ïn.

41Sani̱ guchi' barkû dânj ñan màn nìko xi hio'ó chru̱u, ni̱ hiuj dânj gu'nïn' ne' ri̱ña̱n barkû nìko dânj; riki hio'ó chru̱u ni̱ gà' 'ngo̱ na'hue gìsìkij, huê danj ni̱ gayi̱'ij ni̱ ûta nùkuaj ganûn nne ña̱'a̱nj ganayumàn dânj riñan barkû nìko xi dânj ni̱ giyichra' da̱'a̱j ne' rùkuj.

42Hiô' ni̱ guchi' nej stâdu 'ngo̱ du'hua si da̱gahui' nej sô' daran' nej sí 'nïnj dukuâ ga'a, da'nga ni̱ si̱ gunânj nej sô' nga gàyì'ì nej sô' gùtà' nej sô' yîtàj a.

43Sani̱ ruhuâ stâdu kapitán, si ga̱na̱ni̱n Pablo, ni̱ nun ga̱ra̱n yina sô' nej nuguan' gataj nej stâdu, ni̱ ga'nïn' sô' suun si ga̱'a̱nj si̱nï̱n nej stadû chru̱n gùtà' yitaj a ne' ña̱an, da'nga ni̱ gà' si̱nï̱n nej sô' gùchì' ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' nej sí 'nïnj dukuâ ga'a du'hua hio'ó dânj;

44ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô', gitàj riñan nej chrun ruguechrà'a, ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' gitàj riñan nej rasu̱n garânj sun nej sij ngà barkû nìko dânj. Huê dânj gi'hiaj nej sij ni̱ gunùkuaj nej sij gananin daran' nej sí huaj ruhuâ barku nìko dânj ni̱ guchi' daran' nej sij riñan hio'ó nàkòo.

Hechos 28

1Ni̱ nga gananin daran' nej ñûnj, ni̱ gunïn nej ñûnj si Malta gù'nàj hio'ó nu̱n da̱nï̱n nne ña̱'a̱nj dânj.

2Ni̱ ganahuin ra̱'a nej sí yìñànj màn hiuj dânj nej ñûnj, ni̱ ûta hue'ê gataj ni'ñanj nej sô' nej ñûnj; ni̱ ganaran' nej sô' ña'aan, dadin' ûta aman' ni̱ ûta nu̱huij.

3Hiô' ni̱ ganaran' Pablo ra'a nej rekoj hua̱ nakòo, ni̱ ga'nḯn sô' ra'a nej rekoj nakò dânj riñan ña'aan; ni̱ guendâ ga'huij gachi'i, ni̱ gunânj 'ngo̱ yukuáa ni̱ nanikò' yô' ra'a Pablo.

4Ni̱ nga gini'in nej sí yìñànj màn hiuj dânj si nanikò' yukuáa ra'a Pablo ni̱ ya yô' sij, ni̱ gataj nej sô' gunïn da' go'ngô nej dugui' nej sô': —Yàngà hia nì̱n' ni̱ sí dagahui' guiì huin sí nânj, dadin' nùnj huin si gananin sij ruhuâ nne ña̱'a̱nj, ni̱ na'huej ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ga̱ne sij gà' mánj.

5Sani̱ nagunan' Pablo ra'a sô' riñan ña'aan ni̱ gininj yukuá dânj riñan ña'aan, sani̱ nitaj nùnj giran' sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Nị ànà'huìj nej sô' mân nej sô' si gụ'mạn ra'a Pablo, nej si gàhuì' sô' orâ chre nị gạnạtụ sô'; sanị ûta gana'huìj nej sí dânj dàj giran' Pablo, sanị nitaj nùnj si gi'hia giran' sô', huê danj nị nadunâ nej sí dânj dàj ganĩn ruhuâ nej sô' ngà Pablo, nị gataj nej sí yìñànj màn hiuj dânj si ña'anj an huin Pablo.

7Nị nìchrùn' ñan nịkẹ̈n nej ñûnj dânj hua do'ó sí huin ñạn riñan yuman' dânj, nị gù'nàj sô' Publio, nị sô' ganahuin rạ'a nej ñûnj, nị riki sô' dukuâ sô' gane nej ñûnj huà'nỉ̀nj gui.

8Nị ûta a'nan' rej Publio gi'hiaj yi'ì tun nị nngaj síchìj dânj a'nan' sô' riñan nna; nị gatûj Pablo ga'anj gịni'hiaj sô' ñan nngaj síchìj dânj, nị gachín nì'hiaj sô' nị guta' sô' ra'a sô' yichrá síchìj nânj, huê danj nị ganahuin sô'.

9Nị nga gini'in nej guiì màn riñan hio'ó nânj si ganahuin rej Publio, nị ginikaj ninj nej dugui' ninj sa a'nan'an ga'na' ninj riñan Pablo, nị gi'hiaj sô' si ganahuin nej guiì a'nan'an;

10huê danj nạnj ûta ginikaj chrẹj nej guiì màn hiuj dânj ngà nej ñûnj; nị nga gatûj nej ñûn ruhuâ a'ngô barkû nìko, nị riki ninj nej sa gạrạn sun nej ñûnj nga gạ'ạnj nej ñûnj ruhuâ barkû dânj.

11Nị gachîn huà'nỉ̀nj ahuii gane nej ñûnj hiuj nânj, nị guyumân 'ngọ barkû nìko 'nạ' yuman' snà'ànj Alejandría riñan hio'ó nânj nị gatûj nej ñûnj ruhuâ barkû dânj, nị nnùn ñan dụ'hua nguèj ña'anj gù'nàj Kástor ngà polux riñan barkû dânj.

12Huê danj nị guchi' nej ñûnj yuman' gù'nàj Siracusa, nị gahuin ràn nej ñûnj huà'nỉ̀nj gui hiuj dânj.

13Nị hiuj dânj, gahui nej ñûnj nị ganikàj nej ñûnj du'hua hio'ó dânj nị ga'anj nej ñûnj, huê danj nị guchi' nej ñûnj yuman' gù'nàj Regio; nị ne' rùkù nga gachîn a'ngô gui, nị ga'hui' nànè huạj ne' rị̄ki, nị gui huìj i nị guchi' nej ñûnj yuman' gù'nàj Puteoli,

14nị màn nej dinĩnt hiuj nânj ganari' nej ñûnj, nị gachín nì'hiaj nej sô' si gạne nej ñûnj chịj gui hiuj dânj ngà nej sô'; ne' rùkù dânj nị ga'anj nej ñûnj nda yuman' snà'ànj Roma,

15nị gà' gunïn nej dinĩnt màn yuman' snà'ànj Roma si gùchì' nej ñûnj, nị guchi' gạnạhuin rạ'a nej sô' nej ñûnj nda ñan gù'nàj Apio ngà ñan gù'nàj huà'nỉ̀nj Taberna; nị nga gini'in Pablo nej dinĩnt, nị ga'hui' sô' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị ganari' ruhuâ sô'.

16Nị nga guchi' nej ñûnj yuman' snà'ànj Roma, nị ganachrîj síchìj stadû kapitán nej sí 'nïnj dukuâ ga'a ra'a síchìj general, sanị garânj yina nej sô' si gạne nịnị̄n Pablo, nị nne 'ngọ stâdu guendâ dugumîn sô' Pablo.

17Ne' rùkù nga gachín huà'nỉ̀nj gui, nị gakḭ́n Pablo ga'na' nej síchìj judío huin ñạn doj, nị nga ganahuin chrẹ' nej síchìj dânj, nị gataj Pablo gụnïn nej sô': —Nitaj nùnj huin si gi'hia ngà nej judío, nị nitaj nùnj huin si gi'hia ngà chrej yìñànj nịkạj nej

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

síchìj màn yiñán nê', sanı̱ àsìj yuman' snà'ànj Jerusalén gachrîj nej sij dukuâ ga'a nı̱ ganachrîj nej sij ñùnj ra'a nej sí romano;

18nı̱ nga nadigi'ñûn nej sô' rayi'í, nı̱ ganĩn ruhuâ nej sô' gànà'nĩnj ra'a nej sô' ñùnj, dadin' nitaj gà' si 'ngo̱ gakı̱n' gi'hia si gìyì'nĩn' suun gàhuìj.

19Sanı̱ nga gunïn nej judío nej nuguan' nânj nı̱ nun ga̱ra̱n yina nej sô', huê danj nı̱ gatâ gu̱nïn nej sô' si da'huí ga̱'a̱n guendâ ga̱huin hia si-ga̱kı̃n riñan síchìj César. Sanı̱ sê sı̱ gahuin ruhuâj ga̱ra̱n ruhuâj rayi'î nej sô' màn Israel mánj.

20Rayi'î dan gakĩn ga'na' nej suj dadin' ruhuâj si gı̱nı̱'in nej suj gànàtàj gu̱nïn nej suj; dadin' ànà'huìj nej guìì màn yuman' Israel si gı̱'hiaj sà' Ma̱'an Ña'anj an nı̱ ga̱'nïn gà'nà' Mesías riñan ninj nı̱ rayi'î dan anu̱mín ngà aga' kadena.

21Hiô' nı̱ gataj nej sí dânj: —Sanı̱ nun gà'nĩnj nej sô' màn Judea ñanj gùyùmàn rayi'î' mánj, nı̱ gà' nun ga̱'na̱' ga̱ra̱n ruhuâ go'ngo̱ nej dinĩnt judío rayi'î', nı̱ gà' nun ga'min yì'ì nej sij rayi'î' mánj.

22Sanı̱ hua̱ ruhuâ nej ñûnj gu̱nïn nej ñûnj dàj ganĩn ruhuâ'; dadin' gà' gunïn nej ñûnj si dànè' gahuin nı̱ a'min a'nan' nej guìì rayi'î yi'nïn nàkà nìkò'.

23Nı̱ ganĩn nej sij 'ngo̱ gui ga̱'na̱' nej sij ñan nne Pablo, nı̱ ga'na' ûta gà'ì nej judío nı̱ gunâj nej sô' ñan nne sij, nı̱ ganata' sij dàj a'min si-ley Moisés ngà nej nuguan' gachrûn nej sô' gataj dàj ga̱huin, nı̱ gayi'ì Pablo àsìj hua nìgan' mánj nı̱ nda ginìn gananĩn sô' rayi'î Ma̱'an Ña'anj nı̱ka̱j su̱n yàtà'a ngà rayi'î Ma̱'an Jesús.

24Nı̱ hua̱ da̱'a̱j nej sô' guyumân ruhuâ nej nuguan' gataj Pablo, sanı̱ hua̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' nun gùyùmàn ruhuâ.

25Nı̱ ñan nun ga̱'hue ga̱ gu̱ña̱n ruhuâ nej sí dânj, huê dan nı̱ ga'anj nej sô', nı̱ gataj Pablo nej nuguan' nânj gu̱nïn nej sô': —Dùgùnàj hua nuguan' gataj Ma̱'an Espíritu Santo ngà garânj sunj Isaias sô' ganata' dàj gahuin nga ga'min sô' riñan rej nê' nı̱ gataj sô':

26Ga̱'a̱nj' riñan yuman' nânj, nı̱ ga̱ta̱j': Gu̱nïn nej suj ngà hiu'uj tàj rakïj nej suj, sanı̱ sı̱ ga'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej suj; nı̱ gı̱ni'hiaj nej suj, sanı̱ si ga'hue ga̱na̱nı̱'in nej suj;

27Dadin' gà' ganahuin tsì ruhuâ nimân nej suj, nı̱ ganarán hiu'uj tàj rakïj nej suj, nı̱ garán rune ñan nej suj, Da'nga nı̱ sı̱ gini'in nej suj, nı̱ na'hue gu̱nïn nej suj ngà hiu'uj tàj rakïj nej suj, nı̱ na'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nimân nej suj; nı̱ nitaj si ganadunâ nej suj ma̱'an nej suj, nı̱ sı̱ ganahuin nej suj gı̱'hia mánj.

28Gu̱nïn nej suj hia̱j, dadin' ga̱chı̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej sí nàsìnùnj un; nı̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' nı̱ gı̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱na̱nı̱n nej sô'.

29Nı̱ nga gisîj ga'min Pablo nej nuguan nânj, huê danj nı̱ ga'anj nej síchìj judío ganara'hui' hiuj dânj, nı̱ gunïn' nej sô' siganĩnj nej ma̱'an nej sô' rayi'î nej nuguan' nânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Nı̱ girï'ïnj Pablo 'ngo̱ hue'e gane sô' nı̱ huìj hio'o gane sô', nı̱ ganahuin ra̱'a sô' daran' nej sí ga'na' gı̱ni'hiaj ñan nne sô',

31nı̱ ganata' sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nı̱ gidigán sô' rayi'î Ma̱'an Señor Jesucristo, nda nî'nı̏nj chre nı̱ nitaj gà' si 'ngo̱ sí garan' ñu'unj sô' gà' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Romanos

Romanos 1

1Ñùnj huin Pablo, nị huín si-musû Mạ'an Jesucristo, nị gakḿn Mạ'an Ña'anj an ñùnj guendâ gạhuin sí gạ'ạnj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an, nị ganagui Mạ'an ñùnj guendâ gànàtàj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì,

2dadin' àsìj diû rịki nị gà' gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

3Si huạ nịñạn si gà'nïn gạ'nạ' Mạ'an Jesús huin Da'nin, dadin' gà'naj riki yi'nïn' nej da'ní David nị ginika tun sô',

4gahui' Mạ'an Jesús sanị gana'nïn siganînj nej nîman nị huin da'ní Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo,

5nị huê Mạ'an Jesús huin sa rikî si gạhuín sí gạ'ạnj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì, da'nga nị ga'hue gụnïn nej guiì si-nùguàn' Mạ'an nị gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an, nị dạgahuin ninj riñan Mạ'an, nị gạ 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an.

6Nị siganînj nej guiì dânj nne nej suj, nị gakḿn Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ' nej suj guendâ gạhuin nej suj guiì ginikò' rukû Mạ'an Jesucristo.

7Nị riñan daran' nej suj nne ruhuâ yuman' snà'ànj Roma huaj nuguan' nânj, nị ûta 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej suj, dadin' gakḿn Mạ'an guendâ gạhuin nej suj guiì gèe riñanj: Nị gạnạhuin rà'a nej suj sunuj u nị gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj, dadin' huin nej suj da'ní Mạ'an Ña'anj huin rej nê' nị huin nej suj da'ní Mạ'an Señor Jesucristo.

8Gà' sịnịn ga'huí si guruhuâ Mạ'an Da'ân rayi'î da' 'ngọ nej suj, dadin' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Jesucristo, nị gunïn nej guiì màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Jesús.

9Dadin' gà' ni'in Mạ'an Ña'anj rịñạn gunânj gịtsí si gànànỉnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, dadin' huê riñanj gi'hiaj sûnj ngà nanè nimânj, nị nga ga'mînj nngaj nị daran' diû gununâj rayi'î nej suj riñanj,

10nị daran' diû gachín nị'hia riñan Mạ'an Ña'anj an nị si garan' ruhuaj nị huạ 'ngọ gui nị gạ'nïn gùchìj riñan nej suj.

11Dadin' ruhuâj gịni'ín riñan nej suj, nị gànàtàj gụnïn nej suj si huạ 'ngọ nej sun gạ'hue riki Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj, nị gạnạhuin ran ruhuâ nej suj;

12nị huê danj nị, dàj rûn' guyumân ruhuâj ni'ín Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gùyùmàn ruhuâ nej suj.

13Sanị ruhuâj si gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj dịnînj, dadin' ûta gà'ì ganîn ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj sanị nda gui hiạj nị nun gạ'hue gùchìj ñan màn nej suj, dadin' garan' ruhuâj gịdịgán si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an siganînj nej suj, dàj rûn'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gi'hia siganĩnj a'ngô nej sí nàsìnùnj un sanı̱ nun gìyì'nĩn' suun si gùchìj ñan màn nej suj mánj.

14Da'huí riñan daran' nej guiì, nı̱ da'huí riñan nej sí a'min nânj griego ngà riñan nej sí ran' àko, nı̱ da'huí riñan nej sí ûta sà' chrụun ngà riñan nej sí nitaj si chrụun.

15Huê danj nạnj ûta nìhià' hua ruhuâj, nı̱ ganĩn ruhuâj gùchì' ra'ñạn riñan nej suj màn Roma guendâ gànàtàj riñan nej suj nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej suj.

16Dadin' nitaj si giri'í sinà'àj a guendâ gànànĩnj nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej guiì, dadin' huej huin sa nùkuaj rikî Mạ'an Ña'anj an riñânj nı̱ huej huin sa gı̱'hiaj gạnạnı̱n daran' nej guiì gùyùmàn ruhuâ; nı̱ gà' sı̱nı̱̈n gụnïn nej judío, nı̱ ne' rùkù gụnïn nej sí nàsìnùnj un.

17Dadin' nuguan' gı̱'hiaj gạnạnı̱n nej guiì gidigân dàj gạ'hue gạnạhuin nı̱kạ 'ngọ guiì gı̱'hiaj Mạ'an Ña'anj an: Nı̱ guiì guyumân ruhuâ nı̱ sa guyumân ruhuâ ninj dânj gı̱'hiaj gạnạnı̱n ninj, dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: “Sí gi'hiaj sa nı̱kạa nı̱ guendâ guyumân ruhuâ sô' nı̱ gạ'hue gạ nì'nà' sô'.”

18Dadin' ûta na'an ruhuâ Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a ni'in nej sí gi'hiaj gakı̱̈n'ïn nı̱ huê danj nạnj na'an ruhuaj ni'in nej sí nitaj si gi'hiaj sa nı̱kạa, dadin' rayi'î nej sô' huin nı̱ na'huej ruhuâ nej guiì gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj nuguan' yàngà'a;

19gạ'hue gı̱nı̱'în' dàj rà Mạ'an Ña'anj an, dadin' gà' ûta sà' ni'in nej sij dàj rà Mạ'an Ña'anj an, dadin' gà' gidiganj dàj raj riñan nej sij.

20Nitaj si ni'în' dàj hua Mạ'an Ña'anj an sanı̱ rayi'î nej rasụn màn gi'hiaj Mạ'an ruhuâ yumiguìi nı̱ gạ'hue gı̱nı̱'în' dàj hua Mạ'an, nı̱ gạ'hue gı̱nı̱'în' dàj nùkuaj Mạ'an, huê danj nı̱ nitaj ahuin ràyì'ì gìrì' nej guiì gạchrụn ninj gà' mánj.

21Dadin' gà' gini'in nej sij Mạ'an Ña'anj an, sanı̱ nun gı̱nikaj chrẹj nej sij nngaj nı̱ gà' nun gà'huì' nej sij si gụruhuaj, dadin' ganĩn ruhuâ nej sij si ûta huin nej sij, nı̱ nitaj si gayakaj guendâ nej sij si gakı̱̈n'ïn huin sa gi'hiaj nej sij, huê danj nı̱ gahuin rụmı̱n' nimân nej sij.

22Ni gataj nej sij si ûta chrụn nej sij, sanı̱ nitaj nùnj ni'in nej sij,

23nı̱ ganadunâ nej sij sa nìko hua Mạ'an Ña'anj an nı̱ nagi'hiaj nej sij si ña'anj an huin nej sí gakı̱̈n'ïn, nı̱ ña'anj an huin nej yataj a, nej yukuáa, nej yuku nnùn gạ'anj ra'a.

24Rayi'î dan nı̱ ga'nĩnj Mạ'an Ña'anj an si gi'hiaj nej sij sa kı̱̈j huaa, nı̱ gi'hiaj nej sij dàj rûn' garan' ruhuâ nimân nej sij, huê danj nı̱ nun gı̱nikaj chrẹj nej sij ngà nneè kú nej sij,

25huê danj nı̱ gudunâj nej sij nuguan' yàngà' gidigân Mạ'an Ña'anj an nı̱ nada'a nej sij nuguan' gidigañu'unj un, nı̱ ginikaj chrẹj nej sij nı̱ ginûn ñạ'ạnj nej sij riñan nej rasụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nı̱ gudunâj nej sij guendâ ginùn ñạ'ạnj nej sij Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gà' dânj nı̱ nun gạ'mı̱n hue'ê nej sij nı̱ nun gạchrạ nej sij chra'a riñanj. Ni huê danj gahuin.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Rayi'î dan nị gudunâj Mạ'an Ña'anj an nej sij nị ganadunâ nej sij mạ'an nej sij nị ûta nà'àj hua sa ganĩn ruhuâ nej sij; huê danj nạnj nej siyànàa nị na'huej ruhuâ ninj gạyạkạj ninj síi gahuin nika ninj dadin' dànanj gi'hiaj nịkạ ninj siyànà ngà ninj.

27Huê danj nạnj gi'hiaj nej síi, nị ganahuin yànà nej sô', nị ûta huin ruhuâ nej sô' gịngaj nej sô' ngà nej sí ngà nej sô', nị ûta nà'àj hua sa gi'hiaj nej sô' dadin' síi huin nej sô' nị nngaj nej sô' ngà nej síi, nị ganahuin rà'a nej sô' nej dânj guendâ gudunâj nej sô' si-chrej Mạ'an Ña'anj an.

28Sanị guendâ nun gạ'huẹj nej sij gạnạkạj guendâ nej sij si huạ Mạ'an Ña'anj an, huê danj nị ga'nĩn ra'a nej sij, huê danj nị gi'hiaj nej sij sa ganĩn ruhuâ nej sij, nị gị'hiaj nej sij sa nun da'hui nej sij gị'hiaj nej sij;

29nị nun dạgahuin nej sij ûta gà'ì sa nịkạa, nị gaché sìgìchrà' nej sij, ahuin nạnj gakïn' gi'hiaj nej sij, ûta ganahuij ruhuâ nej sij gạ doj rasụn du'huee riñan nej sij, nị gi'hiaj nej sij sa a'nan'an, nị ûta yìkòj ruhuâ nej sij, nị dagahui' nej sij guiì, nị ûta gụrij nej sij gụnïn' nej sij, nị gụrij nej sij gịdịgañu'unj nej sij, gụrij nej sij gạnïn yì'ì ruhuâ nej sij;

30ga'min nej sij yi'î dugui' nej sij, duyichin' nej sij si-nùguàn' dugui' nej sij, nitaj si gininj hue'ê Mạ'an Ña'anj an riñan nej sij, ga'min nej sij nuguan' yì'ì chre, ûta huin nej sij doj ruhuâ nej sij, ûta nnẹ nej sij, ûta gurîj nej sij gịrị rà nej sij chrej a'nan'an, nitaj si dagahuin nej sij riñan rej nej sij.

31Nitaj si guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an Ña'anj an, nitaj si dagahuin nej sij riñan sí a'nïn' riñan nej sij, nitaj si 'ì ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej dugui' nej sij, nitaj si gananĩn àko ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej dugui' nej sij;

32nị gà' ni'in nej sij si gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an kastîgu ngà nej sij, nị huạ nịñạn si da'hui nej sij gàhuì' nej sij, sanị sê man 'ngọ rïn nej sij gi'hiaj gakïn'ïn mánj, dadin' huê danj nạnj ganahuin nìhià' ruhuâ nej sij ngà a'ngô nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn.

Romanos 2

1Huê danj nị, sị ga'hue gạtạj' si nun ni'in da'ngâ' sa gi'hiâ' mánj; nị ahuin nạnj sí huîn', dadin' si ûta' chrê' gakïn'ïn yichrá nej dugui' nị gạ'hue nị gạ'ạnj nị'hiạ mạ'ân', dadin' dàj rûn' gi'hiaj nej sí dânj huê danj gi'hiâ'.

2Sanị ni'in nej ñûnj si yàngà' hia nị gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an kastîgu nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn riñanj.

3Nị ganĩn ruhuâ', si gạ'hue gạnạkạj guendâ' rayi'î a'ngô nej guiì sanị nitaj si nakaj guendâ' rayi'î mạ'ân' dadin' dàj rûn' gi'hiaj ninj nị huê danj gi'hiâ', nị sị gahuin chre sa gi'hiâ' dadin' dàñùn gạnạhuin rà'â' si-kastigû Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

4Nun gayakaj guendâ' sa dụ'huẹ sta'u riki Mạ'an Ña'anj an riñan' dadin' guruguñu'un sò', nị ûta nùkuaj hua ruhuaj ngà' nị ûta nìchràj hua ruhuaj ni'in sò',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ni̱ nitaj si gayakaj guendâ' si guruguñu'un sò' ni̱ nne ana'hui si gànànìkàj ruhuâ' rayi'î nej si-gakî̱n' mínj.

5Sani̱ guendâ ûta ganahuin tsì nimânt ni̱ ñan nun gànànìkàj ruhuâ' rayi'î nej si-ga̱kî̱nt, ni̱ dànanj ûta nachrâ' doj gakï̱n'ïn ruhuâ nimânt ni̱ nga gùyùmàn gui nga na̱gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an guendâ ngà' ni̱ ûta nìko kastîgu ga̱na̱huin rà'â'.

6Ni̱ na̱ru'hue Ma̱'an Ña'anj an riñan da' 'ngo̱ nej guiì dàj na̱nj hua ma̱'an nej sa gi'hiaj ninj:

7Ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱ne nìgànj nej guiì ni̱kï̱n ran, si dagahuin hue'ê ninj si-nùguàn'anj, ni̱ ga'nḯn ñan ninj nej sa màn yàtà'a, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê Ma̱'an Ña'anj an rayi'î ninj dadin' nana'hui' ninj guendâ ga̱ne nìgànj ninj,

8sani̱ ûta na'an ruhuâ Ma̱'an ni'in nej guiì ûta ganahuij ruhuâ ni'in ma̱'an, ni̱ nitaj si dagahuin ninj nuguan' yàngà'a, dadin' dànanj nìhià' ruhuâ ninj gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn;

9sani̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n ni̱ ûta ga̱huin ruhuâ nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gà' si̱nï̱n gi̱ran' sa̱ñu̱n nej sí judío ni̱ ne' rùkù ni̱ gi̱ran' sa̱ñu̱n nej sí nàsìnùnj un,

10sani̱ dànanj ga̱'mi̱n hue'ê Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi̱'hia si ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej guiì gi'hiaj sa sà'a ni̱ ga̱na̱nanj ninj, ni̱ gà' si̱nï̱n ni̱ gi̱'hia sa sà'aj ngà nej judío ni̱ ne' rùkù ni̱ gi̱'hiaj sa sà'aj ngà nej guiì nàsìnùnj un.

11Dadin' nitaj si hua̱ ni̱ña̱n 'ngo̱ yi'nïn' nej guiì gininj hue'ê riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

12Dadin' daran' nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn sani̱ nun gi̱ni̱'in ninj si-ley Moisés, ni̱ gahui' ninj sani̱ ga̱na̱huin rà'a ninj kastîgu dàj nìko ma̱'an gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn; ni̱ daran' nej guiì gini'in si-ley Moisés ni̱ gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn, ni̱ gahuin kastîgu ninj dàj rûn' giyi'nïn' suun riñan si-ley Moisés;

13dadin' si gunïn nej guiì si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an sani̱ nitaj si dagahuin ninj huê danj ni̱ nitaj si huin ninj guiì ni̱ka̱a mánj, dadin' nej guiì gunïn ni̱ dagahuin ninj dàj rûn' taj ley ni̱ nitaj gakï̱n'ïn tá yichrá ninj mánj.

14Dadin' nej sí nàsìnùnj un ni̱ nùnj huin si nitaj si ni'in nej sô' sun giyi'nïn' gi'hiaj ley ni̱ dagahuin nej sô' sun giyi'nïn' gi'hiaj ley, dadin' ni'in nej sô' ahuin sa huin sa a'nan'an ni̱ ni'in nej sô' ahuin sa huin sa sà'aj,

15ni̱ ngà nej sa sà' gi'hiaj nej sô' ni̱ gidigân nej sô' si gà' nu̱n si-ley Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nimân nej sô', dadin' huê danj gidigân da'nga ga'nḯn Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nimân nej sô', ni̱ ga̱'mi̱n gakïnj rayi'î nej gakï̱n' gi'hiaj nej sô' nej si duna'hue rayi'î nej sa sà' gi'hiaj nej sô',

16ni̱ huê danj na̱nj na̱gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an guendâ ngà da' 'ngo̱ nej guiì, rayi'î nej gakï̱n' hua̱ huì gi'hiaj ninj, nga gùyùmàn gui nga ga̱na̱nikïn' ninj riñan Ma̱'an Jesucristo, dàj rûn' nanî̱n nuguan gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì nga gidigán.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Huê danj, nị sò' taj si huîn' judío, nị taj' si ûta huîn' dadin' ni'în' si-ley Moisés, nị taj si ni'în' Mạ'an Ña'anj an,

18nị ni'în' sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị chrụn' si-ley Moisés nị ganîn ruhuâ' si ûta ni'în' doj,

19nị ganîn ruhuâ' si chrụn' nị gạ'hue gịdịgân' nej sí dụchri, nị gạ'hue gị'hiá' gạrạn da'nga' ruhuâ nej guiì nne riñan gakïn'ïn,

20nị ganîn ruhuâ' si gạ'hue gidigân' riñan nej sí nitaj si chrụun, nị gạhuîn' maestrû riñan nej sílìj i, nị gi'hiâ' si si-ley Moisés nị huin dàj rûn' huin nej nuguan' chrụn gidigân nej sí chrụun nị huê danj nạnj ni'în' si huin nuguan' yàngà'a.

21Nị si gidigân' a'ngô nej guiì, nị nitaj si dagahuîn' nej sa gidigân' dânj nị ganatâ' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gataj' si sị gi'hiaj tụ nej guiì, nị sò' nị gi'hiaj tụ'.

22Nị gataj' si sị ga'hue gịnikaj nej guiì nika dugui' ninj, nị sò' nị nịkạj nika duguît. Nị gataj' si gininj a'nan' nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi riñan'. Nị gi'hiaj tụ' nej rasụn guta' nej guiì riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi.

23Nị gataj' si ûta huîn' dadin' ni'în' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an. Sanị nitaj si dagahuîn' nị nitaj sij nịkạj' chrẹj riñan Mạ'an Ña'anj an mánj.

24Dadin' huê danj nnunj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an. "Nị ga'min kïj nej guiì nàsìnùnj un rayi'î Mạ'an Ña'anj an guendâ gi'hiaj nej suj sa a'nan'an."

25Yàngà' hia nị dùgùnàj huaj si gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj', si hia dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an; sanị si nitaj si dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị dàj rûn' huin si nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj' huin nạnj ánj.

26Nị sí nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj sanị dagahuin hue'ê sô' si-ley Mạ'an Ña'anj an, nị dàj rûn' huin si gà' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj huin sô' huin.

27Sanị sí nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj, sanị dagahuin sô' si-ley Mạ'an Ña'anj an, nị gạrạn ruhuâ sô' rayi'î', dadin' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj' sanị nitaj si dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an nị dàj rûn' huin si nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj' huin.

28Dadin' sê guendâ giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj' nị gà' huîn' judío, nị sê guendâ giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj' nị huîn' doj mánj.

29Judío yàngà'a huin sí gà' ganahuin sà' ruhuâ nimân, dadin' gà' ganahuin nàkà nimân sô', nị guendâ giyi'ne' dọj nnïnj raạ nneè nà'àj nej síi nị sê sa ñạ'ạn sta'u huin, dadin' sa ñạ'ạn sta'u huin si gạnạhuin nàkà nimân nej guiì: Nị sê sa ñạ'ạn sta'u huin guendâ gạhuin chrụn' ley mánj, sa ñạ'ạn sta'u huin si gạhuin chrụn' dạgahuîn' sun ga'nïn sụn Mạ'an Espíritu Santo riñun', nị nùnj huin si nun gạran' ruhuâ nej síi sa gi'hiô' sanị gạrạn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an sa gi'hiô' nạnj ánj.

Romanos 3

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Hiô' nị sa dụ'huẹe huin si gạhuîn' judío nạnj nî'. Hiô' nị dùgùnàj huaj si gìyì'nè' dọj nnïnj raạ nneè nò'ò' nga nạnj nî'.

2Ûta hue'ê doj huaj si gạhuîn' judío, dadin' yàngà' nị gà' sịnịn riñan nej judío, ga'hui' Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj.

3Hiô' rà'aj, nị si huạ dạ'ạj nej judío nun dạgahuin riñan Mạ'an Ña'anj an nị guendâ nun gạ'hue dạgahuin nej sij nị gini'ñûn Mạ'an Ña'anj an nej sij nạnj nî'.

4Sê danj huin mánj; dadin' gà' sịnịn nị Mạ'an Ña'anj an huin daran' sa yàngà'a, nị daran' nej síi huin sí gidigañu'unj un; dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Nị si nitaj gakịn'ïn 'hiá' nị gụnïn nej guiì si-nùguàn', nị gunukuâ' gị'hiaj gạnân' nga gạyạkạj guendâ nej guiì si-nùguàn'.

5Sanị si si-gạkîn' nê' ni'ñanj guendâ gịdịgûn' si sa nịkạa huin Mạ'an Ña'anj an. Nị nùnj huin si gạtọ' hiô' hiạj dọj. Hiô' nị ruhuâj gàtà si huạ a'nan' sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nga ga'huij kastîgu riñan nej guiì nạnj nî'. (A'minj dàj rûn' a'min 'ngọ síi.)

6Sê danj huin mánj; dadin' si nitaj si gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sa nịkạa, nị dàj gị'hia gạ'hue gạne gạyạkạj guendaj si-gạkïn' nej guiì rà'aj.

7Sanị si nuguan' diga'ñu'unj ga'mînj gi'hiaj gahuin nìko doj nuguan' yàngà' gidigân Mạ'an Ña'anj an, nùnj huin saj nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ nạnj huín sí gakịn'ïn rà'aj.

8Gataj dạ'ạj nej síi si gidigán si gạ'hue gịdịgañu'unj un nej guiì nị gạ'nạ' sa sà'aj riñan ninj. Dànanj gataj dạ'ạj nej sô' rayi'í guendâ ruhuâ nej sô' gụdụnâj a'nan' nej sô' ñùnj, nị huê dànanj gidigán gataj nej sô', sanị sí a'min dànanj nị huạ nịñạn si gạ'nạ' si-kastigû Mạ'an Ña'anj an riñan sô'.

9Hiô' nga rà'aj, nị dànanj huin nê' nej judío doj gà' da' nej sí nàsìnùnj un nga nạnj nî'. Sê danj huin mánj; nị gà' garânj ruhuô' rayi'î nej sí judío ngà nej sí nàsìnùnj un, si daran' nej sô' huin sí gakịn'ïn.

10Dàj rûn' nnunj riñan ñanj: Nị nitaj gà' si 'ngọ sí gi'hiaj sa nịkạa mánj, nị gà' si 'ngọ nej sô' nitaj mánj;

11Nitaj sí garânj da'nga' ruhuâ, nị nitaj sí nana'hui' Mạ'an Ña'anj an mánj.

12Daran' nej guiì gudunâ ga'anj chrej a'nan'an, nị daran' ninj gi'hiaj gakịn'ïn; nitaj guiì gi'hiaj sa sà'aj mánj, nị gà' si 'ngọ ninj nitaj mánj.

13Dàj rûn' hua ni'nînj du'hua hiu'uj ñan gachin' nej sij nîman huê danj hua hiu'uj tàj sigàn nej sij; ngà hia nej sij digañu'unj nej sij. Nị dàj rûn' mân nne gi'hiaj gàhuì' ruhuâ du'hua yukuáa huê danj mân nuguan' kịj huaa ruhuâ du'hua nej sij;

14Nda nìchra chre mân nuguan' yì'ìi ruhuâ du'hua nej sij nị sa na'an chre dan gi'hiaj nej sij.

15Ûta hio nej sij ngà dakó nej sij guendâ dagahui' nej sij guiì;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16gi'hiaj yì'ì nej sij nı̱ ûta giran' sa̱ñu̱n nej guiì gi'hiaj nej sij ngà nej chrej a'nan' gi'hiaj nej sij;

17nitaj àmàn gini'in nej sij chrej gi'hiaj ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej sij mánj.

18Nitaj àmàn nun yu'hui' ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma̱'an Ña'anj an mánj.

19Sanı̱ ni'in nej ñûnj dàj taj riñan si-ley Moisés, nı̱ ga'min riñan nej guiì 'nïnj riki ley, da'nga nı̱ dı̋n ga̱ du'hua daran' nej guiì, nı̱ dàñùn gùyùmàn si-kastigû Ma̱'an Ña'anj an riñan daran' ninj;

20dadin' gà' si 'ngo̱ nej guiì sı̱ ga'hue gataj si dagahuin ninj ley; nı̱ ga̱ta̱j ninj si nitaj gakı̱n'ïn tá yichrá ninj mánj; dadin' ley gi'hiaj nı̱ gini'in ninj si gi'hiaj ninj gakı̱n'ïn, nej si gi'hiaj ninj sa sà'a.

21Hia̱j nı̱ nùnj huin si gà' hua̱ ley, sanı̱ gidigân Ma̱'an Ña'anj an sa nı̱ka̱ gi'hia ngà nej guiì, dadin' huê danj nnunj riñan ley nı̱ huê danj gà' gataj nej sô' gataj dàj ga̱huin;

22dadin' guendâ guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj Ma̱'an Jesucristo, nı̱ ga'hue gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱huin ninj guiì gi'hiaj sa nı̱ka̱a. Dadin' nitaj si gi'hiaj nı̱nı̱n Ma̱'an Ña'anj an nej guiì mánj,

23dadin' rayi'î guendâ gi'hiaj daran' nej guiì gakı̱n'ïn riñan Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ rayi'î dan nı̱ gi'hiaj ane ninj riñanj,

24sanı̱ nitaj gakı̱n'ïn tá yichrá nej guiì gà' gananikàj ruhuâ ni'in si-ga̱kïn' dadin' gà' ginikaj chre Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' ninj, nı̱ Ma̱'an Cristo Jesús huin sa gi'hiaj ga̱na̱nı̱n ninj,

25Ma̱'an Ña'anj an gi'hiaj si ga̱'hue gàhuì' Ma̱'an Cristo nı̱ gañanj tun, nı̱ huej huin si ga̱'hue gı̱nı̱kaj nimân nìko rayi'î' si-ga̱kïn' nej guiì. Nı̱ si gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni'in ninj Ma̱'an nı̱ ga̱'hue gı̱nika nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' ninj. Nı̱ gidigân Ma̱'an dàj ganahuin sà' nimân ninj, nı̱ ginika nimân nìko rayi'î nej gakı̱n' gi'hiaj ninj nga nı̃n' gàchin gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an.

26Dadin' ûta nùkuaj ruhuâ Ma̱'an Jesús, nı̱ gidiganj dàj ga̱na̱huin nı̱ka̱ sa gı̱'hiaj nej guiì diû hia̱j, dadin' dàj rûn' hua nı̱ka̱ sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an nı̱ gini'în' si huin 'ngo̱ Ña'anj gi'hiaj sa nı̱ka̱a, nı̱ nga guyumân ruhuô' ni'în' Ma̱'an nı̱ nagi'hiaj nı̱kaj ñùn'.

27Hiô' nı̱ dànè' gunâj sa ûta huin síi ruhuâ sô' rà'aj. Ganarë' man. Nı̱ ahuin ley gi'hiaj ganarë'ëj rà'aj. Ganarë' man guendâ gi'hiaj ninj sa sà'a nî'. Sê danj huin mánj, ganarë' man guendâ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Jesús.

28Sa garânj da'nga' ruhuô' huin si, nagi'hiaj nı̱ka̱ Ma̱'an Ña'anj an nej guiì guendâ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Jesús, nı̱ sê guendâ dagahuin ninj sa taj si-ley Moisés nı̱ gananin ninj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Man 'ngọ rïn Da'anj nej judío huin Mạ'an Ña'anj an nạnj nî'. Sê huej huin Da'anj nej sí nàsìnùnj un nej rà' saj ûn'. Yàngà' hia nị huej huin Da'anj nej sí nàsìnùnj un nej nạnj ánj.

30Dadin' 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an hua, nị si gùyùmàn ruhuâ nej sô' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj ni'in nej sô' Mạ'an Jesús nị gạ'hue gịnika nimân nìko rayi'î nej sô', nị huê danj nạnj gạ'hue ginika nimân nìko rayi'î nej sô' nitaj si giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nạnj ánj.

31Hiô' nị guendâ guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an Jesús nị gudurë' si-ley Moisés nạnj nî'. Sê danj huin mánj, dànanj nagi'hiô' si ley nị huin sa dụ'huẹ doj nạnj ánj.

Romanos 4

1Nùnj huin si giri' sachij Abraham rej nê', nga gane sô' gạtạj nê' hiạj dọj,

2Dadin' si rayi'î nej sa sà' gi'hiaj sachij Abraham huin sa gi'hiaj nị nitaj gakịn'ïn tá yichrá sij, hiô' nị huạ nịñạn si ûta huin sij gạnïn ruhuâ sij, sanị sê riñan Mạ'an Ña'anj an huin sa gị'hiaj sij dànanj mánj.

3Dadin'. Dàj taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an rà'aj. “Sê guendâ guyumân ruhuâ sachij Abraham ni'in sô' Mạ'an Ña'anj an, nị gataj Mạ'an Ña'anj an si gạhuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa rà' saj ûn'.”

4Sanị sí 'hiaj sun riñan 'ngọ yiru'huee, nị sê sị ganahuin rà'a chre sô' san'anj an mánj, ganahuin rà'a sô' san'anj gahuin du'hue sô' nạnj ánj;

5Sanị guiì guyumân ruhuâ, si Mạ'an Ña'anj an huin sa gạtạj si nitaj gakịn'ïn tá yichrá guiì gà' nanikàj ruhuâ rayi'î si-gạkïn' nị gahuin ninj guiì nịkạa.

6Ga'min David nị gataj sô' si gạnạhuin nìhià' ruhuâ sí giri' nì'hiaj si gà' ganahuin sô' sí nịkạa, sanị sê guendâ rayi'î nej sa sà' gi'hiaj sô' dânj huin nị gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa mánj,

7gataj sô': Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej sí gà' ginikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn', dadin' gà' garán riñan nej si-gạkïn' nej sô'.

8Gạnạhuin nìhià' ruhuâ sí rịñạn gà' ginikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn'.

9Man 'ngọ rïn nej sí giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj giri' nì'hiaj gạnạhuin nìhià' ruhuâ nạnj nî', si giri' nì'hiaj nej sí nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj gạnạhuin nìhià' ruhuâ sà'. Dadin' gataj nê' si guendâ guyumân ruhuâ sachij Abraham nị ganakaj guendâ Mạ'an Ña'anj an nị gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa riñanj.

10Gà' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj sachij Abraham nga ganakaj guendâ Mạ'an Ña'anj an si huin sô' sí nịkạa nạnj nî'. Sê danj huin mánj huạ nạnj nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'aj sij, nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huin sij sí gi'hiaj sa nịkạa nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Nị nda ne' rùkù nị giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj sij, nị dânj gahuin da'nga'a ginikaj sij nị gahuin sij sí gi'hiaj sa nịkạa guendâ guyumân ruhuâ sij ni'in sij Mạ'an Ña'anj an nga nǐn' gàchin gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'aj sij; da'nga nị ga'hue gạhuin sij rej daran' nej sí nun gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj sanị guyumân ruhuâ nej sô', nị guendâ guyumân ruhuâ nej sô' nị ga'hue gahuin nej sô' sí gi'hiaj sa nịkạa nạnj ánj;

12nị gahuin sij rej nej sí giyi'ne' dọj raạ nneè nà'aj, nị sê man 'ngọ rïn rej nej sô' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj dânj gahuin sij mánj, dadin' gạ'hue gạhuin sij rej nej sô' guyumân ruhuâ dàj rûn' guyumân ruhuâ sij dadin' nga guyumân ruhuâ sij nị huạ nạnj gạchin gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj sij nạnj ánj.

13Dadin' sê rayi'î si-ley Moisés huin nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ 'ngọ sa gà'huij ra'a sachij Abraham ngà nej da'ní sô' mánj, gata si gịnikaj sụn sô' riñan yumiguìi guendâ guyumân ruhuâ sô' nị gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa.

14Dadin' si man nej sí nịkạj ley huin nej sí giri' nì'hiaj gạhuin da'ní Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj si guyumân ruhuô' mánj, hiô' nị girë' nuguan' gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ sa rịkij riñan nê' guyumân ruhuâ.

15Dadin' gi'hiaj ley si gùyùmàn kastîgu riñan nej guiì nitaj si dagahuin; sanị ñan nitaj si huạ ley, nị nitaj gakïn'ïn hua mánj.

16Rayi'î dan nị, gà' sịnïn guyumân ruhuâ sij, nị ne' rùkù nị guyumân sunuj u riñan sij, nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ 'ngọ sa gà'huij riñan sij nị nagi'hiaj yìtïn si-nùguàn'anj riñan nej da'ní sij; nị sê man 'ngọ rïn riñan nej sô' nịkạj ley huin mánj, huê danj nạnj giri' nì'hiaj nej sô' guyumân ruhuâ dàj rûn' guyumân ruhuâ sachij Abraham, dadin' huê sô' huin rej darûn'.

17Dàj rûn' taj riñan ñanj: “Nị gi'hiâ si gạhuîn' rej ûta gà'ì nej país.” Nânj huin Ña'anj guyumân ruhuâ sachij Abraham, dadin' huê Mạ'an gi'hiaj gạnạ'nïnj nej nîman, nị ga'min rayi'î nej rasụun nitaj si huạ, nị gurugui' nej rasụn dânj gị'hia.

18Nùnj huin si nitaj si ànà'huìj Sachij Abraham si gạ da'ní sô', sanị guyumân ruhuâ sô' nga gataj Mạ'an Ña'anj an si gạ da'ní sô' nị gana'huìj sô' si gạ da'ní sô', “rayi'î dânj nị ga'hue gạhuin sô' rej ûta gà'ì nej guiì”, dàj rûn' gà' gataj Mạ'an Ña'anj an gụnïn sô': “Hiô' nị gạ gà'ì nǐn' ruhuâ da'ní'.”

19Sanị nun gịnịnạj ruhuâ sô' rayi'î sa guyumân ruhuâ sô', nùnj huin si gà' añûn sta'u ruhuâ sô', dadin' huạ sô' dàj rûn' hua 'ngọ sí gà' 'nạ' gàhuì' nị huaj sô' da'nga 'ngọ si sientu hio'o, nị huê danj nạnj huạ ạtïn si-dùkuà Sara.

20Nị nun gạnịn chì' ruhuâ sô' nị nun gạnịn huà' ruhuâ sô', rayi'î nuguan' gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ sa gà'huij riñan sô', dadin' dànanj guyumân nìko doj ruhuâ sô' ni'in sô' Mạ'an Ña'anj an, nị ûta ga'min hue'ê sô' yi'î Mạ'an Ña'anj an.

21Nị huê danj nạnj guyumân yìtǐnj ruhuâ sô' ni'in sô' Mạ'an Ña'anj an si huin 'ngọ sa ûta nùkuaj hua dadin' gạ'hue gụdụsi nuguan' gata gụnïn sô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22ni̱ guendâ guyumân ruhuâ sachij Abraham sa gataj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gahuin sô' sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a riñan Ña'anj an.

23Ni̱ nga ganakaj guendâ Ma̱'an Ña'anj an sa gi'hiaj sachij Abraham ni̱ sê man 'ngo̱ rayi'î sij a'min nuguan nnùn riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an mánj,

24dadin' huê danj gachrûn nej sij rayi'î nê', dadin' guyumân ruhuô' ni'în' Ma̱'an Ña'anj gi'hiaj gana'nîinj Ma̱'an Jesús siganîinj nej nîman, ni̱ huê Ma̱'an huin si-Seño nê',

25dadin' Ma̱'an Ña'anj an naga'hui' Ma̱'an Jesús guendâ ga̱huij rayi'î si-ga̱kïn' nê', ni̱ ganahuin nì'naj siganîinj nej nîman ni̱ ga̱'hue gi̱'hia si ga̱huin nê' guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a.

Romanos 5

1Guendâ guyumân ruhuô' ni̱ dagahuîn' sa garan' ruhuâ Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ nitaj gakïn'ïn tá yichrô', ni̱ hua̱ dïn'ïnj ruhuô' gi'hiaj Ma̱'an;

2dadin' Ma̱'an Cristo gi'hiaj ni̱ ga'hue ga̱'a̱nj nichì' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ guendâ guyumân ruhuô', ni̱ giri' nì'hio' ga̱na̱huin ro̱'ô' sunuj u ni̱ hua̱ yìtìnj ruhuô' ni'în' Ma̱'an, ni̱ ganahuin nìhià' ruhuô' dadin' ànà'huì' si ga̱na̱huin sò' dàj rûn' hua sà' Ma̱'an Ña'anj an.

3Ni̱ sê man 'ngo̱ rïn rayi'î nânj ganahuin nìhià' ruhuô' mánj, hua̱ nìhià' ruhuô' rayi'î guendâ girûn' sañuun, dadin' ni'în' si nej sañuun ni̱ gurugûñu'un si ga̱na̱huin nùkuaj ruhuô';

4ni̱ sa nùkuaj ruhuô', gi'hiaj ni̱ ga̱chi̱n' riñan sañuun, ni̱ nga gachîn' riñan sañuun, ni̱ ànà'huì' si gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱na̱ni̱n';

5ni̱ nga ana'huì' ni̱ nitaj si nà'àj ñun'; dadin' nga ganahuin ro̱'ô' Ma̱'an Espíritu Santo ni̱ gachra sa 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nimûn'.

6Ni̱ nga nìn' gahuîn' sí gi'hiaj gakïn'ïn, ni̱ nun ni'în' nùnj huin si gi̱'hiô' ga̱'hue ga̱na̱ni̱n', ni̱ guyumân diû ni̱ gahui' Ma̱'an Cristo rayi'î nej sí gi'hiaj gakïn'ïn.

7Yàngà' hia ni̱ nda nuhui' si sà' ni̱ ga̱'hue gàhuì' 'ngo̱ síi rayi'î 'ngo̱ sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a; ni̱ ga̱'hue si hua̱ 'ngo̱ sí nitaj si yu'hui' gàhuì' rayi'î 'ngo̱ sí sà'aj.

8Sani̱ gidigân Ma̱'an Ña'anj an si 'ì ruhuâj ni'in ñùn', dadin' nùnj si hua̱ nìn' huîn' sí gakïn'ïn, sani̱ gà' gahui' Ma̱'an Cristo rayi'î'.

9Sani̱ dànanj nìko doj huin, dadin' nitaj gakïn'ïn tá yichrô' rayi'î guendâ gà' naru'hue Ma̱'an Jesús tun rayi'î nej si-ga̱kîn', huê danj ni̱ gananin' riñan kastîgu 'na̱' ne' ña̱an.

10Dadin' si gahuîn' sí gunïn' ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gana'min' ngà Ma̱'an Ña'anj an rayi'î guendâ gahui' Da'nin, ni̱ dànanj nìko doj huin nânj, dadin' si ga̱na̱'mi̱n' ngà Ma̱'an, ni̱ ga̱na̱ni̱n' rayi'î guendâ naru'huej Ma̱'an rayi'î'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Nḭ sê man 'ngọ̱ rïn nânj huin mánj, dadin' huạ̱ nìhià' ruhuô' ni'în' Mạ̱'an Ña'anj an, rayi'î guendâ Mạ̱'an Jesús huin sa gi'hiaj nḭ gạ̱'hue gạ̱nạ̱'mḭn' ngà Mạ̱'an Ña'anj an nạ̱nj ánj.

12Huê danj nḭ, dàj rûn' gatûj gakïn'ïn ruhuâ yumiguìi gi'hiaj 'ngọ̱ síi, nḭ huê gakïn' dânj gi'hiaj nḭ gahui' daran' nej guiì, huê danj nḭ giri' nì'hiaj daran' nej guiì gahui' ninj, rayi'î guendâ gi'hiaj daran' ninj gakïn'ïn.

13Dadin' nga nǐn' gàchin gùyùmàn ley, nḭ gà' huạ̱ gakïn'ïn ruhuâ yumiguìi; sanḭ ñan nitaj si huạ̱ ley nḭ nitaj si ga'min gakïn' Mạ̱'an Ña'anj an riñan nej guiì rayi'î nej gakïn'ïn mánj.

14Sanḭ àsìj diû gane sachij Adán ngà nda diû gane sachij Moisés nḭ ginikaj sụn sa gi'hiaj gàhuì' nej guiì, nùnj huin si nun gùtà' ninj sun gḭ'hiaj ninj dàj rûn' gi'hiaj Adán dadin' sô' nḭ nun dạ̱gahuin sô' sa gataj Mạ̱'an Ña'anj an gụ̱nïn sô', dadin' sô' gahuin 'ngọ̱ da'nga'a si huạ̱ nḭñạ̱n si huạ̱ 'ngọ̱ sa gạ̱'nạ̱'.

15Sanḭ sa riki chre Mạ̱'an Ña'anj an nḭ sḭ ga'hue gaj dàj rûn' hua gakïn' gi'hiaj Adán mánj, dadin' rayi'î gakïn' gi'hiaj sô' nḭ gahui' ûta gà'ì nej guiì, nḭ rayi'î Mạ̱'an Jesús nḭ ûta gà'ì nej guiì gạ̱nạ̱huin rà'a chre sunuj rikî Mạ̱'an Ña'anj an.

16Nḭ gakïn' gi'hiaj 'ngọ̱ síi nḭ sḭ ga'hue gi'hiô' si gụñạ̱n huin ngà sunuj rikî chre Mạ̱'an Ña'anj an mánj; dadin' rayi'î 'ngọ̱ gakïn'ïn nḭ ga'na' kastîgu guendâ gạ̱'ạ̱nj nḭ'hiạ̱ nej guiì, sanḭ rayi'î sunuj ga'na' chre gi'hiaj Mạ̱'an Ña'anj an nḭ gạ̱nạ̱nḭn ûta gà'ì nej guiì gakïn'ïn da'nga nḭ sḭ gitá gakïn'ïn yichrá ninj gà' mánj.

17Dadin' si man rayi'î 'ngọ̱ rïn sí gakïn'ïn nḭ ginikaj sụn gakïn'ïn riñan gà'ì nej guiì, huê danj nạ̱nj ûta nìko gḭnikaj sụn nej guiì ganahuin rà'a chre sunuj u gḭ'hiaj Mạ̱'an Jesucristo, nḭ gḭ'hia si gạ̱nạ̱huin rà'a nej sô' nìko sunuj u nḭ ganahuin rà'a nej sô' nìko suun guendâ gḭ'hiaj nej sô' sa nḭkạ̱a.

18Huê danj nḭ, 'ngọ̱ rïn Adán gi'hiaj gakïn'ïn sanḭ giri' nì'hiaj daran' nej guiì gạ̱'ạ̱nj nḭ'hiạ̱ ninj, nḭ sa nḭkạ̱ dagahuin Mạ̱'an Jesús gi'hiaj nḭ giri' nì'hiaj daran' nej guiì nḭ si gitá gakïn'ïn yichrá ninj nḭ gạ̱nạ̱huin nì'nà' ninj.

19Dadin' dàj rûn' nun gạ̱'hue dạ̱gahuin 'ngọ̱ síi riñan Mạ̱'an Ña'anj an nḭ huê danj nạ̱nj nun gạ̱'hue dạ̱gahuin a'ngô nej síi nḭ gi'hiaj nej sô' gakïn'ïn, huê danj nḭ guendâ dagahuin Mạ̱'an Jesús riñan Mạ̱'an Ña'anj an, nḭ ûta gà'ì nej síi gi'hiaj sa nìkàa.

20Sanḭ nga guyumân ley nḭ dànanj gahuin nìko gakïn'ïn; sanḭ nga gahuin nìko gakïn'ïn, nḭ huê danj nạ̱nj gahuin nìko sunuj rikî Mạ̱'an Ña'anj an;

21hiô' nḭ dàj rûn' gahui' nej guiì nga ginikaj sụn gakïn'ïn riñan ninj, huê danj nạ̱nj gạ̱'hue gḭnikaj sụn sunuj u riñan ninj guendâ gḭ'hiaj ninj sa nḭkạ̱a nḭ gạ̱'hue gạ̱nạ̱huin nì'nà' ninj nḭ gạ̱ne nìgànj ninj.

Romanos 6

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Nùnj huin si gạtọ' rà'aj. Dụgu'nïn' gị'hiô' doj gakïn'ïn da'nga nị ga'hue gạhuin nìko doj sunuj u riñun' nî'.

2Sị ga'hue gi'hiô' doj gakïn'ïn mánj. Dadin' si gà' gahuî' riñan gakïn'ïn. Nị huạ nạnj gị'hiô' doj gakïn'ïn nga nạnj nî'.

3Nun ni'in nej suj si daran' nê' gà' gata' nne ngà siyụgui Mạ'an Cristo Jesús, nị gà' gahuî' ngà Mạ'an nga gà' gata' nne' rà' saj ûn'.

4Dadin' gà' gahuî' nị gachin' nùguàn'àn nej sij ñûn' ngà Mạ'an Jesús nga gata' nne', nị dàj rûn' gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nîman nị ûta hue'ê ganahuin sà'aj nị huaj dàj rûn' hua Mạ'an Re huaj, nị huê danj nạnj gạnạhuin nì'nò' nị gache' nị gi'hiô' sa garan' ruhuâ Mạ'an.

5Dadin' dàj rûn' gachin' nej sij Mạ'an Jesús huê danj gachin' nej sij nê', nị huê dàj rûn' gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nimân nị huê danj gạnạhuin nì'nà' nê';

6ni'în' si nej gakïn' ga riñun' nị gà' ginikọj riñan rugutsìi ngà Mạ'an Jesús, huê danj nị gudurë' Mạ'an Ña'anj an nneè kú gakïn' dânj, da'nga nị si dagahuîn' doj riñan gakïn'ïn gà' mánj.

7Dadin' 'ngọ guiì gà' gahui', nị sị ga'hue gị'hiaj ninj gakïn'ïn gà' mánj.

8Nị si gahuî' ngà Mạ'an Cristo, nị huê danj nạnj guyumân ruhuô' si gạne nìgùn' ngà Mạ'an;

9gà' ni'în' si gà' gana'nĩnj Mạ'an Cristo siganĩnj nej nîman, nị sị ga'hue gàhuij gà' mánj, nitaj àmàn huaj gịnikaj sụn sa gi'hiaj gàhuì' nej guiì riñan ninj gà' mánj.

10Dadin' nga gahui' Mạ'an Cristo, nị 'ngọ rïn gahuij riñan nej gakïn'ïn; sanị nga gạnạhuin nì'naj, nị nne nì'naj nị unânj gị'tsi riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

11Huê danj nạnj nej suj nị gà' ni'in nej suj si gà' gahui' nej suj ngà gakïn'ïn, sanị huạ nì'nà' nej suj guendâ gị'hiaj sụn nej suj si-sụn Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj Mạ'an Cristo Jesús, huin Mạ'an Señor nịkạj sụn riñan nê'.

12Huê danj nị sị ga'nĩnj nej suj si gịnikaj ñu'unj gakïn'ïn riñan nneè kú nej suj gà' mánj, nị nga huin ruhuâ nneè kú nej suj gị'hia gakïn'ïn nị sị dagahuin nej suj riñanj mánj.

13Nị sị ga'hue gạrạn sun nej suj nneè kú nej suj riñan gakïn'ïn nị sị ga'hue gạhuin 'ngọ rasụn gị'hiaj gakïn'ïn gà' mánj, nàgà'huì' nej suj mạ'an nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an dadin' gà' ganahuin nì'nà' nej suj siganĩnj nej nîman, nị nàgàhuì' nej suj nneè kú nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an nị gạhuin nej suj 'ngọ sa gị'hiaj sa nịkạa riñan Mạ'an Ña'anj an.

14Huê danj nị sị ginikaj sụn gakïn'ïn riñan nej suj gà' mánj; dadin' nitaj si 'nïnj nej suj riki si-ley Moisés gà' mánj, dadin' 'nïnj nej suj riki sunuj rikî Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Hiô' rà'aj, nị gạ'hue gị'hio gakïn'ïn dadin' nitaj si 'nïn' riki si-ley Moisés dadin' 'nïn' riki si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an nga nạnj nî'. Nitaj àmàn huaj gạ'hue gị'hiô' danj mánj.

16Nun ni'in nej suj si nga 'nïnj nej suj gi'hiaj sun nej suj riñan 'ngọ yiru'huee, nị dagahuin nej suj riñan sô' rà' saj ûn', gạ'hue si dagahuin nej suj riñan gakïn'ïn guendâ gàhuì' nej suj, nej si dagahuin nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an guendâ gạhuin nej suj sí gi'hiaj sa nịkạa.

17Sanị guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' nùnj huin si gi'nïnj nej suj gi'hiaj sun nej suj riñan gakïn'ïn, sanị hiạj nị dagahuin nej suj ngà daran' nimân nej suj nej nuguan' gidigân nej ñûnj riñan nej suj;

18nị nga gà' gananin nej suj riñan gakïn'ïn, hiạj nị ganahuin nej suj musû gi'hiaj sa nịkạa nạnj ánj.

19A'mînj dàj gạ'hue gạrạn da'nga ruhuâ nej suj, dadin' ûta 'ì garânj da'nga' ruhuâ nej suj; nị dàj rûn' gi'hiaj nej suj nga garânj sun nej suj nneè kú nej suj riñan gakïn'ïn nị dagahuin nej suj riñan sa kïj ï ngà riñan sa yì'ìi, hiạj nị sị gi'hiaj nej suj gakïn'ïn ngà nneè kú nej suj gà' mánj, nị gạrạn sun nej suj nneè kú nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an nị gị'hiaj nej suj sa nịkạa nị nạgị'hiaj gè nej suj mạ'an nej suj.

20Dadin' nga dagahuin nej suj riñan gakïn'ïn, nị huạ nî'nïnj riñan nej suj nị nitaj si nahuij ruhuâ nej suj gị'hiaj nej suj sa nịkạa mánj.

21Sanị nùnj huin si gi'hiaj gạnan nej suj nga gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, nị giri' nej suj sinà'àj a rà'aj. Dadin' nga gi'hiaj nej suj gakïn'ïn nị gahui' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

22Sanị hiạj nị nitaj si dagahuin nej suj riñan gakïn'ïn nị gahuin nej suj si-musû Mạ'an Ña'anj an, nị gurugui' si ganahuin nej suj guiì gi'hiaj sa gèe, nị gunùkuaj nej suj ganari' nej suj ñan gạne nìgànj nej suj.

23Dadin' sa gạhuin du'hue nej guiì rayi'î si-gạkïn' ninj huin si gàhuì' ninj nị gạhuin anêj ninj riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị sunuj rikî Mạ'an Ña'anj an huin si gìrì' nì'hiaj nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Señor Jesús nị gạne nìgànj ninj ngà Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

Romanos 7

1Dịnînj, a'mînj ngà nej suj ni'in si-ley Mạ'an Ña'anj an, sê nịkạj sụn ley riñan 'ngọ síi ngà nǐn' hua nì'nà' sô' rà' saj ûn'.

2Dadin' siyànà garan rà'a ngà nika nị huạ niñạn si gạne ngà nikaj nga nǐn' hua nì'nà' sô' dadin' huạ nǐn' nikaj sụn ley garan rà'a nguèj sij riñan nguèj sij; sanị nga gahui' sí gahuin nika siyànà dânj, nị giyi'nêj ley garan rà'a nguèj nịkạ sij.

3Huê danj nị, si nǐn' hua nì'nà' sí huin nika siyànà dânj nị ganaka a'ngô' síi, nị ginin riñan gakïn' nịkạj nika dugui'; sanị si gahui' sí gahuin nika siyànà dânj, nị

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

giyî'nïnj riñanj ngà ley garan rà'a, hiô' nị asà' garan rà'a ngà a'ngô síi, nị nitaj si ginin riñan gakïn' nịkạj nika dugui' gà' mánj.

4Huê danj nạnj nej suj, dịnĩnj mạ'an, nị gà' gahui' nej suj ngà si-ley Moisés rayi'î nneè kú Mạ'an Jesús, da'nga nị dagahuin nej suj riñan Mạ'an Jesús, Mạ'an sa gana'nĩnj siganĩnj nej nîman, da'nga nị ga'hue gị'hiaj nej suj sa sà'aj riñan Mạ'an Ña'anj an.

5Dadin' nga nỳn' gạchin gạ'ngạ nàkà ñûn', nị ley gi'hiaj si ganahuin nì'nà' ñun nneè ku' riñan gakïn'ïn huê dan nị gahui' nimûn' riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î gakïn'ïn.

6Sanị rayi'î guendâ ga'nga nàkà ñûn' nị nitaj si 'nïn' riki si guesâ ley, dadin' gà' gahuî' riñan sa ginikaj ñu'unj riñun', huê danj nị dagahuîn' riñan chrej nàkà gidigân Mạ'an Espíritu Santo, nị sị dagahuîn' riñan chrej nâ gidigân ley gà' mánj.

7Nùnj huin si gạtọ' rà'aj. Hiô' nị ley huin gakïn'ïn nga nạnj nî'. Sanị nun gịni'ín ahuin sa huin gakïn'ïn si nuhui' ley gidigân riñânj; dadin' huê danj nạnj nun ni'ín si gakïn'ïn huin guendâ huin ruhuâj si gạ doj nej rasụun dụ'huẹe riñânj, si nuhui' si gataj ley si huin gakïn'ïn: "Sị gahuin' ruhuâ' gạ doj riñan' nej rasụn huạ riñan nej guiì mánj."

8Sanị gakïn'ïn, nị ni'in si gà' giyi'nïn' suun riñânj sisị sị ga'hue gị'hia gakïn'ïn, nị gi'hia si gạnïn ruhuâj ni'ín doj sa gà' hua rinânj; dadin' nga nitaj ley hua nị nitaj si huạ nì'nà' gakïn'ïn mánj.

9Nga nun gịnị'ín ley; hiô' nị nitaj si giriñun ruhuâj si huạ gakïn'ïn, sanị nga gini'ín ley nị ga'nïnj suun riñânj, huê danj nị ganahuin nì'nà' gakïn'ïn riñânj.

10Hiô' nị gahuí, huê danj nị gini'ín si ley gị'hiaj gạnạhuin nì'nàj, nị huej gị'hiaj gàhuìj nạnj ánj;

11dadin' gakïn'ïn, nị garânj sunj ley guendâ gịdịgañu'un ñùnj nị gi'hia si dagahuín riñan gakïn'ïn, nị rayi'î guendâ gi'hia gakïn'ïn nị gahuí.

12Huê danj nị yàngà' hia nị sa gèe huin si-ley Mạ'an Ña'anj an, huê danj nạnj sa gèe huin sun giyi'nïn' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị nịkạ hua sa gi'hiaj Mạ'an nị sà' huạ sa gi'hiaj Mạ'an.

13Hiô' nị sa sà' dânj, guyumân nị huej gi'hiaj gahuí nga nạnj nî'. Sej gi'hiaj mánj; sa gi'hiaj gahuí huin gakïn'ïn, guendâ gịnị'ín dàj nìko nùkuaj gakïn'ïn, nị garânj sunj sa sà' dânj, nị rayi'î sun giyi'nïn dânj nị ûta gahuin nùkuaj gakïn'ïn nị gini'ín si ganinỳn' nỳn' ruhuâ hua gakïn'ïn.

14Dadin' ni'ín si ley nị huin si-nànè Mạ'an Ña'anj an; sanị ñùnj nị huín sí nitaj si nùkuaj, nị gi'nĩn dagahuín riñan gakïn'ïn.

15Dadin' nitaj si garânj da'nga' ruhuâj rayi'î nej sa gi'hiâ; dadin' ganĩn ruhuâj gị'hia sa sà'aj, sanị gi'hia sa a'nan' nun gạran' ruhuâj gị'hia.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Ni̱ si nej sa nun ga̱ra̱n' ruhuâj gi̱'hiâ ni̱ huê nej dânj gi'hiâ, ni̱ garânj yinaj si sa sà' hia huin si-ley Ma̱'an Ña'anj an.

17Hiô' ni̱ sê ñùnj huin sa gi'hiaj nej gakïn' dânj mánj, nej gakïn' màn ruhuâ nimânj huin sa gi'hiaj.

18Ni̱ ni'ín si nitaj si màn, sa hua̱ sà'aj ruhuâ nimânj; dadin' ganîn ruhuâj gi̱'hia sa sà'aj, sani̱ nitaj si gi'hiâ sa sà' ganîn ruhuâj.

19Dadin' nitaj si gi'hiâ nej sa sà' garan' ruhuâj gi̱'hia, dadin' nej sa a'nan' nun ga̱ran' ruhuâj gi̱'hia, sa a'nan' dânj huin sa gi'hiâ.

20Ni̱ si gi'hiâ nej sa nun ga̱ran' ruhuâj, hiô' ni̱ sê ñùnj huin sa gi'hiaj mánj, nej gakïn' màn ruhuâ nimânj huin sa gi'hiaj.

21Huê danj ni̱ garan' ruhuâj gi̱'hia sa sà'aj, sani̱ ganari'í ley gidigân: Si ruhuâ nimânj mân gakïn'ïn.

22Dadin' nanè nimânj, ni̱ garan' ruhuâ si di̱gi'ñunj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an;

23sani̱ ni'ín si hua̱ a'ngô ley ni̱ka̱j su̱n riñan nneè kû, dadin' nun ga̱ra̱n yinaj sa taj ley ga'min da'ngá, huê danj ni̱ dagahuín riñan si-ley gakïn' garan' ruhuâ nneè kû.

24Ûta nikí si ra'án. Ahuin si gi̱'hiaj ni̱ gànànìnj riñan gakïn' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nneè kû, dadin' gàhuìj gi̱'hia rà'aj.

25Sani̱ ga'huí si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, dadin' Ma̱'an Señor Jesucristo gi'hiaj gananînj riñan gakïn'ïn. Huê danj ni̱ garânj da'nga' ruhuâj si da'huí da̱gahuín si-ley Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ ñan gininaj ruhuâj ni̱ dagahuín riñan gakïn'ïn na̱nj ánj.

Romanos 8

1Nej guiì gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo ni̱ si nitaj si dagahuin ninj riñan gakïn' garan' ruhuâ nneè kú ninj huê danj ni̱ si̱ ga kastîgu riñan ninj mánj, dadin' dagahuin ninj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo.

2Dadin' si-ley Ma̱'an Espíritu Santo gi'hiaj ga̱na̱huin nì'nàj ni̱ gi'hia gananinj riñan si-ley gakïn' gi̱'hiaj gàhuìj.

3Dadin' sa nun ga̱'hue gi̱'hiaj ley ni̱ ga'hue gi'hiaj Ma̱'an Ña̱'anj an, dadin' síi ni̱ gahuin sô' 'ngo̱ sí nitaj guesâ, huê danj ni̱ ga'nîn Ma̱'an Ña'anj an ga'na' Da'nin Jesús ni̱ gahuin dàj rûn huin sí gakïn'ïn ni̱ gahuij rayi'î gakïn'ïn, ni̱ gi'hiaj ga̱nanj riñan gakïn'ïn.

4Ni̱ sa ni̱ka̱ gidigân ley ni̱ ga'hue dagahuîn' sa taj ley, dadin' nitaj si achê' ni̱ nitaj si gi'hiô' dàj rûn' garan' ruhuâ nneè ku', dadin' gi'hiô' dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo.

5Dadin' nej guiì nun ga̱'nga̱ nàkà ñûn ni̱ gi'hiaj ninj sa ganîn ruhuâ nneè kú ninj; sani̱ nej guiì ga'nga nàkà gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ganîn ruhuâ ninj gi̱'hiaj ninj sa garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Dadin' si gi̱'hiô' nej sa garan' ruhuâ nneè ku' ni̱ gàhuì' nimûn', sani̱ si gi̱'hiô' nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo ni̱ gà nì'nà' nimûn' ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuô'.

7Dadin' si gi'hiô' daran' nej sa garan' ruhuâ nneè ku' ni̱ unïn' ngà Ma̱'an Ña'anj an; dadin' na'huej ruhuô' ni̱ nitaj si dagahuîn' sun giyi'nïn' riñun' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an mánj;

8ni̱ nej guiì dagahuin nej sa garan' ruhuâ nneè kú ni̱ nitaj si dagahuin ninj nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an mánj.

9Sani̱ nej suj ni̱ nitaj si gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, dadin' gi'hiaj nej suj nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo, si yàngà' hia nne Ma̱'an Espíritu Santo ruhuâ nimân nej suj. Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj ni̱ nitaj si nne si-Espíritu Ma̱'an Cristo ruhuâ nimân nej suj, ni̱ sê da'ní Ma̱'an huin nej suj mánj.

10Ni̱ si nne Ma̱'an Cristo ruhuâ nimân nej suj, ni̱ hua̱ nì'nà' nanè nimân nej suj ni̱ nùnj huin si gà' gahui' nneè kú nej suj gi'hiaj gakïn'ïn, sani̱ hua̱ nì'nà' nanè nimân nej suj rayi'î guendâ gi'hiaj nej suj sa nìkàa.

11Ni̱ si nne si-Espíritu Ma̱'an sa gi'hiaj gana'nîinj Ma̱'an Jesús siganîinj nej nîman ruhuâ nimân nej suj, ni̱ huê Ma̱'an sa ganachi nikaj Ma̱'an Cristo siganîinj nej nîman ni̱ huê Ma̱'an gi̱'hiaj gànà'nìinj nneè kú nej suj sa gà' gahui' dânj si gà' nne Ma̱'an Espíritu Santo ruhuâ nimân nej suj.

12Huê danj na̱nj di̱nîinj, ni̱ sê man riñan nneè kû' da'huî' mánj, si hua̱ na̱nj gi̱'hiô' sa garan' ruhuâ nneè ku' mánj;

13dadin' si dagahuin nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, ni̱ gàhuì' nej suj; ni̱ si dagahuin nej suj nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo hiô' ni̱ gi'hiaj nej suj si gàhuì' nej gakïn' garan' ruhuâ nneè kú nej suj, hiô' ni̱ ganahuin nì'nà' nej suj.

14Dadin' daran' nej guiì ri̱ñan gi̱di̱gân si-Espíritu Ma̱'an Ña'anj an, huê nej guiì nânj huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

15Dadin' nun ga̱na̱huin rà'a nej suj nanè kïj hua ni̱ka̱j ñu'unj yumiguìi si gi'nïnj nej suj gi̱'hiaj sun chre nej suj riñan gakïn'ïn si gu̱yu'hui' nej suj mánj, dadin' gà' ganahuin rà'a nej suj Ma̱'an Espíritu ni̱ nagi'hiaj da̱'nin nej suj, hia̱j ni̱ ga̱'hue ga̱'mi̱n nùkuaj nej suj: “Tâ lij, Tâ.”

16Huê gè Ma̱'an Espíritu Santo ganata' gunïn nanè nimûn', si huîn' da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

17Ni̱ guendâ huîn' da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ hua̱ nani̱'hiô' ga̱na̱huin ro̱'ô', ni̱ hua̱ nani̱'hiô' si ga̱na̱huin ra'a Ma̱'an Ña'anj an ñu̱n' ni̱ nej sa ganahuin ra'a Ma̱'an Cristo ni̱ ga̱'hue ga̱na̱huin ro̱'ô', si gi̱ran' sa̱ñu̱n' dàj rûn' giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an Cristo, ni̱ gu̱ña̱n chre ga̱'hue ga̱na̱huin hue'ê' ngà Ma̱'an Cristo.

18Yàngà' hia ni̱ gà' ni'ín si nej sañun rûn' hia̱j ni̱ do̱j nìn' gaj dadin' ûta hue'ê ga̱ riñun' ngà ga̱nê' ñan nne Ma̱'an Cristo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Dadin' ûta huin ruhuâ yumiguì nânj gi̱ni̱'in gui gimàn nej da'ní Ma̱'an Ña'anj an riñanj.

20Dadin' yumiguì gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ dagahuin riñan sa nitaj si ni'ñanj huaa, sani̱ sê si̱ ga̱ra̱n' ruhuâj da̱gahuin riñan sa nitaj si ni'ñanj hua dânj mánj, sani̱ dagahuin gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an sani̱ hua̱ diû ni̱ gi̱yi̱'nïn riñanj;

21dadin' ga̱na̱ni̱n yumiguì nânj ni̱ si̱ ganahui ni̱ huê danj na̱nj si̱ ga sañuun riñan nej guiì gimàn riñanj gà' mánj, dadin' ga̱na̱huin sà' daran' nej da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

22Dadin' ni'în' si da' hua̱ gè yumiguìi ni̱ ûta ran' sa̱ñunj, ni̱ dàj rûn' ran' sa̱ñu̱n 'ngo̱ siyànàa nga ga̱'nga̱ da'nin ne'ej huê danj giran' sa̱ñu̱n yumiguìi nda gui hia̱j;

23ni̱ sê man 'ngo̱ rïn yumiguìi ran' sa̱ñu̱n, dadin' huê danj na̱nj ran' sa̱ñu̱n', ni̱ gà' si̱ni̱n rikî Ma̱'an Ña'anj an riñun' Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ huê danj na̱nj ûta huin ruhuô', ni̱ man si ànà'huì' si na̱gi̱'hiaj dà'nìnj Ma̱'an Ña'anj an ñùn', ni̱ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nneè kû'.

24Dadin' guendâ gana'huì' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gananin'; sani̱ si gà' gini'în' sa gànà'huì dânj, ni̱ nitaj si ni'ñanj si huaj gànà'huìj doj gà' mánj;

25Sani̱ si sa ànàhuì' ni̱ hua̱ nun gi̱ni̱'in' riñanj, ni̱ gà nùkuaj ruhuô' nda gi̱ni̱'in' riñanj.

26Ni̱ huê danj gi'hiaj Ma̱'an Espíritu ni̱ guruguñu'un nga gininaj ruhuô'; dadin' nun ni'în', ahuin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an gàchìn' riñanj, ni̱ Ma̱'an Espíritu ûta àko gachín nì'hia riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î' ngà nej nuguan' nitaj si huaj ga̱ra̱n da'nga' ruhuô'.

27Sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa nadigi'ñûn dàj hua ruhuâ nimûn', ni̱ ni'in ahuin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Espíritu, ni̱ Espíritu huin sa ni'in nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gachín nì'hia rayi'î nej guiì huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

28Ni̱ ni'in nej ñûnj si gi'hiaj yu̱gui Ma̱'an Ña'anj an nej rasu̱un, ni̱ gurugûñu'un rukû daran' nej guiì 'ì ruhuâ ni'in Ma̱'an, ni̱ gakı̂n Ma̱'an ga'na' ninj dadin' gà' hua yu̱gui 'ngo̱ suun gà'huij riñan ninj.

29Dadin' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gà' gini'in si̱nïnj dàj hua nej guiì, ni̱ huê nej guiì dânj ganaguij da'nga ni̱ ga̱ ninj dàj rûn' hua Da'nin, ni̱ Da'nin huin sa yàhuà'a siganînj ûta gà'ì nej dinînt.

30Nej guiì ganagui Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê nej guiì dânj huin sa gakïn; ni̱ nagi'hiaj sà'aj ninj, ni̱ nej guiì nagi'hiaj sà'aj, ni̱ gi'hia si ga̱ne ninj ñan nne nej guiì ni̱ka̱j su̱n riñanj.

31Nùnj huin si ga̱to̱', rayi'î nej nânj rà'aj. Ni̱ si Ma̱'an Ña'anj an huin ngà nê', ni̱ ahuin guiì ga̱ta̱ rùhuà ni'in ñùn' rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Ga ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị rikij Da'nin gahui', rayi'î si-gạkïn' daran' nê', nị sị ga'hue gịrịkij nej sa huạ riñan Da'nin dânj gạ riñan nê' rà' saj ûn'.

33Ahuin guiì gạ'hue gạrạn ruhuâ rayi'î nej guiì gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an rà'aj. Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa nagi'hiaj nịkạ nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an nị rayi'î dan nị nitaj gakịn'ïn tá yichrá ninj mánj.

34Ahuin guiì gạ'hue gataj si hua nỉn' tá gakịn'ïn yichrô' rà'aj. Dadin' gà' gahui' Mạ'an Cristo; sanị huê danj nạnj, gà' gana'nïn siganĩnj nej nîman, nị gà' nne ra'a nê' huà' Mạ'an Ña'anj an, nị nne gachín nì'hia rayi'î nê'.

35Ahuin si gạ'hue gi'hiaj anêj ñùn' riñan sa 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo rà'aj. Gạ'hue gị'hiaj anêj sañuun ñùn' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj sa ûta chì' huaa ñùn' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj guendâ gạtạ rà'a nej guiì ñùn' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj yi'naa ñùn' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj guendâ gạchin atsìj i gịnun' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj sa huạ hạịi ñùn' nî', gạ'hue gị'hiaj anêj yîti ñùn' nî'.

36Dàj rûn' taj riñan ñanj: Nị rayi'î Mạ'an rè' nị gahui' nej ñûnj daran' diû; nị dàj rûn' gahia nej sij nej matsïj dagahui' nej sij huê danj gi'hiaj nej sij ngà nej ñûnj.

37Sanị nùnj huin si giran' sạñụn nej ñûnj, sanị gi'hiaj gạnan nej ñûnj dadin' 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo ni'in nej ñûnj.

38Rayi'î dan nị yìtỉnj hua ruhuâj nị nùnj huin si gàhuìj, nị nùnj huin si gạne nì'nàj, nị gà' si gi'hiaj anêj nej ángel ñùnj, nị gà' sí huin ñạan nị gà' sí nùkuaj, nị gà' sa huạ hiạj nị gà' sa gạnạ'ạ,

39nị sa màn yàtà'a, nị gà' sa màn riki hio'óo, nị gà' si 'ngọ nej sa gi'hiaj rà'a Mạ'an Ña'anj an nị sị ga'hue gị'hiaj ane ñùn' dadin' 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in ñùn', dadin' huîn' ngà Mạ'an Cristo Jesús Mạ'an Señor nịkạj sụn riñun' nạnj ánj.

Romanos 9

1Yàngà' hia huin sa gatâ rayi'î Mạ'an Cristo Jesús, nị sê sị gidigañu'ûn mánj, yàngà' hia ganata' da'nga' ga'nĩn Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nimânj nị Mạ'an Espíritu Santo huin sa gidigân ñùnj,

2nị ûta gananĩn ruhuâj nị ga'ngaj nimânj nị nitaj si huạ dïn'ïnj ruhuâj.

3Dadin' huạ ruhuâj si gạ'nạ' si-kastigû Mạ'an Ña'anj an riñânj, nị huạ ruhuâj si gạhuin ane riñan Mạ'an Cristo guendâ ruhuáj gạnạnịn nej israelita, guendâ 'ì ruhuâj ni'ín nej dinĩn, nej dugui' ma'án;

4nị huê nej sô' huin Israelita, nị nagi'hiaj dà'nìnj Mạ'an Ña'anj an nej sô', nị ga'na Mạ'an nị ga'min ngà nej sô', nị guchij 'ngọ du'hua ngà nej sô', nị gạ'huij si-ley riñan nej sô', nị gata si gạ'hue ginùn ñạ'ạnj nej sô' nị gạchrạ nej sô' chra'a riñanj, nị gata si huạ 'ngọ sa gạ'huij riñan nej sô'.

5Nị rej nej sij gahuin nej sachij ganikïn' riñan yuman' Israel, nị siganĩnj nej sô' guendâ tun, huin ga'na' Mạ'an Cristo, nị huê Mạ'an huin Ña'anj an nị nịkạj sùnj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

riñan daran' nej rasu̱un, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nê' riñan Ma̱'an daran' diû, ni̱ huê danj huin.

6Ni̱ sê danj ruhuâj ga̱ta si nun ga̱huin dàj rûn' gataj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an mánj; dadin' sê daran' nej guiì huin Israelita huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an mánj, ga̱'hue ga̱huin nej guiì nàsìnùnj un da'nin,

7ni̱ sê da̱dïn' na̱nj si rej nej guiì dânj huin sachij Abraham, ni̱ ruhuaj ga̱ta si huin daran' ninj da'ní sô' mánj; dadin': "Gataj Ma̱'an Ña'anj an riñan sij si Isaac ni̱ gayakaj ga'anj ne' ña̱an ga̱huin ñaan."

8Nânj ruhuaj ga̱ta: Si sê daran' nej guiì ginikaj tun Abraham huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an mánj, sani̱ ga̱'hue ga̱huin nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús da'ní Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

9Dadin' ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñan sachij Abraham ni̱ sa gata huin: "Ni̱ nïn' diû nânj gà'nàj, ni̱ gi̱nikaj nikat Sara ne'ej."

10Ni sê man 'ngo̱ rïn nan huin mánj, dadin' nga ginun ri̱ki Rebeca, da'ní rej nê' Isaac,

11nga nïn' ga̱chin ga̱'nga̱ ne'ej dânj, ni̱ nga nïn' ga̱chin gi̱ni̱'in sa sà'aj ngà sa yì'ìi, ni̱ ga'anj ne' ña̱an ni̱ ganûn sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hia ni̱ dàj rûn' garan' ruhuaj ganaguij, sani̱ sê rayi'î nej sun gi'hiaj nej síi ni̱ ga̱na̱ni̱n nej sô' dadin' Ma̱'an Ña'anj an huin sa gakḩn nej sô'.

12Ni̱ gà' danj gata: "Ni̱ gu̱na̱nj gi̱'tsi sí yàhuà'a riñan sí ga'nga ne' rùkùu."13Ni̱ huê dàj rûn' nnunj riñan ñanj: "Ga 'ì ruhuâj ni'ín Jacob, sani̱ gininj 'ì Esaú riñânj."

14Nùnj huin, si ga̱to̱', hia̱j rà'aj. Hiô' ni̱ nitaj si gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an sa ni̱ka̱a ra̱' saj ûn'. Si̱ ga'hue ga̱to̱' danj mánj.

15Sani̱ gataj Ma̱'an Ña'anj an gu̱nïn Moisés: "Gu̱ru̱gûñu'un guiì garan' ruhuâj gu̱ru̱gûñu'un, ni̱ ga̱na̱ni̱n àko ruhuâj ni'ín guiì garan' ruhuâj ga̱na̱ni̱n àko ruhuâj."

16Huê danj ni̱ sê dàj garan' ruhuâ 'ngo̱ sí ga̱huin, ni̱ sê dàj ganahuij ruhuâ 'ngo̱ síi gana'hui' sô' Ma̱'an Ña'anj an huin, dadin' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gu̱ru̱gûñu'un guiì garan' ruhuaj.

17Dadin' huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an gu̱nïn Faraón: "Huê rayi'î dan gachrûn sùnj sò', guendâ gi̱di̱gán riñan' dàj nìko nùkua, da'nga ni̱ gu̱nu̱na̱ nej guiì màn nïn' gàchrà' riñan hio'ó siyu̱guí."

18Huê danj ni̱ guiì garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guruguñu'un, ni̱ guiì garan' ruhuaj ni̱ nagi'hiaj tsij nimân ninj.

19Sani̱ ga̱'hue ga̱ta̱j' gu̱nḩn: "Nùnj huin saj, ni̱ gutaj gakï̱n'ïn nej guiì rà'aj. Dadin' ahuin sí gùnùkuaj du̱nanikàj nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rà'aj."

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Sanı̱ gà' sı̱nı̱n gàtà dànanj gu̱nïn', hiô' nı̱ ûta huîn' ruhuâ', dadin' ruhuâ' gùnı̱̂n' ngà Ma̱'an Ña'anj an na̱nj nî'. Ga̱'hue ga̱ta̱j go'o huin hio'ó bârru gu̱nïn sí gi'hiaj man: "Nùnj huin saj nı̱ gi'hiá dànanj ñùnj rà'aj."

21Nitaj si nı̱ka̱j su̱n sí gi'hiaj go'o riñan hio'ó bârru, nı̱ ga̱'hue si huê gè hio'ó bârru dânj gi'hiaj sij 'ngo̱ go'o hiaj a nej si gi'hiaj sij 'ngo̱ go'o ga̱nı̱ki rà' saj ûn'.

22Hiô' rà'aj, nı̱ si Ma̱'an Ña'anj an, garan' ruhuâ gı̱dı̱ganj si chrunj ga̱'ma̱n ruhuaj nı̱ hua̱ ruhuaj si gini'in daran' nej guiì si huin 'ngo̱ sa ûta nùkuaj, sanı̱ huê danj na̱nj ûta hua nùkuaj ruhuaj ngà nej guiì gi'hiaj gakı̱n'ïn dadin' gà' hua̱ yu̱gui ninj mân ninj guendâ ga̱na̱huin rà'a ninj kastîgu.

23Nı̱ gi'hia dànanj guendâ ruhuaj si gı̱nı̱'in nej guiì dàj nìko huaj, nı̱ gidiganj riñan nej guiì rı̱ña̱n gananı̱̂n àko ruhuaj nı̱ gi'hiaj yu̱gui nı̱ nagi'hiaj sà'aj nej guiì dânj,

24nı̱ huê nej guiì dânj gakïn, nı̱ nej guiì dânj huin nê', hiô' nı̱ 'ngo̱ rïn nej judío huin sa gakïn na̱nj nî', sê huê danj na̱nj gakïn nej si nàsìnùnj un nej rà' saj ûn'.

25Dàj rûn' taj riñan ñanj gachrûn Oseas: Gàtà si yiñân huin yuman' nun ga̱huin yiñân, nı̱ yuman' nun ga̱ 'ì ruhuâj ni'ín, hia̱j nı̱ 'ì ruhuâj ni'ín yuman' dânj.

26Nı̱ riñan nej guiì gataj Ma̱'an Ña'anj an: "Sê yiñân huin nej suj mánj", nı̱ riñan nej guiì dânj gataj Ma̱'an Ña'anj an si huin ninj da'ní Ma̱'an Ña'anj hua̱ nì'nà'a.

27Nı̱ huê danj ga'min Isaías rayi'î Israel: "Nı̱ dàj rûn' man hio'ó chru màn du'hua nne ña̱'a̱nj huê danj gà'ì nej da'ní Israel, nı̱ man do̱j nej sô' ga̱na̱nı̱n gı̱'hiâ na̱nj ánj,

28dadin nda râ'ñanj chre gi'hiaj Ma̱'an Señor sa nìkàa riñan hio'óo nı̱ gìsìj si-nùguàn'anj."

29Dàj rûn' gataj Isaías àsìj nâ: Nı̱ si nuhui' si gudunâj Ma̱'an Señor si gahuin nê' ñaan nı̱ gà' ganahuij nê' gahui' gi'hiaj Ma̱'an Señor nı̱ka̱j su̱n riñan nej stâdu, dàj rûn' gi'hia ngà Sodoma nı̱ ngà Gomorra.

30Nùnj huin si ga̱to̱' hiô' rà'aj. Nı̱ si nej sí nàsìnùnj un, nı̱ nun gı̱'hiaj nej sô' sa nìkàa, sanı̱ rayi'î guendâ guyumân ruhuâ nej sô' nı̱ gi'hiaj nej sô' sa nìkàa.

31Sanı̱ nej Israelita, nı̱ ganı̱̂n ruhuâ nej sô' si gi'hiaj nej sô' sa nı̱ka̱a guendâ ganı̱̂n ruhuâ nej sô' si dagahuin nej sô' ley, sanı̱ nun ga̱'hue da̱gahuin nej sô' ley mánj.

32Nùnj huin saj nı̱ nun ga̱na̱huin rà'a Ma̱'an Ña̱'anj an nej sô' rà'aj. Dadin' hua̱j nej sij rukû ley sanı̱ nitaj si guyumân ruhuâ nej sij mánj, dadin' ganı̱̂n ruhuâ nej sij si ga̱na̱ka̱j Ma̱'an Ña'anj an nej sij ngà rayi'î nej sa gi'hiaj nej sij, sanı̱ ge'ê̱j dakó nej sij "ngà hiëj gi'hiaj ganatûj nej sij,"

33dàj rûn' nnunj riñan ñanj: Nı̱ ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén gùchrù 'ngo̱ hiëj gı̱'hiaj gè'ê̱j dakó nej guiì nı̱ huej gı̱'hiaj ga̱na̱tu̱ ninj; nı̱ nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús, nı̱ sı̱ giri' ninj sinà'àj a mánj.

Romanos 10

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Dinînj, sa garan' ruhuâ nimânj huin, ni gachín nì'hia riñan Ma'an Ña'anj an si gi'hia ganaṇin nej Israelita.

2Dadin' ganatá rayi'î nej sij riñan nej suj ni ûta ganahuij yàngà' ruhuâ nej sij ni duna'huej nej sij rayi'î Ma'an Ña'anj an, sani na'hue garan da'nga ruhuâ nej sij dàj dagahuin hue'ê nej sij riñanj mánj.

3Dadin' na'hue gayakaj guendâ nej sij si Ma'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ganahuin nika nej sij, ni ganîn ruhuâ nej sij si ngà sa gi'hiaj nej sij ni huin nej sij sí gi'hiaj sa nikaa, huê danj ni nun gi'hiaj nej sij sa nika garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an gi'hiaj nej sij mánj;

4dadin' nda ñan guyumân ley huin ngà Ma'an Cristo, ni daran' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Cristo ni ga'hue gi'hiaj ninj sa nikaa.

5Dadin' rayi'î sa nika gidigân ley ni dànanj gachrun Moisés: “Guiì dagahuin dàj rûn' taj ley, ni ga nì'nà' ninj si dagahuin ninj sa taj ley.”

6Sani sa nika gi'hiô' nga guyumân ruhuô' taj dànanj: “Si gataj' ngà ruhuâ nimânt: Ahuin sí gahui ga'anj yàtà'a rà'aj. —Ni nânj ruhuâj gata, si nadninj nìkà'a ga'na' Ma'an Cristo —,

7Ahuin, sí ga'hue gininj ga'anj riki hio'óo rà'aj.” (Nânj ruhuaj gata, si gi'hiô' si gànàsìj Ma'an Cristo siganînj nej nîman).

8Sani dàj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an rà'aj. “Nìchrùn' riñan' hua si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni manj ruhuâ du'huât ni manj ruhuâ nimânt.” Nânj huin nuguan' guyumân ruhuâ nej ñûnj ni rayi'î dan ganata' nej ñûnj riñan nej suj:

9Ni si gànàtà' ngà du'huât si Jesús huin Ma'an Señor, ni si gùyùmàn ruhuâ' ngà ruhuâ nimânt si Ma'an Ña'anj an ganachi nikaj Ma'an Jesús siganînj nej nîman, hiô' ni ganaṇin'.

10Dadin' ngà ruhuâ nimûnt guyumân ruhuô' guendâ gi'hiô' sa nikaa, sani ngà du'huô' ganatô' si Ma'an Jesús huin Ma'an Señor ni ganaṇin'.

11Dadin' huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an: “Ni daran' nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Jesús, ni si dunânj ñu'un ninj mánj.”

12Ni nitaj si gi'hiaj ninïnj nej Israelita ngà nej guiì nàsìnùnj un, dadin' huej huin Ma'an Señor riñan gunan nguèj yi'nïn' dânj, ni ga'hue gà'huì' nìko sa gàchìnj da' go'ngo ninj riñanj.

13Dàj rûn' taj riñan ñanj: “Dadin' daran' nej guiì ganata' du'hua siyugui Ma'an Señor, ni ganaṇin ninj.”

14Dàj gi'hiaj nej guiì, ga'min ninj ngà Ma'an Jesús si hua nitaj si guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma'an rà'aj. Dàj gi'hiaj ninj gùyùmàn ruhuâ ninj si nun gunïn ninj rayi'î Ma'an Jesús rà'aj. Ni dàj gi'hiaj ninj gunïn ninj si nitaj sí gànàtà' rayi'î Ma'an Jesús riñan ninj rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Dàj gi̱'hiaj nej sô' gànàtà' nej sô' si nun gà'nǐnj Ma̱'an Ña'anj an ga̱'a̱nj nej sô' rà'aj. Dàj rûn' nnunj riñan ñanj: “Ni̱ ûta hue'ê gi'hiaj nej sí gaché ganata' nuguan' gi̱'hiaj ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej guiì, ni̱ nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj.”

16Sani̱ sê daran' nej guiì ganahuin rà'a nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj mánj; dadin' huê danj gataj Isaias: “Señor. Ahuin nej guiì guyumân ruhuâ nuguan' duyinga' nej ñûnj rà'aj.”

17Huê danj ni̱ guendâ gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni̱ gà' si̱ni̱n da'hui' ninj gu̱nïn' ninj, ni̱ nuguan' da'hui ninj gu̱nïn ninj, huin si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

18Sani̱ ñùnj tâ: Ni̱ nun gu̱nïn ninj mínj. Dadin' nda ganûn riñan hio'óo gaché ganata' nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guchij nda ñan ganahuij riñan hio'óo ruhuâ yumiguìi.

19Ni̱ huê danj na̱nj gàchìnj na'an nej suj: Ni̱ nun ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej Israelita nuguan' nânj rà' saj ûn. Gà' si̱ni̱n gataj Ma̱'an Ña'anj an nga garânj sunj ga'min Moisés: Gi̱'hia si ga̱huin yìkòj ruhuâ nej suj ni'in nej suj a'ngô yuman' nitaj si huin yiñân; ni̱ gi̱'hia si̱ gi̱na̱'an ruhuâ nej suj ni'in nej suj a'ngô yuman' nun ga̱'hue ga̱ya̱ka̱j guendâ.

20Ni̱ nun ga̱ni̱n yu'hui' ruhuâ Isaias nga ga'min sô' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an: Nej guiì nun gànà'huì' ñùnj ni̱ gànàrì' ninj ñùnj; ni̱ gidigán Ma'án riñan nej guiì nun gàchìnj na'anj rayi'î.

21Sani̱ nga ga'min Isaias gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej Israelita ni̱ gataj sô': “Nu̱guí gudukuín ra'á riñan 'ngo̱ yuman' na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in ñùnj ni̱ gatâ dàj gi̱'hiaj yuman' dânj sani̱ gi'hiaj yuman' dânj dàj garan' ruhuaj na̱nj ánj.”

Romanos 11

1Hiô' ni̱: Gudunâj Ma̱'an Ña'anj an yiñan nga na̱nj nî'. Sê danj huin mánj. Dadin' dàj rûn' ñùnj ni̱ sí Israelita huín, ni̱ riñan dan sachij Abraham ga'ná, ni̱ gahui riki yi'nïn' Benjamín.

2Nun gudunâj Ma̱'an Ña'anj an yiñan mánj, dadin' gà' si̱ni̱n yuman' dânj gakïn. Ni̱ nun ni'in nej suj dàj taj riñan si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an rayi'î Elías rà' saj ûn'. Dàj garânj ruhuâ sô' rayi'î nej Israelita riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gataj sô':

3“Señor, dagahui' nej sij nej si-profeta Ma̱'an rè', ni̱ duguane nej sij si-nâ Ma̱'an rè' nna hiëj; ni̱ 'ngo̱ rǐn gunâj ni̱ ûta ganahuij ruhuâ nej sij da̱gahui' nej sij ñùnj.”

4Sani̱ nanikàj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata gu̱nïn sij. “Gà' gudunâ chij mîn nej sí Israelita nun ga̱nikïn' rúdàkòj riñan Baal.”

5Huê gè danj hua diû nânj ni̱ gunâj 'ngo̱ yi'nïn' nej sí gà' ganagui Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi̱'hiaj su̱nu ngà nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Ni rayi'î sunuj u gi'hiaj Ma'an Ña'anj an ni ganani'n', ni sê rayi'î nej sun gi'hiô' huin sa gi'hiaj gananin' mánj; hiô' ni si nej sun gi'hiô' huin sa gi'hiaj ganani'n', hiô' ni nitaj guendá ni'ñanj sunuj gi'hiaj sunuj Ma'an Ña'anj an ngo' gà' mánj.

7Hiô' rà'aj. Ni nun gìrì' nej Israelita nej sa nana'hui' nej sô' mínj, sani nej Israelita dagahuin ni ganagui Ma'an Ña'anj an nej sô' ni giri' nì'hiaj nej sô' ni gahuin nej sô' yiñán Ma'an Ña'anj an, sani ganahuin tsì ruhuâ nimân a'ngô da'aj nej Israelita;

8dàj rûn' taj riñan ñanj: "Ni ga'hui' Ma'an Ña'anj an espíritu gi'hiaj sisi si garânj da'nga' ruhuâ nej sij, hua rune ñan nej sij sani na'hue gìyìgìn gini'hiaj nej sij, tàj hiu'uj u ruhuâ rakïj nej sij sani na'hue gunïn nej sij, ni huê danj gi'hiaj nej sij nda gui hiaj."

9Ni huê danj gataj David: Ni ñan huin gi'ñanj màn nej sij yâ nej sij ni gininj yinuu ngà nnanj, ni ge'ëj dakó nej sij ni giran' sañun nej sij;

10Ni gahuin duchri nej sij hiô' ni si giyigìn gini'hiaj nej sij, ni giran' sañun nìgànj nej sij.

11Hiô' ni gàtà: Ni guendâ ganatûj nej Israelita ni rayi'î dan ni gà' 'ngo si ga'hue ganachi nej sij mínj. Sê dan huin mánj; sani rayi'î guendâ nun ga'huej nej sij dagahuin nej sij ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si ga'hue ganani'n nej sí nàsìnùnj un, huê danj ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si gahuin yìkòj ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej sô'.

12Ni guendâ nun ga'huej nej sij dagahuin nej sij, ni ga'hue gini'in nej guiì màn nìn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni sê dànanj ga'hue garan sun Ma'an Ña'anj an nej sij ni gunïn ûta gà'ì nej guiì nàsìnùnj un si-nùguàn'anj gi'hiaj nej sij nga nagi'hiaj sà' ñûn Ma'an Ña'anj an nej sij mínj.

13Sani ga'mînj riñan nej suj nej sí nàsìnùnj dânj. Dadin' ñùnj huin sí gidigân sinïn riñan nej suj, ni ûta nikaj chre ngà sun ganahuin ra'á,

14Sani gi'hia dànanj dadin' garan' ruhuâj si gahuin yìkòj ruhuâ nej sí nikaj tún ni'in nej sô' nej suj, ni ga'hue ganani'n nùnj huin si doj nej sô'.

15Ni si guendâ guxun Ma'an Ña'anj an nej sij riñanj ni ga'hue gana'min nej guiì nàsìnùnj màn ruhuâ yumiguìi ngà Ma'an. Ni dàj gahuin nga ganahuin rà'a ñûn Ma'an Ña'anj an nej sij rà'aj. Dàñùn gana'nïn ñûn nej sij siganînj nej guiì gà' gahui'i gi'hiaj Ma'an Ña'anj an.

16Ni si sa gèe huin rachrún sinïn ga'hui' nej sij riñan Ma'an Ña'anj an, ni huê sa gèe huin kïnj arina gunâj dânj nej nanj ánj; ni si sa gèe huin hia'a 'ngo chrun ni huê sa gèe huin ra'a chrun dânj.

17Ni si ga'nêj Ma'an Ña'anj an da'aj nej Israelita gahuin ra'a chrun dânj, ni gida'a sò' huin chrun olibo kij ï ni gunutaj sò' raa chrun olibo sà'a, ni giri' nì'hiâ' gahuin nùkuâ' gi'hiaj hia'a chrun olibo sà' dânj ni giri' nne chrun dânj rayi'î dan ga'hue hua nì'nà',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18ni̱ si̱ gataj' si ûta huîn' doj gà' da' nej Israelita mánj; ni'hiaj' dadin' sê' ganahuin rà'a si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga'hui' riñan nej sij mánj, gi̱nun ruhuâ' si gà' si̱ni̱n riñan nej sij guyumanj ni̱ nda ne' rùkù guyumanj riñan' na̱nj ánj.

19Ga̱'hue ga̱ta̱j': "Gu̱nïn ra'a chrun dânj, ga̱'ne̱ nej sij sò' ni̱ ga̱na̱chru̱n nej sij ñùnj riñan' na̱nj ánj."

20Yàngà' ni̱ rayi'î guendâ nun gùyùmàn ruhuâ nej sij ni̱ ga'nêj Ma̱'an Ña'anj an nej sij riñan chrun olibo sà'a, sani̱ sò' ni̱ man rayi'î guendâ guyumân ruhuâ' ni̱ dugumîn' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ni̱kï̱n' ran'. Sani̱ si̱ ga nne sta'u' mánj, gi̱nun yu'hui' ruhuâ ni'în' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ da̱gahuîn' riñanj na̱nj ánj.

21Dadin' si nun gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej sí Israelita, ni̱ huê danj na̱nj si̱ ginika nimân nìko rayi'î' mánj.

22Gi̱ni'hiaj sò', dadin' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ûta sà'aj, sani̱ huê danj na̱nj chrunj ga̱'man ruhuaj ni'in nej guiì gi'hiaj gaki̱n'ïn riñanj, sani̱ chrunj ga̱na̱ni̱n àko ruhuaj ni'in sò', si gananîn àko ruhuâ' ni'în' a'ngô nej guiì; ni̱ si nitaj si gi'hiâ' dànanj ni̱ huê danj na̱nj gi̱'hiaj ane sò' riñanj na̱nj ánj.

23Ni̱ huê danj ga̱'hue gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngà nej sô', ni̱ si gùyùmàn ruhuâ nej sô', ni̱ ga̱'hue gùnùtà' ñûn Ma̱'an Ña'anj an nej sô' raa̱ chrun olibo sà'aj, dadin' ûta nùkuaj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱'hue gùnùtà' ñunj raa̱ chrun olibo sà' dânj nej sô'.

24Dadin' si ga'ne' Ma̱'an Ña'anj an sò' raa̱ chrun olibo ki̱j ï, ni̱ nitaj si giri da'ngaj si gànàtà' raa̱ chrun olibo sà'a sani̱ gunutaj sò' raa̱ chrun olibo sà'a, huê danj na̱nj ga̱'hue ga̱'ne sò' ni̱ gùnùtà' ñunj raa̱ chrun olibo sà' dânj nej sij, dadin' huê gè raa̱ chrun olibo sà' dânj gà' gitá nej sij, ni̱ si̱ ga'hue gùnùtà' ñûnj nej sij raa̱ chrun olibo sà' dan rà' saj ûn'.

25Dadin' nun ga̱ra̱n' ruhuâj, sisi̱ si̱ gini'in nej suj rayi'î nuguan' hua̱ huì nânj, man di̱nîn̂j, da'nga ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj si ûta huin nej suj doj gà' mánj: Dadin' ganahuin tsì ruhuâ nimân da̱'a̱j nej guiì Israelita, da'nga ni̱ gini'in ûta gà'ì nej sí nàsìnùnj un si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an;

26huê danj ni̱ nda râ'ñanj chre ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱na̱ni̱n daran' nej guiì màn Israel, dàj rûn' nnunj riñan ñanj: Ni̱ ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén ga'na' Ma̱'an sa du̱nanin nej guiì, ni̱ ga̱'ne si-ga̱kïnt nej guiì Israelita.

27Ni̱ nânj ga̱huin 'ngo̱ du'hua gùchìj ngà nej sij, nga ga̱'ne si-ga̱kïnt nej sij.

28Huê danj ni̱ rayi'î nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì, ni̱ huin nej judío sí gunïn' ngà Ma̱'an Ña'anj an, da'nga ni̱ ga'hue ga̱na̱huin rà'a nej suj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an; sani̱ hua̱ na̱nj huin nej sij sí ganagui Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej sij dadin' gà' ganaguij rej nej sij.

29Dadin' nga ga'hui' chre Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ sunuj u riñan nej guiì ni̱ nitaj si ganachin' ñunj sunuj ga'huij dânj gà' mánj, ni̱ gà' danj ni̱ nitaj si gini'ñunj guendâ ga̱na̱kïn nej guiì dânj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Dadin' huê danj gi'hiaj nej suj a'ngô diû nị nun gạ'hue dạgahuin nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị hiạj nị giri' nì'hiaj nej suj nị guruguñu'unj Mạ'an Ña'anj an nej suj, rayi'î guendâ nun dạgahuin nej sô' riñan Mạ'an,

31hiạj nị huê danj nạnj na'huej nej sô' dạgahuin nej sô', nị huê dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nga gananĩn àko ruhuaj ni'in nej suj, nị huê danj nạnj giri' nì'hiaj nej sij nị gananĩn àko ruhuâ Ma'an ni'in nej sij.

32Dadin' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si dagahuin daran' nej guiì riñanj, da'nga nị gạ'hue gụrụgûñu'un daran' ninj.

33Ûta nìko nị gùnùn nĩn' ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an nị chrụn nĩn' ruhuaj. Nị 'nïnj huì nĩn' ruhuâ sa ni'in, nị hua huì nĩn' ruhuâ si-chrej Mạ'an Ña'anj an nị gà' si 'ngọ nej guiì sị ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ daran' sa ni'in Mạ'an Ña'anj an mánj.

34Dadin' “ahuin sí ni'in dàj hua sa ganĩn ruhuâ Mạ'an Señor rà'aj. Nị ahuin sí naga'hui' chrej e riñan Mạ'an Señor rà'aj.

35Ahuin sí gà' ga'hui' sịnịn 'ngọ rasụun ra'a Mạ'an Señor, hiô' nị ne' rùkù nị naga'huij a'ngô rasụun rà'a sô' rà'aj.”

36Dadin' daran' nej rasụn màn gurugui' gini'hiô' nị Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj, nị guendaj huin daran' nej rasụn dânj. Nị rayi'î dan nị gạ'mịn sà' nê' rayi'ij daran' nej diû. Nị huê dan huin rû'huaj.

Romanos 12

1Huê danj nạnj dịnĩnj, nị gachín nì'hia riñan nej suj rayi'î guendâ gananĩn àko ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ngà nê', nị nàgà'huì' nej suj mạ'an nej suj riñanj nị gạhuin nneè kú nej suj dàj rûn' huin 'ngọ yuku huạ nì'nà' ga'hui' nej síi riñan Mạ'an Ña'anj an, nị sị gi'hiaj nej suj gakịn'ïn riñanj, nị gị'hiaj nej suj sa garan' ruhuaj, nị huê danj ginùn ñạ'ạnj nej suj Mạ'an.

2Sị gi'hiaj nej suj dàj rûn' 'hiaj nej sí màn ruhuâ yumiguì nânj, nạdụnạ nej suj sa gị'hiaj nej suj dàj huin chrụn nej suj nị dàj garânj da'nga ruhuâ nej suj, da'nga nị gịnị'in nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị dàj hua sa ûta garan' ruhuaj nị dàj garan' ruhuaj gạ nịkạ nej guiì.

3Huê danj nị gatâ, riñan da' 'ngọ nej suj, dadin' ganahuin ra'á sunuj u gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị sị ganĩn ruhuâ nej suj si a'nïn' nej suj doj riñan a'ngô nej dugui' nej suj dadin' gụñạn huin nej suj, sìkà' gạnịn ruhuâ nej suj rayi'î nej mạ'an nej suj, dàj nìko mạ'an guyumân ruhuâ da' 'ngọ nej suj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

4Dadin' 'ngọ rïn nneè kú nê' hua sanị gà'ì yi'nïn'ïn nika, sanị sê gụñạn hua si-sụn da' go'ngọ nej yi'nïn' dânj mánj,

5huê danj nạnj huaj siganĩnj nê', nị huạ ûta gà'ì rûn', sanị 'ngọ rïn nneè kú Mạ'an Cristo huin nê', nị sun gi'hiaj 'ngọ' nị ni'ñan riñan a'ngô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Huê danj nị huạ gà'ì suun rikî Mạ'an Ña'anj an riñan nê', nị dàj nạnj hua mạ'an sun dânj, nị si huạ 'ngọ nej suj ganahuin rà'a sun gànàtà' dàj gạhuin, nị gạrạn sun nej suj dàj nìko mạ'an guyumân ruhuâ nej suj;

7nị si rikî Mạ'an Ña'anj an suun riñan nej suj guendâ gụnạnj gịtsi nej suj riñan a'ngô nej guiì, nị gạ nìhià' ruhuâ nej suj nị gụnạnj gịtsi nej suj riñan ninj; nị si rikî Mạ'an Ña'anj an suun riñan nej suj guendâ gịdịgân nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gạ nìhià' ruhuâ nej suj nị gịdịgân nej suj.

8Nị si rikî Mạ'an Ña'anj an suun riñan nej suj guendâ nạgị'hiaj yìtĩnj nej suj ruhuâ nej guiì, nị dụgu'nïn' nej suj nạgị'hiaj yìtĩnj nej suj ruhuâ nej guiì; nị si ganîn Mạ'an Ña'anj an ganikïn' nej suj guendâ gạda'nga' nej suj rasụun, nị hue'ê gada'nga' nej suj rasụun; nị si ganîn Mạ'an Ña'anj an si gịnikaj ñu'unj nej suj, nị hue'ê gịnịkaj ñu'unj nej suj nị gạ nìhià' ruhuâ nej suj, nị si guruguñu'unj nej suj a'ngô nej guiì nị gạ nìhià' ruhuâ nej suj nga sun gi'hiaj nej suj.

9Gạ 'ì yàngà' ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj. Nị gụdụnâj nej suj chrej a'nan'an, nị dụgu'nïn' nej suj guendâ gị'hiaj nej suj sa sà'aj.

10Gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj nị gạ 'ì ruhuâ nej suj nị gạ gụñạn ruhuâ nej suj; nị gịnikaj chrẹj nej suj ngà nej dinḩn nej suj, nị gà' sịnïn gạtạj ni'ñanj nej suj nej dinḩn nej suj.

11Hio gạ nej suj, nị sị ga rùmìn nej suj; gịnun ñạ'ạn ruhuâ nanè nimân nej suj, nị gụnạnj gịtsi nej suj riñan Mạ'an Señor.

12Gạ nìhià' ruhuâ nej suj nị gànà'huìj nej suj Mạ'an Jesús; nị si giran' sạñụn nej suj nị gạ nùkuaj ruhuâ nej suj; nị sị gudunâj nej suj guendâ gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an mánj.

13Gà'huì' nej suj sa gạchin riñan nej dinînt; nị gà'huì' nej suj dukuâ nej suj gùnàj nej dinînt 'nạ' a'ngô yuman' snà'ànj an.

14Gạ'mịn hue'ê nej suj rayi'î nej guiì gata rùhuà nej suj; nị gạ'mịn hue'ê nej suj riñan ninj, nị sị ga'min kïj nej suj riñan ninj mánj.

15Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nej guiì huạ nìhià' ruhuâ; nị gụdụguẹ'e nej suj ngà nej guiì gudugue'e.

16Gạ gụñạn ruhuâ nej suj ngà nej dinînt; nị sị ganîn ruhuâ nej suj si ûta huin nej suj doj, nị gạnạkạj dugui' nej suj ngà nej sí nụn ñan ni'in Mạ'an Ña'anj an. Nị sị ganîn ruhuâ nej suj si ûta ni'in nej suj doj gà' da' a'ngô' nej dugui' nej suj.

17Si huạ 'ngọ sí gi'hiaj sa yì'ìi ngà nej suj nị sị gananikàj nej suj gị'hiaj nej suj sa yì'ìi ngà sô'; dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj sa sà'aj ngà daran' nej guiì.

18Gị'hiaj guesâ nej suj nda anda' gùnùkuaj nej suj gạ'hue, si gạ dïn'ïnj gimàn nej suj ngà daran' nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19'Ì ruhuâj ni'ín nej suj ni̱ rayi'î dan ni̱ gatâ nuguan' nan gu̱nïn nej suj di̱nî̃nj, ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí garan' ñu'unj nej suj ni̱ si̱ garan' ñu'unj nej suj sô', gu̱du̱nâj nej suj si gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an kastîgu ngà nej sô'; dadin' huê danj nnunj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: Ñùnj huin sa nànìkàj gi̱'hiaj kastîgu ngà nej sij. "Ni̱ na̱ru̱'huej dàj na̱nj hua ma̱'an sa gi̱'hiaj da' 'ngo̱ nej sij, gataj Ma̱'an Señor."

20Huê danj taj riñan ñanj: "Ni̱ si gini'în' ganachinj yi'naa riki sí gunïn' ngà', ni̱ gà'huì' ya̱ sij; ni̱ si gini'în' si ganakô sij nnee, ni̱ gà'huì' nnee go̱'o̱ sij; ni̱ si dànanj gi̱'hiá' ngà sij, ni̱ ga̱na̱ka̱j sij sinà'àj a sij."

21Ni'hiaj ni̱ si̱ gi̱'hiaj ga̱nan sa yì'ìi sò' mánj, gi̱'hiaj sa sà'aj ni̱ gi̱'hiaj ga̱nân' riñan sa yì'ì na̱nj ánj.

Romanos 13

1Da̱gahuin daran' nej suj riñan nej sí a'nïn' ni̱ka̱j suun, dadin' nitaj gà' si 'ngo̱ nej sô' ganî̃n ma̱'an ruhuâ gi̱nikaj sun mánj, dadin' daran' nej sí ni̱ka̱j suun, ni̱ Ma̱'an Ña'anj an ganachrûn su̱n nej sô'.

2Huê danj ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gunïn' ngà nej sí ni̱ka̱j su̱n ganachrûn su̱n Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ unïn' sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ si nitaj si guyumân ruhuâ nej sô', ni̱ ma̱'an nej sô' gi'hiaj si gi̱ran' sa̱ñu̱n nej sô'.

3Dadin' sê si nne nej sí guesì guendâ du̱yu'hui' nej sô' sí gi'hiaj sa sà'aj mánj, nne nej sô' guendâ gi̱'hiaj nej sô' kastîgu nej sí gi'hiaj sa yì'ì. Ruhuâ' si si̱ gi'hiaj nej sí ni̱ka̱j suun kastîgu sô' nî'. Gi̱'hiaj sa sà'aj, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej sij rayi'î' na̱nj ánj;

4dadin' nne nej sij ni̱ gunânj gi̱tsi nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an. Sani̱ si gi'hiâ' sa yì'ìi, ni̱ gu̱yu'hui' râj; dadin' sê si̱ ni̱ka̱j sun chre nej sij mánj. Dadin' huin nej sij sí gunânj gi̱tsi riñan Ma̱'an Ña'anj an, nne ni̱ña̱n nej sij guendâ gi̱'hiaj nej sij kastîgu nej sí gi'hiaj sa yì'ìi.

5Huê danj ni̱ ña̱'a̱n huaj si dagahuîn' riñan nej sij, sani̱ sê man guendâ gu̱yu'huî' ga̱na̱huin rà'a' kastîgu mánj, dadin' garan' ruhuâ da'nga' ga'nî̃n Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nimûn' si gi̱nikaj chre̱' riñan nej sij.

6Huê rayi'î dan ni̱ guta' nej suj san'anj an ga̱na̱huin rà'a nej sij, dadin' huin nej sij sí gunânj gi̱tsi riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê dan huin si-su̱n nej sij.

7Na̱ru̱'hue nej suj riñan daran' nej guiì da'hui nej suj: Ni̱ si da'hui nej suj san'anj gata'a guendâ nej sí ni̱ka̱j suun ni̱ ga̱na̱ru'hue nej suj san'anj dânj riñan nej sô', ni̱ si gada'hui nej suj san'anj kuestu, ni̱ ga̱na̱ru'hue nej suj san'anj dânj riñan nej sô'; ni̱ si nun da̱gahuin nej suj riñan sí ni̱ka̱j su̱un ni̱ da̱gahuin nej suj riñan sô', ni̱ si nun gi̱nikaj chre̱j nej suj riñan 'ngo̱ síi ni̱ gi̱nikaj chre̱j nej suj riñan sô'.

8Ni̱ si̱ gada'hui nej suj riñan gà' si 'ngo̱ guiì mánj, ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj; dadin' sí 'ì ruhuâ ni'in dugui', ni̱ gà' dagahuin sô' si-ley Ma̱'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Dadin' huê danj taj riñan ley: “Nị sị ginikaj' nika duguît, nị sị dagahuî', nị sị gi'hiaj tụ', nị sị guta' chre' gakïn'ïn nej duguît, nị sị ganîn gụ'mạn ruhuâ' ngà si-'hiaj nej duguît”; nị daran' nej sun giyi'nïn' sụn riñan ñanj, nị ganahuin 'ngọ rïn nuguan' giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an: “Gạ 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' mạ'ân'.”

10Si 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît nị nitaj si gi'hiâ' sa yì'ìi ngà nej sô'; nị si 'ì ruhuâ' ni'în' nej duguît nị gà' dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an.

11Nị rayi'î nej nânj, nị gà' ni'in nej suj dàj hua diû nne'; nị gà' gisîj diû si gạnạrị nej suj nnej e riñan nej suj dadin' hiạj nị gà' gahuin nìchrùn' doj gui gùyùmàn sa gị'hiaj gạnạnịn'.

12Nị ûta gaché ñan'an nị gà' 'nạ' gìyìgỉn. Nị sị gi'hiô' gakïn'ïn, nị dugu'nîn' gạrrûn' mụ'ûn' ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dadin' huej huin sa gi'hiaj gìyìgỉn gạchẹ'.

13Gạchẹ' dàj rûn' gaché nej guiì gaché ne' gui, nị sìkà' gạchẹ'; nị sị ya kïj sta'u', nị sị ganahuij ruhuô' ngà sun àyìnỉïn, nị sị gahuin sta'u ruhuô ngô' ngà a'ngô siyànàa, nị sị ga'nín ñun' riñan a'ngô nej siyànàa, nị sị garrûn' riñan nej dugui', nị sị gahuin yìkòj ruhuô',

14Sa gị'hiaj da' 'ngọ nej suj huin si dànanj dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Señor Jesús, nị sị gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj mánj.

Romanos 14

1Gạnạhuin rà'a nej suj nej sí huạ ninaj ruhuâ, sanị si ga'hue gụnïn' nej suj ngà nej sô' rayi'î dàj hua nej nuguan' guyumân ruhuâ nej sô'.

2Dadin' ganîn ruhuô' si gạ'hue yọ' daran'anj; sanị a'ngô sí huạ ninaj ruhuâ, nị man kuej e ya sô'.

3Sí chrụn ya daran'anj, nị sị gininj 'ì sí nitaj si chrụn ya daran'anj riñan sô', nị sí nitaj si chrụn yạ daran'anj nị sị ganakaj guendâ sô' rayi'î sí chrụn ya daran'anj mánj; dadin' gà' ganahuin rà'a Mạ'an Ña'anj an sô'.

4Ahuin sun nikaj' nị ganakaj guendâ' dàj gi'hiaj a'ngô musû ânèj e rà'aj. Guendâ si-yịru'hue sij huin si huạ nạnj gunânj gịtsi sij, sanị si ganatûj sij nị huạ nạnj ganikïn' ran sij, dadin' ûta nùkuaj Mạ'an Señor nị huê Mạ'an gị'hiaj gạ'hue gạnikïn' ran sij.

5Huạ sí gataj si huạ 'ngọ gui huin gui gè doj; nị a'ngô nej sij gataj si gụñạn chre huin daran' nej gui. Gạ yìtỉnj ruhuâ da' 'ngọ nej suj dàj ganîn ruhuâ nej suj.

6Sí nịkạj chrẹj ngà 'ngọ gui nị riñan Mạ'an Señor nikaj chrẹj sô', ni sí nitaj si nịkạj chrẹj ngà 'ngọ gui nị riñan Mạ'an Señor nitaj si nịkạj chrẹj sô'. Nị sí ya, nị guendâ Mạ'an Señor ya sô', dadin ga'hui' sô' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an; sí nitaj si ya nị nitaj si ya sô' guendâ Mạ'an Señor, nị ga'hui' sô' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Dadin' gà' si 'ngo̱ nê' nitaj si nne guendâ mu'ûn', ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ guiì gahui' guendâ ma̱'an ninj mánj.

8Ni̱ si hua̱ nì'nò', ni̱ hua̱ nì'nò' guendâ Ma̱'an Señor; ni̱ si gahui', ni̱ guendâ Ma̱'an Señor gahui'. Huê danj, ni̱ si hua̱ nì'nò', nej si gahui', ni̱ da'ní Ma̱'an Señor huîn'.

9Dadin' huê rayi'î nânj gahui' Ma̱'an Cristo sani̱ gana'nïn siganînj nej nîman, ni̱ nan' ñunj yàtà'a, ni̱ ginikaj sunj riñan nej nîman ngà riñan nej guiì nne nì'nà'.

10Sani̱ sò' ni̱ nùnj huin saj ni̱ ga'min' yi'î dinḿnt rà'aj. Ni̱ sò'. Ni̱ nùnj huin saj ni̱ gataj si nitaj si ni'ñanj dinḿnt rà'aj. Dadin' hua̱ ni̱ña̱n si ga̱na̱nikïn' darûn' riñan Ma̱'an Cristo.

11Dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: Ni̱ nné taj Ma̱'an Señor, ni̱ riñânj ganikïn' rúdàkòj daran' nej guiì, ni̱ daran' nej guiì gànàtà' si-ga̱kïn' ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an.

12Huê danj ni̱ da' 'ngo̱ nê' nàgà'huì' guenda rayi'î si-ga̱kînt riñan Ma̱'an Ña'anj an.

13Huê danj ni̱ si̱ ga'min' yi'î 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej duguî' gà' mánj, sa ga̱ni̱n ruhuô' huin si si̱ gi'hiô' si gi̱ni̱na̱j ruhuâ a'ngô nej dinḿnt.

14Ni̱ ni'ín, si Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ gà' nagi'hiaj sà'aj 'ngo̱ nihia, huê danj ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sa yô' ni̱ nitaj si kïj huaj; sani̱ nej guiì ganîn ruhuâ si hua̱ da̱'a̱j nej sa ya ninj huin sa kïj huaa ni̱ guendâ ninj ni̱ huê danj hua yàngaj.

15Sani̱ si rayi'î nihia yâ' ni̱ gi'hiâ' si gananîn ruhuâ dinḿnt, ô' ni̱ nitaj si 'ì ruhuâ' ni'în' sô' mánj. Ni'hiaj sò' ni̱ si̱ gi'hiâ' si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ dinḿnt rayi'î nihia ya' dânj dadin' gà' gahui' Ma̱'an Cristo rayi'î sô'.

16Ga̱ gudadû nej suj, ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ga̱'mi̱n a'nan' nej guiì rayi'î nej sa sà' gi'hiaj nej suj mánj;

17dadin' nej da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si giriñun ruhuâ nej sij si gìrì' nìko nej sij ya̱ nej sij nej si do̱j gìrì' nej sij ya̱ nej sij ni̱ nitaj si giriñun ruhuâ nej sij si gìrì' nìko nej sij go̱'o̱ nej sij nej si do̱j gìrì' nej sij go̱'o̱ nej sij, sa ña̱'a̱n huin si gi'hiaj nej sij sa ni̱ka̱a ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej sij, ni̱ hua̱ nìhià' ruhuâ nej sij ngà Ma̱'an Espíritu Santo.

18Dadin' sí gi'hiaj dànanj ni̱ riñan Ma̱'an Cristo gunânj gi̱tsî sô', ni̱ garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an sa gi'hiaj sô', ni̱ huê danj na̱nj garan' ruhuâ nej guiì ni'in ninj nej sa gi'hiaj sô'.

19Huê danj ni̱, du̱gu'nïn' gi̱'hiô' si ga̱ dïn'ïnj ni̱ gu̱ru̱gûñu'un' si ga̱na̱huin nùkuaj a'ngô nej sij ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

20Si̱ gi'hiâ' si gi̱ni̱na̱j ruhuâ 'ngo̱ duguît rayi'î nihia yâ' mánj; yàngà' ni̱ daran' nej nihiaa ni̱ hua sà' man, ni̱ sa a'nan'an huin si yo̱' nihia gi̱'hiaj ga̱'a̱nj ni'hia a'ngô nej dugui'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Dùgùnàj huaj sisi̱ si̱ yô' nneè, ni̱ si̱ go'o' nne berente, ni̱ a'ngô nej sa gi̱'hiaj gi̱ni̱na̱j ruhuâ nej dinînt, nej si gi̱na̱'an ruhuâ sô', nej si gi̱ni̱chre ruhuâ sô'.

22Guyumân yìtïnj ruhuâ' nî'. Huê danj gùyùmàn yìtïnj ruhuâ sò' ni'în' Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj. Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ' si ni'în' si sê gaki̱n'ïn huin sa gi'hiâ' dânj ni̱ si nitaj si ga'min gaki̱n' sa nu̱n ruhuâ nimân' rayi'î sa gi'hiâ'.

23Sani̱ sí anîn chì' ruhuâ rayi'î nihia ya̱ sô', ni̱ ya sô' ni̱ gaki̱n'ïn huin sa gi'hiaj sô' guendâ ganîn huà' ruhuâ sô', dadin' nitaj si hua̱ yìtïnj ruhuâ sô' ngà sa ya sô' mánj; dadin' daran' sa 'hio' nga nitaj si hua̱ yìtïnj ruhuô', ni̱ gaki̱n'ïn huin.

Romanos 15

1Huê danj ni̱ nê' hua̱ nùkuaj doj ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱ nùkuaj ruhuô' ngà nej sô' hua̱ ninaj ruhuâ ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si̱ gi'hiô' sa garan' ruhuâ mu̱'un' mánj.

2Da' 'ngo̱ nê' da'hui' gi̱'hiaj hue'ê ngà nej dugui' nga sa sà'a ni̱ ga̱na̱huin nùkuaj nej sij ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

3Dadin' gà' Ma̱'an Cristo ni̱ nun gi̱'hia sa ga̱ran' ruhuâj mánj; sa si̱ni̱n gi'hia huin si dagahuin dàj rûn' taj nuguan' nnùn riñan ñanj gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin, dadin' ni̱ ta dànanj: “Nej nuguan' ki̱j ga'min nej sí dânj riñan Ma̱'ân rè', huê riñânj ga'min ki̱j nej sô' nej nuguan' dânj.”

4Dadin' nej nuguan' gachrûn si̱ni̱n nej sô', ni̱ gachrûn nej sô' guendâ ga̱'hue ga̱huin chru̱n', huê danj ni̱ si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hiaj ga̱na̱huin nùkuaj ruhuô' ni̱ gànàrì' ruhuô', huê danj ni̱ ga̱'hue gànà'huì' Ma̱'an Ña'anj an.

5Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hiaj ga̱huin nùkuaj ruhuô' ni̱ Ma̱'an gi̱'hiaj gànàrì' ruhuô' huej huin sa ri̱ki si gu̱ña̱n chre ga̱ni̱n ruhuô' dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'an Cristo,

6ni̱ ga̱ gu̱ña̱n ruhuâ nej suj, ni̱ gu̱ña̱n ga̱'mi̱n hue'ê nej suj, ni̱ na̱gi̱'hiaj nìko nej suj Ma̱'an Ña'anj an, dadin' huê Ma̱'an huin Rej Ma̱'an Señor Jesucristo.

7Huê danj ni̱, ga̱na̱huin rà'a 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej suj nej dugui' nej suj, dàj rûn' gi'hiaj Ma̱'an Cristo nga ganahuin rà'a ñùn', da'nga ni̱ gini'in nej guiì si dùgùnàj hua sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ngò'.

8Huê danj gatâ, dadin' ga'na' Ma̱'an Cristo ni̱ gunânj gi̱tsi riñan nej judío guendâ gidiganj riñan nej sô' sa yàngà' gidigân Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nadiganj si yàngà' ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñan nej sachij gimân diû ri̱ki,

9ni̱ ga'naj riñan nej sí nàsìnùnj un ni̱ nagi'hiaj nìko nej sô' Ma̱'an rayi'î guendâ gananîn àko ruhuaj ni'in nej sô', dàj rûn' nnunj riñan ñanj huê danj ni̱ gata: Gànànïnj rayi'î rè' siganînj nej sí nàsìnùnj un, ni̱ gàchrà chra'a ngà siyu̱gui Ma̱'ân rè'.

10Gata a'ngô ñûn: Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj nej sí nàsìnùnj un: Ni̱ huê danj na̱nj ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ yiñán Ma̱'an Señor.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Gata a'ngô ñûn: Gạ'mịn hue'ê daran' nej suj nej sí nàsìnùnj un rayi'î Mạ'an Señor, nị huê danj nạnj ga'min hue'ê daran' nej yuman'an rayi'î Mạ'an Señor.

12Gataj Isaías a'ngô ñûn: Riñan nej da'nin sị'nïn Isaí gạhuị Mạ'an sa gànà'huìj nej sí nàsìnùnj un nị gịnikaj sunj riñan nej sô'.

13Nị Mạ'an Ña'anj ànù'huìj nê' gị'hiaj gạnạhuin nìhià' sta'u ruhuâ nej suj nị gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj nga guyumân ruhuâ nej suj, huê danj nạnj gạ'hue gànà'huìj nìko nej suj ngà sun rịkị Mạ'an Mạ'an Espíritu Santo riñan nej suj.

14Huạ yìtĩnj ruhuâj ni'ín nej suj, nạnj dịnĩn mạ'anj, dadin' ûta nìchra hua ruhuâ nimân nej suj ngà nuguan' gananĩn àko ruhuâ ni'in nej guiì, huê danj nạnj ûta nìko ni'in nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị garânj da'nga' ruhuâj si gạ'hue dụgunïn gà'ì nej suj 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj.

15Sanị dạ'ạj dạnïn nị nitaj si guyu'huí, nga gachrûnj riñan nej suj man dịnĩn, dadin' gi'hia si gạnạnun ruhuâ nej suj, dadin' girikî Mạ'an Ña'anj an si-sụnu riñânj,

16da'nga nị gahuín sí gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo riñan nej sí nàsìnùnj un, nị gànàtàj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, da'nga nị gạhuin nej sí nàsìnùnj un 'ngọ ofrenda sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' Mạ'an Espíritu Santo huin sa nạgị'hiạj gè nej sij.

17Huạ nịñạn si gạhuin nìhià' ruhuâj rayi'î si-sùnj dadin' guruguñu'unj Mạ'an Cristo ñùnj nị ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

18Dadin' sị gạ'huej ruhuâj gạ'mịn rayi'î nej sa nun gị'hia, dadin' huạ nịñạn si gànàtàj rayi'î nej sa ga'hue gi'hia dadin' guruguñu'unj Mạ'an Cristo ñùnj nị rayi'î dan nị ga'hue ga'mînj riñan nej sí nàsìnùnj un nị dagahuin nej sô', nị gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an sa sà'aj ngà nej sô',

19nị ûta nùkuaj hua nej da'nga'a gi'hia nị gahuin ñạ'anj ruhuô' hua nej sa gahuin, dadin' si-Espíritu Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj: Nị àsìj Jerusalén, nị nda ganahuij ne' rùkùj nị nda riñan hio'ó Ilirico, ganahui gidigán si-nùguàn' Mạ'an Cristo nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

20Huê dànanj gi'hia, nị dugu'nín gananĩnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, sanị nun gạ'ạnj gànàtàj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì gà' gunïn rayi'î Mạ'an Cristo gi'hiaj a'ngô nej síi, dadin' nun gạrạn' ruhuâj si nịnịn gịdịgán riñan nej sô' dadin' gà' nịkạj chrẹj nej sô' ngà nuguan' gahuin chrụn nej sò' gi'hiaj a'ngô nej síi,

21dadin', dàj rûn' nnunj riñan ñanj: Nị riñan nej guiì nitaj àmàn ganata' nej sij rayi'î Mạ'an, nị gụnïn nej guiì dânj rayi'î Mạ'an; nị nej guiì nitaj àmàn gunïn rayi'î Mạ'an, ni gạrạn da'nga ruhuâ ninj rayi'ij.

22Huin ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj sanị rayi'î nej nânj nị na'hue gịyị'nïn riñânj gùchìj ñan màn nej suj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Sanı̱ hia̱j, nı̱ gà' ganûnj gaché ganatá si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan hio'ó nânj, nı̱ gà' nâ huin ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj,

24sanı̱ nga hua gà'àn Rukû Nnee nı̱ gùchìj ñan màn nej suj; dadin' huin ruhuâj gı̱nı̱'ín nej suj nga gùchìj ñan màn nej suj, nı̱ ga̱na̱huin nìhià' nùguàn'àn ruhuâ nê' nı̱ ne' rùkù nı̱ ruhuâj si gı̱dı̱gân nej suj dànè' huaj chrej e gà'àn.

25Dadin' gà'àn Jerusalén guendâ ga̱'a̱nj nàrè'è san'anj an riñan nej sô' nìko' rukû Ma̱'an Jesús.

26Dadin' nej dinînt nne riñan hio'ó Macedonia ngà nej dinînt nne riñan hio'ó Acaya ganîn ruhuâ ga̱na̱chi nikaj 'ngo̱ ofrenda nı̱ ruhuâ nej sô' si gı̱nikâ gà'àn san'anj dânj riñan nej dinînt ran' àko màn Jerusalén.

27Dadin' ganîn ruhuâ nej sô', si da'hui nej sô' riñan nej dinînt judío màn hiuj dânj; dadin' gachîn nanì'hiaj nej judío riñan nej sô', huê danj nı̱ hua̱ nı̱ña̱n si gu̱ru̱gûñu'unj nej sô' ngà nej sa hua̱ riñan nej sô' riñan nej dinînt judío.

28Huê danj nı̱, nga guchí ñan màn nej sô', nı̱ nga gisîj naga'huí ofrenda nìkà huâ riñan nej sô', nı̱ gàchìnj ñan màn nej suj nı̱ gà'àn Rukû Nnee.

29Nı̱ ni'ín si nga gùchìj ñan màn nej suj, nı̱ nìkà ûta gà'ì nuguan' sà'aj nı̱ nuguan' gı̱'hiaj ga̱na̱huin nùkuaj ruhuâ nej suj ngà Ma̱'an Cristo.

30Nı̱ gachín nì'hia riñan nej suj dı̱nînj, ngà siyu̱gui Ma̱'an Jesucristo, nı̱ ngà si-guesâ Ma̱'an Espíritu Santo nı̱ gurugûñu'unj nej suj gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'í riñan Ma̱'an Ña'anj an,

31gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î si ga̱na̱nı̱nj riñan nej sí màn Judea nej sô' nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo, nı̱ huê danj na̱nj ga̱'hue̱j nej dinînt màn Jerusalén ga̱na̱huin rà'a nej sô' ofrenda nìkà huâ nàgà'huìj ra'a nej sô';

32nı̱ nga gùchìj ñan màn nej suj nı̱ ga̱huin nìhià' ruhuâ daran' nê' nı̱ ga̱huin dïn'ïnj ruhuâj ga̱ne do̱j siganînj nej suj.

33Nı̱ Ma̱'an Ña'anj an gı̱'hiaj ga̱ dïn'ïnj ruhuâ darûn'. Nı̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

Romanos 16

1Ga'min hue'é nı̱ duguta sùnj yugue' Febe riñan nej suj dadin' huej huin sa ûta hue'ê gi'hiaj sun si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an nı̱ huej huin diákona riñan si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne ruhuâ yuman' snà'ànj Sencrea;

2nı̱ ga̱na̱huin rà'a nej suj ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor yugue' dânj, dadin' huê danj da'huî' ga̱na̱huin ro̱'ô' nej dinînt guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj daran' sa gàchin riñan yugue' dânj; dadin' ûta gà'ì nej dinînt guruguñu'unj yugue' dânj, nı̱ huê danj na̱nj guruguñu'un ñùnj nej na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Priscila ngà Aquila, dadin' huê nej ñûnj ginikaj dugui' gi'hiaj sun ngà Ma̱'an Cristo Jesús,

4dadin' ga ruhuâ nej sij gàhuì' nej sij rayi'í; ni̱ sê 'ngo̱ rı́n ga'hui' si guruhuâ nej sij mánj, huê danj na̱nj ga'hui' daran' nej dinı̂nt nàsìnùnj huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús si guruhuâ nej sij.

5Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dinı̂nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nara'hui' dukuâ Priscila ngà Aquila. Ni̱ nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan dinı̂nt Epeneto, sí ûta 'ì ruhuâj ni'ín, dadin' huê sô' huin sí guyumân si̱ni̱n ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo riñan hio'ó Acaya.

6Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan María, dadin' huej huin sa ûta gi'hiaj sun sta'u siganı̂nj nej suj.

7Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Andrónico ngà riñan Junias, nej sô' huin nej dugui'í, dadin' nej ñûnj gi'nïnj dukuâ ga'a, ni̱ ûta 'ì ruhuâ nej dinı̂nt ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej sô' nej sij, ni̱ gà' si̱ni̱n nej sij gini'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an gà' da' ñùnj.

8Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Amplia, dadin' ûta 'ì ruhuâj ni'ín sô' dàj rûn' 'ì ruhuâ Ma̱'an Señor ni'in sô'.

9Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni'ñanj an riñan Urbano, dadin' huê nej ñûnj gi'hiaj sun riñan Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ huê danj na̱nj ga'nı̂n 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan Estaquis, ni̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín sô'.

10Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Apeles, dadin' gà' ganahuin rà'a Ma̱'an Cristo sô'. Ni̱ nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dùguì' Aristóbulo.

11Nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ñanj an riñan Herodión, sô' huin dugui'í. Ni̱ nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dugui' Narciso, dadin' gà' guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Señor.

12Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Trifena ngà riñan Trifosa, dadin' gunânj gi̱tsi nguèj yuguet dan riñan Ma̱'an Señor: Ni̱ nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Pérsida dadin' ûta 'ì ruhuâj ni'ín yuguet dânj, dadin' ûta gi'hiaj sun yuguet dan riñan Ma̱'an Señor.

13Nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Rufo, dadin' gà' ganagui Ma̱'an Señor sij, huê danj na̱nj nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan sachij nni sij dadin' dàj rûn' huin ruhuâj ni'ín nnî huê danj huin ruhuâj ni'ín sachij dânj.

14Nàgà'huì' nej suj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ñanj an riñan Asíncrito, ngà riñan Flegonte, ngà riñan Hermas, ngà riñan Patrobas, ngà riñan Hermes ni̱ huê danj nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dinı̂nt màn ngà nej sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Filólogo, ngà riñan Julia, ni̱ riñan Nereo, ni̱ riñan yuguij julia nej, ni̱ nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Olimpas, ni̱ ngà riñan daran' nej dinînt gè màn ngà nej sij.

16Nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj ni̱ gi̱da̱'a nej suj ra'a 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj. Ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn nej dinînt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

17Sani̱ gachín ni̱'hia riñan nej suj di̱nînj, si hue'ê ga̱'ni̱nj ñan nej suj nej sô' guchra' da̱'a̱j ni̱ gi'hiaj nej sô' si ga̱che̱j ruhuâ nej suj ngà nej yì'nìn' nuguan' gà' gahuin chru̱n nej suj, ni̱ gi̱'hiaj anêj nej suj ma̱'an nej suj riñan nej sô'.

18Dadin' sê riñan Ma̱'an Señor gunânj gi̱tsi nej sí dânj mánj, gunânj gi̱tsi nej sij guendâ ganachinj yi'naa riki nej sô', ni̱ ûta nàj ga'min nej sô' ni̱ nda nngaj riñan hio'ó ga'min nej sô' guendâ gi̱di̱gañu'unj nej sô' nej guiì nitaj si chru̱n.

19Dadin' gà' gunïn gà'ì nej guiì si hue'ê dagahuin nej suj, huê danj ni̱ huin nìhià' ruhuâj ni'ín nej suj; sani̱ garan' ruhuâj si ga̱huin nej suj sí gini̱'in hue'ê guendâ gi̱'hiaj nej suj sa sà'aj, ni̱ ga̱huin nej suj sí nitaj si chru̱n gi'hiaj sa a'nan'an.

20Ni̱ Ma̱'an Ña'anj 'hiaj hua dïn'ïnj gi̱'hiaj ni̱ gùnùkuaj nej suj gùtà' nej suj dakó nej suj yichrá sichre. Ni̱ sunuj rikî Ma̱'an Señor ga̱ne ngà nej suj.

21Ni̱ ga'nḿn Timoteo sô' gi'hiaj sun ngàj nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn sô' gù'nàj Lucio, ni̱ Jasón ni̱ Sosípater huin nej dugui'í, ga'nḿn nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

22Ñùnj gù'nàj Tercio, gachrûn ñanj karta nânj, ni̱ ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor ni̱ ga'nîn nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

23Ni̱ ga'nḿn Gayo nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj, ni̱ dukuâ sô' guna, ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn daran' nej dinînt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nuguan ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj. Ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn Erasto nuguan' ni̱'ña̱nj huaj riñan nej suj, ni̱ sô' huin sí dugumîn si-sa̱n'a̱nj yuman' snà'ànj nânj, ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn dinînt gù'nàj sa ga̱'anj nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

24Ni̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Señor Jesucristo huin ngà da' 'ngo̱ nej suj. Ni̱ huê danj huin rû'huaj.

25Ni̱ huê Ma̱'an Ña'anj an huin sa na̱gi̱'hiaj yìtìnj nuguan' gidigán ni̱ nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n nej suj dadin' huê danj gidigân Ma̱'an Jesucristo, dadin' hia̱j ni̱ narugui' nuguan' gi'nïnj huì àsìj nâ xi,

26sani̱ hia̱j ni̱ ûta ni'ni̱nj hua riñan ñanj gachrûn nej sô' gataj dàj gahuin, dadin' huê danj giyi'nïn' suun gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj nne nìgànj nìn', si hua̱ ni̱ña̱n si gini'in daran' nej guiì si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an da'nga ni̱ guyumân ruhuâ ninj ni̱ da̱gahuin ninj riñanj.

27Ni̱ 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj an ûta sà' ni'in, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì rayi'ij gi'hiaj Ma̱'an Jesucristo nìgànj chre. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Corintios

1 Corintios 1

1Ñùnj huin Pablo, nị gakḭ́n Mạ'an Ña'anj an ñùnj nị garan' ruhuaj si gahuín sí gạ'ạnj gànàtà' sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo, nị huê danj nạnj ga'nḭ́n nguèj ñûnj dinḭ̂nt Sóstenes nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj,

2nej dinḭ̂nt gà' ganahuin gè gi'hiaj Mạ'an Cristo Jesús, nne ruhuâ yuman' snà'ànj Corinto huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, nị huin nej suj sí ganahuin gè dàj rûn' huin a'ngô nej dinḭ̂nt ganata' du'hua siyụgui Mạ'an Señor Jesucristo nne nḭ̀n' gàchrà', nị huê Mạ'an huin Señor riñan nej sô' nị Mạ'an huin Señor riñan nê':

3Nị Mạ'an Ñạ'anj an gị'hiaj gùyùmàn sunuj u nị gạ dïn'ïnj riñan nej suj, dadin' huê Mạ'an huin Rej nê' nị huej huin Rej Mạ'an Señor Jesucristo.

4Daran' diû ga'huí si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej suj, dadin' ganahuin ra'á si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj Mạ'an Jesús;

5dadin' huê Mạ'an Jesús gi'hiaj nị ga'hue ûta nìko gini'in nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ûta giri' nej suj nuguan'an gạ'mịn nej suj, nị gahuin chrụn nḭ̀n' ruhuâ nej suj;

6nị huê danj nạnj ganata' nej sô' rayi'î Mạ'an Cristo riñan nej suj nị ûta ganahuin yìtḭ̀nj ruhuâ nej suj,

7Nị si nne nej suj gana'huìj nej suj àmàn ga'na' Mạ'an Señor Jesucristo, nị gạ'hue gạhuin chrụn nej suj daran' si-sụn Mạ'an Ña'anj an;

8nị huê Mạ'an gị'hiaj ganikïn' ran nej suj nda gui gàhuì' nej suj, nị gạ'hue gạhuin nej suj sí nịkạa nda gà'nà' ñûn Mạ'an Señor Jesús.

9Sanị dàñùn hue'ê dagahuin Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj, rayi'î dan nị gakḭ̂n si gạnạkạj dugui' nej suj ngà Mạ'an da'nin Jesucristo huin Mạ'an si-Seño nê'.

10Gachín nị'hia riñan nej suj dịnḭ̂nj, ngà siyụgui Mạ'an Señor Jesucristo, si 'ngọ rïn nuguan'an gạ'mịn nej suj, nị sị gachej gạ'mịn nej suj, nị sị ga'hue gìyìchrà' dạ'ạj nej suj, nị gụñạn gạnịn ruhuâ nej suj nị gụñạn gạhuin ruhuâ nej suj.

11Dadin' gà' gunḭ́n dàj 'hiaj nej suj mân nej suj, nạnj dịnḭ̂nj, dadin' gà' ganata' nej dùguì' Cloé, si man nịnạnj sun gunïn' mân nej suj.

12Ruhuâj gàtà si da' go'ngọ nej suj gataj dànanj: “Ñùnj nikò' rukû Pablo”; nị a'ngô nej suj gataj: “Ñùnj nikò' rukû Apolos”; nị a'ngô nej suj gataj: “Ñùnj nikò' rukû Cefas”; nị a'ngô nej suj gataj: “Ñùnj nikò' rukû Mạ'an Cristo.”

13Hiô' nị giyichra' dạ'ạj Cristo nạnj nî', nị Pablo ginikò' riñan rugutsìi rayi'î nej suj nạnj nî'. Nị gata' nne nej suj ngà siyụgui Pablo nạnj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Nị ga'huí si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an dadin' gà' si 'ngọ nej suj nun dụguata' nnêj mánj, man Crispo ngà Gayo duguata' nnêj,

15da'nga nị sị gataj nej suj si gata' nne nej suj ngà siyụguí.

16Nị huê danj nạnj duguata' nnêj nej dùguì' Estéfanas; sanị nun ni'ín si duguata' nnêj a'ngô nej sô' mánj.

17Dadin' nun gà'nỉnj Mạ'an Cristo si gạ'ạnj duguata' nnêj mánj, dadin' ga'nïn si gạ'ạnj gànàtàj nuguan' gi'hiaj gạnạnịn nej guiì; nị sê ngà nuguan' ni'in nỉn' ruhuâj huin sa ga'mînj mánj, da'nga nị sị nagi'hiaj nina si gahui' Mạ'an Cristo riñan rugutsìi.

18Dadin' si gụnụnọ' rayi'î rugutsìi riñan nej sí ga'anj nị'hiạ sanị ganîn ruhuâ nej sô' si huin nuguan' sinún chre; sanị guendâ nê' gà' gananin, nị huin nuguan' nagi'hiaj nùkuaj Mạ'an Ña'anj an ñùn'.

19Dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: Nị gụdụrë'ế nuguan' ni'in nỉn' ruhuâ nej sí chrụun, nị gị'hiaj anê sa garânj da'ngà' ruhuâ nej sí garânj da'nga' rûhua.

20Dànè' mân nej sí chrụun nị dànè' mân nej sí huin maestrû rà'aj. Dànè' mân nej sí gụrij gùnỉn' rayi'î nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj rà'aj. Sê gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si nitaj si ni'ñanj nej nuguan' chrụn nỉn' ruhuâ nej sí màn ruhuâ yumiguì nânj rà' saj ûn'.

21Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa chrụn nỉn' ruhuâ, sanị nun gạ'nïn si gịnị'in nej sí chrụn màn ruhuâ yumiguì nânj Mạ'an mánj, sanị garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an gị'hia gạnạnịn nej guiì guyumân ruhuâ nuguan' duyinga' nej ñûnj, nùnj huin si riñan a'ngô nej sij nị huin 'ngọ nuguan' nitaj si ni'ñạnj an.

22Dadin' nej síchìj judío nị gachín nej sô' da'nga'a gịnị'in nej sô', nị nej síchìj griego nị ûta ganahuij ruhuâ nej sô' guendâ gạhuin chrụn nỉn' ruhuâ nej sô';

23sanị nê' nị ganatô' rayi'î Mạ'an Cristo dunikò' rùgùtsì nej sij, nị guendâ nej judío nị huin 'ngọ sa unïn' ngà nej sô', nị guendâ nej sí nàsìnùnj un nị huin 'ngọ nuguan' sinún chre;

24sanị guendâ nej sí gakín Mạ'an Ña'anj an nị gạ'hue si huin nej sô' judío gạ'hue si huin nej sô' griego, nị Mạ'an Cristo huin sa nịkạj sụn riñan daran' nej sô' nị Mạ'an huin sa chrụn nỉn' rûhua gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an riñan nej sô'.

25Sanị nej sí na'hue gùyùmàn ruhuâ nị ganîn ruhuâ nej sô' si huin nuguan' nitaj si ni'ñạnj an riñan nej sô', sanị dànanj huin nuguan' nânj nuguan' chrụn nỉn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

26Ni'hiaj nej suj dịnînj, dadin' gakín Mạ'an Ña'anj an nej suj, nị nitaj si huin nej suj sí chrụun riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, nị huê danj nạnj nitaj si nịkạj nej suj sun yàkàan;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27sanı̱ ganagui Mạ'an Ña'anj an nej guiì na'hue gạyạkạj guendâ nı̱ gi'hia si gìrì' nà'àj nej sí chrụun; nı̱ ganaguij nej sí nitaj guesâ guendâ gı̱'hia si gìrì' nà'àj nej sí nùkuaj;

28nı̱ nej guiì gạnı̱ki màn ruhuâ yumiguì nânj nı̱ nej guiì nitaj si ni'ñạnj an, nı̱ nej guiì nitaj nùnj huin nı̱ nej guiì nitaj guesâ ganagui Mạ'an Ña'anj an guendâ gụdụna nej guiì a'nïn' màn ruhuâ yumiguì nânj.

29Huê danj nı̱ nga nạnikïn nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an nı̱ sı̱ ganîn ruhuâ ninj si ûta huin ninj.

30Sanı̱ Mạ'an Ña'anj an huin sa gı̱'hiaj nı̱ rayi'î dan nı̱ gạ'hue gạnạkạj dugui' nej suj ngà Mạ'an Cristo Jesús, nı̱ huê Mạ'an Ña'anj an gı̱'hiaj si gạhuin chrụn nǐn' ruhuâ nej suj ngà Mạ'an Cristo Jesús, nı̱ nitaj gakı̱n'ïn gitàj yichrá nej suj, nı̱ nagi'hiaj gèj nej suj, nı̱ gi'hia si gạnạnı̱n nej suj;

31dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: Nı̱ guiì ganîn ruhuâ si ûta huin ninj, nı̱ dànanj dùgùnàj huaj si gạtạj ninj si Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj hue'ê sta'u.

1 Corintios 2

1Huê danj dı̱nînj, nı̱ nga guchi' gànàtàj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ñan màn nej suj, nı̱ sê nuguan' ûta nìko ni'ín huin sa ga'mînj riñan nej suj mánj.

2Dadin' ganîn ruhuâj sisı̱ sı̱ ga'mînj rayi'î a'ngô nuguan'an riñan nej suj dadin' man 'ngọ rïn nuguan' garan' ruhuâj gànàtàj riñan nej suj huin rayi'î Mạ'an Señor Jesucristo, dadin' huej huin Mạ'an sa godoko' rùgùtsì nej síi.

3Nı̱ nga guchí siganînj nej suj nı̱ gi'hia dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ sí nitaj guesâ nı̱ ûta nun yu'hui' ruhuâj nı̱ nda nagunanj ñùnj nga nikı̱́n riñan nej suj;

4nı̱ nga ganatá si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj nı̱ nun gà'mìn dàj rûn' ga'min 'ngọ sí chrụn nǐn' ruhuâ guendâ gı̱'hiâ si gùyùmàn ruhuâ nej suj mánj, ga'nîn si rı̱kı̱ Mạ'an Espíritu Santo nuguan'an nı̱ huej gı̱'hiaj gùyùmàn ruhuâ nej suj dadin' huej huin sa nı̱kạj sụn riñan nej suj,

5nı̱ si guyumân ruhuâ nej suj nı̱ sı̱ ga nùkuaj sta'u ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej síi mánj, nı̱ dànanj dùgùnàj huaj si gà nùkuaj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an.

6Sanı̱ huê danj nạnj, ga'min nej ñûnj nuguan' chrụn nǐn' ruhuâ siganînj nej sí gà' gahuin ran ruhuâ; sanı̱ sê nuguan' chrụn nǐn' ruhuâ ni'in nej sí nı̱kạj sụn ruhuâ yumiguì nânj huin mánj, dadin' nuguan' gunâj ne' rùkùu huin nej nuguan' dânj.

7Sanı̱ nuguan' a'min nej ñûnj huin sa chrụn nǐn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nı̱ huin nuguan' huạ huìi nı̱ huin nuguan' chrụn nǐn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nı̱ 'nı̱nj huij, nı̱ gà' huạ yụgui gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an àsìj nâ guendâ gạ hue'ê riñan nê'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sí ni̱ka̱j su̱n riñan yumiguì nânj nun gi̱ni̱'in rayi'î nuguan' nânj, dadin' si nu̱n gini'in nej sô', ni̱ nitaj àmàn go̱doko' rùgùtsì nej sô' Ma̱'an Señor ûta hue'ê gi'hiaj saj mánj.

9Ni̱ huê dàj rûn' taj riñan ñanj: Ni̱ sa nun gi̱ni̱'in rune ñan nej guiì, ni̱ nun gu̱nïn nej guiì, ni̱ gà' nun ga̱nïn ruhuâ nimân nej guiì, ni̱ nej nuguan' nânj gi̱'hiaj yu̱gui Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì 'ì ruhuâ ni'in Ma̱'an.

10Nej nuguan' nânj gidigân Ma̱'an Espíritu Santo; dadin' Ma̱'an Espíritu Santo huin sa nadigi'ñûn daran'anj, ni̱ ni'in sà' Ma̱'an dàj hua nda gùnùn ruhuâ nimân Ma̱'an Ña'anj an.

11Dadin' ahuin nej sí ni'in dàj hua ruhuâ nimân a'ngô nej síi rà'aj. Sê sa ni'in dàj hua ruhuâ nimân nej guiì huin nanè nu̱n ruhuâ nimân ninj rà' saj ûn'. Huê danj na̱nj nitaj a'ngô sa gini'in dàj hua ruhuâ nimân Ma̱'an Ña'anj an, dadin' 'ngo̱ rïn sa ni'in dàj hua ruhuâ nimân Ma̱'an Ña'anj an huin si-Espíritu Ma̱'an.

12Sani̱ nun ga̱na̱huin ro̱'o' nanè yumiguìi mánj, ganahuin ro̱'o' Espíritu ga'nḩn Ma̱'an Ña'anj an ga'na' riñun, da'nga ni̱ ga'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' sa riki Ma̱'an Ña'anj an riñun';

13huê danj ni̱ ga'min nej ñûnj, sani̱ sê si̱ ga'min nej ñûnj nuguan' gidigân nej síi mánj, ga'min nej ñûnj nuguan' gidigân Ma̱'an Espíritu, ni̱ huê dàj rûn' gidiganj ni̱ huê danj gidigân nej ñûnj.

14Sani̱ sí nitaj si ni'in Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si̱ ga'hue ga̱ra̱n da'nga ruhuâ sô' nej nuguan' gidigân si-Espíritu Ma̱'an Ña'anj an mánj, dadin' guendâ sô' ni̱ huin nuguan' sinún chre, dadin' na'hue ga̱ya̱ka̱j guendâ sô', dadin' nej nuguan' nânj ni̱ da'hui' ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' dàj rûn' gidigân Ma̱'an Espíritu Santo.

15Sani̱ Ma̱'an Espíritu Santo ni̱ gà'hue ga̱na̱ka̱j guendaj daran' sa gi'hiaj nej guiì; sani̱ rayi'î Ma̱'an ni̱ gà' si 'ngo̱ nej guiì si ga'hue ga̱na̱ka̱j guendâ mánj.

16Dadin' huê danj taj riñanj: “Dadin' ahuin sí ga̱'hue gini'in dàj anĩn ruhuâ Ma̱'an Señor. Ni̱ ahuin sí chru̱n doj ni̱ gà'hue gidigân sô' Ma̱'an Señor rà'aj.” Sani̱ ñùn' ni̱ ni̱ko̱' da'nga Ma̱'an Cristo.

1 Corintios 3

1Huê danj na̱nj ñùnj nej di̱nĩnj, ni̱ nun gà'hue gà'mìn riñan nej suj nuguan' chì' hua doj dàj rûn' ga'mînj riñan nej sí hua̱ ran ruhuâ ngà Ma̱'an Señor mánj, huê dan ni̱ ga'mînj riñan nej suj dàj rûn' ga'mînj riñan nej sí nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dàj rûn' ga'mînj riñan nej sí hia̱j guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo huê danj ga'mînj riñan nej suj.

2Ni̱ dàj rûn' go'o nej sílìj i tòo huê danj gidigán nuguan' nitaj si hua̱ chì'i riñan nej suj, ni̱ nun gà'mìn nuguan' chì' huaa riñan nej suj; dadin' hua̱ na̱nj nitaj si hua̱ yu̱gui nej suj ga̱na̱huin ra̱'a nej suj nuguan' chì' huaa, dadin' hua̱ na̱nj gàchin ga̱huin ran ruhuâ nej suj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3sê huạ nạnj gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sí nun ni'in Mạ'an Ña'anj an; dadin' huạ nạnj ûta yịkọj nej suj, nị huạ nạnj garán riñan dugui' nej suj nị giyichra' dạ'ạj nej suj, nị gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sí nun ni'in Mạ'an Ña'anj an. Nị gị'hiaj nej suj dàj rûn' gị'hiaj nej sí nàsìnùnj un rà' saj ûn'.

4Dadin' dạ'ạj nej suj gataj: “Ñùnj nikò' rukû Pablo”; nị a'ngô dạ'ạj nej suj gataj: “Ñùnj nikò' rukû Apolos”, nga ga'min nej suj dànanj nị sê dàj rûn' gi'hiaj nej sí nun ni'in Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj nej suj rà' saj ûn'.

5Hiô' nị ña'anj an huin Pablo, nị ña'anj an huin Apolos nga nạnj nîn'. Sê síi huin nguèj ñûnj nị gunânj gịtsi nguèj ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an nị nga ga'min nguèj ñùnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj nị guyumân ruhuâ nej suj mínj; nị ga'min nguèj ñûnj riñan nej suj dàj rikî Mạ'an Señor.

6Ñùnj gunun, nị Apolos gutâj nnee riñanj nị giyichraj; sanị Mạ'an Ña'anj an huin sa gị'hiaj gachi.

7Huê danj nị sê si huin doj sí gunun, gà' da' sí gutâj nnee mánj, dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj nị gachij sa giyichra' dânj.

8Nị sí gunun dânj ngà sí gutâj nnee nị gụñạn chre huin nguèj sô'; nị da' go'ngọ nguèj sô' gạnạhuin rạ'a nanì'hiaj nguèj sô' ahuin nạnj sun mạ'an gị'hiaj nguèj sô'.

9Dadin' nguèj ñûnj gị'hiaj sun nùguàn'àn si-sụn Mạ'an Ña'anj an, nị dàj rûn' huin hio'ó ñan gi'hiaj sun Mạ'an Ña'anj an huin nej suj. Nị nej suj huin hue' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

10Ûta nìko huạ sunuj riki Mạ'an Ña'anj an riñânj, dadin' gahuín dàj rûn' huin 'ngọ sí ganari raạ dàj gạ 'ngọ hue'e nị guné yi'î hue' dânj, nị a'ngô nej sô' ganachi nikaj chraan nị gisîj hue' dânj; sanị da' go'ngọ nej sô' gịni'hiaj dàj ganachi nikaj nej sô' chraan nị gìsìj hue' dânj.

11Dadin' gà' si 'ngọ sí sị gà'hue nạdụnạ dàj gạne yi'î 'ngọ hue'e nga gà' nne yi'î hue' dânj, nị yi'î hue' dânj huin Mạ'an Jesucristo.

12Nị si riñan yi'î hue' dânj gune' nej sô' aga' oro, aga' plata, hiëj nìhià'a, chrun, chrin' nakòo, koj ra'a chrun.

13Nị gịnị'în' dàj hua sun gi'hiaj da' go'ngọ nej guiì; dadin gịnị'în' dàj gaj nga gạhuin ne' gui nga gà'huì' nân riñanj, nị gịnị'în' dàj gịrạn'anj nga gạchinj riñan ña'aan; huê danj nị dàj nạnj hua mạ'an sun gị'hiaj nej guiì, nị gạnạdịgân ña'aan dàj nạnj hua mạ'an ninj.

14Nị si gane ran hue' gi'hiaj 'ngọ sí dânj, nị gạnạhuin ra'a sô' nanì'hiaj sô' gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

15Nị asà' gaka hue' gi'hiaj 'ngọ sí dânj, nị gạnạhuij daran' si-sụn sô' gịrë', nị nda nuhui' si sà' nị gạnạnịn sô', dàj rûn' gananin 'ngọ sí gahui siganînj ñan ganûn ña'aan.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Nun ni'in nej suj si huin nej suj si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, nị nne si-Espíritu Mạ'an ruhuâ nimân nej suj mínj.

17Nị si huạ 'ngọ sí gị'hiaj gịrẹ̈' si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, nị gàhuì' sô' gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an; nej suj huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, nị huin nej suj 'ngọ nuhuî gèe.

18Nị sị gidigañu'unj gà' si 'ngọ nej suj mạ'an nej suj mánj; nị si huạ 'ngọ nej suj ganîn ruhuâ si chrụn nǐn' ruhuâ nej suj diû nânj, nị gị'hiaj nej suj si nitaj si nùnj ni'in nej suj, da'nga nị gahuin chrụn nǐn' ruhuâ nej suj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

19Dadin' sa chrụn nǐn' ruhuâ nej guiì nị nitaj si ni'ñanj man riñan Mạ'an Ña'anj an; dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Nị gụdụninj Mạ'an Ña'anj an nej sí chrụn nǐn' ruhuâ dânj riñan yinùu dadin' ganîn ruhuâ nej sô' si ûta hue'ê chrụn nej sô' nị rayi'î dan nị daga'min nej sô' nej guiì guendâ sị guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an.”

20A'ngô ñûn: “Nị ni'in Mạ'an Señor dàj ganîn ruhuâ nej sí chrun nǐn' ruhuâ, sanị nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj sa chrụn nej sô'.”

21Huê danj, nị si gataj nej suj si ûta huin 'ngọ sí gidigân riñan nej suj, dadin' gà'hue gahuin chrụn nej suj daran'anj:

22Nùnj huin si Pablo, nị nùnj si Apolos, nị nùnj huin si Cefas, nị nùnj huin si yumiguìi, nùnj huin si sa gạ nì'nò', nị nùnj huin si sa gàhuì', nị nùnj huin si sa hua diû hiạj, nị nùnj huin si sa gà'nà' diû ne' ñạan, daran'anj huin guendâ nej suj,

23nị si'hiaj Mạ'an Cristo huin nê', nị Cristo huin si'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

1 Corintios 4

1Huê danj nị, gịnikaj chrej nê' riñan nej sô' gunânj gịtsi riñan Mạ'an Cristo, dadin' huê danj nạnj huin nej sô' sí nịkạj ñu'unj riñan si-sụn Mạ'an Ña'anj an nị gidigân nej sô' riñan nej guiì nị riñan nej sa ga huì àsìj nâ gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

2Hiạj nị dùgùnàj huaj, si da' go'ngọ nej sí nịkạj ñu'unj riñan si-sụn Mạ'an Señor nị da'hui nej sô' hue'ê gạdạgahuin nej sô' sun ganahuin rạ'a nej sô', da'nga nị ga'hue gùyùmàn ruhuâ nej guiì ni'in ninj nej sô'.

3Ñùnj nị nitaj si giriñun ruhuâj si gạnạkạj guendâ nej suj rayi'í, nị huê danj nạnj nitaj si giriñun ruhuâj si gạnạkạj guendâ nej sí guesì nịkạj sụn riñan hio'ó nânj rayi'í; nị gà' ñùnj nị nitaj si giriñun ruhuâj ni'ín mạ'án dadin' nitaj gakịn'ïn gi'hia mánj.

4Dadin' nùnj huin si nitaj si ga'min gakịn' da'nga' nụn ruhuâ nimânj riñânj, sanị sê danj ruhuâj gạta si nitaj gakịn'ïn hua riñânj mánj; sanị sa ganakaj guendâ dàj gi'hiâ huin Mạ'an Señor.

5Huê danj, nị sị guta' chre nej suj gakịn'ïn nej dugui' nej suj mánj, gànà'huìj nej suj nda gà'nà' Mạ'an Señor, nị gạnạdịganj daran' nej gakịn' 'nïnj huì ñan huạ rụmịn'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gi̱'hiaj nej síi, ni̱ ga̱na̱di̱ganj dàj ganîn yàngà' ruhuâ nimân nej sij; hiô' ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a da' go'ngo̱ nej sij dàj na̱nj hua ma̱'an nej sa gi̱'hiaj nej sij.

6Sani̱ gatâ dànanj gu̱nïn nej suj di̱nîn̂j, ni̱ gahuín ni̱ gahuin Apolos 'ngo̱ da'nga' garânj sûnj guendâ 'ì ruhuâj ni'ín nej suj, da'nga ni̱ gahuin chru̱n nej suj ni̱ si̱ gunuta' nej suj nìko doj yichrá si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, da'nga ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj si huin nej suj doj ni̱ gi̱ni̱nj 'ì a'ngô nej dugui' nej suj riñan nej suj.

7Dadin' ahuin si gataj si ni̱ka̱j su̱n' riñan a'ngô nej duguît rà'aj. Ni̱ si ni'în' doj ni̱ sê Ma̱'an Ña'anj an rikî sa ni'în' dânj rà' saj ûn', ni̱ si Ma̱'an Ña'anj an rikî sa ni'în' dânj, ni̱ nùnj huin saj ni̱ gataj' si gahuin chru̱n ma̱'ân' rà'aj.

8Gà' hua̱ daran'anj riñan nej suj, ni̱ gà' hua yi̱ru'hue nej suj, ni̱ gà' ni̱ka̱j su̱n nej suj riñan ma̱'an nej suj. Ni̱ dùgùnàj huaj si ni̱ka̱j su̱n yàngà' nej suj riñan nej suj, hiô' ni̱ 'ngo̱ gui ni̱ gi̱ni̱kaj sun nùguàn'àn nê'.

9Dadin' ganîn ruhuâj, si gudunâj Ma̱'an Ña'anj an nda ne' rùkùu nej ñûnj nej sí ga'anj gànàtà' si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an, ni̱ gà' giri' nì'hiaj nej ñûnj guendâ da̱gahui' nej síi nej ñûnj; ni̱ mân si nne nej ñûnj guendâ ga̱huin nej ñûnj sa nìhià'a riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ huê danj na̱nj huin nej ñûnj sa nìhià'a riñan nej ángel ngà riñan nej guiì.

10Sani̱ gi'hiaj nej ñûnj sí huin nej ñûnj sí na'hue ga̱ya̱ka̱j guendâ nìko rayi'î guendâ 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj Ma̱'an Cristo, sani̱ nej suj ni̱ guruhuâ Ma̱'an Cristo, si huin nej suj sí ûta sìkà' raa̱; ni̱ nej ñûnj huin 'ngo̱ sí gininaj chrej, sani̱ nej suj huin 'ngo̱ nej sí ûta nùkuaj; ni̱ ni̱ka̱j chre̱j nej guiì ngà nej suj, sani̱ gininj 'ì nej ñûnj riñan nej guiì.

11Nda gui hia̱j ni̱ ganachinj yi'naa riki nej ñûnj, ni̱ ganakô nej ñûnj nnee, ni̱ na'hue gìrì' nej ñûnj atsìj i gi̱nun nej ñûnj, ni̱ gara'hui nej sij riñan nej ñûnj, ni̱ huê danj na̱nj nitaj si hua̱ yìtïnj ñan ga̱ne nej ñûnj.

12Ni̱ nda gininaj nej ñûnj gi̱'hiaj sun nej ñûnj ngà ra'a nej ñûnj; ni̱ ga'min kïj nej sij riñan nej ñûnj, sani̱ ga'min hue'ê nej ñûnj riñan nej sij; ni̱ gata ra̱'a nej sij nej ñûnj, sani̱ hua̱ nùkuaj ruhuâ nej ñûnj.

13Ni̱ guta' chre nej sij gakïn'ïn yichrá nej ñûnj, sani̱ gachín nì'hiaj nej ñûnj sisi̱ si̱ gayakaj guendâ Ma̱'an Ña'anj an sa gi'hiaj nej sij ngà nej ñûnj; ni̱ 'na̱' ga̱huin nej ñûnj dàj rûn' huin nej sa nitaj si ni'ñanj an riñan yumiguìi, ni̱ dàj rûn' huin akò girë'ëj nej guiì huê danj huin nej ñûnj riñan daran' nej guiì.

14Sê si̱ gachrûnj nej nuguan' ñanj guendâ gi̱'hia si gìrì' nà'àj nej suj mánj, gachrûnj guendâ du̱gunïn gà'ìj nej suj dàj rûn' gi'hiaj 'ngo̱ sí 'ì ruhuâ ni'in da'ní dadin' ûta 'ì ruhuâj ni'ín nej suj.

15Dadin' nùnj huin si gà' hua chi̱' mîn nej sí gidigân si-nùguàn' Ma̱'an Cristo riñan nej suj, sani̱ si̱ ga'hue ga̱ gà'ì rej nej suj mánj; dadin' ñùnj huin rej nej suj ni̱ rikîj nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej suj huê danj ni̱ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Cristo Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Huê danj ni̱, gachín ni̱'hia si gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hia.

17Rayi'î dan ni̱ ga'nîn da'nî Timoteo guchi' sô' riñan nej suj, ni̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín sô' dadin' hue'ê dagahuin sô' riñan Ma̱'an Señor, ni̱ nga gùchì' sô' riñan nej suj ni̱ du̱nanun sô' ruhuâ nej suj dàj hua chrej gidigán riñan nej suj, dadin' dànè' gahuin ni̱ huê danj gidigán riñan nej dinînt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús.

18Sani̱ hua̱ da̱'a̱j nej suj anîn ruhuâ si ûta huin nej suj, dadin' anîn ruhuâ nej suj si nitaj àmàn gùchì' gini̱'hia ñan màn nej suj.

19Sani̱ si garan' ruhuâ Ma̱'an Señor ni̱ gùchì' ra'ña̱n ñan màn nej suj, hiô' ni̱ gini̱'ín dàj gi̱'hiaj nej sí ganîn ruhuâ si ûta huin nej sô', ni̱ gini'ín si yàngà' hia dagahuin nej sô' nuguan' ga'min nej sô'.

20Dadin' ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nitaj si ni'ñanj si ûta chru̱n 'ngo̱ síi, si nitaj si-guesâ Ma̱'an Ña'anj an nikaj nej nuguan' ga'min sô'.

21Dàj gi̱'hiâ nga gùchìj ñan màn nej suj ruhuâ nej suj rà'aj. Ni̱ ruhuâ nej suj si gi̱nika rutsìi guendâ du̱guañûnj nej suj nî', si ruhuâ nej suj si gà'mìn nuguan' 'ì rûhua ni̱ nuguan' ni'ñanj an riñan nej suj sà'.

1 Corintios 5

1Yàngà' ni̱ giyi'nga' nuguan'an si hua̱ da̱'a̱j nej suj màn hiuj dânj nne sìgìchrà', sani̱ gà' siganînj nej sí nàsìnùnj un ni̱ nitaj si huaj dànanj mánj; dadin' hua̱ 'ngo̱ sí nne siganînj nej suj ni̱ ganakaj sô' nni gà'àn sô'.

2Ni̱ guendâ gi'hiaj nej suj dànanj ni̱ ganîn ruhuâ nej suj si ûta huin nej suj. Sani̱ da'hui nej suj ni̱ ga̱na̱ni̱n ruhuâ nej suj ni̱ gu̱du̱gue̱'e ni̱ ga̱gua̱j hia nej suj rayi'î gaki̱n' nânj, ni̱ da'hui nej suj ni̱ gìrì' nà'àj nej suj rayi'î sí gi'hiaj gaki̱n' nânj siganînj nej suj.

3Yàngà' hia nìn' ni̱ ñùnj, ni̱ nùnj huin si nitaj si nné ngà nneè ku siganînj nej suj sani̱ nne nanè nimânj ngà nej suj, ni̱ gà' gatâ dàj ganîn ruhuâj rayi'î sí gi'hiaj gaki̱n' dânj.

4Ni̱ ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor Jesucristo, ni̱ nga màn chre̱' nej suj ni̱ huê danj na̱nj nne nanè nimânj ngà nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Señor Jesucristo riñan nej suj,

5ni̱ nàgà'huì' nej suj sí gi'hiaj gaki̱n' dânj ra'a sichre da'nga ni̱ giran' sa̱ñu̱n nneè kú sô', hiô' ni̱ ga̱na̱ni̱n nanè nimânj sô' gui nga gà'nà' ñûn Ma̱'an Jesús.

6Nitaj si dùgùnàj huaj si ga̱ni̱n ruhuâ nej suj si ûta huin nej suj mánj. Nun ni'in nej suj: “Si ga̱tu̱ doj sínj chru dunu'man'an siganînj kïnj hua̱ sà'aj ni̱ gunu'man' daran' kïnj sà' dânj gi̱'hia mínj.” (Dadin' si gi'nïnj sí gi'hiaj gaki̱n' nânj siganînj nej suj ni̱ gi̱da'a a'ngô nej sí huaj nûhui chrej a'nan' gi'hiaj sô').

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Huê danj ni̱ gu̱du̱nâj nej suj nej gakï̱n'ïn, da'nga ni̱ ganahuin nej suj guiì nàkàa, hiô' ni̱ ga̱huin nej suj dàj rûn' huin rachrún nàkà ya nej sij pascua, dadin' gà' gahui' Ma̱'an Cristo rayi'î si-ga̱kïn' nê'.

8Huê danj ni̱ ga̱na̱nun ruhuô' ni'în' gi'ñanj pascua, sani̱ si̱ gi'hiô' gakï̱n'ïn gà' mánj, dadin' dàj rûn' huin chru dunu'man'an huê danj huin gakï̱n'ïn ngà sa kï̱j huaa, huê danj ni̱ si̱ ga̱ gakï̱n'ïn riñan nej suj ni̱ ga̱huin nej suj sí gi̱'hiaj sa nìkàa ni̱ sí da̱gahuin yàngà'.

9Ni̱ gachrûnj ñanj karta riñan nej suj, ni̱ gatâ sisi̱ si̱ gini̱kaj dugui' nej suj ngà nej sí nne sìgìchrà';

10sani̱ sê si̱ na'huê si gi̱da'a dugui' nej suj ngà nej sí nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an mánj, sí nne sìgìchrà', sí ûta huin ruhuâ gaj doj riñan, sí tu̱u, sí nnùn ña̱'a̱nj riñan ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi; ni̱ si na'huej ruhuâ nej suj gi̱da'a dugui' nej suj ngà nej sí dânj, hiô' ni̱ da'hui nej suj ni̱ ga̱hui̱ nej suj ne' ye̱' yumiguì nânj.

11Sani̱ sa ràyì'ì gatâ nga gachrûnj riñan nej suj huin sisi̱ si̱ gida'a dugui' nej suj ngà nej sí gataj, si huin nej sô' dinî̱nt, sani̱ nne sìgìchrà' nej sô', sí ûta huin ruhuâ ga̱ doj riñan, sí ginûn ña̱'a̱nj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi, sí ga'min nuguan' yì'ì chre, sí go'o nne yi̱na̱j a, sí tu̱u; sí gi'hiaj dànanj ni̱ gà' si ya nej suj ngà nej sô' mánj.

12Dadin' nitaj guèndàj ganakaj guendâj si-ga̱kïn' nej sí nitaj si nìkò' rukû Ma̱'an Jesús mánj. Sani̱ nej suj da'hui ga̱na̱ka̱j guendâ si-ga̱kïn' nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús.

13Dadin' nej sí nitaj si nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa ga̱na̱ka̱j guendâ si-ga̱kïn' nej sô'. Huê danj ni̱ gi̱ri̱ nej suj nej sí gi̱'hiaj gakï̱n'ïn siganî̱nj nej suj na̱nj ánj.

1 Corintios 6

1Nga hua 'ngo̱ nuguan' chì' ga'min nej suj ngà dinî́n nej suj, ni̱ nùnj huin saj ni̱ nitaj si hua'anj ga̱ra̱n ruhuâ nej suj rayi'î nej sô' riñan nej dinî̱nt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús rà'aj. Ni̱ hua'anj ga̱ra̱n ruhuâ nej suj rayi'î nej sô' riñan guesì nitaj si nìkò' rukû Ma̱'an Jesús.

2Nun ni'in nej suj si nej dinî̱nt hua̱ gèe huin ga̱'hue gi̱'hiaj hia rayi'î si-ga̱kïnt nej guiì nitaj si nìkò' rukû Ma̱'an Ña'anj an mínj. Ni̱ si nej suj huin sa gi̱'hiaj hia rayi'î nej gakï̱n' nânj. Hiô' ni̱ nùnj huin saj ni̱ nitaj si chru̱n nej suj gi̱'hiaj hia nej suj gakï̱n' nitaj si hua chì' nìko dânj rà'aj.

3Nun ni'in nej suj si ga̱na̱ka̱j guendâ nê' dàj gi̱'hiaj nej ángel rà' saj ûn'. Hiô' ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si ga̱na̱ka̱j guendâ nê' nej gakï̱n' gi'hiaj nej sô' huaj nûhui.

4Ni̱ si giri' nì'hiaj nê', guendâ gi̱'hiaj hia nê' rayi'î nej gakï̱n' hua̱ siganî̱nj nej sô' hua̱j nûhui, ni̱ nùnj huin saj ni̱ hua'anj gùtà' nej suj nej nuguan' nânj riñan nej guesì nàsìnùnj nitaj si huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Gatâ dànanj guendâ gạnạkạj nej suj sinà'àj nej suj. Hiô' nị nitaj gà' si 'ngọ nej sí chrụun hua siganĩnj nej suj si gị'hiaj hia sô' si-gạkïn' nej dinḩn nej suj rà' saj ûn',

6dadin' gunïn' 'ngọ nị a'ngô nej dinĩnt nị hua'anj gạrạn ruhuâ nguèj sô' rayi'î 'ngọ nị a'ngô nguèj sô' riñan nej guesì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an rà' saj ûn'.

7Huê danj nị, yàngà' hia nị rayi'î guendâ màn gunïn' nej suj nị nitaj si huạ hue'ej mánj. Nùnj huin saj si gà'nỉn' ruhuâ nej suj si ran' nej dinĩnt nej suj. Nị nùnj huin saj si gà'nỉn' ruhuâ nej suj si gị'hiaj tụ nej sô' si'hiaj nej suj rà'aj.

8Sanị sa gi'hiaj nej suj huin si gunïn' nej suj siganĩnj nej mạ'an nej suj, nị gi'hiaj tụ nej suj si'hiaj nej dinḩn nej suj.

9Nun ni'in nej suj si nej sí nitaj si gi'hiaj sa nìkàa nị sị ga'hue gạtụ nej sij ñan nịkạj sụn Mạ'an Ña'anj an rà' saj ûn'. Huê danj nị sị gachej ruhuâ nej suj mánj; huê danj nị sị gatûj sí nne sìgìchrà', sí ginûn ñạ'ạnj riñan ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, sí nịkạj nika dugui', sí nagi'hiaj yànà mạ'an, sí atoj ngà síi,

10sí tụu, sí huin ruhuâ gạ doj riñan, nị sí àyìnỉïn, sí ga'min nuguan' yì'ì chre, tu ràngà'a, nị ahuin nạnj sí gi'hiaj dànanj nị sị gatûj nej sô' yiñán Mạ'an Ña'anj an mánj.

11Huê dànanj gi'hiaj dạ'ạj nej suj; sanị gà' ganaruhui si-gạkïn' nej suj, nị gà' nagi'hiaj gè Mạ'an Ña'anj an nej suj, huê danj nị nitaj gakịn'ïn hua ruhuâ nimân nej suj ngà rayi'î siyụgui Mạ'an Jesús, nị ngà si-Espíritu Mạ'an Ña'anj an gà' mánj.

12“Daran'anj gà'hue gị'hiâ”, sanị sê sa sà'aj huin daran'anj mánj; daran'anj gà'hue gị'hia sanị sị ga'nĩn si gị'hiaj gạnan gà' si 'ngọ nej dânj ñùnj mánj.

13Sa yô' ni'ñanj guendâ gạhuin ran riki', nị riki' ni'ñanj nej sa yô'; sanị 'ngọj nị a'ngoj nị gụñạn gụdụrë' Mạ'an Ña'anj an ngue. Sanị nneè ku' nị sê sị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guendâ gạne sìgìchrò' mánj, gi'hia guendâ gạrạn sun Mạ'an nneè kû' nị nneè kû' ni'ñanj Mạ'an Señor.

14Nị dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nga gana'nĩnj Mạ'an Señor siganĩnj nej nîman nị huê danj nạnj ûta nùkua nị gị'hia si gànà'nỉnj nê' siganĩnj nej nîman.

15Nun ni'in nej suj si nneè kú nej suj nị huin nneè kú Mạ'an Cristo rà' saj ûn'. Nị gạ'hue gạ'nẹ' nneè kú Mạ'an Cristo nị gị'hiô' si gạnạkạj dugui'ij ngà nneè kú nej siyànà gudu'huêj mạ'an nạnj nî'. Si gà'hue danj gaj mánj.

16Nun ni'in nej suj si sí atsïj siyànà gudu'huêj mạ'an nị 'ngọ rïn nneè kúu ganahuin sô' ngà siyànà dânj rạ' saj ûn'. Dadin' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: “Nị 'ngọ rïn nneè kúu ganahuin nguèj sij.”

17Sanị sí ganakaj dugui' ngà Mạ'an Señor, nị 'ngọ rïn nanè nimân sô' huin ngà Mạ'an Señor.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Gụnạnj nej suj riñan gakïn' aché sìgìchrà'. Ahuin nạnj a'ngô gakïn' gi'hiaj síi, sanị sê ngà nneè ku sô' gi'hiaj sô' gakïn' dânj mánj; sanị sí aché sìgìchrà', nị ngà nneè kú sô' gi'hiaj sô' gakïn'ïn nạnj ánj.

19Nun ni'in nej suj si nneè kú nej suj huin si-nùhuì Mạ'an Espíritu Santo, nị nne Mạ'an ruhuâ nneè kú nej suj, nị Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj nneè kú nej suj, huê danj nị sê si'hiaj nej suj huin nneè kú nej suj rà' saj ûn'.

20Dadin' gà' ganaru'hue Jesucristo mạ'an rayi'î si-gạkïn' nej suj; huê danj nị ñạ'ạn huaj si gịnikaj chrẹj nej suj ngà nneè kú nej suj nị ngà nanè nimân nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, dadin' si'hiaj Mạ'an Ña'anj an huin nej suj nạnj ánj.

1 Corintios 7

1Rayi'î nej nuguan' gachrûn nej suj riñânj, nị dùgùnàj huaj si sị gayakaj síi nika sô';

2sanị rayi'î guendâ sị gininj síi riñan gakïn' aché sìgìchrà', nị dùgùnàj huaj si gạyạkạj sô' nika sô', nị huê danj nạnj dùgùnàj huaj si gạyạkạj siyànàa nikaj ninj.

3Huạ nịñạn si nngaj síi ngà nika sô', nị huạ nịñạn si nngaj siyànàa ngà nikaj.

4Nitaj si nịkạj sụn siyànàa riñan nneè ku mánj, nikaj nịkạj sụn riñanj nạnj ánj: Nị huê danj nạnj nitaj si nịkạj sụn síi riñan nneè ku sô', dadin' nịkạj sụn nika sô' riñan nneè kú sô'.

5Nitaj si dùgùnàj huaj si sị gingaj 'ngọ nị a'ngô nguèj suj ngà nika nguèj suj mánj, huê si gà' guchi' nguèj suj 'ngọ du'hua si sị gingaj 'nguèj suj 'ngọ diû lij, rayi'î guendâ nànà'huì' sta'u nguèj suj Mạ'an Ña'anj an nị gà'hue huê danj gaj; sanị nga ganahuij diû ganĩn nguèj suj, nị gạnạhuin nùguàn'an ñûn nguèj suj, da'nga nị si gininj nguèj suj riñan gakïn'ïn nga dụguane' Sichre riñan nguèj suj rayi'î guendâ nitaj si nngaj nguèj suj nạnj ánj.

6Huê dànanj hua 'ngọ chrej narikîj riñan nguèj suj, sanị sê sun ga'nïn' Mạ'an Señor huin mánj.

7Garan' ruhuâj sisị sị gayakaj nej suj nika nej suj dàj rûn' gi'hia; sanị Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj si huê danj gà'hue gùnùkuaj da' go'ngọ nej suj, yàngà' nị huạ dạ'ạj nej suj gà' giri' nì'hiaj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị nitaj sị nana'hui' nej suj siyànàa sanị huạ a'ngô dạ'ạj nej suj nị dàñùn nana'hui' nej suj siyànàa dadin' huê danj gà' giri' nì'hiaj nej suj.

8Nị gatâ riñan nej suj nne 'ngọ rïn danj, ngà nej suj huin siyànà minj in, nị dùgùnàj huaj sisị sị gayakaj nej suj nika nej suj dàj rûn' gị'hiâ;

9sanị si nun gìrì' nì'hiaj nej suj guendâ gùnùkuaj nej suj gạne 'ngọ rïn nej suj, nị dànanj dùgùnàj huaj si gạrạn rạ'a nej suj gà' da' si ûta gạhuin ruhuâ nej suj gạyạkạj nej suj nika nej suj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Sanı̱ nej suj gà' garan rạ'a dânj, nı̱ sê ñùnj ga'nĩn suun riñan nej suj mánj, Mạ'an Señor huin sa ga'nïn' suun riñan nej suj: Nı̱ sı̱ ga'hue gụdụnâj nej suj siyànà gà' garan rạ'a ngà nej suj mánj.

11Nı̱ asà' gudunâj siyànàa nikaj, nı̱ gà' 'ngọ sı̱ gayakaj a'ngô síi gà' mánj, sanı̱ dànanj dùgùnàj huaj si gạnạ'min ngà nikaj; huê danj nı̱ sı̱ ganachi nikaj síi ñanj acta guendâ gụdụnâj sô' nika sô' gà' mánj,

12Riñan a'ngô dạ'ạj nej suj gatâ, sanı̱ sê Mạ'an Señor ga'nïn' sun nânj mánj, nı̱ si huạ 'ngọ dinĩnt nne nika sanı̱ nitaj si nìkò' nika sô' rukû Mạ'an Jesús, sanı̱ si huạ ruhuâ siyànà dânj gạne ngà sô', nı̱ sı̱ ga'hue gụdụnâj sô' siyànà dânj mánj.

13Nı̱ si huạ 'ngọ yugue' nne nika sanı̱ nitaj si nìkò' sô' rukû Mạ'an Jesús, sanı̱ huạ ruhuâ sô' gạne sô' nngaj, huê danj nı̱ sı̱ guduna sô' mánj.

14Dadin si huạ 'ngọ yugue' nne nika nı̱ nitaj si nìkò' sô' rukû Mạ'an Jesús nı̱ sê gakı̱n'ïn huin si nne nı̱kạ nguèj sij mánj, nı̱ si huạ 'ngọ dinĩnt nne nika nı̱ nitaj si nìkò' nika sô' rukû Mạ'an Jesús nı̱ sê gakı̱n'ïn huin si nne nı̱kạ nguèj sô' mánj; dadin' si gakı̱n'ïn huin guendâ nne nı̱kạ nguèj sô' hiô' nı̱ gahuin da'ní nguèj sô' ne'ej ạta gakı̱n'ïn, sanı̱ sê danj huin mánj dadin' ne'ej huin da'ní nguèj sô' nı̱ ne'ej gèe huin riñan Mạ'an Ña'anj an.

15Sanı̱ si huạ ruhuâ sí nitaj si nìkò' rukû Mạ'an Jesús gụdụnâj sô' nika sô' nı̱ sı̱ garan' ñu'un' guendâ ganĩn ruhuâ sô' dànanj mánj, nı̱ gà'hue gụdụnâj sô' nika sô'; dadin' sê sı̱ ànùmin nguèj sô' si nda guesâ chre gạne nguèj sô', dadin' gakḩ́n Mạ'an Ña'anj an ga'na' nguèj sô' guendâ ga dïn'ïnj ruhuâ nguèj sô'.

16Dadin'. Nùnj huin si gı̱'hiâ' gı̱nı̱'în' si gà'hue gùnùkuâ' gı̱'hiâ' gạnạnı̱n nikat hiạj dọj yuguej. Nùnj huin si 'hiâ' gı̱nı̱'în' si gà'hue gùnùkua' gı̱'hiâ' gạnạnı̱n nika' hiạj dọj dı̱nĩnj.

17Sanı̱ gı̱'hiaj nej suj dàj riki Mạ'an Señor riñan nej suj, nı̱ huê dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Señor nga gakïn nej suj, nı̱ huê danj gı̱'hiaj nej suj; nı̱ huê dànanj ga'nïn' sùnj riñan daran' nej si-nùhuì Mạ'an Jesús màn nĩn' gàchrà'.

18Nı̱ si huạ dạ'ạj nej suj gà' giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nga gakḩ́n Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej suj. Nı̱ huê danj gạ nej suj. Nı̱ si huạ dạ'ạj nej suj gakḩ́n Mạ'an Ña'anj an ga'na' sanı̱ huạ nĩn' gàchin gìyì'nè' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj nga gakḩ́n Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej suj. Hiô' nı̱ sı̱ ga'ne' nej suj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj mánj.

19Dadin' sê sa ñạ'ạn huin si sı̱ giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj, nej sı̱ giyi'ne' dọj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj mánj, sa ñạ'ạn huin si dagahuîn' nej suj sun giyi'nïn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

20Dàj nạnj hua mạ'an nej suj nga gakḩ́n Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej suj, nı̱ huê danj gạ nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Sanı̱ si nga gakḯn Mạ'an Ña'anj an ga'na' nı̱ huîn' 'ngọ musû 'nı̱nj gi'hiaj sun chre riñan 'ngọ yiru'huee, nı̱ sı̱ giriñun ruhuâ' mánj; sanı̱ si huaj gà'hue gùnùkua' gà'nỳnj ra'a yiru'hue dan sò' nı̱ dụgu'nïn' nı̱ gı̱yı̱'nı̱n riñan' nạnj ánj.

22Dadin' si gakḯn Mạ'an Señor ga'na' 'ngọ musû gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan 'ngọ yiru'huee, nı̱ gı̱yı̱'nı̱n riñan sô' nga gùyùmàn ruhuâ sô' ni'in sô' Mạ'an Señor; sanı̱ nej sí nitaj si huin si-musû 'ngọ sí yiru'huee nga gakḯn Mạ'an Señor gạ'nạ' sô' riñanj, nı̱ gạhuin sô' 'ngọ musû gi'nïnj gı̱'hiaj sun chre riñan Mạ'an Cristo.

23Sa gà' girânj Mạ'an Señor Jesús huin nej suj; huê danj nı̱ sı̱ gahuin nej suj musû gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan nej síi gà' mánj.

24Huê dàj rûn' hua nej suj nga gakḯn Mạ'an Señor Jesús gà'na' nej suj riñanj, huê danj gạ nej suj nı̱ ganikïn' ran nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an.

25Rayi'î nej siyànà ñạan nı̱ nitaj suun ga'nïn' Mạ'an Señor riñânj dàj gà'nỳn' sùnj riñan ninj; sanı̱ gatâ dànanj riñan daran' nej dinỳnt nı̱ nej yugue' dàj garânj da'nga' ruhuâj, nı̱ dàj rûn' gananỳn àko ruhuâ Mạ'an Señor ni'in ñùnj guendâ huín 'ngọ sí hue'ê dạgahuin riñanj.

26Ganỳn ruhuâj si dùgùnàj huaj si gạne 'ngọ rïn síi, rayi'î nej diû sạñụn 'nạ' ne' ñạan riñan sô'.

27Si huạ nika' nı̱ sı̱ ganỳn ruhuâ' gạnạchi nikaj ñanj acta guendâ gụdụnâj nika' mánj. Si huạ nun gạyạkạj nika', hiô' nı̱ sı̱ gahuin sta'u ruhuâ' gạrạn rạ'a mánj.

28Sanı̱ si ganỳn ruhuâ' gạrạn rạ'a' nı̱ sê gakı̱n'ïn huin mánj; nı̱ si gạyạkạj siyànà ñạan nikaj nı̱ gạrạn rạ'a nı̱ sê gakı̱n'ïn huin mánj, sanı̱ nej siyànà ñạan nı̱ nej sí ñạan gạrạn rạ'a nı̱ ûta gı̱ran' sạñụn nej sô', sanı̱ nun gạrạn' ruhuâj si gı̱ran' sạñụn nej suj mánj.

29Sanı̱ gatâ dànanj, gụnïn nej suj dı̱nỳnj: Dadin' dọj sînj diû hua, nı̱ nej suj nne nika nı̱ gı̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sí nitaj si nne nika;

30nı̱ nej suj dugue'e nı̱ gı̱'hiaj nej suj si nitaj si dugue'e nej suj; nı̱ nej guiì huạ nìhià' ruhuâ nı̱ gı̱'hiaj ninj si nitaj si huạ nìhià' ruhuâ ninj; nı̱ nej guiì girânj nı̱ gı̱'hiaj ninj guenda si nitaj si girânj ninj;

31nı̱ nej suj garânj sun nej rasụn màn ruhuâ yumiguì nânj, nı̱ gi'hiaj nej suj guenda si nitaj si garânj sun nej suj nej rasụn nânj, dadin' sa gạnạhuij huin daran' nej rasụn dânj.

32Sa ruhuâj huin si sı̱ ginichre ruhuâ nej suj. Dadin' sí nne 'ngọ rïn nı̱ huạ diû riñan sô' guendâ gụnạnj gı̱tsi sô' riñan Mạ'an Señor, nı̱ dàj gı̱'hiaj sun hue'ê sô' riñan Mạ'an Señor;

33sanı̱ sí nne nika nı̱ nụn ruhuâ sô' gı̱rạn sô' nej rasụn màn ruhuâ yumiguì nânj guendâ gạ hue'ê gạne nej dùguì' sô', nı̱ huê danj nạnj nụn ruhuâ sô' dàj dạgahuin hue'ê sô' riñan nika sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

34Sê gụñạn hua diû riñan siyànà nne nika ngà siyànà ñạan mánj. Siyànà ñạan nị hua diû riñanj guendâ gụnạnj gịtsi riñan Mạ'an Señor nị guendâ nạgị'hiaj gej nneè ku nị nạgi'hiaj gèj nanè nimanj riñan Mạ'an Ña'anj an; sanị siyànà nne nika nị ganahuij ruhuâj guendâ nạgị'hiaj sà'aj nej rasụn màn ruhuâ dukuaj, nị dàj dạgahuin hue'ej riñan nikaj.

35Gatâ dànanj gụnïn nej suj sanị sê sị nagi'hiaj chì' sta'uj riñan nej suj mánj; gatâ guendâ si sà' mạ'an nej suj nị gịnị'in nej suj dàj dạgahuin hue'ê nej suj, hiô' nị nitaj nùnj garan' ñu'unj riñan nej suj guendâ gụnạnj gịtsi nej suj riñan Mạ'an Señor.

36Sanị si huạ dạ'ạj nej suj ganĩn ruhuâ si gà' añûn ruhuâ da'nin yànà nej suj, nị da'hui gạrạn rạ'a ngà sô' gà' huạ yụgui gạrạn rạ'a, nị gà'hue gạrạn rạ'a nị sê gakïn'ïn huin mánj.

37Sanị sí ñạn nị siyànà ñan huạ yìtĩnj ruhuâ ngà nimân si sị gayakaj nika, nị chrụn nej sij gịnikaj sụn nej sij riñan nneè kú nej sij, nị dùgùnàj huaj si sị gayakaj nej sij nika nej sij nạnj ánj.

38Huê danj nị sí garânj yina gạrạn rạ'a da'nin yànà nị dùgùnàj gi'hiaj sô', sanị sí nun gạrạn yina si gạrạn rạ'a da'nin yànà nị dànanj ûta dùgùnàj gi'hiaj sô'.

39Siyànà nne garan rạ'a riñan ley ngà nika nị nịkạj sun ley riñan nguèj nịkạ sij nga nĩn' hua nì'nà' nguèj sij, sanị nga gahui' nika siyànà dânj, nị giyi'nĩnj riñanj nị gạ'hue gạrạn rạ'a ñunj ngà a'ngô sí garan' ruhuaj, sanị da'hui gạrạn rạ'a ngà sí nìkò' rukû Mạ'an Señor.

40Sanị ñùnj ganĩn ruhuâ nị dànanj gạ hue'ê gạne si sị gayakaj nika nạnj ánj; gatâ dànanj dadin' ganĩn ruhuâj si nne si-Espíritu Mạ'an Señor ngàj nạnj ánj.

1 Corintios 8

1Rayi'î nej sa ga'hui' nej sij riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, nị daran' nê' gà' ni'in dàdò' rayi'î nej nânj. Sanị sa ni'în' dânj nị gi'hia si ganĩn ruhuâ' si huîn' doj, sanị sa 'ì ruhuô' dânj nị gà'hue gị'hia gạnạhuin nùkuaj a'ngô nej dugui' nìkò' rukû Mạ'an Cristo.

2Nị si huạ 'ngọ nej suj ganĩn ruhuâ si ni'in nej suj doj, nị hua nạnj gạchin gịnị'in nej suj sa da'hui nej suj gini'in nej suj.

3Sanị si huạ 'ngọ nej suj 'ì ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an, nị gà' ni'in Mạ'an Ña'anj an si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an.

4Rayi'î nej nihia ga'hui' nej suj riñan ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, nị gà' ni'în' si nitaj nùnj huin nej ña'anj diga'ñu'unj màn ruhuâ yumiguì mánj, nị 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an hua.

5Nùnj huin si huạ dạ'ạj nej sô' gataj si ûta gà'ì ña'anj an hua ne' yàtà'a ngà riñan hio'óo, nị huê danj nạnj gataj nej sô' si ûta gà'ì Señor hua.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Guendâ nej ñûnj nị 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an hua, nị huej huin Rej daran' nê', nị huê Mạ'an huin sa gi'hiaj daran' nej sa màn ruhuâ yumiguìi, nị nê' huin si'hiaj Mạ'an; nị 'ngọ rïn Mạ'an Jesucristo huin Señor riñan nê', nị huê Mạ'an huin sa gi'hiaj nị rayi'î dan ga'hue man nê' nị ga'hue mân daran' nej sa màn gini'hio.

7Sanị sê daran' nej guiì garânj da'nga' ruhuâ rayi'î nej nuguan' nânj mánj; dadin' huạ dạ'ạj ninj nị huạ nạnj nnùn ñạ'anj ninj riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, nị nga yâ ninj nej nihia tàj riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi nị ganĩn ruhuâ ninj si gi'hiaj ninj gakïn'ïn dadin' ga'min gakïn' da'nga' nụn ruhuâ nimân ninj riñan ninj.

8Yàngà' nị sê sa yô' dan gi'hiaj si gạnạhuin rạ'a Mạ'an Ña'anj an ñùn' mánj, nị si yô' nị sị ganĩn ruhuô' si huîn' doj mánj, nị si nitaj si yô' nị sị ganĩn ruhuô' si huin' doj mánj.

9Sanị nùnj huin si gà'hue yạ nej suj sanị gạ gudadû nej suj nị sị yâ nej suj da'nga nị sị gi'hiaj nej suj si gịnịnạj ruhuâ a'ngô dugui' nej suj huạ ninaj ruhuâ.

10Dadin' si sò' nị gà' ni'în' si nitaj nùnj huin nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi nị rayi'î dan nị nnê' yâ' ñan nne nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, sanị gini'in a'ngô dinĩnt hiạj dọj guyumân ruhuâ si nne' hiuj dânj yâ', nị sị ganĩn ruhuâ sij yạ sij nihia dânj rà' saj ûn'.

11Sanị sò' nị gà' ni'în' si nitaj nùnj huin nej ña'anj diga'ñu'unj nị rayi'î dan nị nnê' yâ' ñan nne nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, sanị gi'hiâ' si gà'ànj nị'hiạ dinĩnt huạ ninaj ruhuâ nimân guendâ ganĩn huà' ruhuâ nimân sô' nga nne sô' ya sô' hiuj dânj, sanị rayi'î sô' gahui' Mạ'an Cristo nạnj ánj.

12Huê dànanj gi'hiaj nej suj, nị gị'hiaj nej suj si gịnịnạj ruhuâ nej dinĩnt nị gininaj ruhuâ da'nga' nụn ruhuâ nimân sô' gi'hiaj nej suj, hiô' nị riñan Mạ'an Cristo gi'hiaj nej suj gakïn'ïn.

13Huê dan nị, si rayi'î nihia yâj nị gi'hia si gininj dinĩn riñan gakïn'ïn, huê danj nị gà' 'ngọ si yâj nihia dânj gà' mánj, guendâ sị gị'hia gạnạtụ sô' riñan gakïn'ïn.

1 Corintios 9

1Sê sí ga'anj gịdigân sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huín, nị sê gà' gahuî riki chrej yìñànj nịkạj nej sí judío. Nị sê gà' gini'ín Mạ'an Señor Jesús rà' saj ûn'. Nị sê ñùnj gidigân rayi'î Mạ'an Señor Jesús riñan nej suj nị rayi'î dan nị guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an rà' saj ûn'.

2Nị si nitaj si guyumân ruhuâ a'ngô nej sô' si huín sí ga'anj gịdịgân sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị guendâ nej suj nị huín sí ga'anj gidigân sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; dadin' guendâ guyumân ruhuâ nej suj gi'hiâ nị dânj huin 'ngọ da'nga' nịkạj nej suj si yà'ngà' hia nị huín sí ga'anj gịdịgân sịnïn si-nùguàn' Mạ'an Señor riñan nej suj.

3Sanị dànanj gatâ riñan nej sô' ganachin' guenda riñânj, nga duna'huê rayi'í riñan nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Hiô' ni̱ nitaj nì'hiaj nguèj ñûnj Bernabé ya̱ nguèj ñûnj ni̱ gò'ò nguèj ñùnj rà' saj ûn'.

5Hiô' ni̱ nitaj nì'hiaj nguèj ñûnj Bernabé ga̱ra̱n rà'a nguèj ñûnj ngà 'ngo̱ nej yugue' ni̱ gi̱nikaj nguèj ñûnj ga̱'a̱nj nguèj ñûnj dànè' huaj nguèj ñûnj rà' saj ûn', dàj rûn' gi'hiaj a'ngô nej dinî̂nt ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an rà' saj ûn', dadin' huê danj na̱nj garan ra̱'a nej dinî́n Ma̱'an Señor, ni̱ huê danj na̱nj garan ra̱'a Cefas nej rà' saj ûn'.

6Hiô' ni̱ man 'ngo̱ rïn nguèj ñûnj Bernabé giri' nì'hiaj gi̱'hiaj sun da'nga ni̱ ga'hue gìrì' nguèj ñûnj ya̱ nguèj na̱nj nî'.

7Ni̱ gà' si 'ngo̱ nej stadû nitaj si gutïn' si-sàn'ànj rayi'î sa ga̱chin riñan sô' dadin' gobierno guru'hue daran' sa gachin riñan sô'. Ni̱ ahuin sí gunun chrun uba ni̱ nitaj si yâ sô' chruj uba gahiu ra̱'a chrun dânj rà'aj. Ni̱ ahuin sí dugumîn matsïj ï ni̱ nitaj si go'o sô' si-tò matsïj dugumîn sô' rà'aj.

8Ni̱ si̱ ganî̂n ruhuâ nej suj si nuguan' giri rà nej síi huin sa ga'mînj, dadin' huê dànanj gataj riñan si-ley Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

9Dadin' huê danj taj riñan ley gachrûn Moisés: “Ni̱ si̱ ga'nî̂n' nnanj du'hua rô gutïn' riñan chrin' trigu mánj.” Hiô' ni̱ ni̱ka̱j gu̱dadû Ma̱'an Ña'anj an ngà nej rô gurûn riñan chrin' trigu na̱nj nî',

10rayi'î nej ñûnj gi'hiaj sun si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an huin ga'min dànanj. Ni̱ rayi'î nej ñûnj gi'hiaj huin sa ga'min riñan ñanj; dadin' sí ganachej hio'óo ni̱ da'hui sô' gànà'huìj sô' sa ga̱hui̱ riñan hio'ó dânj, ni̱ sí gutïn chrin' trigu, ni̱ gana'huìj sô' si gahui ka̱n trigu gìrì' sô'.

11Ni̱ si ga'min nej ñûnj, si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an siganî̂nj nej suj ni̱ ûta a'nan' huaj si ga̱na̱huin ra̱'a nej ñûnj do̱j san'anj riki nej suj riñan nej ñûnj na̱nj nî'.

12Ni̱ si ganahuin rà'a a'ngô nej sô' san'anj da'hui nej ñûnj ga̱na̱huin rà'a nej ñûnj gi'hiaj nej suj, hiô' ni̱ sê hua̱ ni̱ña̱n si ga̱na̱huin rà'a nej ñûnj san'anj dânj gi̱'hiaj nej suj rà' saj ûn'. Sani̱ nitaj si ganachin' nej ñûnj san'anj dânj riñan nej suj mánj, dadin' hua̱ nùkuaj ruhuâ nej ñûnj ngà daran' nej sa ga̱chin riñan nej ñûnj. Guendâ nun ga̱ran' ruhuâ nej ñûnj si ga̱'mi̱n a'nan' nej guiì rayi'î si-nùguàn Ma̱'an Jesucristo na̱nj ánj.

13Nun ni'in nej suj si nej rej gi'nïnj ruhuâ nûhui nìko ni̱ yâ nej sô' nej sa hua'anj gà'huì' nej guiì ruhuâ nûhui rà' saj ûn', ni̱ nej sô' gi̱'hiaj sun ñan ni̱ki̱n' si-na ña'anj an ni̱ yâ nej sô' nej yuku hua'anj gà'huì' nej guiì riñan si-na ña'anj an dânj rà' saj ûn'.

14Ni̱ huê danj gataj Ma̱'an Señor gu̱nïn nej sô' hua'anj ga̱na̱ni̱n nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì, si ya̱ nej sô' sa gà'huì' nej guiì riñan Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

15Sani̱ ñùnj ni̱ nitaj àmàn garânj sunj nej sa ga'hui' nej guiì riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ sê si̱ gachrûnj nuguan' nânj guendâ huin ruhuâj si ri̱ki̱ nej suj do̱j san'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạrạn sunj mánj; dadin' si rịkị nej suj san'anj dânj gạrạn sûnj nị dànanj dùgùnàj huaj si gàhuìj gà' da' guendâ gạnạhuin ra'á san'anj dânj, dadin' nun gạrạn' ruhuâj si gạ'mịn a'nan' a'ngô nej guiì rayi'î nej sa gi'hia mánj.

16Dadin' si ganatá nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị sị ga'hue gàtà si ûta huín doj mánj; dadin' hua nịñạn si da'huí gà'mìn; nị ûta nịkí si gịran' sàñùnj sisị sị ganatá riñan nej guiì nuguan' gị'hiaj gạnạnịn ninj.

17Huê danj nị ganîn mạ'an ruhuâj nị gananînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan a'ngô nej guiì, huê dan nị Mạ'an Ña'anj an huin sa nạru'hue riñânj; sanị si nitaj si dà'ngà' ruhuâj nga ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gạ'mịn gakïn' Mạ'an Ña'anj an riñânj dadin' huạ nịñạn si gànànìnj si-nùguàn' Mạ'an dadin' gà' duguta sûnj ñùnj nạnj ánj.

18Huê dan nị ahuin sa huin du'huêj rà'aj. Du'huêj huin guendâ gananînj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị ganata' chré si-nùguàn' Mạ'an Cristo riñan ninj, nị nùnj huin si nanì'hia huin san'anj ga'hui' nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an nị gạ'hue gạrạn sûnj san'anj dânj guendâ gànànìnj doj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an sanị gà' dânj nị nitaj si garânj sûnj san'anj dânj mánj.

19Huê danj nị nga gị'hiaj sun chré riñan nej guiì, nị gahuín 'ngọ musû gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan daran' ninj, guendâ huin ruhuâj gị'hiaj gạnanj ûta gà'ì nej guiì gịnikò' rukû Mạ'an Cristo.

20Nị nga nikḭ́n ngà nej judío, nị huín judío dàj rûn' huin nej sô' guendâ gị'hia si gạnạnịn nej sô'; nị huê danj nạnj gi'hia si nịkạj chrẹ si-ley Moisés nùnj huin si nitaj si nịkạj chrẹ si-ley Moisés, nị gi'hia dànanj guendâ huin ruhuâj gị'hiaj gạnanj nej sô' nịkạj chrẹj si-ley Moisés;

21nị nga nikḭ́n ngà nej sí nitaj si ni'in si-ley Moisés, nị gi'hia si nitaj si ni'ín si-ley Moisés riñan nej sô' nị sê danj ruhuaj gạta si nitaj si 'nìn riki si-ley Mạ'an Ña'anj an mánj, dadin' 'nìn riki si-ley Mạ'an Cristo, da'nga nị ga'hue gị'hiaj gạnanj nej sô' nitaj si 'nìnj riki si-ley Moisés.

22Nị gi'hia si huín 'ngọ sí ninaj chre nga nikḭ́n ngà 'ngọ sí nitaj guesâ nìko, nị gi'hia dànanj guendâ huin ruhuâj gị'hiaj gạnanj nej sô'; nị 'hiâ si anîn ruhuâj dàj rûn' anîn ruhuâ a'ngô nej sí dânj, guendâ huin ruhuâj gị'hia gạnạnịn nej sô'.

23Nị gi'hia dànanj rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, dadin' ruhuâj gạnạhuin ra'á nej sa taj riñan nuguan' dânj.

24Nun ni'in nej suj si nej sí gunânj ñan duku nej sij rumin, nị yàngà' hia nị gunânj daran' nej sô', sanị 'ngọ rïn nej sô' gị'hiaj gạnan rà' sa ûn'. Gụnạnj nej suj nda gùnùkuaj nej suj gị'hiaj gạnan nej suj nị gạnạhuin rạ'a nej suj sa rịkị Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj.

25Daran' nej sí ûta huin ruhuâ gị'hiaj gạnan ñan duku nej sô' rumin, nị ûta dugumîn nej sô' mạ'an nej sô', yàngà' hia, nị sa ganahuin rạ'a nej sô', nị huin 'ngọ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

korona koj runanj an ginun ahui nej sô' sani nânj ni huin sa girë', sani sa ganahuin ra'a nê' nga gi'hiaj ganan nê', ni sê sa girë'ë huin mánj.

26Ni huê dànanj gunân, sani sê si man dïn' nanj gunân mánj; sani huê danj nanj gutá da'nga hia, ni nitaj si gi'hia dàj rûn' gi'hiaj sí man si ga'hui' guchru'u riñan nanèe mánj,

27dadin' sa gi'hia huin si ûta dugumînj ma'án, ni gunânj gitsi chrê riñan nej guiì, dadin' nun garan' ruhuâj si ne' rùkù nga gisîj gahuín 'ngo sí ga'anj gànàtà' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni si ganahuin ra'a Ma'an Ña'anj an ñùnj mánj.

1 Corintios 10

1Nun garan' ruhuâj si gini'ñun nej suj, rayi'î nuguan' nânj man dinîn, dadin' yi nê' nej sachij gimân àsìj nâ ni gimân daran' nej sij riki nnga riñan hio'ó nàkòo, ni gachîn daran' nej sij ruhuâ nne na'anj mare;

2ni daran' nej sij gata' nne ngà Moisés riki nnga ni ngà ruhuâ nne ña'anj mare,

3ni guñan chre yâ daran' nej sij nihia ga'hui' Ma'an Ña'anj an riñan nej sij,

4ni guñan chre go'o daran' nej sij nne ga'hui' Ma'an Ña'anj an riñan nej sij, dadin' go'o nej sij nne gahui riñan huej huaj ngà nej sij, ni huej dânj huin Ma'an Cristo.

5Sani gà'ì nej sij nun gi'hiaj nej sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an; rayi'î dânj ni gahui' nej sij riñan hio'ó nàkòo.

6Sani daran' sa giran' nej sij ni gahuin 'ngo da'nga'a riñan nê', ni si gahuin sta'u ruhuâ nê' guendâ gi'hiô' sa yì'ìi, dàj rûn' gi'hiaj nej sij sa yì'ìi mánj.

7Ni si ginûn ña'anj nej suj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra'a síi, dàj rûn' gi'hiaj da'aj nej sij mánj, dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Ni ga'anj gane nej guiì Israelita màn hiuj dânj ni yâ ninj ni go'o ninj, ni ne' rùkù ni ganayumàn ninj ni gayi'ì ninj ni guduku ninj ni ganahuin nìhià' ruhuâ ninj.”

8Ni si gaché sìgìchrà' nê', dàj rûn' gaché sìgìchrà' a'ngô da'aj nej sij, dadin' rayi'î dan ni gahui' nda ko huà'nìnj mîn nej sij 'ngo rïn gui dânj.

9Ni si gayakaj nê' da'nga'a ngà Ma'an Jesús, dàj rûn' gayakaj nej sij da'nga'a ngà Ma'an Ña'anj an, ni gahui' nej sij gi'hiaj nej yukuáa gui dânj.

10Ni si ga'min nej suj yi'î Ma'an Ña'anj an, dàj rûn' ga'min nej sij yi'î Ma'an Ña'anj an, dadin' gahui' nej sij gi'hiaj ángel dagahui' nej guiì.

11Ni sa giran' nej sij nga nâ gahuin 'ngo da'nga'a riñan nê' màn diû hiaj, ni nnunj riñan ñânj guendâ giyi'nïn' suun riñun' ni si gi'hiô' sa gi'hiaj nej sij mánj.

12Huê danj ni nej suj anîn ruhuâ ganikïn' ran, ni ni'hiaj nej suj ni si gininj nej suj riñan gakïn'ïn mánj.

13Dadin' nun gà'nà' gakïn' ûta chì' hua duguane' sichre riñan nej suj sisi si gunùkuaj nej suj gachin nej suj riñan gakïn' dânj; dadin' hue'ê dagahuin Ma'an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Ña'anj an si-nùguàn'anj nị sị ga'nïn si ûta gịran' sạñụn nej suj mánj, nị nga gùyùmàn gakịn' dụguane' sichre riñan nej suj nị rịkị Mạ'an Ña'anj an guesâ nị gùnùkuaj nej suj gạchịn nej suj riñan sa chì' hua dânj, da'nga nị ga'hue gùnùkuaj nej suj gạchịn nej suj riñan gakịn' dânj.

14Huê danj nị gụxụn nej suj mạ'an nej suj, riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi.

15Ga'mîn dànanj riñan nej suj dadin' ni'ín si chrụn nej suj gạrạn da'ngà' ruhuâ nej suj; nị gạ'hue gạnạkạj guendâ nej suj rayi'î nej sa gatâ gụnïn nej suj.

16Nga go'o nê' nne chruj uba nụn ruhuâ basu garânj sun' nga ga'min hue'ê' yi'î Mạ'an Ña'anj an, nị sê tun Mạ'an Cristo huin nị go'o nùguàn'àn nê' rà' saj ûn'. Rachrún yô' nị sê nneè kú Mạ'an Cristo huin nị yâ nùguàn'an nê' rà' saj ûn'.

17Nị man 'ngọ rïn rachrúun huin, sanị ûta gà'ì ran' nê' huin, nị huîn' 'ngọ rïn nneè kúu; nị yâ darûn' rachrún dânj.

18Gịni'hiaj nej suj dàj gi'hiaj nej sô' gimân yuman' Israel; dadin' yâ nùguàn'àn nej sô' nneè nej yuku guta' nej guiì riñan si-na ña'anj an.

19Nị sê sa ñạ'ạn doj huin nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi, nị sê sa ñạ'ạn doj huin nneè nej yuku guta' nej sô' riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi gà' da' a'ngô nej nneè mánj.

20Sa gatâ huin si nga guta' nej sí nàsìnùnj un nihiaa, nị riñan sichre guta' nej sô' nihia dânj, nị sê riñan Mạ'an Ña'anj an guta' nej sô' nej nihia dânj; nị rayi'î dan nị nun gạrạn' ruhuâj si yạ nej suj nej nihia guta' nej sô' riñan sichre mánj.

21Nị si ga'hue gọ'ọ nej suj nne chruj uba nụn ruhuâ si-basû Mạ'an Señor, nị sị ga'hue gọ'ọ nej suj sa nụn ruhuâ si-basû sichre, nị si gane nej suj yạ nej suj yi'nḩn si-mesa Mạ'an Señor, nị sị ga'hue gạne nej suj yạ nej suj yi'nḩn si-mesa sichre mánj.

22Nị gạ'hue gị'hiô' si gịnạ'an ruhuâ Mạ'an Señor ni'in ñùn' nạnj nîn'. Nị dànanj nùkuô' doj gà' da' Mạ'an Señor nạnj nî'.

23Daran'anj huin sa gà'hue gị'hiâ, sanị sê daran'anj huin sa nị'ñanj an riñânj mánj; daran'anj huin sa gà'hue gị'hiâ, sanị sê daran'anj huin sa gị'hiaj gạnạhuin nùkuaj ruhuâ nimânj mánj.

24Sị ga'hue nànà'huì' sa sà' doj gạ riñun' mánj, nànà'huì' sa gạ hue'ê riñan a'ngô nej dugui'.

25Daran' nej nneè gudu'huêj nej sij ñan gane' nneè, nị gịrạn nej suj yạ nej suj, sanị sị gachín na'anj nej suj dànè' ga'na' nneè dânj, rayi'î da'nga' nụn ruhuâ nimân nej suj;

26dadin' si-'hiaj Mạ'an Señor huin hio'óo nị daran' nej sa màn riñanj.

27Si gakḩn 'ngọ sí nun guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús gà'ànj yạ nej suj dukuâ sô', nị si garânj yina nej suj gạ'ạnj nej suj ngà sô', nị yạ nej suj daran' nihia rịkị sô',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ni̱ si̱ gachín na'anj nej suj rayi'î nihia dânj mánj, rayi'î da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej suj.

28Sani̱ si gataj 'ngo̱ sí dânj: “Nihia nan ni̱ sa gitá riñan nej ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi gahuin”; hiô' ni̱ si̱ yâ nej suj nihia dânj, guendâ gà' ganata' sí dânj ñan gitá nihia dânj, rayi'î da'nga' nu̱n ruhuâ nimân a'ngô nej sô' hua̱ ninaj ruhuâ; dadin' si-'hiaj Ma̱'an Señor huin hio'óo ngà daran' nej sa màn riñanj.

29Ga'mînj rayi'î, da'nga' nu̱n ruhuâ nimân a'ngô nej guiì, ni̱ sê rayi'î da'nga nu̱n ruhuâ nimân nej suj ga'mînj mánj. Dadin' nun ga̱ra̱n' ruhuâj, “si rayi'î sa gi'hia ni̱ gà'huì' yì'ij riñan da'nga' nu̱n ruhuâ nimân a'ngô nej guiì ni̱ ga̱'mi̱n ninj rayi'í.

30Ni̱ si gà' ga'huí si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nihia yaj, sani̱ nùnj huin saj ni̱ dàñùn da'huí ga̱ gudadûj rayi'î sa gi̱'hia rà'aj. Ni̱ huê dànanj gi̱'hia da'nga ni̱ si̱ ga'min nej sij yi'î Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj,”

31Ni̱ si yâ nej suj, ni̱ go'o nej suj, ni̱ si hua̱ a'ngô sa gi̱'hiaj nej suj, ni̱ daran' diû ni̱ gi̱nikaj chre̱j nej suj ngà Ma̱'an Ña'naj an rayi'î nej sa gi'hiaj nej suj.

32Ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj sa gi̱ni̱nj a'nan' riñan nej judío ni̱ sa gi̱ni̱nj a'nan' riñan nej sí nàsìnùnj un ni̱ sa gi̱ni̱nj a'nan' riñan nej sô' huin si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an.

33Ni̱ huê danj na̱nj ñùnj ni̱ dugu'nḯn si gi̱'hiaj hue'ê riñan daran' nej guiì, ni̱ nitaj si nana'huí sa ga̱huin ma'án mánj, sa gi'hia huin si dugu'nḯn si ga̱ hue'ê riñan a'ngô nej guiì, da'nga ni̱ ga'hue ga̱na̱ni̱n ninj.

1 Corintios 11

1Gi̱'hiaj nej suj sa sà'aj dàj rûn' gi'hiâ, dadin' ñùnj ni̱ gi'hia dàj rûn' gi'hiaj Ma̱'an Cristo sa sà'aj na̱nj ánj.

2Ga'min hue'ê, rayi'î nej suj na̱nj dinḯn, dadin' gananun ruhuâ nej suj ni'in nej suj daran' sa gachin riñânj, ni̱ huê danj na̱nj ûta hue'ê dugumîn nej suj nej nuguan'an dàj rûn' gidigán ni̱ dàj rûn' ga'nḯn suun riñan nej suj.

3Sani̱ garan' ruhuâj si gi̱ni̱'in nej suj si Ma̱'an Cristo huin sa ga'nïn' riñan daran' nej síi, ni̱ síi huin sa ga'nïn' riñan siyànàa, ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa ga'nïn' riñan Ma̱'an Cristo.

4Daran' nej sí garán atsìj i ahui nga ga'min nej sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ganata' nej sô' dàj ga̱huin ni̱ gi'hiaj nej sô' si gìrì' nà'àj ahui nej sô' guendâ hua̱ nej sô' dànanj.

5Sani̱ daran' nej siyànà nun garán ahui nga ga'min ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ganata' ninj dàj gahuin, ni̱ gi'hiaj ninj si gìrì' nà'àj ahui ninj; dadin' dàj rûn huin si gaka ninj huê màn ahui ninj huin.

6Dadin' si nitaj si garán siyànàa ahui, hiô' ni̱ dùgùnàj huaj si gà'nej huê ahui; ni̱ si giri'ij sinà'àj a gà'nej huê ahui nej si ga̱ka kan ahui, hiô' ni̱ dùgùnàj huaj si ga̱ran ahui.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Dadin' si̱ ga'hue gùtà' síi atsìj i ahui sij, dadin' huin sij si-da̱'nga' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huin sij sí gi̱digân dàj hue'ê hua Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ siyànàa gidigân dàj hue'ê hua síi.

8Dadin' nga gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an síi ni̱ nun ga̱ra̱n sunj siyànàa mánj, ni̱ nga gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an siyànàa ni̱ garânj sunj síi,

9ni̱ sê rayi'î siyànàa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an síi mánj, rayi'î síi gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an siyànàa.

10Rayi'î dan ni̱ siyànàa ni̱ ga̱ran atsìj i ahui ni̱ ga̱huin 'ngo̱ da'nga' ni̱ka̱j su̱n riñanj, rayi'î nej ángel.

11Sani̱ guendâ nej sí nìkò' rukû Ma̱'an Cristo ni̱ si nuhui' síi ni̱ si̱ ga'hue ga̱ siyànàa, ni̱ si nuhui' siyànàa ni̱ si̱ ga'hue ga̱ síi mánj;

12dadin' nga gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an siyànàa ni̱ garânj sunj nneè kú síi, sani̱ huê danj na̱nj ga'nga síi riki siyànàa; ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi̱'hiaj gu̱ña̱n nguèj sij.

13Ga̱ya̱ka̱j guendâ nej ma̱'an nej suj: Ni̱ si dùgùnàj huaj si nga ga̱'mi̱n siyànàa ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ña̱'a̱n huaj si gu̱taj atsìj i ahui.

14Ni̱ sê gidigân nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj: Si nitaj si dùgùnàj huaj si gu̱du̱nâj síi si ga̱huin yè'è duhuê ahui sô' rà' saj ûn'.

15Ni̱ si gudunâj siyànàa gahuin yè'è duhuê ahui ni̱ dùgùnàj huaj; dadin' si-lugâ atsîj guta' ninj ahui ninj ni̱ ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an duhuê ahui ninj na̱nj ánj.

16Ngà daran' nej nuguan' gatâ, ni̱ si hua̱ da̱'a̱j nej sô' ruhuâ gu̱nïn rayi'î nej nuguan' nânj, ni̱ nitaj si ni̱ka̱j chre̱j nej ñûnj rayi'î nej nuguan' nânj, ni̱ gà' nitaj si ni̱ka̱j chre̱j si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an nej chrej nânj.

17Sani̱ nej nuguan' gachrûnj huaj riñan nej suj, ni̱ sê si̱ gàtà si ûta hue'ê hua sa gi'hiaj nej suj mánj; dadin' sê si̱ ganara'hui' nej suj guendâ gi̱'hiaj nej suj sa hua̱ hue'ê doj mánj, ganara'hui' nej suj guendâ gi̱'hiaj nej suj sa a'nan'an.

18Gà' si̱ni̱n nuguan' ganahuin ra̱'á gi̱'hiaj nej suj huin, ni̱ nga nara'hui' nej suj huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús ni̱ gunḩn si giyichra' da̱'a̱j nej suj; ni̱ da̱'a̱j da̱ni̱n ni̱ guyumân ruhuâj rayi'î nuguan' nânj.

19Dadin' hua̱ ni̱ña̱n si gìyìchrà' da̱'a̱j nej suj, da'nga ni̱ gurugui'ij ahuin go'ngo̱ hi̱a nej suj huin da'ní Ma̱'an Ña'anj an.

20Nga nara'hui' nej suj ya nej suj ni̱ sê si-sena Ma̱'an Señor gida'a nej suj mánj.

21Dadin' nga naga̱ne nej suj yâ nej suj, ni̱ hua̱ da̱'a̱j nej suj gayi'ì gahuin sti'nḩn si̱ni̱n; ni̱ hua a'ngô da̱'a̱j nej suj ganachinj yi'naa riki ni̱ a'ngô da̱'a̱j nej suj go'o ni̱ nagunḩn nej suj.

22Nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej suj dànanj rà'aj, ni̱ nitaj dukuá nej suj hua si ya̱ nej suj ni̱ go̱'o̱ nej suj rà' saj ûn'. Si̱ nagi'hiaj ninaj nej suj si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

mánj, si gi'hiaj nej suj si gìrì' nà'àj nej sí ran àko sà'. Nùnj huin si huin ruhuâ nej suj rà'aj. Ûta hue'ê gà'mìn riñan nej suj guendâ gi̱'hiaj nej suj dànanj ruhuâ nej suj nî'. Si̱ ga'min hue'ê rayi'î nej suj guendâ gi'hiaj nej suj dànanj mánj.

23Dadin' ganahuin ra'á nej nuguan' riki Ma̱'an Señor ni̱ huê danj gidigân riñan nej suj: Dadin' ñan' nga naga'hui' Judas Iscariote Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ gida'a Ma̱'an rachrúun;

24ni̱ nga gisîj ga'huij si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ guchra' da̱'a rachrúun ni̱ gata: "Gi̱da'a nej suj, ni̱ ya̱ nej suj; dadin' nânj huin nneè kû ni̱ rayi'î nej suj giyichra' da̱'a; ni̱ gi̱'hiaj nej suj dànanj ni̱ ga̱na̱nun ruhuâ nej suj dàj giran'án."

25Ni̱ huê danj na̱nj gida'a basû nun nne chruj uba, ni̱ ne' rùkù nga gisîj gahuin sti'nïnj, ni̱ gata: "Sa nu̱n ruhuâ basû nânj huin tún ni̱ nngaj nagi'hiaj nàkàj si-nùguàn'ànj ngà nej síi; ni̱ da' go'o nej suj nne chruj uba ni̱ ga̱na̱nun ruhuâ nej suj sa giran'án."

26Huê danj ni̱, daran diû nga gida'a nej suj ni̱ ya nej suj rachrún, ni̱ go̱'o̱ nej suj nne chruj uba nu̱n ruhuâ basû nânj, ni̱ ganata' na'anj nej suj riñan a'ngô nej guiì si gahui' Ma̱'an Señor Jesús ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj nda gui nànìkàj ñunj gà'nàj.

27Huê danj ni̱ ahuin na̱nj sí gida'a Sena nga yâ sô' rachrúun ni̱ go'o sô' nne chruj uba nu̱n ruhuâ basû nânj ni̱ si nitaj si aché ni̱ka̱ sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gi'hiaj sô' gakï̱n'ïn ngà nneè kú ni̱ ngà tun Ma̱'an Señor Jesús na̱nj ánj.

28Huê danj ni̱ ga̱na̱ka̱j guendâ nej suj dàj hua da' go'ngo̱ nej suj, da'nga ni̱ ga'hue ya̱ nej suj rachrúun ni̱ go̱'o̱ nej suj nne chruj uba nu̱n ruhuâ basû nânj.

29Dadin' nej guiì ni̱ yâ ni̱ go'o ninj sani̱ nitaj si aché ni̱ka̱ ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si garânj da'nga ruhuâ ninj si sa ha̱i̱i huin nneè kú Ma̱'an Señor, ni̱ yâ ninj sani̱ hua̱ na̱nj gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn ni̱ yâ ninj guendâ ma̱'an ninj.

30Guendâ rayi'î gi'hiaj ninj dànanj ni̱ ûta mân nej guiì a'nan'an ni̱ màn nej guiì gininaj ruhuâ siganînj ninj, ni̱ ûta gà'ì ninj gà' gahui' ngà nimân ninj.

31Ni̱ si hue'ê na̱di̱gi'ñûn' dàj huo' riñan Ma̱'an Ña'anj an, hiô' ni̱ si̱ gitá gakï̱n'ïn yichrô' gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an mánj.

32Sani̱ si riki Ma̱'an Señor kastîgu riñun', ni̱ gi'hia dànanj da'nga ni̱ gahuin chru̱n' ni̱ si̱ ga'anj ni̱'hio̱' dàj rûn' ga'anj ni̱'hia̱ nej guiì màn ruhuâ yumiguìi mánj.

33Huê danj na̱nj, nej suj dinín ma̱'an, ni̱ nga nara'hui' nej suj ya̱ nej suj, ni̱ gànà'huìj nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj.

34Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj ganachinj yi'naa riki, ni̱ ya̱ nej suj dukuâ nej suj, da'nga ni̱ si̱ gata' gakï̱n'ïn yichrá nej suj gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ a'ngô nej sa ga̱chin ga̱na̱huin ni̱ka̱ siganînj nej suj ni̱ na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱j nga gùchìj ñan màn nej suj na̱nj ánj.

1 Corintios 12

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Garan' ruhuâj, si gi̱ni̱'in nej suj si ûta nìko hua sa gà'hue ri̱ki̱ Ma̱'an Espíritu Santo riñan da' go'ngo̱ nej suj.

2Gà' ni'in nej suj nga gahuin nej suj sí nàsìnùnj un, ni̱ da' gui ni̱ nìkò' nej suj hua'anj nej suj rukû a'ngô nej síi ni̱ ga'anj nì'hia nej suj, ni̱ dàj rûn' gata nej sô' nej ña'anj na'hue ga̱'mi̱n, huê danj gi'hiaj nej sô' ngà nej suj.

3Huê danj ni̱ gataj na'ân gu̱nïn nej suj si gà' si 'ngo̱ nej sí ga'min gi̱'hiaj Ma̱'an si-Espíritu Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej sô': "Si sa kïj huaa huin Ma̱'an Jesús;" ni̱ gà' si 'ngo̱ nej síi si̱ ga'hue ga̱ta̱j: "Si Señor huin Ma̱'an Jesús", si nuhui' Ma̱'an Espíritu Santo gi'hiaj ga̱'mi̱n sô' mánj.

4Ni̱ hua̱ gà'ì nej sa gà'hue ga̱ra̱n sun' rikî Ma̱'an Espíritu Santo, sani̱ 'ngo̱ rïn Ma̱'an hua.

5Ni̱ hua̱ gà'ì yì'nn̄' nej sun ri̱ki̱ Ma̱'an Señor riñun', sani̱ 'ngo̱ rïn Ma̱'an huin.

6Ni̱ hua gà'ì sa gà'hue gi̱'hiô', sani̱ Ma̱'an Ña'anj an, huin sa gu̱ru̱gûñu'unj da'nga ni̱ ga'hue gi̱'hio' nej sun dânj.

7Sani̱ Ma̱'an Espíritu Santo huin sa nadigân si ga'huij 'ngo̱ suun riñan nej sij guendâ ga̱'hue ga̱na̱huin yìtn̄j ruhuâ da' go'ngo̱ nej sij.

8Dadin' ga'hui' Ma̱'an Espíritu Santo riñan da̱'a̱j nej sij nuguan' chru̱n nn̄' ruhuâ nej sij ni̱ riñan a'ngô da̱'a̱j nej sij ga'huij si gi̱ni̱'in nn̄' ruhuâ nej sij; ni̱ Ma̱'an Espíritu Santo ga'hui' dàj garan' ruhuaj riñan nej sij;

9ni̱ huê gè Ma̱'an Espíritu Santo, ga'hui' si gùyùmàn nìko ruhuâ a'ngô nej sij; ni̱ riñan a'ngô nej sij ga'huij si ga'hue gi̱'hiaj nej sij si ga̱na̱huin nej guiì.

10Ni̱ a'ngô nej sij ga'huij si gi̱'hiaj nej sij si ga̱na̱huin nej guiì orâ chre; ni̱ a'ngô nej sij ganahuin ra̱'a sun gànàtà' dàj gahuin; ni̱ a'ngô nej sij ganahuin ra̱'a sun chru̱n ga̱ra̱n da'nga ruhuâ; ni̱ a'ngô nej sij ga'huij si ga̱'mi̱n nej sij gà'ì yi'nn̄' nej nânj an; ni̱ a'ngô nej sij chru̱n gànàtà' rayi'î nej nânj dânj.

11Sani̱ huê gè Ma̱'an Espíritu Santo huin sa gi'hiaj daran' nej sun nânj, ni̱ gada'ngaj riñan da' go'ngo̱ nej guiì dàj garan' ma̱'an ruhuaj.

12Dadin' dàj rûn' hua 'ngo̱ rïn nneè kû', ni̱ hua̱ gà'ì yì'nn̄' man, sani̱ daran' nej yì'nn̄' nej sa hua̱ nneè kû', ni̱ 'ngo̱ rïn nneè kû' huin, ni̱ huê danj hua Ma̱'an Cristo.

13Dadin' darûn', ni̱ nùnj huin si huîn' sí judío ni̱ huîn' sí griego, nej si hua̱ yi̱ru'hue, nej si hua̱ nî'nïnj riñun'; ni̱ nga gata' nne', ni̱ ganahuîn' 'ngo̱ rïn nneè kúu ngà Ma̱'an Cristo gi̱'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ ganahuin ro̱'o' ngo̱ rïn Ma̱'an Espíritu Santo.

14Dadin' nneè kû' ni̱ sê 'ngo̱ rïn huin mánj, ûta gà'ì yi'nn̄'ïn hua.

15Ni̱ si ga̱ta̱j dakôt gu̱nïn nneè kû': "Sê ra'ât huín ni̱ sê nneè kú' huín mánj", hiô' ni̱ ga̱'hue gu̱na ne' ye̱' nneè kû' na̱nj nî'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Ni̱ si ga̱ta̱j rakî̱t gu̱nïn nneè kû': “Ñan sê rune ñant huín ni̱ sê nneè kú' huín”, hiô' ni̱ ga̱'hue gu̱na ne' yè' nneè kû' na̱nj nî'.

17Ni̱ si da' hua gè nneè kû' ni̱ gahuin rune ñun', ni̱ dànè' gùnàj hiu'uj rakî̱t rà'aj. Ni̱ si da' hua̱ gè nneè kû' gahuin hiu'uj tàj rakî̱t, ni̱ dànè' gùnàj dakî̱n' rà'aj.

18Sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gachrûn da' go'ngo̱ nej yi'nïn' dânj riñan nneè kû', dàj rûn' garan' ruhuaj.

19Dadin' si ni̱ gahuîn' 'ngo̱ rïn yi'nïn'in. Ni̱ dànè' gùnàj nè kû' rà'aj.

20Ûta gà'ì yi'nïn'ïn nikaj nneè kû', sani̱ 'ngo̱ rïn nneè kû' huin.

21Ni̱ si̱ ga'hue ga̱ta̱j rune ñun' gu̱nïn ro'ô': “Nitaj si ni'ñân sò' mánj”, ni̱ si̱ ga'hue ga̱ta̱j ahuî' gu̱nïn dakôt: Nitaj si ni'ñân sò' mánj.

22Si ganî̱n ruhuô' si nitaj nùnj ni'ñanj 'ngo̱ yi'nïn' nneè kû', sani̱ huej huin sa ña̱'a̱n doj;

23ni̱ yi'nïn' nneè kû' sa ganî̱n ruhuô' si nitaj si huin sa ña̱'a̱n doj, ni̱ huej huin sa nagi'hiaj nìhiò' doj; ni̱ yi'nïn' nneè kû' sa nitaj si ganahuij ruhuô' na̱gi̱'hiaj nìhiò' nìkô' ni̱ huej huin sa nagi'hiaj nìhià' nìkô' doj.

24Dadin' yi'nïn' nneè kû' sa nagi'hiaj nìhiò' doj, ni̱ nun da'hui ga̱ nìhiaj doj gà' saj mánj; sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa ga'nïn' suun riñan nneè kû' si huê danj ganahuin nìhiaj doj riñan a'ngô nej yi'nïn' nneè kû' sa ri̱ña̱n nitaj si hua̱ nìhià' nìko doj,

25da'nga ni̱ ga̱ gu̱ña̱n ruhuâ nneè kû', ni̱ ganahuij ruhuaj ni'in da' go'ngo̱ nej dugui'ij.

26Huê danj ni̱ si giran' sa̱ñu̱n 'ngo̱ nej sa hua̱ riñan nneè kû', huê danj ni̱ giran' sa̱ñu̱n nïn' gàchrà' nneè kû', huê danj ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sa hua̱ riñan nneè kû' ganahuin ra̱'a sa hua̱ hue'ê, huê danj ni̱ ganahuin hue'ê ruhuâ nïn' gàchrà' nneè kû'.

27Ni̱ nej suj, huin nneè kú Ma̱'an Cristo, ni̱ da' go'ngo̱ nej suj nikaj 'ngo̱ suun riñan Ma̱'an Cristo.

28Ni̱ ganî̱n Ma̱'an Ña'anj an da̱'a̱j nej sô' siganî̱nj nej sô' huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús, ni̱ gà' si̱ni̱n ganïnj nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n, ne' rùkù ganïnj nej sô' ganata' dàj ga̱huin, ne' rùkù ganïnj nej sô' chru̱n gi̱di̱gân, ni̱ ga'huij suun ginikaj nej sí gi'hiaj ga̱na̱huin nej guiì orâ chre, ganïnj nej sí gi̱'hiaj ga̱na̱huin nej guiì ràn doj, ni̱ ganïnj nej sí guruguñu'unj, ni̱ ganïnj nej sí ni̱ka̱j ñu'unj, ni̱ ganïnj nej sí ga̱'mi̱n a'ngô nej nânj a'min nej guiì.

29Ni̱ daran' nej sij huin sí ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n na̱nj nî'. Daran' nej sij huin sí gànàtà' dàj ga̱huin na̱nj nî'. Daran' nej sij huin sí chru̱n gi̱di̱gân na̱nj nî'. Daran' nej sij huin sí gi'hiaj ga̱na̱huin nej guiì orâ chre na̱nj nî', sê danj huin mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Nikaj daran' nej sij sun gi'hiaj ganahuin nej guiì ràn doj nanj nî'. Daran' nej sij ga'min a'ngô nânj ga'min a'ngô nej guiì nanj nîn'. Ni daran' nej sij ganata' rayi'î nânj ga'min a'ngô nej guiì nanj nî'.

31Dugu'nïn' nej suj, ginikaj nej suj nej sun hua hue'ê doj. Sani gidigán a'ngô chrej hua hue'ê doj riñan nej suj nanj ánj.

1 Corintios 13

1Si chrùnj gà'mìn a'ngô nânj a'min nej guiì ni chrùnj gà'mìn a'ngô nej nânj ga'min nej ángel, sani si nitaj si 'ì ruhuâj ni'ín nej dugui'í, ni gahuín dàj rûn' huin aga' ânun, nej si gahuín dàj rûn' huin aga' chra.

2Ni si chrùnj gànàtàj dàj gàhuin, ni si chrùnj garan da'nga' ruhuâj daran' nej nuguan' hua huìi ni nùnj huin si chrun nǐn' ruhuâj, ni nùnj si ûta nìko guyumân ruhuâj, ni ga'hue gi'hia gahuin anêj kïj ï riñan nej dugui'ij, sani si nitaj si 'ì ruhuâj ni'ín nej dugui'í, hiô' ni nitaj nùnj huín mánj.

3Ni nùnj huin si gùnùchrà' dà'à daran' nej si'hia ni gà'huìj ya nej guiì gànìki, ni nùnj huin si ga ruhuâj si gachri ña'an nej sij nneè ku, sani si nitaj si 'ì ruhuâj ni'ín nej dugui'í, hiô' ni nitaj nùnj guenda ni'ñanj nej sa gi'hia mánj.

4Ni sí 'ì ruhuâ ni ga ruhuâ sô' giran' sañun sô', ni sí 'ì ruhuâ ni ga ni'ñanj sô' ngà nej guiì; sí 'ì ruhuâ ni nitaj si huin yìkòj ruhuâ sô', sí 'ì ruhuâ ni nitaj si ûta nne sô', ni nitaj si gi'hiaj sô' si ûta huin sô';

5nitaj si gi'hiaj sô' sa dugu'na huaa, nitaj si ganîn ruhuâ sô' man guendâ 'ngo rïn sô', ni nitaj si gina'an ruhuâ sô', nitaj si gananun ruhuâ sô' sa a'nan' gi'hiaj nej guiì ngà sô';

6nitaj si ganahuin nìhià' ruhuâ sô' nga gi'hiaj nej guiì gakïn'ïn mánj, ganahuin nìhià' ruhuâ sô' ngà nej guiì ga'min nuguan' yàngà'a.

7Giran' sañun sô' rayi'î daran'anj, ni yìtǐnj guyumân ruhuâ sô', ni daran' diû ana'huìj sô', ni hua nùkuaj ruhuâ sô' nga giran' sañun sô'.

8Sa 'ì ruhuô' ni nìgànj chre gaj; sani ganahuij nej sí gànàtà' dàj gahuin, ni ganahuij nej nânj ga'min nej guiì, ni si gimân nej sí chrun nǐn' ruhuâ gà' mánj.

9Dadin' sìgànǐnj ni'în', ni man da'aj ganatô' dàj gahuin;

10sani nga gùyùmàn diû ga'na sa chrun' nǐn' daran'anj, hiô' ni ganahuij sa sìgànǐnj ni'în'.

11Nga gahuín sílìj i, ni ga'mînj dàj rûn' ga'min sílìj i, ni ganîn ruhuâj dàj rûn' ganîn ruhuâ sílìj i; ni ganakaj guendaj dàj rûn ganakaj guendâ sílìj i; sani nga gahuín sí achij i, ni guduna nej sa gi'hia nga gahuín sílìj i.

12Hiaj ni ni'în' Ma'an Ña'anj an dàj rûn' 'hio' nga gini'hio riñun' riñan nne gunïn'ïn, ni nda dàchrè chre rugui' gini'hio'; sani nga gùyùmàn gui dânj ni gini'în'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

riñan Mạ'an Ña'anj an. Hiạj nị mân sìgànỉnj ni'în'; sanị nga gùyùmàn gui dânj nị gịnị'în' dàj da'huí gịnị'în' nạnj ánj.

13Hiạj nị gùyùmàn yìtỉnj ruhuô', nị gànà'huì', nị gạ 'ì ruhuô' ni'in' nej dugui', sanị sa nìko doj siganỉnj nej huà'nỉnj nuguan' nânj huin si gạ 'ì ruhuô' ni'în' nej dugui' nạnj ánj.

1 Corintios 14

1Gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj; nị dụgu'nïn' nej suj gàchìnj nej suj sun rịkị Mạ'an Espíritu Santo riñan nej suj, sanị sa ñạ'ạn doj huin si gànàtà' nej suj dàj gạhuin.

2Dadin' sí ga'min a'ngô nuguan'an nị sê riñan nej guiì ga'min sô', dadin' ngà Mạ'an Ña'anj an ga'min sô'; dadin' sị ga'hue gạrạn da'nga' ruhuâ gà' si 'ngọ nej guiì nej nuguan' gạ'mịn sô', nùnj huin si huạ nuguan' huì gataj na'anj Mạ'an Espíritu Santo riñan nej guiì.

3Sanị sí gataj dàj gạhuin nị ga'min sô' riñan nej guiì guendâ nạgị'hiaj nùkuaj sô' ruhuâ ninj, nị nagi'hiaj yìtỉnj sô' doj ruhuâ ninj nị gi'hiaj sô' si gànàrì' doj ruhuâ ninj.

4Sanị sí ga'min a'ngô nej nânj ga'min nej guiì nị man 'ngọ rïn sô' ganahuin nùkuaj doj; sanị sô' ganata' dàj gahuin, nị nagi'hiaj nùkuaj sô' ruhuâ nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Jesús.

5Huê danj nạnj garan' ruhuâj si daran' nej suj gạ'mịn a'ngô nânj rịkị Mạ'an Espíritu Santo riñan nej suj; sanị sa ñạ'ạn doj huin si gànàtà' nej suj dàj gạhuin; dadin' dànanj sí nịkạj sun nìko doj huin sí gànàtà' dàj gạhuin gà' da' sí a'min nânj riki Mạ'an Espíritu Santo, huê gà'hue gạ'mịn sí dânj si huạ sí gànàtà' rayi'î nuguan' gạ'mịn sô', da'nga nị ga'hue gạnạhuin nùkuaj doj nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Jesús.

6Hiạj dịnỉnj, nị si gà'mìn a'ngô nânj a'min a'ngô nej guiì nga gùchìj ñan màn nej suj, nị ahuin si ni'ñanj si gà'mìn a'ngô nânj ga'min nej guiì riñan nej suj, si nitaj si chrùnj gànàtàj rayi'î nânj dânj, nị si nitaj si ga'mînj dàj gạhuin, nị si nitaj si gidigán nej yì'nỉn' nuguan' gạhuin chrụn nej suj doj rà'aj.

7Daran' nej rasụn gasin sanị nitaj si ni'in da'nga' man, dàj rûn' nga achrá sij ngà rihia, ñâ'anj an, nị dàj gị'hiô' gịnị'în' ahuin chra' achrá sô' nga rihiaa nị ngà ñâ'anj an si dugụ'na gànàtà' ra'a sô' riñan nej rasụn achrá dânj rà'aj.

8Nị sisị sị gunïn hue'ê nej síi nga ga'ñanj nej sô' chrun â'ñànj an, nị ahuin nej sí gị'hiaj yụgui mạ'an guendâ gà'ànj gùtà' nej sô' rà'aj.

9Huê danj nạnj nej suj, nị nga ga'min nej suj a'ngô nânj ga'min nej guiì sanị si nitaj si garânj da'nga' ruhuâ nej guiì nej nuguan' ga'min nej suj, nị dàj gị'hiaj ninj gạrạn da'nga ruhuâ ninj nga ga'min nej suj rà'aj. Hiô' nị man riñan nanèe ga'min nej suj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ûta gà'ì nej nânj ga'min nej guiì hua ruhuâ yumiguìi, ni daran' nej nânj dânj ni nga ga'min nej guiì 'ngo nuguan'an ni dàñùn hua sa gata nuguan' ga'min ninj nanj ánj.

11Sani si ga'min 'ngo guiì nuguan'an riñânj sani nitaj si gunĩn sa gataj ninj, ni huín dàj rûn' huin sí 'na' a'ngô país, ni si ga'mînj nuguan'an riñan 'ngo guiì sani nitaj si gunïn ninj nej nuguan' ga'mînj riñan ninj ni huin ninj dàj rûn' huin sí 'na' a'ngô país.

12Huê danj nanj nej suj; ni si ûta huin ruhuâ nej suj ganahuin ra'a nej suj 'ngo sun riki Ma'an Ña'anj an riñan nej suj, ni dugu'nïn' nej suj gàchìnj nej suj sun gini'ñanj guendâ ganahuin nùkuaj ruhuâ nej dinîint huin si-nùhuì Ma'an Jesús.

13Huê danj ni nej suj a'min nânj a'min a'ngô nej guiì, ni gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an ni gurugûñu'un ni gà'hue gunïn nej suj nej nuguan' ga'min nej suj ni gànàtà' nej suj riñan nej guiì.

14Dadin' si ga'mînj ngà Ma'an Ña'anj an nânj ga'min a'ngô nej guiì, sani na'hue garan da'nga' ruhuâj nùnj huin si ga'mînj, ni yàngà' ni ga'min nanè nimânj ngà Ma'an Ña'anj an, sani nitaj nùnj garânj da'nga' ruhuâj sa ga'mînj huê danj ni nitaj si ni'ñanj sa ga'mînj mánj.

15Hiô' ni nùnj si gi'hia rà'aj. Dùgùnàj huaj si gà'mìn ngà Ma'an Ña'anj an ngà nanè nimânj, sani huê danj nanj ña'an huaj si garan da'nga ruhuâj rayi'î nuguan' gàchìnj nì'hia; ni si gachra ngà nanè nimânj, sani huê danj nanj ña'an huaj si garan da'nga' ruhuâj nùnj huin si gataj nuguan' nikaj chra' gachrâ.

16Dadin' si ga'min hue'ê' rayi'î Ma'an Ña'anj an ngà nanè nimânt, sani ñan nnê' dânj nne 'ngo sí nàsìnùnj un ni gunïn sô' si ga'min' ngà Ma'an Ña'anj an. Ni dàj gi'hiaj sô' gà'hue gataj sô' si huê danj huin yàngà', si nitaj si garânj da'nga' ruhuâ sô' rayi'î nuguan' ga'min' rà'aj.

17Dadin' yàngà' hia ni sò', ni ga'hui' si guruhuâ Ma'an Ña'anj an; sani a'ngô sí dânj ni nitaj si ganahuin nùkuaj sô' ngà si-chrej Ma'an Ña'anj an mánj.

18Ga'huí si guruhuâ Ma'an Ña'anj an dadin' dànanj ga'mînj gà'ì nej nânj a'min a'ngô nej guiì gà' da' daran' nej suj.

19Sani garan' ruhuâj ga'min riñan nej dinîint nìkò' rukû Ma'an Jesús ùn'ùn' nuguan' ga'hue garan da'nga ruhuâ nej sij, ni gahuin chrun nej sij, gà' da' si gà'mìn chi' mîn nej nuguan' si ga'hue garan da'ngà' ruhuâ nej sij nanj ánj.

20Nej suj dinîinj, si gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sílìj i mánj, sani ganïn ruhuâ nej suj dàj rûn' ganïn ruhuâ nej sô' dadin' nej sô' ni jitaj si ganîn ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' gakïn'ïn mánj, nagi'hiaj achij nej suj ma'an nej suj.

21Huê danj nnunj riñan si-ley Ma'an Ña'anj an ni ta: “Gà'mìn a'ngô nânj màn ruhuâ yumiguìi riñan nej guiì, ni garan sûnj du'hua a'ngô nej guiì ngà yuman' nânj; sani gà' danj ni si gunïn ninj sa gà'mìn mánj, gataj Ma'an Señor.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Huê danj nị a'ngô nej nânj an huin 'ngọ da'nga'a, sanị sê riñan nej guiì gà' guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an huin mánj, da'nga' nânj huin riñan nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an; sanị nej nuguan' dàj gạhuin nị sê riñan nej guiì nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an huin mánj, nej nuguan' dàj gạhuin guyumân riñan nej guiì gà' guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

23Huê danj, nị si màn chre' daran' nej dinînt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús ruhuâ 'ngọ hue'e, nị gayi'ì daran' nej sô' nị ga'min nej sô' a'ngô nânj a'min nej guiì, nị gatûj 'ngọ sí nitaj si chrụn yạyạkạj guendâ nị 'ngọ sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an. Nị sị ganîn ruhuâ sô' si sinún nej suj rà' saj ûn.

24Sanị si daran' nej sô' màn hiuj dânj ganata' dàj gạhuin, nị gatûj 'ngọ sí nun yumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an nej si gatûj 'ngọ sí nitaj si chrụn gahia ñan màn nej suj, nị gà'hue gạnạkạj guendâ sô' si huin sô' sí gakïn'ïn, nị nạdịgi'ñûn sô' mạ'an sô' riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj;

25nị gànàrùguì' nej gakïn' màn huì ruhuâ nimân sô'; huê danj nị ganikîn' rúdàkòj sô' riñan hio'óo, nị ginûn ñạ'ạnj sô' Mạ'an Ña'anj an, nị gùyùmàn ruhuâ sô' nị gạtạj sô' si yàngà' hia nị nne Mạ'an Ña'anj an siganînj nej suj.

26Hiạj nị dàj gi'hiô' rà'aj dịnînj. Nị nga nara'hui' nej suj, nị huạ 'ngọ nej suj nikaj salmo, huạ a'ngô nej suj gịdịgân nej yì'nìn' nuguan' sà'a, huạ a'ngô nej suj gạ'mịn a'ngô nânj màn ruhuâ yumiguìi, huạ a'ngô nej suj ruhuâ gànàtà' rayi'î nânj dânj, nị huạ a'ngô nej suj ruhuâ gạnạdịgân nuguan' huì rikî Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj. Sanị gạ'mịn nej suj nuguan' gị'hiaj gànàrì' ruhuâ nej dinînt nìkò' rukû Mạ'an Jesús.

27Nị si huạ 'ngọ nej suj gạ'mịn a'ngô nânj an, nị gà'hue si huạ huìj nej suj, huà'nìnj nej suj nị gạ'mịn nej suj, sanị gànà'huìj nej suj nị nga gisîj ga'min 'ngọ nej suj nị gàyì'ì a'ngô nej suj gạ'mịn nej suj; nị gànàtà' nej suj rayi'î nuguan' dânj.

28Nị si nitaj gànàtà' rayi'î nânj dânj, nị sị ga'min nej suj nânj dânj riñan nej dinînt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús mánj, gạ'hue gạ'mịn nej suj nga nne 'ngọ rïn nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an.

29Huê danj nạnj, si màn nej sô' ganata' dàj gahuin nị ga'min huìj nị huà'nìnj nej sô', nị a'ngô nej sô' gạne gạnạkạj guendâ rayi'î nej nuguan' gunïn nej sô' dânj.

30Nị si riñan 'ngọ nej suj nne riñan chrun yîla ganadigân Mạ'an Ña'anj an nùnj huin si gạtạj nuguan' dânj, nị nga gisîj ganadigân sí sịnịn dânj nuguan gạnạhuin rạ'a sô' nị dín gạne du'hua sô' da'nga nị ga'min a'ngô sí dânj.

31Dadin' gà'hue gànàtà' daran' nej suj dàj gạhuin sanị da' go'ngọ nej suj gạ'mịn, da'nga nị ga'hue gạhuin chrụn nej guiì, nị gạnạhuin yìtìnj ruhuâ ninj.

32Nị nịkạj chrẹj nanè nimân nej sô' ganata' dàj gạhuin riñan nej sô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

33dadin' Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si huin Ña'anj gị'hiaj gạchẹj ruhuâ nej guiì mánj. Dadin' gi'hia si gạ dïn'ïnj ruhuâ nej guiì, dàj rûn' gi'hiaj sunj ngà daran' nej guiì gè huin si-nùhuì Mạ'an Jesús,

34dḩn gạne du'hua nej siyànàa ñan màn nej dinÎnt nìkò' rukû Mạ'an Cristo; dadin' nitaj si giyi'nïn' suun si gạ'mịn ninj, dadin' da'hui ninj gịnikaj chrẹj nịnj riñan nej síi, dadin' huê danj taj riñan si-ley Mạ'an Ña'anj an.

35Nị si huạ 'ngọ nuguan' ruhuâ ninj gạhuin chrụn ninj, nị gàchìnj na'anj ninj nika ninj nga nne ninj dukuâ ninj; dadin' nitaj si dùgùnàj huaj si gạ'mịn ninj ñan màn nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Cristo mánj.

36SiganÎnj nej suj gahui si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj nî', nị riñan 'ngọ rïn nej suj guyumân si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nî'.

37Si huạ 'ngọ nej suj ganÎn ruhuâ si huin nej suj sí ganata' dàj gạhuin, nị gạnạkạj guendâ nej suj si nej nuguan' gachrûnj nị huin nej nuguan' giyi'nïn' sụn gi'hiaj Mạ'an Señor.

38Sanị si na'huej nej suj gạnạkạj guendâ nej suj nị sị ganakaj guendâ nej suj mánj.

39Huê danj nạnj dịnÎnj, nị dụgu'nịn' nej suj gànàtà' nej suj dàj gạhuin, nị sị garan' ñu'unj nej suj si huạ nej dinÎnt ga'min a'ngô nej nânj màn ruhuâ yumiguìi mánj;

40achij gị'hiaj nej suj nị sị dugụ'na gị'hiaj nej suj mánj.

1 Corintios 15

1Nị ruhuâj si gạnạnun ruhuâ nej suj dịnÎnj, dadin' ñùnj ganata' nuguan' gi'hiaj gananin nej suj, nị ganahuin rà'a nej suj nuguan' dânj, nị huạ nạnj guyumân ruhuâ nej suj nuguan' ganatá.

2Huê danj nị si huạ nạnj dugumîn nej suj nuguan' ganatá gụnïn nej suj, hiô' nị gạnạnịn nej suj si dagahuin nej suj nuguan' ganatá, sanị si nitaj si dagahuin nej suj nuguan' dânj hiô' nị nitaj guẹndạ ni'ñanj guyumân ruhuâ nej suj mánj.

3Dadin' gà' sịnịn gidigán riñan nej suj nej nuguan' ganahuin ra'á: Si gahui' Mạ'an Cristo rayi'î si-gạkïn' nê', dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an;

4nị gachin' nej sij Mạ'an, sanị gana'nïn siganÎnj nej nîman; dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an;

5nị ganikïnj riñan Cefas, nị ne' rùkù nị ganikïnj riñan nej yùhuìj nej sí ga'na' gạhuin chrụn riñanj.

6Ne' rùkù nị ganikïnj riñan nda ùn'ùn' sientu nej dinÎnt, nị ûta gà'ì nej sô' gini'in Mạ'an nị huạ nạnj nne nej sô', nị a'ngô dạ'ạj nej sô' gà' gahui'.

7Ne' rùkù nị ganikïnj riñan Jacobo; nị ne' rùkù nị ganikïnj riñan daran' nej sí ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Ni̱ nda ne' rùkù nga ganikïnj riñan daran' nej sô', ni̱ ganikïnj riñânj dadin' gahuín dàj rûn' huin 'ngo̱ ne'ej nun ga̱chi̱j hue'ê riki nni dadin' nda ne' rùkù ganaguij ñùnj guendâ gu̱na̱nj gi̱tsí riñanj.

9Dadin' ñùnj ni̱ huín 'ngo̱ sí ninaj doj gà' da' a'ngô nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj guèndàj si ga̱ta̱j nej sij si huín sí ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n, dadin' gata rùhuàj nej sô' huin si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an.

10Sani̱ ngà si-su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huín dàj rûn' huín; ni̱ sê si̱ gahuin chre si-su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an gi'hia mánj, dadin' dànanj gi'hiaj sûnj doj gà' da' a'ngô nej sô' ga'na' ga̱huin chru̱n riñan Ma̱'an Jesús, sani̱ sê ñùnj huin sa gi'hiaj sun mánj, dadin' ganîn su̱nu̱j ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi'hiaj sunj ngàj.

11Dadin' gà'hue si ñùnj ga'min ni̱ ga̱'hue si nej sij ga'min riñan nej suj, ni̱ huê dànanj ganata' nej ñûnj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj ni̱ guyumân ruhuâ nej suj na̱nj ánj.

12Ni̱ si ganata' nej ñûnj riñan nej suj si gànà'nǐnj Ma̱'an Cristo siganînj nej nîman. Ni̱ nùnj huin saj ni̱ gataj da̱'a̱j nej sô' siganînj nej suj si nitaj si gana'nînj nej nîman rà'aj.

13Dadin' si nitaj si gana'nînj nej nîman, hiô' ni̱ nun gànà'nǐnj Ma̱'an Cristo mánj.

14Ni̱ si nun gànà'nǐnj Ma̱'an Cristo, hiô' ni̱ nitaj nùnj gue̱nda̱ ni'ñanj si ganata' nej nûnj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj mánj, huê danj na̱nj nitaj si ni'ñanj si guyumân ruhuâ nej suj nej mánj.

15Ni̱ gahuin nej ñûnj sí gidigañu'unj un riñan Ma̱'an Ña'anj an; dadin' ganata' nej ñûnj si Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ni̱ gana'nînj Ma̱'an Cristo, hiô' ni̱ si sê yàngà' gana'nînj Ma̱'an Cristo siganînj nej nîman, ni̱ sê yàngà' gànà'nǐnj nej nîman mánj.

16Dadin' si nun gànà'nǐnj nej nîman, ni̱ huê danj na̱nj nun gànà'nǐnj Ma̱'an Cristo mánj;

17ni̱ si nun gànà'nǐnj Ma̱'an Cristo, hiô' ni̱ nitaj gue̱nda̱ ni'ñanj guyumân ruhuâ nej suj; hiô' ni̱ hua̱ na̱nj hua̱ gakï̱n'ïn riñan nej suj na̱nj ánj.

18Hiô' ni̱ huê danj na̱nj ga'anj ni̱'hia̱ nej guiì gahui' nùnj si gà' guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Cristo na̱nj ánj.

19Ni̱ si man nga ne' riñan hio'ó nânj ni'ñanj guendâ guyumân ruhuô' ni'în' Ma̱'an Cristo, hiô' ni̱ nitaj gue̱nda̱ ni'ñanj si giran' sàñùn' rayi'î Ma̱'an Jesús hiô' ni̱ huîn' sí ninaj doj gà' da' daran' nej guiì na̱nj ánj.

20Sani̱ hia̱j ni̱ gà' gana'nînj Ma̱'an Cristo siganînj nej nîman; ni̱ Ma̱'an huin sa gana'nînj si̱ni̱n siganînj nej guiì gà' gahui' na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Dadin' rayi'î guendâ gi'hiaj Adán gakïn'ïn nï gahui' sô', rayi'î dan nï gahui' darûn', sanï guendâ gana'nînj Mạ'an Cristo siganînj nej nîman nï giri' nì'hiô' nï gànà'nìnj siganînj nej nîman nạnj ánj.

22Dadin dàj rûn' gahui' Adán nï huê danj nạnj gahui' daran' nej guiì, nï huê dàj rûn' gana'nînj Mạ'an Cristo siganînj nej nîman nï huê danj nạnj gànà'nìnj daran' nej guiì nạnj ánj.

23Sanï gahuin da' nikò' dugui'ij. Nï Mạ'an Cristo huin sa sïnïn gana'nînj siganînj nej nîman; nï ne' rùkù nga gạ'nạ' ñunj nï gànà'nìnj nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an nạnj ánj.

24Nï nga ganahuij Mạ'an Jesús gi'hiaj gạnanj daran' nej sa nïkạj suun nï nej sa nùkuaj huạ riñan hio'ó nânj nï ne' rùkù dânj nï gạnạhuij daran'anj, huê danj nï nàgà'huij si-sùnj ra'a Mạ'an Ña'anj an huin Re nạnj ánj.

25Dadin' ñạ'ạn huaj si gïnikaj sụn Mạ'an Cristo riñan daran' nej sa unïn' nngaj nï gạchrï riki dako daran' ninj.

26Nï riñan a'ngô rïn sa gùnùkuaj Mạ'an Cristo gï'hiaj gạnanj huin sa gi'hiaj gahui' nej guiì dadin' nânj huin sa unïn' nngaj.

27Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gachrîj daran'anj riki dakó Mạ'an Cristo. Sanï nga gata si gạchrï daran' nej dânj riki dakó Mạ'an Cristo, nï sê danj ruhuaj gạta si nïkạj sụn Mạ'an Cristo riñan Mạ'an Ña'anj an mánj, dadin Mạ'an Ña'anj an huin sa gachrîj daran' nej nânj riki dakó Mạ'an Cristo.

28Nï nga gunùkuaj Mạ'an Cristo gïnïkaj sunj riñan daran' nej nânj, nï huê danj nạnj gạrạn yinaj si gïnïkaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñanj dadin' huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, dadin' Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj si gïnïkaj sunj riñan daran' nej rasụun. Nï huê danj nạnj gïnikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan daran' nej sa màn nìn' gàchrà'.

29Nï si danj huaj. Nï nùnj huin saj nï gata' nne nej guiì rayi'î nej nîman rà'aj, nï si nitaj si gana'nînj nej nîman. Nï nùnj huin saj nï gata' nne nej sô' rayi'î nej nîman rà'aj.

30Nùnj huin saj nï ga'nîn nimân nê' nï gida'a nê' chrej hạï hua nânj dadin' daran' ora hua hạï riñun' rà'aj.

31Dadin' ñùnj nï ûta gahuin nnèj rayi'î nej suj dadin' gahuin ran ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Señor Jesús, nï daran' nej gui huaj gàhuìj.

32Si dàj rûn' giran' sạñụn 'ngọ síi giran' sàñùnj ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso nga gutá ngà nej yuku hụe. Nï ahuin guẹndạ ni'ñanj si giran' sàñùnj, si nitaj si gana'nînj nej nîman rà'aj: “Hiô' nï yọ' nï gọ'ọ', dadin' gui a'hioj nï gàhuì' nạnj ánj.”

33Sï gachej ruhuâ nej suj mánj. Dàj rûn' taj 'ngọ guentu: “Nï sï gïnikaj dugui' nej suj guendâ gïrïsna'anj nej suj ngà nej sí gạninìn' huaa, dadin' gụdụrë' nej sô' nej suj ngà si-nùguàn' nej sô'.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

34Dụgumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj, nị sị gi'hiaj nej suj gakïn'ïn mánj; dadin' huạ dạ'ạj nej suj nị huạ nạnj nun ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an; nị gatâ nuguan' nânj guendâ gạnạkạj nej suj sinà'àj nej suj nạnj ánj.

35Si gụrụhuaj nị huạ dạ'ạj nej suj gàchìnj na'anj nị gạtạj nej suj: “Dàj gà'hue gànà'nǐnj nej nîman rà'aj. Nị dàj gạ nneè kú gịnịkaj nej nîman nga gà'nà' ninj rà'aj.”

36Na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj mánj, kạn gunun' nị sê huạ nịñạn si gạhuij da'nga nị giyichra' a'ngô koj o rà' saj ûn'.

37Nga gunun' nị sê koj o gunun' mánj, sa gunun' huin kạn huạ daj, gà'hue si gunun' kạn trigu nej si gụnụn' a'ngô nej kạan;

38sanị Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj giyichra' nej koj o dàj garan' ruhuâ Mạ'an, nị dàj hua mạ'an nej kạan nị huê danj gạ nej koj gìyìchrà'.

39Sê sị gụñạn hua daran' nej nneè mánj, dadin' 'ngoj huin nneè nej guiì, nị a'ngôj huin nneè nej yuku, nị a'ngoj huin nneè nej yukuaj a, nị a'ngoj huin nneè nej yataj a.

40Nị dạ'a mân ne' yàtà'a, nị a'ngô dạ'a mân riñan hio'óo; sanị huạ 'ngọ sa huạ nìhià' doj gà' da' riñan a'ngô nej sa màn ne' yàtà'a nị huê danj nạnj huạ 'ngọ sa huạ nìhià' doj riñan a'ngô nej sa màn riñan hio'óo.

41Nị dànanj hua hue'ê doj sinàn gui gà' da' sinàn ahuii, nị dànanj hua hue'ê doj sinàn ahuii gà' da' sinàn atï'ï, nị sê gụñạn hua sinàn nej atï'ï mánj.

42Nị huê danj huaj nga gànà'nǐnj nej nîman. Dadin' gachin' nneè kú nîman sanị gịrị'huij man. Sanị nga gànà'nǐnj nej nîman nị ganakaj ninj a'ngô nneè nitaj àmàn huaj gàhuì'.

43Dadin' nga gachin' nneè kú nej nîman nị sa gịrị'hiuj huin man, sanị nga gànà'nǐnj man nị nitaj àmàn huaj gạhuij gà' mánj; nga gachîn' nị huin 'ngọ sa nitaj si nùkuaj, sanị nga gànà'nǐnj man nị gạnạhuin man 'ngọ sa ûta nùkuaj.

44Gàchìn' nneè gà' gahui', sanị nga gànà'nǐnj man siganînj nej nîman nị gạnạhuin nì'naj gị'hiaj Mạ'an Cristo. Huạ nneè gà' 'ngọ gàhuì' sanị huạ nneè gànà'nǐnj nị gạnạhuin nì'nàj gi'hiaj Mạ'an Cristo.

45Huê danj nnunj riñan ñanj: “Nị gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an Adán nị gahuin sô' sí sịnịïn nị gisiki' sô' nị gaché sô'”; nị Mạ'an Cristo huin a'ngô Adán ga'na' ñûn, nị gi'hiaj Mạ'an Cristo ganahuin nì'nà' nimân nej guiì.

46Sanị sê nneè huạ nì'nà'a gana'nînj sịnịn gi'hiaj Mạ'an Cristo mánj, sa gana'nînj sịnịn huin nneè nej gui gà' gahui'i.

47Sí sinịïn gahuin hio'óo, nị gane sô' riñan hio'óo; nị Mạ'an sa gà'na' ne' rùkùu huin Mạ'an Señor ga'na' ne' yàtà'a.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

48Ni̱ dàj rûn' gahuin Adán hio'óo ni̱ huê danj gahuin daran' nej guiì hio'óo, ni̱ daran' nej sa màn yàtà'a ni̱ huaj dàj rûn' hua Ma̱'an Cristo na̱nj ánj.

49Ni̱ dàj rûn' ga nneè kú ginikaj Adán nga gahuin sô' sí si̱nïïn huê danj hua nneè kú ni̱ko̱', ni̱ gùyùmàn 'ngo̱ gui nga gànà'nïnj siganînj nej nîman ni̱ ga̱na̱huîn' dàj rûn' hua Ma̱'an Cristo nga ga̱na̱'nïn siganînj nej nîman na̱nj ánj.

50Sani̱ sa gàtà gunïn nej suj huin di̱nînj: Si tun ngà nneè ni̱ si̱ gatu yàtà'a mánj, ni̱ huê danj na̱nj gakïn'ïn ni̱ si̱ ga'hue ga̱tu yàtà'a ñan nne Ma̱'an Ña'anj an mánj.

51Hia̱j ni̱ gàtà gu̱nïn nej suj 'ngo̱ nuguan' hua̱ huìi: Ni̱ sê daran' nê' gàhuì' mánj; sani̱ na̱du̱na̱ darûn' mu̱'un',

52ni̱ nda nanè chre, ni̱ dàj rûn' gahuin nga gadïn' ni̱ naguchrô' rune ñun', ni̱ a'ngô rïn ga̱'ña̱nj nej sij chrun â'ñànj an, dadin' ga̱'ña̱nj nej ángel chrun â'ñànj an, ni̱ gànà'nïnj nej nîman ni̱ huê danj ni̱ nitaj si huaj gàhuì' ninj gà' mánj, ni̱ na̱du̱na̱ Ma̱'an Ña'anj an nneè kû'.

53Dadin' ña̱'a̱n huaj si nneè kû' sa gi̱ri̱'hiuj nânj ni̱ ganaka a'ngô nneè ni̱ nitaj si huaj gànàrè' mánj, ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si nneè kû' ni̱ ga̱huij sani̱ ne' rùkù ni̱ ga̱na̱'nïn siganînj nej nîman ni̱ ga̱ne nìgan na̱nj ánj.

54Ni̱ nga ganahuin hue'ê nneè kû' sa giri'hiuj nânj, ni̱ gìrì' nì'hia ga̱ne ni̱gan, hiô' ni̱ gìsìj nuguan' nnùn riñanj ñanj: “Ni̱ gà' 'ngo̱ gìrè' sa gi'hiaj gàhuì'.

55Dànè' ga'anj sañun gi'hiaj gàhuì' rà'aj. Dànè' ga'anj ñan gachin' nej sij ñùn' ni̱ nun gi̱'hiaj ga̱nanj riñun' rà'aj.”

56Dadin' sañun gi'hiaj gàhuì' huin gakïn'ïn, ni̱ gahuin nùkuaj gakïn'ïn gi'hiaj ley.

57Sani̱ guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an dadin' gi'hia si gùnùkuô' gi̱'hiaj ga̱nun' riñan gakïn'ïn rayi'î Ma̱'an Señor Jesús.

58Huê danj ni̱ 'ì ruhuâj ni'ín nej suj di̱nînj, ni̱ ga̱nikïn' ran nej suj ni̱ si̱ ginichre ruhuâ nej suj mánj, ni̱ si̱ gudunâj nej suj guendâ gi̱'hiaj sun nej suj si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gi̱nun ruhuâ nej suj si sê si̱ ga̱huin chre sun gi̱'hiaj nej suj mánj.

1 Corintios 16

1Rayi'î nej san'anj ofrenda ganaran' nej suj guendâ nej dinînt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén, ni̱ huê dàj rûn' ga'nín suun riñan nej dinînt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne Galacia ni̱ huê danj ga'nín suun riñan nej suj na̱nj ánj.

2Da' guyumân gui gudûngu nga gayi'ì semana ni̱ gi̱'hiaj ni̱nï̱n da' go'ngo̱ nej suj doj san'anj an, dàj nìko ma̱'an riki Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj, ni̱ gànà'nïnj sà' nej suj, ni̱ nga gùchìj ni̱ si̱ ganachi nikaj nej suj ofrenda gà' mánj.

3Ni̱ nga guchí ñan màn nej suj, ni̱ gà'nïn nej sô' gachrûn su̱n nej suj ni̱ gà'huìj ñanj karta gi̱nikaj nej sô' ni̱ huê danj na̱nj ginikaj nej sô' san'anj an gà'ànj nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ si ña̱'a̱n huaj si gà'àn, ni̱ gà'àn ngà nej sô'.

5Ni̱ gùchìj ñan màn nej suj, nga gàchìnj riñan hio'ó Macedonia, dadin' dàñùn da'huí gàchìnj riñan hio'ó Macedonia nga gùchìj ñan màn nej suj.

6Ni̱ si gu̱ru̱huaj ni̱ gu̱na̱ gané ngà nej suj, nda ga̱na̱huij diû ga̱hiu 'hue'e, ni̱ ne' rùkù ni̱ gidigân nej suj dànè' huaj chrej e gà'àn.

7Dadin' nun ga̱ra̱n' ruhuâj si man si gàchìnj ñan màn nej suj mánj, dadin' ganîn ruhuâj si ga̱huin ranj 'ngo̱ diû ngà nej suj, si ga̱'hue̱j Ma̱'an Señor ga̱ra̱n yinaj.

8Sani̱ gà'àn yuman' snà'ànj Efeso nda gùyùmàn gi'ñanj Pentecostés;

9dadin' ûta mân nej guiì ruhuâ gu̱nïn si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, sani̱ yàngà' ni̱ huê danj na̱nj ûta mân nej sí gata rùhuà ñùnj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

10Ni̱ asà' guchi' Timoteo ñan màn nej suj, ni̱ ga̱ta̱j ni'ñanj nej suj sô' da'nga ni̱ si̱ gananîn ruhuâ sô', dadin' gi'hiaj sun hue'ê sô' si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an dàj rûn' gi'hiaj sûnj siganînj nej suj.

11Huê danj ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj si nitaj si ni'ñanj sô', ni̱ gi̱'hiaj nej suj sunuj u ni̱ gi̱di̱gân nej suj chrej gà'nà' sô' ni̱ gùyùmàn sô' ne' dànanj ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj ngà sô', ni̱ ànà'huì ngà a'ngô nej dinînt si gùyùmàn sô' ne' dànanj.

12Rayi'î dinînt Apolos, ni̱ ûta gachín ni̱'hia riñan sô' si gùchì' sô' ngà nej dinînt ñan màn nej suj, sani̱ gà' do̱j nun ga̱'hue̱j sô' gùchì' sô'; sani̱ nga huaj ga̱'hue ni̱ gùchì' sô' ñan màn nej suj na̱nj ánj.

13Du̱gumin hue'ê nej suj ma̱'an nej suj, ni̱ ga̱ yìtïnj ruhuâ nej suj ngà nuguan' guyumân ruhuâ nej suj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi̱'hiaj nej sí sta'uu ni̱ gi̱nun ña̱'a̱n ruhuâ nej suj ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

14Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' ngà daran' nej sun gi̱'hiaj nej suj ngà nej sô'.

15Di̱nînj, gà' ni'in nej suj si nej dùguì' Estéfanas huin nej sí guyumân ruhuâ si̱nï̱n gi'hiaj Acaya, ni̱ nej dùguì' nej sô' huin sí gunânj gi̱tsi riñan nej dinînt ran àko huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús.

16Gachín ni̱'hia si da̱gahuin nej suj dàj rûn' gidigân nej sô', ni̱ dagahuin nej suj daran' sa gataj nej sô' ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj ngà a'ngô nej sô' gi'hiaj sun si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an.

17Ganahuin nìhià' ruhuâj si ga̱'na̱' Estébanas, ni̱ Fortunato ngà Acaico, dadin' nga nuhui' nej suj huaj ngàj ni̱ ga'na' nej sô' ni̱ gaché nùguàn'àn nej ñûnj.

18Dadin' gahuin dïn'ïnj ruhuâj gi̱'hiaj nej sô' ni̱ huê danj na̱nj gahuin ran ruhuâ nanè nimânj nej suj gi'hiaj nej sô'; ni̱ ga̱na̱ka̱j guendâ nej suj ni'in nej suj nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Nej dinî̂nt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nne riñan hio'ó Asia ga'nḿn 'ngọ nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj. Nị Aquila ngà Priscila, nị nej dinî̂nt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nạrạhuị' dukuâ nguèj nịkạ Aquila, ga'nḿn 'ngọ nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj ngà siyụgui Mạ'an Señor.

20Nị gạnạhuin rà'a nej suj nuguan' nị'ñạnj ga'nḿn nej dinî̂nt huaj riñan nej suj. Gà'huì' nej suj nuguan' nị'ñạnj an riñan 'ngọ nị a'ngô nej suj nị gịdạ'a nej suj ra'a 'ngọ nị a'ngô' nej dugui' nej suj.

21Ñùnj, huin Pablo nị gachrûnj 'ngọ nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj.

22Nej guiì nitaj si 'ì ruhuâ ni'in Mạ'an Señor Jesucristo, nị gùyùmàn si kastîgu Mạ'an Ña'anj an riñan ninj. Nị râ'ñanj gạ'nạ' Mạ'an Señor Jesús.

23Nị si-sụnụj Mạ'an Señor Jesucristo gạne ngà nej suj.

24Nị sa 'ì ruhuâj ni'ín Mạ'an Cristo gạne daran' diû ngà nej suj. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2 Corintios

2 Corintios 1

1Ñùnj huin Pablo, nị huín sí ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo nị gi'hia sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị ga'nín nguèj ñûnj dinînt Timoteo ñanj karta nânj hua riñan nej suj huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an nne ruhuâ yuman' snà'ànj Corinto, nị huê danj nạnj huaj ñanj nânj riñan a'ngô nej dinînt huin sí gè man nìn' gàchrà' riñan hio'ó Acaya:

2Ña'anj huin Rej nê' nị huej huin Rej Mạ'an Señor Jesucristo, nị gi'hia sunuj u nị huê danj nạnj gi'hia si gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj.

3Gạ'mịn hue'ê nê' yi'î Mạ'an Ña'anj huin Rej Mạ'an Señor Jesucristo, dadin' Mạ'an huin Rej nê' nị gananîn àko ruhuaj ni'in nê' nị Mạ'an huin Ña'anj gi'hiaj ganahuin nìhià' ruhuô',

4nị Mạ'an gi'hiaj si ganahuin nùkuaj ruhuô' ngà daran' nej sañun guyumân riñun', da'nga nị ga'hue gị'hio' si gạnạhuin nìhià' ruhuâ a'ngô nej dugui' giran' sạñụn, rayi'î guendâ ganahuin nùkuaj ruhuô' gi'hiaj Mạ'an nị huê danj nạnj gị'hiô' ganahuin nìhià' ruhuâ a'ngô nej dugui'.

5Dadin' giran' sạñụn sta'u' rayi'î Mạ'an Cristo, nị huê danj nạnj ûta nìko guruguñu'unj Mạ'an Ña'anj an ñùn' nị ganahuin nìhià' ruhuô' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

6Nị si giran' sạñụn nej ñûnj, nị giran' sạñụn nej ñûnj guendâ gạnạhuin nùkuaj ruhuâ nej suj nị gạnạnịn nej suj; nị si Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj ganahuin nùkuaj ruhuâ nej ñûnj, nị huê danj nạnj gạnạhuin nùkuaj ruhuâ nej suj nga guyumân sañuun riñan nej suj dàj rûn' giran' sạñụn nej ñûnj.

7Nị ànù'huìj nej ñûnj nị huạ yìtìnj ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj, dadin' ni'in nej ñûnj si gịran' sạñụn nej suj ngà nej ñûnj, sanị huê danj nạnj gạnạhuin nùkuaj ruhuâ nej suj.

8Dịnînj, garan' ruhuâ nej ñûnj si gụnïn nej suj si yàngà' nị ûta giran' sạñụn nej ñûnj nga gane nej ñûnj riñan hio'ó Asia; dadin' ûta giran' sạñụn nej ñûnj nị ganîn ruhuâ nej ñûnj sisị sị gunùkuaj nej ñûnj, nị ganîn ruhuâ nej ñûnj sisị sị ga nì'nà' nej ñûnj.

9Nị ganîn ruhuâ nej ñûnj si gà' 'ngọ giri' nì'hiaj nej ñûnj gàhuì' nej ñûnj, nị dùgùnàj ganîn ruhuâ nej ñûnj dadin' nun gịnun ñan nej ñûnj mạ'an nej ñûnj mánj, nị ginun ñan nej ñûnj Mạ'an Ña'anj an dadin' huej huin sa gị'hiaj gạnạhuin nì'nà' nej nîman;

10nị Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj gananin nej ñûnj, nị huạ nạnj gạnạnịn nej ñûnj riñan sañun chì' xi ñan huaj gàhuì' nej ñûnj, nị huạ nạnj ànù'huìj nej ñûnj si gị'hia gạnạnịn nej ñûnj riñan sañun chì' xi dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Nị gụrụgûñu'unj nej suj gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej ñûnj, nị si gà'ì nej suj gachín nì'hiaj rayi'î nej ñûnj nị huê danj nạnj ûta gà'ì nej guiì gà'huì' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î guendâ gi'hiaj sụnụj Mạ'an Ña'anj an ngà nej ñûnj.

12Dadin' rayi'î dan nị ganahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj: Dadin' ni'in sà' da'nga' nụn ruhuâ nimân nej ñûnj, nị nun gị'hiaj nej ñûnj si ûta ni'in nej ñûnj, nị dàj rûn' gidigân Mạ'an Ña'anj an nị huê danj ga'min nej ñûnj, nị nun gạ'mịn nej ñûnj nej nuguan' gidigân nej síi mánj, ga'min nej ñûnj ngà sụnụj rikî Mạ'an Ña'anj an riñan nej ñûnj, nị huê danj nạnj ga'anj nej ñûnj a'ngô nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi, nị dànanj ûta nìko gurugu'un rukû nej ñûnj ngà sa gi'hiaj nej suj.

13Dadin' nun gạchrụn nej ñûnj rayi'î a'ngô nej nuguan' nỉn' gạchin gạhiạ nej suj, sanị gạrạn da'nga ruhuâ nej suj; nị gànà'huì si nda ne' rùkù nị gạrạn da'nga ruhuâ nej suj;

14dadin' dạ'ạj dạnịn nị gà' garânj da'nga' ruhuâ nej suj nị ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj gi'hiaj nej ñûnj, nị huê danj nạnj gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj gi'hiaj nej suj.

15Huê danj nị nitaj si gi'hiaj chì' man ruhuâj nị guchi' sìnỉnj ñan màn nej suj, nị huê danj nạnj ganî̂n ruhuâj gùchì' ñûn ñan màn nej suj nị gạnạhuin rà'a nej suj si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an.

16Nị ganî̂n ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj nị ne' rùkù nị gà'àn Macedonia, nị ne' Macedonia nànìkàj ñûn gùnùmànj ñan nne nej suj, nị gà'nỉnj chrej nej suj gà'àn estado Judea.

17Nị nga ganî̂n ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj. Nị nun gạnịn hue'ê ruhuâj rà' saj ûn'. Nị sa ganî̂n ruhuâj dan nị sa giri rà mạ'án huin nạnj nî'. Rayi'î dan nị gata "gà'hue" nị ne' rùkù nị gatâ "sị ga'hue" nạnj nî'.

18Sanị, hue'ê dagahuin Mạ'an Ña'anj an dadin' dạgahuin sa gata nị huej huin sa ni'in, rayi'î dan nị nga gạtạj nej ñûnj "gạ'hue" nị nun nànìkàj ruhuâ nej ñûnj orâ chre nị gạtạj nej ñûnj "sị ga'hue" mánj.

19Dadin' Mạ'an Jesucristo huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị huê rayi'î Mạ'an huin sa ganata' Silvano ngà Timoteo siganî̂nj nej suj, nị huê rayi'ij ganatá riñan nej suj, nị nga gataj Mạ'an Jesús si "gạ'hue" nị nun gạtạ "sị ga'hue mánj" nị ga'hue gata;

20Nị gisîj daran' nej sa gataj Mạ'an Ña'anj an rayi'î Mạ'an Jesús, rayi'î dan nị ga'min hue'ê nê' rayi'î Mạ'an Ña'anj an nị gataj nê' si "huê danj huin" yàngà' rayi'î guendâ guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an Cristo Jesús.

21Nị huê Mạ'an Ña'anj an huin sa nagi'hiaj nùkuaj da' go'ngọ nê', nị huê Mạ'an huin sa gi'hiaj yụgui ñùn' guendâ gịnikaj duguî' ngà Mạ'an.

22Nị gachrîj Mạ'an Ñạ'anj an si-dạ'ngaj ñùn', nị gi'hiaj yịtïn ruhuâ nimûn' ngà Mạ'an Espíritu Santo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Ni̱ gachín nì'hia riñan Ma̱'an Ña'anj an si ganikïnj ga̱huin sa gi̱ni'in sa gi̱ran' ma̱'an nimânj, dadin' ganîn ruhuâj gu̱ru̱gûñu'un nej suj rayi'î dan ni̱ hua̱ nun gùchìj yuman' snà'ànj Corinto.

24Ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj si na̱gi̱'hiaj si̱'hiaj nej ñûnj sa guyumân ruhuâ nej suj mánj, sa gi'hiaj nej ñûnj huin si man si guruguñu'unj nej ñûnj guendâ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj; dadin' rayi'î guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni̱ rayi'î dan ni̱ ni̱kï̱n' ran nej suj.

2 Corintios 2

1Ni̱ ganîn ruhuâj si nga gùchìj ñan màn nej suj, ni̱ si̱ gi̱'hia si ga̱na̱nï̱n ruhuâ nej suj.

2Dadin' si gi̱'hia si ga̱na̱nï̱n ruhuâ nej suj, ni̱ ahuin sí gi̱'hiaj ga̱na̱huin nìhià' ruhuâj rà'aj. 'Ngo̱ rïn nej suj huin sa ga̱'hue gi̱'hiaj ga̱na̱huin nìhià' ruhuâj.

3Rayi'î dan ni̱ gachrûnj dànanj riñan nej suj ni̱ nga gùchìj ñan màn nej suj ni̱ si̱ gananîn ruhuâj gi̱'hiaj nej suj mánj; dadin' dànanj da'huí ga̱na̱huin nìhià' ruhuâj gi̱'hiaj nej suj, dadin' dànanj da'hui nê' ga̱na̱huin nìhià' nùguàn'an ruhuâ nê'.

4Dadin' ûta giran' sàñùnj, ni̱ ûta huin ruhuâ nimânj ni̱ ûta dugue'é nga gachrûnj ñanj karta nânj riñan nej suj, sani̱ sê si̱ gi'hia guendâ ga̱na̱nï̱n ruhuâ nej suj huin mánj, gachrûnj dànanj guendâ gi̱ni̱'in nej suj si ûta 'ì ruhuâj ni'ín nej suj.

5Sani̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gi'hiaj gananîn ruhuâj, ni̱ sê man riñan 'ngo̱ rı̂n gi'hiaj yì'ì sô' mánj, “dadin' nda ñan huaj ga̱'hue”, ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj sô' si gananîn ruhuâ nej suj.

6Sani̱ si gà' gataj gà'ì ran' nej suj si hua̱ a'nan' sa gi'hiaj sí dânj ni̱ gà' dùgùnàj hua sa gataj nej suj gu̱nïn sô'.

7Huê danj ni̱, sa da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj huin, ni̱ gi̱ni̱kaj nej suj nimân nìko ngà sí dan ni̱ nàgà'huì' nej suj chrej nùkuaj rûhua riñan sô', da'nga ni̱ si̱ gininaj ruhuâ sô' guendâ gananîn ruhuâ sô'.

8Rayi'î dan ni̱ gachín nì'hia si gi̱di̱gân nej suj si yàngà' gà' ganahuin 'ì ñûn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sí dânj.

9Dadin' huê rayi'î dan gachrûnj riñan nej suj, guendâ ga̱ya̱ka̱j da'ngá si hia chru̱n nej suj da̱gahuin nej suj daran' sun giyi'nïn' su̱n riñan nej suj.

10Ni̱ sí ri̱ña̱n ginikaj nej suj nimân nìko, ni̱ gi̱nika nimân nìko rayi'î sô'; dadin' gà' ginikâ nimân nìko rayi'î sô', ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sa ràyì'ì gi̱nikâ nimân nìko, ni̱ gini'in Ma̱'an Cristo sa gi'hia.

11Da'nga ni̱ si̱ gi'hiaj ga̱nan Sichre riñan nê'; dadin' gà' ni'în' dàj hua sa ganîn ruhuaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Nga guchí riñan hio'ó Troas nị gananĩnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì nị huej huin si-nùguàn' Mạ'an Cristo, nị nùnj huin si ganayi'nĩnj riñan rahue'e guendâ gànànĩnj si-nùguàn' Mạ'an riñan hio'ó nânj,

13sanị nun gạ dïn'ïnj ruhuâ nanè nimânj, rayi'î guendâ nun gànàrì'ìj dinĩnt Tito; huê danj nị ga'mînj ngà nej sô' màn hiuj dânj nị gahuî nị ga'an riñan hio'ó Macedonia.

14Sanị guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' huej huin sa gi'hiaj nị gụnụkuô' gị'hiaj gạnun' dadin' guruguñu'unj Mạ'an Cristo Jesús ñùn', nị huej gi'hiaj nị ga'hue gạnạnịn' nĩn' gàchrà' riñan hio'óo si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huin dàj rûn' huin datò' gïn' dạj a.

15Dadin' guendâ Mạ'an Ña'anj an nị nê' gà' gananin nị huîn' si-dàtò' Mạ'an Cristo sa gïn' dạj a, nị nej guiì ga'anj nị'hia;

16nị huin ninj datò' gïn' rị'hiuj dadin' gà' gahui' ninj, sanị nej guiì gà' gananin nị gïn' dạj ninj dadin' huạ nì'nà' ninj, nị ahuin guiì gà' huạ yụgui gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an rà'aj.

17Sanị nitaj si gi'hiaj nej ñûnj dàj rûn' gi'hiaj ûta gà'ì nej síi, dadin' nej sí dânj nị gudu'huêj nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị gidigañu'unj nej sô' gà'ì nej guiì, sanị nej ñûnj nị ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà' riki Mạ'an Ña'anj an, nị gà' gini'in Mạ'an Ñạ'anj an dàj gi'hiaj nej ñûnj rayi'î Mạ'an Cristo.

2 Corintios 3

1Gàyì'ì ñûn nej ñûnj gạ'mịn hue'ê nej ñûnj rayi'î nej mạ'an nej ñûnj riñan nej suj nạnj nîn'. Ni'ñanj yàngà' nej ñûnj, dàj rûn' ni'ñanj a'ngô nej síi 'ngọ ñanj karta gạ'mịn hue'ê rayi'î nej ñûnj nạnj nîn'. Dadin' huê danj gi'hiaj a'ngô nej síi.

2Danj nej ñûnj ñanj karta ga'min hue'ê rayi'î nej suj huin nej mạ'an nej suj, dadin' nunj ruhuâ nimân nej suj, nị ni'in daran' nej guiì dàj gi'hiaj nej suj, nị gahia daran' ninj nej suj;

3nị nda hue'ê chre gurugui' si huin nej suj 'ngọ ñanj karta gachrûn Mạ'an Cristo, dadin' gachrunj sanị sê ngà tinta gachrunj nej nuguan' dânj ruhuâ nimân nej suj mánj, gachrunj ngà si-letra Mạ'an si-Espíritu Mạ'an Ña'anj nì'nà'a; nị sê riñan 'ngọ hiëj nnûn letra dan gi'hia mánj, nnunj riñan nneè nimân nej suj gi'hia.

4Nị rayi'î Mạ'an Cristo nị gini'in nej ñûnj Mạ'an Ña'anj an nị huạ yìtĩnj ruhuâ nej ñûnj.

5Sanị nitaj si ganĩn ruhuâ nej ñûnj si nej mạ'an nej ñûnj giri rà nej nuguan' chrụn nej ñûnj gạ'mịn nej ñûnj, nị nej nuguan' ni'in hue'ê nej ñûnj nị Mạ'an Ña'anj an huin rikî riñan nej ñûnj rayi'î dan nị ga'hue ga'min nej ñûnj.

6Nị huê Mạ'an gi'hiaj si gạ'hue gịnị'in hue'ê nej ñûnj nị gahuin nej ñûnj sí gànàtà' nuguan' nàkà guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì, nị sê si nnùn ley

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dan riñan hiëj mánj, dadin' si-nànè Mạ'an Espíritu huin, dadin' ley nị gi'hia si gahui' nej guiì, sanị Mạ'an Espíritu nị ganahuin nì'nà' nimân nej guiì gi'hia.

7Nị si nda raạn chre hua ley nnùn riñanj hiëj ganahuin rạ'a Moisés nị gahui' nej guiì gi'hia, sanị nun gà'hue gịni'hiaj ninj riñan Moisés dadin' nda raạn chre hua riñan sô', nị si nda raạn chre hua ley dan sanị gùyùmàn 'ngọ gui nị girë'ëj.

8Nị si ga hue'ê ley sanị dànanj hue'ê sta'u gạ sun gị'hiaj Mạ'an Espíritu Santo.

9Dadin' ley nị ganahuin rạ'a nej sij kastîgu gi'hia sanị hue'ê gaj nị ginunj riñan hiëj, sanị dànanj ûta nùkuaj gi'hiaj sun Mạ'an Espíritu dadin' gị'hia sisị sị gada'hui nej guiì gakịn'ïn riñan Mạ'an Ña'anj an.

10Dadin' nùnj huin si huạ hue'ê ley ga'hui' Mạ'an Ña'anj an riñan Moisés, sanị nitaj si huạ hue'ê man doj dàj rûn' nùkuaj hua nuguan' nagi'hiaj nàkà Mạ'an Ña'anj an ngà nê' mánj.

11Dadin' si ga hue'ê si-ley Moisés sanị nun gạ nìgànj man, nị dànanj ûta hue'ê hua nị gạ nìgànj nuguan' riki Mạ'an Ña'anj an riñan nê'.

12Huê danj nị ànà'huìj nej ñûnj, rayi'î dan nị nitaj si guyu'hui' nej ñûnj nga ga'min nej ñûnj.

13Nị nitaj si gi'hiaj nej ñûnj dàj rûn' gi'hiaj Moisés, dadin' garán sô' 'ngọ atsîj belo riñan sô', guendâ sị gini'in nej guiì Israelita dàj hua riñan sô' sanị sa gànàrẽ' huin ley.

14Sanị nun gạ'huẹ gạrạn da'nga ruhuâ nej sij; dadin' nda gui hiạj nị nga gahia nej sij nuguan' nâ guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej sij, nị huạ nạnj garán atsîj belo riñan nej sij, sanị gà' ga'nêj Mạ'an Cristo atsîj belo dânj.

15Nda gui hiạj, nị nga gahia nej sij ñânj librû gachrûn Moisés, nị huạ nạnj garân atsîj belo dânj riñan nimân nej sij.

16Sanị nga nạdụnạ Mạ'an Señor nimân nej sij, nị gịyị'nẹ atsîj belo riñan nimân nej sij.

17Sanị Mạ'an Señor nị Espíritu huin; nị ñan nne si-Espíritu Mạ'an Señor, nị huạ nî'nïnj gụnạnj gitsî' riñan Mạ'an.

18Huê danj nị, daran' nê' hua nî'nïnj riñan nị dàj rûn' gi'hiô' nga nagi'hiaj hue'ê riñun' nga gini'hio' riñan nne gune'ïn nị huê danj nagi'hiaj hue'ê' Mạ'an Señor ñùn' nị gạnạhuin hue'ê' dàj rûn' hua hue'ê Mạ'an Señor; dadin' Mạ'an si-Espíritu Mạ'an Señor huin sa nạgị'hiaj hue'ê ñùn' nạnj ánj.

2 Corintios 4

1Rayi'î dan, nị nịkạj sụn nej ñûnj si-sụn Mạ'an Ña'anj an nị chrụn nej ñûnj gị'hiaj sun nej ñûnj dadin' guruguñu'unj Mạ'an Señor rukû nej ñûnj, nị rayi'î dan nị nitaj si ginichre ruhuâ nej ñûnj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Sa sinïn gi'hiaj nej ñûnj huin si gudunâj nej ñûnj nej gakïn' gi'hiaj huì nej ñûnj dadin' ûta nà'àj hua nej sa gi'hiaj nej ñûnj, hiaj ni nitaj si nikaj nej ñûnj mañan guendâ gidigañu'unj un nej ñûnj nej guiì, ni nitaj si garânj sun nej ñûnj si-nùguàn' Ma'an guendâ gidigañu'unj nej ñûnj nej guiì, sa gi'hiaj nej ñûnj daran' diû huin si ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà'a, ni duguta sun nej ñûnj daran' da'nga' nun ruhuâ nimân nej guiì riñan Ma'an Ña'anj an.

3Sani gananîn nej ñûnj nuguan' gi'hiaj gananiin nej guiì, nuguan' hua nïn' gi'nïnj huì riñan a'ngô nej guiì, dadin' hua nïn' gi'nïnj huì man riñan nej guiì ga'anj ni'hia.

4Sani ñan nitaj si guyumân ruhuâ nej guiì dânj, ni ña'anj nne ruhuâ yumiguì nânj gi'hiaj gahuin rumin' da'nga' ninj, rayi'î dan ni na'hue gudugun nuguan' gi'hiaj gananiin ninj ruhuâ da'nga' ninj dàj nìko hua Ma'an Cristo, dadin' huej huin sa gidigân dàj nìko hua Ma'an Ña'anj an.

5Dadin' nitaj si ganata' nej ñûnj rayi'î nej ma'an nej ñûnj mánj, ganata' nej ñûnj rayi'î Ma'an Jesucristo dadin' huej huin Ma'an Señor ni nej ñûnj huin mûsu riñan nej suj rayi'î Ma'an Jesucristo.

6Dadin' Ma'an Ña'anj an ga'nïn' suun, si gìyìgïn ñan rùmìn'in, ni huê Ma'an gi'hiaj gìyìgïn ruhuâ nimân nej suj ngà si-nùguàn'anj, da'nga ni giyigïn ni gini'in nej suj dàj nìko ni dàj hue'ê hua Ma'an Ña'anj an ni dàj nìko giràn riñan Ma'an Cristo.

7Ni si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an huin dàj rûn' huin san'anj oro, ni nunj ruhuâ nimân nê' ni nimân nê' huin dàj rûn' huin hio'ó bârru, ni ga'hue gidigûn' si si-nùguàn' Ma'an huin sa nikaj sun, ni sê nê' huin sa ga'min nùguàn' nùkuaj dânj riñan nej guiì mánj;

8ni ûta giran' sañun yàngà' nej ñûnj, sani nun ginichre ruhuâ nej ñûnj; ni ûta gahuin yàngà' ruhuâ nej ñûnj sani ga nùkuaj ruhuâ nej ñûnj,

9gata rà'a nej sij nej ñûnj, sani nun gà'nïnj ra'a Ma'an Ña'anj an nej ñûnj, ni gi'hiaj nej sij si ganatu nej ñûnj sani nun ganahuij nej ñûnj gi'hiaj nej sij mánj,

10dànè' gahuin huaj nej ñûnj, ni nun ruhuâ nej ñûnj dàj nìko giran' sañun Ma'an Jesús nga gahuij, ni hua ruhuâ nej ñûnj si dàj rûn' giran'anj ni huê danj giran' nej ñûnj.

11Dadin' nej ñûnj hua nì'nà', ni daran' diû ga'hue gàhuì' nej ñûnj rayi'î Ma'an Jesús, ni dàj rûn' giran' sañun Ma'an Jesús ngà nneè ku ni huê danj ga'hue giran' sañun nej ñûnj ngà nneè kú nej ñûnj.

12Huê danj ni doj huaj gàhuì' nej ñûnj, sani dànanj ganahuin nì'nà' nej suj.

13Ni guñan guyumân ruhuâ nej sô' ni dàj rûn' nnunj riñan ñanj: “Ni guyumân ruhuâj”, ni rayi'î dan ni ga'mînj, huê danj nanj guyumân ruhuâ nej ñûnj ni rayi'î dan ni ga'min nej ñûnj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14gà' ni'in nej ñûnj si Mạ'an sa gi'hiaj gana'nĩnj Mạ'an Señor Jesús siganĩnj nej nîman, nị huê Mạ'an gị'hiaj gànà'nỉnj nej ñûnj siganĩnj nej nîman dàj rûn' gana'nĩnj Mạ'an Jesús, nị gịdịganj nej ñûnj riñan nej suj.

15Dadin' daran' nej sañun nânj guyumân riñan nej ñûnj, guendâ 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj, nị nga ganahuin rà'a nej suj sunuj u gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị ûta gà'ì nej guiì gà'huì' si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, huê danj nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

16Sanị gà' dânj nị, nitaj si ginichre ruhuâ nej ñûnj; nùnj huin si gà' huaj gịnịnạj ruhuâ nneè kú nej ñûnj, sanị nanè nimân nej ñûnj nị da' gui nị dànanj ganahuin nàkà nanè nimân nej ñûnj nạnj ánj.

17Dadin' sañun huạ riñan nej ñûnj nị dọj huaj nị râ'ñanj gàchìnj; sanị sa gi'hia huin si guruguñu'un guendâ gùchì' nej ñûnj gạne nìgànj nej ñûnj ngà Mạ'an Ña'anj an nị dànanj ûta nìko huaj nị ûta hue'ê huaj nạnj ánj.

18Nitaj si ga'nĩn ñan nej ñûnj nej rasụn gurugui' gịnị'in nej ñûnj mánj, ga'nĩn ñan nej ñûnj nej rasụn nitaj si gurugui' gịnị'in nej ñûnj, dadin' nej rasụn gini'în' nị man dọj sînj gạ hue'ej, sanị nej rasụn nitaj si gini'în' nị sa gạ nìgànj gạhuin nạnj ánj.

2 Corintios 5

1Dadin' gà' ni'în' si riñan hio'ó nânj, nị nneè ku' nị huin dàj rûn' huin 'ngọ hue' nne' sanị huạ 'ngọ gui nị gịrẹ̈'ëj, sanị gà' huạ yụgui 'ngọ hue' nìko ne' yàtà'a gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an gạne' nìgùn', sanị hue' dânj nị sê sa gi'hiaj rà'a nej guiì huin mánj.

2Rayi'î dânj nị ga'na' guchej e yihiô' nga nỉn' nne' ruhuâ nneè kú nânj, dadin' ûta huin ruhuô' gùchì' gạne dukô' hue' nne yàtà'a.

3Huê danj nị nneè kû' nị dàj rûn huin re'e atsìj i huê danj nahuij man, sanị huạ 'ngọ gui nị gạnạhuin nàkà ñûn man.

4Huê danj nạnj nneè ku' nị huin dàj rûn' huin 'ngọ hue'e rayi'î dan nị ûta ga'min nùkuô' nị ûta huin ruhuô'; dadin' nun gạran' ruhuô' si gạ'ạnj nị'hiọ', sa ruhuô' huin si gạnạhuin nàkà ñûn', nị nga gàhuì' nị gạnạhuin nì'nò' nị gạne nìgùn'.

5Nị Mạ'an huin sa gi'hiaj yụgui ñùn' nị gạ'hue gị'hia si gạnạhuin nàkò' dadin' Mạ'an huin Ña'anj an, nị nga rikij Espíritu Santo riñun' nị danj huin 'ngọ da'nga'a si nagi'hiaj yìtïn nimûn'.

6Huê danj nị daran' diû nị huạ nìhià' ruhuô', nị ni'în' si nga nỉn' nne' ruhuâ nneè ku', nị nne anê' riñan Mạ'an Señor.

7Sanị nùnj huin si nun gịnị'în' riñan Mạ'an Ña'anj an, sanị guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an;

8sanị nun ñun' Mạ'an Ña'anj an, nị huạ ruhuô' gụdụnô' nneè kû' nị gùchì' gạne' ngà Mạ'an Señor.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Rayi'î dan nị huạ ruhuâ nej ñûnj dạgahuin nej ñûnj daran' sa garan' ruhuâ Mạ'an Señor, nga nǐn' nne nì'nà' nej ñûnj nej si nga gà' nne nej ñûnj ñan nne Mạ'an Señor.

10Dadin' ñạ'ạn huaj si gạnạnikïn' daran' nê' riñan Mạ'an Jesús ñan nne nikaj sunj, da'nga nị ganahuin rọ'ô' dàj nạnj hua mạ'an sa gi'hiô' nga gane' riñan hio'óo, gạ'hue si gi'hiô' sa sà'a nej si gi'hio' sa a'nan'an.

11Gà' ni'in nej ñûnj si da'hui nej ñûnj ginùn ñạ'ạnj nej ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an, rayi'î dan nị nìchràj ruhuâ nej ñûnj nị gị'hiaj nej ñûnj si gùyùmàn ruhuâ nej guiì gịnị'in ninj Mạ'an Ña'anj an, nị gà' ni'in sà' Mạ'an Ña'anj an nej ñûnj; nị huê danj nạnj gà' ni'in hue'ê nej suj nị gà' ni'in hue'ê sa nụn ruhuâ nimân nej ñûnj nej mạ'an nej ñûnj.

12Sê sị na'hui' nej ñûnj guendâ gạ'mịn hue'ê nej ñûnj rayi'î nej mạ'an nej ñûnj mánj, sa ruhuâ nej ñûnj huin si gạ'mịn hue'ê nej suj rayi'î nej ñûnj, da'nga nị gìrì' nej suj sa gạ'mịn nej suj riñan nej sí ga'min hue'ê rayi'î mạ'an, dadin' sê sị yàngà' ni'in hue'ê nej sô' dàj hua ruhuâ nimân nej guiì nị rayi'î dan nị ga'min hue'ê nej sô' rayi'î mạ'an nej sô'.

13Nị si sinún nej ñûnj, nị guendâ Mạ'an Ña'anj an sinún nej ñûnj; nị si huin nej ñûnj sí ûta sà' gayakaj guendâ, nị guendâ nej suj huin rayi'î sa sà' gayakaj guendâ nej ñûnj.

14Dadin' sa 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo huin sa gi'hiaj guesâ riñan nê', nị ganîn ruhuô' dànanj: Nị nga gahui' Mạ'an Cristo nị dàj rûn' huin si gahui' darûn' huin;

15gahui' Mạ'an Jesús rayi'î daran' nej guiì, nị nej guiì hua nì'nà'a, nị sị gane ninj guendâ mạ'an ninj mánj, gạne ninj guendâ Mạ'an sa gahui' rayi'î ninj nị gana'nïn siganînj nej nîman.

16Àsìj gui hiạj nị gayakaj ga'anj ne' ñạan, nị sị gayakaj guendô' dàj hue'ê hua nej guiì mánj, dadin' sa ñạ'ạn huin si gịnị'hio' dàj hua ruhuâ nimân ninj; dadin' àsìj nị gini'hiaj nej ñûnj si Cristo nị gahuin 'ngọ sí ûta hue'ê gi'hiaj, sanị hiạj nị garânj da'nga' ruhuâ nej ñûnj si Cristo nị Ña'anj an huin Mạ'an.

17Huê danj nị guiì nịkạj dugui' ngà Mạ'an Cristo nị ganahuin ninj guiì nàkàa; nị gudunâj ninj nej gakïn' gi'hiaj ninj àsìj nâ, huê danj nị ganahuin nàkà daran' sa gi'hiaj ninj.

18Daran' nej nânj huin si-sụn Mạ'an Ña'anj an, nị gi'hia si ngà Mạ'an Cristo nị gạnạ'mịn Mạ'an Ña'anj an ngà Mạ'an, nị gachrûn sunj nê' si gị'hiô' si gạnạ'mịn nej guiì ngà Mạ'an Ña'anj an.

19Nị nne Mạ'an Ña'anj an ngà Mạ'an Cristo Jesús rayi'î dan gi'hia si gạnạ'mịn nej guiì ngà Mạ'an, nị nitaj si giriñun ruhuaj rayi'î nej gakïn' gi'hiaj nej guiì, nị duguta sunj si gị'hiô' si gạnạ'min nej guiì ngà Mạ'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Huê danj nị, ngà siyụgui Mạ'an Cristo nị huîn' sí nịkị̈n' riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gị'hiô' guendâ si Mạ'an huin si gachín nì'hiaj riñan nej suj, huê danj nị gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan nej suj ngà siyụgui Mạ'an Cristo: Nị gạnạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

21Mạ'an sa nun gịnị'in gakị̈n'ïn, nị rayi'î nê' nị gi'hia si gạhuin sí gakị̈n'ïn, da'nga nị gahuîn' sí gi'hiaj sa nịkạa riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î Mạ'an Cristo.

2 Corintios 6

1Huê danj nị, huin nej ñûnj sí gi'hiaj sun nùguàn'àn ngà Mạ'an Ña'anj an, nị rayi'î dan nị dugunïn gà'ì nej ñûnj nej suj nị sị ganahuin rà'a chre nej suj si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an mánj;

2Dadin' huê danj taj riñan ñanj: Nị huạ 'ngọ diû nị huaj gạ'hue gunḗn, nị huạ 'ngọ gui nị huaj gi'hia gạnạnịn' nị guruguñu'un sò'. Hiạj huin 'ngọ diû huaj gạrạn yinaj; nị hiạj huin gui huaj gị'hia gạnạnịn'.

3Nitaj si gidigân nej ñûnj chrej a'nan'an riñan gà' si 'ngọ nej suj, dadin' nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj si rayi'î sa gidigân nej ñûnj nị gịnịnạj ruhuâ nej suj rayi'î si-sụn nej ñûnj mánj,

4sa gi'hiaj nej ñûnj huin, nị dagahuin nej ñûnj daran'anj nị gidigân nej ñûnj mạ'an nej ñûnj riñan nej suj si huin nej ñûnj sí gi'hiaj sun hue'ê si-sụn Mạ'an Ña'anj an, nị ûta nùkuaj ga ruhuâ nej ñûnj, nị ûta giran' sạñụn nej ñûnj, nị ûta àko giran' nej ñûnj, nị ûta gahuin ruhuâ nej ñûnj.

5Nị ûta guta' nej sij nne'e yichrá nej ñûnj, nị gune' nej sij dukuâ ga'a nej ñûnj, nị ûta gachej ruhuâ nej ñûnj gi'hiaj nej sij, nị ûta gi'hiaj sun nej ñûnj, nị ûta ganari nej ñûnj nnej e riñan nej ñûnj, nị huê danj nạnj ga gịnịnẹj nej ñûnj;

6gà' si 'ngọ gakị̈n' lij nun gị'hiaj nej ñûnj, nị chrụn nej ñûnj gạrạn da'nga hue'ê ruhuâ nej ñûnj, nị ûta nìchràj ruhuâ nej ñûnj, nị guruguñu'unj nej ñûnj a'ngô nej guiì, nị nne Mạ'an Espíritu Santo ngà nej ñûnj, nị 'ì yàngà' ruhuâ nej ñûnj.

7Nị ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà'a, ngà sa nùkuaj rikî Mạ'an Ña'anj an riñan nej ñûnj, dàj rûn' dugumîn sí ûta'a ne' huà' sô' nị ne' chrïn sô' nị huê danj dugumîn nej ñûnj mạ'an nej ñûnj nị gi'hiaj nej ñûnj sa nìkà garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an;

8dạ'ạj nị nịkạj chrẹj nej sij riñan nej ñûnj, sanị dạ'ạj nị ran' nej sij nej ñûnj, dạ'ạj nị ga'min hue'ê nej sij rayi'î nej ñûnj, nị a'ngô ñûn nị gataj nej sij si huin nej ñûnj sí yì'ìi. Nị gataj nej sij si gahuin nej ñûnj sí gidigañu'unj un sanị daran' diû nị ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà'a;

9gahuin nej ñûnj dàj rûn' huin 'ngọ sí nitaj si ni'in nej guiì, sanị ûta hue'ê ni'in nej guiì nej ñûnj; dàj rûn' huin guiì gà' gahui'i gahuin nej ñûnj sanị huạ nì'nà' nej ñûnj, rikî nej sij kastîgu riñan nej ñûnj sanị nitaj si dagahui' nej sij nej ñûnj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10dàj rûn' gi'hiaj nej guiì gananĩn ruhuâ gi'hiaj nej ñûnj, sanı̱ daran' diû ga nìhià' ruhuâ nej ñûnj; nı̱ dàj rûn' 'hiaj nej guiì ran' àko gi'hiaj nej ñûnj, sanı̱ gi'hiaj nej ñûnj si gà'ì nej guiì gahuin yı̱ru'hue ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanı̱ nitaj rasụn du'huẹe hua riñan nej ñûnj, sanı̱ huạ daran'anj riñan nej ñûnj.

11Naguchra' nej ñûnj du'hua nej ñûnj nı̱ ga'min nej ñûnj ngà nej suj màn ruhuâ yuman' snà'anj Corinto, nı̱ huê danj nạnj ûta nìko gana'nĩnj nej ñûnj nimân nej ñûnj riñan nej suj.

12Nı̱ nun gı̱'hiaj chì' nej ñûnj ngà nej suj sanı̱ mạ'an nej suj huin si ûta nagi'hiaj chì' ruhuâ nimân ngà nej ñûnj.

13Huê danj nı̱ gachín nì'hia riñan nej suj, dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ sí gachín nì'hiaj riñan nej da'ní nı̱ gànà'nĩnj nej suj nimân nej suj riñânj dàj rûn' gı̱'hia ngà nej suj.

14Nı̱ sı̱ ga'hue gı̱nı̱kaj dugui' nej suj ngà nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an mánj. Hiô' nı̱ gạ'hue gı̱nikaj dugui' nej guiì gi'hiaj sa nìkàa ngà nej guiì gi'hiaj gakı̱n'ïn nạnj nîn'. Nı̱ gạ'hue gı̱nı̱kaj dugui' sa yigïïn ngà sa rùmìn'in nạnj nîn'.

15Nı̱ gạ'hue gı̱nı̱kaj dugui' Mạ'an Cristo ngà sichre nạnj nîn'. Nı̱ gạ'hue gı̱nı̱kaj dugui' 'ngọ sí nìkò' rukû Mạ'an Cristo ngà sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Cristo nạnj nîn'.

16Huê danj nạnj sı̱ ga'hue gı̱nikaj dugui' si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an ngà nej ña'anj gi'hiaj rạ'a síi. Dadin' nej suj huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj nì'nà'a, dàj rûn' gataj Mạ'an Ña'anj an: Gané nı̱ gạchẹ siganĩnj nej sij; nı̱ ñùnj gạhuin Da'anj nej sij, nı̱ nej sij gạhuin nej guiì gı̱nikò' rukú.

17Huê danj nı̱ gataj Mạ'an Señor: Gạhuı̱ nej suj siganĩnj nej sij, nı̱ gụxụn nej suj mạ'an nej suj riñan nej sij, nı̱ sı̱ gagan' ra'a nej suj sa kı̱j huaa, hiô' nı̱ gạnạhuin ra'á nej suj.

18Nı̱ gạ'hue gạhuín Rej nej suj, nı̱ nej suj gạhuin da'ni na'ûj nı̱ da'nin yànàj, huê danj gataj Mạ'an Señor Mạ'an sa nùkuaj sta'u.

2 Corintios 7

1Huê danj, nạnj nej suj dı̱nĩnj, nı̱ gà' gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ 'ngọ sa rı̱kij riñan nê', nı̱ rayi'î dan nı̱ nạgı̱'hiaj sà' nê' mạ'an nê' riñan daran' nej sa kı̱j hua garan' ruhuâ nneè kû' nı̱ sa kı̱j hua garan' ruhuâ nanè nimûn', nı̱ dụgu'nĩn' nı̱ gụdụnô' gakı̱n'ïn da'nga nı̱ ganahuin gè' nı̱ gı̱nun yu'hui' ruhuô' nı̱ sı̱ gı̱'hiô' gakı̱n'ïn riñan Mạ'an Señor mánj.

2Gạnạhuin rà'a nej suj nej ñûnj: Dadin' nun gạchı̱n nej ñûnj nuguan'an riñan gà' si 'ngọ nej suj; nı̱ nun gı̱'hiaj nej ñûnj sa yì'ìi riñan gà' si 'ngọ nej suj; nı̱ nun gı̱dı̱gañu'unj nej ñûnj riñan gà' si 'ngọ nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Si ga'mînj dànanj nị sê sị gata si huin nej suj sí a'nan'an mánj, nị gà' gatâ si daran' diû nun ruhuâj ni'ín nej suj, nị huạ ruhuâj gàhuì' nùguàn'ànj ngà nej suj, nị nga nìn' nne nê' riñan hio'ó nânj nị gạ gụñạn ruhuâ nê'.

4Ga'min yàngà' hiá ngà nej suj; nị ûta ga'min hue'ê rayi'î nej suj; nị ûta gahuin nìhià' ruhuâj gi'hiaj nej suj; nị giran' sạñụn nej ñûnj sanị ûta gahuin nìhià' ruhuâj.

5Dadin' yàngà' hia, nị nga ga'na' nej ñûnj riñan hio'ó Macedonia, nị nitaj àmàn ganarânj ruhuâ nneè kú nej ñûnj, dadin' daran' hiuj u nị ganari' nej ñûnj sí garan' ñu'unj nej ñûnj; nị gunïn' nej ñûnj ngà nej sí gata rùhuà nej ñûnj, nị huê danj nạnj nụn yu'hui' ruhuâ nej ñûnj.

6Sanị Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì ginichre ruhuâ, huej huin sa gi'hiaj ganahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj nga guyumân Tito ñan nne nej ñûnj;

7nị sê man nga guyumân sô' ganahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj mánj, dadin' huê danj nạnj ûta ganahuin nìhià' ruhuâ sô' rayi'î nej suj. Dadin' gananĩn sij riñânj si ûta huin ruhuâ nej suj gịnị'in nej suj nej ñûnj; dadin' ganata' sij riñânj si ûta gananĩn ruhuâ nej suj nị ûta huin ruhuâ nej suj, ni'in nej suj ñùnj nị nga gunḩn nuguan' nânj nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâj.

8Nùnj huin si gananĩn ruhuâ nej suj gi'hiaj ñanj gachrûnj guchi' riñan nej suj, sanị nun gànànìkàj ruhuâj rayi'î nuguan' gachrûnj riñan nej suj mánj; gà' sịnịn nị gananĩn yàngà' ruhuâj dọj, nga gunḩn si gananĩn ruhuâ nej suj.

9Hiạj nị ganahuin nìhià' ruhuâj, sanị sê rayi'î guendâ gananĩn ruhuâ nej suj mánj, ganahuin nìhià' ruhuâj guendâ gananikàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj, dadin' gananĩn ruhuâ nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, huê danj nị nitaj sa yi'ìi gi'hiaj nej ñûnj riñan nej suj mánj.

10Dadin' si gananĩn ruhuô' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia si gànànìkàj ruhuô' rayi'î nej si-gạkĩnt guendâ gạnạnịn'; hiô' nị nitaj si gị'hiô' gạnạnịn ruhuô' gà' mánj, sanị si gananĩn ruhuô' rayi'î nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj nị gàhuì'.

11Ûta dùgùnàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gananĩn ruhuâ nej suj, dadin' gà' 'ngọ ganadunâ nej suj mạ'an nej suj gi'hia, huê danj nị gini'in nej suj si nitaj gakịn'ïn nikâ, nị duna'huej nej suj rayi'í, nị gina'an ruhuâ nej suj ni'in nej suj sí gata gakịn'ïn, nị gatûj sa yu'hui' dan ruhuâ nimân nej suj guendâ sị gi'hiaj nej suj gakịn'ïn riñan Mạ'an Ña'anj an. Sanị ne' rùkù nị ganĩn ruhuâ nej suj gịnị'in nej suj ñùnj, nị ûta dugumîn nej suj ñùnj nị gi'hiaj nej suj kastîgu sí nịkạj gakịn'ïn. Huê danj nị gidigân nej suj si nitaj gakịn'ïn nikaj nej suj mánj.

12Huê danj nị, gachrûnj sanị sê rayi'î sí gata rùhuà, nị sê rayi'î sí giran' sạñụn gachrûnj mánj, gachrûnj rayi'î guendâ ûta huin ruhuâj ni'ín nej suj nị huê danj nị gà' ni'in Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Huê danj nị ganahuin nùkuaj rûhua nej ñûnj rayi'î guendâ ganahuin nùkuaj ruhuâ nej suj. Sanị ñan ganahuin nìhià' ruhuâ Tito nị huê danj nạnj ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj, dadin' naga'hui' nej suj 'ngọ chrej nùkuaj ruhuâ riñan sô'.

14Nị ga'min hue'é rayi'î nej suj riñan Tito, huê danj nị nitaj sinà'àj a giri'í, sanị daran' diû nị ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà'a rayi'î nej suj, huê danj nị ga'min hue'ê nej ñûnj rayi'î nej suj riñan Tito.

15Nị ûta 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' nej suj, nga gananun ruhuâ sô' si ûta hue'ê dagahuin nej suj, nị dàj nìko ginikaj chrej nej suj nị dàj hio dagahuin nej suj riñan sô'.

16Huạ nìhià' ruhuâj nị huạ yìtĩnj ruhuâj ni'ín nej suj.

2 Corintios 8

1Huê danj nị, ruhuâ nej ñûnj gànàtà' nej ñûnj riñan nej suj dịnĩnj, si gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sunuj u riñan nej dinĩnt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nne riñan hio'ó Macedonia;

2nị nùnj huin si ûta giran' sạñụn nej sij, sanị ûta hua nìhià' ruhuâ nej sij nị huê danj nạnj ûta àko ran' nej sij, sanị gahuin chrụn nej sij ga'hui' nìko nej sij ofrenda riñan Mạ'an Ña'anj an.

3Nị ganatá sa gi'hiaj nej sij nị nda nìhià' chre hua ruhuâ nej sij nị ga'hui' nej sij dàj nìko mạ'an ga'hue gunùkuaj nej sij, nị nùnj huin si nitaj si huaj nda nìko xi riñan nej sij sanị gi'hiaj guesâ nej sij mạ'an nej sij nị ga'hui' nej sij ofrenda,

4nị ûta àko gachín nì'hiaj nej sij riñan nej ñûnj si gạrạn yina nej ñûnj, si gà'huì' nej sij sa huạ riñan nej sij riñan nej dinĩnt nìkò' rukû Mạ'an Cristo.

5Nị ganĩn ruhuâ nej ñûnj si dọj gà'huì' nej sij ofrenda sanị ga'hui' nìko nej sij nị huê danj nạnj naga'hui' nej sij mạ'an nej sij riñan Mạ'an Señor, nị gà' sịnïn ga'hui' nej sij riñan Mạ'an Señor nị ne' rùkù nị gurugû'un nej sij nej ñûnj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

6Huê danj nị duna'nga nej ñûnj riñan Tito si dàj rûn' gayi'ì sô' ganakaj sô' ofrenda riñan nej suj, nị huê danj ginùn huin sô' gạnạkạj sô' ofrenda riñan nej suj.

7Hiạj nị gà' chrụn nej suj gị'hiaj nej suj daran'anj, nị guyumân ruhuâ nej suj, nị nịkạj nej suj nuguan'an gạ'mịn nej suj, nị chrụn nĩn' ruhuâ nej suj, nị huạ ruhuâ nej suj gụnạnj gị'tsi nej suj, nị 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj, nị dụgu'nïn' nej suj gạnạchi nikaj nej suj ofrenda nạnj ánj.

8Sê sị gà' 'ngọ ga'nín suun riñan nej suj mánj. Sa ruhuâj huin si gịni'hiaj nej suj dàj gi'hiaj sun a'ngô nej dinĩnt, nị ruhuâj si ginùn huin nej suj gị'hiaj nej suj sun dânj da'nga nị gini'in nej guiì si 'ì ruhuâ nej suj.

9Dadin' gà' gini'in nej suj dàj hua sunuj u gi'hiaj Mạ'an Señor, nị dàj 'ì ruhuaj ni'in nej suj dadin' nga gane yàtà'a nị ga yịru'huej sanị rayi'î nej suj nị ganahuin sí

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

giran' àko, nị gahuin nej suj guiì giran' àko sanị guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj mạ'an nị gạnạhuin nej suj guiì yịru'huee.

10Nị narikîj 'ngọ chrej e riñan nej suj rayi'î nânj; dadin' dùgùnàj huaj si dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj dànanj, dadin' àsìj hio' gâchin gayi'ì nej suj ganachi nikaj nej suj ofrenda, nị ûta ginun ñạ'ạn ruhuâ nej suj.

11Hiạj nị dàj gùnùkuaj nej suj gụrụgûñu'unj nej suj, nị dụnahuij nej suj sun gayi'ì nej suj gi'hiaj nej suj dàj rûn' ga nìhià' ruhuâ nej suj nga gayi'ì sịnịn nej suj ngà sun dânj.

12Dadin' si huạ 'ngọ nej guiì ruhuâ gà'huì' ofrenda, nị gạ'hue gạnạhuin rà'a Mạ'an Ña'anj an dàj nìko mạ'an gìrì' ninj gà'huì' ninj riñanj, nị si nitaj san'anj an hua riñan 'ngọ guiì nị nitaj si gachín Mạ'an Ña'anj an riñan ninj mánj.

13Sanị nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj si rayi'î guendâ gurugû'unj nej suj a'ngô nej guiì nị gạchin riñan nej suj mánj, sa ruhuâ nej ñûnj huin si gụñạn gaj riñan nej suj.

14Sanị diû nânj, nị si huaj riñan nej suj nị gụrụgûñu'unj nej suj riñan nej dinînt ran' àko, nị nga gịran' àko nej suj nị gụrụgûñu'unj nej sô' rukû nej suj, huê danj nị gụñạn gaj riñan nej suj,

15nị huê dàj rûn' nnunj riñanj ñanj: “Nị sí giri' nìko nej rasụun, nị sị gunâj nìko rasụun riñan sô', nị sí giri' dọj rasụun nị sị gạchin rasụun riñan sô' mánj.”16Sanị guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î Tito, dadin' huê dàj rûn' ganîn ruhuâj huê danj ganîn ruhuâ sô' nị gunânj gị'tsi sô' riñan nej suj.

17Nị garânj yina sô' dagahuin sô' sụn duguta sùnj riñan sô', dadin' ûta huin ruhuâ sô' gùchì' sô' ñan màn nej suj, nị mạ'an sô' ganîn ruhuâ gùchì' ñan màn nej suj.

18Nị ga'nín nej ñûnj huaj Tito ngà dinînt ràyì'ì ûta hue'ê ga'min a'ngô nej dinînt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús, dadin' ûta hue'ê gananîn sô' nuguan' gi'hiaj gạnạnịn nej guiì.

19Nị sê man 'ngọ rïn sun nânj gị'hiaj sij mánj, dadin' gachrûn sụn nej dinînt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús, si gạhuin sij sí gịnikaj dugui' gạchẹ nun ngà nej ñûnj guendâ gạ'ạnj gànàrẻ'ẻj sij ofrenda, dadin' nej ñûnj huin si nnùn yikín guendâ dụgumîn nej ñûnj san'anj ofrenda huin guendâ Mạ'an Señor, nị gịdịgân nej ñûnj si huạ ruhuâ nej suj gụrụgûñu'unj nej suj.

20Nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj si gạ'mịn nej guiì yi'î nej ñûnj guendâ dugumîn nej ñûnj nìko si-san'anj Mạ'an Señor mánj.

21Ûta dugu'nïn' nej ñûnj nị nda hue'ê chre dugumîn nej ñûnj sa gi'hiaj nej ñûnj, nị sê man riñan Mạ'an Señor danj gi'hiaj nej ñûnj dadin' huê danj gi'hiaj hue'ê nej ñûnj riñan nej guiì.

22Nị ga'nín nej ñûnj a'ngô' dinînt gạ'ạnj ngà nguèj dinînt dânj, dadin' gà' gisîj gà'ì gayakaj guendâ nej ñûnj si ûta hio sô', sanị hiạj nị dànanj ûta hio gùchì' sô' ñan màn nej suj dadin' huạ yìtïnj ruhuâ sô' gùchì' sô' ñan màn nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

23Tito, huin sí gi'hiaj sun ngàj ni gi'hiaj sun nej ñûnj ngà nej suj, ni a'ngô nej dinînt dânj huin nej sô' gachrûn sun nej dinînt huin si-nùhuì Ma'an Jesús, guendâ ginikaj nej sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ga'anj nej sô', ni nikaj chrej nej sô' riñan Ma'an Cristo.

24Ni guendâ gini'in nej dinînt huin si-nùhuì Ma'an Jesús, ni gidigân nej suj si 'ì yàngà' ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô', da'nga ni nika hua nuguan' gununâ nej ñûnj rayi'î nej suj nga gataj nej sij si ûta hue'ê gi'hiaj nej suj.

2 Corintios 9

1Yàngà' hia ni rayi'î san'anj ganaran' nê' guendâ nej dinînt, ni nitaj si gi'hia gununa ñún riñan nej suj mánj;

2dadin' gà' ni'ín si hua niñan ruhuâ nej suj gurugûñu'unj nej suj, ni hue'ê niñan gi'hiaj nej suj gatâ nga gununâj rayi'î nej suj riñan nej sô' màn Macedonia, ni nej sô' màn Acaya ni àsìj goj ga ruhuâ nej sô' gurugûñu'unj nej sô'; ni nga gunïn nej sô' màn Macedonia sa ganîn ruhuâ nej suj ni gahuin gu'man ruhuâ nej sô' gurugûñu'unj nej sô'.

3Huê danj ni ga'nîn nej dinînt nânj huaj nej sô' riñan nej suj, guendâ gataj na'anj nej sô' si ganaran' nej suj ofrenda, ni gini'in nej sij si yàngà' hia ni hue'ê niñan gi'hiaj nej suj dàj rûn' gatâ rayi'î nej suj.

4Dadin' ga'hue si gùchì' da'aj nej sô' màn riñan hio'ó Macedonia ngàj, nga huâ ñan màn nej suj ni gini'in nej sô' si nitaj si hua yugui nej suj ngà san'anj ofrenda. Hiô' ni gininj nê' riñan sinà'àj a, dadin' ûta hue'ê gi'hiaj nej suj gatâ riñan nej sô'.

5Rayi'î dan ni ña'an huaj ruhuâj ni ga'nîn guchi' sinïn nej dinînt riñan nej suj, da'nga ni guruguñu'unj nej sô' ni ganachinikaj nùguàn'àn nej suj ofrenda gà' gataj nej suj gurugûñu'unj nej suj, huê danj ni gà' gitàj chrunj gi'hiaj nej suj ni gini'in nej sij si ga'hui' nej suj si sa du'huee huin rayi'î nuguan' nânj, da'nga ni si ganîn ruhuâ nej sij si gi'hiaj guesâ nej ñûnj riñan nej suj.

6Sani dànanj gatâ: Ni sí gunun doj, ni doj sa gahiu raa sa gunun sô' dânj ganaran' sô'; ni sí ûta nìko gunun ni ûta nìko sa gahiu raa sa gunun sô' dânj ganaran' sô'.

7Da' go'ngo nej suj gà'huì' dàj garan' ruhuâ nimân nej suj: Sani si gananîn ruhuâ nej suj nga gà'huì' nej suj mánj, ni si ga'hui' nej suj nda guesâ chre, dadin' nej guiì nda nìhià' chre hua ruhuâ ga'hui' ni 'ì ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in ninj.

8Ni ûta nùkuaj Ma'an Ña'anj an ni ga'hue gi'hia si ga nìko sunuj u riñan nej suj, hiô' ni nga hua daran'anj riñan nej suj, ni ga'hue gurugûñu'unj nej suj riñan nej dinînt ran' àko.

9Dàj rûn' nnunj riñan ñanj: Ni nuchra' da'a, ni ga'huij riñan nej guiì ganiki; ni nìgànj chre ni ga nika sa gi'hia nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nị Mạ'an ga'hui' kạan gunun sí gunuun, nị Mạ'an ga'hui' rachrúun ya nej guiì, nị huej huin sa rịkị nị gị'hia si gịyị'nạnj sa gunun nej suj, nị gị'hia si gạhuin nìko sa nịkạ gị'hiaj nej suj.

11Da'nga nị gahuin yịru'hue nej suj ngà daran'anj, nị gạ'hue gụrụgûñu'unj nìko nej suj riñan a'ngô nej guiì ran àko, nị gà'huì' gà'ì nej guiì si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î sa gi'hiaj nê'.

12Dadin' si guruguñu'unj nej suj riñan nej dinînt, nị sê man guendâ gạchin riñan nej sô' gi'hiaj nej suj mánj, gi'hiaj nej suj dànanj guendâ gà'huì' ûta gà'ì nej guiì si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î sa gi'hiaj nej suj.

13Nị gạ'mịn hue'ê nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an, nị rayi'î nej sa guruguñu'unj nej suj nị ganadigân nej suj si ni'in nej suj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị huê danj nạnj ginikaj chrẹj nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î guendâ guruguñu'unj nej suj ngà daran' nej sô'.

14Huê danj nị ûta gạ 'ì ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej suj nị gàchìnj nì'hiaj nej sij rayi'î nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, rayi'î nej sa sà' gi'hiaj Mạ'an Ñạ'anj an ngà nej suj.

15Guruhuâ Mạ'an Ña'anj an ngà rayi'î nej sa rikî chre riñun' nị gahuin ñạ'anj ruhuô' rayi'î nej sa gi'hia ngò'.

2 Corintios 10

1Ñùnj huin Pablo nị gachín nị'hia riñan nej suj ngà nuguan' ni'ñanj an nị ngà nuguan' nìn rikî Mạ'an Cristo, nị nùnj huin si gạtạj nej suj si ngà nné ngà nej suj nị gi'hia si huín sí yu'hui' chre sanị nga nne anê nị huín sí nitaj si yu'hui' ngà nej suj;

2nị ûta àko gachín nì'hia riñan nej suj, nị sị gi'hiaj nej suj si gạhuin hué riñan nej suj nga gùchìj ñan màn nej suj, dadin' a'ngô nej sô' gataj si ûta nahuij ruhuâj ni'ín si'hiaj nej suj sanị sê dan huin mánj, hiô' nị huạ niñạn ruhuâj si nạgị'hiaj nịkạj nej sí ga'min dànanj.

3Yàngà' nị guiì huin nej ñûnj, sanị nitaj si gi'hiaj nej ñûnj dàj rûn gi'hiaj nej guiì nitaj si ni'in Mạ'an Ña'anj an mánj.

4Nej rasụn garânj sun' nej ñûnj huin si-stadû Mạ'an Ña'anj an nị sê nej rasụn garânj sun nej stadû màn ruhuâ yumiguì nânj huin mánj, sa garânj sun nej ñûnj huin ngà si-nùkuaj nỉn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an guendâ gạ'hue gụdụrë'ëj daran' nej si-guesâ sichre nạnj ánj,

5nị gudurë'ëj nej sa anîn ruhuâ nej sí garan' ñu'unj si gụnïn nej guiì si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' ganîn ruhuâ nej sô' si ûta huin nej sô', nị ngà si-nùkuaj Mạ'an Ña'anj an garânj sûnj nga ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì nị guyumân ruhuâ ninj nị dagahuin ninj riñan Mạ'an Cristo.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Nga gunukuaj nej suj nda hue'ê chre ga'hue dagahuin nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị huạ ruhuâ nej ñûnj si ra'ñạnj gùyùmàn kastîgu riñan a'ngô dạ'ạj nej guiì na'huej ruhuâ dạgahuin riñan Mạ'an Ña'anj an.

7Man sa gurugui' ne' yẹ' nej guiì gini'hiaj nej suj, nị si huạ 'ngọ nej suj guyumân ruhuâ si hia huin nej suj da'ní Mạ'an Cristo, nị huê danj gùyùmàn hia ruhuâ nej suj ni'in nej suj mạ'an nej suj, nị dàj rûn' huin ruhuâ nej suj ni'in nej suj mạ'an nej suj nị huê danj gạnïn ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej ñûnj si yàngà' huin nej ñûnj da'ní Mạ'an Cristo.

8Dadin' nùnj huin si gatâ si huín doj rayi'î guendâ nịkạj sùnj riñan nej suj, sanị Mạ'an Señor riki guendâ nạgị'hiaj nùkua ruhuâ nej suj nị sê sị gi'hia guendâ gạ'anj nị'hia nej suj mánj, huê danj nị nitaj si giri'í sinà'àj rayi'î sa gi'hiâ mánj;

9nun gạrạn' ruhuâj si gạnïn ruhuâ nej suj si duyu'huí nej suj ngà rayi'î nej nuguan' gachrûnj riñan ñanj karta mánj.

10Dadin' yàngà' hia, nị gataj dạ'ạj nej dinînt si nej karta gachrûnj riñan nej suj nị ûta nùkuaj ga'min riñan nej suj, sanị nga nikín ga'mînj ngà nej suj nị nda nạj chre ga'mînj riñan nej suj, nị nitaj nej guiì guyumân ruhuâ sa ga'mînj dadin' nitaj si chrùnj gà'mìn gataj nej sô'.

11Sanị sí gataj dànanj nị ñạ'ạn huaj si gụnïn sô', nị dàj rûn' ga'min nej ñûnj nga gachrûn nej ñûnj riñan ñanj karta, nga nitaj si nne nej ñûnj ngà nej suj, nị huê danj gạ'mịn nej ñûnj nga nikïn' nej ñûnj riñan nej suj.

12Dadin' nun gìsìj ruhuâ nej ñûnj gạtạj nej ñûnj si gụñạn huin nej ñûnj ngà nej sí gataj si ûta hue'ê gi'hiaj nej sô'; sanị giriñun nej sí dânj mạ'an nej sô', nị gataj nej sô' si ûta hue'ê gi'hiaj nej sô', sanị huạ nạnj nitaj si chrụn nej sô' gạyạkạj guendâ nej sô' mánj.

13Sanị nitaj si ûta ga'min hue'ê nej ñûnj rayi'î nej mạ'an nej ñûnj, dadin' ga'min nej ñûnj dàj rûn' hua sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej ñûnj nị nda anda' gạ'hue gùchì' nej ñûnj, nị huê Mạ'an Ña'anj an huin si ga'nînj rayi'î dan guchi' nej ñûnj nda ñan màn nej suj nạnj ánj.

14Dadin' nun gạchịn nej ñûnj gạ'ạnj nej ñûnj ñan gà' gidigân a'ngô nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an mánj, dadin' gà' sịnïn nej ñûnj guchi' ñan màn nej suj guendâ gạ'mịn nej ñûnj, nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj rayi'î Mạ'an Cristo.

15Nitaj si ga'min hue'ê nej ñûnj rayi'î si-sụn a'ngô nej síi dadin' nej ñûnj huin sa ga'min sịnïn riñan nej suj, gànà'huìj nej ñûnj si gạhuin ran doj ruhuâ nej suj nị gùyùmàn hue'ê ruhuâ nej suj, nị gạ'hue gị'hiaj sun nej ñûnj siganînj nej suj sanị gùchì' nej ñûnj man ñan da'hui nej ñûnj gùchì' nej ñûnj;

16huê danj nạnj gànà'huìj nej ñûnj si gùyùmàn 'ngọ gui nị gạ'ạnj gànàtà' nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nda ne' ñạn doj ñan màn nej suj dânj, sanị nitaj si gị'hiaj nej ñûnj gạ'ạnj nej ñûnj ñan gà' huạ si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an guendâ gìrì' nej ñûnj doj nùguàn' gạchrụn nej ñûnj rayi'î si-sụn a'ngô nej sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Sanı sí ruhuâ gạ'mịn hue'ê rayi'î mạ'an, nı dànanj dùgùnàj huaj si gạ'mịn hue'ê sô' rayi'î sa gi'hiaj Mạ'an Señor ngà sô';

18sí ga'min hue'ê rayi'î mạ'an nı sı gita ra'a nej guiì rayi'î sa ga'min sô' dânj mánj, gıta ra'a nej guiì rayi'î sí ga'min hue'ê Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

2 Corintios 11

1Gà nùkuaj ruhuâ nej suj dadin' ga'min sinún yàngàj dọj, sanı gạ nùkuaj ruhuâ nej suj.

2Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj si ûta gahuin ruhuâj ni'ín nej suj; nı gi'hia si gà' ga yugui nej suj dàj rûn' hua yùgui siyànà ñạn gạyạkạj nika, nı Mạ'an Cristo gàhuin nika nej suj.

3Yu'huí dadin' dàj rûn' ûta sà' mañân yukuáa nga gidiga'unj xuj Eva, nı huê danj gạ'hue gıdıgañu'unj nej sí dânj nej suj nı sı dagahuin nej suj riñan Mạ'an Cristo gı'hiaj nej sô' mánj.

4Dadin' si 'nạ' a'ngô sí nınïn gidigân nı nitaj si gidigân sô' dàj rûn' gidigân Mạ'an Jesús nı ganahuin rà'a nej suj sí dânj, nej si ganahuin rà'a nej suj a'ngô espíritu, nı si ganahuin rà'a nej suj a'ngô nuguan' nınïn hua gà' da' nuguan' gi'hiaj gạnạnın nej suj, nı gạ nùkuaj ruhuâ nej suj ngà nej sô'.

5Dadin' sê sı huín sí ninaj doj gà' da' nej sô' mánj, nej sí guchi' gıdıgân ne' rùkù doj riñan nej suj, dadin' ganĩn ruhuâ nej sô' si huin nej sô' sí ga'anj gıdıgân sınïn nı ûta huin nej sô' ruhuâ nej sô'.

6Nùnj huin si ñùnj nı ûta nùkuaj hua nuguan' ga'mînj riñan nej suj, sanı ni'ín ahuin ràyì'ì ga'mînj, nı huê danj gidigán da' ga'mînj riñan nej suj.

7A'nan' gi'hia nga ga'min chré si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj, nı gi'hia si gahuín sí ninaj doj siganĩnj nej suj nı nun gà'nè du'huêj riñan nej suj nạnj nî'.

8Ga'nê si-sàn'ànj nej dinĩnt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nne a'ngô lugâ, dadin' garânj yinaj si gụru'hue nej sô' du'huej rayi'î dan nı giri'í gunânj gıtsí riñan nej suj nạnj ánj.

9Nı nga gané siganĩnj nej suj, nı huạ sa gachin riñânj, sanı nun gạchra sùnj riñan gà' si 'ngọ nej suj mánj, dadin' sa gachin riñânj, nı guruguñu'unj nej dinĩnt ga'na' riñan hio'ó Macedonia, nı ga gụdadûj ngà mạ'án, nı huạ hia nı nun gạchra sùnj riñan nej suj.

10Huạ yìtìnj ruhuâj dadin' yàngà' hia nı ni'ín sa yàngà'a rayi'î Mạ'an Cristo, nı gà' si 'ngọ nej guiì sı gạ'hue gạ'nẹ si gınikaj chrej nej dinĩnt rayi'í ga'anj nìn' gàchrà' riñan hio'ó Acaya mánj.

11Nùnj huin saj nı ga'mînj dànanj rà'aj. Ga'mînj guendâ nitaj si 'ì ruhuâj ni'ín nej suj nî'. Ña'anj an ni'in si 'ì ruhuâj ni'ín nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Sanı̱ dụgu'nḩn gı̱'hia dàj rûn' gi'hia nı̱ sı̱ ga'nê san'anj an riñan nej suj, da'nga nı̱ sı̱ ga'nḩn si gìrì' nej sí dânj gụrụ'man yi'î nej sô' nı̱ gạtạj nej sô' si ûta huin nej sô', nı̱ gidigân nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' gidigân nej ñûnj nej nạnj ánj.

13Dadin' taj nej sô' si huin nej sô' si-musû Mạ'an Cristo, dadin' gidigân nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an sanı̱ huin nej sô' sí gidigañu'unj un.

14Nı̱ sê sa gạhuin ñạ'anj ruhuô' huin, dadin' sichre nı̱ gi'hia si huin dàj rûn' huin 'ngọ ángel nda yigḩn chre hua.

15Huê danj nı̱, sı̱ gurugui' chì' ruhuô' si nej sí gunânj gı̱tsi riñan sichre nı̱ gi'hiaj nej sô' dàj rûn' gi'hiaj nej sí gunânj gı̱tsi riñan Mạ'an Ña'anj an; sanı̱ ne' rùkù nı̱ gùrùguì' si huin nej sô' sí gidigañu'unj un.

16A'ngô ñûn gatâ: Nı̱ gà' si 'ngọ nej suj sı̱ ganḩn ruhuâ si sinûn mánj; nı̱ si huê danj ganḩn ruhuâ nej suj, nı̱ gạ'hue si gạnı̱n ruhuâ nej suj si sinûn nạnj ánj.

17Nuguan' ga'mînj, nı̱ sê Mạ'an Señor huin sa rikî ga'mînj, man si ga'min sinún mạ'án, sı̱ huin ruhuâj gạ'mı̱n hue'ê rayi'î mạ'an nạnj ánj.

18Dadin' ûta gà'ì nej síi ga'min hue'ê rayi'î nej mạ'an nej sô', huê danj nı̱ ga'min hue'ê rayi'î mạ'án.

19Ûta hue'ê chrụn nej suj, sanı̱ nùkuaj ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sí a'min sinún.

20Nı̱ huạ nùkuaj ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sí gi'hiaj guesâ si gı̱'hiaj sun chre nej suj riñan nej sô', nı̱ garânj sun nej sô' si guesâ nej suj guendâ gạhuin yı̱ru'hue nej sô', nı̱ garânj yina nej suj si gạnạkạj nej sô' si'hiaj nej suj, nı̱ garânj yina nej suj si gà'nḩn' nej sô' riñan nej suj, nı̱ garânj yina nej suj si gạrạ'hui nej sô' riñan nej suj.

21Nı̱ giri'í sinà'àj a gàtà dànanj gụnïn nej suj, sanı̱ nitaj si gisîj ruhuâ nej ñûnj gı̱'hiaj nej ñùnj dànanj nga nej suj mánj. Sanı̱ ñan nitaj si yu'hui' a'ngô nej sô' gạ'mı̱n nej sô' ngà nej suj huê danj nı̱ nitaj si guyu'huí gạ'mı̱n dànanj nga nej suj mánj.

22Sí a'min nânj hebreo huin nej sij nî'. Huè danj nạnj ga'mînj nânj hebreo nạnj ánj. Sí israelita huin nej sij nî'. Huê danj huín nej nạnj ánj. Da'nin sı̱'nı̱n Abraham huin nej sij nî'. Huê danj huín nej nạnj ánj.

23Huin nej sij si-musû Mạ'an Cristo nî'. Nı̱ dànanj huín doj si-musû Mạ'an Cristo gà' da' nej sij, (nı̱ ga'mînj dàj rûn' ga'min sí sinúun). Sanı̱ dànanj ûta gi'hiaj sûnj gà' da' nej sij, nı̱ dànanj ûta gà'ì gatu dukuâ ga'a gà' da' nej sij. Nı̱ dànanj ûta gà'ì gañûnj gà' da' nej sij, nı̱ ûta gà'ì ruhuâ gàhuìj rayi'î Mạ'an Jesús.

24Gà' gisîj ùn'ùn' gañûnj gi'hiaj nej judío, nı̱ da' ñùn guta' nej sij kọ yinun' gạ'anj nne'e yichrâ.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25Huà'nǐnj duguañun nej sij ngà rutsìi ñùnj; 'ngo̱ ñùn garrûn nej sij hiëj ñùnj; ni̱ huà'nǐnj ganaga' barkû nùnj huâ ruhuâ nnee, ni̱ 'ngo̱ ñan'an ni̱ 'ngo̱ gui gitá barkû nùnj hua riñan nne ña̱'a̱nj ni̱ ganîn ruhuâj si si̱ gananinj gà' mánj;

26ûta gaché nûnj, ni̱ ûta ha̱i̱ hua ruhuâ kïn gachînj, ni̱ ûta mân sí tu̱u chrej gachê, ni̱ ûta ha̱i̱ hua riñânj gi'hiaj nej sí màn yiñân, ni̱ ûta ha̱i̱ hua riñânj gi'hiaj nej sí nàsìnùnj un, ni̱ huê danj na̱nj ga ha̱i̱ riñânj nga gané ruhuâ yuman' snà'ànj an gi'hiaj nej guiì, huê danj na̱nj ga ha̱i̱ riñânj nga gachê riñan hio'ó nàkòo, huê danj na̱nj ga ha̱i̱ riñânj nga huâ riñan nne ña̱'a̱nj, huê danj na̱nj ga ha̱i̱ nga gi'nîn siganînj nej dinînt huin sí gidigañu'unj un;

27ûta gi'hiaj sûnj ni̱ ûta gininâ, ûta ganarîj nnej e riñânj, ni̱ huê danj na̱nj ûta ganachinj yi'naa rikí ni̱ ûta ganakó nnee, ûta gà'ì ga gìnìnè, ni̱ ûta ganûn nuhuij ñùnj ni̱ ganahuij sigan'án.

28Sani̱ hua na̱nj ga̱chin gànànǐnj a'ngô nej sa giran'án, ni̱ da' gui, ni̱ ûta huin ruhuâj ni'ín daran' nej dinînt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús.

29Hiô' ni̱ man 'ngo̱ rïn nej suj chru̱n ga̱'na̱n' nga na̱nj nîn', ni̱ ñùnj ni̱ nitaj si chrùnj ga̱'na̱nj nga ûn', ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gi'hiaj gininj a'ngô nej dinînt riñan gakïn'ïn, ni̱ nitaj si chrùnj ga̱'man ruhuâj ni'ín sí gi'hiaj gininj dinînt dânj riñan gakïn'ïn rà' saj ûn'.

30Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sa ràyì'ì ga̱'mi̱n hue'é, ni̱ dànanj dùgùnàj huaj si gàtà si huín sí ninaj chre na̱nj ánj.

31Ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si ga̱'mi̱n hue'ê' ni̱ ga̱chro̱' chra'a riñan Ma̱'an Ña'anj huin Rej Ma̱'an Señor Jesús daran' diû, ni̱ ni'in Ma̱'an si ga'mînj nuguan' yàngà'a.

32Nga gané ruhuâ yuman' snà'ànj Damasco, ni̱ ganîn gobernador ni̱ka̱j su̱n riñan Rey Aretas nej sí du̱gumîn ñùnj, guendâ ruhuâ nej sô' gi̱da'a nej sô' ñùnj;

33ni̱ ga'nín nej dinînt ñùnj ruhuâ 'ngo̱ yugûti ni̱ guduninj nej sô' ñùnj riñan bentana tàj riñan hiëj yìngà xi nu̱n rukû yuman' snà'ànj dânj, huê danj ni̱ gahuij ne' ye̱'e ni̱ gananînj ni̱ nun gìrì' nej sij gi̱da'a nej sij ñùnj mánj.

2 Corintios 12

1Nitaj si dùgùnàj huaj si ga̱'mi̱n hue'é rayi'í ma̱'án mánj; sani̱ gànàtàj rayi'î sa ganîn ma̱'an Ña'anj an riñânj ni̱ rayi'î sa gini̱'ín gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.

2Ni'ín 'ngo̱ sí nìkò' rukû Ma̱'an Cristo, ni̱ gà' gachín yìgàn'anj hio'o gahuin nga guxun Ma̱'an Ña'anj an ga'anj sô' nda ñan hua̱ huà'nǐnj yàtà'a, ni̱ si ga'anj sô' hiuj dânj ngà nneè kú sò' nî'. Ni̱ dàj huaj sani̱ nun ni'ín mánj, ni̱ si ga'anj sô' man ngà nanè nimân sô' hiuj dânj nî'. Ni̱ dàj huaj sani̱ nun ni'ín mánj; 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj an huin sa ni'in na̱nj ánj.

3Ni'ín sí dânj sani̱ nun ni'ín si ga'anj sô' ngà nneè kú sô', nej si man nanè nimân sô' ga'anj nî' dàj huaj mánj; 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj an huin sa ni'in na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ ginikaj Ma̱'an Ña'anj an ga'anj sô' yuman' ña̱'a̱nj, ni̱ gunïn sô' nuguan' si̱ girî' gànàtò' mánj, nuguan' si̱ ga'hue gànàrì' síi dàj gànàtà' sô' mánj.

5Rayi'î sí danj huin si ga̱'mi̱n hue'ê; sani̱ si̱ ga'hue ga̱'mi̱n hue'é rayi'î ma̱'án mánj, sa gàtà huin si huín sí ninaj doj.

6Sani̱ si ruhuâj ga̱'mi̱n hue'é, rayi'î ma̱'án ni̱ sê man si ga'mînj guendâ nitaj si chrùnj ga̱na̱ka̱j guendâj dàj gi'hia mánj, dadin' nuguan' yàngà'a huin sa ga̱'mi̱n; sani̱ si̱ ga'mînj nej gà' mánj, da'nga ni̱ si̱ gi̱'hia si ga̱nïn ruhuâ a'ngô nej sô' si ûta gahuín doj àsìj nâ, gà' da' sa gi'hia hia̱j, ni̱ dàj gunïn a'ngô nej guiì rayi'í.

7Da'nga ni̱ sê rayi'î sa nìko gidigân Ma̱'an Ña'anj an riñânj gi̱'hiaj si ga̱na̱chi nika ma'án ni̱ ga̱nïn ruhuâj si huín 'ngo̱ sí nìko xi, ni̱ dàj rûn' gi'hiaj tanj an nga ga'an nneè ku huê danj ûta giran' sàñùnj, dadin' gara'hui 'ngo̱ si-musû sichre yi'nḩn riñânj; da'nga ni̱ si̱ ganÎn ruhuâj si ûta huín doj;

8ni̱ gà' gisîj huà'nÌnj gachín nì'hia riñan Ma̱'an Señor si ga̱'ne sañun dânj riñânj.

9Ni̱ gata gu̱nḩn: Ga̱ nùkuaj ruhuâ' dadin' ûta nìko sunuj u ri̱kîj riñan', dadin' nga gininaj ruhuâ' ni̱ dànanj nìko gìrìkìj si-guesâj riñan', huê rayi'î dan ni̱ dànanj ga̱'mi̱n hue'é rayi'î ma̱'án nga nitaj guesâ riñânj, da'nga ni̱ gùyùmàn si-guesâ Ma̱'an Cristo riñânj.

10Rayi'î dan, ni̱ guendâ 'ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an Cristo ni̱ dànanj ganahuin nìhià' ruhuâj nga 'hia si ga̱na̱huij si guesâj, ni̱ huin nìhià' ruhuâj nga ran' nej guiì ñùnj, nga hua sa ga̱chin riñânj, nga gata ra̱'a nej sij ñùnj; nga ûta huin ruhuâj; dadin nga 'hia si nitaj guesâ riñânj ni̱ dànanj ûta ganahuin nùkua gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.

11Ga'mînj dàj rûn' ga'min 'ngo̱ sí na'hue ga̱ya̱ka̱j guendâ rayi'î guendâ ga'min hue'é rayi'î ma̱'án; ni̱ nej suj gi'hiaj guesâ si gà'mìn dànanj, nej suj da'hui ga̱'mi̱n hue'ê rayi'í; dadin' sê si̱ huín sí ninaj doj gà' da' nej sí gataj si huin nej sô' sí ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n, nùnj huin si huín sí ninaj chre.

12Ni̱ dàj rûn' ga daran' sa gi'hiaj 'ngo̱ sí ga'anj gi̱di̱gân si̱ni̱n, huê danj ga nej sa gi'hia gini'in nej suj ni̱ ganahuin nej guiì gi'hiâ siganÎnj nej suj ni̱ ûta nùkuaj ga ruhuâj, ni̱ ga nej da'nga'a gi'hiâ, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ nej suj rayi'î nej sa gi'hia dadin' ganahuin nej guiì orâ chre gi'hia siganÎnj nej suj.

13Gi̱nikaj nej suj nimân nìko rayi'í si gi'hia si gina'an ruhuâ nej suj, sani̱ man 'ngo̱ rïn sa gi'hia ngà nej suj huin si gunâj rùkù nej suj riñan a'ngô nej dinÎnt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús, rayi'î guendâ nun gàchìn si gu̱ru̱gûñu'unj nej suj ñùnj.

14Hia̱j ru'huaj, ni̱ gà' hua yuguí guendâ gùchìj dukuán huà'nÌnj ïn ñan màn nej suj; sani̱ si̱ gi'hia si gùtÌn' sta'u nej suj, dadin' nitaj si ga'nḩn ñanj si'hiaj nej suj mánj, ngà nej suj huin ruhuaj gà'mìn, dadin' sê da'ní sí dânj huin sa gà'huì' san'anj an riñan sô' mánj, ma̱'an sô' huin si da'hui gà'huì' san'anj an riñan da'ní sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ni̱ rayi'î dan ni̱ dànanj nìhià' hua ruhuâj gùtïnj si-sàn'àn rayi'î nej suj, ni̱ huê danj na̱nj nitaj si ga̱huin si ga̱ra̱n sûnj doj si-guesâj rayi'î nej suj dadin' 'ì ruhuâj ni'ín ma̱'an nimân nej suj. Nùnj huin si do̱j hua 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj.

16Sani̱ ni'ín si ga̱ ruhuâ nej suj rayi'î sa gatâ, dadin' nun gùtïn' nej suj si-sàn'ànj nej suj gi'hiâ. Sani̱ hua̱ da̱'a̱j nej sô' taj, si ûta sà' chrùnj dàj gi'hia rayi'î dan ni̱ gininj nej suj yinùu gi'hia gataj nej sô',

17nga ga'nîn guchi' gini̱'hiaj a'ngô nej sô' ñan màn nej suj ni̱ gi'hia si gidi̱gañu'unj nej sô' ni̱ ga'nêj nej sô' si-sàn'ànj nej suj na̱nj nîn'.

18Ni̱ gachín nì'hia riñan Tito si gùchì' gini̱'hiaj sô' ñan màn nej suj, ni̱ ga'nîn guchi' a'ngô dinînt ngà sô'. Ni̱ ga'nêj ya̱' Tito san'anj an riñan nej suj na̱nj nîn'. Ni̱ sê gu̱ña̱n gi'hiaj sun nguèj ñùnj rà' saj ûn'. Ni̱ gu̱ña̱n ganîn ruhuâ nguèj ñûnj rà' saj ûn'.

19Ganîn ruhuâ nej suj si ga̱na̱chi̱n' nej ñûnj nimân nìko rayi'î nej ñûnj nîn'. Sani̱ gini'in Ma̱'an Cristo sa ga'min nej ñûnj; sani̱ daran' nej nuguan' ga'min nej ñûnj ni̱ ga'min nej guendâ ga̱na̱huin nùkuaj ruhuâ nej suj na̱nj ánj.

20Yu'huí dadin' si nga gùchìj ñan màn nej suj, ni̱ gànàrì'ìj si ni̱ni̱n nïn' 'hiaj nej suj mân nej suj, ni̱ si̱ garan' ruhuâ nej suj sa gà'mìn dadin' man si garán nej suj riñan nej dugui' nej suj, gahuin yìkòj ruhuâ nej suj, man si gina'an ruhuâ nej suj, man si guchra' da̱'a̱j nej suj nej dugui' nej suj, ni̱ ga'min yì'ì nej suj riñan nej dugui' nej suj, ga'min nej suj rayi'î nej dugui' nej suj, ni̱ ûta huin nej suj ruhuâ nej suj, ûta aguâj nej suj nej dugui' nej suj;

21ni̱ nga nànìkàj ñún gùchìj ñan màn nej suj ni̱ ûta gìrì'ìj sinà'àj a rayi'î gaki̱n' gi'hiaj da̱'a̱j nej suj, ga̱huin ni̱ nda du̱gue'é rayi'î nej sô' gi'hiaj gaki̱n'ïn siganînj nej suj, dadin' nun gànànìkàj ruhuâ nej sô' rayi'î nej sa ki̱j gi'hiaj nej sô', ni̱ rayi'î guendâ gaché sìgìchrà' nej sô' ni̱ ûta gahuin ruhuâ nej sô' nngaj nej sô' ngà ahuin na̱nj nej siyànàa.

2 Corintios 13

1Huê nan huin gìsìj huà'nïnj gùchìj ñan màn nej suj. Ni̱ daran' nej nuguan' gi̱'hiaj hi̱ô' rayi'î 'ngo̱ guiì gi'hiaj gaki̱n'ïn ni̱ da'hui ga̱ huìj nej si huà'nïnj guiì gini'in yàngà' sa gahuin.

2Ni̱ gatâ rayi'î nej sí gà' gi'hiaj gaki̱n'ïn, ni̱ gatâ riñan daran' nej suj ni̱ dàj rûn' huin si nìkïnj ngà nej suj huin, sani̱ nitaj si nìkïnj ngà nej suj sani̱ gachrûn ñún riñan nej sí gà' gi'hiaj gaki̱n'ïn, ni̱ huê danj na̱nj hua̱j nuguan' nânj riñan nej suj, ni̱ asà' guchí ñan màn nej suj ni̱ si dànanj huaj siganînj nej suj ni̱ si̱ ginikâ nimân nìko ngà sa gi'hiaj nej suj mánj.

3Sa ruhuâ nej suj gini̱'in nej suj huin si yàngà' hia ni̱ Ma̱'an Cristo huin sa gi'hiaj ga'mînj dànanj riñan nej suj. Ni̱ Ma̱'an Cristo ni̱ sê do̱j dànanj ga̱'min riñan nej suj mánj, dadin' dànanj ûta nùkuaj ga̱'min riñan nej suj gà' na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Dadin' yàngà' nị Mạ'an Cristo nị huin 'ngọ sí nitaj guesâ nga godoko' nej sij riñan rugutsìi Mạ'an, sanị ngà si-nùkuaj Mạ'an Ña'anj an nị nne nì'naj. Nị huê danj nạnj nej ñûnj nị nitaj guesâ nej ñûnj, sanị ñan nịkạj dugui' nej ñûnj ngà Mạ'an Cristo nị ganahuin nùkuaj nej ñûnj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guendâ gụnạnj gịtsi nej ñûnj riñan nej suj.

5Nạdịgi'ñûn nej suj mạ'an nej suj si yàngà' hia guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an; nị gạnạkạj guendâ nej suj dàj hua nej mạ'an nej suj. Nị nun ni'in nej suj dàj hua nej mạ'an nej suj nị nun ni'in nej suj si nne Mạ'an Cristo ruhuâ nimân nej suj rà' saj ûn. Nị si nun ni'in nej suj nị ruhuaj gạta si nitaj Mạ'an Cristo nne ruhuâ nimân nej suj mánj.

6Gànà'huì si gịnị'in nej suj si nun gịrẹ̈' nej ñûnj dadin' nne Mạ'an Cristo ruhuâ nimân nej ñûnj.

7Nị gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an si gụrụgûñu'un nị sị gi'hiaj nej suj gà' si 'ngọ sa a'nan'an, nị sê sị huin ruhuâ nej ñûnj si gạtạj nej suj si huin nej ñûnj sí gà' gunukuaj dunahuij si-sụn, sa ruhuâ nej ñûnj huin si nej suj nị gạhuin chrụn nej suj gị'hiaj nej suj sa sà'a, nị nùnj huin si dàj rûn' gi'hiaj sí girë' gi'hiaj nej ñûnj sanị gạ'hue gùnùkuaj nej ñûnj dụnahuij nej ñûnj si-sụn nej ñûnj.

8Dadin' nej ñûnj nị sị ga'hue gụnïn' nej ñûnj ngà nuguan' yàngà'a nị sa gi'hiaj nej ñûnj huin si dụna'huej nej ñûnj rayi'î nuguan' yàngà'a.

9Nị rayi'î dan nị gahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj si gahuin nej ñûnj sí nitaj guesâ nìko, nị dànanj garan' ruhuâ nej ñûnj si ganahuin nùkuaj nej suj; nị huạ nạnj gachín nì'hiaj nej ñùnj rayi'î nej suj si hue'ê nạgị'hiaj nịkạ nej suj mạ'an nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an.

10Nga nỉn' gàchin gùchìj ñan màn nej suj nị gachrûnj ñanj karta nan hua riñan nej suj, nị nga gùchìj ñan màn nej suj nị sị garânj sûnj nuguan' nùkuaj nga gà'mìn, sanị si ruhuâj nị gạ'hue gà'mìn nuguan' nùkuaj riñan nej suj dadin' nịkạj sùnj riñan nej suj gi'hiaj Mạ'an Señor guendâ nạgị'hiaj nùkua ruhuâ nej suj, nị sê sị riki Mạ'an Señor suun riñânj guendâ gị'hia si gạ'ạnj nị'hia nej suj mánj.

11Dụna'huí nuguan' gạtạ gụnïn nej suj nạnj dịnî̂nj, gạ nìhià' ruhuâ nej suj, nị nạgị'hiaj nịkạ nej suj mạ'an nej suj, nàgà'huì' nej suj nuguan' nùkuaj rûhua riñan nej dugui' nej suj, nị gụñạn gạnïn ruhuâ nej suj; nị gạ dïn'ïnj gimàn nej suj ngà nej dugui' nej suj, nị Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj hua dïn'ïnj nị Mạ'an Ña'anj huạ 'ì ruhuâ ni'in nê' gạne ngà nej suj.

12Nị gạ'mịn nej suj nuguan' nị'ñanj an ngà 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj nị gịda'a nej suj ra'a 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj.

13Nị ga'nḩn daran' nej dinî̂nt nìkò' rukû Mạ'an Cristo 'ngọ nuguan' nị'ñanj an huaj riñan nej suj.

14Si-sụnụj Mạ'an Señor Jesús, nị sa 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị Mạ'an Espíritu Santo gạne nị gịnikaj dugui'ij ngà daran' nej suj. Nị huê danj huin nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Gálatas

Gálatas 1

1Ñùnj huin Pablo, sí ga'anj gidigân sinïn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni sê nej síi ga'nḯn ga'ân ni sê nej síi gachrûn sun ñùnj mánj, sa ga'nḯn ga'ân ni sa gachrûn sun ñùnj huin Ma'an Jesucristo Ma'an sa gana'nînj siganînj nej nîman gi'hiaj Ma'an Ña'anj an,

2ni ga'nḯn daran' nej dinînt nne ngàj nuguan' ni'ñanj an huaj riñan nej suj huin si-nùhuì Ma'an Jesús nne riñan hio'ó Galacia:

3Ma'an Ña'anj an riki sunuj u ni gi'hia si ga dïn'ïnj ruhuâ nej suj dadin' huê Ma'an huin Rej nê' ni huej huin Rej Ma'an Señor Jesucristo.

4Ni ga ruhuâ Ma'an Señor Jesucristo gahuij rayi'î si-gakïn' nê' guendâ gi'hia si ganaṇin nê' riñan nej gakïn' kïj hua hua diû nne' hiaj, dadin' huê dànanj huin sa garan' ruhuâ Ma'an Re' Ña'anj an,

5ni riñan Ma'an huin sa ga'min hue'ê nê' nìgànj nỳn'. Ni huê danj huin nanj ánj.

6Ûta gahuin ñan'anj ruhuâj dadin' doj sînj diû gachin ni gà' gahuin anêj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, dadin' huê Ma'an gakḯn ga'na' nej suj ngà sunuj gi'hiaj Ma'an Cristo ngà nej suj, sani nada'a nej suj a'ngô nuguan' ganîn ruhuâ nej suj si gi'hia ganaṇin nej suj.

7Yàngà' ni nitaj si hua a'ngô nuguan' gi'hiaj ganaṇin nej guiì mánj, sa huaj huin si hua a'ngô nej sí duguachej ruhuâ nej suj ni gi'hiaj da' go'ngo nej suj dàj guyumân ruhuâ nej suj, ni gi'hiaj nej sô' dànanj guendâ ruhuâ nej sô' si gachej ruhuâ nej suj da'nga ni si ginikò' nej suj rukû nuguan' gidigân Ma'an Cristo.

8Nùnj huin si nej ñûnj, ni nùnj huin si 'ngo ángel gininj ga'na' yàtà'a naduna gidigân a'ngô nuguan' gi'hiaj ganaṇin nej guiì ni ninïn huaj gà' da' nuguan' gidigân sinïn nej ñûnj, ni ga'na' kastîgu riñan sô' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an.

9Ni huê dàj rûn' gataj sinïn nej ñûnj, ni hue danj gataj ñún gunïn nej suj, ni si hua 'ngo sí ninïn gidigân nuguan' gi'hiaj ganaṇin nej guiì dàj rûn' hua nuguan' gidigân sinïn nej ñûnj riñan nej suj, ni ga'na' kastîgu riñan sô' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

10Nitaj si na'huí, si ga'min hue'ê nej guiì rayi'î mánj, sa ruhuâj huin si ga'min hue'ê Ma'an Ña'anj an rayi'í, ni nitaj si huin ruhuâj si gùnàj hue'é riñan nej guiì mánj, sa huin ruhuâj huin si gùnàj hue'ê riñan Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

11Ruhuâj si gini'in nej suj dinînj, si ga'mînj nuguan' gi'hiaj ganaṇin nej guiì riñan nej suj, ni sê nuguan' giri ra nej guiì huin ga'mînj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12ni̱ sê síi gidigân riñânj ni̱ sê síi rikî nuguan' dânj ganahuin ra̱'á dadin' Ma̱'an Jesucristo huin sa gidigân riñânj.

13Dadin' gà' gini'in nej suj dàj gi'hiâ nga gi'nĩn riki chrej yìñànj nikaj nej judío, ni̱ ûta ginikó gata rùhuàj si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gà' 'ngo̱ dunahuî nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Cristo;

14nga gané país Israel ni̱ nga gi'nĩn riki chrej yìñànj ni̱ka̱j nej judío ni̱ dànanj ni'ín doj gà' da' nej sí gu̱ña̱n añûn ruhuâ ngàj, ni̱ dànanj ûta dagahuín doj chrej yìñànj gidigân nej yí gà' da' a'ngô nej judío.

15Ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa garan' ruhuâ ni'in ñùnj, ni̱ àsìj nga ginûnj riki nnî ni̱ gà' hua̱ yu̱guí gi'hia, ni̱ ganĩn su̱nu̱j ruhuaj ni̱ gakï̱n ñùnj,

16ni̱ gidiganj Ma̱'an Da'nin riñânj, ni̱ huê dan ni̱ ga'anj gànàtàj rayi'ij siganĩnj nej guiì nàsìnùnj un, sani̱ nun ga̱'a̱nj gàchìnj na'ân nej síi dàj gi̱'hiâ nga gànànĩnj rayi'ij mánj.

17Ni̱ gà' nun gà'àn yuman' snà'ànj Jerusalén ñan màn nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱nï̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an mánj, ñan ga'anj sìnĩnj huin riñan hio'ó Arabia, huê dan ni̱ gunumân ñún yuman' snà'ànj Damasco.

18Ne' rùkù ni̱ nda gachîn huà'nĩnj hio'o ni̱ ga'ân ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén dadin' ruhuâj ga̱na̱rï̱sna'an nga Pedro, ni̱ gané yi̱nu̱n' gui ngà sô';

19sani̱ nun gi̱ni̱'ín riñan a'ngô nej sô' ga'anj gi̱di̱gân si̱nï̱n mánj, man sô' gini'ín huin Jacobo dinĩn Ma̱'an Señor Jesús.

20Ni̱ ni'in Ma̱'an Ña'anj an si yàngà' hia huin nej nuguan' gatâ ni̱ nitaj si gidigañu'ûn mánj.

21Ni̱ ne' rùkù ni̱ ga'an riñan hio'ó Siria ngà riñan hio'ó Silisia.

22Sani̱ nun gànàrì' dugui'í ngà nej dinĩnt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús nne estado judea, sa huaj huin si gà' ni'in nej sô' Ma̱'an Cristo.

23Man nuguan' gunïn nej sô' huin: “Sí gata rùhuà ni'in nê' ni̱ sí dunahuij nej dinĩnt gimân diû gâchin, hia̱j ni̱ gananĩn sô' riñan nej guiì si gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in Ma̱'an Cristo.”

24Ni̱ rayi'í ni̱ ga'min hue'ê nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an.

Gálatas 2

1Huê danj ni̱ gachîn nda yìgàn'anj hio'o ni̱ ga'anj ñún ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén ni̱ ga'anj Bernabé ngàj, ni̱ huê danj na̱nj ga'anj Tito ngàj.

2Sani̱ ga'an ñan màn nej sô' ganĩn ruhuâ si huin nej sô' doj, dadin' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an garânj da'nga' ruhuâj si ña̱'a̱n huaj ga̱'a̱nj gi̱di̱gân riñan nej sô', dàj hua nuguan' gidigán riñan nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ nuguan' dânj huin nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Ni̱ ni̱ka̱j dugui'í ngà Tito, ni̱ sô' huin sí 'na̱' yuman' Grecia, sani̱ gà' danj ni̱ nun gi̱'hiaj guesâj si gà'nè' sô' nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj sô' mánj;

4sani̱ gatûj huì da̱'a̱j nej sí gataj si huin nej sô' dinî̂nt siganî̂nj nej ñûnj, sani̱ huin nej sô' si gidigañu'unj un, dadin' hua̱j nej sô' guendâ ga̱ya̱ka̱j guendâ nej sô' dàj gidigân nej ñûnj nìkò' rukû Ma̱'an Cristo Jesús, dadin' sa ruhuâ nej sô' huin si da̱gahuin ñûn nej ñûnj sa taj ley,

5sani̱ gà' do̱j sînj nun gùyùmàn ruhuâ nej ñûnj da̱gahuin nej ñûnj nuguan' gataj nej sô', guendâ ruhuâ nej ñûnj si ga̱ gè nuguan' yàngà' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì gùchij riñan nej suj.

6Sani̱ rayi'î nej sí ganî̂n ruhuâ si huin nej sô' doj riñan nej guiì a'ngô diû ni̱ nitaj si ganahuij ruhuâj ni'ín nej sô'; dadin' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nitaj si gi'hiaj ni̱nïnj nej guiì, ni̱ nej sí ganî̂n ruhuâ si huin nej sô' doj ni̱ nitaj a'ngô nuguan' nàkà gidigân nej sô' riñânj mánj.

7Dadin' gini'in nej sô' si gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si gi̱di̱gán si-nùguàn'àn' Ma̱'an riñan nej sí nàsìnùnj un, dàj rûn' ga'nïn' sunj riñan Pedro ni̱ gi'hia si ga̱'a̱nj gànàta' sô' si-nùguàn'anj riñan nej judío,

8dadin' Ma̱'an Ña'anj gi'hiaj yu̱gui Pedro guendâ ga̱huin sô' sí ga̱'a̱nj gi̱di̱gân si̱nï̱n si-nùguàn'anj riñan nej judío, ni̱ huej huin sa gi'hiaj yu̱gui ñùnj guendâ ga̱'a̱nj gi̱di̱gân sìnî̂nj si-nùguàn'anj riñan nej guiì nàsìnùnj un,

9Ni̱ ganakaj guendâ Santiago, Pedro ni̱ Juan si rikî Ma̱'an Ña'anj an sunuj u riñânj, dadin' nej sô' ni̱kï̱n' riñan nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Cristo, ni̱ ga̱na̱huin rà'a nej sô' ñùnj ngà Bernabé, ni̱ ga'nî́n nej sô' ga'anj nguèj ñûnj riñan nej guiì nàsìnùnj un ni̱ gunâj nej sô' guendâ gi̱digân nej sô' riñan nej judío.

10Ni̱ man sa gachín nì'hiaj nej sô' riñan nej ñûnj huin si ga̱na̱nun ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej guiì ran' àko; ni̱ nga gini'ín nej guiì ran' àko ni̱ ûta hio guruguñu'un riñan ninj.

11Sani̱ nga guchi' Pedro ruhuâ yuman' snà'ànj Antioquía, ni̱ ri̱ña̱n, ri̱ña̱n gatâ gu̱nïn sij si nitaj si dùgùnàj hua sa gi'hiaj sij.

12Dadin' nga ga'na' si̱nï̱n Pedro ni̱ ya sij ngà nej sí nàsìnùnj nìkò' rukû Ma̱'an Cristo, sani̱ nga ga'na' a'ngô nej judío ni̱ka̱j dugui' ngà Santiago ni̱ guxun sij ma̱'an sij ni̱ gi'hiaj anêj sij ma̱'an sij ni̱ nun ga̱'hue̱j sij ya̱ sij ngà nej sí nàsìnùnj u, dadin' yu'hui' sij ni'in sij nej judío.

13Ni̱ huê danj na̱nj gidigañu'unj nej judío dânj a'ngô nej judío gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo, ni̱ nda Bernabé gidigañu'unj nej sij.

14Sani̱ nga gini'ín si nitaj si aché ni̱ka̱ nej sij ni̱ nitaj si dagahuin nej sij dàj rûn' gidigân Ma̱'an Cristo, ni̱ màn daran' nej sij ni̱ ri̱ña̱n, ri̱ña̱n gatâ gu̱nïn Pedro: Sò', “ni̱ huîn' judío, sani̱ gi'hiâ' dàj rûn' gi'hiaj nej sí nàsìnùnj un dadin' nitaj si gi'hiâ'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dàj rûn' gi'hiaj nej judío. Nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj guesâ' si nej sí nàsìnùnj un ni̱ da̱gahuin nej sô' chrej yìñànj ni̱ka̱j nej judío rà'aj."

15Dadin' nê' ni̱ àsìj ga'ngo' ni̱ huîn' judío, ni̱ nitaj si huîn' sí gaki̱n'ïn dàj rûn' huin nej sí nàsìnùnj un,

16ni̱ gà' ni'în' si nej judío ni̱ nùnj huin si dagahuin nej sij sa taj ley sani̱ gà' danj ni̱ si̱ ganarë' si-ga̱kïn' nej sij, dadin' ga̱'hue gànàrè̱' si-ga̱kïn' nej sij guendâ guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma̱'an Cristo, huê danj na̱nj guyumân ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj Ma̱'an Cristo, ni̱ rayi'î dan ni̱ ga'hue ganarë' si-ga̱kïn' nej ñûnj, ni̱ sê ley gi'hiaj ganarë' si-ga̱kïn' nej ñûnj, dadin' gà' si 'ngo̱ nej guiì si̱ ga'hue gànàrè̱' si-ga̱kïn' gi'hiaj ley mánj.

17Ni̱ si nana'hui' nej ñûnj Ma̱'an Cristo guendâ na̱du̱rë'ëj si-ga̱kïn' nej ñûnj, ni̱ hua̱ na̱nj hua̱ gaki̱n'ïn riñan nej ñûnj, hiô' ni̱ Ma̱'an Cristo huin sa gidigân gi'hiaj nej ñûnj gaki̱n'ïn na̱nj nîn'. Sê danj huin mánj.

18Ni̱ si gatâ si nitaj si ni'ñanj ley, ni̱ ne' rùkù ni̱ gata si hua̱ na̱nj ni'ñanj ley, hiô' ni̱ hia ni̱ huín sí gi'hiaj gaki̱n'ïn na̱nj ánj.

19Guendâ ley ni̱ huín sí gahui'i, dadin' gahui' nimânj gi'hiaj ley. Sani̱ hia̱j ni̱ ganahuin nì'nàj gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

20Nìkòj riñan rugutsìi ngà Ma̱'an Cristo, ni̱ nitaj si ni̱ka̱j su̱n nneè kû riñânj, dadin' Ma̱'an Cristo nikaj su̱n riñânj, ni̱ sa gi'hiâ ngà nneè kû, ni̱ gi'hiâ dadin' guyumân ruhuaj ni'ín si Ma̱'an Jesús huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, dadin' 'ì ruhuâ Ma̱'an Cristo ni'in ñùnj, ni̱ ga ruhuaj gahuij rayi'í.

21Si̱ ga'hue gu̱du̱nâ sunuj riki Ma̱'an Ña'anj an riñânj, dadin' si ley gi̱'hiaj ga̱'hue gànàrè̱' si-gàkì̱nj, hiô' ni̱ nitaj gue̱nda̱ gahui' Ma̱'an Cristo mánj.

Gálatas 3

1Aya̱' nej suj màn yuman' Galatas dadin' na'huej nej suj ga̱ya̱ka̱j guendâ nej suj gà' mánj. Ni̱ ahuin si gidigañu'unj ni̱ nun ga̱'hue̱j nej suj da̱gahuin nej suj riñan nuguan' yàngà'a rà'aj. Dadin' ûta nî'nïnj gananî̱nj riñan nej suj si ginikò' Ma̱'an Jesucristo riñan rugutsìi.

2Ruhuâj si du̱nanikàj nej suj nuguan' nânj riñânj. Ni̱ ganahuin rà'a nej suj Ma̱'an Espíritu Santo guendâ dagahuin nej suj sa taj ley nî'. Si ganahuin rà'a nej suj Ma̱'an Espíritu Santo guendâ gunïn nej suj ni̱ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' gi'hiaj ga̱na̱ni̱n nej suj sà'.

3Sí na'huej ga̱ya̱ka̱j guendâ huin nej suj. Dadin' nga gayi'ì si̱ni̱n nej suj ni̱ dagahuin nej suj sa taj Ma̱'an Espíritu Santo, sani̱ hia̱j ni̱ 'hiaj guesâ ñûn nej suj dagahuin nej suj sa taj ley.

4Ûta giran' sa̱ñu̱n nej suj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an sani̱ nitaj gue̱nda̱ ni'ñanj si giran' sa̱ñu̱n nej suj mánj, yàngà' hia ni̱ nitaj si ni'ñanj si giran' sa̱ñu̱n nej suj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5Ni̱ rikî Ma̱'an Ña'anj an Espíritu Santo riñan nej suj, ni̱ gi'hiaj Ma̱'an sa gahuin ña̱'anj ruhuô' siganînj nej suj, rayi'î guendâ dagahuin nej suj sa taj ley nî'. Si guendâ guyumân ruhuâ nej suj nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej suj sà'.

6Huê danj na̱nj guyumân ruhuâ Abraham nuguan' gataj Ma̱'an Ña'anj an riñan sô', ni̱ rayi'î dan ni̱ ganakaj guendâ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gahuin sô' sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a riñanj.

7Ruhuâj si gi̱ni̱'in nej suj, ni̱ nej guiì guyumân ruhuâ ni̱ huin ninj da'ní sachij Abraham.

8Ni̱ àsìj nâ ni̱ huê danj gà' nnunj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si gùyùmàn ruhuâ nej guiì nàsìnùnj un ni'in ninj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱'hue ga̱huin ninj guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a, ni̱ gataj Ma̱'an Ña'anj an si rayi'î sa hue'ê gi'hiaj sachij Abraham: "Ni̱ rayi'î sa gi'hiaj sô' ni̱ huê danj na̱nj ga̱na̱ni̱n daran' nej guiì màn nïn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, guendâ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Jesús."

9Rayi'î dan ni̱ nej guiì guyumân ruhuâ dàj rûn' guyumân ruhuâ Abraham ni̱ ganahuin rà'a ninj sa hua̱ hue'ê.

10Dadin' daran' nej guiì ginûn ñan sa taj ley ni̱ gùyùmàn sañuun riñan ninj, dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: "Ni̱ gi̱ran' sa̱ñu̱n daran' nej guiì nun da̱gahuin daran' nej sun giyi'nïn' riñan si-ley Ma̱'an Ña'anj an."

11Dadin' gà' si 'ngo̱ nej guiì ni̱ si̱ ganaruhui si-ga̱kïn' ninj gi̱'hiaj ley mánj, sa ni'în' huin dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: "Ni̱ guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ guendâ guyumân ruhuâ ninj ni̱ ga̱'hue ga̱ne nìgànj ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an."

12Ley ni̱ nitaj si gidiganj si ña̱'a̱n huaj si gùyùmàn ruhuô', dadin' sa ta huin: "Nej guiì dagahuin sa taj ley ni̱ ga̱'hue ga̱ nì'nà' ninj gi̱'hia."

13Ma̱'an Cristo gi'hiaj ga̱na̱ni̱n' riñan sañun rikî ley riñun', ni̱ ga'nïn' ruhuaj giran' sa̱ñunj rayi'î si-ga̱kîn', dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: "Nej sí dunikò' nej sij riñan chrun ni̱ gahuin nej sô' sí kïj huaa riñan Ma̱'an Ña'anj an."

14Rayi'î guendâ giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an Jesús ni̱ gachîn sa hua̱ hue'ê guyumân riñan Abraham riñan nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ guendâ guyumân ruhuô' ni̱ ganahuin ro̱'ô' Ma̱'an Espíritu Santo.

15Di̱nînj, ga'min nuguan' giri rà ma̱'án: Ni̱ nùnj si nej síi guchi' 'ngo̱ du'hua siganînj nej ma̱'an nej sô', ni̱ ne' rùkù nga gisîj gi'hiaj hia nej sô' si-nùguàn' nej sô', ni̱ gà' si 'ngo̱ nej sô' si̱ ga'hue nànìkàj rùkù ñûn ni̱ gà' si ga'hue gùnùtà' nej sô' nuguan'an yichrá nuguan' gà' guchi' nej sô' 'ngo̱ du'hua mánj.

16Huê danj ni̱, riñan Abraham gataj Ma̱'an Ña'anj an si hua̱ 'ngo̱ sa ga̱'huij riñan sô', ni̱ gata si na̱ga̱ne ña̱n 'ngo̱ da'ní sô' riñan sô'. Huê danj ni̱ nun ga̱ta: "Si na̱ga̱ne ña̱n gà'ì da'ní sô' riñan sô' mánj", nej si ga̱'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' si ga̱'na̱' gà'ì ran' nej síi na̱nikïn' riñan sô', dadin' rikij ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' si 'ngo̱ rïn síi

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nanikïn' riñan sô': “Ni nagane ñan 'ngo da'ní sô' riñan sô'”, ni huê danj huin Ma'an Cristo.

17Huê nej nânj, huin nej sa tâ: Ni nga gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij ra'a sô' ni huê nuguan' dânj huin sa nagi'hiaj nàkaj ngà Ma'an Cristo, dadin' gachín ga'anj sientu tá ko chi' hio'o ni guyumân ley riñan Moisés, sani gà' danj ni nun nadurë' ley nuguan' guchi' Ma'an Ña'anj an 'ngo du'hua ngà Abraham, huê danj ni nun gànàrè' nuguan' gi'hiaj hia ngà sô' mánj.

18Dadin' si ley gi'hiaj ni ganahuin rò'ô' nanì'hiô', hiô' ni sê rayi'î guendâ gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij ra'a Abraham huin ni gànàrì' nanì'hiô' gà' mánj; sani gataj Ma'an Ña'anj an si hua sa ga'huij ra'a Abraham ni ga'hui' yàngaj sa gata dânj riñan sô'.

19Hiô' ni. Ahuin guenda ni'ñanj ley rà'aj. Ni nagi'hiaj nìko Ma'an Ña'anj an si-ley rayi'î si-gakïn' nej guiì; ni nuguan' nânj ginikaj ñu'unj nda guyumân “ma'an sa nagane ñan riñan Abraham” sô' rayi'ì gataj Ma'an Ña'anj an si hua sa ga'huij riñan sô', ni ley dânj guyumân gi'hiaj nej ángel ni Moisés ganahuin rà'a ley dânj.

20Sani nga 'ngo rïn síi ga'min rayi'î sô' ni nitaj si garânj sun sô' si ganikïn' a'ngô síi ga'min rayi'î sô' mánj; Sani 'ngo rïn Ma'an Ña'anj an hua nanj ánj.

21Hiô' ni gunïn' ley ngà nuguan gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa ga'huij nanj nîn'. Hia ni nitaj si gunïn' ngue mánj. Dadin' si ga'hue ganahuin nì'nà' nej guiì gi'hiaj ley, hiô' ni yàngà' hia ni ga'hue gi'hiaj nej guiì sa nikaa.

22Sani sa taj, riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an huin, ni daran' nej guiì ni nne ninïn' ninj riñan gakïn'ïn, ni nej guiì gùyùmàn ruhuâ ni'in Ma'an Cristo ni ga'hue ganahuin ra'a ninj sa gataj Ma'an Ña'anj an ga'huij riñan ninj nanj ánj.

23Nga nỳn' gachin gùyùmàn ruhuô' nuguan' gi'hiaj gananin', ni gane ninïn' dukuâ ga'a gi'hiaj gakïn'ïn, nda gui garânj da'nga' ruhuô' si ña'an huaj si gùyùmàn ruhuô' ni'in nuguan' gi'hiaj gananin'.

24Ni ley gahuin dàj rûn' huin 'ngo maestrû gidigân ñùn', ni ginika ga'an ñùn' riñan Ma'an Cristo, da'nga ni si gitá gakïn'ïn yichrô' guendâ guyumân ruhuô'.

25Sani nga guyumân ruhuô' ni'în' nuguan' gi'hiaj gananin', ni nitaj si gidigân maestrû ñùn' gà' mánj.

26Dadin' daran' nej suj huin da'ní Ma'an Ña'anj an guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Jesús.

27Dadin' daran' nej guiì gata' nne ngà Ma'an Cristo, ni Ma'an Cristo huin sa nagi'hiaj nàkà ninj.

28Ni nitaj si ni'ñanj si gahuîn' judío nej si gahuîn' sí nàsìnùnj un, ni nitaj si ni'ñanj si gahuîn' sí gi'nïnj gi'hiaj sun chre nej si hua ni'nînj riñun', ni sê si huin síi doj gà' da' nej siyànàa mánj, dadin' ngà Ma'an Cristo Jesús ni 'ngo rïn guiì huin nê'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

29Nị si huin nej suj da'ní Mạ'an Cristo, yàngà' hia nị huin nej suj da'ní Abraham, nị gạnạhuin rạ'a nej suj nanì'hiaj sô' dàj rûn' ga'hui' Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñan sô'.

Gálatas 4

1Sanị huê danj nạnj gatâ: Nị nga nỉn' huin rạn gạchị silíj gạnạhuin rà'a nanì'hiaj rej, nị nitaj si a'nïn' sô' riñan sí 'nịnj gi'hiaj sun chre riñan rej sô' mánj, nùnj huin si huin sô' señor riñan daran' nej rasụn huin si'hiaj rej sô';

2sanị huạ nạnj nịkạj ñu'unj sí dugumîn si'hiaj rej sô' riñan sô', nị gạnạkạj sô' si-sụn rej sô' nda gùyùmàn gui ga'nïn' rej sô' suun riñan sô'.

3Huê danj gahuin ngà nê', nga nỉn' gàchin gạrạn da'nga' ruhuô' nị gahuîn' dàj rûn' huin nej silíj huạ lij, dadin' gi'nïn' gi'hiaj sun' chre nị dagahuîn' riñan nej nanè kịj hua màn ruhuâ yumiguì nânj.

4Sanị nga gisîj diû, nị ga'nḩn Mạ'an Ña'anj an ga'na' Da'nin, nị ga'nga Da'nin riki siyànàa, nị dagahuin dàj rûn' gataj ley ganahuin rà'a Moisés.

5Dànanj gịrạn'anj guendâ gạnạranj nej guiì 'nịnj riki ley, da'nga nị ga'hue nạgị'hiaj dạ'nịnj Mạ'an Ña'anj an ninj.

6Nị rayi'î guendâ huin nê' da'ní Mạ'an Ña'anj an nị ga'nïn gatûj Si-Espíritu Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nimân nê', nị Mạ'an Espíritu dânj ga'min nùkuaj nị gata: “Ta lij, Taj.”

7Huê danj nị nitaj si dagahuîn' riñan gakịn'ïn, dadin' hiạj nị huîn' da'ní Mạ'an Ña'anj an; nị si huîn' da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj giri' nì'hiâ' huîn' da'nì Mạ'an Ña'anj an rayi'î guendâ si Mạ'an Cristo huin sa gị'hiaj gạnạnịn'.

8Yàngà' hia, nị a'ngô diû nị nun gịnị'in nej suj Mạ'an Ña'anj an nị rayi'î dan nị, gunânj gịtsi nej suj riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi.

9Sanị hiạj, nị ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj yàngà'a, nị huê danj nạnj ni'in Mạ'an Ña'anj an nej suj, nùnj huin saj nị nanikàj ñûn nej suj nị gunânj gịtsi nej suj nị gi'hiaj guesâ nej suj dagahuin nej suj sa taj ley rà'aj.

10Huạ nạnj nịkạj chrẹj nej suj riñan nej gui nụn gi'ñanj an, nị nịkạj chrẹj nej suj riñan nej ahui nụn gi'ñanj an, nị nịkạj chrẹj nej suj riñan nej diû nị nịkạj chrej nej suj riñan nej hio' nụn gi'ñanj an.

11Nị yu'huí rayi'î sa gi'hiaj nej suj, dadin' man si gi'hiaj sun chré ngà nej suj.

12Gachín nì'hia si gị'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiâ, dadin' ñùnj nị gi'hiâ dàj rûn' gi'hiaj nej suj, gà' si 'ngọ sa yì'ìi nun gị'hiaj nej suj ngàj mánj.

13Dadin' gà' ni'in nej suj si rayi'î guendâ ga'nán nị ganata' sìnỉnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14ni̱ nùnj si ga'nán sani̱ gà' danj ni̱ nun gi̱'hiaj nej suj si gahuín sí ninaj doj riñan nej suj, ni̱ nun gi̱'hiaj anêj nej suj ñùnj, ni̱ ganahuin rà'a nej suj ñùnj dàj rûn' gi'hiaj nej suj ngà si-ángel Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dàj rûn' ganahuin rà'a nej suj Ma̱'an Cristo huê danj gi'hiaj nej suj ngàj.

15Dànè' ga'anj sa gahuin nìhià' ruhuâ nej suj dânj rà'aj. Ni̱ ga'min hue'é rayi'î nej sa gi'hiaj nej suj dânj, dadin' nda huin ruhuâ nej suj si gi̱ri̱ nej suj rune ñan nej suj ni̱ ri̱ki̱ nej suj ra'á.

16Ni̱ rayi'î guendâ gatâ nuguan' yàngà'a, ni̱ gahuín sí gunïn' ngà nej suj na̱nj nîn'.

17Ûta nìchràj ruhuâ nej sij ni'in nej sij nej suj, sani̱ sê si̱ huin sà' ruhuâ nej sij mánj, sa huin ruhuâ nej sij huin si gi̱'hiaj anêj nej sij nej suj riñânj, da'nga ni̱ ne' rùkù ni̱ gàyì'ì nej suj ni̱ ginùn ñan nej suj nej sij ruhuâ nej sij.

18Dùgùnàj huaj si ga̱ nìchràj ruhuâ nej suj guendâ gi̱'hiaj nej suj sa sà'a ngà nej guiì, sani̱ si ruhuâ nej suj gu̱ru̱gûñu'unj nej suj ñùnj ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj ñùnj daran' diû sani̱ sê man nga nné ngà nej suj ga̱'hue gi̱'hiaj nej suj dânj mánj.

19Nej suj huin da'nî lij, ni̱ a'ngô ñûn giran' sàñùnj rayi'î nej suj dàj rûn' giran' 'ngo̱ siyànà ga'nga da'ní, nda ga̱'hue ga̱huin nej suj dàj rûn' huin Ma̱'an Cristo,

20ganîn ruhuâj ni̱ si ga̱'hue ni̱ nda akuan' ni̱ gùchìj ñan màn nej suj, ni̱ nàdùnàj si-nànèj, dadin' ganîn chì' ruhuâj ni'ín nej suj.

21Ga̱ta̱j nej suj garan' ruhuâ gi'nïnj riki ley. Nun gu̱nïn nej suj dàj taj riñan ley rà' sa ûn'.

22Dadin' huê danj nnunj riñan ñanj si ga huìj da'ní Abraham, ni̱ ga 'ngo̱ da'ní sô' ngà Agar, ni̱ a'ngoj ga ngà Sara.

23Sani̱ da'ní sô' ga'nga ngà Agar ni̱ ga'nga ngà sa ganîn ruhuâ ma̱'an sô', sani̱ da'ní sô' ga'nga ngà Sara ni̱ ga'nga dadin' Ma̱'an Ña'anj an gataj si ga̱ 'ngo̱ da'ní sô'.

24Nuguan' nânj huin 'ngo̱ da'nga'a garânj sûnj, ni̱ nguèj siyànà nânj huin nuguan' guchi' Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ du'hua ngà nej sij; ni̱ 'ngoj ga'na' ra̱a̱ kïj sinaí, ni̱ nej da'ní siyànà nânj gi'nïnj gi'hiaj sun chre ni̱ dagahuîn ninj riñan nej nanè kïj huaa ni̱ gi'hiaj guesâ ninj da̱gahuin ninj sa taj ley; ni̱ nânj huin Agar.

25Dadin' Agar huin kïj Sinaí ni̱kïn' riñan hio'ó Arabia, ni̱ huej huin Jerusalén hua̱ diû akuan', dadin' nne ngà nej da'nin, ni̱ gi'hiaj sun chre ni̱ dagahuin riñan nej nanè kïj huaa ni̱ gi'hiaj guesaj da̱gahuin sa taj ley.

26Sani̱ Jerusalén nngaj ne' yàtà'a, ni̱ huej huin nni daran' nê', ni̱ hua ni'nînj riñanj.

27Dadin' huê danj taj riñan ñanj: Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ', dadin' huîn' siyànà a̱tïn, sò' nitaj da'ní hua; ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ' ni̱ ga̱gua̱j nùkuâ', dadin' nun gà'ì nneè kú' gi̱'hiaj ne'ej. Dadin' dànanj ûta gà'ì da'ní siyànà gunâj hua gà' da' siyànà hua̱ nika.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Dàj rûn' Isaac nị gataj Mạ'an Ña'anj an si gạ'ngạ' sô', huê danj nạnj nê' nị huîn' da'ní Mạ'an Ña'anj an guendâ guyumân ruhuô' nạnj dịnînj.

29Huê dàj rûn' gata rùhuà Ismael Isaac, nị huê danj gata rùhuà nej judío nej guiì nìkò' rukû Mạ'an Jesús.

30Sanị dàj taj riñan ñanj rà'aj. “Gịrị ruhuâ dukuât Agar huin siyànà gi'nïnj gi'hiaj sun chre ngà da'nín' Ismael, dadin' sị ga'hue gạnạhuin rà'a Ismael nej sa gạnạhuin rà'a Isaac huin da'ní Sara huin siyànà huạ ni'nịnj riñan mánj.”

31Huê danj dịnînj, nị sê da'ní Agar siyànà 'nịnj gi'hiaj sun chre huin nê' mánj, da'ní Sara siyànà huạ ni'nïnj riñan huin nê'.

Gálatas 5

1Ganikïn' ran nej suj, dadin' gà' gananin nej suj gi'hiaj Mạ'an Cristo, nị sị ga'nḩn ñan ñûn nej suj ley nị sị ganîn ruhuâ nej suj si ley gị'hiaj gạnạnịn nej suj mánj.

2Ñùnj huin Pablo, nị gata, nị si ganîn ruhuâ nej suj si guendâ ga'ne' nej suj nnïnj garán raạ nneè nà'àj nej suj nị gananin nej suj, hiô' nị nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj si gahui' Mạ'an Cristo rayi'î nej suj mánj.

3A'ngô ñûn gata gụnïn nej sí huạ nạnj ga'ne' nnïnj arán raạ nneè nà'àj, nị da'hui nịñạn nej suj nị dagahuin nej suj daran' nej sun giyi'nïn' gi'hiaj ley.

4Nej suj taj si guendâ dagahuin nej suj sa taj ley nị gà' aché nịkạ nej suj nị gatâ si gà' gahuin anêj nej suj riñan Mạ'an Cristo; nị gà' ga'anj nì'hià nej suj nạnj ánj.

5Sanị nej ñûnj, nị Mạ'an Espíritu huin sa gi'hiaj nị guyumân ruhuâ nej ñûnj nị gana'huìj nej ñûnj si gụrụgûñu'un nị gạ'hue gị'hiaj nej ñûnj sa nịkạa nạnj ánj;

6dadin' guendâ Mạ'an Cristo, nị nitaj si ni'ñanj si giyi'ne' nnïnj arán raạ nneè nò'ò', nej si nun gìyì'nè' nnïnj arán raạ nneè nò'ò', nị guendâ guyumân ruhuô' nị ga'hue ga 'ì ruhuô' ni'în' nej dugui'.

7Nị gà' huạj hue'ê nej suj si-chrej Mạ'an Ña'anj an sa'âj. Sanị ahuin si garan' ñu'unj nị nun dạgahuin nej suj riñan nuguan' yàngà'a rà'aj.

8Ûta nìchràj ruhuâ nej suj ni'in nej suj ley, sanị nga gakḩn Mạ'an Cristo gạ'nạ' nej suj nị nun gạ'nïnj suun si gị'hiaj nej suj dànanj mánj.

9Dọj chru dunu'man'an gạchrị' siganînj kïnj sà'a nị gunu'man' daran' kïnj sà' dânj gị'hia, “huê danj nị si huạ 'ngọ sí gạchrị chrej yì'ìi riki 'ngọ yi'nïn' guiì nị gà'huì' yì'ì sô' daran' nej guiì dânj.”

10Nị guyumân ruhuâj ni'ín Mạ'an Señor, nị nitaj si giriñun ruhuâj ni'ín nej suj dadin' ni'in nej suj si huín 'ngọ sí nìkò' rukû Mạ'an Cristo nị gidigân nuguan' yàngà'a riñan nej suj; sanị Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj gạhuin kastîgu sí gi'hiaj gachej ruhuâ nej suj, ahuin nạnj sí mạ'an huin nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Gà'mìn rayi'í dinînj, ni si hua nanj dugu'nín gi'hiaj guesâj ni gatâ si ña'an huaj gà'nè' nej suj nnïnj arán ganikaj raa nneè nà'àj nej suj, ni nùnj huin saj ni hua nanj gata rùhuà nej judío ñùnj rà'aj, hiô' ni nitaj si ni'ñanj si gananînj si ginikò' Ma'an Jesús riñan rugutsìi mánj.

12Dùgùnàj huaj si gà' 'ngo gà'nè' nej sí garan' ñu'unj nej suj nneè nà'àj nej sô'.

13Dadin' gà' giyi'nînj riñan nej suj, gi'hiaj Ma'an Cristo nanj dinînj; sani sê man guendâ si giyi'nînj riñan nej suj ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nneè kú nej suj mánj, sa gi'hiaj nej suj huin si ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj.

14Dadin' da' hua gè ley ni ganahuin 'ngo rïn nuguan'an: “Ga 'ì ruhuâ' ni'în' nej dugui' dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' ma'an'.”

15Ni si man si ya'huij ñan' nej suj ni yâ nej suj 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj mân nej suj, ni gùyùmàn 'ngo gui ni ganahuij 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej suj gi'hiaj nej suj nanj ánj.

16Gatâ gunïn nej suj: Ni dagahuin nej suj sa gataj Ma'an Espíritu, ni si dagahuin nej suj sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj mánj.

17Dadin' sa garan' ruhuâ nneè ku' ni nitaj si gininj hue'ej riñan Ma'an Espíritu, ni sa garan' ruhuâ Ma'an Espíritu ni nitaj si gininj hue'ej riñan nneè ku', ni unïn' ngue huê danj ni nitaj si gi'hiaj nej suj dàj garan' ruhuâ nej suj mánj.

18Sani si Ma'an Espíritu huin sa gidigán dàj gi'hiaj nej suj, hiô' ni nitaj si ûta huaj si ginun ñan nej suj si-ley Moisés gà' mánj.

19Ni nej gakïn' gurugui' gi'hiaj nneè ku' huin nej nânj: Ginikaj nika dugui', aché sìgìchrà', nagi'hiaj kij ma'an, ûta huin ruhuâ nngaj ngà ahuin nanj siyànà,

20ginûn ña'anj riñan ña'anj gi'hiaj ra'a síi, garânj sun guiì stu'huaj a, nun na'an ruhuâ ni'in dugui', gunïn' ngà guiì, gachrûn yìkòj, sa hue chre dan, garán riñan dugui', guchra' da'aj dugui', gidigân nuguan' nitaj si 'na' riñan ñanj si-nùguàn' Ña'anj an,

21yìkòj ruhuâ ni'in dugui', dagahui' guiì, go'o nne berente, ûta kij ya, ni nej guiì gi'hiaj a'ngô gakïn hua dàj rûn hua nej gakïn' nânj, huê rayi'î nej gakïn' nânj dugunïn gà'ìj nej suj, dàj rûn' gà' gataj sìnìnj gunïn nej suj, ni nej guiì gi'hiaj ahuin nanj go'ngo ma'an nej gakïn' nânj ni si ga'hue gatu ninj ñan nikaj sun Ma'an Ña'anj nne yàtà'a mánj.

22Sani nej sa gurugui' gi'hiaj Ma'an Espíritu riñan nej guiì gà' gananikàj ruhuâ rayi'î si-gakïn' huin nej nânj: 'Ì ruhuâ, hua nìhià' ruhuâ, hua dïn'ïnj ruhuâ, hua nùkuaj ruhuâ, gananîn àko ruhuâ, guruguñu'unj, guyumân ruhuâ,

23nìn gi'hiaj, da'nga' hue'ê gi'hiaj, ni si gi'hiaj nej suj nej nânj ni gà' dagahuin nej suj sun ga'nïn' ley.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24Sanı̱ nej guiì huin da'ní Mạ'an Cristo, nı̱ gà' godoko' ninj daran' nej sa garan' ruhuâ nneè ku ninj riñan rugutsìi.

25Nı̱ si dagahuin ninj sa taj Espíritu, nı̱ gi'hiaj ninj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Espíritu.

26Nı̱ sı̱ gi'hiô' si ûta huîn' doj, nı̱ sı̱ guri' gı̱nạ'an ruhuô' ngà 'ngọ nı̱ a'ngô nej duguî', nı̱ sı̱ gahuin yìkòj ruhuô' ni'în' 'ngọ nı̱ a'ngô nej dugui' mánj.

Gálatas 6

1Dı̱nîînj, nı̱ si huạ 'ngọ nej suj gini'in gininj 'ngọ nej dinḩn nej suj riñan gakı̱n'ïn, nı̱ nej suj nı̱kı̱n' ran riñan Mạ'an Señor nı̱ da'hui nej suj guruguñu'unj nej suj nı̱ nạgı̱'hiaj nı̱kạ nej suj sí dânj; nı̱ nìn gạ'mı̱n nej suj ngà sí dânj, sanı̱ da'hui nej suj gạ gụdadû nej suj, dadin' si nuhuij nı̱ dụguane' sichre gakı̱n'ïn riñan nej suj nı̱ gạhuin nı̱ gı̱nı̱nj nej suj riñan gakı̱n'ïn.

2Gụrụgûñu'unj nej suj nga guyumân sa chì'i riñan 'ngọ nı̱ a'ngô nej suj, nı̱ huê danj gı̱'hiaj nej suj da'nga nı̱ ga'hue dagahuin nej suj si-ley Mạ'an Cristo.

3Dadin' sí ganîîn ruhuâ si huin sô' doj, nı̱ nitaj nùnj huin sô', nı̱ mạ'an sô' gidigañu'unj sô'.

4Huê danj nı̱, da' go'ngọ nej suj gạyạkạj guendâ dàj hua sa gi'hiaj nej suj, nı̱ gạ'hue gạ'mı̱n hue'ê nej suj rayi'î nej mạ'an nej suj, nı̱ sı̱ ga'hue gạ'mı̱n nej suj rayi'î a'ngô nej guiì mánj.

5Dadin' da' go'ngọ nej suj nàgà'huì' guendâ rayi'î nej mạ'an nej suj nạnj ánj.

6Nej suj rı̱ñạn gidigân nej dinîînt si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nı̱ da'hui' nej suj nı̱ gı̱'hiaj nej suj sa sà'a ngà nej sô' nı̱ guruguñu'unj nej suj sa gàchin riñan nej sô'.

7Sı̱ gidigañu'unj nej suj; dadin' sı̱ ga'hue gạ'mı̱n duku' riñan Mạ'an Ña'anj an mánj: Dadin' si gi'hiaj nej suj sa sà'a nej si gi'hiaj nej suj sa a'nan'an nı̱ huê sa gi'hiaj nej suj dânj gạnạhuin rà'a nej suj nạnj ánj.

8Dadin' sí gi'hiaj gakı̱n'ïn ngà nneè kú, nı̱ gakı̱n' gi'hiaj sô' ngà nneè kú sô' gı̱'hiaj nı̱ gàhuì' nimân sô', sanı̱ sí dagahuin sun giyi'nïn' gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo nı̱ Mạ'an Espíritu gı̱'hiaj nı̱ gạ nì'nà' sô' nı̱ gạne nìgànj sô' nạnj ánj.

9Sı̱ gininaj ruhuâ nê', guendâ gı̱'hiaj nê' sa sà'a mánj; dadin' gùyùmàn diû nı̱ gạnạhuin rà'a nê' sa sà' gi'hiaj nê', sisı̱ sı̱ ginichre ruhuâ nê' nạnj ánj.

10Huê danj nı̱, daran' diû nga huaj gạ'hue gụrụgûñu'un' a'ngô nej guiì nı̱ huê dùgùnàj huaj si gụrụgûñu'un', sanı̱ ñạ'ạn doj huaj si gụrụgûñu'un' nej dugui' guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús nạnj ánj.

11Gı̱nı̱'hiaj nej suj dadin' ûta nìko hua nej letra gachrûnj ngà ra'á riñan nej suj.

12Daran' nej sí garan' ruhuâ dạgahuin riñan nneè kú, nı̱ nej sô' huin sí gi'hiaj guesâ si gà'nè' nej suj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj, guendâ nun gạrạn' ruhuâ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej sô' si gạtạ rùhuà nej síi nej sô' dadin' yu'hui' nej sô' gạ'mịn nej sô' si ginikò' Mạ'an Jesús riñan rugutsìi nạnj ánj.

13Dadin' gà' nitaj si dagahuin nej sí ga'ne' nnïnj arán raạ nneè nà'àj sa taj ley; sanị ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' guendâ guyumân ruhuâ nej suj nị ga'ne' nej suj nnïnj arán raạ nneè nà'àj nej suj.

14Nị gà' nun gạrạn' ruhuâj gạ'mịn hue'ê rayi'î mạ'án mánj, sa ràyì'ì garan' ruhuâj gạ'mịn hue'ê huin rayi'î guendâ ginikò' Mạ'an Señor Jesucristo riñan rugutsìi, dadin' rayi'î si rùgùtsì Mạ'an Cristo, nị gahui' nej sa rikî yumiguìi riñânj nị huê danj nạnj gahuín 'ngọ sí gahui'i riñan yumiguìi nạnj ánj.

15Dadin' guendâ Mạ'an Cristo nị sê sa ni'ñanj an huin si gà'nè' nnïnj arán raạ nneè nò'ò', nej sisị sị ga'ne' nnïnj arán raạ nneè nò'ò', sa ñạ'ạn huin si gạnạhuin nàkà ñûn' riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

16Nị daran' nej sô' dagahuin dàj rûn' gatâ nị gạ dïn'ïnj ruhuâ nej sô' nị gụrụgûñu'unj Mạ'an Ña'anj an nej sô', nị huê danj nạnj gạ dïn'ïnj riñan yuman' Israel huin da'ní Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

17Gayakaj ga'anj ne' ñạan nị nun gạrạn' ruhuâj si gạtạ rùhuà gà' si 'ngọ nej síi ñùnj; dadin' gà' ûta giran' sàñùnj nị nịkạ da'nga' ginikaj nneè kú Mạ'an Señor Jesús nạnj ánj.

18Si-sụnụj Mạ'an si-Seño nê' Jesucristo gạne ngà nanè nimân nej suj nạnj dịnînj. Nị huê dan huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Efesios

Efesios 1

1Ñùnj huin Pablo, nị Mạ'an Ña'anj an huin sa garan' ruhuâ si gahuín sí gạ'ạnj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo, nị ga'nĩn ñanj karta nan hua riñan nej suj nne ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso nej suj huin sa gèe nị nej suj hue'ê dagahuin riñan Mạ'an Señor Jesucristo.

2Mạ'an Ña'anj an huin Rej nê' nị huej huin Rej Mạ'an Señor Jesucristo, nị gi'hiaj sụnu nị gi'hia si gạ dïn'ïnj riñan nej suj.

3Gạ'mịn hue'ê nê' yi'î Mạ'an Ña'anj, huin rej Mạ'an Señor Jesucristo, dadin' gi'hiaj hue'ej ngà nê' ngà daran' nej sa huạ hue'ê 'na' ne' yàtà'a ñan nne Mạ'an Cristo,

4ngà Cristo ganagui Mạ'an Ña'anj an ñùn' àsìj nĩn' gàchin gị'hia yumiguìi, nị gạ'hue gạhuîn' guiì gèe nị sị ga'hue gạ gà' si 'ngọ gakịn'ïn riñun' gui nga gạnạnikïn' riñanj mánj,

5ga 'ì ruhuaj ni'in ñùn', nị gi'hiaj yụgui ñùn' guendâ nạgị'hiaj dạ'nin nị gạhuîn' dàj rûn' huin da'nin rayi'î Mạ'an Jesucristo, dadin' huê danj garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị garânj yinaj,

6gạ'mịn hue'ê nê' dadin' ûta hue'ê gi'hiaj sụnụj Mạ'an Ña'anj an ngà nê', nị ganahuin rạ'a nê' gi'hiaj Mạ'an Jesús sa 'ì ruhuaj,

7ngà tun Mạ'an Jesús naru'hue nị dunaninj ñùn', nị ginika nimân nìko rayi'î nej si-gạkïn' nị ûta nìko sunuj u gi'hia ngà nê',

8dadin' gi'hia si gạhuin chrụn nĩn' ruhuô' nị hue'ê gạrạn da'nga ruhuô' dàj gị'hiô',

9gi'hia si gạrạn da'nga' ruhuô' rayi'î nej sa huạ huì garan' ruhuaj gạrạn da'nga' ruhuô', dàj rûn' garânj yinaj, nị dàj rûn' ganĩn ruhuaj gị'hia,

10nị gi'hia si gạnạhuin chrẹ' daran'anj riñan Mạ'an Cristo, nị nga gìsìj diû nị gịnikaj Mạ'an Cristo suun, riñan nej sa màn yàtà'a ngà riñan nej sa màn riñan hio'óo.

11Nị giri' nì'hiaj nej ñûnj nej judío gùchì' nej ñûnj gạne nej ñûnj nngaj, nị ganaguij nej ñûnj dadin' huej gi'hiaj daran'anj dàj rûn' giri raj nị dàj rûn' garan' ruhuaj,

12hiô nị nê', gana'huìj sịnịn Mạ'an Cristo, nị gạ'hue gạhuîn' sa huạ hue'ê' nị sa huạ sà'a riñanj.

13Nị rayi'ij gahuin dan gunïn nej suj nej sí nàsìnùnj un, nuguan' yàngà'a, nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, nị nga guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an nị dàj rûn' giyi'ij da'nga'a riñan ñanj huê danj giyi'ij da'nga'a nimân nej suj gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo, dadin' gà' gata si gạ'nïn gạ'nạ' rèkè Mạ'an Espíritu Santo riñan nej suj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14ni̱ Ma̱'an Espíritu Santo huin sa gi'hiaj ñanj riñanj si yàngà' ga̱na̱huin ro̱'o' nani̱'hio' ni̱ ga̱na̱ni̱n' dadin' gà' ganahuin si̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ñùn', guendâ ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì rayi'î Ma̱'an.

15Rayi'î dan, ni̱ nga gunḩ̃n si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj daran' nej sô' nitaj si gi'hiaj gakï̱n'ïn,

16nitaj àmàn giyichin' ruhuâj si gà'huìj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej suj, ni̱ nga ga'mînj ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gananun ruhuâj ni'ín nej suj ni̱ gachín ni̱'hia rayi'î nej suj riñan Ma̱'an.

17Da'nga ni̱ Da'anj Ma̱'an si-Seño nê' Jesucristo, Rej nê' sà' sta'u, ga̱'hue ri̱kij si ga̱huin chru̱n nḩ̃n' ruhuâ nej suj, ni̱ ga̱'hue gi'hia ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej suj ni̱ gi̱ni̱'in nej suj ahuin sa huin Ma̱'an,

18ni̱ Ma̱'an gi̱'hiaj gìyìgḩ̃n da'nga' nej suj, da'nga ni̱ ga'hue gi̱ni̱'in nej suj ahuin rayi'ì gakïn nej suj ni̱ ahuin sa gànà'huìj nej suj ga̱na̱huin ra̱'a nej suj, dadin' ûta hua hue'ê sa ga̱na̱huin ra̱'a nej guiì gèe,

19ûta nìko ni̱ nitaj àmàn huaj ga̱na̱huij sa nùkua ngà nê' gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gurugu'ñun ngà sa nùkua dânj rukû',

20ni̱ gà' gi'hiaj yu̱gui Ma̱'an Cristo rayi'î dan ni̱ gi'hia si gana'nḩ̃nj Ma̱'an Cristo, siganḩ̃nj nej nîman ni̱ gununej ra'a ne' huà'aj ne' yàtà'a,

21ni̱ gi'hia si gi̱nikaj su̱n Ma̱'an Cristo riñan nej sí huin ña̱an ni̱ riñan nej sí ni̱ka̱j su̱un, ni̱ riñan nej sí nùkuaj ni̱ riñan nej sí a'nïn'ïn, ni̱ a'nïnj suun riñan siyu̱gui daran' nej sí siyu̱gui gununâ nej guiì, ni̱ sê man riñan diû nânj gi̱nikaj sunj, dadin' gi̱nikaj sunj riñan diû 'na̱'a na̱nj ánj.

22Ni̱ gachrîj Ma̱'an Ña'anj an riki dakó Ma̱'an Jesús daran'anj, ni̱ gi'hia si gà'nḩ̃n' Ma̱'an Jesús riñan nej guiì huin si-nùhuij ngà riñan daran' nej rasu̱un,

23ni̱ nneè kú Ma̱'an Cristo huin nej guiì nìko' rukuj, ni̱ hua̱ daran' nej rasu̱un riñan Ma̱'an ga̱'huij ra'a ninj ni̱ ga̱chra ruhuâ nimân ninj ngà nuguan' sà'aj gi̱'hia.

Efesios 2

1Dàj rûn' huin nej guiì gà' gahui'i gahuin nej suj rayi'î gakï̱n' gi'hiaj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ Ma̱'an Jesús gi'hiaj ga̱na̱huin nì'nà' ma̱'an nimân nej suj,

2ni̱ gi'hiaj nej suj nej gakï̱n' dânj a'ngô diû, ni̱ gahuin chru̱n nej suj gi'hiaj nej suj gakï̱n' gi'hiaj nej guiì nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gi'hiaj nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ sí a'nïn' riñan nej nanè ki̱j huaa, dadin' huê sô' huin sa ginikaj ñu'unj riñan nej guiì nitaj si dagahuin riñan Ma̱'an Ña'anj an,

3ni̱ huê siganḩ̃nj nej guiì danj gane' a'ngô diû ni̱ gi'hiô' sa gachín nneè ku', ni̱ gi'hiô' sa garan' ruhuâ nneè ku', ni̱ gi'hiô' sa ganḩ̃n ruhuô', ni̱ rayi'î nej gakï̱n' gi'hiô ni̱ gina'an ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in ñùn', dàj rûn' gi'hia ngà a'ngô nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Sanı̱ Mạ'an Ña'anj an, nı̱ ûta yı̱ru'hue hua ruhuaj, rayi'î dan nı̱ gananĩn àko ruhuaj ni'in nê', nı̱ huê dânj nạnj ûta nìko ga 'ì ruhuaj ni'in nê',

5nı̱ nga nĩn' gahuîn' sí gahui'i rayi'î gakı̱n'in, nı̱ Mạ'an Cristo gi'hiaj si gạnạhuin nì'nò' nı̱ si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj nı̱ gạnạnı̱n nej suj,

6ngà Mạ'an Jesús gana'nïn' siganĩnj nej nîman, nı̱ gi'hia si gạne' ngà Mạ'an Cristo Jesús yàtà'a,

7guendâ gı̱dı̱ganj riñan nej guiì gimàn diû 'nạ' nê' ñạan, dàj nìko dụ'huẹ hua si-sụnụj Mạ'an nı̱ dàj nìko gananĩn àko ruhuaj ni'in nê' rayi'î dan dunaninj nê' ngà Mạ'an Cristo Jesús.

8Dadin' nga si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an nı̱ gi'hia guyumân ruhuâ nej suj nı̱ rayi'î dan nı̱ gananin nej suj; sanı̱ sê nej suj huin sa gi'hiaj dan ga'hue gananin nej suj mánj, Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj nı̱ gạ'hue gạnạnı̱n chre nej suj nạnj ánj;

9nı̱ sê rayi'î nej sa huạ hue'ê gi'hiaj nej suj dânj huin nı̱ gạnạnı̱n nej suj mánj, da'nga nı̱ gà' si 'ngọ nej suj sı̱ gataj si rayi'î nej sa huạ hue'ê gi'hiaj nej suj huin nı̱ gananin nej suj mánj.

10Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ñùn', ni Mạ'an Jesús huin sa nagi'hiaj nàkà ñùn' guendâ gı̱'hio' sa huạ hue'ê, nı̱ gà' huạ yụgui sa huạ hue'ê dânj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nı̱ gạ'hue gı̱'hiaj nê' sa huạ hue'ê dânj nạnj ánj.

11Huê danj, nı̱ gạnạnun ruhuâ nej suj si a'ngô diû, nı̱ sí nàsìnùnj un gahuin nej suj rayi'î nneè kú nej suj, nı̱ gù'nàj nej suj sí nun gìyì'nè' nnïnj arán raạ nneè nà'àj dadin' nej sí Israelita nı̱ gahuin nej sô' sí giyi'ne' nnïnj arán raạ nneè nà'àj.

12Nga diû nâ nı̱ nitaj si ni'in nej suj Mạ'an Cristo, nı̱ huạ nı̱nı̱n nej suj riñan yuman' Israel, nı̱ huạ anêj nej suj ngà nuguan' guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà yuman' Israel, nı̱ nitaj nùnj gana'huìj nej suj nı̱ nitaj si ni'in nej suj Ma'an Ña'anj yàngà'a mánj.

13A'ngô diû nı̱ gane anêj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, sanı̱ hiạj nı̱ ngà tun Mạ'an Cristo Jesús, nı̱ gahuin nìchrùn' nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an.

14Dadin' Mạ'an huin sa gi'hiaj gạ dïn'ïnj ruhuâ nê', nı̱ gi'hia si gạnạhuin nùguàn'àn nej judío ngà nej sí nàsìnùnj un nı̱ gạnạhuin nguèj sô' 'ngọ rïn yuman'an, nı̱ ngà nneè ku nı̱ dunatu chran nı̱kı̱n' dạnı̱n nguèj yuman' dânj, dadin' chran dânj huin sa gi'hiaj nı̱nı̱n nı̱ dugunïnj nguèj yuman' dânj,

15nı̱ ngà nneè ku gi'hia ganarë' sa dugunïn' nguèj yuman' dânj, nı̱ huê danj nạnj ganarë' ley ga'min rayi'î nej gi'ñanj an nı̱ nej sun giyi'nïn' dagahuin nej sij, nı̱ nagi'hiaj nùguàn'anj nguèj yi'nïn dânj guendâ gạnạhuin 'ngọ rïn yi'nïn'ïn, nı̱ gạnạhuin ninj 'ngọ guiì nàkàa, gi'hia si gạnạhuin dïn'ïnj riñan nej sô',

16nı̱ guendâ gìnikò' nneè ku riñan rugutsìi nı̱ gi'hia si gạnạ'mı̱n nguèj yi'nïn dânj ngà Mạ'an Ña'anj an nı̱ ganahuin nguèj yi'nïn' dânj 'ngọ rïn nneè kúu, ni dunahui sa gunïn' nguèj yi'nïn' dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Ga'naj nị ganataj nuguan' gị'hiaj gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj nun gìrì' nì'hiaj gụnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj nạnj ganataj nuguan' gị'hiaj gạ dïn'ïnj ruhuâ nej ñûnj gà' nne nìchrùn' riñan Mạ'an Ña'anj an;

18dadin' Mạ'an Cristo gi'hiaj si huê 'ngọ rïn Mạ'an Espíritu Santo gạ'hue gạnạhuin rạ'a nej sí Israelita nị nej sí nàsìnùnj un, nị gạ'hue gạ'ạnj nichì gụñạn nguèj sô' riñan Mạ'an Rej nê' Ña'anj an.

19Huê danj, nị nitaj si huin nej suj sí 'nạ' a'ngô país nị nitaj si huin nej suj sí nàsìnùnj un, dadin' giri' nì'hiaj nej suj gạnạhuin rạ'a nej suj sa gạnạhuin rạ'a nej sí gèe, nị ganakaj dugui' nej suj ngà nej da'ní Mạ'an Ña'anj an,

20nị huin nej suj dàj rûn' huin 'ngọ hue'e, dadin' gahuin nùkuaj nej suj gi'hiaj nej nuguan' gidigán nej sô' gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' ganata' dàj gạhuin, nị Mạ'an Cristo huin dàj rûn' huin hiëj nne sikûj 'ngọ hue'e,

21nị Mạ'an Cristo gi'hiaj ganayumàn da' hua gè hue' dânj, nị ûta hue'ê gạnạda'a dugui' daran' nej hiëj dânj nda gạhuin 'ngọ nuhuî gèe;

22nị huê Mạ'an huin sa gị'hiaj gạnạhuin nùguàn'àn ruhuâ nej suj, guendâ gạhuin nej suj dukuâ Mạ'an Ña'anj an ñan gạne Mạ'an Espíritu Santo.

Efesios 3

1Ñùnj huin Pablo 'ngọ sí nne dukuâ ga'a rayi'î guendâ dagahuín riñan Mạ'an Cristo Jesús, nị huê danj nạnj nné dukuâ ga'a rayi'î nej suj nej sí nàsìnùnj un,

2nị si gà' gunïn nej suj dàj giri rạ Ma'an Na'anj an nị dàj ganĩn àko ruhuâ Mạ'an nị duguta sụn ñùnj guendâ gànànĩnj si-nùguàn'anj riñan nej suj,

3nị gạnạdịganj sa hua huì ganĩn ruhuaj riñânj, nị gà' gachrûnj doj rayi'î nej nuguan' dânj,

4nị nga gạhiạ nej suj nị gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj si gà' garânj da'nga' ruhuâj rayi'î nej nuguan' ga huì gi'hiaj Mạ'an Cristo,

5nị nun gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ a'ngô nej yi'nïn' gimân gà' nâ rayi'î sa huạ huì nânj, dàj rûn' ganadigân Mạ'an Espíritu Santo riñan nej sí gè ga'anj gịdigân sịnịn si-nùguàn'anj ngà nej sô' ganata' dàj gạhuin.

6Dadin' nej sí nàsìnùnj un nị huaj gạnạhuin rạ'a nej sij nị gạhuin nej sij nneè kû Mạ'an Cristo Jesús, nị gạ'hue gạnạhuin sị'hia nej sij dadin' huê danj gà' ga'huij si-nùguàn'anj rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

7Nị huej gi'hiaj si gahuín sí gànàtà' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' hua sunuj rikij riñânj nị dàj rûn' ûta nùkuaj hua Mạ'an.

8Nị dànanj ninaj doj huín gà' da' sí huạ lij siganĩnj daran' nej sí gèe, sanị riki Mạ'an Ña'anj an si-sụnu riñânj nị ganatá riñan nej sí nàsìnùnj un nuguan' gị'hiaj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạnạnịn nej sij nị nitaj dàj huaj gùnùkuô' gạhiọ' dàj huạ yịru'hue Mạ'an Cristo mánj,

9nị gànàtà' hue'ê' riñan daran' nej guiì dàj ginikaj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan sa huạ huì dânj, dadin' gi'nïnj huij àsìj diû rịki ngà Mạ'an Ña'anj an, nị huê Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj daran'anj.

10Da'nga nị nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Jesús gạnạdịgân gịnị'in nej sí huin ñạan, nị nej sí nịkạj sụn riñan nej sa màn yàtà'a dàj hua gà'ì rịñạn sa chrụn nỉn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an,

11dàj rûn' ganîn ruhuaj gi'hia àsìj nâ, nị huê danj ga'hue gi'hiâ ngà Mạ'an Cristo Jesús Mạ'an si-Seño nê',

12nị huê Mạ'an huin sa ga'min yàngà' hia nị huej gị'hiaj gạ'hue gạtụ' nị huạ yìtỉnj ruhuô' gùchì' guendâ guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an.

13Rayi'î dan, nị gachín nị'hia riñan nej suj nị sị gininaj ruhuâ nej suj guendâ giran' sàñùnj rayi'î nej suj mánj, dadin' si sà' Mạ'an nej suj huin si gịran' sàñùnj.

14Rayi'î nânj, nị ganikïn' rúdako riñan Mạ'an Re' Ña'anj an guendâ gàchìnj nì'hia rayi'î nej suj,

15nị huê Mạ'an huin sa nàgà'huì' siyụgui nej dùguì' nej guiì màn yàtà'a ngà nej guiì màn riñan hio'óo,

16nị gachín nị'hia riñan Mạ'an Rê si rịkij, dàj nìko hua sa sà'a riñan Mạ'an gạ riñan nej suj, nị gị'hia si gạnạhuin nùkuaj nanè nimân nej suj gị'hiaj Mạ'an Espíritu Santo,

17nị gùyùmàn ruhuâ nej suj nị gạne Mạ'an Cristo ruhuâ nimân nej suj, nị dàj rûn' ga'anj gùnùn hia'a chrun riki hio'óo nị huê danj gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj nị gạ ran ruhuâ nej suj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an,

18da'nga nị ga'hue gạrạn da'nga ruhuâ nej suj dàj rûn' garânj da'nga ruhuâ nej sí gèe, dàj gàchrà' nị dàj yè'è nị dàj yàkàn nị dàj gùnùn hua sa 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo ni'in nê',

19nị gạ'hue gịnị'in nej suj dàj nìko 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo ni'in nej suj dadin' dànanj nìko huin sa 'ì ruhuaj dânj gà' da' nej sa gạhuin chrụn sta'u nej suj, da'nga nị gachra nỉn' ruhuâ nimân nej suj gịnun sa 'ì huạ riñan Mạ'an Ña'anj an.

20Dadin' dànanj ûta nùkuaj Mạ'an Ña'anj an gà' da' daran' nej rasụun, nị gạ'hue rịkij nìko doj nej sa gạchịn' nị rịkij nìko doj nej sa gạnïn ruhuô' nị nùkuaj huạ Mạ'an nị gạ'hue nạdụnaj ñùn',

21nị huê Mạ'an huin sa gi'hiaj sà' ngà nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nị ngà daran' nej yi'nïn' gà' gachîn da' 'ngọ sientu, 'ngọ sientu hio'o; nị huê danj huin.

Efesios 4

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Ni gané dukuâ ga'a gi'hiaj nej sí nikaj suun rayi'î Ma'an Señor, ni dugunïn gà'ìj nej suj, ni gache hue'ê nej suj dàj rûn' gahuin chrun nej suj gi'hiaj Ma'an Señor nga gakïn nej suj,

2gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sílìj i, ni nìn gi'hiaj nej suj, ni ga nùkuaj ruhuâ nej suj ni ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngo nej dugui' nej suj,

3gachín ni'hia si dugu'nïn' nej suj ni ginikaj dugui' nej suj ni gurugûñu'unj Ma'an Espíritu Santo nej suj ni ga nùguàn'àn ruhuâ nej suj ni ga dïn'ïnj ruhuâ nej suj ngà nej dugui' nej suj;

4dadin' dàj rûn' hua ngo rïn nneè kúu ni dàj rûn' hua 'ngo rïn Ma'an Espíritu Santo, huê danj gakïn nej suj ni guñan gànà'huìj nej suj si ganahuin ra'a Ma'an Ña'anj an nej suj;

5'ngo rïn Ma'an Señor hua, ni 'ngo rïn huin sa guyumân ruhuô'; ni dàj rûn' gidiganj gàtà' nne' huê danj gata' nne';

6ni 'ngo rïn Ma'an Ña'anj an hua ni huej huin Rej darûn', ni huej huin sa nikaj sun riñan darûn', ni gi'hiaj sunj ngà darûn', ni nne ngà darûn'.

7Sani rikî Ma'an Ña'anj an si-sunu riñan da' go'ngo nê' dàj rûn' garan' ruhuâ Ma'an Cristo rikij suun riñun'.

8Rayi'î dan ni gata: Gahui Ma'an Jesús ga'an yàtà'a, ni ginika ga'an nej guiì gi'hiaj gananj, ni ga'huij gà'ì yì'nǐn' nej suun riñan nej guiì dânj.

9Ni nùnj huin si gataj nuguan' “gahui ga'an dânj rà'aj.” Sê gà' sinïn ginin ga'an nda gùnùn riki hio'óo rà' saj ûn'.

10Ma'an sa gininj ga'anj dânj, huê gè Ma'an huin sa gahui ga'anj nda yichrá daran' nej yàtà'a, ni nne nikaj sunj riñan nej sa màn yàtà'a ngà nej sa màn riñan hio'óo.

11Ni huê Ma'an huin sa gi'hiaj yugui, nej sí ga'anj gidigân sinïn si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an; ni gi'hiaj yugui nej sí ganata' dàj gahuin; ni gi'hiaj yugui nej sí ganata' nuguan' gi'hiaj ganaanin nej guiì; ni gi'hiaj yugui nej sí ganikïn' dugumîn nej sô' ginikò' rukuj, ni gi'hiaj yugui nej sí gidigân,

12ni gi'hiaj yugui nej sí gèe guendâ gi'hiaj sun nej sô' si-sùnj, guendâ nagi'hiaj hue'ej nneè kú Ma'an Cristo,

13nda gùchì' darûn' ga guñan ruhuô' ni guñan gùyùmàn ruhuô', ni gini'în' nda hue'ê chre dàj rûn' ni'in Ma'an Cristo, ni gùchì' gahuîn' dàj rûn' huin ngo sí gi'hiaj sa nikaa, ni gini'in' dàj rûn' nìko ni'in Ma'an Cristo,

14Da'nga ni si gi'hiô' dàj rûn' gi'hiaj nej silíj hua lij dadin' nda nanè chre nadunâ nej sô' sa ganîn ruhuâ nej sô', ni hio ganada'a nej sô' nej yì'nǐn' nuguan' nàkà gidigân nej sí gidigañu'unj un, ni gunùkuaj nej sí dânj gidigañu'unj nej sô' nej sij dadin' ûta sà' mañân nej sô' ni sà' chrun nej sô' dàj gidigañu'unj nej sô' nuguan' gi'hiaj ga'anj ni'hia nej sij,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15sanı̱ ga̱'mı̱n' nuguan' yàngà'a nı̱ ga̱ 'ì ruhuô' ni'în' nej dugui', nı̱ gu̱n' riñan Ma̱'an Cristo nı̱ ga̱chı̱' gı̱'hia dadin' huej huin sa nı̱ka̱j su̱n riñun',

16nı̱ da' hua̱ gè nneè ku', ganakaj dugui' nı̱ nı̱ka̱j dugui' hue'ej nı̱ 'nïn siganînj nej dugui'ij nı̱ gu̱ña̱n ganunj riñan daran' ninj dàj na̱nj hua Ma̱'an suun riñan da' go'ngo̱ ninj, nı̱ huê danj gachij gu̱ña̱n nneè ku' guendâ na̱gı̱'hiaj nu̱kua ruhuâ nej ma̱'an nej dugui'ij nı̱ gu̱ña̱n 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj.

17Huê danj, nı̱ gatâ, nı̱ duguta sùnj riñan nej suj ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor: Nı̱ sı̱ gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj a'ngô nej sí nàsìnùnj un dadin' gi'hiaj nej sô' sa a'nan' ganîn ruhuâ da'nga nej sô',

18dadin' gà' ganahuin ru̱mı̱n' da'nga nej sô', nı̱ gi'hiaj anêj nej sô' ma̱'an nej sô' riñan nej sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an da̱gahuin nej sô' sanı̱ nitaj nùnj ni'in nej sô', nı̱ gà' ganahuin sìhiàj nimân nej sô',

19nitaj nùnj nà'àj ñan nej sô', nı̱ nngaj nej sô' ngà ahuin na̱nj nej siyànà nı̱ ûta hio nej sô' guendâ gı̱'hiaj nej sô' ahuin na̱nj gakı̱̈n'.

20Sanı̱ nej suj nı̱ nun ga̱huin chru̱n nej suj dànanj gi'hiaj Ma̱'an Cristo mánj,

21si yàngà' hia gà' gunïn nej suj, nı̱ gà' gidigân Ma̱'an Jesús nej suj, ngà sa yàngà' hua riñan Ma̱'an.

22Nga gahuin nej suj sí nàsìnùnj un nı̱ gi'hiaj nej suj gakı̱̈n'ïn, hia̱j nı̱ gu̱du̱nâj nej suj daran' nej gakı̱̈n' gi'hiaj nej suj nga nǐn' gàchin gı̱nı̱'in nej suj Ma̱'an Cristo, dadin' gà' gu'ñûn nej suj ngà nej gakı̱̈n'ïn sanı̱ man si gidigañu'unj un nej gakı̱̈n' dânj na̱nj ánj,

23nı̱ ganahuin nàkà nanè nimân nej suj ngà da'nga nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an,

24nı̱ ga̱na̱huin nej suj guiì nàkàa, nı̱ ga̱na̱ka̱j nej suj a'ngô raa̱ nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an nı̱ gı̱'hiaj nej suj sa nı̱ka̱a nı̱ sı̱ gi'hiaj nej suj gakı̱̈n'ïn nı̱ ga̱huin nej suj guiì ga̱'mı̱n sa yàngà'a na̱nj ánj.

25Rayi'î dan, nı̱ gu̱du̱nâj nej suj nuguan' gidigañu'unj un nı̱ ga̱'mı̱n nej suj nuguan' yàngà'a ngà da' go'ngo̱ nej dugui' nej suj, dadin' 'ngo̱ nneè kúu huin nej suj.

26Si nàsìnùnj gina'an ruhuâ nej suj, ni'hiaj nej suj nı̱ sı̱ gina'an nùgui ruhuâ nej suj, dadin' si gina'an nùgui ruhuâ nej suj, nı̱ gakı̱̈n'ïn huin na̱nj ánj,

27nı̱ sı̱ ga'nînj nej suj si gı̱'hiaj ga̱nân sichre nej suj mánj.

28Sí gi'hiaj tu̱, nı̱ sı̱ gi'hiaj tu̱ sô' gà' mánj, ña̱'an huaj si gı̱'hiaj sun sô' ngà ra'a sô', nı̱ gı̱'hiaj sô' sa sà'a, da'nga nı̱ ga'hue gìrì' sô' sa gu̱ru̱gûñu'unj sô' riñan nej guiì ga̱nı̱ki.

29Gà' si 'ngo̱ nuguan' kı̱̈j huaa si gahui ruhuâ du'hua nej suj mánj, ga̱'mı̱n nej suj nej nuguan' na̱gı̱'hiaj sà' nej guiì, da'nga nı̱ gi'hiaj hue'ej nej guiì gu̱nïn na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

30Ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ga̱na̱nïn ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo huin si'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, dadin' gà' gachri da'nga'a ruhuâ nimân nej suj ni̱ ganahuin nej suj si'hia ni̱ nga gùyùmàn gui du̱naninj nej guiì ni̱ ga̱na̱ni̱n nej suj gi̱'hia.

31Gu̱xu̱n nej suj riñan nej suj, daran' sa na'an chre ruhuâ dan ngà sa ga'man ruhuâ dan ngà sa hue chre dan, ni̱ si̱ gaguâj nej suj nej dugui' nej suj ni̱ si̱ ga'min yì'ì nej suj riñan nej dugui' nej suj ni̱ si̱ gi'hiaj yi'ì nej suj mánj.

32Sa si̱ni̱n da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj huin ni̱ ga̱ ni̱'ña̱nj nej suj ngà 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj ni̱ gi̱nikaj nej suj nimân nìko ngà nej dugui' nej suj, dàj rûn' ginikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej suj dadin' gà' naru'hue Cristo Ma̱'an rayi'î si-ga̱kïn' nej suj na̱nj ánj.

Efesios 5

1Gi̱'hiaj nej suj, dàj rûn' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gùrùguì' si huin nej suj da'ní Ma̱'an ni̱ ûta 'ì ga̱ ruhuaj ni'in nej suj.

2Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj, dàj rûn' 'ì ruhuâ Ma̱'an Cristo ni'in nej suj, ni̱ gahuin 'ngo̱ ofrenda ni̱ naga'huij Ma̱'an rayi'î nej suj ni̱ gahuij riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huin datò' gïn' da̱j a riñan Ma̱'an Ña'anj an.

3Ni̱ si̱ gaché sìgìchrà' nej suj ni̱ si̱ ga'min nej suj nuguan' kïj huaa ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj ga̱ doj rasu̱n du̱hue̱e riñan nej suj, ni̱ si ga nej gakïn nânj siganînj nej suj mánj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sí gèe;

4ni̱ si̱ ga'min nej suj nuguan' dugu̱'na huaa ni̱ nuguan' laká chre ni̱ nuguan' na̱hia, dadin' nitaj si dùgùnàj huaj mánj, ga̱'mi̱n nej suj nuguan' sà'a yi'î Ma̱'an Ña'anj an.

5Dadin' ña̱'a̱n huaj si gi̱ni̱'in nej suj, si gà' si 'ngo̱ nej guiì aché sìgìchrà' ni̱ nej guiì a'min nuguan' kïj huaa ni̱ nej guiì ruhuâ gaj doj riñan, ni̱ huin ninj dàj rûn' huin guiì nnùn ña̱'a̱nj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra̱'a nej síi na̱nj ánj. Ni̱ si̱ ga'hue gìrì' nì'hiaj ninj ga̱ne ninj ñan nne Ma̱'an Cristo ni̱ si̱ giri' nì'hiaj ninj ga̱ne ninj ñan nne Ma̱'an Ña'anj an mánj.

6Ni̱ gà' si 'ngo̱ nej suj si̱ ga'hue gi̱di̱gañu'unj ngà nuguan' dugù'na hua; dadin' huê rayi'î nej nuguan' nânj ni̱ gùyùmàn si-kastigû Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì nitaj si dagahuin.

7Ni̱ si̱ gi̱'hiaj nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej guiì dânj mánj.

8Dadin' a'ngô diû ni̱ gahuin nej suj guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn, sani̱ hia̱j ni̱ huin nej suj guiì garânj da'nga' ruhuâ dadin' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Señor; ni̱ ga̱che̱ nej suj dàj rûn' gaché nej guiì huin da'ní Ma̱'an sa garânj da'nga' ruhuâ na̱nj ánj,

9dadin' sa gùrùguì' gi'hiô' gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo huin si gurugûñu'un', ni̱ gi'hiô' sa ni̱ka̱a ni̱ ga̱'min' nuguan' yàngà'a,

10na̱di̱gi'ñûn nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Señor gi̱'hiaj nej suj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Ni̱ si̱ gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn mánj, sa da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj huin si dụgunïn gà'ì nej suj nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn nạnj ánj;

12dadin' giri'í sinà'àj a gạ'mi̱n' rayi'î nej gakïn' gi'hiaj huì nej guiì dânj.

13Sani̱ daran' nej gakïn' 'nïnj huì gi'hiaj nej guiì ni̱ gùrùguì' man gi̱'hiaj sa yigïïn, dadin' sa yigïn dânj gi'hiaj gùrùguì' daran'anj;

14Rayi'î dan ni̱ gatâ: Gànà'nïnj ñan sò', dadin' atoj', ni̱ gạnạchî' siganînj nej nîman, ni̱ gụdụgun Mạ'an Cristo riñan' ni̱ gạ'hue gạrạn da'nga' ruhuâ'.

15Ni'hiaj sò' dàj achê', ni̱ ûta gụdadû ga', ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì na'hue gạyạkạj guendâ mánj, gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì hue'ê chrụn,

16ni̱ gạrạn sun hue'ê nej suj diû, dadin' gui nnê' ni̱ gui yì'ìi huin.

17Huê danj ni̱, si̱ gahuin nej suj nej sí gi̱ni'ñûn nda nanè chre mánj, sa gi̱'hiaj nej suj huin si hio gạrạn da'nga ruhuâ nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Mạ'an Señor.

18Ni̱ si̱ go'o nej suj nne berente, dadin' nga nagunîn nej suj ni̱ nun ni'in da'nga nej suj sa gi'hiaj nej suj, ni̱ sa ginùn huin nej suj huin si gàchìnj nej suj gạ'nạ' Mạ'an Espíritu Santo ni̱ gạne ruhuâ nimân nej suj ni̱ gạnạhuin nùkuaj nej suj gi̱'hia,

19gạhiạ nej suj riñan nej dugui' nej suj salmo ngà nej himno ni̱ gạchrạ nej suj chra' garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ngà ruhuâ nimân nej suj;

20ni̱ daran' diû gà'huì' nej suj siguruhuâ Mạ'an Ña'anj huin Rej nê' rayi'î daran nej rasụun, ngà siyụgui Mạ'an si-Seño nê' Jesucristo.

21Dạgahuin nej suj riñan 'ngọ̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj ni̱ gi̱nikaj chrẹj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an.

22Nej siyànà nne nika ni̱ dạgahuin ninj riñan nika ninj, dàj rûn' dạgahuin ninj riñan Mạ'an Señor,

23Dadin' síi huin sa a'nïn' riñan nej siyànàa, dàj rûn' nikaj sụn Mạ'an Cristo riñan si-nùhuij, Mạ'an gi̱'hiaj gạnạni̱n nej guiì nìkò' rukuj ni̱ huin ninj dàj rûn' huin nneè kú Mạ'an.

24Ni̱ dàj rûn' dagahuin nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Jesús riñanj, ni̱ huê danj da'hui siyànà nne nika ni̱ gạdạgahuin riñan nikaj ngà daran'anj.

25Nej suj sí nne nika ni̱ gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nika nej suj, dàj rûn' 'ì ruhuâ Mạ'an Cristo ni'in nej guiì huin si-nùhuij ni̱ naga'huij Mạ'an rayi'î nej guiì huin si-nùhuij,

26guendâ nạgi̱'hiaj gej, ni̱ nạgi̱'hiaj sà'aj ni̱ gana'nïnj ngà nnee ni̱ ngà nuguan'an nej guiì huin si-nùhuij,

27gà' huạ yụgui gi'ñanj gạrạn rà'a ngà si-nùhuij, ni̱ da'hui nej guiì huin si-nùhuij gạ ninj dàj rûn' hua gàtsì atsîj nitaj si huạ díin riñan ni̱ nitaj si ganachran' riñan, da'hui gạhuin sa gèe ni̱ si̱ ga gakïn'ïn riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Ni huê danj nanj da'hui nej sí hua nika ni ga 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nika nej sô', dàj rûn' 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nneè kú nej sô'. Ni sí 'ì ruhuâ ni'in nika, ni ma'an sô' 'ì ruhuâ sô';

29dadin' gà' si 'ngo síi nitaj si gininj 'ì nneè kú riñan, ni dàñùn guduyâ sô' nneè kú sô' ni dugumîn sô' nneè kú sô', ni gi'hiaj sô' dàj rûn' gi'hiaj Cristo ngà nej guiì huin si-nùhuij,

30dadin' huîn' nej yi'nïn' hua riñan nneè kú Ma'an Cristo, huîn' nneè kú Ma'an.

31“Rayi'î dânj, ni gudunâj síi rej sô' ngà nni sô' ni ganahuin nùguàn'an sô' ngà nika sô' ni gahuin nguèj sô' dàj rûn' huin 'ngo rïn guiì.”

32Ûta nìko huì hua sa ganîn ruhuâ Ma'an Ña'anj an, sani ñùnj ni ga'mînj rayi'î Ma'an Cristo ngà rayi'î nej guiì huin si-nùhuij.

33Huê danj ni, da' go'ngo nej suj ni ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nika nej suj dàj rûn' ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ma'an nej suj; ni ginikaj chrej nej siyànàa riñan nika ninj.

Efesios 6

1Ngà siyugui Ma'an Señor ni dagahuin nej suj hua lij dânj, riñan rej nej suj ngà riñan nni nej suj; dadin' huê dânj huin sa nikaa.

2Sun giyi'nïn' sinïn huin nânj: “Ni ginikaj chrej riñan re' ngà riñan nnî', dadin' nânj huin sun giyi'nïn' sinïn gi'hiaj Ma'an Ña'anj an ni gata si hua sa rikij;

3ni si gi'hiâ' dànanj ni ga'na' sa hua hue'ê riñan, ni gane nâ' riñan hio'óo.”

4Nej suj hua da'ní, ni si gi'hiaj nej suj si gina'an ruhuâ nej da'ní nej suj ni'in nej sô' nej suj mánj, gidigân nej suj si gahuin chrun nej sô' ginikaj chrej nej sô' riñan nej guiì ni nàgà'huì' nej suj chrej sà' garan' ruhuâ Ma'an Señor riñan nej da'ní nej suj.

5Nej suj 'nìnj gi'hiaj sun chre dânj, ni gadagahuin nej suj riñan si-yiru'hue nej suj nne riñan hio'ó nânj ni ginikaj chrej nej suj riñan nej sô' ni ginun yu'hui' ruhuâ nej suj, ni ga ninaj ruhuâ nimân nej suj ngà nej sô', ni gi'hiaj nej suj guenda si riñan Ma'an Cristo gadagahuin nej suj;

6ni si man nga nikïn' si-yiru'hue nej suj gini'hiaj sô' ni gi'hiaj nej suj si ûta gi'hiaj sun nej suj, dadin' ruhuâ nej suj gùnàj hue'ê nej suj ngà nej sô', ni gi'hiaj sun nej suj ngà nda ruhuâ nimân nej suj ni gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an, dadin' dàj rûn' huin si riñan Ma'an Cristo huin gi'hiaj sun nej suj;

7nda nìhià' chre ga ruhuâ nej suj ni gunanj gitsi nej suj riñan nej sô' ni si ganîn ruhuâ nej suj si riñan nej síi gunânj gitsi nej suj dadin' riñan Ma'an Ña'anj an gunânj gitsi nej suj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8ni̱ si huin nej suj nej sí 'nïnj gi'hiaj sun chre nej si hua̱ du'hue nej suj, ni̱ da'hui nej suj gini̱'in nej suj ni̱ gi̱'hiaj nej suj sa sà'a, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej suj sa sà'aj gi̱'hiaj Ma̱'an Señor.

9Ni̱ nej suj, huin yiru'hue dânj, ni̱ huê dânj gi̱'hiaj nej suj ngà nej sí 'nïnj gi'hiaj sun chre riñan nej suj, ni̱ gudunâj nej suj guendâ ga̱ta̱j nej suj si dugua'ì nej suj doj nej sô', dadin' gà' ni'in nej suj si yàtà'a nne Ma̱'an si-Seño nej suj ni̱ huêj huin Ma̱'an si-Seño nej sô' nej, ni̱ gà' ni'in nej suj sisi̱ si̱ gahuin Ma̱'an Señor ngà si 'ngo̱ nej guiì mánj.

10Huê danj na̱nj nej suj, dinînj ma̱'anj ngà siyugui Ma̱'an Señor ni̱ gàchìnj nej suj si na̱gi̱'hiaj nùkuaj Ma̱'an Señor nej suj, ngà si-guesaj ni̱ ngà sa nùkuaj Ma̱'an.

11Garán nej suj ma̱'an nej suj ngà daran' nej rasun girikî Ma̱'an Ña'anj an ga̱ra̱n sun nej suj, da'nga ni̱ ga̱'hue ga̱nikïn' ran nej suj nga ganîn ruhuâ sa nàsà'a gi̱di̱gañu'unj nej suj.

12Dadin' sê ngà nej guiì gutô' mánj, gutô' ngà sí huin ña̱an, ni̱ gutô' ngà sí nùkuaj, ni̱ gutô' ngà nej sí gi'hiaj ga̱nan yumiguì rumi̱n' nânj, ni̱ gutô' ngà nej stâdu huin si-'hiaj sa kïj hua màn riñan nanèe.

13Rayi'î dan, ni̱ gi̱da'a nej suj daran' nej rasun hua̱ yugui gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an guendâ ga̱ra̱n sun nej suj nga gùtà' nej suj, da'nga ni̱ ga'hue gùnùkuaj nej suj nga gùyùmàn gui a'nan'an ni̱ nga gisîj gi'hiaj nej suj nej nânj ni̱ ga̱ yìtïnj ruhuâ nej suj.

14Ga̱ yìtïnj ruhuâ nej suj, ni̱ dàj rûn' 'nïnj ran nnïnj 'nïnj gatïn stâdu huê danj dugumîn hue'ê nej suj nuguan' yàngà'a, ni̱ garán nej suj ma̱'an nej suj ngà atsîj aga'a nânj huin sa ni̱ka̱a da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj,

15ni̱ dàj rûn' gi'hiaj nej sí ganachrîj siganînj dakó huê danj gi̱'hiaj nej suj daran' diû, ni̱ ga̱'mi̱n nej suj nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì ni̱ nuguan' gi̱'hiaj ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej guiì ni̱ gi'hiaj yugui nej suj ma̱'an nej suj.

16Sa da'hui nej suj gi̱da'a nej suj ni̱ ga̱rán nej suj ma̱'an nej suj huin si gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej suj, da'nga ni̱ ga'hue gudu̱na'àj nej suj daran' chrun stune' nnùn ña'an ga'nín sí kïj huaa ga'na' riñan nej suj.

17Dàj rûn' ga'nín stâdu si-na̱hui a̱ga' sô' ahui sô' huê danj da'hui nej suj ga̱ yìtïnj ruhuâ nej suj si gà' gananin nej suj gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si ni'in nej suj si gà' gananin nej suj huê danj ni̱ gi̱da'a nej suj si-yitî Ma̱'an Espíritu ni̱ nânj huin si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an;

18sa ña̱'a̱n doj gi̱'hiaj nej suj huin si ga̱'mi̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gàchìnj nej suj, ni̱ ga̱'mi̱n nej suj daran' diû dàj rûn gidigán Ma̱'an Espíritu Santo ni̱ huê danj na̱nj dugumîn hue'ê nej suj daran' diû ni̱ dugu'nïn' nej suj ni̱ si̱ gininaj ruhuâ nej suj guendâ gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an rayi'î daran' nej sí gèe,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19gi̱'hiaj nej suj sunuj u ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'í, ni̱ nga naguchrá du'huá ni̱ ri̱ki̱ Ma'an Ña'anj an nuguan'an ni̱ gìrì' ruhuâj doj nga ga̱'mi̱n, da'nga ni̱ gidigán nuguan' hua̱ huìi nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej sí nàsìnùnj un,

20rayi'î nej dânj ni̱ huín sí gi̱ni̱kaj nuguan' ga̱'a̱nj ni̱ anu̱mín ngà aga' kadena ni̱ gìrì' ruhuâj dàj ga̱'min rayi'î Ma̱'an Señor, dadin' ûta ga̱chin si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñânj dàj da'huí ga̱'mi̱n.

21Daran' nej sun gi'hiâ, ni̱ gànàtà' dinînt Tíkiko sô' 'ì ruhuô' riñan nej suj ni̱ gi̱ni̱'in nej suj dàj huaj rayi'î, ni̱ nùnj huin si gi'hiâ, ni̱ huin sô' sí hue'ê dagahuin ni̱ huin sô' sí ganata' si-nùguàn' Ma̱'an Señor,

22huê rayi'î nânj ga'nîn guchi' sô' riñan nej suj, da'nga ni̱ ga'hue gi̱ni̱'in nej suj rayi'î nej nûnj ni̱ na̱ri̱ki̱ sô' chrej nùkuaj ruhuâ riñan nimân nej suj.

23Ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj huin dinînt, ni̱ gi̱nun sa 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ruhuâ nimân nej suj ni̱ gi̱nun ñan nej suj Ma̱'an Ña'anj huin rej Ma̱'an Señor Jesucristo.

24Gi̱'hiaj hue'ê Ma̱'an Ña'anj an ngà daran' nej guiì 'ì ruhuâ ni'in Ma̱'an Señor ngà sa 'ì ruhuaj nìgànj nïn'. Ni̱ huê danj huin na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Filipenses

Filipenses 1

1Pablo ngà Timoteo, huin si-musû Mạ'an Jesucristo, nị ga'nḩn nej ñûnj ñanj karta nânj hua riñan daran' nej sô' huin obispo ngà nej diákono, nịkạj sụn riñan nej dinînt huin gè nìkò' rukû Mạ'an Jesús nne ruhuâ yuman' Filipos.

2Mạ'an Re' Ña'anj an ngà Mạ'an Señor Jesucristo. Gị'hiaj gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj nị gạ sụnụj u riñan nej suj.

3Daran' diû nga gananun ruhuâj ni'ín nej suj, ni ga'huí si guruhuâ Mạ'an Da'an rayi'î nej suj.

4Daran' diû nga ga'mînj ngà Mạ'an Ña'anj an nị nda nìhià' chre hua ruhuâj nga gachín nì'hia rayi'î nej suj,

5dadin' guruguñu'unj nej suj ñùnj àsìj gui sịnịn nga gini'in nej suj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj nị huê danj nạnj nịkạj dugui' nê' nda gui hiạj;

6nị guyumân ruhuâ nej ñûnj, si Mạ'an Ña'anj an gàyì'ì gi'hiaj sun ngà nej suj, nị gạ'hue gị'hiaj hue'ê nej suj doj si-sụn Mạ'an nda gui gạ'nạ' ñûn Mạ'an Jesucristo;

7nị huạ nịkạ ruhuâj ni'ín nej suj, nị nne nej suj ruhuâ nimânj; nị nga gatû dukuâ ga'a nị guruguñu'unj nej suj ñùnj nị duna'huej nùguàn'àn nê', nị nagi'hiaj yìtĩnj nê' nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì riñan nej sí nịkạj suun huê danj nị ganahuin rà'a daran' nê' si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an.

8Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa ni'in si yàngà' hia, nị 'ì ruhuâj ni'ín daran' nej suj nga sa nìko xi 'ì ruhuâ Mạ'an Jesucristo ni'in nej suj.

9Nị huê danj nạnj gachín nì'hia rayi'î nej suj, si gạhuin nìko sa 'ì ruhuâ nej suj da' ñùn, nị gạhuin chrụn' nĩn' ruhuâ nej suj nị gạrạn da'nga hue'ê ruhuâ nej suj,

10da'nga nị ga'hue gị'hiaj nej suj sa huạ hue'ê doj, nị gahuin nej suj sí yìtĩnj ïn nị sí nịkạa nda gui gùyùmàn Mạ'an Cristo.

11Nị Mạ'an Jesucristo gị'hiaj nị ûta gùrùguì' sa nịkạa gị'hiaj nej suj, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nị gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î Mạ'an Jesucristo.

12Ruhuâj si gịnị'in nej suj dịnînj, si nej sañun guyumân riñânj, nị gi'hia si gàyà'nĩn nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì ga'an nị gịyị'nạnj nej guiì gụnïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an,

13nị nga gatû dukuâ ga'a nị gini'in daran' nej sí nịkạj sụn riñan dukuâ sun nne hiuj dânj, nị huê danj nạnj gini'in a'ngô nej guiì.

14Nị ûta gà'ì nej dinînt nị dànanj ganari' ruhuâ nej sô' guendâ gané dukuâ ga'a, nị ganata' nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì nị nitaj si guyu'hui' nej sô', nị huạ ruhuâ nej sô' gịran' sạñụn nej sô' rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Yàngà' hia, nị huạ dạ'ạj nej sô' ganata' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, guendâ yìkòj ruhuâ nej sô' nị guendâ garán nej sô' riñânj; sanị huạ a'ngô dạ'ạj nej sô' ganata' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an guendâ 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Ña'anj an.

16Dạ'ạj nej sô' gananĩn rayi'î Mạ'an Cristo guendâ garán nej sô' riñânj, sanị sê sị ga'min nej sô' nuguan' yàngà'a mánj, man si ruhuâ nej sô' gị'hiaj nej sô' si giran' sàñùnj doj nga nné ruhuâ dukuâ ga' nạnj ánj.

17Sanị a'ngô dạ'ạj nej sô' gananĩn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an guendâ 'ì yàngà' ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Cristo, dadin' ni'in nej sô' si yàngà' hia duna'huê rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

18Sanị nitaj si ganahuî ruhuâj mánj. Dadin' gạ'hue si man si ga'min nej sij guendâ gìrì' nej sij sa gạchrụn nej sij nej si ga'min nej sij nuguan' yàngà'a, sa ñạ'ạn huin si gananĩn nej sij rayi'î Mạ'an Cristo; nị ganahuin nìhià' ruhuâj rayi'î sa gi'hiaj nej sij, nị dànanj gạnạhuin nìhià' ruhuâj doj gà' nạnj ánj.

19Dadin' ni'ín si rayi'î guendâ gachín nì'hiaj nej suj nị huê danj nị gụrụgûñu'unj Si-Espíritu Mạ'an Jesucristo nị râ'ñanj gạhuị ruhuâ dukuâ ga'a.

20Sa huin ruhuâj huin, nị ànà'huì si nitaj gà' si 'ngọ sinà'àj gitàj riñânj, nị dàj rûn' guyumân ruhuâj daran' diû, nị si nne nì'nàj nị si giran' sàñùnj nị si gàhuìj, nị rayi'î danj nị ga'min hue'ê nej guiì rayi'î Mạ'an Cristo.

21Dadin' si nne nì'nàj nị nné guendâ Mạ'an Cristo, nị si gàhuìj nị gàhuìj guendâ Mạ'an Cristo.

22Sanị si nga hua nì'nà' nneè ku nị dànanj huaj gạ'hue gị'hiaj sûnj si-sụn Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị nun ni'ín ahuin sa gànàguìj mánj.

23Dadin' ganĩn ruhuâj ni'ín guñan ngue sanị ûta chì' 'hia gànàguìj ahuin go'ngọ ngue gịda'aj, sanị huin ruhuâj gàhuìj nị gùchìj gané ngà Mạ'an Cristo; nị nânj huin sa ûta hue'ê hua doj gà' nạnj ánj;

24sanị si gạné doj riñan hio'ó nânj nị dànanj dùgùnàj huaj guendâ gà'hue gụrụgûñu'un doj rukû nej suj.

25Nị gà' ni'ín, si gạné doj ngà daran' nej suj, guendâ gụrụgûñu'un nị gạhuin nùkuaj ruhuâ nej suj nị ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj nị gùyùmàn doj ruhuâ nej suj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an,

26da'nga nị gạhuin nìko sa gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj rayi'î Mạ'an Cristo dadin' gùchì' ñûn siganĩnj nej suj.

27Sa gachín nì'hia riñan nej suj huin, si dụgu'nïn' nej suj dạgahuin nej suj dàj rûn' taj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj huin nuguan' gidigân Mạ'an Cristo, nị asà' gạ'hue guchí ñan màn nej suj, nej si nné nda gàn', nị gạnạhuin nìhià' ruhuâj nga gụnĩn si nịkïn' ran nej suj nị gụñạn hua ruhuâ nej suj, nị dugu'nïn' nej suj gananĩn nej suj nuguan' gi'hiaj gạnạnịn nej guiì nị gi'hiaj nej suj si guyumân ruhuâ nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

28Si̱ guyu'hui' nej suj ni'in nej suj nej guiì gata rùhuà ni'in nej suj mánj, dadin' hua̱j ninj ga̱'a̱nj ni'hia̱ ninj, sani̱ ga̱na̱ni̱n nej suj, gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.

29Ni̱ sê man si gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Cristo mánj, dadin' hua̱ ni̱ña̱n si gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj rayi'î Ma̱'an,

30ni̱ huê dàj rûn' giran' sàñùnj ni̱ huê danj giran' sa̱ñu̱n nej suj, ni̱ gà' ni'in nej suj si giran' sàñùnj ni̱ hua na̱nj giran' sàñùnj doj na̱nj ánj.

Filipenses 2

1Huê danj, ni̱ si Ma̱'an Cristo rikî si nàgà'huì' nej suj chrej nùkuaj rûhua riñan nej dugui' nej suj, ni̱ si sa 'ì ruhuâ nej suj dânj gi'hiaj ni̱ naga'hui' nej suj chrej nùkuaj rûhua riñan a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ si daran' nej suj guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Espíritu Santo, ni̱ si daran' nej suj gurugûñu'unj a'ngô nej dugui'.

2Ni̱ gi̱'hiaj nej suj si ga̱na̱huin nìhià' ruhuâj, ni̱ gu̱ña̱n ga̱huin ruhuâ nej suj, ni̱ gu̱ña̱n ga 'ì ruhuâ nej suj, ni̱ gu̱ña̱n ga̱ ruhuâ nej suj, ni̱ gu̱ña̱n ga̱nïn ruhuâ nej suj.

3Ni̱ si̱ garán riñan dugui' nej suj ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ûta huin nej suj doj; ni̱ gi̱'hiaj nej suj si huin nej suj sí ninaj doj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj si dànanj huin doj a'ngô nej dugui' nej suj gà' da' nej suj;

4ni̱ si̱ ganîn ruhuâ nej suj man rayi'î sa ga̱ riñan nej ma̱'an nej suj mánj, ga̱nïn ruhuâ nej suj rayi'î sa ga̱ riñan a'ngô nej dugui' nej suj na̱nj ánj.

5Ni̱ ga̱nïn ruhuâ nej suj dàj rûn' ganîn ruhuâ Ma̱'an Cristo.

6Dadin' Ña'anj an huin Ma̱'an Cristo sani̱ nun gi̱'hia si gu̱ña̱n ga̱huin ngà Ma'an Ña'anj an mánj, ni̱ huê danj na̱nj nun gi̱'hiaj guesaj si gu̱ña̱n huin ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nun ga̱ nìchràj ruhuaj mánj,

7sa gi'hia huin si guduna sun yàkàn ginika yàtà'a, ni̱ gahuin dàj rûn' huin 'ngo̱ sí gi'nïnj gi'hiaj sun chre, ni̱ huaj dàj rûn' hua nej síi;

8ni̱ nga gahuin síi, ni̱ gi'hiaj nina doj Ma̱'an, ni̱ dagahuin riñan Ma̱'an Ña'anj an nda gui gahuij, ni̱ godoko' nej sij Ma̱'an riñan rugutsìi ni̱ gahuij.

9Ni̱ huê rayi'î dan ni̱ ganachinikaj Ma̱'an Ña'anj an Ma̱'an ni̱ naga'huij sun yàkàn xi ginikaj su̱n Ma̱'an, ni̱ dugû'na Jesús siyu̱gui Ma̱'an Jesús ni̱ huin sa nìko doj riñan siyu̱gui a'ngô nej guiì,

10ni̱ riñan Ma̱'an Jesús ga̱nikïn' rúdàkòj daran' nej sa màn yàtà'a, nej sa màn riñan hio'óo, ni̱ nej sa màn riki hio'óo;

11ni̱ daran' nej guiì ganata' du'hua si Ma̱'an Jesucristo huin Ma̱'an Señor, ni̱ ga'min hue'ê ninj riñan Ma̱'an Ña'anj huin Rêj ninj.

12Huê danj ni̱, ni̱ dàj rûn' dagahuin nìgànj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj da̱gahuin nej suj, nùnj huin si nuhuí nne siganînj nej suj, ni̱ gi̱nun yu'hui'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ruhuâ nej suj nị sị gi'hiaj nej suj gakïn'ïn nị dụgumîn nej suj mạ'an nej suj da'nga nị sị ga'anj nị'hiạ nej suj mánj,

13dadin' Mạ'an Ña'anj an huin si gi'hiaj nị rayi'î dan nị dạgahuin nej suj nị gi'hiaj nej suj sa sà'a, nị huê dan huin sa sà' garan' ruhuâj gị'hiaj nej suj.

14Gị'hiaj sun nej suj sanị sị ga'min nej suj rayi'î nej dugui' suj nị sị garán rịñạn dugui' nej suj.

15Da'nga nị gạ'hue gạhuin nej suj sí nịkạa nị sí gèe siganĩnj yi'nïn' kïj hua nânj, nị gạhuin nej suj sí ninaj doj da'nga nị ga'hue gạhuin nej suj da'ní Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gạhuin nej suj sa gụdụguun ruhuâ yimiguì nânj;

16nị sị gudunâj nej suj guendâ gùyùmàn ruhuâ nej suj nị gạ ran ruhuâ nej suj ngà nuguan' gị'hiaj gà nì'nà' nej suj, nị nga gạ'nạ' ñûn Mạ'an Cristo hiô' nị gini'ín si sê sị gi'hiaj sun chré ngà nej suj, nị sê sị guchi' chré ñan màn nej suj mánj.

17Nùnj huin si gàhuìj sanị gạhuín dàj rûn' huin 'ngọ ofrenda, rayi'î guendâ gùyùmàn ruhuâ nej suj, sanị gạnạhuin nìhià' ruhuâj, nị huê danj nạnj gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj nej nạnj ánj.

18Nị huê danj nạnj gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj ngàj nej nạnj ánj.

19Gànà'huì si gụrụgûñu'unj Mạ'an Señor nị ra'ñanj gà'nĩn gùchì' Timoteo ñan màn nej suj, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâj nga gunḩn dàj hua mân nej suj;

20dadin' nitaj a'ngô sí ûta ganahuij ruhuâ ni'in nej suj dàj rûn' ganahuij ruhuâ Timoteo ni'in sô' nej suj, dadin' 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' nej suj dàj rûn' 'ì ruhuâj ni'ín nej suj.

21Dadin' daran' nej sô' ganahuij ruhuâ ni'in mạ'an, nị nitaj si ganahuij ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' sa garan' ruhuâ Mạ'an Cristo Jesús mánj.

22Sanị gà' ni'in nej suj si ûta hue'ê dagahuin Timoteo, nị gà' ni'in nej suj si guruguñu'unj sô' ñùnj nị gi'hiaj sô' dàj rûn' gi'hiaj da'nî nị gụñạn gaché gananĩn nguèj ñûnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì.

23Gànà'huì si sô' nânj gà'nĩn gùchì' ñan màn nej suj, sanị gà' sịnịn gịnị'hia dàj gị'hia gịran'án.

24Gịnun ñânj nị gànà'huì si Mạ'an Señor gụrụgûñu'unj nị ra'ñạnj gùchìj ñan màn nej suj.

25Sanị gini'hia si ûta ñạ'ạn huaj nị rayi'î dan nị ga'nĩn guchi' dinĩnt Epafrodito ñan màn nej suj, dadin' huê sô' gi'hiaj sun ngàj nị huin sô' sí nịkạj dugui' ngàj nị huin nej ñûnj si-stadû Mạ'an Ña'anj an, dadin' huê sô' ga'nḩn nej suj ga'na' riñânj, nị sô' guruguñu'unj nej sa gachin riñânj;

26dadin' ûta huin ruhuâ sij gịnị'in sij nej suj, nị ûta huin ruhuâ sij dadin' ni'in sij si gunïn nej suj si ga'nan' sij.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Yàngà' hia ni̱ ga'nan' sij, ni̱ gà' doj sînj huaj ni̱ gàhuì' sij; sani̱ Ma̱'an Ña'anj an guruguñu'unj sij, ni̱ sê man 'ngo̱ rïn sij guruguñu'un dadin' huê danj na̱nj gurugûñu'unj ñùnj, dadin' si nu̱n gahui' sij ni̱ ûta gananîn hia ruhuâj.

28Huê danj ni̱ ûta ra'ñan gà'nìn gùchì' sij riñan nej suj, ni̱ nga gini̱'in ñûn nej suj riñan sij, ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj, huê danj ni̱ si̱ gananîn nìko ruhuâj gà' mánj.

29Ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor, ni̱ nda nìhià' chre ga̱ ruhuâ nej suj ni̱ ga̱na̱huin rà'a nej suj sô', ni̱ gi̱nikaj chrej nej suj ngà nej dinînt gi'hiaj dàj rûn' gi'hiaj sô'.

30Dadin' do̱j huaj ni̱ gàhuì' sij rayi'î guendâ gunânj gi̱tsi sij si-su̱n Ma̱'an Cristo, ni̱ nùnj huin sij ûta ha̱i̱ huaj riñan sij, ni̱ doj huaj gàhuì' sij, rayi'î guendâ gunânj gi̱tsi sij rayi'î sun nun ga̱'hue gi̱'hiaj nej suj.

Filipenses 3

1Huê danj ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Señor, na̱nj di̱nînj: Dadin' ñùnj ni̱ nitaj si giriñun ruhuâj si ga̱chru̱n ñûn rayi'î nej nuguan' gà' gachrûn sìnìnj riñan nej suj, ni̱ dànanj yìtìnj huaj si gu̱nïn nej suj a'ngô ñûn.

2Ga̱ gu̱dadû nej suj ngà nej sí ganinìn' huaa dadin' dàj rûn' ga̱ninìn' hua yuhue huê danj hua nej sô', ga̱ gudadû nej suj ngà nej sí nitaj si gi'hiaj sun hue'ê riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga̱ gu̱dadû nej suj ngà nej sí duna'nga si gà'nè' nej suj nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj nej suj.

3Dadin' nej sí yàngà', ga'ne' nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj danj huin nê' nnùn ña̱'a̱nj riñan Ma̱'an Ña'anj an gi'hiaj Ma̱'an Espíritu, ni̱ ga'min hue'ê' rayi'î Ma̱'an Cristo Jesús, huê danj ni̱ nitaj si ganahuij ruhuô' si gà'nè' nej sij nnïnj arán raa̱ nneè nò'ò'.

4Nùnj si ñùnj ni̱ ga ruhuâj ni̱ ganîn ruhuâj si ña̱'a̱n huaj si gìyì'nè' nnïnj arán raa̱ nneè nà'à diû nâ. Ni̱ si hua̱ sí ûta huin ruhuâ si gìyì'nè' raa̱ nneè nà'àj nej síi diû hia̱j, sani̱ ñùnj ni̱ àsìj ni̱ ûta ga ruhuâj rayi'î nuguan' nânj dadin' ganîn ruhuâj si gi̱'hia dànanj ni̱ ga̱na̱ni̱nj.

5Dadin' ñùnj ni̱ nga gisîj ti̱nj gui ni̱ ga'ne' nej sij nnïnj arán raa̱ nneè nà'à, ni̱ nej Israelita huin nej dugui'í, ni̱ ga'ngâj riki yi'nïn' ni̱ka̱j tun Benjamín, ni̱ nânj hebreo ga'mînj, ni̱ guendâ rayi'î ley, ni̱ gi'nîn riki yi'nïn' nej fariseo;

6ni̱ ûta ga ha̱ij ngà ley, ni̱ rayi'î dan ni̱ ûta gata rùhuàj ni'ín nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ guendâ rayi'î sa ni̱ka̱ gidigân ley, ni̱ nda hue'ê chre dagahuín.

7Ni̱ gà'ì nej rasu̱n nânj ni̱ gahuin sa du'huee riñânj, sani̱ hia̱j ni̱ rayi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ gahuin 'ngo̱ rasu̱n nitaj si ni'ñanj an riñânj.

8Yàngà' hia ni̱, nitaj nùnj huin nej rasu̱n dânj riñânj, dadin' dànanj ûta du̱'hue̱ guendâ gini'ín Ma̱'an Cristo, huin Ma̱'an si-Señoj, ni̱ rayi'î Ma̱'an ni̱ gudunâ daran'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej dânj, ni̱ dàj rûn' huin akòo huin nej dânj riñânj, guendâ ruhuâj gi̱'hiaj ga̱nanj Ma̱'an,

9ni̱ gànàrì'ìj gi̱nikaj dugui'í ngà Ma̱'an Cristo, sani̱ sê ngà sa ni̱ka̱ gi'hia guendâ dagahuín sa taj ley mánj, ga'hue gi'hia sa ni̱ka̱a dadin' guyumân ruhuâj ni'ín Ma̱'an Cristo, ni̱ sa ni̱ka̱ dânj huin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an guendâ guyumân ruhuâj.

10Ni̱ ruhuâj gi̱ni̱'ín Ma̱'an Cristo, ni̱ ruhuâj gi̱ni̱'ín dàj nùkua dadin' gana'nĩn siganĩnj nej nîman, ni̱ hua̱ ruhuâj gi̱ran' sàñùnj dàj rûn giran' sañunj, ni̱ hua̱ ruhuâj gàhuìj dàj rûn' gahuij,

11ni̱ gànà'huì si gi̱'hia gànà'nĩn siganĩnj nej nîman.

12Sani̱ sê si̱ gatâ si gà' gunùkua gi'hiaj ga̱nanj, nej si gà' huin sí nìkàa dadin' hua̱ na̱nj ga̱chin gùyùmàn diû dânj riñânj; sani̱ dugu'nḩn hua ne' ñaan dadin' huin ruhuâj gùnùkua, dadin' gà' gananînj gi'hiaj Ma̱'an Jesús.

13Di̱nĩnj, nun gàtà si gà' gunukuâ gi̱'hiaj gànanj mánj; sani̱ sa gi'hia huin: Si gini'ñûnj sa gunâj ne' rùkùu, ni̱ gi'hiaj guesâj guendâ gunùkua ga̱nikin' ranj nda gui gàhuìj.

14Huê danj ni̱ dugu'nḩn hua ne' ña̱an nda gùchìj ñan da'huí gùchìj, ni̱ gùnùkua ga̱na̱huin rà'a 'ngo̱ premiun na̱ri̱ki̱ Ma̱'an Ña'anj an riñânj gi̱'hiaj Ma̱'an Cristo Jesús.

15Huê danj ni̱, daran' nê' gà' huin sí ni̱ka̱a, ni̱ huê dànanj ga̱nïn ruhuâ nê', ni̱ si hua̱ a'ngô sa gi'hiaj chij ruhuâ nej suj, ni̱ Ma̱'an Ña'anj an ga̱na̱di̱gân riñan nej suj.

16Ni̱ sa ña̱'a̱n huin si, gu̱ña̱n da̱gahuin nê' 'ngo̱ chrej sà' ganahuin rà'a nê'.

17Di̱nĩnj, gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hia, ni̱ gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj a'ngô nej sô' aché ngà Ma̱'an Jesús.

18Dadin' gà' gatâ si nĩn' dânj gaché ûta gà'ì nej sí, ràyì'ì ûta gà'ì gununâj, ni̱ hua̱ nĩn' gununâj rayi'î nej sô' ni̱ nda dugue'é, dadin' huin nej sô' sí nun ga̱ran' ruhuâ gi̱ran' sàñùn dàj rûn' giran' sàñùn Ma̱'an Cristo.

19Nga gàhuì' nej sô' ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia nej sô', dadin' da'anj nej sô' huin nej sa ûta huin ruhuâ nej sô' ya̱ nej sô, ni̱ ûta huin nej sô' ruhuâ nej sô' ni̱ sinà'àj da'hui nej sô' gìrì' nej sô' rayi'î sa ganĩn ruhuâ nej sô'; dadin' man rayi'î nej sa màn riñan hio'ó nânj ganĩn ruhuâ nej sô'.

20Dadin' yiñûn' huin yàtà'a, ñan gànà'huì' gànàrì' dugui' ngà Ma̱'an sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n', ni̱ huej huin Ma̱'an Señor Jesucristo;

21ni̱ huê Ma̱'an huin sa na̱gi̱'hiaj nneè ku' sa ninaj chre nânj, ni̱ ga̱na̱huin hue'ej dàj rûn' hua hue'ê nneè kú Ma̱'an ni̱ na̱gi̱'hiaj hue'ej nneè kû' dadin' ûta nùkuaj Ma̱'an ni̱ ga̱'hue gi̱nikaj sunj riñan daran' nej rasu̱un.

Filipenses 4

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Huê danj nị 'ì ruhuâj ni'ín nej suj dịnînj, nị ûta huin ruhuâj ni'ín nej suj, nị huin nìhià' ruhuâj ni'ín nej suj nị huin nej suj korona gạnạhuin rà'a, nị gạnikïn' ran nej suj ngà Mạ'an Señor.

2Gachín nì'hia riñan Evodia ngà riñan Síntique, nị si ni'in nguèj ninj Mạ'an Señor nị gạ nùguàn'àn ruhuâ nguèj ninj.

3Huê danj nạnj gachín nì'hia riñan', huîn' 'ngọ sí ûta hue'ê ginikaj dugui' gi'hiaj sun ngàj, si gụrụgûñu'unj rukû nguèj siyànà nânj dadin' ûta gi'hiaj sun nguèj ninj nị huê danj nạnj gi'hiaj sun Clemente nị guruguñu'unj nej sij rukú nị huê danj nạnj guruguñu'unj a'ngô nej dinînt nga gananîn nej ñûnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị gà' tàj siyụgui daran' nej sô' riñan librû tàj siyụgui daran' nej gui gà' gananin.

4Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Señor daran' diû, nị gatâ a'ngô ñûn: Nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj.

5Nị gịnị'in daran' nej guiì si huin nej suj guiì sà'a. Nị gà' gahuin nìchrùn' Mạ'an Señor.

6Sị ûta gạnạhuij ruhuâ nej suj mánj, sa gị'hiaj nej suj huin si daran' sa huạ riñan nej suj nị gànàtà' nej suj gụnïn Mạ'an Señor nị ûta àko gàchìnj nì'hiaj nej suj riñanj, nị huê danj nạnj daran' diû nị gà'huì' nej suj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

7Huê danj nị Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj si gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj, dadin' ûta nìko huaj gà' da' sa garânj da'nga' ruhuâ nej suj nị huê Mạ'an dụgumîn nej suj, nị dụguminj sa ganîn ruhuâ nej suj nị Mạ'an Cristo huin sa gụrụgûñu'unj nej suj.

8Dọj gạnạhuij daran'anj gàtà, gụnïn nej suj dịnînj, nị daran' diû gạchrụn ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' yàngà'a, nuguan' achij i, sa nìkàa, sị ganîn ruhuâ nej suj ni'in nej suj gakịn'ïn, gạnịn ruhuâ nej suj ni'in nej suj sa sà'a, gị'hiaj nej suj sa ràyì'ì gạ'mịn hue'ê nej guiì, nị si ga'min hue'ê nej guiì guendâ dagahuin nej suj daran'anj, nị si ga'min hue'ê ninj rayi'î sa gi'hiaj nej suj, nị rayi'î nej dânj huin sa gạnịn ruhuâ nej suj.

9Sa gahuin chrụn nej suj nị sa ganahuin rà'a nej suj nị sa gunïn nej suj ga'mînj, nị huê danj dạgahuin nej suj, nị Mạ'an Ña'anj gi'hiaj hua dïn'ïnj ruhuâ nê' gạne ngà nej suj.

10Ûta ganahuin nìhià' ruhuâj ngà Mạ'an Señor rayi'î nej suj, dadin' gananun ruhuâ nej suj nị guruguñu'unj nej suj ñùnj, sanị sê sị gatâ si gini'ñûn nej suj ñùnj mánj; dadin' àsìj xi nị gà' ga ruhuâ nej suj gụrụgûñu'unj nej suj ñùnj, sanị nun gạ'hue gùyùmàn diû dânj mánj.

11Nị sê sị gata dànanj guendâ huạ sa gàchin riñânj mánj, dadin' gà' gahuin chrùnj gạ nìhià' ruhuâj, dàj nạnj ran' mạ'án.

12Chrùnj gịran' àkô, chrùnj gạ nìko xi rasụun riñânj; chrùnj gạné dàj nạnj hua mạ'an diû, gạ'hue si gịran'án yi'naa, nej si gạ'hue si nitaj nùnj gạchin riñânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Daran'anj gạ'hue gị'hia dadin' Mạ'an Cristo huin sa nagi'hiaj nùkuaj ñùnj.

14Sanị, dùgùnàj gi'hiaj nej suj dadin' ga'nḿn nimân nej suj nị gịran' sàñùn nej suj ngàj.

15Ruhuâj si gịnị'in nej suj dadin' nga gahui ga'ân ruhuâ yuman' Macedonia, nị ga'anj gànàtàj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị nitaj a'ngô nej nûhui guruguñu'unj ñùnj, dadin' màn nej suj huin si-nùhuì Mạ'an Jesús sa nne ruhuâ yuman' snà'ànj Filipo huin sa guruguñu'unj ñùnj.

16Nga gané ruhuâ yuman' snà'ànj Tesalónica, nị ûta gà'ì ga'nḿn nej suj guchi' san'anj riñânj guendâ gìrànj nej sa gàchin riñânj.

17Sanị sê sị huin ruhuâj si rịkị chre nej suj doj san'anj an riñânj mánj, sa ruhuâj huin si gụrụgûñu'unj nej suj a'ngô nej guiì nị gạhuin nìko doj riñan si-guentâ nej suj ne' yàtà'a gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

18Sanị ûta nìko ganahuin rà'á, nị huạ nạnj huaj riñânj; nị huạ nạnj dugumîn nìkó sa ganahuin rà'á, dadin' narikî Epafrodito sa ga'nḿn nej suj ga'na' riñânj; nị nej sa rikî nej suj dânj huin dàj rûn' huin datò' gïn' dàj a, nị huin dàj rûn' huin yuku dagahui' nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an nị garânj yinaj nị ganahuin rạ'a, nị garan' ruhuaj ni'in sa ga'hui' nej suj riñânj.

19Mạ'an Da'ân, huin sa rịkị daran' sa gàchin riñan nej suj dadin' ûta nìko huạ yịru'hue Mạ'an Cristo Jesús nne yàtà'a.

20Nị gạchịn 'ngọ siêntu hio'o nị gạchịn a'ngô siêntu hio'o nị nìgànj gạ'mịn hue'ê daran' nê' riñan Mạ'an Ña'anj huin Rej nê'. Nị huê danj huin ru'huaj.

21Gà'huì' nej suj nuguan' nị'ñạnj an riñan daran' nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús. Nị nej dinînt nne ngàj ga'nḿn 'ngọ nuguan'an nị'ñạnj an huaj riñan nej suj.

22Nị daran' nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Jesús ga'nḿn 'ngọ nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj, nị ñạ'ạn doj ga'nḿn nej sô' gi'hiaj sun dukuâ sí a'nïn' gù'nàj César nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj.

23Si-sụnụj Mạ'an Señor Jesucristo gùchì' riñan da' go'ngọ nej suj. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Colosenses

Colosenses 1

1Pablo, huin sí ga'anj gidigân sinïn si-nùguàn' Ma'an Jesucristo, ni Ma'an Ña'anj an huin sa garan' ruhuâ si gunanj gitsî nguèj sij dinînt Timoteo riñanj,

2Ñanj karta nânj ga'nín sij huaj riñan nej dinînt dugumîn ma'an riñan gakïn'ïn ni nej dinînt hue'ê dagahuin riñan Ma'an Cristo, ni nne nej sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Colosa: Ga dïn'ïnj ruhuâ nej suj ni ga si-sunuj Ma'an Ña'anj an riñan nej suj, dadin' huin nej suj da'ní Ma'an Re' Ña'anj an ni ngà Ma'an Señor Jesucristo.

3Daran' diû gachín nì'hiaj nej ñûnj rayi'î nej suj, ni ga'hui' nej ñûnj si guruhuâ Ma'an Ña'anj huin Rej Ma'an Señor Jesucristo rayi'î nej suj,

4ni gunïn nej ñûnj si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Cristo Jesús, ni huê danj nanj gunïn nej ñûnj si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj daran' nej dinînt dugumîn ma'an riñan gakïn'ïn,

5ni àsìj nga gunïn nej suj nuguan' yàngà' gi'hiaj ganani nej suj ni gà' ni'in nej suj si hua yugui sa riki Ma'an Ña'anj an ganahuin rà'a nej suj, nej gui 'na' ne' ñaan,

6dadin' guchi' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an nda ñan màn nej suj, dàj rûn' gaya'nïnj ga'an nìn' gàchrà' riñan hio'ó nikaj ñu'unj nej sí romano, ni guyumân yàngà' ruhuâ nej suj ni'in nej suj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni àsìj gui gunïn nej suj ni gini'in nej suj si-sunuj Ma'an Ña'anj an, ni da' gui ni da' gui ni gachij nej suj ngà nuguan' yàngà'a,

7ni nuguan' nânj gidigân dinînt Epafras riñan nej suj, dadin' sô' huin sí gi'hiaj sun ngà nej ñûnj ni ûta 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj sô', ni sô' guchi' riñan nej suj ni sà' dagahuin sô' riñan Ma'an Cristo.

8Ni huê sô' ganata' riñan nej ñûnj dàj gi'hiaj nej suj, ni dàj gidigân Ma'an Espíritu Santo riñan nej suj ni dàj ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj.

9Huê rayi'î dan, ni àsìj gui nga gunïn nej ñûnj rayi'î nej suj, ni nitaj àmàn ga'nïn' ruhuâ nej ñûnj si gununa nej ñûnj rayi'î nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, ni gachín nì'hiaj nej ñûnj si gini'in nìn' ruhuâ nej suj ni gini'in nej suj ahuin sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an gi'hiaj nej suj ni gahuin chrun nìn' ruhuâ nej suj ni hiô garan da'nga' ruhuâ nej suj gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo.

10Da'nga ni ga'hue dagahuin hue'ê nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Ma'an Señor, ni ngà daran' nej sun gi'hiaj nej suj ni gùrùguì' si huin nej suj guiì nàkàa, ni da' ñùn ni da' ñùn ni gahuin nìko sa gini'in nej suj rayi'î Ma'an Ña'anj an.

11Nga sun nikaj Ma'an Ña'anj an gi'hiaj ni ganahuin nùkuaj nej suj, dàj rûn' nùkuaj nìn' ruhuaj ni nagi'hiaj sà'aj nej suj, ni ga'hue ganahuin nùkuaj ruhuâ nej suj ni ga nìchràj ruhuâ nej suj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12ni̱ ga̱ nìhià' ruhuâ nej suj ni̱ gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma̱'an Re' Ña'anj an dadin' huej huin sa gi'hiaj hua yu̱gui nej suj ni̱ ga̱ne nùguàn'an nej suj gui 'na̱' ne' ñaan ngà nej dinînt dugumîn ma̱'an riñan gakï̱n'ïn dadin' gà' garânj da'nga ruhuâ nej sô'.

13Dadin' huê Ma̱'an gi'hiaj gananin nê' riñan sa nùkuaj ni̱ka̱j su̱n riñan gakï̱n'ïn, ni̱ ginika ga'an ñùn' ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Da'nin Jesús sa 'ì ruhuaj,

14ni̱ huê Ma̱'an huin sa girânj ñùn' ngà tun ni̱ gananin' gi'hia, ni̱ ginika nimân nìko rayi'î nej si-ga̱kïn'.

15Ni̱ huê Ma̱'an Jesús huin ñan du̱'hua Ma̱'an Ña'anj an dadin' nitaj si huaj gi̱ni̱'in' ri̱ña̱n Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ Jesús huin Da'ní yàhuà' Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ gà' huaj nga nïn' gàchin gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an daran' nej sa màn gini'hio'.

16Dadin' gi'hiaj sun Ma̱'an Cristo ngà Ma̱'an Ña'anj an rayi'î dan ga'hue gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an daran' nej sa màn gini'hio', ne' yàtà'a ni̱ riñan hio'óo, nej sa gurugui' gini'hio' ni̱ nej sa nitaj si gurugui' gini'hio'; ni̱ huej huin sa gi'hiaj nej sí ni̱ka̱j sun nne riñan chrun yîla, ni̱ nej sí a'nïn' riñan yumiguìi, ni̱ nej sí huin ña̱n doj, nej sa nùkuaj; ni̱ huê Ma̱'an Cristo huin sa gi'hiaj daran' nej nânj, ni̱ guendâ Ma̱'an gahuin daran' nej nânj.

17Ni̱ gà' si̱nï̱n Ma̱'an Cristo huin gà' da' daran' nej rasu̱un, ni̱ daran' nej rasu̱n nânj hua nùkuaj gi'hiaj Ma̱'an Cristo.

18Ni̱ Ma̱'an Cristo huin sa a'nïn' riñan nneè ku huin nej dinînt nìkò' rukû Ma̱'an, dadin' huê Ma̱'an huin sa si̱nï̱n nïn'ïn, ni̱ gà' si̱nïnj huin sa gana'nînj siganînj nej nîman, ni̱ gi̱ni̱kaj sunj riñan a'ngô nej sí ni̱ka̱j suun;

19dadin' garan' ruhuâ Ma̱'an Re' Ña'anj an si Ma̱'an Jesús gahuin Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ginikaj sun riñan daran'anj,

20ni̱ Ma̱'an Cristo gi'hiaj ni̱ ga̱'hue ga̱na̱'mi̱n Ma̱'an Ña'anj an ngà daran' nej sa màn nïn' gàchrà' riñan hio'óo ni̱ nej sa màn yàtà'a, ni̱ gahuin nìn gi'hiaj tun Ma̱'an Jesús sa gañanj riñan rugutsìi.

21Ni̱ àsìj ni̱ gahuin nej suj guiì gane anêj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gahuin nej suj sí gunïn' ngà Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej sa kï̱j gimân ruhuâ da'nga nej suj, dadin' gi'hiaj nej suj sa kï̱j huaa, sani̱ hia̱j ni̱ gana'min Ma̱'an Ña'anj an ngà nej suj,

22dadin' giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an Jesús ngà nneè ku ni̱ gahuij, ni̱ gi'hia sisi̱ si̱ ga gakï̱n'ïn riñan nej suj ni̱ ga̱huin nej suj guiì gèe ni̱ guiì ni̱ka̱a riñan Ma̱'an,

23si yàngà' ganikïn' ran nej suj ni̱ guyumân hia ruhuâ nej suj, ni̱ du̱gu'nïn' nej suj ni̱ ga̱huin nej suj sí gi̱di̱gân chrej hua̱ hue'ê ni̱ si̱ nadunâ nej suj a'ngô sa ga̱nï̱n ruhuâ nej suj rayi'î nuguan' guyumân ruhuâ nej suj ni̱ rayi'î nuguan' gunïn nej suj ni̱ nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱huin hue'ê daran'anj, nuguan' gananîn nej sij nïn' gàchrà' ga'anj riñan hio'óo; ni̱ gachrûn su̱n Ma̱'an Ña'anj an ñùnj guendâ gànàtàj riñan nej guiì rayi'î si-nùguàn'anj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

24Hiaj ni ganahuin nìhià' ruhuâj guendâ giran' sàñùnj rayi'î nej suj, dadin' hua niñan si giran' sàñùnj ngà nneè ku dadin' huê dànanj giran' sañun Ma'an Cristo rayi'î nej sô' ginikò' rukû Ma'an ni nej sô' huin nneè ku.

25Ni Ma'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj si gahuín sí gunanj gitsi riñan si-nùhuì Ma'an, ni si sà' ma'an nej suj huin si rikij si-sunj riñânj, ni rayi'î dan ni ûta hio ganatá si-nùguàn' Ma'an riñan nej suj,

26ni huin 'ngo nuguan' hua huìi ni gi'nïnj huij ûta gà'ì sientu hio'o ni huin 'ngo nuguan' ûta gata hio'o, sani hiaj ni ga'min Ma'an Ña'anj an ni nadiganj riñan nej sí gè gunânj gitsi riñanj.

27Ni huê riñan nej sô' huin sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an ga'huij nuguan' gi'nïnj huì, ni nuguan' nânj huin sa da'hui gùchì' riñan nej guiì màn nïn' gàchrà' ruhuâ yimiguìi, ni hua huì nuguan' gananîn rayi'î Ma'an Cristo riñan ûta gà'ì nej guiì, ni huê Ma'an huin sa gana'huìj darûn' ni huej huin sa nagi'hiaj hue'ê ñùn' nga gùyùmàn gui ginikaj sunj,

28ni huê rayi'î Ma'an Cristo huin sa gananîn nej ñûnj, ni duna'nga nej ñûnj riñan nej guiì, ni gidigân nej ñûnj riñan daran' nej guiì nuguan' gahuin chrun nïn' ruhuâ ninj, ni gahuin ninj guiì nika nïn'ïn gi'hiaj Ma'an Cristo.

29Huê rayi'î dan gi'hiaj sûnj, ngà daran' guesâ nùkuaj hua riñânj dadin' Ma'an Cristo, huin sa rikî guesâ dânj riñânj.

Colosenses 2

1Ruhuâj si garan da'nga' ruhuâ nej suj si ûta gi'hiaj guesâj ngà si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan nej suj, ni huê danj nanj gi'hia ngà nej dinînt nne ruhuâ yuman' Laodisea, ni huê danj nanj gi'hia ngà nej sô' nitaj àmàn gini'in ñùnj;

2ni gi'hiaj guesâj si nagi'hiaj nùkuaj nej sô' nimân nej sô', ni ga 'ì ruhuâ nej sô' ni ga gunan ruhuâ nej sô', nda gùnùkuaj nej sô' hue'ê garan da'nga' ruhuâ nej sô', ni gini'in nej sô' nuguan' gi'nïnj huì gi'hiaj Ma'an Ña'anj huin Rej nê', ni huej huin rej Ma'an Cristo,

3ni riñan Ma'an Cristo gi'nïnj huì sa ûta nìko huaj gahuin chrun nïn' ruhuô' ni gini'in nïn' ruhuô'.

4Ni huê dànanj gatâ gunïn nej suj da'nga ni si gidigañu'unj gà' si 'ngo nej síi nej suj ngà nuguan' nda nne chre ga'min nej sô'.

5Dadin' nùnj huin si nuhuí nikïn' siganînj nej suj, sani nne nanè nimânj ngà nej suj, ni ganahuin nìhià' ruhuâj ni gini'hia si dagahuin hue'ê nej suj, ni hua yìtïnj ruhuâ nej suj ni guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Cristo.

6Huê danj ni, si gà' ganahuin rà'a nej suj Ma'an Señor Jesucristo, ni dagahuin nej suj riñanj dàj rûn' garan' ruhuaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ chrun nga ga'anj gùnùn hia'aj nị huê danj nìko gùyùmàn ruhuâ nej suj, nị gạnạda'a nej suj nej nuguan' gidigân Mạ'an Cristo, nị nạgị'hiaj yìtĩnj nej suj ruhuâ nej suj nị gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an, dàj rûn' gahuin chrụn nej suj, nị huê danj nìko gà'huì' nej suj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an.

8Gịni'hiaj nej suj nị gạ gudadû nej suj nị sị gidigañu'unj gà' si ngọ nej síi nej suj, ngà nej nuguan' chrụn nej sí màn ruhuâ yumiguì nânj dadin' nitaj si ni'ñanj nej nuguan' dânj, dadin' huin nuguan' gahuin chrụn nej sô' ruhuâ yumiguì nânj, nị huin chrej yìñànj nịkạj nej sô', nị sê nuguan' ni'ñanj an huin sa ga'min nej sô', dadin' sê nuguan' gidigân Mạ'an Cristo huin mánj.

9Dadin' daran' nej sa huạ riñan Mạ'an Ña'anj an nị daran' nej dânj hua riñan Mạ'an Cristo nị gụñạn huin Mạ'an Cristo ngà Mạ'an Ña'anj an.

10Nị huạ daran'anj riñan nej suj gi'hiaj Mạ'an Cristo, dadin' huej huin sa nịkạj sụn riñan daran' nej sí huin ñạan, ngà sa nùkuaj.

11Nị ganahuin hue'ê ruhuâ nimân nej suj sanị sê síi huin sa gi'hiaj ganahuin hue'ê ruhuâ nimân nej suj mánj, dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ganahuin hue'ê ruhuâ nimân nej suj nga ganakaj dugui' nej suj ngà Mạ'an Cristo, huê danj nị gạ'hue gụdụnâj nej suj gakïn'ïn;

12nga gata' nne nej suj ruhuâ nnee nị gachin' nej sô' nej suj dàj rûn' gachin' nej sô' Mạ'an Cristo, nị dàj rûn' gana'nĩnj Mạ'an Cristo siganĩnj nej nîman huê danj gana'nĩnj nej suj riñan gakïn'ïn.

13A'ngô diû nị gahuin nej suj, si gahui'i rayi'î gakïn' gi'hiaj nej suj, ngà nneè kú nej suj, sanị ngà Mạ'an Cristo nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạnạhuin nì'nà' nej suj, nị ginikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î daran' si-gạkïn' nej suj.

14Nị nadurë'ëj ñanj ga'min gakïn' rayi'î nê', dadin' taj riñan ñanj dânj si huạ nịñạn si gạnạhuin rà'a nê' kastîgu rayi'î gakïn' gi'hiô', nị ga'nêj Mạ'an Jesús ñanj dânj nị gachrunj riñan rugutsìi,

15nị ga'nêj Mạ'an Ña'anj an sun ginikaj nej nanè kïj hua huin ñạn gunânj gịtsi riñan sichre, nga riñan nej sa nùkuaj, sanị giri' sichre sinà'àj a gi'hiaj Mạ'an Cristo dadin' gini'in rịñạn daran' nej guiì si gi'hiaj gạnan Mạ'an Cristo sichre riñan rugutsìi.

16Huê danj nị sị ga'nĩnj nej suj si gạ'mịn nej guiì yi'î nej suj, nị rayi'î nihia ya nej suj nị rayi'î sa go'o nej suj, nị rayi'î si nitaj si gi'hiaj nej suj nej gi'ñanj ginikaj chrẹj nej judío, nị rayi'î nga nanikïn' 'nìnj ahuii, nị rayi'î gui ganarânj ruhuâ.

17Daran' nej dânj nị huin 'ngọ gayụn'un rayi'î nej sa gạ'nạ'; sanị sa yàngà' hia huin Mạ'an Cristo.

18Huê danj nị sị ga'nĩnj nej suj si nạgị'hiaj hạị nej sô' si gạnạkạj nej suj 'ngọ rasụun rayi'î sun gi'hiaj sun hue'ê nej suj mánj, nị sị gayakaj nej suj guenda sa ga'min nej sí ginun ñạ'ạnj riñan nej ángel, nị sị gayakaj nej suj guenda sa ga'min

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej sí taj si ganahuin rà'a nej sô' 'ngo̱ nej sa rikî Ma̱'an Ña'anj an sani̱ si̱ gidigañu'unj nej sô', dadin' taj nej sô' si ûta huin nej sô' ngà rayi'î nej sa giri ra̱ nej sô'.

19Ni̱ nitaj si ni̱ka̱j dugui' nej sí nânj ngà Ma̱'an Cristo, dadin' Ma̱'an Cristo huin sa ga'hui' daran'anj ni̱ gi'hia gahuin ran ruhuâ nej sô' nìkò' rukuj ni̱ gi'hia si ni̱ka̱j dugui da' go'ngo̱ nej sô' nìkò' rukuj ni̱ giri' nej sô' guesâ ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱chi̱j da' go'ngo̱ nej sô'.

20Gà' gahui' nej suj ngà Ma̱'an Cristo, huê danj ni̱ nitaj si huaj nànìkàj nej suj gu̱na̱nj gi̱tsi nej suj riñan sa si̱ni̱n gahuin chru̱n nej suj gi'hiaj yumiguìi. Nùnj huin saj ni̱ gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej suj nga dagahuin nej suj riñan yumiguìi rà'aj, dadin' hua̱ na̱nj dagahuin nej suj riñan sun giyi'nïn' riñan nej suj àsìj nâ:

21Dadin' taj nej sô': "Si̱ garânj sun nej suj nânj, ni̱ si̱ ya nej suj nânj, ni̱ si̱ gatsïj nej suj nânj."

22Ni̱ hua̱ gu̱ña̱n ruhuâ nej suj ngà nej sun ga'nïn' su̱n nej síi ni̱ ngà nej yì'nïn' nej sa gidigân nej sô' riñan nej suj, sani̱ daran' nej nânj ni̱ sa gi̱rë' huin.

23Yàngà' hia ni̱ nej nuguan' nânj ni̱ dàj rûn' hua nuguan' hua̱ hue'ê huaj, dadin' gidiganj dàj gi̱nikaj chre̱j nej síi riki 'ngo̱ yi'nïn' dàj guyumân ruhuâ nej sô', ni̱ gidiganj si da'hui nej sô' ga̱huin nej sô' sí ninaj doj ni̱ gidiganj dàj dugua'ì nej sí danj nneè kú nej sô', sani̱ nitaj si ni'ñanj nej nuguan' nânj, dadin' dànanj dugu'nïn' nej sô' gi'hiaj nej sô' doj gaki̱n'ïn gi'hia na̱nj ánj.

Colosenses 3

1Si yàngà' gà' gana'nî̱nj nej suj ngà Ma̱'an Cristo siganî̱nj nej nîman, ni̱ ga̱ni̱n ruhuâ nej suj rayi'î nej sa màn yàtà'a, ñan nne Ma̱'an Cristo ra'a ne' huà' Ma̱'an Ña'anj an.

2Gà'nî̱nj ñan nej suj riñan nej rasu̱n màn yàtà'a sani̱ si̱ ga'nî́n ñan nej suj riñan nej rasu̱n màn riñan hio'ó mánj.

3Dadin' gà' gahui' nej suj riñan nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, sani̱ gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si huin nej suj guiì hua̱ nì'nà'a ngà Ma̱'an Cristo Jesús.

4Nga ga̱'na̱' ñûn Ma̱'an Cristo ni̱ gane nej suj ngà Ma̱'an, ni̱ ûta hue'ê ga̱ ga̱ne nej suj ñan ga̱ne Ma̱'an.

5Gi̱'hiaj nej suj si gàhuì' daran' sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj: Guendâ ga̱che̱ sìgìchrà' nej suj, sa ki̱j hua garan' ruhuâ nej suj, ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj sa ganî̱n ruhuâ ni̱ sa garan' ruhuâ nneè kú nej suj, ni̱ si gà' huaj riñan nej suj ni̱ si̱ ganî̱n ruhuâ nej suj gaj doj riñan nej suj, dadin' dàj rûn' huin si nnùn ña̱'a̱nj nej suj riñan ña'anj gi'hiaj ra̱'a síi huin na̱nj ánj.

6Ni̱ rayi'î nej gaki̱n' nânj huin ni̱ gina'an ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì, ni̱ rayi'î dânj ni̱ gà'nïn gùyùmàn sañuun riñan ninj guendâ na'huej ruhuâ ninj da̱gahuin ninj riñanj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Nga nǐn' gàchin gi̱ni̱'in nej suj Ma̱'an Cristo ni̱ huê nej gakï̱n' nânj gi'hiaj nej suj.

8Sani̱ hia̱j ni̱ gudunâj nej suj nej gakï̱n' nânj: Sa hu̱e chre dan, sa gina'an ruhuâ dan, sa yì'ì chre dan, nuguan' kï̱j ï, nuguan' dugu̱'na hua ga'min nej suj.

9Si gà' gudunâj nej suj nej gakï̱n' gi'hiaj nej suj àsìj nâ, huê danj ni̱ si̱ gidigañu'unj nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj mánj,

10hia̱j ni̱ na̱du̱na̱ nej suj sa gi̱'hiaj nej suj ni̱ ga̱na̱huin nej suj guiì nàkàa, ni̱ da' gui ni̱ ga̱na̱huin hue'ê sa gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' hua hue'ê Ma̱'an Ña'anj an dadin' huê Ma̱'an huin sa gi'hiaj nej suj ni̱ 'ngo̱ gui ni̱ gi̱ni̱'in nej suj dàj hue'ê nǐn' ruhuâ hua Ma̱'an.

11Hio' ni̱ sê sa ña̱'a̱n huin si ga̱huîn' sí griego nej si ga̱huîn' sí judío, ni̱ sê si̱ ña̱'a̱n huaj si gìyì'nè' nnïnj arán raa̱ nneè nò'ò', nej si ga̱huîn' sí 'na' a'ngô país, nej si nitaj si chru̱n', nej si ga̱huin si gi'nïnj gi'hiaj sun chre, nej si giyi'nînj riñun', dadin' Ma̱'an Cristo huin sa ga'nïn' riñan daran'anj, ni̱ huej huin sa nikaj sun riñan daran'anj.

12Ni̱ dagahuin nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì dagahuin ni̱ ganagui Ma̱'an Ña'anj an ninj, ni̱ ga̱huin nej suj guiì gèe, ni̱ du̱gu'nïn' nej suj ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj a'ngô nej guiì, ni̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ûta huin nej suj, ni̱ ga̱huin nej suj sí nìin, ni̱ ga̱ nùkuaj ruhuâ nej suj.

13Ga̱ nùkuaj ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ si garânj ruhuâ 'ngo̱ nej dugui' nej suj rayi'î nej suj ni̱ gi̱nikaj nej suj nimân nìko rayi'î nej sô', dàj rûn' gi'hiaj Ma̱'an Cristo nga ginika nimân nìko rayi'î nej suj ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj.

14Sani̱ sa ña̱'a̱n doj da'hui nej suj da̱gahuin nej suj huin si ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj, ni̱ da'hui nej suj gà nùguàn'àn ruhuâ nej suj ni̱ nânj huin sa nìkà nǐn' ruhuâ.

15Ni̱ sa dïn'ïnj hua̱ riñan Ma̱'an Ña'anj an gi̱nikaj su̱n ruhuâ nimân nej suj, dadin' huê gue̱nda̱ dan huin gakḯn Ma̱'an Ña'anj an nej suj guendâ ga̱huin nej suj 'ngo̱ rïn nneè kúu; ni̱ gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma̱'an.

16Ni̱ ga̱chra nìko si-nùguàn' Ma̱'an Cristo ruhuâ nimân nej suj, ni̱ gi̱di̱gân nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ nagi'hiaj yìtǐnj nej suj ruhuâ nej dugui' nej suj ngà nuguan' chru̱n nǐn' ruhuâ, ni̱ gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an nga ruhuâ nimân nej suj nga gachrá nej suj chra' salmo, chra' himno, ni̱ chra' nnùn ña̱'a̱nj nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an.

17Ni̱ daran' nej nuguan' ga'min nej suj, ni̱ daran' nej sa gi̱'hiaj nej suj, ni̱ gi̱'hiaj nej suj ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj huin Rej nê' rayi'î sa gi'hiaj Ma̱'an Cristo ngà nê'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Nej suj siyànà huạ nika dan, nị dạgahuin nej suj sa taj nika nej suj, dadin' si yumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Señor nị huê dànanj da'hui nej suj gị'hiaj nej suj.

19Nej suj sí huạ nika, nị gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nika nej suj, nị sị ga hue sta'u nej suj ngà nika nej suj mánj.

20Nej suj hua nỳn' nne riñan rej, nị dạgahuin nej suj daran' sa gataj rej nej suj, dadin' huê dànanj huin sa garan' ruhuâ Mạ'an Señor gị'hiaj nej suj.

21Nej suj huạ da'ní, nị sị gina'an mạ'an nỳn' ruhuâ nej suj ni'in nej suj da'ní nej suj, da'nga nị sị gi'hiaj nej suj si gịnịchre ruhuâ nej sô' mánj.

22Dạgahuin nej suj, nej musû gi'nïnj gi'hiaj sun chre dan riñan si-patrón nej suj nne riñan hio'ó nânj, nị sê man nga nikïn' nej sô' gini'hiaj nej sô' nị gị'hiaj nej suj si ûta gi'hiaj sun nej suj, guendâ ruhuâ nej suj gùnàj hue'ê nej suj ngà nej sô' mánj, gị'hiaj sun nej suj ngà daran' nimân nej suj riñan nej sô', nị gịnun yu'hui' ruhuâ nimân nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an.

23Daran' nej sun gi'hiaj nej suj, nị gị'hiaj nej suj ngà daran' nimân nej suj, gị'hiaj nej suj guenda si riñan Mạ'an Señor gi'hiaj sun nej suj nị si ganîn ruhuâ nej suj si riñan nej síi gi'hiaj sun nej suj mánj.

24Nị gà' ni'in nej suj si nạrịkị Mạ'an Señor 'ngọ rasụun ra'a nej suj rayi'î sun gi'hiaj nej suj nị gànàrì' nej suj nanì'hiaj nej suj, dadin' riñan Mạ'an Cristo huin Mạ'an Señor gunânj gịtsi nej suj.

25Sanị nej guiì gi'hiaj gakịn'ïn, nị gạnạhuin rà'a ninj kastîgu rayi'î nej gakịn' gi'hiaj ninj, dadin' nitaj guiì gininj hue'ê doj riñan Mạ'an Ña'anj an mánj.

Colosenses 4

1Nej suj huin yiru'hue dan, nị gị'hiaj nej suj sa nìkàa ngà nej musû 'nịnj gi'hiaj sun chre riñan nej suj, dadin' gà' ni'in nej suj si Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a nị gini'hia dàj gi'hiaj nej suj ngà nej sô'.

2Dụgu'nïn' nej suj gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an, nị daran' diû dụgumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj nị gà'huì' nej suj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an;

3nị huê danj nạnj gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej ñûnj, da'nga nị gana'nînj Mạ'an Señor rahue'e gạ'mịn nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì, nị gạnạdịgân nej ñûnj nuguan 'nïnj huì rayi'î Mạ'an Cristo, dadin' huê rayi'î nuguan' dânj 'nîn dukuâ ga'a nạnj ánj,

4da'nga nị ga'hue gànàtàj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nda nî'nïnj chre riñan nej guiì dàj da'huí gạ'mịn nạnj ánj.

5Gạchẹ nej suj ngà nej guiì nàsìnùnj un sanị sà' gayakaj guendâ nej suj dàj gị'hiaj nej suj, gạrạn sun hue'ê nej suj diû.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Ni̱ nuguan' ga̱'mi̱n nej suj daran' diû ga̱huin nuguan' ga̱ra̱n' ruhuâ nej guiì, ni̱ dàj rûn' dàj yâ nihia nga 'nïnj ñaan ni̱ huê danj ni̱'ña̱nj ga̱ si-nùguàn' nej suj na̱nj ánj.

7Ni̱ dàj ra'án ni̱ daran' diû gànàtà' dinî̱nt Tíkiko riñan nej suj, dadin' 'ì ruhuâ ne' ni'in sij dadin' huin sij 'ngo̱ sí ûta hue'ê dagahuin, ni̱ huin sij 'ngo̱ musû gi'hiaj sun chre ngà nê' riñan Ma̱'an Señor Jesús.

8Rayi'î dan ni̱ ga'nḯn nej ñûnj huaj sij ñan màn nej suj, ni̱ gànàtà' sij dàj hua mân nej ñûnj, ni̱ na̱gi̱'hiaj nùkuaj sij ruhuâ nimân nej suj,

9ni̱ huê danj na̱nj huaj Onésimo ngà sij, dadin' huin sô' 'ngo̱ sí 'ì ruhuâ nê' ni̱ hue'ê dagahuin sô', ni̱ gànàtà' sô' dàj hua mân nej ñûnj ne' dànanj riñan nej suj na̱nj ánj.

10Ni̱ ga'nḯn Aristarco sô' nne dukuâ ga'a ngàj 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ga'nḯn Marcos sô' huin tukun' Bernabé 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj, ni̱ huê rayi'î sô' huin sa ga'nïn' sùnj riñan nej suj, ni̱ ga̱na̱huin rà'a nej suj sô' nga gùchì' sô' ñan màn nej suj.

11Huê danj na̱nj ga'nḯn Jesús sô' gù'nàj Justo 'ngo̱ nuguan' nì'ñànj an huaj riñan nej suj; ni̱ huê nej sô' nânj huin do̱j nej sí judío giyi'ne' nnïnj arán raa̱ nneè nà'àj, sani̱ guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Señor Jesús ni̱ gi'hiaj sun nej sô' ngà si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ûta narikî nej sô' chrej nùkuaj rûhua riñânj.

12Huê danj na̱nj ga'nḯn Epafras 'ngo̱ nuguan' ni̱'ña̱nj huaj riñan nej suj, dadin' sô' huin 'ngo̱ musû gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan Ma̱'an Cristo, ni̱ daran' diû ûta àko gachín nì'hiaj sô' rayi'î nej suj si ganikïn ran nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga̱huin nej suj sí nìkàa ni̱ ga̱ nùguàn'an ruhuâ nej suj ngà daran' sun ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hiaj sun nej suj riñanj.

13Ni̱ ni'ín dàj gi̱'hiaj Epafras ngà nej suj dadin' ûta ganahuij ruhuâ sô', ni̱ huê danj na̱nj ganahuij ruhuâ sô' ni'in sô' nej dinî̱nt màn Laodisea, ni̱ nej dinî̱nt màn Hierápolis.

14Ni̱ huê danj na̱nj ga'nḯn Lucas nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj, ni̱ sô' huin doctor ni'in gono'ô snà'ànj an ni̱ ûta 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj sô'. Ni̱ huê danj na̱nj ga'nḯn Demas nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

15Ni̱ nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dinî̱nt màn Laodisea, ni̱ nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Ninfa ni̱ huê danj na̱nj nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan nej dinî̱nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús màn dukuâ Ninfa.

16Ne' rùkù nga gisîj gahia nej suj ñanj karta nânj, ni̱ gà'nì̱nj nej suj gà'an riñan nej dinî̱nt màn Laodisea ni̱ gahia nej sô' ñanj karta nânj; ni̱ huê danj na̱nj ga̱hia̱ nej suj ñanj karta guchi' riñan nej sô' nej na̱nj ánj.

17Ga̱ta̱j nej suj gu̱nïn Arquipo: “Ni'hiaj sò' ni̱ da̱gahuin hue'ê' sun ganahuin rà'â' gi'hiaj Ma̱'an Señor.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Ñùnj huin Pablo nı̱ gachrûn rà'a nuguan' nı̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj, nı̱ ga̱na̱nun ruhuâ nej suj ni'in nej suj ñùnj dadin' nné dukuâ ga'a. Nı̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Señor ga̱ riñan nej suj. Nı̱ huê danj huin ru'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Tesalonicenses

1 Tesalonicenses 1

1Ñùnj huin Pablo, nị gi'hiaj sun Silvano ngà Timoteo ngàj, nị ga'nḯn nej ñûnj ñanj karta nan hua riñan nej suj nej dinÎnt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús nne riñan hio'ó Tesalónica, dadin' nìkò' nej suj Mạ'an Ña'anj huin Rej nê' nị huê danj nạnj nìkò' nej suj Mạ'an Señor Jesucristo: Gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj nị gạ si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj, dadin' huin nej suj da'ní Mạ'an Re' Ña'anj an nị ngà Mạ'an Señor Jesucristo.

2Daran' diû ga'hui' nej ñûnj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î daran' nej suj, nị nga ga'min nej ñûnj ngà Mạ'an Ña'anj an nị gananun ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj nị gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej suj,

3nị nikò' huaj gananun ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj huin Rej nê'. nị rayi'î guendâ guyumân ruhuâ nej suj nị ga ruhuâ nej suj gi'hiaj sun nej suj si-sụn Mạ'an Ña'anj an, huê danj nị rugui' si 'ì ruhuâ nej suj nị ga nùkuaj ruhuâ nej suj rayi'î sañun giran' nej suj nị gana'huìj nej suj si gụrụgûñu'unj Mạ'an Señor Jesucristo nej suj.

4Dadin' ni'in nej ñûnj, si 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej suj, nị Mạ'an huin si ganagui nej suj guendâ gụnạnj gitsî nej suj riñanj.

5Nga ga'min nej ñûnj riñan nej suj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, nị sê si-nùguàn' nej mạ'an nej ñûnj huin sa ga'min nej ñûnj riñan nej suj mánj, dadin' ga'min nej ñûnj nuguan' nùkuaj rikî Mạ'an Ña'anj an, nị gurugui' si gi'hiaj sun Mạ'an Espíritu Santo ngà nej ñûnj riñan nej suj, nị nda hue'ê chre hua yìtÌnj ruhuâ nej suj, dadin' gà' ni'in nej suj si 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj.

6Nị huê dàj rûn' gi'hiaj nej ñûnj nị dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Señor nị huê danj gi'hiaj nej suj, nị ganahuin rà'a nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riki 'ngọ diû sañuun nị ûta giran' sạñụn nej suj, sanị ûta ga nìhià' ruhuâ nej suj gi'hiaj Mạ'an Espíritu Santo,

7nị hue'ê gi'hiaj nej suj nị guta' nej suj chrej e ne' ñạan nị huê danj nạnj hue'ê gi'hiaj nej dinÎnt guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús, nej sô' màn riñan hio'ó Macedonia ngà riñan hio'ó Acaya.

8Nej suj huin sa gini'in sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Señor, nị huê danj nạnj duya'nÌn nej suj ga'anj si-nùguàn'anj, nị sê man 'ngọ rïn riñan hio'ó Macedonia ngà riñan hio'ó Acaya guchij mánj, gaya'nïnj ga'an nÌn' gàchrà', nị ni'in daran' nej sô' si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, hiô' nị rayi'î dan nị nitaj a'ngô sa gạtạj nej ñûnj gụnïn nej suj gà' mánj;

9dadin' daran' nej sô' gataj si ûta hue'ê ganahuin rà'a nej suj nej ñûnj, nị ganata' nej sô' gụnïn nej ñûnj sa gi'hiaj nej suj dadin' nga gini'in nej suj nuguan' gị'hiaj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạnạnịn nej suj, nị gudunâj nej suj ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi nị ginikò' nej suj rukû Mạ'an Ña'anj an yàngà'a, nị gunânj gịtsi nej suj riñan Mạ'an Ña'anj huạ nì'nà'a,

10nị ni'in nej sô' si nne nej suj gana'huìj nej suj si nànìkàj ñûn Mạ'an Jesús gạ'naj ne' yàtà'a, nị Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj gana'nĩnj Mạ'an Jesús siganĩnj nej nîman, nị huê Mạ'an Jesús huin sa gi'hiaj nị gạnạnịn nê' riñan sañun xi 'nạ' riñan nej guiì gakịn'ïn.

1 Tesalonicenses 2

1Dadin' gà' ni'in nej suj si nga guchi' nej ñûnj ñan màn nej suj, nị sê sị guchi' chre nej ñûnj man dịnĩn;

2dadin' gà' ni'in nej suj si giran' sạñụn sịnịn nej ñûnj, nị nun gịnịnj hue'ê nej ñûnj riñan nej sô' màn ruhuâ yuman' Filipos, sanị riki Mạ'an Ña'anj an guesâ riñan nej ñûnj nị giri' ruhuâ nej ñûnj nị ganata' nej ñûnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, nị yàngà' nị ûta gata rùhuà nej sô' nej ñûnj.

3Dadin' nga duna'nga nej ñûnj riñan nej suj nị nun gạchẹj ruhuâ nej ñûnj nị nun gạnịn yì'ì ruhuâ nej ñûnj, nị nun gịdịgañu'unj nej ñûnj nej suj mánj,

4nị Mạ'an Ña'anj an huin sa ga'nḩn nị duguta sunj si gạnạnịn nej ñûnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, nị ga'min nej ñûnj sanị sê sị ga'min nej ñûnj guendâ gùnàj hue'ê nej ñûnj ngà nej síi mánj, sa dugu'nïn' nej ñûnj gi'hiaj nej ñûnj huin si gùnàj hue'ê nej ñûnj ngà Mạ'an Ña'anj an, dadin' huê Mạ'an huin sa ganakaj guendâ dàj hua nimân nej ñûnj.

5Dadin' gà' ni'in nej suj si nitaj àmàn garânj sun nej ñûnj nuguan' nnạj chre, nga ga'min nej ñûnj ngà nej suj, nị nun gạchrị huì nej ñùnj si gà' huạj doj san'anj an riñan nej ñûnj guendâ ruhuâ nej ñûnj gạ'nẹ nej ñûnj si-sàn'ànj nej suj; nị Mạ'an Ña'anj an huin sa ni'in si nitaj si gi'hiaj nej ñûnj dànanj mánj.

6Nị nitaj si na'hui' nej ñûnj si gạ'mịn hue'ê nej síi rayi'î nej ñûnj, nị huê danj nạnj nitaj si na'hui' nej ñûnj si gạ'mịn hue'ê nej suj rayi'î nej ñûnj, nị gà' nitaj si na'hui' nej ñûnj si gạ'mịn hue'ê a'ngô nej síi rayi'î nej ñûnj. Nùnj si gạ'huẹj nịñanj si gàchìnj nej ñûnj si gụrụgûñu'unj nej suj riñan nej ñûnj dadin' huin nej ñûnj si ga'anj gịdịgân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo riñan nej suj sanị nun gàchìnj nej ñûnj riñan nej suj mánj.

7Sanị nga guchi' nej ñûnj ñan màn nej suj nị ûta nị'ñạnj ga'min nej ñûnj ngà nej suj, nị gi'hiaj nej ñûnj dàj rûn' nị'ñạnj gi'hiaj 'ngọ siyànà dugumîn da'ní a'ngô guiì.

8Ûta 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj, nị sê man 'ngọ nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj ganĩn ruhuâ nej ñûnj nạrịkị nej ñûnj riñan nej suj dadin' huạ ruhuâ nej ñûnj gàhuì' nej ñûnj rayi'î nej suj, dadin' ûta garan' ruhuâ nej ñûnj sa gi'hiaj nej suj.

9Dịnĩnj, nị gạnạnun ruhuâ nej suj si nga ganata' nej ñûnj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, nị nda gininaj nej ñûnj gi'hiaj sun nej ñûnj; nị gi'hiaj sun nej ñûnj ne'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ñàn'an nị ne' gui, guendâ nun gạrạn' ruhuâ nej ñûnj gạchra sụn nej ñûnj riñan gà' si 'ngọ nej suj.

10Nej suj huin sa gà' ni'in, nị huê danj nạnj gà' ni'in Mạ'an Ña'anj an dàj gi'hiaj nej ñûnj, nị ga gụdadû nej ñûnj nị nun gị'hiaj nej ñûnj gakïn'ïn siganĩnj nej suj nị gahuin nej ñûnj sí nịkạa ngà nej suj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús.

11Nị gà' ni'in nej suj dàj gi'hiaj nej ñûnj, dadin' gi'hiaj nej ñûnj dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ sí huạ da'ní nị nagi'hiaj yìtïnj nej ñûnj nị narikî nej ñûnj chrej nùkuaj ruhuâ riñan da' go'ngọ nej suj.

12Nị duguta sụn nej ñûnj si gạchẹ hue'ê nej suj nị gị'hiaj hue'ê nej suj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' gakín Mạ'an si gạ'nạ' nej suj nị gạtụ nej suj gi'nïnj nej suj riki ñan nịkạj sụn Mạ'an Cristo nị gùrùguì' si nịkạj dugui' nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an.

13Huê danj nị nitaj àmàn giyichin' ruhuâ nej ñûnj si gà'huì' nej ñûnj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej suj, dadin' nga gunïn nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nga ganata' nej ñûnj riñan nej suj, nị ganahuin rà'a nej suj nị nun gị'hiaj nej suj si gạhuin si-nùguàn' síi, nị garânj yina nej suj si gahuin nuguan' yàngà'a, nị huin si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị guyumân ruhuâ nej suj gi'hiaj nuguan' dânj si ganadunâ nej suj mạ'an nej suj.

14Dadin' gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej dinĩnt huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj nne riñan hio'ó Judea; dadin' giran' sạñụn nej suj gi'hiaj nej sí huin yiñán mạ'an nej suj dadin' huê danj nạnj giran' sạñụn nej sô' gi'hiaj nej mạ'an nej dùguì' nej judío.

15Dadin' huê nej sô' dagahui' Mạ'an Señor Jesús, nị huê danj nạnj dagahui' nej sô' nej si-profeta nej sô', nị huê danj nạnj girinïn nej sô' ga'anj nej ñûnj, nị nitaj si gi'hiaj nej sô' sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị gata rùhuà nej sô' daran' nej síi,

16nị garan' ñu'unj nej sô' si gạ'mịn nej ñûnj riñan nej sí nàsìnùnj un si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an guendâ gạnạnịn nej sí dânj; nị dagahuin nej sô' sa garan' ruhuâ si-gạkïn' nej sô', huê danj nị ûta gina'an ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej sô'.

17Gahuin anêj nej ñûnj 'ngọ diû lij riñan nej suj nạnj dịnĩnj, sanị daran' diû nị gananun ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj dadin' 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj nị ûta huin ruhuâ nej ñûnj gùchì' nej ñûnj nị gịnị'in nej ñûnj riñan nej suj.

18Nị ganĩn ruhuâ nej ñûnj gùchì' nej ñûnj ñan màn nej suj, nị ñùnj huin Pablo nị gà'ì ganĩn ruhuâj gùchìj ñan màn nej suj, sanị garan' ñu'unj sichre rayi'î dan nị nun gạ'hue gùchìj ñan nej suj mánj.

19Dadin', ahuin si gànà'huìj nej ñûnj, nị ahuin ràyì'ì Korona gahuin nìhià' ruhuâ nej ñùnj gịnị'in nej ñûnj, nga gạ'nạ' ñûn Mạ'an Señor Jesucristo rà'aj. Sê rayi'î nej suj huin rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Ni̱ ûta gahuin nne̱ nej ñûnj rayi'î nej suj ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj.

1 Tesalonicenses 3

1Rayi'î dan, ni̱ nun gà'hue gùnùkuaj nej ñûnj guendâ ruhuâ nej ñûnj gi̱ni̱'in nej ñûnj nej suj, ni̱ ga'nïn' ruhuâ nej ñûnj ni̱ gunâj nej ñûnj ruhuâ yuman' snà'ànj Atenas.

2Huê danj ni̱ ga'nḩ̃n nej ñûnj huaj dinḩ̃nt Timoteo riñan nej suj, sô' huin sí unânj gi̱tsi nùguàn'an ngà nej ñûnj riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nej ñûnj huin nej sí gananḩ̃n nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nej guiì ni̱ danj huin si nùguàn' Ma̱'an Cristo, ni̱ hua̱j sij guendâ nagi'hiaj yìtïnj sij ni̱ du̱na'nga sij riñan nej suj na̱nj ánj.

3Da'nga ni̱ si̱ guyu'hui' nej suj nga ga̱ta̱ rà'a nej síi nej suj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an; dadin' gà' ni'in nej suj si hua̱ ni̱ña̱n si huê danj gi̱ran' nê' na̱nj ánj.

4Dadin' nga gane nej ñûnj siganḩ̃nj nej suj, ni̱ gà' gataj nej ñûnj gu̱nïn nej suj si hua̱ 'ngo̱ gui ni̱ ga̱ta̱ rà'a nej sij nej ñûnj, ni̱ gà' gini'in nej suj si huê danj gahuin na̱nj ánj.

5Huê rayi'î dânj ni̱ ñùnj, ni̱ nun ga̱'hue gùnùkua doj, ni̱ ga'nḩ̃n guchi' gàchìnj na'anj nej dinḩ̃nt dàj 'hiaj nej suj mân nej suj, dadin' yu'huí si gi̱ni̱nj nej suj riñan gakï̱n' du̱guane' sí ni̱ka̱j mañan guendâ gi̱di̱gañu'unj sô' nej guiì.

6Sani̱ hia̱j ni̱ gà' nanikàj Timoteo, ni̱ gunumân sô' ñan màn nej ñùnj, nga guchi' sô' yuman' snà'ànj Tesalónica, ni̱ ganata' sô' si hua̱ na̱nj guyumân ruhuâ nej suj ni̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ ganata' sô' gu̱nïn nej ñûnj si daran' diû ni̱ gananun ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej ñûnj ni̱ ûta 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej ñûnj, ni̱ ûta huin ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej ñûnj dàj rûn' huin ruhuâ nej ñûnj ni'in nej suj,

7di̱nḩ̃nj, ni̱ ûta chì' giran' hia nej ñûnj, ni̱ ûta giran' sa̱ñu̱n nej ñûnj, sani̱ nga gunïn nej ñûnj dàj ganḩ̃n ruhuâ nej suj ni̱ ganahuin nùkuaj ruhuâ nej ñûnj nga gunïn nej ñûnj si hua̱ na̱nj ni̱kï̱n' ran nej suj ni̱ hua̱ na̱nj guyumân ruhuâ nej suj.

8Nga gunïn nej ñûnj si ni̱kï̱n' ran' nej suj ngà si-nùguàn' Ma̱'an Señor ni̱ ganahuin ran ruhuâ nej ñûnj na̱nj ánj.

9Rayi'î dan ni̱ dàj gi̱'hiaj nej ñûnj ga̱'hue gà'huì' nej ñûnj ûta nìko si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej suj rà'aj, dadin' rayi'î nej suj ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej ñûnj riñan Ma̱'an Ña'anj an,

10ni̱ ûta nìchràj ruhuâ nej ñûnj gachín nì'hiaj nej ñûnj ne' gui ni̱ ne' ñàn'an riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej suj, dadin' ruhuâ nej ñûnj gi̱ni̱'in ri̱ña̱n nej ñûnj riñan nej suj, ni̱ gi̱di̱gân nej ñûnj dàj nìko ga̱'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj.

11Ni̱ ruhuâ nej ñûnj si Ma̱'an Ña'anj huin Rej nê', ni̱ Ma̱'an Señor Jesucristo, gu̱ru̱gûñu'unj ni̱ ga̱'hue gìrì' nej ñûnj gùchì' nej ñûnj ñan màn nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Nị Mạ'an Señor gị'hiaj nị gạchịj nej suj ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị gạ 'ì doj ruhuâ nej suj ni'in nej suj 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj nị huê danj gị'hiaj nej suj ngà daran' nej guiì, dàj rûn' 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj,

13da'nga nị ga'hue gị'hiaj yìtĩnj nej suj nimân nej suj, nị gạhuin nej suj sí nịkạa nị gạ'hue gùchì' nej suj gạhuin nej suj sí gèe riñan Mạ'an Ña'anj huin Rej nê', nị ga yụgui nej suj gạne nej suj nga gạ'nạ' Mạ'an Señor Jesús ngà daran' nej sô' gè ginikò' rukuj nạnj ánj.

1 Tesalonicenses 4

1Hiạj ru'huaj dịnĩn, nị gachín nì'hiaj sta'u nej ñûnj riñan nej suj nị nga siyụgui Mạ'an Señor Jesús nị duna'nga nej ñûnj riñan nej suj, nị gidigân nej ñûnj dàj garan' ruhuâ Mạ'an Señor dạgahuin nej suj nị huê danj dạgahuin nej suj da' gui, da'nga nị ga'hue gị'hiaj nej suj dàj garan' ruhuâ Mạ'an Señor.

2Dadin' gà' ni'in nej suj dàj hua sun ga'nïn' nej ñûnj riñan nej suj gi'hiaj Mạ'an Señor Jesús.

3Sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an huin si gị'hiaj anêj nej suj mạ'an nej suj riñan gakịn'ïn; nị gụxụn nej suj mạ'an nej suj riñan gakịn' aché sìgìchrà';

4nị da' go'ngọ nej suj da'hui gịnikaj chrẹj ngà nika nị gạnạkạj guendâ nej suj dàj nìko hua si-sụn ninj;

5nị sị ganahuij ruhuâ nej suj gị'hiaj nej suj ahuin nạnj gakịn' ûta huin ruhuâ nneè kú nej suj gị'hia, nị sị gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej sí nun ni'in Mạ'an Ña'anj an mánj;

6nị sị ran' nej suj nej dugui' nej suj nị sị gidigañu'unj nej suj dinḩn nej suj, dadin' Mạ'an Señor nị sị gịni'ñunj gà' si 'ngọ sa yì'ì gi'hiaj nej suj mánj, dadin' gà' gataj nej ñûnj nị ganata' nej ñûnj gụnïn nej suj rayi'î nej nânj.

7Dadin' nun gàkĩnj Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ' nê' guendâ dụgu'nïn' gị'hiô' gakịn'ïn mánj, gakḩn Mạ'an ga'nô' guendâ gị'hiaj anê' mu'ûn' riñan gakịn'ïn.

8Huê danj nị, nej sí na'huej gịda'a nej nuguan' nânj nị sê ngà nej síi gunâj a'nan' nej sô' mánj, ngà Mạ'an Ña'anj an huin sa gunâj a'nan' nej sô', dadin' Mạ'an Ña'anj an rikî Mạ'an Espíritu Santo riñan nê'.

9Sanị rayi'î guendâ dàj gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinḩn nej suj nị nitaj si gị'hia gàchrùnj riñan nej suj, dadin' gà' gahuin chrụn nej suj dàj gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj da' go'ngọ nej suj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an;

10nị huê danj gi'hiaj nej suj ngà daran' nej dinĩnt màn nĩn' gàchrà' riñan hio'ó Macedonia. Sanị gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan nej suj dịnĩnj, si dụgu'nïn' nej suj nị gạ 'ì doj ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinĩnt;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11ni̱ dugu'nïn' nej suj ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj, ni̱ gi̱nun ña̱'a̱n ruhuâ nej suj ni'in nej suj si-su̱n nej suj, ni̱ gi̱'hiaj sun nej suj ngà ra'a nej suj dàj rûn' ga'nïn' nej ñûnj suun riñan nej suj,

12da'nga ni̱ gi̱nikaj chrej nej guiì nitaj si nìkò' rukû Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj, hiô' ni̱ nitaj si gi̱'hiaj nej suj gi̱nun ñan nej suj a'ngô' nej guiì mánj.

13Huê danj a̱ra̱n' ruhuâ nej ñûnj si gini'in nej suj dàj giran' nej guiì gà' gahui', da'nga ni̱ si gananî̱n ruhuâ nej suj, dàj rûn' gananî̱n ruhuâ a'ngô nej sô' nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an.

14Dadin' si guyumân ruhuâ nê' si gahui' Ma̱'an Jesús ni̱ gana'nïn siganî̱nj nej nîman, ni̱ huê danj gi̱'hiaj Ma̱'an Jesús si gànà'nì̱nj nej sô' guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an.

15Huê rayi'î dânj ni̱ gataj nej ñûnj gu̱nïn nej suj dàj rûn' gidigân Ma̱'an Señor riñan nej ñûnj: Si nê' nì̱n' nne nì'nà' gui nga ga'na ñûn Ma̱'an Señor, ni̱ si̱ ga'hue gànàrì' dugui' si̱ni̱n' ngà Ma̱'an dadin' gà' si̱ni̱n gànà'nì̱nj nej nimân guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an ni̱ gànàrì' dugui' ninj nngaj ni̱ nda ne' rùkù ni̱ gànàrì' dugui' nê' ngà Ma̱'an.

16Dadin dàj rûn' ga̱'mi̱n nùkuaj 'ngo̱ sí ni̱ka̱j sun nìko xi huê danj ga̱'mi̱n nùkuaj Ma̱'an Señor nga gi̱nin ga̱'naj ne' yàtà'a, ni̱ huê danj na̱nj nùkuaj ga̱'mi̱n si-arcángel Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gu̱nïn' ga̱'ña̱nj nùkua chrún â'ñanj an gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ gà' si̱ni̱n gànà'nì̱nj nej nimân guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Cristo.

17Huê danj ni̱ nê' gunâj ni̱ nê' hua̱ nì'nà' ni̱ ne' rùkù doj, ni̱ ga̱na̱chinikaj Ma̱'an Ña'anj an ñùn' ni̱ gu̱n' ngà nej sô' gà' ga'anj ni̱ gànàrì' duguî' ngà nej sô' riñan nnga, ni̱ gànàrì' duguî' ngà Ma̱'an Señor riñan nanèe, ni̱ nìgànj chre ga̱ne' ngà Ma̱'an Señor.

18Huê danj ni̱, gà'huì' nej suj chrej nùkuaj rûhua riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj nga nuguan' nânj.

1 Tesalonicenses 5

1Sani̱ rayi'î diû ni̱ àmàn ga̱huin, ni̱ nitaj si ni'ñanj nej suj si ga̱chru̱n nej ñûnj riñan nej suj mánj.

2Dadin' nda hue'ê chre ni̱ gà' ni'in nej suj si gui ga̱'na̱' Ma̱'an Señor ni̱ ga̱huin dàj rûn' huin gui nga ga̱'na̱' sí tu̱u ne' ñàn'an.

3Nga ga̱ta̱j nej guiì: “Gà' gahuin dïn'ïnj ni̱ gà' hua yìtì̱nj mân nê'”, hiô' ni̱ nda ra̱'ñanj chre gùyùmàn sañuun riñan ninj, ni̱ dàj rûn' ra'ñanj gayi'ij a'nïnj sta'u riki 'ngo̱ siyànàa guendâ ga'nga da'nin, huê danj gi̱ran' nej guiì ni̱ si̱ gahuin hio ninj gunânj ninj riñanj sañun nânj mánj.

4Di̱nî̱nj, sani̱ si̱ ga'hue ga̱ni̱n ruhuâ nej suj dàj rûn' ganî̱n ruhuâ nej sí nitaj si ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, dadin' nej sô' ni̱ nitaj si chru̱n nej sô' ga̱ya̱ka̱j guendâ

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej sô' àmàn nànìkàj ñûn Mạ'an Señor gạ'nạj, nị nej suj nị da'hui nej suj gạ yụgui nej suj da'nga nị sị giran' nej suj dàj rûn' giran' nej sí rịñạn guyumân sí tụu.

5Daran' nej suj nìkò' rukû Mạ'an Señor Jesús nị gà' giyigỉn da'nga' nej suj nị huin nej suj dàj rûn' huin ne' gui. Nị nitaj si huin nej suj ne' ñàn'an ngà sa rụmịn'in dadin' nitaj si huạ rụmịn' da'nga nej suj gà' mánj.

6Huê danj, nị sị gatoj nê' dàj rûn' gatoj a'ngô nej guiì mánj, sa gị'hiaj nê' huin si dụgumîn hue'ê nê' mạ'an nê' nị da'nga' hue'ê gè gị'hiaj nê'.

7Nej gui nitaj si gana'huìj àmàn nànìkàj ñûn Mạ'an Señor huin nej gui gi'hiaj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì gatoj ne' ñàn'an, dadin' man nịnạnj gakịn'ïn ganahuij ruhuâ ninj gị'hiaj ninj nị man si ganahuij ruhuâ ninj nagunïn ninj nị dàj rûn' huin nej guiì nne ñan rụmịn'in huin ninj.

8Sanị nê', gà' ni'in si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị hue'ê dụgumîn' mụ'un', dàj rûn' gi'hiaj stadû garán mạ'an ngà atsîj aga'a nị huê danj gùyùmàn yìtỉnj ruhuô' nị huê danj nạnj gạ 'ì ruhuô' ni'în' nej dugui', nị gànàhuì' si gạnạnịn' dàj rûn' gi'hiaj stadû nun raạ nahui ruj aga'a.

9Dadin' nun gàkỉnj Mạ'an Ña'anj an gạ'nọ' guendâ gạnạhuin ro'ô' kastîgu mánj, gakḭ́n Mạ'an ga'nô' guendâ gìrì' nì'hiô' gạnạnịn' gi'hiaj Mạ'an Señor Jesucristo,

10dadin' gahui' Mạ'an Señor rayi'î' nị gạ'hue si gạne' nì'nò' doj, nej si gàhuì', sanị gạne' nùgùn'ùn' ngà Mạ'an Señor.

11Rayi'î dan nị, gà'huì' nej suj chrej nùkuaj rûhua riñan 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj nị gạnạchinikaj nej suj 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj, dàj rûn' gi'hiaj nej suj nda gui hiạj.

12Ûta àko gachín nì'hiaj nej ñûnj, riñan nej suj dịnînj, si gạnạkạj guendâ nej suj rayi'î nej sô' gi'hiaj sun siganînj nej suj, dadin' gidigân nej sô' nej suj gi'hiaj Mạ'an Señor, nị duna'nga nej sô' riñan nej suj;

13da'hui nej suj gịnịkaj chrẹj nej suj, nị gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' nị rayi'î sun gi'hiaj nej sô' siganînj nej suj, nị huê danj nạnj gạ dïn'ïnj gạne nej suj ngà 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj.

14Nị huê danj nạnj gachín nì'hiaj sta'u nej ñûnj riñan nej suj si dụgunïn gà'ì nej suj nej sí rùmìin, nị nàgà'huì' nej suj chrej nùkuaj ruhuâ riñan nej dinînt ginichre ruhuâ, nị gạ nùkuaj ruhuâ nej suj ngà daran' nej guiì.

15Gịni'hiaj nej suj nị si huạ 'ngọ sí gi'hiaj sa a'nan'an nị sị nanikàj nej suj gị'hiaj nej suj sa a'nan'an ngà sô' mánj; daran' diû gị'hiaj nej suj sa sà'a ngà 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj, nị huê danj gị'hiaj nej suj ngà daran' nej guiì.

16Gạ nìhià' ruhuâ nej suj daran' diû.

17Sị ga'nïn' ruhuâ nej suj guendâ gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

18Gà'huì' nej suj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î daran' sa sà'a nị sañun ganahuin rà'a nej suj, dadin' huê danj huin sa garan' ruhuâ Mạ'an Mạ'an Ña'anj an ngà Mạ'an Cristo Jesús gị'hiaj nej suj.

19Sị gi'hiaj nej suj si gụxụn Espíritu Santo Mạ'an riñan nej suj mánj.

20Sị gataj nej suj si nuguan' gataj dàj gạhuin nị huin nuguan' nitaj si ni'ñanj an mánj.

21Nạdịgi'ñûn nej suj daran'anj, nị dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj sa sà'a.

22Sị gi'hiaj nej suj gà' si 'ngọ gakïn'ïn mánj.

23Nị huê gè Mạ'an Ña'anj 'hiaj hua dïn'ïnj, gị'hiaj gạnạhuin gè nanè nimûn', mạ'an nimûn', nị nneè ku'; nị dụguminj ñùn' riñan gakïn'ïn nda gui gạ'nạ' Mạ'an Señor Jesucristo.

24Ûta hue'ê dagahuin Mạ'an sa gakḯn ñùn', nị huê danj dụguminj ñûn'.

25Gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej ñûnj nạnj dịnî̂n.

26Nàgà'huì' nej suj nuguan' nị'ñạnj an riñan daran' nej dinî̂nt nị huê danj nạnj gịda'a nej suj ra'a 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj.

27Ûta àko gachín nì'hiaj nej ñûnj ngà siyụgui Mạ'an Señor riñan nej suj, si gạhiạ nej suj ñanj karta nânj riñan daran' nej dinî̂nt huin sí gèe.

28Si-sụnụj Mạ'an si-Seño nê' Jesucristo gạhuin ngà nej suj. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2 Tesalonicenses

2 Tesalonicenses 1

1Pablo ngà Silvano ni̱ Timoteo, ga'nḯn 'ngo̱ ñanj karta nânj hua riñan nej suj dinḯnt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús nne riñan hio'ó Tesalónica ni̱ ngà siyu̱gui Ma̱'an Ña'anj huin Rej nê' ni̱ Rej Ma̱'an Señor Jesucristo:

2Ma̱'an Ña'anj an ri̱ki̱ su̱nu̱j u ni̱ gi̱'hia si ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj dadin' huê Ma̱'an huin Rej nê' ni̱ huej huin Rej Ma̱'an Señor Jesucristo.

3Ni̱ daran' diû ni̱ ga'hui' nej ñûnj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej suj, na̱nj di̱nḯnj, dadin' hua̱ ni̱ña̱n si huê danj da'hui nej ñûnj gi̱'hiaj hue'ê nej ñûnj, ni̱ huê danj na̱nj da' gui ni̱ guyumân nìko ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ da' gachîn nej gui ni̱ dànanj 'ì doj ruhuâ nej suj ni'in nej suj a'ngô nej dugui' nej suj;

4ni̱ ga'min hue'ê nej ñûnj rayi'î nej suj riñan nej si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an, dadin' hua̱ nùkuaj ruhuâ nej suj ni̱ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Ña'anj an, nùnj huin sij nìkò' nej síi gi̱da'a nej sô' nej suj ni̱ gata rà'a nej sô' nej suj ni̱ ga̱ nùkuaj ruhuâ nej suj.

5Ni̱ nânj huin 'ngo̱ da'nga'a si sa ni̱ka̱a huin sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an nga na̱nikïn' nej suj riñanj, ni̱ gìrì' nì'hiaj nej suj ga̱tu̱ nej suj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj nne yàtà'a, rayi'î sañun giran' nej suj.

6Dadin' ña̱'a̱n huaj si gi̱ran' sa̱ñu̱n nej sí dânj gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an rayi'î guendâ gi'hiaj nej sô' giran' sa̱ñu̱n nej suj.

7Ni̱ nej suj giran' sa̱ñu̱n, ni̱ ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej suj dàj rûn' ganarânj ruhuâ nej ñûnj. Ni̱ huê dànanj ga̱huin gui nga ga̱'na̱' Ma̱'an Jesús ne' yàtà'a ngà nej ángel ni̱ka̱j sun nìko siganḯnj ña'an nayumàan.

8Guendâ gi̱'hia gi̱ran sa̱ñu̱n daran' nej guiì nun gi̱ni̱'in Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì nun ga̱'hue da̱gahuin nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj ni̱ huê dânj huin si-nùguàn' Ma̱'an Señor Jesucristo;

9ni̱ ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ nej guiì nânj ni̱ ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n nìgànj ninj, ni̱ ga̱huin anêj ninj ñan nìko nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an,

10ni̱ huê dànanj ga̱huin nga nànìkàj ñûn Ma̱'an Señor Jesucristo ga̱'naj ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nej guiì huin yiñan rayi'ij, ni̱ ûta ga̱ran' ruhuâ daran' ninj ni'in ninj Ma̱'an ni̱ nej guiì dânj huin nej suj dadin' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' gananḯn nej ñûnj riñan nej suj.

11Huê rayi'î dan ni̱ daran' diû gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î nej suj, si hua̱ ni̱ña̱n si gànàkḯnj Ma̱'an nej suj, ni̱ da̱gahuin sa ganḯn ruhuaj ngà nej suj ni̱ gu̱ru̱gûñu'un nej suj ngà sa nùkuaj hua̱ riñânj da'nga ni̱ ga'hue gi̱'hiaj sun, nej suj si-su̱n Ma̱'an dàj rûn' guyumân ruhuâ nej suj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12da'nga nị ga'min hue'ê nej guiì yi'î siyụgui Mạ'an Señor Jesucristo gị'hiaj nej suj, nị huê danj nạnj gạ'mịn hue'ê Mạ'an rayi'î nej suj, ngà si-sụnụj Mạ'an Da'anj nê' nị ngà si-sụnụj Mạ'an Señor Jesucristo.

2 Tesalonicenses 2

1Sanị rayi'î gui nga gạ'nạ' Mạ'an Señor Jesucristo, nị nga gànàrì' duguî' ngà Mạ'an, nị gachín nì'hiaj nej ñûnj riñan nej suj dịnînj,

2nị sị gachej ruhuâ nej suj ngà sa ganîn ruhuâ nej suj, nị sị guyu'hui' nej suj, dadin' nùnj huin si gataj 'ngọ síi si ganahuin rà'a sô' nuguan'an gị'hiaj Mạ'an Espíritu, nị nùnj huin si gataj nej sô' si ganahuin rà'a nej sô' 'ngọ ñanj karta ga'nḩn nej ñûnj guchi' riñan nej sô', nị gạtạj nej sô' si gà' gahuin nichrun' diû gùyùmàn Mạ'an Señor sanị sê danj huin mánj.

3Nị sị ga'nînj nej suj si gịdịgañu'unj gà' si 'ngọ nej síi nej suj; dadin' sị ga'na' Mạ'an Jesús dadin' gà' sịnịn gimàn nej sí gànànìkàj rukû ni sị dạgahuin nej sô' daran' sa gataj Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj nạnj gạ'nạ' sí gạtạj si huê sô' huin Señor Jesús sí gà' giri' nì'hiaj ga'anj nì'hia.

4Nị gạnạchinikaj sí nânj mạ'an sô' nị gụnịn' sô' ngà Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gụnïn' sô' ngà a'ngô nej sa huin da'anj nej guiì, nị ga'anj gạne sô' guendâ gịnikaj sụn sô' ruhuâ hue' nuhuî nìko nne Jerusalén, nị gạtạj sô' si ña'anj an huin sô'.

5Nitaj si gananun ruhuâ nej suj si nga gané ngà nej suj, nị gà' gata rayi'î nej nânj rà' saj ûn'.

6Nị gà' ni'in nej suj ahuin sa garán, nị rayi'î dan nị huạ nânj nitaj sô' gùyùmàn.

7Dadin' gà' huạ yụgui guendâ gạ'nạ' sí kïj hua dânj sanị 'nïnj huì sô'; dadin' huạ 'ngọ sa garán nị rayi'î dan nị nitaj si ganakaj sụn sô', sanị nga gụxụn sa nịkïn' garán dânj Mạ'an.

8Hiô' nị gạnạdịgân sí gạninìn' hua danj mạ'an sô' riñan nej guiì, sanị dạgahui' Mạ'an Señor sí dânj nga nanè gạhui ruhuâ du'hua, nị gị'hiaj gạnan Mạ'an Señor sí dânj ngà sa giràn xi gụdụgunj nga gạ'naj;

9nị gùyùmàn sí dânj gị'hiaj sichre, nị ûta nìko gịnikaj sụn sô' nị gị'hiaj sô' ûta gà'ì nej da'nga'a, nị nda nanè chre gạnạhuin nej guiì gị'hiaj sô' hue danj nị ûta gịdịgañu'unj sô' nej guiì,

10nị gạrạn sun sô' ûta gà'ì nej sa kïj huaa guendâ gịdịgañu'unj sô' nej guiì gà' gạ'ạnj nì'hia, guendâ nun gạ'huẹj ninj gạnạhuin rà'a ninj nị nun gà'huej ninj dạgahuin ninj nuguan' yàngà'a guendâ gạnạnịn ninj.

11Rayi'î dan nị ga'nînj Mạ'an Ña'anj an si gạ'nạ' sí gịdịgañu'unj nị gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj nuguan' ga'min gidigañu'unj sô',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12huê danj nị giran' sạñụn daran' nej guiì nun gùyùmàn ruhuâ ni'in sa yàngà'a, dadin' dànanj gininj hue'ê gakïn'ïn riñan ninj gà' da' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

13Sanị da'hui nịñạn nej ñûnj nị gà'huì' nej ñûnj si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej suj, dadin' 'ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj nạnj dịnînj, dadin' gà' sịnïn nej suj ganagui Mạ'an Ña'anj an guendâ gạnạnịn nej suj, rayi'î guendâ gà' nagi'hiaj sà' Mạ'an Espíritu Santo nej suj dadin' guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' yàngà'a,

14rayi'î nan gakín Mạ'an Ña'anj an nej suj nga gida'a nej suj nuguan gananîn nej ñûnj riñan nej suj, nị huêj huin nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj.

15Dịnînj, huê danj nị gạnikïn' ran nej suj, nị sị ga'nín ra'a nej suj nej yì'nìn' nej nuguan' gahuin chrụn nej suj gi'hiaj nej ñûnj, nị gạ'hue si gahuin nuguan' dụ'hua nej si huin nuguan' nnùn riñanj ñanj karta ga'nín nej ñûnj guchi' riñan nej suj.

16Nị huê gè Mạ'an Señor Jesucristo, nị Mạ'an Rej nê' Ña'anj an, Mạ'an huin sa ga 'ì ruhuâ ni'in ñùn' nị gi'hia si gànàrì' ruhuô' nị gạne nìgùn' nị gi'hia si gạhuin chrụn gànà'huì' ngà si-sụnu.

17Nị Mạ'an huin si nạgị'hiaj ran ruhuâ nimân nej suj, nị nạgi'hiaj yìtïn ruhuâ nej suj, da'nga nị ga'hue gạ'mịn nej suj nuguan' sà'a nị gị'hiaj nej suj sa sà'a nạnj ánj.

2 Tesalonicenses 3

1A'ngô sa gị'hiaj nej suj huin dịnînj, si gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej ñûnj da'nga nị ga'hue gạ'ạnj gà'huì' râ'ñanj nej ñûnj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan a'ngô nej hio'óo nị gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dàj rûn' hio guchij riñan nej suj,

2da'nga nị gananin nej ñûnj riñan nej sí kïj huaa nị nej sí gi'hiaj gakïn'ïn; dadin' sê daran' nej sí dânj guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Jesús mánj.

3Sanị hue'ê dagahuin Mạ'an Señor, nị gị'hiaj yìtïn ruhuâ nej suj nị dụguminj nej suj riñan sa yì'ìi.

4Nị huạ yìtïnj ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj ngà Mạ'an Señor, nị ni'in nej ñûnj si dạgahuin nej suj sun ga'nïn' sụn nej ñûnj riñan nej suj.

5Nị Mạ'an Señor gịdịgân si gạhuin chrụn nimân nej suj gạ 'ì ruhuâj dàj rûn' 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị Mạ'an Cristo gị'hiaj gạhuin nùkuaj ruhuâ nej suj.

6Dịnînj nị ga'nïn' nej ñûnj suun riñan nej suj ngà siyụgui Mạ'an Señor, si gị'hiaj anêj nej suj mạ'an nej suj riñan daran' nej sí gataj si huin nej sô' dinînt sanị nitaj si dagahuin nej sô', dàj rûn' gidigân nej ñûnj riñan nej suj mánj.

7Dadin' gà' ni'in nej suj si da'hui nej suj gị'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej ñûnj nga gane nej ñûnj siganînj nej suj; dadin' nun gịnikaj dugui' nej ñûnj ngà nej sí gataj si huin nej sô' dinînt sanị nitaj si dagahuin nej sô',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8ni̱ nun ya̱ chre nej ñûnj si-ràchrùnj gà' si 'ngo̱ nej guiì, dadin' ûta ganahuij ruhuâ nej ñûnj gi'hiaj sun nej ñûnj, ni̱ nda gininaj nej ñûnj gi'hiaj sun nej ñûnj ne' gui ngà ne' ñàn'an, guendâ nun ga̱ran' ruhuâ nej ñûnj si gutïn' gà' si 'ngo̱ nej suj san'anj an rayi'î nej ñûnj;

9yàngà hia ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si da'hui nej ñûnj gàchìnj nej ñûnj si gu̱ru̱gûñu'unj nej suj nej ñûnj, sani̱ gi'hiaj sun nej ñûnj guendâ ruhuâ nej ñûnj si gi̱'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej ñûnj.

10Dadin' nga gane nej ñûnj siganînj nej suj, ni̱ huê dànanj ga'nïn' nej ñûnj suun riñan nej suj: Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj rùmìn gi'hiaj sun ni̱ huê danj na̱nj si̱ yâ nej suj gataj nej ñûnj mánj.

11Dadin' gunïn nej ñûnj si hua̱ da̱'a̱j nej sí màn siganînj nej suj ni̱ gataj nej sô' si huin nej sô' dinînt sani̱ nitaj si dagahuin nej sô', ni̱ gà' doj sînj nitaj si gi'hiaj sun nej sô', ni̱ ga'anj nej sô' hue' ñan nun gàkìnj nej guiì nej sô'.

12Ni̱ riñan nej sô' huin si ga'nïn' su̱n nej ñûnj ni̱ dugunïn gà'ì nej ñûnj ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor nej sô', si ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej sô' ni̱ du̱gu'nïn' nej sô' gi'hiaj sun nej sô', ni̱ ya̱ nej sô' rachrún gi'hiaj ga̱nan nej sô' ngà nihià nej sô'.

13Ni̱ si̱ gininaj ruhuâ nej suj, guendâ gi̱'hiaj nej suj sa sà'a man di̱nînj.

14Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gunïn dàj taj riñanj ñanj karta nânj ni̱ na'huej sô' da̱gahuin sô' nuguan' gataj nej ñûnj, ni̱ sí dânj gà'nìnj ñan nej suj, ni̱ si̱ gida'a dugui' nej suj ngà sô' da'nga ni̱ gìrì' sô' sina'àj a na̱nj ánj.

15Sani̱ si̱ gi'hiaj nej suj si ga̱huin sô' sí gu̱ni̱n' ngà nej suj, sa gi'hiaj nej suj huin si du̱gunïn gà'ì nej suj sô' dàj rûn' 'hiô' ngà 'ngo̱ dinînt.

16Ni̱ huê gè Ma̱'an Señor 'hiaj hua dïn'ïnj ruhuô' ri̱ki̱ sa ga̱ dïn'ïnj riñan nej suj daran' diû. Ni̱ Ma̱'an Señor ga̱ne ngà daran' nej suj.

17Ni̱ ñùnj huin Pablo gachrûn nuguan' ni̱'ña̱nj nânj hua riñan nej suj, ni̱ huê nânj huin 'ngo̱ da'nga' ni̱ka̱j daran' nej dân; ni̱ huê danj gachrûnj.

18Ni̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an si-Seño nê' Jesucristo ga̱ riñan daran' nej suj. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

1Ñùnj huin Pablo, nị huín sí ga'anj gịdịgân sịnịn nị Mạ'an Señor Jesucristo huin sa nịkạj sụn riñânj, nị Mạ'an Ña'anj an nị Mạ'an Jesucristo huin sa gị'hiaj gạnạnịn nê' nị huê Mạ'an huin sa gànà'huìj nê' nị ga'nïn si gàtà nuguan' nânj riñan'.

2Nị ga'nĩn nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan' raj Timoteo, nị huîn' da'ní yàngàj guendâ guyumân ruhuâ' nga ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan', nị huîn' sí dagahuin yàngà': Nị gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an sunuj u nị gụrụgûñu'un nị gị'hia si gạ dïn'ïnj riñan', nị huê Mạ'an huin Rej nê' ngà Rej Mạ'an Señor Jesucristo huin si-Seño nê'.

3Nị gachín nì'hia si gùnàj' ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso, nga ga'ân Macedonia nị gatâ gụnïn' sisị sị ga'nĩnj si gịdịgân a'ngô nej síi nej yì'nĩn' nej nuguan' gidigañu'unj un riñan nej dinĩnt,

4gạtạj gunïn nej sij nị sị ga'nĩn nej sij rakïj nej sij nej ñanj nnùn ûta nìko si-guèntù nej síi, nị huê danj nạnj sị girë' nej sij diû guendâ nạdịgi'ñûn nej sij ahuin si huin yi nej sij nị dàj nikò' dugui' nej da'ní nej sô', dadin' ûta gị'hiaj yì'ij nị garán riñan dugui' nej suj gi'hia nị nitaj si nagi'hiaj nùkua ruhuâ nej suj, nị nitaj si ga'nïn dàj gạ'hue gịnị'in nej suj sa nìko ni'in Mạ'an Ña'anj an, dadin' nun ni'în' dàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sanị da'huî' gùyùmàn ruhuô' nị huê dànanj ga'nïn' sùnj riñan'.

5Nị sa ganĩn ruhuâj nga ga'nïn' sùnj huin si gà 'ì ruhuô' si yàngà' hia gà' ganahuin sà' nimûn', nị ganahuin sà' da'nga' nụn ruhuâ nimûn' dadin' sê si man si gị'hiô' si guyumân ruhuô' mánj.

6Nị rayi'î nej nuguan' nânj gahuin anêj dạ'ạj nej sô', dadin' ûta gunïn' nej sô' rayi'î nej nuguan' nitaj si huạ ni'ñanj an.

7Na'hue gạrạn da'nga' ruhuâ nej sô' nị ganĩn ruhuâ nej sô' si huin nej sô' maestrû chrụn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanị gà' nitaj si garânj da'nga' ruhuâ nej sô' rayi'î sa ga'min nej sô' nị rayi'î nuguan' nagi'hiaj yìtĩnj nej sô'.

8Sanị ni'în' si si-ley Mạ'an Ña'anj an nị huin sa sà'aj, si gạrạn sun' ley dânj dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an sa giri rà ley.

9Ñạ'ạn huaj si gịnị'in nej suj, dadin' si-ley Mạ'an Ña'anj an nị nun gạ'naj riñan nej guiì gi'hiaj sa nịkạa mánj, ga'naj riñan nej guiì nitaj si dagahuin nị nej guiì ûta rạkïj, nị riñan nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an, nị nej guiì gi'hiaj gakịn'ïn, nị huin guendâ nej sí kịj ga'min nị nej sí garan' ruhuâ nej gakịn' rikî yumiguìi, nị nej sí dagahui' rej, nị sí dagahui' nni, nị sí dagahui' guiì,

10nị huin guendâ nej sí nne sìgìchrà', nej sí yànàa, nej sí gune' nìnĩn' nej guiì guendâ gạ'nẹ nej sô' san'anj an, nej sí gidigañu'unj, nị nej sí naga'hui' dugui', nị nej sí na'huej gạnạhuin rạ'a nej yì'nĩn' nej nuguan' gidigân Mạ'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Ni̱ nânj huin sa ña̱'a̱n gidigân nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n' huin si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj ûta hue'ê gi'hiaj, dadin' huê dànanj duguta su̱n Ma̱'an ñùnj.

12Ga'huí si guruhuâ Ma̱'an Cristo Jesús huin si-Seño nê', dadin' nagi'hiaj nùkua ñùnj, dadin' ni'ín si hue'ê dagahuín riñanj, ni̱ gachrûn sunj si gi̱'hiaj sûnj si-sunj.

13Àsìj ni̱ gahuín 'ngo̱ sí ga'min ki̱j, ni̱ gahuín 'ngo̱ sí ginikò' gata rà'a nej dinînt, ni̱ gachînj nuguan' riñan nej sô', sani̱ ganahuin rà'a Ma̱'an Ña'anj an ni̱ guruguñu'unj Ma̱'an ñùnj dadin' nun gi̱ni̱'in da'ngá sa gi'hia, dadin' hua̱ nïn' gàchin gùyùmàn ruhuaj.

14Sani̱ dànanj ûta nìko hua sunuj u rikî Ma̱'an si-Seño nê' riñânj, ni̱ guruhuâ Ma̱'an Cristo Jesús sa gi'hia ngàj dadin' gi'hia si guyumân ruhuâj ni̱ gi'hia si ga 'ì ruhuâj.

15Nuguan' yàngà'a ni̱ nuguan' hua̱ hue'ê da'huî' darûn' ganahuin ro̱'ô' huin nânj: Dadin' ga'na' Ma̱'an Cristo Jesús ruhuâ yumiguìi guendâ gi̱'hia si ga̱na̱ni̱n nej guiì gaki̱n'ïn, ni̱ huê go'ngo̱ nej sí gaki̱n' dânj gahuín.

16Sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gurugûñu'unj ñùnj, ni̱ huê danj na̱nj gidigân Ma̱'an Jesucristo daran' sa nùkuaj gi'hia riñânj. Ni̱ nga guyumân ruhuâj ni̱ gutá chrej e ne' ña̱an, huê danj ni̱ guyumân ruhuâ a'ngô nej guiì ni'in ninj Ma̱'an Cristo ni̱ ga̱'hue ga̱ne nìgànj ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an.

17Huê danj ni̱ ga̱na̱ka̱j guendâ nê' ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nê' rayi'î Ma̱'an Rey ni̱ka̱j su̱n nìgànj chre, dadin' nitaj àmàn huaj ga̱huij, ni̱ si̱ ga'hue gi̱ni̱'în' dàj huaj, ni̱ 'ngo̱ rïn huin Ma̱'an Ña'anj chru̱n nïn' ruhuâ. Ni̱ huê danj huaj rû'huaj na̱nj ánj.

18Timoteo, sò' huin da'nî, ni̱ duguta sùnj sò' si ûta hue'ê du̱na'huej rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an dàj rûn' gi̱'hiaj 'ngo̱ stâdu, dadin' huê danj gà' guyumân nej nuguan' gataj dàj ga̱huin rayi'î' ni̱ dàj gi̱'hiâ',

19du̱na'huej rayi'î nuguan' guyumân ruhuâ' ni̱ hue'ê da̱gahuîn' dàj rûn' hua da'nga nu̱n ruhuâ nimân' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, dadin' si gu̱du̱nâj ni̱ ga̱'a̱nj ni'hia' na̱nj ánj.

20Dadin' huê dànanj gi'hiaj Himeneo ngà Alejandro ni̱ rayi'î dan ni̱ nun gà'nïn si gi'nïnj nguèj sij siganînj nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús gà' mánj, hiô' ni̱ ga̱'hue gi̱'hiaj Sichre dàj garan' ruhuâj ngà nguèj sij, da'nga ni̱ ga̱huin chru̱n nguèj sij ni̱ si̱ ga'min ki̱j nguèj sij riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

1 Timoteo 2

1Sa si̱ni̱n duna'ngâj riñan nej suj huin si ga̱'mi̱n nej suj ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ûta àko gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î a'ngô nej guiì, ni̱ huê danj na̱nj gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an;

2gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej rey ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej sí ni̱ka̱j sun yàkàan, da'nga ni̱ ga'hue ga̱ dïn'ïnj ga̱ne nej suj, ni̱ ga̱'hue ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej suj ni̱ ga̱'hue gu̱ru̱gûñu'unj nej suj a'ngô nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Dadin' huê nânj huin sa sà' hua, nị sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị huêj huin sa gị'hiaj gạnạnịn nê',

4sa ruhuâ Mạ'an Ña'anj an huin si gạ'nạ' daran' nej guiì riñanj nị gịnị'in ninj nuguan' yàngà'a, nị gạnạnịn ninj gị'hia.

5Dadin' 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an hua, nị Mạ'an Jesucristo huin sa 'nïnj guchra' dạ'ạj siganĩnj Mạ'an Ña'anj an ngà siganĩnj nej síi,

6nị nga guyumân diû nị gạ ruhuâ Mạ'an Jesús nị ganadiganj Mạ'an, nị gahuij rayi'î darûn' nị gi'hia si gạnạnịn'.

7Huê rayi'î nânj huin gachrûn sụn Mạ'an Jesús ñùnj, si gạhuín sí gànàtà' si-nùguàn'àn' Mạ'an nị huê danj nạnj gahuín sí ga'anj gịdịgân sịnïn si-nùguàn'anj. (Nị Mạ'an huin sa ni'in si sa yàngà'a huin sa ganatá, nị nitaj si ga'mînj nuguan' diga'ñu'unj un), nị huín maestrû gidigân riñan nej sí nàsìnùnj un nị gidigán si gùyùmàn ruhuâ nej sô' nị gidigán nuguan' yàngà'a riñan nej sô'.

8Sa ruhuâj huin, si huạ sí nitaj gakïn'ïn hua ruhuâ nimân, nị nitaj si gi'hiaj nej sô' si huin nej sô' sí sa na'an chre dan nị nitaj si garán riñan dugui' nej sô' hiô' nị gạ'hue gạnạchi nikaj nej sô' ra'a nej sô' yàtà'a nị gạ'mịn nej sô' ngà Mạ'an Ña'anj an.

9Huê danj nạnj, ruhuâj si nej siyànàa nị sị gitá rụ'u sigan' ninj, nị sị ga nìhià' sta'u sigan' ninj nị sị ginun ninj atsîj dụ'huẹ xi, nị sị ganachrâj ninj lasû chì' huaa duhuê ahui ninj, nị sị gachrîj ninj ahui ninj aga' oro, nị sị gachrîj ninj sa ran gù'nàj perla ahui ninj,

10sa gạnạhuij ruhuâ ninj huin si gụrụgûñu'unj ninj a'ngô nej guiì, dàj rûn' gi'hiaj nej siyànà garan' ruhuâ gịnikaj chrẹj riñan Mạ'an Ña'anj an.

11Nị gạhuin chrụn siyànàa dĩn gạne du'hua nị gịnikaj chre nga gidigân nej dinĩnt.

12Dadin' nitaj si ga'nĩn si gịdigân nej siyànàa nị sị ga'hue gà'nĩn' ninj riñan nej síi, nị sa gị'hiaj ninj huin si dĩn gạne du'hua ninj.

13Dadin' gà' sịnïn gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an Adán, nị nda ne' rùkù gi'hia Eva;

14nị sê Adán huin sa gidigañu'unj sichre mánj, Eva huin sa gidigañu'un, nị nga gisîj gidigañu'un, nị gininj Eva riñan gakïn'ïn.

15Sanị gạnạnịn nej siyànàa si dugumîn ninj nị gidigân hue'ê ninj nej da'ní ninj, nị si nịkïn' ran ninj ngà nuguan' guyumân ruhuâ ninj, nị 'ì ruhuâ ninj nị gị'hiaj sun ninj si-sụn Mạ'an Ña'anj an, nị sị gi'hiaj ninj si ûta huin ninj mánj.

1 Timoteo 3

1Nuguan' yàngà'a huin nânj: Nị si huạ 'ngọ sí ganĩn ruhuâ gịnikaj ñu'unj riñan 'ngọ yi'nïn' nej dinĩnt nìkò' rukû Mạ'an Jesús, nị dùgùnàj hua sa ganĩn ruhuâ sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Sanı̱ dùgùnàj huaj si sí nı̱kạj ñu'unj riñan 'ngọ nûhui nı̱ gạ gụdadû sô' mạ'an sô' nı̱ dụgu'nïn' sô' gı̱'hiaj sô' sa nı̱kạa, nı̱ da'hui sô' nı̱ gạ 'ngọ rïn nika sô', nı̱ da'nga hue'ê gı̱'hiaj sô', nı̱ hue'ê gạyạkạj guendâ sô', nı̱ hue'ê gı̱'hiaj sô', nı̱ gà'huì' sô' hue'e gùnàj nej dinî̂nt, nı̱ gạ yụgui sô' guendâ gı̱digân sô' riñan nej dinî̂nt;

3nı̱ sı̱ gạhuin sô' sí àyìnïïn, nı̱ sı̱ ganahuij ruhuâ sô' gụnı̱n' sô', nı̱ si 'nı̱nj sô' du'huêj sô' nı̱ sı̱ gachrîj dụ'hue sta'u sô' nej rasụn du'huej sô', ni'ñanj gạ ruhuâ sô', nı̱ dïn'ïnj gạ ruhuâ sô', nı̱ sı̱ ûta gạhuin ruhuâ sô' gaj doj riñan sô' mánj.

4Nı̱ hue'ê gı̱nı̱kaj ñu'unj sô' riñan nej dugui' mạ'an sô', nı̱ hue'ê dạgahuin nej da'ní sô' riñan sô' nı̱ sı̱ gi'hiaj nej sílìj dânj si huin sta'u nej sô',

5(dadin' sí nitaj si nı̱kạj sụn riñan nej da'ní ngà riñan nika, nı̱ dàj gı̱'hiaj sô' gạ'hue dụgumîn hue'ê sô' si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an rà'aj);

6sí hiạj gayi'ì nı̱ sı̱ ga'hue gı̱nikaj sụn sô' ruhuâ nûhui, dadin' gạnı̱n ruhuâ sij si ûta huin sij huê danj nı̱ gı̱nı̱nj sij riñan gakı̱n'ïn dàj rûn' gininj sa nàsà'a huê danj nı̱ gạnạhuin rà'a sij kastîgu.

7Huê danj nạnj ñạ'ạn huaj si gı̱nı̱'in nej guiì màn ne' yẹ'e si yàngà' hia dagahuin sij, dadin' si nuhuij nı̱ sı̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj sij, nı̱ huê danj nạnj gụdụninj sa nàsà'a riñan yinùu sí dânj nạnj ánj.

8Nej sí huin diákono nı̱ da'hui nej sô' nı̱ gạ'mı̱n achij nej sô', nı̱ sı̱ gahuin nej sô' si gidigañu'unj nı̱ sı̱ gạhuin nej sô' sí àyìnïïn, nı̱ si 'nı̱nj nej sô' sun gudu'huêj nı̱ sı̱ gachrîj dụ'huẹ sta'u sô' nej rasụn gudu'huej sô' mánj;

9nı̱ da'hui nej sô' nı̱ dụgumîn nej sô' nuguan' guyumân ruhuâ nej sô', dadin' gahuin nuguan' gi'nïnj huì, nı̱ dàj rûn' ga'nḯn Mạ'an Ña'anj an da'nga' nej sô' nı̱ dụgu'nïn' nej sô' nı̱ gı̱'hiaj nej sô' sa huạ hue'ê.

10Dadin' gà' sı̱nı̱n da'huî' gạyạkọ' da'nga'a dàj gi'hiaj nej sô', nı̱ si dagahuin nej sô' nı̱ ne' rùkù nı̱ gạ'hue gạhuin nej sô' diákono, si huin nej sô' sí gi'hiaj sa nı̱kạa.

11Huê danj nạnj nej siyànàa nı̱ da'hui ninj gạhuin ninj guiì gạ'mı̱n achij, nı̱ sı̱ gahuin ninj guiì gạnạchi nikaj nuguan' digañu'unj un mánj, da'hui ninj gạhuin ninj siyànà gạ'mı̱n da'nga' hue'ê, nı̱ daran' diû nı̱ gạ'mı̱n ninj nuguan' yàngà'a.

12Nı̱ da'hui ga 'ngọ rïn nika sí diákono, nı̱ da'hui nej sij gı̱nikaj sụn nej sij riñan nej da'ní nej sij nı̱ huê danj nạnj gı̱nikaj sụn nej sij riñan nika nej sij.

13Dadin' si nej diákono nı̱ nı̱kạj sụn hue'ê nej sô' nı̱ dagahuin nej sô', nı̱ gi'hiaj gạnan nej sô' si ûta gạ 'ì ruhuâ nej guiì ni'in ninj nej sô', nı̱ ûta ginụn ñan ninj nej sô' nı̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Cristo Jesús gı̱'hiaj sô'.

14Huê dànanj gachrûnj riñan', sanı̱ huạ yìtı̱̀nj ruhuâj gùchì' râ'ñan ñan ne',

15nı̱ asà' gahuin ànj gùchìj, nı̱ gà' ni'în' dàj da'huî' gı̱'hiâ' ngà nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, dadin' huê nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj nì'nà'a, dadin' huin nej sô' dàj rûn' huin chran kastiyu ngà hiëj yìngà xi rayi'î sa yàngà' gi'hiaj nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Nitaj si huaj ga̱'mi̱n chì', dadin' yàngà' hia ni̱ ûta nìko hua sa gi'nïnj huì sani̱ hia̱j ni̱ gà' nadigân Ma̱'an Ña'anj an riñun' ni̱ guruguñu'un ñùn': Ni̱ Ña'anj an huin Ma̱'an Jesús sani̱ ganahuin síi, ni̱ gataj Ma̱'an Espíritu Santo si nitaj gakïn'ïn ata, ni̱ gini'in nej ángel Ma̱'an, ni̱ gananîn nej sô' yi'î Ma̱'an Jesús riñan daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ guyumân ruhuâ nej guiì ni'in ninj Ma̱'an, ni̱ gahui Ma̱'an Jesús ga'an yàtà'a. Ni̱ ganahuin rà'a Ma̱'an Ña'anj an ngà daran' nej ángel màn yàtà'a Ma̱'an Jesús.

1 Timoteo 4

1Sani̱ nda nî'nïnj chre gataj Ma̱'an Espíritu Santo si diû 'na̱' ne' ñàan, ni̱ hua̱ da̱'a̱j nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús ni̱ nànìkàj ñûn ninj gi̱'hiaj ninj gakïn'ïn ni̱ si̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dànanj ga̱na̱da'a ninj nej nuguan' ga̱'mi̱n nej espíritu gidigañu'unj ni̱ ga̱na̱huin rà'a ninj nej yì'nïn' nej nuguan' gi̱digân nej sa kïj ï;

2ni̱ dànanj ga̱ya̱ka̱j guendâ nej sij sa ga̱'mi̱n nej sí ûta sa chru̱n gidigañu'unj, dadin' gà' ûta gata' miin da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej sij ni̱ nitaj si gini'in nej sij sa a'nan' gi'hiaj nej sij mánj,

3ni̱ si̱ ga̱'huej nej sí dânj ga̱ra̱n rà'a nej guiì, ni̱ huê danj na̱nj na̱gi̱'hiaj ha̱i̱ nej sô' ya̱ nej guiì nneè da̱'a̱j nej yuku, sani̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj daran' nej yuku, sani̱ sa gi̱'hiaj nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús ni̱ nej guiì gunïn nuguan' yàngà'a huin si gà'huì' ninj si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱'hue ya̱ ninj nneè nej yuku.

4Dadin' daran' sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ sa sà'a huin ni̱ si̱ ga'hue ge̱re̱'e̱ mánj, sa gi̱'hio huin si gà'huì' si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ na̱gi̱'hiaj sà' Ma̱'an Ña'anj an rayi'ij na̱nj ánj;

5dadin' nga si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ si gàchìnj ni'hiô' riñan Ma̱'an rayi'î nihia dânj ni̱ ga̱na̱huin sà'aj na̱nj ánj.

6Ni̱ si huê dànanj gi̱di̱gân' riñan nej dinînt, ni̱ ga̱huîn' 'ngo̱ sí gànàtà' hue'ê si-nùguàn' Ma̱'an Jesucristo, ni̱ huîn' 'ngo̱ sí ûta nìko ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nìko guyumân ruhuâ' ni̱ ni'in hue'ê' dàj hua nej yì'nïn' nuguan' hue'ê gidigân'.

7Gu̱du̱naj sô' nej guentû garan' ruhuâ nej guiì màn ruhuâ yumiguìi ni̱ huê danj na̱nj gu̱du̱naj sò' nej nuguan' nâ. Ni̱ gi̱'hiaj yu̱gui' ma̱'an' ni̱ ga̱ ruhuâ' gu̱ru̱gûñu'unj a'ngô nej guiì;

8dadin' nga dusiki' nneè ku' ni̱ doj nïn' gurugûñu'un ñùn', sani̱ guendâ gu̱ru̱gûñu'un' a'ngô nej dugui' ni̱ ûta nìko gurugûñu'un ñùn', ni̱ gà' riki Ma̱'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñun' ni̱ gata si hua̱ sa ri̱kij riñun' ngà nïn' nne' riñan hio'ó nânj, ni̱ huê danj na̱nj gata si hua̱ sa sà' ri̱kij riñun' nej gui ga̱'na̱' ne' ñaan.

9Nuguan' yàngà'a huin nânj, ni̱ nuguan' hua̱ hue'ê ganahuin rà'a darûn' huin.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Ni huê rayi'î nuguan' nânj huin sa gi'hiaj sun nej ñûnj ni huê danj nanj giran' sañun nej ñûnj ni giri' nej ñûnj sí gunïn' ngà nej ñûnj, dadin' gana'huìj nej ñûnj si Ma'an Ña'anj nì'nà'a, huin sa gi'hiaj ganaanin daran' nej guiì sani gi'hia ganaanin nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma'an.

11Huê dànanj gà'nïn' sun' ni huê dànanj gidigân'.

12Ga gudadû sò' ma'an' hiô' ni si gi'hiaj ninaj nej sij sò' guendâ huîn' si ñaan, ni da'huî' gahuîn' sí guta' chrej e ne' ñaan ni gidigân' si guyumân ruhuâ' ni'in Ma'an Jesús ni dagahuîn' ngà si-nùguàn', ni hue'ê gi'hiâ', ni ga 'ì ruhuâ', ni ga sà' nanè nimânt, ni gahuîn' sí guyumân ruhuâ, ni dugumîn' ma'an ni si gi'hiâ' gakïn'ïn mánj.

13Nga nïn' gàchin gùchìj ñan nne', ni dugu'nïn' sò' ni gahia' riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni duna'nga' riñan nej dinînt ni gidigân' riñan nej sij.

14Si gini'ñûn sò' sun nìko riki Ma'an Ña'anj an riñan', dadin' gataj nej sij si ganahuin rà'a' sun dânj nga guta' nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús ra'a nej sô' ahuît.

15Ganahuij ruhuâ sò' ni'în' rayi'î nej nuguan' gatâ; ni dugu'nïn' gi'hiâ' nej nânj, da'nga ni gùrùguì'ij gini'in daran' nej guiì si garânj sun hue'ê' nej nânj.

16Ga gudadû sô' ma'ân' ni huê danj nanj ga gudadû' nej yì'nïn' nuguan' gidigân' riñan a'ngô' nej guiì; ni dugumîn hue'ê sò' nej nuguan' dânj, ni si huê danj gi'hiá' ni ganaanin' ni si ga'ânj ni'hia' ni huê danj nanj gi'hiâ' si ganaanin nej guiì gunïn nuguan' ga'min' nanj ánj.

1 Timoteo 5

1Si dugunïn gà'ì' nej síchìj achij nikïn' riñan nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús mánj, gi'hià' ngà nej sij dàj rûn' gi'hià' ngà rêt ni duna'nga' riñan nej sij si dagahuin hue'ê nej sij; ni dàj rûn' gi'hiâ' ngà dinînt ni huê danj gi'hiá' ngà nej sí ñaan.

2Dàj rûn ginikaj chrej' ngà nnît ni huê danj ginikaj chrej' ngà nej siyànà achij ij; ni dàj rûn' ginikaj chrej' ngà yuguej huê danj ginikaj chrej ngà nej siyànà ñaan ni si ganîn a'nan' ruhuâ ni'în' ninj mánj.

3Ginikaj chrej ni gurugûñu'unj nej siyànà minj hua niñan da'huî' gurugûñu'unj.

4Sani si hua 'ngo siyànà minj hua da'ní, ni hua da'nin si'nïn, ni gahuin chrun nej sô' ni gurugûñu'unj nej sô' ni gà'huì' nej sô' sa gachin riñan siyànà dânj dadin' huê dànanj gi'hiaj nej sô' ngà rej nej sô', ni huê nânj huin sa sà'a ni sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an.

5Sani siyànà yàngà' huin siyànà minj in ni gunâj 'ngo rïn, ni man 'ngo rïn Ma'an Ña'anj an ginûn ñanj, ni ûta hio guendâ gàchìnj ni'hia ni ga'min ngà Ma'an Ña'anj an ne' gui ngà ne' ñàn'an.

6Sani siyànà minj ganahuin nìhià' ruhuâ ngà nneè kú ni hua nì'naj riñan nej guiì sani riñan Ma'an Ña'anj an ni huin guiì gà' gahui'i nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Ni̱ gà'nǹn' suun riñan daran' nej sij si gi̱'hiaj nej sij dàj rûn' ga'nḿn suun riñan', da'nga' ni̱ gahuin nej sij sí ni̱ka̱a.

8Dadin' si hua̱ 'ngo̱ nej sí nitaj si ga'hui' ya nej dugui', ni̱ nitaj si ga'hui' nej sô' ya rej nej sô' ngà nni nej sô', ni̱ gi'hiaj nej sô' dàj rûn' gi'hiaj nej sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dànanj ganinǹn' hua nej sô' doj gà' da' nej sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

9Ni̱ man siyu̱gui nej siyànà mi̱nj ga 'ngo̱ rïn nika ni̱ gachín ninj riñan hio' huà'nǹnj xia huin sa da'hui gitàj riñan lista guendâ gu̱ru̱gûñu'unj nej suj,

10ni̱ si hia gini'in nej suj si yàngà' gi'hiaj ninj sa hua̱ hue'ê, ni̱ gi̱ni'in nej suj si gidigân hue'ê ninj si-chrej Ma̱'an Ña'anj an riñan nej da'ní ninj; ni̱ ga'hui' ninj dukuâ ninj gunâj nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús nitaj ñan gùnàj; ni̱ si gana'nïn' ninj dakó nej dinî̂nt gaché ganata' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si gurugûñu'unj ninj nej dinî̂nt giran sa̱ñu̱n, ni̱ si ûta hue'ê gi'hiaj ninj daran'anj.

11Sani̱ nej siyànà mi̱nj hua̱ lij ni̱ si̱ gu̱ru̱guñu'unj nej suj; dadin' nga ruhui nneè kú ninj, ni̱ si̱ dagahuin ninj riñan Ma̱'an Cristo dadin' ga̱ni̱n ruhuâ ninj ga̱ya̱ka̱j ñûn ninj nika ninj.

12Ni̱ gininj ninj riñan gaki̱n'ïn, guendâ nitaj si dagahuin ninj riñan nuguan' guyumân si̱ni̱n ruhuâ ninj.

13Ni̱ a'ngô sa huin chru̱n ninj huin sun rùmìn chre dadin' gaché ninj ganûn ninj da' hue'e; ni̱ sê man 'ngo̱ rïn sa gahuin chru̱n ninj huin sun rùmìin mánj, dadin' gahuin chru̱n ninj ga̱'mi̱n ninj nuguan' hia̱a ni̱ gu̱rij ninj gi̱di̱gïj ninj si-nùguàn' ninj, ni̱ ga'min ninj nuguan' nun da'hui ninj ga̱'mi̱n ninj.

14Ruhuâj si nej siyànà mi̱nj hua̱ lij, ni̱ ga̱'hue ga̱ra̱n rà'a ñûn ninj, ni̱ ga̱ da'ní ninj, ni̱ du̱gumîn hue'ê ninj nej da'ní ninj; ni̱ nitaj si ga'nî̂nj ninj si ga̱'mi̱n yì'ì sí gata rùhuà nê' nga huaj ga̱'hue.

15Dadin' hua̱ da̱'a̱j ninj ni̱ gà' nanikò' ninj rukû sichre.

16Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús, ni̱ si hua̱ 'ngo̱ dugui' nej suj huin siyànà mi̱nj in, ni̱ dùgùnàj huaj si gu̱ru̱gûñu'unj nej suj siyànà mi̱nj dânj, da'nga ni̱ si̱ gutïn' sta'u nej dinî̂nt nìkò' rukû Ma̱'an Cristo rayi'î nej siyànà dânj, da'nga ni̱ ga'hue gu̱ru̱gûñu'unj nikò nej sij doj sa gàchin riñan a'ngô nej siyànà minj, ni'ñanj hia si gu̱ru̱gûñu'unj nej sij.

17Nej dinî̂nt achij ni̱ka̱j ñu'unj hue'ê riñan nej dinî̂nt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ si nitaj si gachej gi'hiaj nej sô' ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si ûta hue'ê ga̱na̱ka̱j guendô' ni̱ ga̱ 'ì ruhuô' ni'în' nej sô', ni̱ dànanj hua̱j doj ga̱ 'ì ruhuô' ni'în' si ganata' nej sô' ni̱ gidigân nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

18Dadin' sa taj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an huin: “Ni̱ si̱ ga'nḿn' nnanj du'hua rô gutïn' ka trigu”; ni̱ huê danj ña̱'a̱n huaj: “Si ga̱na̱ka̱j guendô' si ga̱ du'hue sí gi'hiaj suun.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Nga garânj ruhuâ 'ngo̱ guiì rayi'î nej dinî̱nt ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̱nt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ gàchìnj nej suj si gi̱nikaj nej sij ga̱'na̱' nej sij huìj nej huà'nî̱nj nej sí gini'in, sani̱ si nitaj sí gini'in nikaj nej sij ga'na' nej sij ni̱ si̱ guyumân ruhuâ nej suj nuguan' gataj nej sij mánj.

20Ni̱ nej guiì ûta nìchràj ruhuâ gi̱'hiaj gakï̱n'ïn, ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si dugunïn gà'ì nej suj gi̱ni̱'in gà'ì nej guiì dàj gi'hiaj nej guiì dânj.

21Ni̱ duguta sùnj sò' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ riñan Ma̱'an Señor Jesucristo, ni̱ riñan nej ángel gà' ganaguij, si gànà'nî̱nj sà' nej nuguan' nânj ni̱ si̱ ga'min nga nun gi̱ni'în' dàj huaj, ni̱ si̱ ganahuîn' ngà 'ngo̱ guiì si nun ni'în' dàj huaj mánj.

22Ni̱ si̱ ga'hue gùtà' ra'â' ahui ahuin na̱nj guiì mánj, sa da'huî' gi̱'hiá' huin si na̱di̱gi'ñûn' dàj gi'hiaj guiì dânj, dadin' si̱ ga'hue si gànàtà' si-ga̱kïn' ninj yichrá' si nun ni'în' sa 'hiaj ninj, ni̱ ga̱ gu̱dadû' ni̱ si̱ gi'hiâ' gakï̱n'ïn mánj.

23Ñan daran' diû gi'hiaj yì'ij rikî' huê dan ni̱ si̱ go'o' nne huìj i gà' mánj, go̱'o̱ doj sînj nne bino ni̱ gi̱'hia gono'ô rikî'.

24Da̱'a̱j nej síi ni̱ nda hue'ê chre gurugui' si-ga̱kïn' nej sô' gini'în' ngà nî̱n' gàchin ga̱'a̱nj nej sô' na̱nikïn' nej sô' riñan guesì, sani̱ hua̱ a'ngô da̱'a̱j nej sô' ni̱ gà' do̱j sînj nitaj si gurugui'ij sani̱ nda nanikïn' nej sô' riñan guesì ni̱ nda hiuj dânj gànàrùguì'ij na̱nj ánj.

25Huê danj na̱nj gurugui' nej sa sà' gi'hiaj nej guiì dagahuin, ni̱ da̱'a̱j ninj ni̱ nda nanè chre ni̱ gini'în' sa sà' gi'hiaj ninj, sani̱ a'ngô da̱'a̱j ninj ni̱ na'hue gi̱ni̱'în' sa gi'hiaj ninj mánj. Sani̱ gà' si 'ngo̱ sa gi'hiaj ninj si̱ gahuin huì mánj.

1 Timoteo 6

1Ni̱ nej suj gà' nìkò' rukû Ma̱'an Cristo ni̱ si nî̱n' huin nej suj sí gi'hiaj sun chre riñan si-yi̱ru'hue nej suj, ni̱ gi̱'hiaj sun hue'ê nej suj ni̱ gi̱nikaj chrej nej suj riñan nej sô', da'nga ni̱ si̱ ga'min kï̱j nej sô' yi'î Ma̱'an Ña'anj an ni̱ yi'î nej yì'nî̱n' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

2Ni̱ nej suj yiru'hue gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ sê guendâ huin nej sô' dinî̱nt ni̱ gi̱'hiaj nej suj si huin nej sô' sí ninaj doj mánj, dànanj gi̱'hiaj sun hue'ê nej suj riñan nej sô', guendâ guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Ña'anj an, dadin' gi'hiaj sun nej suj riñan 'ngo̱ sí 'ì ruhuâ nej suj, dadin' huê danj na̱nj ginûn ñan nej sô' Ma̱'an Ña'anj an. Ni̱ huê dànanj gi̱di̱gân' ni̱ du̱na'nga' riñan a'ngô nej dinî̱nt.

3Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí ni̱ni̱n gidigân, ni̱ nitaj si hua̱ ruhuâ sô' ngà nuguan' gidigân Ma̱'an Jesucristo ni̱ nitaj si hua̱ ruhuâ sô' ngà nej yì'nî̱n' nuguan' gu̱ru̱gûñu'unj a'ngô' nej guiì,

4ni̱ ûta huin nej sô' ruhuâ nej sô', sani̱ nitaj nùnj ni'in nej sô', dadin' man si giri ra̱ nej sô' rayi'î a'ngô nej nuguan'an, ni̱ man si garán nej sô' huaj nej sô' ngà nej si-nùguàn' nej sô', huê danj ni̱ gayi̱'ij ni̱ ga'nga nuguan' huin yìkòj rûhua, nuguan'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gunïn', nị ga'min nuguan' kïj huaa, nị gà' nitaj nùnj huaj sanị man si ganĩn a'nan' ruhuâ nej sô',

5man nịnạnj si gunïn' nej sô', nị gi'hiaj nej sô' dànanj dadin' na'hue gạyạkạj guendâ hue'ê nej sô', dadin' nitaj si ni'in nej sô' nuguan' yàngà'a, nị garânj sun nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an guendâ gìrì' nej sô' doj san'anj an gạ riñan nej sô'; nị gụxụnj' mạ'ân' nị sị ginikaj dugui' ngà nej sí gi'hiaj dànanj mánj.

6Sanị nga ganarî' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị dànanj nìko dụ'huẹ gà' da' sa gạhuin yịru'hue', nị huạ nìhià' ruhuô dadin' huin sa gi'hiaj gạnun';

7Dadin' ga'nô' ruhuâ yumiguìi sanị nitaj nùnj giniko' ga'nô', huê danj nị nga gàhuì' nị nitaj nùnj giniko' gụn'.

8Huê danj nị si huạ sa yọ' nị huạ atsîj i gịnun', nị gạ gụñạn ruhuô' nị sị nana'huî' doj sa gạ riñun' gà' mánj.

9Dadin' nej sí ganĩn ruhuâ gạhuin yịru'hue nị gininj nej sô' riñan yinùu nga duguane' sichre gakïn'ïn riñan nej sô', dadin' ûta huin ruhuâ nej sô' gaj doj riñan nej sô', sanị nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj sa gi'hiaj nej sô' dadin' man sa yì'ìi gi'hiaj nej sô', nị girë' nej sô' gi'hia, huê danj nị ga'anj nị'hia nej sô'.

10Dadin' daran' nej sa yì'ìi nị gayi'ìj nga ûta 'ì ruhuô' ni'în' san'anj an, dadin' huê danj ûta gahuin ruhuâ a'ngô nej sô' gạ doj san'anj an riñan nej sô', nị ga'anj nị'hia nej sô' nị gudunâj nej sô' sa guyumân ruhuâ nej sô', nị ûta guta' nej sô' sun gi'hiaj nej sô' huê danj nị ûta giran' sạñụn nej sô'.

11Sanị sò', huîn' sí gunânj gịtsi riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gụxụn' mạ'ân' riñan nej nânj, nị dụgu'nïn' gị'hiâ' sa nìkàa, nị gụrụgûñu'unj, nị gùyùmàn ruhuâ', nị gạ 'ì ruhuâ', nị gạ nùkuaj ruhuâ', nị dụgu'nĩn' gạhuîn' sí nịin.

12Dụgu'nĩn' sò' gùyùmàn ruhuâ' nị gị'hiaj guesâ' gị'hiaj gạnan', dàj rûn' gi'hiaj guesâ sí duku rumin nị gi'hiaj gạnan sô', nị gạ gudadû' nị sị ga'anj nị'hiạ' nìgànj mánj, dadin' gakĩn Mạ'an Ña'anj an ga'nô' guendâ gị'hiaj ganûn', nị dùgùnàj gi'hiâ' gidigân' si guyumân ruhuâ nikô' rukû Mạ'an Jesús gini'in gà'ì nej guiì.

13Nị gini'in Mạ'an Ña'anj an nị huê danj nạnj gini'in Mạ'an Jesucristo, si ga'nïn' sùnj riñan' dadin' huê Mạ'an huin sa gi'hiaj hua nì'nà' daran' nej sa màn nĩn' gàchrà', nị huê danj nạnj gidigân Jesús Mạ'an riñan Pilato si guyumân ruhuaj ni'in Mạ'an Ña'anj an,

14dụgumîn hue'ê' sun giyi'nïn' riñan', nị gạ gudadû nị sị gi'hiâ' gakïn'ïn huê danj nị sị dụgunïn gà'ì gà' si 'ngọ nej dinĩnt sò' mánj, nda guiì gạ'nạ' ñûn Mạ'an Jesús,

15nị nga gìsìj diû, nị huê dànanj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an, dadin' 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa gạ nìhià' ruhuâ' nị 'ngọ rïn huin sa nịkạj sụn riñan daran'anj, nị huej huin Rey nịkạj sun riñan daran' nej rey, nị huej huin Mạ'an Señor nịkạj sụn riñan daran' nej señor,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16'Ngo̱ rïn huin sa nitaj àmàn huaj gàhuì', ni̱ nne ñan giyigïn nïn' ni̱ gà' si 'ngo̱ guiì si̱ ga'hue gùchì' ñan nne; ni̱ gà' si 'ngo̱ guiì nun ni'in riñanj ni̱ gà' si̱ ga'hue gi̱ni̱'in nej sij riñanj, ni̱ huê riñanj huin sa gi̱nikaj chre̱j nê' ni̱ huej huin sa ni̱ka̱j su̱n riñan daran'anj nìgànj chre. Huê danj huin.

17Ni̱ ga'nïn' su̱n Ma̱'an Ña'anj an riñan daran' nej yi̱ru'hue si si̱ ga yàtà' sta'u ruhuâ nej sij, ni̱ si̱ ginûn ñan sta'u nej sij nej rasu̱n du̱'hue̱ hua̱ riñan nej sij, dadin sê sa yìtïnj ïn huin, dadin' 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj hua̱ nì'nà'a huin sa yìtïnj ïn, dadin' huê Ma̱'an huin sa rikî nìko nej rasu̱n gàchin riñun' guendâ ga̱na̱huin nìhià' ruhuô'.

18Ni̱ ga'nïn' sùnj si gi̱'hiaj nej sij sa hua̱ hue'ê, ni̱ du̱gu'nïn' nej sij gu̱ru̱gûñu'unj nej sij gà'ì nej guiì, ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nej sij ni̱ si ga'nêj du̱'hue̱ nej sij rayi'î si-su̱n nej sij.

19Ni̱ nej sun gi'hiaj nej sij ni̱ huin sa ga̱na̱chra sà' nej sij ni̱ nìko ga̱na̱huin ra̱'a nej sij nej gui ga̱'na̱' ne' ña̱an, ni̱ ga̱ gudadû nej sij ma̱'an nej sij ni̱ ga̱ne nìgànj nej sij.

20Timoteo, du̱gumîn sò' nuguan' duguta sùnj riñan', ni̱ ga̱ gu̱dadû' ni̱ si̱ ga'min' dàj rûn' ga'min nej guiì nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an rayi'î 'ngo̱ sa nitaj si ni'ñanj an, ni̱ duna'huej rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nda gunukuâ' gi̱'hiaj ga̱nan', riñan nuguan' ni̱kï̱n' ran nej sí gidigañu'unj un, dadin' taj nej sô' si chru̱n nïn' ruhuâ nej sô',

21dadin' gahuin anêj da̱'a̱j nej sí taj si chru̱n' nïn' ruhuâ nej sô', riñan nuguan' guyumân ruhuâ nej sô'. Ni̱ si su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an gane ngà'. Ni̱ huê danj huin rû'huaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

1Ñùnj huin Pablo, nị garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an si gạhuin sí gạ'ạnj gidigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Jesucristo, nị garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an sa gi'hiâ, nị garan' ruhuâ Mạ'an Cristo Jesús gị'hia si gạnạhuin nì'nà' nej guiì:

2Ñanj nan ga'nĩn huaj riñan da'ní Timoteo, nị ûta 'ì ruhuâj ni'ín sô': Nị Mạ'an Ña'anj an huin Rej nê' ngà Rej Mạ'an Señor Jesucristo, nị gi'hia sunuj u, nị gurugûñu'un nị gị'hia si gạ dïn'ïnj ruhuâ sô'.

3Nga gananun ruhuâj ni'ín sò', nị gachín nì'hia rayi'î' ne' gui ngà ne' ñàn'an riñan Mạ'an Ña'anj an, huê danj nạnj ga'huí si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị huạ sà' da'nga' ga'nĩn Mạ'an Ña'anj an ruhuâ nimânj nị rayi'î dan ga'hue gunânj gịtsí riñanj, dàj rûn' gunânj gịtsi nej dugui'í gimân àsìj nâ.

4Gananun ruhuâj nga dugue'e', nị ruhuâj gànàrì' dugui' ñún ngà' nị gạnạhuin nìhià' ruhuâj ni'ín sò';

5dadin' gananun ruhuâj si guyumân yàngà' ruhuâ' dàj rûn' guyumân ruhuâ yuguan'ân Loida, ngà nît Eunice, nị ni'ín si huê danj nạnj guyumân yìtĩnj ruhuâ'.

6Nị huê rayi'î dan nị nạrikîj chrej nùkuaj ruhuâ riñan', dadin' nga gutá ra'á ahuî' nị ganari' 'ngọ suun gịnikaj' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị gịnị'hiaj nị sị ganaga' sa ñạ'an nun ruhuâ nimânt, dadin' si nuhuij nị gạnạhuin nụhuî' nạnj ánj.

7Dadin' nun rịkị Mạ'an Ña'anj an 'ngọ espíritu guendâ gụyu'huî' mánj, rikî Mạ'an Ña'anj an 'ngọ espíritu guendâ gụnụkuô' gị'hiaj gạnun', guendâ gạ 'ì ruhuô', guendâ gụnụkuô' dụgumîn' mu'ûn'.

8Huê danj nị, sị girî' sinà'aj a gạnạnịn' rayi'î Mạ'an Señor ngà rayi'í, dadin' huê rayi'î Mạ'an Señor gi'nĩn dukuâ ga'a. Sa sịnịn gị'hiâ' huin nị ngà guesâ rikî Mạ'an Ña'anj an riñan', nị gạ ruhuâ gịran' sañun' rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì,

9dadin' huej huin sa gi'hiaj gananin' nị gakïn ga'nô' guendâ gạhuîn' 'ngọ yuman' gèe, sanị gakïn ñûn' sanị se rayi'î guendâ ganahuij ruhuô' gi'hiô' sa sà'a mánj, gakïn ñùn' dadin' guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an Cristo Jesús, dadin' huê danj ganĩn ruhuaj ni'in ñùn' àsìj diû nâ nị rayi'î dan nị rikij sunuj u riñun',

10sanị gananĩn Mạ'an Ña'anj an nuguan' nânj, dadin' hiạj nị gà' ga'na' gịdịgân Jesús Mạ'an si huej huin sa gị'hiaj gạnạnịn', nị gudurë'ëj sa gị'hiaj gàhuì', nị nga nuguan' gị'hiaj gạnạnịn' nị gi'hia si gạrạn da'nga' ruhuô' si huaj gạne nìgùn'.

11Nị Mạ'an Ña'anj an huin sa duguta sụn ñùnj guendâ gahuín sí gànàtà' nị gahuín sí gạ'ạnj gidigán sịnịn si-nùguàn'anj, nị gahuín maestrû riñan nej sí nàsìnùnj un.

12Nị huê rayi'î dan nị huạ ruhuâj ganahuin ra'á daran' sañuun. Sanị nitaj si giri'í sina'àj a mánj, dadin' gà' ni'ín ahuin sa rịñạn guyumân ruhuâj, nị ni'ín si ûta

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nùkua nị rayi'î dan nị nitaj si guyu'huí dadin' gạ'hue gụrụgûñu'un ñùnj, nị gạ'hue dụgumîn hue'ê nuguan' sà' ganahuin ra'á nda gạnạhui si-sùnj riñan hio'ó nânj.

13Gànà'nỉnj sà' daran' nej nuguan' sà' gunïn' ga'mînj, nị gùyùmàn ruhuâ' nị gạ 'ì ruhuâ' dàj rûn' gidigân Mạ'an Cristo Jesús.

14Nị Mạ'an Espíritu Santo nne ruhuâ nimân' gụrụgûñu'unj sò' nị gạ'hue dụgumîn hue'ê' daran' nuguan' sà' ganahuin ra'â'.

15Gà' ni'în', si gudunâj daran' nej sô' màn riñan hio'ó Asia ñùnj, nị nej sô' dânj huin Figelo ngà Hermógenes.

16Nị gị'hiaj Mạ'an Señor sunuj u nị guruguñu'un nej dùguì' Onesíforo, dadin' ûta gà'ì nị rikî sô' chre nùkuaj rûhua riñânj nị rikî sô' sa yaj, nị nun gìrì' sô' sina'àj a nga gini'in sô' si ạnụmin aga' kadena ñùnj nga gi'nî̂n dukuâ ga'a mánj,

17dadin' nga guchi' sô' Roma, nị nda nanè chre nana'hui' sô' ñùnj, nda ganari' sô' ñùnj.

18Nị gànà'huì si gụrụgûñu'unj Mạ'an Señor rukû sô' nga gùyùmàn gui dânj. Nị gà' ni'în' dàj nìko gurugûñu'unj sij rukû nê' nga gane' ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso.

2 Timoteo 2

1Sò' huîn' da'nî Timoteo, nị gị'hiaj guesâ' sò' mạ'an' ngà sunuj rikî Mạ'an Cristo Jesús riñan'.

2Dàj gunî̂n' gatâ nga gidigán riñan ûta gà'ì nej guiì gini'in, nị huê dânj dụguta sụn' riñan a'ngô nej sí hue'ê dagahuin nị nej sí huạ yugui guendâ gịdigân nej sô' riñan a'ngô nej guiì.

3Gạ ruhuâ sò', gịran' sạñụn' nị gạnạhuin rà'a kastîgu, dàj rûn' giran' 'ngọ stâdu ûta hue'ê gunânj gịtsi riñan Mạ'an Jesús.

4Gà' si 'ngọ stadû 'nïnj gi'hiaj sun riñan gobierno nị sị ga'hue gịda'a sij a'ngô suun gị'hiaj sunj sij, dadin' da'hui sij dạgahuin hue'ê sij riñan sí a'nïn' riñan sij.

5Huê danj nạnj sí guduku rumin, nị sị ga'hue gạnạhuin ra'a sô' sa gị'hiaj gạnan sô', sisị sị dagahuin sô' dàj taj riñan ñanj nịkạj ñu'unj dàj da'hui nej sô' gụduku nej sô' mánj.

6Sí gunuun nị guendâ gìrì' sô' sa yạ sô', nị gà' sịnịn da'hui sô' gị'hiaj sun sô'.

7Nạdịgi'ñûn sò' sa gatâ, nị Mạ'an Señor huin sa gị'hiaj nị gạ'hue gạrạn da'nga ruhuâ' daran'anj.

8Gạnạnun ruhuâ sò' ni'în' Mạ'an Jesucristo, dadin' gahuin nej dugui' David, nị gà' gana'nïn siganî̂nj nej nîman, dàj rûn' gananî̂n nị gidigân nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì,

9rayi'î dan nị dàj rûn' giran' sí gi'hiaj gakịn'ïn giran'án nị gatû dukuâ ga'a, sanị si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si nne nịnïnj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Rayi'î dan, nị ga nùkuaj ruhuâj giran' sàñùnj rayi'î nej sô' gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an guendâ dagahuin nej sô', nị gạnạhuin rà'a nej sô' Mạ'an sa gị'hiaj gạnạnịn nej sô' nị gìrì' nej sô' ñan gạne nìgànj nej sô' ngà Mạ'an Cristo Jesús nị gịni'in nej guiì si hue'ê gi'hiaj nej sô'.

11Nuguan' yàngà'a huin nânj: Nị si gàhuì' ngà Mạ'an Jesús, nị huê danj nạnj gạne nìgùn' ngà Mạ'an;

12nị si gịran' sañun', nị huê danj nạnj gịnikaj sun' ngà Mạ'an; nị si gạtọ' si nun ni'în' Mạ'an, nị huê danj nạnj gạta si nun ni'in ñùn'.

13Nị si huîn' si nitaj si dagahuin, sanị Mạ'an Ña'anj an nị hue'ê dagahuin sa gata; nị nitaj si nanikàj rùkuj ngà si-nùguàn'anj mánj.

14Dụnanun sò' nuguan' nânj ruhuâ nej sij, dadin' gà' ni'in Mạ'an Señor si duna'nga' riñan nej sij, nị gataj sisị sị garán riñan dugui' nej sij ngà ahuin nạnj nuguan' dadin' sê sị ni'ñan si gụnïn' nej suj ngà nej sij, dadin' dànanj gạ'ạnj nị'hiạ nej guiì gunïn si gunïn' nej suj ngà nej sij nạnj ánj.

15Ûta hio dụgu'nïn' sò' nị gịdịgân' mạ'ân' riñan Mạ'an Ña'anj an si huîn' sí gà' gananin, nị huîn' 'ngọ sí ûta hue'ê gi'hiaj sun nị nitaj sinà'aj a hua riñan', dadin' gidigân hue'ê' nuguan' yàngà'a.

16Ni'hiaj nị sị gi'hiâ' dàj rûn' gi'hiaj nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, nị sị ga'min' nej nuguan' ga'min ninj dadin' sê nuguan' ni'ñanj an huin ga'min ninj mánj, dadin' sa gị'hia huin si gịnika gạ'an sò' nị da' ñùn nị da' ñùn, nị sị guyumân ruhuâ' ni'în' Mạ'an Ña'anj an gị'hia mánj.

17Nị nuguan' yì'ì dânj nị da' ñùn, nị da' ñùn nị gà'huì' yi'îj sô' dàj rûn' gi'hiaj yi'ì giri'hiuj, huê danj gi'hiaj Himeneo ngà Fileto,

18nga gahuin anêj nguèj sô' riñan nuguan' yàngà'a, dadin' gataj nej sô' si gà' gana'nĩnj nej nîman, huê danj nị gachej ruhuâ dạ'ạj nej guiì ngà nuguan' guyumân ruhuâ ninj gi'hiaj nej sô'.

19Sanị nuguan' gidigân Mạ'an Ña'anj an riñun' nị huạ ran man dàj rûn' hua ran ñan taj yi'î 'ngọ hue'e, nị guendâ dugumîn' mu'ûn' riñan gakïn'ïn nị dânj huin 'ngọ da'nga' nịkọ' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an: “Rayi'î dan nị gà' ni'in Mạ'an Ña'anj an ahuin nej guiì huin da'nin”, nị: “Gụxụn daran' nej guiì ga'min àko ngà Mạ'an Cristo mạ'an ninj riñan nej sa kïj ï.”

20Sanị ruhuâ 'ngọ hue' nìko, nị sê man 'ngọ rïn aga' oro ngà aga' plata mân mánj, màn chrun, nị màn rasụn huin hio'ó bârru; nị huạ dạ'a nị gạrạn sun' nga gùchì' 'ngọ sí nịkạj sun nìko ñan nne', sanị huạ a'ngô dạ'ạj nej rasụn dânj nị garânj sun' daran' nej gui.

21Huê danj nị, si nagi'hiaj sò' mu'ûn', nị gà' hua yụgui' guendâ gạrạn sun Mạ'an Señor ñùn' riki si-sunj, si huạ ruhuô' gị'hiô' daran' nej sa sà'a nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Gụxụn' mạ'ân' riñan nej sa a'nan' gi'hiaj nej sí ñạan, nị gị'hiá' sa nịkạa, nị gùyùmàn ruhuâ ni'în' Mạ'an Ña'anj an, nị gạ 'ì ruhuâ', nị gạnạkạj duguî' ngà nej sí huạ dïn'ïnj ruhuâ, nej sí huạ sà' ruhuâ nimân, nị ngà nej sí ganahuij ruhuâ ga'min àko ngà Mạ'an Señor.

23Sanị gị'hiaj anêj sò' mạ'an' riñan' sun unïn'ïn, dadin' sê sa ni'ñanj an huin dadin' huê danj gi'hiaj nej sí nitaj si chrụn gạyạkạj guendâ, nị sa gị'hia huin si man si gạrán riñan dugui' nej sô' gị'hia.

24Dadin' si-musû Mạ'an Señor nị nun da'hui sô' gạhuin sô' sí gụnïn' ngà nej guiì mánj, da'hui sô' gạhuin sô' sí gạ nị'ñạnj ruhuâ ngà daran' nej guiì, nị huê danj nạnj da'hui sô' gạ yụgui sô' guendâ gịdịgân sô', nị gạ ruhuâ sô' giran' sạñụn sô'.

25Nị si ruhuâ sô' nạgị'hiaj nịkạ sô' nej sí na'huej dạgahuin nị da'hui sô' gạhuin sô' sí nìin, si nàsìnùnj gạrạn yina Mạ'an Ña'anj an nị gị'hia si nànìkàj ruhuâ sí dânj, da'nga nị ga'hue gịnị'in sô' nuguan' yàngà'a,

26nị gụnạnj nej sô' riñan si-yịnụ sa nàsà'a, dadin' dàj rûn' ran' sí 'nïnj dukuâ ga'a huê danj 'nïnj nịnïn' nej sô' riñan sa nàsà'a, nị gi'hiaj nej sô' sa garan' ruhuâ sa nàsà'à.

2 Timoteo 3

1Huê danj nạnj da'huî' gịnị'în' nej nânj: Si nej gui 'nạ' ne' ñạan nị gùyùmàn diû ûta hạị hua.

2Dadin' gimàn sí gạ 'ì ruhuâ ni'in mạ'an, sí gàhuin sta'u ruhuâ guendâ gaj doj riñan, sí ûta nnẹ, sí ûta huin doj ruhuâ, sí ga'min kïj sta'u, sí nitaj si dagahuin sa gataj rej, sí nitaj si chrụn nàgà'huì' si guruhuâ rayi'î sa ganahuin rạ'a, sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an,

3sí nitaj si 'ì ruhuâ ni'in nej dugui', sí sị ginikaj nimân nìko, sí ganachinikaj nuguan' diga'ñu'unj un, sí ûta hue, sí ûta gạninìn' hua, sí nitaj si gịnịnj hue'ê sa sà'a riñan,

4Sí nàgà'huì' dugui', sí nitaj si ganakaj guendâ dàj gạ'mịn, sí nitaj si huạ ni'ñanj sa gi'hiaj, sí 'ì ruhuâ nị garan' ruhuâ ni'in doj nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj gà' da' Mạ'an Ña'anj an,

5gimàn nej sí man si gị'hiaj si gunânj gịtsi riñan si-sụn Mạ'an Ña'anj an, sanị ngà sa gi'hiaj nej sij nị gịdịgân nej sij si nitaj si guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Mạ'an Ña'anj an. Nị gạ gudadû' ngà nej sí gi'hiaj dànanj.

6Dadin' nej sí gi'hiaj dànanj huin sa gatûj ruhuâ dukuâ nej siyànà, nitaj si nịkïn' ran riñan si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' ûta nìhià' ruhuâ ninj gị'hiaj ninj ahuin nạnj gakïn' garan' ruhuâ nné kú ninj.

7Nị ûta huin ruhuâ ninj gạhuin chrụn ninj doj, sanị nitaj àmàn gahuin chrụn ninj nuguan' yàngà'a mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Ni huê dàj rûn' gi'hiaj Janes ngà Jambres nga nun ga'huej nguèj sô' gida'a nguèj sô' si-nùguàn' Moisés, huê danj nanj gi'hiaj nej sij ni nun ga'huej nej sij ganahuin rà'a nej sij nuguan' yàngà'a; ni dagahuin nej sij riñan gakïn'ïn ni rayi'î dan ni na'hue garan da'nga' ruhuâ nej sij, ni nitaj si ni'ñanj nej sij gi'hiaj nej sij sa sà'a, dadin' nitaj si guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma'an Ña'anj an mánj.

9Sani si ga'hue ga'anj nej sij doj ne' ñaan; dadin' gurugui' si nitaj si ni'ñanj sa gi'hiaj nej sij ni gini'in daran' nej guiì, dàj rûn' giran' nguèj sí nun ga'huej dagahuin riñan Moisés.

10Sani sò' ni dugumîn' nej yì'nïn' nuguan' gidigán, ni gà' ni'în' dàj hue'ê gi'hia, ni dàj ganîn ruhuâj gi'hia, dàj guyumân ruhuâj gi'hia, dàj nìchràj ruhuâj, dàj 'ì ruhuâj, dàj nùkuaj ruhuâj,

11dàj nikò' nej sij gida'a nej sij ñùnj, ni dàj giran' sàñùnj, ngà gané Antioquía, Iconio, Listra, guendâ hia ni ûta nikò' nej sij gida'a nej sij ñùnj ni ûta giran' sàñùnj, sani dunanin Ma'an Señor ñùnj riñan daran' nej sañun nânj nanj ánj:

12Ni huê danj nanj daran' nej sí ruhuâ dagahuin riñan Ma'an Cristo, ni na'huej ruhuâ nej sô' gi'hiaj nej sô' gakïn'ïn ni hua niñan si gata ra'a nej sij nej sô';

13sani nej sí ganinïn' huaa ngà nej sí gidigañu'unj ni dànanj nìko gùyùmàn sa a'nan'an riñan nej sô'; ni gidigañu'unj nej sô' a'ngô nej guiì sani huê danj nanj gidigañu'unj a'ngô nej guiì nej sô' nanj ánj.

14Sani ga nìchràj ruhuâ sò' ngà nuguan' yàngà' gahuin chrun', ni gùyùmàn yìtïnj ruhuâ', dadin' gà' ni'în' ahuin sa gidigân sò';

15ni si àsìj hua li' gini'în' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni huej huin sa gidigân sò' ni gi'hia gananinin' si gùyùmàn ruhuâ' ni'în' Ma'an Cristo Jesús.

16Daran' nuguan' nnùn riñan ñanj si-nùguàn' Ña'anj an huin nuguan' gataj Ma'an Ña'anj an, ni ni'ñan guendâ gidigûn' nej guiì, ni garan sun' man nga duna'hue' rayi'ij, garan sun' man nga nagi'hiaj niko' sa a'nan' gi'hiaj nej guiì, ni ni'ñanj man garan' sun' guendâ gi'hiaj yuguî' nej guiì, dàj da'hui ninj gi'hiaj ninj sa nikaa,

17da'nga ni ganahuin nika nïn' nej sí huin da'ní Ma'an Ña'anj an, ni ga yugui nej sij guendâ gi'hiaj nej sij daran' sa hue'ê.

2 Timoteo 4

1Ma'an Ña'anj an ngà Ma'an Señor Jesucristo huin sa ni'in si duguta sùnj sô' si-sunj, dadin' huej huin sa ganakaj guendâ dàj gi'hiaj nej guiì hua ni'nà'a ngà nej guiì gà' gahui'i, nga ga'na' ginikaj sunj.

2Rayi'î dan ni gachín nì'hia riñan' si ña'an huaj si gànàtà' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an riñan nej guiì; ngà hua diû ni nga hua nìn ni huê danj nanj gànàtà' nga nitaj diû hua ni nga nitaj si hua nìn; ni duna'huej rayi'î si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

dugunïn gà'ì nị gạ nùkuaj ruhuâ' nị dụna'nga' nị gịdịgân' nej yì'nỉn' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej guiì.

3Dadin' gùyùmàn diû nị sị garan' ruhuâ nej guiì gụnïn ninj nuguan' yàngà' gidigân Mạ'an Jesucristo; sa gị'hiaj ninj huin si ûta gạhuin ruhuâ ninj nànà'huì' ninj nej sí maestrû gịdịgân nuguan' ninaj doj, da'nga nị ga'hue gị'hiaj ninj ahuin nạnj gakïn' garan' ruhuâ nneè kú ninj.

4Nị gụxụn ninj mạ'an ninj ñan gidigân nej sô' nuguan' yàngà' gidigân Mạ'an Jesucristo, nị dànanj gạran' ruhuâ ninj gụnïn ninj si-guèntù nej síi.

5Sanị da'nga' hue'ê gè gị'hiâ sò' daran'anj, nị gạ nùkuaj ruhuâ' ngà nej sañun gùyùmàn riñan', nị dụgu'nïn' nị gạnạnịn' nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị dạgahuîn' sun chrụn' gị'hiá'.

6Dadin' ñùnj nị doj huaj gàhuìj nị gạhuín dàj rûn' huin 'ngọ ofrenda riñan Mạ'an Ña'anj an, diû gà'àn nị gà' gahuin nịchrunj.

7Gà' gunukuâ gi'hiaj gạnânj, dàj rûn' gi'hiaj nej stâdu nga gunùkuaj nej sô' gi'hiaj gạnan nej sô', riñan nej sí guta' ngà nej sô', nị gà' gi'hiaj gạnanj guyumânj ñan da'huí gùyùmànj, nị dugumîn hue'é nuguan' ganahuin ra'á gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an.

8Huê danj nạnj gà' hua yụgui, 'ngọ korona nìhià' huaa nạrịkị Mạ'an Señor gịnun ahuí, guendâ gi'hiâ sa nịkạ garan' ruhuaj, dadin' huej huin guesì gi'hiaj sa nịkạ nỉn'ïn, nị nga gùyùmàn gui dânj, nị sê riñan 'ngọ rḩn nạrịkij korona dânj mánj, huê danj nạnj nàgà'huij riñan daran' nej guiì 'ì ruhuâ yàngà' hia ni'in ninj Mạ'an, nị nne ninj gana'huìj ninj gui nànìkàj ñûn Mạ'an gạ'naj.

9Dụgu'nïn' sò' gạ'nạ' gịni'hiaj rân'ñanj ñùnj,

10dadin' gudunâj Demas ñùnj, nị gahuin 'ì ruhuâ sô' ni'in sô' nej sa màn ruhuâ yumiguì nânj, nị ga'anj sô' ruhuâ yuman' snà'ànj Tesalónica, nị Crecente ga'anj riñan yuman' snà'ànj Galacia, nị Tito ga'anj Dalmacia.

11Man a'ngô rïn Lucas gunâj nne ngàj. Nị nga gạ'nạ' nị gịnịkaj Marcos gạ'nạ' sij ngà', dadin' gịni'ñan si gụnạnj gịtsi sij riñan si-sụn Mạ'an Ña'anj an.

12Nị Tíkiko ga'nỉn ga'anj yuman' snà'ànj Efeso.

13Nga gạ'nạ' nị gịnịkaj' atsîj garán mạ'án nga aman', dadin' guna gi'hiâ dukuâ Karpos sô' nne ruhuâ yuman' Troas, gi'hia nị huê danj nạnj gịnikaj' nej librû gạ'nạ' sanị ñạ'ạn doj huaj si gịnikaj nej nnïnj nnùn letra gù'nàj pergamino gạ'nạ' raj.

14Alejandro sí ganachrâj aga'a, ûta gi'hiaj yì'ì ñùnj; sanị Mạ'an Señor huin sa gị'hiaj kastîgu sij rayi'î sa gi'hiaj sij ngàj.

15Gạ gụdadû' ngà sij, dadin' ûta gata rùhuà sij nê' rayi'î nuguan' gidigûn' riñan nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

16Nga duna'huê rayi'í riñan nej sí nikaj suun, ni gà' si 'ngo nej dinînt nun guruguñu'unj rukú, dadin' gudunâj daran' nej sij ñùnj ni ga'anj nej sij, ni gànà'huì sisi si gayakaj guendâ Ma'an Ña'anj an sa gi'hiaj nej sij ngàj.

17Sani nun gudunâj 'ngo rïn Ma'an Señor ñùnj, dadin' rikij si-guesaj riñânj, ni rayi'î dan ni ganatá riñan daran' nej guiì nàsìnùnj un nuguan' gi'hiaj ganani ninj. Ni gi'hiaj Ma'an Señor gananînj riñan nej sí hue, dàj rûn' gananin 'ngo síi nga nun ya sige'ej sô'.

18Ni Ma'an Señor huin sa dunanin ñùnj riñan daran' nej sa a'nan'an, nga nîn' gané riñan hio'ó nânj nda gùyùmàn gui ginika ga'an ñùnj ñan nne Ma'an. Ni huê Ma'an huin sa nìko nìgànj nïn'. Ni huê danj huin rû'huaj nanj ánj.

19Ginikaj sò' nuguan' ni'ñanj an nàgà'huì' riñan Prisca ngà riñan Aquila, ni huê danj nanj nàgà'huì' nuguan' ni'ñanj an riñan nej dùguì' Onesíforo.

20Ni Erasto gunâj yuman' snà'ànj Corinto, ni Trófimo gudunâ yuman' Mileto dadin' si a'nan' sô'.

21Dugu'nïn' sò' ni ga'na' nga nïn' gachin gùyùmàn diû gahiu 'hue'e, ni huê danj nanj ga'nín Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, ni daran' nej dinînt nuguan' ni'ñanj an huaj riñan'.

22Ni Ma'an Señor gane ngà nanè nimânt, ni si-sunuj Ma'an gane ngà nej suj. Ni huê danj huin rû'huaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Tito

Tito 1

1Ñùnj huin Pablo, ni̱ ga'nîn ñanj karta nan hua riñan' huîn' Tito, ni̱ ñùnj huin sí gi'hiaj sun chré si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huín sí ga'anj gidigân si̱nïn si-nùguàn' Ma̱'an Señor Jesucristo, ni̱ dàj rûn' guyumân ruhuâ nej guiì gà' hua̱ yu̱gui ni̱ dagahuin ninj ni̱ huin ninj da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ garânj da'nga' ruhuâ ninj ni'in ninj nuguan' yàngà'a ni̱ gunânj gi̱'tsi ninj riñan si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an,

2ni̱ guyumân ruhuâ ninj si ga̱ne nìgànj ninj, dadin' huê danj gataj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si chru̱n Ma̱'an gi̱di̱gañu'un, ni̱ gà' gi'hiaj yu̱gui nuguan' nânj àsìj nga gi'hia yumiguìi,

3hia̱j ni̱ gà' gisîj diû ni̱ ga'nïn' Ma̱'an Ña'anj an suun riñânj ni̱ duguta sunj ñùnj ni̱ ûta ni'ni̱nj hua si-nùguàn'anj ganatá riñan nej suj si huê Ma̱'an huin sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n',

4ni̱ ñanj karta nânj ga'nîn huaj riñan' huîn' Tito, ni̱ dàj rûn' huin da'ní yàngàj huîn' dadin' gu̱ña̱n guyumân ruhuâ nê': Ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin Rej nê' ni̱ huej huin Rej Ma̱'an Señor Jesucristo, ni̱ gi̱'hia sunuj u, ni̱ gu̱ru̱gûñu'un ni̱ gi̱'hia si ga̱ dïn'ïnj ruhuâ'.

5Ni̱ rayi'î dan gudunâ sò' riñan hio'ó Creta, guendâ na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱' nuguan' gunâj nî'nînj ni̱ ga̱chru̱n su̱n' gà'ì nej dinînt ga̱nikïn' ne' ña̱an, riñan nej dinînt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, ni̱ ruhuâj si gi̱'hiá' dàj rûn' gatâ gu̱nïn'.

6'Ngo̱ sí gi̱nikaj su̱n riñan nej dinînt da'hui ga̱huin sí gi̱'hiaj sa ni̱ka̱a, ni̱ da'hui sô' ga̱ 'ngo̱ rïn nika sô', ni̱ ña̱'a̱n huaj si gùyùmàn ruhuâ nej da'ní sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ si̱ ga̱huin nej sô' sí ràyì'ì ga̱ta̱j nej guiì si ûta ganahuij ruhuâ nej sô' gi̱'hiaj nej sô' gakï̱n'ïn, ni̱ da'hui nej sô' gùyùmàn ruhuâ nej sô' sun ga'nïn' rej nej sô' riñan nej sô'.

7Dadin' ña̱'a̱n huaj si sí ni̱kï̱n' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinînt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ da'hui sô' gi̱'hiaj sô' sa ni̱ka̱a, dadin' huin sô' sí ni̱ka̱j ñu'unj riñan si-su̱n Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ si̱ ganîn ruhuâ sô' si ûta huin sô', ni̱ si̱ gahuin sô' si sa huê chre dânj, ni̱ si̱ gahuin sô' sí go'o nne bino, ni̱ si̱ ganahuij ruhuâ sô' gu̱nï̱n' sô', ni̱ si̱ ganîn ruhuâ sô' si ûta ga̱chri̱ du'hue sô' nej rasu̱un guendâ gìrì' sô' nìko rasu̱un ga̱ riñan sô',

8ga̱ ruhuâ sô' gà'huì' sô' ñan gùnàj nej guiì nitaj ñan gùnàj, ni̱ daran' diû ga̱ ruhuâ sô' gi̱'hiaj sô' sa sà'a, ni̱ da'nga' hue'ê ga̱ sa gi̱'hiaj sô', ni̱ gi̱'hiaj sô' sa ni̱ka̱a, ni̱ du̱gumîn sô' ma̱'an sô' riñan gakï̱n'ïn, ni̱ gi̱nikaj su̱n sô' riñan ma̱'an sô',

9ni̱ ga̱ sìkà' raa̱ sô' ni̱ hue'ê du̱gumîn sô' dàj rûn' gahuin chru̱n sô', da'nga ni̱ ga'hue duna'nga sô' ni̱ hue'ê gi̱di̱gan sô' ni̱ gùnùkuaj sô' na̱du̱na̱ sa ganîn ruhuâ a'ngô nej sí na'huej ga̱ra̱n yina.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Dadin' ûta man nej sí nitaj si guyumân ruhuâ, ni taj nej sô' si ûta huin nej sô' ni ûta chrun nej sô' gidigañu'unj nej sô', nej sí gi'hiaj dànanj huin nej sí yuman ruhuâ si ña'an huaj si gà'nè' nej síi nnïnj garán raa nne nà'àj nej síi,

11nej sí gi'hiaj dànanj ni ña'an huaj si si ga'nîn' ga'min nej sij; dadin' gi'hiaj nej sij si gachej ruhuâ nej guiì màn ruhuâ 'ngo hue'e, ni dugu'na gidigân nej sij guendâ ruhuâ nej sij gi'hiaj ganan chre nej sij san'anj an.

12'Ngo si-profeta nej sij gataj: “Ni nej guiì màn yuman' Creta ni huin ninj guiì gidigañu'unj, ni dàj rûn' huin nej yuku kij huaa huin ninj, ûta kij ya ninj, ni huin ninj guiì rùmìn chre.”

13Nuguan' ganatá ni huin nuguan' yàngà'a: Rayi'î dan ni nùkuaj dugunïn gà'ì' nej sij, da'nga ni ganahuin nìkà nej sij ni gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma'an Ña'anj an,

14da'nga ni si garânj yina nej sij nej guentû giri rà nej sí judío, ni huê danj nanj si garânj yina nej sij nej nuguan' giri rà nej sí guxun ma'an riñan nuguan' yàngà'a.

15Daran' nej guiì dagahuin yàngà' riñan Ma'an Jesús, ni guyumân ruhuâ ninj si daran'anj huin sa sà'a, sani nej guiì kij huaa ni nej guiì na'huej gùyùmàn ruhuâ ni ganîn ruhuâ ninj si daran'anj huin sa a'nan'an; nda da'nga' ninj ngà da'nga' nun ruhuâ nimân ninj ganahuin kij.

16Gataj ninj si ni'in ninj Ma'an Ña'anj an, sani ngà nej sa gi'hiaj ninj ni gidigân ninj si nitaj si ni'in ninj Ma'an Ña'anj an, dadin' huin ninj guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni rayi'î dan ni nitaj si gininj hue'ê hia ninj riñan Ma'an Ña'anj an, ni ga'anj ni'hia ninj ni nitaj si ni'ñanj ninj gi'hiaj ninj sa sà'a mánj.

Tito 2

1Sani sò' ni da'huî' gidigân' dàj rûn' hua nej yì'nîn' nuguan' gidigân Ma'an Jesús.

2Nej sô' nikaj sun riñan nej dinînt ni da'nga' hue'ê da'hui nej sô' gi'hiaj nej sô', ni da'hui nej sô' ni achij gi'hiaj nej sô', ni ûta sà' gayakaj guendâ nej sô' ni gùyùmàn hue'ê ruhuâ nej sô', ni ga 'ì ruhuâ nej sô' ni ga nùkuaj ruhuâ nej sô'.

3Nej siyànà huin ñan riñan nej yugue' ni da'hui ninj gahuin chrun ninj ni ginikaj chrej ninj riñan nej dugui' ninj, ni si ga'hue gùtà' chre ninj gakïn'ïn dugui' ninj, ni si gahuin ninj guiì go'o nne bino, ni gahuin ninj siyànà chrun gidigan hue'ê;

4ni gahuin chrun ninj gidigan ninj ni nàgà'huì' ninj chrej e dàj ga 'ì ruhuâ nej siyànà hua lij ni'in ninj nika ninj, ni dàj ga 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej da'ní ninj,

5ni ûta hue'é gayakaj guendâ ninj, ni si gi'hiaj ninj gakïn'ïn, ni dugumîn hue'ê ninj dukuâ ninj, gahuin ninj guiì sà'aj, ni ginikaj chrej ninj riñan nika ninj da'nga ni si ga'min kij nej guiì rayi'î si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an.

6Duna'nga sò' riñan nej sí ñaan si hue'ê gayakaj guendâ nej sij dàj gi'hiaj nej sij;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7gùtà' sò' chrej e ne' ñaan si dagahuîn' daran'anj ni huê danj nanj gi'hiâ' sa sà'a; ni nga gidigân' ni ña'an huaj sisi si gachej gidigân', ni gahuîn' sí gi'hiaj achij ma'an,

8ni ga'min' nuguan' hua hue'ê ni si gi'hiâ' gakïn'ïn, hiô' ni gìrì' sí unïn' 'ngà' sina'àj a, huê danj ni si giri' sô' nuguan' yì'ìi ga'min sô' riñan nej suj gà' mánj.

9Duna'nga sò' riñan nej musu gi'hiaj sun chre si dagahuin nej sij riñan si-yiru'hue nej sij, ni gi'hiaj nej sij si garan' ruhuâ si-yiru'hue nej sij rayi'î daran' nej sun gi'hiaj nej sij, ni si ga'hue dunanikàj nej sij nuguan'an riñan si-yiru'hue nej sij mánj;

10si gidigañu'unj nej sij, ni gidigan nej sij ngà nej yì'nïn' nuguan' hua hue'ê si huin nej sij sí hue'ê dagahuin riñan daran' sun giyi'nïn' sun gi'hiaj si-yiru'hue nej sij, da'nga ni ga'min hue'ê nej guiì yi'î Ma'an Ña'anj gi'hiaj gananiin'.

11Dadin' si-sunuj Ma'an Ña'anj an gurugui' guendâ gi'hia gananiin daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguìi,

12ni gidigun' riñan mu'un', si ña'an huaj si da'huî' gudunô' sa kij huaa ni gudunô' nej gakïn' duguane' yumiguìi riñun', ni gane' riñan hio'ó nânj sani da'huî' gi'hiô' da'nga' hue'ê, ni gi'hiô' sa nikaa ni ginikaj chre' riñan Ma'an Ña'anj an.

13Ni gane' gànà'huì' ni ga nìhià' ruhuô' ni gùyùmàn yìtïnj ruhuô' nda gui ga'na' ñûn Ma'an Jesús huin, Du'un' dadin' huej huin sa gi'hiaj gananin' ni huê danj nanj ganakaj guendâ nej guiì ni ga'min hue'ê ninj rayi'î Ma'an,

14ga ruhuâ Ma'an Señor gahuij rayi'î' ni giran ñùn' riñan gakïn'ïn ni nagi'hiaj sà'aj ñùn' guendâ gahuîn' nej guiì ginikò' rukuj, ni rayi'î dan ni dugumîn' mu'un' riñan gakïn'ïn ni gi'hiô' sa sà'aj nanj ánj.

15Huê dànanj ga'min', ni duna'nga' ni dugunïn gà'ì nej sij dadin' nikaj sun' riñan nej sij. Ni'hiaj ni si gi'hiaj nej sij si gahuîn' sí ninaj doj mánj.

Tito 3

1Dunanun sò' ruhuâ nej sij si ña'an huaj si dagahuin nej sij riñan nej sí nikaj sun nìko, ngà riñan nej sí nikaj sun riñan yuman'an, ni ga ruhuâ nej sij gi'hiaj nej sij daran' sa sà'aj.

2Si guta' chre nej sij gakïn'ïn yichrá a'ngô nej guiì, ni si ganahuij ruhuâ nej sij gunïn' nej sij, ni sà' ga ruhuâ nej sij, ni gidigân nej sij si huin nej sij sí ûta nìn gi'hiaj ngà daran' nej guiì.

3Dadin' huê danj nanj nej ñûnj ni a'ngô diû ni gahuin nej ñûnj sí ûta hio gini'ñûn, ni nitaj si guyumân ruhuâ nej ñûnj, ni gudunâ nej ñûnj chrej ga'anj nej ñûnj, ni gahuin nej ñûnj si dagahuin riñan sa garan' ruhuâ nneè kú, ni ûta gahuin ruhuâ nej ñûnj gi'hiaj nej ñûnj ahuin nanj gakïn', gahuin nej ñûnj sí yì'ì chre, ni gahuin yìkòj ruhuâ nej ñûnj, ni nun gininj hue'ê hia nej ñûnj riñan nej guiì, ni huê danj nanj nun gininj hue'ê 'ngo ni a'ngô nej dugui' nej ñûnj riñan nej ñûnj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Sanı̱ hia̱j nı̱ ûta nî'nı̀̀nj gurugui' si guruguñu'unj Ma̱'an Ña'anj an nı̱ gi'hiaj si ga̱na̱nı̱n' nê', nı̱ huê danj na̱nj ga 'ì ruhuaj ni'in nej guiì màn ruhuâ yumiguìi,

5gi'hia gananin', sanı̱ sê rayi'î nej sun nı̱ka̱ gi'hiô' huin mánj, gananin' rayi'î guendâ guruguñu'un ñùn' dadin' gà' ganahuin hue'ê nimûn', nı̱ ganahuin nàkò' gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo,

6nı̱ Ma̱'an Jesucristo huin sa gi'hiaj gananin' nı̱ rikij ûta nìko Ma̱'an Espíritu Santo riñun',

7nı̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Jesucristo gi'hiaj nı̱ nitaj gakı̱n'ïn tá yichrô' rayi'î dan nı̱ ga̱'hue ga̱na̱huin ro̱'ô' nani'hiô' nı̱ ga̱ne nìgùn' ngà Ma̱'an Ña'anj an.

8Nuguan' yàngà'a huin nânj, nı̱ ruhuâj si rayi'î nej nânj huin si ga̱ yìtı̱̀nj ruhuâ' nı̱ ga nìchràj ruhuâ', da'nga nı̱ nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an nı̱ du̱gu'nïn' ninj gı̱'hiaj ninj sa sà'aj. Nej nânj huin sa sà'a nı̱ sa ni'ñanj an.

9Sanı̱ gu̱dunâj sò' sun gu̱nı̱n'ïn, nı̱ sı̱ gayakaj guendâ' rayi'î ahuin si huin yi nej sij nı̱ dàj nikò' dugui' nej da'ní nej sô', nı̱ sı̱ gunïn' nej suj rayi'î ley, dadin' nitaj nùnj gue̱nda̱ ni'ñanj nej nuguan' nânj nı̱ nitaj si ûta hua sa gı̱rı̱' gı̱'hia mánj.

10Nı̱ sí guchra' da̱'a̱j nı̱ si gà' gataj nej suj, 'ngo̱ nı̱ huìj sisı̱ sı̱ guchra' da̱'a̱j nej sô' nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, nı̱ si nitaj si guyumân ruhuâ sô' nı̱ gı̱rı̱ nej suj ga̱'a̱nj sí dânj siganı̂̂nj nej sô' nìko' rukû Ma̱'an Jesús,

11gà' ni'in nej suj si sí duguachej ruhuâ nej guiì, nı̱ gà' gi'hiaj sô' gakı̱n'ïn nı̱ rayi'î si-ga̱kïn' sô' nı̱ ga'anj nı̱'hia̱ sô' nı̱ gı̱ran' sa̱ñu̱n sô'.

12Nga ga'nı̂̂n gùchì' Artemas nı̱ nga ga'nı̀̀n gùchì' Tíkiko riñan', nı̱ nga guchi' ahuin go'ngo̱ ma̱'an nguèj sij nı̱ hio du̱gu'nïn' ga̱'na̱', ñan nné ruhuâ yuman' Nicópolis, dadin' ganı̂̂n ruhuâj si ga̱né hiuj nânj nda ga̱na̱huij diû gahiu 'hue'e.

13Nı̱ ûta gu̱dadû, gı̱digân' chrej e ga̱'a̱nj Apolos ngà Zenas sí ganata' si-ley Ma̱'an Ña'anj an, gı̱ni'hiaj nı̱ sı̱ gachin gà' si 'ngo̱ rasu̱un riñan nguèj sij mánj.

14Nı̱ ga̱huin chru̱n nej sô' nı̱ka̱j dugui' ngà nê' gı̱'hiaj nej sô' sa sà'aj nı̱ nga hua sa ga̱chin riñan nej dinı̂̂nt, nı̱ ga̱huin chru̱n nej sô' gu̱ru̱gûñu'unj nej sô', da'nga nı̱ ga'hue ga̱ra̱n sun Ma̱'an Ña'anj an nej sô'.

15Nı̱ ga'nı́́n daran' nej sô' nne ngàj nuguan' ni'ñanj an huaj riñan'. Nı̱ nàgà'huì' sò' nuguan' ni'ñanj an riñan nej dinı̂̂nt guyumân ruhuâ, nı̱ 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' nê'. Nı̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an ga̱ne ngà daran' nej suj. Nı̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Filemón

Filemón 1

1Ñùnj huin Pablo, nị 'nǐn dukuâ ga'a rayi'î Mạ'an Cristo, nị ga'nḿn nguèj ñûnj, Timoteo ñanj karta nan hua riñan sò' huîn' Filemón sí gi'hiaj sun nùguàn'àn ngà nguèj ñûnj nị 'ì ruhuâ nguèj ñûnj ni'in nguèj ñûnj sò',

2nị huê danj nạnj ga'nḿn nguèj ñûnj nuguan' nị'ñanj an hua riñan nej dinînt nìkò' rukû Mạ'an Cristo màn dukuât, nị huê danj nạnj ga'nḿn nguèj ñûnj nuguan' ni'ñanj an hua riñan yuguet Apia ngà dinînt Arquipo, sô' ganahuij ruhuâ gi'hiaj sun nùguàn'àn ngà nej ñûnj:

3Nị si-sụnụj nị sa huạ dïn'ïnj ruhuâ Mạ'an Re' Ña'anj an ngà Mạ'an Señor Jesucristo gạnạhuin rà'a nej suj.

4Ga'huí si guruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị nga ga'mînj ngà Mạ'an nị daran' diû gananun ruhuâj ni'ín sò',

5dadin' gunḿn si 'ì ruhuâ' nị guyumân ruhuâ' ni'în' Mạ'an Señor Jesús, nị huê danj nạnj gi'hiâ' ngà daran' nej sô' dugumîn mạ'an riñan gakïn'ïn;

6nị si guyumân ruhuâ' nị ûta hue'ê gạ'hue gi'hiaj sun nùgùn'ùn' dadin' ni'în' gị'hiaj sun hue'ê' si-sụn Mạ'an Cristo Jesús.

7Ûta nìhià' hua ruhuâ nej ñûnj nị ganari' ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj sò' dịnînj, dadin' gunïn nej ñûnj si 'ì ruhuâ' ni'în' nej dinînt, nị nạgị'hiaj ran' nimân nej sô' dugumîn mạ'an riñan gakïn'ïn.

8Huê danj nị, gạ'hue si ngà siyụgui Mạ'an Cristo nị gạ'hue gà'nǐnj suun riñan', dàj rûn' garan' ruhuâj gị'hiâ',

9sanị 'ì ruhuâj ni'ín sò' nị rayi'î dan nị gachín nì'hia riñan', dadin' gà' achî, nị huê danj nạnj 'nǐn dukuâ ga'a rayi'î Mạ'an Jesucristo;

10nị gachín nì'hia riñan' rayi'î da'ní Onésimo, dadin' ruhuâ dukuâ ga'a huin ga'mînj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan sô'.

11A'ngô diû nị gahuin sij sí nitaj si ni'ñanj riñan', sanị hiạj nị gụñạn ni'ñanj sij riñan nguèj nê',

12nị ga'nḿn ñûn huaj sij riñan'; nị gạnạhuin rạ'â' sij, nị gạhuin ruhuâ' si ñùnj ganahuin rạ'â'.

13Ruhuâj si gạne sij doj ngàj, dadin' nné dukuâ ga'a rayi'î nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì, nị gụnạnj gịtsi sij riñânj dàj rûn' gunânj gịtsî' riñânj;

14sanị ñan nun rịkị' si-nùguàn' si gạne sij doj ngàj, nị rayi'î dan nị nun gị'hia sa garan' ruhuâj mánj. Da'nga nị sunuj gị'hiâ' nị sị gahuin sa gị'hiâ' nda guesâ chre dadin' sa ñạ'ạn huin si gạ ruhuâ si gạne sij doj ngàj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Dadin' si gu̱ru̱huaj ni̱ huê rayi'î nan huin dan gahuin anêj sij doj riñan' 'ngo̱ diû, sani̱ gùyùmàn 'ngo̱ gui ni̱ ga̱ne nìgànj sij ngà' na̱nj ánj;

16sani̱ si̱ gahuin sij 'ngo̱ sí gi'nïnj gi̱'hiaj sun chre riñan' gà' mánj, ga̱na̱huin ra̱'a' sò' sij dàj rûn' ganahuin ro̱'ô' 'ngo̱ dinînt 'ì ruhuô', dadin' ñùnj ni̱ ûta 'ì ruhuâj ni'ín sij, sani̱ sò' ni̱ da'huî' ûta nìko doj ga̱ 'ì ruhuâ' ni'în' sij, sani̱ sê man dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' 'ngo̱ guiì ga̱ 'ì ruhuâ' ni'în' sij mánj, gà 'ì ruhuâ sô' ni'în' sij dàj rûn' 'ì ruhuâ' ni'în' nej dinînt ni̱ka̱j dugui' ngà Ma̱'an Señor.

17Huê danj ni̱ si huín' sí ni̱ka̱j dugui' ngàj, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'â sò' sij dàj rûn' ganahuin ra̱'â' ñùnj.

18Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sa yì'ì gi'hiaj sij ngà', nej si hua̱ sa da'hui sij riñan', ni̱ ga̱'mi̱n gakïn' sò' riñânj ni̱ ga̱'hue na̱ru̱'huej sa da'hui sij riñan'.

19Ñùnj huin Pablo ni̱ ngà ra'á gachrûnj nej nuguan' nânj huaj riñan', ni̱ hua̱ ruhuâj na̱ru'huêj daran' sa da'hui sij riñan', sani̱ yàngà' hia ni̱ nitaj si huaj ga̱'ne̱' gà' si doj sînj sa da'huí riñan' dadin' ñùnj ganata' ni̱ rayi'î dan ni̱ gini'în' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

20Huê danj huaj na̱nj di̱nînj, sani̱ ruhuâj si gi̱'hiâ sò' sunuj nânj sani̱ sê riñânj huin sa gi̱'hiá' mánj, ni̱ si 'ì ruhuâ' ni'în' Ma̱'an Señor ni̱ huê riñanj huin sa gi̱'hiá' sunuj nânj, ni̱ ruhuâj si gi̱'hiá sò' si ga̱na̱huin nùkuaj nimânj na̱nj di̱nînj.

21Gachrûnj dànanj riñan' ni̱ ni'ín si da̱gahuîn' nuguan' gatâ gu̱nïn', ni̱ ni'ín si dànanj nìko doj da̱gahuîn' gà' da' sa gachîn riñan'.

22A'ngô sa ruhuâj gàchin riñan' huin si gi̱'hiá' sò' sunuj u, ni̱ gi̱'hiaj yu̱guî' ñan gu̱na̱ dadin' si gachín ni'hiaj nej suj rayi'í riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱'hue ni̱ ri̱ki̱ Ma̱'an permisu ni̱ gùchìj ñan màn nej suj.

23Ni̱ ga'nḿn Epafras nuguan' ni'ñanj an huaj riñan', ni̱ nne nguèj ñûnj dukuâ ga'a, rayi'î Ma̱'an Cristo Jesús,

24Ni̱ nej sô' huin sa gi'hiaj sun nùguàn'àn ngàj ni̱ ga'nḿn nej sô' nuguan' ni̱'ña̱nj an hua riñan nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ga'nḿn Marcos, Aristarco, Demas, ngà Lucas nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

25Ni̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Señor Jesucristo ga̱ne ngà nanè nimân nej suj. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Hebreos

Hebreos 1

1Ûta gà'ì ga'min Mạ'an Ña'anj an, riñan nej sachij gimân àsìj diû nâ, nị garânj sunj nej sô' gataj dàj gạhuin nị ûta gà'ì chrej e nana'hui' nej sô' dàj ga'min nej sô' riñan nej sachij gimân nga diû dânj,

2sanị nej diû 'nạ' gạnạhuij nânj nị ga'nḩn Mạ'an Ña'anj an ga'na' Mạ'an Da'nin Jesús, nị ga'min riñan nê' nị Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj yumiguìi ngà Mạ'an Señor Jesús, nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gịnikaj sụn Mạ'an Señor Jesús riñan daran' nej rasụun;

3nị Mạ'an Jesús huin sa gidigân dàj ûta nùkuaj nị dàj ûta nìko sta'u hua Mạ'an Ña'anj an, nị huej huin ñan dụ'hua Mạ'an Ña'anj an nị dàj hua Mạ'an Ña'anj an, nị ngà nuguan' nùkuaj nịkạj Mạ'an Jesús nị ginikaj sunj riñan daran' nej sa màn gurugui' gini'hio', nị nga gisîj ganûn sa ganî̂n ruhuaj nị gi'hia si gànàrùguì' si-gạkî̂nt, nị ga'an ne' yàtà'a nị ga'anj gạne ne' huà' Mạ'an Ña'anj nịkạj sun riñan daran'anj.

4Nị dànanj ginikaj sụn Mạ'an Jesús sun yàkàan riñan daran' nej ángel, nị gạnạhuin rà'a nanì'hia dadin' ûta nìko hua siyụgui gà' da' nej ángel.

5Dadin' gà' si 'ngọ riñan nej ángel nun gạtạj Mạ'an Ña'anj an dànanj: Sò' huin Da'nî, nị hiạj gurugui' gi'hia, nị nun gạtạj Mạ'an Ña'anj an dànanj riñan a'ngô nej ángel: Ñùnj gạhuin Re', nị sò' gạhuin da'ni. Sanị riñan Mạ'an Jesús nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an;

6Sanị nga ga'nḩn Mạ'an Ña'anj an ga'na' da'ní Yàhuaj ruhuâ yumiguì nânj, nị gata gụnïn nej ángel: Ginùn ñạ'ạnj daran' nej suj huin si-ángel riñan Da'ní yàhuàj.

7Nị gataj Mạ'an Ña'anj an rayi'î nej ángel: Nị gi'hiâ si nej ángel nị gahuin ninj dàj rûn' huin nanèe, nị gi'hiâ si nej sô' gunânj gịtsi riñânj nị gahuin nej sô' dàj rûn' huin ña'aan.

8Sanị gataj Mạ'an Ña'anj an rayi'î Da'nin: Ña'anj an huin Da'ní nị nìgànj ginikaj sunj, nị gụñạn chre gịnikaj sunj riñan daran' nej guiì.

9Nị 'ì ruhuâ' ni'în' sa sà'a ngà sa nìkàa nị gininj 'ì sa kïj huaa riñan', rayi'î dan nị gachrî gasîti sò' nị nda nìhià' chre hua ruhuâj nị gachrûn sùnj sò', nị dànanj 'ì doj ruhuâj ni'ín sò' gà' da' a'ngô nej sô' nịkạj dugui' ngà', nị ñùnj huin Da'anj nạnj ánj.

10Nị huê danj taj riñanj ñanj: Señor, àsìj sịnïïn nị sò' gi'hiaj hio'óo, nị ngà ra'â' gi'hiâ' nej yàtà'a.

11Gạnạhuij nej nânj, sanị sò' nị sị ganahuî'; nị gạhuin re'è daran' nej nânj nị gùyùtù ninj dàj rûn' guyutù atsîj i,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12ni̱ dàj rûn' nagu'nûn' atsîj i ni̱ huê danj na̱gu'nunj nej nânj, ni̱ na̱du̱na nej nânj dàj rûn' gi'hiô' nga nadunô' sigûn'; sani̱ Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nitaj si nadunâ si hua̱ Ma̱'an ni̱ huê danj na̱nj nitaj si gurugui' si gachi nej mánj.

13Ni̱ gà' si 'ngo̱ riñan nej ángel nun ga̱ta̱j Ma̱'an Ña'anj an dànanj mánj: Ga̱ne sò' ra'á ne' huà'àj, nda gùnùkua gùchrù nej sí gunïn' ngà' riki dakót.

14Ni̱ sê daran' nej ángel huin sa ga'nḯn Ma̱'an Ña'anj an ga'na', guendâ gu̱na̱nj gi̱tsî ninj riñan nej sô' gà' gananin ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj ninj ga̱na̱huin rà'a nej sô' nanì'hiaj nej sô' rà' saj ûn'.

Hebreos 2

1Rayi'î dan ni̱, ûta ña̱'a̱n huaj si ûta hio da̱gahuin nê' nuguan' gu̱nïn nê', dadin' si nuhuij ni̱ gu̱du̱no̱' chrej gu̱n'.

2Dadin' gà' ni'în' si gahuin yìtïnj nej nuguan' ga'min nej ángel, sani̱ nun da̱gahuin nej guiì sun giyi'nïn' riñan ninj ni̱ gi'hiaj ninj gaki̱n'ïn, ni̱ ni̱ka̱ huaj si ga̱na̱huin rà'a ninj kastîgu rayi'î gaki̱n' gi'hiaj ninj.

3Dàj gi̱'hiô' ga̱'hue gu̱nu̱n' riñan si kastîgu Ma̱'an Ña'anj an, si gi̱ni̱'ñu̱n' dàj ûta nìko ni̱ dàj ûta hue'ê hua sa gà' hua̱ yu̱gui gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ga̱na̱huin ro̱'ô' rà'aj. Dadin' gà' si̱ni̱n Ma̱'an Señor huin sa gananḯn nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n', riñan a'ngô' nej sô' ni̱ nej sô' dânj huin si ganata' si huê danj hua hia.

4A'ngô sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an huin si ganataj si huê danj hua hia ni̱ gidiganj nej da'nga'a, ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuô' dàj hua nej sa gi'hia, dadin' gi'hia si nda nanè chre ganahuin nej guiì ngà gà'ì yì'nïn' nej yi'ì àrà'huè' ninj, ni̱ huê danj na̱nj ga'huij Espíritu Santo riñan gà'ì nej guiì garan' ruhuâj.

5Dadin' nun ga̱'ni̱n Ma̱'an Ña'anj an si gi̱nikaj su̱n nej ángel riñan yumiguì ga̱'na̱' ne' ña̱n ràyì'ì ga'min nej ñûnj mánj;

6sani̱ gataj 'ngo̱ sí gachrûn riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: Hiô' ni̱ huin síi doj dadin' gananun ruhuâ Ma̱'ân rè' ni'în rè' sij na̱nj nî'. Ni̱ huin sij doj rayi'î dan ni̱ ga'na gi̱ni̱'hiaj Ma̱'ân rè' ñan nne sij na̱nj nî'.

7Ni̱ gi'hiaj Ma̱'ân rè' si ga̱huin sij sa ninaj doj gà' da' nej ángel. Sani̱ nagi'hiaj nìko Ma̱'an rè' sij ni̱ gi'hiá rè' si gi̱nikaj chre̱j nej rasu̱n gi'hiaj Ma̱'ân rè' riñan sij, ni̱ huê danj na̱nj gi'hiá rè' si gi̱nikaj su̱n sij riñan daran' nej rasu̱n gi'hiaj Ma̱'ân rè' na̱nj nîn'.

8Ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' si gùtà' sij dakó sij yichrá daran' nej rasu̱un. Ni̱ gà' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si gu̱ta̱' Ma̱'an Jesús dako yichrá daran' nej rasu̱n gi'hia, sani̱ ni'în' si hua̱ nïn' gàchin da̱gahuin daran' nej rasu̱un riñan Ma̱'an Jesús.

9Sani̱ ni'în' si gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si gahuin Ma̱'an Jesús sa ninaj doj gà' da' nej ángel, ni̱ rayi'î guendâ ûta giran' sa̱ñunj ni̱ gahuij ni̱ ganaka sun nìko ni̱ gi̱nikaj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

chrẹj nej guiì riñanj, nị guendâ 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nê' nị ga'nïn' ruhuaj gahui' Mạ'an Jesús rayi'î darûn'.

10Daran' nej rasụn nânj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guendâ Mạ'an nị huej huin sa gi'hiaj hua daran' nej rasụn nânj, nị huê Mạ'an gi'hiaj hua nùkuaj daran' nej rasụn nânj, nị garan' ruhuâ Mạ'an gịnika gạ'ạnj daran' nej da'nin gạne ninj ñan nne si dagahuin ninj riñanj, nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gịran' sạñụn Mạ'an Jesús nị ganahuin nịkạ nỉn'ïnj da'nga nị gạ'hue gị'hia gạnạnịn nej guiì.

11Dadin' Mạ'an huin sa gi'hiaj ganaruhui si-gạkïn' nej guiì, nị nej guiì gà' ganaruhui si-gạkïn' nị 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin Rej daran' ninj; rayi'î dan nị nitaj si giri' Mạ'an Jesús sinà'àj a si gata si dinïn huin nej guiì dânj mánj,

12nị gata: Dụyingá riñan nej dinî̂n siyụgui Mạ'an rè', nị gạ'mịn hue'ê rayi'î Mạ'ân rè' dạnịn ñan nara'hui' nej sij.

13Nị gata a'ngô ñûn: Ginûn ñânj Mạ'an Ña'anj an. Nị a'ngô ñûn gata: Nị rikî Mạ'an Ña'anj an nej da'nin riñânj nị nné ngà ninj.

14Nneè ngà tun huin ninj nị rayi'î dan nị ñạ'ạn huaj si gạhuin Mạ'an Jesús tun ngà nneè da'nga nị ga'hue gạhuij dàj rûn' gahui' nej guiì, nị huê danj gi'hia nị gunùkua ga'ne sun ginikaj sa nàsà'a dadin' àsìj nâ nị gi'hiaj sa nàsà'a si gahui' daran' nej guiì,

15nị gi'hia si gạnạnịn nej sô' 'nïnj gi'hiaj sun chre riñan gakịn'ïn dadin' ginun yu'hui' ruhuâ nej sô' gàhuì' nej sô';

16dadin' yàngà' hia nị nun gạ'nạ' Mạ'an Jesús guendâ gụrụgûñu'un rukû nej ángel mánj, ga'naj guendâ gụrụgûñu'un rukû nej guiì huin dan sachij Abraham.

17Nị ga'naj nị da'hui gaj dàj rûn' hua nej dinî̂n, da'nga nị ga'hue gạnạnịn àko ruhuaj nị gạhuin 'ngọ rej yàngà' huin ñạn nỉn'ïn, guendâ gụnạnj gịtsi riñan Mạ'an Ña'anj an, da'nga nị ga'hue nạrụ'hue Mạ'an rayi'î si-gạkïn' daran' ninj.

18Nị giran' sạñunj nị duguane' sichre gakịn'ïn riñanj sanị nun gị'hia gakịn'ïn, nị ûta nùkua guendâ gụrụgûñu'un nej guiì rịñạn duguane' sichre gakịn'ïn nạnj ánj.

Hebreos 3

1Hiạj ru'huaj dịnî̂nj, nej suj gà' ganaruhui si-gạkïn', nị gakí̂n Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej suj guendâ gạhuin nej suj da'nin, nị gạnạkạj guendâ nej suj rayi'î Mạ'an Cristo Mạ'an sa ga'anj gidigân sịnịn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' huej huin rej huin ñạn nỉn'ïn riñan nê' nị huej huin sa gidigân dàj da'hui' dạgahuîn'.

2Mạ'an Ña'anj an gachrûn sụn Jesús nị hue'ê dagahuin riñan Mạ'an Ña'anj an, dàj rûn' dagahuin hue'ê Moisés riñan Mạ'an Ña'anj an nga gachrûn sunj si gịnikaj sụn sij riñan nej israelita.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Sanı̱ dànanj nìko ginikaj chrẹj Mạ'an Ña'anj an riñan Mạ'an Jesús gà' da' riñan Moisés, nı̱ hue danj nạnj ginikaj chrẹj nej guiì riñan sí gi'hiaj 'ngọ hue'e gà' da' hue' gisîj gi'hiaj sí dânj.

4Nı̱ daran' hue'e nı̱ huạ nı̱ñạn 'ngọ sí gi'hiaj; nı̱ huê danj nạnj daran' nej rasụn màn gurugui' gini'hio' nı̱ Mạ'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj daran' nej rasụn dânj.

5Yàngà' hia nı̱ ûta hue'ê dagahuin Moisés riñan nej israelita nı̱ gahuin sij si-musû Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gataj sij gụnïn nej sô' dàj gạhuin diû 'nạ' ne' ñạan.

6Sanı̱ Mạ'an Cristo huin sa nı̱kạj sụn riñan yiñan, nı̱ yiñan huin nê' nìkò' rukuj si dugumîn' mụ'un' nı̱ huạ yìtn̄j ruhuô' nı̱ nı̱kïn' run' nda gui gàhuì', nı̱ huê danj nạnj ginûn ñun' Mạ'an nı̱ ga'min hue'ê' nı̱ guyumân ruhuô' ni'în' Mạ'an.

7Rayi'î dan, nı̱ dàj rûn' gataj Mạ'an Espíritu Santo: Nı̱ si gụnïn nej suj ga'min Mạ'an Ña'anj an gui hiạj,

8nı̱ sı̱ nagi'hiaj tsì nej suj ruhuâ nimân nej suj, dàj rûn' gi'hiaj rej nej suj nga nun gạrạn yina nej sô' dạgahuin nej sô' nga ga'min Mạ'an Ña'anj an riñan nej sô', dadin' garânj huè nej sô' Mạ'an Ña'anj an riñan hio'ó nàkòo.

9Nı̱ hiuj dânj gayakaj rej nej suj da'nga'a ngà Ma'án; nı̱ garânj huè nej sij ñùnj, sanı̱ gini'in nej sij sa nìko sta'u gi'hiâ ngà nej sij riki huìj xia hio'o.

10Nı̱ rayi'î sa gi'hiaj nej sij nı̱ gina'an ruhuâj ni'ín yi'nïn' gimân nga diû dânj, nı̱ gatâ: “Nı̱ daran' diû gudunâ nej suj chrej gaché nej suj nı̱ gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ nimân nej suj, nı̱ nun gı̱nı̱'in nej suj chrej garan' ruhuâj gạchẹ nej suj mánj.”

11Huê danj nı̱ gina'an ruhuâj ni'ín nej sij nı̱ gata gụnïn nej sij, yàngà' hia: Nı̱ sı̱ ga'hue gạtụ nej suj gạne nej suj ñan nné ganarânj ruhuâj mánj.

12Gı̱nı̱'hiaj nej suj siganînj nej suj dı̱nînj, si nitaj ga gà' si 'ngọ nej suj hua gakïn'ïn ruhuâ nimân nı̱ nitaj si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, dadin' huạ ruhuâ nej suj gụxụn nej suj mạ'an nej suj riñan Mạ'an Ña'anj nì'nà'a nạnj ánj;

13sa sı̱nïn gı̱'hiaj nej suj huin si dụna'nga nej suj riñan 'ngọ nı̱ a'ngô nej dugui' nej suj da' gui, nga nn̄' huaj gạ'hue gạ'mı̱n': Gui hiạj; da'nga nı̱ sı̱ gidigañu'unj gakïn'ïn nej suj nı̱ sı̱ gạnạhuin tsì ruhuâ nimân nej suj mánj.

14Dadin' gạ'hue gı̱nikaj dugui' Mạ'an Cristo ngà nê', si dugumîn nê' Mạ'an nê' nı̱ si huạ yìtn̄j ruhuô' dàj rûn' gi'hiô' gui sı̱nïn nga gini'în' Mạ'an, nı̱ si nı̱kïn' run' nda gui hiạj nı̱ gạnạkạj Mạ'an ñûn'.

15Dadin' huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Nı̱ si gụnïn nej suj sa gataj Mạ'an Ña'anj an gui hiạj, nı̱ sı̱ nagi'hiaj tsì nej suj ruhuâ nimân nej suj, dàj rûn' gi'hiaj rej nej suj nga nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' mánj.

16Ahuin nej guiì huin sa gunïn, nı̱ nun gạ'huẹj ninj dạgahuin ninj rà'aj. Sê daran' nej israelita giri sachij Moisés riñan hio'ó Egipto huin rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

17Nị ahuin ngà nej guiì gina'an ruhuâ Mạ'an Ña'anj an huìj xia hio'o rà'aj. Sê ngà nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn huin rà' saj ûn', nị rayi'î dan nị gahui' ninj nị gunâj nneè kú ninj riñan hio'ó nàkòo rà' saj ûn'.

18Ahuin riñan nej guiì gi'hiaj yìtìnj Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj nị gata: Nitaj àmàn huaj gạtụ nej suj ñan nné gạnạran ruhuâj mánj. Sê riñan nej guiì nun gạ'huẹj dạgahuin si-nùguàn'anj huin sa gata dànanj rà' saj ûn'.

19Nị gini'în' si nun gạ'hue gạtụ ninj rayi'î guendâ nun gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an mánj.

Hebreos 4

1Dụgumîn nê' mạ'an nê', dadin' nùnj huin si huaj gạ'hue gạtụ' ñan nne Mạ'an Ña'anj an gạnạrạn ruhuô', sanị huạ dạ'ạj nej suj sị ga'hue gạtụ ñan nne Mạ'an Ña'anj an si nitaj si dugumîn' nej suj mạ'an nej suj riñan gakïn'ïn mánj.

2Dadin' dàj rûn' ganata' nej sij riñun' nuguan' gị'hiaj gạnạnịn', nị huê danj gà' gunïn nej israelita gahui riñan hio'ó Egipto nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej sô'; sanị nun gạ'huẹj nej sô' gụnïn nej sô' nuguan' dânj, dadin' nun gùyùmàn ruhuâ nej sô'.

3Sanị nê' guyumân ruhuâ nị gạtụ' ñan nne Mạ'an Ña'anj an gạnạrạn ruhuô', dàj rûn' gata: Hiạj nị gina'an ruhuâj ni'ín ninj, rayi'î dan nị gatâ si nitaj àmàn huaj gạtụ ninj ñan nné gạnạrạn ruhuâ ninj mánj. Sanị gà' ganarânj ruhuâ Mạ'an Ña'anj an àsìj nga ganahui gi'hia yumiguìi.

4Dadin' huê danj gananîn riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an rayi'î gui chịj i: Nị gui chịj i ganarânj ruhuâ Mạ'an Ña'anj an rayi'î daran' nej sun gurugui' gi'hia.

5Sanị gataj Mạ'an Ña'anj an a'ngô ñûn: Nị sị gatûj ninj ñan nné gạnạrạn ruhuâ ninj mánj.

6Sanị huạ nìn' gạchin gạtụ a'ngô nej guiì ñan nne Mạ'an Ña'anj an gạnạrạn ruhuâ ninj, dadin' nun gạ'hue gạtụ nej guiì gà' gunïn sịnịn nuguan' gi'hiaj gạnạnịn ninj ñan gạnạrạn ruhuâ ninj, rayi'î guendâ nun gạ'hue dạgahuin ninj,

7rayi'î dan nị ga'nín nimân Mạ'an Ña'anj an a'ngô ñûn, nị rikij a'ngô gui: Nị gui dânj huin gui hiạj, nị ne' rùkù nga gachîn ûta gà'ì diû nga garânj sunj ga'min David nị gataj sô': Si gui hiạj gunïn nej suj ga'min Mạ'an Ña'anj an, nị sị nagi'hiaj tsì nej suj ruhuâ nimân nej suj mánj.

8Dadin' si nụn gunùkuaj Josué gị'hiaj sô' ganarânj ruhuâ nej israelita, hiô' nị sị gataj Mạ'an Ña'anj an si huạ a'ngô gui gạ'hue gạnạrạn ruhuâ nej guiì saj mánj.

9Huê danj nị, nê' huin yiñán Mạ'an Ña'anj an nị huạ nạnj gànà'huì', si gùyùmàn 'ngọ gui nị gạnạrạn ruhuô'.

10Dadin' guiì gunùkuaj gatûj ñan nne Mạ'an Ña'anj an ganarânj ruhuâ, nị gạnạrạn ruhuâ ninj riñan daran' sun gi'hiaj ninj, dàj rûn' ganarânj ruhuâ Mạ'an Ña'anj an riñan nej sun gi'hia nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11Dụgu'nîn' gạtụ' ñan huaj gạnạrạn ruhuô', da'nga nị gà' si 'ngọ nê' sị gịda'a si-chrej nej guiì nun gạ'huẹj dạgahuin mánj.

12Dadin' huạ nì'nà' nị ûta hue'ê hua si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị dànanj ûta sa ga'nej gà' da' 'ngọ yitî huạ huà nguèj riñan; nị gatu nị guchra' dạ'a mạ'an nimân nej guiì nị guchra' dạ'a nanè nimân ninj, nị gatu ñan nada'a dugui' nej kúu nị gatu ñan màn rakïnj nụn ruhuâ kúu, nị garânj da'nga' ruhuâj dàj ganîn ruhuâ nej guiì nị garânj da'nga ruhuâj sa ganîn ruhuâ nimân ninj gị'hiaj ninj.

13Gà' si 'ngọ nej sa gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị sị ga'hue gìyì'ìj huij riñanj mánj; nị nga gạnạhuin guenda gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà da' go'ngọ nej guiì, nị gùrùguì' nda hue'ê chre gịni'hiaj Mạ'an riñan daran' nej sa gi'hiaj da' go'ngọ ninj nạnj ánj.

14Hiạj nị, huạ 'ngọ rej huin ñạn nǐn'ïn nikïn' riñan nê' nị gahui ga'an yàtà'à, nị huej huin Mạ'an Jesús Da'ní Mạ'an Ña'anj an, hiạj nị dạgahuîn' nej sa gidiganj riñun'.

15Dadin' huạ 'ngọ rej huin ñạn nǐn' nịkịn' riñan' nê' nị chrùnj gạnạnịn àko ruhuâ ni'in nga gininaj ruhuô', dadin' huê dàj rûn' duguane' sichre gakịn'ïn riñun' huê danj nạnj duguane' sichre gakịn'ïn riñanj, sanị nitaj àmàn gi'hia nej gakịn' duguane' sichre riñanj mánj.

16Sị guyu'huí' gạ'ạnj nichì' ñan nne Mạ'an Jesús nikaj sunj, nị gìrì' si-sụnụj Mạ'an nị gụrụgûñu'un rukû', nị gịnịnj hue'ê' riñanj nị gìrì' nị'hio' si dụna'hue rayi'î'.

Hebreos 5

1Dadin' daran' nej rej huin ñạn' nǐn'ïn nị ganagui nej síi siganînj nej sô', nị gachrûn sụn nej sô' sí dânj guendâ gạnikïn' sô' riñan Mạ'an Ña'anj an nị dụna'huej sô' rayi'î nej sij, nị ga'hui' sô si-ofrenda nej sij nị dagahui' sô' yuku riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î si-gạkïn' nej sij;

2nị huê danj nạnj huaj gạ'hue gịnịnj rej huin ñan nǐn' dânj gakịn'ïn dàj rûn' gininj a'ngô nej síi, nị rayi'î dan nị gạ'hue gananîn àko ruhuâ sô' ni'in sô' nej sí nitaj nùnj ni'in da'nga sa gi'hiaj, nị huê danj nạnj gạ'hue gụrụgûñu'unj sô' rukû nej sí ga'anj nị'hiạ;

3nị rayi'î si huaj gạ'hue gịnịnj sij riñan gakịn'ïn, nị dagahui' sij 'ngọ yuku rayi'î mạ'an sij, nị huê danj nạnj dagahui' sij nej yuku rayi'î nej guiì yùmàn'an.

4Nị gà' si 'ngọ síi sị ga'hue gạchrụn sun mạ'an guendâ gạhuin sô' rej huin ñạn nǐn'ïn, dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa gakǐn nị ga'huij sun nânj ra'a sô', dàj rûn' gi'hia ngà Aarón.

5Huê danj, nị sê Mạ'an Cristo huin sa gachrûn sụn Mạ'an si gạhuin rej huin ñạn nǐn'ïn mánj, Mạ'an Ña'anj an huin sa gachrûn sụn Mạ'an, dadin' huê danj gataj Mạ'an Ña'anj an: Sò' huin Da'nîn, nị hiạj guruguî' gi'hiâ.

6Dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an a'ngô hiuj u: Sò' huin Rej nìgànj nǐn', dàj rûn' gahuin Melquisedec rej nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Nga nǐn' gane Mạ'an Cristo ruhuâ yumiguì nânj, nị ûta nùkuaj ga'min nị ûta àko gachín nì'hia nị ûta gahiu nne riñanj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị si ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị sị ga'nïn guendâ gạhuij, nị gunïn Mạ'an Ña'anj an nuguan' gachín nì'hia, dadin' daran' diû dagahuin Mạ'an riñan Mạ'an Ña'anj an.

8Nị nùnj huin si huin Mạ'an Cristo Da'ní Mạ'an Ña'anj an, sanị gahuin chrunj gịran' sạñunj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sanị rayi'î dan nị gahuin chrunj dagahuin.

9Nị dagahuin Mạ'an Jesús daran' sun giyi'nïn' riñanj, nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạ'hue gị'hia gạnạnịn nìgànj daran' nej guiì dagahuin riñanj.

10Nị gachrûn sụn Mạ'an Ña'anj an si gạhuin Mạ'an Jesús rej huin ñạn nǐn'ïn dàj rûn' gahuin Melquisedec rej huin ñạn nǐn'ïn.

11Rayi'î nuguan' nânj nị nìko huaj gạnạnịn nej ñûnj riñan nej suj, sanị chì' huaj gànàtà' nej ñûnj riñan nej suj, rayi'î guendâ ûta rạn garânj da'nga ruhuâ nej suj.

12Nị gà' da'hui nej suj gạhuin nej suj maestrû, dadin' gà' ûta nâ ni'in nej suj nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej suj, sanị ganǐn ruhuâ nej suj si huạ nạnj gịdịgân ñûn nej ñûnj a'ngô ñûn nej suj rayi'î nuguan' nitaj si chì' hua gidigân Mạ'an Ña'anj an; huê danj nị huin nej suj dàj rûn' huin ne'ej go'o tòo, nị huạ nạnj na'hue yạ nej suj nihia sìkà' huaa mánj.

13Nị nej guiì nitaj si hua ran ruhuâ nị huin ninj dàj rûn' huin ne'ej go'o tòo, nị huin ninj dàj rûn' huin nej guiì hiạj gayi'ì dadin' nitaj si chrụn ninj gạnạkạj guendâ hue'ê ninj ahuin sa huin sa nìkàa mánj.

14Sanị nihia huạ sìkà'a ni'ñanj riñan nej guiì huạ ruhuâ gịnikò' yìtǐnj rukû Mạ'an Ña'anj an, nị chrụn ninj gạnạkạj guendâ ninj ahuin sa huin sa sà'a ngà sa a'nan'an.

Hebreos 6

1Huê danj nị sị ganakaj gunuchruj nej ñûnj gịdigân nej ñûnj riñan nej suj rayi'î nej yì'nǐn' nuguan' nitaj si chì' nìko hua rayi'î Mạ'an Cristo, nị sa ñạ'ạn gịdịgân nej ñûnj riñan nej suj huin nej nuguan' huạ chì' doj da'nga nị gini'in hue'ê nej suj doj, nị gà' ni'in nej suj si ñạ'ạn huaj si nànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î nej gakịn'ïn, huê danj nị sị gi'hiaj nej suj gakịn'ïn dadin' nitaj si ni'ñanj huaj mánj, nị gà' ni'in nej suj si ñạ'ạn huaj si gùyùmàn ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an,

2nị gà' ni'in nej suj nej yì'nǐn' nuguan' ga'min rayi'î guendâ gàtà' nne nej guiì, guendâ gùtò' ro'ô' ahui nej guiì, guendâ gànà'nǐnj nej nîman, nị guendâ gạnạnikïn' nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an nị nạgị'hia guenda ngà ninj nị gìrì' ninj ñan gạne nìgànj ninj.

3Nị huạ nịñạn si gịdigân nej ñûnj nej nuguan' chì' doj huaa si gạrạn yina Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

4Sanị nej guiì gà' gini'in Mạ'an Cristo nị ganahuin rạ'a ninj 'ngọ suun gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj nạnj gà' ganahuin rà'a ninj Mạ'an Espíritu Santo,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5ni huê danj nanj garan' ruhuâ ninj ni'in ninj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni garânj da'nga ruhuâ ninj dàj nùkuaj ginikaj sun Ma'an Ña'anj an, riñan yumiguì ga'na' ne' ñaan,

6sani gininj ninj riñan gakïn'ïn ni ûta chì' huaj gànànìkàj ñûn ruhuâ ninj rayi'î nej si-gakïn' ninj ni ganahuin nàkà ñûn ninj, dadin' dàj rûn' huin si godoko' ñûn' ninj Ma'an Jesús huin Da'ní Ma'an Ña'anj an riñan rutsìi huin, ni gi'hiaj ninj si ga'min kij nej guiì rayi'î Ma'an Jesús.

7Ni huin ninj dàj rûn' huin hio'ó riñan ûta gà'ì gininj gumàan, ni si guchra' nej sô' hio'ó dânj ni giyichra' koj sà'a riñanj, ni nagi'hiaj hue'ê Ma'an Ña'anj an doj hio'ó dânj;

8sani si hio'ó riñan guchra' nej sij sani man ninanj tanj an giyichra' ni huin 'ngo hio'ó gà' girë', ni doj ni gà' gùyùmàn diû ni gùyùmàn sa yì'ìi riñanj, ni nngaj yugui guendâ gaka man ni ganahui nanj ánj.

9Dinînj, sani nùnj huin si ga'min nej ñûnj dànanj riñan nej suj sani guyumân ruhuâ nej ñûnj si ûta hue'ê ga riñan nej suj, ni si dagahuin nej suj ni gananin nej suj nanj ánj.

10Dadin' nitaj si gini'ñûn Ma'an Ña'anj an rayi'î sun hua hue'ê gi'hiaj nej suj, dadin' daran' diû gi'hia sa nikaa ngà nej suj guendâ ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an, ni huê danj nanj gunânj gitsi nej suj riñan nej sô' gà' ganaruhui si-gakïn', ni hua nanj gunânj gitsi nej suj riñan nej sô' doj nanj ánj.

11Sani sa huin ruhuâ nej ñûnj huin si gi'hiaj hue'ê da' go'ngo nej suj dàj rûn' gi'hiaj nej suj nda gui hiaj, ni huê danj gi'hiaj nej suj a'ngô rïn gui gane nej suj riñan hio'ó nânj, ni ga nùkuaj ruhuâ nej suj ni ga yìtìnj ruhuâ nej suj ni gànà'huìj nej suj ganahuin rà'a nej suj sa hua hue'ê riki Ma'an Ña'anj an riñan nej suj,

12nun garan' ruhuâ nej ñûnj si gahuin nej suj sí rùmìin, ni sa garan' ruhuâ nej ñûnj huin si gida'a nej suj chrej gidigân a'ngô nej sô' guyumân yìtìnj ruhuâ, dadin' ga nùkuaj ruhuâ nej sô' ni rayi'î dan ni ganahuin rà'a nej sô' nanì'hiaj nej sô' dadin' gà' gataj Ma'an Ña'anj an si gà'huij nanì'hiaj nej sô'.

13Dadin' nga gataj Ma'an Ña'anj an si hua 'ngo sa gà'huij riñan sachij Abraham, ni ñan nitaj a'ngô sa nìko doj gìrì'ij ganïnj riñanj, huê danj ni gata gunïn Ma'an si yàngà' hia ni gà'huìj sa gata riñan sô',

14ni gata: “Yàngà' hia ni ûta hue'ê hua sa gi'hiâ ngà' ni gi'hiâ si ûta ga yiru'hue', ni gi'hia si ûta giyi'nanj nej da'nít.”

15Ni ûta nùkuaj ga ruhuâ sij ni gana'huij sij, huê danj ni ganahuin rà'a sij sa gataj Ma'an Ña'anj an gà'huij riñan sij.

16Dadin' nga gataj nej guiì si sa yàngà'a hia huin sa ga'min ninj, ni dàñùn na'hui' ninj 'ngo guiì achij gànàtà' rayi'î nuguan' ga'min ninj, ni guendâ huin ruhuâ ninj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gạhuin hia nuguan' ñan unïn' ninj nị dàñùn na'hui' ninj 'ngọ guiì gini'in yàngà' hia, si huê danj hua hia rayi'î nuguan' unïn' ninj.

17Rayi'î dan nị, ruhuâ Mạ'an Ña'anj an gịdịganj nda nî'nịnj chre riñan nej guiì gìrì' nì'hiaj si huạ sa ganahuin rạ'a ninj, nị chrej naga'huij riñan ninj nị nitaj si nadunaj a'ngôj mánj, rayi'î dan nị gi'hiaj ñanj nị gị'hiaj yìtïn si-nùguàn'anj nạnj ánj;

18huê danj nị huạ huìj rasụn ràyì'ì nitaj si huaj nạdụnạ Mạ'an Ña'anj an sa ganîn ruhuaj, huê danj nị nitaj si huaj gịdịgañu'un mánj, nị dụgu'nïn' nê' nị gạnạhuin hue'ê ruhuâ ne' nị gạ'ạnj nê' nị gịdo'o' nị gùyùmàn ruhuô' chrej gà' guchruj Mạ'an Ña'anj an ne' ñạan riñun'.

19Nị sa guyumân ruhuô' nị huin dàj rûn' huin aga' nnùn sitîn guduninj nej sij ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị nagi'hiaj yìtïn ruhuô' nị ganahuin ran mạ'an nimûn' gi'hia, nị nịka hua'an ñùn' nda ñan gatûj rej huin ñạn nìn'ïn,

20dadin' gà' sịnịn ga'na' Mạ'an Jesús ne' ñạan nị gatû hiuj dânj, nị gahuin rej huin ñạn nìn'ïn nìgànj chre nị gi'hia dàj rûn' gi'hiaj Melquisedec.

Hebreos 7

1Dadin' Melquisedec, huin rej huin ñạn nìn'ïn riñan Mạ'an Ña'anj nịkạj sun nìko, nị gahuin sô' rey riñan yuman' Salem, huê danj nị nga ga'anj gùtà' sachij Abraham nga a'ngô nej rey gata rùhuà sô', nị gi'hiaj gạnanj sô' nị nanikàj sô' ga'na' sô' yuman' Salem nị gahui Melquisedec nị gataj sô' si Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj sa huạ hue'ê ngà sachij Abraham.

2Nị huê danj nạnj ga'hui' sachij Abraham sa chị' nej sa gahui riñan daran' nej sa gi'hiaj gạnan sô', riñan nej sí guta' ngà sô' ra'a Melquisedec; nị Melquisedec ruhuaj gạta “rey gi'hiaj sa nịkạa”; nị sô' huin rey nịkạj sun riñan Salem, nị Salem ruhuaj gạta “huạ dïn'ïnj”; “rey gi'hiaj sa hua dïn'ïnj”.

3Sanị nun ni'în' ahuin sí gahuin rej sô', nị nun ni'în' ahuin si gahuin nni sô', nị nun ni'în' ahuin si gahuin yi sô'; nị nun ni'în' àmàn ga'nga sô', nị nun ni'în' àmàn gahui' sô', nị huê dàj rûn' huin Mạ'an Jesús, nị huê danj huin sô' rej nìgànj nìn'.

4Nạdịgi'ñun', si Melquisedec nị gahuin sij 'ngọ sí ginikaj sun nìko xi, dadin' ga'hui' sachij Abraham sa chị' nej sa gahui riñan daran' nej sa gi'hiaj gạnan sô' riñan nej sí guta' ngà sô' ra'a sij.

5Yàngà' hia nị nej da'ní Leví huin sa ganûn sụn guendâ gạhuin nej sô' rej, nị ga'nïn' ley suun si huạ nịñạn si ganahuin rà'a nej sô' sa chị' nej sa gahui riñan si'hiaj nej guiì yùmàn'an, nị nùnj huin si huin nej sô' da'nin sị'nịn sachij Abraham, sanị huạ nịñạn si gà'huì' nej sô' sa chị' nej sa gahui riñan si'hiaj nej sô' ra'a nej rej.

6Sanị nùnj huin si sê da'ní Leví huin Melquisedec, sanị ganahuin rà'a sô' sa chị' nej sa gahui riñan si'hiaj sachij Abraham nị gataj sô' si gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an sa huạ hue'ê ngà sachij Abraham, nị gà' ga'hui' Mạ'an Ña'anj an si-nùguàn'anj nị gata si huạ sa gà'huij ra'a sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ na̱gi̱'hiaj chì', dadin' ganahuin ra̱'a sí ni̱ka̱j sun ninaj doj dânj sa hua̱ hue'ê gi'hiaj sí ni̱ka̱j sun nìko.

8Riñan hio'ó nânj, ni̱ ganahuin ra'a nej sij sa chi̱' ga'hui' nej sí huaj gàhuì'; sani̱ riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an a'min si hua̱ na̱nj hua̱ nì'nà' sachij Melquisedec.

9Ni̱ ga̱'hue gataj nê' si nej rej huin da'ní leví, ni̱ ga'hui' nej sô' sa chi̱' ganahuin rà'a nej sô' riñan Melquisedec, nga ga'hui' sachij Abraham sa chi̱' nej sa hua̱ riñan sô' riñan Melquisedec;

10dadin' hua̱ nun gùyùmàn nej sô' ruhuâ yumiguìi dadin' nǐn' nne nej sô' ruhuâ nneè kú sachij Abraham nga ganari' dugui' sô' ngà melquisedec.

11Ni̱ si ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an si-ley ra'a nej israelita, ni̱ ley dânj gi'nïnj ra'a nej rej huin da'ní Leví, ni̱ ga'hue gi'hiaj ley dânj ganahuin ni̱ka̱ nej guiì, hiô' ni̱ ahuin gue̱nda̱ ni'ñanj si ga̱'na̱' a'ngô rej ni̱ gi̱nikaj sô' si-su̱n Melquisedec sani̱ nun ga̱'na̱' sô' siganînj nej da'ní Levi rà'aj.

12Dadin' nga gachîn suun dânj riñan a'ngô rej, ni̱ ña̱'a̱n huaj si ga̱na̱huin nàkà a'ngô ley.

13Ni̱ rej rayì'ì ga'min nuguan' nânj huin Ma̱'an Señor Jesucristo ni̱ ga'nga riki nej guiì 'nïnj riki yi'nïn huin da'ní Judá, sani̱ gà' si 'ngo̱ nej da'ní Judá nun gahuin rej mánj.

14Dadin' ûta ni'nǐnj huaj si gahui Ma̱'an Señor Jesús riki yi'nïn' huin da'nin sì'nǐn Judá, ni̱ nga ga'min sachij Moisés ni̱ nun ga̱ta̱j sô' si ga̱'hue ga̱hui̱ nej rej riki yi'nïn huin da'ní Judá mánj.

15Ni̱ dànanj ûta nî'nïnj huaj ga̱'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' dadin' dàj rûn' huaj nga guyumân Melquisedec, ni̱ huê danj huaj nga ga'na' rej nàkà nânj,

16ni̱ ginikaj sunj sani̱ sê guendâ huin nej dùguì' rej dadin' nitaj gà' si 'ngo̱ ley gataj si ga̱huin rej mánj, ni̱ gahuin rej gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj nùkuaj ni̱ ga̱ne nìgan.

17Ni̱ huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an rayi'î Ma̱'an Jesús: Sò' huin rej nìgànj nǐn', dàj rûn' gahuin Melquisedec rej na̱nj ánj.

18Huê danj ni̱ girë' ley nâ, ga'nïn' su̱n rayi'î nej gi'ñanj an, dadin' nitaj si hua̱ guesaj ni̱ nitaj si ni'ñan gà' mánj,

19sani̱ nun ga'hue na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱ si-ley Moisés nej guiì mánj, sa gi'hiaj ley dan huin ni̱ ga'nïn si dànanj hue'ê hua sa gànà'huì' ga̱na̱huin ro'ô', ni̱ rayi'î dan ni̱ ga̱'hue ga̱'a̱nj ga̱huin nichrûn' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

20Ni̱ sa gataj Ma̱'an Ña'anj an huin, si hua̱ ni̱ña̱n si ri̱kij 'ngo̱ rej riñan nê';

21ni̱ a'ngô' nej rej dânj ni̱ ganahuin rà'a nej sô' suun sani̱ nitaj àmàn gataj Ma̱'an Ña'anj an si gachrûn sunj nej sô' mánj; sani̱ rayi'î Ma̱'an Cristo ni̱ gataj Ma̱'an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Ña'anj an: Yàngà' hia nǹn' gataj Ma'an Señor; nị sị nanikàj ruhuâj rayi'î nuguan' gata mánj: “Sò' huin rej nìgànj nǹn', dàj rûn' gahuin Melquisedec.”

22Huê danj nị, Mạ'an Jesús huin sa gi'hiaj yìtǹnj 'ngọ nuguan' nàkà guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì.

23Nị àsìj nâ nị ga gà'ì nej rej, dadin' nitaj si gane nìgànj nej sô' dadin' doj hio'o gane nej sô' nị gahui' nej sô';

24sanị ñan nitaj si huaj gàhuì' Mạ'an Jesús, huê danj nị nitaj si huaj nạdụnạ si-sunj riñan a'ngô síi dadin' nìgànj nǹn' gạhuin rej:

25Huê rayi'î dan nị nìgànj nǹn' gạ'hue gị'hia gạnạnịn nej guiì hua'anj nichì riñan Mạ'an Ña'anj an, si gà' sịnịn gạnạkạj guendâ ninj si huej gahui' rayi'î si-gạkïn' ninj nị ga'min àko ninj riñanj, nị nne guendâ gàchìnj nì'hia nìgànj nǹn' rayi'î nej guiì nnùn ñan Mạ'an.

26Dadin' huej huin 'ngọ rej huin ñạn nǹn' sa ni'ñanj nê': Nị huin sa gèe, nị gà' si 'ngọ sa a'nan' nun gạnịn ruhuaj, nị nitaj gà' si 'ngọ gakịn'ïn gi'hia, nị nitaj si nịkạj dugui'ij ngà nej sí gi'hiaj gakịn'ïn, nị ginika sun nìko riñan daran' nej sa màn yàtà'a.

27Hiạj nị nitaj si huaj gàhuì' nej yuku daran' nej gui rayi'ij, dàj rûn' gi'hiaj nej rej gimân àsìj nâ dadin' dagahui' nej sô' yuku rayi'î si-gạkïn' nej sô', nị ne' rùkù nị dagahui' nej sô' yuku rayi'î si-gạkïn' nej guiì yuman'an; sanị Mạ'an Jesús nị ngọ rïn gahuij nị naru'hue Mạ'an rayi'î si-gạkïn' nej guiì nìgànj chre, dadin' ga'nḩn nimanj gahuij rayi'î daran' nej guiì.

28Dadin' si-ley Moisés nị ga'nïn' sunj si gạchrụn sụn nej sij nej sij síi guendâ gạhuin nej sô' rej huin ñạn nǹn'ïn; sanị rukû ley nị ga'na' nuguan' yàngà' gataj Mạ'an Ña'anj an nị gachrûn sunj Da'nin Jesús gạhuin rej huin ñạn nǹn'ïn nìgànj nǹn'.

Hebreos 8

1Sanị sa ñạ'ạn ràyì'ì nuguan' a'min' 'nô' huin si huạ 'ngọ rej huin ñạn nǹn'ïn nikïn' riñan nê', nị ga'anj gạne ne' huà' ñan nịkịn' chrun yilâ nne Mạ'an Ña'anj nịkạj sụn riñan daran'anj,

2Nị huej huin rej huin ñạn nǹn'ïn nikïn' gidigân si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj nda dukun, ruhuâ nuhuî ganachi nikaj Mạ'an nị sê síi gi'hiaj gisîj nuhuî dânj mánj.

3Dadin' daran' nej rej huin ñạn nǹn'ïn nị ganûn sụn nej sô' guendâ gà'huì' nej sô' si-ofrenda nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an nị dagahui' nej sô' yuku ga'hui' nej guiì riñan Mạ'an Ña'anj an, nị rayi'î dan nị ñạ'ạn huaj si Mạ'an Jesucristo nị gịnika sa gạ'huij riñan Mạ'an Ña'anj an.

4Huê danj nị, si nne Mạ'an Jesús riñan hio'ó nânj, nị gà' si gahuin rej, dadin' huạ nạnj màn nej rej guendâ gà'huì' nej sô' ofrenda riñan Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' ga'nïn' sụn si-ley Moisés;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5dadin' sun gi'hiaj nej rej nânj nị huin ñan dụ'hua nị si-gàyùn' nej sa màn yàtà'a, dàj rûn' gataj na'anj Mạ'an Ña'anj an gụnïn Moisés dàj gị'hiaj sô' nuhuî atsîj gane riñan hio'ó nàkòo nị dànanj gata gụnïn sô': "Ni'hiaj sò' nị gị'hiá' nuhui atsìj i dàj rûn' hua da'nga' gidigân sìnìnj riñan' ra kïj Sinaí."

6Sanị hiạj nị dànanj ûta hue'ê hua sun ganahuin rà'a Mạ'an Jesús, dadin' nịkïnj gi'hiaj hia nị guchra' dạ'a si-gạkïn' nej guiì dàj giri da'nga' nuguan' nàkà guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì.

7Dadin' si nụn ga'hue gụrụgûñu'unj hue'ê nuguan' guchi' sịnịn Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej sí gimân àsìj nâ, hiô' nị sị ganahuij ruhuâ Mạ'an Ña'anj an si gạ'nạ' nuguan' nàkà guchi' Mạ'an 'ngọ du'hua ngà nej síi saj mánj.

8Nị dugunïn gà'ì Mạ'an nị gata: Hiạj nị gùyùmàn gui, taj Mạ'an Señor, nị gùchìj 'ngọ du'hua ngà nej israelita nị ngà nej da'ní Judá.

9Sanị sê rû'hua 'ngọ du'hua guchí ngà yi nej suj, nga girîj nej sô' riñan hio'ó Egipto gaj mánj; dadin' nun dugụ'nïn' nej sô' dạgahuin nej sô' 'ngọ du'hua guchí ngà nej sô', nị rayi'î dan nị gudunâ nị nun gụrụgûñu'un nej sô' gà' mánj. Huê danj gataj Mạ'an Señor.

10Huê danj nị, nânj huin 'ngọ du'hua gùchìj ngà dukuâ Israel. Nị ne' rùkù nga gùyùmàn nej gui dânj gataj Mạ'an Señor: Nị gà'nìn si-ley ruhuâ da'nga' nej sij, nị gàchrùnj si-ley ruhuâ nimân nej sij; nị gạhuín Da'anj nej sij, nị gạhuin nej sij yiñân.

11Nị gà' si 'ngọ nej sij sị gidigân riñan nej dugui' nej sij rayi'í mánj, nị gà' si 'ngọ nej sij sị gidigân riñan dinḩn nej sij rayi'í, nị sị gataj nej sij, gụhuạ' sô' nị gịdịgán rayi'î Mạ'an Ña'anj an riñan râj; dadin' gịnị'in daran' nej sij ñùnj, nị gini'in nej sílìj i ñùnj nị huê danj nạnj gịnị'in nej sí achij i ñùnj.

12Nị gạ'hue gịnikâ nimân nìko rayi'î nej si-gạkïn' nej sij, nị nitaj àmàn gạnạnun ruhuâj ni'ín si-gạkïn' nej sij nị sị gananun ruhuâj ni'ín nej sa kïj gi'hiaj nej sij mánj.

13Nị nga gata: Nị gùchì' nàkà ñûn 'ngọ du'hua ngà nej sij, nị ruhuaj gạtạ si nitaj si ni'ñanj 'ngọ du'hua guchi' sìnìnj ngà nej sij mánj; nị sa gà' gahuin re'ề nị nitaj si ni'ñan, nị gà' doj huaj nị gạnạhui.

Hebreos 9

1Hiạj nị dùgùnàj huaj, dadin' nga guchi' sịnịn Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì nị ga'nïnj suun dàj gạ'hue ginùn ñạ'ạnj ninj riñanj, nị huê danj nạnj ga'huij 'ngọ nuguan'an dàj ga 'ngọ hue' ñan ginùn ñạ'ạnj ninj riñan Mạ'an.

2Nị dànanj hua hue' atsîj ganachinikaj nej sij: Nị gà' sịnịn, hua 'ngọ ñan gù'nàj lugâ gèe, nị hiuj dânj nikïn' Kandelabro ngà 'ngọ mesa tàj rachrún gè huin si-ràchrùnj Mạ'an Ña'anj an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Ni̱ nìkò' 'ngo̱ atsîj belo garán da̱nïn nguèj lugâ dânj ni̱ rukû atsîj belo dânj huin lugâ gè sta'uu,

4ni̱ ruhuâ lugâ gè sta'u dânj nikïn' 'ngo̱ nna a̱ga' huin oro ni̱ hiuj dânj duguaka nej sij sikíi riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ni̱kïn' 'ngo̱ chrún dàkòj o ni̱ narunûn nej sij nǐn' gàchrà' chrún dàkòj dânj nga aga' oro, ni̱ ruhuâ chrún dàkòj dânj nun 'ngo̱ sigùu huin aga' oro ni̱ ruhuâ sigù dânj nun maná, ni̱ huê danj na̱nj nun si-rùtsì Aarón sa ganahuin 'huì ni̱ nun nguèj hiëj nnùn nej chi̱' si-ley Moisés;

5ni̱ ri̱ña̱n chrún dàkòj dânj nikïn' huìj kerubin ni̱ ruhuaj ga̱ta si nne Ma̱'an Ña'anj an hiuj dânj, ni̱ ni'hiaj ri̱ña̱n dugui' nguèj kerubin dânj ni̱ ngà siga̱chi ngue garán ngue riñan chrún da̱ko̱j o, sani̱ si̱ ga'hue ga̱'mi̱n' nda gi'nïnj du̱'hua chre rayi'î chrún dàkòj dânj mánj.

6Ni̱ huê dànanj mân nej rasu̱n nânj, ni̱ daran' nej gui gatûj nej rej ruhuâ lugâ gèe guendâ gi̱'hiaj nej sô' nej sun da'hui nej sô' gi̱'hiaj nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an;

7sani̱ 'ngo̱ rïn na̱'a̱nj da' hio'o gatûj rej huin ña̱n nǐn'ïn ruhuâ lugâ gè sta'u, ni̱ nga gatûj sô' ruhuâ lugâ gè dânj ni̱ dàñùn da'hui sô' gi̱nikaj sô' tun nej yuku ga̱'a̱nj sô', guendâ gà'huì' sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an rayi'î si-ga̱kïn' sô' ngà rayi'î si-ga̱kïn' nej guiì yùmàn'an, gaki̱n' nun gi̱ni̱'in da'nga nej guiì yùmàn'an sa gi'hiaj ninj;

8ni̱ huê ngà nej nânj ni̱ gi'hiaj Ma̱'an Espíritu Santo si ga̱ra̱n da'nga' ruhuô', si hua̱ na̱nj nitaj si hua̱ nî'nïnj ga̱tu̱ nej sij lugâ gè sta'uu, nga nǐn' hua̱ lugâ gè si̱ni̱n dânj.

9Ni̱ man da'nga'a gahuin nej nânj diû hia̱j, dadin' nej ofrenda ngà nej yuku dagahui' nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nitaj si nagi'hiaj ni̱kaj da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej guiì, sani̱ huê danj ginûn ña̱'a̱nj nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an,

10sani̱ man sa ràyì'ì ga'min nej sij huin rayi'î nej sa ya̱ nej sij, sa go̱'o̱ nej sij, ni̱ dàj ga̱'hue na̱gi̱'hiaj sà' nej sij ne' ye̱' nej sij sani̱ nitaj si guruguñu'unj nej nânj dàj ga̱na̱huin hue'ê nimân nej sij mánj, ni̱ ni̱ka̱j sun nuguan' nânj nda gùyùmàn gui na̱gi̱'hiaj na̱ka̱ ñûn Ma'an Ña'anj an daran'anj.

11Sani̱ hia̱j ni̱ gà' ga'na' Ma̱'an Cristo, ni̱ huej huin rej huin ña̱n nǐn'ïn riñan nej guiì nìkò' rukuj, ni̱ ñan nne huin rej huin ña̱n nǐn'ïn nikaj sunj ni̱ dànanj ûta hue'ê ni̱ dànanj nìko huaj gà' da' hue' atsîj ga àsìj si̱ni̱ïn, ni̱ sê gà' si 'ngo̱ nej síi gi'hiaj ñan nne, ni̱ sê sa màn ruhuâ yumiguì nânj huin mánj,

12ni̱ 'ngo̱ rïn gatûj Ma̱'an Jesús ruhuâ lugâ gè sta'uu sani̱ nun ga̱ra̱n sunj tun nej guâtu ngà tun nej rô guendâ gi̱'hia gànàrè' si-ga̱kïn' nej guiì, garânj sunj tun Ma̱'an ni̱ nga gatu ruhuâ lugâ gè sta'uu ni̱ gi'hiaj gànanj nìgànj riñan daran' nej gaki̱n'ïn ni̱ ga̱'hue gi'hia ga̱na̱ni̱n' nìgànj nê'.

13Sa gidigân nej judío huin, ni̱ si hua̱ ki̱j ngo̱ guiì ni̱ si̱ ga'hue ga̱tu̱ ninj ginu̱n ña̱'a̱nj ninj Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ nga dagaman' nej rej riñan nej guiì tun nej rô, tun nej guâtu ni̱ hiaj nej baka gachrîj ña̱'a̱n nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ga̱na̱huin hue'ê ne' ye̱' nej guiì,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14ni̱ si dànanj gi'hiaj nej rasu̱n nânj, ni̱ dànanj ûta nùkuaj hua tun Ma̱'an Cristo, dadin' Ma̱'an Espíritu Santo huin sa gi'hiaj ni̱ garânj yinaj gàhuij riñan Ma̱'an Ña'anj an sani̱ nitaj gakïn'ïn ga riñanj mánj, rayi'î dan ni̱ ga̱'hue gi̱'hia si ga̱na̱ru̱hui̱ gakïn' hua̱ riñan da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej guiì da'nga ni̱ ga'hue gu̱na̱nj gi̱tsi ninj riñan Ma̱'an na̱nj ánj.

15Huê danj ni̱, Ma̱'an Jesucristo huin sa 'nïnj guchra' da̱'a̱j si-ga̱kïn' nej guiì ngà nuguan' nàkà guchi' Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ du'hua ngà ninj, ni̱ rayi'î guendâ gahui' Ma̱'an Jesucristo ni̱ gi'hia si ga̱na̱ni̱n nej guiì riñan gakïn' gi'hiaj ninj nga gi'nïnj ninj riki si-ley Moisés, ni̱ nej guiì gakḿn Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gi'hia si gànàrì' ninj nanì'hiaj ninj nìgànj.

16Dadin' ñan hua̱ ñanj hio'óo, ni̱ ña̱'a̱n huaj si gàhuì' sí dugumîn ñanj hio'ó dânj, da'nga ni̱ ga'hue ga̱na̱huin rà'a da'ní sô' ñanj hio'ó dânj.

17Dadin' nùnj huin si gà' hua̱ yu̱gui ñanj guendâ ga̱na̱huin rà'a da'ní sí dânj, sani̱ si̱ ga'hue ga̱na̱huin rà'a da'ní sô' nga nm̄' hua nì'nà' sô' mánj.

18Rayi'î dan ni̱ nga ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an ley ra'a nej israelita ni̱ gata si ña̱'a̱n huaj si da̱gahui' nej sij yuku riñanj.

19Dadin' nga ga'hui' nùguàn' sachij Moisés daran' nej si-ley Ma̱'an Ña'anj an riñan nej israelita, ni̱ gida'a sô' tun nej rô 'nìnj in ngà tun nej guâtu ni̱ dunachej sô' ngà nne huìj i, ni̱ gida'a sô' to matsïj hua̱ ma̱re ngà 'ngo̱ ra'a koj chrun gù'nàj hisopo, ni̱ dagaman' sô' tun nej yuku dânj riñan librû nnùn si-ley Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj dagaman' sô' riñan nej guiì,

20ni̱ gataj Moisés: “Ngà tun nânj ga'nïn' Ma̱'an Ña'anj an suun ni̱ guchij 'ngo̱ du'hua ngà nej suj.”

21Ni̱ huê danj na̱nj daga'man' Moisés tun riñan hue' atsîj i ni̱ huê danj na̱nj dagaman' sij riñan daran' nej rasu̱n garânj sun nej sij ruhuâ hue' dânj.

22Sa taj ley huin si da'hui nej rej ni̱ da̱gaman' nej sij tun riñan daran' nej rasu̱un, da'nga ni̱ ganahuin sà'aj ni̱ huê danj na̱nj dagaman' nej sij tun riñan nej guiì da'nga ni̱ ga̱'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej gakïn' gi'hiaj ninj.

23Rayi'î dan ni̱ ña̱'a̱n huaj si gahui' nej yuku ni̱ dagaman' nej sij tun nej xuj da'nga ni̱ ga'hue ga̱na̱huin sà' nej rasu̱n dânj, dadin' huin ñan du̱'hua nej sa màn yàtà'a; sani̱ nej sa màn yàtà'a ni̱ ni'ñanj ninj sa hua̱ hue'ê doj gà' da' tun nej yuku.

24Dadin' nun ga̱tu̱ Ma̱'an Jesús ruhuâ hue' atsîj gi'hiaj rà'a nej síi dadin' nânj gahuin ñan du̱'hua sa yàngà' hia, huê danj ni̱ ga'anj Ma̱'an Jesús yàtà'a guendâ gàchìnj nì'hia rayi'î nê' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

25Ni̱ gatûj Ma̱'an Jesús yàtà'a sani̱ nitaj si huaj gàhuij gà'ì dàj rûn' gi'hiaj rej huin ña̱n nm̄'ïn, nga gatûj sô' da' hio'o ruhuâ lugâ gèe guendâ da̱gaman' sô' tun nej yuku mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Ni̱ si danj da'hui gaj ni̱ ña̱'a̱n huaj si gàhuì' Ma̱'an Jesús daran' diû àsìj nga ga'anj gi̱ngaj yumiguìi, sani̱ sa huaj huin si nda ruhuâ ga̱na̱huij diû nânj ga'naj, ni̱ 'ngo̱ rïn na̱'a̱nj gahuij guendâ ga̱'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' nej guiì

27Gà' giyi'nïn' suun gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an si 'ngo̱ rïn gàhuì' daran' nej guiì, ni̱ ne' rùkù ni̱ ga̱na̱nikïn' ninj riñan Ma̱'an guendâ na̱gi̱'hia guendâ ngà ninj na̱nj ánj,

28huê danj ni̱ 'ngo̱ rïn gahui' Ma̱'an Cristo guendâ ga̱'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' ûta gà'ì nej guiì. Ni̱ ne' rùkù ni̱ ga̱'naj a'ngô ñûn sani̱ sê guendâ gàhuìj rayi'î nej gakï̱n'ïn gà' mánj, ga̱'naj guendâ ga̱na̱ka nej guiì nne ana'huìj Ma̱'an na̱nj ánj.

Hebreos 10

1Dadin' si-ley Moisés, ni̱ man 'ngo̱ gayu̱n'un huin riñan nej sa sà' ga̱'na̱' gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ne' ña̱n doj, sani̱ nitaj si huaj dàj rûn' hua sa yàngà' hia mánj. Rayi'î dan ni̱ na'hue na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱ ley nej guiì ginikaj nej yuku ga'anj ninj riñan nej rej, guendâ dagahui' nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an da' hio'o rayi'î si-ga̱kïn' ninj mánj.

2Dadin' si yàngà' ga̱'hue gi̱'hiaj ley si gànàrè̱' gakï̱n' hua̱ riñan da'nga' nu̱n ruhuâ nimân nej guiì, ni̱ si̱ gi'hia si ga̱na̱nun ruhuâ ninj ni'in ninj si-ga̱kïn' ninj, hiô' ni̱ si̱ dagahui' ninj nej yuku gà' saj mánj.

3Sani̱ nga dagahui' nej sij yuku da' hio'o ni̱ gi'hia si ga̱na̱nun ruhuâ nej sij ni'in nej sij gakï̱n' gi'hiaj nej sij;

4dadin' na'hue ga̱'ne̱ tun nej rô ngà tun nej guâtu si-ga̱kïn' nej guiì mánj.

5Rayi'î dan ni̱ nga guyumân Ma̱'an Jesús ruhuâ yumiguìi ni̱ gata: Nun ga̱ra̱n' ruhuâ Ma̱'an rè' si da̱gahui' nej sij yuku ni̱ ri̱ki̱ nej sij ofrenda riñan Ma̱'ân rè', sani̱ gi'hiaj yu̱gui Ma̱'an rè' si ga̱ nneè ku ni̱ ga̱huín guiì riñan Ma̱'ân rè'.

6Nun ga̱ra̱n' ruhuâ Ma̱'an rè' si gàhuì' ûta gà'ì nej yuku ni̱ na̱ru'hue nej sij tun nej xuj rayi'î si-ga̱kïn' nej sij riñan Ma̱'an rè' mánj.

7Hiô' ni̱ gatâ: “Hué ni̱kï̱n' nan, ni̱ dàj rûn' nnunj riñan ñanj librû rayi'í ni̱ hua̱ ruhuâj da̱gahuín dàj rûn' garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' na̱nj ánj.”

8Ni̱ gà' si̱nï̱n taj riñan ñanj: Nun ga̱ra̱n' ruhuâ Ma̱'an rè' si da̱gahui' nej sij yuku ni̱ si ri̱ki̱ nej sij ofrenda riñan Ma̱'ân rè' ni̱ nitaj si garan' ruhuâ Ma̱'ân rè', si da̱gahui' nej guiì ûta gà'ì nej yuku riñan Ma̱'ân rè'. Ni̱ nitaj si garan' ruhuâ Ma̱'ân rè' si na̱ru̱'hue nej sij tun rayi'î si-ga̱kïn' nej sij ni̱ nùnj si huê danj huin sa ga'nïn' su̱n ley,

9ni̱ taj ñûn riñan ñanj: “'Nàj guendâ gi̱'hia sa garan' ruhuâ Ma̱'ân rè', na̱nj Señor.” Ni̱ ga'ne rè' nuguan' ga'nïn' su̱n guendâ gàhuì' nej yuku rayi'î gakï̱n'ïn, ni̱ na̱gi̱'hiaj nàkà ñûn Ma̱'ân rè' a'ngôj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ganaruhui si-gạkïn' nê' guendâ gi'hiaj Mạ'an Jesús sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, dadin' 'ngọ rïn nị nìgànj gahui' Mạ'an Jesús rayi'î si-gạkïn' nej guiì.

11Nị yàngà' hia nị daran' nej gui gatûj nej rej ruhuâ nuhuî nìko guendâ gunânj gịtsi nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an nị dagahui' nej sô' nej yuku, sanị nitaj àmàn ga'hue ganaruhui si-gạkïn' nej guiì gi'hiaj tun nej yuku dagahui' nej sô' mánj.

12Sanị 'ngọ rïn gahui' Mạ'an Cristo rayi'î si-gạkïn' nej guiì nị nìgànj gi'hiaj gạnanj riñan nej gakịn'ïn, huê danj nị ga'anj gạne ra'a ne' huà' Mạ'an Ña'anj an.

13Nị hiuj dânj nne gana'hui nda gunùkuaj Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj gạnanj riñan daran' nej guiì gunïn' ngà Mạ'an;

14dadin' 'ngọ rïn gahui' Mạ'an Cristo nị rayi'î dan nị gạ'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej guiì gananikàj ruhuâ rayi'î si-gạkïn', nị nagi'hiaj nịkaj ninj nị gạ'hue gạne nìgànj ninj ngà Mạ'an.

15Nị huê danj hua hia gataj Mạ'an Espíritu Santo nga ga'min:

16Gataj Mạ'an Señor: Nânj huin 'ngọ du'hua gùchìj ngà nej guiì, diû gạ'nạ' ne' ñạan. Nị gà'nĩn si-ley ruhuâ nimân ninj, nị gàchrùnj si-ley ruhuâ da'nga' ninj,

17nị gataj Mạ'an Señor: Nị nitaj àmàn gạnạnun ruhuâj ni'ín si-gạkïn' ninj ngà nej sa kịj hua gi'hiaj ninj gà' mánj.

18Huê danj nị nga gà' ginika nimân nìko rayi'î si-gạkïn' ninj, huê danj nị nitaj si huaj gàhuì' yuku rayi'î si-gạkïn' ninj gà' mánj.

19Dịnĩnj, tun Mạ'an Jesucristo gi'hiạj nị giyi'nĩnj nị gạ'hue gạtụ' lugâ gè sta'uu,

20rayi'î guendâ gahui' Mạ'an Señor Jesús nị huaj gạ'hue gùchì' riñan Mạ'an Ña'anj an nị rayi'î dan nị ñạ'ạn huaj si gạchẹ' chrej nàkà gidigân Mạ'an Jesús, dadin' àsìj nâ nị gà' si 'ngọ nej guiì nitaj si gatûj lugâ gè sta'uu, sanị hiạj nị huaj gạ'hue gạchẹ' chrej nàkà gị'hiaj gạ nì'nò' nị gùchì' riñan Mạ'an Jesús.

21Nị Mạ'an Jesús huin Rej huin ñạn nĩn'ïn nikïnj riñan nê' ne' yàtà'a,

22nị gạ'ạnj nichì' riñanj ngà daran' nimûn', nị hue'ê gạ ruhuô' nị yìtĩnj gạ ruhuô' nị gùyùmàn ruhuô', nị nạgị'hiaj hue'ê' nimûn' nị gụdụno' sa a'nan' gi'hiaj da'nga' nụn ruhuâ nimûn', nị gạnạ'nịn' mu'ûn' ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

23Gạnịkïn' run' nị gạ yìtĩnj ruhuô', nị sị ganĩn huà' ruhuô', rayi'î chrej huạ hue'ê huo' dadin' ànà'huì' si gạnạhuin rà'a Mạ'an Ña'anj an ñùn'.

24Nị nà'huì' dàj guruguñu'un nej duguî' nị nàgà'huì' chrej nùkuaj ruhuâ, nị ga 'ì ruhuô' nị dụgu'nïn' gị'hiô' sa sà'a ngà 'ngọ nị a'ngô nej sij nạnj ánj;

25nị sị gudunô' guendâ nàrà'huì' ngà nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Cristo, dàj rûn' gi'hiaj a'ngô' dạ'ạj nej sô' nitaj si nara'hui' ngà nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Cristo, sa

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

da'huî' gi̱'hiô' huin si du̱na'ngo' riñan nej sij dadin' gà' gahuin nichrun' gui ga̱'na̱' ñûn Ma̱'an Señor.

26Dadin' si gà' gini'în' nuguan' yàngà'a ni̱ ne' rùkù ni̱ hua̱ na̱nj hua̱ ruhuô' gi̱'hio' gakï̱n'ïn, hiô' ni̱ si̱ ga̱'hue gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej gakï̱n' dânj dadin' nitaj si huaj gàhuì' ñûn Ma̱'an Jesús gà' mánj,

27man a'ngô rïn sa gànà'huìj nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn huin ga̱na̱huin ra'a ninj sañun nìko xi, dadin' ga̱na̱nikïn' ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an guendâ na̱gi'hia guenda ngà ninj, ni̱ nda nayumàn chre ña'an nu̱n hiuj dânj ni̱ nda na̱du̱ta̱ chre ninj na̱nj ánj.

28Ni̱ guiì nitaj si dagahuin sa taj ley ga'hui' Ma̱'an Ña'anj an ra'a Moisés, ni̱ si gini'in huìj ni̱ huà'nïnj guiì gakï̱n' gi'hiaj ninj ni̱ nitaj si huaj ga̱na̱nï̱n àko ruhuâ nej sô' ni'in nej sô', ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si gàhuì' guiì dânj na̱nj ánj.

29Ni̱ ngà tun Ma̱'an Jesús guchi' Ma̱'an Ña'anj an 'ngo̱ du'hua ngà nej guiì, ni̱ dàj nìko kastîgu ga̱na̱huin ra̱'a nej guiì gurûn tun Ma̱'an Jesús ruhuâ' hia̱j doj, dadin' ngà tun ni̱ ga̱'hue ginikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-ga̱kïn' ninj, sani̱ nun gi̱nikaj chre̱j ninj ngà tun Ma̱'an Jesús ni̱ gi'hiaj ninj si ga̱huin sa kï̱j huaa ni̱ rayi'î dan ni̱ gi'hiaj ninj si gina'an ruhuâ Ma̱'an Espíritu Santo na̱nj ánj.

30Dadin' gà' ni'în' dàj gataj Ma̱'an Ña'anj an: “Ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si gi̱'hia gi̱ran' sa̱ñu̱n ninj ni̱ naru'huej dàj na̱nj hua ma̱'an sa gi'hiaj ninj ni̱ huê dànanj gataj Ma̱'an Señor.” Ni̱ a'ngô ñûn taj riñan ñanj: “Ni̱ na̱gi̱'hiaj Ma̱'an Señor guendâ ngà nej guiì huin yiñan na̱nj ánj.”

31Ûta yu'hui' hua sa̱ñu̱n ga̱na̱huin ra̱'a nej guiì nitaj si dagahuin riñan Ma̱'an Ña'anj hua̱ ni'nà'a na̱nj ánj.

32Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj dàj giran' nej suj nej gui gâchin, nga ganahuin ra̱'a nej suj nuguan' yàngà'a, dadin' ûta giran' sa̱ñu̱n nej suj sani̱ ga nùkuaj ruhuâ nej suj;

33hua̱ da̱'a̱j nej suj ni̱ ûta kï̱j ga'min nej guiì riñan nej suj ni̱ gata rà'a nej sô' nej suj ni̱ ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì rìgìi rayi'î sañun giran' nej suj; ni̱ huê danj na̱nj ganakaj dugui' nej suj ngà nej sô' giran' sa̱ñu̱n dàj rûn' giran' sa̱ñu̱n nej suj.

34Dadin' huê danj na̱nj gananî̱n àko ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' 'nï̱nj dukuâ ga'a, ni̱ nga ga'nêj nej sí gata rùhuà nej suj, si'hiaj nej suj ni̱ ga nìhià' ruhuâ nej suj rayi'î sañun giran' nej suj, dadin' gà' ni'in nej suj si ûta hue'ê ga̱ sa ga̱na̱huin ra̱'a nej suj ni̱ gìrì' nej suj ñan hua̱ hue'ê ga̱ne nìgànj nej suj ne' yàtà'a.

35Rayi'î dan, ni̱ si̱ gudunâj nej suj si ginu̱n ñan nej suj Ma̱'an Ña'anj an, dadin' si huê danj gi̱'hiaj nej suj ni̱ ûta nìko hua sa gànàrì' nej suj ga̱na̱ka̱j nej suj rayi'î sun gi'hiaj nej suj na̱nj ánj;

36dadin' ña̱'a̱n huaj si ga̱ nùkuaj ruhuâ nej suj, ni̱ nga gisîj gi'hiaj nej suj sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gìrì' nej suj sa gataj Ma̱'an Ña'anj an ri̱kij riñan nej suj.

37Dadin' huê danj taj riñan ñanj: Dadin' doj sînj huaj, ni̱ ga̱'na̱' Ma̱'an sa gataj ga̱'na̱', ni̱ si̱ gahuin ranj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

38Nej guiì dagahuin nị gi'hiaj ninj sa nịkạa, nị guendâ guyumân ruhuâ ninj nị gạ nì'nà' ninj; nị asà' nanikàj rùkù ninj, nị si ga nìhià' ruhuâ mạ'an nimânj ni'ín ninj mánj.

39Sanị nê' nị nitaj si huin nê' nej guiì nanikàj rùkù guendâ gạ'ạnj nị'hiọ' mánj, huîn' guiì guyumân ruhuâ nị dugumîn' mạ'an nimûn' riñan gakïn'ïn nạnj ánj.

Hebreos 11

1Sa yumân ruhuô da huin, sa gi'hiaj si huạ yìtĩnj ruhuô' gạnạhuin rọ'o' sa ànà'huì', nị guyumân yìtĩnj ruhuô' si huạ yàngà' sa gạnạhuin ro'ô' nùnj huin si huạ nun gini'în' dàj huaj.

2Dadin' guendâ guyumân ruhuâ nej sô' gimân àsìj nâ nị giri' nì'hiaj nej sô' si gạhuin nej sô' sí gi'hiaj sa huạ hue'ê.

3Guendâ guyumân ruhuô' nị garânj da'nga' ruhuô' si ngà nuguan' ga'min Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia gahuin yumiguìi, huê danj nị gida'a Mạ'an Ña'anj an nej sa na'hue gùrùguì' gịnị'în', nị gi'hia si gùrùguì'ij gịnị'în'.

4Guendâ guyumân ruhuâ Abel ni'in sô' Mạ'an Ña'anj an, nị rayi'î dan nị ganahuin rạ'a Mạ'an Ña'anj an yuku ga'hui' sô' riñanj gà' da' sa ga'hui' Kaín, nị guendâ gi'hiaj sô' dànanj nị gataj Mạ'an Ña'anj an si gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa, nị ganahuin rạ'a Mạ'an Ña'anj an ofrenda ga'hui' sô' riñanj, nị nùnj si gahui' sô' sanị huạ nạnj gananĩn riñan ñanj rayi'î sa gi'hiaj sô'.

5Guendâ guyumân ruhuâ Enoc nị huạ nì'nà' sô' nị ginikaj Mạ'an Ña'anj an ga'an sô', nị nga nana'hui' nej guiì sô' nị nun gànàrì' ninj sô' mánj, dadin' ginikaj Mạ'an Ña'anj an ga'an sô' yàtà'a; sanị nga nĩn' gàchin gịnikaj Mạ'an Ña'anj an gạ'an sô', nị gà' gini'in nej guiì si dagahuin hue'ê sô' riñan Mạ'an Ña'anj an nga gane sò' riñan hio'ó nânj.

6Sanị si nitaj si guyumân ruhuô' nị nitaj àmàn huaj gị'hio sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an mánj; dadin' ñạ'ạn huaj si nej guiì hua'anj nichì riñan Mạ'an Ña'anj an, nị da'hui ninj nị gùyùmàn ruhuâ ninj si huạ Mạ'an Ña'anj an, nị huạ ruhuâ Mạ'an Ña'anj an gà'huij premiun riñan nej guiì na'hui' Mạ'an nạnj ánj.

7Guendâ guyumân ruhuâ Noé, nị nga gunïn sô' gataj na'anj Mạ'an Ña'anj an si gàmàn', sanị nùnj huin si nun gịnị'in sô' riñan gumàan, nị ûta hio dagahuin sô' nị gi'hiaj yụgui sô' barku nìko ñan gịnun sô' nị gạnạnịn sô' ngà nej dugui' sô'; sanị nun gùyùmàn ruhuâ a'ngô nej guiì nuguan' gananĩn sô', nị rayi'î dan nị ga'anj ni'hia daran' nej guiì gimân yumiguì sịnịïn, sanị ganari' sô' nanì'hiaj sô' dadin' gataj Mạ'an Ña'anj an si gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa, nị ganahuin rạ'a sô' nuguan' nânj guendâ guyumân ruhuâ sô' nạnj ánj.

8Nị guendâ guyumân ruhuâ Abraham nga gakĩn Mạ'an Ña'anj an, nị dagahuin sô' nuguan' gata gụnïn sô' nị gudunâj sô' yiñán sô', nị gahui sô' nị ga'anj sô' ñan gataj Mạ'an Ña'anj an gạ'huij gạnạhuin ra'a sô'; sanị nun ni'in sô' dànè' gùchì' sô' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ guyumân ruhuâ sô' ni̱ gane sô' riñan hio'ó ñan gataj Ma̱'an Ña'anj an ga̱'huij ra'a sô', ni̱ gi'hiaj sô' guendâ si sê do'ó sô' gahuin ñan nne sô', ni̱ gahuin sô' dàj rûn' huin 'ngo̱ sí 'na̱' a'ngô país, ni̱ gane sô' ruhuâ hue' atsîj i ngà Isaac ni̱ nga Jacob, ni̱ gu̱ña̱n hua sa ga̱na̱huin ra'a nej sô';

10dadin' gà' ni'in sij si ga̱na̱huin ra'a sij ga̱ne sij 'ngo̱ yuman' snà'ànj ñan nitaj si huaj ga̱na̱huij, dadin' Ma̱'an Ña'anj an huin sa giri ra̱ dàj gaj ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj yuman' snà'ànj dânj.

11Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ Sara siyànà gahuin sa a̱tïn, ni̱ ganahuin ra̱'a guesâ guendâ ga̱'hue gi̱nun ri̱ki; ni̱ gà' ûta ata hio'o nga ga'nga da'ni, sani̱ guyumân ruhuaj dadin' gà' ni'in si yàngà' hia da̱gahuin Ma̱'an Ña'anj an nuguan' gata na̱nj ánj.

12Ni̱ huê rayi'î dan, ni 'ngo̱ rïn Abraham huin, sani̱ gà' doj huaj ni̱ gàhuì' sô', sani̱ dàj rûn' mân nej atï' màn ne' yàtà'a ni̱ dàj rûn' mân nej hio'ó chru̱ màn du'hua nne ña̱n'a̱nj, huê danj ga̱ ûta gà'ì da'ní sô'.

13Ni̱ guyumân ruhuâ daran' nej sô' sani̱ nun ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' sa ga'nḩ̃n ñan nej sô', huê danj ni̱ gahui' nej sô', ni̱ nda gàn' nikïn' nej sô' gini'hiaj nej sô' riñan hio'ó gataj Ma̱'an Ña'anj an nàgà'huij ra'a nej sô', ni̱ guyumân ruhuâ nej sô', ni̱ ga'min nej sô' nuguan' ni̱'ña̱nj an riñan Ma̱'an sa nne hiuj dânj, ni̱ gataj nej sô' si huin nej sô' dàj rûn huin sí 'na̱' a'ngô país ni̱ gataj nej sô' si gahuin nej sô' sí gaché nun riñan hio'óo.

14Dadin' nej sô' gataj dànanj, ni̱ nda nî'nïnj chre gi'hiaj nej sô' si ga̱ra̱n da'nga' ruhuô' si nana'hui' nej sô' a'ngô país hua̱ hue'ê doj ga̱ne nej sô';

15dadin' si ni̱ ganĩn ruhuâ nej sô' gànànìkàj ñûn nej sô' ñan gane nej sô', ni̱ hua̱ diû si nànìkàj ñûn nej sô' na̱n' nej sô' ñan gahui nej sô' ga'na' nej sô'.

16Sani̱ huin ruhuâ nej sô' ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' 'ngo̱ ñan hua̱ hue'ê doj ga̱ne nej sô', ni̱ nânj huin yuman' ña̱'a̱nj; ni̱ rayi'î dan ni̱ nitaj si giri' nà'àj Ma̱'an Ña'anj an si ga̱ta si huin Da̱'a̱nj nej sô'; dadin' gà' gi'hiaj yu̱gui 'ngo̱ yuman' snà'ànj ñan ga̱ne nej sô'.

17Nga gayakaj Ma̱'an Ña'anj an da'nga'a ngà Abraham, ni̱ guyumân ruhuâ sô' nga gataj Ma̱'an Ña'anj an si da̱gahui' sô' da'ní sô' riñanj, huê danj ni̱ ga ruhuâ sô' da̱gahui' sô' 'ngo̱ rïn da'ní sô' Isaac riñanj:

18“Ni̱ gà' gataj Ma̱'an Ña'anj an gu̱nïn sô': Nga Isaac ni̱ gi̱'hia si gi̱yi̱na̱nj dan' na̱nj ánj.”

19Ni̱ garânj yina sô' gi̱'hiaj sô' dànanj dadin' ni'in sô' sí ûta nùkuaj Ma̱'an Ña'anj an gi̱'hia si gànà'nĩnj da'ní sô' siganĩnj nej nîman, ni̱ nânj gahuin 'ngo̱ da'nga'a, dadin' nun gàhuì' yàngà' da'ní sô' dadin' nun ga̱'hue̱j Ma̱'an Ña'anj an si gàhuì' sô' huê danj ni ganahuin ra̱'a sô' da'ní sô' na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Guyumân ruhuâ Isaac ni̱ ga'min sô' si ga̱'na̱' nej sa hua̱ hue'ê riñan da'ní sô' Jacob ngà riñan da'ní sô' Esaú nej gui ga̱'na̱' ne' ña̱an.

21Ni̱ guyumân ruhuâ Jacob, rayi'î dan ni̱ nga nǐn' gachin gàhuì' sô', ni̱ gataj sô' si ga̱'na̱' nej sa hua̱ hue'ê riñan nej da'ní José, ni̱ dugu'nïn' sô' chrun si-nì'ì sô' riñan hio'óo ni̱ ginûn ña̱'a̱nj sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an.

22Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ José, ni̱ rayi'î dan ni̱ nga nǐn' ga̱chin gàhuì' sô', ni̱ gataj sô' si nej gui ga̱'na̱' ne' ña̱an ni̱ ga̱hui̱ nej Israelita riñan hio'ó Egipto, ni̱ rayi'î dan ni̱ ga'nïn' sô' suun si nga gahui nej sij hiuj dânj ni̱ gi̱ni̱kaj nej sij nneè kú sô' nga ga̱hui̱ nej sij hiuj dânj ga̱'a̱nj nej sij,

23Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ rej Moisés nga nni sô', ni̱ rayi'î dan ni̱ gi'nïnj huì sô' huà'nǐnj ahuii gi'hiaj rej sô' ngà nni sô', dadin' gini'in nej sô' si ûta nìhià' hua silíj dânj, ni̱ rayi'î dan ni̱ nun gu̱yu'hui' nej sô' ngà ley giri rà síchìj rey Faraón gi̱'hiaj sô'.

24Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ Moisés, rayi'î dan ni̱ nga gachij sô', ni̱ nun ga̱'hue̱j sô' si huin sô' da'ní siyànà huin da'ní Faraón,

25ni̱ ganagui sô' gi̱ran' sa̱ñu̱n sô' ngà yuman' huin yiñán Ma̱'an Ña'anj an, gà' da' guendâ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ sô' man 'ngo̱ diû lij ngà nneè kú sô',

26ni̱ ganîn ruhuâ sô' si dànanj yi̱ru'hue doj hua nej sañun ganahuin ra̱'a sô' ngà Ma̱'an Cristo, gà' da' nej sa yi̱ru'hue hua̱ riñan nej sí Egipto; dadin' ga'nín ñan sô' riñan rasu̱n ga̱na̱huin ra̱'a sô' gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an rayi'î sun gi'hiaj sô'.

27Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ sô' ni̱ gudunâj sô' Egipto, ni̱ nun gu̱yu'hui' sô' si gi̱na̱'an ruhuâ rey Faraón ni'in síchìj dânj sô', dadin' ganikïn' ran sô' ni̱ gi'hiaj sô' dàj rûn' gi'hiaj 'ngo̱ sí gini'in ràngà' riñan Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

28Ni̱ guyumân ruhuâ sô' ni̱ rayi'î dan ni̱ gi'hiaj sô' pascua ni̱ dagaman' sô' tun riñan nej rahue'e, da'nga ni̱ nga gachîn ángel dagahuij nej silíj yàhuà' huin da'ní nej Egipto ni̱ si̱ dagahuij nej da'ní yàhuà' nej israelita mánj.

29Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ nej israelita ni̱ rayi'î dan ni̱ gachîn nej sij da̱nï̱n nne ña̱'a̱nj ma̱re, ni̱ ganahuin nàkò hio'óo gaché nej sij; ni̱ huê danj na̱nj gachin nej egipcio ruhuâ nne ña̱'a̱nj ma̱re, sani̱ ganûn yichrá nej sij nga gayamânj nej sij nnee ni̱ gahui' nej sij.

30Ni̱ guendâ guyumân ruhuâ nej israelita ni̱ ganikàj nej sij rukû hiëj yìngà xi ni̱ki̱n' rukû Jerikó ni̱ ganatu gi'hiaj nej sij.

31Ni̱ guyumân ruhuâ Rahab siyànà gudu'huêj ma̱'an, ni̱ gachrîj huij nej israelita ga'anj gi̱ni'hiaj dàj hua yuman' Jerikó ni̱ ga dïn'ïnj riñan nej sô', huê danj ni̱ nga ga'anj du̱nahuij nej israelita nej sí nun gùyùmàn ruhuâ ni'in nej sô' ni̱ nun da̱ga'hui' nej sô' siyànà dânj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

32Nùnj huin doj si gàtà hiaj rà'aj. Dadin' dànanj gachin doj diû gànàtàj rayi'î Gedeón, rayi'î Barac, rayi'î Sansón, rayi'î Jefté, rayi'î David, ni huê danj nanj rayi'î Samuel ga rayi'î nej profeta;

33ni guendâ guyumân ruhuâ nej sô' ni gi'hiaj ganan nej sô' a'ngô nej yuman' gimân nga diû dânj, ni gi'hiaj nej sô' sa nikaa, ni ganahuin ra'a nej sô' sa gataj Ma'an Ña'anj an ganahuin ra'a nej sô', ni ganarán nej sô' du'hua nej sige'ej e,

34ni guduna'âj nej sô' ña'an nìko xi, ni gunânj nej sij riñan nej sí ruhuâ dagahui' ngà yîti nej sij, ni nitaj guesâ nej sô' sani nga guta' nej sô' ni ganahuin nùkuaj nej sô' riñan nej sí guta' ngà nej sô', ni gi'hiaj nej sô' gunânj nej stadû 'na' a'ngô país.

35Nej siyànàa ni gànàrì' dugui' ninj ngà nej dugui' ninj nga gànà'nïnj nej sô' siganînj nej nîman; sani a'ngô da'aj nej dinînt ni ga ruhuâ nej sô' giran' sañun nej sô' huê danj ni gahui' nej sô', dadin' nun garan yina nej sô' si dunanin a'ngô nej síi nej sô', dadin' ni'in nej sô' si gànà'nïnj nej sô' siganînj nej nîman ni gànàrì' nej sô' ñan hua hue'ê doj gane nej sô'.

36Ni riñan a'ngô nej sô' ni ga'min kij nej guiì ni gañun nej sô', ni da'aj nej sô' gatûj dukuâ ga'a lij ni a'ngô da'aj nej sô' gatûj dukuâ ga' nìko.

37Ni da'aj nej sô' garrûn nej sij hiëj, ni a'ngô da'aj nej sô' ga'ne' nej sij ngà aga' sierra da'aj nneè kú nej sô', ni da'aj nej sô' gutïn' nej sij ngà yiti, ni gaché nun nej sô' ni ga'na' nej sô' ne' dànanj ni ga'anj nej sô' ne' dàmanj ni ngà nnïnj matsïj ni ngà nnïnj stanee garán nej sô' nneè kú nej sô', ni ûta àko ran' nej sô', ûta huin ruhuâ nej sô', ni ûta dugua'ì nej sí dânj nej sô';

38ni sí sà' hia nïn'ïn gahuin nej sij, ni nun da'hui nej sí nânj gane nej sô' siganînj nej sij dadin' ûta kij hua nej sô'; sani dànanj gata ra'a nej sô' nej sij huê danj ni gahui nej sij ga'anj nej sij ruhuâ yuman' gahuin yiñán nej sij, ni nitaj ñan gane nej sij ga ni gaché nun nej sij riñan hio'ó nakòo, ni gi'nïnj nej sij riki kij ï, ni gane nej sij ruhuâ huej e, ni gane nej sij ruhuâ nej huej hue' màn riñan hio'ó nàkòo.

39Huê dànanj giran' sañun daran' nej sij, ni guendâ guyumân ruhuâ nej sij ni'in nej sij Ma'an Ña'anj an ni giran' nej sij dànanj, ni gini'in nej guiì si ûta hue'ê gi'hiaj nej sij, sani nga nïn' gane nej sij riñan hio'ó nânj ni nun ganahuin ra'a nej sij sa gataj Ma'an Ña'anj an ga'huij riñan nej sij mánj;

40riki Ma'an Ña'anj an sa hua hue'ê doj gachin riñan nê', ni Ma'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ganahuin nika nej sij nga sa nika gi'hiaj Ma'an ngà nê'.

Hebreos 12

1Huê danj nanj nê', ni gini'hio' dadin' nda ganikàj ne' rùkù' mân nej dinînt guyumân yìtïnj ruhuâ ni dàj rûn' mân nnga mân nej sô', ni guduno' daran' nej sa garan' ñu'unj ñùn' guendâ ginikô' rukû Ma'an Jesús, ni huê danj guduno' daran' nej gakïn' garan' ruhuô' gi'hiô', ni gunun' nanaj ni gun' ne' ñaan ni ga nùkuaj ruhuô' gache' chrej gà' gido'o',

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2gà'nïnj ñun' riñan Mạ'an Jesús, dadin' huê Mạ'an huin sa gunùkuaj gi'hiaj gạnan riñan daran'anj, nị huej huin sa gị'hiaj gùnùkuô' gị'hiaj gạnun' si gùyùmàn yìtïnj ruhuô', nị ga ruhuâ Mạ'an Jesús giran' sạñunj riñan rugutsìi rayi'î nê', nị nun gayakaj guendaj si gata rùhuà nej sij Mạ'an, dadin' ne' rùkù nga gisîj ûta giran' sạñunj nị ûta gạnạhuin nìhià' ruhuaj, nị ga'anj gạne ne' huà' ñan nịkïn' chrun yilâ nne Mạ'an Ña'anj an.

3Gạnạkạj guendâ nej suj dàj nìko sta'u giran' sạñụn Mạ'an Jesús, dadin' nej sí gi'hiaj gakïn'ïn nị ûta gininj 'ì Mạ'an nị ûta gata rùhuà nej sô' Mạ'an, huê danj nị sị guyu'hui' nej suj nị sị ginichre ruhuâ nej suj mánj.

4Dadin' huạ nạnj nun gàhuì' nej suj, guendâ gunïn' nej suj ngà gakïn'ïn dàj rûn' giran' Mạ'an Jesús mánj.

5Nị gà' gini'ñûn nej suj nga dugunïn gà'ì Mạ'an Ña'anj an nej suj, dadin' gi'hia dàj rûn' gi'hiaj sí 'ì ruhuâ ni'in da'ní nị gataj sô' gụnïn da'ní sô': Sò' huin da'ní Mạ'án, nị sị ga'man ruhuâ' si nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an sò' rayi'î guendâ nitaj si dagahuîn' sun giyi'nïn gi'hia. Nị sị ginichre ruhuâ' nga ran'anj sô' mánj;

6Dadin' nej guiì 'ì ruhuâ Mạ'an Señor nị nagi'hiaj nịkaj ninj nga nitaj si dagahuin ninj sun ga'nïn' sunj gị'hiaj ninj, nị nga ruhuaj nạgị'hiaj nịkạj nej da'nin, nị giran' sạñụn daran' ninj gi'hia.

7Nị si gunùkuaj nej suj nga nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an nej suj, dadin' Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia ngà nej da'nin dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ sí 'ì ruhuâ nị nagi'hiaj nịkạ sô' da'ní sô'. Nị huạ 'ngọ silíj nitaj si gunïn gà'ì gi'hiaj rej nạnj nîn'.

8Sanị si nitaj si nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an nej suj dàj rûn' nagi'hiaj nịkạ nej suj da'ní nej suj, hiô' nị sê da'ní Mạ'an Ña'anj an huin nej suj mánj, ni huin nej suj dàj rûn' huin silíj gạnịki nitaj rej hua.

9Nị a'ngô sa huaj huin si, da' go'ngọ nê' nị ga rej nê' riñan hio'ó nânj nị nga gi'hiô' sa a'nan'an nị nagi'hia nịkạ sô' ñùn', nị ginikaj chrej nê' riñan nej sô'. Nị sê dànanj hue'ê doj huaj si dạgahuîn' riñan Mạ'an Re' Ña'anj an nị gạ nì'nò' rà' saj ûn'.

10Nị nej sô', nị man dọj sînj nej gui nga ganê' riñan hio'ó nânj nagi'hiaj nịkạ nej sô' ñùn', dàj garânj da'nga' ruhuâ nej sô' gi'hiaj nej sô', sanị nga nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an ñùn' nị nagi'hiaj nịkaj ñùn' guendâ sisạ' mu'ûn', da'nga nị ga'hue gạhuîn' guiì nitaj si huạ gakïn'ïn riñan dàj rûn' nitaj gakïn'ïn riñan Mạ'an nạnj ánj.

11Yàngà' hia nị daran diû nga nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an ñùn' nị nitaj si huạ nìhià' ruhuô', dadin' gananîn ruhuô' nga nagi'hiaj nịkaj ñûn'; sanị si gạhuin chrụn' dạgahuîn' nị gạ dïn'ïnj ruhuô' nạnj ánj.

12Rayi'î dan, nị gi'hiaj guesâ nej suj nị gạnạchi nikaj nej suj ra'a nej suj nị dụsiki' nej suj sirùhuìj nej suj;

13nị gạchẹ nej suj ruhuâ chrej nịkạa, nị sị gudunâ nej suj chrej gạchẹ nej suj da'nga nị gạnạhuin dakó nej suj sa a'nan' dânj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj ngà daran' nej guiì, nị sị gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, dadin' si sị gudunâj nej suj gakïn'ïn nị nitaj àmàn huaj gịnị'in nej suj riñan Mạ'an Señor mánj.

15Gịni'hiaj hue'ê nej suj, dadin' si nuhuij nị huạ 'ngọ nej suj sị giri' si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an mánj; nị gịni'hiaj nej suj nị sị gatûj sa na'an chre dan ruhuâ nimân nej suj, nị gạrạn' ñu'un riñan nej suj, nị gà'huì' yì'ij ûta gà'ì nej guiì nạnj ánj;

16gịni'hiaj nej suj nị sị ga nej sí gaché sìgìchrà' siganînj nej suj, nị sị ga nej sí ûta gạnạhuij ruhuâ ni'in nej sa màn ruhuâ yumiguìi siganînj nej suj dàj rûn' gi'hiaj Esaú, dadin' man rayi'î 'ngọ go'o nihiaa nị gudu'huêj sô' guendâ huin sô' sí yàhuà'a.

17Dadin' gà' ni'in nej suj si ne' rùkù doj, nị ûta gahuin ruhuâ sô' gạnạhuin rạ'a sô' nuguan' huạ hue'ê nàgà'huì' rej sô' riñan sô', sanị nun gạnạhuin rà'a sô' nuguan' huạ hue'ê, nị nùnj huin si gananikàj ruhuâ sô' nị ûta dugue'e sô', sanị gà' dânj nị nun gạ'hue gạnạhuin ñûn sô' sí yàhuà'a gà' mánj.

18Dadin' nun gạhuin nìchrùn' nej suj ñan nịkịn' kïj gạ'hue gạgạn' ra'a nej suj, nị kïj ganûn ña'aan, nị nda gahuin rụmịn' chre orâ dânj nị huê danj nạnj nda garịn chre aguâj du'hui,

19dadin' ûta nùkuaj gaguâj chrun â'ñànj an, nị ûta nùkuaj ga'min sa ga'min rạ kïj dânj, nị nga gunïn nej israelita nuguan' nânj nị guyu'hui' nej sô' nị ûta àko gachín nì'hiaj nej sô', si sị ga'min doj sa ga'min dânj riñan nej sô' mánj,

20dadin' nun gạ'hue gùnùkuaj nej sij nga gunïn nej sij dàj hua sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej sij: “Nị si gạchịn 'ngọ guiì nej si gạchịn 'ngọ yuku nị gùrùn yô' yi'î kïj dânj, nị gạ'hue gạrrụn nej sij hiëj nej si gạ'hue dạgahui' nej sij ngà lansa yô' nạnj ánj.”

21Nị ûta yu'hui' gahuin gunïn nej sij nị gini'hiaj nej sij, nị rayi'î dan nị gataj Moisés: “Ûta yu'huí sa gahuin nị nda nagunanj ñùnj.”

22Sanị nej suj, nị ga'na' nichì nej suj ñan nịkịn kïj gù'nàj Sión, yuman' snà'ànj huin yiñán Mạ'an Ña'anj huạ nì'nà'a, Jerusalén nngaj ne' yàtà'a, nị hiuj dânj mân ûta gà'ì mîn nej ángel,

23ñan màn nej guiì rìgì sịnịn ginikò' rukû Mạ'an Jesús nị gà' tàj siyụgui ninj riñan librû tàj ne' yàtà'a, nị Mạ'an Ña'anj an huin guesì nikïn' riñan daran' ninj, nị huê danj nạnj mân nanè nimân nej guiì gà' nagi'hiaj nịkạ Mạ'an Ña'anj an,

24nị Mạ'an Jesús huin sa nịkịn' guchra' dạ'ạj nị huej gị'hiaj nị guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì, nị dànanj ûta gisîj tun gañanj gi'hiaj Mạ'an Jesús dadin' gạ'hue nạdụrë'ëj si-gạkïn' nê' gà' da' tun Abel.

25Gịni'hiaj nej suj nị sị gi'hiaj anêj nej suj Mạ'an sa ga'min riñan nej suj. Dadin' si nun gạ'hue gìyì'ìj huì nej guiì gudunâj mạ'an riñan sa dụgunïn gà'ì riñan hio'ó

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nânj ninj, dàj gà' nê', ni̱ si̱ ga'hue gìyì'ìj huì' riñan Ma̱'an sa dugunïn gà'ì ñùn' nda ne' yàtà'a mánj.

26Nga ga'min Ma̱'an Ña'anj an diû dânj, ni̱ ga'huij ñûn riñan hio'óo, sani̱ hia̱j ni̱ gi'hiaj yìtïnj Ma̱'an si-nùguàn'anj, ni̱ gata: "Gi̱'hiaj ñûn si ga̱'huij ñûn riñan hio'óo, ni̱ huê danj gi̱'hia si gìsìkì' nej sa màn yàtà'a na̱nj ánj."

27Ni̱ nuguan' gata: "A'ngô ñûn", ruhuaj ga̱ta si na̱du̱naj dàj gimàn nej sa ga̱'hue gìsìkì', nej sa gi'hia ngà ra'a, da'nga ni̱ gùnàj nej sa si̱ gisiki'.

28Huê danj ni̱, nga ga̱na̱huin ro̱'ô' ga̱tu̱' ñan ni̱ka̱j sun Ma̱'an Cristo ni̱ nitaj si huaj gìsìkì' ñan ga̱ne' gà' mánj, ni̱ gà'huì' si guruhuâ Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ganahuin ro'ô' sunuj u ni̱ rayi'î dan ni̱ gu̱na̱nj gi̱tsî' riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gi̱'hiô' sa garan' ruhuaj ni̱ gi̱nikaj chre̱' riñanj;dadin' Ma̱'an Du'un' ni̱ huin 'ngo̱ ña'an ga̱'hue du̱nahuij daran'anj na̱nj ánj.

Hebreos 13

1Du̱gu'nïn' ga̱ 'ì ruhuô' ni'în' nej dinînt.

2Si̱ gini'ñun nej suj guendâ ga̱na̱huin ra'a hue'ê nej suj nej guiì guchi' ñan nne nej suj, dadin' rayi'î nânj ni̱ hua̱ da̱'a̱j nej sô', ni̱ nun gi̱ni̱'in nej sô', sani̱ ganahuin ra̱'a nej sô' nej ángel.

3Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' 'nïnj dukuâ ga'a, ni̱ ga̱huin ruhuâ nej suj si 'nïnj nej suj dukuâ ga'a ngà nej sô'; ni̱ ga̱na̱nun ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì nitaj si nne hue'ê, dadin' ga̱'hue si huê danj gi̱ran' nej suj a'ngo̱ gui.

4Ginikaj chre̱j daran' nej sô' nne garan ra̱'a ngà nika nej sô', ni̱ si̱ gi̱nikaj nej sô' nika dugui' nej sô' mánj; sani̱ nej sí nne sìgìchrà' ni̱ nej sí ni̱ka̱j nika dugui' ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa na̱gi̱'hiaj guenda ngà nej sô'.

5Si̱ gahuin sta'u ruhuâ nej suj guendâ ga̱ doj san'anj an riñan nej suj mánj, ga̱ nìhià' ruhuâ nej suj ngà nej sa hua̱ riñan nej suj hia̱j; Dadin' gataj Ma̱'an Ña'anj an: "Ni̱ si̱ ga'nín ra̱'a sò' ni̱ si̱ gu̱dunâ sò' mánj."

6Hiô' ni̱ yìtïnj chrej huaj ga̱to̱': Ma̱'an Señor huin sa gu̱ru̱gûñu'unj ñùnj; ni̱ si̱ guyu'huí sa gi̱'hiaj nej guiì ngàj mánj.

7Ga̱na̱nun ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' ganikïn' dugumîn nej suj, dadin' ga'min nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj; Ga̱na̱ka̱j guendâ nej suj dàj gi'hiaj nej sô', ni̱ si hua̱ hue'ê sa gi'hiaj nej sô' ni̱ gida'a nej suj chrej hua̱ hue'ê gi'hiaj nej sô' ni̱ dàj guyumân ruhuâ nej sô' na̱nj ánj.

8Ni̱ huê Ma̱'an Jesús huin gukï, ni̱ huê Ma̱'an Jesús huin hia̱j, ni̱ huê Ma̱'an Jesús huin daran' nej diû.

9Ni̱ si̱ guyumân ruhuâ nej suj ngà nej yì'nïn' nuguan' digañu'unj gidigán nej síi; dadin' dànanj dùgùnàj huaj si ga̱na̱huin nùkuaj ruhuâ nej suj ngà nuguan' su̱nu̱j rikî Ma̱'an Ña'anj an riñan nej suj, gà' da' nej yì'nïn' nej nuguan' a'nïn' rayi'î

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

guendâ sa yâ nej suj; dadin' nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj nej yì'nỉn' nuguan' gidigân nej síi mánj.

10Nị Mạ'an Cristo huin si-na nê' dadin' huin dàj rûn' gahuin si-na ña'anj rịñạn dagahui' nej sij nej yuku àsìj nâ, huê danj nị nitaj guèndà nej sô' dagahuin si-ley Moisés gụnạnj gitsî nej sô' riñan Mạ'an Jesús mánj.

11Dadin' àsìj nâ nị gida'a rej huin ñạn nỉn'ïn tun nej yuku nị nịkạj sô' hua'anj sô' ne' rùhuà lugâ gèe, nị huin 'ngọ ofrenda guendâ gạ'ne si-gạkïn' nej guiì, sanị nneè nej yuku nị gachrîj ña'an sij ne' yè' ñan màn nej guiì.

12Huê danj nạnj, giran' sạñụn Mạ'an Jesús nị gahuij ne' yẹ' yuman' snà'ànj Jerusalén, nị ngà tun nị gạ'hue nagi'hiaj sà'aj nej guiì riñan nej gakịn' gi'hiaj ninj nạnj ánj.

13Gịnikò' nê' rukû Mạ'an Jesús, nị gạ ruhuâ nê' gịran' sạñụn' nê' dàj rûn' giran' sạñụn Mạ'an nạnj ánj;

14dadin' nitaj si huạ nìgànj 'ngọ yuman' snà'ànj an ruhuâ yumiguì nânj gìrì' gạne' mánj, gànà'huì' 'ngọ yuman' snà'ànj an ñan gìrì' gạne' gui 'nạ' ne' ñạan.

15Huê danj nị, daran' diû gạ'mịn hue'ê nê' riñan Mạ'an Ña'anj an, nị Mạ'an Jesucristo gụrụgûñu'unj rukû nê', nị gạ'hue gạchrọ' chra'a riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gànàtà' du'huô' siyụgui Mạ'an Jesús.

16Nị sị gini'ñûn nej suj guendâ gị'hiaj nej suj sa sà'a nị sị gini'ñûn nej suj guendâ gụrụgûñu'unj nej suj sa gàchin riñan nej dugui' nej suj mánj; dadin' huê nej nânj huin sa garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

17Dạgahuin nej suj sun ga'nïn' nej sô' rikî si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj, nị gịnikaj chrẹj nej suj ngà nuguan' gạtạj nej sô' gụnïn nej suj; dadin' nej sô' huin si dugumîn mạ'an nimân nej suj, dadin' nej sô' huin si nàgà'huì' guenda rayi'î nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an; nị si dagahuin nej suj nị nda nìhià' chre hua ruhuâ nej sô' nga gụnạnj gịtsî nej sô' rayi'î nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, huê danj nạnj sị ga'min gakịn' nej sô' rayi'î sa gi'hiaj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an mánj, dadin' nitaj si ni'ñanj si huaj si gị'hiaj nej sô' dànanj mánj.

18Gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej ñûnj; dadin' ni'in nej ñûnj si huạ hue'ê da'nga' nụn ruhuâ nimân nej ñûnj, nị huạ ruhuâ nej ñûnj gị'hiaj hue'ê nej ñûnj daran'anj nạnj ánj.

19Nị gachín nị'hia riñan nej suj nị gị'hiaj nej suj sunuj nị gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'í riñan Mạ'an Ña'anj an, nị râ'ñanj gạ'nïn gùchìj ñan màn nej suj nạnj ánj

20Nị Mạ'an Ña'anj gi'hiaj hua dïn'ïnj nị Mạ'an Ña'anj gi'hiaj gana'nỉnj Mạ'an Señor Jesucristo siganỉnj nej nîman, nị Mạ'an Señor Jesús huin sa nịkịn' dugumîn nej matsïj ï, nị ngà tun Mạ'an nị guchi' Mạ'an Ña'anj an 'ngọ du'hua ngà nej guiì nìgànj nỉn' nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi̱'hiaj yu̱gui nej suj ni̱ ga̱ yu̱gui nej suj guendâ gi̱'hiaj hue'ê nej suj daran' sa garan' ruhuâ Ma̱'an, ni̱ ngà Ma̱'an Jesucristo gi̱'hia ngà nej suj sa garan' ruhuaj; ni̱ rayi'î Ma̱'an Señor Jesús huin sa ga̱'mi̱n hue'ê', da' gachîn 'ngo̱ sientu hio'o, da' gachîn 'ngo̱ sientu hio'o. Ni̱ huê danj huin rû'huaj.

22Ni̱ gachín ni̱'hia riñan nej suj di̱nîînj, si ga̱ nùkuaj ruhuâ nej suj ngà nej nuguan' duna'ngâj riñan nej suj, dadin' do̱j huin sa gachrûnj riñan nej suj.

23Ruhuâj si gi̱ni̱'in nej suj si gà' gahui dinîînt Timoteo ruhuâ dukuâ ga'a; ni̱ asà' guyumân ra'ña̱nj sij ñan nné ni̱ gi̱nika gùchìj sij nga gùchì' gi̱ni̱'hia ñan màn nej suj na̱nj ánj.

24Nàgà'huì' nej suj nuguan' ni̱'ñanj an riñan nej sô' ni̱kï̱n' dugumîn nej suj, ni̱ huê danj na̱nj nàgà'huì' nej suj nuguan' ni'ñanj an riñan nej sô' dugumîn ma̱'an riñan gakï̱n'ïn. Ni̱ huê danj na̱nj ga'nḯn nej dinîînt màn Italia nuguan' ni̱'ña̱nj an huaj riñan nej suj.

25Ni̱ si-su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an gùchì' riñan daran' nej suj. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Santiago

Santiago 1

1Ñùnj huin Santiago, ni gunânj gi'tsí riñan Ma'an Ña'anj an ni huê danj nanj gunânj gitsí riñan Ma'an Señor Jesucristo, ni ga'nîn ñanj nan hua riñan nej yùhuìj Estado nej israelita gaya'nìn ga'anj nìn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

2Dinînj ma'anj, ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj, nga gùyùmàn gà'ì sañuun riñan nej suj,

3ni gini'in nej suj si guendâ guyumân ruhuâ nej suj, ni dànanj ganahuin nùkuaj ruhuâ nej suj nga guyumân sañuun riñan nej suj.

4Ni nga gahuin chrun nej suj ga nùkuaj ruhuâ nej suj, hiô' ni gahuin nej suj guiì gi'hiaj sa nikaa, ni guiì achij gi'hiaj, ni nitaj nùnj gachin riñan nej suj ga' mánj.

5Ni si hua go'ngo nej suj na'hue gahuin chrun nìn' ruhuâ, ni gàchìnj nej suj riñan Ma'an Ña'anj an, dadin' ga'hue gi'hia si gahuin chrun nìn' ruhuâ nej suj gachín riñanj ni nitaj si gi'hiaj chij mánj.

6Sani nga gàchìnj nej suj ni gùyùmàn yìtìnj ruhuâ nej suj, ni si ganîn huà' ruhuâ nej suj rayi'î sa gachín nej suj; dadin' nej guiì ganîn huà' ruhuâ ni huin ninj dàj rûn huin nne ña'anj dadin' nitaj si nun dïn'ïn, dadin' rânj nanèe ni nagunan' nanèe ni hua'an dànè' garan' ruhuâ nanèe nanj ánj.

7Ni si ganîn ruhuâ nej suj si guiì gi'hiaj dànanj, ni hua sa ganahuin ra'a ninj gi'hiaj Ma'an Señor.

8Ni guiì ganîn huà' ruhuâ ni huin ninj guiì nitaj si nikïn' ran nga daran' sa gi'hiaj ninj.

9Ni si hua 'ngo nej suj dinînt ran' àko ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj, dadin' riñan nej guiì ni nitaj nùnj huin nej suj sani riñan Ma'an Ña'anj an ni huin nej suj sí du'huee nanj ánj;

10sani guiì hua yiru'hue, ni ganakaj ninj sinà'aj a dadin' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an; si giran' ninj dàj rûn' giran' hiaj tàj raa koj o.

11Dadin' nga gisîj gui ni ûta gahuin ña'an, ni ganakò koj dânj ni nùnj huin si ûta nìhià' hua hiaj gitá raj sani ginin; ni huê danj giran' sí yiru'huee ni ganahuij sô' ngà nej rasun du'hue hua riñan sô'.

12Ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì gunùkuaj gachîn riñan sañuun, dadin' nga gunùkuaj ninj gachîn ninj riñan sañuun ni ganahuin ra'a ninj 'ngo korona nìhià' huaa ginun ahui ninj, ni huê danj nanj ga nì'nà' ninj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' gà' gataj Ma'an Ña'anj an si hua niñan si ga'huij ra'a nej guiì 'ì ruhuâj 'ngo korona.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Si huạ 'ngọ guiì nị guyumân gakïn'ïn riñan ninj, nị sị ga'hue gạtạj ninj si Mạ'an Ña'anj an huin sa ga'nḩn ga'na' gakïn' dan riñan ninj mánj; dadin' Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si gi'hia gakïn'ïn, nị gạ' nitaj si duguanej gakïn'ïn riñan nej guiì mánj;

14dadin' si nneè kú nej guiì huin ruhuâ gị'hiaj ninj gakïn'ïn, huê danj nị gàyì'ì sichre nị duguanej gakïn' huin ruhuâ ninj gị'hiaj ninj, nị gunùkuaj gakïn' dânj gi'hiaj gạnanj ninj nạnj ánj.

15Nị nga ganîn ruhuâ ninj, gi'hiaj ninj ahuin nạnj gakïn' garan' ruhuâ nneè kú ninj, nị nga gi'hiaj ninj gakïn'ïn; nị ganûn gakïn' gahuin ruhuâ ninj gị'hiaj ninj, huê danj nị gahui' ninj gi'hiaj gakïn' dânj.

16Huê danj nị sị gachej ruhuâ nej suj, man dịnînj.

17Daran' sa sà'a, nị daran' sa nịkạa nị Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a huin sa ga'nḩn ga'naj nị huê Mạ'an huin sa gi'hiaj ga'hue garânj da'nga' ruhuô', nị nitaj si ganadunaj dàj rûn' ganadunâ nej atï'ï màn yàtà'a nị nitaj si gisikij dàj rûn' gisiki' gaxù'un mánj.

18Nị Mạ'an garan' ruhuâ, nị gi'hia si gạnạhuin nàkà nimân nê' ngà nuguan' yàngà'a, nị gahuîn' dàj run' huin 'ngọ chruj tsì' sịnïn gahiu raạ 'ngọ chrun dadin' ganahuîn' da'ní Mạ'an Ña'anj an.

19Nị 'ì ruhuâj ni'ín nej suj dịnînj. Rayi'î dan nị gạ hio nej suj guendâ gụnïn nej suj, sanị sị ga hio nej suj guendâ gạ'mịn nej suj mánj, nị sị gina'an hio ruhuâ nej suj mánj.

20Dadin' si gina'an ruhuâ nej suj nị nitaj si gị'hiaj nej suj sa nịkạ garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an mánj.

21Huê danj, nị gụdunâj nej suj daran' nej sa kïj huaa nị sa yì'ì chre huạ riñan nej suj, nị dàj rûn' ganahuin rạ'a nej guiì ran' àko 'ngọ rasụun huê danj gạnạhuin rạ'a nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an dadin' nuguan' nânj huin sa gị'hiaj gạnạnịn mạ'an nimân nej suj.

22Nị sị gị'hiaj nej suj si man si gunïn nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an mánj, sa gị'hiaj nej suj huin si dạgahuin yàngà' nej suj nuguan' gunïn nej suj, nị sị gidigañu'unj nej suj mạ'an nej suj mánj.

23Dadin' si huạ 'ngọ nej suj gunïn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an sanị nitaj si dagahuin nej suj, nị huin nej suj dàj rûn' huin 'ngọ sí gini'hiaj riñan nne gunïn'ïn dàj hua riñan sô'.

24Nị gini'in sô' dàj hua riñan sô', nị ne' rùkù nị ga'anj sô', sanị orâ chre nị gini'ñûn sô' dàj hua riñan sô'.

25Sanị sí ûta hue'ê gini'hiaj nị gana'nîn sà' sô' nuguan' nịkạ gunïn sô' nị ni'in sô' si nuguan' nânj gị'hiaj gịyị'nïn riñan sô', nị ganikïn' ran sô' nị dagahuin sô' nuguan' dânj, nị nitaj si gini'ñûn sô' nuguan' dânj nị gạ nìhià' ruhuâ sô' rayi'î sa gi'hiaj sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí gataj si nìkò' sô' Ma̱'an Ña'anj an siganînj nej suj, sani̱ nitaj si hua̱ gu̱dadû sô' ngà nej nuguan' ga'min sô' riñan nej dugui' sô', ni̱ gidigañu'unj sô' ma̱'an sô' ni̱ nitaj nùnj guendâ ni'ñanj si gataj sô' si ni'in sô' Ma̱'an Ña'anj an mánj.

27Yi'nïn' nej guiì gèe ni̱ yi'nïn' nej guiì nitaj si gi'hiaj gakïn'ïn riñan Ma̱'an Ña'anj an huin nej guiì gi'hiaj dànanj: Ni̱ hua'anj ni'hiaj ninj ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj ninj nej silíj nitaj rej ngà nni ni̱ huê danj na̱nj gu̱ru̱gûñu'unj ninj nej siyànà minj giran' sa̱ñu̱n, ni̱ dugumîn ninj ma̱'an ninj riñan nej gakïn' hua̱ ruhuâ yumiguìi.

Santiago 2

1Di̱nîînj ma̱'anj, nej suj guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Señor Jesucristo Ma̱'an sa ûta hue'ê hua. Ni̱ si̱ gi'hiaj anêj nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej guiì mánj.

2Dadin' si gatûj 'ngo̱ sí nu̱n se'ej dêj ra'a ñan nara'hui' nej suj ni̱ ûta sà' hua sigan' sô' ni̱ huê danj na̱nj gatûj 'ngo̱ sí gànìki chre ni̱ nu̱n sô' atsîj re'èe ñan màn nej suj,

3ni̱ gi'hiaj nej suj si sí ña̱'a̱n doj huin sí hua' sà' sigan' dânj ni̱ gataj nej suj gu̱nïn sô': “Ga̱ne sô' ñan hua̱ hue'ê doj nânj”, ni̱ gataj nej suj gu̱nïn sí ga̱ni̱ki: “Ga̱nikïn' ga̱hia sô' hiuj nânj, nej si ga̱ne sô' riñan hio'óo nan na̱nj ánj”,

4hiô' ni̱ sê si̱ gi'hiaj ni̱nï̱n nej suj dugui' nej suj, ni̱ gahuin nej suj guesì ûta a'nan' ganakaj guendâ ni̱ ûta a'nan' ganîn ruhuâ nej suj rà' saj ûn'.

5Gu̱nïn nej suj di̱nîînj ma̱'an: Sê ganagui Ma̱'an Ña'anj an nej guiì ga̱ni̱ki màn ruhuâ yumiguìi guendâ ga̱huin ninj guiì yi̱ru'hue ngà sa guyumân ruhuâ ninj, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ninj ga̱ne ninj ñan ni̱ka̱j su̱n Ma̱'an Ña'anj an dadin' gata si nàgà'huij ra'a nej guiì 'ì ruhuaj rà' saj ûn'.

6Sani̱ si̱ gi̱'hiaj nej suj si gìrì' nej guiì ran' àko sina'àj a mánj. Ni̱ sê nda ninaj chre guru'hue nej sí yiru'huee du'hue nej sí ran' àko mínj, ni̱ sê dànanj gunùkuaj nej sij ga'anj rë'ë̱j nej sij nej sí ran' àko riñan nej sí ni̱ka̱j suun mínj.

7Ni̱ sê nej sí yi̱ru'hue dânj huin sa ga'min kï̱j rayi'î siyu̱gui Ma̱'an Cristo, ni̱ ngà siyu̱gui Ma̱'an Cristo gachín nì'hiaj a'ngô nej dinînt rayi'î nej suj nga ga̱'min àko nej sô' rayi'î nej suj rà' saj ûn'.

8Dùgùnàj gi'hiaj nej suj si yàngà' hi̱a dagahuin nej suj nuguan' ni̱ka̱j su̱n riñan daran'anj, dàj rûn' taj riñanj ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an: “Ni̱ ga̱ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj dàj rûn' 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj ma̱'an nej suj”, ni̱ si dànanj gi'hiaj nej suj ni dùgùnàj huaj;

9sani̱ si gi'hiaj anêj nej suj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ gakïn'ïn huin sa gi'hiaj nej suj, ni̱ hua̱ hia ni̱ gi'hiaj nej suj gakïn'ïn dadin' nitaj si ga'nînj si-ley Ma̱'an Ña'anj an si gi̱'hiaj nej suj dànanj ni̱ huin nej suj guiì nitaj si dagahuin si-ley Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Dadin' ahuin nạnj guiì dagahuin da' hua daran' si-ley Mạ'an Ña'anj an, sanị si gi'hiaj ninj 'ngọ rïn gakïn'ïn huê danj nị nitaj si dagahuin ninj da' huạ daran' ley gà' mánj.

11Dadin' Mạ'an sa gataj: “Sị ginikaj nika duguî'”, nị huej huin sa gataj: “Sị dagahuî' mánj.” Sanị hiạj nị, nùnj huin si nitaj si nịkạjt nika duguî', sanị si dagahuî', nị gà' nitaj si dagahuîn' si-ley Mạ'an Ña'anj an mánj.

12Huê dàj rûn' ga'min nej suj nị huê danj gạdạgahuin nej suj dadin' ley gị'hiaj giyi'nînj riñan nej suj nị huej huin sa gạnạkạj guendâ dàj gi'hiaj nej suj.

13Dadin' nitaj àmàn gạnạnïn àko ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej guiì si nitaj si gananîn àko ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj, huê danj nị ûta gịran' sạñụn ninj gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an, sanị gạnạnïn àko ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị gị'hia si gạchịn ninj riñan sañuun si gụrụgûñu'unj ninj a'ngô nej dugui' ninj nạnj ánj.

14Ahuin guẹndạ ni'ñanj si gataj dạ'ạj nej suj si guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, si nitaj si ga'hui' nej suj sa gạchin riñan a'ngô nej guiì ran' àko rà'aj dịnînj. Nị gạ'hue gạnạnịn nej suj man guendâ guyumân ruhuâ nej suj nạnj nî'.

15Nị si huạ 'ngọ dinînt nị si huạ 'ngọ yuguet nị nitaj atsîj i gịnun ninj nị nitaj sa yạ ninj da' gui,

16nị huạ 'ngọ nej suj gataj gụnïn ninj: “Gạ dïn'ïnj ruhuâ' sò' nị nạn' dukuât, nị garán sò' mạ'an da'nga nị sị ganûn nuhuij sò' nị yạ sò' nda gùnùmàn rikît”, sanị si nitaj si ga'hui' nej suj sa garán ninj mạ'an ninj, sa yạ ninj. Nị ahuin si ni'ñanj si gạtạj nej suj dànanj gụnïn nej guiì dânj rà'aj.

17Huê danj nị si guyumân ruhuâ nej suj sanị nitaj si ga'hui' nej suj sa gạchin riñan nej guiì ran àko nị dàj rûn' huin si gahui' sa guyumân ruhuâ nej suj huin nạnj ánj.

18Sanị gạ'hue gạtạj dạ'ạj nej suj: Sò' nị guyumân ruhuâ', “sanị ñùnj nị guruguñu'un nej guiì ran' àko.” Hiạj nị gịdigân sò' sa guyumân ruhuâ' ngà rayi'î nej sa nitaj si guruguñu'unj dan; dadin' ñùnj nị gạ'hue gịdigán sa guyumân ruhuâj ngà nej sa guruguñu'un nej guiì ran' àko nạnj ánj.

19Sò' nị guyumân ruhuâ si huạ 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an, nị dùgùnàj gi'hiâ'; Sanị huê danj nạnj guyumân ruhuâ nej sa kïj ï, nị nda nagunanj ninj nga ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an.

20Sanị huîn' sí nitaj si ni'in yàngà' rû'huaj, nị huạ nạnj huạ ruhuâ' gịnị'in, dadin' nùnj huin si guyumân ruhuâ' sanị si nitaj si guruguñu'unj nej guiì ran' àko nị nitaj nùnj guẹndạ ni'ñanj sa guyumân ruhuâ' mánj.

21Nị sê guyumân ruhuâ sachij Abraham rej nê' nuguan' gataj Mạ'an Ña'anj an nị rayi'î dan nị gi'hiaj yụgui sô' si-na ña'anj an nị riñan si-na ña'anj dânj guta' sô' da'ní sô' Isaac, nị gini'in yàngà' Mạ'an Ña'anj an si dagahuin sô' nị gi'hiaj sô' sa nịkạa rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Nun ni'în' si sa guyumân ruhuâ sij ngà sa dagahuin sij nị nịkạj dugui' nùguàn'àn ngue nị dànanj ganahuin hue'ê nỉn' sa guyumân ruhuâ sij dânj rà' saj ûn'.

23Huê danj nị gisîj nuguan' gataj: “Guyumân ruhuâ Abraham ni'in sij Mạ'an Ña'anj an, nị rayi'î dan nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huin sij sí gi'hiaj sa nịkạa.” Nị gataj Mạ'an Ña'anj an si huin sij sí nịkạj dugui' ngà Mạ'an.

24Hiạj, nị ni'in nej suj si Mạ'an Ña'anj an nị nadiganj si nej guiì nị huin ninj sa nịkạa rayi'î guendâ dagahuin ninj ngà guendâ guruguñu'unj ninj ahuin nạnj sa gạchin riñan a'ngô nej guiì, nị sê man guendâ guyumân ruhuâ ninj nị huin ninj sa nịkạa mánj.

25Huê gè danj gahuin ngà Rahab, siyànà gudu'huêj mạ'an. Nị guendâ ganahuin rà'a nị gachrîj huij nej sô' ga'anj gạnạkạj guendâ dàj hua riñan hio'ó dânj, nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạhuin sa nịkạa rayi'î guendâ gịdịganj a'ngô chrej e ga'anj nej sí dânj.

26Dadin' dàj rûn nneè ku' nị si nitaj si nne nanè nimûn' nngaj nị huin sa gahui'i, nị huê danj nị nùnj huin si guyumân ruhuô' sanị si nitaj si guruguñu'un' ahuin nạnj sa gạchin riñan a'ngô nej guiì nị huîn' sa gahui'i.

Santiago 3

1Sị gi'hiaj nej suj si huin nej suj maestrû chrụn nỉn' ruhuâ nga gidigân nej suj riñan nej dinỉnt man dịnỉnj, dadin' gà' ni'in nej suj si dànanj nìko gànàchìn' Mạ'an Ña'anj an guenda riñan nej suj.

2Daran' nê' nị dàñùn gi'hio' si gina'an ruhuâ nị gananỉn ruhuâ a'ngô nej duguî'. Nị si huạ 'ngọ guiì nitaj si gị'hiaj gịnạ'an ruhuâ nị nitaj si gi'hiaj gananỉn ruhuâ a'ngô nej duguî' ngà nuguan' ga'min ninj, nị huin ninj 'ngọ guiì gi'hiaj sa nịkạa, nị huê danj nạnj gạ'hue gịnikaj sụn ninj riñan nneè kú ninj nị sị gi'hiaj ninj gakïn'ïn mánj.

3Nị si ga'nỉn' aga' freno du'hua nej guâhiu guendâ dạgahuin nej xuj riñun', nị gi'hiô' dànanj da'nga nị ga'hue' gịnikaj sụn' riñan da' huạ nỉn' gàchrà' nneè kú xuj.

4Gịni'hiaj nej suj dàj gi'hiaj nej sí guduguâj nej barkû yàchìj xi nga gache riñan nnee; dadin' nùnj huin si ûta nìko huaj, nị huê danj nạnj ûta nùkuaj guru'man nanèe ga'an, sanị nej sí nịkạj ñu'unj nej barkû nânj nị man nga 'ngọ sa gù'nàj timón dânj ginikaj sụn riñanj nị hua'an dànè' garan' ruhuâ nej sô'.

5Nị huê danj nạnj hio' nị huin sa huạ lij doj riñan nneè ku', sanị gạ'hue gị'hia sañun nìko, nị huê danj nạnj hua lij chrun giri ña'aan sanị gạ'hue gạnạhuij 'ngọ kïj ï gạkạ gị'hia.

6Nị hio' huin dàj rûn' huin ña'aan, nị huin dàj rûn' huin 'ngọ yumiguì kïj huaa. Nị nne ruhuâ nneè ku', nị gi'hiaj yị'ij daran nneè ku', nị gi'hia si gị'hiaj nej guiì gakïn'ïn nị rayi'î dan nị gạkạ ninj ruhuâ rúnâko nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

7Dadin' daran' nej yuku, ni̱ nej yataj a ni̱ nej yukuáa, ni̱ nej yuku màn ruhuâ nne ña̱'a̱nj, ni̱ gunùkuaj nej síi nagi'hiaj nìn nej sô' daran' nej yô';

8sani̱ gà' si 'ngo̱ guiì na'hue gùnùkuaj na̱gi̱'hiaj nìn hia ninj, ni̱ huin 'ngo̱ sa a'nan' na'hue gùnùkuaj nej guiì na̱gi̱'hiaj nìn ninj ni̱ ûta man nne gi'hiaj gàhuì' nej guiì riñanj na̱nj ánj.

9Ni̱ ngà hio' ga'min hue'ê' riñan Ma̱'an Señor huin Re' Ña'anj an, ni̱ huê nga hio' ga'min ki̱' riñan nej guiì sani̱ nej guiì ni̱ dàj rûn' hua Ma̱'an Ña'anj an hua ninj na̱nj ánj.

10Ni̱ huê gè du'huo' gahui nuguan' gato' si gi̱'hiaj hue'ê Ma̱'an Ña'anj an ngà nej guiì ni̱ huê gè du'huo' gahui nuguan' ki̱j huaa. Ni̱ si̱ ga̱'hue gaj danj man di̱nî̱nj.

11Ga̱'hue ga̱hui̱ nne hua̱ tsì'i ni̱ ga̱'hue ga̱hui̱ nne hua̱ hài'i ruhuâ hiu'uj ñan a'nga nnee na̱nj nî'.

12Ga̱'hue ga̱hui chruj aceituna raa̱ chrun îgu ni̱ ga̱'hue ga̱hui chruj îgu raa̱ chrun uba na̱nj nî'. Huê danj ni̱ si̱ ga'hue ga̱hui̱ nne hua̱ nì'in ni̱ nne hua̱ tsì'i ruhuâ hiu'uj ñan a'nga nnee mánj.

13Ahuin sí huin sí chru̱n hue'ê ni̱ hue'ê garânj da'nga' ruhuâ sô' siganî̱nj nej suj rà'aj. Ni̱ ga̱na̱di̱gân sô' si huin sô' sí nìn gi'hiaj ni̱ huin sô' sí chru̱n hue'ê ni̱ huê danj na̱nj nitaj si ra̱ki̱j sô' nej na̱nj ánj.

14Sani̱ si yìkòj nej suj ni̱ si sa na'an chre dan gi'hiaj nej suj ni̱ màn nuguan' gu̱ni̱n' ngà nej guiì ruhuâ nimân nej suj, ni̱ si̱ ganî̱n ruhuâ nej suj si ûta huin nej suj, ni̱ si̱ gidigañu'unj nej suj riñan nuguan yàngà'a mánj;

15dadin' si gi'hiaj nej suj dànanj ni̱ nùnj huin si chru̱n nî̱n' ruhuâ nej suj, sani̱ sê Ma̱'an Ña'anj an huin sa riki sa chru̱n nî̱n' ruhuâ nej suj mánj, dadin' sa màn riñan hio'ó nânj huin ni̱ sa giri ra̱ nej guiì huin, ni̱ nânj huin sa garan' ruhuâ sichre gi̱'hiaj nej guiì na̱nj ánj.

16Dadin' ñan hua̱ nuguan' yìkòj o ngà nuguan' unïn'ïn, ni̱ garan' ñu'unj nej guiì dugui' ninj, ni̱ ûta mân sa ki̱j huaa hiuj dânj.

17Sani̱ nej guiì gahuin chru̱n nî̱n' ruhuâ gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nitaj si gi'hiaj ninj gaki̱n'ïn; ni̱ nitaj si gunïn' ninj ngà nej guiì, ni̱ sà' hua ruhuâ ninj, ni̱ ni'ña̱nj hua si-nùguàn' ninj, ni̱ ûta guruguñu'unj ninj nej guiì, ni̱ rugui' si sà' gi'hiaj ninj, ni̱ nitaj si na̱hia ninj, ni̱ nitaj si gidigañu'unj ninj mánj.

18Ni̱ nej guiì hua̱ dïn'ïnj ruhuâ ni̱ nitaj si ganahuij ruhuâ ninj gu̱ni̱n' ninj ngà nej guiì, guendâ ruhuâ ninj ga̱ dïn'ïnj ni̱ dugu'nïn' ninj gi̱'hiaj ninj sa ni̱ka̱a na̱nj ánj.

Santiago 4

1Dànè' ga'na' sun guta'a ngà sun gunïn'ïn siganî̱nj nej suj rà'aj. Sê rayi'î sa a'nan' ganî̱n ruhuâ nej suj gi̱'hiaj nej suj huin sa gi'hiaj rà' saj ûn'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Ûta huin ruhuâ nej suj gạ doj rasụun riñan nej suj, sanị nitaj nùnj giri' nej suj gạ riñan nej suj, nị dagahui' nej suj nị huin yìkòj ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dugui' nej suj, sanị na'hue gìrì' nej suj, nị ûta gunïn' nej suj nị guta' nej suj, sanị na'hue gìrì' nej suj sa ganîn ruhuâ nej suj, dadin' nitaj si gachín nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an mánj.

3Gachín nej suj, sanị nitaj si ganahuin rạ'a nej suj, dadin' gachín nej suj guendâ gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nneè kú nej suj.

4Dàj rûn' gi'hiaj nej guiì nịkạj nika dugui' huê danj gi'hiaj anêj mạ'an nimân nej suj mạ'an riñan Mạ'an Ña'anj an. Nun ni'in nej suj si nga ginikaj dugui' nej suj ngà nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nị gunïn' nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an mínj. Ahuin nạnj guiì, huin ruhuâ gịnikaj dugui' ngà nej guiì màn ruhuâ yumiguìi. Nị huin ninj guiì gunïn' ngà Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

5Nị ganîn ruhuâ nej suj si man si ga'min mạ'an ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nạnj nî': "Nun ni'in nej suj si ûta huin ruhuâ Mạ'an Espíritu Santo nne ruhuâ nimân nej suj si dạgahuin nej suj mínj."

6Sanị dànanj ûta nìko guruguñu'unj Mạ'an Ña'anj an nị gi'hia sunuj u ngà nej guiì dagahuin riñanj. Nị rayi'î dan gataj ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Nị gunïn' Mạ'an Ña'anj an ngà nej guiì ganîn ruhuâ si ûta huin ninj, sanị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sunuj u ngà nej guiì gi'hiaj si huin ninj guiì ninaj doj.

7Dạgahuin nej suj, sa gataj Mạ'an Ña'anj an; nị sị ga'nînj nej suj si gị'hiaj gạnan sa nàsà'a riñan nej suj, huê danj nị gụxunj mạ'an riñan nej suj nạnj ánj.

8Gạ'nạ' nichì nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gạ'nạ' nichì Mạ'an riñan nej suj. Nej suj gi'hiaj gakïn'ïn nị gànànìkàj ruhuâ nej suj rayi'î si-gạkïn' nej suj, nị nej suj ganîn huà' ruhuâ nị nạgị'hiaj hue'ê nej suj nimân nej suj.

9Gạnạnïn sta'u ruhuâ nej suj, nị gụdụguẹ'e nej suj, nị gạguạj hia nej suj. Nị gà'ngà' nej suj nị gạnạhuin sa a'nga' nej suj dânj sa gụdụguẹ'e nej suj, nị si huạ nìhià' ruhuâ nej suj nị gạnạnïn ruhuâ nej suj.

10Nị nạgị'hiaj ninaj nej suj mạ'an nej suj riñan Mạ'an Señor, nị gạnạchinika nej suj nạnj ánj.

11Nị sị ga'min nej suj, rayi'î 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj man dịnînj. Nị guiì ga'min rayi'î nej dugui' nị guta' ninj gakïn'ïn yichrá nej dugui' ninj, nị ga'min ninj rayi'î ley nị guta' ninj gakïn'ïn yichrá ley; sanị si gutâ' gakïn'ïn yichrá ley, hiô' nị nitaj si dagahuîn' sa taj ley mánj. Hiô' nị huîn' guesì riñan ley nạnj ánj.

12'Ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa giri rà dàj ga ley nị huej huin guesì, nị gạ'hue gị'hia gạnạnịn ninj nị gạ'hue gị'hia si gạ'ạnj nị'hia ninj; sanị sò', nị ahuin si huîn' nị guta' gakïn'ïn yichrá nej dugui' rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Hiaj, ni gunïn nej suj gataj dànanj: “Hiaj nej si a'hioj ni ga'anj nê' 'ngo yuman' snà'ànj dânj, ni gane nê' 'ngo hio'o hiuj dânj, ni gudu'hue nê' rasuun ni gi'hiaj ganun' san'anj an.”

14Sani nun ni'in nej suj dàj gahuin gui a'hioj mánj. Ni hua 'ngo nej suj ni'in si gane nej suj gui a'hioj nanj nî'. Yàngà' hia ni sa nì'nà' hua riñan nê' ni huin dàj rûn' huin nnga dadin' gurugui'ij gini'hio sani nda nanè chre ni giyitïn' man nanj ánj.

15Nej nuguan' da'hui nej suj gataj nej suj huin: “Si ruhuâ Ma'an Señor, ni gane' ni ga'hue gi'hiô' 'ngo sun nânj nej si gi'hiô' a'ngô sun nânj.”

16Sani sa gi'hiaj nej suj huin, si ûta nìchràj ruhuâ nej suj ga'min nej suj ni ûta huin nej suj ruhuâ nej suj. Ni daran' nej guiì ganîn ruhuâ si ûta huin ninj doj ni a'nan' hua sa ganîn ruhuâ ninj;

17Ni nej guiì ni'in gi'hiaj sa sà'aj, ni nitaj si gi'hiaj ninj sa sà'aj, ni gakïn'ïn huin sa gi'hiaj ninj nanj ánj.

Santiago 5

1Gunïn nej suj hua yiru'huee nej nuguan' nânj. Ni gudugue'e nej suj, ni gaguaj hia nej suj dadin' gùyùmàn gui ni giran' àko nej suj.

2Gà' girë' daran' nej rasun hua du'hue riñan nej suj, ni gà' yâ nej yahuì lij nej sigan' nej suj.

3Ni gà' gato nìn' nej aga' oro ni aga' plata hua riñan nej suj; ni sa gato dânj huin sa gànàtà' rayi'î nej suj ni dàj rûn' gaka nej rasuun gi'hiaj ña'aan ni huê danj girë' nej suj gi'hiaj sa gato dânj.

4Huê danj ni, ga'min gakïn' nej síi rayi'î nej gui gi'hiaj sun nej sô' riñan 'ngo yiru'huee, dadin' gidigañu'unj nej yiru'huee nej sô' ni nun ganaru'hue hue'ê nej yiru'huee du'hue nej sô'; ni gunïn Ma'an Ña'anj an daran' nej nuguan' ga'min' gakïn' nej sí gi'hiaj suun.

5Nga gane nej suj riñan hio'ó nânj ni ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj ngà nneè kú nej suj ngà nej gakïn'ïn, ni ûta gu'ñûn nej suj gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, ni dàj rûn' ganaminj nej yuku dagahui' nej sij huê danj ganaminj nimân nej suj ngà nej gakïn'ïn.

6Ni nitaj si duna'huej nej sí gi'hiaj sa nikaa rayi'î nej sô', huê danj ni dugua'ì nej suj ni dagahui' nej suj nej sô'.

7Huê danj ni ga nùkuaj ruhuâ nej suj nanj dinînj, nda gui nànìkàj ñun Ma'an Señor ga'naj. Ni gini'hiaj nej suj dàj gi'hiaj nej sí gunuun dadin' hua nùkuaj ruhuâ nej sô' gana'huìj nej sô' nda gùyùmàn gumàn ràan ngà gumàn ra'ñanj an, da'nga ni ga'hue gachij yinà nej sô' ni gìrì' nej sô' tan'an ya nej sô'.

8Huê danj nanj ga nùkuaj ruhuâ nej suj, ni nagi'hiaj ran nej suj nimân nej suj; dadin' gà' gahuin nichrun' diû ga'na' ñûn Ma'an Señor.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ si̱ garânj ruhuâ 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej suj rayi'î nej dinḩn nej suj man di̱nînj, da'nga ni̱ si̱ ga'anj ni̱'hia̱ nej suj; dadin' gà' ni̱kïn' chru̱n guesì riñan rahue'e guendâ na̱gi̱'hia guenda ngà nej suj.

10Gi̱da'a nej suj si-chrej nej sí ganata' dàj ga̱huin na̱nj di̱nîn, dadin' gananîn nej sô' yi'î siyu̱gui Ma̱'an Señor huê danj ni̱ giran' sa̱ñu̱n nej sô', sani̱ ga nùkuaj ruhuâ nej sô'.

11Dadin' gà' ni'în' si dànanj ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì giran' sa̱ñu̱n. Ni̱ gà' gunïn nej suj dàj ga nùkuaj ruhuâ Job nga giran' sa̱ñu̱n sô', ni̱ gà' ni'in nej suj dàj gi'hiaj Ma̱'an Señor ngà sô' nda ne' rùkù nïn', dadin' ûta gananîn àko ruhuaj ni'in sô'.

12Sani̱ sa da'hui nej suj gi̱'hiaj nej suj huin, di̱nînj, ni̱ si̱ gi̱'hiaj yìtïnj nej suj si-nùguàn' nej suj, ni̱ si̱ gataj nej suj si yàtà'a ngà hio'óo huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj nej suj mánj: Ni̱ gà' si̱ ga'hue ga̱ta̱j nej suj si a'ngô nej rasu̱un huin sa gini'in yàngà' sa gi'hiaj nej suj mánj; ni̱ si gataj nej suj "ga̱'hue" ni̱ da̱gahuin nej suj nuguan' garânj yina nej suj dânj, ni̱ si gataj nej suj "si̱ ga'hue" ni̱ huê danj gi̱'hiaj nej suj, da'nga ni̱ si̱ giran' sa̱ñu̱n nej suj mánj.

13Hua̱ 'ngo̱ nej sô' màn siganînj nej suj giran' sa̱ñu̱n nî'. Gàchìnj nì'hiaj nej suj rayi'î nej sô'. Hua̱ nìhià' ruhuâ 'ngo̱ nej sô' màn siganînj nej suj nî'. Ga̱chra̱ nej sô' chra'a riñan Ma̱'an Ña'anj an.

14Ni̱ hua̱ 'ngo̱ guiì a'nan'an siganînj nej suj nî', gàkïnj nej suj nej sô' ni̱ka̱j suj riñan nej sô' nìkò' rukû Ma̱'an Jesús, ni̱ ga̱'na̱' nej sô' ni̱ gàchìnj nì'hiaj nej sô' rayi'î nej guiì a'nan'an ni̱ ga̱chri̱ nej sô' gasîti nej guiì dânj ngà siyu̱gui Ma̱'an Señor.

15Ni̱ si guyumân ruhuâ nej sô' nga gachín nì'hiaj nej sô' rayi'î guiì a'nan' dânj, ni̱ ga̱na̱huin guiì a'nan' dânj, ni̱ ga̱na̱chi nikaj Ma̱'an Señor guiì a'nan' dânj; ni̱ si gi'hiaj guiì dânj gakïn'ïn ni̱ gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î guiì dânj.

16Gànàtà' 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej suj si-ga̱kïn' nej suj riñan nej dugui' nej suj, ni̱ gàchìnj nì'hiaj 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej suj rayi'î nej dugui' nej suj, da'nga ni̱ ganahuin nej suj. Ni̱ si hua̱ yìtïnj ruhuâ sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a nga gàchìnj nì'hiaj sô' ni̱ ûta nìko ga sa ga'hue gi̱'hiaj sô'.

17Ni̱ dàj rûn' hua nê' huê danj ga Elías sô' gataj dàj ga̱huin, ni̱ nga ga'min sô' ngà Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nga gachín nì'hiaj sô' sisi̱ si̱ gaman' ni̱ guyumân yìtïnj ruhuâ sô' rayi'î sa gachín sô' huê danj ni̱ nun gàmàn' huà'nïnj hio'o tá huàtàn' ahui mánj.

18Ni̱ ne' rùkù ni̱ gachín nì'hiaj ñûn sô', huê danj ni̱ gaman', ni̱ gahiu ñûn nej sa màn riñan hio'óo yâ nej guiì.

19Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej dinînt màn siganînj nej suj guxunj ma̱'an riñan chrej yàngà'a, ni̱ a'ngô nej suj gi'hiaj gananikàj ñûn sí dânj ni̱ gaché sô' chrej yàngà'a,

20ni̱ dùgùnàj huaj si gi̱ni'in nej suj ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej dinînt gi'hiaj gananikàj ñûn sí dânj gatûj sô' ruhuâ chrej yàngà'a, ni̱ gi'hiaj sô' si ga̱na̱ni̱n sí dânj ni̱ si̱ ga'anj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nḭ'hia sô', nḭ gi'hiaj sô' si gḭnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î gà'ì nej si-gạkïn' sí danj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Pedro

1 Pedro 1

1Pedro huin sí ga'anj gidigân sinin si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, ni ga'nîn sô' ñanj nânj hua riñan nej dinînt màn gaya'nìn ga'anj a'ngô nej país gù'nàj Ponto, Galacia, Kapadocia, Asia ni Bitinia,

2ni ganagui Ma'an Re' Ña'anj an nej suj dadin' gà' gata dàj gahuin rayi'î nej suj ni nagi'hiaj gè Ma'an Espíritu Santo nej suj, guendâ dagahuin nej suj ni tun Ma'an Jesús gi'hiaj ganaruhui si-gakïn' nej suj: Ni si-sunuj ni sa hua dïn'ïnj riñan Ma'an Ña'anj an gahuin nìko riñan nej suj nanj ánj.

3Ga'min hue'ê' rayi'î Ma'an Ña'anj huin Rej Ma'an Señor Jesucristo, dadin' gi'hia si gana'nînj Ma'an Señor Jesucristo siganînj nej nimân. Ni ûta nìko guruguñu'unj Ma'an ñùn' dadin' gi'hia si ga'nga nàkà ñûn' ni nda nìhià' chre hua ruhuô' ni ga'hue gànà'huì' Ma'an,

4ni hua 'ngo nani'hiaj nej suj gànàrì' nej suj ne' yàtà'a ni sê sa gìrè' huin, ni sê sa gochroj huin, ni nitaj si hua kij hiuj dânj mánj.

5Ni guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni dugumîn Ma'an Ña'anj an nej suj ngà sa nùkuaj hua riñanj, ni gi'hia si gùnùkuaj nej suj gananin nej suj dadin' gà' hua yugui gànàrì' nej suj gui ga'na' ne' ñaan.

6Ni rayi'î dan ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej suj rayi'î si gà' ginikaj Ma'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej suj, nùnj huin si hua hia ni giran' sañun nej suj doj riñan gà'ì yì'nìn' sañun gùyùmàn riñan nej suj,

7dadin' dàñùn gachin sa yumân ruhuâ nej suj dânj riñan sañuun, dadin' oro ni huin sa gìrè' sani dàñùn da'hui gàchinj riñan ña'aan, hiô' ni nga gunukuaj nej suj gachîn' nej suj riñan sañuun ni dànanj ganahuin hue'ê nej suj gà' da' aga' oro, ni huê danj nanj ga'min hue'ê nej guiì yi'î nej suj ni ginikaj chrej ninj ngà nej suj nda gui nga ga'na' Ma'an Cristo.

8Dadin' nun gini'in nej suj Ma'an Cristo sani 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an, ni guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an, ni nùnj huin si nun gini'in nej suj Ma'an, sani ûta hua nìhià' hua ruhuâ nej suj ni sê nuguan' gìrì' gànàtò' huin dadin' ûta nìko sîj Ma'an Cristo nanj ánj.

9Ni si guyumân yìtìnj ruhuâ nej suj nda a'ngô rïn gui gane nej suj riñan hio'ó nânj, hiô' ni gananin ma'an nimân nej suj.

10Ni nda hue'ê chre nana'hui' guentû nej sô' gataj dàj gahuin rayi'î sunuj ga riñan nej suj, ni ûta ga gudadû nej sô' nga ganachin' na'anj nej sô' a'ngô nej sachij garânj da'nga ruhuâ, si hia ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an gananin nej suj.

11Ni nadigi'ñûn nej sô' ahuin guiì ni ahuin diû gi'hiaj Si-Espíritu Ma'an Cristo garânj da'nga ruhuâ nej sô' ni nne ngà nej sô', dadin' huê Ma'an Espíritu dânj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gidigân dàj nìko giran' sañun Ma'an Cristo, ni gi'hia garânj da'nga' ruhuâ nej sô' gataj dàj gahuin dàj hue'ê ga ne' ñan doj.

12Ni ganadigân Ma'an Ña'anj an nuguan' nânj riñan nej sô' sani sê guendâ nej sô' gahuin mánj, guendâ nê' gahuin ni man si ginikaj ñu'unj nej sô' nuguan' dânj, ni nda diû nânj gisîj nuguan' dânj ni ganahuin ra'a nej sô' ganata' nuguan' gi'hiaj gananiin nej guiì gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo ga'na' yàtà'a; ni ûta huin ruhuâ nej ángel gini'in ninj nej nânj.

13Hiaj ni, dàj rûn' gi'hiaj nej sí nagi'hiaj ran nnïnj 'nïnj gatïn, huê danj nanj gànà'nïnj sà' nej suj sa garânj da'nga ruhuâ nej suj, ni da'nga' hue'ê gè gi'hiaj nej suj ni gànà'huìj nej suj si gi'hiaj Ma'an Jesús sunuj u ngà nej suj nga nànìkàj ñûn Ma'an ga'naj.

14Ni si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn dàj rûn' gi'hiaj nej suj nga nïn' gàchin gini'in nej suj Ma'an Jesús mánj, gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj 'ngo da'ní nej suj hue'ê dagahuin riñan nej suj;

15sani si gi'hiaj nej suj gà' si 'ngo gakïn'ïn dadin' nitaj gà' si 'ngo gakïn'ïn gi'hiaj Ma'an sa gakín nej suj mánj;

16dadin' huê danj nnunj riñan ñanj: “Ni gataj Ma'an ni gahuin nej suj sa gèe ni si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, dadin' ñùnj ni sa gèe huín ni nitaj gakïn'ïn gi'hiâ mánj.”

17Si gataj nej suj si “Rej” nej suj huin Ma'an Ña'anj an, ni ginun ruhuâ nej suj si Ma'an Ña'anj an ni nitaj si chrùnj gi'hiaj ninïnj nej guiì dadin' gayakaj guendaj dàj nanj hua ma'an sa gi'hiaj da' go'ngo ninj, rayi'î dan ni ga gudadû nej suj Ma'an nej suj ni ginikaj chrej nej suj daran' diû riñan Ma'an nga nïn' aché nun nej suj riñan hio'ó nânj riñan Ma'an nanj ánj.

18Ma'an Ña'anj an gi'hiaj gananiin nej suj, riñan nej chrej nâ gidigân rej nej suj, ni gà' ni'in nej suj si sê ngà oro ni sê ngà plata giran nej suj mánj dadin' nej nânj ni sa ganahuij huin nanj ánj,

19ni girânj Ma'an Cristo ngà tun nej suj, ni gahuin dàj rûn' huin 'ngo matsïj hua sà'a ni gahuin dàj rûn' huin 'ngo matsïj nitaj si hua díin,

20ni àsìj nga nïn' gachin gi'hiaj Ma'an Ña'anj an yumiguìi ni gà' hua yugui si huê dànanj giran' Ma'an Cristo, sani ne' rùkù doj ni ga'na' Ma'an Cristo ni gahuij rayi'î nê' guendâ 'ì ruhuâj ni'in ñùn'.

21Ni rayi'î guendâ gi'hiaj Ma'an Cristo dànanj ni guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma'an Ña'anj an, ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si gana'nïnj Ma'an Cristo siganïnj nej nîman ni ga'min hue'ê Ma'an Ña'anj an rayi'î Ma'an Cristo, da'nga ni ga'hue gùyùmàn ruhuâ nej suj ni gànà'huìj nej suj Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

22Hiaj ni guendâ guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' yàngà'a, ni ganahuin hue'ê ma'an nimân nej suj ni ga'hue ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinín nej suj gi'hiaj Ma'an Espíritu Santo, sani ga 'ì yàngà' ruhuâ nej suj ngà daran' sa

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nùkuaj huạ ruhuâ nimân nej suj ngà nej dinḟn nej suj dadin' huạ dạ'ạj nej suj nị man si gi'hiaj nej suj si 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinḟn nej suj sanị nitaj si 'ì yàngà' ruhuâ nej suj mánj.

23Nị ga'nga nàkà nej suj, sanị sê sị ga'nga ñûn nej suj riki nni nej suj mánj, si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj ga'nga nàkà nej suj dadin' huin 'ngọ nuguan' huạ nì'nà'a nị nitaj si huaj gạnạhui dadin' nìgànj nỉn' huaj.

24Dadin huê dànanj taj ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Dadin' daran' nej guiì nị huin ninj dàj rûn' huin koj o, nị daran' nej sí ganîn ruhuâ si huin nej sô' doj nị dàj rûn' huin hiaj ganỉn raạ koj o huin nej sô'. Nị ganakò koj o, nị gininj hiaj gitá raạ koj dânj.

25Sanị si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị nitaj si huaj gạnạhui dadin' nìgànj nỉn' huaj nạnj ánj. Nị huê nuguan' nânj huin nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nej guiì nị gà' gunïn nej suj nuguan' nânj.

1 Pedro 2

1Gị'hiaj anêj nej suj daran' sa yì'ìi, daran' nuguan' gidigañu'unj un, nị sị gidigañu'unj nej suj ngà sa gi'hiaj nej suj, nị si ga yìkòj ruhuâ nej suj, nị gụdụnâj nej suj daran' nuguan' hiạa,

2gị'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj ne'ej hiạj ga'nga nga ûta huin ruhuâj gọ'oj si-tò nni, huê danj gạhuin ruhuâ nej suj ni'in nej suj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, da'nga nị ga'hue gạhuin nùkuaj nej suj nị gạ'hue gạnạnịn nej suj gị'hia,

3nị huê danj gị'hiaj nej suj si gà' garan' ruhuâ nej suj guendâ gananîn àko ruhuâ Mạ'an Señor ni'in nej suj.

4Gạhuin nìchrùn' nej suj riñan Mạ'an Jesús, dadin' huej huin hiëj huạ nì'nà'a, sanị gị'hiaj nịnïn nej síi Mạ'an, sanị riñan Mạ'an Ña'anj an nị huin 'ngọ hiëj ûta dụ'huẹe nị ganagui Mạ'an Ña'anj an Mạ'an,

5nej suj huin hiëj nì'nà'a, nị gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạhuin nej suj 'ngọ hue' ñan gạne Mạ'an Ña'anj an nị huin nej suj rej gèe nị Mạ'an Jesucristo gụrụgûñu'unj nị gạ'hue gà'huì' nej suj ofrenda riñan Mạ'an Ña'anj an.

6Dadin' huê danj taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Hiạj rû'huaj, nị guchrû ruhuâ yuman' Sión 'ngọ hiëj ñạ'ạn doj nị huin 'ngọ hiëj gingaj sikûj hue'e, nị huin 'ngọ hiëj dụ'huẹe nị huin 'ngọ hiëj ganagui Mạ'an Ña'anj an; nị guiì gùyùmàn ruhuâ ni'in hiëj nânj nị sị giri' ninj sinà'àj a mánj.

7Guendâ nej suj guyumân ruhuâ, nị huin 'ngọ hiëj dụ'huẹe; sanị guendâ nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ nị huin, Hiëj gi'hiaj anêj nej sí gi'hiaj hue'e, sanị huej huin hiëj nìko gane sikûj hue'e;

8Nị gisîj nuguan' nânj: Dadin' huin hiëj gị'hiaj chì' ruhuâ nej guiì, nị huin huej gị'hiaj gạnạtụ ninj. Dadin' gahuin chì' ruhuâ ninj ni'in ninj si-nùguàn' Mạ'an

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Ña'anj an. Ni nun ga'huej ninj dagahuin ninj sa taj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an; ni hua niñan si giran' sañun ninj guendâ na'huej ninj dagahuin ninj.

9Sani nej suj huin yi'nïn' nej dùguì' nej guiì ganagui Ma'an Ña'anj an, ni nej suj huin nej rej gunânj gitsi riñan Ma'an Rey, ni huin nej suj 'ngo país gèe, ni huin nej suj 'ngo yi'nïn' nej guiì girânj Ma'an Ña'anj an ngà tun, guendâ duyi'nga' nej suj rayi'î sa hua hue'ê sta'u gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' gahuin nej suj guiì gi'hiaj gakïn'ïn sani ganari Ma'an Ña'anj an nej suj riñan gakïn'ïn, ni gi'hia si gìyìgîn riñan nej suj ni gini'in nej suj sa hue'ê sta'u gi'hia;

10àsìj nâ ni sê yi'nïn' nìkò' rukû Ma'an Ña'anj an gahuin nej suj, sani hiaj ni rayi'î tun Ma'an Jesús ni huin nej suj yi'nïn' nìkò' rukû Ma'an Ña'anj an; ni a'ngô diû ni nun gananïn àko ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in nej suj, sani hiaj ni ngà tun Ma'an Jesús ni gananîn àko ruhuaj ni'in nej suj nanj ánj.

11'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dinînj ni ûta àko gachín nì'hia riñan nej suj ni ginun ruhuâ nej suj si huin nej suj sí 'na' a'ngô país ni huin nej suj sí gaché nun, ni si dagahuin nej suj nej gakïn' garan' ruhuâ nneè kú nej suj dadin' unïn' nej gakïn' dânj ngà ma'an nimân nej suj.

12Hue'ê gi'hiaj nej suj nga nikïn' nej suj siganînj nej sí nàsìnùnj un; dadin' nùnj huin si ga'min nej sô' rayi'î nej suj ni gataj nej sô' si huin nej suj sí a'nan'an, sani nga gini'in nej sô' si gi'hiaj hue'ê nej suj ni ga'min hue'ê nej sô' yi'î Ma'an Ña'anj an gui nga nagi'hiaj Ma'an guenda ngà daran' nej guiì.

13Rayi'î guendâ ga'min hue'ê nej guiì rayi'î Ma'an Señor ni dagahuin nej suj riñan nej síchìj nikaj sun nìko ngà síchìj nikaj sun hua lij doj, ni huê danj nanj dagahuin nej suj riñan 'ngo rey, ni gi'hiaj nej suj si sô' huin sí nikaj sun riñan daran'anj,

14huê danj nanj dagahuin nej suj riñan nej sô' nikaj suun dadin' huê nej sô' nânj huin gune' nej síchìj nikaj sun nìko doj ni nne nej sô' guendâ gi'hiaj nej sô' kastîgu nej sí gi'hiaj gakïn'ïn ni nne sô' guendâ ga'min hue'ê sô' yi'î nej sí gi'hiaj hue'ê.

15Dadin' garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an: Si dagahuin nej suj hiô' ni gi'hiaj nej suj si ganarán nej sí nun ni'in da'nga' sa ga'min du'hua nej sô' nanj ánj.

16Ni huin nej suj sí giyi'nînj riñan guendâ nitaj si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn, sani sê dàj dïn' nanj si giyi'nînj riñan nej suj hiô' ni ganïn ruhuâ nej suj si ga'hue gi'hiaj nej suj doj gakïn'ïn mánj. Gi'hiaj nej suj sa hua hue'ê ni gini'in nej guiì si huin nej suj guiì gunânj gitsi riñan Ma'an Ña'anj an.

17Ginikaj chrej nej suj riñan daran' nej guiì, ni gà 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinînt. Ni si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn riñan Ma'an Ña'anj an. Ni ginikaj chrej nej suj riñan rey.

18Nej suj 'nïnj gi'hiaj sun chre dan, ni dagahuin nej suj ni ginikaj chrej nej suj riñan si-yiru'hue nej suj, sani sê man riñan nej sô' sà'a ngà nej sô' ûta hue'ê ga'min dagahuin nej suj mánj, dadin' hua niñan si dagahuin nej suj riñan nej sô' ûta ganinìn hua nej nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

19Dadin' nùnj huin si nitaj nùnj gi'hiô', sanı̱ giran' sa̱ñu̱n' guendâ ruhuô' da̱gahuîn' riñan Ma̱'an Ña'anj an nı̱ ga̱ nùkuaj ruhuô', hiô' nı̱ ga̱ran' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an rayi'î sa gı̱'hiô'.

20Nı̱ si gara'hui nej sô' riñan nej suj rayi'î guendâ gi'hiaj nej suj sa a'nan'an, nı̱ ahuin gue̱nda̱ ni'ñanj si ga nùkuaj ruhuâ nej suj rà'aj. Nı̱ si gi'hiaj nej suj sa sà'a nı̱ giran' sa̱ñu̱n nej suj nı̱ ga nùkuaj ruhuâ nej suj, nı̱ nânj huin sa garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

21Nı̱ huê guenda nânj gakḯn Ma̱'an Ña'anj an ga'na' nej suj; dadin' huê danj na̱nj giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an Cristo rayi'î nê', nı̱ gà' guta' Ma̱'an chrej e ne' ña̱an, nı̱ huê chrej dânj ga̱che̱' nı̱ gı̱nikô' rukuj gu̱n' na̱nj ánj;

22nı̱ nun gı̱'hiaj Ma̱'an Cristo gakı̱̈n'ïn, nı̱ gà' 'ngo̱ nuguan' gı̱dı̱gañu'unj nun ga̱hui̱ ruhuâ du'hua Ma̱'an Cristo mánj;

23nı̱ nga ga'min yì'ì nej sí dânj riñanj, nı̱ nun ga̱'mı̱n yì'ij riñan nej sô'; nı̱ nga giran' sa̱ñunj gi'hiaj nej sô' nı̱ nun ga̱ta si nànìka gı̱'hia sa yì'ì ngà nej sô', sa gi'hia huin si ganataj rayi'î sa̱ñu̱n giran'anj dan riñan Ma̱'an sa nne ganakaj guendâ nı̱ gi'hia sa nı̱ka̱a;

24nı̱ ngà nneè kú Ma̱'an Jesús ginikaj ga'an si-ga̱kïn' nê' nga ginikoj riñan chrun, huê danj nı̱ nga ga'nḯn nimûn' gı̱nikô' rukuj nı̱ nitaj gakı̱̈n'ïn gı̱'hiô' dadin' man sa nı̱ka̱a garan' ruhuô' gi'hiô', nı̱ giran' yi'ì Ma̱'an Cristo nı̱ gi'hia si ga̱na̱huîn' riñan yi'ì àrà'hue' ñùn'.

25Dadin' gahuin nej suj dàj rûn' gahuin nej matsïj ga'anj nì'hià, sanı̱ hia̱j nı̱ gananikàj nej suj ga'na' nej suj riñan Ma̱'an Cristo nı̱ Ma̱'an huin sa nı̱kı̱̈n' dugumîn ma̱'an nimân nej suj.

1 Pedro 3

1Huê danj na̱nj nej suj siyànà dan, nı̱ da̱gahuin nej suj sa taj nika nej suj; da'nga nı̱ si hua̱ da̱'a̱j nej sô' na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ sı̱ ga'min nìko nej sô' nı̱ gùyùmàn ruhuâ nej sô' rayi'î guendâ dagahuin hue'ê nej suj,

2na̱dı̱gi'ñûn nej suj dàj gı̱'hiaj nej suj nı̱ gı̱nikaj chre̱j nej suj, nı̱ sı̱ gi'hiaj nej suj gakı̱̈n'ïn mánj.

3Nı̱ sı̱ nagi'hiaj sta'u nej suj ma̱'an nej suj, nı̱ sı̱ ganachrâj nej suj lasû chì' xi ahui nej suj, nı̱ sı̱ garânj sun sta'u nej suj aga' oro nı̱ sı̱ ginun nej suj atsîj sà' xi mánj,

4sa ña̱'a̱n doj da'hui ga̱ sà' huin ruhuâ nimân nej suj, ngà nanè nimân nej suj, nı̱ da'hui ga̱ gej nı̱ ga̱huin sa hua̱ nìin nı̱ sa hua̱ dïn'ïnj, dadin' huê dan huin sa ûta garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an.

5Dadin' huê dànanj da'nga' hue'ê gè nagi'hiaj nej siyànà gè gimân àsìj nâ, dadin' huê danj na̱nj gane ninj gana'huìj ninj Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ dagahuin ninj sa gataj nika ninj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6dàj rûn' dagahuin Sara riñan Abraham, rayi'î dan nị gata “si-señoj” huin sô'; nị Sara huin nni da' go'ngọ nej suj màn diû hiạj, nị si dagahuin nej suj nị huê danj nạnj ginun yu'hui' ruhuâ nej suj nị sị nitaj si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn nị sị guyu'hui' nej suj nga gạtạj 'ngọ nej síi si gị'hiaj yì'ì sô' nej suj mánj.

7Nej suj sí nne nika dan, nị huê danj nạnj gị'hiaj nej suj, nị hue'ê dụgumîn nej suj nika nej suj, nị gịnikaj nị'ñạnj nej suj ngà ninj dadin' huin ninj dàj rûn' huin 'ngọ basû nìtẗn chre, nị huê danj nạnj gạnạhuin rạ'a ninj sunuj rịkị Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj gui gạ'nạ' ne' ñạan, nị si dànanj gị'hiaj nej suj nị gunïn Mạ'an nga gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an nạnj ánj.

8A'ngô sa da'hui nej suj gị'hiaj nej suj, huin si gụñạn gùyùmàn ruhuâ nej suj, nị gạnạnïn àko ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej guiì, nị gạ 'ì ruhuâ nị gạ gụñạn ruhuâ nej suj, nị gụrụgûñu'unj nej suj, nị gịnikaj dugui' nej suj ngà daran' nej guiì;

9nị si huạ 'ngọ guiì gi'hiaj sa yì'ì ngà nej suj nị sị nanikàj nej suj gị'hiaj nej suj sa yì'ìi ngà guiì dânj mánj, nị si rikî 'ngọ guiì sañuun riñan nej suj nị sị gachîn nej suj si gạ'nạ' sañuun riñan guiì gi'hiaj dánanj ngà nej suj mánj, sa da'hui nej suj gạtạj nej suj huin si gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ' sa huạ hue'ê riñan guiì dânj, dadin' gà' ni'in nej suj si gakḩn Mạ'an Ña'anj an ga'na' nej suj guendâ gạnạhuin rạ'a nej suj sa huạ hue'ê.

10Dadin' dàj rûn' taj riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an: Guiì ruhuâ gạ nìn gạne nị nun gạrạn' ruhuâ ninj giran' sạñụn ninj, nị nun da'hui ninj gạ'mịn ninj nuguan' kïj hua, nị sị ga'min ninj nuguan' gidigañu'unj;

11nị sị gi'hiaj nej suj sa a'nan'an mánj, dụgu'nïn' nej suj gị'hiaj nej suj sa huạ hue'ê; nị dụgu'nïn' nej suj gạ dïn'ïnj riñan nej suj ngà 'ngọ nị a'ngô nej guiì, nị huê chrej dan gịda'a nej suj dadin' chrej dan huin sa huạ hue'ê.

12Dadin' dugumîn Mạ'an Señor nej guiì gi'hiaj sa nịkạa, nị ûta hue'ê gananḩn rakï nga ga'min ninj nngaj, sanị na'an ruhuâ Mạ'an Señor ni'in nej guiì gi'hiaj sa a'nan'an.

13Huạ sí gị'hiaj sa yì'ì ngà nej suj si daran' diû gị'hiaj nej suj sa sà'a nạnj nîn'.

14Sanị si giran' sạñụn nej suj rayi'î sa sà' gi'hiaj nej suj, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj. Nị sị ganḩn yì'ì ruhuâ nej suj, nị sị ganḩn yu'hui' ruhuâ nej suj rayi'î sa gi'hiaj sí dan mánj,

15gịnikaj chrẹj nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an nị ngà Mạ'an Cristo ngà ruhuâ nimân nej suj, nị nìn gị'hiaj nej suj nị gịnikaj chrẹj nej suj ngà nej guiì, nị gạ yụgui nej suj daran' diû guendâ dụna'huej nej suj rayi'î nuguan' guyumân ruhuâ nej suj nga hua nej guiì gachín na'anj;

16nị si huạ guiì ga'min yi'î nej suj nị gataj ninj si huin nej suj guiì kïj huaa guendâ dagahuin nej suj riñan Mạ'an Cristo, sanị huạ dïn'ïnj ruhuâ da'nga' nụn ruhuâ nimân nej suj dadin' ni'in nej suj si gi'hiaj nej suj sa huạ hue'ê, huê danj nị gànàrì'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nej guiì dânj sina'àj a guendâ ganachinikaj ninj nuguan' gidigañu'unj un rayi'î nej suj.

17Dadin' dànanj dùgùnàj huaj si giran' sañun nej suj, si huê dan huin sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an, gà' da' si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn.

18Dadin' 'ngo rïn gahui' Ma'an Cristo riñan nej gakïn'ïn, sani nun gi'hia gà' si 'ngo gakïn'ïn sani gahuij rayi'î nej guiì gi'hiaj gakïn'ïn, guendâ ginika ga'an ninj riñan Ma'an Ña'anj an, ni yàngà' hia ni gahuij ngà nneè ku sani hua nì'nà' nanè nimanj;

19ni huê danj nanj ga'anj duyingaj Ma'an Jesús, riñan nanè nimân nej guiì màn ninïn' dukuâ ga'a si gà' gunukua gi'hiaj gananj riñan sichre,

20nej nânj huin nanè nimân nej guiì nun ga'huej dagahuin riñan Ma'an Ña'anj an nga diû gane Noé, ni ûta nùkuaj ga ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni gana'hui si gànànìkàj ruhuâ nej guiì dânj rayi'î si-gakïn' ninj sani nun gùyùmàn ruhuâ ninj, sani guyumân ruhuâ sachij Noé ni rayi'î dan ni ginûn huin sô' gi'hiaj yugui sô' barkû nìko xi, sani man tïnj nej guiì huin sa gananin riñan gumàn nìko xi gaman' nga diû dânj.

21Ni nga gata' nne nej guiì ni gahuin 'ngo da'nga'a si gà' gahui' ninj riñan gakïn'ïn, ni gananin ninj gi'hia dàj rûn' gananin nej dùguì' sachij Noé, sani nitaj si ganaruhui dǐn hua nneè kú ninj gi'hia mánj, sa gi'hia huin si nadiganj si hua hue'ê da'nga' nun ruhuâ nimân ninj, sani sa gi'hiaj gananin nej guiì huin guendâ gana'nînj Ma'an Jesucristo siganînj nej nîman,

22ni nga gahui ga'an yàtà'a ni nne ra'a ne' huà' Ma'an Ña'anj an; ni nikaj sunj riñan nej ángel, ni nikaj sunj riñan nej nanè kij huaa ni nikaj sunj riñan nej sa nùkuaj.

1 Pedro 4

1Ni giran' sañun Ma'an Cristo ngà nneè ku rayi'î si-gakïn' nê', ni huê danj nanj ga ruhuâ nej suj giran' sañun nej suj rayi'ij; dadin' nej guiì giran' sañun ngà nneè kú, ni nitaj si ganahuij ruhuâ ninj gi'hiaj ninj gakïn'ïn mánj,

2doj nej gui gane ninj riñan hio'ó nânj ni nitaj si ganahuij ruhuâ ninj gi'hiaj ninj gakïn' garan' ruhuâ nneè kú ninj, dadin' nej sí na'huej ruhuâ dagahuin riñan Ma'an Ña'anj an ni ûta huin ruhuâ nej sô' gi'hiaj nej sô' ahuin nanj gakïn', sani sa ganahuij ruhuâ nej guiì guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an gi'hiaj ninj huin nej sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an.

3Dadin' nej gui gachin ni gi'hiaj nej suj nej sa ûta garan' ruhuâ nej guiì nàsìnùnj un, ni ûta gahuin ruhuâ nej suj gingaj nej suj ngà ahuin nanj siyànà, ûta gahuin ruhuâ nej suj gi'hiaj nej suj ahuin nanj gakïn', ni ganahuij ruhuâ nej suj ni'in nej suj sun àyìnìïn, gachîn yâ nej suj ni gachîn go'o nej suj, ni garânj sun rë' nej suj sa hua riñan nej suj, nga ginûn ña'anj nej suj riñan nej ña'anj gi'hiaj ra'a nej síi ni hua hia ni nun gininj hue'ê nej suj riñan Ma'an Ña'anj an mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Àsìj nâ nị gị'hiaj nej suj dàj rûn' hua nej gakïn' gu'ñûn nej sô' gi'hiaj nej sô', dadin' man si ganahuij ruhuâ nej sô' ran' nej sô' nej guiì; sanị hiạj nị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej sô' guendâ nitaj si gida'a dugui' nej suj ngà nej sô';

5sanị nàgà'huì' nej sô' guenda riñan Mạ'an Ña'anj an dadin' gà' huạ yụgui Mạ'an guendâ nạgị'hiaj guenda ngà nej guiì hua nì'nà'a nị ngà nej guiì gà' gahui'.

6Dadin' si gunïn nej guiì nuguan' gi'hiaj gananin ninj, nị rayi'î dan nị guta' nej sô' gakïn'ïn yichrá ninj nị dagahui' nej sô' ninj, sanị huạ nì'nà' nimân ninj riñan Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

7Sanị gà' gahuin nìchrùn' diû gạnạhuij daran'anj; nị da'nga' hue'ê gạ sa gị'hiaj nej suj, hue'ê dụgumîn nej suj mạ'an nej suj riñan gakïn'ïn nị sị ga'nïn' ruhuâ nej suj guendâ gạ'mịn nej suj ngà Mạ'an Ña'anj an mánj.

8Sanị sa ñạ'ạn doj gị'hiaj nej suj huin, si gạ 'ì sta'u ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej dinḗn nej suj; dadin' sa 'ì ruhuô' dânj gị'hiaj nị gạ'hue gịniko' nimân nìko nga gi'hiaj nej guiì gakïn'ïn riñun' nạnj ánj.

9Gạnạhuin rạ'a nej suj dukuâ nej suj 'ngọ nị a'ngô nej dinḗn nej suj, sanị sị ga'min nej suj yi'î nej sô'.

10Dàj nạnj hua mạ'an sun ganahuin rạ'a da' go'ngọ nej suj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị huê danj nạnj gụrụgûñu'unj nej suj a'ngô nej dugui' nej suj, nị hue'ê gạrạn sun nej suj sun nìko ganahuin rạ'a nej suj ngà si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an.

11Si huạ 'ngọ nej suj ga'min, nị gạ'mịn nej suj dàj rûn' taj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an; nị si huạ 'ngọ nej suj gunânj gịtsi ahuin nạnj sun riñan nej dugui' nị gụnạnj gịtsi nej suj dàj nìko mạ'an riki Mạ'an Ña'anj an si-guesaj riñan nej suj, da'nga nị gạ'mịn hue'ê nej guiì rayi'î Ma'an Ña'anj an nga gụnụnạ nej guiì rayi'î Mạ'an Jesucristo, dadin' huê yi'î Mạ'an Cristo huin sa gạ'mịn nej guiì nị huê Mạ'an huin sa gịnikaj sụn riñan daran'anj dàj da' gachin 'ngọ sientu hio'o nị gachin 'ngọ sientu hio'o. Nị huê danj huaj rû'huaj nạnj ánj.

12'Ì ruhuâj ni'ín nej suj nạnj dịnînj, nị sị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj dadin' dàñùn gạchịn nej suj riñan sañun chì' xi dàj rûn' gachîn aga' sà' xi riñan ña'aan, nị sị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj si dànanj gịran' nej suj mánj.

13Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj si giran' sạñụn nej suj dàj rûn' giran' sạñụn Mạ'an Cristo, nị nga gạnạdịganj Mạ'an nị nga gạ'nạ' gạnạka nej suj nìkò' rukuj nị ûta gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj nga gịnị'in nej suj si nda raạn chre huaj nga gạnạdịganj Mạ'an.

14Nị si ga'min kïj nej sij riñan nej suj rayi'î Mạ'an Cristo, nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej suj, dadin' ruhuaj gạta si nne Mạ'an Espíritu Santo ngà nej suj. Nị yàngà' hia, nị yi'î Mạ'an Ña'anj an huin sa ga'min kïj nej sij sanị gạ'mịn hue'ê nej suj yi'î Mạ'an Ña'anj an si ga'min nej sij dànanj ngà nej suj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Huê danj ni̱ si hua̱ da̱'a̱j nej suj giran' sa̱ñu̱n, sani̱ sê rayi'î guendâ dagahui' nej suj, ni̱ sê rayi'î guendâ gi'hiaj tu̱ nej suj huin, ni̱ sê rayi'î guendâ huin nej suj sí gi'hiaj gakï̱n'ïn huin; ni̱ sê guendâ di̱gïj nej suj ma̱'an nej suj ahuin na̱nj riki yi'nïn' huin ni̱ si̱ giriñun ruhuâ nej suj mánj;

16sani̱ si hua̱ da̱'a̱j nej suj giran' sa̱ñu̱n guendâ huin nej suj cristiano, ni̱ si̱ giri' nej suj sinà'aj a mánj, sa gi̱'hiaj nej suj huin si ga̱'mi̱n hue'ê nej suj yi'î Ma̱'an Ña'anj an.

17Dadin' gà' gisîj diû si gàyì'ì sañuun riñan nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Cristo da'nga ni̱ ga'hue ga̱na̱huin hue'ê ninj; ni̱ si gà' si̱nï̱n gayi'ij riñan nê' nìkò' rukû Ma̱'an Cristo, ni̱ dàj nìko gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì na'huej da̱gahuin nuguan' gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n ninj ruhuâ nej suj rà'aj.

18Ni̱ si ûta chì' huaj ga̱na̱ni̱n nej guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a, ni̱ dàj gi̱ran' nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn ngà nej guiì ganinì̀n' huaa ruhuâ nej suj rà'aj.

19Huê danj ni̱ si dànanj garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an si gi̱ran' sa̱ñu̱n nej suj nìkò' rukû Ma̱'an, ni̱ du̱guta su̱n nej suj ma̱'an nimân nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an dadin' Ma̱'an huin sa hue'ê dugumîn nej suj ni̱ huej huin sa gi'hiaj nej suj, huê danj ni̱ gi̱'hiaj nej suj sa hua̱ hue'ê na̱nj ánj.

1 Pedro 5

1Gachín nì'hia riñan nej sô' ni̱kï̱n' nikaj ñu'unj riñan nej suj, ni̱ huê danj na̱nj ñùnj ni̱ ni̱ka̱j ñu'ûn ngà nej sô', ni̱ gini'ín dàj giran' sa̱ñu̱n Ma̱'an Cristo nga ganê riñan hio'ó nânj, sani̱ nga ga̱'na̱' ñûn Ma̱'an Cristo ni̱ gi̱ni̱'ín dàj nìko gi̱ni̱kaj su̱n Ma̱'an na̱nj ánj.

2Ga̱ ruhuâ nej suj, du̱gumîn nej suj nej guiì riki Ma̱'an Señor riñan nej suj; sani̱ sê nda guesâ chre gu̱na̱nj gi̱tsî nej suj riñan ninj mánj; ni̱ huê danj na̱nj si̱ ga'nḩ̃n ñan nej suj man guendâ gi̱'hiaj ga̱nan nej suj san'anj an mánj, ni̱ hio ga̱ ruhuâ nej suj ni̱ gu̱na̱nj gi̱tsi nej suj riñan Ma̱'an Señor:

3Ni̱ si̱ ganî̂n ruhuâ nej suj si si'hiaj nej suj huin nej guiì ri̱ña̱n nikaj ñu'unj nej suj mánj, du̱gu'nïn' nej suj gùtà' nej suj chrej e ne' ña̱an dàj dagahuin ninj na̱nj ánj.

4Ni̱ Ma̱'an Cristo huin Pastor riñan nej sí ni̱kï̱n' dugumîn nej guiì, ni̱ nga nànìkàj ñûn Ma̱'an ga̱'na̱j, ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a nej suj 'ngo̱ korona nitaj si huaj gìrè' ginun ahui nej suj gi̱'hia.

5Huê danj na̱nj nej suj silíj huin ña̱n dan, ni̱ ga̱'nï̱n nej suj si gi̱nikaj su̱n nej sô' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̂nt nìkò' rukû Ma̱'an Jesús riñan nej suj, ni̱ dagahuin nej suj riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' nej suj, ni̱ du̱gu'nïn' nej suj na̱gi̱'hiaj ninaj nej suj ma̱'an nej suj; dadin': Nitaj si garan' ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì ûta huin doj ruhuâ, sani̱ gurugûñu'un rukû nej guiì gi'hiaj si huin ninj guiì ninaj doj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

6Ûta nùkuaj Mạ'an Ña'anj an nị gạrạn yina nej suj si gịnikaj sụn Mạ'an riñan nej suj, nị nga gùyùmàn diû gạran' ruhuâ Mạ'an nị gị'hia si gạhuin nej suj sí gạhuin ñạn doj;

7gụdụnâj nej suj daran' sa huin sta'u ruhuâ nej suj riñan Mạ'an Señor, dadin' chrụn Mạ'an dụguminj nej suj.

8Da'nga' hue'ê gè gị'hiaj nej suj, nị dụgumîn hue'ê nej suj mạ'an nej suj; nị gịnun ruhuâ nej suj si sa unïn' ngà nej suj huin sa nàsà'a, nị gi'hia dàj rûn' gi'hiaj sige'ej nga nagita ñan' xuj dadin' nda akuan' yâ' xuj yuku gìrì' xuj ruhuâ xuj, nị huê danj ganịka gaché nunj ne' rùkù nej suj nị na'huij ahuin go'ngọ nej suj gìrì'ij dạgahuij;

9gạ yìtẽnj ruhuâ nej suj nị gùyùmàn yìtẽnj ruhuâ nej suj nị sị ga'nĩnj nej suj si gị'hiaj gạnan sichre nej suj, sa gịnun ruhuâ nej suj huin si nẽn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nị huê dànanj giran' sạñụn nej dinḩn nej suj.

10Nị rayi'î Mạ'an Jesucristo nị ganĩn sụnụj ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nê', nị gakïn gụn' gạne' ñan nne nìgànj Mạ'an, nị ne' rùkù nga gisîj giran' sàñùn' dọj, nị nạgị'hiaj nịkạ mạ'an ñùn', nị nạgị'hiaj yìtïn ruhuô', nị nạgị'hiaj nùkua ruhuô' nị gị'hia si gạhuin ran ruhuô'.

11Nị sa nìko huin Mạ'an nị huej huin sa nịkạj sun riñan daran'anj da' gachín 'ngọ sientu hio'o nị da' gachín 'ngọ sientu hio'o. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

12Nị Silvano huin guruguñu'unj gachrûn ñanj nânj hua riñan nej suj, dadin' ni'ín si dagahuin hue'ê sij riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gachrûnj dọj nuguan' nânj hua riñan nej suj, nị dugunïn gà'ìj dọj nej suj, nị ganatá si nânj huin sa sà' sta'u gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an ngà nej suj, nị gà' ganahuin rà'a nej suj si-sụnụj Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

13Nej sô' nìkò' rukû Mạ'an Jesús màn Babilonia ga'nḩn nuguan' ni'ñanj an huaj riñan nej suj, nị nej sô' nânj ganagui Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' ganaguij nej suj nị huê danj nạnj ga'nḩn da'nî Marcos nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj.

14Nị gà'huì' nej suj nuguan' nị'ñạnj an riñan 'ngọ nị a'ngô nej dugui' nej suj, nị gạ 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sô' nị gịda'a nej suj ra'a nej sô'. Nị gạ dïn'ïnj ruhuâ daran' nej suj, nìkò' rukû Mạ'an Jesús. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2 Pedro

2 Pedro 1

1Ñùnj huin Simón Pedro, nị huín sí ga'anj gịdịgan sịnịn nị huín si-musû Mạ'an Jesucristo, nị ñanj nânj ga'nîn huaj riñan nej suj ûta hue'ê guyumân ruhuâ dàj rûn' guyumân ruhuâ nej ñûnj, dadin' Mạ'an Da'anj nê' Jesucristo huin sa gị'hiaj gạnạnịn' nị Mạ'an huin sa gi'hiaj sa nịkạa:

2Nị guendâ gini'in nej suj Mạ'an Ña'anj an nị gini'in nej suj Mạ'an Jesucristo, nị gahuin nìko sụnụj u nị sa huạ dïn'ïnj gạnạhuin rạ'a nej suj.

3Nị ûta nùkuaj Mạ'an Ña'anj an, nị rikij daran' sa ni'ñun' guendâ gạ hue'ê gạne' dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an, nị rikî Mạ'an daran' nej nânj riñun' da'nga nị ga'hue dạgahuin hue'ê' riñanj, nị guendâ gini'în' Mạ'an Jesús nị gakïn ñùn' nị gạ'hue gạne' ñan nne Mạ'an nikaj sunj sun nìko xi,

4nị ûta nìko hua nej sa huạ riñan Mạ'an Ña'anj an nị rayi'î dan nị gata si rịkij nej sa nìko huạ riñanj riñun', nị nej dânj huin sa guruguñu'unj nị gạ'hue gọ' dàj rûn' garan' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an, nị gudunô' nej gakịn' màn ruhuâ yumiguì garan' ruhuâ nneè kû';

5rayi'î nej nânj nị dạgahuin nej suj riñan daran' nej sa gạrạn' ruhuâ Mạ'an Ña'anj an nị ûta hio gùyùmàn ruhuâ nej suj, nị dagahuin nej suj nị dugu'nïn' nej suj nị gạhuin chrụn nej suj doj da' gui;

6nị riñan nej sa gahuin chrụn nej suj, nị gùnùtà' nej suj si gà' chrụn nej suj dụgumîn nej suj mạ'an nej suj, nị si gà' chrụn nej suj dụgumîn nej suj mạ'an nej suj, nị gạ nùkuaj ruhuâ nej suj, nị riñan sa huạ nùkuaj ruhuâ nej suj, nị gùnùtà' nej suj guendâ dagahuin hue'ê nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an;

7nị riñan sa dagahuin hue'ê nej suj, nị gùnùtà' nej suj sa 'ì ruhuâ ni'in nej dugui', nị riñan sa 'ì ruhuâ ni'in nej dugui', nị gùnùtà' nej suj sa 'ì ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an.

8Nị si nịkạj nej suj nej nânj, nị da' gui nị dànanj gạhuin nìko doj nej nânj riñan nej suj nị sị gahuin nej suj guiì rùmìin, dadin' dàñùn gùrùguì' si gạhuin nej suj guiì gị'hiaj sa huạ hue'ê, guendâ gini'in nej suj Mạ'an Señor Jesucristo.

9Sanị nej guiì nitaj si nịkạj nej nânj nị huin ninj dàj rûn' huin nej guiì huạ dụchri; dadin' nitaj si giyigìn hue'ê gini'hiaj ninj, dadin' gini'ñûn ninj si gà' ganaruhui nimân ninj nị ginikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î si-gạkïn' ninj.

10Dịnînj, huê rayi'î dan nị dụgu'nïn' nej suj nị gạ yìtìnj ruhuâ nej suj ngà sun gà' chrụn nej suj gị'hiaj nej suj nị sun gà' ganagui nej suj; dadin' si dànanj gị'hiaj nej suj nị nitaj àmàn huaj gạnạtụ nej suj mánj.

11Dadin' si huê dànanj gị'hiaj nej suj nị nitaj si 'ì gạ'nịn Mạ'an Ña'anj an gạtụ nej suj ñan nịkạj sun nìgànj Mạ'an Señor Jesucristo Mạ'an sa gị'hiaj gạnạnịn' mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Rayi'î dan, nị nìgànj dunanûnj ruhuâ nej suj rayi'î nej nânj, nùnj huin si gà' ni'in nej suj, nị nùnj si gà' huạ yìtĩnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj nuguan' yàngà' huạ hiạj.

13Nga nĩn' hua nì'nàj, nị huạ nìhià' nịñạn ruhuâj, dụgunïn gà'ìj nị dụna'ngâj riñan nej suj da'nga nị gana'nĩnj ñan nej suj;

14dadin' gà' ni'ín si doj gané nị gàhuìj, dadin' huê danj gà' gataj Mạ'an Señor gunḩn.

15Nị ûta hiô dụgu'nḩn gịdigân nej nânj riñan nej suj nị ne' rùkù nga gahuí nị gạnạnun ruhuâ nej suj rayi'î nej nuguan' gata gụnïn nej suj.

16Nị nga gidigân nej ñûnj dàj nùkuaj Mạ'an Señor Jesucristo nị nga gạ'nạ' ñûn Mạ'an, nị sê man 'ngọ guentû giri rà nej ñûnj gahuin mánj, dadin' gini'in rịñạn nej ñûnj si nịkạj sụn Mạ'an Señor riñan daran'anj.

17Nị nga ganahuin rạ'a nuguan' nị'ñạnj an nị ga'min hue'ê Mạ'an Re Ña'anj an rayi'ij, nị nda ne' yàtà'a ga'min Mạ'an Ña'anj an nị gata: “Nânj huin Da'ní nị ûta 'ì ruhuâj ni'ín Mạ'an, nị ûta gininj hue'ê sa gi'hia riñânj.”

18Nị gunïn nej ñûnj ga'min Mạ'an sa ga'min nda ne' yàtà'a, nga nikïn' nej ñûnj ngà Mạ'an ra kïj gèe.

19Sanị huê danj nạnj nịkạj nej ñûnj nuguan' gạtạj dàj gạhuin nị huej huin nuguan' yìtĩnj huaa, nị dùgùnàj gi'hiaj nej suj si ûta hue'ê gananĩn rạkïj nej suj nị gi'hiaj nej suj dàj rûn' gi'hiaj chrun ña'an gudugùun dadin' gudugùn ña'an dânj ñan rụmịn'in, nda gìyìgĩn ne' gui, nị gạ'hue gùdùgun atï' gahui ne' nìgàn'an ruhuâ nimân nej suj;

20gà' sịnịn gạrạn da'nga' ruhuâ nej suj rayi'î nej nânj, dadin' gà' si 'ngọ nej nuguan' gạtạj dàj gahuin 'nạ' riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị sị ga'hue gànàtà' 'ngọ rïn síi dàj garânj da'nga' ruhuâ sô' rayi'î nuguan' dânj mánj,

21dadin' gà' si 'ngọ nej sô' gataj dàj gạhuin, nun gịrị rà gà' si 'ngọ nej nuguan' ga'min nej sô', nị ga'min nej sô' nuguan' ga'hui' Mạ'an Espíritu Santo gạ'mịn nej sô'.

2 Pedro 2

1Sanị gimân nej profeta gidigañu'unj un siganĩnj nej Israelita àsìj nâ, nị huê danj nạnj gimàn nej maestrû gidigañu'unj siganĩnj nej suj, nị dụguatûj huì nej sô' nị gidigân nej sô' nuguan' nitaj si 'nạ' riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej suj nị gụdụrë' nej sô' nej suj, nị gạtạj nej sô' si nun ni'in nej sô' Mạ'an Señor gi'hiaj gananin nej sô', sanị gị'hiaj nej sô' si gạ'nạ' sạñụun riñan nej mạ'an nej sô' nda ra'ñanj chre.

2Nị ûta gà'ì nej guiì gàyì'ì gị'hiaj gakịn'ïn yi'î nej nuguan' gidigân nej sí dânj, nị rayi'î sa gi'hiaj nej sô' nị gàyì'ì nej guiì nị gạ'mịn kịj ninj rayi'î chrej yàngà'a,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3ni̱ ûta nànà'huì' nej sij dàj gi̱di̱gan nej sij nuguan' gi̱di̱gañu'unj riñan nej suj guendâ ga̱'ne̱ nej sij si-sa̱n'a̱nj nej suj. Sani̱ gà' hua̱ yu̱gui sañuun ga̱'naj riñan nej sij, dadin' gà' giri' nì'hiaj nej sij ga̱'a̱nj ni̱'hia nej sij.

4Dadin' si nun gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko ngà nej ángel gi'hiaj gakï̱n'ïn riñanj, ni̱ gudugue ga'anj ninj ruhuâ rúnâko ni̱ gune' ni̱nïnj ninj ruhuâ dukuâ ga' hua̱ ru̱mi̱n'in, ni̱ hiuj dânj ga̱ne ni̱nï̱n' ninj nda gui ga̱na̱nikïn' ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an guendâ ganahuin guenda rayi'î si-ga̱kïn' ninj;

5sani̱ gà' dânj ni̱ nun gi̱nikaj Ma̱'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej guiì gimân nga diû gane sachij Noé, ni̱ gataj sô' si gi̱'hiaj da' go'ngo̱ nej guiì dânj sa ni̱ka̱a sani̱ nun gùyùmàn ruhuâ ninj ni̱ rayi'î dan ni̱ gi'hia si gaman' gumàn hu̱e xi riñan ninj, sani̱ gananin sachij Noé ngà a'ngô chij nej guiì,

6ni̱ si dunahui ni̱ gi'hia giran' sa̱ñu̱n nej guiì gimân nej yuman' snà'ànj gù'nàj Sodoma ngà Gomorra, ni̱ gi'hia si gaka nguèj yuman' dânj ni̱ man doj hiaj gunâj, ni̱ nânj gahuin 'ngo̱ da'nga'a guduna riñan nej guiì dugu'nïn' gi'hiaj sa kï̱j huaa,

7sani̱ dunanin Ma̱'an Ña'anj an Lot dadin' gahuin sô' sí gi'hiaj sa ni̱ka̱a, ni̱ ûta giri ruhuâ sô' ni'in sô' nej sa a'nan' gi'hiaj nej sí ûta kï̱j hua dânj sani̱ nitaj àmàn guyumân ruhuâ nej sô' sa ga'min Lot.

8Dadin' gahuin Lot, sí ni̱ka̱a ni̱ gane sô' siganî̱nj nej sí nânj, ni̱ da' gui ni̱ gananî̱n ruhuâ sô' ngà ma̱'an nimân sô' rayi'î nej sa kï̱j hua gini'in sô' ni̱ gunïn sô' gi'hiaj nej sí nânj,

9ni̱ ni'in Ma̱'an Señor dàj gi̱'hia ga̱na̱ni̱n nej guiì ni̱ka̱j chre̱j riñanj nga duguane' sichre gakï̱n'ïn riñan ninj, ni̱ nune' chrunj nej guiì nitaj si gi'hiaj sa ni̱ka̱a guendâ ga̱na̱huin ra̱'a ninj kastîgu nga gùyùmàn gui ga̱na̱nikïn' ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an.

10Ni̱ dànanj hua̱j doj gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì ûta ganahuij ruhuâ ni'in nneè kú, ni̱ ûta huin ruhuâ ninj gi̱'hiaj ninj ahuin na̱nj gakï̱n', ni̱ nagi'hiaj kï̱j ninj ma̱'an ninj, ni̱ gi'hiaj ninaj ninj doj Ma̱'an Señor a'nïn' riñan ninj. Guiì hu̱e huin ninj ni̱ nitaj si guyumân ruhuâ ninj, ni̱ nitaj si yu'hui' ninj ga̱'mi̱n ninj nuguan' a'nan'an yi'î nej sô' ni̱ka̱j sun nìko,

11sani̱ nej ángel sà'a ni̱ nùkuaj ninj ni̱ ni̱ka̱j ninj sun nìko, sani̱ gà' danj ni̱ nun gìsìj ruhuâ ninj ga̱ta̱j ninj si ga̱'na̱' sañuun riñan nej sô' nitaj si dagahuin ni̱ ni̱ka̱j nej sô' sun nìko sani̱ nun ga̱ra̱n ruhuâ ninj rayi'î nej sô' nga nikî̱n' ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

12Sani̱ nej sí nânj, ni̱ ga'min a'nan' nej sô' rayi'î nej sa nun ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej sô', ni̱ gahuin nej sô' dàj rûn' huin nej yuku na'hue ga̱ya̱ka̱j guendâ, ni̱ ga'nga nej sô' guendâ gi̱ni̱nj nej sô' riñan gakï̱n'ïn huê danj ni̱ gahui' nej sô', ni̱ ma̱'an nej sô' gi̱'hiaj ni̱ ga'anj ni̱'hia nej sô' huê danj ni̱ ganahuij nej sô'.

13Ni̱ ganahuin ra̱'a nej sô' sañuun rayi'î nej gakï̱n' gi'hiaj nej sô', dadin' sa gi'hiaj nej sô' huin si ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ngà nej gakï̱n' gi'hiaj nej sô' da'

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gui. Ni̱ nej nânj huin nej gakï̱n' nagi'hiaj kï̱j nimân nej sô', ni̱ nga nne nej sô' yâ nej sô' ngà nej suj, ni̱ gananun ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' si-gạkïn' nej sô' ni̱ ganahuin nìhià' ruhuâ nej sô' ngà sa gi'hiaj nej sô'.

14Nga gini'in nej sô' 'ngọ siyànà nne nikaa ni̱ ûta huin ruhuâ nej sô' gạtọj nej sô' ngà siyànà dânj, ni̱ nitaj àmàn ga'nïn' ruhuâ nej sô' si gi̱'hiaj nej sô' gakï̱n'ïn, ni̱ ûta nikaj nej sô' mâñan dàj gidigañu'unj nej sô' nej guiì nitaj si ni̱kï̱n' ran, ni̱ gu'ñun nej sô' ni̱ ûta huin ruhuâ nej sô' si gạ doj rasụun riñan nej sô', ni̱ guendâ gi'hiaj nej sô' dànanj ni̱ huạ ni̱ñạn si gạ'nạ' sañuun riñan nej sô'.

15Ni̱ gudunâj nej sô' chrej ni̱kạa, ni̱ gudunâ nej sô' chrej ga'anj nej sô' ni̱ gida'a nej sô' si-chrej Balam huin da'ní Beor ga'anj nej sô', dadin' ga 'ì ruhuâ sô' gạnạhuin rạ'a sô' kastîgu rayi'î nej sa kï̱j hua gi'hiaj sô',

16ni̱ dụgunïn gà'ì 'ngọ yuku 'mìnj in sô' rayi'î sa kï̱j hua sta'u gi'hiaj sô'; ni̱ 'ngọ yuku ạta rasụun huin yô', ni̱ ga'min yô' dàj rûn' ga'min 'ngọ síi, ni̱ gi'hiaj yô' si gà'nỳn' ruhuâ sô' rayi'î sa nitaj si ni'ñanj sa ganỹn ruhuâ sô' gi̱'hiaj sô'.

17Ni̱ huin nej sô' dàj rûn' huin hiu'uj ñan nitaj si gahui nnee, ni̱ huin nej sô' dàj rûn' huin nnga gata rạ'a nanè a'hui' nùkuaj xi; ni̱ gà' huạ yụgui ñan rùmìn'in nìko xi gạne ni̱ni̱n' nej sô'.

18Ni̱ ûta ganahuij ruhuâ nej sô' gạ'mi̱n nej sô' nuguan' nàhia ni̱ nuguan' nitaj si ni'ñanj an, ni̱ ni̱kạj nej sô' mâñan dàj gidigañu'unj nej sô' ni̱ ûta huin ruhuâ nej sô' gi̱'hiaj nej sô' ahuin nạnj gakï̱n' garan' ruhuâ nneè kú nej sô' ni̱ ûta duguachej nej sô' ruhuâ nej guiì ganỹn yàngà' ruhuâ gụxụn mạ'an riñan nej guiì garan' ruhuâ gi'hiaj gakï̱n'ïn.

19Gataj nej sô' si gùyùmàn ruhuâ nej guiì nuguan' ga'min nej sô' ni̱ gạnạni̱n ninj, sani̱ huạ nạnj gi'hiaj gè nej mạ'an nej sí dânj gakï̱n'ïn. Ni̱ si gi̱rë̱' 'ngọ síi ni̱ huạ ni̱ñạn si dạgahuin sij riñan sí gi'hiaj gạnan riñan sij.

20Yàngà' hia, ni̱ si gà' gudunâj nej sô' nej gakï̱n' huạ ruhuâ yumiguì nânj, rayi'î guendâ gini'in nej sô' Mạ'an Señor Jesucristo dadin' huej huin sa gi'hiaj gananin nej sô', sani̱ guendâ guyumân ruhuâ nej sô' sa ga'min nej sí nânj ni̱ ne' rùkù ni̱ gininj ñûn nej sô' riñan gakï̱n' gà' gudunâj nej sô', hiô' ni̱ nga nanikàj ñûn nej sô' gi'hiaj nej sô' gakï̱n'ïn ni̱ dànanj ganahuin nej sô' sí kï̱j hua doj nga nỳn' gàchin gi̱ni'in nej sô' Mạ'an Jesucristo.

21Dadin' dànanj dùgùnàj huaj si nun gi̱ni̱'in nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, dadin' ne' rùkù nga gà' gini'in nej sô' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an ni̱ gini'in nej sô' ahuin sa ni̱kạ da'hui nej sô' gi̱'hiaj nej sô', ni̱ nanikàj rùkù ñûn nej sô' ni̱ gurûn nej sô' nuguan' ganahuin rạ'a nej sô'.

22Sani̱ giran' nej sô' dàj rûn' taj guentû rán a'min dàj gi'hiaj nej síi: “Ni̱ nanikàj ñûn yuhue yâ xuj sa guchrán xuj, ni̱ nanikàj ñûn yaká gà' duguane nej sij duriñun ñûn xuj mạ'an xuj riñan sigë'ë.”

2 Pedro 3

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dinînj, ni nan huin gisîj huìj ñanj karta gachrûnj huaj riñan nej suj, ni guñan a'min ngue dadin' ruhuâj si gà'nà'nìnj ñan nej suj ni duna'ngâj riñan nej suj si hue'ê garan da'nga ruhuâ nej suj,

2da'nga ni gananun ruhuâ nej suj rayi'î nej nuguan' gà' ga'min nej sô' gè gataj dàj gahuin gimân àsìj nâ, ni huê danj nanj gananun ruhuâ nej suj rayi'î nuguan' guchruj sun nej sô' ga'anj gidigân sinïn rayi'î Ma'an Señor gi'hiaj gananin nê'.

3Ni ruhuâj si gini'in sinïn nej suj rayi'î nej nânj, si nej gui 'na' ne' ñàan ni ga'na' nej sí ga'min duku, ni gi'hiaj nej sô' sa garan' ruhuâ nneè kú nej sô',

4ni gataj nej sô': "Dànè' gunâj nuguan' ga'hui' nej sô' si-nùguàn' nej sô' ni gataj nej sô' si râ'ñanj nànìkàj ñûn Ma'an Cristo ga'naj rà'aj. Dadin' gà' gahui' yi nê' ngà rej nê' ni huê dàj rûn' huaj àsìj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an yumiguìi ni huê danj hua gej nda gui hiaj rà'aj."

5Ni nun ni'in da'nga' nej guiì nânj si àsìj nâ ni daran' nej sa màn gurugui' gini'hio', ni ngà nuguan' ga'min Ma'an Ña'anj an ni gahuin yàtà'a ni huê danj nanj gahuin hio'óo, ni ngà nnee gi'hiaj Ma'an Ña'anj an gurugui' hio'óo ni danïn nnee nun hio'óo,

6rayi'î dan ni yumiguì ga nga gane sachij Noé ni ganahui dadin' guna riki nnee;

7sani yàtà' hua ngà hio'ó hua diû hiaj, ni ma'an nuguan' gi'hiaj si gahuin ran doj ganahui, ni gà' hua yugui guendâ gakaj nga gùyùmàn gui ganankïn' nej guiì riñan Ma'an Ña'anj an nga nagi'hia guenda ngà ninj, ni gui danj huin gui ga'anj ni'hia daran' nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an nanj.

8A'ngô sa ruhuâj huin dinînj, si si gini'ñûn nej suj nej nânj: Dadin' guendâ Ma'an Señor ni 'ngo gui ni huin dàj rûn' huin 'ngo mîn hio'o, ni 'ngo mîn hio'o ni huin dàj rûn' huin 'ngo gui.

9Sê si gahuin ran Ma'an Señor guendâ gudusi nuguan' gata mánj, guendâ da'aj nej guiì ni ûta gahuin ran Ma'an Señor gudusi nuguan' gata, sani sa gi'hiaj Ma'an Señor huin si ûta nùkuaj hua ruhuaj ni'in nê', sani nun garan' ruhuâ Ma'an Señor si ga'anj ni'hia gà' si 'ngo nej guiì mánj, ni sa ruhuâ Ma'an Señor huin si gànànìkàj ruhuâ daran' nej guiì rayi'ì si-gakïn' ninj nanj ánj.

10Sani gui ga'na' Ma'an Señor ni gahuin dàj rûn' gahuin nga ga'na' sí tuu ne' ñàn'an ni nda garin xi ni nda nnïn ni nnïn gahuin yàtà'a, ni ganahuij nej yumiguì hua yàtà'a ngà nej atï' màn yàtà'a gaka, ni huê danj nanj gaka hio'óo ngà daran' nej sa màn riñanj.

11Ni si ganahuij daran' nej rasun nânj, ni nùnj huin saj nitaj si ganahuij ruhuâ nej suj si gi'hiaj anêj nej suj gakïn'ïn riñan nej suj ni ginikaj chrej nej suj riñan Ma'an Ña'anj an da' gui nne nì'nà' nej suj rà'aj,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12gànà'huìj nej suj ni̱ ûta hio du̱gu'nïn' nej suj da̱gahuin hue'ê nej suj riñan Ma̱'an Ña'anj an dadin' râ'ñanj ga̱'naj, ni̱ ga̱nu̱n ña'aan nej sa màn yàtà'a, ni̱ nga ga̱ka̱ man ni̱ ga̱nïnj ni̱ ga̱na̱hui na̱nj ánj.

13Sani̱ ànàhuìj nê', dadin' gà' riki Ma̱'an Señor si-nùguàn'anj, si gi̱'hiaj Ma̱'an ga̱na̱huin nàkà nej yàtà'a ni̱ huê danj na̱nj gi̱'hia ga̱na̱huin nàkà hio'óo, ni̱ hiuj dânj gimàn daran' sa sà'a ngà sa ni̱ka̱ gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

14Rayi'î dan di̱nînj, ni̱ si ànà'huìj nej suj nej nânj, ni̱ du̱gu'nïn nej suj ni̱ ûta hiô na̱gi̱'hiaj sà' nej suj nimân nej suj ni̱ si̱ ga gà' si 'ngo̱ gaki̱n'ïn ruhuâ nimân nej suj ni̱ ga̱ gu̱dadû nej suj ma̱'an nej suj ni̱ gi̱'hiaj nej suj sa ni̱ka̱a, ni̱ ga̱ dïn'ïnj ruhuâ nej suj.

15Ni̱ ña̱'a̱n huaj si ga̱ra̱n' da'nga' ruhuâ nej suj si Ma̱'an Señor ni̱ nùkuaj hua ruhuaj dadin' garan' ruhuaj si ga̱na̱ni̱n nej suj; ni̱ huê nânj huin sa garan' ruhuâ dinînt Pablo, rayi'î dan ni̱ gachrûn sô' dàj rûn' gahuin chru̱n nïn' ruhuâ sô' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an,

16dadin' daran' riñan nej ñanj karta gachrûn sô', ni̱ ga'min sô' rayi'î nej nuguan' nânj, ni̱ siganînj nej nuguan' nânj 'nïnj da̱'a̱j nuguan' chì' hua ga̱'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuô', sani̱ nej sí nitaj si ni̱ki̱n' ran, ni̱ ñan na'hue ga̱ra̱n da'nga ruhuâ sô' nej nuguan' chì' huaa ni̱ ni̱ni̱n ganata' nej sô', ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj nej sô' ngà a'ngô nej nuguan' 'na̱' riñan ñanj si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gi'hiaj nej sô' si ga̱'a̱nj ni̱'hia̱ nej ma̱'an nej sô'.

17Huê danj na̱nj nej suj di̱nînj, ni̱ gà' ni'in nej suj dàj gidigán, hia̱j ni̱ ga̱ gu̱dadû nej suj ma̱'an nej suj, dadin' ga̱huin ni̱ gùyùmàn ruhuâ nej suj dàj gidigân nej sí ga̱ninïn' hua dânj, ni̱ gi̱ni̱na̱j ruhuâ nej suj ni̱ si̱ ganikïn' ran nej suj riñan Ma̱'an Señor gà' mánj.

18Sa ga̱na̱huij ruhuâ nej suj huin, si ga̱chi̱j nej suj doj ngà si-su̱nu̱j Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gini̱'in nej suj doj rayi'î Ma̱'an Señor Jesucristo dadin' huej huin sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n'. Ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nê' rayi'î Ma̱'an hia̱j, ni̱ huê danj gi̱'hiaj nê' nìgànj nïn'. Ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Juan

1 Juan 1

1Dàj gaj àsìj sinïïn, ni dàj hua sa gunïn nej ñûnj, ni dàj hua sa gini'in nej ñûnj ngà rune ñan nej ñûnj, ni nadigi'ñûn nej ñûnj rayi'î nej dânj, ni gagan' ra'a nej ñûnj Ma'an Jesús sa gi'hiaj ganahuin nì'nà' nej guiì.

2Ni nuguan' nì'nà' dânj huin Ma'an Jesucristo, ni gini'in nej ñûnj Ma'an, ni rayi'î dan ganata' nej ñûnj riñan nej suj, si huej huin sa gi'hiaj si gànàrì' nej guiì ñan gane nìgànj ninj ni gà' sinïn gane Ma'an ngà Ma'an Re' Ña'anj an, sani gidiganj Ma'an riñan nej ñûnj;

3sa gini'in nej ñûnj ni sa gunïn nej ñûnj, duyinga' nej ñûnj, da'nga ni ginikaj dugui' nùguàn'àn nej suj ngà nej ñûnj; dadin' nikaj dugui' yàngà' nej ñûnj ngà Ma'an Re' Ña'anj an, ni huê danj nanj nikaj dugui' yàngà' nej ñûnj ngà Ma'an Da'nî Jesucristo.

4Ni gachrûn nej ñûnj rayi'î nej nânj, da'nga ni ganahuin nìhià' ruhuâ daran' nê'.

5Huê nuguan' nânj huin sa gunïn nej ñûnj rayi'î Ma'an Jesús, ni duyinga' nej ñûnj riñan nej suj: Ni Ma'an Ña'anj an huin sa yigïïn, ni nitaj gà' si doj sa rumin'in hua riñanj mánj.

6Ni si gataj nê' si nikaj duguî' ngà Ma'an Jesús, sani gi'hiô' gakïn'ïn, ni huîn' 'ngo guiì gidigañu'unj un, ni nitaj si dagahuîn' riñan sa yàngà'a mánj;

7ni si gaché' ñan yigïïn, dàj rûn' gaché Ma'an Jesús ñan yigïïn ni nikaj duguî' ngà 'ngo ni a'ngô nej duguî', ni tun Ma'an Jesucristo huin Da'ní Ma'an Ña'anj an na'nïn' riñan daran' si-gakînt.

8Ni si gato' si nitaj gakïn'ïn gi'hiô', ni gidigañu'un' mu'un', ni nitaj sa yàngà'a hua riñun' mánj.

9Ni si ganatô' si-gakînt riñan Ma'an, ni Ma'an huin sa yàngà'a ni Ma'an huin sa gi'hiaj sa nikaa ni ga'hue ginika nimân nìko rayi'î si-gakînt, ni huê danj nanj gànà'nïnj daran' si-gakînt; ni ga'hue gànà'nïnj daran' nej gakïn' hua riñun' nanj ánj.

10Ni si gato' si nitaj gakïn'ïn gi'hiô', ni gi'hiô' si huin Ma'an sa gidigañu'unj, huê danj ni nitaj si-nùguàn' Ma'an nne ngà nê' gà' mánj.

1 Juan 2

1Nuguan' nânj gachrûnj riñan nej suj riñan gidigán si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, da'nga ni si gi'hiaj nej suj gakïn'ïn; ni si hua 'ngo nej suj gi'hiaj gakïn'ïn, ni nikïn' Ma'an Jesús guendâ duna'hue rayi'î nej suj riñan Ma'an Re' Ña'anj an, dadin' Ma'an gi'hiaj sa nika nìn'ïn.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Nı huê Mạ'an Jesús huin sa gahui' rayi'î si-gạkïn' nê'; sanı sê man rayi'î 'ngọ rïn si-gạkïn' nê' gahuij mánj, gahuij rayi'î daran' nej guiì màn nǐn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

3Nı si dagahuîn' sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñun', hiô' nı yìtǐnj huaj si ni'în' Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

4Guiì gataj: "Ni'ín Mạ'an Ña'anj an", sanı nitaj si dagahuin ninj sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñan ninj, nı huin ninj guiì gidigañu'unj huê danj nı nitaj sa yàngà'a hua ruhuâ nimân ninj mánj;

5sanı guiì dagahuin sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an, nı chrụn ninj gạ 'ì ruhuâ ninj dadin' Mạ'an Ña'anj an gidigân rayi'î dan gahuin chrụn ninj ga 'ì ruhuaj ninj, huê danj nı ni'în' si nıkạj duguî' ngà Mạ'an Ña'anj an.

6Guiì gataj si nıkïn' ran ninj ngà Mạ'an Jesús, nı da'huî ninj gı'hiaj ninj dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an nạnj ánj.

7Sê rayi'î 'ngọ sun giyi'nïn' nàkà gachrûnj riñan nej suj man dınîînj, gachrûnj riñan nej suj rayi'î sun gà' ganahuin rà'a nej suj àsìj sınïïn, nı sun dânj huin sun nâ gà' giyi'nïn' sụn riñan nej suj nı huin nuguan' gà' gunïn nej suj àsìj sınïïn.

8Sanı sa gi'hiâ, huin si gachrûnj riñan nej suj nı nagi'hiaj nàkà ñún riñan nej suj, rayi'î sun yàngà' gà' ganahuin rà'a nej suj gi'hiaj Mạ'an Jesús nı gà' ni'in nej suj dàj ga'nïn' sùnj riñan nej suj, dadin' da' gachín diû nı dànanj gahuin nìko sa yigǐïn riñan sa rụmın'in nạnj ánj.

9Sí taj si gà' ni'in sô' Mạ'an Cristo, sanı huạ nạnj gininj 'ì dinǐn sô' riñan sô', hiô' nı huạ nạnj nun gını'in sô' Mạ'an Cristo mánj.

10Sí 'ì ruhuâ ni'in dinǐn, nı yàngà' nı gà' ni'in sô' Mạ'an Jesús, nı nitaj si gi'hiaj nej sô' gakın'ïn gà' mánj.

11Sanı sí gininj 'ì dinǐn riñan nı huạ gakın'ïn riñan sô', nı gaché sô' ñan rụmın'in, nı nun ni'in da'nga' sô' sa gi'hiaj sô', dadin' nej gakın' gi'hiaj sô' dânj gi'hiaj nı gahuin rụmın' da'nga nej sô'.

12Gachrûnj nuguan' nânj riñan nej suj nạnj da'nînj lij, dadin' ngà siyụgui Mạ'an Jesús nı gà' ginikaj Mạ'an Ña'anj an nimân nìko rayi'î nej si-gạkïn' nej suj.

13Gachrûnj nuguan' nânj riñan nej suj sí achij doj, dadin' gà' ni'in nej suj si Mạ'an Jesús huin sa sınïn nǐn'ïn. Nı gachrûnj riñan nej suj sí huin ñạn dan, dadin' gà' gunùkuaj nej suj gi'hiaj gạnan nej suj riñan sichre. Nı gachrûnj riñan nej suj huin da'nî lij, dadin' gà' gini'in nej suj Mạ'an Re' Ña'anj an.

14Gachrûnj nuguan' nânj riñan nej suj sí achij doj, dadin' gà' ni'in nej suj si Mạ'an Jesús huin sa sınïn nǐn'ïn. Nı gachrûnj riñan nej suj sí huin ñạn dan, dadin' huạ guesâ nej suj, dadin' màn si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj ruhuâ nimân nej suj, nı gunùkuaj nej suj gi'hiaj gạnan nej suj riñan sichre.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Si̱ ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej sa garan' ruhuâ nej guiì nun ni'in Ma̱'an Ña'anj an mánj, ni̱ si̱ ga 'ì ruhuâ nej suj ni'in nej suj nej rasu̱n duguane' yumiguìi riñan nej suj mánj. Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ nej suj 'ì ruhuâ ni'in nej sa màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ nitaj si nne sa 'ì ruhuâ Ma'an Re' Ña'anj an ruhuâ nimân nej suj mánj.

16Dadin' daran' nej sa màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ sa garan' ruhuâ nneè kû' gi̱'hia huin nej dânj, ni̱ sa garan' ruhuâ rune ñun' gi̱ni'hia, ni̱ si ûta nne̱' nga hua yi̱ru'hue', ni̱ sê sa garan' ruhuâ Ma̱'an re' Ña'anj an huin nej dânj mánj, sa garan' ruhuâ sichre nne ruhuâ yumiguìi huin nej dânj na̱nj ánj.

17Do̱j diû ni̱ ga̱chi̱n nej sa duguane' yumiguìi riñan nej suj; sani̱ nej guiì gi'hiaj sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni̱ gìrì' ninj ñan ga̱ne nìgànj ninj na̱nj ánj.

18Da'nînj lij, gà' ni'in nej suj si giri' nì'hiaj nê' ga̱ne' diû 'na̱' ga̱na̱huij; ni̱ gà' gunïn nej suj si 'na̱' sí ga̱ta̱j si huê sô' huin Ma̱'an Cristo; huê danj ni̱ hia̱j ni̱ gahui ûta gà'ì nej sí ga̱ta̱j si huê nej sô' huin Ma̱'an Cristo; rayi'î dan ni̱ gini'în' si gà' 'na' ga̱na̱huij diû.

19Gà' 'nïnj nej sí dânj siganînj nê' sani̱ ni̱ni̱n gidigân nej sô' dadin' gayi'ì nej sô' gidigañu'unj nej sô', huê danj ni̱ gahui nej sô' siganînj nê', dadin' sê sí gi̱ni̱kaj dugui' ngà nê' gahuin nej sô'; dadin' si gahuin nej sô' sí ni̱ka̱j dugui' ngà nê', ni̱ hua̱ na̱nj nikaj dugui' nej sô' ngà nê'; sani̱ gahui nej sô' siganînj nê' da'nga ni̱ gurugui'ij si sê daran' nej sô' huin sí dagahuin mánj.

20Sani̱ gà' ganahuin rà'a nej suj Ma̱'an Espíritu Santo gi'hiaj Ma̱'an Señor Jesucristo, ni̱ gà' ni'in nej suj daran' sa yàngà'a.

21Si̱ ganîn ruhuâ nej suj si̱ gachrûnj nuguan' nânj guendâ nun ni'in nej suj rayi'î nuguan' yàngà'a mánj, gachrûnj dadin' gà' ni'ín si garânj da'nga' hue'ê ruhuâ nej suj rayi'î nuguan' yàngà'a, ni̱ gà' ni'in nej suj si gà' si 'ngo̱ nuguan' digañu'unj un nitaj si gahui siganînj nuguan' yàngà'a mánj.

22Ahuin sí huin sí gidigañu'unj un ruhuâ nej suj rà'aj. Sí gidigañu'unj un huin sí gataj si sê Cristo huin Ma̱'an Jesús. Ni̱ sí nânj huin si gunïn' ngà Ma̱'an Cristo, ni̱ nitaj si guyumân ruhuâ sô' si Ña'anj an huin Ma̱'an Re' Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj nitaj si guyumân ruhuâ sô' si Ña'anj an huin Ma̱'an Jesús Da'ní Ma̱'an Ña'anj an mánj.

23Daran' nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús, ni̱ huê danj na̱nj nitaj si guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Re' Ña'anj an. Ni̱ guiì ganata' du̱'hua si Jesús huin Ña'anj an ni̱ guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

24Huê danj ni̱ gà'nìnj sà' nej suj ruhuâ nimân nej suj nuguan' gunïn nej suj àsìj si̱ni̱ïn, ni̱ dugumîn hue'ê nej suj nuguan' gunïn nej suj àsìj si̱ni̱ïn, ni̱ ganikïn' ran nej suj ngà Ma̱'an Jesús ni̱ ngà Ma̱'a Re' Ña'anj an.

25Ni̱ rikî Ma̱'an Jesús si-nùguàn'anj riñun' ni̱ gata si gùyùmàn ruhuô' ni'în' Ma̱'an ni̱ ga̱ne nìgùn' nngaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

26Ni̱ gachrûnj nej nuguan' nânj riñan nej suj rayi'î nej sí gidigañu'unj un.

27Sani̱ rikî Ma̱'an Jesús Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej suj ni̱ hua̱ na̱nj nne ngà nej suj, hiô' ni̱ nitaj si ni'ñanj nej suj si gi̱di̱gân a'ngô nej síi nej suj gà' mánj; dadin' huê gè Ma̱'an Espíritu Santo huin sa gi̱di̱gan ni̱ ga̱'hue ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ nej suj daran' sa chì' huaa, ni̱ sa yàngà'a huin sa gidigân Ma̱'an Espíritu Santo dadin' nitaj àmàn gidigañu'unj Ma̱'an mánj, huê danj ni̱ gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Cristo dàj rûn' gidigân Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej suj.

28Huê danj ni̱ gi̱nun yìtïnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Ma̱'an Jesús na̱nj da'nînj lij, ni̱ nga ga̱'na̱' ñûn Ma̱'an ni̱ hua̱ na̱nj hua̱ yìtïnj ruhuâ nê' gànàrì'ij nê', ni̱ nga gùyùmanj ni̱ si̱ gi'hiaj ane riñanj nê', hiô' ni̱ si̱ girî' sinà'àj a mánj.

29Ni̱ si ni'in nej suj si sa ni̱ka̱a huin Ma̱'an Jesús, ni̱ ña̱'a̱n huaj si gi̱ni̱'in nej suj si nej guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ gà' ga'nga nàkà ñûn ninj gi'hiaj Ma̱'an na̱nj ánj.

1 Juan 3

1Ni'hiaj nej suj dàj nìko 'ì ruhuâ Ma̱'an Re' Ña'anj an ni'in ñùn', ni̱ ga̱'hue ga̱ta̱j nej guiì si huîn' da'ní Ma̱'an Ña'anj an; sani̱ nitaj si ni'in ninj ahuin sa huîn' mánj, dadin' nun ni'in ninj Ma̱'an Ña'anj an mánj.

2'Ì ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj na̱nj di̱nînj, dadin' hia̱j ni̱ huin nê' da'ní Ma̱'an Ña'anj an, sani̱ hua̱ na̱nj nun ga̱huin yìtïnj dàj ga̱ nê' mánj, sani̱ gà' ni'în' si nga ga̱'na̱' ñûn Ma̱'an Jesús, ni̱ go̱' dàj rûn' hua Ma̱'an, dadin' gi̱ni̱'în' dàj hua Ma̱'an.

3Ni̱ daran' nej guiì gana'huìj ni̱ nun ñan ninj Ma̱'an Jesús, ni̱ na̱gi̱'hiaj sà' ninj ma̱'an ninj, dadin' Jesús huin sa sà' nïn'ïn.

4Ni̱ daran' nej guiì gi'hiaj gaki̱n'ïn, ni̱ nitaj si dagahuin ninj sa taj si-ley Ma̱'an Ña'anj an mánj; dadin' sa ganahuij ruhuâ ninj gi'hiaj ninj huin gaki̱n'ïn huê danj ni̱ nitaj si dagahuin ninj si-ley Ma̱'an Ña'anj an mánj.

5Ni̱ ga'na' Ma̱'an Jesús ruhuâ yumiguì nânj guendâ ga̱'ne daran' nej gaki̱n' màn ruhuâ nimûn', sani̱ nitaj gà' si 'ngo̱ gaki̱n'ïn hua riñan Ma̱'an Jesús mánj.

6Ni̱ daran' nej guiì hua̱ yìtïnj ruhuâ ni'in Ma̱'an Jesús, ni̱ nitaj si gi'hiaj ninj gaki̱n'ïn mánj; sani̱ daran' nej guiì gi'hiaj gaki̱n'ïn ni̱ hua̱ na̱nj nun gi̱ni̱'in ninj Ma̱'an Jesús ni̱ hua̱ na̱nj nun ni'in ninj Ma̱'an mánj.

7Ni'hiaj nej suj ni̱ si̱ gidigañu'unj gà' si 'ngo̱ nej guiì nej suj man da̱'ninj lij; ni̱ guiì gi'hiaj sa ni̱ka̱a ni̱ huin ninj sa ni̱ka̱a, dàj rûn' huin Ma̱'an Jesús sa ni̱ka̱a.

8Ni̱ guiì gi'hiaj gaki̱n'ïn ni̱ huin ninj da'ní sa nàsà'a; dadin' sa nàsà'a ni̱ gi'hia gaki̱n'ïn àsìj gui nga gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an yumiguìi. Ni̱ rayi'î dan ga'na' Ma̱'an Jesús huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, guendâ gu̱du̱rë'ëj nej sa a'nan' gi'hiaj sichre.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Daran' nej guiì ga'nga nàkà gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị nitaj si gi'hiaj ninj gakïn'ïn, dadin' gi'hiaj ninj dàj rûn' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an; huê danj nị nitaj si gi'hiaj ninj gakïn'ïn mánj, dadin' gà' ga'nga nàkà ninj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

10Huê dànanj gùrùguì' gịnị'în' ahuin guiì huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị gịnị'în' ahuin guiì huin da'ní sa nàsà'a: Dadin' daran' nej guiì nitaj si gi'hiaj sa nịkạa, nị nitaj si 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj dinḿn ninj, hiô' nị sê da'ní Mạ'an Ña'anj an huin ninj mánj.

11Dadin' huê nuguan' nânj huin sa giyinga' gunïn nej suj àsìj sịnïïn: Nị ñạ'ạn huaj si gạ 'ì ruhuô' ni'în' 'ngọ nị a'ngô' nej duguî'.

12Nị sị ga'hue gị'hiaj nê' dàj rûn' gi'hiaj Kaín, dadin' sô' nị huin sô' da'ní sichre nị rayi'î dan nị dagahui' sô' dinḿn sô'. Nị ahuin ràyì'ì dagahui' sô' dinḿn sô' rà'aj. Dagahui' sij dadin' gahuin sij sí kïj huaa sanị Abel nị gahuin sô' sí gi'hiaj sa nịkạa nạnj ánj.

13Sị gahuin ñạ'anj ruhuâ nej suj si gininj 'ì nej suj riñan nej guiì nitaj si ni'in Mạ'an Ña'anj an mánj.

14Ni'în' si gahuîn' sí gahui'i gi'hiaj gakïn'ïn sanị gà' ganahuin nì'nò' gi'hiaj Mạ'an Jesús, dadin' 'ì ruhuô' ni'în' nej dinînt. Nị nej guiì nitaj si 'ì ruhuâ ni'in dinḿn ngà yuguej nị huạ nạnj gahuin ninj guiì gahui'i gi'hiaj gakïn'ïn nạnj ánj.

15Daran' nej guiì gininj 'ì dugui' riñan nị huin ninj guiì dagahui' dugui'; nị gà' ni'in nej suj si nej guiì dagahui' nị sị ga'hue gạtụ ninj gạne nìgànj ninj ñan nne Mạ'an Ña'anj an mánj.

16Nị guendâ 'ì ruhuâ Mạ'an Jesús ni'in nê', nị rayi'î dan nị gahuij rayi'î si-gạkïn'; nị huê danj nạnj gạ ruhuâ nê' gàhuì' rayi'î dinînt.

17Sanị guiì huạ yịru'hue ruhuâ yumiguì nânj, sanị ni'in ninj sij huạ nej dinḿn ninj nị huạ yuguej ninj ran àko, nị na'huej ruhuâ nimân ninj gà'huì' ninj sa gạchin riñan nej dugui' ninj sa ran' àko, hiô' nị nitaj si 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj dàj rûn' 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an mánj.

18Riñan nej suj ga'mînj nạnj dạ'ninj lij, sanị sê man ngà nuguan'an gạ'mịn nị gạtọ': 'Ì yàngà' ruhuâj ni'ín sò' nạnj ánj, sa ñạ'ạn huin si gịni'hio' sa gạchin riñan a'ngô nej dinînt ran' àko nị gụrụgûñu'unj.

19Nị si guruguñu'un' nej duguî' ran' àko nị yàngà' nị ni'în' si dagahuîn', hiô' nị ñạ'ạn huaj si nạgị'hiaj yìtỉn' nimûn' riñan Mạ'an Jesús;

20nị si dugunïn gà'ì nimûn' ñùn' rayi'î 'ngọ gakïn' gi'hiô', sanị gịnun ruhuô' si Mạ'an Ña'anj an nị dànanj ûta nìko huaj gà' da' nimûn', nị ni'in daran' sa gi'hiô' nạnj ánj.

21Dịnînj, gịnun ruhuâ nej suj nị si nitaj si dugunïn gà'ì nimûn' ñùn', nị huê danj nạnj si dụgunïn gà'ì Mạ'an Ña'anj an ñùn' mánj:

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Nị daran' nej sa gàchìn' riñan Mạ'an Jesús nị rịkij riñun', dadin' dagahuîn' sun ga'nïnj riñun' nị huê danj nạnj gi'hiô' nej sa garan' ruhuâ Mạ'an nạnj ánj.

23Nị nânj huin sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñun': Si gùyùmàn ruhuô' ni'în' siyụgui Da'ní Mạ'an Jesús, nị huê danj nạnj gạ 'ì ruhuô' ni'în' 'ngọ nị a'ngô nej dinînt dàj rûn' hua nuguan' ga'nïn' sunj riñun' nạnj ánj.

24Nị si dagahuîn' nuguan' ga'nïn' sụn Mạ'an Ña'anj an riñun', nị huạ yìtìnj ruhuô' ni'în' Mạ'an, nị huê danj nạnj nne Mạ'an ngò', nị ni'în' si nne Mạ'an Ña'anj an ngò' dadin' gà' ga'nïn gạ'nạ' Mạ'an Espíritu Santo nne ngò' nạnj ánj.

1 Juan 4

1'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dịnînj, rayi'î dan nị gatâ si sị guyumân ruhuâ nej suj ni'in nej suj daran' nej sí gataj si gà' ganahuin rà'a nej sô' Espíritu Santo mánj, sa gị'hiaj nej suj huin si nạdịgi'ñûn nej suj si hia huin nej sô' da'ní Mạ'an Ña'anj an; dadin' sa huaj huin si gahui ûta gà'ì nej sí gataj si huin nej sô' si-profeta Mạ'an Ña'anj an ruhuâ yumiguì nânj sanị gahuin nej sô' profeta gidigañu'unj nạnj ánj.

2Gạ'hue gịnị'in nej suj si yà'ngà' ganahuin rà'a 'ngọ guiì Espíritu Santo, si ganakaj guendâ ninj nị gataj ninj si yà'ngà' hia nị síi gahuin Mạ'an Jesús nga gane ruhuâ yumiguì nânj, nị guiì gataj dànanj nị huin ninj da'ní Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

3Daran' guiì gataj si sê síi gahuin Mạ'an Jesús, nị sê da'ní Mạ'an Ña'anj an huin ninj mánj; nị huin ninj guiì gunïn' ngà Mạ'an Cristo, nị gà' gunïn nej suj si 'nạ' nej sí dânj, nị gà' gunïn nej suj si nne sô' ruhuâ yumiguìi.

4Da'ní Mạ'an Ña'anj an huin nej suj nạnj da'ní lij, nị rayi'î dan nị gi'hiaj gạnan nej suj riñan nej sí gidigañu'unj dânj; dadin' dànanj nìko hua sa nne ruhuâ nimân nej suj, gà' da' sa nne ruhuâ yumiguìi nânj.

5Nej sí nânj nikaj dugui' ngà nej sí gị'hiaj gakịn'ïn; nị ga'min nej sô' sa garan' ruhuâ nej sí nitaj si nìkò' rukû Mạ'an Jesús, nị aran' ruhuâ nej sí gi'hiaj gakịn'ïn sa ga'min nej sô'.

6Sanị nê' nị huîn' da'ní Mạ'an Ña'anj an; nị ni'în' Mạ'an Ña'anj an, nị gunïn Mạ'an sa ga'min'; sanị nej guiì nitaj si huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị nitaj si gunïn ninj sa ga'min Mạ'an mánj. Nị nânj huin 'ngọ da'nga'a dàj gạ'hue gịnị'în' nej guiì huin da'ní yàngà' Mạ'an Ña'anj an nị dàj gạ'hue gịnị'în' nej guiì gidigañu'unj un nạnj ánj.

7'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dịnînj, nị gạ 'ì ruhuâ nê' ni'în' 'ngọ nị a'ngô nej dinînt; dadin' Mạ'an Ña'anj an gị'hiaj nị gạ'hue gạ 'ì ruhuô' ni'în' nej dinînt. Daran' nej guiì 'ì ruhuâ ni'in nej dinín, nị gà' ga'nga nàkà ninj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị ni'in ninj Mạ'an Ña'anj an.

8Nị nej guiì nitaj si 'ì ruhuâ ni'in dinín, nị huạ nạnj nun gịnị'in ninj Mạ'an Ña'anj an mánj; Dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa 'ì ruhuâ ni'in ñùn' nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ gidigân Ma̱'an Ña'anj an si 'ì ruhuaj ni'in nê', dadin' hua̱ 'ngo̱ rïn Da'nin sani̱ ga'nïn ga'na' da'nin ruhuâ yumiguì nânj, ni̱ Ma̱'an ô' huin si gi̱'hiaj ni̱ ga̱'hue ga̱ nì'nà' nê' na̱nj ánj.

10Dànanj huin ga̱ra̱n da'nga ruhuô' rayi'î guendâ 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nê': Ni̱ sê nê' huin sa ga 'ì si̱nïn ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an mánj, Ma̱'an Ña'anj an huin sa ga 'ì si̱nïn ruhuâ ni'in nê', rayi'î dan ni̱ ga'nïn ga'na' Da'nin guendâ ga̱huij rayi'î si-ga̱kî̱nt.

11'Ì ruhuâj ni'ín nej suj di̱nî̱nj, ni̱ si huê dànanj ga 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nê', ni̱ huê dànanj da'hui' nê' ga̱ 'ì ruhuâ nê' ni'in nê' 'ngo̱ ni̱ a'ngô dugui' nê'.

12Gà' si 'ngo̱ nej guì nitaj àmàn gini'in riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj. Ni̱ si 'ì ruhuâ nê' ni'în' 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dinî̱nt, hiô' ni̱ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà nê', ni̱ sa 'ì hua̱ riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gahuin nìko da' gui riñan nê' da'nga ni̱ ga'hue ga̱ 'ì ruhuô' ni'în nej dinî̱nt na̱nj ánj.

13Ni̱ huê rayi'î nej nânj ni̱ ni'în' si nne Ma̱'an Ña'anj an ngò', ni̱ nê' ngà Ma̱'an, ni̱ rikij Ma̱'an Espíritu Santo ga'na' gane 'ngo̱'.

14Ni̱ ni'in nej ñûnj si ga'nı̃n Ma̱'an Re' Ña'anj an ga'na' Da'nin Jesús guendâ gi̱'hia ga̱na̱ni̱n nej guì màn ruhuâ yumiguìi ni̱ rayi'î dan ni̱ ganata' nej ñûnj nuguan' nânj riñan nej suj.

15Daran' nej guì gananî̱n si Jesús huin Da'ní Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà ninj, ni̱ nne ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an.

16Ni̱ gini'in nê' ni̱ guyumân ruhuâ nê' si 'ì ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nê'. Ni̱ Ma̱'an Ña'anj an huin sa 'ì nı̃n' ruhuâ; ni̱ guì dugu'nïn' ga 'ì ruhuâ ni'in nej dinı̃n; ni̱ nne ninj ngà Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà ninj.

17Ni̱ si gi'hiô' dànanj ni̱ gurugui' si 'ì ruhuô', huê danj ni̱ nitaj si̱ giriñun ruhuô' nga gùyùmàn guì ga̱na̱nikïn' riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj; dadin' dàj rûn' gi'hiaj Ma̱'an Jesucristo nga gane ruhuâ yumiguì nânj, huê danj gi̱'hiaj nê' nga ga̱ne' ruhuâ yumiguì nânj.

18Ni̱ si 'ì ruhuô' ni̱ huê danj ni̱ nitaj si yu'huî' mánj, ni̱ si 'ì yàngà' ruhuô' ni'în' nej dinî̱nt ni̱ ûta nìko 'ì ruhuô', huê danj ni̱ nitaj si yu'huî' mánj, dadin' si yu'huî' ni̱ nu̱n ruhuô' ga̱na̱huin ro̱'o kastîgu, ni̱ guì yu'hui' ni̱ nitaj si 'ì yàngà' ruhuâ ninj ni'in ninj nej dugui' ninj mánj.

19Ni̱ 'ì ruhuô' ni'în' Ma̱'an Jesús, dadin' gà' si̱nïnj ga 'ì ruhuaj ni'in ñùn'.

20Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ guì taj: "'Ì ruhuâj ni'ín Ma̱'an Ña'anj an", sani̱ gininj 'ì nej dinı̃n ninj riñan ninj, ni̱ huin ninj guì gidigañu'unj. Ni̱ si nitaj si 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj dinı̃n ninj sa ri̱ña̱n ni'in ninj. Ni̱ dàj ga̱'hue gi̱'hiaj ninj ga̱ 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj Ma̱'an Ña'anj an nga nitaj si ni'in ninj Ma̱'an rà'aj.

21Ni̱ gà' giyi'nïn sun nânj riñan nê' gi'hiaj Ma̱'an Jesús: Ni̱ guì 'ì ruhuâ ni'in Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj ga̱ 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj nej dinı̃n ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1 Juan 5

[1]Daran' guiì guyumân ruhuâ si Mạ'an Jesús huin Cristo, nị gà' ganahuin nàkà ninj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an; nị dàj rûn' gi'hiaj guiì 'ì ruhuâ ni'in rej 'ngọ sílìj i, nị huê danj nạnj 'ì ruhuâ ninj ni'in ninj silíj dânj nạnj ánj.

[2]Huê danj nị ni'în' si 'ì ruhuô' ni'în' nej guiì huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, nga 'ì ruhuô' ni'în' Mạ'an Ña'anj an, nị dagahuîn' sun ga'nïn' sụn Mạ'an riñun'.

[3]Nị si dagahuîn' sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñun' nị ruhuaj gạta si 'ì ruhuô' ni'în' Mạ'an Ña'anj an; nị nitaj si chì' huaj dạgahuîn' sun ga'nïnj riñun' mánj.

[4]Dadin' daran' guiì ga'nga nàkà gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị gunùkuaj ninj gi'hiaj gạnan ninj riñan gakïn' màn ruhuâ yumiguìi nânj; nị guendâ guyumân ruhuô' nị rayi'î danj nị gunùkuô' gi'hiaj gạnun' riñan nej gakïn' duguane' yumiguìi riñun'.

[5]Ahuin guiì gunùkuaj gi'hiaj gạnan riñan nej sa duguane' yumiguìi rà'aj. Guiì gunùkuaj gi'hiaj gạnan riñan sa duguane' yumiguìi huin nej guiì guyumân ruhuâ ni'in si Mạ'an Jesús huin da'ní Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

[6]Nị ga'na' Mạ'an Jesucristo ruhuâ yumiguì nânj nị gata' nnej ruhuâ nnee nị huê danj nạnj gañanj tun rayi'î si-gạkïn' nej guiì; sanị sê man si gata' nnej mánj, dadin' gata' nnej ruhuâ nnee nị huê danj nạnj gahuij nị gañanj tun rayi'î si-gạkïn' nej guiì. Nị Mạ'an Espíritu Santo huin sa gananîn rayi'î Mạ'an riñan nê'; dadin' sa yàngà'a huin Mạ'an Espíritu Santo.

[7]Dadin' huà'nìnj ran' ninj huin sa gananîn ne' yàtà'a dàj huaj: Mạ'an Re' Ña'anj an, nị Mạ'an Jesucristo nị Mạ'an Espíritu Santo; Nị 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin nej huà'nìnj ran' ninj.

[8]Nị huà'nìnj ninj huin sa gananîn riñan hio'óo rayi'î Mạ'an Jesucristo: Mạ'an Espíritu, nnee, tun; nị gụñạn gananîn nej huà'nìnj nânj.

[9]Nị ganahuin rà'a nê' nuguan' gananîn nej síi; sanị dànanj ûta nìko huạ nuguan' gananîn Mạ'an Ña'anj an rayi'î Mạ'an Jesús; dadin' huê dànanj gananîn Mạ'an Ña'anj an rayi'î Da'nin Jesús.

[10]Nị guiì guyumân ruhuâ ni'in rayi'î Mạ'an Jesús nị huin ninj da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị gà' nun sà' nuguan' nânj ruhuâ nimân ninj; nị nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ sa gataj Mạ'an Ña'anj an, nị gi'hiaj ninj si nuguan' gidigañu'unj un huin nuguan' ga'min Mạ'an Ña'anj an, dadin' nun gùyùmàn ruhuâ ninj ni'in ninj nuguan' gananîn Mạ'an Ña'anj an rayi'î Da'nin Jesús mánj.

[11]Nị nuguan' gataj Mạ'an Ña'anj an huin: Si Mạ'an gị'hiaj nị ganahuin nì'nò'; nị si gùyùmàn ruhuô' ni'în' Jesús huin Da'ní Mạ'an nị gạnạhuin nì'nò'.

[12]Nej guiì dagahuin sun guchruj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan Da'nî Jesús, nị gạ nì'nà' ninj; sanị nej guiì nitaj si dagahuin sun guchruj sụn Mạ'an Ña'anj an riñan da'nî Jesús nị sị ga nì'nà' ninj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Nej nuguan' nânj gachrûnj riñan nej suj guyumân ruhuâ ni'in Da'ní Mạ'an Ña'anj an, da'nga nị gini'in nej suj si gà' ganahuin nì'nà' nej suj nị gạne nìgànj nej suj. Nị ñạ'ạn huaj si gùyùmàn yìtïnj ruhuâ nej suj ni'in nej suj Da'ní Mạ'an Ña'anj an.

14Nị huạ yìtïnj ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj Mạ'an Ña'anj an, nị si gàchìnj nej ñûnj 'ngọ rasụn garan' ruhuaj nị gụnïn nị rịkij nạnj ánj.

15Nị si ni'in nej ñûnj si gunïn rayi'î ahuin nạnj rasụn gachín nej ñûnj riñanj, huê danj nị gà' ni'in nej ñûnj si rịkij sa gachín nej ñûnj riñanj nạnj ánj.

16Nị si huạ 'ngọ nej suj gini'in gi'hiaj dinḿn nej suj gakïn' nitaj si huaj gahui' nimân sô', nị gàchìnj nì'hiaj nej suj riñan Mạ'an Ña'anj an rayi'î sí dânj nị gịnika nimân nìko rayi'î sô'; nan huin guendâ nej sô' gi'hiaj gakïn' nitaj si huaj gàhuì' nimân. Dadin' huạ gakïn' gị'hiaj gàhuì' nimûn', nị rayi'î gakïn' nânj nị nitaj si gana'ngâj si gàchìnj nì'hiaj nej suj mánj.

17Daran' nej sa a'nan'an huin gakïn'ïn; sanị huạ gakïn' nị gạ'hue gịnikaj Mạ'an Ña'anj an nimân rayi'ij.

18Sanị gà' ni'în' si daran' nej guiì ga'nga nàkà gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị nitaj si gi'hiaj ninj gakïn'ïn mánj, dadin' Mạ'an Jesús sa gurugui' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an huin sa dugumîn ninj, huê danj nị nitaj si gagan' ra'a sichre ninj mánj.

19Nị gà' ni'în' si huîn' Da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguì nânj nị dagahuin ninj nej sa garan' ruhuâ sichre nị nịkạj sunj riñan ninj.

20Sanị gà' ni'în' si ga'na' Mạ'an Jesucristo huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an, nị huej huin sa gi'hiaj garânj da'nga' ruhuô' rayi'î Mạ'an Ña'anj yàngà'a; nị nịkạj duguî' ngà Mạ'an sa yàngà'a, nị huê danj nạnj nịkạj duguî' ngà Mạ'an Jesucristo huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an. Nị nânj huin Mạ'an Ña'anj an yàngà'a, nị Mạ'an huin sa gị'hiaj gạnạhuin nì'nò'.

21Gạ gudadû nej suj nị sị ginûn ñạ'ạnj nej suj riñan ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi, man da'nînj lij. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2 Juan

2 Juan 1

1Ñùnj huin 'ngọ sí achij i ngà si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị ga'nĩn huaj nuguan' nị'ñạnj an riñan nej suj nìkò' rukû Mạ'an Jesús nị huê danj nạnj ga'nĩn huaj nuguan' nị'ñạnj an riñan nej sô' rị̃ñạn gidigân nej suj, dadin' 'ì yàngà' ruhuâj ni'ín nej daran' nej suj; nị sê 'ngọ rĩ̃n huin sa 'ì ruhuâ ni'in nej suj mánj, dadin' huê danj nạnj 'ì ruhuâ daran' nej sô' gini'in nuguan' yàngà'a ni'in nej sô' nej suj,

2'ì yàngà' ruhuâ nej ñûnj ni'in nej ñûnj nej suj dadin' nne sa yàngà' dânj ruhuâ nimân daran' nê', nị nìgànj gạ sa yàngà' dânj ruhuâ nimân nê':

3Nị si-sụnụj Mạ'an Re' Ña'anj an ngà si-sụnụj Mạ'an Jesucristo huin Da'ní Mạ'an Ña'anj an gạ riñan nej suj, nị gụrụgûñu'un nị gị'hia si gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj, nị gị'hia si gạ'mịn nej suj nuguan' yàngà'a nị gị'hia si gạ 'ì ruhuâ nej suj.

4Ûta ganahuin nìhià' ruhuâj dadin' ganari'í si huạ dạ'ạj nej sô' rị̃ñạn gidigân' nị dagahuin yàngà' nej sô', dàj rûn' hua sun giyi'nïn' riñan nê' gi'hiaj Mạ'an Re' Ña'anj an.

5Hiạj nị ûta àko gachín nì'hia riñan nej suj, gà' huin yiñán Mạ'an Ña'anj an, sanị sê sị gachrûnj 'ngọ nuguan' nàkà ga'nïn' sụn riñan nej suj mánj, nuguan' gà' ganahuin rạ'a sị̃nị̃n nê' huin, huê danj nị gạ 'ì ruhuô' ni'în' 'ngọ nị a'ngô nej duguî'.

6Nị si 'ì ruhuô' ni'în' nej duguî', hiô' nị dagahuîn' riñan Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' giyi'nïn' suun riñun'. Nị sun giyi'nïn' riñun' huin si gạ 'ì ruhuô' ni'în' nej duguî'.

7Dadin' ûta gà'ì nej sí gidigañu'unj un gahui ruhuâ yumiguìi, nị gataj nej sô' si sê Ña'anj an huin Mạ'an Jesucristo dadin' man guiì huin. Nị nej sô' ga'min dànanj nị gahuin nej sô' sí gidigañu'unj un nị gahuin nej sô' sí gunïn' ngà Mạ'an Cristo.

8Gạ gụdadû nej suj ngà mạ'an nej suj, hiô' nị sị gahuin chre sun gi'hiaj nej ñûnj ngà nej suj, da'nga nị gạ'hue gạnạhuin rạ'a nej suj daran' nej si-premiun nej suj.

9Ahuin nạnj guiì nadunâ sa gahuin chrụn ninj, nị nitaj si ganikïn' ran ninj ngà nuguan' gidigân Mạ'an Cristo, nị nitaj si nne Mạ'an Ña'anj an ngà ninj mánj, nị guiì ganikïn' ran ngà nej sa gidigân Mạ'an Cristo nị nne Mạ'an Re' Ña'anj an nị nne Mạ'an Da'nin ngà ninj.

10Nị si huạ 'ngọ sí ga'na' ni'hiaj ñan nne nej suj, nị nitaj si guyumân ruhuâ sô' dànanj, nị sị ga'nĩnj nej suj dukuâ nej suj gạtụ sô', nị sị ganahuin rạ'a nej suj sô' mánj.

11Dadin' nej guiì ganahuin rạ'a nej sí ga'min dànanj, nị ganata' si-gạkïn' sí dânj yichrá ninj nạnj ánj.

12Ûta gà'ì nej sa ràyì'ì huaj gàchrùnj riñan nej suj, sanị nun gạrạn' ruhuâj gàchrùnj riñan ñanj nị nun gạrạn ruhuâj gạrạn sûnj tinta mánj, gànà'huì gùchìj ñan màn nej suj nị rị̃ñạn, rị̃ñạn gà'mìn ngà nej suj, da'nga nị ganahuin nìhià' ruhuâ daran' nê'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

13Nej guiì huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj ñan nné hiuj nânj, nị gà' ganagui Mạ'an Ña'anj an ninj, nị ga'nḗn ninj nuguan' nị'ñạnj an huaj riñan nej suj. Nị huê danj huin rû'huaj nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3 Juan

3 Juan 1

1Ñùnj huin 'ngo̱ sí achij i ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ga'nîn ñanj karta nan hua riñan sò' huîn' Gayo sí 'ì ruhuâj ni̱ 'ì yàngà' ruhuâj ni'ín sò'.

2Ni̱ 'ì ruhuâj ni'ín sò' na̱nj di̱nîn, ni̱ garan' ruhuâj si gìrì' guesâ' ngà daran' sa gi'hiâ', ni̱ huê danj na̱nj gu̱ru̱gûñu'unj Ma̱'an Ña'anj an sò' ni̱ si̱ ga'nan' ngà nneè kú', dàj rûn' hua guesâ ma̱'an nimân.

3Ûta ganahuin nìhià' ruhuâj dadin' nga ga'na' nej dinînt ni̱ gananîn nej sij rayi'î' ni̱ gataj nej sij si dagahuin yàngà', ni̱ dànè' gahuin huaj ni̱ dagahuîn' gataj nej sij.

4Nga gunḩn si dagahuin yàngà' nej da'nî, ni̱ nitaj ahuin a'ngô sa ràyì'ì ganahuin nìhià' sta'u ruhuâj mánj.

5'Ì ruhuâj ni'ín sò' di̱nînj, dadin' dagahuin hue'ê' ni̱ guruguñu'unj ngà si-su̱n' a'ngô nej dinînt, ni̱ sa ña̱'a̱n doj huin si gu̱ru̱gûñu'unj nej dinînt 'na̱' gàn' doj.

6Ni̱ ganata' nej sô' riñan nej dinînt màn ne' dànanj si 'ì yàngà' ruhuâ' ni'în' nej dinînt; ni̱ dùgùnàj gi'hiâ' si gi̱digân' hue'ê' chrej ga̱'a̱nj nej sij dadin' huin nej sij sí gunânj gi̱tsi riñan Ma̱'an Ña'anj an, da'nga ni̱ du̱gu'nïn' nej sij ga̱'a̱nj nej sij ni̱ gànàtà' nej sij riñan a'ngô yuman'an si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an.

7Dadin' guendâ 'ì ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ rayi'î dan ni̱ gahui nej sô' ga'anj gànàtà' nej sô' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an riñan nej guiì màn a'ngô yuman'an, ni̱ nitaj si ganahuin ra̱'a nej sô' nej rasu̱n ga'hui' nej guiì nàsìnùnj un mánj.

8Ni̱ da'hui nê' ga̱na̱huin ra̱'a nê' nej guiì gi'hiaj dànanj, ni̱ gu̱ru̱gûñu'unj nê' ni̱ gi̱'hiaj sun nùguàn'àn nê' ngà ninj rayi'î nuguan' yàngà'a.

9Gà' gachrûnj 'ngo̱ ñanj guchi' riñan nej suj nìkò' rukû Ma̱'an Cristo; sani̱ Diótrefes, huin sí ûta garan' ruhuâ gà'nǐn' riñan nej suj, huê danj ni̱ nitaj si ganahuin ra̱'a sô' si-nùguàn' nej ñûnj.

10Rayi'î dan ni̱, asà' guchí ñan màn nej suj ni̱ du̱nanûnj riñan sij rayi'î nej sa gi'hiaj sij, dadin' ûta nìhià' ruhuâ sij ga̱'mi̱n sij nuguan' yì'ì chre rayi'î nej ñûnj; ni̱ sê man dan gi'hiaj sij mánj, a'ngô sa gi'hiaj sij huin si nitaj si ganahuin ra̱'a sij nej dinînt, ni̱ nej sô' ruhuâ ga̱na̱huin ra̱'a nej dinînt ni̱ nagi'hiaj ha̱i̱ sij si ga̱na̱huin ra̱'a nej sô' nej dinînt, ni̱ gà' 'ngo̱ giri sij nej sô' siganînj nej dinînt nìkò' rukû Ma̱'an Cristo.

11'Ì ruhuaj ni'ín sò' di̱nînj, ni̱ sa ga̱ta̱ gu̱nïn' huin si si̱ gi̱'hiá' sa yì'ì gi'hiaj a'ngô nej guiì mánj, du̱gu'nïn' sò' gi̱'hiá' sa sà'a. Dadin' guiì gi'hiaj sa sà'a ni̱ huin ninj da'ní Ma̱'an Ña'anj an; sani̱ guiì gi'hiaj sa yì'ìi, ni̱ hua̱ na̱nj nun gi̱ni̱'in ninj Ma̱'an Ña'anj an mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

12Daran' nej guiì ga'min hue'ê rayi'î Demetrio, nḭ sa sà' gi'hiaj sij gidigân si ga'min yàngà' nej guiì rayi'î sij, nḭ huê danj nạnj ga'min hue'ê nej ñûnj rayi'î sij, nḭ gà' ni'in nej suj si ga'min nej ñûnj nuguan' yàngà'a.

13Nḭ ûta gà'ì rayi'î nej sa huaj gàchrùnj riñan', sanḭ nun gạrạn' ruhuâj gàchrùnj riñan ñanj nan ngà tinta nḭ ngà lapij seru mánj;

14sanḭ gànà'huì si râ'ñanj gànàrì' duguî', nḭ rḭñạn, rḭñạn ganarïsnu'un'.

15Nḭ gạ sa huạ dïn'ïnj riñant. Nḭ ga'nḯn nej dinî̂nt nḭkạj dugui' ngà nê' nuguan' nḭ'ñạnj an huaj riñant. Nḭ nàgà'huì' nuguan' nḭ'ñạnj an riñan nej dinî̂nt nḭkạj dugui' ngà nê', nḭ nàgà'huì' nuguan' nḭ'ñạnj an riñan da' go'ngọ nej sij nạnj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Judas

Judas 1

1Ñùnj huin Judas nḭ dinîn huin Jacobo sô' gù'nàj Santiago nḭ huín si-musû Mạ'an Jesucristo, nḭ ga'nîn ñanj karta nan hua riñan daran' nej suj gakǐn Mạ'an Ña'anj an nḭ 'ì ruhuaj ni'in nej suj nḭ dugumîn Mạ'an Jesucristo nej suj:

2Nḭ Mạ'an Ña'anj an gḭ'hiaj gạhuin nìko sa gạ dïn'ïnj ruhuâ nej suj, sa gạ 'ì ruhuâ nej suj, nḭ gạ'hue gụrụgûñu'unj nej suj a'ngô nej dugui' nej suj.

3'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dḭnîn, nḭ ûta huin ruhuâj gàchrùnj ñanj karta gà'nîn gùchij riñan nej suj rayi'î si gà' gạnạnḭn daran' nê', nḭ ñạ'ạn huaj gachrûnj ñanj nânj riñan nej suj guendâ duna'ngâj si gḭ'hiaj guesâ nej suj nḭ ginun ñạ'ạn sta'u ruhuâ nej suj nḭ dụna'huej nej suj rayi'î nuguan' ganahuin rạ'a nej suj dadin' huê dânj guyumân ruhuâ nej dinînt dugumîn Mạ'an riñan gakḭn'ïn.

4Dadin' gatûj huì dạ'ạj nej sí gidigañu'unj un siganînj nej suj, dadin' huin nej sô' sí ga'anj nḭ'hiạa, nḭ huin nej sô' sí nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an, nḭ naduna nej sô' sa ganîn ruhuâ nej sô' rayi'î sunuj ganahuin rạ'a nej sô' gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nḭ gi'hiaj nej sô' ahuin nạnj gakḭn' garan' ruhuâ nej sô', nḭ nitaj si dagahuin nej sô' sun ga'nïn' Mạ'an Ña'anj an riñan nej sô' sanḭ 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa nḭkạj sun riñan daran'anj nḭ huê danj nạnj nitaj si dagahuin nej sô' riñan Mạ'an si-Seño nê' Jesucristo mánj.

5Sanḭ ruhuâj dụnanûnj ruhuâ nej suj, dadin' gà' gunïn nej suj 'ngọ ñùn, nga gisîj gi'hiaj Mạ'an Señor gananin nej guì riñan Faraón nne riñan hio'ó Egipto, nḭ ne' rùkù nḭ dunahui nej guì nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an.

6Nḭ huê danj nạnj gi'hia ngà nej ángel nun dụgumîn sun ganahuin rạ'a ninj, nḭ gudunâj ninj ñan ga'hui' Mạ'an Ña'anj an gạne ninj, nḭ gune' nḭnïnj ninj dukuâ ga' huạ rụmḭn'in nḭ hiuj dânj gạne nìgànj ninj, nda gùyùmàn a'ngô rïn gui nìko xi nga nạgḭ'hiaj Mạ'an Ña'anj an guenda ngà daran nej guì hiô' nḭ gạnạhuij yumiguìi;

7nḭ huê dàj rûn' giran' nej ángel nânj huê danj giran' nej guì gimàn yuman' snà'ànj nìko gù'nàj Sodoma ngà Gomorra, nḭ a'ngô' nej yuman' snà'ànj hua lij doj màn ganikàj rukû nguèj yuman' snà'ànj nânj, dadin' gi'hiaj ninj daran' nej gakḭn' nun da'hui ninj gḭ'hiaj ninj ngà nneè nà'àj ninj, nḭ nânj gahuin 'ngọ da'nga'a guna riñan nê', nḭ giran' sạñụn' nìgànj nej guì gi'hiaj gakḭn'ïn.

8Nḭ huê danj nạnj gḭran' sạñụn nej sí ràyì'ì ga'mînj, dadin' nagi'hiaj kḭj nej sô' nneè kú nej sô' nḭ nitaj si guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Mạ'an Ña'anj an nḭ huê danj nạnj ga'min kḭj nej sô' riñan nej ángel.

9Sanḭ nga gunïn' arcángel Miguel ngà sa nàsà'a rayi'î nneè kú Moisés, nḭ nun gìsìj ruhuaj gạta si gạhuin kastîgu nḭ gạ'nạ' sañun riñan sichre, sa gata huin: “Ma'an Señor dụgunïn gà'ì sò' nạnj ánj.”

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Sanı̱ ga'min kïj nej sí nânj ahuin nạnj rayi'î sa nitaj si ni'in nej sô'; nı̱ huê danj nạnj ga'min kı̱j nej sô' rayi'î nej sa gà' ni'in nej sô', sanı̱ nagi'hiaj kïj nej sô' mạ'an nej sô' dàj rûn' gi'hiaj nej yuku nı̱ nitaj si gayakaj guendâ nej sô' sa gi'hiaj nej sô'.

11Ûta gı̱ran' sạñụn nej sí nânj, dadin' gida'a nej sô' si-chrej Kaín. Nı̱ guendâ ga'nḩn ñan sta'u nej sô' san'anj an huê danj nı̱ ga'anj nı̱'hiạ nej sô' dàj rûn' giran' Balam, nı̱ nun gùyùmàn ruhuâ nej sô' dàj rûn' nun gùyùmàn ruhuâ Coré nı̱ rayi'î dan nı̱ ga'anj nı̱'hiạ nej sô'.

12Nı̱ ûta ga'hui' yì'ì nej guiì nânj nej suj nga huaj ninj si-gı̱'ñạnj nej suj, sanı̱ nitaj si giri' nà'àj ninj sa gi'hiaj ninj nı̱ yâ ninj ngà nej suj guendâ ganachinj yina'a riki ninj; nı̱ huin ninj dàj rûn' huin nnga nitaj si ạta gumàan, dadin' nga nitaj si ạta gumàan nı̱ gata rạ'a nanèe dànè' garan' ruhuaj; nı̱ huin ninj dàj rûn' nej chrun nitaj si gahiu chruj rạ, dadin' gà' gahui' ninj, nı̱ gà' 'ngọ ga'anj nı̱'hiạ ninj.

13Nı̱ dàj rûn' hụe ganayumàn nne ñạ'ạnj huê danj hụe nej sij, nı̱ dàj rûn' gahui atạn'an gi'hiaj nne ñạ'ạnj nga ganayumanj huê danj gurugui' si-gạkïn' nej sij sanı̱ nitaj si giri' nej sij sinà'àj a; nı̱ huin nej sij dàj rûn' huin atï' ga'anj nı̱'hiạa, nı̱ gà' ga'anj nı̱'hiạ nìgànj nej sij nı̱ gạne nej sij dukuâ ga' ñan huạ rụmı̱n' xi.

14Nı̱ huê rayi'î nej sí nânj huin ga'min Enoc sô' gataj dàj gạhuin, nı̱ gahuin sô' sí chıj i ne' rùkù sachij Adán, nı̱ gataj sô': “Gini'ín ga'na' Mạ'an Señor ngà ûta gà'ì mîn nej ángel,

15guendâ nạgı̱'hia guenda ngà daran' nej sí nun gùyùmàn ruhuâ ni'in Mạ'an, nı̱ gạnạdı̱ganj daran' nej gakı̱n' kı̱j sta'u hua gi'hiaj nej sô', nı̱ gạnạdı̱ganj daran' nej nuguan' 'huàj sta'u ga'min nej sô' ngà Mạ'an.”

16Nı̱ ûta gụrij nej sí nânj gạ'mı̱n nej sô' yi'î nej dugui' nej sô', nı̱ huê danj nạnj gụrij nej sô' gạrạn ruhuâ nej sô' rayi'î nej dugui' nej sô' riñan guesì, nı̱ huê danj nạnj ganahuij ruhuâ nej sô' gi'hiaj nej sô' gakı̱n' garan' ruhuâ nneè kú nej sô', nı̱ ûta nìhià' ruhuâ nej sô' gạ'mı̱n nej sô' ahuin nạnj nuguan', guendâ gı̱'hiaj nej sô' ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì nı̱ gìrì' nej sô' sa garan' ruhuâ nej sô'.

17'Ì ruhuâj ni'ín nej suj dı̱nĩnj, nı̱ gànà'nĩnj sà' nej suj dàj gataj nej sô' ga'anj gı̱dı̱gán sı̱nı̱n si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj Mạ'an Señor Jesucristo;

18nı̱ gataj nej sô': “Si diû 'nạ' ne' ñàan nı̱ ga'na' nej sí gạ'mı̱n duku, nı̱ gı̱'hiaj nej sí dânj daran' gakı̱n' ganĩn ruhuâ nneè kú nej sô'.”19Nej sí nânj huin nej sí guchra' dạ'ạj; nı̱ ûta huin ruhuâ nej sô' gı̱'hiaj nej sô' ahuin nạnj gakı̱n', sanı̱ nitaj si nne si-Espíritu Mạ'an Ña'anj an ngà nej sô' gà' mánj.

20'Ì ruhuâj ni'ín nej suj nạnj dı̱nĩnj, nı̱ dụgu'nïn' nej suj gùyùmàn nìko ruhuâ nej suj doj ni'in nej suj Mạ'an Ña'anj an, nı̱ gànà'huìj nej suj si rı̱kı̱ Mạ'an Espíritu Santo nuguan' rayi'î sa gachín nì'hiaj nej suj,

21dụgumîn nej suj mạ'an nej suj nı̱ dụgu'nïn' nej suj dạgahuin nej suj nı̱ gạ 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej suj, nı̱ gànà'huìj nej suj si gụrụgûñu'unj Mạ'an Señor Jesucristo nej suj nı̱ gìrì' nì'hiaj nej suj gạne nìgànj nej suj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

22Nej guiì na'huej gùyùmàn ruhuâ nḭ gḭ'hiaj nej suj si gùyùmàn ruhuâ ninj.

23Nḭ gḭ'hiaj nej suj si gạnạnḭn nej guiì gà' huaj gạ'ạnj riñan rúnâko; nḭ gụrụgûñu'unj nej suj nej guiì dânj sanḭ gạ gụdadû nej suj mạ'an nej suj, dadin' gạhuin nḭ gḭnḭnj nej suj riñan gakḭ̈n' gininj nej guiì dânj.

24Nḭ 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa ûta nùkuaj nḭ gạ'hue nḭ dụguminj nej suj nḭ sḭ gininj nej suj riñan gakḭ̈n'ïn, nḭ nda nìhià' chre gạ ruhuâ nej suj nga gùchì' nej suj riñan Mạ'an,

25nḭ 'ngọ rïn Mạ'an huin Ña'anj, chrụn nḹn' ruhuâ, nḭ huej huin sa gḭ'hiaj gạnạnḭn', nḭ huej huin sa nìko, nḭ huej huin Mạ'an sa nḭkạj sụn riñan daran'anj, nḭ nḭkạj sunj riñan daran' nej guiì, nḭ huej huin sa nùkuaj nḹn' ruhuâ, àsìj gui hiạj nḭ daran' nej sientu hio'o. Nḭ huê danj huin rû'huaj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Apocalipsis

Apocalipsis 1

1Nuguan' nânj ganahuin rạ'a Mạ'an Jesucristo, nị Mạ'an Ña'anj an ga'hui' nej nuguan' nânj riñanj, nị nadiganj nị gananĩnj nej nuguan' nânj riñan nej sô' gunânj gịtsi riñanj, nej sa da'hui gạhuin rân'ñanj; nị ga'nïn ga'na' gànàtà' si-ángel riñan sachij Juan,

2nị sô' ganata' rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an, nị sô' huin si gananĩn rayi'î Mạ'an Jesucristo, nị gananĩn sô' rayi'î daran' nej sa gini'in sô'.

3Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì ahia nị nej guiì gunïn nej nuguan' dàj gạhuin, nị dagahuin ninj nuguan' nnùn riñan ñânj librû nânj; dadin' gà' gahuin nichrun' diû.

4Ñùnj huin Juan, nị ga'nĩn ñanj librû nan hua riñan nej chịj yi'nïn' nej dinĩnt huin si-nùhuì Mạ'an Jesús màn riñan hio'ó Asia: Nị si-sụnụj nị sa huạ dïn'ïnj ruhuâ Mạ'an sa huin hiạj, sa gahuin, nị sa gạ'nạ'a, nị nej chịj espíritu nịkịn' ñan nikïn' chrun yilâ nne Mạ'an Ña'anj an;

5nị huê danj nạnj gạnạhuin rạ'a nej suj si-sụnụj nị sa huạ dïn'ïnj ruhuâ Mạ'an Jesucristo, dadin' Mạ'an huin sa ganata' sa yàngà' hia, nị Mạ'an huin sa gana'nĩnj sịnịn siganĩnj nej nîman, nị Mạ'an huin sa nịkạj sụn riñan daran' nej síchìj presidente nịkạj sụn riñan hio'óo. Nị Mạ'an huin sa 'ì ruhuâ ni'in nê', nị Mạ'an huin sa gi'hiaj ganaruhui si-gạkïn' nê' ngà tun,

6nị gi'hia si gạhuîn' rey nị gạhuîn' rej guendâ Mạ'an Ña'anj, huin Rej Mạ'an; nị huej huin sa nìko, nị sa nịkạj sụn riñan daran'anj da' gachîn 'ngọ sientu hio'o nị da' gachîn 'ngọ sientu hio'o. Nị huê danj huin rû'huaj.

7Nị riñan nej nnga gạ'nạ' Mạ'an Jesús, nị gịnị'in daran' nej guiì Mạ'an, nị gịnị'in nej guiì gi'hiaj giran' yi'ì Mạ'an nị ûta gạhuin ruhuâ ninj, nị huê danj nạnj ûta gạhuin ruhuâ daran' nej guiì màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi nga gịnị'in ninj Mạ'an; nị ûta gụdụguẹ'e ninj nị gạguạj hia daran' ninj. Gạ'hue nạnj ánj. Nị huê danj huin rû'huaj.

8“Ñùnj huin letra A nị huê huin letra Z sa sịnịïn nị huê huin sa ganahuij”, Mạ'an sa huin hiạj, nị Mạ'an sa gahuin nị Mạ'an sa gạ'nạ', nị Mạ'an sa nịkạj sụn.

9Ñùnj huin Juan nị huín dinḩn nej suj, nị dàj rûn' giran' sạñụn nej suj nị huê danj giran' sàñùnj, sanị guendâ guyumân ruhuâj ni'ín Mạ'an Jesús nị ga nùkuaj ruhuâj gi'hiaj Mạ'an nị 'ngọ gui nị gạne nìgàn ñan gịnikaj sun Mạ'an, nị rayi'î si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an nị rayi'î Mạ'an Jesucristo, nné riñan hio'ó nụn dạnịn nne ñạ'ạnj nị gụ'na Patmos.

10Sanị 'ngọ gui gụdûngu huin nị ga'na' Mạ'an Espíritu Santo riñânj; nị gunḩn ga'min nùkuaj sta'u 'ngọ sa ga'min ne' rùkùj nị dàj rûn' nùkuaj ga'ñânj chrun â'ñànj an huê danj nùkuaj ga'min,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

11ni̱ gata: —Ñùnj huin dàj rûn' gayi'ì si̱ni̱n letra A ni̱ huê huin ne' rùkù nǐn'ïn dàj rûn' huin letra Z. Ga̱chru̱n sò' riñan 'ngo̱ librû sa gini'hiaj', ni̱ gà'nǐnj ga̱'an riñan nej chi̱j yi'nïn' nej dinî̱nt huin si-nùhuì Ma̱'an Jesús màn riñan hio'ó Asia: Gà'nǐnj sò' ga̱'an riñan nej dinî̱nt màn Efeso; riñan nej dinî̱nt màn Esmirna; riñan nej dinî̱n màn Pérgamo; riñan nej dinî̱nt màn Tiatira; riñan nej dinî̱nt màn Sardis; riñan nej dinî̱nt màn Filadelfia; riñan nej dinî̱nt màn Laodisea.

12Ni̱ nga gini'hiâ ahuin sa ga'min riñânj, ni̱ nga gini'hiâ ni̱ gini'ín chi̱j kandelero aga' oro,

13ni̱ da̱ni̱n nej chi̱j kandelero, gini'ín nikïn' Ma̱'an Señor Jesús, ni̱ nu̱nj 'ngo̱ atsîj yè'è xi ni̱ gininj atsîj dânj nda yihiâ yi'ij ni̱ yi'ñan 'nïnj 'ngo̱ nnïnj sinchu huin aga' oro.

14Ni̱ dàj rûn' gàtsì hua to matsïj ï ni̱ dàj rûn' gàtsì hua 'hue'e, huê danj gàtsì hua duhuê ahui; ni̱ rune ñanj hua dàj rûn' ganayumàn ña'aan;

15ni̱ dàj rûn' ra̱an hua riñan aga' bronse ni̱ dàj rûn' gira̱n gi'hiaj guchrún ñan anun ña'aan huê danj gira̱n gi'hiaj dakó Ma̱'an; ni̱ dàj rûn' gari̱n xi huaj 'ngo̱ kïn xi ni̱ huê danj nda gari̱n chre ga'min Ma̱'an.

16Ni̱ ra'a ne' huà'aj ni̱ki̱n' chi̱j atï'ï, ni̱ ruhuâ du'hua gahui 'ngo̱ spâda hua̱ sìhià ra̱a ni̱ hua̱ huà nguèj riñanj; ni̱ dàj rûn' giràn gi'hiaj du'huej gui nga ûta sà' girinïnj huê danj giràn gi'hiaj riñanj.

17Ni̱ nga gini'ín dàj hua Ma̱'an, ni̱ dàj rûn' gi'hia si gà' 'ngo̱ gahuí gi'hia ni̱ ganatû yi'ij. Sani̱ gutaj ra'a ne' huà'aj yichrâ, ni̱ gata gunǐn: —Si̱ guyu'huî' mánj; dadin' ñùnj huin sa si̱ni̱ïn ni̱ ñùnj huin sa 'na̱' ne' rùkù nǐn'ïn;

18gahuí sani̱ ganahuin nì'nàj, ni̱ ga̱ne nìgànj nǐn', ni̱ huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj. Ni̱ ni̱ka̱j sùnj ni̱ ga̱'hue gi̱'hia gàhuì' nej guiì garan' ruhuâj ni̱ huê danj na̱nj ga̱'hue gi̱'hia gànà'nǐnj nej guiì gà' gachin' nej sij.

19Ga̱chru̱n nej sa gini'în', ni̱ ga̱chru̱n nej sa hua̱ hia̱j, ni̱ ga̱chru̱n nej sa ga̱ ne' rùkù nej nânj.

20Nej sa hua̱ huì ga̱ra̱n da'nga' ruhuâ' rayi'î nej chi̱j atï' gini'în' ra'á ne' huà'àj, ni̱ sa hua̱ huì rayi'î nej chi̱j kantil huin aga' oro: Nej chi̱j atï' gini'în' dan huin chi̱j nej ángel ni̱ki̱n' riñan nej chi̱j yì'nǐn' nej dinî̱nt huin si-nùhuìj, ni̱ huê danj na̱nj nej chi̱j kantil gini'în' dan huin nej chi̱j yi'nïn' nej dinî̱nt huin si-nùhuìj.

Apocalipsis 2

1'Ga̱chru̱n sò' riñan sô' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̱nt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso: "Ma̱'an sa ni̱ka̱j chi̱j atï'ï ra'a ne' huà'aj, Ma̱'an sa aché siganî̱nj nej chi̱j aga' oro tàj ña'aan gataj dànanj:

2Ni'ín rayi'î nej sa gi'hiâ', ni̱ ûta ganahuij ruhuâ' gi'hiaj sun' ni̱ huê danj na̱nj ûta nùkuaj ruhuâ'; ni̱ nitaj si garan' ruhuâ' sa gi'hiaj nej sí ki̱j huaa, ni̱ huê danj na̱nj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

garânj hue' nej sí gataj si huin nej sô' apóstol nı̱ gini'în' si sê danj huin nej sô', dadin' ganari' si huin nej sô' sí gidigañu'unj un;

3nı̱ giran' sa̱ñu̱n', sanı̱ ga nùkuaj ruhuâ', nı̱ ûta ganahuij ruhuâ' gi'hiaj sun' rayi'î guendâ 'ì ruhuâ' ni'în' siyu̱guí sanı̱ nun gı̱nı̱na̱j mánj.

4Sanı̱ nun ga̱ran' ruhuâj sa gi'hiâ', dadin' nitaj si 'ì ruhuâ' ni'în' ñùnj dàj rûn' ga 'ì ruhuâ' ni'în' ñùnj àsìj sı̱nı̱ïn mánj.

5Ga̱na̱nun ruhuâ sò', dàj hue'ê gı̱'hiâ' nga gini'în' si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, nı̱ gànànìkàj ruhuâ' rayi'î guendâ ganahuin nu̱huî', nı̱ gàyì'ì' nı̱ gı̱'hiâ' nej sa hue'ê gi'hiaj sı̱nı̱n', dadin' sisı̱ sı̱ gayi'ì ñûn' gı̱'hiá' nej sa hue'ê dânj, nı̱ râ'ñanj gà'nàj riñan', nı̱ ga̱'ne̱ aga' oro tàj ña'an rikîj riñan' nı̱ na̱du̱naj ñan gita̱a, nı̱ si hua̱ nun gànànìkàj ruhuâ' rayi'î guendâ ganahuin nu̱huî'.

6Sanı̱ a'ngô sa gi'hiâ' huin si gininj 'ì riñan' nej sa a'nan' gi'hiaj nej sô' nìkò' rukû sí gù'nàj Nicolás, nı̱ huê danj na̱nj gininj 'ì nej sí nìkò' rukû Nicolás riñânj.

7Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, nı̱ gu̱nïn ninj nej nuguan' gataj Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús. Nı̱ nej guiì gunùkuaj gi'hiaj ga̱nan, nı̱ gà'huìj ya̱ ninj nej chruj tsì' gahiu raa̱ chrun gı̱'hiaj ga̱ nì'nò', dadin' nı̱kı̱n' chrun dânj da̱nı̱n yuman' ña̱'a̱nj huin si'hiaj Ma̱'an Ña'anj an.”

8’Ga̱chru̱n sò' riñan sô' nı̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̂nt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Esmirna: “Ma̱'an sa sı̱nı̱ïn nı̱ Ma̱'an sa gahuin ne' rùkù nî̂n'ïn, Nı̱ Ma̱'an sa gahui' sanı̱ gana'nî̂n siganî̂nj nej nîman, nı̱ huê Ma̱'an huin sa gataj dànanj:

9Ni'ín rayi'î nej sa gi'hiâ', si gata rà'a nej sij sò', nı̱ huê danj na̱nj giran' àko' (sanı̱ hua̱ yı̱ru'hue'), nı̱ ni'ín si ga'min kı̱j nej sí gataj si huin nej sô' judío riñan', sanı̱ sê judío huin nej sô' mánj, dadin' huin nej sô' 'ngo̱ yi'nïn' nìkò' rukû Sichre.

10Gà' si do̱j sînj sı̱ guyu'huî' si gı̱ran' sa̱ñu̱n' mánj. Hia̱j gàyì'ì sa nàsà'a nı̱ ga̱chri da̱'a̱j nej suj dukuâ ga'a, guendâ ga̱ya̱ka da'nga'a ngà nej suj, nı̱ ga̱ta̱ rà'a nej sij chı̱' gui nej suj. Sanı̱ ga̱nikïn' ran' nej suj ngà si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an nda gui gàhuì' nej suj, nı̱ rı̱kij korona ginun raa̱ nej suj nı̱ ga̱ne nìgànj nej suj na̱nj ánj.

11Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, nı̱ gu̱nïn ninj nej nuguan' gataj Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús. Nej guiì gunùkuaj gananin, nı̱ sı̱ giran' sa̱ñu̱n ninj dàj rûn' giran' sa̱ñu̱n a'ngô nej guiì ga'anj nı̱'hia̱ mánj.”

12’Ga̱chru̱n sò' riñan sô' nı̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̂nt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Pérgamo: “Ma̱'an sa nı̱ka̱j spâda raa̱ sìhià chre hua̱ huà huìj riñan nı̱ dànanj gata:

13Ni'ín rayi'î nej sa gi'hiâ', nı̱ ni'ín dàj hua ñan nnê', nı̱ ni'ín si ruhuâ yuman' snà'ànj nnê' dan nı̱ hiuj dan nne sichre nikaj sunj; dadin' nùnj huin si giran' sa̱ñu̱n' sanı̱ ganatâ' riñan nej sí dânj si nìkò' rukú, nı̱ nun gu̱du̱naj si guyumân ruhuâ' si ni'în' siyu̱guí mánj, nı̱ ruhuâ yuman' snà'ànj dânj nne sichre nikaj sunj, nı̱ nùnj huin si dagahui' nej sí dânj Antipas sô' ûta ga'min hue'ê rayi'í sanı̱ gà' dânj nı̱ nun gu̱dunâj' guendâ guyumân ruhuâ' ni'în' ñùnj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Sanı̱ nitaj si huạ ruhuâj rayi'î dọj nej sa a'nan' gi'hiâ': Dadin' ga'nĩnj mân nej sô' na'huej ruhuâ gụdụnaj nej nuguan' gidigân Balam, dadin' Balam huin sí naga'hui' chrej yì'ìi nı̱ gataj sô' si dụna'nga Balac si yạ nej Israelita nej nihia gata' riñan nej ña'anj gi'hiaj rạ'a nej síi nı̱ huê danj nạnj duna'nga sô' si gạchẹ sìgìchrà' nej Israelita.

15Nı̱ huê danj nạnj ga'nĩnj' mân nej sô' guyumân ruhuâ ni'in nej nuguan' gidigân sô' gù'nàj Nicolás, nı̱ huạ hia nı̱ nitaj si gininj hue'ê nej sô' riñânj mánj.

16Huê danj nı̱, nànìkàj ruhuâ' rayi'î nej nânj; dadin' si sı̱ gananikàj rạ'ñạnj ruhuâ, nı̱ râ'ñanj gà'nàj riñan', nı̱ ngà nuguan' gạhuı̱ ruhuâ du'huá nı̱ rìkìj kastîgu riñan' ngà riñan nej guiì dagahuin nuguan' gidigân Nicolás.

17Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, nı̱ gụnïn ninj nej nuguan' gataj Mạ'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Mạ'an Jesús. Nej guiì gunùkuaj gi'hiaj gạnan, nı̱ gà'huìj yạ ninj rachrún maná 'nïnj huì, nı̱ huè danj nạnj gà'huìj 'ngọ hiëj gàtsì lij ra'a ninj, nı̱ riñan hiëj dânj gachrûnj siyụgui ninj sa nàkàa, nı̱ gà' si 'ngọ nej guiì nun ni'in sa nnùn riñan hiëj dânj man 'ngọ rïn Mạ'an sa ganahuin rạ'a ninj huin sa ni'in nạnj ánj.”

18’Gạchrụn sò' riñan sô' nı̱kạj ñu'unj riñan nej dinĩnt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Tiatira: “Nı̱ rune ñan Mạ'an Da'ní Mạ'an Ña'anj an hua dàj rûn' ganayumàn ña'aan, nı̱ dàj rûn' giran aga' bronse huê danj gı̱ran dakó Mạ'an, nı̱ gata dànanj:

19Ni'ín rayi'î nej sa gi'hiâ', nı̱ ni'ín si 'ì ruhuâ' ni'în' ñùnj, nı̱ ni'ín si guyumân ruhuâ' ni'în' ñùnj, nı̱ ni'ín si gunânj gı̱tsî' riñan a'ngô nej duguî', nı̱ ni'ín si nùkuaj hua ruhuâ', nı̱ ni'ín si dànanj gi'hiaj sun' doj hiạj gà' da' nga gayi'ì sı̱nı̱n' gini'în' ñùnj.

20Sanı̱ nitaj si huạ ruhuâj rayi'î dọj nej sa a'nan' gi'hiâ': Dadin' ga'nĩnj' gi'hiaj nej sij dàj rûn' gi'hiaj siyànà gù'nàj Jezabel, siyànà gataj si huin sa ganata' dàj gạhuin nı̱ gidiganj nı̱ nı̱kạ mâñan dàj gidigañu'un nej guiì gunânj gı̱tsi riñânj, nı̱ gata si gạ'hue gạchẹ sìgìchrà' ninj, nı̱ gạ'hue yạ ninj sa guta' nej sô' riñan nej ña'anj gidigañu'unj.

21Nı̱ ga'huí diû riñanj si gànànìkàj ruhuaj rayi'î nej sa gi'hia, sanı̱ na'hue gànànìkàj ruhuaj dadin' huạ nạnj dagahuin gej riñan nej ña'anj gidigañu'unj.

22Hiạj nı̱ gı̱'hia si ûta gạ'nanj gı̱nga riñan si-na, nı̱ sisı̱ sı̱ gananikàj ruhuâ nej guiì dagahuin sa gidiganj nı̱ gı̱'hia si ûta gı̱ran' sạñụn ninj.

23Nı̱ gı̱'hia si gạ'nạn' nej guiì nun dagahuin sa gatâ nı̱ ne' rùkù nı̱ gàhuì' ninj gı̱'hia, huê danj nı̱ gini'in daran' nej guiì nìkò' rukú si ñùnj huin sa nạrụ'hue riñan ninj dàj nạnj hua mạ'an sa gi'hiaj ninj.

24Sanı̱ nej suj nı̱ a'ngô nej dinĩnt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Tiatira nı̱ si nitaj si dạgahuin nej suj nuguan' gidigân Jezabel, nı̱ si nun gı̱rı̱ñụn ruhuâ nej suj gı̱nı̱'in nej suj sa huạ huì nĩn' ruhuâ ni'in sichre. Nı̱ nitaj a'ngô sun gà'nĩnj riñan nej suj gà' mánj. Man sa gàtà huin nej nânj;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

25ni̱ du̱gumîn nej suj sa guyumân ruhuâ nej suj, nda gui gà'nàj.

26Ni̱ guiì gunùkuaj gachîn riñan nej sa chì' huaa ni̱ dagahuin ninj riñan daran' sun ga'nḯn riñan ninj nda a'ngô rïn gui gane ninj riñan hio'ó nânj, ni̱ gi̱'hia si gi̱nikaj su̱n ninj riñan nej país màn ruhuâ yumiguì,

27dàj rûn' ginikaj su̱nj ni̱ huê danj gi̱nikaj sun ninj ni̱ ga̱ra̱n sun ninj ni'î aga'a nga gi̱nikaj su̱n ninj riñan nej guiì, ni̱ du̱guachran' ninj nej guiì na'huej da̱gahuin ni̱ dàj rûn' giyichra' 'ngo̱ ruj gi'hiaj sí gi'hiaj ruj huê danj gi̱ran' nej guiì dânj;

28ni̱ gà'huìj atï' gisîj ruhuâ si̱'nï̱n' man ra'a ninj.

29Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, ni̱ gu̱nïn ninj nej nuguan' gataj Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús.”

Apocalipsis 3

1’Ga̱chru̱n sò' riñan sô' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̂nt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Sardis: “Ma̱'an sa ni̱ka̱j chij si-espíritu Ma̱'an Ña'anj an ni̱ Ma̱'an sa ni̱ka̱j chij atï'ï gataj dànanj: Ni'ín rayi'î nej sa gi'hiâ', dadin' gataj si hua̱ nì'nà sani̱ gahuî' na̱nj ánj.

2Dugumîn hue'ê sò' ma̱'an', ni̱ na̱gi̱'hiaj ni̱ka̱' a'ngô nej sa hua̱ hue'ê gi'hiâ' dadin' sisi̱ si̱ dugu'nî̂n' na̱gi'hiaj ni̱ka̱' nej sa hua̱ hue'ê gi'hiâ' ni̱ gà' 'ngo̱ gi̱rë' nî̂n'; dadin' ni'ín si nitaj si hua̱ ni̱ka̱ sa gi'hiâ' riñan Ma̱'an Ña'anj an mánj.

3Ga̱na̱nun ruhuâ sò', ahuin sa ganahuin ra̱'â' ni̱ ahuin sa gunïn'; ni̱ du̱gumîn nej sa hua̱ hue'ê doj gi'hiâ' ni̱ nànìkàj ruhuâ' rayi'î nej sa a'nan' gi'hiâ'. Dadin' si nitaj si dugumîn' ma̱'an, ni̱ gà'nàj riñan' dàj rûn' ga'na' sí tu̱u, ni̱ si̱ gini'în' dàj orâ gà'nàj riñan' mánj.

4Sani̱ màn do̱j nej guiì nìkò' rukú ruhuâ yuman' snà'ànj Sardis gi'hiâ' ni̱ nitaj si gi'hiaj ninj gakï̱n'ïn riñânj; ni̱ ni̱ka̱j dugui' ninj ngàj dadin' dagahuin hue'ê ninj riñânj ni̱ nun ga̱che̱j gi'hiaj ninj mánj, ni̱ dàj rûn' hua guiì nun atsîj gàtsìi huê danj nitaj si hua̱ gakï̱n'ïn riñan ninj mánj.

5Ni̱ guiì gunùkuaj gi'hiaj ga̱nan ni̱ gà'huìj atsîj gàtsìi gi̱nun ninj; ni̱ si̱ nadurë'ḗ siyu̱gui ninj riñan librû tàj siyu̱gui nej guiì gà' giri' nì'hiaj ga̱ne nìgànj, ni̱ huê danj na̱nj gànàtàj si ni'ín siyu̱gui ninj riñan Ma̱'an Rê ni̱ huê danj na̱nj gànàtàj si ni'ín siyu̱gui ninj riñan nej ángel na̱nj ánj.

6Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, ni̱ gu̱nïn ninj nej nuguan' gataj Ma̱'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Ma̱'an Jesús.”

7’Ga̱chru̱n sò' riñan sô' ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej dinî̂nt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Filadelfia: “Huê dànanj taj Ma̱'an Ña'anj an gè sta'uu, Ma̱'an sa yàngà'a, Ma̱'an sa ni̱ka̱j si-yabe rey David, Ma̱'an sa gana'nî̂nj rahue'e ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ gunùkuaj ganarán, ni̱ ganaran riñan rahue'e ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ gunùkuaj gana'nî̂nj:

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Ni'ín rayi'î daran' nej sa gi'hiâ', hiaj ni ganînj 'ngo rahue' hua nî'nïnj riñan' ni gà' si 'ngo guiì si ga'hue ganarán; dadin' nùnj huin si doj sînj guesâ hua riñan', sani dagahuîn' si-nùguàn'ànj, ni nun gudunâj sun ga'nín riñan' mánj.

9Hiaj ni gi'hia, si nej sí taj si huin nej sô' judío sani sê judío huin nej sô' dadin' gahuin nej sô' yi'nïn' nìkò' rukû sichre; dadin' man si gidigañu'unj nej sô'; ni gi'hiâ si ga'na' nej sij ni ganikïn' rúdàkòj nej sij riñan', ni ganakaj guendâ nej sij si 'ì ruhuâj ni'ín sò'.

10Rayi'î guendâ ga nùkuaj ruhuâ' ni dagahuîn' nuguan' guchruj sùnj riñan', ni rayi'î dan ni dugumînj sò' orâ nga gayaka sichre da'nga'a ngà daran' nej guiì màn nìn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi, ni garan huej daran' nej guiì màn nìn' gàchrà' riñan hio'óo ni gini'ín ahuin nej guiì ginûn ñan ñùnj.

11Hiaj ni râ'ñanj gà'nàj, ni dugumîn' ma'an' ni si gudunâj guendâ guyumân ruhuâ' ni'în' ñùnj, da'nga ni si ganakaj a'ngô nej sij si-korona mánj.

12Ni sí gunùkuaj, ni gi'hiâ si gahuin sô' chran kastiyu nikïn' gata hue' huin si-nùhuì Ma'an Ña'anj an, ni nitaj àmàn huaj gahui sí dânj hiuj dânj; ni gàchrùnj siyugui Ma'ân Da'ân riñan sô', ni huê danj nanj gàchrùnj riñan sô' siyugui yuman' snà'ànj huin si-hiaj Ma'an Da'ân ni gù'nàj yuman' snà'ànj dânj Jerusalén huin sa nàkàa, ni yuman' snà'ànj dânj nikò' gininj ga'na' yàtà'a ni huin si'hiaj Ma'an Da'ân, ni huê danj nanj gàchrùnj riñan nej sô' siyuguí sa nàkàa.

13Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, ni gunïn ninj nej nuguan' gataj Ma'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Ma'an Jesús."

14'Gachrun sò' riñan sô' nikaj ñu'unj riñan nej dinînt màn ruhuâ yuman' snà'ànj Laodisea: "Huê dànanj gataj Ma'an sa gù'nàj. Huê dan huin rû'huaj, Ma'an sa ganata' nuguan' yàngà' hia, Ma'an sa yàngà'a hia, ni Ma'an gi'hiaj rayi'î dan ga'hue gi'hiaj Ma'an Ña'anj an daran' nej sa màn gurugui' gini'hio, ni huê dànanj gata:

15Ni'ín rayi'î daran' nej sa gi'hiâ', ni nitaj si huîn' sa nuhuij ni nitaj si huîn' sa ña'an. Dùgùnàj huaj si gahuîn' sa nuhuij nej si gahuîn' sa ña'an.

16Sani guendâ huîn' sa gïïn, ni nitaj si huîn' sa nuhuij ni nitaj si huîn' sa ña'an, ni gùchràn sò' ni gahui' ruhuâ du'huá.

17Dadin' sò' taj: Ni yiru'huee huín, ni ûta hua yiru'huej, ni nitaj nùnj huin sa gachin riñânj; sani nun ni'în' si huîn' gànìki chre, ni huîn' 'ngo sí gachín karida, ni àko ran', ni duchri huîn', ni nnïnj daj chre dan hua'.

18Hiaj ni nàrìkìj chrej e riñan' ni dùgùnàj huaj si giran' aga' oro sà' hia sa hiaj gachîn riñan ña'aan riñânj, da'nga ni gahuin yiru'hue', ni giran' riñânj atsîj gàtsìi ginun', da'nga ni si gurugui' si hua nnè' dadin' nà'àj huaj; ni gà'nìnj' ruhuâ rune ñan' gono'ô gù'nàj kolirio, da'nga ni gini'in hue'ê'.

19Ni dugunïn gà'ìj ni ga'huí kastîgu riñan daran' nej guiì 'ì ruhuâj; ni dugu'nïn' ni dagahuîn', ni nànìkàj ruhuâ rayi'î nej gakïn' gi'hiâ'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Hiạj nị nìkỉnj riñan rahue'e nị gakỉn; nị si huạ 'ngọ guiì gunïn ga'mînj nị na'nỉn ninj riñan rahue'e, nị gạ'hue gàtù ruhuâ mạ'an nimân ninj, nị yàj ngà ninj, nị huê danj nạnj ya ninj ngàj.

21Nị guiì gunùkuaj nị gà'huìj gạne ninj ñan gané ginikaj sùnj, dàj rûn' gunùkua gi'hiaj gạnanj nị rayi'î dan nị ga'anj gạné ñan nne Mạ'an Rê nikaj sunj.

22Nej guiì tàj hiu'uj rakïj, nị gụnïn ninj nej nuguan' gataj Mạ'an Espíritu Santo riñan nej guiì nìkò' rukû Mạ'an Jesús."

Apocalipsis 4

1Ne' rùkù nânj gini'hia nị gini'ín, si huạ nî'nïnj riñan 'ngọ rahue'e nda yàtà'a; nị sa gunïn sịnịn nỉn'ïnj huin, nị gahuin dàj rûn' nùkuaj ga'ñânj chrun â'ñànj an, nị ga'min ngàj, nị gata gụnín: —Gạhuị gạ'nạ' ne' dànanj, nị gịdịgán nej sa gạhuin ne' rùkù nej nânj nạnj ánj.

2Nị nda nanè chre nị gidigân Mạ'an Espíritu Santo ñùnj, nị gini'ín nịkịn' 'ngọ chrun yîla nda yàtà'a, nị riñan chrun yîla dânj nne 'ngọ sa nne.

3Nị Mạ'an sa nne hiuj dânj hua dàj rûn' hua hiëj gù'nàj jaspe ngà hiëj kornalina; nị ganikàj rukû chrun yilâ dânj nikïn' 'ngọ yukuá gụ'lûj, nị dàj rûn' hua hiëj gù'nàj esmeralda hua yukuá gụ'luj.

4Nị ganikàj rukú chrun yilâ nìko dânj nikïn' a'ngô kọ gạ'anj chrun yîla, nị riñan nej chrun yîla dânj nne kọ gạ'anj nej síchìj achij i, nị nụn nej sô' atsîj gàtsìi, nị nụn ahui nej sô' korona huin aga' oro.

5Nị ñan nịkịn' chrun yilâ dânj gahui sinàn du'hui, nị huê danj nạnj gaguâj du'hui nị gunín ga'min guiì hiuj dânj, nị ne' rịñạn ñan nịkịn' chrun yilâ dânj nikïn' chịj chrun tàj ña'an gudugùun, nị nej chịj chrun ña'an nânj huin nej chịj si-espíritu Mạ'an Ña'anj an.

6Nị ne' rịñạn ñan nịkịn' chrun yilâ dânj nun nne ñạ'ạnj nị nda akà chre hua riñanj nị dàj rûn' akà hua riñan biriu huaj. Nị nìchrùn' ganikàj rukû chrun yilâ dânj nịkịn' gạ'anj nej sa huạ nì'nà'a nị ûta gà'ì rune ñan nej sa huạ nì'nà' dânj hua, nị manj ne' rịñạn nị ganikàj ne' rukû nej sa huạ nì'nà' dânj.

7Nị dàj rûn' hua sige'ej e hua sa sịnịn ïn; nị dàj rûn' hua rô hua sa huìj i; nị dàj rûn' hua síi hua sa huà'nỉnj; nị dàj rûn' hua yataa nga nun yô' riñan nanèe hua sa gạ'anj.

8Nị nnùn huàtàn' sigàchi da' go'ngọ nej gạ'anj nej sa huạ nì'nà' dânj, nị nnùn gà'ì rune ñan ninj ne' yẹ'e ngà ne' rùhuà ninj, nị ne' gui ngà ne' ñàn'an nị nitaj àmàn giyichin' ruhuâ nej sa huạ nì'nà' dânj guendâ gạtạj ninj: Sa gèe, sa gèe, sa gèe, huin Mạ'an Señor gi'hiaj daran'anj, sa gahuin, nị sa huin hiạj, nị sa gạ'nạ'a.

9Nị daran' diû nị ga'min hue'ê nị nagi'hiaj nìko nị ga'hui' nej sa huạ nì'nà' dânj si guruhuâ Mạ'an sa nne riñan chrun yilâ,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10ni huê danj nanj ganikïn' rúdàkòj nej ko ga'anj nej síchìj achij dânj riñan Ma'an sa nne riñan chrun yilâ, ni ginûn ña'anj nej sô' riñan Ma'an sa nne nì'nà' daran' diû, ni guduguêj nej sô' si-korona nej sô' ne' ñan ñan nikïn' chrun yilâ nne Ma'an sa nne hiuj dânj, ni gataj nej sô':

11Señor, hua niñan si ginikaj sun Ma'ân rè' riñan nej ñûnj ni hua niñan si ga'min hue'ê nej ñûnj ni ginikaj chrej nej ñûnj riñan Ma'ân rè', dadin' Ma'ân rè' huin sa gi'hiaj daran'anj, ni Ma'ân rè' garan' ruhuâ rayi'î dan gahuin daran' nej sa màn gini'hio', ni Ma'ân rè' garan' ruhuâ rayi'î dan nǐn' hua daran'anj.

Apocalipsis 5

1Ni gini'ín si 'nïnj ra'a ne' huà' Ma'an sa nne riñan chrun yilâ dânj 'ngo librû ni màn letra ne' ye'e ni màn letra ne' rùhuà' librû dânj, ni 'nïnj si-da'nga chij seyu riñan librû dânj.

2Ni gini'ín 'ngo ángel ni ûta nìko nikaj sunj ga'min ni gata: —Ahuin si giri' nì'hiaj gùchrà' ni ganа'nïn riñan seyu nânj rà'aj.

3Sani gà' yàtà'a ni gà' riñan hio'óo ni gà' riki hio'óo ni nitaj sa ga'na'nïn ni gini'hiaj riñan librû dânj.

4Ni ûta dugue'é, dadin' nitaj gà' si 'ngo sí giri' nì'hiaj ganа'nïn ni gahia ni gini'hiaj riñan librû nânj.

5Ni gataj 'ngo nej síchìj achij dânj gunǐn: —Ni si dugue'ê' mánj. Dadin' 'ngo nej da'nin si'nïn David sô' dugû'nàj nej sij sige'ej nikïn' riñan estado Judea, ni sô' gunùkuaj gùtù seyu ni ganа'nïn sô' riñan librû.

6Gini'hiâ, ni gini'ín si da'aj ñan nikïn' chrun yilâ ni ñan nikïn' ga'anj nej sa hua nì'nà' dânj ni ñan màn nej ko ga'anj síchìj achij i, nikïn' 'ngo sô' hua dàj rûn' hua Matsïj hua lij ni dàj rûn' hua 'ngo yuku gahui'i, ni nnùn chij sikú xuj, ni nnùn chij rune ñan xuj, ni nej nânj huin nej chij si-espíritu Ma'an Ña'anj an nej sa ga'anj nǐn' gà'chrà' riñan hio'óo.

7Ni ga'an ni gida'a librû 'nïnj ra'a ne' huà' Ma'an sa nne riñan chrun yîla nikïn' hiuj dânj.

8Ni nga gisîj gida'a librû, ni nej ga'anj sa hua nì'nà' dânj ni nej ko ga'anj nej síchìj achij dânj ni ganikïn' rúdàkòj nej sô' riñan Ma'an sa hua dàj rûn' hua Matsïj ïj; ni nikaj daran' nej sô' arpa, ni 'nïnj ra'a nej sô' kopa ni ruhuâ kopa dânj ni nda nìchra chre mân sikíi ni nej sikí dânj huin nej nuguan' gachín nì'hiaj nej sij nitaj si gi'hiaj gakïn'ïn;

9ni gachrá nej sij 'ngo chra' nàkàa, ni gataj nej sij: Hua niñan si ganahuin rà'a Ma'an rè' librû ni gùchrà' Ma'an rè' nej seyu; dadin' huê Ma'ân rè' huin sa gahui', ni ngà tun Ma'an rè' girânj rè' nej ñûnj guendâ gahuin nej ñûnj da'ní Ma'an Ña'anj an, daran' nej dùguì' nej guiì ni daran' nej nânj màn ruhuâ yumiguìi ni daran' nej yuman' màn ruhuâ yumiguìi ni daran' nej país;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10ni̱ gi'hiá rè' si ga̱huin nej ñûnj rey ni̱ rej, ni̱ gi̱'hiá rè' si gi̱nikaj su̱n nej ñûnj riñan hio'óo.

11Ni̱ gini'hia ni̱ gunḿn ga'min ûta gà'ì millón nej ángel, ganikàj ne' rùkù ñan ni̱kï̱n' chrun yîla nne Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ ñan màn nej sa hua nì'nà' dânj, ni̱ ñan màn nej ko̱ ga̱'anj nej síchìj achij i;

12ni̱ ûta nùkuaj ga'min nej ángel ni̱ gataj ninj: Hua̱ ni̱ña̱n si ga̱na̱ka̱j su̱n Ma̱'an Jesús dadin' gà' gahuij ni̱ ûta nìko ga̱ sa ga̱na̱huin ra̱'a, ni̱ huin sa chru̱n nǐn' ruhuâ, ni̱ huin dàj rûn' huin hiëj yìngà xi, huê danj ni̱ gi̱nikaj chre̱' riñanj, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê' yi'ij ni̱ ga̱chro̱' chra'a riñan Ma̱'an.

13Ni̱ gunḿn ga'min daran' nej sa gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, nej sa màn yàtà'a, nej sa màn riñan hio'óo, nej sa màn riki hio'óo, ni̱ nej sa màn ruhuâ nne ña̱'a̱nj ni̱ gataj ninj: Ni̱ ga̱chro̱' chra'a, ni̱ gi̱nikaj chre̱', ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê', ni̱ gi̱'hiô' si gi̱nikaj sun Ma̱'an Jesús dadin' gà' gahuij, sani̱ nne nìgànj chre na̱nj ánj.

14Ni̱ gataj nej ga̱'anj sa hua̱ nì'nà' dânj: —Huê danj huin rû'huaj na̱nj ánj. Ni̱ ganikï̱n' rúdàkòj nej ko̱ ga̱'anj nej síchìj achij dânj ni̱ ginûn ña̱'a̱nj nej sô' riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ riñan Ma̱'an sa nne nìgànj daran' diû.

Apocalipsis 6

1Ni̱ gini'ín nga gutù Ma̱'an Jesús 'ngo̱ seyu si̱ni̱ï̱n, ni̱ gunḿn ga'min 'ngo̱ nej ga̱'anj nej sa hua̱ nì'nà' dânj ni̱ dàj rûn' nùkuaj gaguâj du'hui huê danj nùkuaj ga'min ninj ni̱ gataj ninj: —Gu̱hua̱' ni̱ gi̱ni'hiaj râj.

2Ni̱ gini'hiâ, ni̱ gini'ín 'ngo̱ guahiû gàtsìi; ni̱ tàj 'ngo̱ síi yichrá yô' ni̱ 'ni̱nj ra'a sô' 'ngo̱ chrun stune'e; ni̱ ganahuin ra̱'a sô' 'ngo̱ korona guendâ gi̱nun ahui sô', ni̱ gahui sô' ga'anj sô' guendâ gi'hiaj ga̱nan sô'.

3Ni̱ nga gutuj seyu huìj i, ni̱ gunḿn ga'min sa nì'nà' huin sa huìj i ni̱ gata: —Gu̱hua̱' ni̱ gi̱ni'hiaj râj.

4Ni̱ gahui ngo̱ guahiû hui̱'i; ni̱ tàj 'ngo̱ síi yichrá yô' ni̱ ganahuin ra̱'a sí dânj suun guendâ ga̱'ne̱ sô' si ga̱ nìn riñan hio'óo, ni̱ gi̱'hiaj sô' si dagahui' 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej guiì dugui' ninj; ni̱ ganahuin ra̱'a sô' 'ngo̱ spâda nìko xi.

5Ni̱ nga gutuj seyu huà'nǐnj ïn, ni̱ gunḿn ga'min sa huà'nǐnj ni̱ gata: —Gu̱hua̱' ni̱ gi̱ni̱'hiaj râj. Ni̱ gini'hiâ, ni̱ gini'ín 'ngo̱ guahiû ma̱ruu, ni̱ tàj 'ngo̱ síi yichrá yô' ni̱ ni̱nj 'ngo̱ achru' da̱'nga̱'a ra'a sô'.

6Ni̱ gunḿn ga'min 'ngo̱ sa ga'min siganînj nej ga̱'anj sa hua̱ nì'nà' dânj, ni̱ gata: —Ga̱' du'hue 'ngo̱ kilu arru, dàj rûn' gi'hiaj ga̱nun' 'ngo̱ gui, ni̱ ga̱ du'hue huà'nǐnj kilu sebada, dàj rûn' gi'hiaj ga̱nun' 'ngo̱ gui; sani̱ si̱ gi'hiaj yì'ì' gasîti ngà nne bino mánj.

7Ni̱ nga gutuj seyu ga̱'anj, ni̱ gunḿn ga'min sa nì'nà' huin sa ga̱'anj dânj ni̱ gata: —Gu̱hua̱' ni̱ gini'hiaj râj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Gini'hiâ, ni̱ gini'ín 'ngo̱ guahiû ma̱hia̱j a, ni̱ sí tàj yichrá guahiû dânj gù'nàj sí dagahui'i. Ni̱ rukû nânj nikò' sí ni̱ka̱j sun riñan nej guiì gà' gahui'i, ni̱ giri' nì'hiaj sí dagahui'i gi̱nikaj su̱n sô' riñan nda da̱'a̱j sa ànèj hio'óo, ni̱ dagahui' sô' ngà spâda nej guiì, ni̱ huê danj na̱nj gi'hiaj sô' si gàhuì' nej guiì gi̱'hiaj yi'naa, ni̱ ûta gahui' nej guiì gi'hiaj yi'ìi, ni̱ huê danj na̱nj gahui' nej guiì gi'hiaj nej yuku hu̱e màn riñan hio'óo.

9Ni̱ nga gutuj seyu ùn'ùn'un, ni̱ gini'ín mân ûta gà'ì ma̱'an nimân nej guiì ganikïn' ran, yi'î si-na ña'anj an, dadin' gahui' ninj rayi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dagahuin hue'ê ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an

10Ni̱ ûta gachín nì'hiaj ninj ni̱ gataj ninj: —Señor, Ña'anj an yàngà'a huin Ma̱'ân rè', ni̱ nda àmàn na̱gi̱'hiaj Ma̱'ân rè' guendâ ni̱ gi̱'hiaj Ma̱'an rè' kastîgu nej guiì gi'hiaj gahui' nej dinḗn nej ñûnj nì̀n' gàchrà' riñan hio'óo rà'aj.

11Ni̱ ganahuin ra̱'a nej sô' atsîj gàtsìi gi̱nun nej sô', ni̱ gunïn su̱n nej sô' si ga̱na̱ra̱n ruhuâ nej sô' doj diû, nda gìsìj número da'hui gàhuì' a'ngô nej dinḗn nej sô' dàj rûn' gahui' nej sô'.

12Ni̱ gini'hia nga gutuj seyu huàtàn'anj, ni̱ gayi'ij ni̱ ga'huij 'ngo̱ ñûn nùkuaj xi; ni̱ nda ma̱ru chre gahuin riñan gui gi'hiaj hio'ó hiaj ni̱ huaj dàj rûn' hua ma̱ru riñan atsîj riñanj ni̱ñanj xi, ni̱ dàj rûn' hua ma̱re tun huê danj ganahuin ma̱re riñan ahuii;

13ni̱ gininj nej atï' màn yàtà'a riñan hio'óo, dàj rûn' gininj chruj îgu riñan hio'óo nga nnunj ra̱a̱ chrun îgu gi'hiaj nanèe.

14Ni̱ ga̱na̱rë' yàtà'a dàj rûn' narumin nej sij 'ngo̱ ñanj; ni̱ ganadunâ ñan ni̱kï̱n' daran' nej kïj ï ni̱ ganaduna ñan ni̱kï̱n' daran' nej hio'ó nu̱n ruhuâ nnee.

15Ni̱ giyi'îj huì daran' nej rey ni̱ka̱j su̱n riñan hio'óo, ni̱ daran nej sí ni̱ka̱j sun nìko, nej sí yi̱ru'huee, nej kapitán ni̱ka̱j ñu'unj riñan nej stâdu, nej sí yiru'hue nìko xi, nej guiì huin musu, ni̱ daran' nej guiì nàsìnùnj un, ni̱ ga'anj gìyì'ìj huì ninj ruhuâ nej huej màn riki kïj ï;

16ni̱ gataj ninj gu̱nïn nej kïj ï ngà nej huej e: —Gi̱ni̱nj nej suj yichrá nej ñûnj, ni̱ gìyì'ìj huì nej ñûnj riñan Ma̱'an sa nne riñan chrun yîla nìko, dadin' ûta gina'an ruhuâ Ma̱'an ni'in nej ñûnj ni̱ huê Ma̱'an huin sa gù'nàj Matsïj ï na̱nj ánj;

17dadin' gà' guyumân gui nìko xi gi̱ran' sa̱ñu̱n nej guiì gi̱'hiaj Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ ahuin guiì gùnùkuaj ga̱chi̱n riñan sañun dânj rà'aj.

Apocalipsis 7

1Ne' rùkù nej nânj ni̱ gini'ín nikïn' ga̱'anj ángel ni'hiaj ninj riñan hio'óo ni̱ 'ngoj nikïn' gini'hiaj ne' yìchràj a, a'ngôj nikïn' gini'hiaj ne' ri̱ki, a'ngôj nikïn' gini'hiaj ne' gisîj gui ni̱ a'ngôj nikïn' gini'hiaj ne' gatûj gui, ni̱ ni̱kï̱n' ninj guendâ ga̱ra̱n' ñu'unj ninj sisi̱ si̱ gachîn nanèe riñan hio'óo, ni̱ si̱ ga'hui' gà' si do̱j nanèe riñan hio'óo, ni̱ si̱ ga'huij riñan nne ña̱'a̱nj, ni̱ si̱ ga'hui' gà' si do̱j sînj riñan nej chrun.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Ni̱ gini'ín ga'na' a'ngô ángel ne' gisîj gui, ni̱ nika si-seyu Ma̱'an Ña'anj hua̱ nì'nà'a; ni̱ ûta nùkuaj gagua riñan nej ga̱'anj ángel ganakaj su̱n guendâ gi̱'hiaj yì'ì ninj riñan hio'óo ngà nne ña̱'a̱nj, ni̱ gata:

3—Si̱ gi'hiaj yì'ì nej suj hio'óo, ni̱ nne ña̱'a̱nj ni̱ gà' si gi'hiaj yì'ì nej suj nej chrun mánj, nda gisîj gachrîj nej ñûnj da'nga'a hio nej guiì huin si-musû Ma̱'an Da'anj nej ñûnj.

4Ni̱ gunḩn si giyi'ij da'nga'a: 'Ngo̱ sientu tá huìj xia ga̱'anj mîn nej guiì màn siganînj nej yùhuìj yi'nïn' huin nej dùguì' Israelita.

5Yi'nïn' nej dùguì' Judá, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Rubén, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Gad, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a.

6Yi'nïn' nej dùguì' Aser, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Neftalí, huin yùhuìj mîn gayi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Manasés, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a.

7Yi'nïn' nej dùguì' Simeón, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Leví, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Isacar, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a.

8Yi'nïn' nej dùguì' Zabulón, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' José, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a. Yi'nïn' nej dùguì' Benjamín, huin yùhuìj mîn giyi'ij da'nga'a.

9Ne' rùkù nânj gini'hia, ni̱ gini'ín mân nìko xi nej guiì rìgì, màn daran' nej país, daran' nej yi'nïn'ïn, daran' nej yuman'an, daran' nej nânj a'min nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ gà' si' 'ngo̱ nej guiì na'hue gùnùkuaj ga̱hia̱ nej guiì nânj, ni̱ màn ninj ne' ri̱ña̱n ñan ni̱kï̱n' chrun yilâ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà Ma̱'an Jesús, ni̱ nu̱n daran' ninj atsîj gàtsìi, ni̱ 'nïnj 'ngo̱ ñun ra'a ninj;

10ni̱ gaguâj nùkuaj sta'u ninj, ni̱ gataj ninj: Ma̱'an Ña'anj nne riñan chrun yîla, ni̱ Ma̱'an huin sa gi̱'hiaj ga̱na̱ni̱n nê', ngà Ma̱'an Jesús.

11Ni̱ nda ganikàj chre ne' rùkù ñan nne Ma̱'an Ña'anj an ngà ñan màn nej síchìj achij i ni̱ nej ga̱'anj sa hua̱ nì'nà' dânj nikïn' gahia nej ángel; ni̱ ganikïn' rúdàkòj daran' nej sij ni̱ gà' 'ngo̱ ganûn hio nej sij riñan hio'óo ni̱ ginûn ña̱'a̱nj nej sij Ma̱'an Ña'anj an,

12ni̱ gataj nej sij: Huê danj huaj. Ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê nê', ni̱ na̱gi̱'hiaj nìko nê' Ma̱'an, dadin' Ma̱'an huin sa ni'in nïn' ruhuâ, ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê' rayi'î sunuj ganahuin ro'ô' gi'hiaj Ma̱'an, ni̱ gi̱ni̱kaj chre̱j' riñanj, dadin' Ma̱'an huin sa gunùkuaj gi'hiaj ga̱nan riñan daran'anj, ni̱ Ma̱'an huin sa ni̱ka̱j su̱n, ni̱ daran' nej nânj huin sa ga̱na̱huin ra̱'a Ma̱'an Da'anj nê', nìgànj nïn'. Ni̱ huê danj huin rû'huaj.

13Hiô' ni̱ gachín na'anj 'ngo̱ nej síchìj achij dânj ñùnj ni̱ gataj sô': —Ahuin sí huin nej sí nu̱n atsîj gàtsì nânj ni̱ dànè' ga'na' nej sô' rà'aj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

14Hiô' nị gatâ: —Sò' huin sa ni'in nạnj Señor. Hiô' nị gataj sij gunḗn: —Nej sô' nânj gahui siganî̂nj sañun nìko xi ga riñan hio'óo, nị dagahuin nej sij daran' nuguan' giyi'nïn' sụn riñan nej sij, nị ngà tun Mạ'an Jesús ganaruhui daran' si-gạkïn nej sij.

15Nị rayi'î dan nị ga'hue nikïn' nej sij ne' riñan ñan nne Mạ'an Ña'anj an, nị unânj gịtsi nej sij riñan Mạ'an Ña'anj an ne' gui ngà ne' ñàn'an ruhuâ si-nùhuì Mạ'an; nị dụgumîn Mạ'an nej sij.

16Nị sị ganachinj yi'naa riki nej sij nị sị ganakô nej sij nnee, huê danj nạnj nitaj àmàn gạkạ nej sij gị'hiaj gui nị nitaj àmàn gaka nej sij gị'hiaj nân gà' mánj;

17dadin' nne Mạ'an Jesús ñan nne Mạ'an Ña'anj an nị huej huin sa dugumîn nej sij nị huej huin si-pastor nej sij, nị huê Mạ'an huin gịnikaj gạ'ạnj nej sij ñan nụn nne gị'hiaj gạ nì'nà' nej sij; nị huê danj nạnj dụnakò Mạ'an Ña'anj an daran' nne gañanj riñan nej sij ngà dugue'e nej sij nạnj ánj.

Apocalipsis 8

1Nga gutuj seyu chịj i, nị dḗn chre gahuin yàtà'a da'nga' 'ngọ si dạ'ạj ora.

2Nị gini'ín nikïn' gạhia chịj ángel riñan Mạ'an Ña'anj an; nị ganahuin rạ'a ninj chrun a'ñànj an.

3Hiô' nị ga'na' a'ngô ángel nị ganikïnj ñan nịkịn' nna huin aga' oro, nị 'nịnj ra'a aga' duguaka sikíi nị màn daran' nej nuguan' gachín nì'hiaj nej dinî̂nt ruhuâ aga' dânj nị gachra nej sij ûta nìko sikíi ruhuâ aga' dânj nị ga'anj dụguaka sikí dânj riñan nna huin aga' oro nịkịn' riñan Mạ'an Ña'anj an.

4Huê danj nị gahui gatsẹ'e ngà nuguan' gachín ni'hiaj nej dinî̂nt ga'an riñan Mạ'an Ña'anj an.

5Nị gida'a ángel aga' duguaka sikíi, nị gida'a ña'an ane nụn riñan nna aga' oro nịkịn' riñan Mạ'an Ña'anj an; nị dagamanj ña'an ane dânj riñan hio'óo, nị orâ nị gahui sinàn du'hui nị gaguâj du'hui, nị ga'min sa ga'min dânj, nị huê danj nạnj ga'huij 'ngọ ñûn nùkuaj xi.

6Nị gayi'ì nej chịj ángel nịkạj chrun â'ñànj an nị ga'ñânj ninj.

7Huê danj nị ga'ñânj ángel sịnịïn, nị gaman' gumàn ạtạan, ña'aan nị tun, nị gaka dạ'ạj hio'óo; nị gachin doj riñan dạ'ạj sa dạ'ạj a gaka nej chrun nị gaka dạ'ạj nej koj marẹe.

8Nị ga'ñânj ángel huìj i chrun â'ñànj an, nị dàj rûn' hua 'ngọ kïj xi hua 'ngọ sa anûn ña'aan nị ginin ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj a nne ñạ'ạnj ganahuin tun.

9Hiô' nị gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj a gahui' nej yuku màn ruhuâ nne ñạ'ạnj, nị huê danj nạnj gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'aj a ganahuij nej barku girë'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10Nḭ ga'ñânj ángel huà'nỹnj ïn chrun â'ñànj an, nḭ gininj 'ngọ atï' xi nḭ anûn ña'aan man nḭ ginin ne' yàtà'a, nḭ gachîn dạ'ạj sa dạ'ạj a riñan nej kïn ginin, nḭ huê danj nạnj ginin ñan ga'nga nnee.

11Nḭ siyụgui ạtïn' dânj huin sa àì'i, nḭ gachín riñan dạ'ạj sa dạ'ạj a ganahuin àì' nnee; nḭ nga go'o nej guì nne dânj nḭ gahui' ninj gi'hia, dadin' ganahuin àì' nne dânj.

12Nḭ ga'ñânj ángel gạ'anj chrun â'ñànj an, nḭ gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj gui giran' yi'ì gi'hia, nḭ giran' yi'ì gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj ahuii, nḭ giran' yi'ì gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj nej atï'ï, nḭ gahuin rụmḭn' gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj nej atï'ï, nḭ gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj gahuin rụmḭn' ne' gui, nḭ gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj gahuin rụmḭn' ne' ñàn'àn.

13Gini'hiâ, nḭ gini'ín gachîn 'ngọ ángel hua dạ'ạj yàtà'a, nḭ ûta nùkuaj agua nḭ gata: —Ûta gḭran' sạñụn nej guì màn riñan hio'óo, ûta gḭran' sạñụn nej guì màn riñan hio'óo, ûta gḭran' sạñụn nej guì màn riñan hio'óo, dadin' nỹn' gạchin gạ'ñạnj hua'nỹnj ángel chrun â'ñànj an nạnj ánj.

Apocalipsis 9

1Nḭ ga'ñânj ángel ùn'ùn'un chrun â'ñànj an, nḭ gini'ín gininj 'ngọ atï' màn yàtà'a riñan hio'óo; nḭ huê danj nạnj ganahuin rạ'a ángel dânj aga' rạ'a gana'nỹnj riñan hiu'uj gụnụn xi nun riki hio'óo.

2Nḭ gana'nỹnj ángel dânj riñan hiu'uj gụnụn xi nụn riki hio'óo, nḭ gahui gatsẹ'e ruhuâ hiu'uj dânj nḭ dàj rûn' hua nga gahui gatsẹ'e ruhuâ 'ngọ guchrún nìko xi huê danj huaj; nḭ gahuin rụmḭn' riñan gui nḭ huê danj nạnj ganarë' nanèe gi'hiaj gatsẹ' gahui ruhuâ hiu'uj dânj.

3Nḭ siganỹnj gatsẹ' nânj gahui yirikí sta'naj a nḭ gaya'nỹn nej yô' nỹn' gàchrà' riñan hio'óo; nḭ gayatâj nej yô' dàj rûn' gayatâj nej yikïn màn riñan hio'óo.

4Nḭ giyi'nïn' suun riñan nej yô' si sḭ yâ nej yô' nej koj màn riñan hio'óo nḭ gà' si 'ngọ nej chrin' marẹe, nḭ gà' si 'ngọ nej chrun, nḭ man sa dugua'ì nej yô' huin nej guì nitaj si 'nḭnj si-seyu Mạ'an Ña'anj an hio.

5Nḭ giyi'nïn' suun riñan nej yô', guendâ gạyạtạ nej yô' nej guì riki ùn'ùn' ahuii, sanḭ sê sḭ dagahui' nej yô' nej guì dânj mánj; man si gina'an ga'ngaj dàj rûn' ga'ngaj na'an nga gayatâj yikïïn huê danj gḭran' nej guì gi'hiaj nej yô'.

6Nḭ nej gui dânj nḭ gạnḭn ruhuâ nej guì gayatâj nej yuku nânj gàhuì' ninj, sanḭ sḭ gahui' ninj mánj; nḭ ûta gạhuin ruhuâ ninj gàhuì' ninj sanḭ sḭ gahui' ninj mánj.

7Nḭ huạ nej yirikí sta'naj nânj dàj rûn' hua guahiû huạj ñan ûta nej síi; nḭ dàj rûn' huaj si tàj ahui nej xuj 'ngọ korona aga' oro; nḭ dàj nun riñan nej guì huê da'nga' danj nun riñan nej yô';

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8ni̱ nìkò' duhuê ahui nej xuj ni̱ huaj dàj rûn' hua duhuê ahui nej siyànàa, ni̱ dàj rûn' hua ñan' sige'ej e huê danj hua ñan' nej xuj;

9ni̱ arán nneè kú nej xuj ngà atsîj aga'a ni̱ dàj rûn' gara'aj nga gachín nej karreta gunukuaj nej guâhiu unânj huaj ñan ûta nej sij, huê danj gara'aj nga gita sigạchi nej xuj;

10ni̱ dàj rûn' hua dune' yikïïn hua dune' nej xuj, ni̱ tàj si-tanj nej xuj; ni̱ ùn'ùn' ahuii gạyạtạ nej xuj ngà si-tanj nej xuj nej guiì.

11Ni̱ rey ni̱kạj ñu'unj riñan nej xuj huin ángel ni̱kạj ñu'unj riñan hiu'uj nìko xi nụn riki hio'óo, ni̱ nânj hebreo gù'nàj ángel dânj Abadón ni̱ nânj griego gù'nàj ángel dânj Apolión.

12Ni̱ gachîn sañun si̱ni̱ïn; sani̱ huạ nạnj gạchin, gạ'nạ' ahuîj sañuun rukû nej nânj.

13Ni̱ ga'ñânj ángel huàtàn'an chrun â'ñànj an, ni̱ gunḿn ga'min 'ngọ sa ga'min siganînj nej gạ'ânj sikú rô tàj riñan nna huin aga' oro ni̱kï̱n' ne' ri̱ñạn Mạ'an Ña'anj an,

14ni̱ gataj ángel chij ni̱kạj chrun â'ñànj an: —Gạnạchi sò' nej gạ'anj ángel ni̱kï̱n' du'hua kïn gù'nàj Eufrates nạnj ánj.

15Ni̱ ganachi nej sô' nej gạ'anj ángel ni̱ gà' ni̱kï̱n' chrun ninj ahuin orâ, gui, ahui, hio', guendâ gàyì'ì ninj dạgahui' ninj gachîn riñan dạ'ạj sa dạ'ạj nej guiì.

16Ni̱ gunḿn, si huìj siêntu millón huin nej sí stâdu tàj yichrá guâhiu.

17Ni̱ huê danj nạnj ganîn Mạ'an Ña'anj an riñânj ni̱ gini'ín nej guâhiu ni̱ gini'ín si tàj nej síi yichrá nej xuj, ni̱ garán aga' mạre yi'ñanj nej sô' ni̱ dàj rûn' hua ña'aan huaj, ni̱ huê danj nạnj huạ kuạn man dàj rûn' hua hiëj Zafiro ni̱ huạ mạhiạj man dàj rûn' hua hio'ó asufri. Ni̱ huạ ahui nej guahiû dânj dàj rûn' hua ahui sige'ej e; ni̱ gahui ña'aan ruhuâ du'hua xuj, ni̱ gahui gatsẹ'e ni̱ hio'ó asufri ruhuâ du'hua xuj.

18Nej huà'nïnj sa yì'ì xi nânj gi'hiaj ni̱ gahui' dạ'ạj sa dạ'ạj nej guiì, gahui' ninj gi'hiaj ña'aan, gahui' ninj gi'hiaj gatsẹ'e, gahui' ninj gi'hiaj hio'ó asufri gahui ruhuâ du'hua nej guahiû dânj.

19Ni̱ ñan nùkuaj doj huin du'hua nej guahiû dânj ngà dune' nej yô'; dadin' dàj rûn' hua yukuáa hua dune' nej yô'; ni̱ nnùn ahui dune' nej yô' ni̱ yâ ahui dune' nej yô' nej guiì.

20Sani̱ a'ngô dạ'ạj nej guiì nun gàhuì' gi'hiaj nej sa yì'ì nânj, ni̱ gà' dânj ni̱ nun gànànìkàj ruhuâ ninj ngà rayi'î nej gakï̱n' gi'hiaj ninj mánj, ni̱ gà' danj ni̱ nun gụdụnâj ninj guendâ ginụn ñạ'ạnj ninj nej sa kï̱j ï, ni̱ gà' dânj ni̱ nun gụdụnâj ninj guendâ ginụn ñạ'ạnj ninj riñan nej da'nga oro gi'hiaj rạ'a nej síi, nej da'nga huin aga' plata, nej da'nga' huin aga' bronse, nej da'nga' huin hiëj, nej da'nga' huin chrun, dadin' nitaj si gurugui' gini'hiaj nej da'nga' dânj, ni̱ huê danj nạnj na'hue gụnïn ninj, ni̱ na'hue gạchẹ ninj mánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

21Sanı̱ gà' dânj nı̱ nun gànànìkàj ruhuâ nej guiì rayi'î guendâ dagahui' ninj, nı̱ guendâ gi'hiaj stu'huaj ninj, nı̱ guendâ gaché sìgìchrà' ninj, nı̱ guendâ gi'hiaj tu̱ ninj mánj.

Apocalipsis 10

1Nı̱ gini'ín gininj a'ngô ángel nùkuaj ga'naj yàtà'a riki nnga, nı̱ ne' a̱hui tá 'ngo̱ yukuá gu̱'luj; nı̱ dàj rûn' nùkuaj gudugùn du'huej gui huê danj nùkuaj gudugunj, nı̱ nda ganayumàn chre anûn ña'aan nguèj dako.

2Nı̱ 'nı̱̈nj ra'a 'ngo̱ librû hua̱ lij, nı̱ ganïnj ne' huà' dako ruhuâ nne ña̱'a̱nj, nı̱ dako ne' chrïn nikïn' riñan hio'óo;

3nı̱ ûta nùkuaj ga'min, nı̱ gahuin du'hua dàj rûn' huin du'hua sige'ej e; nı̱ nga gisîj ûta nùkuaj ga'min, nı̱ nda chı̱j gaguâj du'hui nga gisîj ga'min.

4Nı̱ nga gisîj gaguâj chı̱j du'hui nı̱ ganî̂n ruhuâj gàchrùnj; sanı̱ gunḟn ga'min 'ngo̱ sa ga'min ne' yàtà'a nı̱ gata: Sı̱ gachrûn' mánj. —Man si gà'nì̂nj sà' nej nuguan' gunî̂n' ga'min nej du'hui dan.

5Nı̱ gini'ín ganachi nikaj ángel nı̱kı̱̈n' dakó ruhuâ nne ña̱'a̱nj ngà riñan hio'óo ra'a yàtà'a,

6gi'hiaj yı̱tïn si-nùguàn'anj nı̱ gata si 'ngo̱ rïn Ma̱'an Ña'anj an huin sa ni'in daran'anj, dadin' huê Ma̱'an huin sa gi'hiaj yàtà'a nı̱ daran' nej sa màn yàtà'a, nı̱ huê Ma̱'an huin sa gi'hiaj hio'óo ngà daran' nej sa màn riñan hio'óo, nı̱ huê Ma̱'an huin sa gi'hiaj nne ña̱'a̱nj ngà daran' nej sa màn ruhuâ nne ña̱'a̱nj, nı̱ gata: —Nitaj si hua̱ nìko diû gà' mánj;

7dadin' nga gùyùmàn gui, ga̱'ña̱nj ángel chı̱j i chrun â'ñànj an, hiô' nı̱ ga̱na̱huij daran' nej sa hua̱ huì gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, dàj rûn' gata gu̱nïn nej sô' gataj dàj ga̱huin nej sô' gunânj gı̱tsi chre riñanj.

8Nı̱ gunḟn ga'min ñûn Ma̱'an sa ga'min ne' yàtà'a, nı̱ gata gunḟn: —Ga̱che̱ ga̱'a̱nj' nı̱ gı̱da'a' ñanj librû lij hua̱ ni'nî̂nj riñan 'nïnj ra'a ángel nı̱kı̱̈n' 'ngo̱ dakó ruhuâ nne ña̱'a̱nj ngà riñan hio'óo.

9Nı̱ ga'ân riñan ángel nı̱kı̱̈n' hiuj dânj, nı̱ gata si rı̱kij librû lij dânj riñânj. Nı̱ gata gu̱nḟn: —Gı̱da'a sò' nı̱ ya̱'; sanı̱ sa àì'i gahuin nga gı̱nin ruhuâ rikît sanı̱ dàj rûn' tsì' gata gatsi' yutan huê danj ga̱na̱huin tsì' ruhuâ du'huât gı̱'hia.

10Huê danj nı̱ gida'â librû lij dânj ra'a ángel nânj, nı̱ yaj; nı̱ dàj rûn' tsì' gata' gatsi' yutan huê danj gi'hia ruhuâ du'huá, sanı̱ nga gisîj yaj, nı̱ ganahuin àì' ruhuâ rikí gi'hiaj librû nânj.

11Nı̱ gata gunḟn: —Ña̱'a̱n huaj si gànàtà' ñûn' dàj ga̱huin riñan ûta gà'ì nej yuman'an, riñan nej país màn ruhuâ yumiguìi, riñan nej nânj a'min nej guiì màn ruhuâ yumiguìi nı̱ riñan nej rey nı̱ka̱j su̱n riñan hio'óo na̱nj ánj.

Apocalipsis 11

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

[1]Ni̱ rikij 'ngo̱ metru ra'á, ni̱ gata gu̱nḿn: —Gànàyùmàn sò', ni̱ giriñun' si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj giriñun' si-na Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gahia' daran' nej guiì màn nnûn ña̱'a̱nj Ma̱'an Ña'anj an hiuj dânj.

[2]Sani̱ ne' ye̱' nuhuî dan ni̱ gu̱du̱nâj, ni̱ si̱ giriñun' mánj; dadin' lugâ dan gùnàj guendâ ganahuin ra̱'a nej sí nàsìnùnj un; ni̱ gùrùn nej sij hiuj dânj nga gi̱nikaj su̱n nej sij huìj xia huìj ahui riñan yuman' snà'ànj Jerusalén.

[3]Sani̱ gà'nǐn ga̱'na̱' huìj sí ga̱na̱nï̱n rayi'í riki 'ngo̱ mîn tá huìj siêntu tá hua'nî̱nj xia gui ni̱ gànàtà' nguèj sô' sa ga̱huin, ni̱ gi̱nun nguèj sô' atsîj riñan ni̱ñanj xi huin duhuê guâhiu.

[4]Ni̱ nguèj sô' ga̱na̱nï̱n, huin nguèj chrun olibo ni̱ nguèj kantil ni̱kï̱n' riñan Ma̱'an Ña'anj an nǐn' gàchrà' riñan hio'óo.

[5]Ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí ruhuâ gà'huì' ni'hiaj nguèj sí nânj, ni̱ gahui ña'aan ruhuâ du'hua nguèj sô' ni̱ orâ chre ni̱ ganahuij nej sí dânj gaka gi'hiaj nguèj sô'; ni̱ si hua̱ 'ngo̱ sí ruhuâ gi̱'hiaj yì'ì ngà nguèj sô', ni̱ huê dànanj da'hui nej sí dânj gàhuì' sô' gi̱'hiaj nguèj sij.

[6]Ni̱ ni̱ka̱j sun nguèj sij guendâ garán nguèj sij yàtà'a ni̱ si̱ gaman' nej gui nga gànàtà' nguèj sij nej sa ga̱huin riñan hio'óo, ni̱ ga̱'hue gi̱'hiaj nguèj sij si ga̱na̱huin nnee tun, ni̱ ga̱'hue gi̱'hiaj nguèj sij ga̱'na̱', andaj na̱nj ma̱'an sa yì'ì garan' ruhuâ nguèj sij riñan hio'óo.

[7]Ni̱ nga ganahuij diû ganata' nguèj sij si-nùguàn'ànj riñan nej guiì, ni̱ ga̱hui̱ 'ngo̱ yuku nùkuaj xi ruhuâ hiu'uj gu̱nu̱n xi nun riki hio'óo ni̱ guta' yô' ngà nguèj sij, ni̱ gi̱'hiaj ga̱nân yô' ni̱ dagahui' yô' nguèj sij.

[8]Ni̱ gingaj nneè kú nguèj sij da̱nï̱n ñan nara'hui' nej guiì ruhuâ yuman' snà'ànj Jerusalén ni̱ huej gù'nàj Sodoma ngà Egipto, ni̱ huê hiuj nânj huin ñan dunikò' rùgùtsì nej sij Ma̱'an Señor Jesús riñan rugutsìi.

[9]Ni̱ gini'in daran' nej yuman'an, nej yi'nïn'ïn, nej nânj a'min nej guiì màn ruhuâ yumiguìi, nej país màn nǐn' gàchrà' nneè kú nguèj sij, sani̱ nun ga̱'hue̱j nej sô' si gàchìn' nneè kú nguèj sij huê danj ni̱ ginga huà'nǐnj gui tá da̱'a̱j.

[10]Ni̱ ûta ga̱na̱huin nìhià' ni̱ ga̱huin nne̱ nej guiì màn nǐn' gàchrà' riñan hio'óo guendâ gahui' nguèj sí nânj, ni̱ ga'hui' ninj regalo riñan 'ngo̱ ni̱ a'ngô nej dugui' ninj; dadin' ûta giran' sa̱ñu̱n nej guiì màn nǐn' gàchrà' riñan hio'óo gi'hiaj nguèj profeta nânj.

[11]Sani̱ nga gachîn huà'nǐnj gui tá ané ni̱ gana'nî̱nj nguèj sij gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gananikï̱n' ga̱hia nguèj sij ni̱ gaché nguèj sij, huê danj ni̱ ûta guyu'hui' nej guiì nga gini'in ninj gana'nî̱nj nguèj sij.

[12]Ni̱ gunïn nguèj sij ga'min nùkuaj sta'u Ma̱'an sa ga'min ne' yàtà'a ni̱ gata: —Ga̱hui̱ nguèj e' ga̱'na̱' nguèj e' ne' dànanj na̱nj ánj. Huê danj ni̱ gahui nguèj sij ni̱

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ga'anj nguèj sij riñan nnga ne' yàtà'a; nị gini'in rị̃ñạn nej guiì gunïn' ngà nguèj sij nga gahui nguèj sij ga'anj nguèj sij yàtà'a.

13Nị orâ dânj nị ga'huij 'ngọ ñûn nùkuaj xi nị ganahuij da'nga' 'ngọ si dạ'ạj sa dạ'ạj a nej hue' màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj gane, nị gahui' da'nga' 'ngọ si chịj mîn nej síi gi'hiaj ñûn nùkuaj xi dânj, huê danj nị guyu'hui' nej guiì nun gahui', nị ga'min hue'ê ninj rayi'î Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a.

14Huê danj nị gachîn sañun huìj i; sanị hiạj nị nda râ'ñanj chre nị gùyùmàn sañun huà'nỉ̀nj ïn.

15Nị ga'ñânj ángel chịj i chrun â'ñànj an, nị ûta nùkuaj ga'min nej sa ga'min ne' yàtà'a nị gataj ninj: Hiạj nị gịnịkaj sụn Ma'an Ña'anj an ngà Mạ'an Cristo; Riñan daran' nej guiì màn ruhuâ yumiguìi; nị nìgànj nỉ̀n' gịnikaj sụn Mạ'an riñan nej guiì.

16Nị ganikïn' rúdàkòj nej kọ gạ'anj nej síchìj achij nne riñan chrun yilâ nịkị̈n' ne' ñạn riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gà' 'ngọ ganûn hio nej sô' riñan hio'óo nị ginûn ñạ'ạnj nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an,

17nị gataj nej sô': Rikî nej ñûnj si guruhuâ Mạ'ân rè', dadin' Mạ'ân rè' huin Mạ'an Señor Ña'anj an gi'hiaj daran'anj, nị Mạ'ân rè' huin hiạj, nị Mạ'ân rè' huin sa gahuin nị Mạ'an rè' huin sa gạ'nạ', dadin' ganakaj Ma'ân rè' sun nìko xi, nị ginikaj sụn Mạ'ân rè'.

18Nị gina'an ruhuâ nej sí nịkạj sụn riñan nej país ni'in nej sô' Mạ'ân rè', sanị gananikàj Mạ'ân rè' nị gina'an ruhuâ Mạ'ân rè' ni'în rè' nej sô', sanị hiạj nị gà' guyumân diû nạgị'hiaj Mạ'ân rè' guenda ngà nej sí gà' gahui'i, nị guyumân diû nàgà'huì' Mạ'ân rè' nanì'hiaj nej profeta gi'hiaj sun si-sụn Mạ'ân rè', nị huê danj nạnj nàgà'huì' Mạ'ân rè' nanì'hiaj nej sí dugumîn mạ'an riñan nej gakị̈n'ïn, nị huê danj nạnj nàgà'huì' Mạ'ân rè' 'ngọ rasụun ra'a nej sô' ginikaj chrẹj ngà siyụgui Mạ'ân rè'; nị ga'hue si nịkạj nej sô' sun yàkàan nej si nitaj sun nikaj nej sô', nị huê danj nạnj gị'hiá rè' si gịran' sạñụn nej sí gudurë' hio'óo.

19Huê danj nị ganayi'nỉ̀nj riñan si-nùhuì Mạ'an Ña'anj nne yàtà'a, huê danj nị gini'ín nikïn' 'ngọ nna ạga' huin oro ruhuâ si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an. Nị gini'ín gahui sinàn du'hui, nị gunḩ̃n ga'min nej sa ga'min, nị huê danj nạnj gaguâj du'hui, nị ga'huij 'ngọ ñûn nùkuaj xi, nị huê danj nạnj ûta gaman' ataan.

Apocalipsis 12

1Nị gurugui' 'ngọ da'nga' nìko xi ne' yàtà'a: Nị gini'ín 'ngọ siyànàa nị dàj rûn' nùkuaj giyigỉ̀n gi'hiaj gui huê danj nùkuaj gudugunj, nị yi'ij nịkị̈n' ahuii, nị nụn 'ngọ korona ahui nị riñan korona dânj nnûn yùhuìj atï'ï.

2Nị nun rịki, nị guyumân gui gạ'ngạ da'nin, nị gayi'ïj nị ûta ga'nïnj riki huê dan nị gayị'ij nị ûta gaguâj hia dadin' gà' ruhuâ gisîj orâ gạ'ngạ da'nin.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

3Huê danj nạnj gurugui' a'ngô da'nga'a ne' yàtà'a: Nị gini'ín 'ngọ yukuá dụ'hui mạre xi nị nnùn chij ahui xuj nị nnùn chị' sikú xuj, nị nun diadema nej chij ahui xuj;

4nị gunukuaj dune' xuj gachîn riñan dạ'ạj sa da'aj nej ạtïn' màn yàtà'a, nị guduninj xuj ga'na' nej atï' dânj riñan hio'óo. Huê danj nị ganikïn' chrụn xuj riñan siyànà hiạj 'hia gạ'ngạ da'ní, guendâ yạ xuj nị gàyàmànj xuj nda nanè chre silíj gạ'ngạ dânj.

5Nị ga'nga da'ní siyànà dânj 'ngọ ne'ej na'huu, nị nịkạj sô' 'ngọ ni'î aga'a guendâ gịnikaj sụn sô' riñan daran' nej país màn ruhuâ yumiguìi; sanị ga'nêj nej sij sô' riñan nni sô' nị nịkạj nej sij ga'anj nej sij sô' ñan nne Mạ'an Ña'anj an nikaj sunj.

6Huê danj nị gunânj siyànà dânj nị ga'an riñan hio'óo nàkòo, ñan gà' hua yụgui gạne gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an, nị hiuj dânj gà'huì' nej sij yaj 'ngọ mîn tá huìj sientu tá hua'nĩnj xia gui.

7Ne' rùkù nị ûta guta' nej sij ne' yàtà'a: Nị guta' Miguel nị nej si-angél sô' ngà yukuá dụ'hui; nị huê danj nạnj ûta guta' nej yukuá dụ'hui ngà nej dùguì' Miguel;

8sanị nun gùnùkuaj nej dùguì' yukuá dụ'hui gị'hiaj gạnan nej yô', huê danj nị nitaj dànè' hua ne' yàtà'a gạne nej dùguì' yô' ngà nej ángel nìkò' rukû yô' gà' mánj.

9Huê danj nị giri nej sij ne' yẹ'e yukuá dụ'hui ngà nej ángel nìkò' rukú yô', nị huê yuku nânj huin yukuá nâ, nị huê yô' huin sa nàsà'a, nị yô' huin sa gidigañu'unj da' hua nĩn' gàchrà' yumiguìi; nị gininj yô' riñan hio'óo, nị huê danj nạnj gininj nej ángel nìkò' rukû yô' riñan hio'óo.

10Hiô' nị gunḩn ûta nùkuaj ga'min 'ngọ sa ga'min ne' yàtà'a, nị gata: —Hiạj nị guyumân diû gạnạnịn', nị 'ngọ rïn Mạ'an Ña'anj an huin sa nùkuaj ta'u, nị 'ngọ rïn Mạ'an huin sa gịnịkaj sụn, nị huê danj nạnj gịnikaj sụn Mạ'an Cristo; dadin' gunukuaj nej sij giri nej sij ne' yẹ'e sichre nịkïn' garânj ruhuâ rayi'î nej dinĩnt, ne' ñạn'an ngà ne' gụni'ñanj an riñan Mạ'an Ña'anj an.

11Nị ngà tun Mạ'an Jesús nị ngà nuguan' gananĩn nej sij gi'hiaj nị gunùkuaj nej sij gi'hiaj gạnan nej sij sichre, nị nun gụyu'hui' nej sij gàhuì' nej sij mánj.

12Rayi'î dan nị gạnạhuin nìhià' ruhuâ, nej yàtà'a ngà nej ángel màn hiuj dânj. Sanị hiạj nị ûta gịran' sạñụn nej guiì màn riñan hio'óo nị huê danj nạnj giran' sạñụn nne ñạ'ạnj, dadin' gininj sa nàsà'a gạ'naj ñan màn ninj nị ûta na'an ruhuâj, dadin' gà' ni'in si dọj diû hua gạne nî'nïn.

13Nị nga gini'in sichre si ginin ga'naj riñan hio'óo, nị gayị'ij nị gata rùhuaj siyànà gà' ga'nga da'ní ne'ej na'huu.

14Nị gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si ganûn huìj sigàchi siyànà dânj dàj rûn' hua yataj nìko xi nnùn huìj sigạchi, nị gita sigạchi nị ga'an riñan nanèe nị gunan ga'an riñan yukuá nâ riñan hio'ó nàkòo, ñan gà' huạ yụgui, ga'hui' nej sij yaj huà'nĩnj hio'o tá ané.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ni̱ dagaman' yukuá dânj nne màn ruhuâ du'hua yô' rukû siyànà dânj ni̱ dàj rûn' huaj 'ngo̱ kïn nìko xi huaj ni̱ gunan ni̱koj rukú siyànà dânj, guendâ du̱natu siyànà dânj.

16Sani̱ gurugûñu'unj hio'óo siyànà dânj, dadin' naguchraj du'hua ni̱ gayaman kïn nìkò' huaj rukû siyànà dânj gi'hiaj sichre.

17Hiô' ni̱ ûta gina'an ruhuâ sichre ni'in siyànà dânj; ni̱ ga'anj sichre ni̱ gutaj ngà a'ngô nej dugui' siyànà dânj, nej guiì dagahuin dàj run' hua sun giyi'nïn riñan ninj gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj nùkuaj ruhuâ ninj ni'in ninj nej nuguan' gidigân Ma̱'an Jesucristo. Huê danj ni̱ ga'anj ga̱nikïn' yukuá du̱'hui riñan hio'ó chru̱u màn du'hua nne ña̱'a̱nj.

Apocalipsis 13

1Ni̱ nìkïnj du'hua nne ña̱'a̱nj, ni̱ gini'ín gahui 'ngo̱ yuku nùkuaj xi dan ruhuâ nne ña̱'a̱nj ni̱ hua chij ahui xuj ni̱ nnùn chi̱' sikú xuj; ni̱ nun diadema ra nej chi̱' sikú xuj, ni̱ hio xuj nnûn siyu̱gui xuj sa kïj hua xi.

2Ni̱ yuku gini'ín dan hua dàj rûn' hua sni'hiô, ni̱ dàj rûn' hua dakó oso hua dakó xuj, ni̱ dàj rûn' hua du'hua sige'ej e hua du'hua xuj. Ni̱ naga'hui' yukuá du̱'hui si-su̱n yô' ra'a xuj ni̱ huê danj na̱nj ga'nǐnj yô' gane xuj ginikaj su̱n xuj ñan gane yô' ginikaj su̱n yô', ni̱ ganahuin ra̱'a xuj ûta nìko suun gi'hiaj yô'.

3Ni̱ gini'ín si giran' yi'ì 'ngo̱ nej ahui yuku nùkuaj xi dânj ni̱ dàj rûn huaj si gàhuì' xuj huaj, sani̱ ne' rùkù ni̱ ganahuin xuj; huê danj ni̱ ûta gahuin nìhià' ruhuâ daran' nej guiì nga ganahuin ahui yuku dânj ñan giran' yi'ij huê danj ni̱ ginikò' ninj rukû yuku nùkuaj xi dânj,

4ni̱ ginûn ña̱'a̱nj nej guiì yukuá du̱'hui gi'hiaj ganakaj su̱n yuku nùkuaj xi dânj, ni̱ huê danj na̱nj ginûn ña̱'a̱nj ninj riñan yuku nùkuaj xi dânj ni̱ gataj ninj: Nitaj a'ngô sa ni̱ka̱j sun doj gà' da' yuku nùkuaj xi dânj mánj. —Ni̱ ahuin si gùnùkuaj gùtà' ngà yuku nùkuaj xi na̱nj rà'aj.

5Ni̱ huê danj na̱nj ganakaj su̱n yuku nùkuaj xi nânj gi'hiaj nej guiì ni̱ ginikaj su̱n xuj huìj xia huìj ahuii; ni̱ ûta gachîn ga'min xuj ni̱ ûta kïj ga'min xuj riñan Ma̱'an Ña'anj an.

6Ni̱ ga'min xuj ni̱ gataj si huin xuj dàj rûn' huin Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj ga'min kïj xuj rayi'î siyu̱gui Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ huê danj na̱nj ga'min kïj xuj rayi'î si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj ga'min kïj xuj rayi'î nej sa màn gunânj gi̱tsi yàtà'a.

7Ni̱ guta' xuj ngà nej sô' dagahuin nej sun giyi'nïn' su̱n gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gunùkuaj xuj gi'hiaj ga̱nan xuj nej sô'. Ni̱ huê danj na̱nj ga'nînj Ma̱'an Ña'anj an si gi̱nikaj su̱n riñan daran' nej yi'nïn' nej guiì, nej yuman'an, nej país ni̱ nej nânj màn ruhuâ yumiguìi.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

8Nḭ daran' nej guiì nitaj si tàj siyṵgui riñan si-librû Mạ'an Jesús, nḭ huê ninj huin nej guiì ginûn ñạ'ạnj yuku nùkuaj xi dânj nḭ màn ninj nǐn' gàchrà' riñan hio'óo, dadin' àsìj nga gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an nej guiì, nḭ gà' hua yugui si gà'huì' Mạ'an Jesús rayi'î si-gạkïn' ninj.

9Nḭ si huạ 'ngọ nej suj tá hiu'uj u rakïj nḭ gṵnïn nej suj.

10Nḭ si huạ 'ngọ nej suj giri' nì'hiaj gạtṵ dukuâ ga'a nḭ da'hui nej suj nḭ gạtṵ nej suj dukuâ ga'a; nḭ si huạ 'ngọ nej suj giri' nì'hiaj gàhuì' ngà yîti nḭ ngà yîti da'hui nej suj gàhuì' nej suj. Nḭ hiuj nan gḭnḭ'în' ahuin nej suj huạ yìtǐnj ruhuâ ngà Mạ'an Ña'anj an, nḭ hua nùkuaj ruhuâ nḭ guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an.

11Ne' rùkù nḭ gini'ín gachi nìta a'ngô yuku nùkuaj xi dan riki hio'óo; nḭ nnùn huìj sikú xuj nḭ huạ sikú xuj dàj rûn' hua sikú matsïj ñan lij, sanḭ ga'min xuj dàj rûn' ga'min yukuá dṵ'hui.

12Nḭ huê dàj rûn' nìko ginikaj sṵn yuku nùkuaj xi ga'na' sḭnḭ̈n dânj huê danj nìko ginikaj sṵn xuj nḭ nḭkạj dugui' nguèj xuj, nḭ gi'hiaj xuj si ginùn ñạ'ạnj nej guiì màn nǐn' gàchrà' riñan hio'óo yuku nùkuaj xi giran' yi'ì dânj sanḭ ganahuin yô'.

13Nḭ huê danj nạnj ûta nìko hua da'nga' gi'hiaj xuj, nḭ gi'hiaj xuj si gininj ña'aan ne' yàtà'a nḭ ginin riñan hio'óo nḭ gini'in daran' nej guiì sa gi'hiaj xuj.

14Nḭ gidigañu'unj xuj nej guiì màn nǐn' gàchrà' riñan hio'óo ngà nej da'nga' ga'nḭ́nj Mạ'an Ña'anj an gi'hiaj xuj nḭ nḭkạj dugui' xuj ngà yuku nùkuaj xi ga'na' sḭnḭ̈n dânj, nḭ ga'nïn' xuj suun si gḭ'hiaj daran' nej sí màn nǐn' gàchrà' riñan hio'óo ñan du'hua yuku nùkuaj xi giran' yi'ì dânj, sanḭ ganahuin yô'.

15Nḭ giri' nì'hiaj yuku nùkuaj xi ga'na' ne' rùkù dânj si gạ'hue gi'hiaj yô' gạnạhuin nì'nà' ñan da'nga' huin ñan dṵ'hua yuku nùkuaj xi ga'na' sḭnḭ̈n dânj, nḭ ga'min ñan da'nga' huin ñan dṵ'hua yuku nùkuaj xi dânj, nḭ ga'nïnj suun riñan nej sí nìkò' rukuj si dạgahui' nej sô' nej guiì na'huej ginùn ñạ'ạnj riñan yuku nùkuaj xi dânj.

16Nḭ a'ngô sa gi'hiaj yuku ga'na' ne' rùkù dânj huin si ga'nïn' yô' suun si gạchrḭ nej sij da'nga'a ra'a ne' huà' nḭ hio nej sí nitaj sun nikaj nḭ gạchrḭ nej sij da'nga'a nej sí nḭkạj sun yàkàn xi, nḭ gạchrḭ nej sij da'nga'a nej sí yḭru'huee nḭ nej sí gạnḭki, nḭ huê danj nạnj gạchrḭ nej sij da'nga'a nej sí gi'hiaj sun si-sṵn mạ'an ngà nej sí gi'nïnj gi'hiaj sun chre riñan 'ngọ yiru'huee.

17Huê danj nḭ sḭ ga'hue gḭrạn nḭ gṵdṵ'huẹ gà' si 'ngọ nej sí nun gà'nǐn mạ'an gìyì'ìj da'nga'a nej rasṵn gạchin riñan nej sô', man nej sí ga ruhuâ giyi'îj da'nga'a nḭ nnùn siyṵgui yuku nùkuaj xi dânj ngà número huin siyṵgui yô' nej sí dânj huin sa gạ'hue gḭrạn nḭ gṵdṵ'huẹ.

18Nânj huin nuguan' chrṵn nǐn' ruhuâ. Nḭ sí chrṵn gạrạn da'nga' ruhuâ, nḭ gạhiạ sô' número nḭkạj yuku nùkuaj xi dânj, dadin' número dânj huin número nḭkạj síi, nḭ huin huàtàn' sientu tá hua'nǐ̂nj xia huàtàn'.

Apocalipsis 14

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

1Ne' rùkù nị gini'hiâ, nị gini'ín nikïn' Mạ'an Jesús ra kïj gù'nàj Sión, nị màn 'ngọ sientu tá huìj xia gạ'anj mîn nej síi nngaj hiuj dânj, nị nnùn siyụgui Mạ'an hio nej sô' ngà siyụgui Mạ'an Re Ña'anj an.

2Nị gunḗn ga'min 'ngọ sa ga'min ne' yàtà'a nị dàj rûn' huin nga nda garịn huaj nnee, nị dàj rûn' nùkuaj gaguâj du'hui huê danj nùkuaj gagua; nị dàj rûn' huin nga mân nej sí gidiga' ra'a riñan ñâ'anj an huê danj gahuin.

3Nị màn nej sij gachrá nej sij 'ngọ chra' nàkàa ne' ñạn ñan nịkịn' chrun yilâ nne Mạ'an Ña'anj an, nị riñan nej gạ'anj sa huạ nì'nà'a, nị riñan nej síchìj achij i, nị gà' si 'ngọ nej guiì na'hue gạhuin chrụn gạchrạ chra' dânj, man 'ngọ sientu tá ahuîj xia gạ'anj mîn nej sô' dânj gahuin chrụn gachrá.

4Nị nun gạ nika nej sí nânj, nị sí ñạan gahuin nej sô'. Nị nìkò' nej sô' rukú Mạ'an Jesús dànè' gahuin huaj Mạ'an, nị gà' girânj Mạ'an nej sô' nị ganaguij nej sô' siganî̂nj nej síi nị gahuin nej sô' sí sịnịïn riñan Mạ'an Ña'anj an nị riñan Mạ'an Jesús;

5nị gà' si 'ngọ nuguan' digañu'unj un nun gạ'mịn nej sô' nị gà' si 'ngọ gakịn' lij nitaj si gi'hiaj nej sô' riñan Mạ'an Ña'anj an mánj.

6Nị gini'ín si gita sigạchi a'ngô ángel ga'naj ne' yàtà'a, nị nịka nuguan' gị'hiaj gạnạnịn nìgànj nej guiì, guendâ gànàtaj riñan daran' nej guiì màn riñan hio'óo, riñan daran' nej país, riñan daran' nej yi'nïn' nej guiì, nej yuman'an nị nej nânj a'min nej guiì màn ruhuâ yumiguìi,

7nị ûta nùkuaj ga'min nị gata: —Gịnun yu'hui' ruhuâ nej suj nị sị gi'hiaj nej suj gakịn'ïn riñan Mạ'an Ña'anj an, nị gạ'min hue'ê nej suj rayi'î Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj, dadin' gà' guyumân orâ gạnạkạj guendâ Mạ'an Ña'anj an sa gi'hiaj nej guiì; nị ginụn ñạ'ạnj nej suj riñan Mạ'an sa gi'hiaj yàtà'a, Mạ'an sa gi'hiaj hio'óo, Mạ'an sa gi'hiaj nne ñạ'ạnj, Mạ'an sa gi'hiaj daran' ñan ga'nga nnee.

8Huê danj nị ga'min a'ngô ángel huìj i nị gata: —Gà' girë', nị gà' girë' yuman' snà'ànj xi gù'nàj Babilonia, dadin' gi'hia dàj rûn' gi'hiaj 'ngọ siyànà gudu'huêj nneè kú dadin' huej huin sa gidigân gi'hiaj daran' nej país màn ruhuâ yumiguì gakịn'ïn.

9Nị ûta nùkuaj ga'min ángel huà'nì̀nj ïn nị gata: —Nị si huạ dạ'ạj nej suj ginûn ñạ'ạnj yuku nùkuaj xi dânj ngà ñan dụ'hua xuj, nị ga'nḗnj nej suj si gạchrị nej síi da'nga'a ra'a ne' huà' nej suj nej si gạchrị nej sô' da'nga'a hio nej suj,

10nị ûta gina'an ruhuâ Mạ'an Ña'anj an sa gi'hiaj nej suj nị rayi'î dan nị ûta ganahuin rạ'a nej suj kastîgu gị'hiaj Mạ'an Ña'anj an nị ûta ga'man yàngà' ruhuâ Mạ'an sa gi'hiaj nej suj nị gị'hia si gùyùmàn kastîgu nìko xi riñan nej suj; nị gịnị'in daran' nej ángel nị huê danj nạnj gịnị'in Mạ'an Jesús si gạkạ nej suj gịnun nej suj riñan ña'an aka ngà hio'ó asufri;

11nị ûta giran' sạñụn nej sij mân nej sij ruhuâ rúnâko dadin gaka nej sij daran' diû, nị gà' ne' gui nị ne' ñạn'an nị nitaj àmàn huaj gìyìchìn' si gịran' sạñụn nej sij

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

ni huê danj nanj nitaj àmàn huaj gìyìchìn' si gahui gatse'e ñan màn nej sij mánj, giran' nej sij dànanj guendâ ginûn ña'anj nej sij yuku nùkuaj xi dânj ngà ñan du'hua xuj ni ga'nǐnj nej sij ma'an nej sij giyi'ij da'nga'a.

12Ni da'hui gahuin chrun nej sô' nìkò' rukú Ma'an Jesús ga nùkuaj ruhuâ nej sô' ni gùyùmàn yìtǐnj ruhuâ nej sô', ni dagahuin nej sô' dàj rûn' hua sun giyi'nïn' riñan nej sô' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an.

13Ni gunǐn ga'min sa ga'min ne' yàtà'a ni gata gunǐn: —Gachrun sò': "Ni àsìj hiaj ni gayakaj ga'anj ne' ñaan ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì gahui' ni guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma'an Señor." Huê danj huin yàngà', gataj Ma'an Espíritu, ni ganaran ruhuâ ninj ngà nej sun ga riñan ninj riñan hio'óo, sani ga gè nej sa sà' gi'hiaj ninj nga guchi' ninj ñan gane nìgànj ninj nanj ánj.

14Gini'hia, ni gini'ín 'ngo nnga gàtsì chre; ni riñan nnga dânj nne 'ngo sa nne ni dàj rûn' hua 'ngo síi huaj, ni nun ahui 'ngo korona huin aga' oro, ni 'nïnj ra'a 'ngo aga' hoz ra sìhià chre.

15Ni ruhuâ nuhuî nne hiuj dânj gahui a'ngô ángel, ni ûta nùkuaj ga'min riñan sí nne riñan nnga dânj ni gata gunïn sô': —Gachri sò' aga' hoz 'nïnj ra'â' dan ni gà'nè' nej sa màn riñan hio'óo; dadin' gà' gisîj ora gìyì'nè' ninj, dadin' gà' hua yugui ninj guendâ gìyì'nè' ninj.

16Huê danj ni gachrîj sô' nne riñan nnga dânj hoz 'nïnj ra'a sô' riñan hio'óo, huê danj ni ga'ne' sô' daran' nej trigû màn riñan hio'óo.

17Huê danj ni gahui a'ngô ángel ruhuâ nuhuî nne yàtà'a, ni huê danj nanj 'nïnj ra'a 'ngo aga' hoz ra sìhià chre.

18Ni ñan nikïn' nna dânj gahui a'ngô ángel ni nikaj sûnj riñan ña'aan, ni ûta nùkuaj ga'min ni gakïn ángel 'nïnj ra'a aga' hoz ra sìhià chre ni gata: —Gachri sò' hoz ra sìhià 'nïnj ra'â' dan, ni ga'ne' daran' nej sichrín chruj uba màn riñan hio'óo, dadin' gà' ganê daran'anj nanj ánj.

19Huê danj ni garrûn ángel dânj hoz 'nïnj ra'a riñan hio'óo, ni ga'nej nej sichrín uba màn riñan hio'óo, ni gachra daran' nej sichrín dânj ñan hua yugui guendâ ganïn nej sij chruj uba ni nânj huin nga ûta giran' sañun nej guiì gi'hiaj Ma'an Ña'anj an dadin' ûta na'an ruhuâj ni'in ninj rayi'î nej gakïn' gi'hiaj ninj.

20Ni ganîn nej sij nej chruj uba dânj ne' ye' yuman' snà'ànj dânj, huê danj ni gaché tun nej uba ganîn nej sij hiuj dânj ni gisi nda ñan nnùn si-freno guâhiu, ni gunan ga'an nda huà'nǐnj sientu kilometru riñan hio'óo.

Apocalipsis 15

1Ni gini'ín a'ngô da'nga' nìko xi ne' yàtà'a, ni ûta gahuin ña'anj ruhuâj si huaj: Ni nikïn' chij ángel ni 'nïnj ra'a ninj chij sa yì'ì ga'na' ne' ñan doj; ni ngà nej sa yì'ì nânj ni ganahuij sa ga'man ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in nej guiì.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

2Ni̱ gini'ín 'ngo̱ dan ni̱ dàj rûn' hua nne ña̱'a̱nj huaj sani̱ biriu huin ni̱ 'nïnj ña'aan siganïn; ni̱ riñanj ni̱kïn' nej sô' gunùkuaj gi'hiaj ga̱nan ni̱ ni̱ka̱j nej sô' arpa nikïn' nej sô', dadin' nun ginùn ña̱'a̱nj nej sô' riñan yuku nùkuaj xi dânj ngà riñan ñan du̱'hua yô' ni̱ huê danj na̱nj nun ga̱'nïn nej sô' ma̱'an nej sô' ga̱chri̱ nej sij da'nga'a, huê danj ni̱ nun gìyì'ìj número huin siyu̱gui yuku dânj nej sô' mánj.

3Ni̱ gachrá nej sô' chra' gachrá Moisés huin si musû Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ gachrá nej sô' chra' gachrá Ma̱'an Matsïj lij, ni̱ gataj nej sô': Ûta nìko hua sa gi'hiaj Ma̱'an rè' ni̱ huin ña̱'anj ruhuâ nej ñûnj dàj huaj, ni̱ huê rè' huin Ma̱'an Señor sa gi'hiaj daran'anj; ni̱ gi'hiá rè' sa ni̱ka̱a, ni̱ chrej gidigân rè' huin chrej yàngà'a, ni̱ huê Ma̱'an rè' huin Rey ni̱ka̱j sun riñan nej sí dugumîn Ma̱'an riñan gakïn'ïn.

4Ahuin sí si̱ ginun yu'hui' ruhuâ ni'in sò', huin rè' Señor ni̱ ga̱'mi̱n hue'ê sô' rayi'î siyu̱gui Ma̱'an rè' rà'aj. Ni̱ 'ngo̱ rïn rè' huin Ma̱'an Ña'anj gè sta'u; huê dan ni̱ ga̱'na̱' daran' nej país ni̱ ginu̱n ña̱'a̱nj nej sij Ma̱'ân rè', dadin' gà' ni'in nej sij si huê Ma̱'an rè' huin sa ni̱ka̱a.

5Ne' rùkù nej nânj ni̱ gini'hia yàtà'a, ni̱ gini'ín ganayi'nînj riñan si-nùhuì Ma̱'an Ña'anj an;

6ni̱ ruhuâ nuhuî dânj gahui nej chi̱j ángel ni̱ka̱j nej chi̱j sa yì'ìi, ni̱ nu̱n ninj atsîj lino riñan àuj sà' xi ni̱ nda ra̱an chre riñanj, ni̱ gudutâj ganikàj yi'ñanj ninj ngà yiri̱ki huin aga' oro.

7Ni̱ 'ngo̱ nej ga̱'anj sa hua̱ nì'nà' dânj ga'hui' chi̱j kopa huin aga' oro ra'a da' go'ngo̱ nej ángel, ni̱ ruhuâ nej kopa nânj man nej sa na'an sta'u ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì nitaj si dagahuin riñanj, ni̱ Ma̱'an huin sa nne gachîn 'ngo̱ sientu hio'o, ni̱ gachîn a'ngô sientu hio'o ni̱ nìgànj nìn'.

8Ni̱ ûta nìko nikaj su̱n Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nda gachra chre gatse̱'e ruhuâ si-nùhuì Ma̱'an dadin' huin Ma̱'an Ña'anj nùkuaj sta'u; ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ guiì huaj ga̱tu̱ ruhuâ nuhuî dânj nda gisîj ganûn suun gi'hiaj nej chi̱j sa yì'ì ni̱ka̱j da' go'ngo̱ nej ángel.

Apocalipsis 16

1Ni̱ gunín ga'min nùkuaj 'ngo̱ sa ga'min ruhuâ nûhui nne hiuj dânj riñan nej chi̱j ángel ni̱ gata: —Ga̱'a̱nj nej suj ni̱ dagaman' nej suj nej chi̱j yi'ì nu̱n ruhuâ kopa dan riñan hio'óo dadin' na'an ruhuâ Ma̱'an Ña'anj an ni'in nej guiì.

2Ga'anj ángel si̱nïn dânj ni̱ dagamanj yi'ì nun ruhuâ kopa 'nïnj ra'a dânj riñan hio'óo ni̱ gahui nnuj ri'hiuj kïj hua xi riñan nneè kú nej guiì ni̱ gïn' ri̱'hiuj ninj, ni̱ man nej guiì ginûn ña̱'a̱nj ñan du̱'hua yuku nùkuaj xi dânj ni̱ nej guiì 'nïnj si-da̱'nga yô' gahui nnuj dânj.

3Ni̱ dagaman' ángel huìj yi'ì nun ruhuâ kopa 'nïnj ra'a dânj riñan nne ña̱'a̱nj, ni̱ dàj rûn' huaj si gahui' nej guiì ruhuâ nne ña̱'a̱nj huaj dadin' ganahuin nne ña̱'a̱nj tun, ni̱ gahui' daran' nej yuku màn ruhuâ nne ña̱'a̱nj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ dagaman' ángel huà'nǹnj ïn sa nu̱n ruhuâ kopa 'nï̱nj ra'a dan riñan nej kïn, ngà ñan ga'nga nej nnee ni̱ ganahuin daran'anj tun.

5Ni̱ gunḿn ga'min ángel ni̱ka̱j su̱n riñan nne ña̱'a̱nj ni̱ gata: —Sa gi'hiaj sa ni̱ka̱a huin Ma̱'ân rè' na̱nj Señor, ni̱ huê Ma̱'ân rè' huin hia̱j ni̱ huê Ma̱'ân rè' gahuin, ni̱ Ma̱'ân rè' huin sa gè sta'uu, dadin' ganakaj guendâ Ma̱'ân rè' rayi'î sa gi'hiaj nej sí nânj.

6Dadin' gi'hiaj nej sij si giran' yi'ì ni̱ gahui' nej sô' gataj dàj gahuin ngà nej sô' nìkò' rukú Ma̱'an Jesús, ni̱ hua̱ ni̱ña̱n si go̱'o̱ nej sij tun rayi'î guendâ ga̱ninǹn' hua nej sij.

7Ni̱ huê danj na̱nj gunḿn ga'min a'ngô sa ga'min, nda ñan ni̱kï̱n' si-na Ma̱'an Ña'anj an ni̱ gata: —Yàngà' hia nǹn' ni̱ huê Ma̱'ân rè' huin Ña'anj an ni̱ huin rè' sa ni̱ka̱j su̱n, ni̱ yàngà' hia ni̱ ni̱ka̱ hua nej sa ganakaj guendâ Ma̱'ân rè' ni̱ hua ni̱ña̱n si gà'huì' rè' kastîgu riñan nej guiì.

8Ni̱ dagaman' ángel ga̱'anj sa nu̱n ruhuâ kopa 'nï̱nj ra'a riñan gui, huê danj ni̱ ûta ganahuin ña̱'an gui ni̱ gi'hia si ganûn ña'aan nej guiì ni̱ gaka ninj gi'hia.

9Ni̱ ûta gahuin ña̱'an ni̱ gaka nej guiì gi'hia nân, huê danj ni̱ ga'min kï̱j ninj riñan Ma̱'an Ña'anj an dadin' gà' ni'in ninj si ga̱'hue gi̱'hiaj Ma̱'an si gànàgà' sa ña̱'an nânj, sani̱ gà' dânj ni̱ nun gànànìkàj ruhuâ ninj rayi'î si-ga̱kï̱n' ninj guendâ ga̱'mi̱n hue'ê ninj rayi'î Ma̱'an Ña'anj an mánj.

10Ni̱ dagaman' ángel ùn'ùn'un sa nu̱n ruhuâ kopa nika, huê danj ni̱ gahuin ru̱mi̱n' ñan nne yuku nùkuaj nikaj su̱n; ni̱ gayi'ì nej guiì ni̱ yâ ninj hia ninj dadin' ûta na'an nneè kú ninj,

11ni̱ ga'min kï̱j ninj riñan Ma̱'an Ña'anj nne yàtà'a rayi'î guendâ ûta na'an nneè ninj gi'hiaj nnuj ri'hiuj màn nneè kú ninj, sani̱ gà' dânj ni̱ nun gànànìkàj ruhuâ ninj rayi'î nej gakï̱n' gi'hiaj ninj mánj.

12Ni̱ dagaman' ángel huàtàn' sa nu̱n ruhuâ kopa 'nï̱nj ra'a ruhuâ kïn Eufrates; huê danj ni̱ ganakò kïn nânj, da'nga ni̱ ga̱ yu̱gui chrej e ga̱chi̱n nej rey 'na̱' ne' gisîj gui.

13Ni̱ gini'ín gahui huà'nǹnj nej nanè kï̱j huaa ni̱ dàj rûn' hua yirikï̱j hua ninj ni̱ gahui 'ngo̱ ninj ruhuâ du'hua yukuá du̱'hui, ni̱ gahui 'ngo̱ ninj ruhuâ du'hua yuku nùkuaj xi ni̱ gahui 'ngo̱ ninj ruhuâ du'hua sí profeta gidigañu'unj un;

14ni̱ huin ninj nej nanè kï̱j hua ri̱ña̱n nikaj su̱n sí kï̱j ï, ni̱ gi'hiaj ninj gurugui' nej da'nga'a gini'in nej guiì ni̱ ga'anj ninj riñan daran' nej rey ni̱ka̱j su̱un ngà riñan nej síchìj presidente ni̱ka̱j sun riñan hio'óo, ni̱ ga'anj ninj ni̱ gataj ninj si da'hui ga̱na̱huin chre' daran' nej sô' guendâ gùtà' nej sô', ni̱ gui nânj huin gui gi̱'hiaj Ma̱'an Ma̱'an Ña'anj an ûta nìko kastîgu ngà nej sij dadin' huê Ma̱'an huin sa ni̱ka̱j sun riñan daran'anj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15“Hiaj ni dàj rûn' ga'na' sí tuu gà'nàj, ni ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì dugumîn hue'ê ma'an, ni nitaj si gi'hiaj ninj gakïn'ïn, dadin' si gi'hiaj ninj gakïn'ïn ni dàj rûn' hua nej guiì hua nneè hua ninj rayi'î gakïn' gi'hiaj ninj.”

16Ni nagi'hiaj chrej daran' nej sí dânj ñan gù'nàj Armagedón ni nuguan' nânj huin nânj hebreo.

17Huê danj ni dagaman' ángel chij i sa nun ruhuâ kopa 'nïnj ra'a dânj riñan nanèe, ni ruhuâ nuhuî nne yàtà'a ni ûta nùkuaj ga'min 'ngo sa ga'min ni gata: —Gà' gisîj hua daran'anj hiaj nanj ánj.

18Hiô' ni gahui sinàn du'hui ni ga'min nej sa ga'min ni gaguâj du'hui, ni ga'huij 'ngo ñûn nùkuaj riñan hio'óo, ni huê danj ni ga'huij a'ngô ñûn nùkuaj nìko xi, ni àsìj ga'anj gimàn nej guiì riñan hio'óo ni nitaj àmàn gini'in ninj ga'na' 'ngo ñûn nùkuaj nìko xi manj.

19Huê danj ni nda huà'nïnj giyichra' da'aj yuman' snà'anj gù'nàj Babilonia, ni huê danj nanj ganahuij daran' nej yuman' snà'ànj màn ruhuâ yumiguìi, ni gananun ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in sa a'nan' sta'u gi'hiaj yuman' snà'ànj Babilonia, ni ûta na'an ruhuâ Ma'an Ña'anj an ni'in yuman' snà'ànj nânj ni ûta gi'hia kastîgu ngà yuman' nânj.

20Huê danj ni ganaga' daran' nej hio'ó nun ruhuâ nne ña'anj riki nne ña'anj, ni nitaj gà' si 'ngo kïj yàkàn hua gà' mánj.

21Ni gininj atan nìko xi ne' yàtà'a yichrá nej guiì ni huaj dàj rûn' hua huej e ni gachîn riñan huìj xia kilu à'ij; ni ûta kïj ga'min nej guiì riñan Ma'an Ña'anj an rayi'î sa yì'ì gi'hiaj nej atan nìko xi nânj, dadin' ûta giran' sañun ninj gi'hiaj sa yì'ì xi dânj.

Apocalipsis 17

1Hiô' ni ga'na' 'ngo nej chij ángel nikaj nej chij kopa, ni gata gunín: —Guhua' ne' dànanj, ni gidigán dadin' gà' giri' nì'hiaj siyànà du'huêj sta'u ma'an si ganahuin ra'a kastîgu, ni nne riñan gà'ì ñan nun nne ña'anj;

2ni ganakaj dugui' nej rey nikaj sun ruhuâ yumiguìi ngà siyànà nânj ni girânj nej sô' sa gudu'hue, ni huê danj nanj ûta ganahuij ruhuâ nej guiì màn riñan hio'óo girânj ninj rasun du'huee dàj rûn gi'hiaj siyànà nânj.

3Hiô' ni ginikaj Ma'an Espíritu Santo ga'an ñùnj riñan hio'ó nàkòo; ni gini'ín nne 'ngo siyànàa yichrá yuku nùkuaj mare xi ni nda ganahuij nïn' gàchrà' yô' nnûn siyugui yô' sa kïj huaa, ni nnùn chij ahui yô' ni nnùn chi' sikú yô'.

4Ni nun siyànà dan atsîj kuan sà' xi ngà atsîj mare ni nagi'hiaj nìhià' nej sij riñan atsîj dânj ngà aga' oro, ni nnùn hiëj nìhià'a riñanj, ni nnùn perla riñanj, ni 'nïnj ra'a siyànà dânj 'ngo basu ni ruhuâ basû dânj nun daran' nej gakïn' kïj hua xi ni huê danj nanj nun daran' nej sa kïj hua gi'hia ngà nej ña'anj digañu'unj un;

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

5ni̱ hio siyànà dânj nnûn siyu̱gui, huin 'ngo̱ sa huìi: “NI̱ TA BABILONIA SA NÌKO, NNI NEJ SIYÀNÀ DU'HUÊJ MA̱'AN, NI̱ NEJ SA GI'HIAJ KÏJ RIÑAN HIO'ÓO.”

6Ni̱ gini'ín si ûta ayinỉn siyànà dânj ngà tun nej sô' gèe ni̱ nej sô' nânj huin sa gahui' guendâ gananî̃n nej sô' rayi'î Ma̱'an Jesús; ni̱ nga gini'ín ni̱ ûta gahuin ña̱'anj ruhuâj.

7Ni̱ gataj ángel gunḩ́n: —Nùnj huin saj ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ rà'aj. Ñùnj gataj gu̱nïn' rayi'î nuguan' hua̱ huì rayi'î siyànà nânj ni̱ huê danj na̱nj gànàtàj rayi'î yuku nùkuaj gata ga'na' siyànà nânj, dadin' nnùn chi̱j ahui xuj ni̱ nnùn chi̱' sikú xuj.

8Yuku nùkuaj xi gini'în' dan huin yuku gà' gane si̱nï̱n, sani̱ hia̱j ni̱ nitaj si nne xuj gà' mánj, sani̱ ga̱hui̱ ñûn xuj ni̱ ga̱'na̱' xuj ruhuâ hiu'uj gu̱nu̱n xi nu̱n riki hio'óo sani̱ ne' rùkù ni̱ gi̱rë̱' xuj; ni̱ gahuin ña̱'anj ruhuâ nej guiì màn riñan hio'óo nga gini'in ninj yuku nùkuaj xi dânj, ni̱ nej guiì dânj huin sa nitaj si tàj siyu̱gui riñan librû tàj siyu̱gui nej guiì ga̱ne nìgànj nỉn' àsìj nga gayi̱'ij ga'anj gimàn nej guiì riñan hio'óo ni̱ yuku nùkuaj gini'in ninj dânj huin yuku gà' ga'na' sani̱ nitaj si nne yô' gà' mánj, sani̱ ga̱'na̱' ñûn yô'.

9’Nuguan' nânj huin, guendâ nej sí sìkà' raa̱ ni̱ ni'in nỉn' ruhuâ nej sô', ni̱ raa̱ nej chi̱j kïj nânj nne siyànà nânj; ni̱ nej chi̱j ahui siyànà nânj huin chi̱j rey.

10Ni̱ ùn'ùn' rey gà' girë'; ni̱ ni̱ka̱j sun 'ngo̱ sô', sani̱ hua̱ na̱nj ga̱chin ga̱'na̱' a'ngô sô', sani̱ nga gùyùmàn a'ngô sô' dânj ni̱ do̱j nỉn' diû gi̱nikaj su̱n sô'.

11Ni̱ yuku nùkuaj xi gane si̱nï̱n dânj huin sa ginikaj su̱n, sani̱ hia̱j ni̱ nitaj si ni̱ka̱j su̱n yô', ni̱ huê yô' gahuin rey huin sa ti̱nj ïn; ni̱ huê yô' huin go'ngo̱ nej chi̱j rey ginikaj su̱n, sani̱ ga̱na̱ka̱j su̱n ñûn yô' sani̱ ne' rùkù ni̱ dàñùn gi̱rë̱' yô'.

12’Ni̱ nej chi̱' sikú yuku gini'în' dânj huin, chi̱' rey, sani̱ hua̱ na̱nj nun ga̱na̱ka̱j su̱n nej sô' gà' mánj; sani̱ 'ngo̱ rïn ora ni̱ ga̱na̱ka̱j su̱n nej sô' ni̱ ga̱huin nej sô' rey ni̱ gi̱ni̱kaj su̱n nej sô' nga ginikaj su̱n yuku nùkuaj xi dânj.

13Ni̱ gu̱ña̱n chre ganî̃n ruhuâ nej sô' gi̱'hiaj sun nej sô', ni̱ ga'nî̃nj nej sô' si gi̱ni̱kaj su̱n yuku nùkuaj dânj riñan nej sô'.

14Huê danj ni̱ gùtà' nej sí dânj ngà Ma̱'an Jesús, sani̱ gi̱'hiaj ga̱nan Ma̱'an Jesús nej sí dânj, ni̱ huê danj na̱nj gi̱'hiaj ga̱nan nej sô' ni̱ka̱j dugui' ngà Ma̱'an nej sí dânj, dadin' Ma̱'an huin sa ganagui ni̱ Ma̱'an hui sa gakḩ́n nej sí ni̱ka̱j dugui' nngaj ni̱ dagahuin yìtỉnj nej sô' riñanj, ni̱ Ma̱'an huin Señor ni̱ka̱j su̱n riñan nej síi ni̱ Ma̱'an huin Rey ni̱ka̱j su̱n riñan nej rey.

15Ni̱ huê danj na̱nj gata gunḩ́n: —Nej nne nu̱n gini'în' ñan nne siyànà gudu'huêj ma̱'an dânj, huin nej yuman'an, nej guiì rìgìi, nej país ni̱ nej nânj a'min nej guiì màn nỉn' gàchrà' ruhuâ yumiguìi.

16Ni̱ nej chi̱' sikú yuku nùkuaj xi gini'în' dânj, ni̱ ga̱ta̱ rùhuà ninj ni̱ nun gi̱ni̱nj hue'ê siyànà gudu'huêj ma̱'an dânj riñan ninj, ni̱ gi̱'hiaj ninj si ûta gi̱ran' sa̱ñu̱n

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

siyànà dânj nị ga'nêj ninj daran nej sa huin si'hiaj ñûn', nị yạ ninj nneè ñûn', nị huê danj nạnj gạchrị ña'an ninj ñûn';

17dadin' Mạ'an Ña'anj an huin sa ga'nḩn ruhuâ mạ'an nimân nej sij, nị rayi'î dan nị gụñạn chre guchi' nej sij 'ngọ du'hua, guendâ dụnahuij nej sij siyànà gudu'huêj mạ'an dânj: Nị ga'nĩnj nej sij si gịnikaj sụn yuku nùkuaj xi dânj riñan nej sij, nda gànùn nuguan' nnùn riñan ñanj si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an.

18Nị siyànà gini'în' dan huin yuman' snà'ànj xi nịkạj sun riñan nej rey nịkạj sụn màn ruhuâ yumiguìi.

Apocalipsis 18

1Ne' rùkù nej nânj nị gini'ín gininj a'ngô ángel nịkạj sun nìko ga'naj ne' yàtà'a; nị nda giyigḩn chre riñan hio'óo gi'hiaj sa giran huạj.

2Nị ûta nùkuaj ga'min, nị gata: —Gà' girë', nị gà' girë' Babilonia nìko xi, nị gahuin ñan nne nej sa kïj ï nị ñan màn daran' nej nanè kïj huaa, nị hiuj dânj huin ñan màn sigitïnj nụn daran' nej yataj nìko kïj hua nitaj si yô'.

3Nị daran' nej país girânj nej rasụn dụ'huẹ gudu'hue; nị huê danj nạnj girânj nej rey nịkạj sụn riñan hio'óo nej rasụn gudu'hue nị huê danj nạnj gahuin yịru'hue daran' nej sí girânj nị nadu'huêj nej rasụn gudu'huêj siyànà nânj.

4Nị gunḩn ga'min a'ngô sa ga'min ne' yàtà'a, nị gata: —Nej suj nìkò' rukú nị gạhuị nej suj ruhuâ yuman' snà'ànj Babilonia, nị sị gi'hiaj nej suj gakïn' gi'hiaj nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj, hiô' nị sị gunuta nej suj sa yì'ì xi gà'huìj giran' sạñụn nej guiì màn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj;

5nị gananun ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in daran' nej sa kïj hua gi'hiaj nej guiì màn hiuj dânj, dadin' gà' gisîj si-gạkïn' ninj nda yàtà'a.

6Gà'huì' nej suj kastîgu gạnạhuin rạ'a, dàj rûn' ga'huij kastîgu riñan a'ngô nej guiì nị ûta sà' gahuin ruhuâ ninj gi'hia, nị gị'hiaj nej suj si nda huà' giran' sạñunj nị ûta sà' gạhuin ruhuaj rayi'î sạñụn ganahuin rạ'a.

7Nị nga ganĩn ruhuaj si nitaj nùnj gạchin riñanj, nị nne ûta ganahuin nìhià' ruhuaj, nị dụgua'ì nej suj nị giran' sạñụn sta'u gị'hiaj nej suj nị nda dụgue'e gi'hiaj nej suj, dadin' gata ngà nda ruhuâ nimanj: “Nda achij chre nné dadin' reina huín, nị sê siyànà mịnj ịn huín, nị nitaj àmàn dugue'é mánj.”

8Rayi'î dan nị 'ngọ rïn gui nị gùyùmàn nej sa yì'ì nìko xi dan riñanj; nị gụdụguẹ'e sta'uj, nị ûta gạnạchinj yi'naa riki, nị gaka gị'hiaj ña'aan; nị gạhuij, dadin' Mạ'an Ña'anj an huin Mạ'an Señor nne ganakaj guendâ, nị sa nịkạj sụn nḩn' ruhuâ.

9Nị àsìj nị ûta ganahuin nìhià' ruhuâ nej rey nịkạj sụn riñan hio'óo ngà siyànà nânj, dadin' girânj nej sô' nej rasụn dụ'huẹ gudu'hue nị nga gịnị'in nej sô' giran' sạñunj nị ûta gụdụ'guẹ'e nej sô', nị gaguâj hia nej sô' nga gini'in nej sô' ganayumàn gatsẹ'e gaka nda yàtà'a,

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

10ni̱ nda ga̱n' nikïn' nej sô' gini'hiaj nej sô' dadin' yu'hui' nej sô' guendâ gini'in nej sô' ganahuin ra̱'a kastîgu, ni̱ gataj nej sô': —Ûta giran' sa̱ñu̱n, ûta giran' sa̱ñu̱n, yuman' snà'ànj nìko xi gù'nàj Babilonia, dadin' gahuin 'ngo̱ yuman' snà'ànj xi ginikaj su̱n; dadin' 'ngo̱ rïn ora ni̱ guyumân kastîgu riñanj.

11Ni̱ ûta gudugue'e ni̱ gaguâj hia nej sí girânj nadu'huej nej rasu̱n màn riñan hio'óo, dadin' gà' si 'ngo̱ nej guiì na'huej gi̱ra̱n nej rasu̱n gudu'huêj nej sô';

12dadin' na'hue gànè' aga' oro, aga' plata, nej hiëj nìhià'a, hiëj perla, atsîj lino sà' xi, atsîj kua̱n sà' xi, atsîj seda, atsîj ma̱re sà' xi, daran' nej chrun gïn' da̱j a, daran nej rasu̱n gi'hiaj nej sij ngà kú sà' xi, daran' nej sa gi'hiaj nej sij ngà chrun sà' xi, aga' kobre, aga'a, hiëj mármol;

13kí̱ kanela, koj gïn' dàj a, sikíi, mirra, sikí gïn' dàj a, nne bino, gasîti, chru rachrúun, ka̱n trigu, yuku nùkuaj, matsïj ï, guâhiu ni̱ karru, nej sí 'hiaj sun chre, sí gudu'huêj ma̱'an nimân nej guiì.

14Ni̱ ga̱ta̱j nej sô': —Nitaj si huaj gìrì' nej chruj tsì' ûta garan' ruhuâ' ma̱'an nimânt ya̱' ni̱ nej sa dàj garan' ruhuâ' ya̱', hia̱j ni̱ nìgànj girë' nej sa sà' xi ga riñan' ni̱ huê danj na̱nj si̱ ga yi̱ru'hue' gà' mánj.

15Ni̱ ûta gahuin yi̱ru'hue nej sí girânj ni̱ nadu'huêj nej rasu̱n nânj, ni̱ nda gàn' ga̱nikïn' nej sô' gi̱ni̱'hiaj nej sô' dadin' ûta yu'hui' nej sô' guendâ giran' sa̱ñunj, ni̱ gu̱du̱gue̱'e nej sô' ni̱ gaguâj hia nej sô' mân nej sô',

16ni̱ gataj nej sô': —Ûta giran' sa̱ñu̱n, ûta giran' sa̱ñu̱n, siyànà huin sta'u doj, dadin' ginunj atsîj lino sà' xi, atsîj kua̱n sà' xi, ni̱ atsîj ma̱re sà' xi, ni̱ màn oro yichrá atsîj sà' xi nunj, ni̱ màn hiëj nìhià'a yichra, ni̱ màn sa ran gù'nàj perla riñan sigan'anj.

17Ni̱ man 'ngo̱ rïn ora ni̱ ganahuij daran' nej rasu̱n du̱'hue̱ ga riñanj. Ni̱ nda ga̱n' ganikïn' daran' nej kapitán ni̱ka̱j su̱n riñan nej barku, ni̱ huê danj na̱nj màn daran' nej guiì hua̱j ruhuâ barku, ni̱ huê danj na̱nj màn nej sí gi'hiaj su̱n ruhuâ barku, ni̱ màn nej sí gi'hiaj sun riñan nne ña̱'a̱nj ni̱ màn daran' nej sij gini'hiaj nej sij;

18ni̱ gaka man ni̱ nda garrù chre nayumàn gatse̱'e, ni̱ gataj nej síi nga gini'in nej sô': —Ahuin 'ngo̱ yuman' snà'ànj giran dàj rûn' giran' yuman' snà'ànj nânj rà'aj.

19Ni̱ dagaman' nej sij hia̱j ahui nej sij, ni̱ ga'min nej sij, ni̱ gudugue'e nej sij ni̱ gaguâj hia nej sij ni̱ gataj nej sij: —Ûta giran' sa̱ñu̱n, ûta giran' sa̱ñu̱n yuman' snà'ànj xi nânj, dadin' ûta gahuin yi̱ru'hue nej sí ni̱ka̱j barku gi'hia ngà nej rasu̱n du̱'hue̱ hua̱ riñanj; dadin' 'ngo̱ rïn ora ni̱ gà' 'ngo̱ ganahui na̱nj ánj.

20Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej suj màn ne' yàtà'a, ni̱ huê danj na̱nj ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ, nej suj huin apóstol, ni̱ nej suj sí gataj dàj ga̱huin; dadin' gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an kastîgu riñan siyànà nânj guendâ gi'hia giran' sa̱ñu̱n nej suj.

21Ni̱ gida'a 'ngo̱ ángel ni̱ka̱j sun nìko 'ngo̱ hiëj hua̱ dàj rûn' hua hiëj to guduguâj molino ni̱ gudugue'e hiëj dânj ruhuâ nne ña̱'a̱nj, ni̱ gata: —Ni̱ huê dàj rûn' nùkuaj

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

gininj hiëj nânj ruhuâ nne ña'anj ni huê danj nda nanè chre ganahuij Babilonia yuman' snà'ànj huin sa nìko xi, ni nitaj àmàn huaj gini'in ñûn' man gà' mánj.

22Ni nitaj àmàn gunïn nej ñûnj gimàn nej sí gachra ngà arpa, ngà rihiaa, ngà chrun a'ñanj an; ni nitaj àmàn huaj gimàn nej sí gi'hiaj suun riñan', ni huê danj nanj si gunïn nej ñûnj guduguee'e aga' molino riñan' gà' mánj.

23Ni nitaj àmàn huaj gìyìgìn da'an lampara riñan', ni nitaj àmàn gunïn' garan ra'a nej guiì riñan'; dadin' nej sí gudu'huêj nej rasuun riñan' huin nej sí a'nïn' riñan hio'óo, ni ngà nej sun stu'huaj gi'hiâ' ni gunukuá' gidigañu'unj nej país màn ruhuâ yumiguìi.

24Dadin' yichrá yuman' snà'ànj nânj tá tun daran' nej sô' gahui' nìn' gàchrà' riñan hio'óo, nej sô' gataj dàj gahuin nej sô' dugumîn ma'an riñan gakïn'ïn.

Apocalipsis 19

1Ne' rùkù nej nânj ni gunḗn ga'min ûta gà'ì nej guiì rìgìi ne' yàtà'a, ni gataj ninj: Aleluya. Ginikaj ni'ñanj nê' ni ga'min hue'ê nê' yi'î Ma'an Señor, dadin' Ma'an huin sa nikaj sun ni Ma'an huin sa gi'hiaj gananin';

2Dadin' sa ganakaj guendâ Ma'an Ña'anj an ni huin sa yàngà'a ni sa nikaa; dadin' hiaj ni gi'hia kastîgu siyànà gudu'huêj sta'u ma'an dadin' huê siyànà nânj huin sa gi'hiaj kij nìn' gàchrà' riñan hio'óo dadin' gidiganj si ginùn ña'anj nej guiì riñan nej ña'anj gi'hiaj ra'a nej síi, ni rayi'î dan ni dàñùn gi'hiaj Ma'an Ña'anj an kastîgu nngaj guendâ ûta gañan tun nej sô' gunânj gitsi riñan Ma'an Ña'anj an.

3Ni gataj ñûn nej sa màn ne' yàtà'a: —Aleluya. Ni nìgànj chre gahui gatse gaka siyànà dânj.

4Huê danj ni ganikïn' rúdàkòj ni ginun ña'anj nej ko ga'anj síchìj achij dânj ngà nej ga'anj sa hua nì'nà' dânj riñan Ma'an Ña'anj an nne riñan chrun yîla, ni gataj nej sô': —Huê danj huin nanj ánj. Aleluya.

5Ni ñan nikïn' chrun yilâ nne Ma'an Ña'anj an, ga'min' 'ngo sa ga'min ni gata: Ga'min hue'ê daran' nej suj gunânj gitsi riñan Da'anj nê', nej suj nun yu'hui' ruhuâ ni dagahuin nej suj, ni nej suj nitaj sun nikaj ngà nej suj nikaj sun yàkàan, nanj ánj.

6Ni gunḗn ga'min ûta gà'ì nej guiì rìgìi ni ga'min ninj dàj rûn' gahuin nga nda garïn chre gunânj kïn, ni gahuin dàj rûn gahuin nga nda garïn chre gaguâj nej du'hui, ni gataj ninj: Aleluya, hiaj ni gà' ganakaj sun Ma'an Da'anj nê'.

7Gahuin nìhià' sta'u ruhuâ nê', ni ga'min hue'ê nê' rayi'î Ma'an Ña'anj an: Dadin' gà' guyumân gui garan ra'a Ma'an Jesús ngà nikaj. Ni gà' hua yugui nikaj nne gayaka nanj ánj.

8Ni giri' nì'hiaj nikaj ginuunj atsîj lino sà' xi, ni nda gàtsì chre hua riñan atsîj dânj ni nda ran chre hua riñanj, dadin' lino sà' xi dânj huin sa nika gi'hia da' go'ngo nej guiì dugumîn ma'an riñan nej gakïn'ïn nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Ni̱ gataj ángel dânj gunḗn: —Gạchrụn sò': “Gạnạhuin nìhià' ruhuâ nej guiì gakḗn Mạ'an Ña'anj an gạ'nạ' ninj gi'ñanj gạhuin sti'nḹn nga gạrạn rạ'a Mạ'an Jesús ngà nikaj.” Ni̱ gata gunḗn: —Nej nuguan' nânj huin nuguan' yàngà' ga'min Mạ'an Ña'anj an nạnj ánj.

10Ni̱ ganikïn' rúdàkò yi'î ángel guendâ ginụn ñàn'àn ángel dânj. Sani̱ gata gunḗn: —Si̱ gi'hiâ' dan mánj; dadin' ñùnj huín 'ngọ̱ musû gunânj gi̱tsi riñan Mạ'an Ña'anj an dàj rûn' huîn', ni̱ dàj rûn' huin nej dinḹnt dadin' guyumân ruhuâ nej e' ni'in nej e' nej nuguan' ga'min Mạ'an Jesús. Ginụn ñạ'ạnj' Mạ'an Ña'anj an; dadin' nej sô' ganata' si-nùguàn' Mạ'an Ña'anj an huin nej sô' gidigân nej nuguan' ganata' dàj gahuin.

11Ni̱ gini'ín hua ni'nḹnj yàtà'a, huê danj ni̱ gini'ín 'ngọ̱ guahiû gàtsìi, ni̱ Mạ'an sa tàj yichrá guahiû dânj gù'nàj Mạ'an sa hue'ê dagahuin ni̱ Mạ'an sa yàngà'a dadin' nda ni̱kạ chre nikaj sùnj ni̱ ûta hue'ê gutaj ngà nej guiì gunïn' nngaj.

12Ni̱ rune ñanj hua dàj rûn' hua ña'aan nga ganayumanj, ni̱ nụn gà'ì diadema ahui; ni̱ huạ 'ngọ̱ siyụgui sani̱ nitaj gà' si 'ngọ̱ nej guiì ni'in dadin' man 'ngọ̱ rïn Mạ'an ni'in ahuin si huin siyụgui.

13Ni̱ nụnj 'ngọ̱ atsîj giyî'ij nḹn' tun; ni̱ siyụgui huin: SI-NÙGUÀN' MẠ'AN ÑA'ANJ AN.

14Ni̱ rukuj nikò' 'ngọ̱ yi'nïn nìko xi nej stadû màn ne' yàtà'a ni̱ tàj nej sô' yichrá guahiû gàtsìi, ni̱ nụn da' go'ngọ̱ nej sô' atsîj lino gàtsì sà' xi ni̱ nitaj gà' si dọj díin hua riñan sigan' nej sô'.

15Ni̱ ruhuâ du'hua gahui 'ngọ̱ spâda rạ sìhià chre guendâ gụdụran' yi'ìj nej país màn ruhuâ yumiguìi, ni̱ nga gi̱nikaj sunj ni̱ gạrạn sunj ni'î ạga'a; ni̱ Mạ'an huin sa gùrùn riñan nej chruj uba ni̱ gạhui̱ nne chruj uba, dânj huin nga ûta huin ruhuaj gi̱'hia kastîgu nej guiì dadin' ûta na'an ruhuâ Mạ'an Ña'anj an ni'in nej guiì rayi'î nej gakïn' gi'hiaj ninj ni̱ Mạ'an Ña'anj an huin sa ni̱kạj sụn nḹn' ruhuâ.

16Ni̱ riñan sigan'anj ni̱ riñan da'manj nnûn siyụgui ni̱ ta: “REY NI̱KẠJ SỤN RIÑAN DARAN' NEJ REY NI̱ SEÑOR NI̱KẠJ SỤN RIÑAN DARAN' NEJ SEÑOR.”17Ni̱ gini'ín nikïn' gạhia 'ngọ̱ ángel riñan gui, ni̱ ûta nùkuaj gagua, ni̱ gata: —Gạ'nạ' daran' nej suj nej yataj aché yàtà'a, ni̱ gạnạhuin chre̱' nej suj dadin' gạ 'ngọ̱ nihia nìko xi gi̱'hiaj Mạ'an Ña'anj an gạhuin sti'nḹn nej suj,

18Ni̱ yạ nej suj nneè nej rey nneè nej kapitán, ni̱ nneè nej stadû ûta hue, ni̱ nneè nej guâhiu, ni̱ nneè nej sí tàj yichrá nej guâhiu, ni̱ yạ nej suj nneè daran' nej sí gi'hiaj sun si-sụn mạ'an ngà nej sí 'nïnj gi'hiaj sun chre, ni̱ huê danj nạnj yạ nej suj nneè nej sí nitaj sun nikaj, ngà nneè nej sí ni̱kạj sun yàkàan.

19Ni̱ gini'ín nikïn' yuku nùkuaj xi dânj ngà nej rey ni̱kạj sụn riñan hio'óo ni̱ màn nej si-stadû nej sô' ngà nej sô', ni̱ màn chre' nej sô' guendâ ruhuâ nej sô' gùtà' nej sô' ngà Mạ'an sa tàj yichrá guâhiu gàtsìi ni̱ ngà nej stadû huạj ngà Mạ'an.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

20Ni̱ gida'a nej sij gumînj nej sij yuku nùkuaj xi dânj, ni̱ huê danj na̱nj gida'a nej sij gumînj nej sij profeta gidigañu'unj un dadin' huê sô' huin sí gi'hiaj si-da̱'nga' yuku nùkuaj dânj ni̱ rayi'î dan ni̱ guyumân ruhuâ nej guiì ni̱ ga'nî̱nj ninj ma̱'an ninj giyi'ij si-da̱'nga' yuku nùkuaj dânj ninj, ni̱ huê danj na̱nj ginûn ña̱'a̱nj ninj si-da̱'nga' yuku nùkuaj dânj. Ni̱ hua̱ nì'nà' yuku nùkuaj nânj ngà profeta gidigañu'unj un ni̱ guduguêj nej sij ga'anj nguèj sô' ruhuâ dahue̱ ñan aka ña'aan ngà hio'ó asufri.

21Ni̱ gahui' a'ngô nej guiì gi'hiaj spâda gahui ruhuâ du'hua sa tàj yichrá guâhiu dânj, huê danj ni̱ ga'na' nej yataj aché yàtà'a ni̱ yâ nej yô' nneè daran' nej guiì gahui'i nda gunumân riki nej yô'.

Apocalipsis 20

1Ni̱ gini'ín gininj 'ngo̱ ángel ga'naj ne' yàtà'a, ni̱ 'nïnj ra'a 'ngo̱ aga' ra̱'a gana'nî̱nj riñan hiu'uj gu̱nu̱n xi nun riki hio'óo, ni̱ huê danj na̱nj nïnj ra'a 'ngo̱ aga' kadena.

2Ni̱ gida'a yukuá du̱'hui ni̱ yuku nânj huin yukuá nâ ni̱ huê yô' huin sa nàsà'a ni̱ huê yô' huin sichre, ni̱ gumin yô' 'ngo̱ mîn hio'o;

3ni̱ gudugue ga'anj yô' ruhuâ hiu'uj gu̱nu̱n xi nu̱n riki hio'óo, ni̱ ganaran du'hua hiu'uj nânj, ni̱ gachri si-seyuj riñan rahue' nu̱n riñan hiu'uj dânj, da'nga ni̱ si̱ gahui yô' ni̱ gidigañu'unj yô' doj nej guiì màn ruhuâ nej país, nda ga̱na̱huij 'ngo̱ mîn hio'o; ni̱ nda ne' rùkù nej nânj ni̱ ga̱na̱chi Ma̱'an Ña'anj an doj sînj diû yô'.

4Ni̱ gini'ín ñan màn chrun yîla, ni̱ ga'anj ga̱ne nej sô' ganahuin ra̱'a suun guendâ gi̱nikaj su̱n nej sô'; ni̱ gini'ín ma̱'an nimân nej sô' gahui' nga ga'ne' nej sí dânj ahui nej sô', guendâ gahuin nej sô' sí gananî̱n si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ huê danj na̱nj gananî̱n nej sô' rayi'î Ma̱'an Jesús, ni̱ huê danj na̱nj nun ginu̱n ña̱'a̱nj nej sô' yuku nùkuaj xi dânj ngà ñan du̱'hua yô', ni̱ nun ga̱'nïn nej sô' si gìyì'ìj da'nga hio nej sô' ngà ra'a nej sô', ni̱ gana'nî̱nj nej sô' ni̱ gane nej sô' ni̱ ginikaj su̱n nej sô' ngà Ma̱'an Cristo 'ngo̱ mîn hio'o.

5Sani̱ nda gisîj 'ngo̱ mîn hio'o da'nga gà'nà'nî̱nj a'ngô nej nîman. Ni̱ nânj huin sa si̱nïn gana'nïnj nej sô'.

6Ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej guiì gana'nî̱nj si̱nïn; dadin' huin ninj yuman' gèe, ni̱ si̱ gahui' ñûn ninj gà' mánj, dadin' ga̱huin ninj rej riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ riñan Ma̱'an Cristo, ni̱ gi̱ni̱kaj su̱n ninj ngà Ma̱'an Cristo 'ngo̱ mîn hio'o.

7Nga gisîj 'ngo̱ mîn hio'o, ni̱ ga̱na̱chi nej sij ni̱ ga̱hui̱ sichre ruhuâ dukuâ ga' ñan nne,

8gahui ni̱ ga̱'a̱nj gidigañu'un riñan daran' nej país màn ne' yìchràj a, ne' ri̱ki, ne' gisîj gui, ne' gatûj gui, riñan hio'ó Gog, ngà Magog, guendâ gi̱'hia ga̱na̱huin chre̱' daran' nej sô' ni̱ gùtà' nej sô'; ni̱ dàj rûn' mân hio'ó chru̱u du'hua nne ña̱'a̱nj huê danj gimàn nej sô'.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

9Nḭ nda gachra chre riñan hio'óo ga'na' nej sij, nḭ gà' 'ngọ duguachrin nej sij rukû ñan màn nej sô' dagahuin hue'ê riñan Mạ'an Ña'anj an nḭ ñan nngaj yuman' snà'ànj 'ì ruhuâ Mạ'an Ña'anj an; nḭ gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an si gạ'nạ' ña'aan ne' yàtà'a, nḭ gà' 'ngọ ganahuij daran' nej sij gaka gi'hiaj ña'aan nạnj ánj.

10Nḭ gḭdạ'a Mạ'an Ña'anj an sa nàsà'a nḭ gụdụgue ruhuâ dahuẹ huin hio'ó asufri, ñan nne yuku nùkuaj xi dânj ngà profeta gidigañu'unj un; nḭ gḭran' sạñụn nej sij ne' gui ngà ne' ñàn'an nḭ nìgànj chre.

11Nḭ gini'ín nne Mạ'an Ña'anj an riñan chrun yilâ gàtsì nìko xi, nḭ orâ chre nḭ giyi'îj huì hio'ó ngà yàtà'a riñanj, nḭ nitaj dànè' gini'ín ngue gà' mánj.

12Nḭ gini'ín nikïn' gạhia nej nîman, nḭ nḭkḭn' nej nîman nitaj sun ginikaj nḭ nḭkḭn' nej nîman ginikaj sun yàkàan; nḭ ganayi'nĩnj riñan nej librû, nḭ huê danj nạnj ganayi'nĩnj riñan a'ngô librû, nḭ librû dânj huin librû tàj siyụgui nej nîman gà' huin da'ní Mạ'an Ña'anj an; nḭ nagi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guendâ ngà da' go'ngọ nej nîman dàj taj mạ'an riñan nej librû, nḭ dàj hua mạ'an sa gi'hiaj ninj nga gane ninj riñan hio'ó.

13Nḭ gahui mạ'an nimân nej guiì ga'anj ruhuâ rúnâko, nḭ dạ'a ganakaj dugui' ngà nneè kú ninj sa nngaj ruhuâ nne ñạ'ạnj nḭ a'ngô dạ'a ganakaj dugui' ngà nneè kú ninj sa nngaj raạ guchrù'u nḭ gana'nĩnj ninj; nḭ nagi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guenda ngà da' go'ngọ ninj dàj nạnj hua mạ'an sa gi'hiaj ninj nga nĩn' gane ninj riñan hio'óo.

14Huê danj nḭ gahui mạ'an nimân nej sij ruhuâ rúnâko, nḭ ganakaj dugui'ij ngà nneè kú nej sij sa gingaj ra guchrù'u nḭ gana'nĩnj nej sij, nḭ nga gisîj nagi'hiaj Mạ'an Ña'anj an guenda ngà nej sij nḭ gudugue ga'anj nej sij ruhuâ dahuẹ ñan aka ña'aan, nḭ ruhuâ dahuẹ nânj gạne nej sij nḭ nânj huin gà' gisîj huìj gahui' nej sij.

15Nḭ nej guiì nitaj si tàj siyụgui riñan librû tàj siyụgui nej sô' huin da'ní Mạ'an Ña'anj an, nḭ guduguêj nej sô' ga'anj ninj ruhuâ dahuẹ ñan aka ña'aan.

Apocalipsis 21

1Nḭ gini'ín ganahuin nàkà yàtà'a nḭ ganahuin nàkà hio'óo; dadin' yàtà' gà' ga sḭnḭn nḭ hio'óo gà' ga sḭnḭn nḭ nitaj si huạ ngue nḭ huê danj nạnj sḭ ga nne ñạ'ạnj nej gà' mánj.

2Nḭ ñùnj huin Juan nḭ gini'ín yuman' snà'ànj huin sa gèe, nḭ huej huin Jerusalén huin sa nàkàa, nḭ nìkoj yàtà' ñan nne Mạ'an Ña'anj an, nḭ huaj dàj rûn' hua 'ngọ siyànà ñạn gạyạkạj nika dadin' gà' huạ yugui nḭ nagi'hiaj sà'aj mạ'an.

3Nḭ gunĩn ga'min nùkuaj 'ngọ sa ga'min ne' yàtà'a nḭ gata: —Nḭ hiuj nan huin ñan nne Mạ'an Ña'anj an ngà nej guiì, nḭ gạne Mạ'an ngà ninj; nḭ gạhuin ninj yiñán Mạ'an, nḭ Mạ'an gạhuin Da'anj ninj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

4Ni̱ ga̱na̱'hui Ma̱'an Ña'anj an nne rune ñan nej guiì; ni̱ nitaj guiì gàhuì' hiuj dânj, ni̱ nitaj guiì du̱gue'e, ni̱ nitaj guiì ga̱gua̱j hia, ni̱ nitaj guiì gi̱ran' sa̱ñu̱n; dadin' si̱ ga nej sa giran' si̱nï̱n ninj gà' mánj.

5Ni̱ gataj Ma̱'an sa nne riñan chrun yilâ hiuj dânj: —Hia̱j ni̱ nagi'hiaj nàkàj daran'anj. Ni̱ huê danj gata gunḿn: Ga̱chru̱n dadin' nej nuguan' nânj huin sa gùyùmàn ruhuô' ni̱ huej huin sa yàngà'a.

6Ni̱ gata gunḿn: —Gà' gisîj daran'anj na̱nj ánj. Ñùnj huin letra A ni̱ huê huin letra Z, ni̱ huê huin sa si̱nï̱ïn ni̱ huê huin sa ganahuij. Ni̱ guiì ganakô nnee, ni̱ gà'huìj nne hia̱j gachi ni̱ta go'o ninj ni̱ sê si̱ gi̱ran ninj nne dânj mánj ni̱ ga̱ nì'nà' nìgànj ninj gi̱'hiâ.

7Ni̱ guiì gunùkuaj gi'hiaj ga̱nan ni̱ ga̱na̱huin ra̱'a ninj daran' nej nânj, ni̱ ñùnj ga̱huin Da'anj ninj, ni̱ ninj ga̱huin da'nîn.

8Sani̱ nej guiì yu'hui' gi̱ran' sa̱ñu̱n yi'î si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an ni̱ nej guiì na'huej gùyùmàn ruhuâ ni'in si-nùguàn' Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ nej guiì kï̱j hua hia ni̱ nej guiì dagahui' guiì, ni̱ nej guiì aché ni̱ nne sìgìchrà' ninj, ni̱ nej guiì stu'huaj a, nej guiì nnùn ña̱'a̱nj riñan ña'anj gi'hiaj ra̱'a nej síi ni̱ daran' nej guiì gidigañu'unj ni̱ ga̱'anj ninj ruhuâ dahue̱ aka ña'aan ngà hio'ó asufri, ni̱ huê nan huin si gà' gisîj huà' gahui' ninj na̱nj ánj.

9Hiô' ni̱ ga'na' 'ngo̱ nej ángel 'nï̱nj ra'a nej chi̱j kopa, ni̱ nda nìchra chre ruhuaj mân nej sa yì'ì ga̱'na̱' ne' ña̱n doj, ni̱ ga'min ngàj, ni̱ gata: —Gu̱hua̱' ne' dànanj, ni̱ gi̱di̱gán siyànà gà' nne chru̱n ga̱ya̱ka̱j nika, dadin' huej gahuin nika Ma̱'an Matsïj hua̱ lij na̱nj ánj.

10Ni̱ ginikaj Ma̱'an Espíritu ga'an ñùnj ra 'ngo̱ kï̱j hua̱ nìko ni̱ hua̱ yàkàan, ni̱ gidiganj ñùnj yuman' snà'ànj huin sa gè gù'nàj Jerusalén, ni̱ nìkò' yuman' snà'ànj dânj ga'naj ne' yàtà'a, ñan nne Ma̱'an Ña'anj an.

11Ni̱ huê gè Ma̱'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj ni̱ nda yigì̱n chre riñan yuman' snà'ànj dânj, ni̱ nda gira̱n chre riñanj ni̱ huaj dàj rûn hua riñan hiëj hua nìhià' sta'u, ni̱ dàj rûn' hua hiëj jaspe, ni̱ dàj rûn' akà hua riñan hiëj gù'nàj diafana.

12Ni̱ ganikàj ne' rùkuj nikïn' chran yàkàan ni̱ nìko huaj ni̱ nun yùhuìj rahue'e riñanj; ni̱ ni̱kï̱n' 'ngo̱ ángel duguminj riñan da' go'ngo̱ nej rahue' dânj, ni̱ nnùn siyu̱gui nej yùhuìj sô' huin da'ní Israel riñan nej rahue' dânj;

13ni̱ nu̱n huà'nï̱̀nj rahue'e riñan chran yàkàn gini'hiaj ne' gisîj gui; ni̱ nu̱n huà'nï̱̀nj rahue'e riñan chran yàkàn gini'hiaj ne' yìchràj a; ni̱ nu̱n huà'nï̱̀nj rahue'e riñan chran yàkàn gini'hiaj ne' ri̱ki; ni̱ nu̱n huà'nï̱̀nj rahue'e riñan chran yàkàn gini'hiaj ne' gatûj gui.

14Ni̱ yi'î chran yàkàn yàchìj ganikàj rukû yuman' snà'ànj nânj nngaj yùhuìj chran nìko, ni̱ riñan nej chran nânj nnûn siyu̱gui nej yùhuìj apóstol gunânj gi̱tsi riñan Ma̱'an Jesús.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

15Ni̱ 'ni̱nj 'ngo̱ metru huin ni̱na̱nj aga' oro ra'a sa ni̱ki̱n' ga'min ngàj, guendâ gi̱ri̱ñunj dàj hua yuman' snà'ànj dânj ni̱ dàj yàchìj rahue' nu̱n riñan yuman' snà'ànj dânj, ni̱ dàj nìko yàchìj chran ni̱ki̱n' ganikàj rukû yuman' snà'ànj dânj.

16Ni̱ hua gàchrà' yuman' snà'ànj dânj, ni̱ huê dàj rûn' yè'ej huê danj hua gàchraj; ni̱ giriñun ángel yuman' snà'ànj dânj ngà metru 'ni̱nj ra'a huê danj ni̱ gisîj huìj mîn tá ahuîj siêntu kilometru; ye̱'ej, ni̱ huê danj gàchraj ni̱ huê danj hua yàkanj, ni̱ gu̱ña̱n chre hua daran'anj.

17Ni̱ giriñun ángel chran yàkàn yàchìj xi ni̱ hua mmanj man huà'nĩ̀nj xia ga̱'anj metru, ni̱ metru garânj sun nej guiì garânj sun ángel dânj.

18Ni̱ ni̱na̱nj hiëj gù'nàj gaspe garânj sun nej sij ngà ganachrâj nej sij chran yàkàn yàchìj nânj; sani̱ man ni̱na̱nj aga' oro sà' hia huin yuman' snà'ànj nânj; ni̱ dàj rûn akà hua riñan biriu nga hua sà'aj huê danj hua akà yuman' snà'ànj nânj.

19Ni̱ nej hiëj ganachrâj nej sij chran ñan tàj yi'î chran yàkàn ganikàj rukû yuman' snà'ànj nânj garânj sun nej sij daran' hiëj nìhià'a. Ni̱ chran si̱ni̱ïn, huin hiëj jaspe; ni̱ chran huìj i huin, Zafiro; ni̱ chran huà'nĩ̀nj huin, ágata; ni̱ chran ga̱'anj huin, esmeralda;

20ni̱ chran ùn'ùn'un huin, ónice; ni̱ chran huàtàn'an huin, cornalina; ni̱ chran chi̱j i huin, crisólito; ni̱ chran ti̱nj ïn huin, berilo; ni̱ chran 'ïïn huin, topasio; ni̱ chran chi̱'i huin, crisopraso; ni̱ chran yàan huin, Jacinto; ni̱ chran yùhuìj i huin, amatista.

21Ni̱ nej yùhuìj rahue' dânj huin yùhuìj perla; ni̱ da' go'ngo̱ nej rahue' dânj huin perla, ni̱ chrej gàchrà' nun ruhuâ yuman' snà'ànj dan huin ni̱na̱nj aga' oro sà' nĩ̀n'ïn, ni̱ dàj rûn' ni'nĩ̂nj gurugui' gini'hio gi'hiaj biriu huê danj nî'ni̱nj gurugui' gini'hio' gi'hia na̱nj ánj.

22Ni̱ nitaj gà' si 'ngo̱ hue' huin nûhui gini'ín hiuj dânj mánj; dadin' Ma̱'an Señor Ña'anj an gi'hiaj daran'anj ngà Ma̱'an Jesús huin nûhui hiuj dânj.

23Ni̱ nitaj si ni'ñanj yuman' snà'ànj nngaj hiuj nânj si gu̱du̱gun gui ni̱ gu̱du̱gun ahui riñanj mánj; dadin' sira̱n Ma̱'an Ña'anj an gi'hiaj yigĩ̀n hiuj nânj, ni̱ Ma̱'an Jesús huin sa gudugùn.

24Ni̱ nej país gà' gananin ni̱ ga̱che̱ ninj ngà sa gudugùn gi'hiaj Ma̱'an Ña'anj an; ni̱ huê danj na̱nj hue'ê ga̱'mi̱n nej rey ni̱ka̱j su̱n riñan hio'ó rayi'î yuman' snà'ànj nânj ni̱ gi̱nikaj nej sô' nej rasu̱n du̱'hue̱ hua̱ riñan nej sô' ga̱'na̱' nej sô' riñan yuman' snà'ànj nânj.

25Ni̱ nitaj àmàn huaj ga̱na̱rán riñan nej rahue' nu̱n riñan yuman' snà'ànj nânj ne' gui, dadin' nitaj àmàn ga̱ ne' ñàn'an hiuj dânj.

26Ni̱ gi̱nikaj nej guiì nej rasu̱n du̱'hue̱ hua̱ riñan nej país ñan nne ninj nga ga̱'a̱nj gi̱ni'hiaj ninj yuman' snà'ànj nânj, ni̱ huê danj na̱nj gi̱nikaj chre̱j ninj riñanj na̱nj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

27Ni̱ gà si 'ngo̱ nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn, gi'hiaj sa kï̱j huaa, guiì gidigañu'unj, ni̱ si̱ ga'hue ga̱tu̱ ninj ruhuâ yuman' snà'ànj nânj, man nej guiì taj siyu̱gui riñan si-librû Ma̱'an Jesús huin sa ga̱'hue ga̱tu̱ na̱nj ánj.

Apocalipsis 22

1Ne' rùkù ni̱ gidiganj 'ngo̱ kïn 'na̱' nne hua̱ aka chre ni̱ nne dânj gi̱'hiaj ga̱ nì'nò', ni̱ dàj rûn' akà hua riñan biriu huê danj akà hua riñan nne nânj, ni̱ gahui nne dânj ñan ni̱kï̱n' chrun yilâ nne Ma̱'an Ña'anj an ngà ñan nne Ma̱'an Jesús.

2Ni̱ da̱nï̱n chrej gàchrà' huaj ruhuâ yuman' snà'ànj nânj gachîn 'ngo̱ kïn ni̱ ànèj ané kïn dânj ni̱kï̱n' chrun gahiu chruj yo̱' ni̱ ga̱ne nìgùn', ni̱ da' ahuii gahiu yùhuìj chruj yo̱' raa̱ chrun dânj, ni̱ koj màn ra'a chrun dânj huin koj gònò'ò ni'ñanj ga̱ra̱n sun nej país nga ga'nan' ninj.

3Ni̱ si̱ ga'na' gà' si 'ngo̱ sañuun riñan nej guiì gimàn ruhuâ yuman' snà'ànj dânj ni̱ ruhuâ yuman' snà'ànj dânj ga̱ne Ma̱'an Ña'anj an gi̱nikaj sunj ni̱ huê hiuj dânj ga̱ne Ma̱'an Jesús, ni̱ gimàn nej sô' gunânj gi̱tsi riñan Ma'an ginùn ña̱'a̱nj nej sô' riñanj,

4ni̱ gi̱ni'in daran' nej sij riñan Ma̱'an Ña'anj an ni̱ ginu̱n siyu̱gui Ma̱'an hio nej sij.

5Ni̱ si̱ ga doj ne' ñàn'an hiuj dânj, ni̱ huê danj na̱nj si̱ garânj sun nej sij ña'an lampara, ni̱ si̱ gini'ñanj nej sij si gu̱du̱gun gui riñan nej sij, dadin' Ma̱'an Ña'anj an huin sa gu̱du̱gun riñan nej sij, ni̱ nìgànj chre ga̱ne nej sij hiuj dânj.

6Ni̱ gata gu̱nḯn: —Nuguan' nânj huin nuguan' da'hui' darûn' gùyùmàn ruhuô' dadin' huin nuguan' yàngà'a. Ni̱ Ma̱'an Señor, ni̱ka̱j ñu'unj riñan nanè nimân nej profeta huej huin sa ga'nḯn ga'na' si-ángel guendâ ga̱ta̱j na'anj ninj nej sa ga̱huin ra'ña̱nj doj.

7—Hia̱j rû'huaj, ni̱ râ'ñanj gà'nàj. Ni̱ ga̱na̱huin nìhià' ruhuâ nej sô' da̱gahuin dàj rûn' taj nej nuguan' nnùn riñan ñanj nânj dadin' ga'min dàj ga̱huin.

8Ñùnj huin Juan ni̱ gunḯn ni̱ gini'ín nej nânj, ni̱ ne' rùkù nga gunḯn ni̱ gini'ín rayi'î nej nânj ni̱ ganikïn rúdàkò yi'î ángel dadin' ruhuaj ginu̱n ñàn'àn ángel gidigân nej nânj.

9Sani̱ gataj ángel dânj gu̱nḯn: —Ni̱'hiaj, ni̱ si̱ gi'hiâ' dan mánj; dadin' ñùnj huin 'ngo̱ sí gunânj gi̱tsi riñan Ma̱'an Ña'anj an, dàj rûn' gunânj gi̱tsí' riñan Ma̱'an Ña'anj an, ni̱ dàj rûn' huin nej dinḯnt gataj dàj gahuin, dadin' nej sô' huin sa dagahuin dàj rûn' taj riñan librû nânj. Ginu̱n ña̱'a̱nj sò' Ma̱'an Ña'anj an na̱nj ánj.

10Ni̱ gata gu̱nḯn: —Si̱ gachrîj huì' nej nuguan' taj dàj ga̱huin nnùn riñan librû nan, dadin' gà' gahuin nichrun diû na̱nj ánj.

11Nej guiì gi'hiaj gakï̱n'ïn, ni̱ du̱gunïn' ninj gi̱'hiaj ninj doj gakï̱n'ïn; ni̱ guiì gi'hiaj kï̱j ma̱'an ni̱ du̱gunïn' ninj ni̱ na̱gi̱'hiaj kï̱j ninj doj ma̱'an ninj; ni̱ guiì gi'hiaj sa

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

nikaa ni dugu'nïn' ninj gi'hiaj ninj doj sa nikaa; ni guiì dugumîn ma'an riñan gakïn'ïn ni dugu'nïn' ninj dugumîn ninj doj ma'an ninj riñan gakïn'ïn.

12—Hiaj ni ûta ra'ñânj gà'nàj, ni gà' hua yugui 'ngo rasuun nàgà'huìj ra'a, da' go'ngo nej guiì dàj nanj hua ma'an sa gi'hiaj ninj.

13Ñùnj huin dàj rûn' gayi'ì sinïn letra A ni huê huin ne' rùkù nïn'ïn dàj rûn' huin letra Z, huê huin sa sinïïn ni huê huin sa 'na' ne' rùkù nïn'ïn.

14Ganahuin nìhià' ruhuâ nej guiì nitaj si ganahuij ruhuâ gi'hiaj gakïn'ïn, dadin' gi'hiaj ninj dàj rûn' gi'hiaj nej guiì ganahuij ruhuâ ginán sigan', ni guiì nânj huin sa hua nani'hiaj ya chruj gahiu raa chrun màn chruj ya ninj ni gane nìgànj ninj, ni huê ninj huin guiì ga'hue gatu riñan rahue' tàj riñan yuman' snà'ànj nânj.

15Sani nej guiì ganinïn' huaa ni huin ninj dàj rûn' huin yuhue ni gùnàj ninj ne' ye'e, ni a'ngô nej guiì gùnàj ne' ye'e huin nej guiì stu'huaa, nej guiì aché sìgìchrà', nej guiì dagahui' guiì, nej guiì nnùn ña'anj nej ña'anj gi'hiaj ra'a nej síi, ni daran' nej guiì ûta garan' ruhuâ gidigañu'unj.

16—Ñùnj huin Ma'an Jesús ni ga'nîn guchi' gànàtà' si-angél riñan nej sô' nìkò' rukû Ma'án. Ñùnj huin nej dugui' David, ni hué huin da'nin si'nïn sô', ni dàj rûn' giran riñan atï' nikïn ne' ruhuâ giyigïn man huê danj garânj da'nga' ruhuâ nej guiì gi'hia.

17Ni gataj Ma'an Espíritu Santo ngà nika Ma'an Jesús riñan nej guiì: —Guhua' nej suj. Ni gataj nej guiì gunïn riñan dugui' ninj: —Guhua' nej suj. Ni si nakô nej suj nnee, ni si ruhuâ nej suj ni ga'hue go'o chre nej suj nnee ni gi'hiaj ga nì'nà' nìgànj nej suj.

18Ni gatâ gunïn daran' nej guiì gunïn dàj taj nej nuguan' gahuin nnùn riñan ñanj librû nânj: Ni si hua 'ngo nej guiì gùnùtà' doj yichrá nej nuguan' nnùn riñan ñanj nânj, ni gi'hiaj Ma'an Ña'anj an si ga'na' nej sa yì'ì nnùn riñan ñanj librû nânj riñan ninj.

19Ni si hua 'ngo nej guiì ga'ne nej nuguan' gataj dàj gahuin nnùn riñan ñanj nânj, ni nadurë' Ma'an Ña'anj an siyugui ninj riñan librû tàj siyugui nej guiì huin da'ní Ma'an, ni huê danj nanj si ga'nînj Ma'an Ña'anj an gane ninj ruhuâ yuman' snà'ànj dânj dàj rûn' taj riñan librû nânj.

20Ma'an sa ganata' rayi'î nej nuguan' nânj gataj: —Yàngà' hia ni ra'ñanj gà'nàj. Ni huê danj huin rû'huaj; Ga'hue ga'na' Ma'ân rè', nanj Señor Jesús.

21Si-sunuj Ma'an Señor Jesús ga ngà daran' nej suj. Ni huê danj huin rû'huaj nanj ánj.

© 2015, Unión Nacional de Traductores Indígenas A.C.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Pôr do sol sobre o mar. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.